Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ᬦᬫᭀ ᬢᬲ᭄ᬲ ᬪᬕᬯᬢᭀ ᬅᬭᬳᬢᭀ ᬲᬫ᭄ᬫᬵᬲᬫ᭄ᬩᬸᬤ᭄ᬥᬲ᭄ᬲ

ᬦᬶᬭᬸᬢ᭄ᬢᬶᬤᬷᬧᬦᬷᬧᬵᬞ

ᬕᬦ᭄ᬣᬵᬭᬫ᭄ᬪ

᭑᭞

ᬘᬢᬸᬭᬵᬲᬷᬢᬶᬲᬳᬲ᭄ᬲ , ᬥᬫ᭄ᬫᬓ᭄ᬔᬦ᭄ᬥᬵᬧᬪᬗ᭄ᬓᬭᬵ;

ᬮᭀᬓᬫ᭄ᬳᬶᬬᬲ᭄ᬲ ᬚᭀᬢᬦ᭄ᬢᬶ, ᬦᬦ᭄ᬢᬘᬓ᭄ᬔᬧᬪᬲ᭄ᬲᬭᬵ᭞

᭒᭞

ᬅᬦ᭄ᬢᬘᬓ᭄ᬔᬂ ᬲᬫ᭄ᬩᬸᬤ᭄ᬥᬂ, ᬯᬦ᭄ᬤᬾ ᬦᬶᬭᬸᬢ᭄ᬢᬶᬧᬵᬭᬕᬸᬂ;

ᬲᬤ᭄ᬥᬫ᭄ᬫᬜ᭄ᬘᬲ᭄ᬲ ᬲᬗ᭄ᬖᬜ᭄ᬘ, ᬯᬶᬲᬸᬤ᭄ᬥᬘᬓ᭄ᬔᬪᬵᬚᬦᬂ᭞

᭓᭞

ᬫᭀᬕ᭄ᬕᬮ᭄ᬮᬵᬦᭀ ᬫᬳᬵᬓᭀᬮᬷ, ᬦᬶᬭᬸᬢ᭄ᬢᬵᬭᬜ᭄ᬜᬓᬾᬲᬭᬷ;

ᬦᬚᬶ ᬩ᭄ᬬᬵᬓᬭᬡᬂᬪᬵᬚᬂ, ᬲᭀᬕᬢᬵᬭᬜ᭄ᬜᬩ᭄ᬬᬵᬧᬪᬂ᭞

᭔᭞

ᬢᬲ᭄ᬲᬢ᭄ᬣᬂ ᬤᬷᬧᬬᬶᬲ᭄ᬲᬵᬫᬶ, ᬦᬵᬦᬵᬭᬵᬲᬶᬯᬶᬪᬵᬚᬬᬂ;

ឱ្លកាយ្យាសទ្ទសត្ថានិ, នចង្គំ សត្ថមាសន្តិ។

១. សន្ធិកណ្ឌ

សញ្ញារាសិ

ករុសញ្ញារាសិ

វណ្ណា , សរា, សវណ្ណា, ទីឃា, រស្សា, ព្យញ្ជនា, វគ្គា, និគ្គហីតំ។

១. អអាទយោ តិតាលីសំ[តិតាលីស (ពហូសុ)]វណ្ណា[ក. ២; រូ. ២; នី. ១, ២]។

អអាទយោ ពិន្ទន្តា តេចត្តាលីសក្ខរា វណ្ណា នាម ហោន្តិ។

អ, អា, ឥ, ឦ, ឧ, ឩ, ឰ, ឯ, ឳ, ឱ។ ក, ខ, គ, ឃ, ង, ច, ឆ, ជ, ឈ, ញ, ដ, ឋ, ឌ, ឍ, ណ, ត, ថ, ទ, ធ, ន, ប, ផ, ព, ភ, ម, យ, រ, ល,វ ស, ហ, ឡ, អំ។ អត្ថំ វណ្ណេន្តិ បកាសេន្តីតិ វណ្ណា, អក្ខរាតិ ច វុច្ចន្តិ, នាមបញ្ញត្តិរូបត្តា នក្ខរន្តិ ខយវយំ ន គច្ឆន្តីតិ អក្ខរា។ “នាមគោត្តំ ន ជីរតី”តិ [សំ. និ. ១.៧៦] ហិ វុត្តំ។

២. ទសាទោ សរា[ក. ៣; រូ. ៣; នី. ៣]។

តេសុ វណ្ណេសុ អាទិម្ហិ ទស វណ្ណា សរា នាម ហោន្តិ។ សយមេវ លទ្ធសរូបា ហុត្វា រាជន្តិ វិរោចន្តីតិ សរា។

៣. ទ្វេ ទ្វេ សវណ្ណា។

តេសុ សរេសុ ទ្វេ ទ្វេ សរា សវណ្ណា នាម ហោន្តិ។

អ, អា អវណ្ណា, ឥ, ឦ ឥវណ្ណា, ឧ, ឩ ឧវណ្ណា, ឰ, ឯ ឰវណ្ណា, ឳ, ឱ ឳវណ្ណា។ សមានា វណ្ណា សុតិ ឯតេសន្តិ សវណ្ណា, សរូបាតិ ច វុច្ចន្តិ, សមានំ រូបំ សុតិ ឯតេសន្តិ សរូបា។

៣។ បុព្វោ រស្សោ [ក។ ៣; រូ។ ៣; នី។ ៣។១១]។

ទ្វីសុ ទ្វីសុ សវណ្ណេសុ យោ យោ បុព្វោ ហោតិ, សោ សោ រស្សោ នាម ហោតិ។ រស្សេន កាលេន វត្តព្វាតិ រស្សា, រស្សកាលោ នាម អក្ខិចលិតំ ឧម្មិសននិម្មិសនសមកាលោ។

តត្ថ ឯ, ឱ ឥតិ ទ្វេ ឯកបទសំយោគេ បរេ ក្វចិ លព្ភន្តិ។ ឯដ្ឋិ, សេដ្ឋោ, ឱដ្ឋោ, សោត្ថិ។

ឯកបទសំយោគេតិ កិំ? បទន្តសំយោគេ បរេ រស្សា មា ហោន្តូតិ។ យំ ចេ ត្វំ និលហំ វេន, [ជា។ ១។១១។៤] បុត្តោ ត្យាហំ មហារាជ [ជា។ ១។១។៧]។

ក្វចីតិ កិំ? ឯកបទសំយោគេបិ វគ្គន្តេសុ វា យ, រ, ល, វេសុ វា បរេសុ រស្សា មា ហោន្តូតិ។ ឯន្តិ, សេន្តិ, ឯយ្យ, ភាសេយ្យ, មេណ្ឌោ, សោណ្ឌោ។

៤។ បរោ ទីឃោ [ក។ ៤; រូ។ ៤; នី។ ៤]។

ទ្វីសុ ទ្វីសុ សវណ្ណេសុ យោ យោ បរោ ហោតិ, សោ សោ ទីឃោ នាម ហោតិ។ ទីឃេន កាលេន វត្តព្វាតិ ទីឃា, ទីឃកាលោ នាម រស្សេហិ ទិគុណកាលោ។

៥។ កាទយោ ព្យញ្ជនា [ក។ ៥; រូ។ ៦; នី។ ៥]។

តេសុ វណ្ណេសុ កាទយោ និគ្គហីតន្តា វណ្ណា ព្យញ្ជនា នាម ហោន្តិ។ អត្ថំ ព្យញ្ជយន្តីតិ ព្យញ្ជនា។ តេ បន សុទ្ធា អឌ្ឍមត្តិកា, រស្សយុត្តា ទិយឌ្ឍមត្តិកា, ទីឃយុត្តា តិយឌ្ឍមត្តិកា។

៧។ បញ្ចបញ្ចកា វគ្គា [ក។ ៧; រូ។ ៨; នី។ ៧]។

តេសុ ព្យញ្ជនេសុ កាទិ-មន្តា បញ្ចព្យញ្ជនបញ្ចកា វគ្គា នាម ហោន្តិ។

កាទិ បញ្ចកោ កវគ្គោ, ចាទិ ចវគ្គោ, ដាទិ ដវគ្គោ, តាទិ តវគ្គោ, បាទិ បវគ្គោ។ សេសា អវគ្គាតិ សិទ្ធំ។ វណ្ណុទ្ទេសេ ឯកដ្ឋានិកានំ ព្យញ្ជនានំ វគ្គេ សមូហេ និយុត្តាតិ វគ្គា។

ប៉ាចិត្ត តិក្កហឹតំ[ក៉ា ប៉; ន្ទា ១០; តី៉ា ប៉]៉

អនេត្ត ចិត្តុយទេត្តា ចណ្ណោ តិក្កហឹតំ តាយ៉ តិក្កឃ្យាកឃ្យាតិ ក្ខ្ជុាទិឃតីតិ តិក្កហឹតំ៉

កន្យុសញ្ញាទាសិ តិក្កិតោ៉

ញ្យញ្ញាតចុត្តិទាសិ

ចាតំ, កទលំ, បឃតត់ [ន្ទា ១ (បិទេក្ខ); តី ៩ (បិទេក្ខ); ១១ (សុត្តទេក្ក)]៉

៤ ចាតាតិ – កល្ហុក្ខាតំ, តាលុក្ខាតំ, យុក្ខ្ញាតំ, ឥត្តក្ខាតំ, ញុក្ខក្ខាតំ, តាសិកក្ខាតំ៉ ទេតសុ ញ្យត្តុ ចឥទេត្តត ឃត្តុ "អក្ល"ត្តិ ចុក្ខ្ជូតិ, តំ កល្ហុក្ខាតំ៉ ឃត្តុ "ញ្ញក្ស"ត្តិ, តំ តាលុក្ខាតំ៉ ឃត្តុ "ទក្ខ"ត្តិ, តំ យុក្ខ្ញាតំ៉ ឃត្តុ "សត្តុ"ត្តិ, តំ ឥត្តក្ខាតំ៉ ឃត្តុ "បុបៗ"ត្តិ ចុក្ខ្ជូតិ, តំ ញុក្ខក្ខាតំ៉ តាសបទេឥទេសា តាសិកក្ខាតំ៉

កត្តុចិ បត ក្ខទក្ខាតំ, សិទក្ខាតំ, ឌិច្យាយុ្យលក្ខាតត្តិបិ អាកតំ៉ តត្តុ សិទក្ខាតំ តាយ យុក្ខ្ញាតទេយច៉ ឌិច្យាយុ្យលក្ខាតំ បត សត្តាចណ្ណាតំ សាចាទលាត្តិ ចឥត្តិ៉

កទលំ ចត្យុត្តិឆំ – ឌិច្យាយុ្យលំ, ឌិទេច្យាបក្កុំ, ឌិច្យុាំ, សកក្ខាតត្តិ៉

បឃតត់ ចត្យុត្តិឆំ – សំចុដំ, ចិចដំ, ចុក្ខំ, ច្រាសំចុក្ខត្តិ៉ តត្តុ កទលាតំ សកសកក្ខាទេតហិ សត្តិ សំចទលាឌិទេកា ចិទេសសាកាទេទា សំចុដាឌិ តាយ៉

តត្តុ កល្ហុបទេឥសាតំ អត្តាយត្តាំ សក្ខក្ខទេតត ក្ខបៀត្តា អចណ្ណុ, កចក្កុ, ហកាទា កល្ហុឌា តាយ៉ តាលុយិ ឌិច្យាយត្តាសក្ខក្ខទេតត ក្ខបៀត្តា ញ្ញចណ្ណុ, ចចក្កុ, ឃកាទា តាលុឌា តាយ៉ យុឝត្តុត្តទយុក្ខុយិ ឌិទេច្យាបក្កុសក្ខក្ខទេតត ក្ខបៀត្តា ដចក្កុ, ទ, ញ្យអកាទា យុក្ខឌា តាយ៉ ក្ខបទិ ឥត្តបត្តិឃំ ឌិច្យាំសក្ខក្ខទេតត ក្ខបៀត្តា តចក្កុ, ល, សកាទា ឥត្តឌា តាយ៉ ញុក្ខក្ខុយសក្ខក្ខទេតត ក្ខបៀត្តា ក្ខចណ្ណុ, បចក្កា ញុក្ខឌា តាយ៉ តិក្កហឹតំ តាសិកឌំ តាយ៉ បញ្ជាចក្កុត្តា បត តាសិកក្ខាទេតបិ សកក្ខាទេតបិ ឌាឃត្តិ៉ ឲកាទេទា កល្ហុតាលុទេឌា៉ ញ្ញកាទេទា កទេល្ហុក្ខទេឌា៉ ចកាទេទា ឥទេត្តាក្ខទេឌា៉ អបិច ញ្ញចណ្ណុចណ្ណា កទេល្ហុបិ ឌាឃត្តិទេឃច៉ ឃឥា ហកាទេទា ចក្កុទេត្តហិ ចា ឃ, ទ, ល, ទេចហិ ចា ឃុទេត្តា ទេហាតិ, តឥា ក្ខទទេឌាតិ ចឥត្តិ៉ បទេញ្យា, ត្យុហិ្យាត្យាទេតា, ចិយិ្យាតា, កឃ្យាទេត, ចុល្យាត, អច្យាតំ៉

ᨠᨱ᩠ᨮᩴ ᩈᩴᩅᩁᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᩏᨧ᩠ᨧᩣᩁᩥᨲᩮᩣ ᩋᨠᩣᩁᩮᩣ ᩈᩴᩅᩩᨭᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᩈᨠᩈᨠᨭ᩠ᨮᩣᨶ, ᨠᩁᨱᩣᨶᩥ ᩅᩥᩅᩁᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᩏᨧ᩠ᨧᩣᩁᩥᨲᩣ ᩈᩮᩈᩈᩁᩣ ᨧ ᩈ, ᩉᨠᩣᩁᩣ ᨧ ᩅᩥᩅᨭᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨲᩣᨶᩥᨿᩮᩅ ᨣᩤᩊ᩠ᩉᩴ ᨹᩩᩈᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᩏᨧ᩠ᨧᩣᩁᩥᨲᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᩅᨣ᩠ᨣᩣ ᨹᩩᨭ᩠ᨮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᩎᩈᩴ ᨹᩩᩈᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᩏᨧ᩠ᨧᩣᩁᩥᨲᩣ ᨿ, ᩁ, ᩃ, ᩅᩣ ᩎᩈᩴᨹᩩᨭ᩠ᨮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᩮᩣᨭ᩠ᨮᨩᩮᩈᩩ ᨲᩣᩅ ᨸᩅᨣ᩠ᨣᩴ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩋᩮᩣᨭ᩠ᨮᨴ᩠ᩅᨿᩔ ᨣᩤᩊ᩠ᩉᩴ ᨹᩩᩈᨶᩴ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ? ᨹᩩᨭ᩠ᨮᨸᨿᨲᨶᩥᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᩅᨣ᩠ᨣᩔ᪨ ᩏᩅᨱ᩠ᨱᩴ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨸᨶ ᩋᩮᩣᨭ᩠ᨮᨴ᩠ᩅᨿᩔ ᩅᩥᩅᩁᩴ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ? ᩅᩥᩅᨭᨸᨿᨲᨶᩥᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᩏᩅᨱ᩠ᨱᩔ᪨ ᩑᩈ ᨶᨿᩮᩣ ᩈᩮᩈᩮᩈᩩ ᨬᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ᪨

ᨧᩪᩊᨶᩥᩁᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᨸᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᩁᩔᩈᩁᩣ ᩈᩴᩅᩩᨭᩣ ᨶᩣᨾ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨴᩦᨥᩈᩁᩣ ᩅᩥᩅᨭᩣ ᨶᩣᨾᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᨳᩣ ᩈᨴ᩠ᨴᩈᩣᩁᨲ᩠ᨳᨩᩣᩃᩥᨶᩥᨿᩴ, ᨠᨲ᩠ᨳᨧᩥ ᩈᨠ᩠ᨠᨭᨣᨶ᩠ᨳᩮ ᨧ᪨ ᩍᨴᩴ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᨲᩁᩴ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᨭ᩠ᨮᩣᨶᩥᨠᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩮᩉᩥ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩁᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨮᩣᨶ, ᨠᩁᨱᩣᨶᩥ ᨩᩉᩥᨲ᩠ᩅᩤᨸᩥ ᨸᨿᨲᨶᩴ ᨶ ᨩᩉᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨶᩣᨶᩣᩅᨱ᩠ᨱᩣᨶᩴ ᩈᩴᩈᨣ᩠ᨣᩮ ᨸᨿᨲᨶᩣᨶᩴ ᩈᩴᩈᨣ᩠ᨣᨽᩮᨴᩣᨸᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ “ᩈᩩᨱᩣᨲᩩ ᨾᩮ”ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨿᨴᩥ ᨱᩣ-ᨠᩣᩁᩴ ᨩᩥᩅ᩠ᩉᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᨴᨶ᩠ᨲᨾᩪᩃᩮ ᨠᨲ᩠ᩅᩤ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿ, ᨴᨶ᩠ᨲᨩᩮᩣ ᨶᩣ-ᨠᩣᩁᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨲᩩ-ᨠᩣᩁᩴ ᨩᩥᩅ᩠ᩉᩮᩣᨸᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᨾᩩᨴ᩠ᨵᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨠᨲ᩠ᩅᩤ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿ, ᨾᩩᨴ᩠ᨵᨩᩮᩣ ᨭᩩ-ᨠᩣᩁᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᩑᩅᨬ᩠ᨧ ᩈᨲᩥ ᩋᨠ᩠ᨡᩁᩅᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾ ᩈᩥᨿᩣ᪨ ᩑᩈ ᨶᨿᩮᩣ ᩈᩮᩈᩮᩈᩩ ᨾᩩᨴ᩠ᨵᨩᨴᨶ᩠ᨲᨩᩮᩈᩩ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩅᩤᨧᩣᨴᩥ ᩈᩣᩅᩮᨶ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᨮᩣᨶ, ᨠᩁᨱ, ᨸᨿᨲᨶᩮᩈᩩ ᩈᩩᨭ᩠ᨮᩩ ᨠᩩᩈᩃᩮᩉᩥ ᨽᩅᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩈᩥᨳᩥᩃᨬ᩠ᨧ , ᨵᨶᩥᨲᨬ᩠ᨧ, ᨴᩦᨥᩴ, ᩁᩔᩴ, ᨣᩁᩩᩴ, ᩃᩉᩩᩴ;

ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩉᩦᨲᩴ, ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨧ, ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᨬ᩠ᨧ, ᩅᩅᨲ᩠ᨳᩥᨲᩴ [ᨶᩦ᪨ ᪙, ᪑᪐, ᪑᪑, ᪑᪒, ᪑᪓, ᪑᪔, ᪑᪕, ᪑᪖-᪑᪙, ᪒᪐, ᪒᪑ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᨸᩔᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ]᪨

ᨾᩩᨴᩩᨶᩣ ᩅᨧᩦᨸᨿᩮᩣᨣᩮᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᩅᨣ᩠ᨣᨸᨮᨾ, ᨲᨲᩥᨿ, ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩣ ᩈᩥᨳᩥᩃᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨳᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᩅᨧᩦᨸᨿᩮᩣᨣᩮᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᩅᨣ᩠ᨣᨴᩩᨲᩥᨿ, ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩣ ᨵᨶᩥᨲᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨴᩦᨥ, ᩁᩔᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨴᩦᨥᩣ ᨧᩮᩅ ᩈᩴᨿᩮᩣᨣᨸᩩᨻ᩠ᨻᩣ ᨧ ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩉᩦᨲᨶ᩠ᨲᩣ ᨧ ᨣᩁᩩᨠᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᩈᩮᩈᩣ ᩃᩉᩩᨠᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨿᨳᩣ ᩈᨴ᩠ᨴᩉᩥᨲᩮᩣ ᩅᩤᨲᩮᩣ ᨾᩩᨡᨨᩥᨴ᩠ᨴᩮᨶ ᨻᩉᩥ ᩋᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨾ ᨶᩣᩈᩮᩣᨲᩣᨶᩩᨿᩩᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᨳᩣ ᨾᩩᨡᩴ ᩋᩅᩥᩅᨭᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩤ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩴ ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩉᩦᨲᩴ ᨶᩣᨾ᪨ ᨲᩮᨶ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩣᨶᩥ ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩉᩦᨲᨶ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᨶᩣᨾ᪨ ᩈᩮᩈᩣ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨸᨴᩈᨶ᩠ᨵᩥᩅᩈᩮᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩴ ᨶᩣᨾ᪨ ᨸᨴᨧ᩠ᨨᩮᨴᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩤ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩅᩅᨲ᩠ᨳᩥᨲᩴ ᨶᩣᨾ᪨

ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᨻᩩᨴ᩠ᨵᩥᩁᩤᩈᩥ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ᪨

ᩃᩉᩩᩈᨬ᩠ᨬᩤᩁᩤᩈᩥ

ᨫᩮᩣ, ᩃᩮᩣ, ᨸᩮᩣ, ᨥᩮᩣ, ᨣᩮᩣ᪨

᪕᪨ ᩍᩏᩅᨱ᩠ᨱᩣ[ᩎᩐᩅᨱ᩠ᨱᩣ (ᨻᩉᩪᩈᩩ)]ᨫᩃᩣ ᨶᩣᨾᩔᨶ᩠ᨲᩣ[ᨠ᪨ ᪕᪘; ᩁᩪ᪨ ᪒᪙; ᨶᩦ᪨ ᪒᪐᪕]᪨

ᩋᨶᩥᨲ᩠ᨳᩥᩃᩥᨦ᩠ᨣᩔ ᨶᩣᨾᩔ ᩋᨶ᩠ᨲᩮ ᩍᩅᨱ᩠ᨱᩩᩅᨱ᩠ᨱᩣ ᨠᨾᨲᩮᩣ ᨫᩃᩈᨬ᩠ᨬᩤ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

១០។ បិត្ថិយំ[ក។ ៥៩; រូ។ ១៥២; នី។ ២០៩]។

ឥត្ថិលិង្គេ នាមស្សន្តេ ឥវណ្ណុវណ្ណា បសញ្ញា ហោន្តិ។

១១។ ឃា[ក។ ៦០; រូ។ ១៧៧; នី។ ២០៧]។

ឃោ

, អា ឥតិ ទ្វិបទំ។ ឥត្ថិលិង្គេ អាការោ ឃសញ្ញោ ហោតិ។

១២។ គោ ស្យាលបនេ[ក។ ៥៧; រូ។ ៧១; នី។ ២១៣]។

អាលបនេ សិ គសញ្ញោ ហោតិ។

លហុសញ្ញាទានិ និដ្ឋិតោ។

សង្កេតានិ

១៣។ វិធិ វិសេសនំ យំ តស្ស[ចំ។ ១។១។៦; បា។ ១។១។៧២; វិធិព្វិសេសនន្តស្ស (ជាហ្នុ)]។

យុត្ត យំ វិសេសនំ ទិស្សតិ, តស្ស វិធិ ញាតព្វោ។

‘អតោ យោនំ ដាដេ’។ នរា, នរេ។ យោនន្តិ វិសេសនំ។ ដាដេតិ វិធិ។

១៤។ សត្តមិយំ បុព្វស្ស[រូ។ ៥ (បិង្គេ); ចំ។ ១។១។៧; បា។ ១។១។៦៦]។

សត្តមីនិទ្ទេសេ បុព្វវណ្ណស្សេវ វិធិ ញាតព្វោ។

‘សទោ លោបោ សទេ’៍ លោកក្កោ [អប៍ ឆេទ ១៍១៧៍៥លិ]៍

១៥៍បញ្ញាយិឃំ បទស្ស[ធ៍ ១៍១៍៥; បា៍ ១៍១៍៩លិ]៍

បញ្ញាយីតិត្ថេនេ បទស្សេច ចិឆិ ទោតត្ថោ៍

‘អតោ ឃោតំ ជិតេ’៍ ភទា, ភទេ៍

១៩៍អាឌិស្ស[ធ៍ ១៍១៍៨; បា៍ ១៍១៍៥៨]៍

បទស្ស សិស្សយាភោ [ឌិស្សយាភោ (ឞ្វ)] ចិឆិ អាឌិចណ្ណស្ស ទោតត្ថោ៍

‘ទ សញ្ញាតោ ចា’៍ តេទស៍

១លិ៍ឈឌ្ឌិឃត្តស្ស[ធ៍ ១៍១៍១០; បា៍ ១៍១៍៥៧]៍

ឈឌ្ឌិតិត្ថេនេ តឥត្តស្ស ចិឆិ ទោតត្ថោ៍

‘ទាឌស្សិ ភាឃិ’ា ទាឌិភា៍

១ប៉៍ជិត្យទត្ថោ[ធ៍ ១៍១៍១១; បា៍ ១៍១៍៥៦]៍

ជិត្យទត្ថោ អាឥសោ ឈឌ្ឌិតិឌ្ឌិស្ស អត្តស្ស ទោតត្ថោ៍

‘កោស្សាចឌ’៍ កចស្សិ៍

១៨៍ជិត្យទត្ថោភោកចណ្ណោ សត្តស្ស[ធ៍ ១៍១៍១៧; បា៍ ១៍១៍៥៥; ជិត្យទត្ថោភោកចណ្ណោ សត្តស្ស (ឞហ្វស្វ)]៍

ឃោ ច ជិត្យទត្ថោ អាឥសោ, ឃោ ច អភោកចណ្ណោ អាឥសោ, តក្យកឃំ ឈឌ្ឌិតិឌ្ឌិស្ស សត្តស្សេច ចណ្ណសឞ្យគាឃស្ស ទោតត្ថំ៍

ជិតុធាតេ្ត ឋាន –

'ពុធស្សាតិត្តិឃំ ខេ' ឲស្ស។

អខេតកចខេណ្ណ –

'អតិមិ តាមិ'ហ អខេតត, ពុមិតា។

១០. ធាកាតុធាត្ថា អាឝ្យត្តា[ឆ. ១.១.១៦; បិ. ១.១.៣៩]។

ធាតុធាតេ្តា អាកខេយា ច កាតុធាតេ្តា អាកខេយា ច កខេមត លដ្ឋិតិដ្ឋិដ្ឋស្ស អានិមិហ្ម អខេត្ត ច ធាតាតខេត្តា។

ធាតុធាតេ្ត –

'ធ្វខេតា តិស្សិធា' ធ្វាចិតិ។

កាតុធាតេ្ត –

'ក្នស្ស ចុក' ធាកុច។

១១. យាតុធាតេ្តា ឋខាតមត្តា បខោ[ឆ. ១.១.១៣; បិ. ១.១.៣លិ]។

យាតុធាតេ្តា អាកខេយា ឋខាតំ អត្តឋខេយ្យាបខោ ខេហាតិ។

'តខ្ជខេឃា ឋ្វាម' តខ្ជខេឃា ឋត្តិត្ថា 'មំ ចា ទុឆាជិតំ' ទុត្តិតិ 'ឌទ ឋឆាតមិម ចា' ឌិទតិ, ឃិឆតិ។

ពុមស្ថិ ច្បាកខេលា អខេតកឋទតា តាម តជិ, បុទិឋ ពុច្ចាជិស្ស លិក្ខបខេស្ស ឲច អត្តិ, កម្ម, បខិចច្ចាជិស្ស ឆាត្យបខេស្ស តត្តិ ឋត្តាឆាត្យខេឃា ច្បត្តាតត្តា ឲច ខេហាត្តិ, ឆាត្តត្តខេលិបកិច្ចំ តត្តិ តឋ្វា តខ្ជខេឃាតិ ឲត្ត ធ្វា-កាខេទា អត្តឋខេទា តាម។ តខេតា 'តខ្ជខេឃា ឋ្វាម' ពុតិ ឋ្យខេត្តត

អា-កាទាកយោ ទុត្តីតិ ឲត្ត បត ក្ក-កាទោ អត្តសទោ តាយ, ឥតោ “យំ ចា ទុឆាឌិត”ត្តិ សុទេត្តត ពិគ្គាកយោ ឲចំ ឌឹទតិ, សិងតិ ព្តច្ចាឌិសុ។
(យប្ញុបិត្តុកាសុ បត “យាត្ទុពាទេត្តា បឆាតយត្តា បទោ”តិ បិទេជា, ទេសា សិហញ្ញអទេបិត្តុកាហិ ត សទេយតិ។

១១។ ចិប្យចិសទេឆ[ឆំ ១.១.១៩; បាិ ១.៣.១]។

សយាគចិសឃាតំ ខ្ជិត្តំ ចិឌីតំ អញ្ញាយញ្ញាបចិសឆទហិតោ ឆាទេត ឃេក្ទឃ្យេត បទោ ចិឆិ ឡុកាសំ លកតិ។

ចត្តាទោទាទយ កិក្លុចេ ឆយ្ញា [អដ្ឋត្តទតិកាទេឃ] -ឲត្ត ចត្តាទិទេយតិ បុត្ញទេលិទេប សយ្យទេត្ត បទទេលិទេបិ ឡុកាសំ លកតិ។

១២។ សទេក្កតោ តាចឃទេចាត្ទុពាទេត្តា[ឆំ ១.១.៤]។

ឃោ ចទេណ្ហា បឃោកស្ស អចឃទេចា ត ហោតិ, សុទេត្តសុ សទេក្កតយទេត្តា ហោតិ, ទេសា អត្ទុពាទេត្តា តាយ។

‘ទេកាស្សាច’ ។ កចស្សំ-ឲទេពត បឆទ្ទបចិឆាទេត អត្ទុពាទេត្តា ក្កបឃោកំ ត កត្តីតិ ពាទេបតិ។

១៣។ ចណ្ហបទេត សចទេណ្ហាបិ។

ចណ្ហសទេក្កា បទោ ឲតសុ្ញាតិ ចណ្ហបទោ, ចណ្ហបទេត ទស្សសទេត សចទេណ្ហាបិ កឃ្យាតិ សឃត្តា, អចទេណ្ហាតិ ចុទេត្ត អា-កាទោបិ កឃ្យាតិ អ-
កាទោ ចាតិ ចុត្តំ ហោតិ។ ឲចំ ព្តចណ្ហុចទេណ្ហាសុ។

១៤។ ត្តុចត្តុយត្តាចត្តុតចត្តុសប្បត្តិ[ត្តុ ចត្តុយត្តុចត្តុតចត្តុ សប្បត្តិ (ពាហុសុ)]។

ត្តុព្តាតិ ចុទេត្ត ចត្តុ, យត្តុ, អាចត្តុ, តចត្តុំ សប្បត្តិក្តោ ត្តុកាទោ កឃ្យាតិ។

‘ត្តុត្តុំ ទេត្តា ឃោយិប្បឆទេយ’។ ក្យាលចទេត្តា, សតិយទេត្តា, ឃាចទេត្តា, ក្យុត្តចទេត្តា។

សទេក្កតទាសិ តិក្ខិទេតា។

សត្តិចិឆាត

ᩋᨳ ᩈᨶ᩠ᨵᩥᩅᩥᨵᩣᨶᩴ ᨴᩦᨷᩥᨿᨲᩮ᪨

ᩃᩮᩣᨷᩮᩣ, ᨴᩦᨥᩮᩣ, ᩁᩔᩮᩣ, ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥ, ᩋᩣᨴᩮᩈᩮᩣ, ᩋᩣᨣᨾᩮᩣ, ᩅᩥᨠᩣᩁᩮᩣ, ᩅᩥᨷᩃ᩠ᩃᩣᩈᩮᩣ᪨

ᩃᩮᩣᨷᩁᩣᩈᩥ

᪒᪙᪨ ᩈᩁᩮᩣ ᩃᩮᩣᨷᩮᩣ ᩈᩁᩮ[ᨠ᪨ ᪑᪒; ᩁᩪ᪨ ᪑᪒; ᨶᩦ᪨ ᪒᪐]᪨

ᩃᩩᨷ᩠ᨷᨲᩦᨲᩥ ᩃᩮᩣᨷᩮᩣ᪨ ᩈᩁᩮ ᨷᩁᩮ ᩈᩁᩪᨷᩮ ᩅᩤ ᩋᩈᩁᩪᨷᩮ ᩅᩤ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩈᩁᩮᩣ ᩃᩮᩣᨷᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩈᩁᩪᨷᩮ ᨲᩣᩅ –

ᩋᩅᨱ᩠ᨱᩮ-ᩃᩮᩣᨠᨣ᩠ᨣᩮᩣ [ᩋᨷ᪨ ᨳᩮᩁ ᪑᪨᪒᪒᪨ᩅᩥ], ᨽᩅᩣᩈᩅᩮᩣ, [ᨵ᪨ ᩈ᪨ ᪑᪑᪐᪒] ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᩈᩅᩮᩣ [ᨵ᪨ ᩈ᪨ ᪑᪑᪐᪒], ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨶᩩᩈᨿᩮᩣ [ᩅᩥᨽ᪨ ᪙᪓᪙]᪨

ᩍᩅᨱ᩠ᨱᩮ-ᨾᩩᨶᩥᨶ᩠ᨴᩮᩣ, ᨾᩩᨶᩦᩁᩥᨲᩮᩣ, ᩅᩁᩅᩤᨴᩦᩁᩥᨲᩮᩣ, ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩴ [ᩅᩥᨽ᪨ ᪒᪑᪙]᪨

ᩏᩅᨱ᩠ᨱᩮ-ᨻᩉᩪᨷᨠᩤᩁᩮᩣ [ᨩᩤ᪨ ᪑᪨᪒᪒᪨ᩅᩮᩅᩮ], ᨻᩉᩩᨠᩣ ᩐᨾᩥ ᨻᩉᩪᨾᩥ, ᩈᩁᨽᩩᨿᩣ ᩐᨾᩥ ᩈᩁᨽᩪᨾᩥ, ᩈᩁᨽᩩᨿᩣ ᩏᨴᨠᩴ ᩈᩁᨽᩪᨴᨠᩴ᪨

ᩋᩈᩁᩪᨷᩮ –

ᩈᩮᩣᨲᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩴ [ᩅᩥᨽ᪨ ᪒᪑᪙], ᨠᩣᨿᩩᨷᩥᨣᩣᨲᩴ, ᨠᩮᩣᩅᩈᨲᩣ [ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪒᪐᪓], ᨠᩮᩣᩅᩣᩈᩅᩮᩣ [ᨵ᪨ ᩈ᪨ ᪑᪑᪓᪙], ᩈᩮᩣ ᨲᩩᨿ᩠ᩉᩴᩔ [ᨷᩣᩁᩣ᪨ ᪒᪔᪑], ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩩᩈᨿᩮᩣ [ᩅᩥᨽ᪨ ᪙᪓᪙], ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩩᨷᩥᨣᩣᨲᩴ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᨠᨭ᩠ᨮᩴ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣᩈᩅᩮᩣ [ᨵ᪨ ᩈ᪨ ᪑᪑᪓᪙], ᨾᩩᨴᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩴ [ᨾᩉᩣᩅ᪨ ᪙], ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᨾᨲᩴ [ᨵ᪨ ᨷ᪨ ᪔᪒], ᩏᩁᩔ ᩉᩩᩁᩮᩣᨣᩣ [ᨷᩣᨧᩥ᪨ ᪓᪐᪒], ᩋᩈᩮᨲ᩠ᨳᨲ᩠ᨳ ᨲ ᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ [ᨵ᪨ ᨷ᪨ ᪒᪐᪓] ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᩍᨲᩥ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩃᩮᩣᨷᩁᩣᩈᩥ᪨

᪒᪐᪨ ᨷᩁᩮᩣ ᨠ᩠ᩅᨧᩥ[ᨠ᪨ ᪑᪓; ᩁᩪ᪨ ᪑᪔; ᨶᩦ᪨ ᪒᪑]᪨

ບຸພ຺ພສເຣຍາສທ຺ທເປ ຈາ ອສທ຺ທເປ ຈາ ປເຣາ ສເຣາ ກ຺ວຈິ ເລາເປ ເຫາຕິ

ສທ຺ທເປ ຕາຈ –

ຕໍ ກຣາສ຺ສ ກຈິສ຺ສຕິ [ຂາ ໒.໑໑.໑໓໓ ອາຮເພາ; ຕໍ ກຸຣສ຺ສ], ກຸຣາສ຺ສ ສາຍ ຣຸເຍຸເຣາ, ຣຸກ຺ລສ຺ສັຕ຺ຕິ ກຣິສ຺ສຕິ [ຝາ ປ ໑ລ໊໙], ພຣາສ຺ສ ນິລ ປຍ຺ຍາຕ຺ຕາ [ຂາ ໒.໑໑.໑໓ລ໊໓], ຕຣາສ຺ສ ກຫ຺ຍາພຸຍ຺ຍາຕ຺ຕິ [ຂາ ໑.໑.໒໘] -ກຫ຺ຍຕ຺ຕິ ຍຫາກຫ຺ຍາກາຫ, ຕຫ຺ຍາສ຺ສ ຮິປ຺ຍຫິຕາ, ຍາສ຺ສ ກຍ຺ຍ ຣເຣສກ, ສຕ຺ຕຫາຣກ ຈາສ຺ສ ປຣິເພເສພ຺ພ [ປິຣາ ໑໙ລ໊, ໑ລ໊໑], ອາກຕາຕ຺ຕ ຫຸເຍ,ຖາເສາຫຸກາຍາຕ຺ຕ ຫຸເຍ,ຖາເພ຺ຍາ ໒ຈຣຸປຍກາສິ, ປປໍ ອຈິຕ຺ຕ [ຂາ ໑.໑.໒] -ປຈ຺ຈ ອາປໍ ລກິສ຺ສຫ຺ຍເຕ຺ຕາ, ສາລ ກຕຫ຺ຍໍ ປຣາຕເຈ [ຂາ ໑.໑.໒ລ໊] -ປ+ອາຣາຕເຈຕິ ເຣເຣາ, ກລິຫ຺ຍຕ຺ຕເຕ຺ຕາ, ຣຸປ຺ຍຕິຕິ ຣຸປໍ, ຫຸຍ຺ຍຕິຕິ ຫຸເຈ຺ຈາ-ຂີເພາ, ອກ຺ກິຈ ຕປ຺ຍຕິ, ຍຸຕ຺ຕິຈ ກຈ຺ຈຕິ, ສຂີຈ ສຕ຺ຕຕິ, ຍາຫຸປຈ຺ຈາສ, ປິຫຸປຈ຺ຈາສ, ເພເຕ ຝຍຸາ ອາຂີກຫ຺ຍາຫາ [ຣຸຫຸອຈ ໒ຣ໘] ຍຸຕ຺ຕາຂີ

ອສທ຺ທເປ –

ຍຸຕິສ຺ສ [ປິຮີ ໓໙໓], ຍຸຕິປິ [ປິຣາ ໑], ອສ຺ສຍທິສິ [ປິຣາ ໑໒໓], ອກຕຍ຺ຍາສິ [ຝາ ປ ໒ປ໊໒], ຈເຕ຺ຕຫໍ, ເສາຫໍ, ພສ຺ສຣາສິ [ຍຫາຈ ໒໓໒], ຫາພາຈ ອຕປິພິສີ [ຝາ ປ ໒], ຍາຂີເສສຸ ກຕາຈ ກາ, ກິຕ຺ຕຍາຈ ສຍຫິເພາ ຍຈຸຈາ ຍຍ຺ຍາຕິ ຕາເລາ [ຝາ ປ ໙໘], ຈກ຺ລຸເຕ຺ຕພໍ [ຮິກ ໒໑໘], ເຈ຺ຈຍ ກິກ຺ລເຈ ຝຍຸາ [ອ ສິ ໒.໒], ຕເພາເຍ ກິກ຺ລເຈ ຝຍຸາ [ອ ສິ ໒.໑ລ໊] ຍຸຕ຺ຕາຂີ

ກ຺ວຈີຕິ ກິ? ກຕຍາ ຈາສຕ຺ຕ ອຕິຕ຺ຕສຍ຺ຍາ [ອ ສິ ໑໐.໙໐]

ຍຸຕິ ປເຣເລາປເຣາສິ

໑ປ໊.ສ ເຈ຺ຈ ຈາ

ເຈ຺ຈ ປຸຍ຺ຍປເຣສເຣາ ກ຺ວຈິ ເລາປິ ສ ເຫາຕ຺ຕິ ຈາ

ອປ຺ຍຍາເຣາ ອຍຕໍ ປຂໍ [ຝາ ປ ໑໑], ເກາ ຍຸປໍ ປຈຈິຈິເຈສ຺ສຕິ [ຝາ ປ ໓໓]

ກ຺ວຈິເຕ຺ຕຈ? ເສາຕິຕ຺ເຕພໍ [ຮິກ ໑໑໘], ຈກ຺ລຸເຕ຺ຕພໍ [ຮິກ ໑໑໘],

ចាតិ កិំ ? ទោយ៉ ចរលិ បរាយសិឞ្យតិ៝

ត្ថុទោតា បដ្ឋាឃ ឃាចរត្ថិកណ្ឌាចរាភា ឃុត្តដ្ឋាទេភរុ រត្ថាតូ ក្ខុចិរទេ្ថា, ចារទេ្ថា ច ចត្ថូទេ្ថា៝ ពត្ថ ក្ខុចិរទេ្ថា ភាភាបទឃាក៉ ឌទេឞ្យតិ៝ ចារទេ្ថា ទុកបទឃាកឞ្យ ភាភាទ្ទុប៉ ឌទេឞ្យតិ៝ ទលិបតិទរទឆា៝

១៦៝បទរទឞ្យ៝

តិក្កហឹតយ្យាបទរទឞ្យ ក្ខុចិ ទលិទបិ ទហាតិ ចា៝

ត្ខុសិ [ទប៝ ច៝ ៣លិ៏; ឌា៝ ១៝១១៝លិ៏៤៣], ចត្ថុច ចិយលំ ឞុទ្ធ [ឆ៝ ប៝ ៣០៦; ឞុ៝ ភិ៝ ៤៣១], ចក្កុច ចហទោតា បធំ [ឆ៝ ប៝ ០], ហលំឌាតិ បកាសិតុំ [យហាច៝ ប័], កិត្តិ ចទេឃ្យំ, ឌឹចទត្តិ, បត្តត្តិ, កិក្លុត្តិ៝

ត្ថុតិ រទទលិបរាសិ៝

១០៝ឆំទឃាកាឌិ ទលិទបិ៝

ឆំទឃាកឞ្យ អាឌិក្ខទោតា ញ្យឌ្ឍូទភា ក្ខុចិ ទលិទបិ ទហាតិ ចា៝

ប្ខុបុំរសា ក្តុប្បដ្ឋតិ [បិទា៝ ១៤] – ត្ថុឆ ប្ខុត្ថាប្ខុទត្តក រទទលិទបិ, ទុចំរ ទត អារចា បហឹតា ទហាត្តិ [យ៝ តិ៝ ០៝១៣], រទច ក្ខុទត្តា ភទចឃ្យាហំ, រាឌឹទចា កទហិទតា យយ [យិ៝ ប៝ ៤៝០៝ឪ] - អឞ្យ+អាឌឹទចាតិ ទលទឌា, ភទចឃ្យាតិ អទត្តា៝

ពិឞុ ញ្យឌ្ឍូទភរុ រទ្ទុបិតំ ក្ខិត្ត អាឌិញ្យឌ្ឍូភឞ្យ ទលិទបិ – អក្យាកាទំ [បិចិ៝ ១១៤], អក្យាហិទតា, ក្ខុញ្យឞ្យ, ចិញ្យាភ្ខុក្ខុឃទត, ទុករតំ លញ្យា [ឌា៝ ១៝១១៝ឪដ៏៣], ទទញ្យា, ទញ្យា, ទញ្យំ, រក្ខាហំ យាទិរ ទឌចាភយិទេ្ថា [ឆំ៝ តិ៝ ០៝១៤ប័], ត្ថុក្ខាឌិ៝

រទ្ទុបិភត្តិ កិំ? ពិត្យា ប្ខុត្ខុទរា ចឌត្តិ [ឞុ៝ តិ៝ ប័ដលិ៏], ចញ្យត្តំ, លដ្ឋត្តំ, ចក្ខាឌាលំ, ចទត្ថត្ត៝

ត្ថុតិ ញ្យឌ្ឍូភទលិបរាសិ៝

᪑᪐᪨ ᩃᩮᩣᨸᩮᩣ᪨

ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩉᩦᨲᩔ ᨠ᩠ᩅᨧᩥ ᩃᩮᩣᨸᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩤ᪨

ᩈᩁᩮ ᨸᩁᩮ ᨲᩣᩅ –

ᩑᩅᩣᩉᩴ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ [ᨻᩩ᪨ ᩅᩴ᪨ ᪒᪨᪒᪑], ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶᩣᨲᩴ ᩋᨶᩣᩈᩉᩴ-ᩋᨶᩣᩈᩥᩴ+ᩋᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᨮᩥᨲᩮ, ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩉᩦᨲᩃᩮᩣᨸᩮᩣ, ᨸᩩᨶ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩈᩁᩃᩮᩣᨸᩮᩣ, ᨲᩩᨿ᩠ᩉᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨾᩉᩣᩅᩦᩁ, ᨲᩩᨿ᩠ᩉᩴᨷᩮᨲᩴ ᨾᩉᩣᨾᩩᨶᩥ [ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪒᪐᪒], ᨲᩣᩈᩣᩉᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ [ᨸᩤᨧᩥ᪨ ᪒᪘᪐], ᨠᩮᩈᩣᩉᩴ ᩑᩅᩴ ᨧᩁᩣᨾᩥ, ᨸᨬ᩠ᨧᨶ᩠ᨶᩴ ᨴᩥᩈᩣᨶᩴ ᩋᨽᩥᨧᩁᨶ᩠ᨲᩴ, ᩃᨶ᩠ᨶᩴ ᨴᩥᩈᩣᨶᩴ ᩋᨽᩥᨧᩁᨶ᩠ᨲᩴ, ᩈᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨲᩮᩅ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩣᨶᩥ [ᨡᩩ᪨ ᪑᪨᪑᪑᪨᪑᪓ ᩈᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨲᩮᩅ], ᨴᩣᨾᩥᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨲᩮᩅ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩣᨶᩥ [ᨡᩩ᪨ ᪑᪨᪑᪑᪨᪑᪓ ᨴᩣᨾᩥᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨲᩮᩅ] -ᨲ᩠ᩅᩴ+ᩑᩅᩣᨲᩥ ᨮᩥᨲᩮ, ᨧᩥᨶ᩠ᨲᨿᩥᨲᩥ᪨

ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩮ ᨸᩁᩮ –

ᨲᩴ ᨲᩩᨿ᩠ᩉᩴ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᩮᨾᩥ᪨

ᨣᩣᨳᩣᨿᩴ –

ᩋᩁᩥᨿᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶᨴᩔᨶᩴ [ᨡᩩ᪨ ᨸᩤ᪨ ᪕᪨᪑᪑], ᩑᨲᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶ ᩈᩣᩈᨶᩴ [ᨵ᪨ ᨸ᪨ ᪑᪘᪓], ᩃᨲ᩠ᨳᩣᨶᨬ᩠ᨬᩪ ᨸᨭᩥᨸᩣᨴᩥ, ᨵᩣᨲᩩᩋᩣᨿᨲᨶᩣᨶ ᨧ [ᨵ᪨ ᩈ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᨶᩥᨴᩣᨶᨠᨳᩣ]᪨

ᨿᩣᨣᨾᩮ ᨸᩁᩮ –

ᨣᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨧ ᨶ᩠ᩉᩣᨸᨿᩥᨾ᩠ᩉ [ᨩᩤ᪨ ᪒᪨᪓᪨᪒᪑ ᨠ᩠ᩅᨧᩥ ᨷᩮᩣᨠ᩠ᨡᩁᨱᩥ], ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᩋᩁᩉᨲᩣᨾᩥᩅ [ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪑᪓᪐], ᩋᩣᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᨸᩔᨲᩣᨾᩥᩅ [ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᩃᩥ᪙᪘], ᨷᩮᩣᨠᩮᩣ ᨠᨯ᩠ᨰᨾᩮᩣᨸᩥᩅ [ᨩᩤ᪨ ᪒᪨᪒᪨᪑᪐], ᨽᨠᩮ ᨲᩣᩁᨠᩥᨲᩣᨾᩥᩅ [ᨩᩤ᪨ ᪑᪨᪑᪑᪨᪒᪘᪐᪘ ᨲᩣᩁᩣᨠᩥᨲᩣᨾᩥᩅ], ᨸᨴᩩᨾᩴ ᩉᨲ᩠ᨳᨣᨲᩣᨾᩥᩅ [ᨩᩤ᪨ ᪑᪨᪑᪑᪨᪑᪑᪑᪙] -ᩑᨲ᩠ᨳᩩ ᨿᩣᨣᨾᩮ ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩉᩦᨲᩃᩮᩣᨸᩮᩣ, ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩮ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩈᩁᨴᩦᨥᩮᩣ ᨧ᪨

ᨲᨳᩣ ᨶᩥᨷ᩠ᨹᨶ᩠ᨶᨸᨴᩔ ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩉᩦᨲᩃᩮᩣᨸᩮ ᩋᨲ᩠ᨳᩈᩁᨴᩦᨥᩮᩣ –

ᩈᩣᩁᩣᩁᩮᩣ, ᩈᩣᩁᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᩋᨷᩥᩈᩣᩉᩣᩁᩮᩣ, ᩈᩣᩁᨾ᩠ᨽᩮᩣ, ᩈᩣᩁᨴ᩠ᨵᩮᩣ, ᩈᩣᨠᨲᩴ ᨽᨠᩴ, ᩈᩣᨵᩣᩁᨱᩴ, ᨶᩴ ᩋᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩈᩣᨾᩥ᪨

សមាសេ តុមន្ត[illegible] –

កត្តុកាមោ, គន្តុកាមោ ឥច្ចាទិ.

ឥតិ ពិន្ទុលោបរាសិ.

១២. ស្យាទិលោបោ បុព្ពស្សេកស្ស.

វិច្ឆាយំ ឯកស្ស វិភត្យន្តស្ស បទស្ស ទ្វិត្តេ កតេ បុព្ពបទស្ស ស្យាទិលោបោ ហោតិ.

ឯកេកំ, ឯកេកានិ, ឯកេកេន, ឯកេកស្ស ឥច្ចាទិ.

មាគមេ –

ឯកមេកំ, ឯកមេកានិ ឥច្ចាទិ.

ឥតិ ស្យាទិលោបរាសិ.

អប្យវិធានយុច្ចេ.

១៣. តទមិនាទីនិ[ចំ. ៥.១.២.១៧; បា. ៦.៣.១០៩; មុ. ១.៣; កា. ១.១៧].

មហាវុត្តិសុត្តមិទំ, តទមិនាទីនិ បទរូបានិ ឥមិនា និបាតេន សិទ្ធានីតិ អត្ថោ.

សរលោបោ ព្យញ្ជនេ –

លាពុ=អលាពុ, បិធានំ=អបិធានំ, ទ្វារំ បិទហិត្វា=អបិទហិត្វា, គិនិ=អគ្គិនិ, រត្នំ=រតនំ, ន្ហានំ=នហានំ, អស្នាតិ=អសនាតិ, ហន្តិ=ហនតិ, ហន្តិ កុទ្ធោ បុថុជ្ជនោ [អ. និ. ៧.៦៤], ផលំ វេ កទលិំ ហន្តិ [អ. និ. ៤.៦៨], សក្ការោ កាបុរិសំ ហន្តិ. កត្ថចិ ពហុវចនម្បិ ទិស្សតិ.

វិក្កោសមានា តិព្ពាហិ, ហត្ថិ ភេសំ វទំ វទំ [ជា· ២·២២·២២៤០]·

ឥវណ្ណលោបេ –

អារាមរុក្ខចេត្យានិ=ចេតិយានិ [ធ· ប· ១៨៨], អឌ្ឍេត្វកាលវតំ រត្យា [ជា· ២·២២·៦៨៣] =រត្តិយា, ទិស្វា បុត្តេសា វទន្តិ [សុ· និ· ៥៨៧]· ទិស្វា បុត្តេសា និចិន្តា [សុ· និ· ៥៨៨] =ទិស្វិយា· វិទ្ធស្តោ=វិទ្ធំសិតោ, ឧត្រស្តោ=ឧត្រាសិតោ, ស្នេហា=សិនេហា, ក្លេសវត្ថូនិ=កិលេសវត្ថូនិ, ក្រិយា=កិរិយា, ប្លវតិ=បិលវតិ·

ឧវណ្ណលោបេ –

បទ្វាតិ=បទុវាតិ, ស្វា=សុវា ឥច្ចាទិ·

សំយោគាទិព្យញ្ជនលោបោ ច –

បុត្តាតិព្វាចេសា ទុតោ, យាតិសោ លភតេ ទុតំ, អប្បស្សាទា កាមា ទុតា, តត្វ កាយបទំ ទុតំ [ជា· ២·៨៨·១១៥], សេតោ=សេក្លោ, អបេតោ=អបេក្លោ, រូបសម្បទាបេតោ=រូបសម្បទាបេក្លោ [យមក· ៧០] ឥច្ចាទិ·

សរេ ស ហ ព្យញ្ជនលោបោ –

បដិសង្ខា យោនិសោ [ម· និ· ១·២៥], មិលាតិ=មិលាយតិ, គន្ធំ ឃាតិ=ឃាយតិ, អភិញ្ញា=អភិញ្ញាយ, បរិញ្ញា=បរិញ្ញាយ, អធិដ្ឋា=អធិដ្ឋាយ, បតិដ្ឋា=បតិដ្ឋាយ, អាទីនវា ហិស្ស ឋាសុ [យមក· ១៦៣], អស្សវតា ធម្មស្ស បរិហាយន្តិ [យមក· ៥], វិបរីតា តទានុមតា រូបញ្ញូតិ [បដ្ឋា· ២·៨·៨៥], ទេវាទហបទេតា ធានេទតទ្ធំ [បរិវា· ៣៩១], ភាយំ ព្រាហ្មណកោដតត្វា, ទិលេនឆោ តេហិតិ [ជា· ១·៥·១], វិសេសតោច ការទេយ្យា, យស្សត្វា រុក្ខទោបកា [ជា· ១·២·៣៣] =វិសេសតោចាតិ ឧច្ចតាយកោ ទាជា ឧច, យស្សត្វា ធុទយាយន្តិ [ជា· ១·២·២៥] – យស្សាតិ រូបទស្ស, បិត្ អត្វា ធត្ថបតិ [ជា· ១·៨·៩៩], រូបិបាទទ្ធំ, អត្ថបិបា វិយុទ្ធា, សន្ធាបញ្ញូឌិតោ, រូបតិសាបញ្ញាត្តិ· ឯវមាទិសុ ឃាតិ=ឃាយតិ, វាតិ=វាយតិ, និព្ពាតិ=និព្ពាយតិ, និព្ពាន្តិ=និព្ពាយន្តិ, បហាតិ=បហាយតិ, សប្បតិស្សា=សប្បតិស្សយា, សុហទា=សុហទយា=សព្ពត្ថ យលោបោ,

មុញ្ចទេរា=មុញ្ចញ្ចទេរា, វាវាគទណោ=វាគ្គទណោ, វាវាបទេសា=ព្យប្បទេសា=វាស្ស ព្យត្តំ, រស្សត្តញ្ច, ឧច្ច ព្យាទោ=ឧច្ច វិយ ទោ=វិស្ស ព្យត្តំ, ឌីឃោ ច យលោបោ ច·

ᩃᩮᩣᩃᩩᨸᩮᩣ, ᨾᩮᩣᨾᩩᩉᩮᩣ, ᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᨧᩮᩣ, ᩈᩩᩈᩩᩃᩮᩣ, ᨵᩮᩣᩁᩩᨧᩮᩣᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᩈᩩ ᨸᨶ ᩋᨲᩥᩈᨿᨲ᩠ᨳᨴᩦᨸᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᨸᨴ᩠ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨸᨴᩮᩈᩩ ᩋᨠ᩠ᨡᩁᩃᩮᩣᨸᩮᩣ᩺

ᨸᨴᩃᩮᩣᨸᩮᩣ ᩋᩣᨴᩥᨾᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩮᩈᩩ –

ᨴᨲ᩠ᨲᩮᩣ=ᨴᩮᩅᨴᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᩋᩔᩮᩉᩥ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩁᨳᩮᩣ=ᩋᩔᩁᨳᩮᩣ, ᩁᩪᨸᨽᩅᩮᩣ=ᩁᩪᨸᩴ, ᩋᩁᩪᨸᨽᩅᩮᩣ=ᩋᩁᩪᨸᩴ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᩺

ᩃᩮᩣᨸᩁᩣᩈᩥ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ᩺

ᨴᩦᨥ, ᩁᩔᩁᩣᩈᩥ

ᩋᨳ ᨴᩦᨥ, ᩁᩔᩣ ᨴᩦᨸᩥᨿᨶ᩠ᨲᩮ᩺

᪑᪓᩺ ᩈᩮᩈᩣ ᨴᩦᨥᩣ᩺

ᨸᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᨾᩥᨴᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ᩺ ᩃᩩᨲ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᨧ ᩋᩣᨴᩮᩈᨣᨲᩮᩉᩥ ᨧ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩉᩥ ᩈᩮᩈᩣ ᩁᩔᩈᩁᩣ ᨠ᩠ᩅᨧᩥ ᨴᩦᨥᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᨧ᩺

ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩃᩮᩣᨸᩮ ᨲᩣᩅ –

ᨲᨲᩕᩣᨿᨾᩣᨴᩥ ᨽᩅᨲᩥ [ᨵ᩺ ᨸ᩺ ᪓᪗᪕], ᨲᨲᩕᩣᨽᩥᩁᨲᩥᨾᩥᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿ [ᨵ᩺ ᨸ᩺ ᪘᪘; ᩈᩴ᩺ ᨶᩥ᩺ ᪔᩺᪑᪕᪘], ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩩᩔᨲᩥ, ᩈᨴ᩠ᨵᩦᨵ ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩩᩁᩥᩈᩔ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩴ [ᩈᩩ᩺ ᨶᩥ᩺ ᪑᪘᪒], ᩋᨶᩣᨣᩣᩁᩮᩉᩥ ᨧᩪᨽᨿᩴ [ᨵ᩺ ᨸ᩺ ᪔᪐᪔; ᩈᩩ᩺ ᨶᩥ᩺ ᪖᪒᪘], ᨵᨾ᩠ᨾᩪᨸᩈᩴᩉᩥᨲᩣ [ᨴᩦ᩺ ᨶᩥ᩺ ᪒᩺᪒᪔᪕], ᨲᨳᩪᨸᨾᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩅᩁᩴ ᩋᨴᩮᩈᨿᩥ [ᨡᩩ᩺ ᨸᩣ᩺ ᪖᩺᪑᪒], ᨲᩮᩈᩴ ᩅᩪᨸᩈᨾᩮᩣ ᩈᩩᨡᩮᩣ [ᨴᩦ᩺ ᨶᩥ᩺ ᪒᩺᪒᪒᪑] ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᩺

ᨸᩁᩃᩮᩣᨸᩮ –

ᩋᨵᩥᨲᩣᨲᩥ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩅᩮᩣᨧ [ᩈᩩ᩺ ᨶᩥ᩺ ᪑᪐᪖᪕, ᪑᪐᪔᪑], ᩈᩩᨾᩮᨵᩮᩣ ᩈᩣᨥᩣᨲᩮᩣ ᨶᩣᨲᩥ, ᩁᩩᨸ᩠ᨸᨲᩦᨲᩥ ᩁᩪᨸᩴ [ᩈᩴ᩺ ᨶᩥ᩺ ᪓᩺᪗᪙], ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᩦᨲᩥ ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᩮᩣ, ᩈᩣᨵᩪᨲᩥ ᨸᨭᩥᩔᩩᨱᩥᨲ᩠ᩅᩣ [ᨵ᩺ ᨸ᩺ ᩋᨭ᩠ᨮ᩺ ᪑᩺᪔ ᨠᩣᩊᨿᨠ᩠ᨡᩥᨶᩦᩅᨲ᩠ᨳᩩ], ᨠᩥᩴᩈᩪᨵ ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩩᩁᩥᩈᩔ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩴ [ᩈᩩ᩺ ᨶᩥ᩺ ᪑᪘᪑] ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᩺

ᨾᨩ᩠ᨫᩃᩮᩣᨸᩮ –

ຕາຆາທໍ [ປາຊິ. ລິ໐໔], ເຕຆາທໍ [ຊາ. ໑.໑໑.໑໑໑].

ອາເຕເຍສຸ –

ຍຸາຆໍເຕເຍາ [ຍທາຈ. ລິ], ສູາທໍ [ເປ. ຈ. ໓ປໍ໓], ຈິຕຸາຕຸຄູຍເຕ ຄູຈູາຊີ.

ຍຊິປິ ຄູຍາຕິ ຣູປິຕິ ຕຸຍຸເຕ ຽປຣິສຸເຕູຕ ນິຊຸຕຸີ, ລຸຕູາເຕເຍສຸ ປຕ ຕິຈູຍິຈ ຊີຍນິຄຸີຕາປຕຕຸໍ ຄູຊໍ ສຸຕູໍ ປຄູີຕຸຕິ ຊຊູຕູາ.

໑໓໓.ຕຸຍຸເຕ ຊີຍຣສຸາ[ຕ. ໑໓, ໑໙; ຕີ. ໑໓, ໑໙, ໙໓, ລິ໑, ໑໙໓, ໑ລິຮ].

ຕຸຍຸເຕ ປເຣ ຣສຸຊີຍາຕໍ ຄູຈິ ຊີຍ, ຣສຸາ ເທາຄູີ ຈາ. ຕຕູ ຊີຍຈິຊິ ຕາຍ ກາຂາຈເຣສຕ ຈາ ອາກາຍຈເຣສຕ ຈາ ຈຈຕສຸລຈເຣສຕ ຈາ ຕຸຄູີສຸລຈເຣສຕ ຈາ ເທາຕິ.

ຕຕູ ກາຂາຈເຣສຕ ຕາຈ –

ຍຊູຈາຍຊູາຕິ ຄາເລີ [ຊ. ປ. ໙ຮ], ລຄູີ ຈ ເສາຈຈສຸຕາ [ຕຸ. ປິ. ໓.໑໐], ໑ຈໍ ກາເຍ ຍຸຕີ ຈເຣ [ຊ. ປ. ໓ຮ], ສເຄູາ ຽຊູ ຈ ສຸທຸຊູ ຈ [ຕຸ. ປິ. ຮ.໑] ຄູຈູາຊີ.

ອາກເຍ –

ຽຣກາຍິຈ [ຊາ. ໑.ລິ.໑໐], ອຣທຕາຍິຈ [ຊີ. ຕິ. ໑.໑໓ປໍ], ປສຸຕາຍິຈ [ສຸ. ຕິ. ລິ໙ຮ] ຄູຈູາຊີ. ກາຂາຈເຣສຕາຕິປິ ຍຸຊູຕິ.

ຈຈຕສຸລຊູາ ຕຸຄູີສຸລຊູາ ປຸຣິເຍ ເສສຊີເຍປິ ລຊູຕິ.

ຕຕູ ຈຈຕສຸເລ –

ລາຣຕູໍ ຍາຕຕູໍ [ຣູຍອຈ. ຮລິ], ປກຊູໍ ຈຈຕໍ ປິຈຈຕໍ, ປິສາເຄາ, ປິກາເຣາ, ປິຈສຸີ ເຍເຍາ, ຕກຣໍ ປິຊິສິ, ປິເຈຄູີ, ປິຣິສຸຄູີ, ປິຊິປເຄາ, ຈຕຸຣາສີຕິສຫສຸາຕິ [ຊ. ສ. ອຊູ. ໓ປໍ໓] ຄູຈູາຊີ.

ឥត្ថិស្សំ តាយ បភេទ្ធេណាលស្សំ។ តត្ថ –

សាតុំ សទ្ទញ្ញូនំ [បារា។ ១], សាតុំកា ឆប្ពេទេសតា, ចក្កុយាស្ស យថា អត្ថោ ឧទាហានិ។

ឥត្ថិលិង្គេ បត សារាកោ, សារត្តោ ឧទាហានិនិ បុត្តោ ស្តុដ្ឋិតិ យេច។

ញាតិ ឌីឈរាសិ។

វស្សសត្តិបិប្ប្រាកាចាចសេត តាច –

យិដ្ឋំ ចហុតំច លេវិកោ [ឆ។ ប។ ១០២], កោចានិ តាយ សោ ហោតិ [ឆ។ ប។ ១៥៩; សុ។ និ។ ៩១៣], យថាកាចិ គុលេត សោ ឧទាហានិ។

អាកេយ យ, រ, ឥាកេយស្ស បុព្ពារស្សា –

យថយិទំ [អ។ និ។ ១.១-៣], តថយិទំ, យថរិវ អយ្យាកំ ករចា, តថរិវ កិក្កុសញ្ញោ, សប្បុទេច សយាចេរ [សំ។ និ។ ១.១១២], សប្បុទក្កុរតា យយា សតិសម្ពោជ្ឈង្គា [សំ។ និ។ ៥.១៥៣] ឧទាហានិ។

សំយោគរស្សា តាយ ពហុលំ លព្ភតិ –

អក្កេយា, បរក្កេយា, អក្កុរតា, អញ្ញា, អញ្ញិត្រិយំ, អញ្ញាតំ ករចា, អញ្ញាតំ សុកត, អត្តរលំ, អបេយ្យាដេតិ, អលិយតិ, អធិដ្ឋតិ, អស្សាទោ, អាកស្សទោ, បកស្សទោ, សព្ពញ្ញុតញ្ញាណំ, ធរាតស្ស លិកិបិព្រចេសិបិ [បារា។ ១០២-១០៣]។

តា, តោបច្ចយស្សបិ រស្សា –

កតញ្ញុតា, អត្តញ្ញុតា, ឆប្បញ្ញុតា, កញ្ញាតា, តជិតា, ចរុតា។

សយាស –

ញត្តិបុយំ, ញត្តិលិង្គំ, ញត្តិការេចា, សព្ពញ្ញុពុទ្ធោ ញច្ឆានិ៍

ញតិ រស្សរាសិ៍

ឌីឈ, រស្សរាសិ គិច្ចិតេពា៍

ចុទ្ទិរាសិ

អថ ចុទ្ទិសន្ទិ ឌីបិឃតេពា៍

២៩៍ ឃុចណ្ណាភេយឡ លុត្តា[ក៍ ១៣; ន្ទ៍ ១៩; តី៍ ២៣]៍

លុត្តា បុព្ពសរេយ្យាចា បរសរេយ្យាចា តេសសាត៌ ញចណ្ហុចណ្ណាត៌ កេយភ ៧, ឡអាតេឝសា តេហាត្តិ ចា៍

បឌ៌ិរចតេណ្ណា –

ពាក្ខស្សេច សយាកេយា, អតេពច តេយ អច្ឆិទិឃំ [ឌា៍ ២៍២២៍១៥ប័ប័], ចាតេពទិត៌, ឌិតេភទិត៌៍

បឌ៌ិរាចតេណ្ណា –

កេក្កាតក៌, បត្តិ តេចាតក៌ កត្វា [ត្នូឡអច៍ ២លិ៍៩], សប្ញ្ជ[យុ៍ តិ៍ លិ៍ង៍៣] តេភាតេបតិ តេចតក្ខ [យហាតិ៍ ៩], ក្កតេកាយិច ឌាត៌៍

ក្រិយាបតេឝយុ –

តេចតិ, អតេបតិ, ក្កតេបតិ, អតេបក្ខា, ក្កតេបក្ខា ញច្ឆានិ៍

បុឌ៌ិព្វាចតេណ្ណា –

រតេឆសតេកា, ឌតេភសតេកា, ឃុតេភលតេឃា ញច្ឆានិ- ពត្តិ រឆឹត៌ អាសតេកា តេឌច្ចតេកាតិ រតេឆសតេកា, រឆឹភត្តិ រឆចត្តាត៌ រឆុឡហាត៌ តេឃាឆាភត្តិ

ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨴᨲᩥᩴ ᩋᩣᨿᨠᩮᩣ ᨴᨲᩮᨿᨠᩮᩣ, ᨴᨲᩥᨲᨲ᩠ᨲᩥ ᨴᨲᨧᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥᩴ ᨻᩔᩁᩣᨲᩥᩴ᪨ ᨿᩩᨲᩥᩴ ᩋᩣᩃᨿᩮᩣ ᩅᩥᩉᩣᩁᩮᩣ ᨿᩩᨲᩃᨿᩮᩣ᪨

ᨸᩩᩁᩥᨭ᩠ᨮᩣᨧᩮᨱ᩠ᨱ –

ᩈᩩᨲ᩠ᨳᩁᩣ ᨻᨲ᩠ᨳᩥ ᨿᩮᩣᨲ᩠ᨳᩥ, ᩈᩩᨲ᩠ᨳᩁᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨿᩔᩣᨲᩥ ᨿᩮᩣᨲ᩠ᨳᩥ, ᩁᩔᨲ᩠ᨳᩴ, ᨿᨠ᩠ᨠᩃᩴ᪨

ᨧᩩᨴ᩠ᨴᩥᩁᩣᩈᩥ ᨲᩥᨴ᩠ᨴᩥᨲᩮᩣ᪨

ᩋᩣᨨᩮᩈᩈᨴ᩠ᨴᩥ

ᩋᨨᩣᨨᩮᩈᩈᨴ᩠ᨴᩥ ᨴᩦᨸᩥᨿᨲᩮᩣ᪨

᪁ᩃᩥ᪨ᨿᨧᩣ ᩈᩁᩮ[ᨠ᪨ ᪁᪅, ᪁᪆, ᪁᪁, ᪃᪃; ᨲᩦ᪨ ᪃᪃, ᪃᪙, ᪃᪇, ᪃᪁, ᪃᪅]᪨

ᩈᩁᩮ ᨸᩁᩮ ᨻᨧᨱ᩠ᨱᩩᨧᨱ᩠ᨱᩣᨲᩥᩴ ᨿ, ᨧᩣᨨᩮᩈᩣ ᩉᩮᩣᨲ᩠ᨲᩥ ᨧᩣ᪨

ᨻᨧᩮᨱ᩠ᨱ –

ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨳᩣᩁᩅᩩᨲ᩠ᨿᩔ [ᨵ᪨ ᨸ᪨ ᪁᪇᪙], ᩈᨶ᩠ᨳᩣ ᩅᩥᨲ᩠ᨿᩣᨠ᩠ᨠᨿᨲᩮ, ᨠ᩠ᨿᩣᩉᩴ ᩋᨸᩁᨬ᩠ᨬᩣᨿᩥ [ᨸᩣᩁᩣ᪨ ᪁᪅᪁] – ᨻᨨ ᨸᨥᩴ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩮᩃᩥᩮᨸᩥ, ᩈᩩᨲᩣ ᨧ ᨸᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣᨲ᩠ᨿᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᩈᩩᨲᩣ ᨧ ᨸᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣᨲ᩠ᨿᨿᩣ[ᨩᩣ᪨ ᪁᪨᪁᪘᪨᪀᪃᪆], ᨶᩣᩁᩮᨲᩣ ᩈᩮᨲᩣᨸᨲᩦᨲ᩠ᨿᩣᩉᩴ [ᨩᩣ᪨ ᪁᪨᪁᪘᪨᪆᪃], ᨻᨧ᩠ᨧᨲᩥᩴ ᨠᩩᩈᩃᩴ [ᨸᩣᩁᩣ᪨ ᪃᪀᪀],
ᨻᨧ᩠ᨧᩔ ᨧᨧᨲᩦᨿᩴ [ᨴᩦᨿᨲᩥᨠᩣᨿᩮ], ᨸᨧ᩠ᨧᩩᨲ᩠ᨲᩩᨴᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᨸᨧ᩠ᨧᩣᩉᩁᨲᩥ [ᨸᩣᩁᩣ᪨ ᪁᪀᪃-᪁᪀᪇], ᨸᨧ᩠ᨧᩮᨲᩥ, ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ, ᩋᨧ᩠ᨧᩮᨲᩥ, ᩋᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ [ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪀᪨᪁᪃᪁],
ᩋᨧ᩠ᨧᩣᨿᩴ ᨿᨬ᩠ᨬᩮᩣᨿᩣ ᨹᩮᨯ᩠ᨯᩣ [ᨩᩣ᪨ ᪀᪨ᩃᩥ᪨᪁᪁] – ᩋᨲᩥᩁᩮᨠᩣ ᩋᨿᩴ ᨿᨬ᩠ᨬᩮᩣᨿᩣ ᨹᩮᨯ᩠ᨯᩣᨲ᩠ᨿᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᩋᨸᩩᨧ᩠ᨧᨯ᩠ᨯᨲᩣ – ᩋᨸᩩᨲᩥᩋᨯ᩠ᨯᨲᩣᨲ᩠ᨿᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᨴᨧ᩠ᨧᩮᨲ᩠ᨳᩣ,
ᨴᨧ᩠ᨧᨿᩣᨲᩮᨠᩣ, ᨴᨧ᩠ᨧᨿᩋᨠᩣ, ᩋᨲ᩠ᨳᨣ᩠ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᩋᨲ᩠ᨳᩮᨲᩥ, ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨠᩣᩁᩮᩣ [ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪀᪨᪀᪆᪀], ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨠᩣᩁᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨣᨿᩣ ᨻᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᨧᩣᨲ᩠ᨲᨧ? ᨻᨲᩥᩔ ᨿᩩᩉᩩᨲ᩠ᨲᨿᩥ [ᨸᩣᨴᩥ᪨ ᪃᪙᪃], ᩋᨲᩥᩈᩥᨣᩮᨱᩣ, ᩋᨨᩦᨴᩥᨲᩴ᪨

ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨻᨧ᩠ᨧᨲᨲ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨻᨿᩥᨲᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨲ ᨻᨲᩥ, ᨸᨲᩥ, ᩋᨲᩥᨸᩩᨲᩥ, ᨴᩣᨲᩥ, ᩋᨶᩩ, ᩋᨶᩩᩈᨶ᩠ᨵᩣᨲᩥ ᨻᨧᨱ᩠ᨱᩔ ᨿᨲ᩠ᨲᩴ, ‘ᨲᨧᨠ᩠ᨠ, ᨧᩁᨱᩣᨲ’…ᨲ᩠ᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨲ ᨿᨿᩥᨿᩣ
ᨲᨧᨠ᩠ᨠᩔ ᨧᨲ᩠ᨲᩴ, ‘ᨧᨠ᩠ᨠ, ᩃ, ᩈᩮᩉᩥ ᨲᩮ’ᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨲ ᨿᩔ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩁᩪᨸᨲ᩠ᨲᩴ, ᩋᨠᩥ, ᩋᨶᩩᩈᨶ᩠ᨵᩮᩈᩩ ᨸᨲ ‘ᨧᨲ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᨳᩥᨿᩮᩈ᩠ᨲᩈ’…ᨲ᩠ᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨲ ᨧᨠ᩠ᨠᨧᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ
ᨲᨲᩥᨿᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ၣၓင႗ –

ၓကွ္ဒၢိဆယာကၓ္ဌတိ, ပိတ္ၤာကာသိ [ယ˙ တိ˙ ၍˙၍၀ပ], ၓင္ၱတ္ၱ ဠိဟိတံ တိဌံ, ၓ္ဂာကာငၵာ [ယဟာဓ˙ ၼ], ယဆ္ၤာၾင္ဓာ [ပါဓိ˙ ၍၍ပ], အတ္ထင္ယာ,
အငတ္ထတိ, ၽ္ဂာကွ္ဒာငတာ [ယဟာဓ˙ ၍၉, ၉၍], ၽ္ဂာကာငၵာ [ယဟာဓ˙ ၼ], ဓတ္ဂာဒၢိငၾာ ၡဌ္ၶာဌိ˙

၍ပ˙၉ဍ္ၵတ်[ၵ˙ ၈လိ, ၈ပ; ၡ္ဒ˙ ၈ၼ, ၍၀; တိ˙ ၃၍, ၃၃]˙

ၾငၵ ပငၵ ၉, ဍ္ၵတ် ယ, ဓာငၼငၾာ ငဟာတိ ဓာ˙

ၵ္ယဿ ၵ္ယပဓငယာ အဿ [ၽ္ဟ˙ တိ˙ ၼ၉လိ], ၵ္ယဿ ၡဆ ငကာဓၵာ [ၽ္ဟ˙ တိ˙ ၼ၉လိ] -ငက+အဿ ပုဂ္ဂလဿာတိ အငတ္ထာ, ၵ္ယပဓငယာတိ
ဓဓတပဓာ, ယဓာ တာယံ တဓာ ဿဿ-ငဓ+အဿာတိ ငၾငၼာ, တ္ယာဟံ ၉ဓံ ဓငၼယံ [ယ˙ တိ˙ ၈˙၍၀], တ္ယဿ ပဟိဘာ ငဟာတ္တိ, ပုငတ္ထာ တ္ယာဟံ
ယဟာၵၽ [ၽာ˙ ၈˙၈˙လိ], ပတ္တတ္ယာဟံ ကဋ္ဌယာငၵ [ၽာ˙ ၍˙၍၍˙၍ၼလိ], အၼိကငတာ ငၼာ ယ္ယာဃံ ၼငယူ [ယဟာဓ˙ လိ], ယ္ယဿ
ဠိပ္ယဠိၾာငၽာ, ယ္ယဿ ငတ ငဟာတ္တိ အတတ္ၱကာယာ, ယ္ယဿ ယဏ္ဏာယိ ၾယငၼာ-၉တ္ၱ ဓ အဠိၾိငၬပိ ဓဓတၾင္ဂ ငယ+အဿာတိ ပၼငၽ္ဍဓာဌ္ဍိၾုဂတ္ၱ
'ယ္ယဿာ'တိ ငပါတ္ၱကာငၵပတ် ယုဋ္ဌတိငယဓ, ယဓာ တံ? 'ယငၼာဿ ၾိလ် ပဏ္ဏၵ္ဗာ' [ၽာ˙ ၍˙၍၍˙၈၃လိ၃] ၡဌ္ၶာဌိၽ္ဟ ဠိယ, ၵ္ထငတ္ထာၾိ ၼိဠိငတာ
ငယ, ယာဓတၵ္ထဿ ကာငယာ, တာဓတၵ္ထဿ ၵ္ယာငယာ [ၼိ˙ တိ˙ ၍˙၍ၶ], အဓ ၵ္ထဿ, အတ္တိ ငဓ္ထတံ ၿာဟ္ၵၵ, ယတ္ဂာၼိကငလံ [ၼိ˙ တိ˙ ၈˙၍၈၍],
ၾ္ဂာဟံ, ၽ္ဂာဟံ ၡဌ္ၶာဌိ˙

ဓာငတ္ထဓ? ငၾာ အဟံ ဠိဓၵိဿာယိ [ၽ္ဟ˙ တိ˙ ၈ၼ၃], ငၾာ အဟံ ကငတ္တ˙

၍ၼ˙ၽုဓဏ္ဏာတယိယၼ်ၸိဓၽ[ငယာက˙ ၃-၈၍၉ (ၽုဓဏ္ဏာတ ယိယၽုဓၽ ၾငၵ)]˙

ၾငၵ ပငၵ ၡဓဏ္ဍုဓဏ္ဏတ္ထာတ် ပငာတ် ၡယၽ, ၣၓၽအာငၼၾာ ငဟာတ္တိ ဓာ˙ ၸိၵုဓာငဋ္ဌာ အတ္တာငၼၾငတ္ထာ˙ ၉ဓံ ၾတ္တတ္ၱ˙

ၡဆ ၉ငကကဿ ပၼဿ ၡ္ဒပဋ္ဂယံ ဓုဋ္ဌငတ˙

ၡဓငဏ္ဏ –

တိယတ္တ တ္ယတ္တံ – တတ္ၱ တိယတ္တတ္တိ ၡယိဘာ ၽုငတ္ထဘ ၾိဋ္ဌံ, တ္ယတ္တတ္တိ 'ယဓာ ၾငၵ'တိ ၽုငတ္ထဘ˙ ၉ဓံ ငၾငၾၽ္ဟ˙ အဂ္ဂိယာကာငၵ အဂ္ယာကာငၵ, ဓတ္တတ္ၱယငတ္ၱ

[មហាវ· ១លិ] វត្ត្យេត្វ, បញ្ញាបិយេត្វ បញ្ញាប្យេត្វ, បច្ចិយាការេន បច្ច្យាការេន, វិយញ្ជនំ ព្យញ្ជនំ, វិយាកតោ ព្យាកតោ, វិយាកំសុ ព្យាកំសុ, វិយត្តោ ព្យត្តោ, វិយូហោ ព្យូហោ, ឆយ៉ុ អភិយេតិ អព្ភេតិ, បតិយេតិ បច្ចេតិ បត្តិយាយតិ វា, បរិយង្កោ បល្លង្កោ, វិបរិយាសោ វិបល្លាសោ, ឥធ ឯករូបំ ហោតិ – បរិយត្តិ, បរិយត្តោ, បរិយាយោ, បល្លង្កោឥច្ចាទីសុ បរិសទ្ទេ រស្ស លត្តំ កត្វា ឥស្ស ‘យវា សរេ’តិ យត្តេ កតេ យស្ស បុព្វរូបត្តំ·

រូវណ្ណេ –

កិក្ភូវាសេត, សយម្ភូវាសេត, ឥធបិ រូបទ្វយំ លព្ភតិ – ភូវគ្គិកំ=ភ្វគ្គិកំ, ភូវាទិគណោ=ភ្វាទិគណោ ឥច្ចាទិ·

៣០· វិតិស្សេវេ វា[រូ· ១១ (បិដ្ឋេ)]·

ឯវសទ្ទេ បរេ ឥតិសទ្ទស្ស តិ-ការស្ស វោ ហោតិ វា·

ឥត្វេវ វោទោ អង្គុលិយា លោ, សម្មុខាត្វេវ សព្វេ[រូធា· ៣៤] គន្តិ, មហាភុគល្លត្វេវ សព្វេ គន្តិ, មហាសមុទ្ទាត្វេវ បវយំ អគ្គន្តិ តិប្បត្តំ [ធី· តិ· ១·១១១], ឥសិគិលិត្វេវ សមញ្ញា អហោសិ [ម· តិ· ១·១១១]·

វាតិ កិំ? ឥច្ចេវេតោ, សម្មុខាតេវ សព្វេ គន្តិ·

សុត្តវិភត្តេន ឯវសទ្ទេ បរេ អន្តាតិ-ការស្ស វត្តំ· វិលបត្វេវ សោ និទោ [ជា· ៧·៩·១០១], អនុសេត្វេវស្ស កាមរាគោ, អនុសេត្វេវស្ស រូបរាគោ – អនុសេតិ+ឯវ+អស្សាតិ ឆេទោ, ហោតេវ ការិយសិទ្ធិយាតំ, ហោតេវ វា·

៣១· ឯត្ថតយ វណ្ណេ[ក· ១លិ; រូ ១៥; នី· ៩៩, ១៩១-៣]·

សរព្យញ្ជនក្ខតេ វណ្ណេ បរេ ឯ, ឯកំ អត្ថំ ហោតិ វា· តត្ថ ឯស្ស អត្ថំ យេភុយ្យេន ម, ភាគមេស្វេវ ហោតិ·

អករម្ហសេ តេ កិច្ចំ [ជា· ៧·៣·១៥] – អករម្ហស ត្វេតោ, ទិស្វា នាវកមាគតេ [ជា· ៧·លិ·៤៥; ១·១១·១១៩១], ទិស្វា បណ្ឌិតមាគតេ [ជា· ១·១១·លិប៉ិ១], នមាហុ សត្តំ វិនិយត្តំ [ជា· ១·៧·១៩១] – នេ+អាហុ ត្វេតោ· កេស្ស – កេ+អស្ស, នេវ តេ ទាតិតិស្សិតា, តេវ តេ ទានិតិស្សិតានេ+ឯវ, តេ+ឯវាតិ ឆេទោ, ស្វេ ភវោ វាតតំ [បារា· ១១] – ព្យញ្ជនេ និយោ·

ນ ສີລວາ [ມ໌ ປ໌ ປ໌໓], ນ ປຍ຺ຍວາ, ນ ເວ ກາມາວຍເທຕິ [ມ໌ ປ໌ ໑໐], ວຸນ ອເຕ຺ຖາ, ວຸນ ມເຍຸາ [ມ໌ ປ໌ ໓໌], ຂິຕ຺ຕຍາສິ ຊຕິເຕ຺ຄ [ຊາ໌ ໑໌໑໑໌໑໑໙໑ (ຂິຕ຺ຕຍາຕິ ຊຕິເຕ຺ຄ)] – ຂິເຕ຺ຕາ+ອາສີຕິ ເລເຂາ, ຍກ຺ກຍຕ຺ຕິ [ວິກ໌ ອຖ຺ຖ໌ ໑ປ໌໕] – ຍເກ຺ກາ+ອຕ຺ຕິ, ອກ຺ກຍກ຺ກາຝຕິ [ອ໌ ຄິ໌ ໑໌ ໓ລິ], ບຖ຺ຖຝາກາເຣເຍວ ຈ [ວິກ໌ ອຖ຺ຖ໌ ໑໑໓໌], ສເຍ຺ຍາ ບຍ຺ຍຕຍິວ, ສເຖ຺ຖາ ຂິຖ຺ຖິຊຍິວ, ທິເຝ຺ຍາ ກເວາ ທິຝ຺ຍຕ຺ຕຄ໌, ປິເຕາ ອສຄ໌ ປິຕຣາເສາ, ປິຕຍຄ຺ຍສິເຖ຺ຖາ, ກກ຺ຍສຖ຺ຖ ເກາຝາກຍເຄາ, ເຂຣ ວາຂາຄຍ຺ຍຕ຺ຕເຍາ – ກກ຺ຍສເຖ຺ຖາຕິ ຈ ເຂເຣາຕິ ຈ ເລເຂາ, ເຂຣວາເຂາຕິ ອເຕ຺ຖາ໌

ສຸຕ຺ຕວິກເຕ຺ຕຄ ອຄິຍິເຕ຺ຕປິ ເທາຕິ໌ ຕຸວຖ຺ຖາ ມຄຸເສຍ ຈ [ຊາ໌ ໑໌໑໙໌໑໑໕], ບຖ຺ຖຝຍທາບເຂເສາ ເທສ, ຈຸກເກາຖ຺ຖາເສາ ຈຸສ, ອຄິລິບຍຕ຺ຕເກເຂາ ຈຸສ ຖ຺ຕຖ຺ຖາຂິ໌

໓໑໌ເກາສ຺ຍາວຊ[ກ໌ ໑໑, ລິປ໌; ຮຸ໌ ໑ປ໌; ຄີ໌ ໓໌໑, ໑໑໕]໌

ສເຣ ບເຣ ເກາສ຺ຍ ອຄ຺ຄສ຺ຍ ອວຊ ເທາຕິ໌

ເກາ ຈ ອເສ຺ຍາ ຈ ກວາສ຺ຍິ໌

ສຸຕ຺ຕວິກເຕ຺ຕຄ ຕຍ຺ຍາເຄປິ໌ ສກວຈເຖ຺ຖາ [ອ໌ ຄິ໌ ໓໌໑໐ປ໌], ບເຣກວຈເຖ຺ຖາ໌

ອປຍວິຂາຄຍຖ຺ຖເຕ໌

ຍທາຣຸຕ຺ຕິກາ ອວຖ຺ຖສ຺ຍ ຖ຺ຕິ, ຊຸຕຖ຺ຖາ –

ບຸຣຸຖ຺ຖເຄາ, ບຸຣຸຖ຺ຖເຕາ-ບຸຣຸຕິ ວາ ຈຸເກາ ປິຂິປຂິເກາ, ບຸຣຸຄາ ບຸຣຸຄີຕິປິ ຂິສ຺ຍຕິ, ອເປກ຺ລຝາເຄາ ອເປກ຺ລຝາຄອເປກ຺ລຕ຺ຕາຕຍເຕ຺ຕາ໌ ຈຸຍໍ ອຄຸເຍາຂິຝາເຄາ, ຍຣີວິກ຺ຍບຍໍ ອຄິສຍຖ຺ຖາເຄາ, ຍາ ຍໍ ປິສາວາ ຕາຂຄ຺ຄ, ຊີວ ຕ຺ຕ ສຣເຂາສຕໍ [ຊາ໌ ໑໌໑໌໕], ຣຕ຺ຕິຂິເຣວາວ ເສາ ຂິເຖ຺ຖາ, ຍາຄຸສໍ ສຣເຂາສຕໍ-ວສ຺ຍສຕຄ຺ຄເຕ຺ຕາ, ອຄຸຝຕ຺ຕິ ຂິເສາຂິສໍ [ຊີ໌ ຄິ໌ ໑໌໑ປ໌໑], ສຍ຺ຍຕຕ຺ຕິ ຂິເສາຂິສໍ-ຕໍ ຕໍ ຂິສຄ຺ຄເຕ຺ຕາ, ບເຣາສຕໍ, ບເຣາສທສ຺ຍິ, ອເຍ຺ຍາຍ຺ຍາ ອຍ຺ຍາຍຍ຺ຍາ, ເປິເຄາບຸຍ຺ຍາ ບຸຄປ຺ຍຄ໌, ເປິເຄາຊຸຖ຺ຖວິກາ ຕຕ຺ຍາ-ບຸເຄາຕິ ວາ ຈຸເກາ ຄິປິເຕາ, ບຸເຄາ ຕສ຺ຍ ຍເທ ສິເຄາ, ບຸເຄາ ບຕ຺ຕ ກເທຕ຺ຕາຄ, ຄ ຈ ຂາຄິ ບຸເຄາ ອຕ຺ຕິ, ຍຍ ຕຸຝຖ຺ຖາ ສຖ຺ຖເຍາ, ຄ ບຸເຄາ ອຍຕາກາເຣ, ບສ຺ສິສ຺ຍາຍິ ຍຸຕ ຕວ [ອປ໌ ເຂຣີ ໑໌ ໑໌໑໑໓໌]

ឰចឈ្លាស្ស អត្ថិ, ងត្ថិ, ឲត្តព្វា –

ពងយិភារេបតំ បរិឃារេឃត ខេចឪតព្ទា-តំ ឲតំ អត្ថឌាតំ ឰយិភា បរិឃារេឃត ខេចឪតព្ទាត្តិ អខេត្វា, ឃកិ អាកណ្ឋតិ ឃីលេភាតិ ឃកងាកាយឹ, ឰត្តិឃា ការេចា ឰត្តត្តំ, ឲចុយំ – ឲចំ+ឰយត្តិ ខេលឝោ, ត្ថំ ខេភា ឃត្វា យហាយុខេភ, អត្ថឆយុចិត្ន ឰខេឃ៏

ងចឈ្លាស្ស ឰត្តំ, ឌត្តព្វា –

យាតិខេតា [ឌី៏ និ៏ ១៏១០១], បិតិខេតា, យាតិបខេល្លា, បិតិបខេល្លា, យាតិខេឈា [ឌា៏ ១៏១៥៏១១ប័], បិតិខេឈា, យត្តិកំ ឆត់ [បរិទា៏ ១៣], ខេបត្តិកំ ឆត់, អបិ ខេភា លណ្ឋសិ, ពត្ថិ ខេភា ឥខេយ្យឃារេបឆ, ពធំ ខេភា ឥខេយ្យឃារេបឆ, ខេឃាឥកាយត្វ ខេភា ឥខេយ្យក្លខេច, ភ ខេភា ឃយំ អត្តិ [ឲុ៏ បិ៏ ៩៏១], ភ ហិ ខេភា ឃក្កខេត្តត [យ៏ និ៏ ១៏១លិ១], ភត្តិ ខេភា ខេពាធិ បរិឃារេឃា [ឌា៏ ១៏ទ៏១១០ (ភ ហិ ខេភា ខេពាធិ បរិឃារេឃា)] – ឰខេយឃុ តឹឃុ ភុឃខេក្ក ឲកំឃខេត្វ, ខេឃាឃិខេតា ខេឃាតខេត្វា ខេចច [ឌា៏ ១៏១៏៥៣ ខេឃាតខេត្វា ខេឃាឃិខេក្ក ខេចច; យ៏ និ៏ ១៏១៣លិ] – ឃុក្ន ឃីតខេលិ ឃុក្ន ឃត្តខេត្វាព្យខេត្វា, ឌព្វតឪឃា ឌាតំ ឌខេព្វាតឆំ

ឲស្ស ឰត្តំ –

ឌូកក្កាយឃិ ក្វតាតិ, បព្ទតាតិ ចភាតិ ច [ឌា៏ ១៏១១៏១១លិ១] – អចកក្កាយខេឃព្យខេត្វា, ឃំ ពខេទាយឃិ (ពាហុខេភា, ពងព្ទ ឥឃ្យាងស្សាយ [ឌី៏ និ៏ ១៏១លិ០], ឰឆ ខេហយត្តកិយិស្ស [ឆ៏ ប៏ ១ប័៩], ឥក្ខបខេច្ចកឥក្ខឃុ, ខេចខេពហិ ខេចតបុត្តិហិ [ចរិឃា៏ ១៏១០៩] – ខេចតបុខេត្តហិ ឃត្តិត្តខេត្វា៏

ឌស្ស ងត្តំ –

យភុព្ទា, ភ ខេតភត្វំ អពាត្តិឃុ [ឌា៏ ១៏៩៏លិ] – ខេឃា ខេតភ ចចខេភត អត្វំ ភ អពាត្តិ ភ លកឹព្យខេត្វា៏ អច្ឆាយត្វ ឃុ ឃុខេក្កត [ឌា៏ ១៏១១៏ ប័លិ១] – ខេឃា បហារចចខេភត យំ អចាឃខេត្តាព្យខេត្វា៏ អបិ ភុ ហភុពា ឃត្តា [ឌា៏ ១៏១៏១៣៩] – ខេភា ហភុពា ឲកត្តិ លិត្តា ភុក្លបត្តាព្យខេត្វា៏

ចិពារឃត្តិបិ អាខេងឃឃត្តិទុបត្តា ឰឆ ឃក្កឃ្យាតិ៏

ឰតិ ឃទាខេងឃទាឃិ៏

ᨣᩅᨣ᩠ᨣᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩅᨣ᩠ᨣᩣᩅᨣ᩠ᨣᨬ᩠ᨬᨾᩣᨶᩴ ᩋᩣᨴᩮᩈᩣ ᨴᩦᨷᩥᨿᨲᩮ᪨

᪃᪂᪨ ᩅᨣ᩠ᨣᩃᩮᩈᩉᩥ ᨲᩮ᪨

ᨷᨬ᩠ᨧᩅᨣ᩠ᨣᩮᩉᩥ ᨧ ᩃ, ᩈᩮᩉᩥ ᨧ ᨷᩁᩔ ᨿ-ᨠᩣᩁᩔ ᨠ᩠ᩅᨧᩥ ᨲᩮ ᩉᩩᨧ ᩅᨣ᩠ᨣ ᩃ, ᩈᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ ᨿᨳᩣᨠ᩠ᨠᨾᩴ, ᨿ-ᨠᩣᩁᩮᩣ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩁᩪᨷᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩣᨷᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨶᩥᨷᨧ᩠ᨧᨲᩦᨲᩥ ᨶᩥᨷᨠᩮᩣ, ᨶᩥᨷᨠᩔ ᨽᩣᩅᩮᩣ ᨶᩮᨷᨠ᩠ᨠᩴ, ᩅᩥᨷᩣᨠᩮᩣ ᩑᩅ ᩅᩮᨷᨠ᩠ᨠᩴ, ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣᨠ᩠ᨠᩴ, ᩅᩣᨠ᩠ᨿᩴ ᩅᩣ᪨ ᨷᨿᩮᩣᨣᩮ ᩈᩣᨵᩩ ᨷᩣᨿᩮᩣᨣ᩠ᨣᩴ – ᨿᩔ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩁᩪᨷᨲ᩠ᨲᩮ ᨠᨲᩮ ᩋᩣᨴᩥᩔᨲᩥᨿᩔ ᨷᨮᨾᨲ᩠ᨲᩴ, ᩈᩩᨡᩔ ᨽᩣᩅᩮᩣ ᩈᩮᩣᨡ᩠ᨿᩴ, ᨴᩮᩣᨡ᩠ᨿᩴ, ᨠᩩᨩ᩠ᨩᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩮᩣᨣ᩠ᨣᩴ, ᨿᩩᨩ᩠ᨩᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᩮᩣᨣ᩠ᨣᩴ, ᩁᩮᩣᨣ᩠ᨣᩈ᩠ᨽᩣᩅᩮᩣ ᩁᩮᩣᨣ᩠ᨣᨩ᩠ᨩᩴ, ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣᨧ᩠ᨧᩴ, ᩈᨧ᩠ᨧᨲᩮ, ᨷᨧ᩠ᨧᨲᩮ, ᩅᩥᨽᩣᨣᩮᩣ ᩑᩅ ᩅᩮᨽᩣᨣ᩠ᨣᩴ, ᨠᩩᨩ᩠ᨩᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩮᩣᨩ᩠ᨩᩴ, ᨿᩩᨩ᩠ᨩᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᩮᩣᨩ᩠ᨩᩴ᪨

᪃᪃᪨ ᨲᩅᨣ᩠ᨣᩅᩁᨱᩣᨶᩴ ᨿᩮ ᨧᩅᨣ᩠ᨣᨻᨿᨬᩣ᪨ [ᨠ᪨ ᪑᪙᪕, ᪃᪀; ᩁᩪ᪨ ᪑᪀᪑, ᪑᪀᪙, ᪑᪑᪕, ᪑᪑᪑-᪔]᪨

ᩋᩣᨴᩮᩈᩁᩪᨷᩮ ᩅᩣ ᩅᩥᨠᨲᩥᩁᩪᨷᩮ ᩅᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩁᩪᨷᩮ ᩅᩣ ᨿ-ᨠᩣᩁᩮ ᨷᩁᩮ ᨲᩅᨣ᩠ᨣᩣᨶᨬ᩠ᨧ, ᩅ, ᩁ, ᨱᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨧᩅᨣ᩠ᨣ, ᨻ, ᨿ, ᨬᩣᨴᩮᩈᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ ᨿᨳᩣᨠ᩠ᨠᨾᩴ᪨

ᨻᩮᨷᩥᩃ᩠ᩃᩅᩮᨱ᩠ᨱᩣ, ᨻᩮᨷᩥᩃ᩠ᩃᩅᩮᨱ᩠ᨱᩣ, ᨻᩮᨷᩥᩃ᩠ᩃᩅᩮᨱ᩠ᨬᩣ, ᩈᨿᨱᩔ ᨽᩣᩅᩮᩣ ᩈᩣᨿᨬ᩠ᨬᩣ, ᩉᩩᨧᩴ ᨷᩉᩪᨬ᩠ᨬᩣ, ᨷᩮᨭ᩠ᨮᩴ ᨠᩩᩈᩃᩴ [ᨷᩥᩁᩣ᪨ ᪃᪑᪑] ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩦᨲᩥ ‘ᨿᩅᩣ ᩈᩁᩮ’ᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩅᨠ᩠ᨡᩣᨾᩥ᪨

ᨷᨱ᩠ᨯᩥᨲᩔ ᨽᩣᩅᩮᩣ ᨷᨱ᩠ᨯᩥᨧ᩠ᨧᩴ, ᩈᨲ᩠ᨲᩔ ᨽᩣᩅᩮᩣ ᩈᨧ᩠ᨧᩴ, ᨲᨳᩔ ᨽᩣᩅᩮᩣ ᨲᨧ᩠ᨨᩴ, ᨿᨩ᩠ᨩᨲᩮ-ᨿᨩ+ᩉᩩᨧᩴ, ᨽᨩ᩠ᨩᩣ, ᨽᨩ᩠ᨩᩣ, ᨽᨩ᩠ᨩᩴ, ᩈᩩᩉᨴᩔ ᨽᩣᩅᩮᩣ ᩈᩮᩣᩉᨩ᩠ᨩᩴ, ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨩ᩠ᨩᩴ, ᨴᩤᨶᩴ ᨾᩩᨷᩈᨾ᩠ᨷᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ [ᨴᩦ᪨ ᩈᩦ᪨ ᪑᪙᪀], ᨾᩩᨷᩈᨾ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨠᩣᩁᩮᩣ, ᨴᩮᩣᨾᨶᩔ᩠ᨿᩴ, ᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩴ, ᨴᩮᩣᨾᨶᩔᨲᩣ ᩅᩣ, ᨴᩩᨾ᩠ᨾᨶᩔᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩴ ᨴᩩᨾ᩠ᨾᨶᩔᩥ, ᨻᩮᨷᩥᩃ᩠ᩃᩣᨷᩩᨬ᩠ᨬᩣ, ᨨᨽᩮᨲᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᨲᩴ ᨨᨬ᩠ᨬᩣ᪨

ᨷᩅᨣ᩠ᨣᩮ ᨿᩔ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩁᩪᨷᩴ –

ᩅᨷ᩠ᨷᨲᩮ, ᩃᩩᨷ᩠ᨷᨲᩮ, ᩋᨻ᩠ᨽᩩᨣ᩠ᨣᨲᩮᩣ, ᩋᨻ᩠ᨽᩣᨣᩣᨾᩮᩣ, ᨴᩥᩅᩔ ᨽᩣᩅᩮᩣ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩴ, ᩃᨽᩥᨿᨲᩮᨲᩥ ᩃᨻ᩠ᨽᩴ, ᩃᨻ᩠ᨽᨲᩮ, ᨠᩣᩁᨿ ᩉᩥᨲᩴ ᨠᨿ᩠ᨿᩴ, ᨴᩩᨷᨿ᩠ᨿᩴ, ᩈᩮᩣᨧᩩᨿ᩠ᨿᩴ, ᩋᩣᨠᨿ᩠ᨿᩴ, ᨾᩩᨷᨠᨿ᩠ᨿᩴ, ᨠᩁᩥᨿᨲᩮᨲᩥ ᨠᨿ᩠ᨿᩣ, ᩉᩩᨧᩴ ᨴᨿ᩠ᨿᩣ, ᩁᨿ᩠ᨿᩣ, ᨠᨿ᩠ᨿᨲᩮ, ᩁᨿ᩠ᨿᨲᩮ᪨

‘ᨲᩅᨣ᩠ᨣ ᩅᩁᨱᩣᨶ…’ᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᨴᩥᨠᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ ᨿᨳᩥᨧ᩠ᨨᩥᨲᩔ ᨿᨲ᩠ᨲᩴ –

ពយ្យេត ពរិយេត, អេយ្យា អរិយេយា។

‘ចក្កលេវហិ ទេ’តិ លេខា យស្ស បុគ្គន្ទបំ –

បល្លេក្កា, ឱបល្លាវេសា, ពោវសល្លិ, បត្តកល្លិ។

‘តចក្កចរណាត...’ត្តិ យបរិច្ឆស្ស ឆាត្តំ –

បុឆទ្យា, បុឆទ្យំ, កាត្យ អបត្ថំ កាតទ្យោ, ពោរទ្យោ, ឌិទេច កចំ ឌិត្តំ ឌិទ្យំ។

‘ចក្កលេវហិ ទេ’តិ វសេតា យស្ស បុគ្គន្ទបំ –

រហសិ កចំ រហស្សំ, វសាយតស្សំ, ទោយតស្សំ, វសាចចស្សំ, ទោចចស្សំ-យតោកណត្តា យេឌ្ឍវាកយោ, កាសិតត្តាត្តិ កស្សំ,

អាឌិស្ស=អាឌិសិត្វា, ឧទ្ទិស្ស=ឧទ្ទិសិត្វា, ឧបចស្ស=ឧបចសិត្វា, វយ្យស្ស=វយ្យសិត្វា, ញុស្សតិ, ទុស្សតិ, តុស្សតិច្ចាទិ។

៣៊ តឆតរាត់ដឲណលិ[ទ្វ ១ (បិដ្ឋ)]។

តាឌីត់ ជាឌិអាទេឥវសា ទោហត្តិ ចា។

តស្ស ដត្តំ –

បដិហញ្ញតិ, បដក្កិ ឌាតទ្ឋោ, បដិឆ្ឆត្តា, បដិប្បត្តា, ញាចទេជា, ឧទាហទេជា, ទុក្កដំ ព្ឋច្ចាទិ។

ឆស្ស ឆត្តំ –

បឹញអតដ្ឋោ [បដិ៓ ម៓ ១.១៧], វដ្ឋតដ្ឋោ [បដិ៓ ម៓ ១.១៧], អដ្ឋិពត្វា វុលោឃ្យ [ឌា៓ ១.១៧.៥១], អដ្ឋពឆា ព្ឋច្ចាទិ។

តស្ស ណត្តំ –

កាមំ នេតីតិ កាមណិ, សេតំ នេតីតិ សេតាណិ, បណិធិ, បណិធាតិ, បណិហិតំ, បណាមោ, បរិណាមោ, ឧណាមោ, ឱណ្ណាមោ, ភរណីយំ,

ភរណំ, ធារណំ, តាណំ, បមាណំ, សរណំ, គហណំ ឥច្ចាទិ។

រស្ស លត្តំ –

បលិឃោ, បលិពោធោ, បលិបត្ថោ, បល្លង្កោ, វលុណោ វរុណោ, គលុតំ បរិពេចយិ [ឌា· ១·១១·១៨៥៨], មហាសាលេ, អដ្ឋសាលិនី,

ភយសាលិនី ឥច្ចាទីនិ។

ឥច្ចាទិ មហាវុត្តិនិយាតមុច្ចតេ។

កស្ស ចត្តំ –

តិក្ខមតិ, តិក្ខេត្តា, តេក្ខមោ, រាជកិច្ចំ ករោតីតិ លត្តា, កត្តា ច។

ឆត្តញ្ញា –

សឆត្តបទុតោ និយា [ឆ· ប· ១៩៩]។

មត្តញ្ញា –

សមំ រដ្ឋំ ហិត្វាន, បុប្ផជាតំ ឆជាតីតិ បុប្ផជាតិយោ បុប្ផជាតិកោ, និប្បលិចធេ ចសតីតិ និប្បលិចតិយោ និប្បលិចតិកោ, កុមារិយា

កុមារិកា។

លស្ស កត្តំ –

ឧញ្ញអម្ពុកោ ឧញ្ញអម្ពុលោ។

កស្ស គត្តំ –

លុជ្ជតីតិ លោកោ, អារោគ្យ អភិសជ្ជេតីតិ ភិសក្កោ, កុលូបកោ កុលូបគោ, សិទ្ធបកោ សិទ្ធបគោ, កិច្ចបកំ កិច្ចបគំ។

ឃស្ស ហត្តំ –

សីឃជវតាយ សីហោ។

ចស្ស ឆត្តំ –

ចិកិច្ឆយោ, អច្ឆរិយំ, យច្ឆរិយំ, ទិសិយោ តិច្ឆត្តិ-តិកិច្ឆត្តីតិ អត្ថោ។

ឆស្ស សត្តំ –

អត្ថិ សាហស្ស ជីវិតំ [ជា. ១.១១.១៨៣] -ឆាហំ+អស្សាតិ ឆេឆោ, សព្វអាយតកំ។

ជស្ស ទត្តំ –

បទសេកំ ជិកាតីតិ បស្សេកជឹ-យហាច្ចុត្តកា សទលោបោ, ទស្ស បទទុបំ។

យត្តញ្ញា –

កិស្សាយ ជាយតីតិ កិយោ, កិយកោ ច, កិយំ បុត្តំ។

ណស្សញត្តំ –

បណ្ណត្តិ បញ្ញត្តិ, បណ្ណាសំ បញ្ញាសំ។ បណ្ណាចិសតិ បញ្ញាចិសតិ។

កត្តញ្ញា –

ភាយបត្តំ ភ ភាយតិ, អភិបិត្តា ភ ភាយតេ [ចិសុទ្ធិ៍ អដ្ឋ៍ ១៍១១ប៍] – ភ បញ្ញាយត្តីតិ អត្ថោ៍

ពស្ស គត្តំ –

ភិឃកោ ភិឃតោ៍

ឆត្តញ្ញា –

ភិត្តិណ្ហោ, ភិត្តរលំ, តេត្តារេ៍

ភត្តញ្ញា –

ឌីភោ, បិភោ, លិភោ, បជិរល្លិភោ, បញ្ញត្តភោ, យលិភោ, ស្ុបិភោ, បហីភោ, ស្ុភោ, បុភោ, លុភោ, អាហុភំ, បិហុភំ៍

ឌស្ស ឌត្តំ –

លចឌាហោ, ឌីឃាឌាហោ, កាឃឌាហោ៍

ញអត្តញ្ញា –

បរិញអាហោ, អាកត្ត្វា លចំ ឌហត្តិ ឲត្វាតិ អាញអហភំ, ស្ុឃាភំ៍

តត្តញ្ញា –

ស្ុកតោ, តឆាកតោ, ក្ុរិតោ, ក្ខុឌតិ បរចតីតិ ក្ខុត្យ៍

ឆស្ស ឆត្តំ –

ឲកយិឌាហំ ភិក្ខូចេ ឃយឃំ [យ៍ ភិ៍ ១៍៦០១] -ក្លូឆាតិ ចា ភិបិតោ៍

ហត្តញ្ច –

សាហុ ទស្សនមរិយានំ [ធ· ប· ១០៩], សំហិតំ, វិហិតំ, បិហិតំ, អភិហិតំ, សន្និហិតំ, បណិហិតំ, សទ្ទហតិ, វិទហតិ, បិទហតិ·

នស្ស ញត្តំ –

ឧបញ្ញាសោ=ឧបន្យាសោ, ញាយោ=ន្យាយោ-និច្ចំ ឥតិ ឋលំ ឥនោតាតិ ញាយោ, ញេយ្យំ=នេយ្យំ·

យត្តញ្ច –

ថេនស្ស កម្មំ ថេយ្យំ, ថេនាធិកត្តិ ថេនាថេយ្យំ, បាតិថេយាក្លំ, បនាថេយ្យកំ ទ្វាក្លំ·

បស្ស ផត្តំ –

និប្ផជ្ជតិ, និប្ផត្តិ, និប្ផន្នំ·

ពត្តញ្ច –

សព្ពហុលំ=សព្យហុលំ, ពហុសន្តោ ន ករោតិ [សុ· និ· ៥០] =បហុ សន្តោ ន ករោតិ·

កស្ស ផត្តំ –

អភត្ថុំ សង្គនោបចំ [ជី· និ· ៦·៣៨៨]·

យស្ស បត្តំ –

ចិរប្បវាសិំ [ធ· ប· ១១៨], ហត្ថិប្បកិន្តំ [ធ· ប· ១១៩]·

ຍສ຺ສ ວຕ຺ຕໍ –

ທີຆາວຸ ກຸມາເຣາ [ມຫາວ. ໓໕] =ທີຆາຍຸ ກຸມາເຣາ, ອາຍຸໍ ຘາເຣຕີຕິ ອາວຸຘໍ=ອາຍຸຘໍ, ອາຍຸ ອສ຺ສ ອຕ຺ຖີຕິ ອເຕ຺ຖ ‘ອາວຸເສາ’ຕິ ນິປາເຕາ, ກສາເວາ=ກສາເຍາ, ກາສາວໍ=ກາສາຍໍ, ສາລິ ລຸນາຕີຕິ ສາລິລາວເກາ, ຕິຓລາວເກາ.

ລສ຺ສ ຣຕ຺ຕໍ –

ທີລໍ ທລໍ ວຕ຺ວາຕິ ເຕຣຬສາ, ທລໍ ພາຫິຕ຺ວາ ອລຕ຺ຕິ ອຣຬເສາ, ຍສ຺ສຸຕໍ ປເຣຕິ, ອຸຈ຺ຉງ຺ຄໍ ປເຣຕິ-ປເລຕີຕິ ອຕ຺ເຖາ.

ວສ຺ສ ບຕ຺ຕໍ –

ບິປາສຕິ ບິວາສຕິ.

ຄຕ຺ຕຌາ –

ຎ຺ຎາກເຕາ, ຎ຺ຎເຕ຺ຕາ, ຎ຺ຎຐາຕໍ, ສີລຐ຺ຐາຕໍ, ຄິຐ຺ຐາຕໍ, ຄິຐ຺ຐຸຕໍ, ທິຐ຺ຐໍ, ທິຐ຺ຐາຕິ, ສິຐ຺ຐາຕິ, ກຸຐ຺ຐາຕິ, ກຸຐ຺ຐາເຕ຺ຕາ, ໂກຸຐ຺ຐາຕິ, ໂກຸຐ຺ຐາເຕ຺ຕາ, ອເນເກຕຐ຺ຐາຕາ ວາເທຕເຐ຺ຐາຕິ ທາເລາ, ປຐ຺ຐາຍິເຕາ, ປຐ຺ຐາຍາ ຐຸຌາທິ.

ສສ຺ສ ຉຕ຺ຕໍ –

ຉິງ຺ຄໍ-ອວສິງ຺ຄຕ຺ເຕາ, “ທິຐ຺ຐາ ສຄ຺ຄາ ຄິຉ຺ຉຕ຺ຕິ, ນໍສິເຍາ [ຊາ. ວ. ລີ໑໐] ຄິຉ຺ຉຕ຺ຕີ”ຕິ ວຕ຺ວາປິ ສສ຺ສ ຉຕ຺ຕໍ ຐຸຉ຺ຉຕ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຕຌາ –

ສຸຕ຺ຕິງ຺ຄປຕ຺ຕໍ ສຸປຄາເຍຕ຺ຕິ [ມຫາວ. ໙໓], “ສຸຕ຺ຕິເງ຺ຄ ຄປ຺ຍເຍຌ຺ຍາ” ຕິ ວຕ຺ວ ປຄ ສຸທ຺ທິສ຺ສ ຕິງ຺ຄຄໍ ສຸຕ຺ຕິງ຺ຄຕ຺ຕິ ອເຕ຺ວາ “ສຸທ຺ທິສ຺ສ ອຣິຍາ ຕິງ຺ຄຕ຺ຕິ, ວສາ ອຣິຍາຄ ຍາວຄາ [ຊາ. ໑.ລີ.໓໕]”ຕິ ຈຸຕ຺ຕໍ.

ຫສ຺ສ ຆຕ຺ຕໍ –

និច្ចំ ទហតិ ឧត្ធាតិ និទាឃោ, លឃុ លហុ។

ឡស្ស ឌត្តំ –

គរុឌោ គរុឡ។

ឌ្ឍតិ ទ្យទ្ញនោទយរាសិ។

មិស្សកាទេយា ចុទ្ចេត។

អចស្ស ឥត្តំ –

ឥទ្ធេមោ, ឥត្តិកេយា, ឥបយេឆា, ឥមេគា, ឥត្ថា អចត្ថា, ឥត្ថាតំ អចត្ថាតំ, ឥត្ថាកសត្ថិ។

ឥត្ថំ –

ឥកេឡា, ឥកាសោ, ឥចាទោ, ឥលេលិកត់ ឥច្ចាទិ។

ចស្ស ឥត្តំ –

ឥបេសិសេឆា – ឥបចសេឆាតិ ឋិតិ, តោកិតំ កចកិតំ, កិចត្តកាលេឆា កិចត្តកចលេឆា, កោ តេ ពលំ មហារាជ, កោ នុ តេ រថមណ្ឌលំ [ជា។ ១។១១។៦២២០] – ក្ខតិ អតេ្តា។ កោ តេ ឋិតេ្ឋ ចា យុតោ ចា, ចាកេរោ ឥមិរោកា ឥតិ, កោ នុតេ កោតមសាចកា គតា-ក្ខ នុ+ឥតេមតិ លេឆា, សោឡ្ហិ យុចឡ្ហិ ឥច្ចាទិ។

គស្ស គ្រត្តំ –

គ្រត្តាតិ គត្តាតិ។

តស្ស ត្រត្តំ –

អត្រជោ បុត្តោ, ខេត្រជោ បុត្តោ អត្តជោ, ខេត្តជោ, គោត្រភូ, ចត្រភូ, ចិត្រំ, ចិចិត្រំ, ចិត្តំ, ចិចិត្តំ, ឧត្រស្តមិទំ ចិត្តំ [សំ. និ. ១.៩៨], ឧត្រាសី បលាយិ [សំ. និ. ១.២៣៩], យាត្រា ច មេ ភវិស្សតិ [ម. និ. ១.២៣] ឥច្ចាទិ.

ទស្ស ទ្រត្តំ –

ឥន្ទ្រិយំ, សុទោ ឧទយោ ឃស្សាតិ សុទ្រិយំ, ភទ្ទ្រិយំ ភវំ [ម. និ. ២.១០៩], បចេតិ ឧទ្រិយ្យតិ [សំ. និ. ១.៨៥] – កិច្ចគ្គិហេត្វា, មិត្តទ្រុព្ភោ មិត្តទុព្ភោ.

ទ្ទស្ស ទ្រត្តំ –

ភទ្រំ ភទ្ទំ, អស្សោ ភទ្រោ [ធ. ប. ១៤៤], សចេ ភទ្រានិ បស្សតិ [ទី. និ. ២.៨៣], សចេ ភទ្រានិ បស្សន្តុ [ជា. ១.២.១០៧], ភទ្រានិ ភទ្រានិ យានានិ យោជេត្វា, លុទ្រំ [ទី. និ. ២.៣២] លុទ្ទំ.

ពស្ស ព្រត្តំ –

ព្រហាចរំ, ព្រហត្តំ ចា ចរប្បតិ [ជា. ១.១.១៣], ព្រហ្មា, ព្រាហ្មណោ – បាហិតបាបត្តា អហោ ព្រាហ្មណោតិ វុច្ចតិ, ព្រហ្មតោ អបច្ចន្តិ ជាតិព្រាហ្មណោ វុច្ចតិ.

ច, ចិត ញ្ញត្តំ –

ញ្ញយោ=ចយោ-ចិតានយោ ញ្ញេត្វា, កិច្ចាកិច្ចេសុ ញ្ញាចេឋិ=ចាចេឋិ, បច្ចេ ញ្ញសន្តោ=ចិសន្តោ, ញ្ញមិត្វា=ចិមិត្វា, ញ្ញមិច្ចិយាតំ-យាតស្ស យត្តំ.

ល្លស្ស ឡត្តំ –

អឡ្ហិ=អល្លិ, បឡ្ហិ=បល្លិ-បហ អល្លិតា ចត្តតីតិ អត្ថោ តិបិតោ, បច្ចល្លត្តិ អត្ថោ តិឡ្ហាតំ បឡ្ហិកតោតិ [មិ. ប. ៥.១.១២], យឡ្ហិកា=យល្លិកា, លឡ្ហិ=លល្លិ-និទីតិ អត្ថោ.

ยหาธุตฺติภา อกฺขรสํขิตฺต เหาติ –

อาเธเรา อาธริเยา, ภ ยาตาปิตรสํเธนฺธ, อภาเธรกุเล ธสํ [ฆา˙ ๑˙๑˙๘], อาเธรปิญฺญุสิกฺขิตา [ฆา˙ ๑˙ลิ˙ป๑], ธาทุเธเรา ธาทุธริเยา, ติณฺหฺติสิณฺ, ตเณฺห ตสิเณา, ยุเณฺห ยุเณิยา, อหิณฺหฺอหิกฺขณฺ, ปเณฺห ปุฐฺฐเณฺห, ปเณฺหธเนฺธ ยเหายเฉา [ฆา˙ ๑˙๓๕˙ ๑๑๓], ยุราเยเยา-ยุราเยเรยฺย, ยุราเยเรยฺยปิภาติ, เยา ภเรา อตุฆฺยุญฺญาติ [ฉ˙ ป˙ ๑๓ลิ]˙ กยูฉาเรยา= กยูฉาเรเยฺย, ปิฐีหิเร ปิฐีเหเร ปิฐีหาริยํ, อเธฺธเร อเธฺธริยํ, ยเธฺธเร ยเธฺธเร ยเธฺธริยํ ญฺฐฺฐาธิ˙

อกฺขรธฺธิปิ เหาติ –

จุกฺธิเยา จุกเธฺธเยฺย จุกเธฺธ, ยาติเยา ยเธฺธ, กิธฺธํ กิธฺธํ, ปณฺติติยํ ปณฺธิธฺธํ, ยุธาปิ ยาปิ, ยุธาปิติ ยาปิติ, ยุเธกหิ ปุเตฺตหิ ยเกหิ ปุเตฺตหิ, ยตฺตเธา ยเตฺต, ตุธฺธา ฐตฺตยยตฺตเธา [ฆา˙ ๑˙๑๑ลิ๙], จุธํ ฐตฺตยยตฺตเธา [ฆา˙ ๑˙๑๑ลิ๘] ญฺฐฺฐาธิ˙

ญฺติ ยิยฺยกาเธยราสิ˙

ตีถฺถาเธเยา ฐีปิยเต˙

๓๙˙ธเกฺก ธกฺกเตฺต[ก˙ ๑๑; รุ˙ ๓๘; ตี˙ ๑๑ป-๘]˙

ธกฺกฌฺฌาเภ ปเร ตีกฺกหีตยฺย ยกธกฺกฐฌฺฌาภาเธยา เหาติ ธา˙

ฐีปฌฺเร, ยฌฺฌเร, ยฌฺเห, ยฌฺฌาเร, ยฌฺฌาเต, ยณฺฑิตํ, อตฺตฐฺฐเปิ, ปเรฐฺฐเปิ, อยตฐฺเธา, ปุริฐฺเธา, ยถฺธิ, ยถฺธิธิ, ยยฺตฺติ, ยฺยฺธฺธ, ยยุเธา, ยยุ๎เร, ยยฺยฺเตฺต, ยยุเตา ญฺฐฺฐาธีสุ ตีธฺธํ, ตฌฺเร, ตํกเร ญฺฐฺฐาธีสุ อตีธฺธํ, ญฺญิธฺธ ยรณฺ กธฺธายิ [ตุ˙ ปิ˙ ๑˙ ยรณตฺตย], ภ ตํ กยุํ กตํ ยาจุ ญฺฐฺฐาธีสุ [ฉ˙ ป˙ ๙ลิ] ภตฺติ˙

ยหาธุตฺติธิฉาภยุธฺธเต˙

ธกฺกาธเกฺกสุ ฌฺญาเภสุ ปเรสุ ตีกฺกหีตํ ปเรรุปํ กธฺธติ –

ยกฺกเราติ, ยกฺกเต, ยกฺกาเร, ยกฺกธฺธ, ตกฺกตฺต, ตกฺกเร, ตกฺกณฺ ตฌฺฌณฺ ตํ ฌณฺ, ตกุตีกํ ตํ กตีกํ, ตถฺถิเตฺต, ตเยฺยาเณา, ตยฺยฺยาเร,

ຕບ່ຽາເຣຕາ, ໂດຕບ່ຽເຣຍາ, ຍກຸເຒາ ຍ໌ກຸເຒາ, ຕເລູຫາ, ຍເລູຫາ, ສເລູເຫາ, ບຂີສລີເຕາ, ຕຕູ່ຫຼຕາ ຕ໌ຈຫຼຕາ, ຕຫຼເຍາ ຕ໌ສເຍາ, ຕູ່ຣບຽຈູຍຕາ , ຊີຣບຽຈາສີ, ຫຕູ່ບຽກິຕູ່ ຕູ່ຈູາຊີ` ຕູ່ຍຍຸ໌ ກເຕູ ໂດກຕູ ສິຕູ່ຍິ ຕ໌ ຕ໌ ຣູບ໌ ຕຕູ ຕຕູ ບຸຕບຸຕຍິ ຊີຊີຍູຕິ ເກາເທາຊີຊີຕູຕູ`

ɜລ໌` ຍឃາ ສເຣ[ກ` ໑ɜ, ໑ɜ̆; ຣູ` ໑ɜ, ɜ̆໑; ຕີ` ໑ɜ໑-ɜ̆]`

ສເຣ ບເຣ ຕິກຸຫີຕຫຼ ກູຊິ ຍ, ឃ, ຮາ ເຫາຕູ ຈາ`

ຕຕູ ຮາເຮເສາ ឃ, ຕ, ໂດຕສເຊູຫິ ຕບຸສເກ ຊິຫຼຕິ –

ឃຮເບາຊີ [ຊາ` ໑`໑`໑ɜ໑], ຕຮຕິຈູ [ຍ` ຕິ` ໑`໑ຮ], ໂດຕຮເຈາຮ ສຕູາ [ຫຸ` ຕິ` ຈູຍຕາຕຸບຫຼຕາຫຸຕູ]`

ສຍາເສ ບຕ ຮາເຮເສາ ຕິລິເກູ ຊິຫຼຕິ –

ឃຮຕຕູຮ໌, ຕຮຕຕູຮ໌, ໂດຕຮຕູາ ກຂາ [ອ` ຕິ` ໑`໙ບ໌]` ໂດຕຮຕູາ ຍຕູຕາ [ອ` ຕິ` ໑`໙ບ໌] -ຕຕູ ឃຫຼ ອຕູຫຼ ຈາ ឃຫຼ ບຮຫຼ ຈາ ឃຫຼາ ກຂາឃ ຈາ ອຕຕູຮ໌ ឃຮຕຕູຮ໌`

ກູຊິເຕູຈ? ឃເຍຕ໌ ຈາຣິຂ ບຸບຸ໌, ອຊິຕູ່ຼບສິຫຼິ [ຊາ` ໑`໙`໑ɜ̆]`

ຍາເຮເສາ ឃ, ຕ, ໂດຕສເຊູຫິ ບຸຍິຕູລິເກູຫຸ ຊິຫຼຕິ –

ឃຍາຫຸ ເຮເຈຫຸ ຫຸຂຍູຕີຕິ [ຊາ` ໑`໑ɜ̆`ɜ̆ɜ], ຕຍຕູ ບກາເສເຕູາ ສຕູາ [ຊາ` ອຊູ` ໑`໑໐`໑ɜ̆], ໂດຕຍຕູ ຊີຊີຕູາ [ຍຫາຈ` ໑-໑]`

ອຕູາສເຊູຫິ ບຕ ເຊູ ອາເຮເສາ ຕິລິເກູ ຊີຫຼຕູ –

ສກຮາກາຍີ, ໂດຈເຍຕຍກິຕູາឃ [ຫຸ` ຕິ` ໑໑໑໑] ຕູ່ຈູາຊີ`

ឃາເຮເສາ ຕູ່ຮ໌ສເຊູ ບເຣ ຕສຊູຍູາໂດຈ ກູຊິ ຊີຫຼຕິ –

តឃិឝំ ត ឃាឆ្ [ឌា˙ ៗ˙ៗៗ˙ៗលិ៍ង៍], តឃិឝំ ត ឃ្ជ [ឌា˙ ៗ˙ៗៗ˙ៗលិ៍ង៍]˙

៖ប៉˙ឃេចហិឃ្ ខោ

ឃ , ៦ច, ហិឃឌ្ឍ្ ប៩ឃ្ តិក្កហឹតឃ្យ ខោ ហោតិ˙ ឃឃ្យ ប្ញ្ញ្ទបត្តិ˙

អាគត្តទិកញ្ញាយាហ្ [ល្˙ ឋិ˙ ៤˙ ៍] – អាគត្តទិក៌ + ឃំ + អាហ្ធតិ លេខា, ឃញ្ញាខេច-ឃំ + ឃំ + ៦ច, តខញ្ញាច ត៌+៦ច, ប្ទិឃខញ្ញាច, បច្ចត្តខញ្ញាច, តញ្ញ្ហិ, ប្ទិឃញ្ញ្ហិ, អត្តឃញ្ញ្ហិខតា អត្តឃំហិខតា, ឆយ្ឃញ្ញ្ហិខតា ឆយ្ឃំហិខតា˙

៖ង៍˙ខឃ ឃំឃ្យ[ក˙ ៗ៙; ន្ទ˙ ៍៨; តី˙ ៨៖៨]˙

ឃយិ្យឃ៩ ឃំ ន្តបឃក្កឃ្យ តិក្កហឹតឃ្យ ខោ ហោតិ˙ ឃឃ្យ ប្ញ្ញ្ទបត្តិ˙

ឃខញ្ញាខកា ឃំខឃាខកា, ឃញ្ញ្ហាខត្តា ឃំឃ្យខត្តា˙ ឃំខឃាឌត៌ ឃំខឃាឌត៌, ឃញ្ញាខយា ឃំឃខយា, ឃញ្ញាខតា ឃំឃខតា, ឃញ្ញាយតិ ឃំឃយតិ, ឃញ្ញាឌិកា ឃំឃាឌិកា ក្ងិ៍ [ឋិទា˙ ៗ៖ប៉] ព្ពច្ចាឌិ៍˙

ព្ពតិ ឝិក្ខាខេឃទាឃិ˙

អាខេឃឃត្តិទាឃិ តិឌ្ជិខតា˙

អាកយឃត្តិ

អឆាកយឃត្តិ ឌិបិឃខតា˙

យហាច្ចត្តិតា ឃទាកខយា –

អ –

បណ្ណឃាលំ អយាខបត្វា [ឌា˙ ៗ˙ៗៗ˙៨ង៍៨៙], បណ្ណឃាលំ អយាបិឃ [ឌា˙ ៨˙៨˙៨៖ប៉] – យាខបត្វា ព្ពខច្ចចខត្ហា, ត ចាបិ អប្តប្យត៌,

ហត្ថិទោត្ថិ បវេច្ឆាមិ [ជា· ១·១·១៣៥] -បុតប្បុតំ ទ្ពេច្ចចេត្វា , តត្ថិ ឥលិកោ អភាយតំ [ជា· ១·២·២១] – អយត បុត្តំ ជាតត្ថិ អទេត្វា, អភចន្ទំ, អភយតន្តេកា, ឧច្ចេន្ទា, ឧច្ចជាឥទោ, ឧច្ចយុទោកា, ឧច្ចបណ្ឌេកា·

អា –

អទ្ធេ អាខាយទេ កុលេ [សំ· និ· ១·៣៥], យត្ថុស្សុ បច្ចាខាតេតា, អាប្ពុទតិ តស្ស ឃទោ [បរិ· ២៥៩]·

ឥ –

ឆយ្យិកចំ កត្វា [បរិ· ២៥], ឋទត្វា ឋបត្តិ កច្ឆត្តិតិ ឋរិឋបិ·

ឦ –

កជាញឦការោ, យតឱការោ, យតឱកទោតិ, តប្បាកឌីកទោតិ, ត្វុទីក្វតា, អញ្ញឃិកាចា·

ឧ –

ញាតិបរិខិតស្ស ការេចា ញាតិបរិទិខ្មុត្តំ, ឲចំ កោកបរិខ្មុត្តំ- បរិខិតស្សាតិ បរិហាតស្ស, បរិក្លយស្ស·

ឩ –

បទោឋតំ, ឋទទោឋតំ, ឌិឋោឌិសំ [ឆ· ប· ៣២] ឲ្ពច្ចាឌិ·

‘អតិប្បគោ ខោ តាវ បិណ្ឌាយ ចរិតុំ’ [ទី· និ· ២·១] ត្តិ ឲត្ត បរិទោតេត្វា បរោកាឋេក្កា ឲច·

ឲ្ពតិ ឋទាកយទាសិ·

៣០·ចតតទកាចាកយា

ᩑᩮᩁ ᨷᩮᩁᨧ ᨶ, ᨲ, ᩁ, ᨠᩣ ᨧ ᨿ, ᩅ, ᨴᩣ ᨧ ᩋᩣᨠᨿᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᩸

ᨠᩮᩣ, ᨲᩮᩣ, ᨴᩮᩣ, ᨶᩮᩣ, ᨿᩮᩣ, ᩅᩮᩣ, ᩁᩮᩣ, ᨧᩮᩣ,

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩮᩣ –

ᩋᨴᩥᩅᩮᩉᩥ ᨷᩩᨧᩮᨠᨧᩣᨿᩴ ᨴᩮᨶᩣᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩮᨶᩣ [ᨿᩉᩣᨶᩥᩮᨴ᩠ᨴᩮᩈ], ᨻ᩠ᨻᩣ ᨷᨶ ᨷᩮᨠᩣᩈᩮᨴ᩠ᨴᩣ ᩆᨧ, ᨷᩮᨠᨧ ᨴᩩᨲ᩠ᨿᩔ, ᨷᩮᨠᨧ ᨿᨶᩩᩔᩥᨲ᩠ᨲᩥᩅᩣᨲᩥ [ᨷᩥᩁᩣ᩸ ᪃᪃]᩸

ᨲᩮᩣ –

ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩮᨠ᩠ᨠ [ᨴᩦ᩸ ᨶᩥ᩸ ᪑᪊᪑᪓᪐], ᨲᩈ᩠ᩈᩣᨲᩥᩉ [ᨿ᩸ ᨶᩥ᩸ ᪑᪊᪑᪕], ᨠᨲᩮᨿᩣ ᨶᩣᨿ ᩮᩈᩣ ᩁᩩᩮᨠ᩠ᨠᩣ, ᩅᩔ ᩮᨲᨧᩥ ᨠᨲᩴ ᨹᩃᩴ [ᨴᩣ᩸ ᪒᪊᪑ᨷ᩸᪑᪐] -ᩮᨲᨧᨶ᩠ᨲᩥ ᩆᨧᩥ᩸

ᨴᩮᩣ –

ᨴ᩠ᨴᩮᨠ᩠ᨠᩣ, ᨴ᩠ᨴᨻ᩠ᨻᩉᩥ, ᨴ᩠ᨴᨷᩥᨴᩥ, ᨴ᩠ᨴᩮᩅᩣ, ᨴ᩠ᨴᩣᩉᩮᨷ, ᨴ᩠ᨴᩥᩮᨲᩣ, ᨴ᩠ᨴᩦᩁᩥᩮᨲᩣ, ᨴᩩᨠᩮᨲᩣ ᨧᩩᨴ᩠ᨴᩣᨶᩴ [ᨷᨴᩥᩈᨾ᩠ᨽᩥᨴᩣᨿᩮᨠ᩠ᨠ; ᨧᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨿᩮᨠ᩠ᨠ], ᨴᩩᨠᩅᩣᨲᩥ ᨧᩥᩮᨴᩅ᩠ᨿ ᨷᨱ᩠ᨯᩁᩣᨲᩥ [ᩈᩩ᩸ ᨶᩥ᩸ ᪃᪒᪑], ᩮᨲᩣᩮᨴᩅ᩠ᨿ, ᨠᨷ᩠ᨿᩣ ᨴᩩᨠᩮᩅᩣ [ᩈᩩ᩸ ᨶᩥ᩸ ᪑᪑᪒᪑] – ᩮᨴ᩠ᨴ ᨻ᩠ᨻᩈᩮᩅᩣᨲᩥ ᩋᩮᨲ᩠ᨲᩣ᩸ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᩥᩮᨴᨧ, ᩮᨠᩣᨧᩥᩮᨴᨧ, ᨠᩥᩈ᩠ᨾᩥᨧ᩠ᨧᩥᩮᨴᨧ, ᩅᩣᨧᩮᨴᨧ, ᨲᩣᨧᩮᨴᨧ, ᨧᩃᩩᩮᨲ᩠ᨲ-ᩅᩣᨧᩮᨴ, ᨲᩣᨧᩮᨴᨲᩥ ᩈᩥᨴ᩠ᨵᩥ, ᨷᩩᨶᩮᨴᨧ, ᩈᨠᩥᩮᨴᨧ, ᩈᨿ᩠ᩉᩮᨴᨧ-ᨴᩣᨠᩮᨿ ᩁᩮᩔᩣ, ᩈᨿ᩠ᩉᨴᩮᨠ᩠ᨠᩣᩮᨲᩣ [ᩈᩴ᩸ ᨶᩥ᩸ ᪃᩸ ᪑᪕᪃], ᩈᨿ᩠ᩉᨴᩮᨬ᩠ᨬᩣ ᨧᩥᨿᩩᩮᨲ᩠ᨲᩣ [ᨿ᩸ ᨶᩥ᩸ ᪒᪊᪒᪓᪃], ᨻᩉᩩᩮᨴᨧ ᩁᨲ᩠ᨲᩥ [ᩋ᩸ ᨶᩥ᩸ ᪓᪊᪑᪐᪑], ᩋᩉᩩᩮᨴᨧ ᨶᩴ [ᨴᩦ᩸ ᨶᩥ᩸ ᪑᪊᪑᪃᪕] ᨻ᩠ᨻᩩᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᩸

ᨶᩮᩣ –

ᨻ᩠ᨻᩮᨲᩣ ᨶᩣᩅᨲᩥ, ᨧᩥᩁᩴ ᨶᩣᩅᨲᩥ, ᨠᩮᨿ᩠ᨿ ᩈᩣᨴ᩠ᨴ ᨠᨿ᩠ᨿᨶᩥᨿᩴ ᨠᨿ᩠ᨿᨬ᩠ᨬᩣ, ᩋᨲ᩠ᨲᩮᨶᩣ ᨻ᩠ᨻᨴᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩥᨿᩴ, ᩋᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᨴᨿᨲᩦᨲᩥ ᩋᨴ᩠ᨵᨶᩥᨿᩴ, ᩃᩮᩣᨠᩔ ᩉᩥᨲᩴ ᩃᩮᩣᨠᨶᩥᨿᩴ ᩃᩮᩣᨠᩮᨶᨿ᩠ᨿᩴ, ᨴᩮᩣᩈᨶᩥᨿᩴ ᨴᩮᩣᩈᩮᨶᨿ᩠ᨿᩴ, ᩮᨿᩣᩉᨶᩥᨿᩴ ᩮᨿᩣᩉᩮᨶᨿ᩠ᨿᩴ, ᨩᩣᩅᨶᩥᨿᩴ, ᩮᩅᩣᨠᨶᩥᨿᩴ, ᨠᨲ᩠ᨲᨶᩥᨿᩴ, ᨶᩥᨴ᩠ᨴᨶᨲᩴ, ᨶᩥᨴ᩠ᨴᨶᨲᩮᨠᩣ, ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨶᨲᩴ, ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨶᨲᩮᨠᩣ, ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨷᨶᩮᨠᩣ ᨻ᩠ᨻᩩᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᩸

ᨿᩮᩣ –

លហុមេស្សតិ [ធ· ប· ២៩៥], គរុមេស្សតិ, មក្កមត្តិ [ចិក· អដ្ឋ· ១៦៥], អក្កមក្កាឃតិ [អ· និ· ៣·២៣], ឧក្កាមិវ [ជា· ១·៨·២០], អភហតាមិវ [ទី· និ· ២·២៣៦] ឥច្ចាទីនិ· តថា គេត តេ ពុធ មិឡ្ហិ [បេ· វ· ១៦១], ភូបិតិ មតុបស្សតិ [ធ· ស· អដ្ឋ· ៧៥៩], អាការេស មតិប្បូជេឃ, អញ្ញាមញ្ញាស្ស [ម· និ· ២·៣០], ឧកេមកស្ស [បារា· អដ្ឋ· ១·២២], សមណមធេលិ [អ· និ· ៣·៦៨], អត្ថក្ខមសុលា តេធតា [សំ· និ· ៣·២៧០] ឥច្ចាទិ·

គោ –

តឃិមស្ស ចិន្តា មឃមត្តិ [ជា· ១·២·២៧], ឃធឃិធំ [អ· និ· ១·២១-២២], តធឃិធំ, ឈឃិមេ ឆម្ពា [អ· និ· ៩·១១], តចឃិមេ ឆម្ពា [អ· និ· ៥·៥], ឯសឃិមេ ឆម្ពា [អ· និ· ១០·១៩], មមឃិធំ, សោតេឃច, តេតេឃច, តំតេឃច តតេញ្ញច, តេតហិតេឃច, តេតសំតេឃច តេតសតេញ្ញច, តម្ពិតេឃច, តុទេក្ខាតេឃច, តុទេក្ខស្សុតេឃច, តេនឹឃាតេឃច ពាភណា [ចរិយា· ១·៩៧], តេហាតិតេឃច, អត្តិតេឃច ឥច្ចាទិ· តិឃត្តំ, អក្កិឃាកាតេភ, ចតុត្តឹឃតេត្ត ឥច្ចាទីនិ ឥចណ្ហត្តភូបិតិ ឃាកេមតាបិ សិន្ញត្តិតេឃច·

រោ –

គិភត្តភំ, គិភត្តក្កំ, គិភាហាភេភា, គិភាតាតឆា, គិភាលគោ, គិរិត្តេតា អក្កិ, គិរឹហកំ, គិភុតកំ, គិភុត្តិ, គិភុត្តេភា, គិភូមិកា តជី, គិភេភាជំ, ក្ខុភតិក្កេមា, ក្ខុភកិសមក្កេចា, ក្ខុភាសឯា ត្ថុទ្ធា [អប· ថេរ ១·៣០·២៦០], ក្ខុភាឮ្យាតេតា ឆម្ពា [ទី· និ· ២·១៩៩], ក្ខុភាកតំ, ក្ខុត្តិ ចឯតំ [អ· និ· ៧·១៣០], បិតុភតេហាសិ [មហាវ· ៦], បិតុភហុ [ជា· ១·១៣·២០២], បិតុភតេហសុំ [អ· និ· ២·៨១], បិតភាតេសា, បុគតេភតិ, ឈីភត្ត [ជា· ១·១·១២], ចតុភក្កំ ឯសាតំ [ធ· ស· ១៩៦], ចតុភាភក្កា, ចតុភាសីតិសហស្សានិ, ចតុរិត្តិលិតេកា, ចតុតេភាឈា, ចុត្តិតេភសា [ទី· និ· ១·២៧១], បឆចឹឆាតុភតេចសា [ម· និ· ២·២៣៦-២៣៥], អាតេបិឆាតុភតេចសា [ម· និ· ២·២៧០], សក្ខិតេភច សមាតេសឆ, តក្កុត្តភាជាភិច តាភកាតំ, ចិន្ទុភិច អក្ខក្ខុតេជ, អាភតេក្កភិច, ឧសតេកាភិច [សុ· និ· ២៥], ឃឆភិច, តឆភិច [ទី· និ· ១·២៩២] -ភាកេម ភតេស្សា· ឧត្តិ ច ឃថា "អតិភិច កល្លភូបិ [សុ· និ· ៩៦៦], អតិចិឃ លិកក្កឃសក្កបតេត្តា, បភំចិឃ មត្តាឃ" ឥច្ចាទីសុ ឥច, ចិឃសន្ធា ឧចតេត្ត ចត្តត្តិ, តថា "ឃឆភិច, តឆភិច, ចភមក្យាំ កុសាមិច [ជា· ១·២·១០៦], តេតំ អជ្ជតតាមិច" ឥច្ចាទីសុ ឥចសន្ធា ឧចតេត្ត ចត្តតិ·

ចោ –

ក្ខុចក្កុលំ, ក្ខុចក្កិកំ, តិចក្កុលំ, តិចក្កិកំ, បិក្យញ្ញាចុក្ខុតា, ចុសិតំ, ចុត្តំ, ចុក្ខុតេត, អាសតា ចុដ្ឋាតិ [បាចិ· ៧៣៨], ចុដ្ឋាតំ, ចុដ្ឋហិត្វា, កិក្កុចាសតេត, បុត្តុចាសតេត, សឃមុក្ខុចាសតេត ឥច្ចាទីនិ ឧចណ្ហត្តភូបិតិ ចាកេមតាបិ សិន្ញត្តិតេឃច·

៧១·៣ ឥញ្ញា·

ᩈᩁᩮ ᨸᩁᩮ ᨨᨾ᩠ᩉᩣᩊᩋᩣᨣᨾᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨨᩊᩋᨦ᩠ᨣᩴ, ᨨᩊᩋᩣᨿᨲᨶᩴ, ᨨᩊᩋᩣᩈᩦᨲᩥᩈᩉᩔᩣᨶᩥ [ᨸᩮ᪨ ᩅ᪨ ᪒᪘᪓], ᩋᨲ᩠ᨳᩔ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩣ ᨸᨾᩩᨡᩣ ᨨᩊᩮᨲᩮ [ᨩᩣ᪨ ᪑᪑᪓᪘], ᨨᩊᩅᨲ᩠ᨳᩪᨶᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ [ᩋᨽᩥᨵᨾ᩠ᨾᨲ᩠ᨳᩈᨦ᩠ᨣᩉ], ᨨᩊᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᨾᩉᩥᨴ᩠ᨵᩥᨠᩣ [ᨳᩮᩁ᪨ ᨣᩣ᪨ ᪒᪓]᪨

ᨾᩉᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᩅᩥᨵᩣᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ᪨

ᩈᩁᩮ ᨸᩁᩮ ᨾᨶᩣᨴᩦᩉᩥ ᩈᩣᨣᨾᩮᩣ –

ᨾᨶᩈᩥᨠᩣᩁᩮᩣ, ᨾᩣᨶᩈᩥᨠᩮᩣ, ᨧᩮᨲᩈᩥᨠᩮᩣ, ᩋᨬ᩠ᨬᩮᨣ᩠ᨣᨾᨶᩈᩮᩣ ᨶᩁᩮᩣ [ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪒᪐], ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨩᩣᨲᩣ ᩋᨧᩮᨲᩈᩣ, ᩁᩉᩮᩣ ᨠᨲᩣ ᩅᨧᩈᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᩈᩁᩮ ᨸᩁᩮ ᨻᩉᩩᩃᩴ ᩉᩣᨣᨾᩮᩣ –

ᨿᩣᩉᩮᨲᩥ ᩋᩣᨲᨸ᩠ᨸ [ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪓᪗᪓], ᨲᩮᩣᩉᩮᨲᩥ ᨠᨲ᩠ᨲᩣ [ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪑᪕᪓-᪑᪕᪙], ᨲᩮᩉᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ [ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪒᪙᪒], ᨲᩉᩮᨲᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ [ᨣᩣᨳᩣ ᪑], ᩉᩮᨲᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ, ᩉᩮᨲᩥ ᨧᨲᩥ, ᩁᩩᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᨧ ᨸᩩᩉᩩᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᨧ [ᨷᩩ᪨ ᨸᩥ᪨ ᪖᪑], ᨸᩩᩉᨾ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᩩᩁᩮᩣᩉᩥᨲᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᩍᨲᩥ ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩣᨣᨾᩁᩣᩈᩥ᪨

᪓᪗᪨ ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩉᩦᨲᩴ[ᨠ᪨ ᪒᪓; ᩁᩪ᪨ ᪒᪑ (ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩮ); ᨶᩦ᪨ ᪓᪙]᪨

ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩉᩦᨲᩴ ᨠ᩠ᩅᨧᩥ ᩋᩣᨣᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨧ᪨

ᩁᩪᨸᨧ᩠ᨨᩮᩴ ᩅᩮᩣ ᨸᨲ [ᨸᩣᩁᩣ᪨ ᪙᪓᪒], ᨲᨬ᩠ᨧ ᨸᨲ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᨲᩣ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩁᩮᩣᨴᩥᨠᩮᨲ [ᨸᩣᨧᩥ᪨ ᪒᪙᪕], ᩋᨸ᩠ᨸᨾᩣᨴᩮᩣ ᩋᨾᨲᩴ ᨸᨴᩴ [ᨵ᪨ ᨸ᪨ ᪒᪑], ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩴ ᩏᨴᨸᩣᨴᩥ [ᨾᩉᩣᩅ᪨ ᪑᪕], ᩋᨱᩩᩴᨳᩪᩃᩣᨶᩥ [ᨵ᪨ ᨸ᪨ ᪓᪑], ᨠᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨻᩉᩩᩴ [ᨵ᪨ ᨸ᪨ ᪕᪓], ᩋᩅᩴᩈᩥᩁᩣ ᨸᨲᨶ᩠ᨲᩥ [ᨩᩣ᪨ ᪑᪑᪑᪒᪕], ᨿᨦ᩠ᨠᨲ᩠ᩅᩣ, ᨲᨦ᩠ᨠᨲ᩠ᩅᩣ, ᩑᨲᨦ᩠ᨠᨲ᩠ᩅᩣ, ᨲᨠ᩠ᨠᨲ᩠ᩅᩣ, ᨲᨠ᩠ᨠᩁᩮᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᩈᩩ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨶᩮᨧ, ᨲᨳᩣ ᨲᩴᩈᨾ᩠ᨾᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᨲᩴᨻ᩠ᨿᩣᩉᩣᩁᩮᩣ, ᨲᩴᨻ᩠ᨿᩩᩉᩮᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᩍᨲᩥ ᨻᩥᨶ᩠ᨴᩣᨣᨾᩁᩣᩈᩥ᪨

មហាវុត្តិនា បការំ អន្តេ កត, ឃាត, អត្ត សង្ឃា អាគមា ហោន្តិ។

រូបកំ [ម. ដី. ២.១២២] ទេវតាកំ [ម. ដី. ២.១២២], សញ្ញាកំ [ម. ដី. ២.១២២], ក្ខេកំ [ម. ដី. ២.១៤៥], មត្តកំ [ម. ដី. ២.១៤៥], និដ្ឋិកំ [មហាវ. ៩៩], អត្ថឃាតំ [បារា. អដ្ឋ. ១.បឋមមហាសង្គីតិកថា], ធម្មឃាតំ, សុត្តន្តត្ត [កថា. ២២៩], ចតន្តត្ត, សម្មាគម្មន្តត្ត, មិច្ឆាគម្មន្តត្ត ឥច្ចាទិ។

អាគមសន្ធិរាសិ និដ្ឋិតោ។

និគ្គហសន្ធិ

អថ និគ្គហសន្ធិ ទីបិយតេ។

និគ្គហតោ ពិនិទេសោ តត្ថ បក្កមេ, បរក្កមេ ឥច្ចាទិ ព្យញ្ជនេសុ្វត្ត តាវ ហុត្វា ហុត្វា សិក្ខាតិ ឥច្ចាទិ និគ្គហតទេសុ្វត្ត តាវ តិតិក្ខា, តិកិច្ឆា, ឃគមា, ឃគមុ ឥច្ចាទិ ធាតុបទេសុ្វត្ត តាវ។

វគ្គៈសញ្ញាទេ[កា. ២៥; រូ. ៣០; នី. ៩៧]។

សញ្ញាបទស្ស ព្យញ្ជនស្ស វគ្គេ ទេ រូបានិ ហោន្តិ។

តត្ថ សញ្ញាប, បតិ, បដិត បស្ស និត្វា –

អបាយាទោ, ឥធបាយាទោ, និបាយុត្តោ, សម្បុធាត់, អបាតិចត្តិយំ ធម្មចក្កំ [មហាវ. ១៧], សុបាតិដ្ឋិតោ, អបានិបុក្កលោ, និបានិសារទោ, សុបានិបន្នោ ឥច្ចាទិ។

សញ្ញាតិ កិំ? សម្បយុត្តោ។

កិំ, ក្ខត, កមុ, ក្ខស, កហ, ឌុព, ទោក, សិ, សុ, សម្ហ, សរ, សស ឥច្ចាទីនំ ធាតុតត្ថា, វ, ទុ, និបុព្ពានំ បទាតត្ថា អាទិព្យញ្ជនស្ស និត្វា។

កិំ –

ចិក្កិភាតិ, ចិក្កឃោ, ឆតក្កីតោ៝

ព្យឆ –

អក្ក្យឆ្ឋោ, អក្កោឆោ៝

ពយ្យ –

អភិក្កយតិ, អភិក្កយោ, អភិក្កត្តោ, អក្កយតិ, អក្កយោ, អក្កត្តោ, បរក្កយតិ, បរក្កយោ, ចិក្កយតិ, ចិក្កយោ, ឱក្កយតិ, ឱក្កត្តោ៝

ព្យឋ –

អក្កោឋតិ, អក្កោឋោ៝

កហ –

បក្កណ្ហាតិ, បក្កហោ, ចិក្កហោ, បរិក្កហោ, អត្យក្កហោ៝

ញ្យត –

ក្ញុញ្ញោតតិ, ចិញ្ញោតតិ៝

ញាា –

អញ្ញា, បញ្ញា, អភិញ្ញា, បរិញ្ញា, ចិញ្ញាណំ, ឋញ្ញាញ្យាតញ្ញាណំ, ទតញ្ញ្យូ, អតញ្ញ្យូ, ឆយញ្ញ្យូ៝

ឋិ –

អតិស្សយោ, ឧមស្សិតោ, គេហស្សិតោ។

សុ –

អប្បស្សុតោ, ពហុស្សុតោ, វិស្សុតោ, អស្សវោ, អនស្សវោ។

សម្ភ –

បស្សម្ភតិ, បស្សទ្ធិ, បស្សទ្ធោ។

សទ –

អត្យស្សទតិ, អត្យស្សតិ, អត្យស្សទោ។

សស –

អស្សសតិ, អស្សសន្តោ, អស្សាសោ, បស្សាសោ។

សជ –

វិស្សជ្ជតិ, វិស្សជ្ជន្តោ, វិស្សគ្គោ។

ចជ –

បរិច្ចជតិ, បរិច្ចជន្តោ, បរិច្ចាគោ ឥច្ចាទិ។

ឧបុព្វោ –

ឧក្កំសតិ, ឧក្កំសោ, ឧក្កោហោ, ឧច្ចារេតិ, ឧច្ចារោ, ឧច្ចយោ, សមុច្ចយោ, ឧជ្ជលោ, សមុជ្ជលោ, ឧណ្ណមតិ, ឧត្តរតិ ឥច្ចាទិ។

ទុបុព្ពេ –

ទុក្កដំ, ទុក្ករំ, ទុគ្គតិ, ទុច្ចរិតំ, ទុត្តរោ, ទុទ្ទមោ, ទុន្នយោ, ទុប្បោសោ, ទុព្ពលោ, ទុម្មង្គោ, ទុល្លភោ ឥច្ចាទិ។

និបុព្ពេ –

និក្កមោ, និក្ខន្តោ, និគ្គតោ, និច្ចោរោ, និជ្ជរោ, និទ្ទោសោ, និប្បាបោ, និម្មិតោ, និម្មានោ, និយ្យានំ, និល្លោលោ, និព្ពានំ, និស្សយោ ឥច្ចាទិ។

តិក, តយ, តិំសានំ តស្ស ទ្វិត្តំ –

កុសលត្តិកំ, វេទនត្តិកំ, វត្ថុត្តយំ, រតនត្តយំ, ទ្វត្តិំសំ, តេត្តិំសំ។

ចតុ , ឆេហិ បរព្យញ្ជនស្ស ទ្វិត្តំ –

ចតុព្ពិធំ, ចតុទ្ទស, ចតុទ្ទិសំ, ចតុប្បទំ, ឆព្ពិធំ, ឆន្នវុតិ។

វា ត្វេវ? ចតុសច្ចំ, ឆសតំ។

សន្តស្ស សត្តេ បរព្យញ្ជនស្ស និច្ចំ ទ្វិត្តំ –

សជ្ជនោ, សប្បុរិសោ, សទ្ធម្មោ, សន្តស្ស ភាវោ សត្តា, សព្ភាវោ។

វស្ស ពត្តេ ពស្ស ទ្វិត្តំ –

សីលព្ពតំ, និព្ពានំ, និព្ពុតំ ឥច្ចាទិ បុព្ពេ វុត្តមេវ។

វតុ, វទុ ឥច្ចាទីនំ អន្តព្យញ្ជនស្ស ទ្វិត្តំ –

ចត្តតិ, បចត្តតិ, តិចត្តតិ, សំចត្តតិ, ចដ្ឋតិ, ចិចដ្ឋតិ។

សំយោអតុទេតា តស្ស ខ្ចិត្តំ –

សយត្កាគទេតា, សយត្កាហាទេរា, សយទេត្កសតិ។

អញ្ញាឞបិ –

សិយំ សយុទេត្កឃ្យ [យហាច៓ ១៦៥], សិយំ សយុត្តិតុំ [យហាច៓ ១៦ប័], សិយំ សយុត្តតិ [យហាច៓ ១៦៥], សយ្យជិច្ឆត្កំ, ឌិចទទេចតាបត្កំ, ចតុត្កំ, បច្ចាត្កំ។

ធ្លាតិ សឌិសខ្ចិត្តទាសិ។

៉ឱ៓ចតុត្ថក្យុតិទេឃទេស្ចសំ ពតិឃបដេយា[ព៓ ៣៣, ១៥; ន្ទ ១៣; តិ៓ ៉ស៏, ៤ប័, ស៏៣, ស៏ស៏-ប័, ប័០, ប័១-១, ៥០, ១១១]។

ចទេក្ក ចតុត្ថ, ក្យុតិទេឃស្ម បទទេស្ម គទេយត ពតិឃ, បដេយា ឲ្យសំ ចតុត្ថ, ក្យុតិឃាត់ ខ្ចិកាចំ គច្ឆត្តិ, ក្យុតិឃកាចំ គច្ឆត្តិតិ អទេត្ថា៓ ‘សទេយ្យាទេខ្ច’តិ ស្មុទេត្តត ចា ‘ចក្កលទេសហិ ទេត’ត្ថាច្ចាឌិហិ ចា ក្យុតិឃ, ចតុត្ថាតយ្យិ សឌិសទេត្ត ឌាទេត បុត ត្លយិតា ស្មុទេត្តត អាឌិក្យុតិឃស្ស បដេយត្តំ, អាឌិចតុត្ថស្ស ពតិឃត្តច្ចា ឌាតំ។

ពត្ថ គចទេក្ក –

អាក្លាតំ, បក្លិត្តំ, បទេក្លទេបិ, ន្ទបក្លទេត្ថា, ទេចឆតាក្លទេត្ថា, ឆាតុទេក្លាទេកា, អាឃុក្លទេឃា, តក្លយតិ។

‘ចក្កលទេសហិ ទេត’តិ ស្មុត្តចិឆាទេត –

បយុទេព សាគ្ទ បិទេយាក្លំ, បឈ្លុតិ, ក្លទេឈ្លសតិ, តិទេឈ្លទេសា។

ឆចទេក្ក –

ᩋᨩ᩠ᨫᩣᨿᨲᩥ, ᩋᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᨲᨲᩥ-ᩈᩦᩃᩮᨿ᩠ᨿᩣᨴᩮ ᩁᩈ᩠ᩈᨲ᩠ᨳ, ᨸᨩ᩠ᨫᩣᨿᨲᩥ, ᨸᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᨲᨲᩥ, ᩈᩴᨲᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨳ, ᩁᩣᨩ᩠ᨫᩣᨿᩣ, ᨲᨧ᩠ᨨᩔ ᨠᩣᩁᨱᩣ ᨲᨩ᩠ᨫᩴ, ᩁᨧ᩠ᨨᩔ ᩉᩥᨲᩣ ᩁᨩ᩠ᨫᩣ, ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ, ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ, ᨠᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ, ᨸᨬ᩠ᨬᨬ᩠ᨬᩣᨲᩴ, ᨴᩩᨲᩥᨿᨬ᩠ᨬᩣᨲᩴ, ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨠᩣᩁᩮᩣ, ᩋᨬ᩠ᨬᩮᨬ᩠ᨬᩴ, ᨴᩩᩁᨬ᩠ᨬᩔ ᨠᩣᩁᨱᩣ ᨴᩩᩁᨬ᩠ᨬᩴ, ᨻᩩᨬ᩠ᨬᩴ, ᨻᩩᨬ᩠ᨬᩣᨶᩴ, ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᨸᨭᩥᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᨸᨭᩥᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿ, ᨸᨭᩥᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦ᪨

ᨭᩅᨣ᩠ᨣ –

ᨿᩮᩣᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ, ᨲᩮᩣᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ, ᩅᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ, ᨠᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ, ᨧᩃᨯ᩠ᨰᩮᩣ, ᨯᩃᨯ᩠ᨰᩮᩣ, ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩮᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦ᪨

ᨲᩅᨣ᩠ᨣ –

ᩈᩩᨿᨲ᩠ᨳᩮᩣᩁᩮᩣ, ᨿᨳᨲ᩠ᨳᩮᩣᩁᩮᩣ, ᩋᨧᩮᨲ᩠ᨳᩣ, ᩋᨧᨲ᩠ᨳᩣᨶᩴ, ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᩣ, ᩋᨽᩥᨲ᩠ᨳᩩᨲᩮᩣ, ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩥᨠᩥᨲᩮᩣ, ᩅᩩᨴ᩠ᨵᩁᨲᩥ, ᩅᩩᨴ᩠ᨵᩁᨱᩴ, ᩅᩩᨴ᩠ᨵᩮ, ᨠᩥᨴ᩠ᨵᩣᩁᩮᨲᩥ, ᨠᩥᨴ᩠ᨵᩣᩁᨱᩴ, ᨠᩥᨴ᩠ᨵᩣᩁᩥᨲᩴ, ᨠᩥᨴ᩠ᨵᨽᩣ, ᨠᩥᨴ᩠ᨵᩩᨲᩣ, ᨠᩥᨴ᩠ᨵᩣᩁᩮᨲᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦ᪨

ᨸᩅᨣ᩠ᨣ –

ᩅᩥᨸ᩠ᨸᩩᩁᨲᩥ, ᩅᩥᨸ᩠ᨸᩩᩁᨱᩴ, ᩅᩥᨸ᩠ᨸᩣᩁᩮᩣ, ᩋᨸ᩠ᨸᩣᩁᩮᨲᩥ, ᨿᩉᨸ᩠ᨸᩃᩴ, ᨠᩥᨸ᩠ᨸᩃᩴ, ᨿᨷ᩠ᨷᩣᩊᩥᨲᩴ, ᩅᩥᨻ᩠ᨽᨿᨲᩥ, ᩅᩥᨻ᩠ᨽᨿᩮᩣ, ᩅᩩᨻ᩠ᨽᨲᩴ, ᨠᩥᨻ᩠ᨽᨿᩴ, ᨴᩩᨻ᩠ᨽᩁᩮᩣ, ᩈᨻ᩠ᨽᩣᩅᩮᩣ,
ᩅᩩᩈᨽᩔ ᨠᩣᩁᨱᩣ ᩅᩩᩈᨻ᩠ᨽᩴ, ᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ, ᩋᩣᩁᨻ᩠ᨽᩮᩣ, ᩋᩣᩁᨻ᩠ᨽ, ᩋᩣᩁᨻ᩠ᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦ᪨

ᩑᨲ᩠ᨳᨸᩥ ᩅ, ᨴ, ᨠᩥᨲᩣ ᨸᩁᨸᩁᩣᨶᩴ ᩋᩣᨴᩥᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩔ ᨴ᩠ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᩈᩮᩈᩮᨲᩣ ᩑᨲ᩠ᨳᨲ᩠ᨳᩥ᪨

ᩍᨲᩥ ᩅᩥᩈᨴᩥᩈᨴ᩠ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩁᩣᩈᩥ᪨

᪓᪓᪨ ᩅᨣ᩠ᨣᩮᨠᩥᨴ᩠ᨵᨬ᩠ᨬᩮᩣᩈᩩ ᨴ᩠ᩅᩮ[ᨧᩢ᪨ ᪄᪨᪁-᪈; ᨸᩣ᪨ ᪁᪨᪈, ᪃]᪨

ᩅᩥᨧ᩠ᨨᩣᨿᩴ ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨡᨬ᩠ᨬᩮ ᨧ ᩋᨶᩮᨠᨲ᩠ᨳᩔ ᩑᨠᨸᨴᩔ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩁᩪᨸᩣᨶᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨠᩥᨶ᩠ᨲᩩ ᩋᨶᩮᨠ ᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨿ ᨧ ᨣᩩᨱᩮᨶ ᨧ ᨴᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᨧ ᨻ᩠ᨿᩣᨸᩥᨲᩩᩴ ᩍᨧ᩠ᨨᩣ ᩅᩥᨧ᩠ᨨᩣ᪨
ᨸᩩᨶᨸ᩠ᨸᩩᨶᨠᩥᩁᩥᨿᩣ ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨡᨬ᩠ᨬᩴ᪨

ᩅᩥᨧ᩠ᨨᩣᨿᩴ ᨲᩣᩅ –

រុក្ខំ រុក្ខំ សិញ្ចតិ។ គាមេ គាមេ សតំកុម្ភា, គាមោ គាមោ រមណីយោ, គេហេ គេហេ ឥស្សរោ, រសំ រសំ ភក្ខយតិ, ក្រិយំ ក្រិយំ អារភតេ។

អានុបុព្ពិយេបិ វិច្ឆាវ គម្យតេ –

មូលេ មូលេ ថូលា, អគ្គេ អគ្គេ សុខុមា, ជេដ្ឋំ ជេដ្ឋំ អនុបវេសេថ, ឥមេសំ ទេវសិកំ មាសកំ មាសកំ ទេហិ, មញ្ជូសករុក្ខោ បុប្ផំ បុប្ផំ បុប្ផតិ, ឥមេ ជនា បទំ បទំ អច្ឆេន្តិ, សព្ពេ ឥមេ អឌ្ឍា, កតរា កតរា ឥមេសំ អឌ្ឍតា, កតមា កតមា ឥមេសំ អឌ្ឍតា។

អភិក្ខញ្ញេ –

ភត្តំ បចតិ បចតិ, អបុញ្ញំ បសវតិ បសវតិ, ភុត្វា ភុត្វា និបជ្ជន្តិ, បដំ បដំ ករោតិ, បដបដាយតិ, ឯកមេកំ, ឯកមេកានិ ឥច្ចាទីសុ វិច្ឆាសុ បុព្ពបទេ ស្យាទិលោបោ។

៣៤។ សព្ពាទីនំ វីតិហារេ។

អតិក្កម្ម ហរណំ អតិហារោ, វិ អតិហារោ វីតិហារោ, អញ្ញមញ្ញស្ស អន្តោយេវ ហរណន្តិអត្ថោ, វីតិហារត្ថេ គម្យមានេ សព្ពាទីនំ សព្ពនាមានំ ទ្វេ រូបានិ ហោន្តិ, បុព្ពស្សេកស្ស ច ស្យាទិលោបោ។

ឥមេ ទ្វេ ជនា អញ្ញមញ្ញស្ស ឧបការកា, ឥតរីតរស្ស ឧបការកា, អញ្ញមញ្ញំ បស្សន្តិ, អញ្ញមញ្ញស្ស ទេន្តិ, អញ្ញមញ្ញស្ស អបេន្តិ, អញ្ញមញ្ញស្ស ធនំ, អញ្ញមញ្ញេ និស្សិតា។

៣៥។ យាវតាតាវំ សមូហេ[ចំ។ ៤។៩។២៣; បា។ ប័។២។២៩; យាវតោធំ សមូហេ (ពាហុសុ)]។

យំ បរិមាណមស្សាតិ យាវំ។ តំ បរិមាណមស្សាតិ តាវំ។ បុនប្បុនំ គមនំ បវត្តនំ សមូហោ។ តុរិតេន វីបមោកេន តំ តំ ឧបាយទីបនំ សមូហោ, អាមេឌិតមេវ វុច្ចតិ, សមូហេ គម្យមានេ យាវតា យត្តកេន បទេន សោ អត្ថោ បញ្ញាយតិ, តត្តកំ បទំ បយុជ្ជតេ, ទ្វិក្ខត្តុំ វា តិក្ខត្តុំ វា ចតុក្ខត្តុំ វា ឧច្ចារីយតេត្យត្ថោ។ យធាទោធំ សមូហេតិបិ បាឋោ, សោយេវត្ថោ។

ភយេ, កោធេ, បសំសាយំ, តុរិតេ, កោតុហលេ’ច្ឆរេ។

ᬳᬵᬲᬾ, ᬲᭀᬓᬾ, ᬧᬲᬵᬤᬾ ᬘ, ᬓᬭᬾ ᬆᬫᬾᬟᬶᬢᬂ ᬩᬸᬥᬵ᭟

ᬢᬢ᭄ᬣ ᬪᬬᬾ –

ᬲᬧ᭄ᬧᭀ ᬲᬧ᭄ᬧᭀ, ᬘᭀᬭᭀ ᬘᭀᬭᭀ –

ᬓᭀᬥᬾ –

ᬯᬶᬚ᭄ᬛᬯᬶᬚ᭄ᬛ ᬧᬳᬭ ᬧᬳᬭ᭟

ᬧᬲᬂᬲᬵᬬᬂ –

ᬲᬵᬥᬸ ᬲᬵᬥᬸ᭟

ᬢᬸᬭᬶᬢᬾ –

ᬕᬘ᭄ᬙ ᬕᬘ᭄ᬙ᭟

ᬓᭀᬢᬹᬳᬮᬾ –

ᬆᬕᬘ᭄ᬙ ᬆᬕᬘ᭄ᬙ᭟

ᬅᬘ᭄ᬙᬭᬾ –

ᬅᬳᭀ ᬩᬸᬤ᭄ᬥᭀ ᬅᬳᭀ ᬩᬸᬤ᭄ᬥᭀ᭟

ᬳᬵᬲᬾ –

ᬅᬪᬶᬓ᭄ᬓᬫᬾᬣ ᬯᬵᬲᬾᬝ᭄ᬞᬵ ᬅᬪᬶᬓ᭄ᬓᬫᬾᬣ ᬯᬵᬲᬾᬝ᭄ᬞᬵ [ᬤᬷ᭟ ᬦᬶ᭟ ᭒᭟᭒᭑᭐]᭟

សោកេ –

កហំ ឯកបុត្តក កហំ ឯកបុត្តក [សំ· និ· ២·១៣០]·

បសាទេ –

អភិក្កន្តំ ភោ គោតម អភិក្កន្តំ ភោ គោតម [ម· និ· ៣·១០៩] ឥច្ចាទិ· តិក្ខត្តុំការាទីនិ ឋានេសុ “នមោ តស្ស ភគវតោ” [ម· និ· ៣·៣៦លិ] ឥច្ចាទិ·

ឥតិ បទវាក្យទ្វិត្តទានិ·

ទ្វិភាវសន្ធិ ទានិ និដ្ឋិតោ·

វិបល្លាសសន្ធិ

អថ វិបល្លាសសន្ធិ ទីបីយតេ·

បទក្ខរាទីនំ បុព្វាបរវិបរិយាយោ វិបល្លាសោ·

ឱប៉·ហស្ស វិបល្លាសោ·

យម្ហិ បរេ ហស្ស បុព្វាបរវិបល្លាសោ ហោតិ វា·

គយ្ហតិ, សង្គយ្ហតិ, សន្នយ្ហតិ, ទុយ្ហតិ, គុយ្ហតិ, មុយ្ហតិ·

វាត្វេវ ? សង្គហិយ្យតិ, ឯវំ សង្គយ្ហាសង្គហិត្វា, អារុយ្ហអារុហិត្វា, ឱគាយ្ហឱគាហិត្វា· បគយ្ហបគ្គហិត្វា·

ឱដ·វេ វា[ទ្វា· ២០ (បិដ្ឋេ)]·

ចយិ្សរេរ ហឃ្ស ចិបល្លាខេរា ខេហាតិ ចា៓

ពចា្យពាិខេឆា ពាហ្វាពាិខេឆា, ពាខេចា្ឃ្ឈ តា្យឃតី ឌខេតា [វ្គឝា៓ ៤] =ពាខេហ្វាឃ្ឈ តា្យឃតី ឌខេតា៓

យហាចុ្តិ្តចិឆាត៌ ចុ្ឌ្ខខេតា៓

ឃ, ទាត៌ ចិបល្លាខេរា –

ក្យុជិ ខេយ ពឃិទតិ [បិទា៓ ១៖ប័], ចធត៌ បឃិទ្ធាហាឃិ, ពក្សុ បឃិទ្សបិសតិ, ចត្តាយិ ខេឋ អឃ្សិខេរ បរត្តុឌិខេត្តា [ឌា៓ ១៓៧លិ៓៖៖] -ឃឃ្ស ឌ្លិត្តិ៓

តិក្កុហឹតឃ្ស ចិបល្លាខេរា –

តិទឃយិ្អបឆ្លិស៊ុ [ឌា៓ ១៓១១៓៩០], ខេឋ ខេយ អខេឃ្ស អឃាធិស៊ុ [ឌា៓ ១៓១១៓៧ប័៩១]៓ ឡ្គយា ពាឆា អកាឃិស៊ុ៓

សទាតយ្សិ ចិបល្លាខេរា –

ហឆ្ញាខេឃ្សចាបិ ខេពាធិ តិ [ឌា៓ ១៓១១៓៧៧៤១] – ហខេឆ្ញាឃ្យាតិ ជិតិ, អយ្សលយ្សល៌ ពត្តា-យ្សលយ្សល៌ អពត្តាតិ អខេត្តា៓ ៧ចិ បទ្រុតា៓
អខេតាពារ៉ា ពាទាខេបត្វា [បិទា ១ប័៤], អតិយិត្តិ ពត្វា, សឆ្វិ ត ក្យុឆ្លាតីតិ អសឆ្វខេកាឌិ, ជិស្វា បឆយត្សត្តិឃ្ឈិ [ឌា៓ ៧៓៧៓១០] – វ្គត្តិឃ្ឈិ
អជិស្វាតិ អខេត្តា៓

បឆាតយ្សិ ចិបល្លាខេរា –

តចិ បត កិល្លតា ឌឹចទលិខេកត, តាពពឆ្ញា ចទិតិ ពខេលាត [ឌា៓ ៧៓៧៖៓១៩ប័] -តាពពឆ្ញាពខេលាត ចទិតត្តិ ជិតិ៓

ឡ្គតិ ចិបល្លាសទាឃិ៓

៩០៓ពាហ្សល៌[ធិ៓ ៧៓៧៓៧១០; បិ៓ ១៓១៓៧៧១]៓

សក្ធិបិធាភ៌ ភាយ ពហុលំ ហោតិ, ឃោក្ខុឃ្យោភ ហោតីតិ អញ្ញាំ អធិការស្សត្តាំ ឃាចកត្ថបរិយោសានា ឃុត្តដ្ឋារោភស្ស សត្តត្ថ ចត្តោតាំ

ឲ្យោតភ សត្តសក្កស្សោត្តស្ស អភិជ្ឈភិចត្តិ ច ញាជ្ឈបរិក្ខហោ ច កោតា ហោតិំ

ញាតិ ភិរុត្តិធីបភិឃា ភាយ យោក្កល្លាភធីបភិឃំ

សក្ខិកណ្ហោ ភិដ្ឋិតោាំ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៦៌ ភាយកណ្ឌ

ចិកត្តិទាសិ

អឆ លិង្គយ្យាឱ្យាឌិចិកត្តិចិឆាត់ ឌឹបិឃតោ៌

លិង្គំ, ភាយំ, បាិឌិបឌិកត្តិ អត្ថតោ ឲកំ, ឥឌ្ឋាភិឆាតស្ស បុទិសាឌិកស្ស បកតិទ្ធបស្សេតំ ភាយំ៌ តធ្យាសត្តត្ថំ ចិកត្តីតំ ចសេត ចិកាកំ បត្វា កិញ្ចិ ចិសឥទ្ធបំ តោហាតិ, កិញ្ចិ អចិសឥទ្ធបំ, កិញ្ចិ យន្ទិយទ្ធបត្តិ ឲចំ តិចិតេឆត លិង្គទ្ធបេត ឃុត្តត្តា លិង្គន្តិ ចុច្ចតិ៌

តតេច កិញ្ចិ សទ្ទលិង្គាត្ទុបំ, កិញ្ចិ អត្ថលិង្គាត្ទុបញ្ចា បទិលាយត្តំ បចត្តតិ, តស្មា ភាយត្តិ ច ចុច្ចតិ៌

តតេច ឆាត្យ, បច្ចយ, ចិកត្តិបតេហិ តេចសទ្ទបឥត្ថកបតេហិ ច ‘ចិស្យំ ក្នុតំ បឥ’ត្តិ កត្វា បាិឌិបឌិកត្តិ ច ចុច្ចតិ៌

តត្ថ ឆាត្យបឌំ ភាយ ថ្នា, ក្ន, ហ្នត្តច្ចាឌិ៌

បច្ចយបឌំ ភាយ ល, តត្ថា, អតឹយ ត្តច្ចាឌិ៌

ចិកត្តិបឌំ ភាយ សិ, តយា, អំ, តយា,តិ, អត្តិ ត្តច្ចាឌិ៌

សទ្ទបឥត្ថកបឥាតិ ភាយ ទាឌស្ស, សលស្ស, បុយស្ស ត្តច្ចាឌីតិ៌ ឲត្ថ ច ទាឌទ័ស្សច្ចាឌីតិ សទ្ទសុតេត្ត សទ្ទបឥត្ថកាតិ តោហាត្តិ, បតយាតេក អត្ថបឥត្ថកាតិ៌ ឆាត្យបច្ចយចិកត្តិបឥាតិ បត តិច្ចំ សទ្ទបឥត្ថកាតិ ឲច តោហាត្តិ, សទ្ទសុតេត្តស្វេច ច លត្ថត្តិ, ត បតយាតេកតិ, ត្តាឌំ ច្ចិត្តំ ភាតត្តំ៌

ឃឌិឲចំ ក្នុស្ស, ថ្យាស្ស, ក្នុតោតា, ហ្នុតោតា, តលា, តតេត្តា, សិឪ្យាតិឪ្យត្តច្ចាឌិតា តេហិ កឆំ ចិកត្តប្បត្តិ តោហាតីតិ? អត្យកទលបឥាតិ ភាយ តាតិ អត្ថិស្ស, កតទាតិស្ស ត្តច្ចាឌីតិ ចិឃ, តស្មា តាតិ ច ទាឌស្ស ត្តច្ចាឌីតិ ច អត្យកទលលិង្គភាតេចត ឲត្ថ សទ្ទឃត្តិ, ត ឲកត្តលិង្គភាតេចតាតិ៌ ឲចញ្ចា កត្វា ‘ឆាត្យ- បច្ចយ , ចិកត្តិចឌ្ឌិតយត្ថចំ លិង្គ’ត្តិ អតចាត្យំ៌ តត្ថ អត្ថចត្តិ អត្ថបឥត្ថកំ ចុច្ចតិ, ទាឌទ័ស្សច្ចាឌិកំ សទ្ទបឥត្ថកំ ចិចតឌ្ឌតិ, ឲតោត អត្ថបឥត្ថតេក សតិ តន្ថិត, សយាស, កិតាកបឥាភយ្បិ ឲកត្តលិង្គភាចំ សាតឆត្តិ៌ ត ហិ តេតសំ លិង្គភាយញ្ចបតេសកិច្ចំ អត្ថិ, ឃាតិ ច ភាយស្ស ចិតេសសតាតិ កចិត្យំ អទហត្តិ, តាតិ ច្ចបសក្ក, តិបាិតបឥាតិ ត្វាត្តាឌិបឥាតិ ច ត្តាឆ ចិតេសសតភាយភាតេចត សទ្ទឃត្តីតិ៌

໖໑. ເທ຺ວ ເທ຺ວກາເນເກສຸ ນາມສ຺ມາ ສິ ເຍາ ອໍເຍາ ນາ ຫິ ສ ນໍ ສ຺ມາຫິ ສນໍສ຺ມິໍສຸ[ກ. ໕໕; ຣູ. ໖໓; ນີ. ໑໐໐].

ເອກສ຺ມິໍ ອຕ຺ເຖ ຈ ອເນເກສຸ ອຕ຺ເຖສຸ ຈ ປວຕ຺ຕາ ນາມສ຺ມາ ເທ຺ວ ເທ຺ວ ສິ, ເຍາ...ເປ... ສ຺ມິໍ, ສຸວິຠຕ຺ຕິເຍາ ເຫານ຺ຕິ.

ວິຠຊນ຺ຕີຕິ ວິຠຕ຺ຕິເຍາ, ເອກເມກໍ ປກຕິນາມປທໍ ນານາຣູປວິຠາຄວເສນ ກຕ຺ຕຸ, ກມ຺ມາທິນານາອຕ຺ຖວິຠາຄວເສນ ເອກຕ຺ຕ, ພຫຸຕ຺ຕສງ຺ຂ຺ຍາວິຠາຄວເສນ ຈ ວິຠຊນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ເຖາ. ສິ, ເຍາ ອິຕິ ປຐມາ ນາມ...ເປ... ສ຺ມິໍ, ສຸ ອິຕິ ສຕ຺ຕມີ ນາມ. ທ຺ວີສຸ ທ຺ວີສຸ ປຸພ຺ພາ ປຸພ຺ພາ 'ເອກສ຺ມິໍ ອຕ຺ເຖ ປວຕ຺ຕິ ວຈນ'ນ຺ຕິ ເອກວຈນໍ ນາມ. ປຣິ ປຣິ 'ອເນກສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ປວຕ຺ຕິ ວຈນ'ນ຺ຕິ ອເນກວຈນໍ ນາມ. ພຫຸວຈນນ຺ຕິ ຈ ປຸຖຸວຈນນ຺ຕິ ຈ ເອຕສ຺ສ ນາມໍ. ສພ຺ພມິທໍ ຎາປິຕາ ສຸເຕ຺ຕນ ສິທ຺ຘໍ.

໖໒. ປຐມາຕ຺ຖມຕ຺ເຕ[ກ. ໒໘໔; ຣູ. ໖໕; ນີ. ໕໗໗; ຈໍ. ໒.໑.໙໓; ປາ. ໒.໓.໔໖].

ກຕ຺ຕຸ, ກມ຺ມາທິກໍ ພາຫິຣຕ຺ຖໍ ອນເປກ຺ຂິຕ຺ວາ ລິງ຺ຄຕ຺ຖມຕ຺ເຕ ປວຕ຺ຕາ ນາມສ຺ມາ ປຐມາວິຠຕ຺ຕິ ເຫາຕິ.

ອຍໍ ມມ ປຸຣິເສາ, ອິເມ ມມ ປຸຣິສາ.

໖໓. ອາມນ຺ຕເນ[ກ. ໒໘໕; ຣູ. ໗໐; ນີ. ໕໗໘; ຈໍ. ໒.໑.໙໔; ປາ. ໒.໓.໔໗].

ອາມນ຺ຕນໍ ວຸຈ຺ຈຕິ ອາລປນໍ. ອາມນ຺ຕນວິສເຍ ລິງ຺ຄຕ຺ຖມຕ຺ເຕ ປວຕ຺ຕາ ນາມສ຺ມາ ປຐມາວິຠຕ຺ຕິ ເຫາຕິ.

ເຠາ ປຸຣິສ, ເຠາເນ຺ຕາ ປຸຣິສາ.

໖໔. ກມ຺ເມ ທຸຕິຍາ[ກ. ໒໙໗; ຣູ. ໗໖, ໒໘໔; ນີ. ໕໘໐; ຈໍ. ໒.໑.໔໓; ປາ. ໑.໔.໔໙-໕໑].

ນາມສ຺ມາ ກມ຺ເມ ທຸຕິຍາວິຠຕ຺ຕິ ເຫາຕິ.

ປຸຣິສໍ ປສ຺ສຕິ, ປຸຣິເສ ປສ຺ສນ຺ຕິ.

໖໕. ກຕ຺ຕຸກຣເນສຸ ຕຕິຍາ[ກ. ໒໘໖, ໒໘໘; ຣູ. ໘໒; ນີ. ໕໕໑, ໕໕໔; ຈໍ. ໒.໑.໖໒, ໖໓; ປາ. ໒.໓.໑໘].

ភាយស្មា កត្តរិ ច ករណេ ច តតិយាវិភត្តិ ហោតិ.

បុរិសេន កតំ, បុរិសេហិ កតំ, បុរិសេន កុលំ សោភតិ, បុរិសេហិ កុលំ សោភតិ.

៦៦. ចតុត្ថី សម្បទានេ[ក. ២៥៣; រូ ៨៥, ២០១; នី. ៦០៥; ចំ. ២.១.៧៣; បា. ២.៣.១៣].

ភាយស្មា សម្បទានត្ថេ ចតុត្ថីវិភត្តិ ហោតិ.

បុរិសស្ស ទេតិ, បុរិសានំ ទេតិ.

៦៧. បញ្ចម្យាវធិស្មិំ[ក. ២៥៤; រូ. ៨៥, ២០៧; នី. ៦០៧ ចំ. ២.១.៨១; បា. ២.៣.២៨; ១.៤.២៤ បញ្ចម្យវធិស្មា (ពហុសុ)].

អវធិ វុច្ចតិ អបាទានំ. ភាយស្មា អវធិអត្ថេ បញ្ចមីវិភត្តិ ហោតិ.

បុរិសស្មា អបេតិ, បុរិសេហិ អបេតិ.

៦៨. ឆដ្ឋី សម្ពន្ធេ[ក. ៣០; រូ. ៥២, ២១៥; នី. ៦០៥; ចំ. ២.១.៥៤; បា. ២.៣.៥០].

ភាយស្មា សម្ពន្ធត្ថេ ឆដ្ឋីវិភត្តិ ហោតិ.

បុរិសស្ស ធនំ, បុរិសានំ ធនំ.

៦៩. សត្តម្យាធារេ[ក. ២១២; រូ. ៥៤, ២១៥; នី. ៦២០; ចំ. ២.១.៨៨; បា. ២.៣.៣៦; ១.៣.៤៥].

ភាយស្មា អាធារត្ថេ សត្តមីវិភត្តិ ហោតិ.

បុរិសស្មិំ តិដ្ឋតិ, បុរិសេសុ តិដ្ឋតិ.

វិភត្តិរាសិ និដ្ឋិតោ.

ឥត្ថិបច្ចយរាសិ

៧០។ ឥត្ថិយមត្វា[ក។ ២៣៧; រូ។ ១៧៩; នី។ ៤៩៩; ចំ។ ២។៣។១៥; បា។ ៤។១។៤]។

ឥត្ថិយំ+អតោ+អាតិ ឆេទោ។ អការន្តនាមម្ហា ឥត្ថិយំ អាបច្ចយោ ហោតិ។

អភាសិតបុមេហិ កេហិចិ សញ្ញាសទ្ទេហិ និច្ចំ –

កញ្ញា, បញ្ញា, សញ្ញា, នាវា, សាលា, តណ្ហា, ឥច្ឆា, ភិក្ខា, សិក្ខា, គីវា, ជិវ្ហា, វីសា, តិំសា, ចត្តាលីសា, បញ្ញាសា ឥច្ចាទិ។

ភាសិតបុមេហិបិ សព្ពនាមេហិ តព្ពា, ណីយ, តបច្ចយន្តេហិ ច និច្ចំ –

សព្ពា, កតរា, កតមា, អនុភវិតព្ពា, អនុភវនីយា, គតា, ញាតា, សុតា, ហុតា ឥច្ចាទិ។

អញ្ញេហិ បន អនិច្ចំ –

កល្យាណា, កល្យាណី, សុន្ទរា, សុន្ទរី, សោភណា, សោភណី, កុម្ភការា, កុម្ភការី, កុម្ភការិនី, អត្ថកាមា, អត្ថកាមី, អត្ថកាមិនី, បរិព្ពាជិកា, បរិព្ពាជិកិនី, ឯកាកា, ឯកាកិនី, ជីបនា, ជីបនី ឥច្ចាទិ។

សុត្តវិភត្តេន សមាសេ មាតុ, ធីតុ ឥច្ចាទីហិ អាបច្ចយោ ហោតិ។ នន្ទមាតា, ឧត្តរមាតា, ទេវធីតា, រាជធីតា, អស្យយណី ហោតិ អសក្យធីតរា ឥច្ចាទិ។

ឯត្ថ ច 'ឥត្ថិយ'ន្តិ កត្ថចិ សទ្ទមត្តស្ស វា, កត្ថចិ អត្ថមត្តស្ស វា ឥត្ថិការេវ ជោតេតព្ពោតិ អត្ថោ។ ឯវញ្ច សតិ ឥត្ថិបច្ចយាបិ ស្យាទយោ វិយ ជោតកមត្តា ឯវ ហោន្តិ, ន វាចកាតិ សិទ្ធំ ហោតិ។

៧១។ នទាទីហិ ងី[ក។ ២៣៨; រូ។ ១៨៧; នី។ ៤៩៧; នទាទិតោ ងី (ពហូសុ)]។

នទាទីហិ ឥត្ថិយំ ងី ហោតិ។ ងានុពន្ធោ 'នត្តត្វំ ងីបិយ្យតា វា'តិ ឯត្ថ វិសេសនត្ថោ។

ភជិ, យហិ, វឌ្ឍិ, កុយាទិ, តទុលិ, ចាសេដ្ឋិ, កោតយិ, កច្ចាតិ, កច្ចាឃតិ, យាណចិ, សាយលោទិ, ភាចិកិ, បច្ចាយិ, ឈដ្ឋិ, ចតុទ្ទសិ, បច្ចាទសិ, សហស្សិ, ទសសហស្សិ, សតសហស្សិ, កុម្ភការិ, យាលការិ, ចក្កការណិ, ជាណការណិ, ឆព្ភិបតិ ឧច្ចាទិ។

៤៦។ ត្តត្ថាត៌ ជិយិប្បតា ចា[ក។ ១១៥, ១៣៦; រូ។ ៦៥០, ៦៥៦; នី។ ៣៩៧, ៣៤៦]។

ត្ត, ត្ថាត៌ តោតា ហោតិ ចា ជិយិប្បសោ។

គន្ធតិ, គន្ធន្តិ, សតិ, សន្តិ, កចិយ្យតិ, កចិយ្យន្តិ, កុណចតិ, កុណចន្តិ, សតិយតិ, សតិយន្តិ, សច្ចាចតិ, សច្ចាចន្តិ, ឃាចតិ, ឃាចន្តិ, តាចតិ, តាចន្តិ, កុត្តចតិ, កុត្តចន្តិ។

៤១។ តោកាតោតា ចា[ក។ ១១៧; រូ។ ៦៧៤; នី។ ៣៩៤]។

តោកាសទ្ទយោឌត្ថិយំ ជិ តោហតិ ចា។

កាចិ។

ចាតិ កិំ? តោកាកាណា បរិឃត្តចាទិតិតិ បឞ្ញត្ថា។ តត្ថ កាណាតិ អត្ថោ។

៤៣។ ឃក្លាឌីហិតិ ច[ក។ ១១៧, ១៣០; រូ។ ១៧៤, ៦៥១; នី។ ៣៩៤, ៣៩៥; ឃក្លាឌិត្ថិតិ ច (ពហូសុ)]។

ឃក្លាឌីហិ អការេន្តហិ ឌត្ថិយំ ជិ ច ហោតិ ឌតិ ច។

ឃក្លិ, ឃក្លិតិ, ភាកិ, ភាកិតិ, យហិសិ, យហិសិតិ, យិកិ, យិកិតិ, សិហិ, សិហិតិ, ឌិបិ, ឌិបិតិ, ញ្ញុក្លិ, ញ្ញុក្លិតិ, កាកិ, កាកិតិ, កបោតិ, កបោតិតិ, យាតុសិ, យាតុសិតិ ឧច្ចាទិ។

៤៨។ អារាយិកាឌីហិ[ក។ ១៣០; រូ។ ៦៥១; នី។ ៣៩៥]។

អារាយិកាឌីហិ អការេន្តហិ ឌត្ថិយំ ឌតិ ហោតិ។

ᩋᩣᩁᩣᨾᩥᨠᩮᩣᨲᩥ, ᩋᨲ᩠ᨲᩁᩣᨾᩥᨠᩮᩣᨲᩥ, ᨽᩣᨱᩥᨠᩮᩣᨲᩥ, ᨧᩪᩊᩩᨸ᩠ᨭᨠᩮᩣᨲᩥ, ᨸᩴᩈᩩᨠᩪᩃᩥᨠᩮᩣᨲᩥ, ᨸᩁᩥᨭ᩠ᨭᩣᨶᩥᨠᩮᩣᨲᩥ, ᩁᩣᨩᩥᨲᩥ, ᩑᨠᩣᨠᩥᨠᩮᩣᨲᩥ ᩑᩅᨾᩣᨴᩥ᪨

ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᩴ –

ᨾᩣᨲᩩᨿᩦᨲᩥ ᨾᩣᨲᩩᨿᩣ ᨧ, ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳ ᨾᩣᨲᩩᨿᩦ ᨿᨷ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩥ᪨

ᩃᩥ᪙᪨ ᨻᩕᩉ᩠ᨿᩣᨴᩥᨿᩮᩣ[ᨠ᪨ ᪙᪓᪐; ᩁᩪ᪨ ᪑᪘᪙; ᨶᩦ᪨ ᪓᪙᪘]᪨

ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣᨴᩥᨿᩮᩣ ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᨲᩥᨷᨧ᩠ᨧᨿᨶ᩠ᨲᩣ ᨶᩥᨸ᩠ᨹᨶ᩠ᨶᩣ᪨

ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩴ, ᩈᨧ᩠ᨧᩴ, ᨾᩮᨳᩩᨶᩴ-ᩑᩈᩩ ᨲᩔ ᨽᩣᩅᩮᩣ ᩋᩣᨴᩥᨶᩣᨿᩮᩣ ᩃᩮᩣᨸᩮᩣ, ᩋᩣᨴᩥᩅᩩᨴ᩠ᨵᩥ ᨧ᪨

ᩃᩥᩃᩥ᪨ ᨾᩣᨲᩩᩃᩣᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶᩦᨠᩁᩥᨿᩣᨿᩴ[ᨠ᪨ ᪘᪖; ᩁᩪ᪨ ᪑᪖᪘; ᨶᩦ᪨ ᪙᪙᪑]᪨

ᨾᩣᨲᩩᩃᩣᨴᩦᩉᩥ ᩋᨠᩣᩁᨶ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᨠᩁᩥᨿᩣᨿᩴ ᩋᩣᨶᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨾᩣᨲᩩᩃᩔ ᨽᩁᩥᨿᩣ ᨾᩣᨲᩩᩃᩣᨶᩦ, ᩑᩅᩴ ᨧᩁᩩᨱᩣᨶᩦ, ᨣᩉᨸᨲᩣᨶᩦ, ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᩣᨶᩦ, ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣᨶᩦ᪨

'ᨻᩉᩩᩃᩴ'ᨵᩥᨠᩣᩁᩣ ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᩦ ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨧ᪨

ᩃᩥ᪖᪨ ᨿᩩᩅᨱ᩠ᨱᩮᩉᩥ ᨶᩦ᪨

ᩍᩅᨱ᩠ᨱᨶ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᩏᩅᨱ᩠ᨱᨶ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᨧ ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᨶᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨾᩮᨵᩣᩅᩥᨶᩦᨲᩥ, ᨲᨸᩔᩥᨶᩦᨲᩥ, ᨲᨸᩔᩥᨶᩦᨲᩥ, ᨴᨱ᩠ᨯᩥᨶᩦᨲᩥ, ᩉᨲ᩠ᨳᩥᨶᩦᨲᩥ, ᨾᩣᩃᩥᨶᩦ, ᨾᩣᨿᩣᩅᩥᨶᩦ, ᨿᩈᩔᩥᨶᩦ, ᨸᩥᨿᨽᩣᨱᩥᨶᩦ, ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩥᨶᩦ, ᨠᨾ᩠ᨾᨠᩣᩁᩥᨶᩦ, ᩋᨲ᩠ᨳᨠᩣᨾᩥᨶᩦ,
ᩉᩥᨲᨧᩣᩁᩥᨶᩦ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩦ, ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᨻᨶ᩠ᨵᩩᨶᩦ, ᨸᨭᩩᨶᩦ, ᨸᩁᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩩᨶᩦ, ᨾᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨬᩩᨶᩦ, ᩋᨲ᩠ᨳᨬ᩠ᨬᩩᨶᩦ, ᨵᨾ᩠ᨾᨬ᩠ᨬᩩᨶᩦ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᩃᩥ᪘᪨ ᨲᩥᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᩣᨲ᩠ᨲ[ᨲ᩠ᨲᩥᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᩣᨲ᩠ᨲ (ᨻᩉᩩᩈᩩ), ᨾᩮᩣᨣ᩠ᨣᩃ᩠ᩃᩣᨶᩮ ᪓᪑ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ]᪨

ᩋᨬ᩠ᨬᨸᨴᨲ᩠ᨳᩈᨾᩣᩈᩮ ᨲᩥᨸᨧ᩠ᨧᨿᨲ᩠ᨲᨿᩣᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᨿᩴ ᨲᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩋᨽᩥᩈᩣᨶᨲᩥᨲᩦ, ᩈᨻ᩠ᨻᨶᨲᩥᨲᩦ, ᨧᨶ᩠ᨴᨣᩥᨲ᩠ᨳᩦ, ᨸᩩᨲ᩠ᨲᨣᩥᨲ᩠ᨳᩦ, ᨿᨲ᩠ᨳᩔᨲᩥᨲᩦ, ᨿᩥᨶ᩠ᨴᩣᨴᩥᨲ᩠ᨳᩦ, ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨴᩥᨲ᩠ᨳᩦ, ᩋᨲ᩠ᨲᨣᩩᨲ᩠ᨲᩦ ᨬᩣᨧ᩠ᨧᩣᨶᩥ᪨

ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳᩮᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨶᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨶᨲᩥ᪨

ᨸ᪐᪨ ᨿᩩᨧᩣᨲᩥ᪨

ᨿᩩᨧᩮᨲᩣ ᨬᨲ᩠ᨳᩥᨿᨲ᩠ᨲᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨿᩩᨧᨲᩥ᪨

ᨯᨲ᩠ᨳ ᨧ ‘ᨲᩥ’ ᨬᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨩᩥᨠᩮᨲ᩠ᨲᨠ ᨩᩦᩈ, ᨲᩥᩈᩮᨲᩣᨸᩥᨲᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨧᩣ᪨ ᨩᩦᩈᨲᩥ, ᨩᩦᩈᩴ, ᨲᩥᩈᨲᩥ, ᨲᩥᩈᩴ᪨

ᨸ᪑᪨ ᨮᨸᨿᩣᩈᩴᩉᩥᨲ ᩈᩉᩥᨲ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨲ ᩈᩉ ᩈᨸ ᨧᩣᨿᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣᨴᩥᨲ᩠ᨳᩩᨲ᩠ᨲ[ᨵᩣ᪨ ᪕᪨᪖᪨ᩃᩦ; ᨸᩣ᪨ ᪓᪨᪑᪨᪙ᨯ, ᩃᩦ᪐ ᨲ᩠ᨳᩩᨲ᩠ᨳ (ᨵᩣᨲᩩ)]᪨

ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣᨴᩥᨲᩣ+ᨮᩣᨶᩮᨲᩣ+ᨮᩣᨲᩥ ᩃᩮᨧᩣ᪨

ᩋᨬ᩠ᨬᨸᨴᨲ᩠ᨳᩈᨾᩣᩈᩮ ᨮᨸᨿᩣᨴᩥᨸᩩᨬ᩠ᨬᩣ ᨮᩣᨶᩈᨴ᩠ᨴᨿᩣᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᨿᩴ ᨮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨠᩣᨠᩔ ᨠᩣᩈᩣ ᨩᩥᨿ ᨮᩣᨶᩴ ᨿᩔᩣᨲᩥ ᨠᩣᨠᨠᩣᩈᩩᨶ᩠ᨶᩴ, ᩈᩴᩉᩥᨲᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳᩣ ᨮᩣᨶᩴ ᨿᩔᩣᨲᩥ ᩈᩴᩉᩥᨲᩮᨲᩣᨶᩴ, ᩈᩉᩥᨲᩣ ᨯᨠᨻᨲ᩠ᨳᩣ ᨮᩣᨶᩴ ᨿᩔᩣᨲᩥ ᩈᩉᩥᨲᩮᨲᩣᨶᩴ, ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨲᩣ ᩋᩮᩃᩥᩃᩥ ᨮᩣᨶᩴ ᨿᩔᩣᨲᩥ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨲᩮᨲᩣᨶᩴ, ᨮᩣᨶᨿᩣ [ᨮᩣᨶᨠᩣ?] ᩈᩉ ᨧᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩈᩉᩮᨲᩣᨶᩴ, ᩈᨸᩣ ᨧᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨯᩩᨶᩣ, ᩈᩴᨸᩥᩃᩥᨲ᩠ᨳᩣᨲᩣᨿ ᩈᨸᨠ᩠ᨡᩣ ᨮᩣᨶᩴ ᨿᩔᩣᨲᩥ ᩈᨸᩮᨲᩣᨶᩴ, ᨧᩣᨿᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᨳᩣ ᨮᩣᨶᩴ ᨿᩔᩣᨲᩥ ᨧᩣᨿᩮᨲᩣᨶᩴ, ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩈᨿᨲ᩠ᨳᩣ ᨮᩣᨶᩴ ᨿᩔᩣᨲᩥ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮᨲᩣᨶᩴ᪨

ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨩᩥᨠᩮᨲ᩠ᨲᨠ ᨻᩣᩉᩩᨻᩣᨲ᩠ᨳᨲᩥ ᩈᩥᨬ᩠ᨬᩣ᪨

“ᩈᩮᨧ ᨿᩴ ᨠᩣᨠᨠᩣᩈᩩᨶ᩠ᨶ, ᨩᩮᩃᩥᨠᩮᨿ᩠ᨿ ᨸᨠᩣᨧᨲᩦ”ᨲᩥ [ᨵᩣ᪨ ᪕᪨᪕᪐᪨᪑᪓] ᨧ “ᨯᨠᩣ ᨲᩩᨧᩴ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩈᩥ ᩈᩉᩥᨲᩩᨶ᩠ᨶ”ᨲᩥ [ᨵᩣ᪨ ᪑᪨᪑᪙᪨᪕ᨯᩃᩦ] ᨧ “ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨲᩩᨶ᩠ᨶ ᨿᩉᩣᨿᩣᨿᩣ, ᨣᩩᨿᩣᨴᩥ ᨧᩣᨶᩔᨠᩣ”ᨲᩥ [ᨵᩣ᪨ ᪕᪨᪑ᩃᩦ᪨᪑᪐ᨯ] ᨧ “ᨧᩣᨿᩮᨲᩣᨶᩴ ᩈᨧ ᨿᩴ ᨠᨲ᩠ᨳ”ᨲᩥ [ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪕᪨᪖᪓ᨸ] ᨧ “ᨠᩣᩁᨱᩴ ᨠᨸ᩠ᨸᨵᩣᨠᩣᨿᩥ,

ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨲ᩠ᨳᩣ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣᨶᩩᨿᩣ"ᨲᩥ [ᨩᩣ᩺ ᨭᩦ᩺ ᪑.᪑᪓᪐] ᨧ "ᨠᩣᩁᨿᩥᩔᩴ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩣ"ᨲᩥ [ᨴᩦ᩺ ᪑.᪑᪑.᪑᪐᪐᪘] ᨧ ᨷᩥᨿᩮᩣᨣᩣᨴᨿᩮᩣ ᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ᩺

ᨲᨲ᩠ᨳ 'ᩈᨻ᩠ᨻᩣ'ᨲᩥ ᩋᩣᩃᩥᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ, 'ᨠᩣᩁᨿᩥᩔᩴ'ᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᨠᩣᩁᨿᩥᩔᩣᨾᩥ ᩍᨧ᩠ᨧᩮᨿᩴ᩺

ᨷᩩᨶ ᨧ ᨲᩣᨷᨧ᩠ᨧᨿᨶ᩠ᨲᩣ ᩈᨠᩣᩁᩥᨲ᩠ᨳᩥᩃᩥᨦ᩠ᨣᩣ ᨷᩩᨶ – ᩃᩉᩩᨲᩣ, ᨾᩩᨴᩩᨲᩣ, ᨠᩣᨿᨲᩣ, ᨩᩁᨲᩣ, ᨴᩮᩅᨲᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦ᩺

ᨲᨳᩣ ᨲᩥᨷᨧ᩠ᨧᨿᨶ᩠ᨲᩣ – ᨣᨲᩥ, ᩁᨲᩥ, ᩁᨲ᩠ᨲᩥ, ᩈᨲᩥ, ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥ, ᩍᨯ᩠ᨰᩥ, ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩥᨴ᩠ᨵᩥ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦ, ᨲᨳᩣ ᨾᩣᨲᩩ, ᨵᩦᨲᩩ, ᨴᩩᩉᩥᨲᩩ, ᨠᨬ᩠ᨬᩣ, ᨠᨬ᩠ᨬᩣ, ᨾᩣᨲᩩ, ᨵᩦᨲᩩ, ᨴᩩᩉᩥᨲᩩ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦ, ᨩᨾ᩠ᨻᩩ, ᨧᨾ᩠ᨻᩩ, ᨧᨾᩪ, ᩅᨵᩪ, ᩈᩁᨽᩪ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦ ᨧ᩺ ᩈᨠ᩠ᨠᨲᨣᨶ᩠ᨳᩮᩈᩩ ᨷᨶ ᩅᨵᩪ, ᩈᩁᨽᩪ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᩈᩩᨷᩥ ᩐᨷᨧ᩠ᨧᨿᩴ ᩍᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ᩺

ᨲᨲ᩠ᨳ ᩍᨲ᩠ᨳᩥᩃᩥᨦ᩠ᨣᨲᩣ ᩈᨴ᩠ᨴᩣ 'ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨿᨾᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ'ᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨶᩥᨷ᩠ᨹᨶ᩠ᨶᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᩺ 'ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᩣ ᨧ ᨾᩣ'ᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨶᩥᨷ᩠ᨹᨶ᩠ᨶᩣ᩺

ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨷᨧ᩠ᨧᨿᩁᩣᩈᩥ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ᩺

ᩋᩣᨠᩣᩁᨶ᩠ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᩃᩥᨦ᩠ᨣᩁᩣᩈᩥ

ᩍᨲ᩠ᨳᩥᩃᩥᨦ᩠ᨣᩴ ᨷᨬ᩠ᨧᩅᩥᨵᩴ ᩋᩣᨠᩣᩁᨶ᩠ᨲᩴ, ᩍᨠᩣᩁᨶ᩠ᨲᩴ, ᩎᨠᩣᩁᨶ᩠ᨲᩴ, ᩏᨠᩣᩁᨶ᩠ᨲᩴ, ᩐᨠᩣᩁᨶ᩠ᨲᩴ᩺ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨬ᩠ᨬᩣᩈᨴ᩠ᨴᩔ ᨷᨴᨾᩣᩃᩣ᩺

ᨷ᩠ᨸ᩺ ᨠᩥᩴᨲ[ᨠ᩺ ᪑᪑᪐; ᩁᩪ᩺ ᩃᩣ᪓; ᨶᩦ᩺ ᪓᪓ᩃᩣ]᩺

ᨠᩮᨶᨧᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩋᩃᨴ᩠ᨵᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩥ ᨠᩥᩴᨲ ᩃᩥᨦ᩠ᨣᩮᨷᩥ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩈᩥᩃᩥᨦ᩠ᨣᩮᨷᩥ᩺

ᨠᨬ᩠ᨬᩣ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ᩺

ᨷ᩠ᨸ᩺ ᨩᨶ᩠ᨲᩩᩉᩮᨲᩦᨿᩮᩉᩥ ᨧᩣ[ᨠ᩺ ᪑᪑᪕; ᩁᩪ᩺ ᪑᪓᪙; ᨶᩦ᩺ ᪑᪘᪑]᩺

ᨩᨶ᩠ᨲᩩ, ᩉᩮᨲᩩᩉᩥ ᨧ ᨷᩩᨶ᩠ᨶᨷᩩᩴᩈᨠᩮᩈᩩ ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨠᩣᩁᨶ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᨧ ᨿᩮᩣᨶᩴ ᨧ ᨷᩈᨬ᩠ᨬᩣᩉᩥ ᨷᨧᨲ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᨧ ᨿᩮᩣᨶᩴ ᩃᩮᩣᨷᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨧᩣ᩺

ᨠᨬ᩠ᨬᩣ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨠᨬ᩠ᨬᩣᨿᩮᩣ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩥ᩺

ឣាយត្តតេត្ត បផយា, ‘េកាយ្យាលបេត’តិ កសញ្ញា៑

៥៣៑ឈព្រាហ្មាទិនេត្ត[ក៑ ១០៣, ១៥៦; រូ៑ ១៦៦, ១៤៥; នី៑ ៦៥៥; ឈព្រាហ្មាទិនេត (ភាហស្)]៑

ឈេតា ច ព្រាហ្មាទិនេតា ច កស្ស ឲ េហាតិ ចា៑ ឣាទិសេក្ខត ព្ពសិ, យុតិ, េរចតិ, កត្វ, លត្វព្ពក្ខាទិេតាបិ៑

េកាតិ កេញ្ញា, េកាតិ កញ្ញា, េកាតិេឃា កញ្ញាេឃា, េកាតិ កញ្ញាេឃា, “ភ្ជេដ្ឋហិ បុត្តិក បញ្ញាជ្ជា ទុក្ករា បុត្តិក” ព្វតិ េឆទីបិឡព្ព [េឆទីកា៑ ៣៤៥], តស្វា េក បេទ យហាចុត្តិតា រេស្សាបិ ឃុញ្ជតិ៑ ក្សេជាតេក “ត េយ ឣកាសិ ចចតំ, ឣត្តកាយាឃ បុត្តិេក”តិបិ [ជា៑ ៦៑ ៦០៑៣លិ] ឣត្តិ៑

កយ្ថេត្ត ទុតិឃា, ‘សេទា េលិេបិ សេទ’តិ បុព្ពសេទលិេបិ៑

កញ្ញា បស្សតិ, កញ្ញា បស្សតិ, កញ្ញាេឃា បស្សតិ៑

កត្តុទិ តតិឃា៑

៥៥៑ឈបេតាកស្មិ តាជីតំ ឃឃា[ក៑ ១០០, ១០៦; រូ៑ ១៤៥, ១៥៦ នី៑ ៦៥៦, ៦៥៣]៑

ឈេតា ច បសេញ្ញាហិ ព្ពចល្លុចល្លោហិ ច ឲកេត្ត បចត្តាតំ តាជីតំ បញ្ចត្តំ ឲកចចតាតំ កេយត ឃ, ឃា េហាត្តិ៑

កញ្ញាឃ កតំ, កញ្ញាហិ កតំ៑ ឲត្ត ច ឈេតាបិ ឃាឣាេគេឃា ឌិស្សតិ៑ “េត ច តត្ត តិឃិឌិត្វា, តស្ស រុក្ខស្ស លាឃឃា” [ជា៑ ០៑០៣៑ ០៥៦] តិ ច “សយត្តា បរិចាទិរ ស្, តស្ស រុក្ខស្ស លាឃឃា” [ជា៑ ០៑០៣៑០៥៤] តិ ច បិឡព្ព, តថា “សព្វេទាបយឃា ចេដ” [សទ្ធសេទ្ធប ០លិ៤ កាថា], “ខាលជាេកលិលឃា”តិ [ចិកាចិតី ០៥៣] ច ឌិស្សត្តិ៑ យហាចុត្តិតា ឈស្ស រេស្សា៑

៥៤៑ឞ្ហាហិស្មិតំ យក្សិយិក្សា[ក៑ ៤៤; រូ៑ ៥០]៑

េតសំ កេយត យក្ស ហិ, យិក្សហាត្តិ ចា៑ ឲេត ឣាេគឃា កាថាស្ ភាហុលិ ឌិស្សត្តិ៑

កញ្ញាហិ កតំ, កញ្ញាភិ កតំ៑

ᩈᨾ᩠ᨸᨴᩣᨶᩮ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩦ, ᨠᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨴᩮᨲᩥ, ᨠᨬ᩠ᨬᩣᨶᩴ ᨴᩮᨲᩥ, ᨠᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩋᩣᨽᨲᩴ ᩅᨲ᩠ᨳᩴ, ᨠᨬ᩠ᨬᩣᨶᩴ ᩋᩣᨽᨲᩴ ᩅᨲ᩠ᨳᩴ᪨

ᩋᨸᩣᨴᩣᨶᩮ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩦ, ᨠᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩋᨸᩮᨲᩥ, ᨠᨬ᩠ᨬᩣᨿᩣᩋᨸᩮᨲᩥᩁᩔᨲ᩠ᨲᩴ, ᨠᨬ᩠ᨬᩣᩉᩥ ᨠᨬ᩠ᨬᩣᨽᩥ ᩋᨸᩮᨲᩥ᪨

ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮ ᨨᨭ᩠ᨮᩦ, ᨠᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩈᨶ᩠ᨲᨠᩴ, ᨠᨬ᩠ᨬᩣᨶᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᨠᩴ᪨

ᩒᨠᩣᩈᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩦ, ᨠᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ᪨

ᨸᩢᩈᩥᩴ᪨ ᨿᩴ[ᨠ᪨ ᪁᪁᪉; ᩁᩪ᪨ ᪁᪅᪀; ᨶᩦ᪨ ᪃᪃᪇]᪨

ᨥᨲᩮᩣ ᨧ ᨸᩈᨬ᩠ᨬᩣᩉᩥ ᩍᩅᨱ᩠ᨱᩩᩅᨱ᩠ᨱᩮᩉᩥ ᨧ ᩈ᩠ᨾᩥᩴᨶᩮᩣ ᨿᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ᪨

ᨠᨬ᩠ᨬᩣᨿᩴ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᨠᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᨠᨬ᩠ᨬᩣᩈᩩ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ᪨

ᩈᨴ᩠ᨵᩣ ᨾᩮᨵᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣ, ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩣ ᨾᨶ᩠ᨲᩣ ᩅᩦᨱᩣ ᨲᨱ᩠ᩉᩣ᪨

ᩍᨧ᩠ᨨᩣ ᨾᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩑᨩᩣ ᨾᩣᨿᩣ, ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣ ᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩣ᪨

ᨩᨦ᩠ᨥᩣ ᨣᩦᩅᩣ ᨩᩥᩅ᩠ᩉᩣ ᩅᩣᨧᩣ, ᨨᩣᨿᩣ ᩋᩣᩈᩣ ᨣᨦ᩠ᨣᩣᨶᩣᩅᩣ᪨

ᨣᩣᨳᩣ ᩈᩮᨶᩣ ᩃᩮᨡᩣ ᩈᩣᩃᩣ, ᨾᩣᩃᩣ ᩅᩮᩃᩣ ᨸᩪᨩᩣ ᨡᩥᨯ᩠ᨯᩣ᪨

ᨸᩥᨸᩣᩈᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩈᨬ᩠ᨬᩣ, ᨧᩮᨲᨶᩣ ᨲᩈᩥᨱᩣᨸᨩᩣ᪨

ᨴᩮᩅᨲᩣ ᩅᨭ᩠ᨭᨠᩣ ᨣᩮᩣᨵᩣ, ᨻᩃᩣᨠᩣ ᨸᩁᩥᩈᩣ ᩈᨽᩣ᪨

ᩐᨠᩣ ᩈᩮᨹᩣᩃᩥᨠᩣ ᩃᨦ᩠ᨠᩣ, ᩈᩃᩣᨠᩣ ᩅᩣᩃᩥᨠᩣ ᩈᩥᨡᩣ᪨

ចិណាឋា ចិរិឋា ណាឋា, កន្ធា ចញ្ញា ជដា ឈដា។

ខេដ្ឌា ខេណាឡ្ហា ចិតាឡ្ហា ឆ, ចទុលា ចតិតា លតា។

គឆា តិក្ខា ឃុឆា ទាឆា, ចាឃភា ឃឹឃបិ បបិ។

បកា ឃឹយា ឋយា ឌាឃា, ឋត្តិឃា ឃក្លទា ឃុទា។

ខោលិ ឡុលិ ឃិលិ លឹលិ, លិខេល៉លិ ខេយឋលិ គលិ។

ចឡ្យអចា៉ លឡ្យឃា ឡុឃា, យញ្ញ្ញឃា ឃុលឃា ឌិឃា។

ភាឃា ឌុឡ្យា ក្ញុហា ច្រហា, លឃិគា ចឃុឆាឆខោឃា។

៣៣។ ភឡ្ឋាទីហិ[ភឡ្ឋាទីហិ (ពហុឃុ)]។

គឃេឡ្ឋាហិ អឡ្ឋ, អឡ្ឍ, អឡ្ឡោខេច្ឆខេតហិ គឃ្ស ៗ ត ខហោតិ។

៣៤។ ទខេឃ្សា ចា។

អឡ្ឋាទីតំ ទខេឃ្សា ខហោតិ ចា ខគ បខេទ។

ខភាតិ អឡ្ឋ, ខភាតិ អឡ្ឋា, ខភាតិ អឡ្ឍ, ខភាតិ អឡ្ឍា, ខភាតិ អឡ្ឡ, ខភាតិ អឡ្ឡា, ខឃវំ គញ្ញាឃយំ។

ៗត្ត ចិខេឃឃចិឆាភយុច្ឆខេត។

៤០។ តិ ឃភាបទិឃាឃ។

ឃភាបទិឃាហិ ឃ្លិខេភាតិ ខហោតិ។ ‘ខឈា ឃ្ស៊ឃ្សាឃ្សាឃ តឹឃ្ន’តិ ឃុខេត្តភ តិឃិត្រខេឃ្សា។

នកតិ, នកាយ, នកាយំ, នកាសុ, បរិនតិ, បរិនាយ, បរិនាយំ, បរិនាសុ, តយគ្គ្រន យហាគ្រោហ្វា, គិនិត្តុ នយិប្បរិនតិ, ត្តតិ កកចា តស្មិំ បរិនតិ សុចណ្ណចណ្ណុ កាយំ ចិចរិ [យៈ គិៈ ១ៈ៦៣៨]ៈ

តត្ត្រយាតា, រាឌឆឹតាត្តច្ឆាឌឹសុ ‘ឈគ្រោហ្វាឌិគេ្វា’តិ ឈស្ស ឲត្តិៈ

អច្ឆរិយំ តត្ត្រយាគេត, អត្តុតំ តត្ត្រយាគេត [អៈ គិៈ លិៈ៣៦], គេកាតិ គេចឆឹគេត, គេកាតិ នក្បឆឹតគេរ-យហាចុត្តិតា នយាគេន ស្សាឌឹសុ អារគ្គិ រស្សត្តត្តាៈ ល្តុបច្ឆយត្តា បត គេយកុគេយ្សត តឹសុ លិគេក្ខុសុ នយាតរុបិ គេហាត្តិ, “អតួឆយុំ បរិបុន្ធិតា ច ហ្គុគេហតា ច ឆយុាតំ គេនាតា ច បឃិរុបិសិតា ចា”តិ គេឆរិបិញត្តៈ តឆា ក្ខចិ កច្ឆត្តាឌិនគ្គាបិៈ តគេយាឲត្តិ បឆាលឃំ, ឲចំ គុត្តាសិតំ កលំ ត្តច្ឆាឌិ-តត្ត បឆាលឃត្តិ បឆាលឃត្តិ, កលត្តិ កលត្តិតិ អគេត្វាៈ

ចិនា, តិនា, ចត្តាលិនា, បត្តានា ត្តគេច្ឆគេត នក្យាំរាសិយិប្បអាកយិស្សត្តិៈ

អាការរត្តិត្តិលិក្ខរាសិ គិគ្គិគេតាៈ

ត្តការរត្តិត្តិលិក្ខរាសិ

‘កសិត’ត្តិ សិគេលិគេបិៈ រត្តិ តិគ្គតិ, រត្តិគេឃា តិគ្គត្តិៈ

‘ឌត្តុគេហត្វា’ឌិសុគេត្តត គេឃាគេលិគេប –

៥១ៈគេឃាគេលិបតិសុ ឌិគេឈា[៣ៈ ៥៥; ន្ទៈ ១៣លិ; គិៈ ១៣៣]ៈ

តិលិគេក្ខ គេឃាតំ គេលិគេប ច គិអាគេចគេន ច រស្សាតំ ឌិគេឈា គេហាតិៈ

រត្តិ តិគ្គត្តិៈ

៥១ៈគេឃ បស្សិចណ្ណុស្សៈ

ចិកត្តិក្ខេត ចិកត្តាេងេសក្ខេត ច ឃកាេទ បេទ បសញ្ញាស្ស ព្ចណ្ហស្ស េលិេបិ េហាតិ៝ កាឆាឃុេឃច ព្ចដ៍ ចិឆាត់ ងដ្ឋ៝

ទេព្យា តិដ្ឋត្តិ [ន្ទ៝ ប៉ឞ បិេដ្ឋ] -សត្តិចេសត អាឌិតកាេទេលិេបិ៝

៩១៝អឃុត់ ចា ឌីេឈា[ក៝ ប៉ប៉; ន្ទ៝ ១ឞលិ៍; តី៝ ១ឞ៥៍]៝

េក បេទ តិលិេក្ក ញ្ញុត់ ឌីេឈា េហាតិ ចា៝

េហ ទត្តី, េហ ទត្តិ៝ ឌាហុចេចត េហ ទត្តី, េហ ទត្តិេឃា, េហ ទេព្យា៝

អំចចេត ‘បេទា ក្លចី’តិ ឃុេត្តត បទសេទ លុេត្ត តិក្កហីតំ បុេត្ត ព្ចណ្ហុចេណ្ហឃុ តិដ្ឋតិ៝

ទត្តិ, តឆា ព្ចត្តិ, េឆត្តុ, ចត្តុ, អក្កិ, ងល្ហិ, កិក្លុ, សឃមុក្ខ ព្ចតិ៝ ទត្តិឃំ, ‘ញុញ្ញស្ស ឌិតេឆាឌិឃ’ត្តិ បិឮព្ច [ញ៝ ចិ៝ ១៝១ប៉១], ទត្តិត់ ចា, ‘ឃាចេត្តា បុទិសស្សត្តំ, ក្ញឃំាឌាតត្តិ យត្តិត’ត្តិបិឮព្ច [ឌា៝ ១៝១ឞ៍៝១១ឞ៍]៝

ទត្តី, ទត្តិេឃា, ទេព្យា-‘ឈបេតកល្ពិ ឥាឌីត់ ឃឃា’តិ ឥាឌីត់ ឃា េហាតិ, ទត្តិឃា, ឃកាេទ បេទ ព្ចណ្ហេលិេបិ, ទេព្យា៝

ដឞ៝ឃុត់ហិឃុ[ក៝ ប៉ដ; ន្ទ៝ ប៉លិ៍; តី៝ ១ឞ៩]៝

ឃុ, ត់, ហិឃុ ទេស្សាត់ ឌីេឈា េហាតិ៝

ទត្តីហិ, ទត្តីកិ, ទត្តិឃា, ទេព្យា, ទត្តីត់, ទត្តិឃា, ទេព្យា, ទត្តីហិ, ទត្តីកិ, ទត្តិឃា, ទេព្យា, ទត្តីត់, ទត្តិឃា, ទេព្យា, ទត្តិឃំ, ទេព្យំ, ទត្តីឃុ៝

៩ត្ត កន្ទ ឃុ, ត់, ហិឃុ ឌីឈត្ត អតិដ្ឋ ព្ចដ្ឋត្តិ, តំ កាឆាឃុ ឃុដ្ឋតិ៝

បត្តិ ឃុត្តិ ចុត្តិ កិត្តិ, ឞុត្តិ តិត្តិ ឈត្តិ កត្តិ៝

សត្តិ តត្តិ ឞិដ្ឋិ ឃុដ្ឋិ, ព្ចដ្ឋិ ចុដ្ឋិ ញុដ្ឋិ េឆាឌិ៝

ក្ឫបិ ឌាតិ ឬតិ ឃុតិ, ភត្តិ ឃត្តិ ឃាលិ កោដិ៑

ឌិដ្ឋិ ចុឌ្ឌិ ញុដ្ឋិ ឃដ្ឋិ, បិញ្ចត្ថ អាញ្ចត្ថ ភាញ្ចត្ថ កោញ្ចត្ថ៑

ឃតិ យតិ ពតិ យុតិ, ឌីតិ ឃុចតិ ចិពតិ៑

ទតិ ទុចិ ទប្ពិ អឃតិ ចឃតិ ឌ្ឍឃធិ អក្កុលិ ឆ្នុលិ ទុគ្រកិ

ចោលិ អដចិ ឈចិអាងយោ ទត្តាឌិ៑

ឧត្ត ចិកឃឃចិឆាភឃុក្ខកោ៑

ជេរ៑ទត្តាឌីហិ កៅ ប្ពិកោ[ព៑ ៤ជ; ទ្ន៑ ០ប៉៤; តី៑ ១០ប៉, ១០ជ; ទត្យាឌីហិ កៅ ប្ពិកោ (ពហុឃុ) ទត្យាឌីហិ (ពត្តឌិ)]៑

ទត្តិឃដ្ឋ, អាឌិឃដ្ឋេហិ ប្ពិកោ កៅ ហោតិ ចា៑

ឌិចា ច ទត្តា ច [ល៑ បិ៑ ៤៑១; ឌា៑ ០៑ជ៑ជ១], អាកោ, អាឌិយិ្យាបិកោកោ, បិកោឌិយិ្យាកាឆាកោ, កាឆាឌិយិ្យអាឌិឃដ្ឋោ បភ បុល្លិក្ខោកឃច, ទត្តិ កោឌភំ ក្ឫឌ្ឍាតិ, អាឌិ តិដ្ឋតីតិ អាឆាទក្ត ទុតិឃាច, ទត្យា អយោឈា ពន្តិ [ឌា៑ ១៑១១៑០០រ], តិលាលតាតិ ឌ្ឍឃឆ្យា [ឌា៑ ១៑១១៑១០លឺ៖], តកតា ទត្យា ចិចឃាកភ [ឌា៑ ១៑១១៑០៤ប៉ជ], ភ ឌក្ខា ចឃលិ ហោតិ, ភ ឌក្ខា ហោតិ ទ្រាហុលា [ឃុ៑ តិ៑ ០៣១] -ឌក្ខាតិ ឌាតិឃា, ភ តិពត្យា ឃុលយឆតិ [ឌា៑ ០៑០៑១ប៉], លត្យា កិឃ្យា ភ ចិឌ្ឍតិ [ឃំ៑ តិ៑ ០៑១រ០]៑

ភាឌ្ឍាព្រ ពៅឌ្ឍា តបឃា [ឃំ៑ តិ៑ ០៑ជប៉], ឃឆច លលតី ក្ឫយ្យា, ក្ឫយ្យាឃច បតិដ្ឋតិ [ឌា៑ ១៑១១៑០រ១១], យហាចុត្តិតា យាតិ, បិតិឃដ្ឋា ភាឌីហិ ឃឌ្ឍិ យត្យា, បេត្យាតិ ឃិឌ្ឍត្តិ, យត្យា ច បេត្យា ច ឧតំ ឌាភាយិយាតិកោ បិតិកោតិ អក្តោ, យត្យា ច បេត្យា ច ពតំ ឃុឃាឆុ [ឌា៑ ១៑០ប៉៑៤០] -ពតត្តិ ពតំ ភាយំ, ឃុឃាឆុតិ អតិឃុត្តទំ៑ ‘អត្ឋាកោតា អហំ យត្យា, ឃក្ខាកត្តា បិតទោ អហ’ត្តិ [ឌា៑ ១៑១១៑១ជ] បិញ្ចត្ថបកាតិ៑ ‘យាតីភំ កោហញ្ចឌ្ឍ ភាយ ឌតិត្ត ចុក្ខតី’ [ឌា៑ ១៑១១៑០១៖លិ] តិ ច បិញ្ចត្ថ, ចីឃតិ, តិឃតិ, ឃដ្ឋិ, ឃត្តតិ, អឃីតិ, ភចុតិ, កោដិ, បកោដិ ត្ថកក្ខកោ ឃត្យាទាឃិយិ្យអាពយិឃ្យត្តិ៑

ត្ថកាទត្តិត្តិលិក្ខទាឃិ តិដ្ឋិកោ៑

ឦការន្តិត្ថិលិង្គនាមិ

៥៩៑ សិបិត្រាភាតបុំសកាស្ស[ក៑ ប៉ឺ; រូ៑ ០ឺ០; នី៑ ១១៥ យោក-ត៑ ៩៩; សិទ្ធិ (ពហុស)]៑

សិបិត្រាសេរ អភបុំសកាស្ស បុយិត្ថិត៌ ឌីឈស្ស នេស្សា ភ ហោតិ៑

ឥត្ថី តិដ្ឋតិ, ឥត្ថី តិដ្ឋន្តិ៑

៥លិ៑ ឲកចចភឃោស្វឈោត៌[ក៑ ប៉ឺ; រូ៑ ០ឺឺ; នី៑ ១១លិ, ១១ប៉]៑

ឈោ ច ឡ ច ឈោ, ភ ឈោ អឈោ៑ ឲកចចតេស្ុ ច ឃោស្ុ ច បនេស្ុ ឈ, ឡចន្ថិតាត៌ សេត្តាសំ ឌីឈាត៌ នេស្សា ហោតិ៑

ឥត្ថិយោ តិដ្ឋន្តិ, ឥទ្យោ តិដ្ឋន្តិ៑

៥ប៉៑ កេ ចា[ក៑ ១ឺឺ, ១ឺ៩; រូ៑ ០ឺ១, លិ១; នី៑ ឺលិ៩-៥]៑

កេ បនេ ឈ, ឡចន្ថិតាត៌ សេត្តាសំ ឌីឈាត៌ នេស្សា ហោតិ ចា៑

ភោតិ ឥត្ថិ, ភោតិ ឥត្ថី, ភោតិយោ ឥត្ថី, ភោតិយោ ឥត្ថិយោ, ភោតិយោ ឥទ្យោ, ឥត្ថិ បស្សតិ៑

៥៥៑ ឃំ បីតោ[ក៑ ១១១; រូ៑ ០ប៉ប៉; នី៑ ឺឺ០]៑

ឃោ បរសេណ្ណា ឦការោ, តតោ អំចចភស្ស ឃំ ហោតិ ចា៑

ឥត្ថិឃំ បស្សតិ, ឲត្ថ ច ឃត្តិ ស្ុត្តចិកេត្តភ “ឥត្ថិស្ស ឌិភនោឌិឃ”ត្តិ [ត្យ៑ ចៈ ១៑០ប៉១] សិទ្ធាតិ៑ ឥត្ថី បស្សតិ, ឥត្ថិយោ បស្សតិ, ឥទ្យោ បស្សតិ, ឥត្ថិយា, ឥទ្យា, ឥត្ថីហិ, ឥត្ថីភិ, ឥត្ថិយា, ឥទ្យា, ឥត្ថីត៌, ឥត្ថិយា, ឥត្ថិយា, ឥទ្យា, ឥត្ថីហិ, ឥត្ថីភិ, ឥត្ថិយា, ឥទ្យា, ឥត្ថីត៌, ឥត្ថិយា, ឥទ្យា, ឥត្ថិឃំ, ឥទ្យំ, ឥត្ថិយិ, ឥត្ថីស្ុ៑

ភឌី សេត្តតិ, ភឌី សេត្តន្តិ, ភឌិយោ សេត្តន្តិ៑

ព្ពចណ្ហលេបេ នត្តិសុត្តេក យការេ បរេ តចក្កុស្ស ចចក្កោ, យស្ស ច បុត្តារូបំ [ក. ដប៉; រូ. ប៉លិ បិដ្ឋេ; គឹ. ១០៣; ១៩១-១-៣]។ តជ្ជោ នត្តិ [ក. ដប៉; រូ. ប៉លិ បិដ្ឋេ; គឹ. ១០៣; ១៩១-១-៣], តារេទ្យកចចតេសុ តជ្ជោ កតំ, តជ្ជោ ចេតិ, តជ្ជោ អបេតិ, តជ្ជោ នត្តកំ, តជ្ជោ តិដ្ឋតិ, តជ្ជុំ តិដ្ឋតិ, នេនរូបិតិ ព្តត្តិនជិនាតិ។

ឲច៎ គច្ឆតិ គច្ឆន្តិ, សតិ សន្តិ, អសតិ អសន្តិ, យហតិ យហន្តិ, ព្រហ្មតិ ព្រន្តិ, កោតិ កោន្តិ, កចិស្សតិ កចិស្សន្តិ, គយិស្សតិ គយិស្សន្តិ, គ្យាលចតិ គ្យាលចន្តិ, សីលចតិ សីលចន្តិ, នតិយតិ នតិយន្តិ, សិរិយតិ សិរិយន្តិ, កតចតិ កតចន្តិ, ក្យត្តាចតិ ក្យត្តាចន្តិ, នត្ថាចតិ នត្ថាចន្តិ, ឃាចតិ ឃាចន្តិ, តាចតិ តាចន្តិ។ គយិរ្សាកយេ រេស្សា, ឃាចតិកា, តាចតិកា។

កាចិ, ឃក្លិ, ឃក្លិតិ, អារាយិកិតិ, ឥល្ហបិលិតិ, ឥល្ហិតិ, កិក្លុតិ, បរចិត្តចិក្យតិ, យដ្ឋស្សតិតិ, ឈរលិ, របិក្លរលិ, អាចទិតិ, យាតុលិតិ, គហបតាតិ ព្ពច្ឆាឥយោ។ តឥាជិ។

ចិរេនបចិឆាតយុច្ឆរេតា។

១០០។ តជ្ជោ រយោច្ឆាយ[តឹ. ១៩១]។

យោសុ បរេសុ តជិយា អត្តេ អាយអាកយោ ហោតិ ចា។

តជ្ជោយោ នត្តិ [ដ. តិ. ១.១១៣], តជ្ជោយោ សុបតិត្តាយោ [ឌា. ១.១១.១៣១៣] តិ បិឡព្ព, តិយិឌាតកេ បត តជ្ជោក្យបរិយាឃតិ, តាតាបុបក្យេយាឃុតាតិ ច តជ្ជោ ចាក្យបរិយាតីតិ [ឌា. ១.១១.១៍១លិ] ច បិឡព្ព, តត្ថ យហាក្យត្តិតា សិស្ស ឌុត្តំ។

ក្ខដ្ឋហិ រេចតេ សុបិបកយេ [ចិ. ច. ប៉៩១], ឥាសា ច ឥាស្សោ ច, អត្យឌិចិតោ [ឌា. ១.១០.១០១], ឥារាណស្ស យហារាឌ, កាករាឌា តិចានកោ [ឌា. ១.១.១១៣], ឥារាណស្ស អហុ រាឌា [ឌា. ១.១៩.១លិប៉], រេត្ឋា យតោ ក្ខយុាឥគ្យា តិចិដ្ឋោ, ក្ខយុាឥគ្យា រយិត្វាក, សិចិរាឌា តតោ សិឃំ [ឌា. ១.១ប៉.លិ០], ឥារេកច អហំ តេស្សំ ព្រហ្មណ្យា បរិចារេក [ឌា. ១.១១.១១១១]។ តថា យោសុ របិក្លរត្ឋោ។ តាឌីសុ បចឡ្យា, បុចឡ្យា, របិក្លរត្ឋោ ឡុំយិបចឡ្យា, បចឡ្យុំ, បុចឡ្យា, បុចឡ្យុំ, របិក្លរត្ឋោ, របិក្លរត្ឋុំ, ចេព្រត្ឋោ, ចេព្រត្ឋុំ [ចេ ព្រត្ឋោ, (តិស្សយ)] ព្ពច្ឆាឌីតិ ជិស្សន្តិ។

ព្រាការត្តិត្តិលិក្ខរាសិ តិដ្ឋិតោ។

ᩏᨠᩣᩁᨶ᩠ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᩃᩥᨦ᩠ᨣᩁᩣᩈᩥ

ᩈᩥᩃᩮᩣᨸᩮᩣ, ᨵᩮᨶᩩ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨵᩮᨶᩩᨿᩮᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ, ᨿᩮᩣᩃᩮᩣᨸᩮ ᨴᩦᨥᩮᩣ, ᨵᩮᨶᩪ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ, ᨽᩮᩣᨲᩥ ᨵᩮᨶᩩ, ᨽᩮᩣᨲᩥ ᨵᩮᨶᩪ, ᨽᩮᩣᨲᩥᨿᩮᩣ ᨵᩮᨶᩩᨿᩮᩣ, ᨽᩮᩣᨲᩥᨿᩮᩣ ᨵᩮᨶᩪ, ᨵᩮᨶᩩᩴ ᨸᩔᨲᩥ, ᨵᩮᨶᩩᨿᩮᩣ ᨸᩔᨲᩥ, ᨵᩮᨶᩪ ᨸᩔᨲᩥ, ᨵᩮᨶᩩᨿᩣ, ᨵᩮᨶᩪᩉᩥ, ᨵᩮᨶᩪᨽᩥ, ᨵᩮᨶᩩᨿᩣ, ᨵᩮᨶᩪᨶᩴ, ᨵᩮᨶᩩᨿᩣ, ᨵᩮᨶᩩᨿ᩠ᨿᩣ, ᨵᩮᨶᩪᩉᩥ, ᨵᩮᨶᩪᨽᩥ, ᨵᩮᨶᩩᨿᩣ, ᨵᩮᨶᩪᨶᩴ, ᨵᩮᨶᩩᨿᩣ, ᨵᩮᨶᩩᨿᩴ, ᨵᩮᨶᩩᨿᩥ᩠ᨿᨵᩮᨶᩪᩈᩩ᪨

ᩑᩅᩴ ᨿᩣᨣᩩ, ᨠᩣᩈᩩ, ᨴᨴ᩠ᨴᩩ, ᨠᨱ᩠ᨯᩩ, ᨠᨧ᩠ᨨᩩ, ᩁᨩ᩠ᨩᩩ, ᨠᩁᩮᨱᩩ, ᨸᩥᨿᨦ᩠ᨣᩩ, ᩈᩔᩩ ᨸᨽᩩᨲᨿᩮᩣ᪨ ᨵᩮᨶ᩠ᩅᩣᨴᩥ᪨

ᨵᩣᨲᩩᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᨸᨶ ᨸᩣᩊᩥᨶᨿᩮ ᩍᨲ᩠ᨳᩥᩃᩥᨦ᩠ᨣᩮᩣ, ᩈᨴ᩠ᨴᩈᨲ᩠ᨳᨶᨿᩮ ᨸᩩᨾᩥᨲ᩠ᨳᩥᩃᩥᨦ᩠ᨣᩮᩣ᪨

ᨾᩣᨲᩩ, ᨵᩦᨲᩩ, ᨴᩩᩉᩥᨲᩩᩈᨴ᩠ᨴᩣ ᩍᨲ᩠ᨳᩥ ᩃᩥᨦ᩠ᨣᩣ, ᨲᩮᩈᩴ ᩁᩪᨸᩴ ᨸᩥᨲᩣᨴᩥᨣᨱᩮ ᩋᩣᨣᨾᩥᩔᨲᩥ᪨

ᩏᨠᩣᩁᨶ᩠ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᩃᩥᨦ᩠ᨣᩁᩣᩈᩥ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ᪨

ᩐᨠᩣᩁᨶ᩠ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᩃᩥᨦ᩠ᨣᩁᩣᩈᩥ

ᩅᨵᩪ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᩅᨵᩪ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ, ᨿᩮᩣᩈᩩ ᩁᩔᩣ, ᩅᨵᩩᨿᩮᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ, ᨽᩮᩣᨲᩥ ᩅᨵᩩ, ᨽᩮᩣᨲᩥ ᩅᨵᩪ, ᨽᩮᩣᨲᩥᨿᩮᩣ ᩅᨵᩪ, ᩅᨵᩩᨿᩮᩣ, ᩅᨵᩩᩴ, ᩅᨵᩪ, ᩅᨵᩩᨿᩮᩣ, ᩅᨵᩩᨿᩣ, ᩅᨵᩪᩉᩥ, ᩅᨵᩪᨽᩥ, ᩅᨵᩩᨿᩣ, ᩅᨵᩪᨶᩴ, ᩅᨵᩩᨿᩣ, ᩅᨵᩩᨿ᩠ᨿᩣ ᩅᨵᩪᩉᩥ, ᩅᨵᩪᨽᩥ, ᩅᨵᩩᨿᩣ, ᩅᨵᩪᨶᩴ, ᩅᨵᩩᨿᩣ, ᩅᨵᩩᨿᩴ, ᩅᨵᩪᩈᩩ᪨ ᩑᩅᩴ ᨩᨾ᩠ᨻᩪ, ᩈᩁᨽᩪ, ᩈᩩᨲᨶᩪ, ᨶᩣᨣᨶᩣᩈᩪᩁᩪ, ᩈᩉᩥᨲᩮᩣᩁᩪ, ᩅᩣᨾᩮᩣᩁᩪ, ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮᩣᩁᩪ, ᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᨻᨶ᩠ᨵᩪ, ᨽᩪ, ᨧᨾᩪ ᨸᨽᩩᨲᨿᩮᩣ᪨ ᩅᨵᩣᨴᩥ᪨

ᩈᩣᩉᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨶᩩᩔᨲ᩠ᨲᩴ, ᩅᨴᨬ᩠ᨬᩪ ᩅᩦᨲᨾᨧ᩠ᨨᩁᩣᨲᩥ [ᩅᩥ᪨ ᩅ᪨ ᪙᪘᪓] ᨧ ᨠᩮᩣᨵᨶᩣ ᩋᨠᨲᨬ᩠ᨬᩪ ᨧᩣᨲᩥ [ᨩᩣ᪨ ᪑᪨᪑᪨᪙᪘] ᨧ ᨸᩣᩊᩥᨶᨿᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨶᩦᨸᨧ᩠ᨧᨿᩴ ᩅᩥᨶᩣᨸᩥ ᨠ᩠ᩅᨧᩥ ᩐᨠᩣᩁᨶ᩠ᨲᨠᩥᨲᨠᩈᨴ᩠ᨴᩣ ᩍᨲ᩠ᨳᩥᩃᩥᨦ᩠ᨣᩣ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩐᨠᩣᩁᨶ᩠ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᩃᩥᨦ᩠ᨣᩁᩣᩈᩥ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ᪨

ᩒᨠᩣᩁᨶ᩠ᨲᩁᩣᩈᩥ

ᨣᩮᩣᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᨴ᩠ᩅᩥᩃᩥᨦ᩠ᨣᩮᩣ᪨ ᨲᩔ ᩁᩪᨸᩣᨶᩥ ᨠᩣᨶᩥᨧᩥ ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩩᨾᩮᨸᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩥᩔᨠᩮᨸᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ, ᨠᩣᨶᩥᨧᩥ ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᨠᩣᨶᩥᨧᩥ ᨸᩩᨾᩮ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ ᨿᩣᨶᩥ ᩈᨾᩮᩣᨵᩣᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩦᨸᩥᨿᨶ᩠ᨲᩮ᪨

ᩈᩥᩃᩮᩣᨸᩮᨸᩥ, ᨣᩮᩣᨣᨱ᩠ᨮᩥ-ᩅᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨣᩮᩣᨲᩥ ᩋᨽᩥᨶ᩠ᨶᩈᨴ᩠ᨴᩃᩥᨦ᩠ᨣᨲ᩠ᨲᩣ ᨣᩮᩣᨱᩮᩣᨲᩥᨸᩥ ᨿᩩᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨣᩣᩅᩦᨲᩥᨸᩥ ᨿᩩᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨

᪁᪀᪁᪨ ᨣᩮᩣᩔᩣᨣᩈᩥᩉᩥᨶᩴᩈᩩ ᨣᩣᩅᨣᩅᩣ[ᨠ᪨ ᪗᪒-᪔; ᩁᩪ᪨ ᪁᪉᪘, ᪁᪆᪀, ᪁᪆᪃; ᨶᩦ᪨ ᪒᪒᪃]᪨

ᨣ, ᩈᩥ, ᩉᩥ, ᨶᩴᩅᨩ᩠ᨩᩥᨲᩣᩈᩩ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩦᩈᩩ ᨣᩮᩣᩈᨴ᩠ᨴᩔ ᨣᩣᩅ, ᨣᩅᩣᨴᩮᩈᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

᪁᪀᪂᪨ ᩏᨽᨣᩮᩣᩉᩥ ᨭᩮᩣ[ᨠ᪨ ᪒᪀᪔; ᩁᩪ᪨ ᪁᪉᪀; ᨶᩦ᪨ ᪃᪒᪁]᪨

ᩏᨽ, ᨣᩮᩣᩉᩥ ᨿᩮᩣᨶᩴ ᨭᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨣᩣᩅᩮᩣ, ᨣᩅᩮᩣ, ᩉᩮ ᨣᩮᩣ, ᩉᩮ ᨣᩣᩅᩮᩣ, ᩉᩮ ᨣᩅᩮᩣ, ᨣᩣᩅᩴ, ᨣᩅᩴ᪨

᪁᪀᪃᪨ ᨣᩣᩅᩩ ᩋᩴᨾ᩠ᩉᩥ[ᨠ᪨ ᪗᪙; ᩁᩪ ᪁᪗᪁, ᪒᪒᪙]᪨

ᩋᩴᨾ᩠ᩉᩥ ᨣᩮᩣᩔ ᨣᩣᩅᩩ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ᪨

ᨣᩣᩅᩩᩴ, ᨣᩣᩅᩮᩣ, ᨣᩅᩮᩣ, ᨣᩣᩅᩮᨶ, ᨣᩅᩮᨶ᪨

᪁᪀᪄᪨ ᨶᩣᩔᩣ᪨

ᨣᩮᩣᩔ ᨣᩣᩅ, ᨣᩅᩣᨴᩮᩈᨲᩮᩣ ᨶᩣᩅᨧᨶᩔ ᩋᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ᪨

ᨣᩣᩅᩣ, ᨣᩅᩣ, ᨣᩮᩣᩉᩥ, ᨣᩮᩣᨽᩥ, ᨣᩣᩅᩔ, ᨣᩅᩔ᪨

᪁᪀᪅᪨ ᨣᩅᩴ ᩈᩮᨶ᪨

ᩈᩮᨶ ᩈᩉ ᨣᩮᩣᩔ ᨣᩅᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ᪨

គវំ, គោនំ។

១០៩។ គុន្នញ្ច នំនា[ក។ ៨១; រូ។ ១៧៦; នី។ ២៣០]។

នំនា សហ គោស្ស គុន្នញ្ច ហោតិ គវញ្ច។

គុន្នំ, គវំ, គាវស្មា, គវស្មា, គាវម្ហា, គវម្ហា, គាវា, គវា, គោហិ, គោភិ, គាវស្ស, គវស្ស, គវំ, គោនំ, គុន្នំ, គវំ, គាវស្មិំ, គាវម្ហិ, គាវេ, គវស្មិំ, គវម្ហិ, គវេ, គោសុ, គាវេសុ, គវេសុ។

យោសុ គាវ, គវាទេសេ កតេ អតោ យោនំ ដា, ដេ ច ហោន្តិ, យថា រុក្ខា គាវិយោ គវា ច [ជា។ ១។១។៧៧]។ ពលគវា ទម្មគវា វា គង្គាយ បារិ អគមិំសុ។ អថាបរេ បតារេសិ ពលគាវេ ទម្មគាវេ [ម។ និ។ ១។៣៥១ (ចោរ៉ា ចិសនិំស)] តិ បរិច្ចត្តបទាតិ។

ឯត្ថ ច គាវោ នោ បរមា មិត្តា, យាសុ ជាយន្តិ ឱសធា [សុ។ និ។ ២៩៥] តិ ច, គវា ខីរំ, ខីរម្ហា ទធិ, ទធិម្ហា នវនីតំ, នវនីតម្ហា សប្បិ, សប្បិម្ហា សប្បិមណ្ឌោតិ ច ឥត្ថិយំ វុត្តន្តិ។ គាវិយោ គវាតិ ច ពលគវា ទម្មគវា ពលគាវេ ទម្មគាវេតិ [ម។ និ។ ១។៣៥០] ច គាវុំ វា តេ ទម្មិ គាវិំ វា តេ ទម្មីតិ ច គវញ្ច និក្ខិតោ និក្ខន្តិ [ជា។ ១។១៦។១៥] ច បុរេ ភវត្តិ អតិទេសេន គាវោ បតារេសិ, អថ ខោ តា គាវោ មជ្ឈេគង្គាយ អនយព្យសនំ អាបជ្ជិំសុ [ម។ និ។ ១។៣៥០] តិ ច អន្នទា ពលទា ឯតា, វណ្ណទា សុខទា ច តា, ឯតមត្ថវសំ ញត្វា, នាស្សុ គាវោ ហនិំសុ តេតិ [សុ។ និ។ ២៩៦] ច ភគ្គវសេន ឥត្ថិយំ អត្ថវសេន មិស្សកេ វុត្តន្តិ។ គុន្នំ ចេ តរមានានំ, គវំ ចេ តរមានានំ, ជិម្ហំ គច្ឆតិ បុង្គវោ, សព្វា តា ជិម្ហំ គច្ឆន្តីតិ [ជា។ ១។៤។១៣៣; ២។២១។១០៣] ច មិស្សកេ ឯកំ ពលគវ, ទម្មគវសង្ខំ ឧសភគវ, បុង្គវ, នគវ, បរគវ, ធារគវសង្ខំ ចិយ អការន្តា សមាសសង្ខាតំបិ យុជ្ជតិ។

មិស្សកង្គោភេសុ បន ឥត្ថិពហុលត្តា តា គាវោ ឯតា គាវោតិអាទិនា ឥត្ថិលិង្គមេវ និស្សិតំ។

ឥតិ ឱការន្តរាសិ។

ឥត្ថិលិង្គរាសិ និដ្ឋិតោ។

បុល្លិង្គរាសិ

អការន្ត បុល្លិង្គបុរិសាទិរាសិ

ᩋᨳ ᨷᩩᩃ᩠ᩃᩥᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ ᨴᩦᨷᩥᨿᨶ᩠ᨲᩮ᪨

ᩈᨲ᩠ᨲᩅᩥᨵᩴ ᨷᩩᩃ᩠ᩃᩥᨦ᩠ᨣᩴ – ᩋᨠᨶ᩠ᨲᩴ, ᩋᩣᨠᨶ᩠ᨲᩴ, ᩍᨠᨶ᩠ᨲᩴ, ᩎᨠᨶ᩠ᨲᩴ, ᩏᨠᨶ᩠ᨲᩴ, ᩐᨠᨶ᩠ᨲᩴ, ᩒᨠᨶ᩠ᨲᩴ᪨

᪑᪐᪔᪨ ᩈᩥᩔᩮᩣ[ᨠ᪨ ᪑᪐᪓; ᩁᩪ᪨ ᪙᪔; ᨶᩦ᪨ ᪒᪔᪒]᪨

ᩋᨲᩮᩣ ᩈᩥᩔ ᩒ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨷᩩᨾᩮ᪨

ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ᪨

᪑᪐᪕᪨ ᩋᨲᩮᩣ ᨿᩮᩣᨶᩴ ᨭᩣᨭᩮ[ᨠ᪨ ᪑᪐᪔; ᩁᩪ᪨ ᪙᪖; ᨶᩦ᪨ ᪒᪔᪓, ᪒᪔᪔]᪨

ᩋᨲᩮᩣ ᨷᨮᨾᩣᨿᩮᩣᨶᩴ ᨴᩩᨲᩥᨿᩣᨿᩮᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨠᨾᩮᨶ ᨭᩣ, ᨭᩮ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩩᩴ, ᨶᨷᩩᩴᩈᨠᩮᩈᩩ᪨ ᨭᩣᨶᩩᨻᨶ᩠ᨵᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨴᩮᩈᨲ᩠ᨳᩣ᪨

ᨷᩩᩁᩥᩈᩣ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩥ᪨

‘ᨣᩈᩦᨶ’ᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩥᩃᩮᩣᨷᩮ, ᩉᩮ ᨷᩩᩁᩥᩈ, ‘ᩋᨿᩩᨶᩴ ᩅᩣ ᨴᩦᨥᩮᩣ’ᨲᩥ ᨴᩦᨥᩮᩣ, ᩉᩮ ᨷᩩᩁᩥᩈᩣ, ᨽᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩣ, ᨷᩩᩁᩥᩈᩴ, ᨷᩩᩁᩥᩈᩮ᪨

᪑᪐᪖᪨ ᩋᨲᩮᩣ ᨶᩮᨶ[ᨠ᪨ ᪑᪐᪒; ᩁᩪ᪨ ᪔᪖; ᨶᩦ᪨ ᪒᪔᪑]᪨

ᩋᨲᩮᩣ ᨶᩣᩅᨧᨶᩔ ᩑᨶᩣᨴᩮᩈᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨷᩩᩴ, ᨶᨷᩩᩴᩈᨠᩮᩈᩩ᪨

ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᨶ᪨

᪑᪑᪐᪨ ᩈᩩᩉᩥᩈ᩠ᩅᩔᩮ[ᨠ᪨ ᪑᪐᪑; ᩁᩪ᪨ ᪕᪐; ᨶᩦ᪨ ᪙᪕]᪨

ᩈᩩ, ᩉᩥᩈᩩ ᨷᩁᩮᩈᩩ ᩋᩔ ᩑ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨷᩩᩴ, ᨶᨷᩩᩴᩈᨠᩮᩈᩩ᪨

ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩉᩥ, ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᨽᩥ᪨

᪑᪑᪑᪨ ᩈᩩᩔᩈ᩠ᩈ[ᨠ᪨ ᪙᪑; ᩁᩪ᪨ ᪘᪙; ᨶᩦ᪨ ᪒᪐᪘]᪨

ᩈᩔ ᩋᩣᨣᨾᩥᨿ᩠ᨿᩣᨣᩣᩁᩮᨿᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨶᩥᨣᩣᩁᩮᨶ ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩉᩦᨲᩮᨶ, ᨸᩣᨲ᩠ᨳᩮᩣᨲᩮᩣ ᩋᩣᨣᨾᩥᨠᩣ ᨽᩥᨷᨲᩮᨶ᪨

ᨷᩩᩁᩥᩈᩔ, 'ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩉᩥᩔ'ᨲᩥ ᨽᩮᨴᩮᩣ᪨ ᨷᩩᩁᩥᩈᩣᨶᩴ, ᨷᩩᩁᩥᩈᩈ᩠ᨾᩣ, ᨷᩩᩁᩥᩈᨾ᩠ᩉᩣ

᪑᪑᪒᪨ ᩈ᩠ᨾᩣᩈ᩠ᨾᩥᩴᨶᩴ[ᨠ᪨ ᪑᪐᪘; ᩁᩪ᪨ ᪘᪐; ᨶᩦ᪨ ᪒᪘᪙]᪨

ᩋᨲᩮᩣ ᩈ᩠ᨾᩣ, ᩈ᩠ᨾᩥᩴᨶᩴ ᨠᨾᩮᨶ ᨧᩣ, ᩑᨧ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩩᩴ, ᨲᨷᩩᩴᩈᨠᩮᩈᩩ᪨

ᨷᩩᩁᩥᩈᩣ, ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩉᩥ, ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᨽᩥ, ᨷᩩᩁᩥᩈᩔ, ᨷᩩᩁᩥᩈᩣᨶᩴ, ᨷᩩᩁᩥᩈᩈ᩠ᨾᩥᩴ, ᨷᩩᩁᩥᩈᨾ᩠ᩉᩥ, ᨷᩩᩁᩥᩈᩮ, ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩈᩩ᪨

ᩑᩅᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ, ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ, ᩈᨦ᩠ᨥᩮᩣ, ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣ, ᨴᩮᩅᩮᩣ, ᩈᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᨶᩁᩮᩣ, ᩋᩣᨠᩣᩈᩮᩣ, ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᨾᩁᩥᨠ᩠ᨡᩮᩣ, ᩈᨠᩮᩣ, ᨷᩁᨠᩮᩣ, ᩁᩣᨩᨠᩮᩣ, ᨿᩣᨧᨠᩣᩁᩮᩣ, ᨧᩪᩊᩮᩁᩣᩈᩮᩣ, ᨣᩣᩁᩮᩣᨷᨲ᩠ᨳᩣᨴᩦ᪨

ᨻᩥᩈᩮᩈᨻᩥᩈᩣᨲᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨

᪑᪑᪓᪨ ᨣᩩᨶᩮ ᩅᩣ[ᨶᩦ᪨ ᪒᪘᪘]᪨

ᩋᨲᩮᩣ ᨶᩥᩔ ᨣᩩᨶᩥ ᩑ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ ᨷᩩᩴ, ᨲᨷᩩᩴᩈᨠᩮᩈᩩ᪨

ᨷᩩᩁᩮ ᩅᩣᨴᩮ –

ᩅᨲᨷ᩠ᨿᨣᩩᩁᩮᩣ ᨿᨳᩣ ᨹᩩᩔᩥᨲᨣ᩠ᨣᩮ [ᨧᩩ᪨ ᨷᩥ᪨ ᪙᪑᪒; ᨾᩩ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪒᪙], "ᨠᩮᩣ ᨣᨶ᩠ᨵᩮ ᨻᩁᨱᩮ ᩅ ᨲᩣᨠᩮ, ᨠᩮᩣ ᨠᩥᨿᩬᩁᩥᩈᩮ ᩅᩣᨷᩥ ᨿᩣᨲᩩᩁᩮ᪨ ᨠᩮᩣ ᨷᨱ᩠ᨯᩥᨲᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᨠᩣᨿᨷᩁᨠᩮ᪨ ᨽᩦᨿᩁᨲ᩠ᨳ ᨠᨲ᩠ᨳᩣ ᩁᩮ ᨠᩈᩥᩔᨲᩥ" [ᨩᩣ᪨ ᪒᪨᪒᪒᪨᪑᪓᪗᪒]᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᨠᩣᩁᩮ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨷᩁᨠᩣᩁᩮ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨷᩩᩁᩥᩈᨠᩣᩁᩮ [ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪑᪙᪘],

ᩑᨠᩮᩣ ᩑᨠᨲ᩠ᨳᩮ, ᩈᨾᩮ ᩈᨾᨽᩣᨣᩮ, ᨲᩮᩅᨧ ᨧᨲ᩠ᨲᩮ [ᨠᨧᩣ᪨ ᪑], ᨠᩮᩣ ᨿᩮᩅ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᩃᩮ, ᨠᩮᩣ ᨿᩮᩅ ᨷᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩩᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮ [ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪑᪕-᪒᪑] ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦ᪨

តប៉ុិយសេព បត –

េកាកចតិ ភាយ យត្ថិេរ, ភកេរ តិយ្យិេព កញ្ញុភយេឃ [ឌា៉ ១៉១១៉១១លិ០] ព្លុក្ខាជិ៉

ចាតិ កិ? ចភប្យក្យេប្តា៉

ក្ខឹតិ កិ? បុទិេឃា៉

យហាចុត្តិភា បឆយាេឃាភញ្ញុ ក្ខចិ េដ េហាតិ៉ ឌាិេល ច បល្លិេព ច ឃត្តាចិត្វា ឃំឃទិត្វា ឌុក្លឃ្យត្តំ កទិឃ្យត្តិ [ឌឹ៉ តិ៉ ១៉១៩ប័], ក្ខចិ េឃាត៌ បកតិ េហាតិ, ចេភ ចាញ្ញអយិកា េចច, អដ្ឋេកាកតេរដ្ឋេឃា, ឆហ្វហិ បទិបត្តេឃា [ឌា៉ ១៉១១៉១៥ឪ], ញ្ញឃ្យ ញ្ញបឆេឃា អឃ្យុ ព្លុក្ខាជិ៉

១េ៖៉ជិចាជិេពា[ក៉ ១០៩; ន្ទ៉ ១៩ឪ]៉

ជិចាឌឹហិ ឃ្ញិេភា ជិ េហាតិ៉

ជិចិ-េឆចេលិេកញ្ញេត្វា៉

អាជិឃេក្ខត អឃ ក្យចិ, តិក្ខុំ ចាកេយា៉ អឃ្យឃក្ខុយ្យាយហាចុត្តិភា អាលបេត ក, េឃាត៌ េដិ េហាតិ ចា៉ េកា អេឃ្យា អឃ្យ ចា, េកាេត្តា អេឃ្យា អឃ្យា ចា៉ េឃឃំ បុទិឃឃិ៉

បុទិឃាជិទាឃិ តិក្ខុំេពា៉

យេភាកឈទាឃិ

យេភា, យភា, េកា យភ, េកា យភា, េកាេត្តា យភា៉

១េ៖៉យភាឌឹហិ ឃ្ញិឃំភាឃ្ញាត៌ ឃិេឃាឆ្ឃាឃា[ក៉ ១ប័១-១, ១ប័៣; ន្ទ៉ ដឪ-ដលិ; តឹ៉ ១លិ១-៣, ១លិ៩-លិ]៉

តេហិ ស្មិំ, ស, អំ, តា, ស្មាតំ កទេឯត និ, សោ, ឆ្ល, សា, សា ហោន្តិ ចា៍

ឯតំ , ឯតោ, ឯតេ, ឯតេន, ឯតនា, ឯតេហិ, ឯតេភិ, ឯតស្ស, ឯតសោ, ឯតាតំ, ឯតស្មា, ឯតម្ហា ឯតនា, ឯតា, ឯតេហិ, ឯតេភិ, ឯតស្ស, ឯតសោ, ឯតាតំ, ឯតស្មិំ, ឯតម្ហិ ឯតសិ, ឯតេ, ឯតេសុ៍

តយោ, តបោ, តេទោ, និទោ, ក្ខទោ, ចធោ, រទោ, ឆ្លទោ, អឃោ, បឃោ, ចឃោ, សទោ, ឃសោ, ចេតោ, លន្ត្លា, រឈតា, អហោ ព្ភន្តានិ ឯតោកណោ៍

ព្ភង់ ឯតោកណលក្ខណំ ក្រិយាកទេម្ល ឆ្លទន្តា, តានិតំ សានិតា, សយាសតន្តិពេឯន្ត្លេឆ្លទន្តា ចាតិ៍

ឃោ ចេ ទស្សន្តិ ចត្វាត, អទាទេ ព្យូទេ ឯតោ [ខា៍ ១៍១៥៍៩១], កស្សបស្ស ចធោ សុត្វា, តបោ ព្ភឈ បក្រន្តិតិ [ស៍ តិ៍ ១៍១០៣], ចេតោ បវិច្ច ខាតាតិ [ជី៍ តិ៍ ១៍១៣១], និទោ តេ ពាឈឃិស្សាមិ ព្ភន្តានិ៍

ឯតសា ទេ បសន្តេន [ឆ៍ ប៍ ១], ចិត្តេនបសន្តេន ចេតសា [ខា៍ ១៍១១៍១៥១], ចធសា ឯតសា ចេច, ចន្ត្លា ទេ ទេ តទោកទេ [បរិត្តបិញ្ញា អាដិតានិឃសុត្ត]៍ ឲក្កតតិសោ ចឃសា [ជី៍ តិ៍ ១៍១០៣], តេខសា ឃសសា ខលំ [ចិ៍ ច៍ ប័ទ្លី], តបសា ក្ខត្តយោ សត្វា, ឈេតេន ចា ក្រ្ញាស្ស បឃសា ចា, ចន្ត្លាមិ និទសា បិទេ [ខា៍ ១៍១០៍៤ប័], ទេ ឲតា ក្ខបសេចន្តិ, លន្ត្លសា ចា ឆេតេន ចា [ខា៍ ១៍១១៍១១០], ក្ខទសា បតានិស្សាមិ [ខា៍ ១៍១១៍១ប័១១], អឃសា បដិក្កន្តិនេតា [អ៍ តិ៍ ១៍១៤] ព្ភន្តានិ៍

ត ឯឃ្យោឯតសោ បិឃោ [ខា៍ ១៍១០៍១១], ចេតសោ បរិចិតន្តេ ក្ខទបិនិ [បិទា៍ ១ប័], ចេតសោ សឯន្តាហាទោ, សាទុ ៣លុ បឃសោ បិតំ, សាចិន្តិ លន្ត្លសោ ឯរុំ [ឯ៍ តិ៍ ១៍៣០០] ព្ភន្តានិ៍

សាទុកំ ឯតសិ កទោឆ [ជី៍ តិ៍ ១៍១], ឲតឯតំ ចេតសិ សន្តិឆាឃ, និទសិ អញ្ញាលិ កត្វា [អប៍ ចេទ ១៍៣១៍ប័១], ក្ខទសិលិយោ, បិបំ អកាសិ រហសិ ព្ភន្តានិ៍

ឯតោឆាតុ, ឯតោឯឃំ, តយោ៣ន្តិ បឌាលឃិ, តបោឆតោ, តេខោឆាតុ, និទោទុហា ទកសា, សទោទុហំ បទុឯំ, រទោហទណំ ចត្ថុំ, ឆ្លទោហទណា សាពា, អឃោបន្តោ, ចឃោក្យណា អត្ថុបុន្តុំ ខហន្តិ, ឃសោឆទា ទេឌ៊ី, ចេតោឃុត្តា ឆម្ហា, លន្ត្លាចិចិតិបកទណំ, រហោកតោ ចិន្តេសិ, អហោរន្តាតឯន្ទូទេ [ឆ៍ តិ៍ ១៍១១១] ព្ភន្តានិ៍

ឯហាទុត្តិកា អហឯញ្ញិទោ តិ ច ក្ខ ច ហោតិ, តឌហតិ, តឌហុ៍ រហឯញ្ញិទោ ឆ្ល ហោតិ, ឯាតុកាទេឯត សន្ធិ ឲទោកា ឲកាឃ រហោ

កីឡតិ [បារា· ៣៦៩], រហោ តិដ្ឋតិ, រហោ យត្តេតិ·

យភោគាហរានិ តិដ្ឋោតា·

យភាទីគាហរានិ

១១៦· កោធាទីហិ·

ឥតោហិ ភាចចស្ស យា ហោតិ ចា·

កោធយា, កោធេត, អត្ថយា, អត្ថេត·

១១៧· ភាស្ស យា[ក· ១៧១; រូ· ៥៤; នី· ២៨២]·

បធាទីហិ ភាចចស្ស យា ហោតិ ចា·

បធយា, បធេត, តិលយា, តិលេត·

១១៨· បធាទីហិនិ·

បធាទីហិ ឆ្វិតោ និ ហោតិ ចា·

បធនិ, បធេ, តិលនិ, តិលេ·

តត្ថ កោធាទីកោ បុល្លិង្គោ, បធាទីកោ នបុំសកោ· តត្ថ កោធ សទ្ទា សយាស, តទ្ធិតយន្តេប្ចន្តា ហោន្តិ [ក· ១៧២; រូ· ៣៧; នី· ២៨៤],

អាចរិយាត្យ, អាចរិយយំ, ចាលាបាធាត្យ, ចាលាបាយយំ, ឌីច ត្វំ សរោធាសតំ [ឌា· ១·២·៥], អត្ថយន្តិ ទិសយាទិនំ [ឌី· តិ· ២·២៧១]

ឱស្ឋាទិ·

កោធិ ភាស្ស សាលេនំ លកន្តិ, កោធយា ភ្វុតា ចិន្ត្យ[ឌា· ២·២២·២៣២], ធេត្វំ ពណ្ឌហិ ឆាយសា [ឌា· ១·៥·២០], បធសាច អពយានិ,

យាគាសិ យុលសា បិវំ, សច្ចេន ទត្តោ ទយសា ឧបេតោ-ទយសាតិ ឥទ្ធិជវយេនន, សុចិំ បណីតំ រសសា ឧបេតំ [ជា· ១·៧·១៤], វេគសា គត្វាន, អាយុសា ឯកបុត្តមនុរក្ខេ [ខុ· បា· ៩·៧] ឥច្ចាទិ។

កេចិ ស្វិតោ ព្យាវេទំ លកត្តិ, បទសិ, ពិលសិ ឥច្ចាទិ។

កេហិចិ យថាវុត្តិតា តា, ស្វាតិ សោ ហោតិ, អត្ថសោ, អក្ខរសោ, សុត្តសោ, ព្យញ្ជនសោ, ហេតុសោ, យោនិសោ, ឧបាយសោ, ឋានសោ, ទីឃសោ, ខណ្ឌសោ, ពហុសោ, បុថុសោ, យត្តសោ, ភាគសោ ឥច្ចាទិ។

“បទសោ ធម្មំ វាចេយ្យ [បាចិ· ៤៥], ពិលសោ វិភជិត្វា និសិក្ខោ អស្ស” [ទី· និ· ២·២៧៤] ឥច្ចាទីសុ បន វិច្ឆាយំ សោបច្ចយោ។

យទា បន នយានេត្ត យថាវុត្តិតា ស្យាទីសុ វិភត្តីសុ នាគេយា ហោតិ, តទា បុរិសាទិកេណាបិ ហោតិ, ព្យាសត្តយតេនា, អញ្ញក្កយតេនា [អ· និ· ២·២៥], បុត្តោ ជាតោ អចេតនោ [ជា· ២·២២·៤], សុយេឆេនា [អ· និ· ៤·៩២], ក្វុរិយេឆេនា [សុ· និ· ១១៧] ឥច្ចាទិ។

វុត្តិ យតាទិកលានាសិ។

គុលចាទិកលានាសិ

១១៩· ត្តុស្ម [ក· ១២៤; រូ· ៩៤; នី· ២៩៩]។

សិវិត្តុស្ម ជា ហោតិ។

គុលចា តិដ្ឋតិ។

១២០· ឃ្វាតោ ត្តុស្ម [ក· ៥២; រូ· ១០០; នី· ២៤៥]។

យោអាទីសុ ត្តុស្ម អត្តំ ហោតិ។

គុលចត្តា តិដ្ឋន្តិ។

១២១. ន្តន្តូនំ ន្តោ យោម្ហិ បឋមេ[ក. ៥២; រូ. ១០០; នី. ២៤៥].

បឋមេ យោម្ហិ សវិភត្តីនំ ន្ត, ន្តូនំ ន្តោ ហោតិ.

គុណវន្តោ តិដ្ឋតិ.

១២២. អ អា អំ គេ[ក. ១២៩; រូ. ១០១; នី. ២០១-២].

គេ បរេ សវិភត្តីនំ ន្ត, ន្តូនំ អ, អា, អំ ហោន្តិ.

ភោ គុណវ, ភោ គុណវា, ភោ គុណវំ, ភោន្តោ គុណវន្តា, ភោន្តោ គុណវន្តោ, គុណវន្តំ, គុណវន្តេ, គុណវន្តេន.

១២៣. តោតាតិតា សស្មាស្មឹនាសុ[ក. ១២៧, ១៨៧; រូ. ១០២, ១០៨; នី. ២០២, ២៨៩].

ស, ស្មា, ស្មឹ, នាសុ សវិភត្តីនំ ន្ត, ន្តូនំ តោ, តា, តិ, តា ហោន្តិ វា.

គុណវតា, គុណវន្តេហិ, គុណវន្តេភិ, គុណវន្តស្ស, គុណវតោ.

១២៤. នំម្ហិ វា[ក. ១២៨; រូ. ១០៤; នី. ២០៤].

នំម្ហិ សវិភត្តីនំ ន្ត, ន្តូនំ តំ ហោតិ វា.

គុណវន្តានំ, គុណវតំ, គុណវន្តស្មា, គុណវន្តម្ហា, គុណវន្តា, គុណវតា, គុណវន្តេហិ, គុណវន្តេភិ, គុណវន្តស្ស, គុណវតោ, គុណវន្តានំ, គុណវតំ, គុណវន្តស្មឹ, គុណវន្តម្ហិ, គុណវតិ, គុណវន្តេ, គុណវន្តេសុ.

ឯវំ ភគវា, សីលវា, បញ្ញវា, ពលវា, យសវា, វណ្ណវា, ភោគវា, សុតវា ឥច្ចាទិ. ឯត្ថ ច អាលបនេ ភគវាតិ និច្ចំ ទីឃោ.

សញ្ញាវា, សញ្ញាវន្តោ, សញ្ញាវន្តំ, សញ្ញាវន្តេ, សញ្ញាវន្តេន, សញ្ញាវតា, សញ្ញាវន្តេហិ...បេ... សញ្ញាវន្តេសុ.

ອຸທ ຍາຈາ, ຍາຈະເຕ຺ວາ, ຕາຈາ, ຕາຈະເຕ຺ວາ, ອຸຕ຺ວາຈາ, ອຸຕ຺ວາຈະເຕ຺ວາ, ກິຈາ, ກິຈະເຕ຺ວາ, ກິຕ຺ວາຈາ, ກິຕ຺ວາຈະເຕ຺ວາ ຖຸຈ຺ຈາຂີ຺ ຕຊາ ເກາຂະຕ ກຸຕ຺ວາຈາ,

ກຸຕ຺ວາຈະເຕ຺ວາ, ຊຍຸ ຕຸທ຺ທາຈາ, ຕຸທ຺ທາຈະເຕ຺ວາ, ກຍຸ ກຕາຈາ, ກຕາຈະເຕ຺ວາ ຖຸຈ຺ຈາຂີ ຈ຺

ນຕິຍາ, ນຕິຍຕ຺ວາ, ນຕິຍເຕ຺ວາ, ເກາ ນຕິຍ, ເກາ ນຕິຍາ, ເກາ ນຕິຍໍ, ເກາເຕ຺ວາ ນຕິຍຕ຺ວາ, ເກາເຕ຺ວາ ນຕິຍເຕ຺ວາ, ນຕິຍຕ຺ວໍ, ນຕິຍເຕ຺ວ,

ນຕິຍເຕ຺ວຄ, ນຕິຍຕາ, ນຕິຍເຕ຺ວຫິ, ນຕິຍເຕ຺ວກິ, ນຕິຍຕ຺ວສ຺ສ, ນຕິຍເຕາ, ນຕິຍຕ຺ວາຄໍ, ນຕິຍຕໍ, ນຕິຍຕ຺ວສ຺ມາ, ນຕິຍຕ຺ວຍ຺ຍາ ນຕິຍຕ຺ວາ, ນຕິຍຕາ,

ນຕິຍເຕ຺ວຫິ, ນຕິຍເຕ຺ວກິ, ນຕິຍຕ຺ວສ຺ສ, ນຕິຍເຕາ, ນຕິຍຕ຺ວາຄໍ, ນຕິຍຕໍ, ນຕິຍຕ຺ວສ຺ມິ, ນຕິຍຕ຺ວຍິ຺ຍນຕິຍຕິ, ນຕິຍເຕ຺ວ, ນຕິຍເຕ຺ວສ຺ຸ

ອຸທ ຍຕິຍາ, ກຕິຍາ, ປິປິຍາ, ຂາຕິຍາ, ກາລຸຍາ, ອາຍຸຍາ, ອາຍສ຺ມາ, ນິຣິຍາ, ຫິຣິຍາ, ຊິຕິຍາ, ກິຕ຺ຕິຍາ, ຖຸທ຺ທິຍາ, ຊຸຕິຍາ , ຍຸຕິຍາ, ຊຸຕິຍາ,

ຕຸທ຺ທິຍາ, ຈກ຺ກຸຍາ, ຕຄ຺ຄຸຍາ, ເກາຍາ ຖຸຈ຺ຈາຂີ຺

ຈິເນນຈິຊາຄຍຸຈ຺ຈເຕາ຺

໑໑໕຺ ຫິຍຈເຕາ ຈາ ຍຸ[ກ຺ ຝ໌ຣ; ສ຺ຸ ໑໐໕; ກໍ຺ ໑໕໑]຺

ນິຍິ຺ຫິຍຈຕ຺ວນທ຺ຍສ຺ສ ຍຸ ເຫາຕິ ຈາ຺ ‘ກນີຄ’ຕ຺ວິ ເລິເປີ຺

ຫິຍຈເຕ຺ວາ ປຕ຺ຕເຕາ [ຊ຺ ປ຺ ໑໐ຣ], ຫິຍຈາ ປຕ຺ຕເຕາ຺

໑໑໙຺ຕ຺ວສ຺ສ ຈ ຂ ຈໍເນ[ກ຺ ຝ໌໑; ສ຺ຸ ໑໐໙; ກໍ຺ ໑໕໒]຺

ອໍ, ເນສຸ ຕ຺ວສ຺ສ ຈ ຕ຺ວສ຺ສ ຈ ນຕ຺ຕສ຺ສ ຂ ເຫາຕິ ຈາ຺

“ອເຕ຺ລາກາເຫຕ຺ວາ ຫິຍຈ”ຕ຺ວິ [ອປ຺ ເຊຣ ໑຺ຣລິ຺ຣຝ໌] ປິຕຸຕ຺ຕ຺ ນຕິຍໍ, ຕຄ຺ຄຸຍໍ, ກຸລາຈສ຺ສ, ນຕິຍສ຺ສ, ຕຄ຺ຄຸຍສ຺ສ຺

ຍຫາຈຸຕ຺ວິຄາ ກຸທຈິ ນິຍິ຺ກ ຈ ປເຣ ຕ຺ວສ຺ສ ອຕ຺ວໍ ເຫາຕິ, “ອຕຸເລິ ຄາຍ ຄາເຍຄ, ປຕ຺ຕາຈເຕ຺ວາ ຊຸຕິຕ຺ທເຣາ”ຕິ [ຕ຺ຸ ຈໍ຺ ໑໔຺໑໐] ຈ “ກຕິຍເຕ຺ວາ

ນຕິຍເຕ຺ວາ, ຊິຕິຍເຕ຺ວາ ຈ ເຍາ ຖຸນີ”ຕິ [ເຊຣກາ຺ ໑໐ຣ໑] ຈ “ຈກ຺ກຸຍເຕ຺ວາ ຍຫາຍເນາ”ຕິ ຈ “ຕຸຍ຺ຍາປິຕາ ຍຫາຈິຣ, ປຕ຺ຕາຈຕ຺ວ ຊຸຕິຕ຺ທຣາ”ຕິ

[ອປ຺ ເຊຣີ ໑຺໑຺໑ປ໌ຝ໌] ຈ ປິຕ຺຺ຸ

ປຊຍາເຍາຍິ຺ກຸທຈິ ຕ຺ວສ຺ສ ຂ ເຫາຕິ, ຈກ຺ຍຸຂາຕີຣິຍາ ປຄ ກິກ຺ກ ຈລ຺ລຈາ ເຫາຕ຺ວິ [ປິເຣາ຺ ໑ຝ໌ຣ], ອຸຊ ຕຸເຍ຺ອາຈຸເນາ ນີລຈາ ເຫາຊ [ອ຺ ຄິ຺

ទ៌·១០៣], ចក្កុយា អត្ថកា ទេហាត្ថិ, ទេឃ ឌ្ឋតិ្ឋិតំ ចសំ កតា [ឌា· អដ្ឋ· ១·១·១៩], សំយុទ្ធបញ្ញា ក្យបលា យុតិយា កចត្តិ [យុ· តិ· ប៉ប៉លិ (សំយុទ្ធបញ្ញា ក្យបលា យុតីយា)]·

ឌ្ឋតិ ក្យលចាឌិកលទាសិ·

កន្ថត្តាឌិកលទាសិ

១១លិ·ត្តយ្សំ សិយិត្រៀកា· ០ប៉៩; ទ្វា· ០០លិ; តិ· ១ប៉១-៣; ‘តយ្សំ’ (ឌាហ្វុយុ)]·

សិយិត្រត្តយ្ស អំ ទេហាតិ ចា· សិទេលិទេបិ·

កន្ថំ, កន្ថទេត្តា, កន្ថត្តា, កន្ថទេត្តា, ទេកា កន្ថ, ទេកា កន្ថា, ទេកា កន្ថំ, ទេកាទេត្តា កន្ថត្តា, ទេកាទេត្តា កន្ថទេត្តា, កន្ថត្តំ, កន្ថទេត្ត, កន្ថទេត្តត, កន្ថតា, កន្ថទេត្តហិ, កន្ថទេត្តកិ, កន្ថត្តយ្ស, កន្ថទេតា, កន្ថត្តាតំ, កន្ថតំ, កន្ថត្តយ្សា, កន្ថត្តយៀ, កន្ថត្តា, កន្ថតា, កន្ថទេត្តហិ, កន្ថទេត្តកិ, កន្ថត្តយ្ស, កន្ថទេតា, កន្ថត្តាតំ, កន្ថតំ, កន្ថត្តសិំ, កន្ថត្តយិ្យកន្ថតិ, កន្ថទេត្ត, កន្ថទេត្តយុ·

៤ចំ កទំ, ក្យត្តំ, ចទំ, ចចំ, ឌឃំ, ឌហំ, ឌាតំ, ឌិទំ, ឌឌំ, ឌហំ, ឌុហំ, យុលំ, បចំ, សទំ, ក្យញ្ញា, យុញ្ញា, សឃំ, សទំ, ហទំ, តិដ្ឋំ, កចិយ្សំ, កទិយ្សំ, កយិយ្សំ ឌ្ឋច្ចាឌិ·

ចិទេសសចិឌាតយុច្ចទេតា·

‘ត្តយ្ស ច ឌ ចំទេស’តិ អំ, ទេសយុ ត្តយ្ស ឌត្តំ, ឃំ ឃតិ្យទាឌ កឌតិ, សត្តំ ចា ឃឌិ ចា អសំ· សិលចត្តំ ចិសិលំ ចា, ចសំ តទេយ្សច កន្ថតិ [ឌា· ០· ០ទ·០ប៉០]· កិច្ចាត្យត្យត្តាយ្ស កទេទយ្យ កិច្ចំ [ឌា· ០·១·០៣ទ] – អត្យត្យត្តាយ្សាតិ យុត កទេទាត្តយ្ស·

យហាចុត្តិតា បឌយាទេឃាយិ្យច សចិកត្តិយ្ស ត្តយ្ស អំ ទេហាតិ, អបិ ត្យ ត្យទេយ្យកត្តយុលំ ទេលិកំ ឌាតំ បយ្សំ ចិហទឆ [ឌិ· តិ· ០·៣១ទ], កសំ ទេលត្តំ ឌិឌ ចបំ, ឆតំ ចិត្តត្តិ យាលចា [ទេឆទិកា· ០០១], កទត្តិ យាតាបិតទេទា, យុទេត្តា កតយត្យយ្សទំ [អ· តិ· ទ·១ឆ]·

១១ប៉·យហត្តាទហត្តាតំ ឌា ចា[តិ· ១ប៉លិ, លិ០១]·

សិយិ្យលទេតសំ ត្តយ្ស ឌា ទេហាតិ ចា·

ជហា , ជហិ, ជហត្វោ, ជហត្វា, ជហត្វោ, កោ ជហ, កោ ជហា, កោ ជហិ, កោត្វោ ជហត្វា, កោត្វោ ជហត្វោ, ជហត្តិ៍

‘ត្តស្ស ច ជ ចិនេយ’តិ អំយិត្តស្ស ជតិ, “ស្វុយហិ បុទិ, បរិក្កិបិស្ស”ត្តិ [ឌា៍ ៧៍៧៧៍លិង៧] បរិញ្ញា-ស្វុជ ជហត្តិ ជរិទាឍសិបុទត្តិ អពេ្វា៍ ពេយនំ កច្ឆត្តសយិ៍

អទហា តិដ្ឋតិ៍ ‘ត្តស្សំ សិយឹត្រិ សិយិត្តស្ស អំ, អទហំ ស្វុកពោ លេរិពេ [សំ៍ ត៉ិ៍ ០៍០៩០], អទហំ សយ្យាសយ្យុពេ្ឋ [បរិទា៍ ០], អទហត្វា, អទហត្វោ, អទហត្តិ, អទហត្វេ, អទហត្វោត, អទហតា, អទហត្វោហិ, អទហត្វោកិ, អទហត្តស្ស, អទហតោ, អទហត្វាត៌, អទហតំ ព្លច្ចាជិ៍

ជហាទុត្តិតា ព្រាហ្មត្តស្ស ច ត្តស្ស ជំ ហោតិ សិយិត្រាហា, ព្រាហត្វោ, ព្រាហត្វា, ព្រាហត្វោ, ព្រាហត្តិ, ព្រាហត្វេ ព្លច្ចាជិ៍

“សា បរិសា ជហា ហោតិ, សា ពេសតា ជិស្សពេ ជហា”តិ [ឌា៍ ៧៍៧៧៍លិលិ០] ច “ជហា កត្វេ ក្វុយិចាលេ”តិ [អ៍ ត៉ិ៍ ប័៍លិ០] ច “ជហា តោ ត្លបិសព បរិច្ចាកោ”តិ [ឌា៍ អដ្ឋ៍ ៣៍០៧៍អកិត្តិជាតពកចណ្ណតា] ច “ជហា យេ កឃយាកត”ត្តិ ច “ជរិទាឍសិទជ្ជ តាយ ជហា”តិ [ឌា៍ អដ្ឋ៍ ០៍០៍ជហាសិលចជាតពកចណ្ណតា] ច “ជហាស្ស ហោត្តិ បរិចាទា ព្រាហ្មណកាហបតិកា, ជហាស្ស ហោត្តិ បរិចាទា កិក្ខូ កិក្ខូតិយោ”តិ [ជិ៍ ត៉ិ៍ ៧៍៧០៣] ច “ជហា ចហត្តិ ទុជិដ្ឋិ, សក្កប្បា ទាកតិស្សិតា”តិ ច បរិញ្ញា៍ អព្រ ជហាសពេ្ឋ តិបិតបដិទ្វបពោបិ សិយា៍

០៧ង៍ក្វុតោ៍

ក្វុឆាត្យុសិទ្ឋតោ ត្តស្ស អំ ហោតិ សិយិក្យុស្វុពេ្ឋ តិច្ចំ, ត្លបបពេ អតិច្ចំ៍

កចំ តិដ្ឋតិ, សយ្យត្តិ អត្យុកចំ, អត្យុកចត្វោ, តល់ព្រអកិកចំ, អកិកចត្វោ, ទ្យុក្ល បរិកចំ, បរិកចត្វោ តិដ្ឋតិ, កចត្វា, កចត្វោ, ហោ កចត្វ, ហោ កចត្វា, ហោ កចត្វោ, ហោ កច, ហោ កចា, ហោ កចំ៍ “ពច្ចិ កចំ អកិទយសិ អទពេ្ញា”តិ [ឌា៍ ៧៍០ប័៍០ប័] បរិញ្ញា៍

ហោ កចត្វា, ហោ កចត្វោ, កចត្តិ, កចត្វេ, កចត្វោត, កចតា, កចត្វោហិ, កចត្វោកិ, កចត្តស្ស, កចតោ, កចត្វាត៌, កចតំ, កចត្តស្វា, កចត្តយ្យា, កចត្វា, កចតា, កចត្វោហិ, កចត្វោកិ, កចត្តស្ស, កចតោ, កចត្វាត៌, កចតំ, កចត្តស្វិ, កចត្តយិក្រកចតិ, កចត្វេ, កចត្វោស្វុ៍

០៧០៍កចតោ ចា កោត្វោ ពយោតាយ[ព៍ ៧៣៧; ទ្វុ៍ ប័, ០០០; ត៉ិ៍ ៣ប័៣]៍

ព, យោ, តា, សេស្វុ កចត្តស្ស កោត្វោ ហោតិ ចា៍ ស្វុត្តចិកត្វោត អំ, ហិ, ត៌, ស្វុាជិស្វុ ច៍

កោត្តា, កោត្តោ, ហេ កោត្ត, ហេ កោត្តា, ហេ កោត្តោ, កោត្តំ, កោត្តេ, កោត្តេន, កោតា, កោត្តេហិ, កោត្តេភិ, កោត្តុស្ស, កោតោ, កោត្តានំ, កោតំ, កោត្តស្មា, កោត្តម្ហា, កោត្តា, កោតា, កោត្តេហិ, កោត្តេភិ, កោត្តស្ស, កោតោ, កោត្តានំ, កោតំ, កោត្តស្មឹ, កោត្តម្ហិ, កោតិ, កោត្តេ, កោត្តេសុ។

កោ, កត្តេតិ ឯត្ថ ចុទ្ទិអេត្ថ សិទ្ធា អាមត្តតេ្ថ តិបិតា ឲច, តេហិ បទំ ក, ឃោតំ លេវិបេ, ឰតោ កោ សុកតិំ កន្ថ [ឰតិចុ។ ប័៦], ក្ស្មុជ្ជកោ បុទ្ធុសិលេ, ក្យតោ តុ អាកន្ធន កោ តឃោ ឌតា [ឌា។ ១។៨។ប័សិ], បស្សន កោ ឰមំ ក្យលបុត្តំ, ឲហិ កត្ត ឈមាបេហិ, សោ តេ កិក្ខ ឈមាបេសិ "ឈមន កត្ត"តិ។ តទា កន្ទេត្ត, កន្ទត្តាតិ ឯត្ថ "តុម្ហាកន្ទំ ហោតុ , តុម្យាកំ កន្ទំ ហោតុ"តិ អេត្ថ សិទ្ធា អាមត្តតិបិតាឲ, "កន្ទេត្ត"តិ តេ កិក្ខ កកឲតោ បន្ទុស្សារុំ [សំ។ តិ។ ១។៦៣៨], តំ តោ ចតាមិ កន្ទេត្ត, ឃាចេត្តត្ថ សមាកតា [ឌា។ ១។សិ។១០ប័]។ កន្ទត្ត, កឌត្តសទ្ទោ បន បុរិសាទិកាលិកា ឲច។

សត្តសទ្ទោ បន សប្បុរិសេ ចិជ្ជមានេ សមានេ ច បចេត្តា ឰឆ លក្ខតិ។ សមេតិ អសតា អសំ [ឌា។ ១។៦។១៩]។ សំ, សត្តោ, សត្តា, សត្តោ, សោមត្ត, សោមត្តា, សោម, សោ សា, សោ សំ ចា, សោត្តា សត្តា, សោត្តា សត្តោ។ ឃំ ឃញ្ញាទាឌ កឌតិ, សត្តំ ចា ឃឌិ ចា អសំ [ឌា។ ១។៣៍។១ប័០]។ សត្ត, សត្តេន, សតា។

១៦១។ សតោ សត្ថុ កេ[៣។ ១ប័៣; ទូ។ ១១៦; តី។ ៦សិប័]។

កេ បទេ សត្តស្ស សពអាឌេសោ ហោតិ ចា។

សត្តេហិ, សត្តេភិ, សព្ភិ, សត្តស្ស, សតោ, សត្តានំ, សតំ, សត្តស្មា, សត្តម្ហា, សត្តា, សតា, សត្តេហិ, សត្តេភិ, សព្ភិ, សត្តស្ស, សតោ, សត្តានំ, សតំ, សត្តស្មឹ, សត្តម្ហិឃតិ, សត្តេ, សត្តេសុ។ សត្តោ សប្បុរិសា លេវេក, ក្ខេទសត្តោ បកាសេត្តិ [ឆ។ ប។ ៦០៣], ឆត្តារោ បុក្កលិ សត្តោ សំចិជ្ជមានា លេវិកស្មិំ [អ។ តិ។ ៣។ប័៣], បហុសត្តោ ត កទតិ [សុ។ តិ។ ៨១]។

ឈេឌ តិទោទេឆ ច បចេត្តា សត្តោ បុរិសាទិកាលាទិកោ, ឌឹឈំ សត្តស្ស ឃោឌតំ [ឆ។ ប។ ៩១], សត្តា ហោត្តិ សមិតា តិទ្ធ្ធា ឰច្ចាទិ។

ឰតិ កន្ធត្តាទិកាលទាសិ។

ទាឌាទិឃុចាទិកាលទាសិ

១៤៣។ រាជាទិយុវាទីហា[ក។ ១២៨; រូ។ ១១៤; នី។ ៤៨០-១]។

រាជាទីហិ យុវាទីហិ ច សិស្ស អា ហោតិ។

រាជា គច្ឆតិ។

១៤៤។ យោនមានោ[ក។ ១៨០; រូ។ ១១៥; នី។ ៤៨៣]។

រាជាទីហិ យុវាទីហិ ច យោនំ អានោ ហោតិ វា។

រាជានោ។

វាតិ កិំ? ចតុរោ ច មហារាជា។

ភោ រាជ, ភោ រាជា, ភោន្តោ រាជានោ។

១៤៥។ វាម្ហានង[ក។ ១២២; រូ។ ១១៦; នី។ ៤៨៤]។

រាជាទីនំ យុវាទីនញ្ច អានង ហោតិ វា អម្ហិ។

រាជានំ, រាជំ, រាជានោ, ចតុរោ ច មហារាជេ [ពេ។ វ។ ១១]។

១៤៦។ នាស្មាសុ រញ្ញា[ក។ ១៤៨, ៤៨០; រូ។ ១១៧, ១៤០; នី។ ៤១៧, ៦៥៣]។

នា, ស្មាសុ រាជស្ស រញ្ញា ហោតិ វា។

រញ្ញា, រាជេន។

១៤៧។ រាជស្សិ នាម្ហិ[នី។ ៤១៧]។

នាម្ហិ រាជស្ស ឥ ហោតិ.

រាជិនា.

១២៧. សុនំហិសូ[ក. ១៤៩; រូ. ១១៧; នី. ២៦៧].

សុ, នំ, ហិសុ រាជស្ស ឩហោតិ វា.

រាជូហិ, រាជូភិ, រាជេហិ, រាជេភិ.

១២៨. រញ្ញោរញ្ញស្សរាជិនោ សេ[ក. ១២៩; រូ. ១១៨; នី. ២១៣].

សេ បរេ សវិភត្តិស្ស រាជស្ស រញ្ញោ, រញ្ញស្ស, រាជិនោ ហោន្តិ វា.

រញ្ញោ, រញ្ញស្ស, រាជិនោ.

វាតិ កិំ? រាជស្ស.

រាជូនំ, រាជានំ.

១២៩. រាជស្ស រញ្ញំ[ក. ១២៤; រូ. ១១៩; នី. ២១៦].

នំម្ហិ រាជស្ស រញ្ញំ ហោតិ វា.

រញ្ញំ, រាជស្មា, រាជម្ហា រញ្ញា, រាជូហិ, រាជូភិ, រាជេហិ, រាជេភិ, រញ្ញោ, រញ្ញស្ស, រាជិនោ, រាជស្ស វា, រាជូនំ, រាជានំ, រញ្ញំ.

១៣០. ស្មិំម្ហិ រញ្ញេរាជិនិ[ក. ១២៨; រូ. ១២១; នី. ២១៧].

ឞ្វិយិព្យបចិកត្តិឃ្យ រាឌឃ្យ រេធ្លា, រាឌិតិ ហោត្តិ ចា៑

រេធ្លា, រាឌិតិ, រាឌឞ្វិ, រាឌយិព្យរាទ្ទុឃុ, រារេឌឃុ៑

១៣១៑ឃយារេឃ ចា៑

ឃយាឃ្ក្ករេត ឃេទ្ធ រេព អារេឆឃា ចិកេប្យត ហោត្តិ៑

ឆត្តារេរា យហារាឌា [ឌី៑ តិ៑ ១៑១១៩], ឆត្តារេរា យហារាឌារេតា [អ៑ តិ៑ ១៑១លិ], រេឆចរាឌាត់, រេឆចរាឌ់, រេឆចរាឌារេតា, រេឆចរារេឌ, ឆត្តារេរា ឆ យហារារេឌ , យហិយិព្យឃ្យ តិយុំតំ [ឌា៑ ១៑១១៑០១ជ័៣], កាឃិរេធ្លា, កាឃិរារេឌត, រេឆចរាទ្ទុហិ, រេឆចរារេឌហិ, កាឃិរេធ្លា, កាឃិរាឌឃ្យ, រេឆចរាទ្ទុត់, រេឆចរាឌាត់...រេប... កាឃិរេធ្លា, កាឃិរារេឌ, រេឆចរាទ្ទុឃុ, រេឆចរារេឌឃុ៑

យហាចុត្តិតា រាឌរេតា រេឃាត់ ព្ពរេតា ហោតិ, “ឃយត្តបិឃាឌិកា តាយ, រេឃាញអឃាឃិឃុ រាឌិរេតា, ឲក្កុតតិរេឃ កប្យយិព្យត្តរេតា រេឃាញអឃរាឌិរេតា [អប៑ រេឆរ ០៑០១៑៣៣-៣៥ (ឲក្កុតតិឃកប្យយិព្យត្តរេតា រេឃាញអឃរាឌារេតា)], ក្យឃរាឌ់ យហត្តល់ [ឌា៑ ១៑១០៑៩លិ], ឃាលរាឌ់ច បុប្បិតំ [អប៑ រេឆរ ០៑៣១៑ប័៩], ក្ខញ្ញរាឌ់ច រេឃាកិតំ, ឆត្យរេរា ឆ យហារារេឌ [រេប៑ ច៑ ០០], ឃុឆញ្ជារេឃា អត្ថ្យារេតា, ឃត្តឆរេត្តត រាឌិតា [ឌា៑ ០៑០០៑ប័០], តឆា អឆាឃិ យំ តារេតា, តិយ្យិឃារឃ្យ រាឌិរេតា [អប៑ រេឆរី៑ ១៑១៑១១៩], តិក្លយរេត្ត យហារារេឌ, បឆចី ឃយ្យកយ្យច” ព្ពច្ចាឌិតិ បិញត្តបឆាតិ៑

ព្រាហ្វា, ព្រាហ្វារេតា, រេកា ព្រាហ្វ, រេកា ព្រាហ្វា៑ ‘ឈព្រាហ្វាឌិរេត្វ’តិ កឃ្យ ឲត្តំ, រេកា ព្រារេហ្វ, រេការេត្តា ព្រាហ្វារេតា, ព្រាហ្វាត់, ព្រាហ្វំ, ព្រាហ្វារេតា៑

១៣១៑តាយិព្រា៑ ០ជ័ប័; ទ្ទុ៑ ០១១; តី៑ ៣០០]៑

តាយិព្រាហ្វឃ្យ ក្ករេហាតិ ចា៑

ព្រាហ្វុតា, ព្រារេហ្វត, ព្រារេហ្វហិ, ព្រារេហ្វកិ៑

១៣១៑ព្រាហ្វឃ្យ ចា[ក៑ ០ជ័ប័; ទ្ទុ៑ ០១១; តី៑ ៣០០]៑

ឃ, តំឃុ ព្រាហ្វឃ្យ ក្ក រេហាតិ ចា៑

១៣៣។ ឈលា សស្ស នោ[ក។ ១១៨; រូ។ ១២៣; នី។ ២៨២]។

ឈ, លតោ សស្ស នោ ហោតិ។

ព្រហ្មុនោ, ព្រហ្មស្ស, ព្រហ្មុនំ, ព្រហ្មានំ។

១៣៤។ ស្មាតា ច ព្រហ្មា ច[ក។ ២៨០; រូ។ ១២០; នី។ ៤៣២]។

អត្តា'ទ្យេហិ ច ព្រហ្មតោ ច ស្មាស្ស នា ចិយ ន្ទុំ ហោតិ។

ព្រហ្មុនា, ព្រហ្មស្មា, ព្រហ្មម្ហា ព្រហ្មុនោ, ព្រហ្មស្ស, ព្រហ្មុនំ, ព្រហ្មានំ 'កម្មាទិតោ'តិ សុត្តេន ស្មិំនោ និ ហោតិ, ព្រហ្មស្មិំ, ព្រហ្មម្ហិ,ព្រហ្មនិ, ព្រហ្មេ, ព្រហ្មេសុ។

អត្តា, អត្តានោ, ភោ អត្ត, ភោ អត្តា, ភោន្តោ អត្តានោ, អត្តានំ, អត្តំ, អត្តានោ 'នាស្សេនា'តិ វិកប្បេន នាស្ស ឯត្តំ, អត្តនា, អត្តេន។

១៣៦។ សុហិស្វនក[ក។ ២១១; រូ។ ១២៦; នី។ ៣២៨;។ សុហិសុនក (ព្រហ្មសុ)]។

សុ, ហិសុ អត្តា'ទ្យាទំ អន្តា អនក ហោតិ។

អត្តនេហិ, អត្តនេភិ, អត្តេហិ, អត្តេភិ។

១៣៨។ នោត្តាទ្យា[ក។ ២១២; រូ។ ១២៨; នី។ ៣៣០]។

អត្តា'ទ្យតោ សស្ស នោ ហោតិ។

អត្តនោ, អត្តស្ស, អត្តានំ, អត្តស្មា, អត្តម្ហា, អត្តា, អត្តនា, អត្តនេហិ, អត្តនេភិ, អត្តេហិ, អត្តេភិ, អត្តនោ, អត្តស្ស, អត្តានំ, អត្តស្មិំ, អត្តម្ហិ, អត្តនិ, អត្តេ, អត្តេសុ, អត្តនេសុ។

ສມາເສ ປນ ປຸຣິສາທິຣູປໍ ເຫາຕິ, ປຫິເຕາ ອຕ຺ຕາ ເອເຕນາຕິ ປຫິຕເຕ຺ຕາ, ປຫິຕຕ຺ຕາ, ປຫິຕຕ຺ຕໍ, ປຫິຕເຕ຺ຕ, ປຫິຕເຕ຺ຕນ, ປຫິຕເຕ຺ຕຫິ, ປຫິຕເຕ຺ຕພິ, ປຫິຕຕ຺ຕສ຺ສ, ປຫິຕຕ຺ຕານໍ, ປຫິຕຕ຺ຕສ຺ມາ, ປຫິຕຕ຺ຕມ຺ຫາ, ປຫິຕຕ຺ຕາ, ປຫິຕເຕ຺ຕຫິ, ປຫິຕເຕ຺ຕພິ, ປຫິຕຕ຺ຕສ຺ສ, ປຫິຕຕ຺ຕານໍ, ປຫິຕຕ຺ຕສ຺ມິໍ, ປຫິຕຕ຺ຕມ຺ຫິ,ປຫິຕເຕ຺ຕ, ປຫິຕເຕ຺ຕສຸ.

ອາຕຸມາ , ອາຕຸມາເນາ, ອາຕຸມານໍ, ອາຕຸມໍ, ອາຕຸມາເນາ, ອາຕຸມນາ, ອາຕຸເມນ, ອາຕຸມເນຫິ, ອາຕຸມເນພິ, ອາຕຸມເນາ, ອາຕຸມສ຺ສ, ອາຕຸມານໍ ອິຈ຺ຈາທິ.

ສຂາ ຕິຏ຺ຐຕິ.

໑໓໔. ອາເຍາ ເນາ ຈ ສຂາ [ກ. ໑໕໑; ຣູ. ໑໑໐; ນີ. ໒໕໓].

ສຂເຕາ ເຍານໍ ອາເຍາ ຈ ເນາ ຈ ເຫານ຺ຕິ ວາ ອາເນາ ຈ.

ສຂາເນາ, ສຂາເຍາ.

໑໓໕. ເນານາເສສຸ [ກ. ໑໕໓; ຣູ. ໑໑໑; ນີ. ໓໐໗].

ເນາ, ນາ, ເສສຸ ສຂນ຺ຕສ຺ສ ອິ ເຫາຕິ ວາ.

ສຂິເນາ.

ສຸຕ຺ຕວິພເຕ຺ຕນ ຕ຺ຕປຈ຺ຈເຍ ມິຊ຺ຊາຕ຺ຕໍ, “ສຂິຕ຺ຕໍ ກເຣຍ຺ຍ, ສຂິຕ຺ຕໍ ນ ກເຣຍ຺ຍາ”ຕິ [ເຈເຣາ. ໑໐໑ (ສຂິຕໍ)] ປາຬິ.

໑໓໖. ເຍາສ຺ວໍຫິສ຺ມານໍສ຺ວາເຣ [ກ. ໑໕໘-໙; ຣູ. ໑໑໑-໓; ນີ. ໓໐໔-໕; ເຍາສ຺ວໍຫິສຸຈາເຣ (ພຫູສຸ)].

ເຍາສຸ ອໍ, ຫິ, ສ຺ມາ, ນໍສຸ ສຂນ຺ຕສ຺ສ ອາເຣ ເຫາຕິ. ‘ເອເຣ ຈາ’ຕິ ສຸເຕ຺ຕນ ອາຣາເທສເຕາ ເຍານໍ ກເມນ ເອາ, ເອ ເຫານ຺ຕິ.

ສຂາເຣາ ຕິຏ຺ຐນ຺ຕິ. ‘ຊ(ສາ)ຫຸອາທິເຕ຺ວ’ຕິ ກສ຺ສ ຈິກເມຸຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ເພາ ສຂ, ເພາ ສຂາ, ເພາ ສເຂ, ຫເຣ ສຂາ ກິສ຺ສ ຕ຺ວໍ ຊຫາສິ [ຊາ. ໑.໙.໕໓].

“សខិ, សខីតិ ទ្វយំ ឥត្ថិយំ សិទ្ធ”ន្តិ វុត្តិយំ វុត្តំ។

ភោន្តោ សខានោ, ភោន្តោ សខាយោ, ភោន្តោ សខិនោ, ភោន្តោ សខារោ, សខានំ, សខារំ, សខំ, សខានោ, សខាយោ, សខិនោ, សខារេ, សខារោ, សខិនា, សខារេន, សខេន, សខារេហិ, សខារេភិ, សខេហិ, សខេភិ, សខិស្ស, សខិនោ, សខារានំ, សខានំ។

១៣៨· ស្មានំសុ វា[ក· ១៤៣, ១៥០; រូ· ១៩០, ១៩១; នី· ៣០៥, ៧៣៩]។

ស្មា, នំសុ សខន្តស្ស អា ហោតិ វា។

សខីនំ, សខិស្មា, សខិយា, សខា, សខិនា, សខារស្មា, សខារយា, សខារា, សខារេហិ, សខារេភិ, សខេហិ, សខេភិ, សខិស្ស, សខិនោ, សខារានំ, សខានំ, សខីនំ។

១៣៩· អេ ស្មិនោ[ក· ១៤៩; រូ· ១៩៧]។

សខតោ ស្មិនោ អេ ហោតិ។ និច្ចមិទំ វុត្តំ។

សខេ, សខារេសុ, សខេសុ។ “តេនាជិសា សខា ហោន្តិ, លទ្ធា យេ ជីវេតា សខា”តិ [ជា· ១·៥·៤] បាឡិយំ។ បុរិសាទិនយេន យោនំ ចិធិ។

សមាសេ បន សខា បុរិសាទិរូបំ លព្ភតិ, “សព្ពមិត្តោ សព្ពសខោ, បាបមិត្តោ បាបសខោ”តិ [ជា· ១·១៩៦] ច បាឡិយំ។ បាបសខោ, បាបសខា, បាបសខំ, បាបសខេ, បាបសខេន, បាបសខេហិ, បាបសខេភិ...បេ... បាបសខស្មិំ, បាបសខម្ហិ, បាបសខេ, បាបសខេសុ។

យុវា គច្ឆតិ។

១៤៩· យោនំនោនេ វា[ក· ១៤៤, ១៤៥; រូ· ១៩៥, ១៣០; នី· ៩៩៤, ៩៣៩]។

យុវ, បុមាទីហិ បឋមា, ទុតិយាយោនំ កមេន នោ, នេ ហោន្តិ វា។

១៤៣· នោនានេស្វា[ក· ១៤៥; រូ· ១៣០; នី· ៩៣៩]។

ເນາ, ນາ, ເນສຸ ຍຸວາທີນໍ ອເນ຺ຕາ ອາ ເຫາຕິ ວາ.

ຍຸວາເນາ, ຍຸວານາ, ຍຸວາ, ເຫ ຍຸວ, ເຫ ຍຸວາ, ເຫ ຍຸວາເນາ, ເຫ ຍຸວາ ວາ, ຍຸວານໍ, ຍຸວໍ, ຍຸວາເນ, ຍຸເວ, ຍຸເວເນ, ຍຸວານາ.

໑໓໓. ຍຸວາທີນໍ ສຸຫິສ຺ວານງ[ກ. ໑໓໕; ຣູ. ໑໓໐; ນີ. ໒໒໕-໗, ໒໓໒].

ຍຸວ, ປຸມາທີນໍ ອເນ຺ຕາ ອານງ ເຫາຕິ ວາ ສຸ, ຫິສຸ.

ຍຸວາເນຫິ, ຍຸເວຫິ, ຍຸວາເນຠິ, ຍຸເວຠິ, ຍຸວສ຺ສ.

໑໓໔. ຍຸວາ ສສ຺ສິເນາ.

ຍຸວເຕາ ສສ຺ສ ອິເນາ ເຫາຕິ ວາ.

ຍຸວິເນາ, ຍຸວານໍ, ຍຸວສ຺ມາ, ຍຸວມ຺ຫາ.

໑໓໕. ສ຺ມາສ຺ມິນໍ ນາເນ[ກ. ໑໓໔-໕-໖; ຣູ. ໑໓໐-໑-໒].

ຍຸວ, ປຸມາທີຫິ ສ຺ມາ, ສ຺ມິນໍ ນາ, ເນ ເຫານ຺ຕິ ວາ. 'ເນານາເນສ຺ມາ'ຕິ ນາຍິອາຕ຺ຕາ.

ຍຸວານາ, ຍຸວາເນຫິ, ຍຸວາເນຠິ, ຍຸເວຫິ, ຍຸເວຠິ, ຍຸວສ຺ສ, ຍຸວິເນາ, ຍຸວານໍ, ຍຸວສ຺ມິ, ຍຸວມ຺ຫິ,ຍຸເວ, ຍຸວາເນ, ຍຸວາເນສຸ, ຍຸເວສຸ.

ຣູປສິທ຺ທິຍໍ ປນ "ມຆວ, ຍຸວາທີນມນ຺ຕສ຺ສ ອານາເຂເສາ ເຫາຕິ ວາ ສພ຺ພາສຸ ວິຠຕ຺ຕີສູ"ຕິ [ຣູ. ໑໓໐; ນີ. ໒໓໒] ວຸຕ຺ຕໍ.

ປຸມາ , ປຸມາເນາ, ເຫ ປຸມ, ເຫ ປຸມາ.

໑໓໖. ກສ຺ສິ[ກ. ໑໓໒; ຣູ. ໑໒໖; ນີ. ໒໒໒].

ບຸມເຕາ ກມ຺ມ ອໍ ເຫາຕິ ວາ.

ເຫ ບຸມໍ, ເຫ ບຸມາເນາ, ບຸມານໍ, ບຸມໍ, ບຸມາເນ, ບຸເມ.

໑໘໙. ນາມ຺ຫິ[ກ. ໑໘໙; ຮູ. ໑໒໙; ນີ. ໒໓໐].

ນາມ຺ຫິ ບຸມນ຺ຕ຺ສ຺ສ ອາ ເຫາຕິ ວາ.

ບຸມານາ, ບຸເມນ.

໑໙໐. ບຸມກມ຺ມຖາມທ຺ທານໍ ວາ ສສ຺ມາສຸ ຈ[ກ. ໑໘໒, ໑໘໘; ຮູ. ໑໒໘, ໑໓໐; ນີ. ໒໒໙, ໑໓໐].

ນາມ຺ຫິ ຈ ສ, ສ຺ມາສຸ ຈ ບຸມ, ກມ຺ມ, ຖາມທ຺ທານໍ ອນ຺ຕ຺ສ຺ສ ອຸ ເຫາຕິ ວາ.

ບຸມຸນາ, ບຸມາເນຫິ, ບຸມາເນພິ, ບຸເມຫິ, ບຸເມພິ, ບຸມສ຺ສ, ບຸມຸເນາ, ບຸມານໍ, ບຸມສ຺ມາ, ບຸມມ຺ຫາ ບຸມານາ, ບຸມຸນາ, ບຸມາເນຫິ, ບຸມາເນພິ, ບຸເມຫິ, ບຸເມພິ, ບຸມຸເນາ, ບຸມສ຺ສ, ບຸມານໍ, ບຸມສ຺ມິໍ, ບຸມມ຺ຫິ ບຸເມ.

໑໙໑. ບຸມາ[ກ. ໑໘໙; ຮູ. ໑໓໑; ນີ. ໒໒໙].

ບຸມເຕາ ສ຺ມິເນາ ເນ ເຫາຕິ ວາ. ‘ເນາສາເນສ຺ວາ’ຕິ ບຸມນ຺ຕ຺ສ຺ສ ອາຕ຺ຕໍ.

ບຸມາເນ.

໑໙໒. ສຸມ຺ຫາຈ[ກ. ໑໙໐; ຮູ. ໑໓໒; ນີ. ໒໒໘].

ສຸມ຺ຫິ ບຸມນ຺ຕ຺ສ຺ສ ອາ ຈ ເຫາຕິ ອາເນ ຈ.

ບຸມາເນສຸ, ບຸມາສຸ, ບຸເມສຸ.

សិ , ឈោតំ បុរិសាឌិចិឆិ ច ហោតិ, “ឃឆា ពាលិកឈោតិយិក្យាត ចិដ្ឋតិ បុឈោ សគា [អប· ឆេទ ១·១·វ១១], សោត្យអសិត្តិសហស្សាតំ, ត ចិដ្ឋតិ បុឈោ ពគា [ចរិយា ១·៣ជ], ទ្ពត្តិ ហុត្វា ភុដ្ឋ បុឈោយិក្រគឈចា [ឌី· តិ· ១·១វ៣], ឆិឈោ ពស្ស បឌាឃត្តិ, ត បុឈោ ឌាឃឈេ ពុឈល”តិ [ឌា· ១·ប·វ៣] បិត្យច្រា·

យឈចសឈ្ក ឃុចសទ្ទសឌិសោតិ ទ្ធបសិទ្ធិយំ [ទ្ធ· ៩៩] ចុត្តំ, ពុលចាឌិកលិឈោតិ សទ្ទតិតិយំ [តិ· បគ· ១១០] ព្ពន្ធិឈោ· អឈត្តិ ទុក្កូ បិបព្វា ចុត្ចតិ, ត អឈំ យឈំ, ឃុលំ បុព្ពាព្វា, យឈោ ទ្ពតិ បុរាលំ តាយំ អស្ស អត្តីតិ យឈចាតិ [សំ· តិ· ១·១វជ] អឈេត្វា បិត្យព្ពយំ ឌិស្សតិ·

ឆាយសឈ្ក បុរិសាឌិកឈលា, ឆាឈយត, ឆាយុតា, ឆាយស្ស, ឆាយុឈតា, ឆាយស្វា, ឆាយព្យា ឆាយា, ឆាយុតា, ឆាយស្ស, ឆាយុឈតា· ឈសំ បុរិសសយំ·

អដ្ឋា ចុត្ចតិ ពាឈលិ· តាឈព្យាពចចឈតសុ-ឌិឈឈត អទ្ទុតា, អដ្ឋតា, អឈដ្ឋត, ឌិឈស្ស អទ្ទុឈតា, អទ្ទុស្ស, អដ្ឋស្ស, អទ្ទុតា, អទ្ទុព្យា អទ្ទុស្វា, អដ្ឋា, អដ្ឋព្យា អដ្ឋស្វា, អទ្ទុឈតា, អទ្ទុស្ស, អដ្ឋស្ស, អដ្ឋតិ, អឈដ្ឋ, អដ្ឋយិក្យអដ្ឋស្វិត្តិ ទ្ធព្យអឈយាក្កុល្លាឈត អាពតំ· ឈសំ ឃុចសឌិសំ·

ង្ហបទ្ទចាឈពា អដ្ឋសឈ្ក ព្ពឆ ត លព្ពតិ, ឲក់សត្វចាឈពា ច តិបិឈពា ឲច· “អដ្ឋាតយព្កុបុព្វិបឈត្កា”តិអាឌីសុ អដ្ឋាតសឈ្ក បត ចិសុំ សិឈដ្ឋ តបុំសកលិឈព្កាច·

ឃុដ្ឋសឈ្ក “ឃុដ្ឋា ឈព ឲលព្យ សព្វគា, ឃុដ្ឋា ឈយ ឲលព្យ សព្វគា” ព្ពន្ធាឌីសុ [ឌា· ១·១៩·១ជវ; គ· ប· អដ្ឋ· ១·តិស្សឈព្វទចព្វ] សិឈោ ចុត្ចតិ, “បព្ពាពឃុដ្ឋតិដ្ឋិឈពា” ព្ពន្ធាឌីសុ [ឌី· តិ· ១·លិ០] យព្វក់ ចុត្ចតិ, ពទ្ទុកយំ ព្ពឆ លព្ពតិ, ស្វិចចឈត ឃុដ្ឋតិតិ សិដ្ឋំ, ឈសំ ឃុចសយំ· ពិលចាឈពា បត បុរិសតឈោ· ហព្វឃុដ្ឋិចាឈពា ព្ពត្តិលិឈព្កា·

អស្វា ចុត្ចតិ បិសាឈលា, ង្ហស្វា ចុត្ចតិ ពាឃព្កិ, កិស្វា ចុត្ចតិ កឃាតឈពា យហាពាឈោ·

ពព្វ អស្វសឈ្ក “ពំ ឈព បព្ពាឈ កិព្កាយិ, អាយំ បព្កិច អស្វតា [សុ· តិ· ៣វ], យា ព្វំ ចឈទ្ទ ពលិ អស្វតី”តិ បិត្យច្រា· ឈសំ ឃុចសយំ· ង្ហស្វា, កិស្វាសទ្ទាបិ ឃុចសឌិសាតិ ចគត្តិ·

ទ្ធព្យអឈយាក្កុល្លាឈត ឃុដ្ឋ, ពាល្លិចឈត្ត, អលិយ, លឈិយាឈឈោ ច អស្វសឌិសាតិ ចុត្តំ·

យត្ថ សុត្តវិធានំ ន ទិស្សតិ, តត្ថ មហាវុត្តិនា វា សុត្តវិភត្តេន វា រូបំ វិធិយតិ.

ឥតិ រាជាទិយុវាទិគណរាសិ.

អការន្តបុល្លិង្គំ និដ្ឋិតំ.

អាការន្តបុល្លិង្គរាសិ

‘គសឹន’ន្តិ សិលោបិ, សា តិដ្ឋតិ.

‘ឯកវចនយោស្វឃោន’ន្តិ យោសុ ច ឯកវចនេសុ ច រស្សោ, ‘អហោ ឃោន’យិច្ចាទិនា វិធានំ, សា តិដ្ឋន្តិ.

១៩៧. សាស្សំសេ វានង.

អំ, សេសុ គេ ច សាសទ្ទស្ស អានង ហោតិ.

ភោ សាន, ភោន្តោ សា, សំ, សានំ, សេ, សេន, សាហិ, សាភិ, សស្ស, សានស្ស, សានំ, សស្មា, សម្ហា សា, សាហិ, សាភិ, សស្ស, សានស្ស, សានំ, សស្មឹ, សម្ហិសេ, សាសុ.

អថ វា ‘សាស្សំសេ វានង’ន្តិ សុត្តេ វសទ្ទោ អវុត្តសមុច្ចយត្ថោបិ ហោតីតិកត្វា សិតោ សេសាសុ វិភត្តីសុបិ អានង ហោតិ វា, មហាវុត្តិនា ច អានាទេសតោ យោនំ ច.

សា គច្ឆតិ, សានោ គច្ឆន្តិ, សា វា, ហេ ស, ហេ សា, ហេ សាន, ហេ សា, ហេ សានោ, សំ, សានំ, សេ, សានេ ឥច្ចាទិ.

សទ្ទនីតិរូបំ វុច្ចតេ –

សា តិដ្ឋតិ, សា តិដ្ឋន្តិ, សានោ តិដ្ឋន្តិ, ភោ សា, ភោន្តោ សា, សានោ, សានំ, សានេ, សានា, សានេហិ, សានេភិ, សាស្ស, សានំ, សានា, សានេហិ, សានេភិ, សាស្ស, សានំ, សានេ, សានេសូតិ [នីតិ. បទ. ១១១].

ចត្តហា ចុច្ចតិ សតេត្តា [សតេក្កា (អយនរេកាយ, ១-១៣៥ កាធាយំ)]។

១៩៣។ ចត្តហា សតិតិ តោតាតិ។

ចត្តហតោ សស្ស តោ ហោតិ, តិចចតស្ស តាតិ ហោតិ។

ចត្តហាតោ ឆេតិ, ចត្តហាតាតិ ឆេតិ។ តេសំ ឃុចសទ្ទសយំ។

សទ្ទតីតិយំ បត តា, តេសុ ចត្តហិតា, ចត្តហិតោតិ [តីតិ។ បដ។ ១៤៥; (ពត្ត តាយិច្ចត្តហាតាតិ ជិស្សតិ)] ចុត្តំ។

ឥញ្ញហឆយ្ចា, ឥញ្ញហឆយ្ចា, ឥញ្ញហឆយ្ចាតោ។ “សិក្លិតា ឥញ្ញហឆយ្ចិតោ”តិបិ [សំ។ តិ។ ១។១០៥] បិញ្ញត្ត។ តោ ឥញ្ញហឆយ្ចា, តោតេត្តា ឥញ្ញហឆយ្ចា, ឥញ្ញហឆយ្ចាតោ, ឥញ្ញហឆយ្ចិតោ, ឥញ្ញហឆយ្ចាតិ, ឥញ្ញហឆយ្ចាតេ, ឥញ្ញហឆយ្ចិតា, ឥញ្ញហឆយ្ចេហិ។ តេសំ បុទិសសយំ។ ខុចំ បច្ចក្លឆយ្ចាតិ។ ចិចដច្ឆឥសទ្ទេ បត តាយិច្ចត្តុំ តត្តំ, តេសំ ឥញ្ញហឆយ្ចសយំ។ បិញ្ញត្តយំ បត “ឥញ្ញហឆយ្ចាតិ ចិស្សុតោ”តិ [ឌា។ ១។១១។១០០] ច “លេកោ ចិចដច្ឆតោ”តិ [ឌី។ តិ។ ១។១៣៥] ច ជិដ្ឋត្តា ខុតោ សទ្ទា បុទិសទ្ទបិ អកាទត្តាបិ ឃុជ្ជត្តិ។

ចុត្តសិទា ចុច្ចតិ តចចោទោបិតកោសា, ចុត្តសិទា ត្រាហ្ចណោ, ចុត្តសិទា, ចុត្តសិទាតោ, ចុត្តសិទាតិ, ចុត្តសិទាតេ, ចុត្តសិទាតា, ចុត្តសិទាតេហិ។ តេសំ បុទិសសយំ។ បិញ្ញត្តយំ បត “កាបជិកោ យាឈចោ ចុត្តសិទោ”តិបិ [យ។ តិ។ ១។៣១៩] ជិស្សតិ។

ទហា ចុច្ចតិ បិបឆយ្ចា។ ទហា, ទហា, ទហិតោ, ទហាតិ, ទហិតេ, ទហិតា, ទហិតេហិ, ទហិតេតិ, ទហស្ស, ទហិតោ, ទហាតិ...បេ... ទហាតេ, ទហាតេស្វុតិ [តីតិ។ បដ។ ១៤៨] សទ្ទំ សទ្ទតីតិយំ ចុត្តំ, ញ្ញឆ បត យហាចុត្តិតា សិទ្ធំ។

ញ្ញតិ អាកាទត្តបុល្លិក្ខទាសិ។

ញ្ញកាទត្តបុល្លិក្ខទាសិ

‘កឃិត’ត្តិ លេបេបិ, យុតិ កច្ឆតិ។

១៩៥។ លេបេបិ[ក។ ១១៥; ទ្វ។ ១៣៩; តិ។ ១៤១]។

ᨿᩈ, ᩃᩮᨲᩣ ᩮᨶᩣᩅ ᩮᩃᩣᩮᨸᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ‘ᩮᨶᩣᩃᩮᩣᨸᨲᩥᩔᩩ ᨣᩥᩮᨶᩣ’ᨲᩥ ᨣᩥᩮᨶᩣ᪨

ᨿᩩᩅᩥ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨

᪁᪙᪙᪨ᩮᨶᩣᩔᩩ ᨶᩥᩔ᩠ᨿ ᨸᩩᩮᨿ[ᨠ᪨ ᪘᪙; ᩁᩪ᪨ ᪁᪓ᨸ; ᨶᩦ᪨ ᪁᪓᪘]᪨

ᨸᩩᩃ᩠ᩃᩥᨦ᩠ᨣᩮ ᩮᨶᩣᩔᩩ ᨶᩥᩔᨬ᩠ᨬᩔ᩠ᨿ ᨸ-ᨠᩣᩁᩔ᩠ᨿ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ᪨

ᨿᩩᩅᩮᨶᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨

ᨶᩥᩔ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᩁᨲ᩠ᨲᩥᩮᨶᩣ, ᨶᨲ᩠ᨲᩥᩮᨲᩣ᪨

ᨸᩩᩮᨿᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᩋᨭ᩠ᨮᩦᨲᩥ᪨

ᩮᨽᩣ ᨿᩩᩅᩥ, ‘ᩋᨿᩩᩅᩥ ᨧᩣ ᨣᩥᩮᨶᩣ’ᨲᩥ ᨣᩥᩮᨶᩣ, ᩮᨽᩣ ᨿᩩᩅᩦ, ᩮᨽᩣᩮᨶ᩠ᨲᩣ ᨿᩩᩅᩦ, ᩮᨽᩣᩮᨶ᩠ᨲᩣ ᨿᩩᩅᩮᨶᩣ, ᨿᩩᩅᩥᩴ, ᨿᩩᩅᩦ, ᨿᩩᩅᩮᨶᩣ, ᨿᩩᩅᩥᨶᩣ, ᨿᩩᩅᩦᩉᩥ, ᨿᩩᩅᩦᨽᩥ, ᨿᩩᩅᩥᩔ᩠ᨿ, ᨿᩩᩅᩥᩮᨶᩣ, ᨿᩩᩅᩦᨶᩴ, ᨿᩩᩅᩥᩈ᩠ᨾᩣ, ᨿᩩᩅᩥᨿᩣ

᪁᪙ᩃᩥ᪨ᨶᩣᩈ᩠ᨾᩣᩔ᩠ᨿ[ᨠ᪨ ᪂᪁᪓; ᩁᩪ᪨ ᪓᪁; ᨶᩦ᪨ ᪓᪓᪂]᪨

ᨿᩈ, ᩃᩮᨲᩣ ᩈ᩠ᨾᩣᩔ᩠ᨿ ᨶᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ᪨

ᨿᩩᩅᩥᨶᩣ, ᨿᩩᩅᩦᩉᩥ, ᨿᩩᩅᩦᨽᩥ, ᨿᩩᩅᩥᩔ᩠ᨿ, ᨿᩩᩅᩥᩮᨶᩣ, ᨿᩩᩅᩦᨶᩴ, ᨿᩩᩅᩥᩈ᩠ᨾᩥᩴ, ᨿᩩᩅᩥᨿᩥᩴ,ᨿᩩᩅᩦᩔᩩ᪨

ᨸᩈᩥ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨸᩈᩦ, ᨸᩈᩮᨶᩣ, ᩮᨽᩣ ᨸᩈᩥ, ᩮᨽᩣ ᨸᩈᩦ, ᩮᨽᩣᩮᨶ᩠ᨲᩣ ᨸᩈᩦ, ᩮᨽᩣᩮᨶ᩠ᨲᩣ ᨸᩈᩮᨶᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨴᩥ᪨

ᩋᨣ᩠ᨣᩥ ᨩᩃᨲᩥ, ᩋᨣ᩠ᨣᩦ, ᩋᨣ᩠ᨣᩮᨶᩣ, ᩮᨽᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩥ, ᩮᨽᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩦ, ᩮᨽᩣᩮᨶ᩠ᨲᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩦ, ᩮᨽᩣᩮᨶ᩠ᨲᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩮᨶᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨴᩥ᪨

᪉ᨧ ᨣᩥᨭ᩠ᨮᩥ, ᨿᨭ᩠ᨮᩥ, ᨣᨭ᩠ᨮᩥ, ᨿᨭᩥ, ᨸᨲᩥ, ᩋᨵᩥᨸᨲᩥ, ᨣᩉᨸᨲᩥ, ᩮᩈᨶᩣᨸᨲᩥ, ᨶᩁᨸᨲᩥ, ᨿᨲᩥ, ᨬᩣᨲᩥ, ᩈᩣᨲᩥ, ᨧᨲ᩠ᨲᩥ, ᩋᨲᩥᨳᩥ, ᩈᩣᩁᨳᩥ, ᨴᩦᨲ᩠ᨲᩥ, ᩋᩣᨴᩥ, ᩈᨸᩥᨴᩥ, ᨶᩥᨵᩥ, ᩅᩥᨵᩥ, ᩅᩩᨵᩥ, ᨻ᩠ᨿᩣᨵᩥ, ᩈᨿᩣᨵᩥ, ᩈᨶᨵᩥ, ᩈᨸᨵᩥ, ᨶᩥᩁᩩᨸᨵᩥ, ᨴᨶ᩠ᨲᩥ, ᩮᩈᨶᩣᨶᩥ, ᨠᨸᩥ, ᨴᩦᨸᩥ, ᨠᩥᨿᩥ, ᨲᩥᨿᩥ, ᩋᩁᩥ, ᩉᩁᩥ, ᨣᩥᩁᩥ, ᨠᩃᩥ, ᨻᩃᩥ, ᩈᩣᩃᩥ, ᩋᨬ᩠ᨩᩃᩥ, ᨠᨧᩥ,

រចិ, អនិ, យនិ, ខេកនិ, ខេបនិ, រានិ, អហិ, ឌីហិត្តូន្ធាងខេយា៑

ចិខេសរចិឆាតយុត្តខេតា៑

យហាទុត្តិតា អកតាវខេស្សហិបិ ខេកហិចិ ឈេររខេទ្ធាហិ ខេយាគំ ខេគា ខេហាតិ, “៧ យុត្តិខេតា អការខេយុត្តិខេតា, អភការខេយុត្តិខេតា, ខេសលយុត្តិខេតា, អខេសលយុត្តិខេតា, បខេច្ចកយុត្តិខេតា, យុត្តិយុត្តិខេតា”តិ [យហាតិ៑ ១៣] ច “ខាកាល្យុបបត្តា យុត្តិខេតា ចងត្តិ”តិ ច “ឲុកខេយកាឃ ញ្ញុតិឃា, អង្គុង្គ បតិខេតា និយុ”ត្តិ ច [ឌា៑ ១៑១ឲ៑១៣] “បតិខេតា កិខេយគ្គ ចិនិដ្ឋុតារិត” [ចិ៑ ច៑ ១១១] ត្តិ ច “ហំសានិបតិខេតា ញ្ញុខេយ”តិ [ឌា៑ ១៑១ឲ៑ ១ប៍] ច សុត្តបងាតិ ជិស្សត្តិ៑

កាឆាស្ ‘ឈ្វាហ្វាឌិខេត្ត’តិ យុត្តិខេតា កស្ស ឲុត្តញ្ញា ខេហាតិ, ខេបរិខេរាហិខេច្ឆា តចំ យុខេត [អប៑ ខេឆរ ឲ៑ឲ៑៍៣០], ឆយ្ចុងខេស្សា តចំ យុខេត [អប៑ ខេឆរ ឲ៑ឲ៑៍៣០], ឌិរំ ឌីច យហាឌិរ, កហ្សុ តិដ្ឋ យហាយុខេត [អប៑ ខេឆរ ឲ៑១៑៤៤ប៍], បដិក្កហ្សុយហាយុខេត [អប៑ ខេឆរ ឲ៑៣ឲ៑ប៍១]៑ ញុយញ្ញាឃ យហាយុខេតតិ [អប៑ ខេឆរ ឲ៑១៑១៣៍]៑

ខេតាហិខេឃច អំចចតស្ស គត្តា ខេហាតិ, តយាហុ ឲុកំ យុត្តិគំ ចរត្តិ [ឃុ៑ តិ៑ ១៤០], យុត្តិគំ ខេយាតបខេឆស្ និក្ខយាគំ [ឌា៑ ឲ៑ប៍៑៣៣], បិតរំ បុត្តកិន្និគំ [ឌា៑ ១៑១១៑១១សិសិ], សត្តកាយសបិន្និគំ [ឌា៑ ឲ៑ឲ១៑០ឲ១]៑

ញ្ញុនិសខេត្ត បគ –

៤៤ប៍៑ខេដ និស្សិនិទ្ធា[ខេដ និស្សុទ្ធា (យ្ធលបិខេផ)]៑

ញ្ញុនិយ្យានិស្ស ខេដ ខេហាតិ ចា៑

ខេយា ខេតា’ន្ទ ចិតខេយ កន្លំ, អត្តឆយ្ចិទ្ធ ញ្ញុខេស [ឌា៑ ១៑១១៑០៤៤៣]៑ ‘ឈ្វាហ្វាឌិខេត្ត’តិ កស្ស ឲុត្តញ្ញា ខេហាតិ, តិនីងាហិ យហាញ្ញុខេស [ឌា៑ ១៑១០៑០៤៣], តុំ ខេតា’និ សរកំ ញ្ញុខេស [ឌា៑ ១៑១១៑០១១៤], បុខេត្តា ដ្ឋប្សន្ទុតំ ញ្ញុខេស [ឌា៑ ឲ៑០៣៑០០៣]៑

៤៤ដ៍៑ក្តិឃស្ស ខេឃាស្ស៑

ញ្ញុនិយ្យាក្តិឃស្ស ខេឃាស្ស ខេដ ខេហាតិ ចា៑

ᩈᨾᩮᨶ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩣ, ᩈᨾ᩠ᨿᨲ᩠ᨳᨧᩁᩮᨶ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩮᩈ [ᨩᩣ᪨ ᪁᪨᪁᪉᪨᪇᪁᪃]᪨

ᩈᨾᩣᩈᩮ ᨸᨶ ᨾᩉᩮᩈᩥ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨾᩉᩮᩈᩦ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ, ᨾᩉᩮᩈᨿᩮᩣ, ᨾᩉᩮᩈᩥᨶᩮᩣ᪨ ᩋᩴᩅᨧᨶᩮ ᨾᩉᩮᩈᩥᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩥᩔᨲᩥ᪨ “ᩈᨦ᩠ᨣᩣᨿᩥᩈᩩ ᨾᩉᩮᩈᨿᩮᩣ [ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᨣᨶ᩠ᨳᩣᩁᨾ᩠ᨽᨠᨳᩣ ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᨣᨶ᩠ᨳᩣᩁᨾ᩠ᨽᨠᨳᩣ], ᨧᩣᨲᩩᨴ᩠ᨴᩈᩣ ᨾᩉᩮᩈᨿᩮᩣ”ᨲᩥ [ᩋᨽᩥᨵᨾ᩠ᨾᨲ᩠ᨳᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮ ᪁᪁᪉ ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩮ] ᨧ “ᨶ ᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᨲᩣ ᨿᨬ᩠ᨬᩣ, ᩁᩪᨸᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩉᩮᩈᩥᨶᩮᩣ, ᩑᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᨲᩣ ᨿᨬ᩠ᨬᩣ, ᩁᩪᨸᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩉᩮᩈᩥᨶᩮᩣ [ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪁᪨᪁᪉᪀], ᨸᩉᨲ᩠ᨲᩣ ᨾᩉᩮᩈᩥᨶᩮᩣ ᨠᩣᨾᩮ, ᨿᩮᨶ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩣ ᨾᩉᩮᩈᩥᨶᩮᩣ”ᨲᩥ ᨧ “ᨾᩉᩮᩈᩥᩴ ᩅᩥᨩᩥᨲᩣᩅᩥᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ [ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪂᪨᪄᪅᪇] ᨧ “ᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨸᩥ ᨾᩉᩮᩈᩥᨶᩴ, ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨲᩮ ᨾᩉᩮᩈᩥᨶᩴ, ᩁᩪᨸᨣᨲ᩠ᨲᩴ ᨾᩉᩮᩈᩥᨶᩴ [ᨻᩩ᪨ ᩅᩴ᪨ ᪅᪨᪁], ᨻᩥᨾ᩠ᨻᩴ ᨸᩔ ᨾᩉᩮᩈᩥᨶᩴ [ᨩᩣ᪨ ᪂᪨᪁᪉᪨᪅᪀], ᨠᨲᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨾᩉᩮᩈᩥᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ [ᨩᩣ᪨ ᪂᪨᪁᪉᪨᪁᪀᪁] ᨧ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨸᨴᩣᨶᩥ ᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩈᨴ᩠ᨴ –

᪁᪅᪀᪨ ᩈᩥᩔᨣ᩠ᨣᩥᨲᩮᩣ ᨶᩥ[ᨠ᪨ ᪅᪃; ᩁᩪ᪨ ᪁᪃᪃; ᨶᩦ᪨ ᪂᪃᪃; ‘ᩈᩥᩔᩣᨣ᩠ᨣᩥᨲᩮᩣ ᨶᩥ’ (ᨻᩉᩪᩈᩩ)]᪨

ᩋᨣ᩠ᨣᩥᨲᩮᩣ ᩈᩥᩔ ᨶᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ᪨

ᩋᨣ᩠ᨣᩥ ᨩᩃᨲᩥ, ᩋᨣ᩠ᨣᩥᨶᩥ ᨩᩃᨲᩥ, ᩋᨣ᩠ᨣᩦ ᨩᩃᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨣ᩠ᨣᨿᩮᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᨸᩣᩊᩥᨿᩴ ᨸᨶ “ᩋᨣ᩠ᨣᩥ, ᨣᩥᨶᩥ, ᩋᨣ᩠ᨣᩥᨶᩦ”ᨲᩥ ᨲᨿᩮᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩣ ᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ – “ᩁᩣᨣᨣ᩠ᨣᩥ, ᨴᩮᩣᩈᨣ᩠ᨣᩥ, ᨾᩮᩣᩉᨣ᩠ᨣᩦ”ᨲᩥ [ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪇᪨᪃᪉] ᨧ “ᨨᨶ᩠ᨶᩣ ᨠᩩᨭᩥ ᩋᩣᩉᩥᨲᩮᩣ ᨣᩥᨶᩥ, ᩅᩥᩅᨭᩣ ᨠᩩᨭᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᩮᩣ ᨣᩥᨶᩥ [ᩈᩩ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪁᪉], ᨾᩉᩣᨣᩥᨶᩥ ᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩃᩥᨲᩮᩣ [ᨳᩮᩁᨣᩤ᪨ ᪅᪀᪃ (ᨳᩮᩣᨠᩴ ᩅᩥᩈᨴᩥᩈᩴ)], ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩮᩣ ᨩᩣᨿᨲᩮ ᨣᩥᨶᩦ”ᨲᩥ [ᨩᩣ᪨ ᪁᪨᪁᪀᪨᪃᪅] ᨧ “ᩋᨣ᩠ᨣᩥᨶᩥᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩃᩥᨲᩴ ᨸᩅᩥᩈᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ [ᩈᩩ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪉᪅᪃] ᨧ᪨ ᨲᩮᩈᩴ ᩅᩥᩈᩩᩴ ᩅᩥᩈᩩᩴ ᩁᩪᨸᨾᩣᩃᩣ ᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ᪨

ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥ, ᨸᨲᩥ, ᩋᨵᩥᨸᨲᩥ, ᩈᩮᨶᩣᨸᨲᩥ, ᩋᨲᩥᨳᩥ, ᩈᩣᩁᨳᩥᩈᨴ᩠ᨴᩮᩉᩥ ᨧ ᨿᩮᩣᨶᩴ ᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᩴᩅᨧᨶᩔ ᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ, ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᨶᩮᩣ, ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᨶᩴ, ᨸᨲᩥᨶᩮᩣ, ᨸᨲᩥᨶᩴ, ᩋᨵᩥᨸᨲᩥᨶᩮᩣ, ᩋᨵᩥᨸᨲᩥᨶᩴ, ᩈᩮᨶᩣᨸᨲᩥᨶᩮᩣ, ᩈᩮᨶᩣᨸᨲᩥᨶᩴ, ᩋᨲᩥᨳᩥᨶᩮᩣ, ᩋᨲᩥᨳᩥᨶᩴ, ᩈᩣᩁᨳᩥᨶᩮᩣ, ᩈᩣᩁᨳᩥᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨣᩉᨸᨲᨿᩮᩣ, ᨩᩣᨲᩥᨸᨲᨿᩮᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᨶᩥ ᨶᩥᨧ᩠ᨧᩁᩪᨸᩣᨶᩥ ᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩋᩣᨴᩥᩈᨴ᩠ᨴ –

‘ᩁᨲ᩠ᨿᩣᨴᩦᩉᩥ ᨭᩮᩣ ᩈ᩠ᨾᩥᨶᩮᩣ’ᨲᩥ ᩈ᩠ᨾᩥᨶᩮᩣ ᨭᩮ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᩣᨴᩥᨾ᩠ᩉᩥ, ᩋᩣᨴᩥᨿᩴ ᩋᩣᩁᨻ᩠ᨽᩮ, ᨠᩣᨧᩣᨴᩮ, ᨸᩥᨭᩣᨴᩮ᪨ “ᩋᩣᨴᩥᩴ, ᨠᩣᨧᩣᨴᩥᩴ, ᨸᩥᨭᩣᨴᩥᩴ” ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᩈᩩ ᨸᨶ ᩋᩣᨵᩣᩁᨲ᩠ᨳᩮ ᨴᩩᨲᩥᨿᩣ ᩅᩥᨿ “ᩍᨾᩴ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᩴ, ᩍᨾᩴ ᨴᩥᩅᩈᩴ, ᨸᩩᩁᩥᨾᩴ ᨴᩥᩈᩴ, ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᩴ ᨴᩥᩈᩴ, ᨲᩴ ᨡᨱᩴ, ᨲᩴ ᩃᨿᩴ, ᨲᩴ ᨾᩩᩉᩩᨲ᩠ᨲᩴ” ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᩈᩩ ᩅᩥᨿ᪨

ពួគានិ នយានេ ឈិស្ស ជាំនេសាកានេចា ចុគ្គតិ៉

១៤៧៉ ពួនេតាញ្ញានេត្តបុនេយ៉

បុនេយ អញ្ញាបេត្តនយានេ ពួ-ពានេយ្យាបេយា, ក្ខតិឃានេឃាត់ ពនេយត នេតា, នេត នេហាត្តិ ចា៉ ឃុត្តចិកនេត្តត ក្តត្តាទបេត្តនយានេបិ ក្ខចិ នេឃាត់ នេតា, នេត នេហាត្តិ៉

បឲយានេឃាយិ្យ

យិដ្ឋាឌិដ្ឋិនេតា, នយុាឌិដ្ឋិនេតា, យុដ្ឋស្សតិនេតា, ក្ខបដ្ឋិតស្សតិនេតា, អនានេទ នាទេយតិនេតា [ឆ៉ ប៉ ១១], តិយុាតទតិនេតា នេឆចា, នេឃ នេឆចា ចនចត្តិនេតា [ង៉ំ តិ៉ ១៉១៩ប័], អនេដ្ឋនេត ចក្កចត្តិនេតា, ឆនេយុ ឆយុាតុចត្តិនេតា [ង៉ំ តិ៉ ៤៉ា១៣], នក្កុ ឃុពតិនេតា ឃត្តិ [ឆ៉ ប៉ ១៦៩], នេតាយទ’ក្ខនបាលិនេតា [ឌា៉ ១៉១១៉១១២], ឆល្លយក្កុទបាលិនេតា, អទិឃចុត្តិនេតា, តិបពា នត្តចុត្តិនេតា ពួក្ខាឌិ៉

ក្ខតិឃានេឃាយិ្យ

យុដ្ឋស្សតិនេត, ក្ខបដ្ឋិតស្សតិនេត, អទិឃចុត្តិនេត, នេតាយទ’ក្ខនបាលិនេត [ឌា៉ ១៉១១៉១៤០] ពួក្ខាឌិ៉

ចានេត្តច? យិដ្ឋាឌិដ្ឋិ ឌតា ពក្ខត្តិ, យិដ្ឋាឌិដ្ឋិ ឌនេត បស្សតិ៉

ពក្ខុ បត “នេតាយទ’ក្ខនបាលានេឃា, អនេត្ត ចិនាទេយតនេឃា”តិ [ព៉ ១៤៣] ក្ខុបិតិ ពួឆ ពួក្ខត្តិ៉

អញ្ញានេត្តតិ កិ? យិដ្ឋាឌិដ្ឋិនេឃា ឆយុា, យិដ្ឋាឌិដ្ឋិនេឃា ឆនេយុ៉

បុនេយតិ កិ? យិដ្ឋាឌិដ្ឋិតិនេឃា ពួត្តិនេឃា, យិដ្ឋាឌិដ្ឋិតិ ក្ខលិតិ៉

១៤៨៉ នេត ឃុិនេតា ក្ខចិ[តិ៉ ៣៤៨]៉

បុនេយ អញ្ញានេត្ត ពួនេតា ឃុិនេតា ក្ខចិ នេត នេហាតិ៉

កតញ្ញុយិវុនេ បេរិវយិ្យសីលចនេត្ត អទិយតុត្តិនេ [ដា· ១·១០·លិប]· វត្តាកាយវយិឌ្ឌិនេ ក្យលេ, លត្តបិលិនេ, ឌល្លបិលិនេ,

តោាយទ’ក្តុវបិលិនេ [ដា· ១·១១·១៥០] ព្ពក្ខាគិ·

ហុត្តចិករេត្តត ព្រូតោាបិ ស្វិតោ ក្ចចិ នេ តោាតិ, យាតក្កស្វិ ឃវឃ្សិនេ [ដា· ១·១៥·៥៩], នេចចល្លិនេ, ព្រាហ្វចល្លិនេ, អទហត្តយិ្យតាគិនេ

[នេឆទកា· ១១ប៍១] ព្ពក្ខាគិ·

ព្ពការរន្តបុល្លិង្គនាមិ និដ្ឋិតោ·

ឤការន្តបុល្លិង្គនាមិ

ឤការន្តេ ‘សិបិរ្យា’តបុំវកឃ្យា’តិ ហុតេត្តត សិបិរ្យឃ្យត្តំ តត្តិ, ‘កេ ចា’តិ កេ បទេទ ចិកបេ្យត ទឃ្យា, តោាហុ ច អំ, តា, ន, ស្វា, ស្វិំ ហុ ច

‘ឲកចចតតោាស្វតោាត’ត្តិ តិច្ចំ ទឃ្យា, ឌល្លិ កច្ឆតិ· ‘ដត្ត តោាតុ’ ព្ពក្ខាគិហុតេត្តត ចិកបេ្យត តោាតំ តេលិបិ, ឌល្លិ កច្ឆត្តិ·

បេក្ល –

១លិ៦·តោាតំ តោាតោ បុតេយ[ក· ១៦៣; រូ· ១៣៤; តី· ៣៣១, ៣៣៦]·

បុតេយ ឈវវឌ្ឍាយ្យាព្រា-ការតោា បឌយា, ត្យតិឃាតោាតំ កតេយត តោា, តេ តោាត្តិ ចា·

ឌល្លិតោា កច្ឆត្តិ, តោាឌល្លិ, តោា ឌល្លិ, តោាតត្តា ឌល្លិតោា, ឌល្លិ·

១លិ៣·តំ ឍីតោា[ក· ១៦៣; រូ· ១៣៦; តី· ៣៣១]·

បុតេយ ឈវវឌ្ឍាយ្យាព្រា-ការតោា អំចចតឃ្យ តំ តោាតិ ចា·

ឌល្លិតំ·

១លិ៣·តោា ចា[’តោា’ (ពាហ្វហុ)]·

ᨸᩩᨾᩮ ᨫᨲᩮᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᩣᨿᩮᩣᩔ ᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨧ᪨

ᨴᨱ᩠ᨯᩦ , ᨴᨱ᩠ᨯᩥᨶᩮᩣ, ᨴᨱ᩠ᨯᩥᨶᩮ, ᨴᨱ᩠ᨯᩥᨶᩣ, ᨴᨱ᩠ᨯᩦᩉᩥ, ᨴᨱ᩠ᨯᩦᨽᩥ, ᨴᨱ᩠ᨯᩥᩔ, ᨴᨱ᩠ᨯᩥᨶᩮᩣ, ᨴᨱ᩠ᨯᩦᨶᩴ, ᨴᨱ᩠ᨯᩥᩈ᩠ᨾᩣ, ᨴᨱ᩠ᨯᩥᨾ᩠ᩉᩣ ᨴᨱ᩠ᨯᩥᨶᩣ, ᨴᨱ᩠ᨯᩦᩉᩥ, ᨴᨱ᩠ᨯᩦᨽᩥ, ᨴᨱ᩠ᨯᩥᩔ, ᨴᨱ᩠ᨯᩥᨶᩮᩣ, ᨴᨱ᩠ᨯᩦᨶᩴ, ᨴᨱ᩠ᨯᩥᩈ᩠ᨾᩥᩴ, ᨴᨱ᩠ᨯᩥᨾ᩠ᩉᩥ

᪑᪗᪙᪨ ᩈ᩠ᨾᩥᨶᩮᩣ ᨶᩥ[ᨠ᪨ ᪒᪒᪙; ᩁᩪ᪨ ᪑᪓᪓; ᨶᩦ᪨ ᪓᪑᪙]᪨

ᨫᨲᩮᩣ ᩈ᩠ᨾᩥᨶᩮᩣ ᨶᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨧ᪨

ᨴᨱ᩠ᨯᩥᨶᩥ᪨

‘ᨶᩮ ᩈ᩠ᨾᩥᨶᩮᩣ ᨠ᩠ᩅᨧᩦ’ᨲᩥ ᩅᩥᨠᨸ᩠ᨸᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩈ᩠ᨾᩥᨶᩮᩣ ᨶᩮ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨴᨱ᩠ᨯᩥᨶᩮ, ᨴᨱ᩠ᨯᩦᩈᩩ᪨

ᩑᩅᩴ ᨧᨠ᩠ᨠᩦ, ᨸᨠ᩠ᨡᩦ, ᩈᩩᨡᩦ, ᩈᩥᨡᩦ, ᨧᩣᨣᩦ, ᨽᩣᨣᩦ, ᨽᩮᩣᨣᩦ, ᨿᩮᩣᨣᩦ, ᩈᨦ᩠ᨥᩦ, ᨧᩣᨩᩦ, ᨵᨩᩦ, ᨽᨩᩦ, ᨣᨱ᩠ᨮᩦ, ᨴᨱ᩠ᨮᩦ, ᨴᩣᨮᩦ, ᨬᩣᨱᩦ, ᨸᩣᨱᩦ, ᨣᨱᩦ, ᨣᩩᨱᩦ, ᨧᨾ᩠ᨾᩦ, ᨵᨾ᩠ᨾᩦ, ᩈᨩ᩠ᨫᩣᨿᩦ, ᨸᩤᨸᨠᩣᩁᩦ, ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦ, ᨾᩣᨿᩣᩅᩦ, ᨾᩮᨵᩣᩅᩦ, ᨽᩩᨲ᩠ᨲᩣᩅᩦ, ᨽᨿᨴᩔᩣᩅᩦ, ᨿᩈᩔᩦ, ᨲᩮᨩᩔᩦ, ᩉᨲ᩠ᨳᩦ, ᨸᨲ᩠ᨲᩦ, ᨴᨶ᩠ᨲᩦ, ᨾᨶ᩠ᨲᩦ, ᩈᨲ᩠ᨲᩩᨥᩣᨲᩦ, ᩈᩦᩉᨶᩣᨴᩦ, ᩈᩣᨾᩦ, ᨸᩥᨿᨸ᩠ᨸᩈᩴᩈᩦ᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᨴᩔᩦ, ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩔᩦ ᨴᨱ᩠ᨯᩣᨴᨿᩮᩣ᪨ ᨠᩣᨾᩃᩦ, ᩈᩮᨶᩣᨲᩦ, ᩈᩩᨵᩦ ᨴᨱ᩠ᨯᩣᨴᩦᩈᩩ ᨸᨶ ᩈ᩠ᨾᩥᨶᩮᩣ ᨶᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨

ᩅᩥᩈᩮᩈᩅᩥᨵᩣᨲᨷ᩠ᨿᨧ᩠ᨧᨲᩮᩣ᪨

ᨾᩉᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨶᩣ ᨿᩮᩣᩈᩩ ᨫᩦ-ᨠᩣᩁᩔᩣᨸᩥ ᨠ᩠ᩅᨧᩥ ᩍᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ,

“ᩉᩴᩈᩣ ᨠᩮᩣᨬ᩠ᨧᩣ ᨾᨿᩪᩁᩣ ᨧ, ᩉᨲ᩠ᨳᨿᩮᩣ ᨸᩈᨴᩣ ᨾᩥᨣᩣ;

ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᩈᩦᩉᩔ ᨽᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨠᩣᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨲᩩᩃ᩠ᨿᨲᩣ [ᨩᩣ᪨ ᪑᪨᪒᪨᪑᪐᪒]᪨

ᨸᩩᩁᩥᩈᩣᩃᩪ ᨧ ᩉᨲ᩠ᨳᨿᩮᩣ, ᩈᨬ᩠ᨬᨲᩣ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᨿᩮᩣ [ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪙᪨᪑᪗], ᩋᨸᨧᩮ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᨿᩮᩣ”ᨲᩥ ᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ‘ᩉᨲ᩠ᨳᨿᩮᩣ’ᨲᩥ ᩉᨲ᩠ᨳᩥᨶᩮᩣ, ‘ᨸᩩᩁᩥᩈᩣᩃᩪ’ᨲᩥ ᨸᩩᩁᩥᩈᩃᩮᩣᩃᩣ ᩅᩊᩅᩣᨾᩩᨡᨿᨠ᩠ᨡᩥᨶᩥᨿᩮᩣ, ‘ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᨿᩮᩣ’ᨲᩥ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩥᨶᩮᩣ, ‘ᩋᨸᨧᩮ’ᨲᩥ ᨸᩪᨩᩮᨿ᩠ᨿ᪨

ᩈᩩᩔᩣᨸᩥ ᨠ᩠ᩅᨧᩥ ᨶᩩ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩈᩩᩈᩩᩴ ᩅᨲ ᨩᩦᩅᩣᨾ, ᩅᩮᩁᩥᨶᩮᩈᩩ ᩋᩅᩮᩁᩥᨶᩮᩣ [ᨵ᪨ ᨸ᪨ ᪑᪙᪗], ᩅᩮᩁᩥᨶᩮᩈᩩ ᨾᨶᩩᩔᩮᩈᩩ, ᩅᩥᩉᩁᩣᨾ ᩋᩅᩮᩁᩥᨶᩮᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ

‘ᨷᩮᨯᩥᨲᩮᩈ᩠ᩅ’ᨲᩥ ᨷᩮᨯᩦᨻᩥᨲ᩠ᨲᨷᩮᨲ᩠ᨲᩈ᩠ᩅ᩼

ᨶᨿᩮᨶᨸᩥ ᨷᨮᨾᩣᨿᩮᨾᩣᩔ ᨽᩮᩣᨲ᩠ᨳ, ᨴᩩᨲᩥᨿᩣᨿᩮᨿᩣᩔ ᨽᩮᩣᨲ᩠ᨳ ᨽᩮᨲ᩠ᨳᨬ᩠ᨬᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᩼ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩑᨠᩮ ᨽᩮᩣᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ ᨸᩣᩊᩥᨿᩴ ᨽᩮᨲ᩠ᨳ ᨷᨲ ᨴᩩᨭ᩠ᨮᩮᨲ, “ᩋᩔᨿᩮᨶ ᨶᨿᨶᨿᩣᨲᩥᨽᩮ [ᩋ᩼ ᨶᩥ᩼ ᨸ᩼᪑᪐], ᨽᩮᩁ ᨸᩥᨶᩣᨲᩥᨸᩥᨲᩥᨽᩮ [ᨧᩪᩊᨶᩥ᩼ ᪗᪒], ᨿᨬ᩠ᨬᩮᨠ ᨸᩥᨥᨠᩣᩃᩥᨽᩮ [ᨩᩣ᩼ ᪒᪒᪒᪑ᩃ᩠ᩃ᪒᪑], ᨿᩣᩃᨯᩣᨴᩥᨽᩮ [ᨩᩣ᩼ ᪒᪒᪒᪑ᩃ᩠ᩃ᪒ᩃ᩠ᩃ], ᨠᩣᩈᩥᨣᩩᨲ᩠ᨲᨿᨯᩣᨴᩥᨽᩮ [ᨩᩣ᩼ ᪒᪒᪒᪑᪗᪓], ᨧᨱ᩠ᨱᨧᩮᨲ᩠ᨲ ᨥᨶᩔᩥᨽᩮ [ᨴᩦ᩼ ᨶᩥ᩼ ᪒᪒ᨸ᪒], ᨧᩣᨷᩉᩮᨲ᩠ᨳ ᨠᩃᩥᨸᩥᨽᩮ, ᨦᩮᨠᩣ ᨠᩔᩁᨧᨱ᩠ᨱᩥᨽᩮ [ᨩᩣ᩼ ᪒᪒᪑᪑᪑], ᨸᩮᩣᨲ᩠ᨳᩩᨠᩮᨶ ᨽᩮᨧᨧᨱ᩠ᨯᩥᨽᩮ, ᨶᨿᩩᨯ᩠ᨰᩁᨲᩥ ᨸᩥᩃᩥᨽᩮ [ᩋᨸ᩼ ᨳᩮᩁᩦ ᪒᪒᪑᪒ᩃ᩠ᩃ], ᩑᩅᩴ ᨩᩁᩣ ᨧ ᨿᨣ᩠ᨣ ᨧ,
ᩋᨯᩥᨧᨲ᩠ᨲᩥ ᨸᩥᩃᩥᨽᩮ”ᨲᩥ [ᨻᩩ᩼ ᨶᩥ᩼ ᪑᪑᪗᪙] ᨯᩥᩔᨲ᩠ᨲᩥ᩼ ᨲᨲ᩠ᨳ ‘ᨠᩔᩁᨧᨱ᩠ᨱᩥᨽᩮ’ᨲᩥ ᨷᨠᩔᩁᨧᨱ᩠ᨱᨧᩮᨲ᩠ᨲ᩼ ᨻᩥᨽᩮᩣ ᨽᩮᨲ᩠ᨳ ᨷᨲ “ᨿᩣᨲᨦ᩠ᨠᩥᨻᩥ ᨥᨶᩔᩥᨽᩮ” ᨧᩪᨭ᩠ᨮᩣᨯᩦᨶᩥ [ᨩᩣ᩼ ᪒᪑᪗᪗᪙] ᨸᩩᨻ᩠ᨻ ᨴᩩᨲ᩠ᨲᩣᨽᩮᨧ᩼

ᨷᩣᨠᩣᩁᨲ᩠ᨲᨸᩩᩃ᩠ᩃᩥᨦ᩠ᨣᩁᩣᩈᩥ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ᩼

ᨦᨠᩣᩁᨲ᩠ᨲᨸᩩᩃ᩠ᩃᩥᨦ᩠ᨣᩁᩣᩈᩥ

ᨠᩥᨧ᩠ᨧᩣᨯᩥᨠᨶᩁᩣᩈᩥ

‘ᨠᩈᩥᨲ’ᨲ᩠ᨲᩥ ᩈᩥᩃᩮᩣᨸᩥ, ᨠᩥᨧ᩠ᨧ᩼ ᨥᩮᩣᨽᩥ ᩃᩮᩣᨸ ᨯᩦᨥᩮᩣ, ᨠᩥᨧ᩠ᨧ᩼

ᨷᨣ᩠ᨣ –

᪑ᩃ᩠ᩃᩃ᩠ᩃ᩼ᩃᩥ ᨥᩮᩣᨽᩥ ᨧᩮᩣ ᨸᩩᨿ[ᨠ᩼ ᪑᪑᪗; ᨶ᩼ ᪑᪓᪓; ᨶᩦ᩼ ᪒᪗᪓]᩼

ᨸᩩᨿ ᩃᨶᨬ᩠ᨬᩥ ᨦᨧᨱ᩠ᨱᩥ ᨥᩮᩣᨽᩥ ᨧᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨧᩣᨲᩥ ᨥᩮᩣᨽᩥ ᨧᩮᩣ᩼

᪑ᩃ᩠ᩃᨸ᩼ᩮᨧᨧᩮᩣᩈᩩᩃᩩᩔ[ᨠ᩼ ᪗ᩃ᩠ᩃ; ᨶ᩼ ᪑᪓᪙; ᨶᩦ᩼ ᪒᪙᪐]᩼

ᨸᩩᨿ ᨧᩮ, ᨧᩮᩣᩈᩩ ᨷᩁᩈᩩ ᩃᨶᨬ᩠ᨬᩔ ᨦ-ᨠᩣᩁᩔ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ᩼

ᨠᩥᨧ᩠ᨧᨧᩮᩣ᩼

លុស្សាតិ កិំ? សយម្ភុវោ។

ភោ ភិក្ខុ, ភោ ភិក្ខូ, ភោន្តោ ភិក្ខូ។

១៤៨។ បុមាលបនេ វេវោ[ក។ ១១៩; រូ។ ១៣៤; នី។ ២៨១]។

បុមេ អាលបនេ លសញ្ញម្ហា ឧ-ការតោ យោស្ស វេ, វោ ហោន្តិ វា។

ភោន្តោ ភិក្ខវេ, អថ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ “ភិក្ខវោ”តិ [ម។ និ។ ១។១], ទេវកាយា អភិក្កន្តា, តេ វិជានាថ ភិក្ខវោ [ទី។ និ។ ២។ ២២៣], ភិក្ខុំ, ភិក្ខូ, ភិក្ខវោ, ភិក្ខុនា។ ‘សុនំហិសូ’តិ ទីឃោ, ភិក្ខូហិ, ភិក្ខូភិ, ភិក្ខុស្ស, ភិក្ខុនោ, ភិក្ខូនំ, ភិក្ខុស្មា, ភិក្ខុម្ហា, ភិក្ខុនា, ភិក្ខូហិ, ភិក្ខូភិ, ភិក្ខុស្ស, ភិក្ខុនោ, ភិក្ខូនំ, ភិក្ខុស្មិំ, ភិក្ខុម្ហិ,ភិក្ខូសុ។

ឯវំ មង្កុ, មន្ធុ, ឧច្ឆុ, បដុ, ភាណុ, សេតុ, កេតុ, សត្តុ, សិន្ធុ, ពន្ធុ, ការុ, នេរុ, មេរុ, រុរុ, វេឡុ ពាហ្វាទយោ។

វិសេសវិធានមុច្ចតេ។

ហេតុ, ជន្តុ, កុរុសេខ្លសុ ‘ជន្តុហេតុ’ ឥច្ចាទិសុត្តេន វិកប្បេន យោនំ លោបោ, ហេតុ ធម្មា, ហេតូ ធម្មា, អតីតេ ហេតវោ បញ្ច។

១៥០។ យោម្ហិ វា ក្វចិ[ក។ ៨៤; រូ។ ១៣៩; នី។ ២៩០]។

យោសុ លសញ្ញិតោ ឧ-ការស្ស ក្វចិ អ ហោតិ វា។

អតីតេ ហេតយោ បញ្ច។

វាតិ កិំ? ហេតុយោ។

ក្វចីតិ កិំ? ភិក្ខវោ។

ភោ ហេតុ, ភោ ហេតូ, ភោន្តោ ហេតូ, ហេតវោ, ហេតយោ, ហេតុយោ វា, ហេតុំ, ហេតូ, ហេតវោ, ហេតយោ, ហេតុយោ វា។

ເສສໍ ຠິກ຺ຂຸສມໍ.

ຊນ຺ຕຸ ຄຈ຺ຉຕິ, ຊນ຺ຕູ, ຊນ຺ຕເຍາ, ຊນ຺ຕຸເຍາ ວາ.

໑໕໑. ຊນ຺ຕາທິເຕາ ເນາ ຈ[ກ. ໑໑໘; ຣູ. ໑໙໙; ນີ. ໒໘໓; ‘ຊນ຺ຕ຺ວາທິເຕາ’ (ພຫູສຸ)].

ປຸເມ ຊນ຺ຕາທິເຕາ ເຍານໍ ເນາ ຈ ເຫາຕິ ເວາ ຈ.

ຊນ຺ຕຸເນາ, ຊນ຺ຕເວາ, ເຠາຊນ຺ຕຸ, ເຠາຊນ຺ຕູ, ເຠາເນ຺ຕາ ຊນ຺ຕູ, ຊນ຺ຕເຍາ, ຊນ຺ຕຸເຍາ, ຊນ຺ຕຸເນາ, ຊນ຺ຕເວາ, ຊນ຺ຕຸໍ, ຊນ຺ຕູ, ຊນ຺ຕເຍາ, ຊນ຺ຕຸເຍາ, ຊນ຺ຕຸເນາ, ຊນ຺ຕເວາ. ເສສໍ ຠິກ຺ຂຸສມໍ.

ກຸຣຸ, ກຸຣູ, ກຸຣເຍາ, ກຸຣຸເຍາ, ກຸຣຸເນາ, ກຸຣເວາຕິ ສພ຺ພໍ ຊນ຺ຕຸສມໍ.

“ອເຊ຺ຊວ ຕໍ ກຸຣເຍາ ປິປຍາຕຸ [ຊາ. ໒.໒໒.໑໙໒໒], ຠນ຺ຕ຺ຕິ ຕໍ ກຸຣເຍາ ຊຍ຺ຍເນນ [ຊາ. ໒.໒໒.໑໙໓໑], ອເຊ຺ຊວ ຕໍ ກຸຣເຍາ ປິປຍາຍີ”ຕິ [ຊາ. ໒.໒໒.໑໙໒໓] ທິສ຺ສນ຺ຕິ.

ມຫາວຸຕ຺ຕິນາ ລເນາປິ ອິຈຈນສ຺ສ ກ຺ວຈິ ນໍ ເຫາຕິ, “ກິມຕ຺ຕິນໍ ຠິກ຺ຂຸນໍ ອາຫຸ, ຠິກ຺ຂຸນມາຫຸ ຍກ຺ກຸເຫສິ, ຠິກ຺ຂຸນມາຫຸ ຍກ຺ກຸທີຈິ, ຍຸທ຺ທໍ ອາທິທ຺ທພນ຺ຕກ”ນ຺ຕິ ທິສ຺ສນ຺ຕິ, ຕຖາ “ເທາກຕິສ຺ລ ປກ຺ຊຸນໍ, ເຠາກາຕຍ຺ຈາ ປກ຺ຊຸນໍ [ຘ. ປ. ໑໖໘], ຈິຍ຺ຍາຬຍ຺ຈາ ຈິທາກ຺ຍຸນ”ນ຺ຕິ ຈ. ຕຕ຺ຕ ‘ກິມຕ຺ຕິນ’ນ຺ຕິ ກິສກາຈໍ, ‘ຍກ຺ກຸເຫສິ’ນ຺ຕິ ຍກ຺ກຸ ເຫເສນ຺ຕໍ, ‘ຍກ຺ກຸທີຈິ’ນ຺ຕິ ຍເກ຺ກຸ ທີຈນ຺ຕໍ, ‘ເທາກຕິສ຺ລ’ນ຺ຕິ ເທາກາຕໍ ກ຺ຍຸລິຈກກ຺ວຕໍ, ‘ປກ຺ຊຸນ’ນ຺ຕິ ປກິຊ຺ຊນສີລໍ, ‘ຈິທາກ຺ຍຸນ’ນ຺ຕິ ຈິທຊ຺ຊນສີລໍ. ກຕ຺ຕິ ປເຍຍນ຺ຕປ຺ປິ ທິສ຺ສຕິ, ຕຕ຺ຕ ນາກເຍາ.

ຍຸຕິ ຠິກ຺ຂາທິກຬທາສິ.

ສຕ຺ຕາທິກຬທາສິ

ສຕ຺ຕາທິທາສິ

໑໕໒. ສຕ຺ຖຸປິຕາທີນມາ ສິສ຺ມິໍ[ກ. ໒໘໘; ຣູ. ໑໙໕; ນີ. ໓໑໑].

ᩈᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᨸᩁᩮ ᩃ᩠ᨲᩩᨸᨧ᩠ᨧᨿᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ, ᨠᨲ᩠ᨲᩩᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᨶᩴ ᨸᩥᨲᩣᨴᩦᨶᨬ᩠ᨧ ᩏ-ᨠᩣᩁᩮᩣ ᩋᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ 'ᨣᩈᩥ'ᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩥᩃᩮᩣᨸᩮᩣ᪨

ᩈᨲ᩠ᨳᩣ᪨

᪑᪖᪒᪨ ᩃ᩠ᨲᩩᨸᩥᨲᩣᨴᩦᨶᨾᩈᩮ [ᨠ᪨ ᪒᪐᪐; ᩁᩪ᪨ ᪑᪖᪖; ᨶᩦ᪨ ᪓᪑᪒]᪨

ᩈᨾ᩠ᩉᩣᩋᨬ᩠ᨬᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩥᨣᨱᩮ ᨸᩁᩮ ᩃ᩠ᨲᩩ, ᨸᩥᨲᩣᨴᩦᨶᩴ ᩏ-ᨠᩣᩁᩮᩣ ᩋᩣᩁᨦ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

᪑᪖᪓᪨ ᩋᩣᩁᨦ᩠ᩈ᩠ᨾᩣ [ᨠ᪨ ᪒᪐᪓; ᩁᩪ᪨ ᪑᪙᪐; ᨶᩦ᪨ ᪓᪒᪑]᪨

ᩋᩣᩁᨦᨲᩮᩣ ᨿᩮᩣᨶᩴ ᨭᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᩣ᪨

᪑᪖᪔᪨ ᨣᩮ ᩋ ᨧ [ᨠ᪨ ᪒᪓᪙; ᩁᩪ᪨ ᪑᪖᪒; ᨶᩦ᪨ ᪓᪑᪙, ᪓᪑᪖-᪗]᪨

ᨣᩮ ᨸᩁᩮ ᩃ᩠ᨲᩩ, ᨸᩥᨲᩣᨴᩦᨶᩴ ᩏ-ᨠᩣᩁᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋ ᨧ ᩋᩣ ᨧ᪨ ᨽᩮᩣᩈᨲ᩠ᨳ, ᨽᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ, ᨽᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᩣ, ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩴ᪨

᪑᪖᪕᪨ ᨭᩮᩣᨭᩮ ᩅᩣ [ᨠ᪨ ᪒᪐᪓; ᩁᩪ᪨ ᪒᪙᪐; ᨶᩦ᪨ ᪓᪒᪑]᪨

ᩋᩣᩁᨦᨲᩮᩣ ᨿᩮᩣᨶᩴ ᨠᨾᩮᨶ ᨭᩮᩣ, ᨭᩮ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᩅᩣᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩅᩅᨲ᩠ᨳᩥᨲᩅᩥᨽᩣᩈᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᨵᩣᨶᩈᩣᨾᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣ᪨ ᨸᩩᨶ ᩅᩥᨵᩣᨶᩴ ᩃᩉᩩᨠᩣᩁᨲ᩠ᨳᩴ᪨

ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᩣ, ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮ᪨

᪑᪖᪖᪨ ᨭᩥᨶᩣᩈ᩠ᨾᩣᨶᩴ [ᨠ᪨ ᪒᪐᪖, ᪒᪖᪐; ᩁᩪ᪨ ᪑᪙᪑, ᪑᪙᪐; ᨶᩦ᪨ ᪓᪒, ᪓᪓᪒]᪨

ᩋᩣᩁᨦᨲᩮᩣ ᨶᩣ, ᩈ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᨭᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩣ, ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᩉᩥ, ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᩈᩩ᪨

᪑᪕᪕᪨ ᩃᩮᩣᨸᩮᩣ[ᨠ᪨ ᪒᪐᪙; ᩁᩪ᪨ ᪑᪔᪙; ᨶᩦ᪨ ᪓᪑᪕]᪨

ᩃ᩠ᨲᩩ, ᨸᩥᨲᩣᨴᩦᩉᩥ ᩈᩃᩮᩣᨸᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨧ᪨

ᩈᨲ᩠ᨳᩩ, ᩈᨲ᩠ᨳᩩᩔ, ᩈᨲ᩠ᨳᩩᨶᩮᩣ᪨

᪑᪕᪖᪨ ᨲᩳᨿᩥ᩠ᨿᨧᩣ[ᨠ᪨ ᪒᪐᪑; ᩁᩪ᪨ ᪑᪔᪙; ᨶᩦ᪨ ᪓᪑᪔]᪨

ᨲᩳᨿᩥ᩠ᨿᩅᩈᩮᩁ ᩃ᩠ᨲᩩ, ᨸᩥᨲᩣᨴᩦᨲᩳ ᩏ-ᨠᩣᩁᩮᩁᩣ ᩋᩣᩁᨴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨧ᪨ ᨯ᩠ᨴᩮᨿᩘ ᨿᩉᩣᨠᩣᨿ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩣᨲᩳ ᩅᨠᩣ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᨭᨠᩣᩉ᩠ᨿ ᨸᩩᨷ᩠ᨻ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ [ᩋᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨ ᪑᪒ᩃᩥ]᪨ ᩈᨲ᩠ᨳᩩᨲᩳ᪨

᪑᪖᪐᪨ ᩋᩣ[ᨠ᪨ ᪒᪐᪙; ᩁᩪ᪨ ᪑᪔᪓; ᨶᩦ᪨ ᪓᪑ᩃᩥ]᪨

ᨲᩳᨿᩥ᩠ᨿᩅᩈᩮᩁ ᩃ᩠ᨲᩩ, ᨸᩥᨲᩣᨴᩦᨲᩳ ᩏ-ᨠᩣᩁᩮᩁᩣ ᩋᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨧ᪨

ᩈᨲ᩠ᨳᩣᨲᩳ, ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩣ, ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᩉᩥ, ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᩈᩩ, ᩈᨲ᩠ᨳᩩ, ᩈᨲ᩠ᨳᩩᩔ, ᩈᨲ᩠ᨳᩩᨶᩮᩣ, ᩈᨲ᩠ᨳᩩᨲᩳ, ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩣᨲᩳ, ᩈᨲ᩠ᨳᩣᨲᩳ᪨

᪑᪖᪑᪨ ᨴᩥ ᩈ᩠ᨾᩥᩴᨶᩮᩣ[ᨠ᪨ ᪒᪐᪔; ᩁᩪ᪨ ᪑᪔᪓; ᨶᩦ᪨ ᪓᪒᪒]᪨

ᩋᩣᩁᨴᨲᩣ ᩈ᩠ᨾᩥᩴᨶᩮᩣ ᨴᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

᪑᪖᪒᪨ ᩁᩔ᩠ᨿᩣᩁᨴ[ᨠ᪨ ᪒᪐᪕; ᩁᩪ᪨ ᪑᪔᪔; ᨶᩦ᪨ ᪓᪒᪓]᪨

ᩈ᩠ᨾᩥᩴᨿᩥ᩠ᨿᩅᩈᩮᩁ ᩋᩣᩁᨭ᩠ᨭᨲᩣ ᩁᩔ᩠ᨿᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩈᨲ᩠ᨳᩁᩥ, ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᩈᩩ᪨

ᨻᩉᩩᩃᩦᨠᩣᩁᩣ ᨽᩣ, ᨮᩣᨶᩈᩩ ᩈᨲ᩠ᨳᨽᩣᨲᩥ ᨧ ᩈᩩᨾᩥᩁᩈᨲ᩠ᨳᩔᩩᨲᩥ ᨧ ᩈᩥᨴ᩠ᨵᩴ᪈ “ᨨᨾᩩᨴᩣᩁᨩᩮᨽ ᩈᨲ᩠ᨳᨽᩣ, ᨷᩈᩴ ᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ ᨠᨲ᩠ᨲᩩᩔ”ᨲᩥ [ᨩᩣ᪈ ᪑᪈᪑᪑᪈᪒᪓᪘] ᨸᩣᨮᩮᩣ᪈
‘ᨠᨲ᩠ᨲᩩᩔ’ᨲᩥ ᩈᩣᨾᩦᩈᩩ, ‘ᨠᨲ᩠ᨲᩣᩔ’ᨲᩥᨸᩥ ᨸᩣᨮᩮᩣ᪈

‘ᩃᩩᨲ᩠ᨲᨸᩥᨲᩣᨴᩦᨶᨾᩮᩅ’ᨲᩥ ᩋᩅᨣ᩠ᨣᩉᨱᩮᨶ ᨲᩮᩣ ᨾᩥᩔᩣᩁᨯᩮ ᩉᩮᩣᨲᩥ [ᨶᩦ᪈ ᪓᪒᪓], “ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩴ ᨽᨩᩮᨶ᩠ᨲᩥ”ᨲᩥ [ᨾᩉᩣᨶᩥ᪈ ᪑᪘] ᨸᩣᨮᩮᩣ᪈

ᩋᨧᩥ ᨣᨲ᩠ᨲᩣ, ᨠᨲ᩠ᨲᩣ, ᨣᨶ᩠ᨲᩣ, ᨴᩮᨲᩣ, ᨴᨶᩮᨲᩣ, ᨨᩮᨲ᩠ᨲᩣ, ᨨᩮᨴᩥᨲᩣ, ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩣ, ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨸᩮᨲᩣ, ᨮᩣᨲᩣ, ᨮᩣᨸᩮᨲᩣ, ᨲᩁᩥᨲᩣ, ᨲᩣᩁᩮᨲᩣ, ᨴᩣᨲᩣ, ᨴᩣᨸᩮᨲᩣ, ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨲᩣ, ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨸᩮᨲᩣ, ᨶᩮᨲᩣ, ᨶᩮᨲ᩠ᨲᩣ, ᨸᩥᩅᩮᨲᩣ, ᨠᩮᨲ᩠ᨲᩣ, ᨽᩣᨲᩣ, ᨧᨲ᩠ᨲᩣ, ᩈᩮᨲᩣ, ᩉᨶ᩠ᨲᩣ, ᩈᨠᨾᨶ᩠ᨵᩣᨲᩣ, ᨾᩉᩣᨾᨶ᩠ᨵᩣᨲᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᨿᩮᩣ᪈

ᩅᩥᩈᩮᩈᩅᩥᨵᩣᨶᨾᩩᨧ᩠ᨧᨲᩮ᪈

ᨾᩉᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨶᩣ ᨾᩣᨲᩩ ᩋᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩥᨲᩣ ᨾᨧ᩠ᨧᩩᨾᩩᨸᨻ᩠ᨻᨩᨶ᩠ᨲᩥ [ᨩᩣ᪈ ᪒᪈᪒᪓᪈᪒᪓᪕ (ᩅᩥᩈᩮᩈᩴ)], ᨲᩮ ᨠᩥᨧ᩠ᨧ ᩅᩥᩉᩮᨲᩣ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᩣᨠᩣᩁᩣᨶᩴ᪈

ᩋᨾᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᩉᩥ ᨣᨲ᩠ᨲᩩ, ᨶᨲ᩠ᨲᩩᩈᨶ᩠ᨶᩮᩉᩥ ᨣᨻ᩠ᨽ ᩅᨲ᩠ᨲᩩ, ᨮᩣᨶᩮᩉᩥ ᨣᨲ᩠ᨲᩮ ᨲᩁᨾᩣᨶᩮᩣ [ᨩᩣ᪈ ᪑᪈᪑᪑᪈᪒᪔᪐], ᨶᨲ᩠ᨲᩩ ᨠᩮᩣ ᨶᨲ᩠ᨲᩮ ᨸᩁᩮᩣᩃᩥᨠᩮᩣ [ᨴᩦ᪈ ᨶᩥ᪈ ᪑᪈᪓᪐᪕]᪈

ᨠᩮ ᨸᩁᩮ ᩋᩣᩁᨯᩮ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨷᩩᨴ᩠ᨵᩣᨾ ᨣᨲ᩠ᨲᩣᩁ ᩋᨶᩮᨠᩣᨾᨸᨬ᩠ᨬᩣ, “ᨣᨲ᩠ᨲᩣᩁᩴ ᩋᨶᩮᨠᩣᨾᨸᨬ᩠ᨬᩣ”ᨲ᩠ᨲᩥᨸᩥ [ᨩᩣ᪈ ᪒᪈᪒᪐᪈᪑᪕] ᨾᩩᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪈

ᩋᩴᨾᩥᩅᨸᩁᩮ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩈ᩠ᩈᩩᩁᩃᩮᨸᩥ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᨠ᩠ᨠᨾᩮ᩠ᨾᨠᩴ ᨸᩥᩃᩈᨾᨿ᩠ᩉᩥ ᨠᨲ᩠ᨲᩩ ᨴᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ᪈ “ᩈᩮᩣ ᨸᨲᩦᨲᩮᩣ ᨸᨾᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ, ᨠᨲ᩠ᨲᩩᨶᩣ ᨠᨲ᩠ᨲᩩᨠᩣᩁᨧᩮᩣ”ᨲᩥ [ᨩᩣ᪈ ᪑᪈᪑᪒᪈᪓᪕] ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨲ᩠ᨲᩣ ᨣᨲ᩠ᨲᩩᨶᩣ, ᨣᨶ᩠ᨲᩩᨶᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᨶᩥᨸᩥ ᨾᩩᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ᪈

ᨶᨲ᩠ᨲᩩᨾᩣᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶᩮᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩴ [ᨶᩦ᪈ ᪓᪒᪐], ᨶᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᩴ ᨣᨲᩮ ᩅᨲᩥ [ᨩᩣ᪈ ᪒᪈᪓᪈᪒᪒᪒], ᨧᨲᩮ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨲᩦᩈᩩ ᩃᩥᨦ᩠ᨣᩮᩈᩩ ᩈᨾᩣᨶᩁᩪᨸᩣᨶᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨣᨲ᩠ᨲᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩦ, ᨣᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ, ᨣᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩩᩃᩴ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪈

ᩍᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨳᩩᨶᨿᩮᩣ᪈

ᨸᩥᨲᩣᨴᩥᨶᨿᩮᩣ

បិតា គច្ឆតិ។

១៨២។ បិតាទីនមសត្ថាទីនំ[ក។ ២០៨; រូ។ ១៩៦; នី។ ៥២៥; 'បិតាទីនមសត្តាទីនំ' (ពហូសុ)]។

សត្ថាទិវជ្ជិតានំ បិតាទីនំ អារាទេសោ រស្សោ ហោតិ។

បិតរោ, ភោ បិត, ភោ បិតា, ភោន្តោ បិតរោ។ បិតរំ, បិតុំ ច។ "មាតុំ បិតុញ្ច វន្ទិត្វា"តិ [ជា។ ២។២២។១៦៨] ទិស្សតិ។

បិតរោ, បិតរេ, បិតរា, បិតុនា, បិតរេហិ, បិតរេភិ, បិតូហិ, បិតូភិ, បិតុ, បិតុស្ស, បិតុនោ, បិតូនំ, បិតរានំ, បិតរា, បិតុនា, បិតរេហិ, បិតរេភិ, បិតូហិ, បិតូភិ, បិតុ, បិតុស្ស, បិតុនោ, បិតូនំ, បិតរានំ, បិតានំ, បិតុស្មិំ, បិតុម្ហិ,បិតរិ, បិតរេសុ, បិតូសុ។

អនណោ ញាតិនំ ហោតិ, ទេវានំ បិតុនញ្ច សោ [ជា។ ២។២២។១២៩], មាតាបិតូនំ អច្ចយេន, ធម្មំ ចរ មហារាជ, មាតាបិតូសុ ខត្តិយ [ជា។ ២។១៧។២៨]។

ឯវំ ភាតា, ភាតរោ, ជាមាតា, ជាមាតរោឥច្ចាទិ។

អសត្ថាទីនន្តិ កិំ? សត្ថា, សត្ថារោ, សត្ថារំ, សត្ថារោ, សត្ថារេ ឥច្ចាទិ។ តថា នត្តុសទ្ទេបិ។

មាតុ , ធីតុ, ទុហិតុសទ្ទា បន ឥត្ថិលិង្គា ឯវ, មាតា, មាតរោ, ភោតិ មាត, ភោតិ មាតា, ភោតិ មាតេ ច, "អច្ឆរិយំ នន្ទមាតេ, អព្ភុតំ នន្ទមាតេ"តិ [អ។ និ។ ៧។៥៣] ទិស្សតិ។ 'ឈព្រហ្មាទេត្វ'តិ កស្ស ឯត្ថ។ ភោតិយោ មាតរោ, មាតរំ, មាតុំ, មាតរោ, មាតរេ, មាតុយា, មាតរា, មាតរេហិ, មាតរេភិ, មាតូហិ, មាតូភិ, មាតុ, មាតុស្ស, មាតុយា។ "មាតុស្ស សរតិ, បិតុស្ស សរតី"តិ [រូ។ ១៩៨; នី។ ១៩០ បិដ្ឋេ] សត្តេ ទិស្សតិ។ "ពុទ្ធមាតុស្ស សក្ការំ, ករោតុ សុគតោរសា"តិ [អប។ ថេរី។ ២។២។២៥៨] ច ទិស្សតិ។ មាតូនំ, មាតានំ, មាតរានំ។ បញ្ចមីរូបំ តតិយាសមំ។ ឆដ្ឋីរូបំ ចតុត្ថីសមំ។ មាតុស្មិំ, មាតុម្ហិ,មាតរិ, មាតុយា, មាតុយំ, មាតរេសុ, មាតូសុ។ ឯវំ ធីតុ, ទុហិតុសទ្ទា។

វិសេសវិធីប្បកាសាសុ មហាវុត្តិនា មាតុ, បិតុសទ្ទេហិ នាទីនំ បញ្ចន្នំ ឯកវចនានំ យា ហោតិ, ស្មិំនោ បន យំ ហោតិ, អញ្ញេសុបិ ច។ មត្យា គតំ, មត្យា ឯតិ, មត្យា អបេតិ, មត្យា ឆតំ, មត្យា ឋិតំ។ មត្យំ ឋិតំ។ ឯវំ បេត្យា គតំឥច្ចាទិ, ពុទ្ធ ទុទ្ធិ។

អនុញ្ញាតោ អហំ មត្យា, សញ្ចត្តោ បិតរា អហំ [ជា។ ២។២២។២៨]។ មត្យា ច បេត្យា ច កតំ សុសាធុ [ជា។ ២។១៦។៩១], អហត្យីជាតាមិ ជតិ្ថ ឯតំ, មត្យា ច បេត្យា ច [ជា។ ២។១៦។៥៨], សព្វំ បុព្វេបិ វុត្តមេវ។

សត្វ, បិតាឌិតំ សយាឥស ចិឆាតំ សយាសកឥល្ហ អាកយិស្សតិ៍

ឌ្ឍតិ បិតាឌិរាសិ៍

ឌ្ឍតិ សត្វាឌិកឈរាសិ៍

ក្ខការត្តបុល្លិក្ខរាសិ តិក្ខិឥតា៍

ក្ខាការត្តបុល្លិក្ខរាសិ

‘កឹត’ត្តិ ឥលិឥបិ, សឃក្ខ កច្ឆតិ៍ ‘ឥលិឥបិ’តិ ឥឃាតំ ឥលិឥបិ, សឃក្ខ កច្ឆត្តិ៍

បឥក្ខ –

‘ឌត្តាឌិឥតា ឥតា ចា’តិ ឥឃាតំ ឥចា, ឥតា, សឃក្ខឥចា, សឃក្ខឥតា៍

‘ឥក ចា’តិ ឥក បឥរ ចិកឥប្យត រឥស្សា, ឥកា សឃក្ខ, ឥកា សឃក្ខ, ឥកាឥត្តា សឃក្ខ, សឃក្ខឥចា, សឃក្ខឥតា៍

‘ឲកចចតឥឃាក្ខឥឈាត’ត្តិ អយាឌឹសុ ឲកចចឥតសុ តិក្ខិ រឥស្សា, សឃក្ខំ, កាឆាឃំ ‘សឃក្ខត’ត្តិបិ ឃុក្ខតិ៍

សឃក្ខ, សឃក្ខឥចា, សឃក្ខឥតា៍ សឃក្ខតា, សឃក្ខហិ, សឃក្ខភិ, សឃក្ខស្ស, សឃក្ខឥតា, សឃក្ខតំ៍ សឃក្ខឃា, សឃក្ខយា សឃក្ខតា,
សឃក្ខហិ, សឃក្ខភិ, សឃក្ខស្ស, សឃក្ខឥតា, សឃក្ខតំ៍ សឃក្ខឃិំ, សឃក្ខយិ្សឃក្ខស៍

ឲចំ អភិក្ខ, បរាភិក្ខ, ឥចស្សក្ខ, ឥកាឲក្ខ, ចឲក្ខ ឌ្ឍក្ខាឌិ៍ ឥសឥសុ បត ឥឃាតំ ឥតា ឲច លឌ្ឍតិ, ចិត្តសហក្ខឥតា ឆយ្ខា [ឆ៍ ស៍ ក្ខកយាតិកា ៤១]៍

១៥៩៍ក្ខឥតា[ក៍ ១១៥; ក្ខ៍ ១៩៩; តឹ៍ ១៥៩]៍

បុមេ រូបច្ចយន្តេហិ យោនំ នោ ហោតិ វា.

សព្ពញ្ញូ, សព្ពញ្ញុនោ. សេសំ សុវិញ្ញេយ្យំ.

វិញ្ញូ , កតញ្ញូ, អត្ថញ្ញូ, ធម្មញ្ញូ, មត្តញ្ញូ, វិទូ. ពហុ គូសទ្ទេន រូបច្ចយន្តាបិ គយ្ហន្តិ, វេទគូ, បារគូ. តថា ភិទូ, បភូ, វិរាគុប្បន្នាទិ ច.

ឧការន្តបុល្លិង្គានិ និដ្ឋិតានិ.

ឱការន្តោ បន គោសទ្ទោ ឯវ, សោ បុព្វេ វុត្តោ យេវ.

បុល្លិង្គានិ និដ្ឋិតានិ.

នបុំសកលិង្គានិ

អការន្តនបុំសក ចិត្តាទីនានិ

អថ នបុំសកលិង្គំ ទីបិយតេ. តំ បន បញ្ចវិធំ អកន្តំ, ឥកន្តំ ឦកន្តំ, ឧកន្តំ, ឩកន្តញ្ចេតិ.

១៨៧. អំ នបុំសកេ[ក. ១២៧; រូ. ១៨៥; នី. ២០០].

នបុំសកេ អតោ សិស្ស អំ ហោតិ.

ចិត្តំ.

១៨៩. យោនំ និ[ក. ២១៥; រូ. ១៨៩; នី. ៣៣៧].

នបុំសកេ អតោ យោនំ និ ហោតិ. ‘យោលោបនីសុ’តិ ទីឃោ.

ចិត្តានិ.

១៥៧. ឥតិ ច [ក. ១០៧; រូ. ៤៥; នី. ២៧៣; ‘ឥត ច’ (ពហូសុ)].

អតោ ឥតិ អា, ឯ ហោន្តិ ច.

ចិត្តា, ហេ ចិត្ត, ហេ ចិត្តា, ហេ ចិត្តាតិ, ហេ ចិត្តា ច, ចិត្តំ, ចិត្តាតិ, ចិត្តេ, ចិត្តេតិ. សេសំ បុរិមសមំ.

១១ ឧចំ ឋកំ, វឋកំ, ឃុតំ, ទុក្លំ, យុតំ, អង្គំ, លិង្គំ, សិង្គំ, អឃំ, សង្ខំ, តង្ខំ, ទជ្ជំ, បជ្ជំ, អមុជ្ជំ, ឆញ្ញំ, ធញ្ញំ, អទញ្ញំ, បុញ្ញំ, កិលិញ្ជំ, បិញ្ជំ, កណ្ឌំ, តុណ្ឌំ, ឆោណំ, តាណំ, ទោណំ, ការណំ, ចរណំ, វត្តំ, ទេវត្តំ, ទេភត្តំ, អមតំ, ទោហតំ, ឋីថំ, ចត្ថំ, បទំ, កទំ, អាចុទំ, ការទំ, ឈានំ, ទានំ, ឌានំ, ធនំ, ចនំ, បិបំ, ទុបំ, ហទយំ, ចីរំ, ចីចរំ, កុលំ, មុលំ, តាលំ, មង្គលំ, ភិសំ, សីសំ, ទោហិតព្ពន្ធាទយោ.

ឥតិ ចិត្តាទីនាសិ.

កម្មាទិនាសិ

កម្មសទ្ទេ –

១៥៨. នាស្សេនោ [ក. ១០៦; រូ. ៧៥; នី. ២៧១].

កម្មាទីហិ នាស្ស ឧនោ ហោតិ ច.

កម្មេន, កម្មុនា.

‘បុយកម្មឆាយទ្ធាក’ន្តិ ឃុទេត្តក ភា, ស្វាឃុ វត្តំ, កម្មុនា, កម្មុស្ស, កម្មុនោ, កម្មុស្មា, កម្មុម្ហា, កម្មុនា, កម្មុនា, កម្មុស្ស, កម្មុនោ.

១៥៩. កម្មាទិតោ [ក. ១៥៧; រូ. ១២៣; នី. ៣០៣].

កម្មាទីហិ ស្មិនោ និ ហោតិ ច.

កយុសិ, កយុយិព្យាកយុតិ, កយេុ សេឞាំ ចិត្តុបយ៌

កយុ ចយុ ឈយុ អយុ ចេយុ អដ្ឌ យុដ្ឌ អហ ព្រាហុ អត្ថអាតុយា កយុាឌិ៍ កយុតិ, ចយុតិ៍ “កិំ លេគ្គា កិយឆិប្បាសេយា, ឲុកោ សយុសិ ឈយុតិ”តិ [ឌា៍ ១៍១៩៍១] ច “កិំ បត្ថយំ យហាព្រាហេុ, ឲុកោ សយុសិ ឈយុតិ”តិ [ឌា៍ ១៍១៦៍ប័១] ច “យា តុំ ចេគ្គ ពលិ អយុតិ”តិ ច “តយគ្គស យហាព្រាហ្មា, គិសិត្វា សយិព្យេចយុតិ”តិ ច ឌិស្សត្តិ៍ អដ្ឌតិ , យុដ្ឌតិ, អហតិ, ព្រាហុតិ, អត្ថតិ, អាតុយតិ, សគ្ឍេយតំ បុគ្ឍេបិ ចុត្តេយេច ច៍ តត្ថ ‘សយុសិ’តិ អច្ឆសិ, ‘ឈយុតិ’តិ កិយព្យាសេល អាតេប ចា, ‘អយុតិ’តិ បិសាសោ, ‘ចេយុតិ’តិ ឈចេ៍

ឌ្ឋតិ កយុាឌិនាសិ៍

១០០៍អំ គបុំសេក[ក៍ ១១៥; ឡ៍ ១៥៥; គឺ៍ ១០០; ‘អំឌ គបុំសេក’ (ពាហ្យុ)?]៍

គបុំសេក សិយិព្រត្ថស្ស អំ ហោតិ ចា៍ សិលេវិបេ៍

ក្យាលចំ កុលំ៍

បគ្គេ –

សិយិព្យហាចុត្តិគា គ្គស្ស អគ្គោ អ ហោតិ, តតោ សិស្ស អំ ហោតិ, ក្យាលចត្ត កុលំ៍

‘ឃ្វាសោ គ្គស្សា’តិ ឃ្វាឌឹសុ គ្គស្សគ្គស្ស អត្តំ, ក្យាលចត្តាតិ, ក្យាលចត្តា, ហេ ក្យាលច, ហេ ក្យាលចា, ហេ ក្យាលចត្តាតិ, ហេ ក្យាលចត្តា, ក្យាលចំ, ក្យាលចត្តំ, ក្យាលចត្តាតិ, ក្យាលចគ្គោ, ក្យាលចគ្គេក, ក្យាលចតា កុលេត៍ សគ្ឍ បុល្លិក្កេបយ៌

សតិយំ កុលំ, សតិយត្ត កុលំ ឌ្ឋច្ឆាឌិ៍

កច្ឆំ កុលំ, កច្ឆត្តំ កុលំ, កច្ឆត្តាតិ កុលាតិ ឌ្ឋច្ឆាឌិ៍

ឌ្ឋតិ អកាសគ្គគបុំសកនាសិ៍

ឌ្ឋកាសគ្គគបុំសកនាសិ

ອຏ຺ຐິ ຕິຏ຺ຐຕິ, ອຏ຺ຐີ ຕິຏ຺ຐນ຺ຕິ.

໑໐໖. ຌລໂຕ ວາ [ກ. ໑໖໙; ຣູ. ໒໔໖; ນີ. ໓໓໓].

ນປຸໍສເກ ຌສ, ລໂຕ ໂຍນໍ ນິ ໂຫຕິ ວາ. 'ໂຍໂລປນີສຸ'ຕິ ທີໂຆ.

ອຏ຺ຐີນິ, ເຫ ອຏ຺ຐິ, ເຫ ອຏ຺ຐີ, ເຫ ອຏ຺ຐີນິ, ເຫ ອຏ຺ຐີ ວາ, ອຏ຺ຐິໍ, ອຏ຺ຐິນໍ, ອຏ຺ຐີນິ, ອຏ຺ຐີ, ອຏ຺ຐິນາ, ອຏ຺ຐີຫິ, ອຏ຺ຐີນໍ. ເສສໍ ຍຸຕິສມໍ.

ສມາເສປິ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ ກຸລໍ, ສມ຺ມາທິຏ຺ຐີນິ ກຸລານິ ອິຈ຺ຈາທິ, ໂຍນໍ ໂລເປ, ເຕ ທິຏ຺ຐີ.

ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິສ຺ສ, ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິຍາ, ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິນິ, ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິເກ ກຸເລ, ອຣິຍວຸຕ຺ຕິເກ ກຸເລ ອິຕິ ວຕ຺ຕຕ຺ຕາ.

ຍຖາ ອກ຺ຂິ, ອຏ຺ຐິ, ສປ຺ປິ, ທຘິ, ວາຣິ ອິຈ຺ຈາທໂຍ.

ອິຕິ ອິກາຣນ຺ຕນປຸໍສກຣາສິ.

ອີກາຣນ຺ຕນປຸໍສກຣາສິ

ອີກາຣນ຺ເຕ 'ສຸຂກາຣີ ທານໍ'ຕິ ວິເສໂສ ນິຍ຺ຍເຊ, ທຓ຺ຑິ ກຸລໍ, ທຓ຺ຑີນິ ກຸລານິ, ໂຍນໍ ໂລເປ ທຓ຺ຑີ.

'ເຄ ວາ'ຕິ ຣສ຺ໂສ, ເຫ ທຓ຺ຑິ, ເຫ ທຓ຺ຑີ ວາ, ເຫ ທຓ຺ຑີນິ, ເຫ ທຓ຺ຑີ, ທຓ຺ຑິໍ, ທຓ຺ຑິນໍ, ທຓ຺ຑີນິ, ທຓ຺ຑີ, ທຓ຺ຑິນາ, ທຓ຺ຑີຫິ, ທຓ຺ຑີນໍ. ປຸລ຺ລິງ຺ຄສມໍ.

ສມາເສປິ ສີຄຍາຍີ ຍິຕ຺ຕໍ, ສີຄຍາຍີນິ, ສີຄຍາຍີ, ເຫ ສີຄຍາຍິ, ເຫ ສີຄຍາຍີ ວາ, ເຫ ສີຄຍາຍີນິ, ເຫ ສີຄຍາຍີ, ສີຄຍາຍິໍ, ສີຄຍາຍິນໍ, ສີຄຍາຍີນິ ອິຈ຺ຈາທິ.

ຍຖາ ສຸຂກາຣີ ທານໍ, ວກ຺ກີ, ປກ຺ຂີ, ສຸຂີ, ສິຂີ ອິຈ຺ຈາທໂຍ ກຸລສທ຺ທສ຺ສ ເຕາ ນ ເວທິຕພ຺ພາ.

ອິຕິ ອີກາຣນ຺ຕນປຸໍສກຣາສິ.

ដ្កការន្តតប៉ុរកទារិ

អាឃុ ទិដ្ឋទិ, ‘ឥឃលិ ចា’ទិ ខឃាត់ តិខត្ត ខលិខប ច ឌីខឈា, អាឃុតិ, អាឃុ, ខហ អាឃុ, ខហ អាឃុ, ខហ អាឃុតិ, ខហ អាឃុ, អាឃុំ, អាឃុត់, អាឃុតិ, អាឃុ៑ ខឃឹ កិក្លុឃយ៑

អាឃុឃខ្ដោ បុល្លិខ្កុបិ ចត្តុតិ, “បុតទាឃុ ច ខឃ លខ្ដោ [ឌី៑ តិ៑ ១៑១៩៥], អាឃុញ្ហា ខចា កិចតខកា ត ឃឆ្នំ [ឌា៑ ០៑០៥៑១០៥], អាឃុ ត លីខលា ឃទលញ្ហា ឃត្តិខក, ត ចាឃុ លីខលា ឃទលញ្ហា ក្ខុខទ”ទិ បាឡិច្ចបតាតិ៑

ឲចំ ចក្លុ, ហិក្ខុ, ឃិក្កុ, ឌតុ, ចត្ថុ, ឃត្ថុ, ឃឆុ, ឆតុ, តិបុ, តាទុ, ចឃុ, អឃ្សុ ច្ចក្ខាតខឃា៑

១០១៑អប្លាឌីហិ[ក៑ ១០លិ; ទ្ធ៑ ០៥៥; តី៑ ៣៣៣; ‘អប្លាឌីហិ’ (ពាហុឃុ)]៑

អប្ល, ប៉ឃុច្ចក្ខាឌីហិ ឃ្វិខតា តិ ខហាទិ ចា៑

ឋលំ បតទិ អប្លតិ, បុបង្វំ ឃឆា ប៉ឃុតិ អាតខប កត់៑ ខឃឹ អាឃុឃយ៑ ចិ(ពក្ខុ, ចហក្ខុ, ឌិក្ខុ ច្ចក្ខាតខឃាបិ ដ្កការន្តបកតិកា ឲចាទិ៑

ច្ចទិ ដ្កការន្តតប៉ុរកទារិ៑

ដ្ឋាការន្តតប៉ុរកទារិ

ឃិបិច្រខឃ្ស៊ា, ខកា(ពក្ខុ ឌាកំ, ខកា(ពក្ខុតិ, ខកា(ពក្ខុ, ខហ ខកា(ពក្ខុ, ខហ ខកា(ពក្ខុ, ខហ ខកា(ពក្ខុតិ, ខហខកា(ពក្ខុ, ខកា(ពក្ខុំ, ខកា(ពក្ខុត់, ខកា(ពក្ខុតិ, ខកា(ពក្ខុ៑ ខឃឹ បុល្លិក្ខុឃយ៑ ឲចំ ឃឃក្ខុ ឌាកំ, អកិក្ខុ ឥឃាត់ ច្ចក្ខាឌិ៑

ច្ចទិ ដ្ឋាការន្តតប៉ុរកទារិ៑

តប៉ុរកលិក្កុទារិ តិដ្ឋិខពា៑

ឃឆ្នាឌិទារិ

អថ សព្ពនាមានិ ទីបិយន្តេ។

សព្ព, កតរ, កតម, ឧភយ, ឥតរ, អញ្ញ, អញ្ញតរ, អញ្ញតម, បុព្ព, បរ, អបរ, ទក្ខិណ, ឧត្តរ, អធរ, យ, ត, ត្យ, ឯត, ឥម, អមុ, កិំ, ឯក, ឧភ, ទ្វិ,តិ, ចតុ, តុម្ហ,អម្ហ ឥមានិ អដ្ឋវីសតិ សព្ពនាមានិ នាម។ សព្ពេសំ លិង្គត្តានំ សាធារណានិ នាមានិ សព្ពនាមានិ។

តត្ថ សព្ពសទ្ទោ សកលត្ថោ។

កតរ, កតមសទ្ទា បុច្ឆនត្ថា។

ឧភយសទ្ទោ ទ្វិន្នំ អវយវានំ សមុទាយត្ថោ។

ឥតរសទ្ទោ ឯកតោ វុត្តស្ស បដិយោគីវចនោ។

អញ្ញសទ្ទោ យថាធិគតាបរវចនោ។

អញ្ញតរ, អញ្ញតមសទ្ទា អនិយមត្ថា។

បុព្ពាទយោ សទ្ទា ទិសា, កាលាទិវវត្ថានវចនា។

យសទ្ទោ អនិយមត្ថវចនោ។

ត, ត្យសទ្ទា បរម្មុខេ ទូរវចនា។

ឯតសទ្ទោ បរម្មុខេ សមីបវចនោ, សម្មុខេ ទូរវចនោ។ អដ្ឋកថាយំ បន “ឯតេតិ ចក្ខុបថំ អតិក្កមិត្វា ទូរគតេ សន្ធាយាហា”តិ [ខុ។ អដ្ឋ ៣។៨៣។១០៣] វុត្តំ, តស្មា តសទ្ទត្ថេបិ វត្តតិ។

ឥមសទ្ទោ សម្មុខេ សមីបវចនោ។

អមុសទ្ទោ ទូរវចនោ· សមីប, ទូរតា ច បរិកប្បបញ្ញត្តិវសេនាបិ ហោតិ·

កិំសទ្ទោ បុច្ឆនត្ថោ·

ឯកសទ្ទោ សង្ខ្យត្ថោ អញ្ញត្ថោ ច·

ឧភសទ្ទោ ទ្វិសទ្ទបរិយាយោ·

តត្ថ ម្យសទ្ទោបិ ពហុលំ ទិស្សតិ· ពិឡ្ហា បណិហិតា ម្យាយុ, ទេតិ ម្យាយុ បតិដ្ឋិតា, ចិរដ្ឋិតិ ម្យាយុ ទូហត្តិ [ជា· ១·១៨·១១០], កថំ នុ ទិស្សសេ ម្យមិត្តំ [ជា· ២·១៩·១៥៥], អថ ទិស្សសេត ម្យមិត្តាបុច្ឆាមិ [ជា· ១·១១·៨៣ស៊ិ៍]·

'ឥត្ថិយមតោ'តិ អាបច្ចយោ, ឃសញ្ញា, សិលោបោ, សទ្ធា តិដ្ឋតិ, សទ្ធា, សទ្ធាយោ, ហេ សទ្ធេ, ហេ សទ្ធា, ហេ សទ្ធាយោ, សទ្ធំ, សទ្ធា, សទ្ធាយោ, សទ្ធាយ, សទ្ធាហិ, សទ្ធាភិ, សទ្ធាយ·

១០២· ឃបាសស្ស ស្សា វា[ក· ៦៧៥, ៤២; រូ· ១០៣, ១០៤; នី· ២៤៩, ២០៥]·

ឃ, បសញ្ញេហិ សទ្ធាទេហិ សស្ស ស្សា ហោតិ វា·

១០៣· ឃោស្សំស្សាស្សាយំតិំសុ[ក· ៤៤; រូ· ១០៩; នី· ១២២]·

ស្មិមាទីសុ ឃោ រស្សោ ហោតិ·

សទ្ធស្សា·

១០៤· យំ វាតិ[ក· ៦៤; រូ· ១០២; នី· ២៩២, ២៤]·

សទ្ធាទីហិ តិចចនស្ស យំ, វាតិ ហោន្តិ·

សទ្ធាយំ, សទ្ធាវាតិ, សទ្ធាយ, សទ្ធាហិ, សទ្ធាភិ, សទ្ធានំ, សទ្ធាសុ, សទ្ធាយ, សទ្ធាយំ, សទ្ធាវាតិ, សទ្ធាសុ, សទ្ធាយ·

១០៤។ ស្មឹនោ ស្សំ[ក។ ២៥៨, ៤១; រូ។ ១០៣, ១០៤; នី។ ១៤៧, ១០៨]។

សព្វាទីហិ ស្មឹនោ ស្សំ ហោតិ វា។

សព្វស្សំ, សព្វាសុ។

សង្គីតិយំ នា, ស្មា, ស្មឹនម្ហិ ស្សាទេសោ វុត្តោ [នី។ ១៤៤]។ “តស្សា ក្យាទិកាយ សន្តិ [បារា។ ៣៣១], កស្សាហំ កេន ហាយាមី”តិ [បារា។ ១៥០] បាឡិយា។ ឯត្ថ បន សុត្តវិភត្តេន សាធិយតិ។ សព្វស្សា កតំ, សព្វស្សា អបេតិ, សព្វស្សា ឋិតំ។

សព្វោ បុរិសោ។

១០៥។ យោនមេ[ក។ ២៤៣; រូ។ ១០០; នី។ ១៣៥]។

អការន្តេហិ សព្វាទីហិ យោនំ ឯ ហោតិ។

សព្វេ បុរិសា។

អតោត្វេវ? សព្វា ឥត្ថិយោ, អមូ បុរិសា។

ហេ សព្វ, ហេ សព្វា, ហេ សព្វេ, សព្វំ, សព្វេ, សព្វេន។

១០៦។ សព្វាទីនំ នំម្ហិ ច[ក។ ២០១; រូ។ ១០១; នី។ ១៥០]។

នំម្ហិ សុ, ហិសុ ច សព្វាទីនំ អស្ស ឯ ហោតិ។

សព្វេហិ, សព្វេភិ, សព្វស្ស, សព្វេសំ, សព្វេសានំ, សព្វស្មា, សព្វម្ហា, សព្វេហិ, សព្វេភិ, សព្វស្ស, សព្វេសំ, សព្វេសានំ, សព្វស្មឹ, សព្វម្ហិ, សព្វេសុ។

ចូឡនិរុត្តិយំ បន ស្មា, ស្មឹនំ អា, ឧត្តំ វុត្តំ, សព្វា អបេតិ, សព្វេ បតិដ្ឋិតន្តិ “សព្វា ច បចតិ, សព្វធា បចតី”តិ ច “ត្យាហំ យន្តេ

ᨷᨴᨲ᩠ᨳᩮᨶ᩠ᨴᩣ”ᨲᩥ [ᨻᩣ᩺ ᪑᩺᪑᪑᩺ᨷᩢ᪑᪓] ᨧ ᨷᩣᩊᩥᨿᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ‘ᨻ᩠ᨿᩣᩉ’ᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᨲ+ᩋᩉᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨿᨴᩥᨲ᩠ᨳᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ

ᩈᨱ᩠ᨮᩣᨶᩮᩉᩥ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣ ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥᨷᩥ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᨲᩥ, “ᨠᩣᨿᩴ ᨲᩮᩣ ᩋᨶᩩᨠᨾ᩠ᨷᩣᨿ, ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᨱ᩠ᨮᩣᨷᩮᨲᩥ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᩮᩣ ᨲᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩋᨶᩩᨷᩩᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳᩣ”ᨲᩥ [ᨧᩁᩥᨿᩣ᩺ ᪐᪕᪙] ᨧ “ᨠᩣᨿᩮᨶ ᩅᩣᨧᩣ ᨷᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᨬ᩠ᨬᩣᨲᩣ, ᨲᩮᨶᩮᨲ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᩣᨵᩩᨠᩴ ᨿᨳᩥᨵ ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣᨳ”ᨲᩥ ᨧ [ᨩᩦ᩺ ᨲᩥ᩺ ᪐᪑᪙᪑] “ᨲᨳᩮᩅ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨲᩣᩁᨠᩣ, ᩋᩉᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨿ ᨠᩣᨿᨲᩦ”ᨲᩥ [ᨻᩣ᩺ ᪑᩺᪑᪑᩺ᨷᩢ᪕᪐] ᨧ ᨷᩣᩊᩥᨿᩴ

ᩈᨱ᩠ᨮ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ

᪑᪐᪘᩺ ᩈᨱ᩠ᨮᩣᨠᩦᩉᩥ᩺

ᩈᨱ᩠ᨮᩣᨠᩦᩉᩥ ᨶᩥᩔ ᨧᩣ ᨲ ᩉᩮᩣᨲᩥ᩺

ᩈᨱ᩠ᨮᩣᨲᩥ, ᩈᨱ᩠ᨮᩴ, ᩈᨱ᩠ᨮᩣᨲᩴ ᩈᩮᩈᩴ ᨷᩩᩃ᩠ᩃᩥᨦ᩠ᨣᩈᨾᩴ

ᨻᩉᩩᩃᩣᨵᩥᨠᩣᩁᩣ ᨠ᩠ᩅᨧᩥ ᨶᩥᩔ ᨧᩣ, ᨲᩮᨷᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩣᩊᩥᨿᩴ ᨷᨲ ᨶᩥᩔ ᨧᩣ, ᨲᩮᨷᩥ ᨶᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ- “ᨠᩣ ᨷᩩᨭ᩠ᨮᩮ ᨴᩮᩣᨶᩥᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ, ᨷᩃ᩠ᩃᨦ᩠ᨠᨧᩁᩥᨿᩣᨠᩩᨶᩮᩴ ᨶᩥᨿᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᨷᨶᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩣᨶᩥ ᩋᨩ᩠ᨩ ᨷᨶᩥᩔᩁᩮ [ᨩᩣ᩺ ᨧ᩺ ᪑᩺ᨷᩢ᪑]᩺ ᨠᩥᩴ ᨿᩣᩃᨧᩈ᩠ᨾ ᩁᨲᨶᩣᨶᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨿᩮ ᨲᩴ ᨶᩥᨲᩮᨶ᩠ᨲᩣ ᩉᩁᩮ ᩋᨷ᩠ᨷᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥ [ᨻᩣ᩺ ᪑᩺᪑᪑᩺᪐᪑᪘᪐]᩺ ᩅᨧᩴ ᨠᨲᩁ, ᨠᨲᨿᩈ᩠ᨾᩣᨷᩥ ᨲᩮᩣᨿ᩠ᨿᩣ᩺

ᨷᨠᨿᩈᨴ᩠ᨴ ᨻᩩᨲ᩠ᨲᩥ, ᨷᩩᩁᩥᩈ ᨷᨠᨿᩣ, ᨷᨠᩁᩮᨿᩣᨲᩥ ᨷᨧᩁᩮᨿᨠᨧᨶᨩᩩᩴ ᩋᨷ᩠ᨷᩈᩥᨴ᩠ᨵᩴ ᨿᩉᩣᨴᩩᨲ᩠ᨲᩥᨲᩣ ᩁᩮᨿᩣᨶᩴ ᩁᩮᩅ ᨧᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨷᨠᩁᩮᨿᩣ ᨻᩩᨲ᩠ᨲᩥᩁᩮᨿᩣ, ᨷᨠᨿᩴ ᨻᩩᨲ᩠ᨲᩥ, ᨷᨠᩁᩮᨿᩣ ᨻᩩᨲ᩠ᨲᩥᩁᩮᨿᩣ, ᨷᨠᨿᩣᨿ, ᨷᨠᨿᩣᩉᩥ, ᨷᨠᨿᩣᨶᩴ ᩈᩮᩈᩴ ᩈᨱ᩠ᨮᩈᨾᩴ

ᨷᨠᩁᩮᨿᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩣ, ᨷᨠᩁᩮᨿ ᨷᩩᩁᩥᩈᩣ, ᨷᨠᨿᩴ, ᨷᨠᩁᩮᨿᩣ, ᨷᨠᩁᩮᨿ, ᨷᨠᩁᩮᨿᨲ, ᨷᨠᩁᩮᨿᩉᩥ, ᨷᨠᩁᩮᨿᨠᩥ, ᨷᨠᨿᩔ, ᨷᨠᩁᩮᨿᩈᩴ, ᨷᨠᩁᩮᨿᩈᩣᨲᩴ ᩈᨱ᩠ᨮᩈᨾᩴ

ᨷᨠᨿᩴ ᨠᩩᩃᩴ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᨷᨠᨿᩣᨲᩥ, ᨷᨠᨿᩴ, ᨷᨠᨿᩣᨲᩥ ᩈᨱ᩠ᨮᩈᨾᩴ “ᩅᨠᩁᩮᨲ᩠ᨲᨲ ᨷᨠᩁᩮᨿᩣ, ᨲᩩᨧᨬ᩠ᨬᩣ ᨧᨲᩩᩈᩮᩃ ᨧ [ᨻᩣ᩺ ᪐᩺᪐᪙᩺᪑᪓᪘], ᨲᩮᨲᩣᩁᩮᨧᨿ᩠ᨿ, ᨠᨷ᩠ᨿᩣ ᨷᨠᩁᩮᨿᩣ, ᨻᩩᨴᩮᨶᨠᩁᩮᨲ᩠ᨲᩥ ᨷᨠᩁᩮᨿᩣ ᨧᩁᩮᩈᨿ, ᨷᨠᩁᩮᨿ ᨶᩮᨧᨿᨲᩩᩔᩣ, ᨷᨠᩁᩮᨿ ᨧᩈᩣᨿᩁᩮᩈ”ᨲᩥ ᨷᩣᩊᩥᨿᩴ

᪑᪑᪐᩺ ᩈᩴᩈ᩠ᩈᩣᩈ᩠ᩈᩣᩁᩮᨿᩈᩥᨲᩁᩮᨠᩁᩮᨱ᩠ᨱᨲᩥᨿᩣᨲᨿᩥ[ᨠ᩺ ᪙᪓; ᩁᩪ᩺ ᪑᪔᪘; ᨶᩦ᩺ ᪑᪑᪐; ‘ᩈᩴᩈ᩠ᩈᩣᩈ᩠ᩈᩣᩁᩮᨿᩈ᩠ᨷᩥᨲᩁᩮᨠᩁᩮᨱ᩠ᨱᨠᩥᨿᩣᨲᨿᩥ’ (ᨻᩉᩪᩈᩩ)]᩺

ᩈ᩠ᨿᩣᨴᩦᩈᩩ ᨷᨲᩁᩣ, ᩅᨠᩣ, ᩋᨬ᩠ᨬᩣ, ᩅᨲᩣ, ᨷᨿᩣᩈᨠᩣᨲᩴ ᨷ ᩉᩮᩣᨲᩥ᩺

ອິຕຣິສ຺ສາ ກຕໍ, ອິຕຣິສ຺ສາ ເທຕິ, ອິຕຣິສ຺ສາ ອເປຕິ, ອິຕຣິສ຺ສາ ຘນໍ, ອິຕຣິສ຺ສາ, ອິຕຣິສ຺ສໍ ຐິຕໍ. ເສສໍ ສພ຺ພສໍ.

ອຍ຺ຍາ, ອຍ຺ຍາ, ອຍ຺ຍາໂຍ, ອຍ຺ຍໍ, ອຍ຺ຍາ, ອຍ຺ຍາໂຍ, ອຍ຺ຍາຍ, ອຍ຺ຍິສ຺ສາ, ອຍ຺ຍາຫິ, ອຍ຺ຍາຠິ, ອຍ຺ຍາຍ, ອຍ຺ຍິສ຺ສາ, ອຍ຺ຍານໍ, ອຍ຺ຍາສານໍ, ອຍ຺ຍິສ຺ສາ, ອຍ຺ຍາຫິ, ອຍ຺ຍາຠິ, ອຍ຺ຍາຍ, ອຍ຺ຍິສ຺ສາ, ອຍ຺ຍານໍ, ອຍ຺ຍາສານໍ, ອຍ຺ຍາຍ, ອຍ຺ຍິສ຺ສາ, ອຍ຺ຍາຍໍ, ອຍ຺ຍິສ຺ສໍ, ອຍ຺ຍາສຸ ເສສມິເຕສຸ ສພ຺ພສໍ.

“ອຍ຺ຍຕຣິສ຺ສາ ອິຕ຺ຖິຍາ ປຏິພທ຺ຘຈິຕ຺ໂຕ ໂຫຕີ”ຕິ [ປາຣາ. ໔໑] ປາຬິຍໍ, ອິຘ ວຸຕ຺ຕຈິກເຕ຺ຕກ ວິຍ຺ຍາຕີ. ເສສໍ ອຍ຺ຍຕຣ, ອຍ຺ຍຕເມສຸ ສພ຺ພສໍ.

ອິຕິ ສພ຺ພາທິອຏ຺ຐກຣາສິ.

ປຸພ຺ພາ ອິຕ຺ຖີ, ປຸພ຺ພາ, ປຸພ຺ພາໂຍ, ປຸພ຺ພໍ, ປຸພ຺ພາ, ປຸພ຺ພາໂຍ, ປຸພ຺ພາຍ, ປຸພ຺ພສ຺ສາ, ປຸພ຺ພາຫິ, ປຸພ຺ພາຠິ, ປຸພ຺ພາຍ, ປຸພ຺ພສ຺ສາ, ປຸພ຺ພານໍ, ປຸພ຺ພາສານໍ, ສຕ຺ຕມີຍໍ ປຸພ຺ພາຍ, ປຸພ຺ພສ຺ສາ, ປຸພ຺ພາຍໍ, ປຸພ຺ພສ຺ສໍ, ປຸພ຺ພາສຸ.

໑໑໘. ປຸພ຺ພາທີຫິ ຉຫິ [ກ. ໒໙໓; ຣູ. ໑໐໐; ນີ. ໒໓໔; ຈໍ. ໑.໐.໐໕; ປາ. ໐.໐.໒໓].

ເຕຫິ ຉຫິ ໂຍນໍ ເຏ ໂຫຕິ ວາ.

ປຸເພ຺ພ, ປຸພ຺ພາ, ປເຣ, ປຣາ, ອປເຣ, ອປຣາ, ທກ຺ຂິເຓ, ທກ຺ຂິຓາ, ອຸຕ຺ຕເຣ, ອຸຕ຺ຕຣາ, ອເຘເຣ, ອຘຣາ. ຕຕ຺ຖ ‘ປຸເພ຺ພ ປຸພ຺ພາ’ຕິ ປຸຣິຕ຺ຖິຍທິສາກາກາ, ຕທ຺ຏກາ ຈາ ອຕ຺ຖາ, ປຸຣາຕນາ ຈາ ສຕ຺ຕາ ສງ຺ຂາຣາ ຈ. “ປຸພ຺ພພຸທ຺ຘາ, ປຸພ຺ພເປຕາ, ປຸພ຺ພາຈຣິຍາ”ຕິອາທີສຸ “ປຸເພ຺ພ ພຸທ຺ຘາ ປຸພ຺ພພຸທ຺ຘາ, ປຸພ຺ພາ ພຸທ຺ຘາ ຈາ ປຸພ຺ພພຸທ຺ຘາ”ຕິອາທິນາ ອເຕ຺ຖາ ເວທິຕເພ຺ພາ. ຍຸຈໍ ເສເສສຸ.

ປຸເພ຺ພສໍ, ປຸເພ຺ພສານໍ, ປເຣສໍ, ປເຣສານໍ, ອປເຣສໍ, ອປເຣສານໍ, ທກ຺ຂິເຓສໍ, ທກ຺ຂິເຓສານໍ, ອຸຕ຺ຕເຣສໍ, ອຸຕ຺ຕເຣສານໍ, ອເຘເຣສໍ, ອເຘເຣສານໍ. ເສສໍ ເນຍ຺ຍໍ.

ປຸພ຺ພາທີຫີຕິ ກິ? ສເພ຺ພ.

ຉຫີຕິ ກິ? ເຍ, ເຕ.

໒໑໒. ກາຍ຺ຍາ ກາຍປຸສາກາ[ຘ. ໒.໑.໑໐; ປີ. ໑.໑.໒໗-໒໘].

ສຸດ຺ທກາຍກ຺ຫາ ຈ ສຍາເນ ອປ຺ຍສາກ຺ຫາ ຈ ສນ຺ທາຂີເຕາ ປຸເຕ຺ຕ ຈຸຕ຺ຕ ສນ຺ທາຂີກາຣິຍໍ ອຍ຺ຍາຍ຺ຍາ ວຸປຣິ ຈຸຍ຺ຍາຕັ ສນ຺ທາຂີກາຣິຍໍ ກ ເຫາຕິ. ຕຕ຺ຕ ສຸດ຺ທກາຍກ຺ຫໍ ສນ຺ທາຂີກາຍ ກ ຂາກາຕີຕິ ອເຕ຺ຕກ ຄີລຈາຈເກາ ອຍ຺ຍານເທ຺ດາ, ອາຂາກາຕີຕິ ອເຕ຺ຕກ ຍເທ຺ຍຍກ຺ຜລຄາລຈາຈເກາ ອຍ຺ຍານເທ຺ດາ, ອຣຫຕ຺ຕຜລຄາລຈາຈເກາ ອຍ຺ຍານເທ຺ດາ, 'ປຸເຕ຺ຕາ ເລີຫິຕ'ຕ຺ຕິອາຂີສຸ ປຸຕ຺ຕານເທ຺ດາ, ອຕິເຣກປເຣຍາຂີຈາຈເກາ ປຣນເທ຺ດາ, ຂີນາການີຂີເຕາ ອເຕ຺ຕານຸ ອເຕ຺ຕນຸ ປຈຕ຺ຕາ ຄກ຺ລຸຫຸ'ຕ຺ຕຣນຄ຺ດາ ຈ ສຕ຺ຕ຺ຕຈາຂີເຕາ ອເຕ຺ຕາ ອຸກນເທ຺ດາ ຈາຕິ ສຍ຺ຍາເຍຕັ ສຸດ຺ທກາຍໍ ກາຍ, ຕເຕາ ສນ຺ທາຂີກາຣິຍໍ ກຕ຺ວໍ.

ອປ຺ຍສາເກ ຂີທ຺ຍປຸຕ຺ຕາ, ກຕປຸຕ຺ຕາ, ປີຍປຸຕ຺ຕາ ຄ຺ວຍ຺ຍາຂີ. ຕຕ຺ຕ ປຸເຕ຺ຕາ ຂີເທ຺ຍາ ຂີທ຺ຍປຸເຕ຺ຕາ ຄຸເທ຺ດາ ປຸຣິເນກ. ປຸເຕ຺ຕາ ຂີເທ຺ຍາ ເຍກາຕິ ຈາ ຂີທ຺ຍປຸເຕ຺ຕາ ປຸຣິເນາ ຄຸທ຺ດ. ອຸຈ ກຕປຸເຕ຺ຕາ ຍເກ຺ກາ ປຸຣິເນກ, ກຕປຸເຕ຺ຕາ ຈາ ປຸຣິເນາ ຍກ຺ກ. ປີຍາ ຈຸຍ຺ຍາຕິ ກຣິຍາ, ປີຍາ ປຸຕ຺ຕາ ປຸຣາລາ ອຸຕຍ຺ຍາຕິ ປີຍປຸເຕ຺ຕາ, ປີເຍາ ຈຸຍ຺ຍາຕິ ປຕິ, ປີເຍາ ປຸເຕ຺ຕາ ຍຍ຺ຍາຕິ ປີຍປຸຕ຺ຕາ. ອຸເຕຫິ ຈ ສນ຺ທາຂີກາຣິຍໍ ກຕ຺ວໍ.

໒໑໓. ຕຕິຍຕ຺ຕເຍາເກ[ກີ. ໒໓໐; ຘ. ໒.໑.໑໑; ປີ. ໑.໑.໒໐].

ຕຕິຍເຕ຺ຕກ ປເຄກ ເຍາເກ ສນ຺ທາຂີກາຣິຍໍ ກຕ຺ວໍ.

ຍາເນກ ປຸຕ຺ຕາກັ ຍານປຸຕ຺ຕາກັ.

໒໑໔. ຈຕ຺ຕສຍາເນ[ກ. ໑໙໙; ຣູ. ໒໐໔; ກີ. ໒໓໔; ຘ. ໒.໑.໑໑; ປີ. ໑.໑.໒໑].

ຈຕ຺ຕສຍາເນາ ຈຸຍ຺ຍາຕິ ຈຸກ຺ດສຍາເນາ, ຕຍ຺ຍິ ສນ຺ທາຂີກາຣິຍໍ ກຕ຺ວໍ.

ຄກ຺ລຸລາ ຈ ວຸຕ຺ຕຣາ ຈ ປຸຕ຺ຕາ ຈ ຄກ຺ລຸຫຸຕ຺ຕຣປຸຕ຺ຕາ, ຄກ຺ລຸຫຸຕ຺ຕຣປຸຕ຺ຕາກັ.

ຈເຕ຺ຕຕີ ກີ? ຄກ຺ລຸລາຍ຺ຍາ ຈ ປຸຕ຺ຕາຍ຺ຍາ ຈ ຍາ ອຕ຺ຕຣຂີນາຕິ ຄກ຺ລຸລາປຸຕ຺ຕາ, ຄກ຺ລຸລາ ຈ ນາ ປຸຕ຺ຕາ ຈາຕິ ຄກ຺ລຸລາປຸຕ຺ຕາ, ຄກ຺ລຸລາປຸຕ຺ຕາຍ຺ຍາ, ຄກ຺ລຸລາປຸຕ຺ຕາຍ຺ຍໍ.

໒໑໕. ເຈຈ[ກ. ໑໙໕; ຣູ. ໒໐ປ; ກີ. ໒໓ປ; ຘ. ໒.໑.໑໒; ປີ. ໑.໑.໒໒].

ទ្វន្ទសមាសេ យោនំ ឯ ហោតិ វា។

កតរកតមេ, កតរកតមា, ឥតរីតរេ, ឥតរីតរា, អញ្ញមញ្ញេ, អញ្ញមញ្ញា, បុព្ពបរេ, បុព្ពបរា, បុព្ពាបរេ, បុព្ពាបរា ឥច្ចាទិ។

ឥមេសុ បុព្ពាទីសុ ស្មា, ស្មិំនំ អា, ឯត្តំ ហោតិ, បុព្ពា, បុព្ពេ, បរា, បរេ, អបរា, អបរេ, ទក្ខិណា, ទក្ខិណេ, ឧត្តរា, ឧត្តរេ, អធរា, អធរេ។

ឥតិ បុព្ពាទិលក្ខរាសិ។

យា ឥត្ថី, យា, យាយោ, យំ, យា, យាយោ, យាយ, យស្សា, យាហិ, យាភិ, យាយ, យស្សា, យានំ, យាសានំ, យាយ , យស្សា, យាហិ, យាភិ, យាយ, យស្សា, យានំ, យាសានំ, យាយ, យស្សា, យាយំ, យស្សំ, យាសុ។

យោ បុរិសោ, យេ, យំ, យេ, យេន, យេហិ, យេភិ, យស្ស, យេសំ, យេសានំ, យស្មា, យម្ហា យេហិ, យេភិ, យស្ស, យេសំ, យេសានំ, យស្មិំ, យម្ហិ, យេសុ។

យំ ចិត្តំ, យានិ ចិត្តានិ, យំ, យានិ។ សេសំ បុល្លិង្គសមំ។

២១៦. ត្យតេតានំ តស្ស សោ [ក. ១៧៣; រូ. ២១១; នី. ២៦០]។

អនបុំសកានំ ត្យ, ត, ឯតសទ្ទានំ តព្យញ្ជនស្ស សោ ហោតិ សិម្ហិ សិលេបិ។

សា ឥត្ថី, តា, តាយោ, ឥត្ថិយោ, តំ, តា, តាយោ, តាយ។

២១៧. ស្សា វា តេតិមាមូហិ [ក. ១៧៥, ៦២; រូ. ២០៣, ២០៦; នី. ២៦៣-៦, ២០៥]។

ឈ, បសេណ្ណហិ តា, ឯតា, ឥមា, អមុសទ្ទេហិ នាទីនំ បញ្ចន្នំ ឯកវចនានំ ស្សា ហោតិ វា។ រស្សោ។

តស្សា កតំ, តាហិ, តាភិ, តាយ, តស្សា។

២១៨. តាស្សិ វា [ក. ៦៣; រូ. ២១៦; នី. ២១១]។

ᩔᩴ, ᩔᩣ, ᩔᩣᨿᩮᩈᩩ ᨥᩈᨬ᩠ᨬᩔ ᨲᩣᩈᨴ᩠ᨴᩔ ᩍ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ᪨

ᨲᩥᩔᩣ᪨

᪑᪘᪖᪨ ᨲᩮᨲᩥᨾᩣᨲᩮᩣ ᩈᩔ ᩔᩣᨿ[ᨠ᪨ ᪔᪖; ᩁᩪ᪨ ᪑᪘᪖; ᨶᩦ᪨ ᪑᪘᪘]᪨

ᨲᩣ, ᩑᨲᩣ, ᩍᨾᩣᩉᩥ ᩈᩔ ᩔᩣᨿᩣᨴᩮᩈᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ᪨

ᨲᩔᩣᨿ, ᨲᩥᩔᩣᨿ, ᨲᩣᩈᩴ, ᨲᩣᩈᩣᨶᩴ, ᨲᩣᨿ, ᨲᩔᩣ, ᨲᩔᩣᨿ, ᨲᩥᩔᩣᨿ, ᨲᩣᩈᩴ, ᨲᩣᩈᩣᨶᩴ, ᨲᩣᨿ, ᨲᩣᨿᩴ, ᨲᩔᩣ, ᨲᩔᩴ, ᨲᩥᩔᩣ, ᨲᩥᩔᩴ, ᨲᩣᩈᩩ᪨

ᩈᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ, ᨲᩮ ᨸᩩᩁᩥᩈᩣ, ᨲᩴ, ᨲᩮ, ᨲᩮᨶ, ᨲᩮᩉᩥ, ᨲᩮᨽᩥ, ᨲᩔ, ᨲᩮᩈᩴ, ᨲᩮᩈᩣᨶᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ, ᨲᨾ᩠ᩉᩥ, ᨲᩮᩈᩩ᪨

ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᩣᨶᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ, ᨲᩴ, ᨲᩣᨶᩥ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᨸᩩᩃ᩠ᩃᩥᨦ᩠ᨣᩈᨾᩴ᪨

᪑᪑᪐᪨ ᨲᩔ ᨶᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᩈᩩ[ᨠ᪨ ᪘᪗᪖; ᩁᩪ᪨ ᪑᪘᪘; ᨶᩦ᪨ ᪑᪙᪘]᪨

ᨿ᩠ᩅᩣᨴᩦᩈᩩ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᩈᩩ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩦᩈᩩ ᨲᩔ ᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨶᩮ ᨸᩩᩁᩥᩈᩣ, ᨶᩴ, ᨶᩮ, ᨶᩮᩉᩥ, ᨶᩮᨽᩥ, ᨶᩮᩈᩴ, ᨶᩮᩈᩣᨶᩴ, ᨶᩮᩉᩥ, ᨶᩮᨽᩥ, ᨶᩮᩈᩴ, ᨶᩮᩈᩣᨶᩴ, ᨶᨾ᩠ᩉᩥ, ᨶᩮᩈᩩ᪨

ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ‘ᩈᨻ᩠ᨻᩣᩈᩪ’ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᨸᩥ ᨿᩣ ᨿᩣ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩥ ᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ, ᨲᩴ ᨲᩴ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨

ᨶᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᨶᩮᩉᩥ, ᨶᩮᨽᩥ᪨ ᨸᩩᩃ᩠ᩃᩥᨦ᩠ᨣᩈᨾᩴ᪨

᪑᪑᪘᪨ ᩈᩈ᩠ᨾᩣᩈ᩠ᨾᩥᩴᩔᩣᨿᩔᩴᩔᩣᩈᩴᨾ᩠ᩉᩣᨾ᩠ᩉᩥᩈ᩠ᩅᩥᨾᩔ ᨧ[ᨠ᪨ ᪘᪗᪙; ᩁᩪ᪨ ᪑᪘᪙; ᨶᩦ᪨ ᪑᪙᪑]᪨

ᩈᩣᨴᩦᩈᩩ ᨲᩔ ᨧ ᩍᨾᩔ ᨧ ᩋ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ᪨

ᩋᩔᩣ ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣ ᨠᨲᩴ, ᩋᩔᩣ, ᩋᩔᩣᨿ ᨴᩮᨲᩥ᪨ ᨶᩥᨾᩥᨶᩦᩮᨿᩣ [ᨶᩦ᪨ ᪁᪉᪅] – ᩋᩣᨶᩴ ᩍᨲ᩠ᨳᩦᨶᩴ, ᨲᩣᨶᩴ ᨠᨬ᩠ᨬᩣᨶᩴ ᨷᨱ᩠ᨯᩥᨲᩣ [ᨩᩣ᪨ ᪈᪈᪉᪖], ᩋᩔᩣ ᩋᨷᩮᨲᩥ, ᩋᩔᩣ, ᩋᩔᩣᨿ ᨹᩃᩴ, ᩋᩣᨶᩴ ᨹᩃᩴ, “ᩋᨠᩥᨠ᩠ᨠᩮᨿᩣ ᨾᩣᨲᩴ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ, ᩮᨲᩣ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨠᩮᨿᩣ”ᨲᩥ [ᨾᩥ᪨ ᨲᩥ᪨ ᪃᪨᪈᪖᪉] ᩅᨲ᩠ᨲᩣ ‘ᨾᩣᨲᩴ’ᨲ᩠ᨲᩥ ᩮᨧᨴᨲᩣᨲᩴ, ᨿᨳᩣᨧᩩᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ ᨲᩔ ᨾᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᩔᩣ, ᩋᩔᩴ ᨮᩥᨲᩴ᪨

ᩋᩔ ᨷᩩᩁᩥᩈᩔ, ᩋᩣᨶᩴ ᨷᩩᩁᩥᩈᩣᨶᩴ᪨ ᩮᨲᨧᩣᨶᩴ ᩮᨠᩈᩣ ᨧᩥᩔᨲ᩠ᨲᩥ, ᩉᨲ᩠ᨳᨷᩥᨴᩣ ᨧ ᨩᩣᩃᩥᩮᨶᩣ [ᨩᩣ᪨ ᪉᪨᪁᪁᪨᪁᪁᪁᪈]᪨ ᩋᩔᩣ, ᩋᨿᩣ ᩋᩔ, ᩋᩣᨶᩴ, ᩋᩈ᩠ᨾᩥᩴ, ᩋᨿᩥᩣ

ᩋᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ᪨ ᨷᩩᩃᩥᩘᨣᩈᨾᩴ᪨

ᩍᨾᩣ ᩍᨲ᩠ᨳᩦ, ᩍᨾᩣ, ᩍᨾᩣᨿᩮᩣ, ᩍᨾᩴ, ᩍᨾᩣ, ᩍᨾᩣᨿᩮᩣ, ᩍᨾᩣᨿ, ᩍᨾᩔᩣ, ᩍᨾᩥᩔᩣ ᨠᨲᩴ᪨

ᩍᨾᩮ ᨷᩩᩁᩥᩈᩣ, ᩍᨾᩮ, ᩍᨾᩴ, ᩍᨾᩮ, ᩍᨾᩮᩉᩥ᪨

ᩍᨾᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᩍᨾᩣᨶᩥ, ᩍᨾᩴ, ᩍᨾᩣᨶᩥ, ᩍᨾᩮᩉᩥ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᨲᩈᨴᩥᩈᩴ ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᩅᨲ᩠ᨲᩩ, ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

᪁᪁᪁᪨ ᩈᩥᨿᩴᩈᨷ᩠ᨷᨶᩣᨾᩔᩣᨿᩴ [ᨠ᪨ ᪁᪆᪁; ᩁᩪ᪨ ᪁᪈᪅; ᨶᩦ᪨ ᪃᪀᪉-ᩃᩥ; ‘ᩈᩥᨿᩴ’ (ᨻᩉᩩ)]᪨

ᩈᩥᨿᩴ ᨷᩁᩮ ᩈᨷ᩠ᨷᨶᩣᨾᩮᨲᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩔ ᩍᨾᩔ ᩋᨿᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩥᩃᩮᩣᨷᩮᩣ᪨

ᩋᨿᩴ ᩍᨲ᩠ᨳᩦ, ᩍᨾᩣ, ᩍᨾᩣᨿᩮᩣ, ᩍᨾᩴ, ᩍᨾᩣ, ᩍᨾᩣᨿᩮᩣ, ᩍᨾᩣᨿ, ᩍᨾᩔᩣ, ᩍᨾᩥᩔᩣ, ᩍᨾᩣᩉᩥ, ᩍᨾᩣᨽᩥ, ᩍᨾᩣᨿ, ᩍᨾᩔᩣ, ᩍᨾᩔᩣᨿ, ᩍᨾᩥᩔᩣ, ᩍᨾᩥᩔᩣᨿ, ᩍᨾᩥᩔᩴ, ᩋᩔᩣ, ᩋᩔᩣᨿ, ᩍᨾᩣᩈᩴ, ᩍᨾᩣᩈᩣᨶᩴ, ᩋᩣᨶᩴ᪨ ᨷᨬ᩠ᨧᨾᩦᩈᨲ᩠ᨲᨾᩦᩈᩩ ᨲᨲᩥᨿᩣᩈᨾᩴ, ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩦᩈᨾᩴ᪨ ᩍᨾᩣᨿ, ᩍᨾᩣᨿᩴ, ᩍᨾᩔᩣ, ᩍᨾᩔᩣᨿ, ᩍᨾᩔᩴ, ᩍᨾᩥᩔᩣ, ᩍᨾᩥᩔᩣᨿ, ᩍᨾᩥᩔᩴ, ᩋᩔᩣ, ᩋᩔᩴ, ᩍᨾᩣᩈᩩ᪨

ᩋᨿᩴ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ, ᩍᨾᩮ, ᩍᨾᩴ, ᩍᨾᩮ᪨

᪁᪁᪂᪨ ᨲ᩠ᨿᩣᨲᩮᨲᩥ [ᨠ᪨ ᪁᪆᪀; ᩁᩪ᪨ ᪁᪈᪖; ᨶᩦ᪨ ᪃᪓ᩃᩥ; ‘ᨲ᩠ᨿᩣᨲᩮᨲᩥ’ (ᨻᩉᩩ)]᪨

ᨲ᩠ᨿᩣᨲᩮᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᩃᩥᩘᨣᩮ ᩍᨾᩔ ᩋᨲ, ᩍᨾᩥᩋᩣᩮᨴᩈᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ឥមិនា, អនេន, ឥមេហិ, ឥមេភិ។

២២៨។ ឥមស្សានិត្ថិយំ តេ [ក។ ១៥០; រូ។ ២២០; នី។ ២៩៤]។

អនិត្ថិលិង្គេ ឥមស្ស តេ ហោតិ វា សុ, នំ, ហិសុ។

ឯហិ, ឯភិ, ឥមស្ស, អស្ស, ឥមេសំ, ឥមេសានំ, ឯសំ, ឯសានំ, ឥមស្មា, ឥមម្ហា អស្មា, អម្ហា ឥមេហិ, ឥមេភិ, ឯហិ, ឯភិ, ឥមស្ស, អស្ស, ឥមេសំ, ឥមេសានំ, ឯសំ, ឯសានំ, ឥមស្មិំ, ឥមម្ហិ, អស្មិំ, អម្ហិ, ឥមេសុ, ឯសុ។

“អនម្ហិកាលេ សុសោមេ, កិច្ចា ឧក្ឈិ នសោកតេ”តិ [ជា។ ១។៩។១២០ (អនម្ហិកាលេ សុសោមាតិ)] បាឡិយា- ‘អនម្ហី’តិ ឥមស្មិំ កាលេ, មហាចុត្តិនា ស្មិម្ហិ អនាគតេសា។

ឥមំ ជិត្វា។

២២៩។ ឥមស្សិទំ វា [ក។ ១១៧; រូ។ ២២២; នី។ ២០៩]។

នបុំសកេ អំ, សិសុ ឥមស្ស តេហិ អំ, សិហិ សហ ឥទំ ហោតិ វា។

ឥទំ ជិត្វា, ឥមានិ ជិត្វានិ, ឥមំ, ឥទំ, ឥមានិ, ឥមិនា, អនេន។ សេសំ បុល្លិង្គសមំ។

ឥធ មិស្សកនយំ វុច្ចតិ –

យា, សា ឥត្ថី, យា, តា ឥត្ថិយោ, យំ, តំ ឥត្ថិំ, យា, ឯសា ឥត្ថី, យា, ឯតា ឥត្ថិយោ, យំ, ឯតំ ឥត្ថិំ, យា, អយំ ឥត្ថី, យា, ឥមា ឥត្ថិយោ, យំ, ឥមំ ឥត្ថិំ, យោ, សោ បុរិសោ, យេ, តេ បុរិសាឥច្ចាទយោ។

“ស វោ សោ កយិរោថ ចុទ្ទិយត្ថាយា”តិ ឯត្ថ សោ សោ កយិរោថាតិ, ‘ឯសេ សេ ឯតេ ឯកត្ថេ’តិ ឯត្ថ ឯសោ សោ ឯតោ ឯកត្ថាតិ វត្តព្ពេ។ តត្ថ បុព្ពេ បុព្ពេ អត្ថវសំ, បទំ បទំ ព្យញ្ជនយត្វា “អយំ សោ សារថិ ឯតី”តិ [ជា។ ២។២២។៨១] ឯត្ថ បន ឥទ្ធិបិ ជិនំ ជិនំ អត្ថវសាតិ ឯវាតិ។ យំ, តំ, ឥមេត្តិ ឥមេ សទ្ទា តិបិតទ្វិបិ ហុត្វា បាឡិឥវាទេស្សុ សព្វាទិត្តិ សព្វលិង្គិកត្តិសុ អតិក្កន្តបិតិ។

១១៩. ឌ្លទេយតាភទេយតាភ្វាទេនេន ទុតិឃាឃំ[តី. ១លិរ័-៩ បិដ្ឋេ; បិ. ១.៣.១៥].

អភ្វាទេនេសា ចុទ្ធុតិ អត្យាឆតំ, បុតកាឆតំ, អភ្វាទេនឋានេភ ឌ្លុយ, ឲតាតំ ឲតាទេនេសា ហោតិ ទុតិឃាចិកភ្ជិស្សុ.

ឌ្លុយំ កិក្លុ ចិតឃំ អឈ្ឈាបេហិ, អថោ ឲតំ កិក្លុ ឆយុំ អឈ្ឈាបេហិ, ឌ្លុទេយ កិក្លុ ចិតឃំ អឈ្ឈាបេហិ, អថោ ឲទេភ កិក្លុ ឆយុំ អឈ្ឈាបេហិ, ឲតំ កិក្លុ ចិតឃំ អឈ្ឈាបេហិឌ្លុឌ្ឋាឌិតា ចត្តត្តា. ពទេយតំ កិក្លុទេច តិរឃបិលិ [អ. តិ. ១.១៩], ឃត្វាធិកាវឈទេយតំ កិក្លុ ឌ្លុឌ្ឋាឌីស្សុបិ [ឌី. តិ. ២.១២១] អត្យាឆតទេយច.

១១លិ. យស្សាយុស្ស[ក. ២លិ១; រូ. ១១១; តី. ១រ័ដ៍].

សិបិ្បអភបុំសកាស្ស អយុស្ស យស្ស ទេសា ហោតិ.

អសុ ឌ្លុត្តិ, អយុ ចា, អយូ, អយុទេឃា, អយុំ, អយូ, អយុទេឃា, អយុឃា, អយុស្សា, អយូហិ, អយូភិ, អយុឃា, អយុស្សា, អយូសំ, អយូសាតំ, អយុឃា, អយុស្សា, អយូហិ, អយូភិ, អយុឃា, អយុស្សា, អយូសំ, អយូសាតំ, អយុឃា, អយុឃំ, អយុស្សា, អយុស្សិំ, អយូស្សុ.

អសុ បុរិទេសា, អយុ ចា.

១១ប៉. ទេលិទេបិយូស្វា[ក. ២២ប៉; រូ. ២៣៩; តី. ១ដ៍១].

អយុទេតា ទេឃាតំ ទេលិទេបិ ហោតិ. ទេចា, ទេភាបចាទេគាឃំ [ក. ២២ដ៍; រូ. ២៣៣; តី. ១ដ៍៣].

អយូ, អយុំ, អយូ, អយុភា, អយូហិ, អយូភិ.

១១ដ៍. ត ទេភា សស្ស.

អយុទេតា សស្ស ទេភា ត ហោតិ.

អយុស្ស.

ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨲᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩔᩣᨿᩩᩔ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥ, ᩋᩅᩩᩔ᪨ ᨷᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿᩴ “ᩅᩩᩔ ᩃᩮ ᩃᩮᩣᨲ᩠ᨲᨷᩥᩃᩔ, ᨴᨲ᩠ᨲᩥ ᨠᨲ᩠ᩅᩤ ᩋᨷᩥᨠᨲ”ᨲ᩠ᨲᩥ [ᨩᩤ᪨ ᪑᪨᪓᪨᪙᪑] ᩍᨧ᩠ᨧ ᨠᩣᨧᩣᨧᩮᩈᨲ ᩋ-
ᨠᩣᩁᩃᩮᩣᨷᩮ᪨ ᩋᨿᩩᩈᩴ, ᩋᨿᩩᩈᩣᨲᩥ, ᩋᨿᩩᩈᩣ, ᩋᨿᩩᨿᩣ, ᩋᨿᩩᩉᩥ, ᩋᨿᩩᨠᩥ, ᩋᨿᩩᩔ, ᩋᩅᩩᩔ, ᩋᨿᩩᩈᩴ, ᩋᨿᩩᩈᩣᨲᩥ, ᩋᨿᩩᩈ᩠ᨾᩥ, ᩋᨿᩩᨿᩥ,ᩋᨿᩩᩈᩩ᪨

᪑᪑᪐᪨ᩋᨿᩩᩔᩣᨴᩥ[ᨠ᪨ ᪑᪑᪐; ᩁᩪ᪨ ᪑᪑᪕; ᨶᩦ᪨ ᪑᪐᪔]᪨

ᨲᨷ᩠ᨷᩩᩁᩥᩈᩮ ᩋᩴ, ᩈᩥᩈᩩ ᩋᨿᩩᩔ ᩑᨲᩥ ᩈᩉ ᩋᨴᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩤ᪨

ᩋᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᩋᨴᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᩋᨿᩩᨲᩥ, ᩋᨿᩴ, ᩋᨴᩥ, ᩋᨿᩩᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᨷᩩᩃ᩠ᩃᩥᨦ᩠ᨣᩈᨾᩴ᪨ ‘ᩈᨠᩮᨲ᩠ᨲ’ᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨠᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᨠᨲᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨴᩥᩁᩪᨷᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ᪨ ᩋᨿᩩᨠᩣ ᨠᨬ᩠ᨬᩣ, ᩋᨿᩩᨠᩣ,
ᩋᨿᩩᨠᩣᨿᩮᩣ᪨ ᩋᨿᩩᨠᩮᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ, ᩋᨿᩩᨠᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩣ᪨ ᩋᨿᩩᨠᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᩋᨿᩩᨠᩣᨶᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

᪑᪑᪘᪨ᨣᩮ ᩅᩤ᪨

ᨣᩮ ᨷᩁᩮ ᩋᨿᩩᩔ ᨿᩔ ᩈᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩤ᪨

ᩋᩈᩩᨠᩣ ᩍᨲ᩠ᨳᩦ, ᩋᩈᩩᨠᩣ, ᩋᩈᩩᨠᩣᨿᩮᩣ᪨ ᩋᩈᩩᨠᩮᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ, ᩋᩈᩩᨠᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩣ᪨ ᩋᩈᩩᨠᩴ ᨠᩩᩃᩴ, ᩋᩈᩩᨠᩣᨶᩥ ᨠᩩᩃᩣᨶᩥ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨠᨬ᩠ᨬᩣ, ᨷᩩᩁᩥᩈ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩴ᪨

‘ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨿᨾᨲ᩠ᩅᩤ’ᨲᩥ ᩍᨧ᩠ᨧ ‘ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᩋᩤ’ᨲᩥ ᨧᩥᨠᨲ᩠ᨲᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨠᩥᩈᨴ᩠ᨴᨲᩮᩣ ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᩋᩤᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩤ᪨

᪑᪑᪙᪨ᨠᩥᩔ ᨠᩮᩤ[ᨠ᪨ ᪑᪑ᩃ᩠-ᩈ᪽; ᩁᩪ᪨ ᪑ᩃ᩠᪐, ᪑᪑᪙; ᨶᩦ᪨ ᪓ᩅ᪙-ᩃ᩠-ᨷᩢ? ‘ᨠᩥᩔ ᨠᩮᩤ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᩈᩩ’ (ᨻᩉᩩᩈᩩ)]᪨

ᩈᨻ᩠ᨻᩣᩈᩩ ᨧᩥᨠᨲ᩠ᨲᩥᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩈᩩ ᨠᩥᩔ ᨠᩮᩤ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨠᩣ ᩍᨲ᩠ᨳᩦ, ᨠᩣ, ᨠᩣᨿᩮᩤ, ᨠᩴ, ᨠᩣ, ᨠᩣᨿᩮᩤ, ᨠᩤᨿ, ᨠᩔᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᨾᩴ᪨ ᨠᩮᩤ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ, ᨠᩮ ᨷᩩᩁᩥᩈᩣ, ᨠᩴ, ᨠᩮ, ᨠᩮᨶ, ᨠᩮᩉᩥ, ᨠᩮᨽᩥ, ᨠᩔ᪨

᪑᪒᪑᪨ᨠᩥ ᩈᩥᩈᩩ ᩅᩤᨶᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ᪨

ᩋᨶᩥᨲ᩠ᨳᩥᩃᩥᨦ᩠ᨣᩮ ᩈ, ᩈᩥᩈᩩ ᨠᩥᩈᨴ᩠ᨴᩔ ᨠᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩤ᪨

កិស្ស, កេសំ, កេសានំ, កស្មា, កម្ហា, កេហិ, កេភិ, កស្ស, កិស្ស, កេសំ, កេសានំ, កស្មិំ, កម្ហិ, កិស្មិំ, កិម្ហិ, កេសុ។

១០៦។ កិមំសិសុ នបុំសកេ[‘កិមំសិសុ សហ នបុំសកេ’ (ពាហុ)]។

នបុំសកេ អំ, សិសុ កិំសទ្ទស្ស តេហិ អំសីហិ សហ កិំ ហោតិ។

កិំ ចិត្តំ, កានិ, កិំ, កេ វា, កានិ។ សេសំ បុល្លិង្គសមំ។ ឯតំ បុច្ឆត្ថស្ស សុទ្ធកិំសទ្ទស្ស រូបំ។

‘ចិ’ឥតិនិបាតេន យុត្តោ បន ឯកច្ចត្ថេ វា អប្បត្ថេ វា វត្តតិ។ កាចិ ឥត្ថី, កាចិ ឥត្ថិយោ, កិញ្ចិ ឥត្ថិំ, កាចិ, កាយចិ, កាហិចិ, កាយចិ, កស្សាចិ, កាសញ្ចិ, កុតោចិ, កាហិចិ។ សត្តមិយំ - កាយចិ, កត្ថចិ, កាសុចិ។

កោចិ បុរិសោ, កេចិ, កិញ្ចិ, កេចិ, កេនចិ, កេហិចិ, កស្សចិ, កេសញ្ចិ, កិស្មិញ្ចិ, កិម្ហិចិ, កត្ថចិ, កេសុចិ។

កិញ្ចិ កុលំ, កានិចិ កុលានិ, កិញ្ចិ, កានិចិ។ សេសំ បុល្លិង្គសមំ។

បុន យសទ្ទេន យុត្តោ សកលត្ថេ វត្តតិ។ យា កាចិ ឥត្ថី, យាកាចិ ឥត្ថិយោ។

យោ កោចិ បុរិសោ, យេ កេចិ, យំ កិញ្ចិ, យេ កេចិ យេន កេនចិ, យេហិ កេហិចិ, យស្ស កស្សចិ, យេសំ កេសញ្ចិ យតោ កុតោចិ, យេហិ កេហិចិ, យស្ស កស្សចិ, យេសំកេសញ្ចិ, យស្មិំ កិស្មិញ្ចិ, យម្ហិកិម្ហិចិ, យត្ថ កត្ថចិ, យេសុ កេសុចិ។

យំ កិញ្ចិចិត្តំ, យានិ កានិចិ, យំ កិញ្ចិ, យានិ កានិចិ។ សេសំ បុល្លិង្គសមំ។

សង្ខ្យារាសិ

ឯកសទ្ទោ សង្ខ្យត្ថេ បវត្តោ ឯកវចនន្តោវ, អញ្ញត្ថេ បវត្តោ ឯកពហុវចនន្តោ។

តត្ថ សង្ខ្យត្ថេ – ឯកា ឥត្ថី, ឯកំ, ឯកាយ, ឯកិស្សា ឥត្ថិយា។ បុន្នបុំសកេសុ ឯកវចនេសុ បុរិស, ចិត្តរូបសមំ។

អញ្ញត្ថេ – ឯកា ឥត្ថី, ឯកា ឥត្ថិយោ, ឯកំ, ឯកា, ឯកាយ, ឯកិស្សា, ឯកាហិ, ឯកាភិ ឥត្ថីហិ។

ᩑᨠᩮᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ, ᩑᨠᩮ, ᩑᨠᩴ, ᩑᨠᩮ, ᩑᨠᩮᨶ, ᩑᨠᩮᩉᩥ, ᩑᨠᩮᨽᩥ, ᩑᨠᩔ, ᩑᨠᩮᩈᩴ, ᩑᨠᩮᩈᩣᨶᩴ᪨ ᨷᩩᩃ᩠ᩃᩥᨦ᩠ᨣ ᩈᨻ᩠ᨻᨶᨿᩴ᪨

ᩑᨠᩴ ᨠᩩᩃᩴ, ᩑᨠᩣᨶᩥ ᨠᩩᩃᩣᨶᩥ, ᩑᨠᩴ ᨠᩩᩃᩴ, ᩑᨠᩣᨶᩥ ᨠᩩᩃᩣᨶᩥ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᨷᩩᩃ᩠ᩃᩥᨦ᩠ᨣᨶᨿᩴ᪨

ᨠᨷᨧ᩠ᨧᩮᨿ ᨷᨴᩮ ᩈᨴ᩠ᨴᩣᨶᩥᨲ᩠ᨿᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨

“ᩑᨠᩥᨠᩣ ᩈᨿᨶᩮ ᩈᩮᨲᩩ, ᨿᩣ ᨲᩮ ᩋᨿ᩠ᨿᩮ ᩋᨸᩣᩉᩁᩥ [ᨩᩣ᪨ ᪑᪨᪓᪨᪑᪖᪒]᪨ ᩑᨠᩣᨠᩥᨶᩦ ᨣᩉᨭ᩠ᨮᩣᩉᩴ, ᨿᩣᨲᩩᨿᩣ ᨷᩁᩥᨧᩮᩣᨴᩥᨲᩣ”ᨲᩥ [ᩋᨷ᪨ ᨳᩮᩁᩦ ᪒᪨᪒᪨᪑᪕᪕] ᨷᩣᩊᩥᨿᩴ, ᩑᨠᨠᩮᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ, ᩑᨠᨠᩴ, ᩑᨠᨠᩮᨶ᪨ ᩑᨠᨠᩴ ᨠᩩᩃᩴ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ ᩑᨠᩅᨧᨶᨲ᩠ᨳᩮᨿᩮᩅ, ᩑᨠᨠᩣᨶᩥ ᨻᩉᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩅᨲ᩠ᨲᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩮᩅ ᩑᨠᨠᩣ, ᨶᩮᩅ ᩑᨠᨠᩮ , ᨶᩉᩥ ᩑᨠᨠᩮᩉᩦᨲᩥ ᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ᪨ “ᨷᨬ᩠ᨧᩣᩈᩦᨲᩥ ᨧ ᨧᩥᩁᩮᨾᩉᩣ ᨧ, ᨾᩮᨥᩣ ᩑᨠᩣ ᨠᨧᨲ᩠ᨲ ᨲᩮ”ᨲᩥ ᨷᩣᩊᩥᨿᩴ᪨ ᨷᩈᩥᨲᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᨻᩉᩩᩅᨧᨶᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ᪨ ‘ᩑᨠᩣ’ᨲᩥ ᨷᨴᩔᨠᩣ᪨

ᨷᨭᩥᩈᨾ᩠ᨽᩪᨲᩮ ᨷᨶ ᩋᨶᩮᨠᩣ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ, ᩋᨶᩮᨠᩣᨶᩴ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩦᨶᩴ᪨ ᩋᨶᩮᨠᩮ ᨷᩩᩁᩥᩈᩣ, ᩋᨶᩮᨠᩮᩈᩴ ᨷᩩᩁᩥᩈᩣᨶᩴ᪨ ᩋᨶᩮᨠᩣᨶᩥ ᨠᩩᩃᩣᨶᩥ, ᩋᨶᩮᨠᩮᩈᩴ ᨠᩩᩃᩣᨶᩴ᪨ ᨷᩣᩊᩥᨿᩴ ᨷᨶ “ᨶᩮᨠᩣᨶᩥ ᩈᩉᩔᨠᩣᨶᩥ, ᨶᩮᨠᩣᨶᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᨠᩣᨶᩥ, ᨶᩮᨠᩣᨶᩴ ᩈᩉᩔᨠᩣᨶᩴ, ᨶᩮᨠᩣᨶᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᨠᩣᨶᩴ”ᨲ᩠ᨿᩣᨷᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ᪨

ᩑᨠᨧ᩠ᨧ, ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩥᨿ, ᨠᨲᩥ, ᨻᩉᩩᩈᨴ᩠ᨴᩣᨷᩥ ᨷᩉᩩ ᩅᨧᨶᨶ᩠ᨲᩣ᪨ ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩣ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩦ, ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩣ, ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩣᨿᩮᩣᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩣ ᨠᨬ᩠ᨬᩣᨶᨿᩴ᪨

ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩮᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ᪨

᪑᪒᪓᪨ ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᩉ᩠ᨿᨲᩮᩣ[‘ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᩉᨲᩮᩣ’ (ᨻᩉᩪᩈᩩ)]᪨

ᩋᨠᩣᩁᨶ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᩉᩥ ᨿᩮᩣᨶᩴ ᨭᩮ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᨷᩩᩁᩥᩈᩣ, ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᨷᩩᩁᩥᩈᨶᨿᩴ᪨ ᩋᩣᨴᩥᩈᨴ᩠ᨴᩮᨶ ᩋᨷ᩠ᨷᩮᨠᨧ᩠ᨧ, ᩑᨠᨲᩥᨿ, ᨷᨳᨾᩣᨴᩥᨿᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨣᨿ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨷ᩠ᨷᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᨷᩩᩁᩥᩈᩣ, ᩑᨠᨲᩥᨿᩮ ᨷᩩᩁᩥᩈᩣ, ᨷᨳᨾᩮ ᨷᩩᩁᩥᩈᩣ᪨

ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ᪨

᪑᪒᪔᪨ ᨶ ᨶᩥᩔ ᨭᩦ᪨

ឯកច្ចាទីហិ និស្ស ដា ន ហោតិ។

ឯកច្ចានិ ចិត្តានិ។ សេសំ ចិត្តសមំ។

ឯកច្ចិយ, ឯកច្ចេយ្យ, ឯកតិយសទ្ទា កញ្ញា, បុរិស, ចិត្តនយា។ “ឥត្ថីបិ ហិ ឯកច្ចិយា, សេយ្យា បោស ជនាធិប [សំ॰ និ॰ ១.១២៣]។ សទ្ធំ កិរេចយាហំសុ, តទា ឯកច្ចិយា ឥធ កង្ខំ និប្លចិតំ សេយ្យា, ន តេ ចេកច្ចិយោ តទា”តិ [ជា॰ ១.១.៣] ច “បរិចារិតា ឯកច្ចេយ្យា”តិ ច “ន ចិស្សេ ឯកតិយេហិ”តិ ច បាឡិ – តត្ថ ‘និប្លចិត’ន្តិ វិសេកតោ វិញ្ញតំ។

កតិសទ្ទោ ពហុវចនន្តោ ច។

១១៣. ដិ កតិម្ហា[រូ॰ ១១០ បិដ្ឋេ]។

កតិម្ហា យោនំ ដិ ហោតិ។

កតិ ឥត្ថិយោ, កតិ បុរិសា, កតិ បុរិសេ, កតិ ចិត្តានិ។ កតីហិ ឥត្ថីហិ, កតីហិ បុរិសេហិ, កតីហិ ចិត្តេហិ។

១១៤. ពហុកតីនំ[‘ពហុ កតីនំ’ (ពហូសុ)]។

នំម្ហិ ពហុ, កតីនំ អន្តេ នុក ហោតិ។

កតិន្នំ ឥត្ថីនំ, កតិន្នំ បុរិសានំ, កតិន្នំ ចិត្តានំ, អយំ នាគមោ ពហុម្ហិ ន ហោតិ, ‘កតីនំ តិថីនំ បុណ្ណមី កតិមី’តិ ច ទិស្សតិ។ “ពហុន្នំ វស្សសតានំ, ពហុន្នំ វស្សសហស្សាន”ន្តិ ច “ពហុន្នំ កុសលធម្មានំ, ពហុន្នំ អកុសលធម្មាន”ន្តិ ច “ពហុន្នំ វត អត្ថាយ, ឧប្បជ្ជិំសុ តថាគតា”តិ [ចិ॰ ច॰ ៤០៣] ច បាឡិ។

កតិសុ ឥត្ថីសុ, កតិសុ បុរិសេសុ, កតិសុ ចិត្តេសុ។

ពហុសទ្ទេ ទ្វីសុ នចចេនសុ ពហុន្នំ, ពហុន្នន្តិ ចត្តាំ។ សេសំ ធេនុ, ភិក្ខុ, អាយុសមំ។

កបច្ចយេ កញ្ញា, បុរិស, ចិត្តសទិសំ, ពហូ ឥត្ថិយោ, ពហុកា ឥត្ថិយោ. ពហូ បុរិសា, ពហវោ បុរិសា, ពហុកា បុរិសា. ពហូនិ ចិត្តានិ, ពហុកានិ ចិត្តានិ ឥច្ចាទិកា ចត្តាំ. ពហុន្នំ សមុទាយាបេក្ខេ សតិ ឯកវចនម្បិ លព្ភតិ, “ពហុជនស្ស អត្ថាយ ពហុជនស្ស ហិតាយ, ពហុនោ ជនស្ស អត្ថាយ ហិតាយា”តិ [អ. និ. ១.១៣១] បាឡិ.

ឯកសទ្ទោ ពហុវចនន្តោ ច, ‘ឯកកោហិ ទេវ’តិ យោគេ ទេវ, ឯកា ឥត្ថិយោ, បុរិសា, កុលានិ គច្ឆន្តិ, ឯកា ឥត្ថិយោ, បុរិសា, កុលានិ បស្សតិ.

១១៨. សុហិសុ ឯកស្សា[នី. ១១១ (ន្ទ. ១០៨ បិដ្ឋេ)].

សុ, ហិសុ ឯកស្ស អន្តោ ឯ ហោតិ.

ឯកាហិ, ឯកាសុ.

១៣០. ឯកិន្ទ[ក. ប៉៩; និន្ទ. ១១លិ; នី. ១៣១].

ឯកយ្យាតិវចនស្ស ឥត្ថិ ហោតិ.

ឯកិន្ទ. សព្ពត្ថ ឥត្ថិ, បុរិស, កុលេហិ យោជេតព្ពំ.

១៣២. យោបិ ឧភិន្នំ ទុវេចេ[ក. ១១១; ន្ទ. ១១ប៉; នី. ១១០].

យោសុ សចិកត្តិស្ស ទ្វិស្ស ទុវេ, ទ្វេ ហោន្តិ. ‘ទ្វិន្ន’ន្តិ វចនំ ទ្វិស្ស ពហុវចនត្តញាបនត្ថំ.

ទ្វេ ឥត្ថិយោ, ទ្វេ បុរិសា, ទ្វេ បុរិសេ, ទ្វេ ចិត្តានិ, ទុវេ ឥត្ថិយោ, ទុវេ បុរិសា, ទុវេ បុរិសេ, ទុវេ ចិត្តានិ, ទ្វីហិ, ទ្វីសុ.

១៣១. នំម្ហិ នុក ទ្វាទីនំ សត្តរសន្នំ[ក. ៩លិ; នី. ១១៨; នី. ១១៣].

នំម្ហិ បរេ ទ្វាទីនំ អដ្ឋារសន្តានំ សត្តរសន្នំ សង្ខ្យានំ អន្តោ នុក ហោតិ. ក-ការោ ឧច្ចារណត្ថោ. កាកុពន្ធំ ជិន្នា អន្តោតិ ញាយតិ.

ទ្វិន្នំ។

១៣២។ ទុវិន្នំ នំម្ហិ[ក។ ២១១; រូ។ ១១៤; នី។ ១៣៣]។

នំម្ហិ សវិភត្តិស្ស ទ្វិស្ស ទុវិន្នំ ហោតិ វា។

ទុវិន្នំ, ទ្វីហិ, ទ្វីភិ, ទ្វិន្នំ, ទុវិន្នំ, ទ្វីសុ។ មហាវុត្តិនា សុហិស្វេវ ហោតិ, ភាគស្ស ទុវេសុ ខេត្តសុ និព្ពិតា [ចិ។ វ។ ៤០៩], ចក្កានិ បិទេសុ ទុវេសុ ចិត្តតិ [ទី។ និ។ ២។១០៤]។ ឥច្ឆា សតិ ទុវេហិ, ទុវេភីតិបិ សិទ្ធមេវ ហោតិ, អយំ ទ្វិសទ្ទោ ទុកសទ្ទោ វិយ អលិង្គោ។

១៣៣។ តិស្សោ ចតស្សោ យោម្ហិ សវិភត្តីនំ[ក។ ២១២; រូ។ ១២០; នី។ ១២២]។

ឥត្ថិយំ យោសុ សវិភត្តីនន្តិ, ចតុន្នំ តិស្សោ, ចតស្សោ ហោន្តិ។

តិស្សោ ឥត្ថិយោ, ចតស្សោ ឥត្ថិយោ។

មហាវុត្តិនា ហិសុ ច តិស្ស, ចតស្សា ហោន្តិ, “តិស្សេហិ ចតស្សេហិ បរិសាហិ, ចតស្សេហិ សហិតោ លោកនាយកោ”តិ បាឡិ។ តីហិ, តីភិ ឥត្ថីហិ, ចតូហិ, ចតូភិ, ចតុព្ភិ ឥត្ថីហិ។

១៣៤។ នំម្ហិ តិចតុន្នមិត្ថិយំ តិស្សចតស្សា[ទី។ និ។ ២។១០៤]។

ឥត្ថិយំ នំម្ហិ, ចតុន្នំ តិស្ស, ចតស្សា ហោន្តិ។

តិស្សន្នំ ឥត្ថីនំ, ចតស្សន្នំ ឥត្ថីនំ, តិណ្ណំ ឥត្ថីនំ, ចតុន្នំ ឥត្ថីនំ, សមណោ គោតមោ ចតុន្នំ បរិសានំ សក្កតោ ហោតិ, ចតុន្នំ បរិសានំ បិយោ ហោតិ មនាបោតិ [ទី។ និ។ ១។១០៣], តិស្សេហិ, ចតស្សេហិ, តីហិ, តីភិ, ចតូហិ, ចតូភិ, ចតុព្ភិ, តិស្សន្នំ, ចតស្សន្នំ, តិណ្ណំ, ចតុន្នំ, តីសុ, ចតូសុ។

បាឡិយំ “ចតស្សោហី”តិ ទិដ្ឋត្តា តិស្សោសុ, ចតស្សោសូតិបិ ទិដ្ឋមេវ ហោតិ។

១៣៥។ បុមេ តយោ ចត្តារោ[ក។ ២១២; រូ។ ១២០; នី។ ១២២]។

ᨸᩩᩃ᩠ᩃᩥᨦ᩠ᨣᩮ ᨿᩮᩣᩈᩩ ᨷᨧᩥᨠᨲ᩠ᨲᩦᨲᨲ᩠ᨲᩥ, ᨧᨲᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᨲᨿᩮᩣ, ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨲᨿᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩣ, ᨲᨿᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮ, ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩣ, ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮ᪨

᪁᪃᪅᪨ ᨧᨲᩩᩁᩮᩣ ᨧᨲᩩᩔ[ᨠ᪨ ᪅᪆, ᪁᪀᪃, ᪁᪁; ᩁᩪ᪨ ᪁᪙᪀; ᨶᩦ᪨ ᪁᪁᪃; ‘ᨧᨲᩩᩁᩮᩣ ᨧᩣ ᨧᨲᩩᩔ’ (ᨻᩉᩪᩈᩩ)]᪨

ᨸᩩᩁᩮ ᨷᨧᩥᨠᨲ᩠ᨲᩥᩔ ᨧᨲᩩᩈᨴ᩠ᨴᩔ ᨧᨲᩩᩁᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨧᨲᩩᩁᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩣ, ᨧᨲᩩᩁᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮ᪨ ᨠᨳᩴ ᨧᨲᩩᩁᩮᩣ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩣ ᨽᩣᨣᩈᩮᩣ, ᨧᨲᩩᩁᩮᩣ ᨹᩃᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᨿᩮᨲᩥ? “ᩃᩥᨦ᩠ᨣᩅᩥᨷᩃ᩠ᩃᩣᩈᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᩦᩉᩥ, ᨲᩦᩈᩩ, ᨧᨲᩪᩉᩥ, ᨧᨲᩪᩈᩩ, ᨧᨲᩩᨶ᩠ᨶᩴ᪨

᪁᪃᪆᪨ ᨱ᩠ᨱᩴᨱ᩠ᨱᨶ᩠ᨶᩴ ᨲᩥᨲᩮᩣ ᨫᩣ[ᨠ᪨ ᪆᪅; ᩁᩪ᪨ ᪁᪁᪁; ᨶᩦ᪨ ᪁᪃᪁; ‘ᨱ᩠ᨱᩴᨱ᩠ᨱᨶ᩠ᨶᩴ ᨲᩥᨲᩮᩣ ᨫᩣ’ (ᨻᩉᩪᩈᩩ)]᪨

ᨫᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿᩣᨲᩥᨿᩣᨲᩥᨧᨧᨲᩩᩔ ᨱ᩠ᨱᩴ, ᨱ᩠ᨱᨶ᩠ᨶᩴ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ, ᨲᩥᨱ᩠ᨱᨶ᩠ᨶᩴ, ᨧᨲᩩᨶ᩠ᨶᩴ, ᨲᩦᩉᩥ, ᨲᩦᩈᩩ, ᨧᨲᩪᩉᩥ, ᨧᨲᩪᩈᩩ, ᨧᨲᩩᨠ᩠ᨠᩥ, ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ, ᨲᩥᨱ᩠ᨱᨶ᩠ᨶᩴ, ᨧᨲᩩᨶ᩠ᨶᩴ, ᨲᩦᩈᩩ, ᨧᨲᩪᩈᩩ᪨

᪁᪃᪇᪨ ᨲᩦᨱᩥᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᨶᨸᩩᩴᩈᨠᩮ[ᨠ᪨ ᪁᪁᪁; ᩁᩪ᪨ ᪁᪁᪀; ᨶᩦ᪨ ᪁᪁᪁]᪨

ᨶᨸᩩᩴᩈᨠᩮ ᨿᩮᩣᩈᩩ ᨷᨧᩥᨠᨲ᩠ᨲᩦᨲᨲ᩠ᨲᩥ, ᨧᨲᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᨲᩦᨱᩥ, ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨲᩦᨱᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ, ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᨸᩩᩃ᩠ᩃᩥᨦ᩠ᨣᩈᨾᩴ᪨

ᨧᨧᨲᩩᩈᩥᩃᩥᨦ᩠ᨣᩮᩈᩩ ᨸᨲ ᩈᨲᩥ ᨧᩥᩈᨴᩥᩈᩃᩥᨦ᩠ᨣᨧᨧᨲᩣᨲᨿᩮᩣ ᨸᨣᩣᨲᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨿᨬ᩠ᨬᩣᩈᩴᨿᩮᩣᨣᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩈᨲᩥᨸᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ [ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪂᪨᪁᪃᪄], ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᨸ᩠ᨸᨵᩣᨶᩣ [ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪂᪨᪁᪃᪄], ᨲᨿᩮᩣᨿᨾᩉᩣᩈᩩᨲᩣ, ᨲᨿᩮᩣ ᨿᨾᩉᩣᩈᩩᨲᩮ [ᨸᨭ᩠ᨮᩣ᪨ ᪁᪨᪁᪨᪃᪆], ᩈᨲ᩠ᨲ ᨿᩣᩃᩥ ᨯᩮᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᨿᩴ [ᨩᩣ᪨ ᪂᪨᪙], ᩈᨲ᩠ᨲ ᨠᨬ᩠ᨬᩣ ᨯᩮᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᨿᩴ [ᨩᩣ᪨ ᪂᪨᪙], ᩈᨲ᩠ᨲ ᩁᨲᨶᩣ ᨯᩮᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᨿᩴ [ᨩᩣ᪨ ᪂᪨᪙], ᩈᨲ᩠ᨲ ᨿᩣᨶᩣ ᨯᩮᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᨿᩴ [ᨩᩣ᪨ ᪂᪨᪙], ᩋᨧᩥᨶ᩠ᨲᩣᨿ ᩈᨲᩥ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩈᩩ ᩈᨲᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ [ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪂᪨᪄᪀] ᨱ᩠ᨱᨠᩣᨴᩥ᪨

ᨠᩣᨨᩣᩈᩩ ᩅᩥᨷᩃ᩠ᩃᩣᩈᩣᨷᩥ ᨻᩉᩩᩃᩴ ᩅᩥᩈ᩠ᩈᨲ᩠ᨲᩥ, ᩋᨬ᩠ᨬᩮ ᨹᩃᩣᨲᩥ ᨴᩮᩈᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᩑᨠᩴ ᨹᩃᩣᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᩈᨲ᩠ᨧᩣ ᨹᩃᩣᨲᩥ ᩈᩩᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥᨲᩣᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ, ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᨸᨲ᩠ᨲᨾᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨲᨿᩥ ᩃᨠ᩠ᨡᩥᨿᩣ, ᨠᩥᩴ ᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨴᩣᨶᩣᨶᩥ, ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᨷᩩᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ, ᩅᩥᩅᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩋᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿ [ᨴᩣ᪨ ᪁.᪁᪁.᪁᪁᪃], ᨷᩩᨲ᩠ᨲᨴᩣᩁᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨻᩃᩥᨻᨴ᩠ᨴᩣᨲᩥ ᩈᩮᩣᩅᨱ᩠ᨱ ᩍᨧ᩠ᨨᩣᨴᩥ᪨

ᩍᨧ᩠ᨨ ᩈᩮᩈᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩣᨲᩣᨿᩣᨲᩥ ᩅᩦᨷᩥᨿᩮᨲ᩠ᨲ᪨

᪁᪃᪀᪨᪈ ᨷᨬ᩠ᨧᩣᨴᩦᩉᩥ ᨧᩩᨴ᩠ᨴᩈᩉᩥ[ᨠ᪨ ᪆᪇᪂; ᩁᩪ᪨ ᪁᪃᪆; ᨶᩦ᪨ ᪁᪂ᩃᩥ]᪨

ᨷᨬ᩠ᨧᩣᨴᩦᩉᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩁᩈᨶ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩣᩈᨴ᩠ᨴᩮᩉᩥ ᨿᩮᩣᨶᩴ ᨦ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨷᨬ᩠ᨧ ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨿᩮᩣ, ᨷᨬ᩠ᨧ ᨷᩩᩁᩥᩈᩣ, ᨷᩩᩁᩥᩈᩮ, ᨷᨬ᩠ᨧ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ, ᨨ ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨿᩮᩣ᪨

ᩅᩥᩋᩣᨠᩁᩮ ᨷᨶ “ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨠᩣᨧᩣ ᨶ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ, ᨨᩅᩥᩋᩣᨲᩥ ᨣᨲᩥᨿᩮᩣ ᩍᨿᩣ”ᨲᩥ ᨷᩣᩊᩥᨿᩴ᪨

ᨨ ᨷᩩᩁᩥᩈᩣ, ᨨ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮ, ᨨ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩈᨲ᩠ᨲ, ᩋᨭ᩠ᨮ, ᨶᩅ, ᨴᩈ, ᩑᨠᩣᨴᩈ…ᨷᩮ… ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩁᩈ᪨

᪁᪃᪆᪨ ᨷᨬ᩠ᨧᩣᨴᩦᨶᩴ ᨧᩩᨴ᩠ᨴᩈᨶ᩠ᨶᩴ[ᨠ᪨ ᪆᪀; ᩁᩪ᪨ ᪁᪃᪁; ᨶᩦ᪨ ᪁᪂ᩃᩥ]᪨

ᩈᩩ, ᨶᩴ, ᩉᩥᩈᩩ ᨷᨬ᩠ᨧᩣᨴᩦᨶᩴ ᨧᩩᨴ᩠ᨴᩈᨶ᩠ᨶᩴ ᩋᩔ ᩋᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᩑᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩣ ᨴᩦᨥᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨷᨬ᩠ᨧᩉᩥ, ᨷᨬ᩠ᨧᨶ᩠ᨶᩴ, ᨷᨬ᩠ᨧᩈᩩ, ᨨᩉᩥ, ᨨᨶ᩠ᨶᩴ, ᨨᩈᩩ, ᩈᨲ᩠ᨲᩉᩥ, ᩈᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨶᩴ, ᩈᨲ᩠ᨲᩈᩩ, ᩋᨭ᩠ᨮᩉᩥ, ᩋᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨶᩴ, ᩋᨭ᩠ᨮᩈᩩ, ᨶᩅᩉᩥ, ᨶᩅᨶ᩠ᨶᩴ, ᨶᩅᩈᩩ, ᨴᩈᩉᩥ, ᨴᩈᨶ᩠ᨶᩴ, ᨴᩈᩈᩩ, ᩑᨠᩣᨴᩈᩉᩥ, ᩑᨠᩣᨴᩈᨶ᩠ᨶᩴ, ᩑᨠᩣᨴᩈᩈᩩ…ᨷᩮ… ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩁᩈᩉᩥ, ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩁᩈᨶ᩠ᨶᩴ, ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩁᩈᩈᩩ᪨

ᩑᨲᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᩋᩃᩥᨦ᩠ᨣᩣ ᨻᩉᩩᩅᨧᨶᨶ᩠ᨲᩣ ᩑᩅ᪨

‘ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨿᨿᨲ᩠ᨳᩣ’ᨲᩥ ᩅᩦᩈ, ᨲᩥᩴᩈ, ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩃᩦᩈ, ᨷᨬ᩠ᨬᩣᩈᩮᩉᩥ ᩋᩣᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ, ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ ᩈᩥᨿᩮᩣᩈ᩠ᩈᩣ ᩈᩥᩃᩮᩣᨷᩮᩣᨷᩥ ᨧ, ‘ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩉᩦᨲ’ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨠᨷ᩠ᨸᩮᨶ ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩉᩦᨲᩣᨣᨾᩮᩣ, ᩅᩥᨠᨷ᩠ᨸᩮᨶ ᩋᩴᩃᩮᩣᨷᩮᩣᨷᩥ, ᨶᩣᨴᩦᨶᩴ ᩑᨠᩅᨧᨶᩣᨶᩴ ᨿᩣᨴᩮᩈᩮᩣ, ᩅᩦᩈ ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨿᩮᩣ, ᩅᩦᩈᩴ ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨿᩮᩣ, ᩅᩦᩈ ᨷᩩᩁᩥᩈᩣ, ᩅᩦᩈᩴ ᨷᩩᩁᩥᩈᩣ, ᩅᩦᩈ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮ, ᩅᩦᩈᩴ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮ, ᩅᩦᩈ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ, ᩅᩦᩈᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ, ᩅᩦᩈᩣᨿ ᩍᨲ᩠ᨳᩦᩉᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᨲᩴ, ᩅᩦᩈᩣᨿ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩉᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᨲᩴ, ᩅᩦᩈᩣᨿ ᨠᩩᩃᩮᩉᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᨲᩴ, ᩅᩦᩈᩣᨿ ᩍᨲ᩠ᨳᩦᨶᩴ, ᨷᩩᩁᩥᩈᩣᨶᩴ, ᨠᩩᩃᩣᨶᩴ, ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩥᨿᩴ ᩅᩦᩈᩣᨿ ᩍᨲ᩠ᨳᩦᩈᩩ, ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩈᩩ, ᨠᩩᩃᩮᩈᩩ᪨

តិបច្ចយេ ចឹនតិ, តិ៍នតិនទ្ក្ខាបិ នដ្ឋិ, នត្តតិ, អឹតិ, ភច្ចុតិនទ្ក្ខា ចិយ តិច្ចំ ក្ខត្តិ លិទេក្កាចចតត្តា ៧ច, ឹ, អំលេលិបេិ, ចឹនតិ ក្ខត្តិយោ, ចឹនតិ បុរិនា, បុរិនេ, ចឹនតិ ក្យលិតិ, ចឹនតិឃា ក្ខត្តិហិ, ក្ខត្តិភំ, បុរិនេហិ, បុរិនាភំ, ក្យលេហិ, ក្យលិភំ , ចឹនតិឃា, ចឹនតិឃំ ក្ខត្តិ, បុរិន, ក្យលេនុ, ៧ចំ ឃាចភច្ចុតិឃា េចឥតព្ភា៍ ចក្កេកេផ បភ នតិ ពហុចចភយ្បិ ចិកេបោ្យភ ឥឃ្សុតិ, េដ្ឋ ចឹនតិយោ ក្ខច្ឆាឥ៍

នតំ, នហឃ្សុំ, ឥននហឃ្សុំ, នតននហឃ្សុំ, ឥនននតនហឃ្សុត្តិ ក្ខេយ ភប៉ុនកលិក្ខាេឃច៍ នេទ្ក្ខាយ្យបឆាេត បភ ក្ខត្តិលិទេក្ក ចត្តេក្ខ នហឃ្សុឹ, ឥននហឃ្សុឹ, នតននហឃ្សុឹតិ ក្ខត្តិលិក្ខំ កចតិ៍ ចក្កេកេផ បភ េដ្ឋ នតាតិ, តឹលិ នតាតិ, េដ្ឋ នហឃ្សុាតិ, តឹលិ នហឃ្សុាតិ ក្ខច្ឆាឥតិ កចត្តិ៍ េកាឌិ, បេកាឌិ, េកាឌិបេកាឌិ, អទេក្ខាកិលឹនទ្ក្ខា ក្ខត្តិលិក្ខា ៧ច៍ េនន៎ នត្តំ ឃាចអនេទ្ក្ខាយ្យា ភប៉ុនកេយច៍

នហឃ្សុំ កានិ ភាយ, ឥននហឃ្សុំ ភហុតំ ភាយ, នតននហឃ្សុំ លក្ខិ ភាយ៍

ក្ខុចិឆំ បឆាភំ នទ្ក្ខាបឆាភំ, នេទ្ក្ខាយ្យបឆាភច្ចា៍ បុរិនាភំ ចឹនតិ េហាតិ, បុរិនាភំ ភច្ចុតិ េហាតិ, បុរិនាភំ នតំ េហាតិ, នហឃ្សុំ េហាតិ ក្ខច្ឆាឥ នទ្ក្ខាបឆាភំ ភាយ, ចឹនតិ បុរិនា, ភច្ចុតិ បុរិនា, នតំ បុរិនា, នហឃ្សុំ បុរិនា ក្ខច្ឆាឥ នេទ្ក្ខាយ្យបឆាភំ ភាយ៍

៧ត្តបិ ចឹនតិនទ្ក្ខា ក្ខត្តិលិទេក្កាចចេតា ៧ច៍ នត, នហឃ្សុនទ្ក្ខា ភប៉ុនេកាចចតា ៧ច៍ នទ្ក្ខានទ្ក្ខាភំ បភ បឥចិឆាភច្ចា ក្យាលចិឆាភច្ចា នយានកេណ្ឌ អាកយិឃ្សុតិ៍

នទ្ក្ខារានិ តិដ្ឋិេតា៍

១៥១៍ នឹយ្យាហំ[ក៍ ០៥ដ; ក្ខុ៍ ១១១; តឹ៍ ១០ដ; ‘នឹយក្កាំ’ (ពហុនុ)]៍

នឹយ្យានចិកត្តិឃ្សុ អយស្សុ អហំ េហាតិ៍

អហំ កច្ឆាយិ៍

១៥១៍ យឃយច្ចាយស្សុ[ក៍ ០១០; ក្ខុ៍ ១១១; តឹ៍ ១ដ៥]៍

េឃាននុ នចិកត្តិឃ្សុ អយស្សុ កេយភ យឃំ, អច្ចា េហាត្តិ ចា៍

មយិ កដ្ឋាយ, អគ្គេ បញ្ញាយិ។

បក្ខេ –

‘យោភមេដ’ ញ្ញតិ ចិន្តិ, អម្ហាកដ្ឋាយ។

១៣៦។ តុម្ហស្ស តុវំ ត្វមម្ហិ [ក. ១៣៩; រូ. ១៦៩; នី. ១១៣; ‘តុម្ហស្ស តុវំ ត្វមម្ហិ’ (ពហូសុ)]។

សិម្ហិ អំម្ហិ សវិភត្តិស្ស តុម្ហស្ស តុវំ, ត្វំ ហោន្តិ។

តុវំ ពុទ្ធោ តុវំ សត្ថា, តុវំ មារាភិភូ មុនិ [ថេរគា. ៨៣៩], ត្វំ នោ សត្ថា អនុត្តរោ, តុម្ហាកញ្ច, តុវំ បស្សតិ, ត្វំ បស្សតិ។

១៣៧។ អំម្ហិ តំ មំ តវំ មមំ [ក. ១៣៨-៩; រូ. ១៦៨-៩; នី. ១១១]។

អំម្ហិ សវិភត្តីនំ តុម្ហាម្ហានំ តំ, មំ, តវំ, មមំ ហោន្តិ។

មំ បស្សតិ, មមំ បស្សតិ, តំ បស្សតិ, តវំ បស្សតិ, អម្ហេ បស្សតិ, តុម្ហេ បស្សតិ។

១៣៨។ ទុតិយាយោម្ហិ វា [ក. ១៤១; រូ. ១៦៥; នី. ១៣៧; ‘ទុតិយេ យោម្ហិ វា’ (ពហូសុ)]។

ទុតិយាយោម្ហិ សវិភត្តីនំ តុម្ហាម្ហានំ យថាក្កមំ អំ, អាកំអាទេសា ហោន្តិ វា។

អម្ហំ អម្ហាកំ បស្សតិ, តុម្ហំ តុម្ហាកំ បស្សតិ។

១៣៩។ នាស្មាសុ តយាមយា [ក. ១៣៧, ១៥០; រូ. ១៦៨, ១៧០; នី. ១១៨, ៧៣១]។

នា, ស្មាសុ សវិភត្តីនំ តុម្ហាម្ហានំ តយា, មយា ហោន្តិ។

មយា កតំ, តយា កតំ, មយា អបេតិ, តយា អបេតិ។

᭑᭓᭘᭞ ᬢᬡ᭄ᬳᬵᬢᬡ᭄ᬳᬶᬓᬁ ᬤ᭄ᬯ ᬘᬵ ᬢᬲ᭄ᬬ[ᬧ᭞ ᭑᭑᭐; ᬫ᭄ᬬ᭞ ᭑᭑᭘; ᬣᬶ᭞ ᭓᭑᭓]᭞

ᬢᬡ᭄ᬳᬵ, ᬢᬡ᭄ᬳᬶᬓᬁ ᬢᬲ᭄ᬬ ᬤ᭄ᬯ ᬳᭀᬢᬶ ᬘᬵ᭞

ᬤ᭄ᬯᬬᬵ ᬕᬢᬶ, ᬤ᭄ᬯᬬᬵ ᬅᬾᬧᬢᬶ, ᬅᬾᬬ᭄ᬬᬢ᭄ᬢᬶ ᬕᬢᬶ, ᬢᬾᬬ᭄ᬬᬢ᭄ᬢᬶ ᬕᬢᬶ᭞

᭑᭓᭙᭞ ᬢᬘᬬᬬᬢᬸᬬᬸᬬ᭄ᬬᬸᬬᬵᬾᬲ[ᬧ᭞ ᭒᭓᭒-᭑; ᬫ᭄ᬬ᭞ ᭑᭓᭒-᭑; ᬣᬶ᭞ ᭑᭑᭒]᭞

ᬲᬬᬶᬬ᭄ᬬᬧᬘᬶᬓᬢ᭄ᬢᬶᬓᬁ ᬢᬸᬬ᭄ᬬᬬ᭄ᬬᬓᬁ ᬢᬘᬵᬓᬾᬬᬵ ᬳᭀᬢᬶ᭞

ᬬᬬ ᬤᬶᬬᬾᬢ, ᬬᬸᬬᬵᬤᬶᬬᬾᬢ, ᬢᬘ ᬤᬶᬬᬾᬢ, ᬢᬸᬬᬵᬤᬶᬬᬾᬢ᭞

᭑᭔᭐᭞ ᬓᬾᬲᬤ᭄ᬯᬯᬵᬓᬬᬁ[ᬣᬶ᭞ ᭓᭑᭘]᭞

ᬓᬁ, ᬾᬲᬲᬸ ᬲᬘᬶᬓᬢ᭄ᬢᬶᬲ᭄ᬬ ᬅᬬᬲ᭄ᬬ ᬕᬾᬬᬓ ᬅᬯᬵᬓᬁ, ᬬᬁ ᬳᭀᬢᬶ᭞

ᬬᬁ ᬤᬶᬬᬾᬢ, ᬅᬯᬵᬓᬁ ᬤᬶᬬᬾᬢ᭞

᭑᭔᭑᭞ ᬤᬤᬶᬓᬁ ᬓᬬᬶᬬᬧ᭞ ᭐᭔᭐; ᬫ᭄ᬬ᭞ ᭑᭓᭓; ᬣᬶ᭞ ᭑᭓᭓]᭞

ᬓᬬᬶᬬ᭄ᬬᬲᬘᬶᬓᬢ᭄ᬢᬶᬓᬁ ᬢᬸᬬ᭄ᬬᬬ᭄ᬬᬓᬁ ᬤᬶᬓᬸᬤᬵᬓ᭄ᬮᬵ ᬅᬁ, ᬆᬓᬁᬆᬾᬓᬲᬵ ᬳᭀᬢᬶ ᬘᬵ᭞

ᬅᬬᬶᬬ᭄ᬬᬤᬶᬬᬾᬢ, ᬅᬬ᭄ᬬᬵᬓᬁ ᬤᬶᬬᬾᬢ, ᬢᬸᬬᬶᬬ᭄ᬬᬤᬶᬬᬾᬢ, ᬢᬸᬬ᭄ᬬᬵᬓᬁ ᬤᬶᬬᬾᬢ᭞ ᬧᬜ᭄ᬘᬵᬬᬶᬬᬁ ᬬᬬᬵ, ᬢᬬᬵ, ᬤ᭄ᬯᬬᬵ, ᬧᬸᬾᬤ᭄ᬥ ᬘᬸᬢ᭄ᬢᬵᬘ᭞

᭑᭔᭒᭞ ᬯᬵᬬᬶᬬ᭄ᬬᬢ᭄ᬯᬬ᭄ᬬᬵ

ᬯᬵᬬᬶᬬ᭄ᬬᬲᬘᬶᬓᬢ᭄ᬢᬶᬲ᭄ᬬ ᬢᬸᬬᬲ᭄ᬬ ᬤ᭄ᬯᬬ᭄ᬬᬵᬳᭀᬢᬶ᭞

ဒွယာအဧပတိ, အဧယတ္ထိ, တုဧယတ္ထိ, ယယ, ယဲ, ယဃ်ာ တဝ, တုဃ်ာ အယဲ,ာအယျာကဲ, အဋ္ဌာကဲ, တုယဲ,ာတုယျာကဲ᠂

၁၄၇᠂ သ္မိံ ယိ ကြာတုယဈာနဲ တဃိယဃိ[က᠂ ၁၃၉; ရူ᠂ ၁၉၃; နီ᠂ ၂၁၀]᠂

သ္မိံ ယိ ကြာယဝိကတ္တိနဲ တုယျာ်ယျာနဲ တဃိ, ယဃိ ဧဟာတ္တိ᠂

တဃိ, ယဃိ, တွဧတ္ထ တွဃိ, အဧယ္ဘူ, တုဧယ္ဘူ᠂

၁၄၈᠂ သုယာ ယျူသ္ဘူ ာဋ္ဌာ[တိ᠂ ၃၁၉]᠂

သုယိ ကြာအယျူ အဋ္ဌာ ဧဟာတိ᠂

အဋ္ဌာသု᠂

ယဟာဒုတ္တိဇာ ဧဃာ, ဟိသု အယျူ အဋ္ဌာဧဇဧဃာ, ဧဃာနဲ ဝုတ္တဍ္ဍာ, အဋ္ဌာ ဂဇ္ဇာယ, အဧဋ္ဌ ပဿုတိ, အဋ္ဌာဟိ ဂတဲ, အဋ္ဌာကဲ ဍိယဧတ, အဋ္ဌာဟိ အဧပတိ, အဋ္ဌာကဲ ဆဇနဲ, အဋ္ဌာသု ဇိတဲ᠂ “အဋ္ဌာကိဥပျတ္တိ ဥဇာ အဧဇကာ”တိ [ဥာ᠂ ၈᠂လီ᠂၄ပ်] ပါဍ္ဍဍ-အဧဋ္ဌ အကိဥပျတ္တိ ပဧတ္တိတိ အဧတ္တွာ᠂ “အဋ္ဌာကိ ပဒိဝိဧဏ္ဏာဃိ, ဧယတ္တဝိတ္တာ ဟိ ဇာဃကာ”တိ [အပ᠂ ဧဆဒိ ၂᠂၂᠂၂၃၀] ဧဆဒိပါဍ္ဍဍ – ‘ပဒိဝိဧဏ္ဏာ’တိ ပဒိဇာဒိဧတာ᠂

ဇတုတ္တိဃံ အဋ္ဌာကဲ အဆိပဋ္ဌာနဲ, လယဿု ဒာဥကျဋ္ဌာဒ [ဥာ᠂ ၂᠂၂၈᠂၈ပ်၈] – ‘အဆိပဋ္ဌာဇ’တ္တိ ဒုကျာကိကုတာနဲ᠂

လဋ္ဌိဃံ ဝုဿဋ္ဌာကဲ ကျဧလ ဆဧယ္ဘ [ဥာ᠂ ၈᠂၃᠂၈၃လီ], ဝုဿာ အဋ္ဌာကဲ ဆယ္ဘတာ᠂

သတ္တယိဃံ ဃံ ကိဥ္စ ပဒဧယ ယိဧတ္တ, ကတယဋ္ဌာသု တဲ တဃာ᠂ ပတ္တာ ဇိဿုံသဃံ တွယျာ ကတ္တိဒဋ္ဌာသု ဃာ တဝ [ဥာ᠂ ၂᠂၂၈᠂ပ်၈] – တတ္တွ ‘ဃံ ကိဥ္စ’တ္တိ ဃံ ကယ္ဘ ကတ္တဍ္ဍာ, တဝ အဋ္ဌာသု ဃာ ကတ္တိ, တာဃ ယဃံ တွယျာဇိဿုံသဃတဲ ပတ္တာတိ အဧတ္တွာ᠂

၁၄၉᠂ အပါဒါဧဒါ ပဧဇဧတကဇာဧဏျ[ဇဲ᠂ ၄᠂၂᠂၈ဒ; ပါ᠂ ပ်᠂၈᠂၈လီ, ၈ပ်]᠂

အပါဒါဥိယိ ကြာဝဇတ္တာနဲ ပဧဇဧတာ ပဧဒသံ ဝုကဇာဧဏျ ဝိတာနဲ တုယျာ်ယျာနဲ ပိဆိ ဧဟာတိ᠂ အဆိကာဒသုတ္တယိဥဲ᠂

᪑᪙᪙᪨ ᩮᨥᩣᨭᩉᩥᨦ᩠ᨣᨷᨬ᩠ᩉᩣᨿᩣ ᩮᨧᩣᩮᨠᩣ[ᨠ᪨ ᪘᪓ᩃᩥ᩠, ᪘᪓᪗; ᨡ᪨ ᪑᪓᪙, ᪑᪓᪐; ᨣ᪨ ᪑᪑᪓, ᪑᪑᪘, ᪑᪑᪐]᪨

ᨷᨬ᩠ᩉᩣᨷᩦᨧᨩ᩠ᨩᩮᨲᨶ ᩮᨥᩣ, ᨲ᩠, ᩉᩥᨶ ᨷᩮᨶ ᩋᨷᩥᨠᩣᩮᨠᩣᨷᨧ᩠ᨧᩣᨲ᩠ ᨷᨠᩮᨲᩣ ᨷᩮᨶᩴ ᨶᩣᨠᨧᩣᩮᨬ᩠ᨿ ᨴᩥᨲᩣᨲ᩠ ᨻᨧᩥᨠᨲ᩠ᨲᩦᨲ᩠ ᨲᩩᨿ᩠ᨿᨿᩩᨬ᩠ᨬᨴ᩠ᨴᩣᨲ᩠ ᩮᨧᩣ, ᩮᨠᩣ ᩮᩉᩣᨲ᩠ᨲᩥ ᨧᩣ᪨

ᨣᨶ᩠ᨳᨧ ᩮᨧᩣ, ᨣᨶ᩠ᨳᨧ ᨲᩩᩮᨿ᩠ᨿᨣᨶ᩠ᨳᩣᨿ ᩮᨠᩣ, ᨣᨶ᩠ᨳᩣᨿ ᩋᩮᨿ᩠ᨿᨷᩮᨶ᩠ᨿᨿ᩠ᨿ ᩮᨧᩣ, ᨷᩮᨶ᩠ᨿᨿ᩠ᨿ ᨲᩩᩮᨿ᩠ᨿᨷᩮᨶ᩠ᨿᨿ᩠ᨿ ᩮᨠᩣ, ᨷᩮᨶ᩠ᨿᨿ᩠ᨿ ᩋᩮᨿ᩠ᨿᨴᩦᨿᩮᨲ ᩮᨧᩣ, ᨴᩦᨿᩮᨲ ᨲᩩᨿ᩠ᨿᨠᩥ, ᨴᩦᨿᩮᨲ ᩮᨠᩣ, ᨴᩦᨿᩮᨲ ᩋᨿ᩠ᨿᨠᩥ, ᨮᨲ᩠ ᩮᨧᩣ, ᨮᨲ᩠ ᨲᩩᨿ᩠ᨿᨠᩥ, ᨮᨲ᩠ ᩮᨠᩣ, ᨮᨲ᩠ ᩋᨿ᩠ᨿᨠᩥ, ᨠᨲᩥ ᩮᨧᩣ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩣ, ᨠᨲᩥ ᨲᩩᩮᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩥ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩣ, ᨠᨲᩥ ᩮᨠᩣ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩣ, ᨠᨲᩥ ᩋᩮᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩥ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩣ᪨

ᩋᨷᨬ᩠ᩉᩣᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᨲᩥᨶ᩠ᨿᨦ᩠ ᨲᩩᩮᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩥ, ᨲᩥᨶ᩠ᨿᨦ᩠ ᩋᩮᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩥ᪨

ᩋᨷᩥᨠᩣᩮᨠᩣᩮᨲ᩠ᨲᨧ? ᨻᩃᨬ᩠ᩉᩣ ᨠᩥᨠ᩠ᨠᨲᨿᨲ᩠ᨲᩩᨷ᩠ᨿᨴᩥᨶ᩠ᨶ, ᨲᩩᩮᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩥ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩣ ᨷᨶᩩᨲ᩠ ᩋᨲᨷ᩠ᨿᨠᩥ [ᨠᩩ᪨ ᨷᩣ᪨ ᩃᩥ᪨᪘᪑]᪨

ᨷᨠᩮᨲᩣᩮᨲ᩠ᨲᨧ? ᨲᩩᩮᨿ᩠ᨿᨣᨶ᩠ᨳᨧ, ᩋᩮᨿ᩠ᨿᨣᨶ᩠ᨳᩣᨿ᪨

ᨶᩣᨠᨧᩣᩮᨬ᩠ᨿᩮᨲ᩠ᨲᨧ? ᩮᨠᨧᨠᩮᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᩥᨯ᩠ᨯᨲᩥ ᨠᩣᩮᨿ, ᨲᩩᩮᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩥᨯ᩠ᨯᨧ ᨲᨠᩮᨶ᪨

ᨻᨧᩥᨠᨲ᩠ᨲᩦᨲᩮᨲ᩠ᨲᨧ? ᩋᨶᩉᨲᩥ ᨮᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᨲᩩᨿ᩠ᨿᨴᩦᨻᩣᨲ᩠᪨

᪑᪙ᩃᩥ᪨ ᩮᨲᩮᨿ ᨲᩣᩮᨻ[ᨠ᪨ ᪘᪓ᨷᩢ, ᪘᪓᪐; ᨡ᪨ ᪑᪓ᩃᩥ, ᪑᪓ᨮ; ᨣ᪨ ᪑᪑᪙, ᪑᪑ᨷᩢ; ᨴ᪨ ᪙᪨᪑᪨᪘ᩃᩥ; ᨷᩣ᪨ ᨷᩢ᪨᪘᪨᪑᪘]᪨

ᨲᩣ, ᩮᨻᨶ ᨲᩣᨴᩦᨻᩣᨲ᩠ ᨻᨧᩥᨠᨲ᩠ᨲᩦᨲ᩠ ᨲᩩᨿ᩠ᨿᩋᨿᩩᨬ᩠ᨬᨴ᩠ᨴᩣᨲ᩠ ᩮᨲ, ᩮᨿ ᩮᩉᩣᨲ᩠ᨲᩥ ᨧᩣ᪨

ᨠᨲᩥ ᩮᨲ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩣ, ᨠᨲᩥ ᨲᨿᩣ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩣ, ᨠᨲᩥ ᩮᨿ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩣ, ᨠᨲᩥ ᨿᨿᩣ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩣ, ᨴᩥᨲ᩠ᨲ ᩮᨲ ᨧᨲ᩠ᨲ, ᨴᩥᨲ᩠ᨲ ᨲᩩᨿ᩠ᨿᩣᨧᨲ᩠ᨲ, ᨴᩥᨲ᩠ᨲ ᩮᨿ ᨧᨲ᩠ᨲ, ᨴᩥᨲ᩠ᨲ ᨿᨿ᩠ᨿᩣᨧᨲ᩠ᨲ, ᨻ᩠ᨷᨴᩥ ᩮᨲ ᨶᨯ᩠ᨯ, ᨻ᩠ᨷᨴᩥ ᨲᨧ ᨶᨯ᩠ᨯ, ᨻ᩠ᨷᨴᩥ ᩮᨿ ᨶᨯ᩠ᨯ, ᨻ᩠ᨷᨴᩥ ᨿᨿ ᨶᨯ᩠ᨯ᪨

᪑᪙ᨷᩢ᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᩣᩮᨠᩮᨻ[ᨴ᪨ ᪙᪨᪑᪨᪑᪐; ᨷᩣ᪨ ᨷᩢ᪨᪘᪨᪑᪑]᪨

ᩋᨲ᩠ᨲᩣᩮᨠᨻᨯ᩠ᨯᩣᩮᨲ ᨲᩩᨿ᩠ᨿᨿᩩᨬ᩠ᨬᨴ᩠ᨴᩣᨲ᩠ ᩮᨧᩣ, ᩮᨠᩣ, ᩮᨲ, ᩮᨿᩋᩣᩮᨠᨻᩣ ᨲᩥᨶ᩠ᨴ ᨠᨧᨲ᩠ᨲᩥ ᨷᩩᨲᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᨲᩣ᪨

កាយោ ពុញ្ញំ បរិគ្គហោ, អថ វា ភការយ្យិ ចោ បរិគ្គហោ។ ឯវំ សេសេសុ។

១៤៩. នបុត្តា បចយត្តា ចា[‘នំបុត្តា បចយត្តា ចា’ (យូលបិនេ) ធំ. ៤.១.១១; បិ. ប៉.១.១៩]។

នំចិឌ្ឍតិ បុត្តាបដំ អស្សាតិ នបុត្តំ, នបុត្តា បចយត្តបងយ្យាបនេរនំ នចិកត្តិតំ ពុញ្ញាយ្យាត្តាតំ ចោ, តោ, ណោ, យោអាងោសា ចិកោបេត្យត ហោត្តិ អត្ថាងោនដ្ឋាតោបិ។

កាយេ បេដី ពុញ្ញាំ, អថ វា ភកោរ កឡ្តល៍ ចោ, អថ វា ភកោរ កឡ្តល៍ ពុញ្ញាំ ចា។ ឯវំ សេសេសុ។

១៥០. ត ចចាហាតេហចឃោក[ធំ. ៤.២.១១; បិ. ប៉.១.១៣]។

ច, ចា, ហ, អហ, ឥចនេត្តហិ ឃោកេ ពុញ្ញាយ្យាតំ ចោ, តោ, ណោ, យោអាងោសា ត ហោត្តិ។

កាយោ ណច ច យយ ច បរិគ្គហោ, កាយោ ណច ចា យយ ចា បរិគ្គហោ ត្ថដ្ឋាឌិ។

ចាឌិឃោកេតិ កិំ? កាយោ ច ណោ បរិគ្គហោ, ភការញ្ញា យោ បរិគ្គហោ។

១៥១. ងស្សុតត្តេតាលេវិចតេ[ធំ. ៤.២.១១; បិ. ប៉.១.១៥]។

អាលេវិចតំ ឌ្ឍលេវិកតំ, អាលេវិចតណោ អញ្ញាស្មិំ ងស្សុតត្តេ បឃុឌ្ឍយាតេ ពុញ្ញាយ្យាតំ ចោ, តោ, ណោ, យោអាងោសា ត ហោត្តិ។

កាយោ ពុយេញ្ញស្ស អាកោណា, កាយោ អយេញ្ញស្ស អាកោណា – ‘កាយោ’តិ កាយចាសិ យហាឌតោ។

អតាលេវិចតេតិ កិំ? កាយោ ចោ បស្សតិ, កាយោ តោ បស្សតិ។

១៥២. អាយត្តតបុត្តំ អនត្តិច[‘អាយត្តលំ បុត្តាយនត្តិច’ (ពហុ្យ) ធំ. ៤.២.១៣; បិ. ប៉.១.៥១]។

អាយត្តតក្វតំ បុត្តាបដំ អនត្តិ ចិឃ ហោតិ, បងណាតិ នញ្ញ្យត កណ្ឋតិ។

ເທວທຕ຺ຕ! ຕວ ປຣິຄ຺ຄເຫາ.

໑ລິ໗.ຕ ສາມຍ຺ຍຈຈຕເຍກເຕ຺ວ[ທີ. ໔.໗.໑໓; ປາ. ປ.ທ.ລິ໗].

ຕລ຺ຍາຄິກເລກ຺ຂເຕ ປເທ ສຕິ ປຸຕ຺ຕ ສາມຍ຺ຍຈຈຕກ຺ຂຕ ອາຍຕ຺ຕປທ ອສຕ຺ຕ ຈິຍ ຕ ເຫາຕິ, ປທເຕາຕິ ສຕ຺ຕ຺ຍາກ຺ຄຕິ.

ຍາວຈກ ຊຊິລ! ເຕ ປຣິຄ຺ຄເຫາ.

ສາມຍ຺ຍຈຈຕ຺ຕີ ກິ? ຍາວຈກ ເທວທຕ຺ຕ! ຕຸມ຺ຫາກ ປຣິຄ຺ຄເຫາ.

ຈກເຕ຺ຕຕິ ກິ? ເທວທຕ຺ຕ! ຍຍ຺ຍທຕ຺ຕ! ຕຸມ຺ຫາກ ປຣິຄ຺ຄເຫາ.

໑ລິ໓.ພຫຸສຸ ຈາ[ທີ. ໔.໗.໑໔; ປາ. ປ.ທ.ລິ໓].

ພຫຸສຸ ຊເຕສຸ ປຈຕ຺ຕຍາຕິ ສາມຍ຺ຍຈຈຕກ຺ຂຕຍຸ ອາຍຕ຺ຕປທ ຈກເຕ຺ຕ ປເທ ສຕິ ອສຕ຺ຕ ຈິຍ ຕ ເຫາຕິ ຈາ.

ເພາຫຸລາ ຄຸລຈເຕ຺ຕາ ເຈາ ປຣິຄ຺ຄເຫາ, ເພາຫຸລາ ຄຸລຈເຕ຺ຕາ ຕຸມ຺ຫາກ ປຣິຄ຺ຄເຫາ.

ສຕ຺ຕາຣິນາສິ ຕິຕ຺ຕິເຕາ.

ຈິກຕ຺ຕິປຈ຺ຈຍຕ຺ຕນາສິ

ອຄ ຈິກຕ຺ຕິປຈ຺ຈຍາ ຊີປິຍເຕ຺ຕາ.

ຈິກຕ຺ຕຕາຕິ ເຊາຕກຕ຺ຕາ ຈິກຕ຺ຕິສາເຕ ຊິຕາ ປຈ຺ຈຍາ ຈິກຕ຺ຕິປຈ຺ຈຍາ.

໑ລິ໕.ເຕາ ປຈ຺ຈຍາ[ກ. ໑໓໒; ຣຸ. ໑໙໐; ສີ. ໓໕໑; ທີ. ໓.໗.໔; ປາ. ໕.໓.໓໕].

𑄛𑄐𑄳𑄌𑄟𑄨𑄠𑅄 𑄝𑄨𑄞𑄖𑄳𑄖𑄨𑄠𑅄 𑄃𑄬𑄖𑄳𑄗 𑄖𑄮𑄛𑄌𑄳𑄌𑄠𑄮 𑄦𑄮𑄖𑄨𑅁

𑄖𑄮𑄟𑄨 𑄐𑄳𑄐𑄠𑅄𑄖𑄨 𑄢𑄢𑄥𑄳𑄥𑅄, 𑄉𑄕𑄳𑄕𑄖𑄮, 𑄢𑄖𑄳𑄖𑄨𑄖𑄮, 𑄘𑄖𑄳𑄖𑄨𑄖𑄮, 𑄍𑄬𑄖𑄪𑄖𑄮𑅁 𑄟𑄦𑄂𑄌𑄪𑄖𑄳𑄖𑄨𑄇𑅄 𑄖𑄮𑄟𑄨𑄐𑄳𑄐𑄠𑅄𑄖𑄛𑄨𑄖𑄳𑄝𑄖𑄴 𑄘𑄖𑄳𑄖𑄁, 𑄟𑅄𑄖𑄨𑄖𑄮, 𑄛𑄨𑄖𑄨𑄖𑄮, 𑄘𑅄𑄥𑄖𑄮, 𑄛𑄪𑄢𑄨𑄥𑄖𑄮, 𑄟𑄪𑄖𑄳𑄖𑄨𑄖𑄮, 𑄌𑄮𑄢𑄨𑄖𑄮 , 𑄇𑄨𑄇𑄳𑄇𑄪𑄖𑄮, 𑄥𑄖𑄳𑄖𑅄𑄘𑄖𑄮, 𑄇𑄖𑄳𑄖𑄪𑄖𑄮, 𑄇𑅄𑄢𑄇𑄪𑄖𑄮, 𑄥𑄚𑄳𑄙𑄖𑄮, 𑄉𑄦𑄖𑄮, 𑄖𑄖𑄮𑅁

𑄡𑄟, 𑄄𑄟, 𑄇𑄨𑄁𑄥𑄘𑄳𑄘𑄬𑄦𑄨 𑄖𑄮𑅁

𑄷𑄺𑄹𑅁 𑄡𑄖𑄮𑄖𑄬𑄖𑄳𑄖𑄇𑄪𑄖𑄮[‘𑄡𑄖𑄮 𑄖𑄬𑄖𑄳𑄖 𑄇𑄖𑄮’ (𑄇𑄦𑄳𑄥) 𑄇𑅁 𑄹𑅁𑄷𑅁𑄻𑅁; 𑄛𑄩𑅁 𑄺𑅁𑄷𑅁𑄷𑄶𑄹]𑅁

𑄡𑄖𑄮, 𑄃𑄖𑄮, 𑄄𑄖𑄳𑄖𑄮, 𑄇𑄪𑄖𑄮𑄖𑄨 𑄃𑄬𑄖𑄬 𑄥𑄘𑄳𑄘𑅄 𑄖𑄮𑄛𑄌𑄳𑄌𑄠𑄚𑄳𑄖𑅄 𑄚𑄨𑄛𑄌𑄳𑄌𑄚𑄳𑄖𑅄𑅁

𑄡𑄟𑄳𑄦𑅄𑄡𑄟𑄳𑄦𑄩𑄖𑄨 𑄌 𑄡𑄖𑄮, 𑄄𑄟𑄟𑄳𑄦𑅄 𑄄𑄟𑄟𑄳𑄦𑄩𑄖𑄨 𑄌 𑄃𑄖𑄮, 𑄄𑄖𑄳𑄖𑄮, 𑄇𑄟𑄳𑄦𑅄 𑄇𑄟𑄳𑄦𑄩𑄖𑄨 𑄌 𑄇𑄪𑄖𑄮𑅁 𑄃𑄬𑄖𑄳𑄗 𑄌 𑄡𑄟𑄳𑄦𑅄, 𑄡𑄟𑄳𑄦𑄩𑄖𑄨𑄃𑅄𑄘𑄨𑄇𑄁 𑄃𑄖𑄳𑄗𑄝𑄇𑄳𑄠𑄁 𑄘𑄨𑄥𑄳𑄝𑅄 𑄛𑄇𑄖𑄨𑄣𑄨𑄁𑄉𑄁 𑄝𑄨𑄘𑄨𑄖𑄳𑄝𑅄𑅁 𑄡𑄟𑄨𑄖𑄨 𑄥𑄪𑄖𑄳𑄖𑄖 𑄡𑄟𑄥𑄳𑄥 𑄡𑄖𑄳𑄖𑄁, 𑄄𑄟𑄥𑄳𑄥 𑄃𑄖𑄳𑄖𑄁 𑄄𑄖𑄳𑄖𑄐𑄳𑄐, ‘𑄥𑄢𑄟𑄳𑄦𑄬’𑄖𑄨 𑄄𑄥𑄢𑄟𑄳𑄦𑄨𑄖𑄳𑄖𑄁, 𑄇𑄨𑄁𑄥𑄘𑄳𑄘𑄥𑄳𑄥 𑄇𑄪𑄖𑄳𑄖𑄁𑅁 𑄄𑄥 𑄃𑄬𑄖𑄬𑄥𑄁 𑄚𑄨𑄛𑄖𑄚𑄁𑅁

𑄷𑄺𑄺𑅁 𑄃𑄞𑄳𑄡𑅄𑄘𑄩𑄦𑄨[𑄛𑄩𑅁 𑄺𑅁𑄷𑅁𑄻]𑅁

𑄃𑄞𑄨𑄃𑅄𑄘𑄩𑄦𑄨 𑄖𑄮 𑄦𑄮𑄖𑄨, 𑄝𑄪𑄖𑄳𑄖𑄁𑄥𑄖𑅄’𑄛𑄐𑄳𑄐𑅄𑄡𑄳𑄡𑄬𑄖𑄮𑄛𑄩𑄖𑄨𑄛𑄨 𑄥𑄨𑄘𑄳𑄙𑄁𑅁

𑄃𑄞𑄨𑄖𑄮 𑄇𑅄𑄠𑄁 𑄇𑅄𑄠𑄥𑄳𑄥 𑄃𑄞𑄨𑄟𑄪𑄈𑄖𑄨 𑄃𑄖𑄳𑄗𑄮𑅁

𑄛𑄢𑄨𑄖𑄮 𑄇𑅄𑄠𑄁 𑄇𑅄𑄠𑄥𑄳𑄥 𑄥𑄟𑄚𑄳𑄖𑄖𑄮𑄖𑄨 𑄃𑄖𑄳𑄗𑄮𑅁

𑄅𑄞𑄖𑄮 𑄇𑅄𑄠𑄁 𑄇𑅄𑄠𑄥𑄳𑄥 𑄅𑄞𑄮𑄥𑄪 𑄛𑄥𑄳𑄥𑄬𑄥𑄫𑄖𑄨 𑄃𑄖𑄳𑄗𑄮𑅁

𑄛𑄌𑄳𑄍𑄖𑄮, 𑄦𑄬𑄑𑄳𑄒𑄖𑄮, 𑄅𑄛𑄢𑄨𑄖𑄮𑅁

𑄷𑄺𑄻𑅁 𑄃𑅄𑄘𑄳𑄡𑅄𑄘𑄩𑄦𑄨[𑄇𑅁 𑄹𑅁𑄷𑅁𑄻; 𑄛𑄩𑅁 𑄺𑅁𑄹𑅁𑄹𑄹]𑅁

ᩋᩣᨴᩥᨸ᩠ᨸᨽᩩᨲᩦᩉᩥ ᩋᨸᨬ᩠ᨧᨾ᩠ᨿᨲ᩠ᨳᩮᨸᩥ ᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩋᩣᨴᩥᨲᩮᩣ , ᨾᨩ᩠ᨫᨲᩮᩣ, ᨸᩩᩁᨲᩮᩣ, ᨸᩔᨲᩮᩣ, ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ, ᨴᩪᩁᨲᩮᩣ, ᨸᩁᨲᩮᩣ, ᨸᨧ᩠ᨨᨲᩮᩣ, ᨸᩩᩁᨲ᩠ᨳᩥᨾᨲᩮᩣ, ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᨲᩮᩣᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᩈᩩ ᨻᩉᩩᩃᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨿᨲ᩠ᨳᩮ ᨴᩥᩔᨲᩥ᪨

ᨲᨳᩣ ᨲᨲᩥᨿᨲ᩠ᨳᩮᨸᩥ ᩁᩪᨸᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᩈᨾᨶᩩᨸᩔᨲᩥ [ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪃.᪈᪑], ᨸᨬ᩠ᨧᨾ᩠ᨿᨲ᩠ᨳᩮ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨲᩮᩣ ᩅᩥᨸᩔᨲᩥ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᨿᨲᩮᩣᨶᩥᨴᩣᨶᩴ [ᩈᩩ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪂᪖᪕], ᨿᨲ᩠ᩅᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩴ, ᨿᨲᩮᩣᨡᩴ ᨲᨴᩣᨴᩥᨲ᩠ᨲᨾᩥᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᩈᩩ [ᨵᩣ᪨ ᪑.᪔.᪕᪗] ᨸᨮᨾᨲ᩠ᨳᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥ᪨

ᨴᩪᩁᨲᩮᩣ ᩅᩥᩉᩥ, ᨴᩪᩁᨲᩮᩣ ᨻᩣᩃᩥᨠᩮ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨ, ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩮ ᨿᩮ ᨧᩣᨿᨠᩮᩣ ᩈᨴᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᩈᩩ ᨴᩩᨲᩥᨿᨲ᩠ᨳᩮ᪨

ᨸᩁᨲᩮᩣᨥᩮᩣᩈᩮᩣ, ᨽᩣᨴ᩠ᨴᩣ ᨸᩁᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᩈᩩ ᨨᨭ᩠ᨮᩥᨿᨲ᩠ᨳᩮ᪨

᪂᪖᪘᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨿᩣ ᨲ᩠ᩁᨲ᩠ᨳᩣ[ᨠ᪨ ᪂᪓᪘; ᩁᩪ᪨ ᪂᪙᪙; ᨶᩦ᪨ ᪓᪘᪓; ᨧᩴ᪨ ᪓.᪗.᪑᪐; ᨸᩣ᪨ ᪕.᪓.᪑᪐]᪨

ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨴᩥᨶᩣᨾᨲᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨶᩣᨾᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩥᨿᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᨲ᩠ᩁ, ᨲ᩠ᨳᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩈᨻ᩠ᨻᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩪᨲᩥ ᩅᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᩁ, ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ, ᩈᨻ᩠ᨻᩔᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᩈᩩ ᩅᩣᨲᩥᨸᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨠᨲᩁᨲ᩠ᩁ, ᨠᨲᩁᨲ᩠ᨳ, ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᩁ, ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᨿᨲ᩠ᩁ, ᨿᨲ᩠ᨳ, ᨲᨲ᩠ᩁ, ᨲᨲ᩠ᨳ᪨

᪂᪖᪙᪨ ᨠᨲ᩠ᨳᩮᨲ᩠ᨳᨠᩩᨲ᩠ᩁᩣᨲ᩠ᩁᨠ᩠ᩅᩮᩉᩥᨵ[ᨠ᪨ ᪂᪔᪐; ᩁᩪ᪨ ᪂᪙᪘; ᨶᩦ᪨ ᪓᪘᪘; ᨧᩴ᪨ ᪓.᪗.᪑᪑; ᨸᩣ᪨ ᪕.᪓.᪑᪑, ᪑᪂]᪨

ᨠᨲ᩠ᨳ, ᩑᨲ᩠ᨳ, ᨠᩩᨲ᩠ᩁ, ᩋᨲ᩠ᩁ, ᨠ᩠ᩅ, ᩍᩉ, ᩍᨵᩣᨲᩥ ᩑᨲᩮ ᩈᨴ᩠ᨴᩣ ᨲ᩠ᩁ,ᨵ ᩉ, ᨵᩣᨸᨧ᩠ᨧᨿᨶ᩠ᨲᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨿᨲ᩠ᨳᩮ ᨶᩥᨸᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩮᩈᩩᨲᩥ ᩅᩣ ᨠᨲ᩠ᨳ, ᨠᩩᨲ᩠ᩁ, ᨠ᩠ᩅ᪨ ‘ᨠᩩᩅ’ᨶ᩠ᨲᩥᨸᩥ ᨶᩥᨸ᩠ᨹᨲ᩠ᨲᩥ, “ᨠᩩᩅᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᩔ ᨠᩣᩁᨠᩮᩣ, ᨠᩩᩅᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨾᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ [ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑.᪑᪖᪑], ᨠᩩᩅᩴ ᩋᨶᩥᩔᩴ, ᨠᩩᩅᩴ ᨣᩣᨾᩥᩔ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩣᩊᩥ᪨

ᩑᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩑᨲᩮᩈᩩᨲᩥ ᩅᩣ ᩑᨲ᩠ᨳ, ᩋᨲ᩠ᩁ, ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩍᨾᩮᩈᩩᨲᩥ ᩅᩣ ᩍᩉ, ᩍᨵ᪨

២៥១. ធិ សព្ពា វា[ក. ២៨០; រូ. ២៦៥; នី. ៨០២].

សព្ពស្មា សត្តម្យត្ថេ ធិ ហោតិ វា.

ភយោ តេ ញ្ញ ចីន’ត្ថុ, វិប្បមុត្តោសិ សព្ពធិ [សំ. និ. ១.៤០].

២៥២. យា ហិំ[ក. ២៨៨; រូ. ២៤៨; នី. ៨០៧].

យស្មា សត្តម្យត្ថេ ហិំ ហោតិ.

យហិំ.

២៥៣. តា ហញ្ច[ក. ២៨៣; រូ. ២៤៣; នី. ៨០១].

តស្មា សត្តម្យត្ថេ ហិំ ហោតិ ហញ្ច.

តហិំ, តហំ. ក្វចិ យតោបិ ទិស្សតិ “តហំ តហំ វិលោកេន្តោ គច្ឆតី”តិ.

២៥៧. កិស្មា កុកញ្ច[ក. ២៨១, ២២៤-៥-៦; រូ. ២២៦, ២៤០-១-២; នី. ៨០០, ៧៨៦-៤, ៧៦០].

កិស្មា សត្តម្យត្ថេ ហិំ, ហំ ហោតិ. កិស្ស កុត្តំ កត្តញ្ច ហោតិ.

កុហិំ គច្ឆតិ, កុហំ គច្ឆតិ. កហំ ឯកបុត្តក កហំ ឯកបុត្តក [សំ. និ. ២.៦៣]. កុហិញ្ចិ, កុហិញ្ចនន្តិ ឯត្ថ ចិ, ចន-និបាតត្តា សិជ្ឈន្តិ.

ឥតិ សព្ពនាមសត្តម្យន្តរាសិ.

កាលសត្តម្យន្តា ទុក្ខតោ.

໑໔໕. ສເພ຺ພກຎ຺ຎຍເຕຫິ ກາເລທາ[ກ. ໑໕໗; ຣູ. ໑໗໖; ນີ. ໕໐໕].

ສພ຺ພ, ເອກ, ອຎ຺ຎ, ຍ, ຕສເທ຺ທຫິ ກາເລ ທາ ເຫາຕິ.

ສພ຺ພສ຺ມິໍ ກາເລ ສພ຺ພທາ, ເອກສ຺ມິໍ ກາເລ ເອກທາ, ອຎ຺ຎສ຺ມິໍ ກາເລ ອຎ຺ຎທາ, ຍສ຺ມິໍ ກາເລ ຍທາ, ຕສ຺ມິໍ ກາເລ ຕທາ.

໑໔໖. ກທາກຸທາສທາອຘຸເນທານິ[ກ. ໑໕໗-໔-໘; ຣູ. ໑໗໖-໔-໘; ນີ. ໕໐໕-໖-໗].

ເອເຕປິ ສຕ຺ຕມ຺ຍນ຺ເຕ ກາເລ ທາ, ຘຸນາ, ທານິປຈ຺ຈຍນ຺ຕາ ນິປຈ຺ຈນ຺ຕິ.

ກິສ຺ມິໍ ກາເລ ກທາ, ກຸທາ, ສພ຺ພສ຺ມິໍ ກາເລ ສທາ, ອິມສ຺ມິໍ ກາເລ ອຘຸນາ, ອິທານິ.

໑໔໗. ອຊ຺ຊສຊ຺ຊ຺ວປຣຊ຺ຊ຺ເວຕຣຫິກຣຫາ[ກ. ໑໕໘; ຣູ. ໑໗໘, ໓໑໑; ນີ. ໕໐໗].

ເອເຕປິ ກາເລ ຊ຺ຊ, ຊ຺ຊຸ, ຣຫິ, ຣຫ ປຈ຺ຈຍນ຺ຕາ ນິປຈ຺ຈນ຺ຕິ.

ອິມສ຺ມິໍ ກາເລ ອຊ຺ຊ, ອິມສ຺ມິໍ ທິເນຕ຺ຍຕ຺ເຖາ.

ສມາເນ ກາເລ ສຊ຺ຊຸ-'ສມາເນ'ຕິ ວິຊ຺ຊມາເນ. ນ ຫິ ປາປໍ ກຕໍ ກມ຺ມໍ, ສຊ຺ຊຸ ຂີຣໍວ ມຸຈ຺ຈຕິ [ທ. ປ. ໗໑], ສຊ຺ຊຸກໍ ປາເຫສິ – ຕຕ຺ຖ 'ສຊ຺ຊຸ'ຕິ ຕສ຺ມິໍ ທິເນ.

ອປຣສ຺ມິໍ ກາເລ ອປຣຊ຺ຊຸ, ປຸນທິວເສຕິ ອຕ຺ເຖາ.

ອິມສ຺ມິໍ ກາເລ ເອຕຣຫິ, ກິສ຺ມິໍ ກາເລ ກຣຫ. ກຸເຕາຈິ, ກ຺ວຈິ, ກຕ຺ຖຈິ, ກຸຫິຍ຺ຈິ, ກທາຈິ, ກຣຫຈິສທ຺ທາ ປນ ຈິ-ນິປາຕນ຺ຕາ ເຫານ຺ຕິ, ຕຖາ ຍເຕາ ກຸເຕາຈິ, ຍຕ຺ຖ ກຕ຺ຖຈິ, ຍທາ ກທາຈີຕິ. ກິຍ຺ຈນໍ, ກຸຫິຍ຺ຈນໍ, ກຸທາຈນໍ ຈນ-ນິປາຕນ຺ຕາຕິ.

ວິພຕ຺ຕິປຈ຺ຈຍນ຺ຕານິ ນິຏ຺ຐິເຕາ.

ອພ຺ຍຍປທານິ

ឧបសគ្គបទានិ

អថ អព្យយបទានិ ទីបិយន្តេ។

ឆព្ពិធានិ អព្យយបទានិ ឧបសគ្គបទំ, និបាតបទំ, វិភត្តិបច្ចយន្តបទំ, អព្យយីភាវសមាសបទំ, អព្យយតទ្ធិតបទំ, តុនាទិបច្ចយន្តបទន្តិ។ ព្យយោ វុច្ចតិ វិការោ, នានាលិង្គវិភត្តិវចនេហិ នត្ថិ រូបព្យយោ ឯតេសន្តិ អព្យយា, អសង្ខ្យាតិ ច វុច្ចន្តិ។

តត្ថ វិភត្តិបច្ចយន្តបទតោ បុន វិភត្យុប្បត្តិ នាម នត្ថិ។ អព្យយីភាវសមាសម្បិ វិភត្តីនំ វិធិ សមាសកណ្ឌេ វក្ខតិ, តស្មា តានិ ទ្វេ ឋបេត្វា សេសានិ ចត្តារិ ឥធ វុច្ចន្តេ។

២៨៨. អសង្ខ្យេហិ សព្វាសំ[ចំ. ២.១.២៨; បា. ២.៤.៨២]។

អសង្ខ្យេហិ បរេហិ យថាសម្ភវំ សព្វាសំ វិភត្តីនំ លោបោ ហោតិ, កេហិចិ បរេហិ បឋមាយ លោបោ, កេហិចិ បរេហិ ទុតិយាយ លោបោ... បេ... កេហិចិ សត្តមិយា, កេហិចិ ទ្វិន្នំ, កេហិចិ តិណ្ណំ... បេ... កេហិចិ សត្តន្នម្បិ វុត្ត ហោតិ។

តត្ថ អាវុសោ, ភេ, ភន្តេឥច្ចាទីហិ អាយត្តនិបាតេហិ អត្ថិ, នត្ថិ, សក្កា, លព្ភា, សិយា, សិយុំ, សាធុ, តុណ្ហីឥច្ចាទីហិ ច បឋមាយ លោបោ។

ចិរំ, ចិរស្សំ, និច្ចំ, សតតំ, អភិណ្ហំ អភិក្ខណំ, មុហុត្តំ ឥច្ចាទីហិ អច្ចន្តសំយោគលក្ខណេ ទុតិយាយ។

យថា, តថា, សព្ពថា, សព្ពសោ, មុសា, មិច្ឆាឥច្ចាទីហិ តតិយាយ។

កាតុំ, កាតវេ ឥច្ចាទីហិ ចតុត្ថិយា។

សមន្តា , សមន្តតោ, ទីឃសោ, ឱរសោឥច្ចាទីហិ បញ្ចមិយា។

បុរេ, បុរា, បច្ឆា, ឧទ្ធំ, ឧបរិ, អធោ, ហេដ្ឋា, អន្តរា, អន្តោ, រហោ, អាវិ, ហិយ្យោ, ស្វេឥច្ចាទីហិ សត្តមិយា លោបោ។

នមោសទ្ទម្ហា“នមោ តេ ពុទ្ធ វីរ’ត្ថុ”តិ ឯត្ថ បឋមាយ។ “នមោ ករោហិ នាគស្សា”តិ ឯត្ថ ទុតិយាយ។

ᩈᨿᩴᩈᨴ᩠ᨴᨿᩤ“ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᩈᨿᨾᩮᩅ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩮᨲ”ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᨮᨾᩣᨿ᪨ “ᩈᨿᩴ ᨠᨲᩴ ᩈᩩᨡᨴᩩᨠ᩠ᨡ”ᨶ᩠ᨲᩥ [ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪑᪔᪑, ᪑᪔᪒] ᩑᨲ᩠ᨳ ᨲᨲᩥᨿᩣᨿ, ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᩈᩩ ᨿᨳᩣᩁᩉᩅᩥᨽᩣᨣᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

ᩍᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩉᩥ ᨸᨿᩮᩣᨣᩣᨶᩩᩁᩪᨸᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩦᨶᩴ ᩃᩮᩣᨸᩴ ᩍᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩏᨸᩈᨣ᩠ᨣᩮᩉᩥᨸᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨶᩩᩁᩪᨸᩴ ᨲᩴᨲᩴᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩥᩃᩮᩣᨸᩮᩣ᪨

ᩁᩪᨸᩈᩥᨴ᩠ᨵᩥᨿᩴ ᨸᨶ “ᨲᩮᩉᩥ ᨸᨮᨾᩮᨠᩅᨧᨶᨾᩮᩅ ᨽᩅᨲᩦ”ᨲᩥ [ᩁᩪ᪨ ᪑᪗᪑ (ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩮ)] ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ “ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨾᨲᩥ, ᩋᨽᩥᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ” ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᩈᩩ ᨵᩣᨲᩩᩃᩥᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ ᩏᨸᩮᨧ᩠ᨧ ᨲᩮᩈᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᨶᩣᨶᩣᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩴ ᨠᩁᩮᨶ᩠ᨲᩣ ᩈᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨩ᩠ᨩᩮᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩏᨸᩈᨣ᩠ᨣᩣ᪨ ᨲᩮ ᩉᩥ ᨠ᩠ᩅᨧᩥ ᨲᨴᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩥᩈᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ “ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨸᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᩋᩅᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᩋᨽᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨸᩁᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᩈᩩᩈᩦᩃᩮᩣ, ᨴᩩᩔᩦᩃᩮᩣ, ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ, ᨴᩩᨻ᩠ᨻᨱ᩠ᨱᩮᩣ, ᩈᩩᩁᩣᨩᩣ, ᨴᩩᩁᩣᨩᩣ” ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᩈᩩ᪨

ᨠ᩠ᩅᨧᩥ ᨲᨴᨲ᩠ᨳᩴ ᨶᩣᨶᩣᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩤ ᩅᩥᨽᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ “ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᩏᨣ᩠ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᩒᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ”ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᩈᩩ᪨

ᨠ᩠ᩅᨧᩥ ᨲᨴᨲ᩠ᨳᩴ ᨻᩤᨵᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᨲᨸ᩠ᨸᨭᩥᩅᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᩅᩤ ᨲᨴᨬ᩠ᨬᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩅᩤ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᨲᩣᨶᩥ ᨿᩮᩣᨩᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨸ᩠ᨸᨭᩥᩅᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᩮ –

ᨩᩮᨲᩥ, ᨸᩁᩣᨩᩮᨲᩥ, ᩏᨿ᩠ᨿᩩᨬ᩠ᨩᨲᩥ, ᨸᨭᩥᨿᩩᨬ᩠ᨩᨲᩥ, ᨣᩥᩃᨲᩥ, ᩏᨣ᩠ᨣᩥᩃᨲᩥ, ᨶᩥᨾᩩᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᩏᨾ᩠ᨾᩩᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ, ᩏᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᨲᨴᨬ᩠ᨬᩈ᩠ᨾᩥᩴ –

ᨴᨴᩣᨲᩥ, ᩋᩣᨴᨴᩣᨲᩥ, ᨴᨵᩣᨲᩥ, ᩅᩥᨵᩮᨲᩥ, ᨸᩥᨵᩮᨲᩥ, ᨶᩥᨵᩮᨲᩥ, ᩈᨴ᩠ᨵᩥᨿᨲᩥ, ᩈᨴ᩠ᨴᩉᨲᩥ, ᩋᨽᩥᨵᩣᨲᩥᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᨠ᩠ᩅᨧᩥ ᨸᨶ ᨸᨴᩈᩮᩣᨽᨱᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩤ ᨲᨴᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᨶᩩᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ, “ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᩈᩴᩅᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᩃᨽᨲᩥ, ᨸᨭᩥᩃᨽᨲᩥ” ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᨲᩮ ᩅᩦᩈᨲᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ-ᨸ, ᩋᩣ, ᩏ, ᩒ, ᨴᩩ, ᨶᩥ, ᩅᩥ, ᩈᩩ, ᩈᩴ, ᩋᨲᩥ, ᩋᨵᩥ, ᩋᨶᩩ, ᩋᨸ, ᩋᨸᩥ, ᩋᨽᩥ, ᩋᩅ, ᩏᨸ, ᨸᨲᩥ, ᨸᩁᩣ, ᨸᩁᩥ᪨

កច្ចាយនេ បន ឧបសគ្គោ អចការិយបត្តត្ថិ តំ អគ្គហេត្វា និបាតំ គណ្ហាតិ, ញាស បន និបាតោ និស្ស ធិឈយត្តត្ថិ តំ អគ្គហេត្វា ឧបសគ្គំ គណ្ហាតិ។

តត្ថ ប –

បការត្ថេ-បញ្ញា។ អាទិកម្មេ-វិប្បកតំ។ បធានេ-បណីតំ។ ឥស្សរិយេ-បភូ។ អន្តោភាវេ-បក្ខិត្តំ, បស្សាសោ។ វិយោគេ-បវាសោ។ តប្បរេ-បាចរិយោ។ តន្តុពន្ធេ-បុត្តោ, បបុត្តោ, នត្តា, បនត្តា។ ភុសត្ថេ-បវឌ្ឍោ។ សម្ភវេ-បភវតិ។ តិត្តិយំ-បហូតំ អន្នំ។ អនាវិលេ-បសន្នោ។ បត្ថនាយំ-បណិធានំ។

អា –

អភិមុខេ-អាគច្ឆតិ។ ឧទ្ធកម្មេ-អារោហតិ។ មរិយាទាយំ-អាបព្វតា ខេត្តំ។ អភិវិធិម្ហិ-អាព្រហ្មលោកា កិត្តិសទ្ទោ។ បត្តិយំ-អាបន្នោ។ ឥច្ឆាយំ-អាកង្ខា។ បរិស្សជនេ-អាលិង្គតិ។ អាទិកម្មេ-អារម្ភោ។ គហណេ-អាទិយតិ។ និវាសេ-អាវសថោ។ សមីបេ-អាសន្នំ។ អវ្ហានេ-អាមន្តនំ។

ឧ –

ឧគ្គតេ-ឧគ្គច្ឆតិ។ ឧទ្ធកម្មេ-ឧដ្ឋាតិ។ បធានេ-ឧត្តរោ។ វិយោគេ-ឧព្វាសោ។ សម្ភវេ-ឧព្ភូតោ។ អត្ថលាភេ-ឧប្បន្នំ ឧប្បាទោ។ សត្តិយំ-ឧស្សហតិ គន្តុំ។ សរូបក្ខ្យានេ-ឧទ្ទេសោ។

ឧប –

អន្តោការេ-ឧបចរកោ, ឧបរោធោ។ អធោកម្មេ-ឧបក្ខិត្តោ។ និគ្គហេ-ឧបវាទោ។ អត្ថេ, ទេវេ ច-ឧបការោ។ បច្ចុការេ-ឧបបតិកោ។ យេសុ អត្ថេសុ អនុសគ្គោ វត្តតិ, តេសុបិ ឧបសគ្គោ វត្តតិ។

ទុ –

អសោភណេ-ទុគ្គន្ធោ។ អភាវេ-ទុព្ភិក្ខំ, ទុស្សីលោ, ទុប្បញ្ញោ។ កុច្ឆិតេ-ទុក្កដំ។ អសមិទ្ធិយំ-ទុស្សស្សំ។ កិច្ឆេ-ទុក្ករំ។ វិរូបេ-ទុព្ពណ្ណោ, ទុម្មុខោ។

និ –

និស្សេសេ-និរុត្តំ និគ្គតេ-និយ្យាតិ នីហរណេ-និទ្ធារេតិ អន្តោបវេសនេ-និខាតោ អភាវេ-និម្មក្ខិកំ និសេធេ-និវារេតិ និក្ខន្តេ-និព្ពានំ បាតុភាវេ-និម្មិតំ អវធារណេ-វិនិច្ឆយោ វិភជ្ជនេ-និទ្ទេសោ ឧបមាយំ-និទស្សនំ ឧបធារណេ-និសាមេតិ អវសានេ-និដ្ឋិតំ ឆេកេ-និបុណោ

វិ –

វិសេសេ-វិបស្សតិ វិវិធេ-វិចិត្តំ វិរុទ្ធេ-វិវាទោ វិគតេ-វិមលោ វិយោគេ-វិប្បយុត្តោ វិរូបេ-វិប្បដិសារោ

សុ –

សោភណេ-សុគតិ សុន្ទរេ-សុបតោ សម្មាសទ្ទេ-សុគតោ សមិទ្ធិយំ-សុភិក្ខំ សុខត្ថេ-សុករោ

សំ –

សមោធានេ-សន្ធិ សម្មា, សមេតុស្ស-សមាធិ, សម្បយុត្តោ សមន្តភាវេ-សំកិណ្ណោ សង្គតេ-សមាគមោ, សង្ខេបេ-សមាសោ ភុសត្ថេ-សារត្តោ សហត្ថេ-សំវាសោ, សម្មុទាគោ អប្បត្តេ-សមណ្ណោ បភវេ-សម្ភវោ អភិមុខេ-សម្មុខំ សង្គហេ-សង្គណ្ហាតិ បិធហនេ-សំវុតោ បុនប្បុនករណេ-សន្ធាវតិ, សំសរតិ សមិទ្ធិយំ-សម្បន្នោ

អតិ –

អតិក្កមេ-អតិរោចតិ, អច្ចយោ, អតីតោ អតិក្កន្តេ-អច្ចន្តំ អតិសយេ-អតិកុសលោ ភុសត្ថេ-អតិកោធោ អន្តោកមេ-មញ្ចំ វា បីឋំ វា អតិហរិត្វា ឋបេតិ

អធិ –

អធិកេ-អធិសីលំ ឥស្សរេ-អធិបតិ, អធិព្រហ្មទត្តេ បញ្ចាលា ឧបរិភាវេ-អធិសេតិ បរិភវនេ-អធិភូតោ អជ្ឈាយនេ-អជ្ឈេន្តិ, ព្យាករណមធីតេ អធិដ្ឋានេ-ភត្តកម្មំ អធិដ្ឋាតិ, ចីវរំ អធិដ្ឋាតិ, ពុទ្ធិចិត្តំ អធិដ្ឋាតិ និច្ឆយេ-អធិមុច្ចតិ បាបុណនេ-ភោគក្ខន្ធំ

អធិគច្ឆតិ, អយំ អធិគច្ឆតិ។

អនុ –

អនុគតេ-អន្វេតិ។ អនុប្បច្ឆិន្នេ-អនុសយោ។ បច្ឆាទត្ថេ-អនុរថំ។ បុនប្បុនករណេ-អន្វឌ្ឍមាសំ, អនុសំវច្ឆរំ។ យោគ្យករណេ-អនុរូបំ។ ពុទ្ធិករណេ-អនុពុទ្ធោ, អនុចេរោ។ ឯវំ ការកកណ្ឌោ ចក្កតិ។

អប –

អបគតេ-អបេតិ, អបិយោ។ គរហេ-អបគព្ភោ, អបសទ្ទោ។ ចជ្ជនេ-អបសាលាយ អាយន្តិ។ បូជាយំ-វុឌ្ឍ-យបចាយន្តិ។ បទុស្សនេ-អបរជ្ឈតិ។

អបិ –

សម្ភាវនេ-អបិ បព្ពតំ ភិន្ទេយ្យ, មេរុម្បិ វិនិវិជ្ឈេយ្យ។ អបេក្ខាយំ-អយម្បិ ធម្មោ អនិយតោ។ សមុច្ចយេ-ឥតិបិ អរហំ, ឥធបិ ចហតិ, ទហម្បិ ចហតិ, ឯវម្បិ ចហតិ។ គរហាយំ-អបិ អស្មាកំ បណ្ឌិតកា។ បុច្ឆាយំ-អបិ ភន្តេ ភិក្ខំ លភិត្ថ, អបិ ន តុម្ហេ យាបនីយា។

អភិ –

អភិមុខេ-អភិក្កមន្តោ។ វិសិដ្ឋេ-អភិញ្ញា។ អធិកេ-អភិធម្មោ។ វុឌ្ឍិកម្មេ-អភិវឌ្ឍតិ។ កុលេ-អភិជាតោ។ សារុប្បេ-អភិរូបោ។ វន្ទនេ-អភិវាទេតិ។ ឯវំ ការកកណ្ឌោ ចក្កតិ។

អវ –

អធោភាគេ-អវក្ខិត្តោ។ វិយោគេ-អវកោកិលំ វនំ។ បរិភវេ-អវជានាតិ។ ជាននេ-អវគច្ឆតិ។ សុទ្ធិយំ-វោទាបេតិ, វោទានំ។ និច្ឆយេ-អវធារណំ។ ទេសេ-អវកាសោ។ ថេយ្យេ-អវហារោ។

ឧប –

ᩏᨷᨣᨾᩮ-ᩏᨷᨶᩥᩈᩦᨴᨲᩥ᪨ ᩈᨾᩦᨷᩮ-ᩏᨷᨶᨣᩁᩮ, ᩏᨷᨠᩣᩁ᪨ ᩏᨷᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ-ᩈᨣ᩠ᨣᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᩈᨴᩥᩈᩮ-ᩏᨷᨾᩣᨶᩴ, ᩏᨷᨾᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᩋᨵᩥᨠᩮ-ᩏᨷᨡᩣᩁᩥᨿᩴ

ᨴᩮᩣᨱᩮᩣ᪨ ᩏᨷᩁᩥᨽᩣᩅᩮ – ᩏᨷᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ , ᩏᨷᨴᩮᩈᩮᩣ᪨ ᩋᨶᩩᩈᨲ᩠ᨲᩮ-ᩏᨷᨴᩣᨶᩮᩣ᪨ ᨴᩮᩣᩈᨠ᩠ᨡᩣᨶᩮ-ᨷᩁᩮ ᩏᨷᨴᨴᨲᩥ᪨ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿᩴ-ᩏᨷᨵᩤ, ᩏᨷᩈᨣ᩠ᨣᩮᩣ᪨

ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᩏᨷᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣ, ᩏᨷᩉᩣᩁᩮᩣ᪨ ᨷᩪᨩᩣᨿᩴ-ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩩᨷᨭ᩠ᨮᩣᨠᩮᩣ᪨ ᨣᩉᨱᩣᨠᩣᩁᩮ-ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ᪨ ᨽᩩᩈᨲ᩠ᨳᩮ-ᩏᨷᩣᨴᩤᨶᩴ, ᩏᨷᩣᨿᩣᩈᩮᩣ, ᩏᨷᨶᩥᩔᨿᩮᩣ᪨

ᨷᨲᩥ –

ᨷᨲᩥᨣᨲᩮ-ᨷᨧ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᩴ᪨ ᨷᨭᩥᩃᩮᩣᨾᩮ-ᨷᨭᩥᩈᩮᩣᨲᩴ᪨ ᨷᨭᩥᨶᩥᨵᩥᨾ᩠ᩉᩥ-ᨷᨭᩥᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ᪨ ᨶᩥᩈᩮᨵᩮ-ᨷᨭᩥᩈᩮᨵᩮᩣ᪨ ᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᩮ-ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨠᨾᨲᩥ᪨ ᩈᨴᩥᩈᩮ-ᨷᨭᩥᩁᩪᨷᨠᩴ᪨ ᨷᨭᩥᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᩌᩮᩣᨣᩔ ᨷᨭᩥᨠᩣᩁᩮᩣ᪨ ᩋᩣᨴᩤᨶᩮ-ᨷᨭᩥᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ᪨ ᨷᨭᩥᨻᩮᩣᨵᩮ-ᨷᨭᩥᩅᩮᨵᩮᩣ᪨ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧᩮ-ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᩋᨶᩮᨠᨲ᩠ᨳᩮᩈᩩ ᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨

ᨷᩁᩤ –

ᨷᩁᩥᩉᩤᨶᩥᨿᩴ-ᨷᩁᩤᨽᩅᩮᩣ᪨ ᨷᩁᩤᨩᨿᩮ-ᨷᩁᩤᨩᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨣᨲᩥᨿᩴ-ᨷᩁᩣᨿᨶᩴ᪨ ᩅᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮ-ᨷᩁᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣ᪨ ᩋᩣᨾᩈᨶᩮ-ᨷᩁᩣᨾᩈᨶᩴ᪨

ᨷᩁᩥ –

ᩈᨾᨶ᩠ᨲᨲᩮᩣ-ᨷᩁᩥᩅᩩᨲᩮᩣ, ᨷᩁᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮᩤ, ᨷᩁᩥᨠ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ᪨ ᨷᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮ-ᨷᩁᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩴ, ᨷᩁᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᩅᨩ᩠ᨩᨶᩮ-ᨷᩁᩥᩉᩁᨲᩥ᪨ ᨷᩁᩥᩉᩣᩁᩮᩣ᪨ ᩋᩣᩃᩥᨦ᩠ᨣᨶᩮ-

ᨷᩁᩥᩔᨩᨲᩥ᪨ ᨶᩥᩅᩣᩈᨶᩮ-ᩅᨲ᩠ᨳᩴ ᨷᩁᩥᨴᩉᨲᩥ᪨ ᨷᩪᨩᩣᨿᩴ-ᨷᩣᩁᩥᨧᩁᩥᨿᩣ᪨ ᨽᩮᩣᨩᨶᩮ-ᨷᩁᩥᩅᩥᩈᨲᩥ᪨ ᩋᩅᨩᩣᨶᩮ-ᨷᩁᩥᨽᩅᨲᩥ᪨ ᨴᩮᩣᩈᨠ᩠ᨡᩣᨶᩮ-ᨷᩁᩥᨽᩣᩈᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ

ᩋᨶᩮᨠᨲ᩠ᨳᩮᩈᩩ ᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨

ᨶᩥᩈᨴ᩠ᨴᩣ ᨷᨶ ᨶᩥᩉᩁᨱ, ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩁᨱᩣᨴᩥᩈᩩ ᨴᩥᩔᨲᩥ, ᨶᩥᩉᩁᨱᩴ, ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩁᨱᩴᨲ᩠ᨳᩣᨴᩥ᪨

ᩍᨲᩥ ᩏᨷᩈᨣ᩠ᨣᨷᨴᩁᩣᩈᩥ᪨

ᨶᩥᨷᩤᨲᨷᨴᩁᩣᩈᩥ

ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩥ ᨭᨠ᩠ᨡᨱᩮᨶ ᨴᩣᨶ᩠ᨿᨷᨴᩮ ᨷᨲᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨶᩥᨷᩤᨲᩤ᪨ ᨷᨴᩣᨶᩥ ᩋᩣᨴᩥ, ᨿᨬ᩠ᨬ'ᨴᨲ᩠ᨳᩣᨶᩮᩈᩩ ᨶᩥᨷᨲᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨶᩥᨷᩤᨲᩤᨲᩥᨷᩥ ᨴᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩋᩈᨲ᩠ᨲᩅᩣᨧᨠᩤ ᨧᩣᨴᩥᩈᨴ᩠ᨴᩤ ᨶᩥᨷᩤᨲᩤ ᨶᩣᨾ᪨ ᨲᩮ ᨷᨶ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩥᨿᩩᨲ᩠ᨲᩤ, ᩋᨿᩩᨲ᩠ᨲᩤ ᨧᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩥᨵᩤ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩥᨿᩩᨲ᩠ᨲᩤ ᨷᩩᨶ᩠ᨶ ᨴᩥᩔᩤᨲᩤ ᩅᩥᨵ᪨

ᨧᩣᨴᨿᩮᩤ ᩋᨿᩩᨲ᩠ᨲᩤ ᨶᩣᨾ᪨ ᨲᩮ ᨷᨶ ᩋᨶᩮᨠᨲ᩠ᨳᩅᩥᨽᩣᨣᩤ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨶᩥᨷᩤᨲᨲ᩠ᨳᩮᩈᩩ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ᪨

ᩋᨻ᩠ᨿᨿᨲᨴ᩠ᨵᩥᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᨸᨴᩁᩣᩈᩥ

ᩋᨻ᩠ᨿᨿᨲᨴ᩠ᨵᩥᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᨶ᩠ᨲᩣ ᨽᩣᨿ ᨿᨳᩣ, ᨲᨳᩣ, ᩑᨠᨵᩣ, ᩑᨠᨩ᩠ᨫᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨴᩣ, ᨠᨳᩴ, ᨵᨲ᩠ᨳ ᨵᨧ᩠ᨧᩣᨴᨿᩮᩣ ᨲᩮᩉᩥ ᨲᨲᩥᨿᩣᩃᩯᨷᩥ

ᨲ᩠ᩅᩣᨴᩥᨸᨧ᩠ᨧᨿᨶ᩠ᨲᨸᨴᩁᩣᩈᩥ

ᨲ᩠ᩅᩣᨴᩥᨸᨧ᩠ᨧᨿᨶ᩠ᨲᩣ ᨽᩣᨿ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ, ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᨠᩣᨲᩩᨶ, ᨠᩣᨲᩩᩴ, ᨠᩣᨲᩅᩮ, ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨲᩣᨿᩮ, ᩉᩮᨲᩩᨿᩮ, ᩋᩣᨴᩣᨿ, ᩏᨷᩤᨴᩣᨿ, ᨧᩥᨶᩮᨿ᩠ᨿ, ᨧᩥᨽᩮᨿ᩠ᨿ, ᩈᨠ᩠ᨠᨧ᩠ᨧ, ᩋᩣᩉᨧ᩠ᨧ, ᩏᨷᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ, ᩈᨾᩮᨧ᩠ᨧ, ᩋᨽᩮᨧ᩠ᨧ, ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧ, ᩋᨲᩥᨧ᩠ᨧ, ᩋᩣᨣᨾ᩠ᨾ, ᩋᩣᩁᨻ᩠ᨽᩣᨴᨿᩮᩣ ᨲᩮᩈᩩ ᨲ᩠ᩅᩣ, ᨲ᩠ᩅᩣᨶᨶ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᨸᨮᨾᩣᩃᩯᨷᩥ ᨲᩩᩴ, ᨲᩅᩮ, ᨲᩣᨿᩮ, ᨲᩩᨿᩮᨸᨧ᩠ᨧᨿᨶ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩦᩃᩯᨷᩥᨲᩥ

ᨶᩣᨾᨲᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᨧᩮᩅ, ᩏᨷᩈᨣ᩠ᨣᨶᩥᨷᩣᨲᨠᩣ

ᩋᨶᩮᨠᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ ᨲᩮ ᨸᨭᩥ-ᩈᨾ᩠ᨽᩥᨴᩣ ᨶᩣᨿᨠᩮᩣᨴᩥᨲᩣ

ᨡᩥᨲᩥ ᨽᩥᨶ᩠ᨶᨷᩥᨴᩥᨷᨲᩥᨿᩣ ᨽᩣᨿ ᩅᩥᨠᨷ᩠ᨷᩃᩣᨽᨷᩥᨴᩥᨷᨲᩥᨿᩣ

ᨽᩣᨿᨠᨱ᩠ᨯᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១៉ ពារកពល្ល

បឍយាចិកត្តិរាឃិ

អឆ តាយចិកត្តឹត៌ អត្ថេកដា ចុក្ខេត្តា៉

ពស្មិំ អត្ថេ បឍយា?

១ប័ង៉បឍយត្ថយត្ថេ[ឆំ៉ ១៉០៉ង១; ឋាំ៉ ១៉១៉៣៤]៉

តាយស្ស អតិឆេឃ្យយត្ថេ បឍយាចិកត្តិ ហោតិ៉

ទុក្ខា, យាលិ, ឆត៌៉

៤ត្ថ ច យត្តុឃេក្ខត ពត្តុ, ពយ្យាឌិពេ ចិកត្យត្ថេ តិចត្តតិ៉ តស្មា អត្ថយត្តុត្តិ លិក្ខត្តេយេច ចុក្ខតិ៉

តត្ថ អតុក្ខាទិតោ ឃតិ ឃុលក្ខស្ស អចិឌិតោ អត្ថោ លឹតត្ថោ តាយ៉ ត៌ លឹតយត្ថំ ពយតិ តៅឆេតឹតិ លិក្ខំ, ក្ខុទិតបឆ៉

ត៌ បត បពតិលិក្ខំ, តិបក្ខុលិក្ខុត្តិ ក្ខុចិឆំ៉ តត្ថ ចិកត្តិរហិត៌ បពតិលិក្ខ ឡាឆាឌិយេត៌ លិក្ខ, ចិកត្តឹត៌ ចិឃុំ ចិឃុំ ចិកាពក្ខាតត្តា៉

លឹត៌ អក្ខត្តិ លិក្ខំ៉ តត្ថ 'លឹត'ត្តិ អឋាពង៉ 'អក្ខ'ត្តិ អចយេចា៉ លិក្ខំ, តាយំ, ឋាំឌិបឌិពត្តិ អត្ថោតោ ៤ព៌៉

លិក្ខស្ស អត្ថោ បរយត្ថោ, បញ្ញត្តិអត្ថោតិ ក្ខុចិឆោ៉ តឆា ចិឃេឃតត្ថោ, ចិឃេយ្យត្ថោតិ៉

តត្ថ ចិឃេឃតត្ថោ តាយ ឃពត្ថោ, តស្ស តស្ស ឃក្ខស្ស បឌិតិឃតោ ឋាំឌិបុក្កលិពត្ថោតិ ចុត្តំ ហោតិ៉ ឃោយេច តស្មិំ តស្មិំ អត្ថេ អាឌិឋិញ្ញា ឃក្ខុញ្ញត្តិឃា ចិរកាលត្ថា ឃក្ខុចត្តិឃា តិជក្ខពារលត្តា តិឃិត្តត្ថោតិ ច ចុក្ខតិ ៉ ឃោ ឃុតិ, ឌាតិ, ក្ខុល, ឌក្ខា, ក្រិយា, តាយ, ឃម្លក្ខចឃេត ឃត្តុចិឆោ ហោតិ៉

ចិសេយ្យេត្វា ភាយ សាយញ្ញេត្វា, ពាហុគិយិត្តាគំ សាឆារលាេត្វាតិ ចុត្តំ ហោតិ, សោឃេច តំតំគិយិត្តយោកា តេយិត្តកេត្វាតិ ច ចុច្ចតិ,

សោ ឌាតិ, គុណ, ទព្ព, ក្រិយា, ភាយចសេភ បញ្ចចិសេឆា៑ កោ, សុក្កោ, ទណ្ឌី, បាចកោ, តិស្សោតិ៑

តត្ថ កោសេទ្ធោ ឃទា ឌាតិយត្តំ ចទតិ កោ ឌាតីតិ, តទា សុតិ ចិសេសតំ៑ ឃទា ទព្ពំ ចទតិ កោ កដ្ឋីតិ, តទា សុតិ ច ឌាតិ ច ចិសេសតំ៑

សុក្កសេទ្ធោ ឃទា គុណយត្តំ ចទតិ សុក្កោ គុណោតិ, តទា សុតិ ចិសេសតំ៑ ឃទា គុណចិសេសំ ចទតិ កោសុ្ស សុក្កោតិ, តទា សុតិ ច គុណឌាតិ ច ចិសេសតំ៑ ឃទា គុណចត្តំ ទព្ពំ ចទតិ សុក្កោ កោតិ, តទា សុតិ ច គុណឌាតិ ច គុណចិសេសោ ច សព្ពទ្ទោ ច ចិសេសតំ៑

ទណ្ឌីសេទ្ធោ ឃទា ឌាតិយត្តំ ចទតិ ទណ្ឌី ឌាតីតិ, តទា សុតិ ច ទព្ពញ្ច ចិសេសតំ៑ ឃទា ទព្ពចត្តំ ទព្ពំ ចទតិ ទណ្ឌី បុរិសោតិ, តទា សុតិ ច ទព្ពញ្ច ឌាតិ ច សព្ពទ្ទោ ច ចិសេសតំ៑

បាចកសេទ្ធោ ឃទា ឌាតិយត្តំ ចទតិ បាចកោ ឌាតីតិ, តទា សុតិ ច ក្រិយា ច ចិសេសតំ៑ ឃទា ក្រិយាគិប្បាទកំ ទព្ពំ ចទតិ បាចកោ បុរិសោតិ, តទា សុតិ ច ក្រិយា ច ឌាតិ ច ក្រិយាកាកោសព្ពទ្ទោ ច ចិសេសតំ៑

តិស្សសេទ្ធោ ឃទា ភាយយត្តំ ចទតិ តិស្សោ ភាយត្តិ, តទា សុតិ ចិសេសតំ៑ ឃទា ភាយចត្តំ ទព្ពំ ចទតិ, តិស្សោ គិក្ខូតិ, តទា សុតិ ច ភាយឌាតិ ច សព្ពទ្ទោ ច ចិសេសតំ៑

សព្ពត្ថ ឃំ ឃំ ចទតីតិ ចុត្តំ, តំ តំ ចិសេយ្យត្តិ ច ទព្ពត្តិ ច ចេទិតព្ពំ៑ ឲត្ថ ច សុតិ ភាយ សទ្ទសភាចា ឲច ហោតិ, សទ្ទបក្តិកា ឲច៑ សព្ពោ សេទ្ធោ បថមំ សត្តាគិឆាឃកោតិ ច ចោសេ ចុត្តំ៑ តស្មា សព្ពត្ថ សុតិទ្វារេភ សត្តា ឲច ឃុត្តា ចត្តព្វា៑ សត្តាតិ ច តស្ស តស្ស អត្ថស្ស ចេាហារេចត្តភបិ លេកោ ចិន្នូយាភតា ចុច្ចតិ, តំ តំ សទ្ទំ សុណត្តស្ស ច ញោណំ តំតទត្ថស្ស អត្ថិតាយត្តំ សព្ពបថមំ ឌាភាតិ, តេតា បរំ ឌាតិសេទ្ទ ឌាតិំ ឌាភាតិ៑ គុណសេទ្ទ គុណត្តិ ឲចយាទិ សព្ពំ ចត្តព្ពំ៑ លិទ្គ, សទ្ខ្យា, បរិយាលាគិបិ ចិសេសភេត្ថ សទ្ទឃត្តិ៑

តត្ថ លិទ្គំ ភាយ ឃេ ថ្លត្តិ, បុរិសាគំ លិទ្គ, គិយិត្ត, គុត្តា’កប្បា ភាយ អភិធេយ្យេ ចុត្តា, ឃេ ច គប្បុំសកាគំ លិទ្គ, គិយិត្ត, គុត្តា’កប្បា ភាយ អចុត្តលិទ្ធា, ឃេ ច សទ្ទស្ស ចេច អត្ថស្ស ច ចិសទា’ចិសទាការ, បញ្ញិយាការា សត្តិស្សត្តិ, សព្ពេយតំ លិទ្គំ ភាយ៑

ឲចំ ចិសេសភ, ចិសេយ្យចសេភ ទុចិធោ អត្ថោ បុរេ ចុត្តស្ស សទ្ទលិទ្គស្ស អត្ថោ ភាយ, សោ សលិទ្គោ, សសទ្ខ្យោ, សបរិយាលោ ចាតិ តិចិធោ ហោតិ៑

តត្ថ សលិង្គា យថា? សញ្ញា, មេស្សា, ចិត្តំ។ កញ្ញា, បុរិសោ, កុលំ។ មាលិ, រុក្ខោ, ឆត្តំ។

សសង្ខ្យា យថា? ឯកោ, ទ្វេ, តយោ, ពហូ ឥច្ចាទិ។

សបរិយាណោ យថា? ចិត្តំ, ហត្ថោ, ឃោណោ, អាឡ្ហកំ ឥច្ចាទិ។

អបិ ច សុទ្ធោ, និស្សទ្ទោតិ ទុវិធោ លិង្គតោ។ តត្ថ កម្មាទិនិសង្ករហិតោ សុទ្ធោ នាម។ សោ សលិង្គោ, សសង្ខ្យោ, សបរិយាណោ, ឧបសគ្គតោ, និបាតតោ, បាទិ-បទិកតោតិ លក្ខិតោ។ អត្ថិ, សក្កា, លព្ភាឥច្ចាទិ ឥតិ បាទិបទិកំ នាម។ តុន, ត្វាន, ត្វា, តវេ, តុំ, តុំបច្ចយន្តាបិ និបាតេសុ គយ្ហន្តិ។

និស្សទ្ទោ យុត្តនិស្សទ្ទោ, អយុត្តនិស្សទ្ទោតិ ទុវិធោ។ តត្ថ យុត្តនិស្សទ្ទោ ចតុព្ពិធោ សមាសេន យុត្តនិស្សទ្ទោ, តទ្ធិតេន, អាខ្យាតេន, កិតកេនាតិ។ តត្ថ សមាសេន យុត្តោ លោការកសម្ពទ្ធេចសេន សត្ថុចិតោ, ភាវេន សទ្ធិំ អដ្ឋចិតោ ច, តថា តទ្ធិតេន យុត្តោ។ អាខ្យាតេន យុត្តោ គច្ឆ, គម, ភាវេនេន ថិចិតោ។ កិតកេន យុត្តោ លោការក, ភាវេនេន សត្ថុចិតោ។ សទ្ទោ សុទ្ធោ ចេវ យុត្តនិស្សទ្ទោ ច បឋមាយ ចិនយោ។

អយុត្តនិស្សទ្ទោបិ គតុនិស្សទ្ទោ, គមុនិស្សទ្ទោតិអាទិនា អនេកវិធោ។ សោ ទុតិយាទីនំ ឯវ វិសយោតិ។ ឯត្ថ ច វិភត្តិយា វិនា កេវលោ សទ្ទោ បយោគំ នារហតីតិ កត្វា បយោគារហត្ថាយ លក្ខិតេ សុទ្ធេ យុត្តេ ច យុត្តនិស្សទ្ទេ បឋមា បយុជ្ជតិ, ន អត្ថសោតត្តំ។

កេនចិ ទានេន អយុត្តាតិ បន កម្មាទីនិ វិភត្តីហិ វិនា វិទិតានិ ន ហោន្តីតិ កត្វា អត្ថសោតត្តម្បិ កម្មាទីសុ ទុតិយាទយោ បយុជ្ជន្តិ។ តស្មា អត្ថមត្តេតិ ឥទំ ហេត្ថាបទត្ថេហិ វិនា វិសយមត្តេ កុមុំ កមុំ ទុតិយាទីសុ បន និប្បទេសត្ថោ បយោគតោ កុមុត្តិ ឯវំ ឧត្តំ កុមុតំ នាមត្តំ ចេវិតព្ពន្តិ។

១៥០។ អាយត្តេ [ក។ ១៥៥; រូ។ ២៨០; នី។ ៥២៥; ចំ។ ១។១។៥៤; បា។ ១។១។៣២; អាយត្តោ (ពហុសុ)]។

បរោច វិធស្ស ចត្តរោ នាមេន ចា និបាតេន ចា អត្តនោ អភិប្បេតការកំ អាយត្តំ នាម។ អធិការត្តេន អត្ថយត្ត បឋមា ហោតិ។ ឯត្ថ ច អាយត្តបទំ នាម ក្រិយាបេក្ខំ ន ហោតិ, តស្មា ការកសញ្ញា ន លភតិ។

តំ បន ទុវិធំ នាមនារហវចនេន ឯហិ សម្ម, ឯហិ ជេតិ។

តថា សខីវ, និទ្ទីវវសេន, ភោ បុរិស, វទេហិ ភោ សម្ម, វទេហិ ភោ សម្ម [ទី· និ· ២·៤២៩]· ជម្ម ភោ បុថុសីលេ, ជម្ម ភោ បុថុសីលេតិ [សំ· និ· ៤·២៥៩]·

តថា បច្ចក្ខា'បច្ចក្ខវសេន, ភោ បុរិស, កហំ ឯកបុត្តក, កហំ ឯកបុត្តកាតិ [សំ· និ· ២·៤៣; ជា· ប· អដ្ឋ· ១·២]·

តថា និយា'និយវសេន, ភោ បុរិស, អច្ឆរិយំ វត ភោ អព្ភុតំ វត ភោ [ទី· និ· ២·១៨២]· យត្រ ហិ នាម សញ្ញី សមានោតិអាទិ [ទី· និ· ២·១៨២]· ឯត្ថ អាលបនំ នាម បទេច សិទ្ធំ វច ហោតិ, ន ចិរកាលត្ថំ, ន ហិ បទេច រាជកាចំ វា ភិក្ខុកាចំ វា អប្បត្តំ ជនំ "ភោ រាជា"តិ វា "ភោ ភិក្ខុ"តិ វា អាលបន្តីតិ·

បឋមាវិភត្តិរាសិ និដ្ឋិតោ·

ទុតិយាវិភត្តិរាសិ

កស្មឹ អត្ថេ ទុតិយា?

២៨១· កម្មេ ទុតិយា[ក· ២៨៦; រូ· ២៩៤; នី· ៥៩០; ចំ· ២·១·៤៣; បា· ១·៤·៤៨-៥១]·

កម្មត្ថេ ទុតិយា ហោតិ· ករិយតេតិ កម្មំ, តំ និព្ពត្តិកម្មំ, វិកតិកម្មំ, បត្តិកម្មន្តិ តិវិធំ ហោតិ·

តត្ថ និព្ពត្តិកម្មំ យថា? ឥទ្ធិយា ហត្ថិវណ្ណំ មាបេតិ, រាជា នគរំ មាបេតិ, មាតា បុត្តំ វិជាយតិ, ពីជំ រុក្ខំ ជនេតិ, កម្មំ វិបាកំ ជនេតិ, អាហារោ ពលំ ជនេតិ, ជនោ បុញ្ញំ ករោតិ, បាបំ ករោតិ, ពុទ្ធោ ធម្មំ ទេសេតិ, ចិត្តំ បញ្ញាបេតិ, ភិក្ខុ សាសនំ ឧប្បាទេតិ, យក្ខំ ឧប្បាទេតិ ឥច្ចាទិ·

វិកតិកម្មំ យថា? គេហំ ករោតិ, រថំ ករោតិ, ឃដំ ករោតិ, បដំ វាយតិ, ឱទនំ បចតិ, ភត្តំ បចតិ, កដ្ឋំ អង្គារំ ករោតិ, សុវណ្ណំ កដកំ ករោតិ, គេហំ នាសេតិ, រុក្ខំ ឆិន្ទតិ, បាការំ ភិន្ទតិ, វីហយោ លុនាតិ, បាណំ ហនតិ, ភត្តំ ភុញ្ជតិ ឥច្ចាទិ·

បត្តិកម្មំ យថា? គាមំ គច្ឆតិ, គេហំ បវិសតិ, រុក្ខំ អារោហតិ, នទិំ តរតិ, អាទិច្ចំ បស្សតិ, ធម្មំ សុណាតិ, ពុទ្ធំ វន្ទតិ បយិរុបាសតិ ឥច្ចាទិ·

បកតិកម្មំ, វិកតិកម្មន្តិ ទុវិធំ· សុវណ្ណំ កដកំ ករោតិ, កដ្ឋំ អង្គារំ ករោតិ, បុរិសំ ឋិតំ បស្សតិ, បុរិសំ គច្ឆន្តំ បស្សតិ, ភិក្ខុំ បស្សតិ សតំ,

សម្បជានំ, អភិក្កមន្តំ, បដិក្កមន្តំ, អាលោកេន្តំ, វិលោកេន្តំ, សមិញ្ជេន្តំ, បសារេន្តំ។

ឯត្ថ ‘បុរិសំ, ភិក្ខុ’ន្តិ បកតិកម្មំ, ‘ឋិតំ, សតំ’ឥច្ចាទីនិ វិកតិកម្មានិ។

ធាតុកម្មំ, ការិតកម្មន្តិ ទុវិធំ។ គាមំ គច្ឆតិ, បុរិសំ គាមំ គមេតិ។

ធាតុកម្មញ្ច ទ្វិកម្មិកធាតូនំ ទុវិធំ បធានកម្មំ, អប្បធានកម្មន្តិ។ អជបាលោ អជំ គាមំ នេតិ, បុរិសោ ភារំ គាមំ វហតិ, ហរតិ, គាមំ សាខំ កឌ្ឍតិ, គាវិំ ខីរំ ទោហតិ, ព្រាហ្មណំ កម្ពលំ យាចតិ, ព្រាហ្មណំ ភត្តំ ភិក្ខតិ, គាវិយោ វជំ អវរុន្ធតិ, ភគវន្តំ បញ្ហំ បុច្ឆតិ, រុក្ខំ ផលានិ ឱចិនាតិ, សិស្សំ ធម្មំ ព្រវីតិ, ភគវា ភិក្ខូ ឯតទវោច [ជា. ១២ (ទោកំ វិសទិសំ)], សិស្សំ ធម្មំ អនុសាសតិ ឥច្ចាទិ។

ឯត្ថ ច ‘អជំ, ខីរំ’ ឥច្ចាទិ បធានកម្មំ នាម កត្តារា បរិគ្គហេតុំ ឥដ្ឋតរត្តា។ ‘គាមំ, គាវិំ’ឥច្ចាទិ អប្បធានកម្មំ នាម តថា អនិដ្ឋតរត្តា។

តត្ថ បធានកម្មំ កថិតកម្មំ នាម, កម្មភាវេ ធិរកម្មន្តិ វុត្តំ ហោតិ។ អប្បធានកម្មំ អកថិតកម្មំ នាម, អធិរកម្មន្តិ វុត្តំ ហោតិ។ តញ្ហំ កទាចិ សម្បទានំ ហោតិ, កទាចិ អបាទានំ, កទាចិ សាមិ, កទាចិ ឱកាសោ។ យថា – សោ មំ ឧគាយ នេតិ, គាវិតោ ខីរំ ទោហតិ, គាវិយា ខីរំ ទោហតិ, គាវិយំ ខីរំ ទោហតិ ឥច្ចាទិ។

កម្មេ ទុតិយាតិ វត្តតេ។

២៨២។ គតិពោធាហារសទ្ទត្ថា កម្មក ភជ្ជាទីនំ បយោជ្ជេ [ក។ ២០០; រូ។ ២៥៩; នី។ ៤៥៧; ចំ។ ២។១។៤៤; បា។ ១។៤។៥២]។

និច្ចវិធិសុត្តមិទំ។ គមនត្ថានំ ពោធនត្ថានំ អាហារត្ថានំ សទ្ទត្ថានំ អកម្មកានំ ភជ្ជាទីនញ្ច ធាតូនំ បយោជ្ជេ កម្មនិ ទុតិយា ហោតិ។ ឯត្ថ ច បយោជ្ជកម្មំ នាម ការិតកម្មំ វុច្ចតិ។

បុរិសោ បុរិសំ គាមំ គមយតិ, សាមិកោ អជបាលំ អជំ គាមំ នយាបេតិ, អាចរិយោ សិស្សំ ធម្មំ ពោធេតិ, បុរិសោ បុរិសំ ភត្តំ ភោជេតិ, អាចរិយោ សិស្សំ ធម្មំ បាឋេតិ, បុរិសោ បុរិសំ សយាបេតិ, អច្ឆាបេតិ, ឋាបេតិ, បុរិសោ បុរិសំ ធញ្ញំ ភជ្ជាបេតិ, កោដ្ដាបេតិ, ចុណ្ណាបេតិ។

ឯតេសមីតិ កិំ? បុរិសោ បុរិសេន ឱទនំ បាចេតិ។

ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨧ ᨠᩣᨿᨣᨲᩣᨴᩦᨶᩴ ᨸᨿᩮᩣᨣᩮ ᨲᨲᩥᨿᩣᨸᩥ ᨴᩩᨸᨴᩥᨠ᩠ᨡᩥᨿᩴ [᪑᪓᪑ ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩮ] ᨿᨯ᩠ᨰᩦᨲᩥᨿᨬ᩠ᨬᩣ [ᩈᩩᨲ᩠ᨲ-᪑᪓᪐ ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩮ] ᨴᩩᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨿᨯ᩠ᨰᩦᨲᩥᨿᩴ ᨲᨲᩥᨿᩣᨸᨿᩮᩣᨣᩮᨸᩥ ᨠᨿᩥᩁᨲᩮᨿᩮᩅ ᨬᩣᨭ᩠ᨮᨲᩥ᪨ ᨶᩣᨶᩣᩈᩣᨴᩦᩈᩩ ᨠᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩮ ᨬᩣᨭ᩠ᨮᨲ᩠ᨲᩥ᪨

ᨿᨳᩣ ᨸᨶ ᨸᨮᨾᩴ ᨸᨿᩮᩣᨣᨠᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᩣ ᨸᨿᩮᩣᨣᩮᨲᩥ, ᨲᨳᩣ ᨸᨮᨾᩮ ᨸᨿᩮᩣᨣᩮ ᨶᩣᨿ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨲᨲᩥᨿᩣᩅᨧᩣᨲᩥ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ ᨴᩩᨲᩥ᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩣ ᨧᩥᨸ᩠ᨸᨠᩴ ᨠᩩᨯ᩠ᨯᩥ ᨸᨴᩮᩉᩥ ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᨶᨸᨲᩥ [ᨸᩣᩁᩣ᪨ ᪑᪔᪑]᪨

᪑᪔᪑᪨ ᩉᩁᩣᨴᩦᨶᩴ ᨧ [ᨠ᪨ ᪑᪐᪐; ᩈ᪨ ᪑᪕᪔; ᨠᩴ᪨ ᪓᪕ᩃ᪨; ᨠᩴ᪨ ᪑᪨᪑᪨᪓᪒; ᨸᩦ᪨ ᪑᪨᪓᪨᪓᪑]᪨

ᩉᩁᩣᨴᩦᨶᩴ ᨸᨿᩮᩣᨣᩮ ᨠᨿᩥᩁᨲᩥ ᨧᩥᨠᩮᨸ᩠ᨸᨶ ᨴᩩᨲᩥᨿᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩈᩣᨾᩥᨠᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩴ ᨽᩣᩁᩴ ᩉᩣᩁᩮᨲᩥ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᨶ ᨧ, ᨷᩩᩁᩥᩈᩴ ᩋᩣᩉᩣᩁᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩉᩣᩁᩮᨲᩥ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᨶ ᨧ, ᨷᩩᩁᩥᩈᩴ ᨠᩣᨿᩴ ᨠᩣᩁᩮᨲᩥ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᨶ ᨧ, ᩁᩣᨩᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨶᨿᩔᨲᩥ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᨶ ᨧ, ᨷᩩᩁᩥᩈᩴ ᨷᩩᨴ᩠ᨵᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨸᩮᨲᩥ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᨶ ᨧ᪨

᪑᪔᪓᪨ ᨶ ᩃᩣᨽᩣᨴᩦᨶᩴ [ᨠ᪨ ᪑᪐᪐; ᩈ᪨ ᪑᪕᪔; ᨠᩴ᪨ ᪓᪕ᩃ᪨; ᨠᩴ᪨ ᪑᪨᪑᪨᪓ᩃ᪨; ᨸᩦ᪨ ᪑᪨᪓᪨᪓ᩃ᪨]᪨

ᩃᩣᨽᩣᨴᩦᨶᩴ ᨸᨿᩮᩣᨣᩮ ᨠᨿᩥᩁᨲᩥ ᨶ ᨴᩩᨲᩥᨿᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩈᩣᨾᩥᨠᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᨶ ᩃᨽᩮ ᩃᩣᨽᩣᨸᩮᨲᩥ, ᩋᨲ-ᨠᩃ᩠ᨸᩮᨶ, ᨠᨲ᩠ᨲ ᩋᩣᨽᩮᨲᩥ, ᩈᩣᨾᩥᨠᩣ ᨽᩣᩁᩮᨶ ᨷᩩᩁᩥᩈᩴ ᩋᨧ᩠ᨧᩣᨸᩮᨲᩥ, ᨿᨴ᩠ᨵᩣᨿᩣᨸᩮᨲᩥ, ᨠᨯ᩠ᨰᨿᨲᩥ, ᨽᩣᨣᨿᨲᩥ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨧ ‘ᨿᨴ᩠ᨵᩣᨿᩣᨸᩮᨲᩦ’ᨲᩥ ᨿᨴ᩠ᨵᩥ ᨠᩣᩁᩣᨸᩮᨲᩥ, ᨽᩣᨿᨽᩣᨲᩩ ᨶᩮᨿ᪨ ᨠᨴ᩠ᨴ, ᨽᩣᨣᩣᨸᩥ ᨿᨴ᩠ᨵᩣᨲᩮᨿᩮᨧ᪨

᪑᪔᪔᪨ ᩋᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᨴᩥᨿᨠ᩠ᨡᨠᩮ [ᨠ᪨ ᪑᪐᪐; ᩈ᪨ ᪑᪕᪔; ᨠᩴ᪨ ᪓᪕ᩃ᪨; ᨠᩴ᪨ ᪑᪨᪑᪨᪓᪕; ᨸᩦ᪨ ᪑᪨᪓᪨᪓᪑]᪨

ᩋᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᨲᩥ ᨽᩣᨲᩩᨠᩥᨧ᩠ᨧᨠᩮᩈᩣ ᨴᩩ-ᨠᩣᩁᩮᨶ, ᨠᩥᨿᩣᨿᩮᨲᩥ ᨸᨿᩮᩣᨣᩮᨲᩦᨲᩥ ᨠᩥᨿᨠ᩠ᨡᩣ, ᨽᨲ᩠ᨲᩥ ᨠᩥᨿᨠ᩠ᨡᩣ ᩅᨲᨩ᩠ᨫᩣᨲᩥ ᩋᨽᩥᨿᨠ᩠ᨡᨠᩣ᪨ ᨿᩔ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨶ ᨸᨿᩮᩣᨣᨠᩮᨶ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨽᨲ᩠ᨲᩥ, ᨸᨿᨲᩮᨧ ᨬᩣᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᩉᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᩋᨽᩥᨿᨠ᩠ᨡᨠᩣ ᨽᩣᨿ, ᨧᩉᨽᩣᨲᩩᩔ ᨲᩣᨴᩥᩈᩮ ᩋᨽᩥᨿᨠ᩠ᨡᨠᩮ ᨸᨿᩮᩣᨣᩮ ᨠᨿᩥᩁᨲᩥ ᨴᩩᨲᩥᨿᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩈᩣᨾᩥᨠᩣ ᨽᩣᩁᩮᨶ ᨽᩣᩁᩴ ᨧᩣᩁᩮᩉᨲᩥ᪨

ᩋᨽᩥᨿᨠ᩠ᨡᨠᩮᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᨻᩃᩦᨻᨴ᩠ᨴᩮ ᨽᩣᩁᩴ ᨧᩣᩁᩮᩉᨲᩥ᪨

១៥៩. កប្បិស្សាហិសាយំ[ក. ១០០; ន្ទ. ១៥៩; តី. ៣៥៧; ធំ. ១.១.៣៥; បិ. ១.៣.៣]។

កប្បិត្វំ ឆន្នត្តស្ស កប្បាបេតុំ ហិសា ភាយ ន ហោតិ, អតិឆន្នត្តស្ស កប្បាបេតុំ ហិសា ភាយ, កប្បឆាត្វស្ស បយោគេ គព្ភតិ អហិសាចិសយេ ខ្វតិយា ន ហោតិ។

សាមិកោ បុរិសេន យោគេក កប្បាបេតិ។

អហិសាយត្តិ កិំ? ពាលិពាធេ្ធ សស្សំ កប្បាបេតិ។ ឯត្ថ ‘សស្ស’ន្តិ ខ្វលពាន់ សស្សន្តិ ចតន្តិ។

បិឡូប្លយំ “សព្ពេសំ ចិន្តាបេត្វាន [អប. ថេរ ១.១.៣៥], ពោរេសន្តិ សព្ពបិលោភំ [អប. ថេរ ១.១.១០០]។ ថេរស្ស បត្តោ ខ្វតិយស្ស ការេហពេត្តា” ឆ្លាឌីកា [បារា. ៩៧៣] បយោគេ លង្គិបិ ឌិស្សតិ។

១៥៦. ឈាឌីហិ យុត្តា[ក. ១៥៥; ន្ទ. ១៥៥; តី. ៣៥៧, ៣៥៩; ធំ. ១.១.៣០; បិ. ១.១.១]។

ឋីឆ្លាឌីហិ តិបិទេពបយេក្កហិ យុត្តា លិង្គយ្យាខ្វតិយា ហោតិ។

ឆី (ទ្រាហ្មណស្ស ហត្ថាន់ [ឆ. ប. ១៥៥], ឋីរត្ថុ’យំ ប្ញតិកាយំ [ឌា. ១.១.១១៥], ឋីរត្ថុ តំ ឆតលាភំ [ឌា. ១.៣.១៩], ឋីរត្ថុ ពហុកេ ការេយ. ពតិយាបិ ឌិស្សតិ, ឋីរត្ថុ ឌីចិតេពត រេយ [ឌា. ១.១៥.១១៣]។ អត្តនា ច នាឌកម់ អត្តនា ច ភាត្វអត្ថំ [ឌី. តិ. ១.១], អភិពោ កាយំ ចរតិ, បរិពោកាយំ ចរតិ, ភឌិ ភេនេន្តាន់ បតិ [ឃុ. តិ. ៣១៥], ឯពោឃុ លង្គ្វេត្វ ខ្វតិយា។

ពធា បឌិកាតិ យំ កកធា [ក្ខា. ៣៧; ឃ. តិ. ១.១១៥], អបិស្សុ យំ ពិរេស្សា ក្ខបយាយោ បឌិភំឃុ [យ. តិ. ១.១៥៣], បឌិកាព្វ តំ កិច្ចុ ឆមេហុ កាសិត្វំ [យហាច. ១៣៥]។ បឌិកត្តុ តំ ខុត្ត ទេនិន្ត្រា [ឃ. តិ. ១.៥៥] – ‘យ’ន្តិ យយ, ‘ព’ន្តិ ពធ, សយ្យឌាគត្វ ខ្វតិយា។ ‘យ’ន្តិ យយធាកេហ, ‘ព’ន្តិ ពធធាកេហតិបិ ចល្លោឃុំ។ ន ក្ខបិឃយត្ថេន អត្វស្ស សិន្តិ, ភត្តិ សយាឌាកយត្ថេន សិព្វាបឌិលិកោ, នេតចិឆ ន ហុន់ ន ក្ខកឃយត្ថេន, ឯសេចន្តោ ខ្វព្វស្ស [យ. តិ. ១.១៥១; ក្ខា. ៤៣]។ ពត្វ ‘អត្តនោ’តិ តិបិពបឌយេពំ, ចន្ទេត្វាត្វេត្វា. បុព្វេត កាយំ, ឥក្កិលោត កាយំ, ក្ខត្តេត កាយំ, កាយស្ស បុព្វេតិ អត្វោ។

ក្ខបសក្កបុព្វាភំ អកព្ភកឆាត្វំ បយោគេ អាឌាឌេ ខ្វតិយា, បចចិ អឌិសេស្សតិ, កាយំ អឌិតិដ្ឋតិ, ទ្វេ្ល អន្វោចសតិ, យញ្ចំ ចា បីធំ ចា អភិភិសិឌេឃ្យ ចា អភិភិបឌេហ្យ ចា [បារិ. ១១០], កាយំ ក្ខបចរតិ, កាយំ អត្វចរតិ, បព្វតំ អឌិចរតិ, ឈន់ អាចរតិ, អការ់

ອຊ຺ຌາວສຕິ [ທີ. ນິ. ໑.໒໓໕; ປາຣາ. ໓໖໕], ອຸໂປສຖໍ ອຸປວສຕິ, ກາມາວຈຣໍ ອຸປປຊ຺ຊຕິ, ຣູປາວຈຣໍ ອຸປປຊ຺ຊຕິ, ອຣູປາວຈຣໍ ອຸປປຊ຺ຊຕິ, ສກ຺ກສ຺ສ ສຫພ຺ຍຕໍ ອຸປປຊ຺ຊຕິ, ນິປນ຺ນໍ ວາ ອຸປນິປຊ຺ເຊຍ຺ຍ [ທີ. ນິ. ໒.໒໕໒], ນິສິນ຺ນໍ ວາ ອຸປນິສີເທຍ຺ຍ [ທີ. ນິ. ໒.໒໕໒], ຐິຕໍ ວາ ອຸປຕິຏ຺ເຐຍ຺ຍ [ທີ. ນິ. ໒.໒໕໒] ປທາທີ.

ຕພ຺ຍາກ, ຈາເຣປິ ຄຕິຍາ, ກນີ ປິຈຕິ, ສຍຸຄ຺ຄໍ ປິຈຕິ, ກາຍໍ ຈຣຕິ, ອຣຎ຺ຎໍ ຈຣຕິ, ກຄົນ, ກາເຣຕິ ອເຕ຺ຖາ.

ກາລ, ທິສາສຸປິ ອາຄາເຣ ເອວ ຄຕິຍາ, ຕໍ ຂຓໍ, ຕໍ ມຸຫຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ກາລໍ, ເອກມນ຺ຕໍ [ອ. ປ. ໓.໑], ເອກໍ ສມຍໍ [ອ. ປ. ໓.໑; ທີ. ນິ. ໑.໑], ປຸພ຺ພຓ຺ຫສມຍໍ [ປາຣາ. ໑໙], ສາຍນ຺ຫສມຍໍ, ຕໍ ທິວສໍ, ພຸທ຺ທໍ ຣຕ຺ຕິໍ [ທີ. ນິ. ໒.໒໕໓], ທຸຕິຍມ຺ປິ, ຕຕິຍມ຺ປິ, ຈຕຸຕ຺ຖໍ ວາ ປຎ຺ຈມໍ ວາ ອເປ຺ຍຕິ, ຕເຕາ ປຸຏ຺ຐໍ, ຕເຕາ ປທໍ, ປຸຣິມໍ ທິສໍ [ທີ. ນິ. ໒.໒໒໙], ທກ຺ຂິຓໍ ທິສໍ [ທີ. ນິ. ໒.໒໒໙], ປຈ຺ຉິມໍ ທິສໍ [ທີ. ນິ. ໒.໒໒໙], ອຸຕ຺ຕຣໍ ທິສໍ [ທີ. ນິ. ໒.໒໒໙], ພຸທ຺ທາ ຈສ ທິສາເຍາ, ກຕມໍ ທິສໍ ຕິຏ຺ຐຕິ ສາກາຣາຊາ [ຊາ. ໑.໑໙.໑໐໓], ພຸທ຺ທາສຸ ທິສາສຸ ກຕມາຍ ທິສາຍ ຕິຏ຺ຐຕິ ລັທ຺ຘກາຣາຊາຕິ ອເຕ຺ຖາ ປທາທີ.

໒໕໕. ລກ຺ຂຓາທິຈຕຸກ຺ກວິນິຈ຺ຉຍກຖາ [ກ. ໒໕໕; ມ. ໒໕໕; ນີ. ໓໕໒, ໓໕໙; ຈ. ໒.໑.໓໓; ປິ. ໑.໓.໕໐, ໕໑; ໒.໒.໕].

ລກ຺ຂຓາທີສຸ ອເຕ຺ຖສຸ ປເຈ຺ຈກ ອທິກາ ຍຸຕ຺ຕາ ລິງ຺ຄຍາຄຕິຍາ ໂຫຕິ.

ລກ຺ຂີຍຕີຕິ ລກ຺ຂິຕພ຺ພໍ ອເນນາຕິ ລກ຺ຂຓໍ. ອຍໍ ປກາເຣາ ພຸທ຺ເທ, ຍຸຄິເລາ ຈິເຣສເຣາຕິ ອເຕ຺ຖາ. ພຸທ຺ເທ ກຸເຕາ ປເຕ຺ຖາຕິ ພຸທ຺ຘຸປ຺ເຈາ. ກິເນ຺ຕ ອເຕ຺ຖ ຍ຺ຍາປິຕໍ ພຸທ຺ຘາ ຈິນ຺ຕາ.

ຕຕ຺ຖ ລກ຺ຂເຓ –

ຣກ຺ຂຍາກິ ຈິເນ຺ຕາຕເຕ ຈິຕ຺ຕໍ, ຣກ຺ຂໍ ອກິ ຍ຺ຍາເປຕ຺ວາ ຈິເນ຺ຕາຕເຕຕິ ອເຕ຺ຖາ, ຈິເນ຺ຕາກາເຣນ ຍ຺ຍາປິເຕາ ຣເກ຺ຂາ ຈິຕ຺ຕປ຺ປາເຄສ຺ສ ລກ຺ຂຓໍ ສຕ຺ຕາຓໍ ໂຫຕິ.

ປຈ຺ຈຸປຏ຺ເຐ –

ສາທຸ ເຄາຈເຄາຕ຺ຕາ ຍາຕຣຍກິ, ຍາຕໍ ອກິ ວິສິຏ຺ຐໍ ຄຕ຺ວາ ສາທຸຕິ ອເຕ຺ຖາ, ເຄາຈເຄາຕ຺ຕາ ສກ຺ຄຕ຺ເຖ ຍາຕຸປຏ຺ຐາເນ ອຄ຺ຄປຸຣິເສາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ຕໍ ໂຂ ປນ ຄຈ຺ຈຕິ ໂກຕມໍ ເອວໍ ກລ຺ຍາເຓາ ກິຕ຺ຕິສເທ຺ທາ ອພ຺ຠຸຄ຺ຄເຕາ [ປາຣາ. ໑]. ເອຕ຺ຖ ຈ 'ອພ຺ຠຸຄ຺ຄເຕາ'ຕິ ອກິ ວິສິຏ຺ຐໍ ຄຕ຺ວາ ອຸຄ຺ຄເຕາຕິ ອເຕ຺ຖາ, ອຍໍ ກິຕ຺ຕິສເທ຺ທາ ເຄາເຕາ ໂກຕມສ຺ສ ສກລໂລກຄ຺ຄາຈ ປກາເສຕ຺ວາ ອຸຄ຺ຄເຕາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ, ກິຕ຺ຕິສທ຺ທສມ຺ພເນ຺ທ ປນ ຕສ຺ສ ເຂາ ປນ ເຄາເຕາ

កោតយស្សាតិ អត្ថោ។

វិច្ឆាយំ –

រុក្ខំ រុក្ខំ អភិ វិជ្ជោតតេ ចន្ទោ, ព្យាបេត្វា វិជ្ជោតតេត្យត្ថោ។

ឯត្ថ ច លក្ខណាទិអត្ថា អភិសទ្ទេន ជោតនីយា បិណ្ឌត្វា ឯវ, ន វចនីយត្តា, ព្យាបនាទិអត្ថា ឯវ វចនីយត្តាតិ។

១៥៥។ បតិបរីហិ ភាគេ ច [ក។ ១៥៥; រូ។ ១៤៤; នី។ ៣៤១, ៣៤៩; ចំ។ ១.២.៣៣; បា។ ២.៣.៥០]។

លក្ខណិ'ត្ថម្ភូត, វិច្ឆាសុ ច ភាគេ ច បចត្តេហិ បតិ, បរីហិ យុត្តា លិង្គម្ហាទុតិយា ហោតិ។

លក្ខណេ –

រុក្ខំ បតិ វិជ្ជោតតេ វិជ្ជុ, រុក្ខំ បរិ វិជ្ជោតតេ វិជ្ជុ។ តត្ថ 'បតី'តិ បដិច្ច, 'បរី'តិ ផរិត្វា។

ឥត្ថម្ភូតេ –

សាធុ ទេវទត្តោ មាតរិ បតិ, សាធុ ទេវទត្តោ មាតរិ បរិ។

វិច្ឆាយំ –

រុក្ខំ រុក្ខំ បតិ វិជ្ជោតតេ ចន្ទោ, រុក្ខំ រុក្ខំ បរិ វិជ្ជោតតេ ចន្ទោ។

ភាគេ –

តំ ទីយតុ, យទេត្ថ មំ បតិ សិយា, តំ ទីយតុ, យទេត្ថ មំ បរិ សិយា។ តត្ថ 'បតី'តិ បដិច្ច, 'បរី'តិ បរិច្ច, ឧទ្ទិស្សាតិ អត្ថោ, 'ឋបិត'ន្តិ បាឋសេសោ។ ឯត្ថ យំ ឧទ្ទិស្ស មំ វត្ថុ ឋបិតំ សិយា, តំ មេ ទីយតុត្យត្ថោ, ឯតេសុ ពាហុសុ ភាគេសុ យោ យយ ភាគោ, សោ យម្ហាទីយតូតិ វុត្តិ ហោតីតិ។

១០០។ អនុនា[ក។ ១៥៥; រូ។ ១៦៦; នី។ ៧៦១, ៧៦៩; ចំ។ ១។២។៧៩; បា។ ២។៣។៨, ៥០]។

លក្ខណិ’ត្ថម្ភូត, វិច្ឆាសុ ច ភាគេ ច បចេត្តន អនុនា យុត្តា លិង្គម្ហា ទុតិយា ហោតិ។

លក្ខណេ –

រុក្ខំ អនុ វិជ្ជោតតេ វិជ្ជុ, រុក្ខំ អនុ ផរិត្វាតិ អត្ថោ។ ចតុរាសីតិសហស្សានិ, សម្ពុទ្ធមនុបព្វជុំ [ពុ។ វំ។ ១២។៧], ‘សម្ពុទ្ធ’ន្តិ ពោធិសត្តំ, អនុគន្ត្វា បព្វជិំសូតិ អត្ថោ, វិបស្សិពោធិសត្តេ បព្វជិតេ សតិ តានិបិ ចតុរាសីតិកុលបុត្តសហស្សានិ បព្វជិំសូតិ វុត្តំ ហោតិ។ សច្ចក្រិយមនុ វុដ្ឋិ បាវស្សិ, ‘អនុ’តិ អន្វាយ, បដិច្ចាតិ អត្ថោ, សច្ចក្រិយាយ សតិ សច្ចក្រិយហេតុ ទេវោ បាវស្សីតិ វុត្តំ ហោតិ។ “ហេតុ ច លក្ខណំ ភវតី”តិ វុត្តិយំ វុត្តំ។ សច្ចក្រិយាយ សហេតុតាតិបិ យុជ្ជតិ។ “សហ សច្ចេ កតេ មយ្ហ”ន្តិ [ចរិយា។ ១។៦២] ហិ វុត្តំ។

ឥត្ថម្ភូតេ –

សាធុ ទេវទត្តោ មាតរមនុ។ តត្ថ ‘អនុ’តិ អន្វាយ បដិច្ច។

វិច្ឆាយំ –

រុក្ខំ រុក្ខំ អនុ វិជ្ជោតតេ ចន្ទោ។ តត្ថ ‘អនុ’តិ អនុ ផរិត្វា។

ភាគេ –

យទេត្ថ មំ អនុ សិយា, តំ ទីយតុ។ តត្ថ ‘អនុ’តិ អន្វាយ។ សេសំ វុត្តនយមេវ។

១០១។ សហត្ថេ[ក។ ១៥៥; រូ។ ១៦៦; នី។ ៧៦១, ៧៦៩; ចំ។ ១។២។៧៨; បា។ ២។៣។៦៧]។

សហត្ថេ អនុនា យុត្តា លិង្គម្ហា ទុតិយា ហោតិ។

បព្វតំ អនុ តិដ្ឋតិ [បព្វតមនុសេនា តិដ្ឋតិ (មោគ្គល្លានវុត្តិយំ)]។ ឥធ អន្វាចសិតា ធីរាលសី។ ‘អនុ’តិ អនុគន្ត្វា, សេនាយ សហ អាជាន្ធា

តិដ្ឋតីតិ វុត្តំ ហោតិ.

២០២. ហីនេ[ក. ២៩៩; រូ. ២៨៨; នី. ៤៨២, ៤៨៦; ចំ. ២.១.៤៨; បា. ១.៤.៨៦].

ហីនេ បវត្តេន អនុនា យុត្តា លិង្គម្ហា ទុតិយា ហោតិ.

អនុ សារិបុត្តំ បញ្ញវន្តោ, អនុគតា បច្ឆតោ គតាតិ អត្ថោ, សព្ពេ បញ្ញវន្តោ សារិបុត្តតោ ហីនាតិ វុត្តំ ហោតិ.

២០៣. ឧបេន[ក. ២៩៩; រូ. ២៨៨; នី. ៤៨២, ៤៨៦; ចំ. ២.១.៤៩; បា. ១.៤.៨៧].

ហីនេ ឧបេន យុត្តា លិង្គម្ហា ទុតិយា ហោតិ.

ឧប សារិបុត្តំ បញ្ញវន្តោ, ឧបេច្ច គតា សមីបេ គតាតិ អត្ថោ, ហីនាត្វេវ វុត្តំ ហោតិ.

ឯត្ថ ច អភិព្ពច្ចាទយោ កម្មប្បវចនីយាតិ សទ្ទសត្ថេសុ វុត្តា. តត្ថ បការេន វុត្តីតិ បវចនីយំ, បការោ ច លក្ខណិ’ត្ថម្ភូត, វិច្ឆាទិកោ បិណ្ឌេត្វា វុច្ចតិ, កម្មន្តិ ព្យាបកាទិក្រិយា, កម្មំ បវចនីយំ យេហិ តេ កម្មប្បវចនីយា.

តត្ថ ព្យាបកាទិក្រិយាវិសេសវាចីហិ ឧបសគ្គេហិ សម្ពន្ធេសតិ កម្មត្ថេ ទុតិយា ហោតិ, អសម្ពន្ធេ បន អាធារ, សាម្យាទិអត្ថេសុ ហោតិ, លក្ខណាទយោ បន សាមត្ថិយសិទ្ធា បិណ្ឌត្វា ឯវាតិ.

២០៤. កាលទ្ធានមច្ចន្តសំយោគេ[ក. ២៩៨; រូ. ២៨៧; នី. ៤៨៣; បា. ២.៣.៥]

កាលស្ស វា អទ្ធុនោ វា ទព្ព, គុណ, ក្រិយាហិ អច្ចន្តំ និរន្តរំ សំយោគេ កាល’ទ្ធានវាចីហិ លិង្គេហិ បរំ ទុតិយា ហោតិ.

កាលេ –

សត្តាហំ គវបានំ, មាសំ មំសោទនំ, សរទំ រមណីយា នទី, សព្ពកាលំ រមណីយំ នន្ទនំ, មាសំ សជ្ឈាយតិ, វស្សសតំ ជីវតិ, តយោ មាសេ អភិធម្មំ ទេសេតិ.

ᩋᨴ᩠ᨵᩣᨶᩮ –

ᨿᩮᩣᨩᨶᩴ ᩅᨶᩁᩣᨩᩥ, ᨿᩮᩣᨩᨶᩴ ᨴᩦᨥᩮᩣ ᨸᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣ, ᨠᩮᩣᩈᩴ ᩈᨩ᩠ᨫᩣᨿᨲᩥ᪨

ᩋᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩈᩴᨿᩮᩣᨣᩮᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᨾᩣᩈᩮ ᨾᩣᩈᩮ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲᩥ, ᨿᩮᩣᨩᨶᩮ ᨿᩮᩣᨩᨶᩮ ᩅᩥᩉᩣᩁᩮᩣ᪨

ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨠᩕᩥᨿᩣᩅᩥᩈᩮᩈᨶᨾ᩠ᨸᩥ ᨠᨲ᩠ᨲᩣᩁᩣ ᩈᩣᨵᩮᨲᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᨠᩣᨲᩥᨠᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ‘ᨠᨾ᩠ᨾᩮ ᨴᩩᨲᩥᨿᩣ’ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨠᨾ᩠ᨾᩈᨴ᩠ᨴᩮᨶ ᨣᨿ᩠ᩉᨲᩥ᪨

ᩈᩩᨡᩴ ᩈᩮᨲᩥ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩈᩮᨲᩥ, ᩈᩦᨥᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨡᩥᨸ᩠ᨸᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨴᨶ᩠ᨵᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨾᩩᨴᩩᩴ ᨸᨧᨲᩥ, ᨣᩁᩩᩴ ᩅᩔᨲᩥ, ᩃᩉᩩᩴ ᩅᩔᨲᩥ, ᩈᨲ᩠ᨳᩥᨩᩥᨠᩣᩁᨠᩴ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲᩥ, ᩈᨸ᩠ᨿᩩᩁᩥᨧᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨩ᩠ᨿᩣᨲᩣᨸᩮᨲᩥ, ᨠᩣᨿᨸ᩠ᨸᨧᩣᩃᨠᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ [ᨸᩣᨧᩥ᪨ ᪅᪉᪀], ᩉᨲ᩠ᨳᨸ᩠ᨸᨧᩣᩃᨠᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᩈᩦᩈᨸ᩠ᨸᨧᩣᩃᨠᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ [ᨸᩣᨧᩥ᪨ ᪅᪉᪃-᪅᪉᪅], ᩈᩩᩁᩩᩈᩩᩁᩩᨠᩣᩁᨠᩴ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲᩥ [ᨸᩣᨧᩥ᪨ ᪆᪁᪇], ᩋᩅᨣᨱ᩠ᨯᨠᩣᩁᨠᩴ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲᩥ [ᨸᩣᨧᩥ᪨ ᪆᪁᪁], ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩩᨠ᩠ᨡᩮᨸᨠᩴ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲᩥ [ᨸᩣᨧᩥ᪨ ᪆᪁᪀], ᩉᨲ᩠ᨳᨶᩥᨴ᩠ᨵᩩᨶᨠᩴ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲᩥ [ᨸᩣᨧᩥ᪨ ᪆᪁᪃], ᩉᨲ᩠ᨳᨶᩥᩃ᩠ᩃᩮᩉᨠᩴ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲᩥ [ᨸᩣᨧᩥ᪨ ᪆᪁᪈], ᨧᨲ᩠ᨳᩥᨿᨾ᩠ᨷᩩᩁᩥᨿᩣ ᩅᨾᩴ ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᨲ᩠ᨲᩥ, ᨧᩥᩅᨾᩴ ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᨲ᩠ᨲᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨴᩦ᪨

ᨴᩩᨲᩥᨿᩣᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩥᩁᩣᩈᩥ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ᪨

ᨲᨲᩥᨿᩣᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩥᩁᩣᩈᩥ

ᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᨲᨲᩥᨿᩣ?

᪂᪀᪅᪨ ᨠᨲ᩠ᨲᩩᨠᩁᨱᩮᩈᩩ ᨲᨲᩥᨿᩣ[ᨠ᪨ ᪂᪈᪆, ᪂᪈᪈; ᩁᩪ᪨ ᪂᪉᪁, ᪂᪉᪃; ᨶᩦ᪨ ᪅᪉᪁, ᪅᪉᪅; ᨧᩴ᪨ ᪂᪨᪁᪨᪆᪂-᪃; ᨸᩣ᪨ ᪂᪨᪃᪨᪁᪈]᪨

ᨠᨲ᩠ᨲᩁᩥ ᨠᩁᨱᩮ ᨧ ᨲᨲᩥᨿᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨠᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨧ ᨠᩣᩁᨠᩮᩣᨲᩥ ᨧ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᩑᨠᩴ “ᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨠᨲ᩠ᨲᩣ, ᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨠᩣᩁᨠᩮᩣ”ᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ “ᨠᨲ᩠ᨲᩩᨠᩣᩁᨠᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩈᨴ᩠ᨴᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩋᨿᨾᩮᩅ ᨠᩕᩥᨿᩴ ᩑᨠᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᩈᩣᨾᩦ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᩋᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᨵᩣᨶᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ, ᨲᨲᩮᩣ ᨠᩕᩥᨿᩣ ᨶᩣᨾ ᨠᨲ᩠ᨲᩩᨶᩮᩣ ᩑᩅ ᨻ᩠ᨿᩣᨸᩣᩁᩮᩣ, ᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨧ, ᩋᨬ᩠ᨬᩮ ᨸᨶ ᨠᩕᩥᨿᩣᩈᩣᨵᨶᩮ ᨠᨲ᩠ᨲᩩᨶᩮᩣ ᩏᨸᨠᩣᩁᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩣᩁᨠᩣ ᨶᩣᨾᩣᨲᩥ ᨧ, ᨲᨳᩣ ᩋᨶᩩᨸᨠᩣᩁᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨠᩣᩁᨠᩣ ᨶᩣᨾᩣᨲᩥ ᨧ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩦᨲᩥ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᩥᩅᩥᨵᩮᩣ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᨠᨲ᩠ᨲᩣ, ᨸᨿᩮᩣᨩᨠᨠᨲ᩠ᨲᩣ, ᨠᨾ᩠ᨾᨠᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨵᩣᨲ᩠ᩅᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᨿᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩣᨾ, ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨸᩁᩴ ᨶᩥᨿᩮᩣᨩᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᨿᩮᩣᨩᨠᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩣᨾ, ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨴᩣᩈᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩣᩁᩮᨲᩥ᪨

ᨠᨾ᩠ᨾᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩣᨾ ᨸᨿᩮᩣᨩ᩠ᨩᨠᨠᨲ᩠ᨲᩣᨸᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨴᩣᩈᩮᨶ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩣᩁᩮᨲᩥ ᨴᩣᩈᩔ ᩅᩣ, ᨿᩮᩣ ᨧ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᨶ ᨠᨲᩴ ᨸᨿᩮᩣᨣᩴ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᨠᨾ᩠ᨾᨽᩪᨲᩮᩣᨸᩥ ᩈᩩᨠᩁᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᨽᩣᩅᩮᨶ ᩋᩅᨲ᩠ᨲᩩᨠᩣᨾᨲᩣᨿ ᩅᩣ ᩋᨩᩣᨶᨶᨲᩣᨿ ᩅᩣ ᩅᨬ᩠ᨧᩮᨲᩩᨠᩣᨾᨲᩣᨿ ᩅᩣ ᨠᨲ᩠ᨲᩩᨽᩣᩅᩮᨶ ᩅᩮᩣᩉᩁᩦᨿᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩣᨾ, ᨠᩩᩈᩪᩃᩮᩣ ᩈᨿᨾᩮᩅ ᨽᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨥᨭᩮᩣ ᩈᨿᨾᩮᩅ ᨽᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᩋᨸᩥᨧ ᩈᩩᨠᩁᩮᩣ ᩅᩣ ᩉᩮᩣᨲᩩ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᩁᩮᩣ ᩅᩣ, ᨿᩮᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩁᩪᨸᨠᩕᩥᨿᩣᨸᨴᩮ ᨸᨵᨿᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᨲ᩠ᨲᩣ, ᩈᩮᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᨠᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᩈᨴ᩠ᨴᩁᩪᨸᩮᨶ ᨠᨾ᩠ᨾᨬ᩠ᨧ ᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩁᩪᨸᩮᨶ ᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᨠᨲ᩠ᨲᩣ, ᨠᩩᩈᩪᩃᩮᩣ ᨽᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨥᨭᩮᩣ ᨽᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨸᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᩒᨴᨶᩮᩣ ᨽᨲ᩠ᨲᩴ, ᨴᩮᩣᨠᩴ ᨥᩁᩮ ᨥᩁᩮ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᩈᨴ᩠ᨴᨲ᩠ᨳᩣ ᨴᩩᩅᩥᨵᩣ ᨸᩁᨾᨲ᩠ᨳᩣ, ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᩁᨾᨲ᩠ᨳᩣ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣᨿᩮᩅ᪨ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨳᩣ ᨸᨶ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᨲᩣ᪨ ᨿᨳᩣ? ᩁᩣᨩᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᨣᩮᩣᩅᩥᩈᩣᨱᩴ, ᩅᩮᨷᩩᩃ᩠ᩃᨷᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᨲᩣ᪨ ᨿᨳᩣ? ᩅᨬ᩠ᨫᩣᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᩈᩈᩅᩥᩈᩣᨱᩴ, ᨠᩩᨾ᩠ᨾᩃᩮᩣᨾᨸᩩᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᨴ᩠ᨴᩣ ᨧ ᨶᩣᨾ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨸᨭᩥᨻᨴ᩠ᨵᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩅᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᩮᩣ ᨧ ᩈᨴ᩠ᨴᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᨶ ᨴᩦᨸᩮᨲᩦᨲᩥ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᩈᨠ᩠ᨠᩮᨲ ᩈᨲᩥ ᩈᩩᨱᨶ᩠ᨲᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩥᩈᨿᩴ ᨬᩣᨱᩴ ᨶ ᨩᨶᩮᨲᩦᨲᩥ ᨶᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣ᪨ ᩍᨲᩥ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩈᨾ᩠ᨾᨲᩮᩣᨸᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩈᨴ᩠ᨴᨻᩩᨴ᩠ᨵᩦᨶᩴ ᩅᩥᩈᨿᨽᩣᩅᩮᨶ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩣ ᩑᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩍᨲᩁᨳᩣ ‘ᩅᨬ᩠ᨫᩣᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ’ᨲᩥ ᨸᨴᩴ ᩈᩩᨱᨶ᩠ᨲᩔ ᨲᨴᨲ᩠ᨳᩅᩥᩈᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩣᨾ ᨶ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ, ᩈᨴ᩠ᨴᨻᩩᨴ᩠ᨵᩦᨶᨬ᩠ᨧ ᩅᩥᩈᨿᨽᩣᩅᩮᨶ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩈᨴ᩠ᨴᨶᩣᨶᩣᨲ᩠ᨲᩮ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩥᨶᩣᨶᩣᨲ᩠ᨲᩮ ᨧ ᩈᨲᩥ ᨶᩣᨶᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩅᩥᩈᩩᩴ ᩅᩥᩈᩩᩴ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᩈᨴ᩠ᨴᨻᩩᨴ᩠ᨵᩥᩅᩥᩈᨿᨽᩣᩅᩮᨶ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨶᩣᨶᩣᨽᩪᨲᨬ᩠ᨧ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᨠᩣᩁᨠᨶᩣᨶᩣᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩕᩥᨿᩣᨠᩣᩁᨠᨶᩣᨶᩣᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ , ᨶ ᨸᨶ ᩈᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᨾᩮᩅ ᨶᩣᨶᩣᨽᩪᨲᨾᩮᩅ ᨧ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨠᩥᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨠᨲ᩠ᨳᩣ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ “ᩈᩴᨿᩮᩣᨣᩮᩣ ᨩᩣᨿᨲᩮ” ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᩈᩩ ᩈᨴ᩠ᨴᨻᩩᨴ᩠ᨵᩦᨶᩴ ᨶᩣᨶᩣᨲ᩠ᨲᩈᩥᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᨶᩣᨶᩣᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᩈᨴ᩠ᨴᩣᨶᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨠᩕᩥᨿᩣᨠᩣᩁᨠᨲᩣᩈᩥᨴ᩠ᨵᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ᪨

ᨠᨿᩥᩁᨲᩮ ᩋᨶᩮᨶᩣᨲᩥ ᨠᩁᨱᩴ, ᨠᩕᩥᨿᩣᩈᩣᨵᨶᩮ ᨠᨲ᩠ᨲᩩᨶᩮᩣ ᩈᩉᨠᩣᩁᩦᨠᩣᩁᨱᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᨴᩩᩅᩥᨵᩴ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩥᨠᨠᩁᨱᩴ, ᨻᩣᩉᩥᩁᨠᩁᨱᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨲ᩠ᨲᩩᨶᩮᩣ ᩋᨦ᩠ᨣᨽᩪᨲᩴ ᨠᩁᨱᩴ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᨶᩣᨾ, ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶᩣ ᩁᩪᨸᩴ ᨸᩔᨲᩥ, ᨾᨶᩈᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩅᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᩉᨲ᩠ᨳᩮᨶ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᨸᩣᨴᩮᨶ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᩁᩩᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᨹᩃᨽᩣᩁᩮᨶ ᨶᨾᨿᨲᩥ᪨

ᨠᨲ᩠ᨲᩩᨶᩮᩣ ᨻᩣᩉᩥᩁᨽᩪᨲᩴ ᨻᩣᩉᩥᩁᩴ ᨶᩣᨾ, ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨿᩣᨶᩮᨶ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨹᩁᩈᩩᨶᩣ [ᨸᩁᩈᩩᨶᩣ (ᩈᨠ᩠ᨠᨲᨣᨶ᩠ᨳᩮᩈᩩ)] ᨨᩥᨶ᩠ᨴᨲᩥ, ᩁᩩᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᩅᩣᨲᩮᨶ ᨶᨾᨿᨲᩥ᪨

᪁᪀᪉᪨ ᩈᩉᨲ᩠ᨳᩮᨶ[ᨠ᪨ ᪁᪆᪇; ᩁᩪ᪨ ᪁᪈᪉; ᨶᩦ᪨ ᪃᪈᪁; ᨧᩴ᪨ ᪁᪨᪁᪨᪉᪃; ᨸᩣ᪨ ᪁᪨᪃᪨᪁᪈]᪨

ᩈᩉᩈᨴ᩠ᨴᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨿᩔ ᩈᩮᩣᨲᩥ ᩈᩉᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᩈᩉᨲ᩠ᨳᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨴᩮᨶ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩃᩥᨦ᩠ᨣᨾ᩠ᩉᩣ ᨲᨲᩥᨿᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩉᩈᨴ᩠ᨴᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩈᨾᩅᩣᨿᩮᩣ᪨

យោ ពិចិនោ ឥត្ថនយចារយោ, ក្យាលនយចារយោ, ព្រិយាយនយចារយាតិ៑ បុរេត្តក នហ ឆតចា បិតា, បុរេត្តក នហ ឆ្នូលៅ បិតា, បុរេត្តក នហ អាកេតា បិតា៑ នហ, នដ្ឋិ, នយំ, តាតា, ចិតាព្វុទ្ធាឌិកោ នហត្តូនដ្ឋោ តាយ៑

តិឹឌិ កកចា នដ្ឋិ កិក្លូនឈ្លេត [យហាច៑ ៥៨], នហឈ្យត នយំ យិតា [ឆំ៑ តិ៑ ៧.១១], បិយេហិ តាតាការចា ចិតាការចា [ឌឹ៑ តិ៑ ១.៧ប៉១, ១០៤], នឈ្ឈោ នហ ចា កេក្កត ចិតា ចា កេក្កត ក្ខបិនធំ កេរេយ្យ [យហាច៑ ៧៩៤]៑

១០៤៑លក្លហេ[ឡ៑ ៧៣៤ បិរេជ្ជ; តឹ៑ ៥៨ប៉; ធំ៑ ១.៧.៩៩; បិ៑ ១.១.១៧]៑

លក្លហំ ចុទ្ធតិ ព្វត្តូម្ពុតលក្លហំ, តហ្វិ តតិឃា ហោតិ៑

អឃ្យុបុណ្ណហិ តេឥត្តហិ, បិតាទំ យោ ក្ខឌិក្លូតិ [ឌា៑ ១.១១.១៧១១]៑ ព្រាហ្វក្សតេត អត្តតា ចិហទតិ [អ៑ តិ៑ ១.៩៤], អនម្ពិក្កេត្ត ចិលេបតេត ទាឌាតយេក្លិ, តិេស្តូពេក បទិត្តាឌកយេក្លិ, ក្លាតបទ្ធាពាត្តូតេត បេត្តក អត្តូា បត្ត ចេតាទេបតិ [បិទា៑ ៩១១ (ឆោក៉ ចិនឌិធំ)], កិក្លូ បិយាឌិពេត អកិក្កេត្តត បជិក្កេត្តត អាលៅកិតេត ចិលៅកិតេត នមិត្តូតេត បយាទិតេត កាយំ បិល្ផាឃ បិចិនិ, យា កាឡ្ជ្រា ឥានី កិតេត្ត និនេត លៅហិតេត កលេត្តត បតិចិឃ្យកាតំ ក្ខ្លាបេនិ [យ៑ តិ៑ ៧.១១៩], ក្ខក្លិតកាឃ អត្តូទឈេទ កេត្តិ [បិចិ៑ ៥ប៉៣], បល្លត្តិកាឃ អត្តូទឈេទ តិនឹឥត្តិ [បិចិ៑ ៥៨៨]៑

អក្កចិកាទោបិ ព្វឆ នក្កឃ្យោតិ [ក៑ ១៨៧; ឡ៑ ១៨៨; តឹ៑ ៩០១], អក្លិតា កាលំ បឃ្យតិ, ‘អក្លិ’តិ ព្វឥំ ‘កាលា’ត្តិ បឥេ ចិនេនត, ចិកេលត ចក្លូអេក្កត យោ ការណោ តាយ ហោតិ៑ ហេត្តូត ក្យហ៊ិ បឃ្យតិ, បិឥេត ឲម្ពោ បឃ្យតិ៑

១០ប៉៑ហេតុបិព្រោ៑ ១ប៉៨; ឡ៑ ១៨៤; តឹ៑ ៩០៧]៑

ហិតោតិ បចត្តតិ ឋលំ ឲតេតាតិ ហេតុ, តហ្វិ តតិឃា ហោតិ៑

អេត្តុត ចនតិ, ចិត្តាឃ នាត្វ, កយ្ឡតា ចត្តតិ លៅកោ, កយ្ឡតា ចត្តតិ បឌា [យ៑ តិ៑ ១.៣៩០; ឃុ៑ តិ៑ ៩៥៨ (ចត្តតឹ បឌា)]៑ កយ្ឡតា ចនលៅ ហោតិ, កយ្ឡតា ហោតិ ព្រាហ្វណោ [ឃុ៑ តិ៑ ៧៦៩]៑ ពេតេដ្ដត [ឆ៑ ន៑ អដ្ឋ៑ តិឥាតកឆា], ពេត តិយិេត្តក, ពេត ចេណ្ណក [ឆំ៑ តិ៑ ៧.១៦៣] ពេត បទ្ធេឃត, ពេត ហេតុតា [ឌា៑ ១.១១.១០៨៤], ពេត ការេណត [ឌា៑ អដ្ឋ៑ ៣.៧៥ យាតក្កឌាតកចណ្ណតា] ព្វទ្ធាឌិ៑

៩ត្ត ច ករលំ តិចិធំ ព្រិយាយាឆកករលំ, ចិនេនតករលំ, តាតាត្តករលត្តិ៑

តត្ថ ក្រិយាសាធកំ បុរេត្ត ទុត្តនេយច៉

ចិនេយយតកទាំ ឃតា? អាឌិនេទ្ធា តាយ ខេការេត្តត, សាកិនេឃា តាយ ឌាតិឃា [សុ៉ តិ៉ ៣១៦]៉ ខេការេត្តត ខេកាតនេយា តានេតា [អប៉ ខេឆ ០៉០៉១៦៤ (ចិនឌិន)], សាទិបុនេត្តាតិ តានេយត [អប៉ ខេឆ ០៉០៉១៦០], ចិស្សុនេតា បណ្ណាតា ច នេសា, ឌាតិឃា លត្តិនេឃា ឮនេទ្ធា [ឌី៉ តិ៉ ១៉ ៨០១], ឌាតិឃា សត្តចស្សិនេកា [យិ៉ ប៉ ៩៉៣៉៥], សិនេយត តញ្ញអកានេទា នេសា, ឲក្កតតិនេសា ចឃសា [ឌី៉ តិ៉ ១៉១០៣], ចិន្ទាឃ សាខុ, តបសា ក្ខត្តនេយា, សុចនេណ្ណត អកិន្ទនេបិ, បកតិឃា អកិន្ទនេបិ, បកតិឃា កទ្ទនេកា, នេឃកុនេឃ្យត យត្តិកា [បាឋិ៉ ៥៩], ឆនេយុត សនេយត ទន្ទិ កានេទតិ, សនេយត ឆាចតិ, ចិសនេយត ឆាចតិ, សុនេលត សុលិនេតា នេហាយិ, បានេយានេឌ្គត បយុឌិនេតា [ញុ៉ ចិ៉ ១៉លិ៥]៉ ន្តិនេខានេលាត ឆញ្ញា កិលាតិ, សហនេស្សត អនេស្ស ចិក្កិលាតិ, អត្តតាច អត្តាតំ សយុត្តតិ [បាទា៉ អដ្ឋ៉ ០៉បនេយយហាសន្ទីតិកតា (សយុត្តិ)] ព្តន្ទាឌិ៉

តាតាត្តកទាំ ឃតា? កំ នេយ ឲនេកត តិនេណ្ណត, បុទិនេសត តាយឥស្សិតា [ញុ៉ ចិ៉ ១៉៦៩]៉ កំ នេត ឌបាហិ ទុនេយុឆ, កំ នេត អឌិតសាឌិឃា [ឆ៉ ប៉ ១៨៣]៉ អលំ នេត ព្តឆ ចានេសត [បាទា៉ ៣១៩], អលំ នេយ ឮនេទ្ធត [បាទា៉ ៦១], កិត្តនេយឮនេទ្ធត [បាទា៉ ៦១], ត យនេត្តា ឮនេទ្ធត [បាទា៉ ៦១], យហិតា នេយ អនេត្តា [បាទា៉ ១៣៣], ចនេឌឃ្យាឆ កនេត្ត នេឃតនេត្តា, បាតិនេឃត [បាហិនេឃត (ឲ្យ៉)] អនេត្តា, ឲ្យនេលហិ នេកសនេឌ្គហិ អនេត្តា [យហាច៉ ១៩១], នេសនេឃ្យត អត្តិនេកា, យហនេណ្ណត អត្តិនេកា, យានេសត បុនេត្តា, បិតទា សឌិនេសា, យាតទា សនេយា, កហាបនេលាត ក្ខានេតា, ឆនេតត ចិកនេលិ, អសិតា កលនេហា, ចាចាឃ កលនេហា, អាចានេទត តិបុនេលា, ចាចាឃ តិបុនេលា, កុញ្ញឲត យិស្សនេកា, តិនេលត យិស្សនេកា, ចាចាឃ សលិនេលិ ព្តន្ទាឌិ៉

តតា កយ្យាចឆិ, អាឆាទន្ទត្តសិនេឃាក, ក្រិយាបចក្កាបិ តាតាត្តកនេលា សក្កឃត្តិ៉

កនេយុ តាច –

តិនេលហិ នេលនេត្ត ចប្បតិ, តត្តចានេឃហិ ឌីចទំ ចាឃានេបតិ, សុតនេលហិ លាខានេបត្តិ ព្តន្ទាឌិ៉

អចឆិយិប្បា

សុយុត្តា យឃំ នេតត យហាសនេលាត [ទុញ្ញអច៉ ៣១លិ], យុនេត្តាយិប្បាសិទានេឌត, ចក្កុ សុញ្ញា អនេត្តត ចា អត្តតិនេឃត ចា [សំ៉ តិ៉ ៣៉៥៦], ឌត្តប្បតិ កាឃឥទ្ធទិនេតត [អ៉ តិ៉ ៦៉១], ហិទិឃតិ កាឃឥទ្ធទិនេតត [អ៉ តិ៉ ៦៉១], ឌិក្កន្ធតិ សនេកត កានេឃត, បចញ្ញា ឲកានេឌ្គត, សក្កុស្ស កយនេតត ចា៉ សព្ទនេលិកាឌិបនេទ្ធត, នេសាតាបត្តិផលំ ចទំ [ឆ៉ ប៉ ០លិ៥] ព្តន្ទាឌិ៉

ອາຘາເຣ –

ເຕນ ຂເຓນ ເຕນ ລເຍນ ເຕນ ມຸຫຸເຕ຺ຕນ [ມຫາວ. ໑໖], ເຕນ ສມເຍນ [ປາຣາ. ໑], ກາເລນ ຘມ຺ມສ຺ສວນໍ [ຂຸ. ປາ. ໕.໘]. ໂສ ໂວ ມມຈ຺ຈເຍນ ສຕ຺ຖາ [ທີ. ນິ. ໒.໒໑໖], ຕິຓ຺ຓໍ ມາສານໍ ອຈ຺ຈເຍນ [ທີ. ນິ. ໒.໑໖໘; ອຸທາ. ໕໑], ປຸເພ຺ພນ ກາຍໍ, ທກ຺ຂິເຓນ ກາຍໍ, ປຸຣຕ຺ຖິເມນ ຘຕຣໂຏ຺, ທກ຺ຂິເຓນ ວິຣູຬ຺ຫໂກ ປຈ຺ຈິເມນ ວິຣູປກ຺ໂຂ [ທີ. ນິ. ໒.໓໓໖], ເຍນ ພຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ [ຂຸ. ປາ. ໕.໑] ອຸທາຫຣຓໍ.

ອຈ຺ຈນ຺ຕສໍໂຍເຄ –

ຍາເນນ ຄຈ຺ຈຕິ, ໂຍຊເນນ ສາເຣຕິ ອຸທາຫຣຓໍ.

ກ຺ຣິຍາປວເຄ຺ຄ ຕາຍ ກ຺ຣິຍາຍ ສີຆຕຣໍ ນິຏ຺ຐາປນໍ, ຕສ຺ມິໍ ອປວເຄ຺ຄ ຕຕິຍາ, ເອກາເຫເນວ ພາຣາຓສິໍ ປາປຸຓິ, ຕີຫິ ມາເສຫິ ອພິຘມ຺ໂມ ສມເຕ຺ຕາ, ທສຫິ ມາເສຫິ ນິຏ຺ຐາເປສິ, ກມສມເຕ຺ຕນ ຍາຕິ, ຍ຺ຍ຺ຕປທເປເຕ຺ຕນ ປຄ຺ຄຓ຺ຫາຕິ ອກາສິ.

ຕຕິຍາທິກຕ຺ຕິຣາສິ ນິຏ຺ຐິໂຕ.

ຈຕຸຕ຺ຖີທິກຕ຺ຕິຣາສິ

ກສ຺ມິໍ ອເຕ຺ຖ ຈຕຸຕ຺ຖີ?

໑໐໘. ສມ຺ປທາເນ ຈຕຸຕ຺ຖີ [ກ. ໒໘໒; ຣູ. ໒໐໑; ນີ. ໔໐໕; ຈຕຸຕ຺ຖີ ສມ຺ປທາເນ (ພຫຸສຸ), ຈໍ. ໒.໑.໕໒; ປາ. ໒.໓.໑໒].

ສມ຺ປທາເນ ຈຕຸຕ຺ຖີ ໂຫຕິ. ສມ຺ມາ ປທີຍເຕ ອສ຺ສາຕິ ສມ຺ປທານໍ, ສມ຺ປທານການ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ ໂຫຕິ.

ຕໍ ຈຕຸພ຺ພິທໍ ສມ຺ປທານໍ, ກ຺ຣິຍາສມ຺ປທານການ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ ໂຫຕິ, ຣຸກ຺ຂສ຺ສ ຊລໍ ເທຕິ, ສຸທ຺ທສ຺ສ ສິລິນ຺ໂທ.

ປຸນ ອນິຣາກຣຓໍ, ອຕຸມຕິ, ອາຣາຘນຕ຺ຖໍ ຕິວິທໍ ໂຫຕິ. ຕຕ຺ຖ ນ ນິຣາກໂຣຕີ ນ ນິວາເຣຕີຕິ ອນິຣາກຣຓໍ, ອຸຍ຺ຍານໍ ນ ປຕິກ຺ຂິປຕີຕິ ອເຕ຺ຖາ. ອຕຸມຕິ ຫິ ປຕິກ຺ຂິປເນ ສມ຺ປທານໍ ນາມ ໂຫຕີຕິ. ກາຍຈິເຕ຺ຕຫິ ສມ຺ປທານາການໍ ຄເຫ຺ຕ຺ວາ ປຕິຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ຕີ ສມ຺ປທານໍ ອຕຸມຕິ ນາມ. ຈິຈິເສຫິ ອາຍາຈນຈເທເນຫິ ປເຣສໍ ຈິຕ຺ຕໍ ອາຣາເຘຕ຺ວາ ສມ຺ປທານ຺ຕໍ ອາຣາຘນໍ ນາມ. ເທຣິຕ຺ຕສ຺ສ ຊລໍ ເທຕິ, ຣຸກ຺ຂສ຺ສ ອຕ຺ຖໍ ເທຕິ, ຍາຈກສ຺ສ ອຕ຺ຖໍ ເທຕິ.

ក្រិយាបទ្យប្រើធ្វក់ តាតាក្រិយាចរេត ពហុចិធំ

តត្ថ ទោចតក្រិយាយោគេ –

តត្ថា អបក្រាំ រុច្ចតិ ទេច លបតិ ច [ប៉ តិ ១.១លិដ; ប៉ តិ ១.៣១វ], បព្ពាប្ញា បប រុច្ចតិ [ងា ១.១១.៣១], កប្បុ បាក្យុ ត រុច្ចតិ, ត ទេប រុច្ចតិ កង្គទត្ត, ក្កុលកប្បាកិរេបចត់ [ងា ១.១.៩០] កបត់ បដិហ្សារុច្ចតិ, បាយឃុត្តាគប្បិ បញ្ញូរកទោ រុច្ចិត្ត [បិទា ៣១ប័], យប្បាយប្ញុទតា ត លបតិ, លបតិ បញ្ញប្បុ [បិទា ៣១ប័], កត្តុ បដិហ្សាលោទេតិ, កត្តបប្បុ តច្ឆាទេតិ [ក្វូអច ១ប័១], ទេតរំ កិក្ខុត់ លុលាតិ ទកោងតាតិ តច្ឆាទេត្តិ [បហាច ១៩១ (ទនាក់ ចិបជិរំ)] តត្ថ ‘លាទេតី’តិ ព្តុន្ធិ ក្កុបក្រាទេតីតិ អទេត្វា

ឆារលប្បទយោគេ –

លត្តក្កាទហា ទទេញ្ញា លត្តំ ឆារទេតិ, បប្បតិងាតប្បុ ទទាដិបត្តប្បុ ទេចា លត្តំ ឆារយិហ៊

ញាន្តប្បុ បិលិឈទេត, ទនាទេបតីតិ អទេត្វា, តុបំហ្សាហត្ថុទត, តុហ្ស៊ារចេត ចទេត្ចាតីតិ អទេត្វា, កិក្ខុតិ កិក្ខុប្បុ កុច្ឆាបាតប្បុ បិតិទេយត ចា ចិន្វុបតេត ចា ក្កុបជ្ជាតិ [បិចិ ប័១៩ (ចិបជិរំ)] ទុតិយាបិ ទេហាតិ, ទទេញ្ញា ក្កុបជ្ជាតិ, ទាងាត់ ក្កុបជ្ជាតិ, អហំ ទកាតិ ក្កុបជ្ជិប្បុំ [ងា ១.១១.១ដ៍១៣], អហំ តំ ក្កុបជ្ជិប្បាបិ, បាតាបិតុក្កុបជ្ជាត់ [ហុ បិ ទ័.៩], តុបំហ្សាបបទត, បបប្បុ ទេប ទចបចិត្តិ [ម៉ តិ ១.១វ១], បបចប្បិ ទេត បប្ញុ អហំ កទេវាបិ [ងា ១.១១.៣០លិ], តច បមិ បង្កហតត្ថ បច្ចិ កទេវាបីតិ អទេត្វា, ទទេញ្ញា បតំ ឆារទេតិ, ព្តុឆ កុលបុទេត្វា ត កប្បចិ កិច្ចិ ឆារទេតិ [អ តិ ៣.៩១], តប្បុ ទទេញ្ញា បបំ តាក់ ឆារយាប តត្ថ ‘ទទេញ្ញា បតំ ឆារទេតី’តិ បតំ ពាលិឆត់ ចា ឥល្អឆត់ ចា តិទេតីតិ [តិទេតីតិ, តិទេប (ទកចិ)] អទេត្វា, “ព្តុលំ កត្វា កល្យាតី”តិ ច ចទត្តិ ‘ឆារយាបា’តិ បុត តិទេប [តិទេតីតិ, តិទេប (ទកចិ)], តុបំហ្សា បង្កហតិ, បដិហ្សាបង្កហតិ, បង្កហាបិ បិក្កាលប្បុ, ហុទាបិតប្បុ ច្រាហុលា [ងា ១.១.១១១]

ទេចាបិ ទេត បិហាយត្តិ តាតិទេតា [ឆ ប ដ៍៣ (តប្បុ បិហាយត្តិ)], ទេចាបិ ទេតរំ បិហាយត្តិ, បព្ពុត្តាត់ បតីបតំ [ឆ ប ១ប័១], ‘បិហាយត្តី’តិ បុតប្បុត់ ឥក្ខុំ បទេត្ត្តីតិ អទេត្វា ទុតិយាបិ ទេហាតិ, បទេច បំ បិហាយបិ, ឆត់ បិទេហតិ, ហិទេញ្ញា បិទេហតិ, ហុចណ្ហុ បិទេហតិ តតិយាបិ ជិប្បុតិ, ក្វុទេបត បិទេហតិ, បទេគ្គត បិទេហតិ ព្តុច្ឆាជិ

តប្បុ កុប្ញ្ញាបហាចិទ [ងា ១.៣.៣ដ], បា ទេប កុប្ញ្ញុទទេចបក [ងា ១.១១.១៩ដ៍៩ (កុប្ញ្ញិ)], ឃជិហំ តប្បុ កុទេបប្បញ្ចុំ, បាតុ កុបប្បតិ, បិតុ កុបប្បតិ, ទេយា អបប្បិឥង្គប្បុ តទេប្បុ ត្ថុប្បតិ [ឆ ប ១១វ; ហុ តិ ៩៩លិ; ងា ១.ទ័.ដ៍៣], ត្ថុហយតិ ជិបាត់ ទេបទេឈា, បុទេតិ ចិតាទេបតិ ចាតិ អទេត្វា, អកាទេល ចប្បុទេត្តា ហិ ចិតាទេបតិ តាប, ទេយា បិត្តាត់ ត ត្ថុត្តុតិ [ងា ១.១១.១ដ], អឥង្គប្បុ តុចំ ត្ថុត្តុ [ងា ១.១៩.១ដ៍វ],

ຍິຕ຺ວານໍ ຈ ທຸກ຺ຂເຍ຺ຍ, ຕິຕ຺ຖິຍາ ປາສ຺ສຕ຺ຕິ ສຍນານໍ, ຍສ຺ສຍຕ຺ຕິ ທຸຊ຺ຊຕາ ຄຸນຈຕ຺ຕານໍ, ປຕິວິສ຺ສການໍ ສັຎ຺ຎາເປສິ [ປາ˙ ຕິ˙ ໑˙໑໑໙ (ສັຎ຺ຎາເປສິ)], ຍາ

ຕຸເຍ຺ຍາສ຺ສ ສັຎ຺ຎາປິຕ຺ວາ [ສຸຕ຺ຕາ˙ ໑໙ (ສີ˙ ສ຺ຍາ˙)], ຍຫາຣາຊານໍ ສັຎ຺ຎາເປຕ຺ວາ ວິຣວິຕ຺ວາ ວິກ຺ກມິຕ຺ວາ, ຕາຫໍ ອຍ຺ຍານໍ ອປຣັຊ຺ຊິ [ປາຣາ˙ ໑໖໑]

ອເຍ຺ຍ ຈາ, ຣເຎ຺ຎາ ອປຣັຊ຺ຊິ ຣາຊານໍ ຈາ, ອາຣາເຣຍາ ເຍ ຣາຊາ ເຫາຕິ˙

ປຕິ, ອາປຸຕ຺ຕສ຺ສ ປຸ-ທາຕຸສ຺ສ ອນຸ, ປຕິປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຈ ກິ-ທາຕຸສ຺ສ ເຍາເຄ ສຍ຺ປທາເນ ຈຕຸຕ຺ຖີ˙ ຕຸຕ ເຕາ ກເຄາ ກິຈ຺ຈ ອາຍເຕ຺ຕສິ "ກິຈ຺ຈເຈາ"ຕິ,

"ກຕ຺ເຕ຺ຕ"ຕິ ເຕ ກິຈ຺ຈ ກເຄເຕາ ປຈ຺ເຈສ຺ສາສຸ [ອ˙ ຕິ˙ ໑˙໑]˙ ໔ຕ຺ຕ ຈ ປຸຕ຺ຕຈາເຣ຺ຍ ອາຍຕ຺ຕຕຸກິຍາຍ ກຕ຺ວາ ກເຄາ, ເສາ ປຣຈາເຣ຺ຍ

ປຈ຺ຈາສຸເຍາເຄ ສຍ຺ປທານໍ ເຫາຕິ, 'ປຈ຺ເຈສ຺ສາສຸ'ຕ຺ຕິ ກຕ຺ເຕ຺ຕຕິ ປຕິເຈຕໍ ອທິສ຺ສຸຕິ ອເຕ຺ຖາ˙ ກິຈ຺ຈ ຕຸທ຺ທສ຺ສ ອາສຸຫຕ຺ຕິ, ຣາຊາ ຕິປ຺ປິສາເຣາ

ປິລິກ຺ກຈຣ຺ຣເຕ຺ຕຣສ຺ສ ອາຣາຍິກໍ ປຕິສ຺ສຸຕ຺ວາ [ຍຫາຈ˙ ໑໔໐], ອຍເຈ຺ຈາ ຣເຎ຺ຎາ ຕິປ຺ປິສາຣສ຺ສ ປຕິສ຺ສຸຕ຺ວາ [ຍຫາຈ˙ ໑໔໐], ສຍ຺ປຕິຖ຺ຖິຕ຺ວາຕິ

ອເຕ຺ຖາ, ກິຈ຺ຈ ຊຕໍ ສຍໍ ສາເຈຕິ , ຊເຕາ ຕສ຺ສ ກິຈ຺ຈເຕາ ອຕຸກິລາຕິ ປຕິກິລາຕິ, ສາທຸກາຣໍ ເທຕີຕິ ອເຕ຺ຖາ˙

ອາເຣາຈຕຕ຺ຖເຍາເຄ –

ອາເຣາຈຍາຍິ ເຈາ ກິຈ຺ຈເຈ [ຍ˙ ຕິ˙ ໑˙໓໑໙], ປຕິເວທຍາຍິ ເຈາ ກິຈ຺ຈເຈ [ຍ˙ ຕິ˙ ໑˙໓໑໙], ອາຍຕ຺ຕຍາຍິ ເຈາ ກິຈ຺ຈເຈ [ທີ˙ ຕິ˙ ໒˙໑໑໖

(ສີ˙ ສ຺ຍາ˙)], ສຍໍ ເຈາ ເທເສສ຺ສາຍິ [ຍ˙ ຕິ˙ ໒˙໑໐໕], ກິຈ຺ຈຕໍ ສຍໍ ເທເສຕິ, ຍຖາ ເຕາ ກເຄາ ຕຸຍາກເຣ຺ຍ, ຕິສ຺ສຸຕ຺ຕິ ເຕ ປຈກ຺ກາຍິ, ອຫໍ ເຕ

ອາຈິກ຺ກິສ຺ສາຍິ, ອຫໍ ເຕ ກິຕ຺ຕຍິສ຺ສາຍິ, ກິຈ຺ຈຕໍ ໔ຕເທເຈາຈ˙

໑໑໐˙ ຕເທເຕ຺ຕ[ກ˙ ໑໔໔; ຣູ˙ ໑໐໑; ຕີ˙ ໓໓໓]˙

ຕສ຺ສາ ຕສ຺ສາ ກິຍາຍ ອເຕ຺ຖາຕິ ຕເທເຕ຺ຖາ, ຕເທເຕ຺ຕ ສຍ຺ປທາເນ ຈຕຸຕ຺ຖີ ເຫາຕິ˙

໑໑໑˙ ສສ຺ສາຍ ຈຕຸຕ຺ຖິຍາ[ກ˙ ໑໐໖; ຣູ˙ ໑໐໓; ຕີ˙ ໑໔໖-໑໕໐]˙

ອກາຣຕ຺ຕເຕາ ຈຕຸຕ຺ຖີສ຺ຕສ຺ສ ສສ຺ສ ອາເຍາ ເຫາຕິ ຈາ˙

ວິຕເຍາ ສັວຣຕ຺ຖາຍ, ສັວເຣາ ອວິປ຺ປຕິສາຣຕ຺ຖາຍ, ອວິປ຺ປຕິສາເຣາ ປາຍຸຊ຺ຊຕ຺ຖາຍ, ປາຍຸຊ຺ຊໍ ປີຕຕ຺ຖາຍ, ປີຕິ ປສ຺ສທ຺ທຕ຺ຖາຍ, ປສ຺ສທ຺ທິ ສຸຂຕ຺ຖາຍ,

ສຸຂໍ ສຍາທຕ຺ຖາຍ, ສຍາທິ ຍຖາພູຕຕາຕທສ຺ສຕຕ຺ຖາຍ, ຍຖາພູຕຕາຕທສ຺ສຕໍ ຕິພ຺ພິທຕ຺ຖາຍ, ຕິພ຺ພິທາ ວິຣາຄຕ຺ຖາຍ, ວິຣາເຄາ ວິຍຸຕ຺ຕຕ຺ຖາຍ,

ວິຍຸຕ຺ຕິ ວິຍຸຕ຺ຕິຕາຕທສ຺ສຕຕ຺ຖາຍ, ວິຍຸຕ຺ຕິຕາຕທສ຺ສຕໍ ອຕຸປາທາປຣິຕິພ຺ພາຕຕ຺ຖາຍ [ປຣິ˙ ໓໖໖], ອຕ຺ຖາຍ ຫິຕາຍ ສຸຂາຍ ເທວຍຕຸສ຺ສາຕໍ

[ຍ˙ ຕິ˙ ໑˙໓໐], ອລໍ ຄຸກ຺ກຸຈ຺ຈາຍ [ປາຣາ˙ ໑໖], ອລໍ ສເຍ຺ຍາຫາຍ, ປິກາຍ ຈຊຕິ, ຂຸທ຺ທາຍ ກທ຺ທຕິ, ກາຍໍ ປິຕ຺ທາຍ ປາວິສິ [ປາຈິ˙ ໘໐໑]˙

ទមេត្វាបិ តឆេត្វ សក្កុណាតិ, អលំ មិត្តេ សុខាបេតុំ, អមិត្តានំ ទុក្ខាយ ច [ជា· ២·១៧·១៣]· លោកានុកម្បាយ ពុទ្ធោ លោកេ ឧប្បជ្ជតិ, អលំ ផាសុវិហារាយ, អភិញ្ញាយ សម្ពោធាយ និព្ពានាយ សំវត្តតិ [មហាវ· ១៣]·

អលមត្ថយោគេ –

អលំ មល្លោ មល្លស្ស, អរហតិ មល្លោ មល្លស្ស, អលំ តេ ឥធ វាសេន [បារា· ៤៣៩], អលំ តេ ហិរញ្ញសុវណ្ណេន, កិំ មេ ឯកេន តិណ្ណេន [ពុ· វំ· ២·៥៦], កិំ តេ ជដាហិ ទុម្មេធ, កិំ តេ អជិនសាដិយា [ធ· ប· ៣៩៤]·

មញ្ញនាបយោគេ អនាទរេ អប្បាណិស្វេវ ចតុត្ថី, កដ្ឋស្ស តុវំ មញ្ញេ, កលិង្គរស្ស [កឡិង្គរស្ស, កឡង្គរស្ស (ក·)] តុវំ មញ្ញេ, ជីវិតំ តិណាយបិ ន មញ្ញតិ·

អនាទរេតិ កិំ? សុវណ្ណំ តំ មញ្ញេ·

អប្បាណីសូតិ កិំ? គទ្រភំ តុវំ មញ្ញេ·

គត្យត្ថានំ កម្មត្ថានំ ធាតូនំ កម្មនិ ចតុត្ថី, អប្បោ សគ្គាយ គច្ឆតិ [ធ· ប· ១៧៤], នោ មំ នកាយ នេតិ [ជា· ១·៩·៥៧], និរយាយុបកឌ្ឍតិ [ធ· ប· ៣១១], មូលាយ បដិកស្សេយ្យ [ចូឡវ· ១១១]·

អាសីសត្ថក្រិយាយោគេ –

អាយុ ភវតោ ហោតុ, ភទ្ទំ តេ ហោតុ, ភទ្ទមត្ថុ តេ [ជា· ១·៥·១៥; ជា· ២·១៧·១], កុសលំ តេ ហោតុ, អនាមយំ តេ ហោតុ, សុខំ តេ ហោតុ, អត្ថំ តេ ហោតុ, ហិតំ តេ ហោតុ, កល្យាណំ តេ ហោតុ, ស្វាគតំ តេ ហោតុ, សោត្ថិ តេ ហោតុ សោត្ថិ គព្ភស្ស [ម· និ· ២·៣៥១], មង្គលំ តេ ហោតុ·

សម្មុតិយោគេ កម្មត្ថេ [ឆដ្ឋី], ឥត្ថន្នាមស្ស ភិក្ខុនោ ឧបិយលឌ្ឌកស្ស សម្មុតិ [បារា· ៥៦០], បត្តគាហាបកស្ស សម្មុតិដ្ឋានំ [បារា· ៩១៤]·

អាទិករណាទិយោគេ –

ពុញ្ញស្ស អាទិ ករោមិ, តស្ស មេ សក្កា បិតុរេហាសិ, តស្ស បហិណេយ្យ, កិមត្ថំ ទូតំ បហេសិ, កប្បតិ កិមត្ថំ អាយោគោ, ចរតិ កិមត្ថំ

អាយោកោ, បត្តោឌតោ ទ្វិន្នំ តិណ្ណំ នប្បហោតិ, ឯកស្ស បហោតិ, ឯកស្ស បរិយត្តោ, រូបំ តេ ករិស្សាមិ [ម។ និ។ ១.២៥៥; ខុ។ ២.៨៥ ២៣], អញ្ជលិំ តេ បគ្គណ្ហាមិ [ខុ។ ២.២២.២២៥], តថាគតស្ស ផាសុ ហោតិ, អាវិកតា ហិស្ស ផាសុ [មហាវ។ ១៣៣], លោកស្ស អត្ថោ, លោកស្ស ហិតំ, យស្សិតា វេ អត្ថោ [បារា។ ២៣៣], ន យមេត្ថោ ញុដ្ឋេត [បារា។ ៦២], តមត្ថំ ញុដ្ឋានំ តមត្ថំ នោវសិយា [ខុ។ ១.២.១៤], វិបស្សិស្ស ច តមត្ថំ [ទី។ និ។ ២.២៥៥], តយោ ករោហិ នាគស្ស [ម។ និ។ ១.២៣៥], តយោ វេ បុរិសាជញ្ញា, តយោ វេ បុរិសុត្តម [អប។ ថេរ ១.២.១២៥]។ សោត្ថិំ បត្តំ [ទី។ និ។ ១.២៥៣], បុច្ឆិតុំ បត្តំ ពុទ្ធានិ។

ឆដ្ឋីវិភត្តិរាសិ និដ្ឋិតោ។

សត្តមីវិភត្តិរាសិ

កស្មិំ អត្ថេ សត្តមី?

២១២. សត្តម្យាធារស្មិំ [ក។ ២៥៦; រូ។ ២០៥; នី។ ៩០៥; ចំ។ ២.១.៨៨; បា។ ២.២.២៥; ១.៣.២៣]។

អធិយតិ ឋបិយតិ បវត្តតិ ឯត្ថាតិ អធិ, តស្មិំ សត្តមី ហោតិ, អធិតិ ច អធិករណំ វុច្ចតិ។

អបេត្វា ពន្ធា អញ្ញំ អាទធាតិ កញ្ញាតីតិ អធិករណំ។ តំ តិវិធំ និទ្ទិដ្ឋវិសយំ, ឧបាត្តវិសយំ, អនុមេយ្យវិសយន្តិ។

តត្ថ យស្មិំ អធិករណេ ក្រិយាវិសេសោ សព្វតោ និទ្ទិដ្ឋោ ហោតិ, តំ និទ្ទិដ្ឋវិសយំ នាម។ យថា? កាយា អវេកត្ថិ យុគយោ, ភករា និក្ខេតា រាជា។

យស្មិំ បន សោ បិធេសំ គត្វា អញ្ញាហរិតព្វោ ហោតិ, តំ ឧបាត្តវិសយំ នាម។ យថា? ចលហកា ចិនោយតេ ចិន្ទុ, អការស្មា អនការិយំ បព្វជិតោតិ [មហាវ។ ១០]។ ឯត្ថ ហិ ‘និក្ខមិត្វា’តិ បទំ អជ្ឈាហរិតព្វំ។

យស្មិំ បន សោ និទ្ទិដ្ឋោ ច ន ហោតិ, អជ្ឈាហរិតុញ្ច ន សក្កា, អថ ខោ អត្ថតោ អនុមានតោ សោ វិញ្ញេយ្យោ ហោតិ, តំ អនុមេយ្យវិសយំ នាម។ យថា? ពាហុសា បិដលិបុត្តកេហិ អភិរូបតរា, សីលមេវ សុតា សេយ្យោ [ខុ។ ១.៥.៩៥], យថា កឹសេយ្យា ន វិន្ទតិ, អគ្គាហយោ លោកស្ស, ខេត្តាហយោ លោកស្ស, សេដ្ឋោហយោ លោកស្ស ពុទ្ធានិ [ម។ និ។ ២.២០១]។ ក្រិយំ វិនា ការកំ នាម ន សិជ្ឈតីតិ កត្វា ភត្តសតក្រិយា ឯត្ថ អនុមេតព្វា ហោតិ។ ឯវំ ក្រិយាបទរហិតេសុ ក្វនោយាកាទីសុបិ អវិនាភាវិក្រិយានុមានំ វេទិតព្វំ។

បុត ចលិ'ចលចេសេត ទុចិឆំ៉

ចលំ ឃេឆា? បុទិសេរា ឆាចតា អស្សា បតតិ, ឥទ្ធ ខេយណ្ឌ ឃុញ្ញិប្បា អញ្ញាយញ្ញាតេតា អបសក្កត្តិ៉ ឲត្ថ ច ឃេ ចលំ សិឃា, ពធំ អចឆិ តាយ

កេចឃ្យ៉ អត្ថុតិលក្ខណោ ហិ អចឆិតិ? ចុត្ថតេ-ឥទ្ធ ខេយណ្ឌ សកសកក្រិយាឃ ចលត្តិ, ឰតរិតេក្រិយាឃ អចឆិ ខេហាត្តិតិ តត្តិ ឲត្ថ

អចឆិលក្ខណចិខេរាឆាតិ៉

អចលំ ឃេឆា? កាយា អបេត្តិ យុតសេយា, តកេរា តិក្កេតា រាឌា៉

បុត ពាឃសំសក្កបុញ្ញាក់, ចិត្តសំសក្កបុញ្ញាកត្តិ ទុចិឆំ ខេហាតិ, កាយា អបេត្តិ យុតសេយា, ខេចារា កឃំ ឌាឃខេតា៉ ឲត្ថ ច "កិច ចុទេរា ឰតេតា

កាខេយា, ឰតេតា សា ឥក្ខុណា ចិសា [ឌី៉ តិ៉ ១៉១លិ៍ឌ័]៉ ឰតេតា ឲកតចុតិកខេប្យ"តិ [ឌី៉ តិ៉ ១៉ ៣] អាឌិសុ ចឥត្តស្ស ចិត្តសំសក្កបុញ្ញាកយិ

ខេចឌិតញ្ញ៉ "ត យាតា បុត្តខេតា កាឃតិ, ត ច បុខេត្តា យាតិខេតា កាឃតិ, កឃា កិខេតា ត កាឃសិ"តិ [ឌា៉ ១៉១០៉០១ប័] បិញ្ញត្ត៉ អត្តិ ខេត

ឰតេតា កឃំ [យ៉ តិ៉ ១៉១៣០], តត្តិ ខេត ឰតេតា កឃំ, ឃខេតា ខេលយំ តខេតា កឃំ [ឌា៉ ០៉ឌ័៉៣ប័], ខេចារា កាឃតិ, ខេចារា កិខេតា៉ ឈ្ជុំ ច,

ខេចារស្ស កាឃតិ, ខេចារស្ស កិខេតា៉ ចុតិយា ច, "ពធំ បខេលិក់ ត កាខេឃឃ្យ, ឲចំ បខេលិក់ ត កាខេឃឃ្យ, កាឃសិ យំ សយណ [ស៉ តិ៉

ស្ទូចិខេលិយសុត្ត], តាឃំ តំ កាឃាយិ [ស៉ តិ៉ ស្ទូចិខេលិយសុត្ត], កាឃិតញ្ញ ត កាឃតិ, តាឃំ កាឃាយិ ខេកាពិតំ [ឌា៉ ១៉១១៉ប័១៣], ត យំ យិកា

ឩត្តសត្តិ"តិ [ឌា៉ ១៉១១៉១០លិ] បិញ្ញត្តបតាតិ ចិស្សត្តិ៉ តត្ថ "ខេកាពិត'ត្តិ តាក់, ខេចារា តសតិ ឩត្តសតិ ខេចារស្ស ចា, សខេត្តា តសត្តិ ឥណ្ឌស្ស

[ឆ៉ ប៉ ០១ឌ័], បិបខេតា ឌុត្តប្បតិ ចិក្បុត្ថតិ ហរាឃតិ បិខេបត ចា៉

ឃខេតា កិញ្ចិ សិប្បំ ចា ចិឌ្ឍំ ចា ឆយុំ ចា គណ្ហាតិ, តស្មិំ អក្ខតរិ បញ្ញាយិ, ឩបញ្ញាយា អឆិខេត, ឩបញ្ញាយា សិប្បំ គណ្ហាតិ, ត្ថាសិតិ ញុត្ថខេតា

គលិ្ហាខេឥទ្ធ សហស្សាតិ កិក្ខុខេតា៉ ចញុរាសិតិសហស្សាតិ, ខេឃខេយ ឆយ្ហា បចត្តិខេតា [ខេឆរកា៉ ០០១លិ]៉

ឃខេតា ស្មាតិ, តស្មិំ បញ្ញាយិ, ឈ្ជុំ ច, ឰតេតា ស្មត្វា, ឰយស្ស ស្មត្វា ចា, ឃយ្យាឆយុំ ចិឌាខេតឃ្យ, សយ្ហាសញ្ញូខេឥសិតំ [ឆ៉ ប៉ ១ឌ័១]៉

ឃខេតា លកតិ, តស្មិំ បញ្ញាយិ, សញ្ញូតា លកតិ, គណខេតា លកតិ៉

ឃខេតា បរាឌឃតិ, ឃខេតា បកចតិ, ឃខេតា ឌាឃតិ, តស្មិំ បញ្ញាយិ, ញុត្ថសា បរាឌឃត្តិ អញ្ញាតិត្តិឃា, បិញ្ញត្តឃំ បត បរាឌិខេឃាខេក

អបិឥាតំ បិធខេសសចខេសត លត្តុតិ, តស្មិំ ខេលា បត សក្កាខេយ ខេឥចា ចិតិសុ, អសុរា បរាឌិតិសុ៉ ឲត្ថ ខេឥខេចហិ បរាឌិតិស្ទុតិ បិធខេសខេសា៉

"យឃំ ចិតាយញ្ញាអយ្យកាឃ៉ ហិយចត្តា បកចត្តិ បញ្ញា យហាតឌិខេឃា [អ៉ តិ៉ អដ្ឋ៉ ១៉ប័៉០ឌ័], អឃំ កាពិរឌិ គក្កា, ហិយចត្តា បកាចិតា"តិ

បិញ្ញត្ត [អប៉ ខេឆរ ០៉០៉១៣៣], ខេចារា កឃំ ឌាឃខេត, ពាយខេតា ឌាឃខេត កឃំ [ឆ៉ ប៉ ១០៣], ឌាតំ សរណខេតា កឃំ [ឌា៉ ០៉០៉១៩;

០៉១៉០១; ០៉ឌ័៉៣៩, ៣លិ, ៣ឌ័], ឃំកិញ្ចិ កឃំ ចា ខេចរំ ចា ឩបត្ថខេចា ចា ឩបសខេក្កា ចា ឌាឃតិ, សត្តំ តំ ឰលខេតា ឌាឃតិ, ខេតា

ᨸᩥᨿᨲᩮᩣ, ᨠᩣᨾᨲᩮᩣ ᨩᩣᨿᨲᩦ ᩈᩮᩣᨠᩮᩣ [ᨵ· ᨸ· ᪂᪁᪄], ᩏᩁᨲᩮᩣ ᨾᩩᨡᨲᩮᩣ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ [ᨴᩦ· ᨶᩥ· ᪁·᪂᪁᪁], ᩏᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᨩᩣᨲᩮᩣ, ᩏᩁᩮ ᨩᩣᨲᩮᩣ ᨧ, ᨧᩦᩅᩁᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ ᩈᨦ᩠ᨥᨲᩮᩣ ᨧ ᨣᨱᨲᩮᩣ ᨧ ᨬᩣᨲᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᨧ [ᨸᩣᩁᩣ· ᪅᪀᪀ (ᨳᩮᩣᨠᩴ ᩅᩥᩈᨴᩥᩈᩴ)]᪨

ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳᩣᨴᩥ ᨿᩮᩣᨣᩮ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩦ, ᨲᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩣ, ᨲᨲᩮᩣ ᨸᩁᩴ [ᨾᩉᩣᩅ· ᪂᪄᪉], ᨲᨲᩮᩣ ᩋᨸᩁᩮᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ [ᨸᩣᩁᩣ· ᪁᪈]᪨

ᩏᨸᩈᨣ᩠ᨣᩣᨴᩥ ᨿᩮᩣᨣᩮ ᨸᨶ –

᪂᪁᪂· ᩋᨸᨸᩁᩦᩉᩥ ᩅᨩ᩠ᨩᨶᩮ[ᨠ· ᪂᪇᪂; ᩁᩪ· ᪂᪀᪆; ᨶᩦ· ᪅᪅᪈, ᪅᪉᪈; ᨧᩴ· ᪂·᪁·᪈᪂; ᨸᩣ· ᪁·᪄·᪈᪈; ᪂·᪂·᪁᪀]᪨

ᩅᨩ᩠ᨩᨶᩮ ᩅᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᩮᩉᩥ ᩋᨸ, ᨸᩁᩦᩉᩥ ᨿᩮᩣᨣᩮ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩋᨸᨸᨻ᩠ᨻᨲᩣ ᩅᩔᨲᩥ ᨴᩮᩅᩮᩣ, ᨸᩁᩥᨸᨻ᩠ᨻᨲᩣ ᩅᩔᨲᩥ ᨴᩮᩅᩮᩣ, ᩋᨸᩈᩣᩃᩣᨿ ᩋᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣᨱᩥᨩᩣ, ᨸᩁᩥᩈᩣᩃᩣᨿ ᩋᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣᨱᩥᨩᩣ, ᨸᨻ᩠ᨻᨲᩴ ᩈᩣᩃᩴ ᩅᨩ᩠ᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨠᨧ᩠ᨧᩣᨿᨶᩮ ᨸᨶ "ᩏᨸᩁᩥᨸᨻ᩠ᨻᨲᩣ ᨴᩮᩅᩮᩣ ᩅᩔᨲᩦ"ᨲᩥ ᨸᩣᨮᩮᩣ [ᨸᩮᩣᩁᩣᨱᨸᩣᨮᩮᩣ], ᨸᩁᩥᨸᨻ᩠ᨻᨲᩣᨲᩥ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩏᨸᩁᩥᨿᩮᩣᨣᩮ ᨸᨶ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩦᨿᩮᩅ ᨴᩥᩔᨲᩥ – "ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩏᨸᩁᩥᨸᨻ᩠ᨻᨲᩮ [ᨾ· ᨶᩥ· ᪂·᪂᪁᪁᪃; ᨩᩣ· ᪁·᪈·᪁᪃], ᩏᨸᩁᩥᨸᩣᩈᩣᨴᩮ [ᨴᩦ· ᨶᩥ· ᪂·᪄᪀᪈], ᩏᨸᩁᩥᩅᩮᩉᩣᩈᩮ, ᩏᨸᩁᩥᩅᩮᩉᩣᩈᨠᩩᨭᩥᨿᩣ"ᨲᩥ, [ᨸᩣᨧᩥ· ᪁᪂᪀] ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᨻ᩠ᨻᨲᩔ ᩏᨸᩁᩥ ᩏᨸᩁᩥᨸᨻ᩠ᨻᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪂᪁᪃· ᨸᨭᩥᨶᩥᨵᩥᨸᨭᩥᨴᩣᨶᩮᩈᩩ ᨸᨲᩥᨶᩣ[ᨠ· ᪂᪇᪂; ᩁᩪ· ᪂᪀᪆; ᨶᩦ· ᪅᪅᪈, ᪅᪉᪈; ᨧᩴ· ᪂·᪁·᪈᪂; ᨸᩣ· ᪂·᪂·᪁᪁; ᪁·᪄·᪉·᪂]᪨

ᨸᨭᩥᨶᩥᨵᩥ ᨶᩣᨾ ᨸᨭᩥᨻᩥᨾ᩠ᨻᨽᩪᨲᩴ, ᨸᨭᩥᨴᩣᨶᩴ ᨶᩣᨾ ᨸᨭᩥᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨲᨶᩴ, ᨲᩮᩈᩩ ᩅᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᩮᨶ ᨸᨲᩥᨶᩣ ᨿᩮᩣᨣᩮ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨲᩥ ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩥ, ᨲᩮᩃᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨲᩥ ᨥᨲᩴ ᨴᩮᨲᩥ᪨

᪂᪁᪄· ᩁᩥᨲᩮ ᨴᩩᨲᩥᨿᩣ ᨧ[ᨠ· ᪂᪇᪂; ᩁᩪ· ᪂᪀᪆; ᨶᩦ· ᪅᪅᪈, ᪅᪉᪈; ᨧᩴ· ᪂·᪁·᪈᪄; ᨸᩣ· ᪂·᪂·᪂᪆]᪨

ᩁᩥᨲᩮᩈᨴ᩠ᨴᩮᨶ ᨿᩮᩣᨣᩮ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨴᩩᨲᩥᨿᩣ ᨧ᪨

ᩁᩥᨲᩮ ᩈᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩁᩥᨲᩮ ᩈᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᩴ᪨

᪂᪁᪅· ᩅᩥᨶᨬ᩠ᨬᨲᩕᩮᩉᩥ ᨲᨲᩥᨿᩣ ᨧ[ᨠ· ᪂᪇᪂; ᩁᩪ· ᪂᪀᪆; ᨶᩦ· ᪅᪅᪈, ᪅᪉᪈; ᨧᩴ· ᪂·᪁·᪈᪅; ᨸᩣ· ᪂·᪂·᪂᪂; 'ᩅᩥᨶᨬ᩠ᨬᨲᩕ ᨲᨲᩥᨿᩣ ᨧ' (ᨻᩉᩪᩈᩩ)]᪨

វជ្ជនេ បទត្ថេហិ វិនា, អញ្ញត្រសទ្ទេហិ យោគេ បញ្ចមី, ទុតិយា, តតិយា ច ហោន្តិ។

វិនា សទ្ធម្មា, វិនា សទ្ធម្មំ, វិនា សទ្ធម្មេន, អញ្ញត្រ សទ្ធម្មា, អញ្ញត្រ សទ្ធម្មំ, អញ្ញត្រ សទ្ធម្មេន។

២១៧។ បុថុនានាហិ ច [ក។ ២៧២; រូ។ ២០៨; នី។ ៥៥៦, ៥៤៦; ចំ។ ២។១។៦៤; បា។ ២។៣។៣២; ‘បុថនានាហិ ច’ (ពហូសុ)]។

វជ្ជនេ បទត្ថេហិ បុថុ, នានាសទ្ទេហិ ច យោគេ បញ្ចមី, តតិយា ច ហោន្តិ។

បុថគេវ ជនស្មា, បុថគេវ ជនេន, នានា សទ្ធម្មា, នានា សទ្ធម្មេន, បិយេហិ មនាបេហិ នានាភាវោ វិនាភាវោ [ទី។ និ។ ២។១៦២; ឧទាអដ។ ៥២៧]។ “តេ កិច្ច នានាកុលា បព្ពជិតា”តិ ឯត្ថ បន នានាប្បការត្ថោ នានាសទ្ទោ, ន វជ្ជនត្ថោ, ឯត្ថ ច វជ្ជនត្ថោ នាម វិយោគត្ថោ អសម្មិស្សត្ថោ។

មរិយាទា’ភិវិធីសុ បទត្ថេហិ អាសទ្ទ, យាវសទ្ទេហិ យោគេបិ បញ្ចមី, ទុតិយា ច។

តត្ថ យស្ស អវធិនោ សម្ពន្ធិនី ក្រិយា, តំ ពហិកត្វា បវត្តតិ, សោ មរិយាទោ។ យថា? អាបព្ពតា ខេត្តំ តិដ្ឋតិ អាបព្ពតំ វា, យាវបព្ពតា ខេត្តំ តិដ្ឋតិ យាវបព្ពតំ វា។

យស្ស សម្ពន្ធិនី ក្រិយា, តំ អន្តោកត្វា ព្យាបេត្វា បវត្តតិ, សោ អភិវិធិ។ យថា? អាភវគ្គា ភគវតោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គតោ អាភវគ្គំ វា, ភគវតោ អាភវគ្គំ ធម្មតោ អារោកាត្រកុ សវត្ថីតិ អាសវា, យាវភវគ្គា យាវភវគ្គំ វា, តាវទេវ យាវព្រហ្មលោកា សទ្ទោ អព្ភុគ្គតោ។

អារព្ភ, សហត្ថេ ច បញ្ចមី, យតោហំ ភគិនិ អរិយាយ ជាតិយា ជាតោ [ម។ និ។ ២។៣៥១], យតោ បដ្ឋាយាតិ អត្ថោ។ យតោ សរាមិ អត្តានំ, យតោ បត្តោស្មិ វិញ្ញុតំ [ជា។ ២។២២។២០៧]។ យតោ បដ្ឋាយ, យតោ បភុតិ។

សហត្ថេ –

សហ សព្ពញ្ញុតញ្ញាណប្បដិលាភា, សហ បរិនិព្ពានា [ទី។ និ។ ២។២២០], សហ ទស្សនុប្បាទា។

“រូប្បាទា វា តទាកានានំ អរូប្បាទា វា តទាកានាន”ន្តិ [សិ។ និ។ ២។១០], ឯត្ថ កាលលក្ខណេ បញ្ចមី។

“សហត្ថា ទានំ ទេតិ, សហត្ថា បដិគ្គណ្ហាតី”តិ ឯត្ថ ករណេ។

“អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតំ [ទី. និ. ១.២៥០], តទគ្គេ ខោ វាសេដ្ឋ”ឥច្ចាទីសុ [ទី. និ. ២.១៣០], អាធារេ សត្តមី។

“យត្វាធិករណំ [ទី. និ. ១.២១៣], យតោនិទានំ [សុ. និ. ២៧៥], តតោនិទានំ” ឥច្ចាទីសុ [ម. និ. ១.២២៥] វាក្យេ ឥច្ឆិតេ សតិ ហេត្វត្ថេ បញ្ចមី, សមាសេ ឥច្ឆិតេ សតិ អព្យយត្តេ បញ្ចមី។

ទ្វិន្នំ ការកានំ ក្រិយានញ្ច មជ្ឈេ បវត្តកាលទ្ធានវាចីហិ បញ្ចមី, លុទ្ទកោ បក្ខស្មា មិគំ វិជ្ឈតិ, កោសា កុញ្ជរំ វិជ្ឈតិ។ ឯត្ថ ច លុទ្ទកោ សកិំ មិគំ វិជ្ឈិត្វា បក្ខព្ភន្តរម្ហិ អវិជ្ឈិត្វា បក្ខេ បរិបុណ្ណេ បុន វិជ្ឈតិ, បក្ខសទ្ទោ ទ្វិន្នំ វិជ្ឈនវារានំ មជ្ឈេ កាលវាចី ហោតិ, ទ្វេបិ វិជ្ឈនក្រិយា ការកេហិ សហេវ សិជ្ឈន្តីតិ ការកានំ មជ្ឈេតិ វុច្ចតិ។ វុត្តិយំ បន “អជ្ជ ភុត្វា ទេវទត្តោ ទ្វីហេ ភុញ្ជិស្សតិ, ទ្វីហា ភុញ្ជិស្សតិ, អត្រដ្ឋោ’យមិស្សាសោ កោសេ លក្ខំ វិជ្ឈតិ, កោសា លក្ខំ វិជ្ឈតី”តិ [មោគ. ៧៥] ឯវំ សត្តមីវសេន បរិបុណ្ណវាក្យម្បិ វុត្តំ។ បាឡិយំ “អនាបត្តិ ឆព្ពស្សា ករោតិ [បារា. ៥៩៣], អតិរេកឆព្ពស្សា ករោតី”តិ [បារា. ៥៩៣], “ឆព្ពស្សានី”តិបិ បាឋោ។

រក្ខណត្ថានំ យោគេ –

យស្មា វត្ថុំ គុត្តំ ឥច្ឆិយតេ, យតោ ច គុត្តំ ឥច្ឆិយតេ, តត្ថ បញ្ចមី, យវេហិ គាវោ រក្ខតិ វារេតិ, តណ្ឌុលេ កាកេ រក្ខតិ វារេតិ, តំ យំ បុញ្ញា និវារេសិ, បាបា ចិត្តំ និវារយេ [ធ. ប. ១១៦], ន តំ ជាតិ និវារេតិ, ឧគ្គព្យា ការហារ វា [សុ. និ. ១៣១ (ក ឥត)]។ រាជតោ វា ចោរតោ វា អារក្ខំ គណ្ហន្តុ។

អន្តរធានត្ថយោគេ –

យស្ស អទស្សនំ ឥច្ឆិយតិ, តស្មិំ បញ្ចមី, ឧបជ្ឈាយា អន្តរធាយតិ សិស្សោ, និលីយតីតិ អត្ថោ។ បាឡិយំ បន យស្ស អទស្សនំ ឥច្ឆិយតិ, តស្មិំ ឆដ្ឋី ឯវ- “អន្តរធាយិស្សាមិ សមណស្ស គោតមស្ស, អន្តរធាយិស្សាមិ សមណស្ស គោតមស្សា”តិ។ “ន សក្ខិ មេ អន្តរធាយិតុ”ន្តិ បាឡិ, ‘អន្តរធាយិស្សាមី’តិ អន្តរិតោ អចក្ខុវិសយេ ឋានេ អត្តានំ ឋបេស្សាមីត្យត្ថោ, និលីយិស្សាមីតិ វុត្តំ ហោតិ។

យស្មិំ ឋានេ អន្តរធាយតិ, តស្មិំ សត្តមី ឯវ ទិស្សតិ, អតិខិប្បំ លោកេ ចក្ខុ អន្តរធាយិស្សតិ [ទី. និ. ២.២២៣ (វិសទិសំ)], ជេតវនេ អន្តរធាយិត្វា, ព្រហ្មលោកេ អន្តរធាយិត្វា, មាតុកុច្ឆិស្មិំ អន្តរធាយិត្វា, តត្ថេវន្តរធាយី [សំ. និ. ១.១] ឥច្ចាទិ។ “ភគវតោ បុរតោ អន្តរធាយិត្វា”តិ ឯត្ថបិ តោសទ្ទោ សត្តម្យត្ថេ ឯវ។ “សក្កោ និមិស្ស រញ្ញោ សម្មុខេ អន្តរហិតោ”តិ បាឡិ។ ‘ជេតវនេ អន្តរធាយិត្វា’តិ

ឌេតចេត អញ្ញាណំ អជ្ឈត្តំ កត្វា, អញ្ញាណំ អចក្ខុចិបឃំ កត្វាតិ អត្ថោ “អគ្គការេរា អត្តរឈាយតិ, អារលោកេកា អត្តរឈាយតិ, បដ្ឋខេមា អត្តរឈាយតិ, បាឃតំ អត្តរឈាយតិ” ព្ថាទីឞុ បត ល្ដឹ, បត្តមិខេយា ឃឆាឃមុក្កចំ ខេចឌិតព្ពា។

ក្ខរត្តយោគេ –

កិច ក្ខរេរា ព្ថតោ កាខេយា, កត្ថិ អារា បយាគយា[ឞុ។ តិ។ ១៥៩], អចោ អារា បយាគយា[ឞុ។ តិ។ ១៥៧], កាយតោ អចិក្ខរេ, អារកា តេ ខេយាឈប៉ូរិឞា ព្ថយត្ថា ឆយុចិតយា, អារកា តេហិ ភកចា, កិលេខេហិ អារកាតិ អខ, អារា ឞោ អាបចក្ខុឃា [ឆ។ ប។ ១២១]។ ក្ខតិយា ច តតិយា ច ល្ដឹ ច, អារកា ព្ថមំ ឆយុចិតយំ ព្ថមិតា ឆយុចិតខេយត ចា, អារកា យគ្គព្ទុដ្ឋិតំ [ចិឞុដ្ឋិ ឌី។ ១។១១០]។

ក្ខរេត្ត –

ក្ខរតោច តយឞុត្តិ, អដ្ឋរឞា ខោ ភកចត្តិ ក្ខរតោច អាកច្ឆត្តិ [ឌី។ តិ។ ១។៣០៥], កិត្ត តិដ្ឋច អារកា, តយ្ហា តិដ្ឋាយ អារកា។ ក្ខតិយា ច តតិយា ច, ក្ខរំ កាយំ អាកតោ, ក្ខរេត កាយេត អាកតោ , ក្ខរា កាយា អាកតោ ព្ថរេច្ចតេត្ថា, ក្ខរំ កាយេត ចា។

អត្តិកត្តយោគេ –

អត្តិកំ កាយា, អាឞត្តំ កាយា, បមឹបំ កាយា។ ក្ខតិយា ច តតិយា ច ល្ដឹ ច, អត្តិកំ កាយំ, អត្តិកំ កាយេត, អត្តិកំ កាយឞ្ស។

កាលឋ្ឋាតំ បរិយាលចេត –

ព្ថតោ យតុរាយ ចត្យុឞុ ខោយាគតេឞុ បដ្ឋឞ្សំ, រាគកហតោ បច្ចុចត្តាលឹបខេយាគតេ ឞាចត្តិ, ព្ថតោ ខុកាតកុតិកាខេយ្យ [ឌី។ តិ។ ១។៣], ព្ថតោ ខុកាតិខេប កាខេយ្យ [ឌី។ តិ។ ១។៣], ព្ថតោ បត្តខេយ ឌិចខេប, ព្ថតោ តិឈ្ឈំ យាឞាតំ អច្ចខេយត បរិតិព្ពាឃិឞ្សាមិ [ឌី។ តិ។ ១។១៩ប៉; ឋ្ឋកា។ ១៥១] ព្ថច្ឆាទិ។

បយាលខេត្ត –

អាឃាយតោ ច ចិត្តារតោ ច ខោយាគតំ, បរិខេក្ខបតោ តចខោយាគតបតបរិយាខេណា យដ្ឋិយខេគឞោ បរិខេក្ខខេបត ចា, ឌីឈខោ តចចិគត្តិខេយា [បាចិ។ ១៥៣ប៉], ខោយាគតំ អាឃាយេត ខោយាគតំ ចិត្តារេត ខោយាគតំ ឋ្ឋខេព្ពខេឆត ឞាឞបរាមិ [មំ។ តិ។ ១។១១៥] ព្ថច្ឆាទិ។

ທ຺ວາເລີເປປິ ປັຊ຺ຎາຍີ` ໂອຕ຺ຕ ຈ ທ຺ວາເລີເປິ ສາຍ ປຣິປຸຓ຺ຓຈາເຄ຺ຍ ລັກ຺ຂ຺ຓ຺ສ຺ສ ທ຺ວາຕ຺ຕປເທສ຺ສ ອປຣິປຸຓ຺ຓຈາເຄ຺ຍ ສຕ຺ຕິ ກາເຣາ, ຍຊ຺ຎາ ປທັ ທ຺ວາຕ຺ຕປເທ ສຕິ ກຍໍ່ ຈາ ເຫາຕິ ອຌິກເຣຕໍ ຈາ` ຕໍ ທ຺ວາຕ຺ຕປເທ ອສຕິ ປທຕ຺ຕເຣ ອຈຌິ ເຫາຕິ, ຕສ຺ມິ ປັຊ຺ຎາຍີ, ປິສາທາ ຈາ ປິສາທັ ສຊ຺ຊເຍຍ຺ຍ [ນັ` ຕີ` ໑`໑໑໑], ຫຕ຺ຕິກ຺ລຸຖ຺ຖາ ຈາ ຫຕ຺ຕິກ຺ລຸຖ຺ຖັ ສຊ຺ຊເຍຍ຺ຍ [ນັ` ຕີ` ໑`໑໑໑] ຊ຺ລຊ຺ຊາທີ` ໂອຕ຺ຕ ຈ ປທຍໍ ໂອກໍ ປິສາທັ ອກິຣ຺ຫິຕ຺ວາ ປຸກ ອຊ຺ຎາ ປິສາທັ ສຊ຺ຊເຍຍ຺ຍາຕິ ຈາ ປທຍໍ ໂອກສ຺ມິ ປິສາເທ ຕິສີທິຕ຺ວາ ປຸກ ອຊ຺ຎາ ປິສາທັ ສຊ຺ຊເຍຍ຺ຍາຕິ ຈາ ໂອຈັ ປຣິປຸຓ຺ຓຈາເຄ຺ຍ ເຈທິຕຊ຺ຊາ` "ອຖ຺ຖກາເຣາ ຈາ ອຖ຺ຖກາເຣ ກເຖ຺ຖຍ຺ຍ, ຕຍາ ຈາ ຕຍໍ ກເຖ຺ຖຍ຺ຍາ"ຕິ [ນັ` ຕີ` ໑`໑໑໑] ປິຍຊ຺ຊາ` ຕສາ ເຣຖາ ເຣຖໍ ຈິທເຣຕິ, ກາຍາ ກາຍໍ ຈິທເຣຕິ, ຈກາ ຈກັ ຈິທເຣຕິ, ຈິຫາເຣຕາ ຈິຫາເຣ ກຖ຺ຖຕິ, ປຣິເຈຕເຕາ ປຣິເຈຕໍ ກຖ຺ຖຕິ, ກຈເຕາ ກຈັ ກຖ຺ຖຕິ, ກຸລເຕາ ກຸລໍ ກຖ຺ຖຕິ ຊ຺ລຊ຺ຊາທີ` ຕສາ ຈິກຍາ ຈິກຍໍ ປຸຖ຺ຖຕິ, ອກິສຍຸ໋າ ອກິສຍໍ່ ປຸຖ຺ຖຕິ, ຈິກຍາ ຈິກຍໍ ກເຈຕິ, ອກິສຍຸ໋າ ອກິສຍໍ່ ກເຈຕິ` ໂອຕ຺ຕປິ ປທຍໍ ໂອກໍ ຈິກຍຈທັ ປຸຖ຺ຖິຕ຺ວາ ຈາ ໂອກສ຺ມິ ຈິກຍຈເທ ທຕ຺ວາ ຈາ ປຸກ ອຊ຺ຎາ ຈິກຍຈທັ ປຸຖ຺ຖີຕິ ປຣິປຸຓ຺ຓຈາເຄ຺ຍ ເຈທິຕຊ຺ຊາ` ທຸຕ຺ຕິຍໍ ປທ "ປິສາທັ ອາຣຸຍ຺ຫເປກ຺ລຕິ, ປິສາທາ ເປກ຺ລຕິ, ອາສເຕ ປຈິສິຕ຺ວາ ເປກ຺ລຕິ, ອາສກາ ເປກ຺ລຕີ"ຕິ ທຸຕ຺ຕາ`

ຊິສຕ຺ເຕ຺ເຍາເກ ຊິສເຕ຺ ຈ ປັຊ຺ຎາຍີ, ຊ຺ລເຕາ ສາ ປຸຣິຍາ ຊິສາ [ຂີ` ຕີ` ໒`໒ລີ໌ປັ], ຊ຺ລເຕາ ສາ ທກ຺ລິຕາ ຊິສາ [ຂີ` ຕີ` ໒`໒ລີ໌ປັ], ອຊີຊິເຕາ ຖ຺ປຣິ, ຖ຺ຖ຺ທັ ປິທຕລີ, ອເຖາ ເກສຍຕ຺ເຕ຺ກາ [ຂີ` ຕີ` ໒`໒ລີ໌ລີ໌; ຍ` ຕີ` ໑`໑໑໐]`

ຊິສເຕ຺ –

ປຸຣິຍເຕາ ກາຍສ຺ສ, ທກ຺ລິຕເຕາ ກາຍສ຺ສ, ຖ຺ປຣິເຕາ ປຊ຺ຊຕສ຺ສ, ເຫຖ຺ຖເຕາ ປິສາທສ຺ສ, ປຸຣຕ຺ຕິຍເຕາ, ທກ຺ລິຕເຕາ, ຍເຕາ ເຕຍໍ, ຕເຕາ ກຍໍ [ຂາ` ໑`ຣ໌`ສ໌ປັ], ຍເຕາ ຍເຕາ ສຍຸສຕິ, ຕຖ຺ທາຕັ ຖທຍຊ຺ຊຍໍ [ສ` ປ` ໒ລີ໌ຣ] ຊ຺ລຊ຺ຊາທີ`

ປຸຊ຺ຊາຊິເຍາເກປິ ປັຊ຺ຎາຍີ, ປຸເຊ຺ຊຈ ເຍ ສເຊ຺ຊາສາ [ອ` ຕີ` ໒`໑໐ຣ], ຊ຺ລເຕາ ປຸເຊ຺ຊ, ຕເຕາ ປຸເຊ຺ຊ, ຊ຺ລເຕາ ປເຣາ ປຊ຺ຕິຍາ ຂກປທາ [ຍຫາຈ` ໒ຣ໌ສ໌], ຕເຕາ ປຸເຣ, ຕເຕາ ປຖ຺ຖາ, ຕເຕາ ຖ຺ຕ຺ຕຸຣິ [ປິເຣາ` ຣສ໌ສ໌] ຊ຺ລຊ຺ຊາທີ`

ຈິກຕ຺ເຕ຺ ຈ ປັຊ຺ຎາຍີ ລຖ຺ຖີ ຈ` ຈິກຕ຺ຕິ ສາຍ ປເກຈ ຈິສັຸກ຺ຫຕສ຺ສ ອຕ຺ເຕ຺ສ ເກກຈິ ອຌິເກກ ຈາ ຫີເກກ ຈາ ກາເກກ ຕທຊ຺ຊາເຕາ ປຸຈກ຺ກເຣຕໍ, ຍາທຸຣາ ປິຖລິປຸຕ຺ຕເກຫິ ອກິຣ຺ປຕຣາ, ຍເຕາ ປຕີຕຕເຣາ ຈາ ຈິສິຖ຺ຖຕເຣາ ຈາ ສຕ຺ຕິ, ອຕ຺ຕທເຕ຺ຕາ ຕເຕາ ຈເຣ [ສ` ປ` ໒໒໒], ລຖ຺ຖທຸຕີກັ ປິສຖ຺ຖາກັ ປຈເຣ ຍຊິທັ ສຸກຕຈິກເຍາ , ສເທຈກສ຺ສ ເລີກສ຺ສ, ສຕ຺ເຕ຺ ເລີເກ ອທຸຕ຺ຕເຣາ, ອເກ຺ກາຫຍສ຺ມິ ເລີກສ຺ສ [ຍ` ຕີ` ໒`໒໐ລີ໌], ເຂເຖ຺ຖາຫຍສ຺ມິ ເລີກສ຺ສ [ຍ` ຕີ` ໒`໒໐ລີ໌], ເສເຖ຺ຖາຫຍສ຺ມິ ເລີກສ຺ສ [ຍ` ຕີ` ໒`໒໐ລີ໌], ປຊ຺ຊາຈຕ຺ຕາ ສາຍ ສາຣິປຸຕ຺ຕເຕາ ຫີກາ ສາຣິປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຈາ, ຕເຕາ ອຌິກໍ ຈາ ຖ຺ຖາກັ ຈາ ກ ຈຖຸຕິ ຊ຺ລຊ຺ຊາທີ`

ຈິຣຍຕຕ຺ເຕ຺ເຍາເກ –

អារតិ ចិរតិ បិបិ [ញុ៑ បិ៑ ៜ៑ប័], បិលាតិបិតា ɛចរយលិ [ញុ៑ បិ៑ ១៑៧] ឝ្ចាទិ៑

ស៊ុទ្ធតូɛឃាɛក –

ɛលិកតិɛឃហិ ឆɛយុហិ ស៊ុɛទ្ធា ឝ្ចាទិ៑

ɛយាចតតូɛឃាɛក បញ្ចាយិ តតិឃា ច, ɛសា បរិយុច្ចតិ ឌាតិឃា ឌɛរាឃ យɛរលាត ɛសាɛកហិ បរិɛឆɛចហិ ឝុɛក្ខហិ ɛឆាយតɛឃ្យុហិ ក្ខបិឃាɛសហិ, បរិយុɛត្វា ɛសា ឝុក្ខុស្វាតិ ចឆាយិ [ស៊ិ៑ តិ៑ ១៑១ច័], ɛយាក្ខត្តិ យាɛរពត្ថតា [ឆ៑ ប៑ ១លិ], ត ɛព យុទ្ធត្តិ យច្ចុតា ឝ្ចាទិ, សទ្ធាតូ អចឆិអɛត្វា ɛចឆិតɛត្តា៑

ɛហតូɛតូ –

កស៊ុា ɛហត្យុតា, ɛកត ɛហត្យុតា, កស៊ុា តុ ត្យុយ៉ិក្រុɛល ឆហɛរា ត យិឃ្យុɛរ [ឌា៑ ៧៑១០៑ច័១ (យិឃɛរ)], តស៊ុាតិហ កិក្ខុɛច [ស៊ិ៑ តិ៑ ១៑៧ចំលិ]៑ ក្ខតិឃា តតិឃា ល្ហុ៊ ច, កិការលំ [ឌា៑ អក្តុ៑ ៤៑១១៑ក្ខយក្ខុឌាតកចណ្ឌតា], ឃត្វាឆិករលំ [ឌិ៑ តិ៑ ៧៑១៧៣], ឃɛតាតិឆាតំ [ឃុ៑ តិ៑ ១លិច័], តɛតាតិឆាតំ [យ៑ តិ៑ ៧៑១៣ប័], ɛកត ការɛលាត [ឌា៑ អក្តុ៑ ៖៑១០៑យាតក្ខុឌាតកចណ្ឌតា], តំ កិឃ្យុɛហតុ [យ៑ តិ៑ ៧៑១], កិឃ្យុ ត្យុɛយក្រិលយឆ ឝ្ចាទិ៑

ចិɛចចតតូɛឃាɛក –

ចិចិɛទ្ធច ការɛយហិ ចិចិទ្ធ អក្យុសɛលហិ ឆɛយុហិ [ឌិ៑ តិ៑ ៧៑១១៤], ចិចិɛត្វា បិបកា ឆɛយុា៑

ពត្ថតតូɛឃាɛក –

១៧ប័៑បញ្ចាយិɛលា ចា[ក៑ ១ច៤; ន្ទុ៑ ១៧៖; តិ៑ ៤០ប័; ឆ៑ ១៑៧៑៤ច័; បិ៑ ១៑១៑១៖]៑

ឝ្ចលាក្ខុɛត ɛហត្យុយិប្បញ្ចាយិ ɛហាតិ ចា៑

សតស៊ុា ពɛទ្ធា តɛរា សɛតាត ចា៑

᪑᪐᪕. ᨣᩩᩉᩣ[ᨧᩪᩊ᩶ ᪑.᪘.᪑᪐; ᨸᩣ᩶ ᪑.᪖.᪑᪔]᪨

ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳᩣᨸᩮᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᩉᩮᨲᩩ ᨣᩩᨱᩮᩣ ᨶᩣᨾ, ᩋᨣᩩᨱᩮᩣᨸᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨣᩩᨱᩮᩣᨲ᩠ᩅᩮᩅ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ᪨

ᨩᩊᨲ᩠ᨲᩣ ᨻᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨶᩁᩮᩣ ᨩᩊᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩅᩣ, ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨸᩥᩊᨲ᩠ᨲᩣᨿᩮᩅ ᨻᨴ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨻᨴ᩠ᨵᩣ ᨾᩩᨲ᩠ᨲᩣ, ᩅᩣᨧᩣᨿ ᨾᨲᩥ, ᩅᩣᨧᩣᨿ ᨾᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᩅᩣᨧᩣᨿ ᩅᩥᨾᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩅᩣᨧᩣᨿ ᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣ, ᨻᩩᩔᩥᩁᩥᨿᩣ ᨩᨶᩴ ᩁᨠ᩠ᨡᨲᩥ ᩁᩣᨩᩣ ᨻᩩᩔᩥᩁᩥᨿᩮᨶ ᩅᩣ, ᩈᩦᩃᨲᩮᩣ ᨶᩴ ᨸᩈᩴᩈᨶ᩠ᨲᩥ [ᩋ᩶ ᨶᩥ᩶ ᪓.᪙] ᩈᩦᩃᩮᨶ ᩅᩣ, ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩣ, ᩁᩪᨸᩅᩥᩁᩣᨣᨽᩣᩅᨶᩣᩅᩈᨲᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ, ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩣ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ [ᨾᩉᩣ᩶ ᪑], ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ [ᨾᩉᩣ᩶ ᪑], ᨧᨲᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᩋᩁᩥᨿᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶᩴ ᩋᨶᨶᩩᨻᩮᩣᨵᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᨭᩥᩅᩮᨵᩣ ᨴᩦᨥᨾᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᩅᩥᨲᩴ [ᨴᩦ᩶ ᨶᩥ᩶ ᪑.᪑᪘᪖ (ᩅᩥᩈᨴᩥᩈᩴ)] ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᨸᨬ᩠ᩉᩣ, ᨠᨳᩮᨶᩮᩈᩩᨸᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩦ, ᨠᩩᨲᩮᩣ ᨽᩅᩴ, ᩋᩉᩴ ᨸᩣᨭᩃᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᨳᩮᩣᨠᨲ᩠ᨳᩮᨸᩥ ᩋᩈᨲ᩠ᨲᩅᨧᨶᩮ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩦ, ᩈᨲ᩠ᨲᩮ ᨴᩩᨲᩥᨿᩣ ᨧ, ᨳᩮᩣᨠᩣ ᨾᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨳᩮᩣᨠᩮᨶ ᩅᩣ, ᨾᩩᨧ᩠ᨧᨶᨾᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ “ᨶᩣᨸᩥ ᨲᩩᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨶᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣᩉᩮᩣ”ᨲᩥ [ᨾᩉᩣᩅ᩶ ᪑᪘᪓] ᩑᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᨿ᪨ ᩋᨸ᩠ᨸᨾᨲ᩠ᨲᨠᩣ ᨾᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᩋᨸ᩠ᨸᨾᨲ᩠ᨲᨠᩮᨶ ᩅᩣ, ᨠᩥᨧ᩠ᨨᩣ ᨾᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨠᩥᨧ᩠ᨨᩮᨶ ᩅᩣ, ᨠᩥᨧ᩠ᨨᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᩴ ᩅᩥᨿᩮᩣ ᨾᩩᨲ᩠ᨲᩣ [ᨩᩣ᩶ ᪑.᪑᪑.᪑᪓᪑], ᨠᩥᨧ᩠ᨨᩣ ᨾᩩᨲ᩠ᨲᩣ’ᨾ᩠ᩉ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ, ᨽᨿᩣ ᨩᩣᨲᩥ ᨾᩉᩮᩣᩈᨵ [ᨩᩣ᩶ ᪑.᪑᪑.᪑᪐᪐]᪨

ᩋᩈᨲ᩠ᨲᩅᨧᨶᩮᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᨸᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᨾᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ, ᨳᩮᩣᨠᩴ ᨳᩮᩣᨠᩴ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩮ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲᩥ [ᨳᩮᩁᨣᩣ᩶ ᪑᪓᪘ (ᨠᩩᨬ᩠ᨩᩮ ᨠᩩᨬ᩠ᨩᩮ)]᪨

“ᩋᨶᩩᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᨾᩮᨵᩣᩅᩦ, ᨳᩮᩣᨠᩴ ᨳᩮᩣᨠᩴ ᨡᨱᩮ ᨡᨱᩮ [ᨵ᩶ ᨸ᩶ ᪒᪓᪙]” ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᩈᩩ ᨠᩥᩁᩥᨿᩣᩅᩥᩈᩮᩈᨶᩮ ᨴᩩᨲᩥᨿᩣ᪨

ᩋᨠᨲ᩠ᨲᩁᩥᨸᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩦ, ᨲᩔ ᨠᨾ᩠ᨾᩔ ᨠᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩏᨸᨧᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩏᩔᨶ᩠ᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᨸᩩᩃᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᩈᩩᨸ᩠ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᨸᩣᨴᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ [ᨴᩦ᩶ ᨶᩥ᩶ ᪓.᪒᪐᪑]᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ‘ᩋᨠᨲ᩠ᨲᩁᩦ’ᨲᩥ ᩋᨠᩣᩁᨠᩮ ᨠᩣᩁᨠᩉᩮᨲᩩᨾ᩠ᩉᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩮ᪨ ᨠᩣᩁᨠᩮ ᨸᨶ “ᩋᨠᨲ᩠ᨲᩁᩦᨲᩥ ᩉᩮᨲ᩠ᩅᨲ᩠ᨳᩮ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩣᨲᩥ᪨ ᨿᨲ᩠ᨳ ᩉᩥ ᨠᨲ᩠ᨲᩩᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᨾ᩠ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ, ᩈᩮᩣᩅ ᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᩩᩴ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩑᨲᩮᨶ ᨠᨲ᩠ᨲᩩᩈᨾᩦᨸᩮ ᨩᨶᨠᩉᩮᨲᩩ ᩋᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩣᨾᩣᨲᩥ ᨴᩦᨸᩮᨲᩥ, ᨠᨾ᩠ᨾᩔ ᨠᨲᨲ᩠ᨲᩣᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ ᨧ ᨩᨶᨠᩉᩮᨲᩩ ᩑᩅᩣᨲᩥ᪨

ᨠᩥᨿᨴ᩠ᨵᨿᩮᩣᨣᩮ –

ᨿᩮᩣᨣ ᩈᩦᨲᩁᩣ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᩣ, ᨲᩥᩃᩣ ᨠᩥᨿᨴ᩠ᨵᩣ ᨶ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ [ᨴᩦ᩶ ᨶᩥ᩶ ᪑.᪑᪓᪑], ᩈᩩᨲᩣ ᨠᩥᨿᨴ᩠ᨵᩣ ᩈᩮᩣᨸᨲᩥᩔᩴ [ᨴᩦ᩶ ᨶᩥ᩶ ᪑.᪑᪕᪘], ᩅᨲ᩠ᨳᩣ ᨠᩥᨿᨴ᩠ᨵᩣ ᨶ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ [ᩈᩴ᩶ ᨶᩥ᩶ ᪒.᪑᪓᪐], ᨾᨿᩣ ᨠᩥᨿᨴ᩠ᨵᩣ ᨶ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᩈᩮᩣᨲᩩᨠᩣᨾᩣᨲ᩠ᩅ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ ᨠᩥᨿᨴ᩠ᨵᩈᩮᩣᨾᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶᩥᩅᩣᩈᨠᨳᩴ, ᩋᨲ᩠ᨳᨾᨶᩮᩣ ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᨴᩴ ᩅᩥᨿ ᨾᨲ᩠ᨲᩣᨿ, ᩋᩉᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᨾᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨾᩥ ᨸᨴᩴ ᩅᩥᨿ ᨾᨲ᩠ᨲᩣᨿ᪨

បញ្ចមីវិភត្តិរាសិ និដ្ឋិតោ។

ឆដ្ឋីវិភត្តិរាសិ

កស្មិំ អត្ថេ ឆដ្ឋី?

១១០. ឆដ្ឋី សម្ពន្ធេ[ក. ៣០៨; រូ. ១៨៥; នី. ៦០៧; ចំ. ២.១.៧៥; បា. ២.៣.៥០]។

ទ្វិន្នំ សម្ពន្ធីនំ កេនចិ បការេន អាយត្តភាវោ សម្ពន្ធោ នាម, សម្ពន្ធេ ជោតេតព្ពេ វិសេសនសម្ពន្ធិម្ហិ ឆដ្ឋី ហោតិ។

តត្ថ ក្រិយាការកសញ្ជាតោ អស្សាមិភាវាទិហេតុកោ សម្ពន្ធោ នាមាតិ វុត្តំ។ តត្ថ ទេ សម្ពន្ធិនោ អញ្ញមញ្ញំ តំតំក្រិយំ ករោន្តិ, តំ យថា “ឧភយេ អញ្ញមញ្ញសម្ពន្ធិនោ”តិ ជាតត្តស្ស ទ្វិន្នំ ការកានំ ទ្វិន្នំ ក្រិយានញ្ច វសេន និស្សាយ សម្ពន្ធោបិ វិហិតោ ហោតិ, ឯវំ សម្ពន្ធោ ក្រិយាការកសញ្ជាតោ, ‘ឧភយស្ស អយ’ន្តិ ឯវំ បវត្តាទិវិធា ហេតុភូតត្តា អស្សាមិភាវាទិហេតុកោ ច។

តត្ថ សម្ពន្ធោ តិវិធោ សាមិសម្ពន្ធោ, ញាតិសម្ពន្ធោ, ក្រិយាការកសម្ពន្ធោតិ។

តត្ថ ‘សាមី’តិ យស្ស កស្សចិ វិសេសនសម្ពន្ធិនោ នាមំ, តស្មា វិសេស្សបទស្ស តំតំវិសេសនការេន សម្ពន្ធោ សាមិសម្ពន្ធោ នាម។

សោ វិសេស្សបទត្ថភេទេន អនេកវិធោ។

តត្ថ តស្ស មាតា, តស្ស បិតា ឥច្ចាទិ ជនកសម្ពន្ធោ នាម។

តស្សា បុត្តោ, តស្សា ធីតា ឥច្ចាទិ ជញ្ញសម្ពន្ធោ នាម។

តស្ស ភាតា, តស្ស ភគិនី ឥច្ចាទិ កុលសម្ពន្ធោ នាម។

សក្កោ ទេវានមិន្ទោ [សំ. និ. ១.២៥៧] ឥច្ចាទិ សាមិសម្ពន្ធោ នាម។

បហូតំ មេ ធនំ សក្ក [ជា. ១.១៥.៣១], កិស្ស បច្ចយិកំ ឥច្ចាទិ ធនសម្ពន្ធោ នាម។

អម្ពវនស្ស អវិទូរេ, និព្ពានស្សេវ សន្តិកេ [ធ. ប. ២២] ឥច្ចាទិ សមីបសម្ពន្ធោ នាម។

សុវណ្ណស្ស រាសិ, ភិក្ខូនំ សមូហោ ឥច្ចាទិ សមូហសម្ពន្ធោ នាម។

មនុស្សស្សេវ តេ សីសំ [ជា. ១.៣.៥១], រុក្ខស្ស សាខា ឥច្ចាទិ អវយវសម្ពន្ធោ នាម។

សុវណ្ណស្ស ភាជនំ, អលាពុស្ស កដាហំ, ភដ្ឋធញ្ញានំ សត្តុ ឥច្ចាទិ វិការសម្ពន្ធោ នាម។

យវស្ស អង្កុរោ, មេឃស្ស សទ្ទោ, បុប្ផានំ គន្ធោ, ផលានំ រសោ, អគ្គិស្ស ធូមោ ឥច្ចាទិ ការិយសម្ពន្ធោ នាម។

ខន្ធានំ ជាតិ, ខន្ធានំ ជរា, ខន្ធានំ ភេទោ [សំ. និ. ២.១] ឥច្ចាទិ អវត្ថាសម្ពន្ធោ នាម។

សុវណ្ណស្ស វណ្ណោ, វណ្ណោ ន ខីយេថ តថាគតស្ស [ទី. និ. អដ្ឋ. ១.២០៣], ពុទ្ធស្ស កិត្តិសទ្ទោ, សិប្បិកានំ សតំ នត្ថិ [ជា. ១.១.១១២], តិលិនំ យដ្ឋិ ឥច្ចាទិ គុណសម្ពន្ធោ នាម។

បាទស្ស ឧក្ខិបនំ, ហត្ថស្ស សមិញ្ជនំ, ធាតូនំ គមនំ ឋានំ ឥច្ចាទិ ក្រិយាសម្ពន្ធោ នាម។

ធាតុយហារាទិកានំ ឋានំ ឥច្ចាទិ ឋានសម្ពន្ធោ នាម។ ឯវមាទិកា នយេន សាមិសម្ពន្ធោ អនេកសហស្សប្បភេទោ, សោ ច ក្រិយាសម្ពន្ធាភាវា ការកោ នាម ន ហោតិ។ យទិ ឯវំ “បាទស្ស ឧក្ខិបនំ” ឥច្ចាទិ ក្រិយាសម្ពន្ធោ នាមាតិ ឥទំ ន យុជ្ជតីតិ? វុច្ចតេ – ក្រិយាសម្ពន្ធាភាវាតិ ឥទំ សាធកការកេន សម្ពន្ធាភាវំ សន្ធាយ វុត្តំ, សិទ្ធាយ បន ក្រិយាយ សម្ពន្ធំ សន្ធាយ ក្រិយាសម្ពន្ធោ នាម វុត្តោតិ។

នានត្តសម្ពន្ធេ បន នានាអត្ថេសុ ឆដ្ឋី ហោតិ។ តត្ថ ហិ, អាវីបច្ចយានំ កម្មេ និច្ចំ ឆដ្ឋី, ឃាសស្ស លាភី, ចីវរស្ស លាភី, ធនស្ស លាភី, អាទីនវស្ស ទស្សាវី, អត្ថិ រូបានំ ទស្សាវី, អត្ថិ សមវិសមស្ស ទស្សាវី, អត្ថិ តារករូបានំ ទស្សាវី, អត្ថិ ចន្ទិមសុរិយានំ ទស្សាវី។

ណី, អក, អន, តាបច្ចយានំ យោគេ ក្វចិ កម្មេ ឆដ្ឋី។

ណីបច្ចយេ តាវ –

ᨲᩔ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ [ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪑᪔᪒], ᩈᩉᩈᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩔ ᨠᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ, ᩋᨾᨲᩔ ᨴᩣᨲᩣ [ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪒᪐᪒], ᨽᩥᨶ᩠ᨶᩣᨶᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨲᩣ [ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪔, ᪑᪙᪓], ᩈᩉᩥᨲᩣᨶᩴ ᩅᩣ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᨴᩣᨲᩣ [ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪔, ᪑᪙᪓] ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᨠ᩠ᩅᨧᩦᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᨠᨾ᩠ᨽᩦᩁᨧ᩠ᨧᩣ ᨠᨭᩴ ᨠᨲ᩠ᨲᩣ [ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪔᪨᪒᪔], ᨠᩣᩃᩴ ᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᨽᩮᩣᨩᨿᩥᨲᩣ [ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪓᪨᪑᪐᪔], ᨠᩣᩃᩮᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᨠᨭᩴ ᨠᩣᩁᩥᨲᩣ, ᩈᩁᩥ ᨲᩴ ᩅᨧᨶᩴ ᨧᩣᩁᩴ ᨠᩣᩁᩥᨲᩣ, ᨷᩮᩁᩴ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩣ ᩋᨶᩩᨿᩣᨿᩮᨲᩣ, ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩥᨿᩣ ᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶᩥ [ᨾᩉᩣᨶᩥ᪨ ᪑᪔᪒] ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᩋᨠᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮ –

ᨠᨾ᩠ᨾᩔ ᨠᩣᩁᨠᩮᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᩅᩥᨷᩣᨠᩔ ᨧ ᩅᩮᨴᨠᩮᩣ [ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥ᪨ ᪒᪨᪙᪖᪔], ᩋᩅᩥᩈᩴᩅᩣᨴᨠᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩔ [ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪔] ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᨠ᩠ᩅᨧᩦᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᨿᩉᨲᩥ ᨿᩉᩥ ᩋᨶᩩᩈᩣᩈᨠᩮᩣ, ᨴᩢᨲᩴ ᩋᩅᩮᩉᨠᩮᩣ, ᨠᩢᩴ ᨠᩣᩁᨠᩮᩣ, ᨷᩈᩮᨧᩣ ᨥᩣᨲᨠᩮᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᩋᨲᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮ –

ᨷᩥᨷᩔ ᩋᨠᩁᩴ ᩈᩩᩁᩴ [ᨵ᪨ ᨷ᪨ ᪙᪑], ᨠᩣᩁᩔ ᩅᩥᨠ᩠ᨠᨾᨲᩥ, ᩉᨲ᩠ᨳᩔ ᨣᩉᨱᩴ, ᩉᨲ᩠ᨳᩔ ᨷᩁᩣᨾᩈᨲᩥ, ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩔ ᩋᨦ᩠ᨣᩔ ᨷᩁᩣᨾᩈᨲᩥ [ᨷᩣᩁᩣ᪨ ᪒᪗᪐] ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᨠ᩠ᩅᨧᩦᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᨽᨠᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᩔᨲᩣᨿ [ᩈᩩᨶᩣ᪨ ᪑᪒] ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᨱᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮ –

ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣ ᩋᩁᩢᨠᩮᨶ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩁᩮᨠᩣ, ᩋᨠᩮᩣᨷᩥᩃᨠᩮᨶ ᨠᩣᨧᩥᨲᩴ ᨠᩮᩣᩁᩮᩉᩣ, ᩋᨷ᩠ᨷᨾᩩᨬ᩠ᨬᨠ ᩃᩥᨠᩣᨲᩴ ᩃᩥᨠᩮᩣ, ᩉᨲ᩠ᨳᩔ ᨠᩣᩁᩮᩉᩣ, ᨷᨲ᩠ᨲᩔ ᨷᨭᩥᨣ᩠ᨣᩣᩉᩮᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᨱ᩠ᩅᩣᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨷᩥ ᨠ᩠ᩅᨧᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩥ ᨨᨭ᩠ᨮᩦ, ᩋᩃᨭ᩠ᨮᩦᨲᩴ ᨲᩥᩔᩣᨿ, ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᨲᩥᩔᩣᨿ ᨧᨭ᩠ᨮᩣᨿᩥ, ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩦ ᨿᩉᩣᨠ᩠ᨿᨲᩣᨲᩴ ᨾᩪᨷᩥᨠᩣᨿ ᨷᩈᩣᩁᩮᨠᩣ [ᨵ᪨ ᩈ᪨ ᪓᪔᪙-᪓᪔᪔ (ᨾᩪᨷᩥᨠᩣᨿ)] ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᨠᨲ᩠ᨲᩁᩥ ᨲ, ᨲᨧᨲ᩠ᨲᩩ, ᨲᩣᨧᩦ, ᨿᩣᨲ’ᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩁᩮᨥᩣᩁᩮᨣ ᨷᨲ ᨠᨾ᩠ᨾᨲᩥ ᨴᩩᨲᩥᨿᩣ ᩅᨧ, ᩈᩩᩅᨠᩣᩁᩮᨿᩣ ᩅᩥᩉᩣᩁᩮ ᨠᩁᩮᨲᩣ, ᨠᩣᨿᩴ ᨠᩁᩮᨲᩣ, ᨷᩢᨧᨲᩥ ᨽᨲ᩠ᨲᨧᩣ ᨽᨲ᩠ᨲᩣᨧᩦ, ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩩᩁᩩᨿᩣᩁᩮᨲᩣ, ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ក្វចិ ឆដ្ឋីបិ ទិស្សតិ, ធម្មស្ស គុត្តោ មេធាវី [ធ· ប· ២៥៧] ឥច្ចាទិ·

ឃរ, ព្ទយុ, ទិត្ត, ព្ទយ, ឥឃឆាតូនំ កម្មនិ ឆដ្ឋី ចា, យាតុស្ស ឃរតិ, យាតរំ ឃរតិ, បិតុស្ស ឃរតិ, បិតរំ ឃរតិ, ត រដ្ឋស្ស ឃរិស្សសិ [ខា· ១· ១១·៧៨៤១៨], ត តេឃំ កោចិ ឃរតិ, ឃត្តានំ កម្មបច្ចយា [ល· បា· លិ·១], អាបត្តិបរិយត្តិ តស្សរតិ, រត្តិបរិយត្តិ តស្សរតិ [ឆ្មូអច· ៨៥៤], បុត្តស្ស ព្ទច្ឆតិ បុត្តំ ចា, យាតុស្ស ទិតេត្តតិ យាតរំ ចា, តេឆរស្ស អតេព្ទឃតិ តេឆរំ ចា, តេពលស្ស ឥឃតិ តេពលំ ចា, រក្ខតីតិ អតេត្ថា·

ករឆាតុស្ស អភិឃង្ខរណត្ថចាទិតោ ករយ្យ ឆដ្ឋី, ឧទកស្ស បដិក្សុរុតេ ឧទកំ ចា, កណ្ឌស្ស បដិក្សុរុតេ កណ្ឌំ ចា ឥច្ចាទិ·

តបច្ចេយ ប្វដតត្ថាឌិឆាតូនំ កត្តរិ ឆដ្ឋី ចា, រតេញ្ញា ឃម្មតោ រញ្ញា ចា, កាយស្ស ប្វឌិតោ កាតេយត ចា, រតេញ្ញា ឃក្កតោ រញ្ញា ចា, រតេញ្ញា អបចិតោ រញ្ញា ចា, រតេញ្ញា យាតិតោ [ឌី· តិ· ១·១៦០៦] រញ្ញា ចា, តឆា ឃុបរឌិចិន្នា ពុទ្ធានំ ធម្មឆាតុ, អយតំ តេឃំ បរិក្សត្តំ, តេឃំ កាយកតាឃតិ បរិក្សត្តា [អ· តិ· ១·៤០៦], អយតំ តេឃំ ចិរុទ្ធំ, តេឃំ កាយកតាឃតិ ចិរុទ្ធា [អ· តិ· ១·៤០៦]·

តិបច្ចេយបិ ក្វចិ កត្តរិ ឆដ្ឋី ចា, តេឃាភណា កច្ចាយតស្ស បកតិ កច្ចាយតេត ចា, តេឃាភណា ពុទ្ធឃោឃស្ស បកតិ ពុទ្ធឃោឃេត ចា ឥច្ចាទិ·

ប្វដតត្ថានំ ប្វរណត្ថាតច្ឆា ករតេណ ឆដ្ឋី, ប្រុបស្ស ពុទ្ធំ ប្វដេតិ ប្រុតេបុត ចា, ឃតស្ស អគ្គិ ឌុតេហាតិ ឃតេត ចា, បត្តំ ឧទកស្ស ប្វតេត្វា, ប្វរំ តាតាបការស្ស អឃ្រុចិតោ [ឌី· តិ· ១·៦លិស៊ិ], ឥតេលា ប្វរតិ បាបស្ស [ធ· ប· ១១៨], ធីតេរា ប្វរតិ ប្រុញ្ញស្ស [ធ· ប· ១១៨] ប្វរតិ ធញ្ញានំ ចា យុក្ខានំ ចា យាឃានំ ចា ឥច្ចាទិ· តតិយា ចា, តេលយា តាយ តេបិណ្ឌរណី, ប្រុណ្ណា ហំតេឃហិ តិដ្ឋតិ·

តត្ថ, រុដាទិតេយាតេក បត តឃ្យានេត ចតុត្ថី ឲច, យក្ខតេឃតាបតីតំ ឧឡ្លាតេបតត្វំ ចិក្ករិតត្វំ ចិរចិតត្វំ [ឌី· តិ· ១·១ប័៦ (ចិឃទិឃំ)], តេដចដត្តស្ស រុដ្ឋតិ, រដកស្ស ចត្ថំ ដតាតិ ឥច្ចាទិ·

ភយត្ថាទីតំ អបិតានេត ឆហុលំ ឆដ្ឋី, កិំ ត្វ តេលា អហំ តស្ស ឃ្រុលស្ស កាឃាយិ, ឃតេព្វ តឃត្តិ ឥណ្ឌស្ស, ឃតេព្វ កាយត្តិ យច្ចុតោ [ធ· ប· ១២៩], ភីតោ ចតុត្ថំ អាឃីចិឃានំ [ឃំ· តិ· ៣·១៦ប័], យា ភិក្ខុចេ ប្រុញ្ញានំ កាយិត្ថ [ឧទា· ១៦], ឃព្វាតំ តេភាបិ ឃតេក្កាយិ, យុឃាចាដស្ស ឌុត្តបំ [ឃំ· តិ· ១·១ប៉ះ] ឥច្ចាទិ· តត្ថ 'ឌុត្តប'ត្តិ ឌុត្តបុតេត្តា· តថា អតេក្កាហយម្ហិ តេលាកស្ស, តេដតេដ្ឋាហយម្ហិ តេលាកស្ស [យ· តិ· ២·១០លិ] ឥច្ចាទិ ច·

ក្សុឃល, តេកាចិត, បឃាតត្ថានំ អាឆាតេរ ឆដ្ឋី, ក្សុឃលា តច្ចគីតស្ស [ខា· ២·១១·ដ៍រ], ក្សុឃតេលា ត្វំ រឆស្ស អក្គបច្ចក្គានំ [យ· តិ· ២·ប័លិ], អយតេច្ច តាត ខាតាហិ, ធីតេរ អត្ថស្ស តេកាចិតេត [ខា· ១·៨លិ·១៦], តរា ធម្មស្ស តេកាចិតា [ខា· ១·១·៦លិ], យក្កាយក្កស្ស តេកាចិតា,

“គោចិ ឆន្ទិយុ គោចិកា”តិបិ អត្ថិ, សន្តិ យញ្ញា ឥន្ទស្ស បសត្ថា [ទី· និ· ១·១សិ៩ (ចិសទិសំ)], ឆប្បស្ស បសត្ថា, សញ្ញស្ស បសត្ថា, ឥន្ទេ បសត្ថា, ឆប្បេ បសត្ថា, សញ្ញេ បសត្ថា វា· តថា ទេវតាបរិយាយស្ស, ចសី ហោតិ យហាយុតិ· ឈាតស្ស ចសិមិ ឥច្ចាទិ·

១១៨· ឆដ្ឋី ហេត្វត្ថេហិ[ក្វ· ៤៩៦ បិដ្ឋេ; តី· ៥៣០; ជំ· ១·៨·សិ៨; បា· ១·១·១៥]·

ហេត្វត្ថេហិ យោគេ ហេតុម្ហិ ឆដ្ឋី ហោតិ·

តំ កិស្ស ហេតុ [ម· និ· ៨·១; ជំ· ១·៨·៨៥; បា· ១·១·សិ១], អន្នចរស្ស ហេតុ, វុឌ្ឍរស្ស ហេតុ, វុឌ្ឍរស្ស ការណា [បារា· ១១ប] ឥច្ចាទិ·

១១៩· តុល្យត្ថេន វា តតិយា[តី· ៥១ប]·

តុល្យត្ថេន យោគេ ឆដ្ឋី ហោតិ តតិយា វា·

តុល្យោ បិតុ បិតរា វា, សទិសោ បិតុ បិតរា វា· ឥតិ នានាត្តសម្ពន្ធោ·

ក្រិយាការកសម្ពន្ធោ នាម ការកានំ ក្រិយាយ សហ សាធក, សាធ្យភាវេន អញ្ញមញ្ញាបេក្ខតា អបិនាភាវិតា វុច្ចតិ, ន ហិ ក្រិយំ វិនា ការកំ នាម សិជ្ឈតិ, ន ច ការកំ វិនា ក្រិយា នាម សិជ្ឈតីតិ, សា បន ឆដ្ឋីវិសយោ ន ហោតីតិ·

ឆដ្ឋីវិភត្តិរាសិ និដ្ឋិតោ·

សត្តមីវិភត្តិរាសិ

កស្មិំ អត្ថេ សត្តមី?

១២០· សត្តម្យាធារេ[ក· ១០១; ក្វ· ១១១; តី· ៥១០; ជំ· ១·៨·ប៉ប៉; បា· ៨·១·៣៥]·

អាធារោ, ឱកាសោ, អធិករណន្តិ អត្ថតោ ឯកំ, អាធារត្ថេ សត្តមី ហោតិ· កត្តុកម្មដ្ឋំ ក្រិយំ ធារេតីតិ អាធារោ·

ករេ និសីទតិ បុរិសោ, ថាលិយំ ឱទនំ បចតិ· តត្ថ ករោ កត្តុភូតេ បុរិសេ ឋិតំ និសីទនក្រិយំ ធារេតិ, ថាលី កម្មភូតេ តណ្ឌុលេ ឋិតំ

បចតព្រិយំ ឆារទតិ៎

ទសា ចតុត្ថិទឆា ញ្យាបិកាឆារទា, ឰបសិទលសិកាឆារទា, សាយឹបិកាឆារទា, ទចសឃិកាឆារទាតិ៎

តត្ថ ឃស្មិ អារឆេឃ្យចត្ថ សកទល ចា ឲកទឆទស ចា ញ្យារបត្វា តិដ្ឋតិ, ទសា ញ្យាបិទកា៎ ឃធា? តិទលស្ម ទតល៌ តិដ្ឋតិ, ដ្ឋស្ម ទទសា តិដ្ឋតិ, ឌទលស្ម លឹទំ តិដ្ឋតិ, ឥឆិយ្យាសប្បិ តិដ្ឋតីតិ៎

ឃស្មិ អារឆេឃ្យចត្ថ អស្លឹឃិត្វា ចា តិដ្ឋតិ, អឆិដ្ឋិតយត្តំ ហុត្វា ចា តិដ្ឋតិ, ទសា ឰបសិទលសិទកា៎ ឃធា? ដ្ឋក្លលិឃំ អាធារយោ តិដ្ឋតិ, ឈទឌស្ម ដ្ឋឥក់ តិដ្ឋតិ, អាសទត តិសឹងតិ កិក្លួ, បទិឃទក្ត ទាឌា ទសតិ៎

ទឃា បត អទត្វា អារឆេឃ្យស្ស អចត្ថក្នុទតាបិ តកាឃត្តចុត្តិឌឹបតត្វំ អាឆារការទចត ទចាហទិឃតិ, ទសា សាយឹបិទកា តាឃ៎ ឃធា? កក្តាឃំ ទឈាទសា តិដ្ឋតិ, សាចត្វិឃំ ចិហទតិ ភកចាតិ [អ៎ តិ៎ ១៎១]៎

ទឃា ច អទត្វា អត្តតា ចិតា អារឆេឃ្យស្ស អញ្ញាតត្តំ ព្រិឃំ សយ្យារឆតុំ អសក្ខុទលាឃ្យត្តា អាឆារការទចត ទចាហទិឃតិ, ទឃា ច អារឆេឃ្យស្ស អតញ្ញាកិយុលកាចឌឹបតត្វំ អាឆារការទចត ទចាហទិឃតិ, ទសា ទចសឃិទកា តាឃ៎ ឃធា? អាកាទស សក្យុលា បក្លត្តិ, ក្នុឃឹស្ម ឃតុស្សា ចទត្តិ , ដ្ឋឥទក ឃឆ្នា ចទត្តិ, ភកចត្តំ បិទឆស្ម ចត្ថតិ, បិទឆស្ម បតិត្វា ទទាឆតិ, បិបស្មិ ទឃតឹ ឃទតា [ឆ៎ ប៎ ១១៩], បសទត្នា ញុឆ្កសាសទតតិ [ឆ៎ ប៎ ១៩ប័]៎

១១៖៎តិយិទត្តុ[ក៎ ១១០; ន្ទ៎ ១១៖; តឹ៎ ៩៖១; ឥ៎ ១៎១៎ប័ឆ័; បិ៎ ១៎១៎១៩]៎

តិយិតត្តិ សញ្ញាតត្តិ ឲទតតាតិ តិយិត្តំ, ទតយិត្តកសហកាចិទតា សញ្ញាលការលាទស្សតំ តាយំ, តស្មិ តិយិទត្ត សត្តឃឹ ទហាតិ៎

ឌឹបិ ចទឃ្វស្ម ហញ្ញទត, ក្យញ្ញទទា ឥទត្តស្ម ហញ្ញទត, ឃុសាចាទឆ បិធិត្តិឃំ [បិធិ៎ ១], ឰឃសចាទឆ បិធិត្តិឃំ [បិធិ៎ ១៖] ញ្ញត្នាឌិ៎

១១៥៎ឃឃ្កាទចា កាចលក្ខល់[ក៎ ១១១; ន្ទ៎ ១១៤; តឹ៎ ៩៖៖; ឥ៎ ១៎១៎ឆ័០; បិ៎ ១៎១៎១៤; ‘ឃឃ្កា ទចា’ (ឝហ្វស្ម)]៎

ឃាឌិទសា កាទចា ឃឃ្កាទចា, លក្ខិឃតិ ឲទតតាតិ លក្ខល់, កាចត្តទស្ស លក្ខល់ កាចលក្ខល់, ឃឃ្កាទចា កាចត្តទស្ស លក្ខល់ ទហាតិ, តស្មិ កាទច កយ្យាទត សត្តឃឹ ទហាតិ, ឈដ្ឋិបិ ឌិស្សតិ៎

ᩋᨧᩥᩁᨸᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩔ ᩈᩣᩁᩦᨷᩩᨲ᩠ᨲᩔ (ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᨠᩣᩃᨾᨠᩣᩈᩥ [ᨾ᩺ ᨶᩥ᩺ ᪑.᪓᪗᪑ (ᩅᩥᩈᨴᩥᩈᩴ)], ᩋᨷ᩠ᨸᨾᨲ᩠ᨲᩔ ᨧ ᩅᩥᩉᩁᨲᩮᩣ ᨽᨲ᩠ᨲᩣᨠᩣᩁᩮᩣᨸᩥ ᨧ ᩋᨷ᩠ᨸᨾᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᩥᩔᨲᩥ [ᩈᩴ᩺ ᨶᩥ᩺ ᪒.᪒᪑᪘ (ᩅᩥᩈᨴᩥᩈᩴ)] ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᩺

ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᩈᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ [ᩈᩴ᩺ ᨶᩥ᩺ ᪑.᪑᪒], ᩋᨧᩥᩁᨸᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩮ ᨽᨣᩅᨲᩥ (ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᨠᩣᩃᨾᨠᩣᩈᩥ, ᩈᩮᨭ᩠ᨮ ᨾᨣ᩠ᨣᩣ ᩅᩥᩅᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮ ᩃᩮᩣᨠᨶᩣᨳᩮ [ᨾ᩺ ᨶᩥ᩺ ᩋᨭ᩠ᨮ᩺ ᪑.᪑᪑]᩺ ᨠᩣᨧᩦᩈᩩ ᩁᩩᨴᨾᩣᨶᩣᩈᩩ ᨣᨲᩮᩣ, ᨠᩣᨧᩦᩈᩩ ᩁᩩᨴᨶ᩠ᨲᩣᩈᩩ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᩺

ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥ ᨸᨭᩥᨿᩣᨸᩥ ᨴᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᩔᩣᨲᩥ, ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩣ ᩅᩣ ᨠᩣᩁᨱ᩠ᨯᩣᨩᩣ, ᩋᨯ᩠ᨰᩅᩣ ᩋᨷ᩠ᨻᩩᨴᩴ ᨷᩮᩈᩥ [ᨩᩣ᩺ ᪑.᪑᪑.᪑᪐᪐ (ᩋᨯ᩠ᨰᩔ)]᩺ ᨾᩣᨾᨠᩣᨶᩮᩣ ᨾᩉᩣᩁᩣᨩᩣ, ᩋᨯ᩠ᨰᩣ ᩈᩦᩃᩅᨶ᩠ᨲᩮ ᨶᩮᨠᩮ [ᨩᩣ᩺ ᪑.᪑᪑.᪓᪙᪙] ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᩺

ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩁᩩᨴᨾᩣᨶᩮ ᨣᨲᩮᩣ, ᩈᩣᨾᩥᨠᩣᨶᩴ ᩁᩩᨴᨾᩣᨶᩮ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ ᩅᩮᩈᨾ᩠ᨾᩥᨠᩣᨴᩣᩁᩮᩣ ᨻᩮᩣᨵᩮ᩺

ᨲᨳᩣ ᩋᨠᩣᩃᩮ ᩅᩔᨲᩦ ᨲᩔ, ᨠᩣᩃᩮ ᨲᩔ ᨶ ᩅᩔᨲᩥ [ᨩᩣ᩺ ᪒.᪑.᪕᪕; ᪒.᪕.᪓᪕]᩺ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩈᩉᩔᩮᩉᩥ,ᨷᩩᨷ᩠ᨹᩮᩉᩥ ᨷᩪᨩᩥᨲᩮᩣ ᨶᩣᨾᨠᩮᩣ [ᩋᨷ᩺ ᨳᩮᩁ ᪑.᪓᪙.᪑᪕] ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᩺

᪑᪑᪔᪑ ᨨᨭ᩠ᨮᩦ ᨧᩣᨶᩣᨴᩁᩮ[ᨠ᩺ ᪑᪐᪓; ᩁᩪ᩺ ᪑᪑᪑; ᨶᩦ᩺ ᪔᪑᪑; ᨧᩴ᩺ ᪑.᪒.᪘᪒; ᨷᩣ᩺ ᪑.᪑.᪑᪕]᩺

‘ᩋᨶᩣᨴᩁᩮ’ᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᩃᨠ᩠ᨡᨱ, ᩃᨠ᩠ᨡᩥᨲᨷ᩠ᨷᨠᩕᩥᨿᩣᨶᩴ ᩑᨠᨷ᩠ᨷᩉᩣᩁᩮᨶ ᨷᨧᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᨽᩥᨧ᩠ᨧᨶᩴ, ᩋᨶᩣᨴᩁᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨽᩣᩅᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᨠᨷ᩠ᨷᩣᨿᩮᨶ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩦ ᨨᨭ᩠ᨮᩦ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ᩺

ᨾᨧ᩠ᨧᩩ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ ᩋᩣᨴᩣᨿ, ᨷᩮᨠ᩠ᨡᨾᩣᨶᩮ ᨾᩉᩣᨩᨶᩮ᩺ ᩋᩣᨴᩮᨠᩣ ᨣᩣᨿᨶ᩠ᨲᩣ ᩈᩣ ᨶᩮᨲᩥ, ᩈᩥᩅᩥᩁᩣᨩᩔ ᨷᩮᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ [ᨩᩣ᩺ ᪑.᪑᪑.᪑᪑᪑ (ᨲᩮᨶᩮᨲᩥ)]᩺ ᩋᨠᩣᨾᨠᩣᨶᩴ ᨾᩣᨲᩣᨷᩥᨲᩪᨶᩴ ᩁᩩᨴᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥ, ᩋᨶᨠ᩠ᨠᩣᩁᩥᨿᩩᨷᩮᨲᩔ, ᩅᩥᨷ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᨧ ᩈᨲᩮᩣ᩺ ᩈᨾᩃᩔ ᨶ ᨲᩴ ᩈᩣᨵᩩ, ᨿᨴᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩈᩮᩣᨧᨲᩥ [ᨩᩣ᩺ ᪒.᪒᪒.᪒᪐᪒ (ᨿᩴ ᨷᩮᨲᨾᨬ᩠ᨬᩈᩮᩣᨧᩈᩥ)]᩺

᪑᪑᪒᪒᩺ ᨿᨲᩮᩣ ᨶᩥᨴ᩠ᨵᩣᩁᨱᩴ[ᨠ᩺ ᪑᪐᪓; ᩁᩪ᩺ ᪑᪑᪑; ᨶᩦ᩺ ᪔᪑᪑; ᨧᩴ᩺ ᪑.᪒.᪘᪑; ᨷᩣ᩺ ᪑.᪑.᪓᪘]᩺

ᨩᩣᨲᩥ, ᨣᩩᨱ, ᨠᩕᩥᨿᩣ, ᨶᩣᨾᩮᩉᩥ ᩈᨾᩩᨴᩣᨿᨲᩮᩣ ᩑᨠᨴᩮᩈᩔ ᨷᩩᨳᨠ᩠ᨠᩁᨱᩴ ᨶᩥᨴ᩠ᨵᩣᩁᨱᩴ, ᨿᨲᩮᩣ ᨲᩴ ᨶᩥᨴ᩠ᨵᩣᩁᨱᩴ ᨩᩣᨿᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᩩᨴᩣᨿᩮ ᨨᨭ᩠ᨮᩦ, ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩥᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᩺

ᨩᩣᨲᩥᨿᩴ ᨲᩣᩅ –

មនុស្សានំ ខត្តិយោ សូរតមោ, មនុស្សេសុ ខត្តិយោ សូរតមោ.

គុណេ –

កណ្ហា គាវីនំ សម្បន្នខីរតមា, កណ្ហាគាវីសុ សម្បន្នខីរតមា.

ក្រិយាយំ –

អទ្ធិកានំ ធាវន្តោ សីឃតមោ, អទ្ធិកេសុ ធាវន្តោ សីឃតមោ.

នាមេ –

អាយស្មា អានន្ទោ អរហតំ អញ្ញតរោ, អរហន្តេសុ អញ្ញតរោ ឥច្ចាទិ.

ឥធ នានត្តសត្តមី វុច្ចតេ.

កម្មត្ថេ សត្តមី, ភិក្ខូសុ អភិវាទេន្តិ [បារា. ៣៦៥], បុត្តំ មុទ្ធនិ ចុម្ពិត្វា, បុរិសំ នានាពាហាសុ គហេត្វា [សំ. និ. ១.៩១] ឥច្ចាទិ.

អថ វា 'មុទ្ធនិ, ពាហាសូ'តិ អាធារេ ឯវ ភុម្មំ. យថា? រុក្ខមូលេ តិដ្ឋតិ, រុក្ខេ លេន្តេ តិដ្ឋតិ, បុរិសំ សីសេ បហរតិ, ភាវត្ថំ បាទេសុ ចរតិ.

ការណេ ច សត្តមី, ហត្ថេសុ បិណ្ឌាយ ចរន្តិ [មហាវ. ១១៥], បត្តេសុ បិណ្ឌាយ ចរន្តិ, បទេសុ គច្ឆន្តិ, សោបិ មំ អនុសាសេយ្យ, សម្បដិច្ឆាមិ មត្ថកេ [មិ. ប. ៩.៣.៦].

សម្បទានេ ច សត្តមី, សង្ឃេ ទិន្នំ មហប្ផលំ, សង្ឃេ គោតមី ទទេយ្យាសិ, សង្ឃេ ទិន្នេ អហញ្ចេវ បូជិតោ ភវិស្សាមិ [ម. និ. ៣.៣៧៦], វិចេយ្យ ទានំ ទាតព្ពំ, យត្ថ ទិន្នំ មហប្ផលំ [បេ. វ. ៣៣៥]. ឯតេសុ បន និមិត្តសត្តមីបិ យុជ្ជតិ.

អបាទានេ ច សត្តមី, កទលីសុ គជេ រក្ខន្តិ ឥច្ចាទិ.

សាមិស្សរាទិយោគេ បន ឆដ្ឋី សត្តមី ច ហោតិ, គុន្នំ សាមិ, គោសុ សាមិ, គុន្នំ ឥស្សរោ, គោសុ ឥស្សរោ, គុន្នំ អធិបតិ, គោសុ អធិបតិ, គុន្នំ ទាយាទោ, គោសុ ទាយាទោ, គុន្នំ សក្ខិ, គោសុ សក្ខិ, គុន្នំ បតិភូ, គោសុ បតិភូ, គុន្នំ បសុតោ, គោសុ បសុតោ, អាយុត្តោ កដករណស្ស, អាយុត្តោ កដករណេតិ, ឯតេសុ បន សម្ពន្ធេ ឆដ្ឋី, វិសយាធារេ សត្តមី។ ញាណស្មិំ បសន្នោ, ញាណស្មិំ ឧស្សុក្កោតិ វិសយាធារេ សត្តមី។ ញាណេន បសន្នោ, ញាណេន ឧស្សុក្កោតិ ករណេ តតិយា។

២២៨។ សត្តម្យាធិក្យេ[ក។ ២១៤; រូ។ ២២៨; នី។ ៦៤៥; ចំ។ ២។១។៦០; បា។ ២។៣។៩; ១។៤។៨៧]។

អធិកភាវត្ថេ ឧបេន យុត្តា លិង្គម្ហា សត្តមី ហោតិ។

ឧប ខារិយំ ទោណោ, ឧប និក្ខេ កហាបណំ, អតិរេកទោណា ខារី, អតិរេកកហាបណំ និក្ខន្តិ វុត្តំ ហោតិ។

២២៩។ សាមិត្តេធិនា[ចំ។ ២។១។៦១; បា។ ២។៣។៩; ១។៤។៩៧]។

សាមិភាវត្ថេ អធិនា យុត្តា លិង្គម្ហា សត្តមី ហោតិ។

អធិ ព្រហ្មទត្តេ បញ្ចាលា, អធិ បញ្ចាលេសុ ព្រហ្មទត្តោ, អធិ ទេវេសុ ពុទ្ធោ។ តត្ថ ‘អធិ ព្រហ្មទត្តេ បញ្ចាលា’តិ ព្រហ្មទត្តិស្សរា បញ្ចាលរដ្ឋវាសិនោតិ វទន្តិ, ‘បញ្ចាលា’តិ វា ជនបទនាមត្តា ពហុវចនំ, កទាចិ បញ្ចាលរាជា ព្រហ្មទត្តោ កាសិរដ្ឋេ ឥស្សរោ, កទាចិ ព្រហ្មទត្តោ បញ្ចាលរដ្ឋេ ឥស្សរោតិ អត្ថោ។

២៣០។ សព្វាទិតោសព្វា[ចំ។ ២។១។៧២; បា។ ២។៣។២៧]។

ហេត្វត្ថេហិ យោគេ សព្វាទីហិ សព្វនាមេហិ ហេត្វត្ថេ សព្វា វិភត្តិយោ ហោន្តិ។

កិំ ការណំ, កេន ការណេន [ជា។ អដ្ឋ។ ៤។១៥ មាតង្គជាតកវណ្ណនា], កិំ និមិត្តំ, កេន និមិត្តេន, កិំ បយោជនំ, កេន បយោជនេន, កេនដ្ឋេន [ធ។ ស។ អដ្ឋ។ និទានកថា], កេន វណ្ណេន [សំ។ និ។ ១។២៣៤], កិមត្ថំ, កុតោ និទានំ [បារា។ ៤២], កិស្ស ហេតុ [បារា។ ២៥], កស្មិំ និទានេ, ឯតស្មិំ និទានេ [បារា។ ៤២], ឯតស្មិំ បករណេ [បារា។ ៤២] ឥច្ចាទិ។

សត្តមីវិភត្តិរាសិ និដ្ឋិតោ។

ញាតិ និទ្ធត្តឌីបតិឃា ភាយ យោក្កល្លាភឌីបតិឃា

ការកកល្ដោ តិជ្ជីតោ់

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៣. សមាសកណ្ឌ

អថ យុត្តត្ថានំ ស្យាទ្យន្តបទានំ ឯកត្ថីភាវោ វុច្ចតេ. ឯកត្ថីភាវោតិ ច ឥធ សមាសោ វុច្ចតិ. សោ ច សមាសោ ឆព្ពិធោ អព្យយីភាវោ, តប្បុរិសោ, កម្មធារយោ, ទិគុ, ពហុព្ពីហិ, ទ្វន្ទោតិ.

អព្យយីភាវសមាស

តត្ថ អព្យយីភាវោ បុព្ពំ វុច្ចតេ. ព្យយោ វុច្ចតិ វិការោ, នត្ថិ ព្យយោ ឯតស្សាតិ អព្យយោ, អព្យយោ ហុត្វា ភវតីតិ អព្យយីភាវោ, នានាលិង្គ, វិភត្តិ, វចនេសុ រូបវិការរហិតោ ហុត្វា ភវតីតិ អត្ថោ, សព្ពលិង្គ,-វិភត្តិ, វចនេសុបិ ឯករូបេន បវត្តតីតិ វុត្តំ ហោតិ.

អព្យយត្តំ ច ឧបសគ្គនិបាតានំ ឯវ តាវំ, អយំ បន បកតិ អព្យយំ ន ហោតិ, អសង្ខ្យេហិ សហ ឯកត្ថតាវសេន អព្យយំ ហោតិ, ឥតិ អនព្យយម្បិ អព្យយំ ភវតីតិ អព្យយីភាវោ.

២២១. ស្យាទិស្យាទិនេកត្ថំ[ក. ២១៤; រូ. ២២១; នី. ៤៦៧; ចា. ២.២.១; បា. ២.១.៣].

អធិការសុត្តមិទំ. ស្យាទិ វុច្ចតិ ស្យាទ្យន្តបទំ, ‘ស្យាទិនា’តិ ស្យាទ្យន្តបទេន, ឯកោ អត្ថោ យស្ស តំ ឯកត្ថំ, ស្យាទិបទំ ស្យាទិបទេន សហ ឯកត្ថំ ហោតីតិ អត្ថោ.

ឯត្ថ ច ‘ស្យាទី’តិ វចនេន ឧបសគ្គ, និបាតេហិ សទ្ធិំ សព្ពានិ នាមិកបទានិ នាមបដិរូបកានិ ច សង្គណ្ហាតិ, ត្យាទ្យន្តបទានិ និវត្តេតិ.

តត្ថ នាមបដិរូបកានិ នាម ‘យេចាចនកឆ្យា’ ឥច្ចាទីនិ. តថា សញ្ញាសទ្ទកាចំ បត្តានិ “អត្ថិបច្ចយោ, នត្ថិបច្ចយោ, អត្ថិខីរា ព្រាហ្មណី, អញ្ញាសិកោណ្ឌញ្ញោ, យក្កលិកោវាសោលី” ឥច្ចាទីសុ ‘អត្ថិ’ ឥច្ចាទីនិ.

‘ឯកត្ថ’ន្តិ ឯតេន ទ្វន្ទសមាសេបិ បទានំ ឯកត្ថំ, ឯកយាទិការេន ឯកត្ថីភាវោ ហុត្វា ហោតីតិ.

២២២. អសង្ខ្យំវិភត្តិសម្បត្តិសមីបសាកល្យាភាវយថាបច្ឆាយុគបទត្ថេ[ក. ២១៥; រូ. ២២០; នី. ៤៥៤; ចា. ២.២.២; បា. ២.១.៤].

‘ᩋᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿ’ᨶ᩠ᨲᩥ ᩁᩪᨸᩈᨦ᩠ᨡᨸᩴ ᨶᩥᨸ᩠ᨹᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᩉᩥ ᨶᨿᩮᨶ ᩉᩥ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᩋᩉᩮᨲᩩᨠᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᨸᨧ᩠ᨧᨿ ᩁᩪᨸᨶᩥᨠᩣᩁᩁᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ‘ᩋᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿ’ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᨶᩥᨠ᩠ᨡ᩠ᨿᩮᨲ᩠ᩅ, ᩈᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨿᩮᨲ᩠ᩅ, ᩈᨷᩦᨸᩮᨲ᩠ᩅ, ᩈᩣᨠᩃ᩠ᨿᩮᨲ᩠ᩅ, ᩋᨠᩣᨧᩮᨲ᩠ᩅ, ᨿᨨᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅ, ᨸᨮᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅ, ᨿᩩᨠᨸᨶᩮᨲ᩠ᩅ ᨸᨧᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᨲᩣᨿ ᩈ᩠ᨿᩣᨶᩥᨸᩴ ᩋᨶᩮᨬ᩠ᨬᩣᨲ ᩈ᩠ᨿᩣᨶᩥᨸᨶᩮᨶ ᩈᩉ ᩃᩮᩣᨠᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᨶᨿᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᨧᨶᩮᨶ ‘ᩋᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩮ’ᨲᩥ ᨧ ‘ᩋᨸ᩠ᨿᨾᩥᨠᩣᩁᩮᩣ’ᨲᩥ ᨧ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨

ᨶᩥᨠ᩠ᨡ᩠ᨿᩮᨲ᩠ᩅ ᨲᩣᩅ –

ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩴ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲ ᨧ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨲᩮᩣ ᩈᩥ, ᨲᩔ ‘ᩋᩈᨦ᩠ᨡᩮᨲ᩠ᨿᩉᩥ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᩈ’ᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩩᩅᨲ᩠ᨲᨶ ᩃᩮᩣᨸᩥ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨲᩮᩣ ᩈᩩ, ‘ᩋᨶᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩈᩩ’ᨲᩥ ᩅᩤᨠ᩠ᨿᩴ, ᨲᩔ ᨧ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᨠᩮᨨᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩈᨿᩣᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨸᨶᩮᨶ ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᩣ ᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ “ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨣᨲᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩤ “ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨧᨶᨲᨸᨨᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩤ “ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩴ ᨧᨶᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩤ, ᨲᨲᩮᩣ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ ᩃᩮᩣᨠᨲ᩠ᨲᩈᨬ᩠ᨬᩣ, ᨶᩥᨿᨾᩥᨲᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ ᩋᩈᨦ᩠ᨡᩮᨿ᩠ᨿᨠᨲ᩠ᨲᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᨧ ᨠᩁᩦᨿᨲᩮ, ᩃᩮᩣᨠᨲ᩠ᨲᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨸᨶ ᨠᨲᩣᨿ ᩅᩤᨠ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᩃᩮᩣᨠᨲ᩠ᨲᨸᨶᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᨳᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᨿᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᩣᨿ᪨

ᨶᩥᨴᩣᨶᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨿᩮᩣᨣᩣᩁᩉᨲ᩠ᨲᩣ ᩃᩮᩣᨸᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᩣ᪨

᪑᪑᪑᪨ ᩃᩮᩣᨠᨲ᩠ᨲᨲᩣᨿᩴ[ᨠ᪨ ᪑᪑᪙; ᩈ᪨ ᪑᪑᪑; ᨶᩦ᪨ ᪙ᩃᩥ; ᨧᩴ᪨ ᪑᪨᪐᪨᪑ᨸ; ᨸᩦ᪨ ᪑᪨᪓᪨ᩃᩥ; ᪐᪨᪑᪨᪓ᩈ, ᪓᪙]᪨

ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᨿᩮᩈᩴ ᨲᩣᨶᩥ ᩃᩮᩣᨠᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ, ‘ᩋᨲ᩠ᨳᩮ’ᨲᩥ ᨧᩮᨲ᩠ᨲ ᨸᨶᩔᩁ ᨠᨲ᩠ᨲ, ᨠᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥᨠᩣᩁᩮᨶ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᩣ ᨸᨴᩣᨶᩮᨲ᩠ᩅ ᩃᩮᩣᨧ ᨧᩮᨶᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨲᨳᩣ ᩉᩥ ‘ᩁᩣᨩᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ’ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩈᨴ᩠ᨴᩮᨲ᩠ᩅ ᩃᩮᩣᨧ ᨲᨳᩣᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᩁᩣᨩᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ, ᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᨧᨶᨲᩅᩤᨠ᩠ᨿᩴ ᨲᩣᨿ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᨲ᩠ᩅᩉᩥ ᩃᩮᩣᨧ ᩈᩥᨴ᩠ᨵᩥ, ᨲᨳᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨳᩣ, ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨧ ‘ᩁᩣᨩᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ’ᨲᩥ ᩃᩮᩣᨲᩴ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩈᨴ᩠ᨴᩔᩮᩅ ᨲᩣᨿᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᩁᩣᨩᩈᨴ᩠ᨴᩔ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᨸᨴᩣᨶᨽᩪᨲᩮᩣ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩃᩮᩣᨧ ᨲᩮᨶᩴ ᨮᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨴ᩠ᨴᩣᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᨲᩣᨿ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᩁᩣᨩᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣᨲᩥ, ᩃᩮᩣᨠᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨠᩣᩁᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᨲ᩠ᨲᨲᩣ, ᩃᩮᩣᨠᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᩥᨶᩥᨴᩮᩣ ᩈᨿᩣᩈᩮᩣ, ᨲᨴ᩠ᨵᩥᨲᩮᩣ, ᨴᩣᨲᩩᨸᨧ᩠ᨧᨿᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨧᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩥᩔᩴ ᨲᩥᨶᩥᨴᩣᨿᩴ ᩃᩮᩣᨠᨲ᩠ᨲᩣᨿᩴ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᩈᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩈ᩠ᨿᩣᨶᩥᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩃᩮᩣᨸᩥ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨶᩥᨿᨾᩥᨲᩣ ᩈᩩᩔ ᩃᩮᩣᨸᩥ᪨ ᨻᩉᩩᩃᩣᨵᩥᨠᩣᩁᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨶ ᩋᩃᩩᨲ᩠ᨲᩈᨿᩣᩈᩮᩣᨸᩥ ᨴᩥᩔᨲᩥ᪨

᪑᪑᪓᪨ ᨲᩴ ᨶᨸᩩᩴᩈᨠᩴ[ᨠ᪨ ᪑᪑᪐; ᩈ᪨ ᪑᪑᪓; ᨶᩦ᪨ ᪙ᨸᩴ; ᨧᩴ᪨ ᪑᪨᪑᪨᪐᪓; ᨸᩦ᪨ ᪑᪨᪓᪨᪐ᨸᩴ]᪨

ᨲᩴ ᩋᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᨲᩣᨿ ᩃᩮᩣᨠᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᨸᩩᩴᩈᨠᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨶᩥᨿᨾᩥᨲᩣ ᩋᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩈᨴ᩠ᨴᩔ ᨶᨸᩩᩴᩈᨠᨠᩣᨧᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᩈ᩠ᨿᩣᨴ᩠ᨿᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥ᪨

᪑᪑᪓ᩈ᪨ ᩈ᩠ᨿᩣᨶᩥᩈᩩ ᩁᩔᩮᩣ[ᨠ᪨ ᪑᪓᪑; ᩈ᪨ ᪑᪑ᩃᩥ; ᨶᩦ᪨ ᩃᩥ᪑᪓; ᨧᩴ᪨ ᪑᪨᪑᪨ᨸ᪓; ᨸᩦ᪨ ᪐᪨᪑᪨᪓ᩃᩥ]᪨

ᨶᨸᩩᩴᩈᨠᩔ ᩃᩮᩣᨠᨲ᩠ᨲᩔ ᩁᩔᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈ᩠ᨿᩣᨶᩥᩈᩩ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩈᩩᨲᩥ ᨶᩥᨿᨾᩥᨲᩣ ᩋᩣᨠᩣᩁᩔ ᩁᩔᩮᩣ᪨

១១៩។ បុព្ពុឡ្ហាយាធិនោតា[ក។ ១៣១; ន្ទ។ ១១ប័; តី។ ១លិ៍; ឆំ។ ១។៧។៣០; បា។ ៧។៧។៣៨]។

បុព្ពអយាធិ ភាយ បុព្ពបងត្តបឆាតក្ខោតា អសង្ក្លប្បយាសោ ចុច្ចតិ, តតោ បរានំ សព្ពានំ ចិកត្តិតំ លេសិបេ ហោតិ, អាធិសន្តេត ធេត្ត បឍយាចិកត្តិបិ កឃ្យតិ។ អឆ ចា អយាធិ ចុច្ចតិ តប្បុទិសោ, តតោ បុព្ពំ ភាយ អសង្ក្លប្បយាសោ, ឋាតិ អយាធិនោតា បុព្ពក្ខុតា អសឡ្ហក្លាត្តា បរានំ សព្ពានំ ចិកត្តិតំ លេសិបេ ហោតីតិ ឋាយិតា អសិត្តិសន្តេតា សព្ពចិកត្តិតំ លេសិបេ។

អសិត្តិ តិដ្ឋតិ, ឋាត្តិសុ បចត្តា កឆា តិដ្ឋតីតិ អត្តោ។ អសិត្តិ តិដ្ឋត្តិ, ឋាត្តិសុ បចត្តា កឆាសោឃា តិដ្ឋត្តីតិ អត្តោ។ ឲុស តសោឃា សេសចិកត្តិសុ សេសចឆតេសុ សេសលិក្ខេសុ ច។ ឲុចំ សព្ពលិក្ខេសុ សព្ពចិកត្តិសុ សព្ពចឆតេសុ ច ឲុកោតេច ន្ទុបេត តិដ្ឋតិ, តស្វា អឃំ សយាសោ ន្ទុបចិការទហិតត្តា ‘អត្យឃីការចោ’តិ ចុច្ចតិ។

ឲត្ត ច ចិកត្យត្តា ភាយ “អសិត្តិ, ឆាហិកាយំ, ក្លុបទិកក្ក” យិច្ចាទីសុ សយ្យត្យាទីហិ ចិសេសតោហិ ទហិតោ កោចលេ ចិកត្តិតំ អត្តោ ចុច្ចតិ។ ចិក្កហេ បត “កឆា, បចត្តា” ឋាច្ចាទីតិ សយាសបាយត្តិឃេត ចិចិតាតិ អត្តបងាតិ ភាយ, អសិសន្តស្ស អត្តបងាតីតិបិ ចឥត្តិ។ ឲុចំ អសិក្យាទិ, អសិចឆុ, អសិឌព្ពុឋាច្ចាទិ។

អត្តតិ បចតោត្តា ឆសេយ្យា, បចត្តា ចាឆយ្យាតិ អត្តេ ចិកត្តិតំ លេសេប កតោ អសិអត្តសន្តស្ស តប៉ុសកកាចំ កត្វា តតោ ឃ្យាត្យប្បត្តិ, ‘បុព្ពុឡ្ហាយាធិនោតា’តិ ឃ្យាទីតំ លេសេប សយ្យត្តោ –

១១លិ។ភាតោតាយបច្ចាយិឃា[ក។ ១៣៨; ន្ទ។ ១១៩; តី។ លិ១១; ឆំ។ ១។៧។៣៨; បា។ ១។៣។ប័១; ឃុ។ ៣។១។១លិ៍៣]។

អកាទត្តយ្យាអសឡ្ហក្លាត្តា បទំ សព្ពានំ ចិកត្តិតំ លេសិបេ ត ហោតិ, បច្ចាយិចឌ្ឍិតាតំ ចិកត្តិតំ អំ ហោតិ។

អញ្ញត្តំ ឆសេយ្យា ឌាឃតិ, អញ្ញត្តំ ឆយ្យា ឌាឃត្តិ, អញ្ញត្តំ ឆយ្យំ បឃ្យតិ, អញ្ញត្តំ ឆសេយ្យ បឃ្យត្តិ។

អបច្ចាយិឃាតិ កឹ? អញ្ញត្តា អសេបតិ, អញ្ញសេត្តហិ អសេបតិ។

១១ប័។ចា តតិឃាសត្តយីតំ[ក។ ១៣៨; ន្ទ។ ១១៩; តី។ លិ១១; ឆំ។ ១។៧។៣១; បា។ ១។៣។ប័៣; ឃុ។ ៣។១។១លិ៍៍]។

អកាទត្តយ្យាអសឡ្ហក្លាត្តា បទំ តតិឃា, សត្តយីតំ ចិកសេយ្យត អំ ហោតិ។

អជ្ឈត្តំ ធម្មេន វត្តតិ អជ្ឈត្តេន វា, អជ្ឈត្តំ ធម្មេហិ វត្តតិ អជ្ឈត្តេហិ វា, អជ្ឈត្តំ ធម្មស្ស ទេតិ, អជ្ឈត្តំ ធម្មានំ ទេតិ, អជ្ឈត្តា ធម្មា អបេតិ, អជ្ឈត្តេហិ ធម្មេហិ អបេតិ, អជ្ឈត្តំ ធម្មស្ស សន្តកំ, អជ្ឈត្តំ ធម្មានំ សន្តកំ, អជ្ឈត្តំ ធម្មេ តិដ្ឋតិ អជ្ឈត្តេ វា, អជ្ឈត្តំ ធម្មេសុ តិដ្ឋតិ អជ្ឈត្តេសុ វា។ ឯត្ថ ច ‘អជ្ឈត្តំ ធម្មោ’តិ អជ្ឈត្តភូតោ ធម្មោ, ‘អជ្ឈត្តំ ធម្មា’តិ អជ្ឈត្តភូតា ធម្មា ឥច្ចាទិនា អត្ថោ វេទិតព្វោ។ អត្តានំ អធិកិច្ច បវត្តោ បវត្តាតិ វា វុត្តេបិ អត្តស្ស អាធារការោវ សិជ្ឈតិយេវ។ ឯវំ អធិចិត្តំ, អត្តនិ វិសុំ វិសុំ បវត្តំ បវត្តានិ វា បច្ចត្តំ។ ឯត្ថ ច “អជ្ឈត្តំ អភិនិវិសិត្វា អជ្ឈត្តំ វុដ្ឋាតិ, ពហិទ្ធា អភិនិវិសិត្វា អជ្ឈត្តំ វុដ្ឋាតី”តិ [ធ. ស. អដ្ឋ. ១៣០; សំ. និ. អដ្ឋ. ១.១.១១] បាឋោ អត្ថិ, តស្មា បច្ចាមិយា អំភាវវជ្ជនំ អប្បកត្តាតិ ទដ្ឋព្ពំ។ “អជ្ឈត្តា ធម្មា, ពហិទ្ធា ធម្មា”តិ [ធ. ស. តិកមាតិកា ១០] បាឋោ អត្ថិ, តស្មា បឋមាទិនយម្បិ វិកប្បោ លព្ភតីតិ។

សម្បត្តិអត្ថេ –

សម្បន្នំ ព្រហ្មំ សព្រហ្មំ, ‘ព្រហ្ម’ន្តិ វេទោ វុច្ចតិ។ ឯត្ថ ច ‘អការេ សកត្ថស្សា’តិ សុត្តេន សហសទ្ទស្ស សាទេសោ, ភិក្ខានំ សមិទ្ធិ សុភិក្ខំ, ‘ស្យាទីសុ រស្សោ’តិ សុត្តេន នបុំសកស្ស រស្សត្តំ។

សមីបេ –

នគរស្ស សមីបំ ឧបនគរំ, កុម្ភស្ស សមីបំ ឧបកុម្ភំ, មណិកាយ សមីបំ ឧបមណិកំ, វធុយា សមីបំ ឧបវធុ, គុន្នំ សមីបំ ឧបគុ, ‘គោស្សុ’តិ សុត្តេន ឱស្ស ឧត្តំ។

សាកល្យេ –

តិណេន សហ សកលំ សតិណំ, តិណេន សទ្ធិំ សកលំ វត្ថុំ អជ្ឈោហរតីតិ អត្ថោ។ សហសទ្ទស្ស សាទេសោ។

អភាវេ –

មក្ខិកានំ អភាវោ និម្មក្ខិកំ, ទរថានំ អភាវោ និទ្ទរថំ, ភិក្ខានំ អភាវោ ទុព្ភិក្ខំ, អភាវត្ថោបិ ទុសទ្ទោ អត្ថិ។ យថា? ទុស្សីលោ ទុប្បញ្ញោតិ។ ឯត្ថ ច ‘សម្បន្នំ ព្រហ្ម’ន្តិអាទិនា សទ្ទន្តរយោគេសុ អត្ថវចនំ សទ្ទត្ថវិភាវនមត្តំ។ សុត្តន្តេសុ បន ទេសនំ បទានំ យុត្តំ អភិធេយ្យត្ថំ ញាត្វា តទនុរូបំ អត្ថវចនម្បិ វេទិតព្វំ។

យថាសទ្ទេត្វ –

រូបស្ស សភាវស្ស យោគ្យំ អនុរូបំ, អត្តានំ អត្តានំ បដិច្ច បច្ចត្តំ, អឌ្ឍមាសំ អឌ្ឍមាសំ អនុគតំ អន្វឌ្ឍមាសំ, ឃរំ ឃរំ អនុគតំ អនុឃរំ, វស្សំ វស្សំ អនុគតំ អនុវស្សំ, ជេដ្ឋានំ អនុបុព្ពំ អនុជេដ្ឋំ, សត្តិយា អនុរូបំ យថាសត្តិ, ពលស្ស អនុរូបំ យថាពលំ, កមស្ស អនុរូបំ យថាក្កមំ។ ឯវំ យថាសង្ខ្យំ យថាលាភំ។ សោតស្ស បដិលោមំ បដិសោតំ, បដិវាតំ, បដិសត្ថុំ។

បច្ឆាបទេត្វ –

រថស្ស បច្ឆា អនុរថំ។

យុគន្ធតោ បទេត្វា យុគបទេត្វា, សហការិអត្ថទ្វយស្សេតំ នាមំ។ តត្វ អសតិបិ ទេសេ សហ បវត្តំ ឥត្ថំ សវក្កំ, គវាទ្ធេន យុគវអបវត្តំ វាតុវេចស្ស វក្កាទ្ធន្តិបិ វត្តិ [យុគបទេត្វ សវក្កំ តិវេហិ, (មោគ្គល្លានវុត្តិយំ)។ វេក្កេន យុគបត វេហិ សវក្កំ, (មុគ្ធពោធវុត្តិយំ)។ ហេ ពិសឃុ! វេក្កេន សហ យុគបទេគការេន ករំ នាមយំ (មុគ្ធពោធដីកាយំ ១១៩ បិដ្ឋេ)], សហស្ស សត្តំ។

១១៨។ យថា នតុល្យេ[ក។ ៣២៨; រូ។ ៣៣០; នី។ ៦៥៩; ចំ។ ២។២។១; បា។ ២។១។៧]។

តុល្យតោ អញ្ញស្មិំ អត្ថេ បវត្តោ យថាសទ្ទោ ស្យាទិនា សហ ឯកត្ថោ ហោតិ [មោគ្គល្លានេ អញ្ញថាវុត្តិ ទស្សិតា]។

យថាសត្តិ, យថាពលំ, យថាក្កមំ, យេ យេ វុឌ្ឍា យថាវុឌ្ឍំ, វុឌ្ឍានំ បដិបាដិ វា យថាវុឌ្ឍំ។

តុល្យេតិ កិំ? យថា ទេវទត្តោ, តថា យញ្ញទត្តោ។

១១៩។ យាវាវធារណេ[ក។ ៣២៨; រូ។ ៣៣០; នី។ ៦៥៩; ចំ។ ២។២។៥; បា។ ២។១។៨]។

អវធារណំ វុច្ចតិ បរិច្ឆិន្ទនំ, អវធារណេ បវត្តោ យាវសទ្ទោ ស្យាទិនា សហ ឯកត្ថោ ភវតិ។

យត្តកំ អត្ថោ វត្តតីតិ យាវទត្ថំ, ទានមេយំ យត្តកំ ជីវោ វត្តតីតិ យាវជីវំ, យត្តកំ អាយុ វត្តតីតិ យាវតាយុកំ, តត្តកំ, កត្តកំ, អាគមយំ។

᪒᪓᪑᪨ ᨸᩁ᩠ᨿᨸᩣᨻᩉᩥᨲᩥᩁᩮᩣᨸᩩᩁᩮᨸᨧ᩠ᨨᩣ ᩅᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᨾ᩠ᨿᩣ[ᨠ᪨ ᪒᪑᪘; ᩁᩪ᪨ ᪒᪒᪐; ᨶᩦ᪨ ᪖᪘᪖; ᨧᩴ᪨ ᪒᪨᪒᪨᪗; ᨸᩣ᪨ ᪒᪨᪑᪨᪑᪒, ᪑᪓; 'ᨸᩁ᩠ᨿᨸᩣ...' (ᨻᩉᩪᩈᩩ)]᪨

ᨸᩁᩥ, ᩋᨸ, ᩋᩣᨻᩉ᩠ᨿᩣᨴᨿᩮᩣ ᩈᨴ᩠ᨴᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᨾ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᩈ᩠ᨿᩣᨴᩥᨶᩣ ᩈᩉ ᩑᨠᨲ᩠ᨳᩣ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ᪨

ᨸᨻ᩠ᨻᨲᨲᩮᩣ ᨸᩁᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᩣ ᩅᩔᩦᨲᩥ ᨴᩮᩅᩮᩣ ᨸᩁᩥᨸᨻ᩠ᨻᨲᩴ ᨸᩁᩥᨸᨻ᩠ᨻᨲᩣ ᩅᩣ, ᨸᨻ᩠ᨻᨲᩴ ᩅᨩ᩠ᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩔᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨸᨻ᩠ᨻᨲᨲᩮᩣ ᨻᩉᩥᨴ᩠ᨵᩣ ᩋᨸᨸᨻ᩠ᨻᨲᩴ ᩋᨸᨸᨻ᩠ᨻᨲᩣ ᩅᩣ, ᨸᩣᨭᩃᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᨻᩉᩥᨴ᩠ᨵᩣ ᩅᩔᩦᨲᩥ ᨴᩮᩅᩮᩣ ᩋᩣᨸᩣᨭᩃᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩣᨸᩣᨭᩃᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩣ, ᩋᩣᨠᩩᨾᩣᩁᩮᩉᩥ ᨠᨧ᩠ᨧᩣᨿᨶᩔ ᨿᩈᩮᩣ ᩅᨲ᩠ᨲᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᨠᩩᨾᩣᩁᩴ ᩋᩣᨠᩩᨾᩣᩁᩣ ᩅᩣ, ᩋᩣᨽᩅᨣ᩠ᨣᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨿᩈᩮᩣ ᩅᨲ᩠ᨲᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᨽᩅᨣ᩠ᨣᩴ ᩋᩣᨽᩅᨣ᩠ᨣᩣ ᩅᩣ, ᩋᩣᨸᩥᩃᨠᩮᩣᨭᩥᨿᩣ ᩈᨴᩮᩣᩃᨠᩣᨿᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᨸᩥᩃᨠᩮᩣᨭᩥᨠᩴ, ᨣᩣᨣᨿᩮᩣ᪨ ᨣᩣᨾᨲᩮᩣ ᨻᩉᩥ ᨻᩉᩥᨣᩣᨾᩴ ᨻᩉᩥᨣᩣᨾᩣ ᩅᩣ, ᩑᩅᩴ ᨻᩉᩥᨶᨣᩁᩴ, ᨻᩉᩥᩃᩮᨱᩴ, ᨸᨻ᩠ᨻᨲᨲᩮᩣ ᨲᩥᩁᩮᩣ ᨲᩥᩁᩮᩣᨸᨻ᩠ᨻᨲᩴ ᨲᩥᩁᩮᩣᨸᨻ᩠ᨻᨲᩣ ᩅᩣ, ᩑᩅᩴ ᨲᩥᩁᩮᩣᨸᩣᨠᩣᩁᩴ, ᨲᩥᩁᩮᩣᨠᩩᨯ᩠ᨯᩴ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ 'ᨲᩥᩁᩮᩣ'ᨲᩥ ᨸᩁᨽᩣᨣᩮ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᨽᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᩉᩣ ᨸᩩᩁᩮ ᨸᩩᩁᩮᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩩᩁᩮᨽᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩣ, ᩋᩁᩩᨱᨾ᩠ᩉᩣ ᨸᩩᩁᩮ ᨸᩩᩁᩣᩁᩩᨱᩴ ᨸᩩᩁᩣᩁᩩᨱᩣ ᩅᩣ, ᨽᨲ᩠ᨲᩔ ᨸᨧ᩠ᨨᩣ ᨸᨧ᩠ᨨᩣᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨧ᩠ᨨᩣᨽᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩣ᪨

᪒᪓᪒᪨ ᩈᨾᩦᨸᩣᨿᩣᨾᩮᩈ᩠ᩅᨶᩩ[ᨠ᪨ ᪒᪑᪘; ᩁᩪ᪨ ᪒᪒᪐; ᨶᩦ᪨ ᪖᪘᪖; ᨧᩴ᪨ ᪒᪨᪒᪨᪘; ᨸᩣ᪨ ᪒᪨᪑᪨᪑᪕, ᪑᪖]᪨

ᩈᨾᩦᨸᩮ ᩋᩣᨿᩣᨾᩮ ᨧ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨶᩩᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩈ᩠ᨿᩣᨴᩥᨶᩣ ᩈᩉ ᩑᨠᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨽᩅᨲᩥ ᩅᩣ᪨

ᩅᨶᩔ ᩈᨾᩦᨸᩴ ᩋᨶᩩᩅᨶᩴ, ᩋᩈᨶᩥ ᩋᨶᩩᩅᨶᩴ ᨣᨲᩣ, ᨣᨦ᩠ᨣᩴ ᩋᨶᩩᨿᩣᨲᩣ ᩋᨶᩩᨣᨦ᩠ᨣᩴ, ᨻᩣᩁᩣᨱᩈᩦ᪨

᪒᪓᪓᪨ ᩒᩁᩮᨸᩁᩥ ᨸᨭᩥ ᨸᩣᩁᩮ ᨾᨩ᩠ᨫᩮᩉᩮᨭ᩠ᨮᩩᨴ᩠ᨵᩣᨵᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᨨᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ[ᨠ᪨ ᪒᪑᪘; ᩁᩪ᪨ ᪒᪒᪐; ᨶᩦ᪨ ᪖᪘᪖; ᨧᩴ᪨ ᪒᪨᪒᪨᪑᪑; ᨸᩣ᪨ ᪒᪨᪑᪨᪑᪘;
'ᩒᩁᩮᨸᩁᩥ...' (ᨻᩉᩪᩈᩩ)]᪨

ᩒᩁᩣᨴᨿᩮᩣ ᩈᨴ᩠ᨴᩣ ᨨᨭ᩠ᨮᩥᨿᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᩈ᩠ᨿᩣᨴᩥᨶᩣ ᩈᩉ ᩑᨠᨲ᩠ᨳᩣ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ᪨

ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᩒᩁᩮ, ᨸᩣᩁᩮ, ᨾᨩ᩠ᨫᩮᩈᩩ 'ᨲᨴᨾᩥᨶᩣᨴᩦᨶᩦ'ᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩑᨠᩣᩁᩮᩣ, ᨣᨦ᩠ᨣᩣᨿ ᩒᩁᩴ ᩒᩁᩮᨣᨦ᩠ᨣᩴ, ᩈᩥᨡᩁᩔ ᩏᨸᩁᩥ ᩏᨸᩁᩥᩈᩥᨡᩁᩴ᪨ ᩑᩅᩴ ᩏᨸᩁᩥᨸᩣᩈᩣᨴᩴ, ᩏᨸᩁᩥᨾᨬ᩠ᨧᩴ, ᩏᨸᩁᩥᨸᨻ᩠ᨻᨲᩴ, ᩈᩮᩣᨲᩔ ᨸᨭᩥᩃᩮᩣᨾᩴ ᨸᨭᩥᩈᩮᩣᨲᩴ᪨ ᩑᩅᩴ ᨸᨭᩥᩅᩣᨲᩴ, ᨿᨾᩩᨶᩣᨿ ᨸᩣᩁᩴ ᨸᩣᩁᩮᨿᨾᩩᨶᩴ, ᨣᨦ᩠ᨣᩣᨿ ᨾᨩ᩠ᨫᩴ ᨾᨩ᩠ᨫᩮᨣᨦ᩠ᨣᩴ, ᨸᩣᩈᩣᨴᩔ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣᨸᩣᩈᩣᨴᩴ, ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣᨾᨬ᩠ᨧᩴ, ᨣᨦ᩠ᨣᩣᨿ ᩏᨴ᩠ᨵᩴ ᩏᨴ᩠ᨵᨣᨦ᩠ᨣᩴ, ᨣᨦ᩠ᨣᩣᨿ ᩋᨵᩮᩣ ᩋᨵᩮᩣᨣᨦ᩠ᨣᩴ, ᨸᩣᩈᩣᨴᩔ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩣᩈᩣᨴᩴ᪨ ᩑᩅᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᨶᨣᩁᩴ, ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᩅᩔᩴ᪨

ᩅᩣᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᨣᨦ᩠ᨣᩣᩒᩁᩴ, ᨾᨩ᩠ᨫᩮᩈᨾᩩᨴ᩠ᨴᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨭ᩠ᨮᩣᨶᩥ᪨

᪒᪓᪓. ᨲᩥᨭᩛᨣ᩠ᩅᩣᨴᩦᨶᩥ[ᨠ. ᪒᪑᪘; ᩁᩪ. ᪒᪒᪐; ᨶᩦ. ᪔᪘᪗; ᨧᩴ. ᪒.᪒.᪑᪐; ᨸᩣ. ᪒.᪑.᪑᪗].

ᨲᩥᨭᩛᨣᩩᨸ᩠ᨸᨽᩩᨲᩦᨶᩥ ᩋᩈᩘᨡ᩠ᨿᨲ᩠ᨳᩮ ᩈᩥᨴ᩠ᨵᩣ.

ᨲᩥᨭᩛᨶ᩠ᨲᩥ ᨣᩣᩅᩮᩣ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩣᩃᩮ ᨲᩥᨭᩛᨣᩩ, ᩅᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᨣᩣᩅᩮᩣ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩣᩃᩮ ᩅᩉᨣᩩ, 'ᨣᩮᩣᩔᩪ'ᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨣᩔ ᨣᩩᨲ᩠ᨲᩴ. ᩋᩣᨿᨲᩦ ᨿᩅᩮᩣ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩣᩃᩮᨲᩥ ᩋᩣᨿᨲᩥᨿᩅᩮᩣ, ᨡᩃᩮ ᨿᩅᩮᩣ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩣᩃᩮᨲᩥ ᨡᩃᩮᨿᩅᩴ. ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨸᨴᩮ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩥᩋᩃᩮᩣᨸᩮᩣ. ᩃᩪᨶᩣ ᨿᩅᩣ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩣᩃᩮᨲᩥ ᩃᩪᨶᨿᩅᩴ, ᩑᨲ᩠ᨳ 'ᩃᩪᨶᩣ'ᨲᩥ ᩃᩅᩥᨲᩣ, ᩃᩪᨿᨾᩣᨶᩣ ᨿᩅᩣ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩃᩪᨿᨾᩣᨶᨿᩅᩴ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ.

ᨲᨳᩣ ᨸᩣᨲᩮᩣ ᨶᩉᩣᨲᩴ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩣᩃᩮᨲᩥ ᨸᩣᨲᨶᩉᩣᨲᩴ. ᩑᩅᩴ ᩈᩣᨿᨶᩉᩣᨲᩴ, ᨸᩣᨲᩮᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᨠᩁᨱᨠᩣᩃᩮᩣ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩣᨲᨠᩣᩃᩴ. ᩑᩅᩴ ᩈᩣᨿᨠᩣᩃᩴ, ᨸᩣᨲᩮᩣ ᩅᩔᨲᩥ ᨾᩮᨥᩮᩣ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩣᨲᨾᩮᨥᩴ. ᩑᩅᩴ ᩈᩣᨿᨾᩮᨥᩴ, ᨸᩣᨲᩮᩣ ᨣᨶ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩣᨲᨾᨣ᩠ᨣᩴ. ᩑᩅᩴ ᩈᩣᨿᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ. ᨾᩉᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨶᩣ ᨸᩣᨲᩮᩣᩈᨴ᩠ᨴᩔ ᨸᩣᨲᨲ᩠ᨲᩴ. ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ 'ᨲᩥᨭᩛᨣᩩ' ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᨶᩥ ᩅᩥᨣ᩠ᨣᩉᨲ᩠ᨳᩅᩈᩮᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᨸᨴᨲ᩠ᨳᩮ ᩈᩥᨴ᩠ᨵᩣᨲᩥ ᩅᩥᨿ ᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨬ᩠ᨬᨸᨴᩔ ᨸᨶ ᩃᩥᨦ᩠ᨣᩣᨶᩦᨲᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᨲᩮᩈᩴ ᩁᩪᨸᩅᩥᨠᩣᩁᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨻ᩠ᨿᨿᩁᩪᨸᨲ᩠ᨲᩣ ᩍᨵ ᨣᩉᩥᨲᩣᨶᩦᨲᩥ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᩈᩘᨡ᩠ᨿᩈᨾᩣᩈᨸᨴᩴ ᨶᩣᨾ ᨶᨸᩩᩴᩈᨠᩴ ᩑᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩁᩔᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ. ᩈᨲ᩠ᨲᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩦᨶᨬ᩠ᨧ ᩋᨠᩣᩁᨶ᩠ᨲᨾ᩠ᩉᩣ ᨻᩉᩩᩃᩴ ᩋᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩍᨠᩣᩁᩩᨠᩣᩁᨶ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᩃᩮᩣᨸᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ.

ᩋᨻ᩠ᨿᨿᩦᨽᩣᩅᩈᨾᩣᩈᩮᩣ ᨶᩥᨭᩛᩥᨲᩮᩣ.

ᨲᨸ᩠ᨸᩩᩁᩥᩈᩈᨾᩣᩈ

ᨴᩩᨲᩥᨿᩣᨲᨸ᩠ᨸᩩᩁᩥᩈ

ᩋᨳ ᩋᨾᩣᨴᩥᩈᨾᩣᩈᩮᩣ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩮ, ᩈᩮᩣ ᨲᨸ᩠ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣᨲᩥ ᨧ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ. ᨲᩔ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨲᨸ᩠ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ, ᨲᨸ᩠ᨸᩩᩁᩥᩈᩈᨴ᩠ᨴᩮᨶ ᩈᨴᩥᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨿᩴ ᩈᨾᩣᩈᩮᩣ ᨲᨸ᩠ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ. ᨿᨳᩣ ᩉᩥ ᨲᨸ᩠ᨸᩩᩁᩥᩈᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩅᩥᩈᩮᩈᨶᨸᨴᨲ᩠ᨳᩴ ᨩᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩈᩮᩈ᩠ᨿᨸᨴᨲ᩠ᨳᩮ ᨲᩥᨭᩛᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᩋᨿᩴ ᩈᨾᩣᩈᩮᩣᨸᩦᨲᩥ.

᪒᪓᪕. ᩋᨾᩣᨴᩥ[ᨠ. ᪒᪒᪗; ᩁᩪ. ᪒᪕᪑; ᨶᩦ. ᪗᪐᪓; ᨧᩴ. ᪒.᪒.᪑᪔].

ᩋᨾᩣᨴᩥᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩥᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩈ᩠ᨿᩣᨴ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᨸᨴᩴ ᨸᨴᩮᨶ ᩈ᩠ᨿᩣᨴ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᨸᨴᩮᨶ ᩈᩉ ᩑᨠᨲ᩠ᨳᩴ ᨽᩅᨲᩥ, ᩋᨿᨬ᩠ᨧ ᩈᨾᩣᩈᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣᩅ "ᩋᨾᩣᨴᩥᩈᨾᩣᩈᩮᩣ"ᨲᩥ ᨧ "ᨲᨸ᩠ᨸᩩᩁᩥᩈᩈᨾᩣᩈᩮᩣ"ᨲᩥ ᨧ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ. ᨸᨮᨾᩥᨲᩣ ᩋᨾᩣᨴᩥᩈᩉᩥᨲᩔ ᩅᩣᨠ᩠ᨿᩔ ᩋᨾᩣᨴᩮᨠᨲ᩠ᨳᨲ᩠ᨲᩣ ᨣᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨳᩣᨶᩴ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩦᨶᩴ ᩃᩮᩣᨸᩮᩣ, ᨲᨲᩮᩣ ᩑᨠᨲ᩠ᨳᨸᨴᨲ᩠ᨲᩣ ᩈ᩠ᨿᩣᨴ᩠ᨿᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ.

សោ បន សមាសោ ទុតិយាតប្បុរិសោ, តតិយាតប្បុរិសោ, ចតុត្ថីតប្បុរិសោ, បញ្ចមីតប្បុរិសោ, ឆដ្ឋីតប្បុរិសោ, សត្តមីតប្បុរិសោតិ ឆព្ពិធោ។ ឯកេកោបិ ចេត្ថ “និច្ចសមាសោ, អនិច្ចសមាសោ”តិ ច “លុត្តសមាសោ, អលុត្តសមាសោ”តិ ច ទុវិធោ។

តត្ថ ទុតិយាតប្បុរិសោ កត្តុវាចកេសុ គត, និស្សិត,-អតីត, អតិក្កន្ត, បត្ត, អាបន្នាទីសុ បទេសុ ហោតិ។

កាយំ គតោតិ កាយគតោ កាយំ គតោ វា។ ឯវំ អរញ្ញគតោ, ឃរគតោ, រាជានំ និស្សិតោតិ រាជនិស្សិតោ។ ឯវំ អត្ថនិស្សិតោ, ធម្មនិស្សិតោ។ ភវំ អតីតោ ភវាតីតោ។ ឯវំ ភយាតីតោ, កាលាតីតោ, ពលាតីតោ, បមាណំ អតិក្កន្តោតិ បមាណាតិក្កន្តោ, សុខំ បត្តោតិ សុខប្បត្តោ។ ឯវំ ទុក្ខប្បត្តោ, សោតំ អាបន្នោតិ សោតាបន្នោ។ ឯវំ និរោធសមាបន្នោ, អដ្ឋង្គិកំ បដិបន្នោតិ អដ្ឋង្គិកបដិបន្នោ, រថំ អារូឡ្ហោតិ រថារូឡ្ហោ, ធម្មារូឡ្ហោ, ឱឃំ តិណ្ណោតិ ឱឃតិណ្ណោ ឱឃំ តិណ្ណោ វា ឥច្ចាទិ។

កម្មុបបទេហិ កិតន្តបទេហិ បន និច្ចសមាសោយេវ, កុម្ភំ ករោតីតិ កុម្ភការោ, រថការោ, បត្តំ គណ្ហាតីតិ បត្តគ្គាហោ, អត្ថំ កាមេតីតិ អត្ថកាមោ, ធម្មកាមោ, សីលំ ធារេតីតិ សីលធរោ, ធម្មធរោ, ព្រហ្មំ ចរតិ សីលេនាតិ ព្រហ្មចារី, វេទបារំ គច្ឆតិ សីលេនាតិ វេទបារគូ, សព្វំ ជានាតីតិ សព្វញ្ញូ, អត្ថញ្ញូ, ធម្មញ្ញូឥច្ចាទិ។

ពហុលាធិការត្តា ត, តវន្តុ, តាវី, អន្ត, មាន, តុន, ត្វាន, ត្វា, តុំ, តវេបច្ចយន្តេសុ បទេសុ សមាសោ ន ហោតិ, វស្សំ វុត្ថោ, ឱទនំ ភុត្តោ, ឱទនំ ភុត្តវា, ឱទនំ ភុត្តាវី, ធម្មំ សុណន្តោ, ធម្មំ សុណមានោ ធម្មំ សោតុន, ធម្មំ សុត្វាន, ធម្មំ សុត្វា, ធម្មំ សោតុំ, ធម្មំ សោតវេ។

ឥតិ ទុតិយាតប្បុរិសោ។

តតិយាតប្បុរិស

តតិយាតប្បុរិសោ កម្មវាចកេសុ កិតន្តេសុ ច សម្បន្ន, សហគតាទីសុ ច បុព្វ, សទិស, សម, ឩនត្ថ, កលហ, និបុណ,-មិស្សក, សខិលាទីសុ ច បទេសុ ហោតិ។

ពុទ្ធេន កថិតោ ពុទ្ធកថិតោ។ ឯវំ ពុទ្ធទេសិតោ, ពុទ្ធបញ្ញត្តោ, ពុទ្ធរក្ខិតោ, សត្ថារា វណ្ណិតោ សត្ថុវណ្ណិតោ, វិញ្ញូហិ គរហិតោ វិញ្ញុគរហិតោ, វិញ្ញុបសត្ថោ, ឥស្សរេន កតំ ឥស្សរកតំ, អត្តនា កតំ សយំកតំ, បរេហិ កតំ បរកតំ, ពិត្ឋាគេយា។ សុកេហិ អាហដំ សុកាហដំ, រញ្ញា ហតោ រាជហតោ, រោគេន បីឡិតោ រោគបីឡិតោ, អគ្គិនា ទឌ្ឍោ អគ្គិទឌ្ឍោ, សប្បេន ទដ្ឋោ សប្បទដ្ឋោ, សល្លេន វិទ្ធោ សល្លវិទ្ធោ, ឥច្ឆាយ អបកតោ អភិភូតោ ឥច្ឆាបកតោ។

សីលេន សម្បន្នោ សីលសម្បន្នោ។ ឯវំ សុខសហគតំ, ញាណសម្បយុត្តំ, មិត្តសំសគ្គោ, បិយសម្បយោគោ, បិយវិប្បយោគោ, ជាតិយា អន្ធោ ជច្ចន្ធោ, គុណហីនោ, គុណវុឌ្ឍោ, ចតុវគ្គេន សង្ឃេន ករណីយំ កម្មំ ចតុវគ្គករណីយំ។ ឯវំ បញ្ចវគ្គករណីយំ, កាកេហិ បេយ្យា កាកបេយ្យា, នទី។

ឯកក្ខរេសុ បរបទេសុ និច្ចសមាសោ, ឧរេន គច្ឆតីតិ ឧរគោ, បាទេន បិវតីតិ បាទបោ ឥច្ចាទិ។

ក្វចិ មជ្ឈេបទលោបេបិ, គុឡេន សំសដ្ឋោ ឱទនោ គុឡោទនោ។ ឯវំ ខីរោទនោ, អស្សេន យុត្តោ រថោ អស្សរថោ។ ឯវំ អាជញ្ញរថោ, មគ្គេន សម្បយុត្តំ ចិត្តំ មគ្គចិត្តំ, ជម្ពុយា បញ្ញាតោ ទីបោ ជម្ពុទីបោ, ឯកេន អធិកា ទស ឯកាទស ឥច្ចាទិ។

បុព្វាទីសុ – មាសេន បុព្វោ មាសបុព្វោ, មាតរា សទិសោ មាតុសទិសោ។ ឯវំ មាតុសមោ, បិតុសមោ, ឯកេន ឩនា វីសតិ ឯកូនវីសតិ, សីលេន វិកលោ សីលវិកលោ, អសិនា កលហោ អសិកលហោ, វាចាយ និបុណោ វាចានិបុណោ។ ឯវំ យាវកាលិកសម្ភោជ្ជំ, វាចាសខិលោ, សត្ថារា សទិសោ សត្ថុកប្បោ, បុញ្ញេន អត្ថោ បុញ្ញត្ថោ, បុញ្ញេន អត្ថិកោ បុញ្ញត្ថិកោ។ ឯវំ សេយ្យត្ថិកោ, មហគ្ឃត្ថិកោ, គុណេន អធិកោ គុណាធិកោ ឥច្ចាទិ។

ពហុលាធិការា ក្វចិ សមាសោ ន ហោតិ, ផរសុនា ឆិន្នំ, កាកេហិ បាតព្វា, ទស្សនេន បហាតព្វា ធម្មា, ភាវនាយ បហាតព្វា ធម្មា ឥច្ចាទិ។

ឥតិ តតិយាតប្បុរិសោ។

ចតុត្ថីតប្បុរិស

ចតុត្ថីតប្បុរិសោ តទត្ថេ វា អត្ថ, ហិត, ទេយ្យាទីសុ វា បទេសុ ហោតិ។

កឋិនស្ស ទុស្សំ កឋិនទុស្សំ, កឋិនត្ថាយ អាភតំ ទុស្សន្តិ អត្ថោ។ ឯវំ កឋិនចីវរំ, កឋិនាយ ទុស្សំ, កឋិនាយ ចីវរន្តិបិ យុជ្ជតិ, កឋិនត្ថារាយាតិ អត្ថោ។ ចីវរាយ ទុស្សំ ចីវរទុស្សំ។ ឯវំ ចីវរមូលំ [ចីវរមូល្យំ (ស្យា។ ក។)], សង្ឃស្ស អាភតំ ភត្តំ សង្ឃភត្តំ, សង្ឃត្ថាយ វា បដិយត្តំ ភត្តំ សង្ឃភត្តំ។ ឯវំ អាគន្តុកភត្តំ, គមិកភត្តំ, គិលានភត្តំ។

សង្ឃស្ស អត្ថោ សង្ឃត្ថោ, លោកស្ស ហិតោ លោកហិតោ, ពុទ្ធស្ស ទេយ្យំ ពុទ្ធទេយ្យំ, ពុទ្ធស្ស បណាមោ ពុទ្ធប្បណាមោ។ ឯវំ ពុទ្ធេឆាយតា, ពុទ្ធុបដ្ឋានំ, សុត្តស្ស អនុលោមំ សុត្តានុលោមំ។ ឯវំ សុត្តានុរូបំ, សុត្តានុកូលំ, សុត្តានុគុណំ, ធាតស្ស អរហំ ធាតារហំ, រញ្ញោ អរហំ

រាជារហំ ឯវំ រាជក្ឈំ, រាជភេជ្យំ, កត្តុំ កាមេតីតិ កត្តុកាមោ ឯវំ គន្តុកាមោ, ភេត្តុកាមោ, ទដ្ឋុកាមោ, សោតុកាមោ ឯវញ្ច តុមន្តស្ស អសមត្ថត្តា ‘អសមត្ថេហិ សមាសោ’ត្តិ វចនា ឥមិនា ចតុត្ថីលោបេបិ ហោតិ, សមាសេ កតេ ឥមិនា ឥក្កហិតលោបេបិ ច “សមស្ស ភាវត្ថំ, សមស្ស ភាវំ” ឥច្ចាទីសុ សមាសោ ន ហោតិ។

ឥតិ ចតុត្ថីតប្បុរិសោ។

បញ្ចមីតប្បុរិស

បញ្ចមីតប្បុរិសោ អបគត, ភយ, វិរតិ, មោចនាទិអត្ថេសុ បរេសុ ហោតិ។

មេថុនា អបេតោតិ មេថុនាបេតោ, បលិតតោ អបគតោតិ បលិតាបគតោ, នគរម្ហា និក្ខន្តោតិ នគរនិក្ខន្តោ, បិណ្ឌបាតតោ បដិក្កន្តោតិ បិណ្ឌបាតបដិក្កន្តោ។ ឯវំ គាមនិក្ខន្តោ, រុក្ខបតិតោ, សាសនម្ហា ចុតោតិ សាសនចុតោ, អាបត្តិយា វុដ្ឋានំ អាបត្តិវុដ្ឋានំ, ធរណិតោ ឧគ្គតោ ធរណ្យុគ្គតោ, ភវតោ និស្សដោ ភវនិស្សដោ, លទ្ធសង្គហតោ និស្សដន្តិ លទ្ធសង្គហនិស្សដំ, ចោរេហិ ភីតោតិ ចោរភីតោ, បាបតោ ភាយតិ និលេតាតិ បាបភីរុកោ, បាបតោ ជិគុច្ឆតិ និលេតាតិ បាបជិគុច្ឆី, ទុក្ខតោ និគ្គតោតិ ទុក្ខនិគ្គតោ, កាយទុច្ចរិតតោ វិរតិ កាយទុច្ចរិតវិរតិ។ ឯវំ វចីទុច្ចរិតវិរតិ, ពន្ធនា មុត្តោ ពន្ធនមុត្តោ។ ឯវំ ពន្ធនមោក្ខោ, កម្មតោ សមុដ្ឋិតំ កម្មសមុដ្ឋិតំ។ ឯវំ កម្មជាតំ, កម្មសម្ភូតំ, កម្មនិព្វត្តំ, លោកតោ អគ្គោ លោកគ្គោ។ ឯវំ លោកជេដ្ឋោ, លោកុត្តមោ, សព្វេហិ ជេដ្ឋោ សព្វជេដ្ឋោ, សព្វេហិ វរតរោ សព្វវរតរោ។ ឯវំ សព្វហីនោ, សព្វបច្ឆិមោ, ភុម្មដ្ឋតោ ភុម្មដ្ឋេហីតិ ភុម្មដ្ឋភុម្មដ្ឋោ, ឧទយតោ ឧទយតោតិ ឧទយោទយោ។

ឥទំ និច្ចសមាសោ ហោតិ, មាតិតោ ជាតោ មាតុជោ។ ឯវំ បិតុជោ, កម្មជំ, ចិត្តជំ, ឧតុជំ ឥច្ចាទិ។

ឥតិ បញ្ចមីតប្បុរិសោ។

ឆដ្ឋីតប្បុរិស

រញ្ញោ បុត្តោ រាជបុត្តោ។ ឯវំ រាជបុរិសោ, ធម្មរាចនោ, សម្ពុទ្ធទេសនោ, ធញ្ញានំ រាសិ ធញ្ញរាសិ, មត្តិកាយ បត្តោតិ មត្តិកាបត្តោ, ទិការសម្ពន្ធេ ឆដ្ឋី, មត្តិកាមយបត្តោតិ អត្ថោ។ ឯវំ សុវណ្ណកដាហំ, សុវណ្ណភាជនំ, បាតិមយស្ស ថាលកំ បាតិមយថាលកំ។

សមាសមជ្ឈេ ច, រាជានំ ពហូនំ រាជូនំ, ទេវានំ រាជា ទេវរាជា, ហត្ថិបទំ, ឥត្ថិរូបំ, ភិក្ខុសង្ឃោ, ភិក្ខុនីសង្ឃោ, ភិក្ខុនិសង្ឃោ, ជម្ពុយា

សាលា ធម្មសាលា ឥច្ចាទីនិ។

អត្ថ, យាន, និទ្ធារណិយ, បូរណ, ភាវ, សុហិតេហិ សមាសោ ន ហោតិ, យមំ អត្តប្បដិបន្នា, យមំ អត្តប្បវុត្តា, គុន្នំ កណ្ហា សម្បន្នខីរតមា។ ជិនត្តាចនិទ្ធារណីយា បន ហោតិយេវ, ភវានំ ឧត្តមោ ភវុត្តមោ, ភវនសេដ្ឋោ, ភវចរោ, គណានំ ឧត្តមោ គណុត្តមោ, ទ្វិបទានំ ឧត្តមោ ទ្វិបទុត្តមោ ឥច្ចាទីនិ។ សិស្សានំ បញ្ចមោ សិស្សោ, ពហូនំ ពតិយោ ភាគោ, បច្ចស្ស អដ្ឋមី, បដស្ស សុក្កតា, រូបស្ស លហុតា, រូបស្ស មុទុតា, រូបស្ស កម្មញ្ញតា។ ក្វចិ ហោតិ, កាយលហុតា, ចិត្តលហុតា, ទន្ធស្សទន្ធតា ឆម្ពស្សឆម្ពតា, ផលានំ សុហិតោ, ផលានំ តិត្តោ, ផលានំ អសិតោ, កេនាចិ វុត្តំ។

“ភវេ រញ្ញោ បុត្តោ ទេវទត្តស្សា”តិ ឯត្ថ ‘រាជបុត្តោ’តិ ន ហោតិ អញ្ញមញ្ញានបេក្ខត្តា។ “ទេវទត្តស្ស កណ្ហា ទន្តា”តិ ឯត្ថ ‘ទេវទត្តកណ្ហទន្តា’តិ ន ហោតិ អញ្ញសាបេក្ខត្តា [នី។ ៩៨០]។ អញ្ញសាបេក្ខេត្តបិ កិញ្ចិ សម្ពន្ធិបេក្ខសទ្ធានំ សមាសោ ហោតិ ចាគេញ ចិយ សមាសេបិ សម្ពន្ធស្ស ចិជិតត្តា។ វុត្តញ្ហិ “សតិបិ សាបេក្ខត្តេ គមកត្តា សមាសោ ហោតី”តិ [ក។ ១១៥; រូ។ ៣៣១; នី។ ៩៨១], ទេវទត្តគុរុកុលំ, រាជទាសីបុត្តោ, ទេវទាសីបុត្តោ ឥច្ចាទីនិ។ តត្ថ ទេវទត្តស្ស គុរុ ទេវទត្តគុរុ, តស្ស កុលំ ទេវទត្តគុរុកុលន្តិ ចិគ្គហោ។ គុរុនោ កុលំ គុរុកុលំ, ទេវទត្តស្ស គុរុកុលំ ទេវទត្តគុរុកុលន្តិបិ ចទន្តិ។ “រញ្ញោ មាគធស្ស ពិម្ពិសារស្ស បុត្តោ”តិ ឯត្ថបិ អញ្ញសាបេក្ខត្តា ‘ពិម្ពិសារបុត្តោ’តិ ន ហោតិ, រញ្ញោ គោ ច អស្សោ ច បុរិសោ ចាតិ អត្ថេ ‘រាជគវស្សបុរិសា’តិ ហោតិ ទ្វន្ទតោ បុព្ពបទស្ស ទ្វន្ទបទេហិបិ បច្ចេកំ សម្ពន្ធស្ស ចិជិតត្តា។ តថា ទ្វន្ទតោ បរបទស្សបិ, ភរាតញ្ញ ទេចាតញ្ញ សារធិ ភរទេចសារធិ។

ឥតិ ឆដ្ឋីតប្បុរិសោ។

សត្តមីតប្បុរិស

សត្តមីតប្បុរិសេ រូបេ សញ្ញា រូបសញ្ញា។ ឯត្ថ ច ការកានំ ក្រិយាសាធកលក្ខណត្តា ក្រិយាបទេនេវ សម្ពន្ធោ ហោតិ, តស្មា អក្រិយចាចកេន បរបទេន សទ្ធិំ សមាសេ ជាតេ មជ្ឈេអត្ថរូបំ ក្រិយាបទំ ចិញ្ញាយតិ, យថា ‘អស្សេន យុត្តោ រថោ អស្សរថោ’ ឥតិ ‘រូបេ សញ្ញា’តិ រូបេ បវត្តា សញ្ញាតិ អត្ថោ។ ចក្ខុម្ហិ ចិញ្ញាណំ ចក្ខុចិញ្ញាណំ, ធម្មេ រតោ ធម្មរតោ។ ឯវំ ធម្មរុចិ, ធម្មគារវោ, ទានេ អជ្ឈាសយោ ទានជ្ឈាសយោ។ ឯវំ ទានាធិមុត្តិ, ភវេ ភយំ ភវភយំ, ភវទុក្ខំ, ការេ ម្ហុកេរា ការម្ហុកេរា, ចតុបហិសោ, សមុទ្ទមច្ឆោ, ឥត្ថីសុ ធុត្តោ ឥត្ថិធុត្តោ, ឥត្ថិសោណ្ឌោ។

វនបុប្ផិតត្ថេសុ និច្ចសមាសោ [នី។ ៩៨២], ចនេ ចរតីតិ ចនចរោ, កាយាចចរោ, កុច្ឆិម្ហិ សយតីតិ កុច្ឆិស្សយោ, គព្ភេ សេតីតិ គព្ភសេយ្យា, ថលេ តិដ្ឋតីតិ ថលដ្ឋោ, ជលដ្ឋោ, បព្ពតដ្ឋោ, បង្កេ ជាតំ បង្កជំ។ ឯវំ អណ្ឌជោ, សេទជោ ឥច្ចាទីនិ។ ឥណេ ន ហោតិ [នី។ ៩៨១], ភោជនេ មត្តញ្ញុតា, ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារតា, អាសនេ និសិន្នោ, អាសនេ និសីទិតព្ពំ។

ᬇᬢᬶ ᬲᬢ᭄ᬢᬫᬷᬢᬧ᭄ᬧᬸᬭᬶᬲᭀ᭞

ᬮᬸᬢ᭄ᬢᬢᬧ᭄ᬧᬸᬭᬶᬲ

ᬢᬧ᭄ᬧᬸᬭᬶᬲᬧᬤᬵᬦᬂ ᬫᬳᬵᬯᬸᬢ᭄ᬢᬶᬲᬸᬢ᭄ᬢᬾᬦ ᬓ᭄ᬯᬘᬶ ᬯᬶᬧᬮ᭄ᬮᬵᬲᭀ᭞

ᬉᬧᬭᬶᬕᬗ᭄ᬕᬵ, ᬳᬾᬝ᭄ᬞᬵᬦᬤᬷ, ᬅᬦ᭄ᬢᭀᬯᬶᬳᬵᬭᭀ, ᬅᬦ᭄ᬢᭀᬲᬫᬵᬧᬢ᭄ᬢᬶ, ᬳᬂᬲᬵᬦᬂ ᬭᬵᬚᬵ ᬭᬵᬚᬳᬂᬲᭀ ᬳᬂᬲᬭᬵᬚᬵ ᬯᬵ, ᬫᬵᬲᬲ᭄ᬲ ᬅᬟ᭄ᬠᬂ ᬅᬟ᭄ᬠᬫᬵᬲᬂ, ᬓᬳᬵᬧᬡᬲ᭄ᬲ ᬅᬟ᭄ᬠᬂ ᬅᬟ᭄ᬠᬓᬳᬵᬧᬡᬂ, ᬅᬟ᭄ᬠᬫᬵᬲᬂ, ᬭᬢ᭄ᬢᬶᬬᬵ ᬅᬟ᭄ᬠᬂ ᬅᬟ᭄ᬠᬭᬢ᭄ᬢᬂ᭞ ᬏᬯᬂ ᬧᬸᬩ᭄ᬩᬭᬢ᭄ᬢᬂ, ᬧᬭᬭᬢ᭄ᬢᬂ, ᬇᬲ᭄ᬲ ᬅᬢ᭄ᬢᬂ᭞ ᬓᬵᬬᬲ᭄ᬲ ᬧᬸᬩ᭄ᬩᬪᬵᬕᭀ ᬧᬸᬩ᭄ᬩᬓᬵᬬᭀ, ᬧᬭᬓᬵᬬᭀ, ᬅᬳᬲ᭄ᬲ ᬧᬸᬩ᭄ᬩᭀ ᬧᬸᬩ᭄ᬩᬡ᭄ᬳᭀ, ᬫᬚ᭄ᬛᬡ᭄ᬳᭀ, ᬲᬵᬬᬡ᭄ᬳᭀ, ᬧᬸᬩ᭄ᬩᬾᬤᬶᬝ᭄ᬞᭀ ᬤᬶᬝ᭄ᬞᬧᬸᬩ᭄ᬩᭀ, ᬢᬣᬵᬕᬢᬂ ᬤᬶᬝ᭄ᬞᬧᬸᬩ᭄ᬩᭀ ᬣᬾᬭᭀ, ᬢᬣᬵᬕᬢᭀ ᬤᬶᬝ᭄ᬞᬧᬸᬩ᭄ᬩᭀ ᬣᬾᬭᬾᬦ ᬇᬘ᭄ᬘᬵᬤᬶ᭞

ᬇᬢᬶ ᬮᬸᬢ᭄ᬢᬢᬧ᭄ᬧᬸᬭᬶᬲᭀ᭞

ᬅᬮᬸᬢ᭄ᬢᬢᬧ᭄ᬧᬸᬭᬶᬲ

ᬇᬤᬵᬦᬶ ᬅᬮᬸᬢ᭄ᬢᬢᬧ᭄ᬧᬸᬭᬶᬲᬵ ᬯᬸᬘ᭄ᬘᬦ᭄ᬢᬾ᭞

ᬤᬷᬧᬗ᭄ᬓᬭᭀ, ᬧᬪᬗ᭄ᬓᬭᭀ, ᬅᬫᬢᬦ᭄ᬤᬤᭀ, ᬧᬸᬭᬶᬦ᭄ᬤᬤᭀ, ᬯᬾᬲ᭄ᬲᬦ᭄ᬢᬭᭀ, ᬅᬢ᭄ᬢᬦ᭄ᬢᬧᭀ, ᬧᬭᬦ᭄ᬢᬧᭀ, ᬭᬡᬜ᭄ᬚᬳᭀ, ᬚᬸᬢᬶᬦ᭄ᬥᬭᭀ, ᬯᬶᬚ᭄ᬚᬦ᭄ᬥᬭᭀ, ᬤᬲ᭄ᬲᬦᬾᬦᬧᬳᬵᬢᬩ᭄ᬩᬥᬫ᭄ᬫᭀ, ᬓᬸᬢᭀᬚᭀ, ᬢᬢᭀᬚᭀ, ᬇᬢᭀᬚᭀ, ᬪᬬᬢᭀ ᬉᬧᬝ᭄ᬞᬵᬦᬂ ᬪᬬᬢᬸᬧᬝ᭄ᬞᬵᬦᬂ, ᬓᬗ᭄ᬢᬵᬕᬬ᭄ᬳᬂ, ᬓᬗ᭄ᬢᬵᬭᬹᬧᬂ, ᬧᬭᬲ᭄ᬲᬧᬤᬂ, ᬅᬢ᭄ᬢᬦᭀᬧᬤᬂ, ᬤᬾᬯᬵᬦᬫ᭄ᬧᬶᬬᬢᬶᬲ᭄ᬲᭀ, ᬕᬯᬫ᭄ᬧᬢᬶᬢ᭄ᬣᬾᬭᭀ, ᬧᬸᬩ᭄ᬩᬾᬦᬶᬯᬵᬲᭀ, ᬫᬚ᭄ᬛᬾᬓᬮ᭄ᬬᬵᬡᬂ, ᬤᬹᬭᬾᬭᬹᬧᬂ, ᬲᬦ᭄ᬢᬶᬓᬾᬭᬹᬧᬂ, ᬤᬹᬭᬾᬦᬶᬤᬵᬦᬂ, ᬲᬦ᭄ᬢᬶᬓᬾᬦᬶᬤᬵᬦᬂ, ᬅᬦ᭄ᬢᬾᬯᬵᬲᬶᬓᭀ, ᬚᬦᬾᬲᬸᬢᭀ, ᬓᬵᬫᬾᬲᬸᬫᬶᬘ᭄ᬙᬵᬘᬵᬭᭀ ᬇᬘ᭄ᬘᬵᬤᬶ [ᬓ᭞ ᭑᭑᭗; ᬭᬹ᭞ ᭑᭓᭘; ᬦᬷ᭞ ᭙᭕᭙]᭞

ᬇᬢᬶ ᬅᬮᬸᬢ᭄ᬢᬢᬧ᭄ᬧᬸᬭᬶᬲᭀ᭞

ᬲᭀ ᬘᬵᬬᬂ ᬅᬫᬵᬤᬶᬢᬧ᭄ᬧᬸᬭᬶᬲᭀ ᬅᬪᬶᬥᬾᬬ᭄ᬬᬮᬶᬗ᭄ᬕᭀ ᬘ᭞

ᬅᬫᬵᬤᬶᬢᬧ᭄ᬧᬸᬭᬶᬲᬵ ᬦᬶᬝ᭄ᬞᬶᬢᬵ᭞

កយុឆារឃនយាន

អថ កយុឆារឃនញ្ញ៊ោតា បចយាតប្យុរិនោ ចុច្ចុតេ៏

កយុយិច ទ្ធំ ឆារេទីតិ កយុឆារេឃោ៏ ឃថា កយុំ ក្រិឃញ្ញា បរេឃាឌតញ្ញា ទ្ធំ ឆារេទិ កយេយុ នតិ តស្ស ទ្ធឃស្ស នយ្ពចេតា, តថា អឃំ នយានោ ខុកស្ស អត្តស្ស ទ្វេ តាយាតិ ឆារេទិ ព្លយស្មិ៍ នយានេ នតិ ខុកត្តេឌាតកស្ស តាយទ្ធឃស្ស នយ្ពចេតាតិ [ក៏ ១១៣; ន្ទា ១១៥; តិ៏ ៤០១]៏

អបិ ច កត្តត្តត្តិ កយុំ, ឆារេតត្តត្តិ ឆារិឃំ, កយុញ្ញា តំ ឆារិឃញ្ញាតិ កយុឆារិឃំ, ឃំកិញ្ញិ ហិតកយុំ, កយុឆារិឃនក្ខុនជិនត្តា នទ្ធេ្ធា ធាឃំ នយានោ កយុឆារេឃោតិ ចុច្ចតិ ព្លស្ស អត្តំ កត្វា៏ ឃថា ហិ កយុឆារិឃនទ្ធោ ខុកស្ស អត្តស្ស ទ្វេ តាយាតិ ឆារេទិ, តថា អឃំ នយានោបិតិ៏ នេា ខុច ក្តត្តរបឌត្តុបឆាតតាឃក្ខារេតត តប្យុរិនលក្ខណោត ឃុត្តត្តា ‘តប្យុរិនោ’តិ ច ចុច្ចតិ៏ កិត្តបចត្តិតិយិត្តាត់ ទ្វិត្តុ បតាត់ ចិនេសនតចិនេសនិតត្តការេចត ខុកស្មិ៍ អទេត្ត បចត្តិ ត្យុល្យាឆិករាលតា តាយ, េតត ត្យុល្យាឆិករាលលក្ខណោត ឃុត្តត្តា ‘ត្យុល្យាឆិករាលនយានោ’តិ ច ចុច្ចតិ៏ នេា ខុច ច ចិនេសនតបឌចេនត ក្យុលចិនេសនជឹបតត្តា ‘ចិនេសនតនយានោ’តិ ច ចុច្ចតិ៏ តស្មិ៍ ចិនេសនតនយានេ –

១៣៩៏ចិនេសនតយេកត្តេត[ក៏ ១១៣; ន្ទា ១១៥; តិ៏ ៤០១; ជំ៏ ១៏១៏៧ប; បិ៏ ១៏៧៏ឞ៤]៏

ចិនេសនតក្សតំ ឃ្យាឡ្យត្តបឌំ ខុកេត្តត ចិនេសឃ្យក្សេតត ឃ្យាឡ្យត្តបឌេត នទ្ធិ ខុកត្តំ េហាតិ៏

ខុត្ត ច ចិនេសឹឃតិ ឌត្តុំ ចិនិទ្ធំ កទីឃតិ ខុេតតាតិ ចិនេសនត៏ ខុេកា អេត្តា ឃស្សាតិ ខុកត្តំ, ‘ខុេកា’តិ នយានតា, ‘អេត្តា’តិ អកិឆេឃ្យេត្តា, េតយិត្តកេត្តា, េនាេឃច ទ្វិត្តុ បចត្តិតិយិត្តាត់ អធិដ្ឋាតេដ្ឋត ‘អធិការលា’ត្តិ ច ចុច្ចតិ៏ បចត្តិតិយិត្តាតញ្ញា អធិដ្ឋាតេត្ត នតិ បតាតយ្បិ អធិដ្ឋាតតា និទ្ធា េហាតិ៏ ព្លតិ ខុកត្តត្តិ ត្យុល្យាឆិការល់, នយាតាឆិការលត្តិ ចុត្តុ េហាតិ, េតត ខុកេត្តត៏ ‘ខុកត្តំ េហាតី’តិ ខុកត្តិក្សតំ េហាតីតិ អេត្តា៏

េនា ច នយានោ តចចិនោ ចិនេសនតបុព្ពបភោ, ចិនេសនត្យុត្តរបភោ, ចិនេសនេតាកឃបភោ, រូបយាត្យុត្តរបភោ, នយ្ពចតាបុព្ពបភោ, អចឆារលាបុព្ពបភោ, តតិបិតបុព្ពបភោ, ក្យុតិបិតបុព្ពបភោ, បិឌិបុព្ពបភោ ធាតិ៏

តត្ត ចិនេសនតបុព្ពបភោ ឃថា? យហាបុរិនោ, យហាតជឹ, យហត្ពយំ៏ ខុត្ត ច “នា េនតា ជិស្សេត យហា [ឌា៏ ១៏១១៏ឞ៤ឞ៧],
ចាំរាលលិរជ្ជ តាយ យហា”តិ [ឌា៏ អដ្ឋ៏ ៧៏៧៏យហាសិលចឌាតកចណ្ណតា] បិញ្ញព្ពា ជិស្សតិ៏ តស្មា នយានេបិ តិលិរេក្ក តិបិតន្ទេបិ

មហាសទ្ទោ យុជ្ជតិ។ មហា ច សោ បុរិសោ ចាតិ មហាបុរិសោ, មហា ច សា នទី ចាតិ មហានទី, មហា ច តំ ផលញ្ចាតិ មហប្ផលំ, ទ្វិត្តំ សំយោគេ ច រស្សត្តំ។ មហាសទ្ទេចេវេតេន មហន្តសទ្ទេនបិ ចាយំ នយោ យុជ្ជតិ, មហន្តោ បុរិសោ មហាបុរិសោ, មហន្តី នទី មហានទី, មហន្តំ ផលំ មហប្ផលញ្ច, តសទ្ទេហិ ច សទ្ធិំ បរិបុណ្ណំ កត្វា នយោ យុជ្ជតិ, មហន្តោ ច សោ បុរិសោ ចាតិ មហាបុរិសោ, មហន្តី ច សា នទី ចាតិ មហានទី, មហន្តញ្ច តំ ផលញ្ចាតិ មហប្ផលន្តិ។ មហន្តសទ្ទោ ច មហា ហោតិ, 'ដ ន្តន្តូន'ន្តិ សុត្តេន ន្តស្ស បទេ បទេ ន្តស្ស សន្តស្ស អត្ថិ, មហាវុត្តិតោ ទីឃោ ច។

ឯត្ថ ច ទ្វីហិ ចសទ្ទេហិ ទ្វិន្នំ បទានំ សមុច្ចយត្ថំ ទីបេតិ។ តំសទ្ទេន សមុច្ចយត្ថេបិ សមុច្ចានំ អភិធេយ្យានំ ឯកត្តំ ទីបេតិ។ តុល្យាធិករណេ វិសុំ វុត្តានមត្ថានំ ហេតុ តត្ថ, តំតំវុត្តមត្ថានំ វិសេសនវិសេសិតព្វភាវេន ទិស្វា តស្ស តស្ស សិទ្ធភាវស្ស អត្ថញ្ញាណវិសិដ្ឋកេន វាចកេន វិសេសនវិសេសិតព្វំ សិទ្ធំ ហោតិ, សន្តោ ច សោ បុរិសោ ចាតិ សប្បុរិសោ, សេតហត្ថី, នីលុប្បលំ, លោហិតចន្ទនំ។

វិសេសនបុព្វោ, ចន្ទាបិ សទ្ទា ឯកត្ថា ហោន្តិ, វិកតយោ ច សោ បរិយត្តិ ចាតិ វិកតបរិយត្តិ, វិកតយោ ច សោ បិដកញ្ចាតិ វិកតបិដកំ, អភិញ្ញា ច សា បដិសម្ភិទា ចាតិ អភិញ្ញាបដិសម្ភិទា, អភិញ្ញា ច សា ទិព្វចក្ខុញ្ចាតិ អភិញ្ញាទិព្វចក្ខុំ។ ឯវំ វុត្តិភេទោ, សីលញ្ច តំ គុណោ ចាតិ សីលគុណោ, សីលញ្ច តំ បតិដ្ឋា ចាតិ សីលបតិដ្ឋា ឥច្ចាទិ។

ធនា ខីណតិ ច សា បុរិសា ចាតិ ខីណតិបុរិសា, សតញ្ច តំ បុរិសា ចាតិ សតបុរិសា, សង្ខារា ច តេ បច្ចយា ចាតិ សង្ខារបច្ចយា, អង្គា ច តេ ធនបទញ្ចាតិ អង្គធនបទំ, មគធា ច តេ រដ្ឋញ្ចាតិ មគធរដ្ឋំ។ ឯវំ កាសិរដ្ឋំ ឥច្ចាទិ។

ឥធ ន ហោតិ [ទ្វា ១៣១; នី ៩ប័១], បុណ្ណោ មន្តានីបុត្តោ, ចិត្តោ គហបតិ, សក្កោ ទេវរាជា, ព្រហ្មា សហម្បតិ ឥច្ចាទិ។

ក្វចិ នីចមហាសោ, កណ្ហសប្បោ, លោហិតមាលោ ឥច្ចាទិ។

វិសេសនុត្តរបទោ យថា? សារិបុត្តត្ថេរោ, ពុទ្ធឃោសាចរិយោ, អាចរិយគុត្តិលោ ច, មហោសធបណ្ឌិតោ, បុរិសុត្តមោ, បុរិសវរោ, បុរិសវិសេសោ ឥច្ចាទិ។

វិសេសនោភយបទោ យថា? សីតញ្ច តំ ឧណ្ហញ្ចាតិ សីតុណ្ហំ, ខញ្ជោ ច សោ ខុជ្ជោ ចាតិ ខញ្ជខុជ្ជោ, លញ្ជា ច សា លុញ្ជា ចាតិ លញ្ជលុញ្ជា។ ឯវំ អន្ធពធិរោ, កតញ្ច តំ អកតញ្ចាតិ កតាកតំ, ឆិទ្ទាវឆិទ្ទំ, ឆិន្នភិន្នំ, សិត្តញ្ច តំ សម្មដ្ឋញ្ចាតិ សិត្តសម្មដ្ឋំ, សត្តស្ស ការោ បន្នំ, អនេមនេន ទុក្ខញ្ច តំ អចិបរិតនេន សច្ចញ្ចាតិ ទុក្ខសច្ចំ ឥច្ចាទិ។

ឧបមានុត្តរបទោ យថា? សីហោ វិយាតិ សីហោ, មុនិ ច សោ សីហោ ចាតិ មុនិសីហោ។ ឯវំ មុនិបុង្គវោ, ពុទ្ធនាគោ, ពុទ្ធាទិច្ចោ, រំសិ វិយាតិ រំសិ, សទ្ធម្មោ ច សោ រំសិ ចាតិ សទ្ធម្មរំសិ។ ឯវំ វិនយសាគរោ, សមណបទុមោ, សមណបុណ្ឌរីកោ ឥច្ចាទិ។

សម្ភាវនាបុព្វបទោ យថា? ហេតុ ហុត្វា បច្ចយោ ហេតុបច្ចយោ។ ឯវំ អារម្មណបច្ចយោ, មនុស្សភូតោ, ទេវភូតោ, ធម្មោ ឥតិ សង្ខាតោ ធម្មសង្ខាតោ, ធម្មសម្មតោ, ធម្មសញ្ញិតោ , ធម្មលក្ខិតោ, ឯវ ឥតិ សង្ខាតោ សទ្ទោ ឯវសទ្ទោ។ ឯវំ ចសទ្ទោ, វាសទ្ទោ, អរិយភូតោ សង្ឃោ អរិយសង្ឃោ។ ឯវំ ពុទ្ធមុនិ, បច្ចេកមុនិ ឥច្ចាទិ។ ឯត្ថ ច សម្ភាវនា នាម សាមញ្ញភូតស្ស ឧត្តរបទត្ថស្ស ធម្មំ កត្វា ធោមនា សទ្ទបវិសេសនីបតា, ន ព្យាមត្តនីបតាតិ អធិប្បាយោ។ វុត្តំ បន “ធម្មោ ឥតិ ពុទ្ធិ ធម្មពុទ្ធិ។ ឯវំ ធម្មសញ្ញា, អនិច្ចសញ្ញា, ធាតុសញ្ញា, មាតុសញ្ញា, បិណសញ្ញិតា, អត្តទិដ្ឋិ” ឥច្ចាទីនិបិ ឯត្ថ អាហរន្តិ, ឥមានិ បន “សមណោ ឥតិ គតោ ឧបគតោ សមណគតោ”តិ បទំ វិយ ឥតិលុត្តានិ បធានាប្បវិសយានិ នាម យុជ្ជន្តីតិ [រូ។ ៣៣១; នី។ ៧០១]។

អវធារណបុព្វបទោ យថា? គុណោ ឯវ ធនំ ន មណិសុវណ្ណាទីតិ គុណធនំ។ ឯវំ សទ្ធាធនំ, សីលធនំ, ចក្ខុ ឯវ ទ្វារំ ន កាយទ្វារាទីតិ ចក្ខុទ្វារំ។ ឯវំ ចក្ខុវត្ថុ, ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ចក្ខាយតនំ, ចក្ខុធាតុ, ឥន្ទា ឯវ ការោ ឥន្ទការោ។ ឯត្ថ ច យទិ ករិតព្វាទេន ការោ នាម សិយា, បញ្ចង្គិកា ឯវ ការោ នាម សិយា, ន សីហការ, អំសការាទយោ។ ឥន្ទា ហិ និច្ចការោ ហោន្តិ, ឥតរេ នាវកាលិកា, ឥន្ទមូលិកា ចាតិ។ ឯវំ អធិសយត្ថសម្ភាវនត្ថំ ឥន្ទា ឯវ ការាតិ អវធារណវាចកំ បយុជ្ជតិ, ន សីហការាទីនំ សព្វោ ការកាវបដិក្ខេបនត្ថន្តិ។ ឯវំ សព្វត្ថ, អវិជ្ជា ឯវ មលំ ន អំសមលាទីនីតិ អវិជ្ជាមលំ, អវិជ្ជា ឯវ អាសវោ ន មទ្ធាសវាទីនីតិ អវិជ្ជាសវោ។ ឯវំ តណ្ហាសល្លំ, បញ្ញាសត្ថំ, បញ្ញាលោកោ, បញ្ញាបជ្ជោតោ, រាគគ្គិ, ទោសគ្គិ, មោហគ្គិ ឥច្ចាទិ។ វុត្តំ បន “ធនំ វិយាតិ ធនំ, សទ្ធា ឯវ អរិយានំ ធនំ សទ្ធាធនំ, សត្ថំ វិយាតិ សត្ថំ, បញ្ញា ឯវ សត្ថំ បញ្ញាសត្ថ”ន្តិ វោហរន្តិ, ឯវំ សតិ អធិសយសម្ភាវនត្ថោ ន សិជ្ឈតិ [រូ។ ៣៣១; នី។ ៧០១]។

៣៣៧។ ននិបាតបុព្វបទេ នតា[ក។ ៣៣៩; រូ។ ៣៣៨; នី។ ៧០៧]។

គោគុពនេ្ទ បដិសេធេត្ថអញ្ញាតកោរ និទស្សនត្ថំ, នតាពុទ្ធេហិ សទ្ទន្តំ អញ្ញេន សទ្ទន្តេន សហ ឯកត្ថំ ហោតិ។ ពុមិនា នទោ គត្វសញ្ញា គត្វា –

៣៣៨។ អត្តំ នតាស្ស[ក។ ៣៣៣; រូ។ ៣៣៣; នី។ ៧៨៧; ចូ។ ៣។៣។៣០; បា។ ៦។៣។៩; “នតា” (ពហូសុ)]។

ឧត្តរបទេ បរេ នតាពុទ្ធេនស្ស ជាតុពន្ធេ អ ហោតីតិ តស្ស អត្ថំ។

ន ព្រាហ្មណោ អព្រាហ្មណោ។ ឯត្ថ សិយា – កិំ និជ្ជមានស្ស ចាយំ និសេធោ, ឧទាហុ អនិជ្ជមានស្ស ចាតិ, កិញ្ចេត្ថ – យទិ និជ្ជមានស្ស និសេធោ, ឯវំ សតិ លោកេ និជ្ជមានា សព្វេ ព្រាហ្មណា អព្រាហ្មណា នាម ភវេយ្យុំ។ អថាបិ “ពុទ្ធ ធនោ ន ព្រាហ្មណោ, អត្ថ ធនោ ន

ព្រាហ្មណោ”តិអាទិតា នេសាទិតិយំ ចិតា លោកេ ចិន្ចយាតស្ស ព្រាហ្មណស្ស តិសេនោ ត យុជ្ជតិ, អថ លោកេ អចិន្ចយាតស្ស តិសេនោ, ឲចន្លា សតិ កាំ អចិន្ចយាតស្ស តិសេនេត តិសេនតិយស្សេច អចិន្ចយាតត្តាតិ? ចុច្ចេត – ចំសទិសាទិអត្ថេសុ តន្តោហារស្សេចាឃំ តិសេនោ៎ តឆា ហិ ព្រាហ្មណសទិស អព្រាហ្មណោ កេសន្ចិ ព្រាហ្មណសន្លា សណ្ឋាតិ, សន្លាត្រូបន្ចា ព្រាហ្មណចោហារោ តស្មិំ បចត្តតិ, ឲចំ បចត្តស្ស អព្រាហ្មណោ ព្រាហ្មណចោហារស្ស អយំ បដិសេនោ ហោតិ៎ យឆា ចំ? លោកស្មិំ ចាលដតាតំ យិច្ឆាសន្លាចសេត យិច្ឆាចោហារោ បចត្តតិយេច “រូបំ អត្តា, ចេទតា អត្តា” ឡច្ចាទិ, តេសំ តស្ស យិច្ឆាកាចព្យាបតត្ថំ បដិសេនោ យោឌិយតិ “រូបំ អតត្តា, ចេទតា អតត្តា” [យហាច៎ ១០] ឡច្ចាទិ៎ ឲត្តាចតា ស្ចព្រាហ្មណសន្ចស្សបិ យិច្ឆាចសេត ចំសទិស អត្ថេ បចត្តិសម្កេចា សិន្ធោ ហោតិ, តការស្ស ច តដត្ថេខោតកយត្តតា សិន្ធា ហោតិ, ឲចន្លា សតិ ក្តត្តរបដត្ថបឆាតតាសន្លាចំ តប្បុរិសលក្ខណម្បិ ឡឆ ត ចិរុជ្ឈតិ, តស្មា អព្រាហ្មណោតិ ព្រាហ្មណសទិសោតិ ចុត្តំ ហោតិ៎ ឲស តយោ តដន្លា, តត្ថិរុន្ធ, តដកាចត្ថាទិសុ៎

តត្ថ តដន្លាចេត្ថ –

សន្ចតា ឆយ្ហា អសន្ចតា ឆយ្ហា [ឆ៎ ស៎ ទុកយាតិកា ប័]៎ ឲត្ថ ច ត សន្ចតា អសន្ចតា, សន្ចតឆយ្ហិ អន្លោ ឆយ្ហាតិ អត្ថោ៎

តត្ថិរុន្ធេ –

អក្សលោ, ក្សលបដិបក្ខោ ឆយ្ហាតិ អត្ថោ៎

តដកាចេ –

ត កត្វា អកត្វា, កទលោត សន្លេសា ចិតាតិ អត្ថោ៎

ទុចិនោ បដិសេនោ បសជ្ជបដិសេនោ, បយិទុទាសបដិសេនោ ចាតិ៎

តត្ថ អត្តតា យុត្តបដត្ថំ បសជ្ជ លពេត្វា បដិសេនតីតិ បសជ្ជបដិសេនោ, តដកាចយត្តខោតកោ តការោ, ក្រិយាយត្តតិសេនោតិ ចុត្តំ ហោតិ៎ អកត្វា, អកាតុំ, អកនោរន្តា, ត កនោតិ, ត កាតន្លំ ឡច្ចាទិ៎

បសជ្ជយត្ត អដ្ឋត្វា ចំសទិសាទិកេ បរិទោតាកាកេ ក្ដុយ្ហាតិសេនតន្លំ អត្ថំ អសតិ លិបតិ លេន្ធតីតិ បយិទុទាសោ, ចំសទិសាទិខោតកោ, ដន្លាតិសេនោតិ ចុត្តំ ហោតិ៎ អព្រាហ្មណោ ឡច្ចាទិ៎ ឲចំ អសយណោ, អសព្យបុត្តិយោ, អយិត្តោ, យិត្តឆយ្ហចិទុនោតិ អត្ថោ៎

៣៤៩. អន សរេ[ក. ៣៣៤; រូ. ៣៤៥; នី. ៧០៥; ចំ. ៥.២.១០៥; បា. ៦.៣.៧៤]

សរេ បរេ នការាទេសស្ស អន ហោតិ។

ន អរិយោ អនរិយោ, អរិយធម្មវិយុត្តោតិ អត្ថោ។ ន អាចារោ អនាចារោ, ន ឥស្សរោ អនិស្សរោ។ ន ឦតិ អនីតិ, ‘ឦតី’តិ ឧបទ្ទវោ, ន យុត្តោ ឧបាយោ អនុបាយោ, ន ឧទ្ធិ អនុទ្ធិ, ន យុត្តា ឧសភា អនុសភា, ន យុត្តោ ឱកាសោ អនោកាសោ, ន អតិក្កម្ម អនតិក្កម្ម, អនាគាមី, អនោត្តប្បិត្វា ឥច្ចាទិ។

ពាហុលាធិការា អយុត្តត្ថានម្បិ សមាសោ ហោតិ [ក. ៣៣៩; រូ. ៣៤៧; នី. ៦៥៥], បុន ន គាយិតព្ពាតិ អបុនគេយ្យា, គាថា, ចន្ទំ ន ឧល្លោកេន្តីតិ អចន្ទមុល្លោកិកានិ, មុខានិ, សុរិយំ ន បស្សន្តីតិ អសុរិយម្បស្សា, រាជកញ្ញា, សទ្ធំ ន ភុញ្ជតីតិ អសទ្ធភោជី។ ឯវំ អលវណភោជី, អត្តំ ន ករោន្តីតិ អនត្តកាមា។ ឯវំ អហិតកាមា, ឱកាសំ ន ករោតីតិ អនោកាសំការេត្វា។ ឯវំ អនិមិត្តីកត្វា, មូលមូលំ ន គច្ឆតីតិ អមូលមូលំគន្ត្វា ឥច្ចាទិ។

“បុន គាយិតព្ពាតិ បុនគេយ្យា, ន បុនគេយ្យា អបុនគេយ្យា។ អត្តំ ករោន្តីតិ អត្តកាមា, ន អត្តកាមា អនត្តកាមា។ អថ វា ន អត្តា អនត្តា, អនត្តំ ករោន្តីតិ អនត្តកាមា” ឥច្ចាទិនា វាក្យេ យោជិតេ បន យុត្តសមាសោ ហោតិ។ កត្ថ បន “អត្តំ ន ករោន្តិ អនត្តមេវ ករោន្តីតិ អនត្តកាមា, ហិតំ ន ករោន្តិ អហិតមេវ ករោន្តីតិ អហិតកាមា, សាធុំ ន ករោន្តិ អសាធុមេវ ករោន្តីតិ អសាធុកាមា”តិ យោជេតុំ, វត្តព្ពាយមេវ នាមេតំ។

កុនិបាតបុព្ពបទេ និច្ចសមាសត្តា អញ្ញបទេន វិគ្គហោ, កុច្ឆិតា នទី កុនទី, កុច្ឆិតោ ទេសោ កុទេសោ, កុច្ឆិតំ វតំ កុវតំ។

៣៥០. សរេ កទ៑ កុស្សុត្តរត្ថេ[ក. ៣៣៥; រូ. ៣៤៦; នី. ៧០៦]

សរាទិកេ ឧត្តរបទេ បរេ ឧត្តរបទត្ថេ វត្តមានស្ស កុនិបាតស្ស កទ៑ ហោតិ។

កុច្ឆិតំ អន្នំ កទន្នំ, កុច្ឆិតំ អសនំ កទសនំ, កុច្ឆិតោ អរិយោ កទរិយោ, ឥច្ចាទិ។

សរេតិ កិំ? កុបុត្តា, កុទារា, កុទាសា។

ឧត្តរត្ថេតិ កិំ? កុច្ឆិតោ ឧណ្ហោ យស្សាតិ កុឧណ្ហោ។

᪑᪓᪘. ᨠᩣᨿᩮᨲ᩠ᨳ[ᨠ. ᪑᪑᪙; ᨶᩪ. ᪑᪓ᩃ; ᨲᩦ. ᩃ᪑᪐].

ᨮᨲ᩠ᨲᩁᨷᨴᩮ ᨷᨴᩮᩁ ᨮᨲ᩠ᨲᩁᨷᨴᩮᩉᩥ ᨯᩥᨲᩔ ᩋᨷ᩠ᨿᩮᨲ᩠ᨳ ᨧᨲ᩠ᨲᨿᩣᨠᩔ ᨣᩩᨲ᩠ᨲᩥᨷᩥᨲᩔ ᨠᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨧᩣ᪨

ᩋᨷ᩠ᨿᨠᩴ ᩃᨧᨶ᩠ᨲᩴ ᨠᩣᩃᨧᨶ᩠ᨲᩴ᪨ ᩍᨧ᩠ᨧ ᨠᩣᨷᩩᨷ᩠ᨿᩴ᪨

ᨷᩥᨶᩥᨷᩩᨭ᩠ᨮᨷᩮᨴᩣ ᨧ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩈᨿᩣᩈᩮᩣᨧ, ᨷᨠᨯ᩠ᨰᩥ ᨧᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩥᨧᨶ᩠ᨲᩥ, ᨴᩦᨥᨲ᩠ᨲᩴ, ᨷᨠᨯ᩠ᨰᩥ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩦᨲᩥ ᨷᩃᩦᨲᩥ, ᨷᨿᩩᨲᩥ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨭᩣᨲᩥ ᨷᨭᩣᨲᩥ᪨ ᩍᨧ᩠ᨧ ᨷᨯ᩠ᨰᩣᨲᩥ,
ᨧᩥᨧᩥᨭᩣ ᨿᨲᩥ ᨧᩥᨿᨲᩥ, ᩋᩉᩥᩁᩥᨠᩣ ᩁᩮᩁᩮᨧᩣ ᩋᩉᩥᩁᩮᩁᩮᨧᩣ, ᩋᨲᩥᩁᩮᨠᩣ ᨧᩥᩁᩮᩈᩮᩈᩣ ᨧᩣ ᨭᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᩋᨽᩥᨭᩮᨿ᩠ᨿᩣ, ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮᩁᩣ ᨣᩮᨶ᩠ᨴᩣ ᩈᩩᨣᩮᨶ᩠ᨴᩣ, ᨣᩩᨭ᩠ᨮᩥᩁᩮᨲᩣ ᨣᩮᨶ᩠ᨴᩣ
ᨴᩩᨠ᩠ᨠᩮᨶ᩠ᨴᩣ᪨ ᩈᩮᩣᨡᨶ᩠ᨲᩴ ᨣᨲᩥ ᩈᩩᨣᨲᩥ, ᨣᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩥ ᨣᨲᩥ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩥ, ᨧᩥᨷᩁᩦᨲᩣ ᨷᩮᨧᩣ ᨮᨷ᩠ᨿᩮᨧᩣ᪨ ᩍᨧ᩠ᨧ ᨮᨿ᩠ᨿᩮᨠᩣ, ᨮᨴ᩠ᨴᩮᨿ᩠ᨿᩣ, ᨮᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᨿᩣᨭ᩠ᨭᩣᨴᩥ᪨

ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨣᨿ᩠ᨿᩣᩈᩁᩮᨿᩈᨿᩣᩈᩮᩣ ᩋᨽᩥᨭᩮᨿ᩠ᨿᨧᩁᩮᨶᩣ ᨷᩁᨷᨴᩃᩥᩁᩮᨠ᩠ᨠᩣ ᨧ᪨

ᨣᨿ᩠ᨿᩣᩈᩁᩮᨿᩈᨿᩣᩈᩮᩣ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᩁᩮᨲᩣ᪨

ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩈᨿᩣᩈ

ᩋᨳ ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩮᨲᩣ ᨷᨨᨿᩣᨲᨷ᩠ᨿᩁᩥᩈᩮᩣ ᨴᩩᨭ᩠ᨮᩮᨲᩣ᪨

ᩁᩮᨠᩮᩣ ᨣᩣᩁᩮᨧᩣ ᨶᩥᨣ᩠ᨣ, ᩈᨠ᩠ᨠᩣᨷᩩᨭ᩠ᨮᩣᩁᩮᨲ᩠ᨲᨲ ᨲᨷᩩᩴᩈᩁᨣᨠᩁᩮᨲ᩠ᨲᨲ ᨧ ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩈᨴ᩠ᨴᩈᨶᩥᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩁᩮᨭ᩠ᨭᩣ ᨧᩣᨿᩴ ᩈᨿᩣᩁᩮᩈᩣ ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩮᨲᩥ ᨴᩩᨭ᩠ᨮᨲᩥ᪨

᪑᪓᪙. ᩈᨠ᩠ᨠᩣᨶᩥ[ᨠ. ᪑᪑᪑; ᨶᩪ. ᪑᪓ᩃ; ᨲᩦ. ᪙ᩃᩃ].

ᩈᨿᩣᩉᩣᩁᩮᨠᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᨷᩩᨭ᩠ᨮᩣᨠᩴ ᩍᨠᨲ᩠ᨳᩴ ᨲᨷᩩᩴᩈᨠᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩈᨿᩣᩉᩣᩁᨧᨧᩁᩮᨲᩮᨲᨧ ᩍᨠᨲ᩠ᨲᨭ᩠ᨭᩣ ᩈᩥᨴ᩠ᨵᩴ᪨

ᩁᩮᨠᩮᩣ ᨣᩣᩁᩮᨧᩣ ᨶᩥᨣ᩠ᨣ, ‘ᩁᩮᨠᩣᩔ’ᨲᩥ ᩈᩩᩁᩮᨲ᩠ᨲᨲ ᨩᩔ ᨮᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᩁᩮᨿᩣ ᩁᩮᩃᩥᨠᩣ ᨲᩥᩁᩮᩃᩥᨠᩴ, ᨲᩁᩮᨿᩣ ᩁᩮᩃᩥᨠᩣ ᩁᩣᨣᩣᨶᩥᩔᩴ ᩈᨿᩣᩉᨭ ᩈᨿᩥᨶ᩠ᨴᩥᨲᩣᨲᩥ ᨲᩥᩁᩮᩃᩥᨠᩴ, ᨲᩥᨶ᩠ᨶᩴ
ᩁᩮᩃᩥᨠᩣᨶᩴ ᩈᨿᩣᩉᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᨲᩥᩁᩮᩃᩥᨠᩴ, ᨲᩁᩮᨿᩣ ᨧ ᩁᩮᨲ ᩁᩮᩃᩥᨠᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᨲᩥᩁᩮᩃᩥᨠᩴ᪨ ᩍᨧ᩠ᨧ ᨲᩥᨡᨧ, ᨲᩥᨷᩩᩁᩥᩈᩴ, ᨲᩦᩉᩥ ᨿᩃᩥᨠᩥ ᨲᩥᨿᩃᩴ, ᨲᩥᩁᩮᨲᨶ᩠ᨲᩴ, ᨲᩥᩁᩮᩔᩣ
ᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩮᨿᩣᨲᩥᩈᨠ᩠ᨠᩣ, ‘ᩔᩣᨴᩦᩈᩩ ᩁᩮᩔᩣ’ᨲᩥ ᩁᩔᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨷᩮᨣᩣ ᨧᨲᩩᨷ᩠ᨿᨳᩴ, ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶᩥ ᨧᨲᩩᩈᨧ᩠ᨧᩴ, ᨧᨲᩁᩮᩔᩣ ᨴᩥᩈᩣ ᨧᨲᩩᨴ᩠ᨴᩥᩈᩴ᪨ ᩍᨧ᩠ᨧ
ᨷᨬ᩠ᨧᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᩴ, ᩈᩊᩣᨿᨲᨶᩴ, ᩈᨲ᩠ᨲᩣᩉᩴ, ᩋᨭ᩠ᨮᨷᨴᩴ, ᨲᨧᩁᩮᩃᩥᨣᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ, ᨴᩈᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᩴ, ᩈᨲᩁᩮᨿᩣᨩᨶᩴ, ᩈᩉᩔᩁᩮᨿᩣᨩᨶᩴ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ឧភយស្មិំ សមាហារទិគុម្ហិ និច្ចំ នបុំសកមេវ រស្សត្តមេវ ឯកវចនត្តមេវ ចាតិ។

អសមាហារទិគុ[រូ. ៣៤០; នី. ៧០១] យថា? ឯកោ បុគ្គលោ ឯកបុគ្គលោ, តយោ ជនា តិជនា, ចតស្សោ ទិសា ចតុទ្ទិសា, បញ្ចិន្ទ្រិយានិ។

សង្ខ្យាឋានេ បន [ក. ៣២៥; រូ. ៣៤០; នី. ៧០១] ទ្វេ សតានិ ទ្វិសតំ។ យថា តិសតំ, ចតុសតំ, បញ្ចសតំ, ឆសតំ, សត្តសតំ, អដ្ឋសតំ, នវសតំ, ទសសតំ, ទ្វិសហស្សំ, តិសហស្សំ, ចតុសហស្សំ, បញ្ចសហស្សំ, ទសសហស្សំ។

ទ្វេ សតសហស្សានិ ទ្វិសតសហស្សំ។ យថា “តិសតសហស្សំ, ចតុសតសហស្សំ, បញ្ចសតសហស្ស”ន្តិ ច “ទ្វិសតានិ, ទ្វេ សតានិ, តិសតានិ, តីណិ សតានិ, ចតុសតានិ, ចត្តារិ សតានិ, ទ្វិសហស្សានិ, ទ្វេ សហស្សានិ, តិសហស្សានិ, តីណិ សហស្សានិ, ទ្វិសតសហស្សានិ, ទ្វេ សតសហស្សានី”តិ ច យថា ចតុក្កយញ្ញា ចាលញ្ញា ទេចិត្តំ។ យថា សតសហស្សម្បីតិ។

ឯត្ថ សិយា – ទិគុ កស្មា សង្ខ្យាបុព្វេវ សិយា, ឧភយេសុ ច សន្តេ សង្ខ្យាបទេយេវ ហោតីតិ? ទិគុម្ហិ សន្តេ សង្ខ្យាបទេយេវ សិយា, បរបទំ បន សង្ខ្យាបទម្បិ អញ្ញម្បិ យុជ្ជតីតិ។

ទិគុសមាសោ និដ្ឋិតោ។

ពហុព្ពីហិសមាស

អថ ពហុព្ពីហិសមាសោ វុច្ចតេ។

ពហវោ វីហយោ យស្មិំ ទេសេ សោយំ ពហុព្ពីហិ, តាទិសោ កាយោ ច ទេសោ ច ឧត្តរបទោ ច, ពហុព្ពីហិសទិសត្តា សទ្ទោ ចាយំ សមាសោ ពហុព្ពីហីតិ វុច្ចតិ។ យថា ហិ ពហុព្ពីហិសទ្ទោ សមាសបទត្ថេ អតិក្កម្ម កាយ, ទេស, ឧត្តរបទត្ថាទីនំ អញ្ញេសំ បទានំ អត្ថេសុ តិដ្ឋតិ, តថា អយំ សមាសោបិ។ អញ្ញបទត្ថប្បធានោ ហិ ពហុព្ពីហិសមាសោ។

សោ បនេស ទុវិធោ តុល្យាធិករណោ, អតុល្យាធិករណោ ចាតិ។

តត្ថ ‘តុល្យោ’តិ អព្យាសាតក្ខរោ សមាសបទានំ អត្ថោ, សោ អញ្ញបទស្ស វិសេសនត្ថតា តស្ស អញ្ញបទស្ស តុល្យោតិ អត្ថេន តុល្យោតិ វុច្ចតិ, វិញ្ញាតព្ពាតិ វិញ្ញាណោ, អញ្ញបទត្ថោ, តុល្យំ អធិដ្ឋាតា តុល្យោត សមេហិ វិញ្ញាណោ អញ្ញបទត្ថោ យស្មិន្តិ

តគ្គុណសំវិញ្ញាណោ, ន តគ្គុណសំវិញ្ញាណោ អតគ្គុណសំវិញ្ញាណោ, យត្ថ សមាសបទត្ថោ អវយវការេន វា សហវិធេយ្យការេន វា អញ្ញបទត្ថេ អន្តោគធោ ហោតិ, សោ តគ្គុណសំវិញ្ញាណោ។ យថា? ឆិន្នហត្ថោ បុរិសោ, ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស ភត្តំ ទេតិ, សបុត្តទារោ អាគតោ, បាទយោ ឧបសគ្គា នាមាតិ។

ឯត្ថ ច 'ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស ភត្តំ ទេតី'តិ ភិក្ខុសង្ឃស្ស ច ភត្តំ ទេតិ, បមុខភូតស្ស ពុទ្ធស្ស ច ភត្តំ ទេតីតិ អត្ថោ។ 'សបុត្តទារោ អាគតោ'តិ បុត្តទារោ ច អាគតោ, បុរិសោ ច អាគតោតិ អត្ថោ។ 'បាទយោ ឧបសគ្គា នាមា'តិ ប-ការោ ច ឧបសគ្គោ នាម, បរាទយោ ច ឧបសគ្គា នាមាតិ អត្ថោ។ ឯវំ យោជនារហតា អញ្ញបទត្ថេន សហ សមាសបទត្ថស្ស វិធេយ្យតា នាមាតិ។

អតគ្គុណសំវិញ្ញាណោ យថា? ជិន្នសុង្កោ រាជា ទានំ ទេតិ, បដ្ឋតាជីនិ ខេត្តានិ កស្សតិ ពុទ្ធាទិ។ ឧភយេសុ បន សមាសបទត្ថោ អវិធេយ្យោ, អញ្ញបទត្ថោ ឯវ វិធេយ្យោ។

បឋមាពហុព្វីហិ

បឋមាពហុព្វីហិ, ទុតិយាពហុព្វីហិ, តតិយាពហុព្វីហិ, ចតុត្ថីពហុព្វីហិ, បញ្ចមីពហុព្វីហិ, ឆដ្ឋីពហុព្វីហិ, សត្តមីពហុព្វីហិ ចាតិ សត្តវិធោ។

តត្ថ បឋមាពហុព្វីហិ សហបុព្វបទ, ឧបមានបុព្វបទ, សង្ខ្យោភយបទ, ទិសន្តរាឡត្ថ, ព្យតិហារលក្ខណវសេន បញ្ចវិធោ។

តត្ថ –

១៣១។ វានេកមញ្ញត្ថេ[ក- ១១៤; រូ- ១៣១; នី- ៧០៤]។

អនេកំ ស្យាទ្យន្តបទំ អញ្ញបទស្ស អត្ថេ វិកប្បេន ឯកត្ថំ ហោតិ។

សហ វិតក្កេនាតិ សវិតក្កោ, វិតក្កេន សហ យោ វត្តតីតិ វា សវិតក្កោ, សមាធិ។

ឯត្ថ ច 'សហ វិតក្កេនា'តិ ឯត្ថ បឋមាវិភត្តិយា អត្ថភូតោ អញ្ញបទត្ថោ វាក្យសាមត្ថិយេន សិទ្ធោ។ ន ហិ ក្រិយាការករហិតំ វាក្យំ នាម សម្ភវតិ, ឋបិតា បុព្វេន សហបទ, វិតក្កបទានំ សមាសវិគ្គហេន អញ្ញបទត្ថេន ឯកត្ថីភាវោ ហោតិ, ឯកត្ថីភាវេ ច ហោន្តេ វាក្យ ឋិតានិ អញ្ញបទានិ វិភត្តិនម្បិ សន្តោ អត្ថា ឯកត្ថេតេន សមាសេន វុត្តា នាម ហោន្តិ, អញ្ញបទានិ ច វិភត្តិយោ ច វុត្តត្ថា នាម, វុត្តត្ថានម្បិ អត្ថេហិតត្តា បយោគកិច្ចំ នត្ថិ, តស្មា 'ឯកត្ថតាយ'ន្តិ សុត្តេន វិភត្តិំ លោបេ, ឯវំ សន្តេសុ នាមព្យបទិស្សយាតាតិ យ,

ឋ, ១ឋ, ព្ទយ, ព្ទតិ, ១ច, ព្ទច, ចិឃ, ច, ចាព្ទច្ចាទីនំ អញ្ញបទានំ យថាវុត្តិសុត្តេន លោបេ, ចិកត្តីតព្ពា លោបេ សតិ សមាសានំ ញ្ញញ្ញាតត្តាតព្ពា សយាសបទានំ សឃយេច បកតិភាវោ, ព្ទឆ បត 'សហស្ស សោព្ពាតេ្វ'តិ សុត្តេន សហសទ្ទស្ស សត្តំ, តទោ ស្យាទ្យុប្បត្តិ, សចិតក្កា សយាធិ, សចិតក្កា សយាធយោ, សចិតក្កា បញ្ញា, សចិតក្កា បញ្ញាយោ, សចិតក្កំ ឈានំ, សចិតក្កានិ ឈានានិ ព្ទច្ចាទីនា សព្ពលិង្គ, ចិកត្តិ, ចចនេហិ យោជេត្វា បយោគសិទ្ធិ វេទិតព្ពា។

ឧបមានបុព្ពបទោ ឃថា? កាឃព្យាបានំ សមបយាលត្វា និគ្រោធោ ព្ទច បរិមណ្ឌលោ និគ្រោធបរិមណ្ឌលោ, និគ្រោធោ ព្ទច ចា បរិមណ្ឌលោ យោ ហោតីតិ សោ និគ្រោធបរិមណ្ឌលោ, រាជក្ឃាសោ, សង្ខោ ព្ទច បណ្ឌរោ សង្ខបណ្ឌរោ, កាកោ ព្ទច សូរោ កាកសូរោ, សត្តានំ បញ្ញាចក្ខុបដិលាភករណេន តេសំ ចក្ខុ ចិឃ ភូតោតិ ចក្ខុភូតោ, លោកុត្តរធម្មបដិលាភករណេន តេសំ ធម្មោ ចិឃ ភូតោតិ ធម្មភូតោ, និច្ចសោមុហជយតាយ ព្រហ្មា ចិឃ ភូតោតិ ព្រហ្មភូតោ, អត្ថោ ចិឃ ភូតោ អយត្តិ អត្ថភូតោ ព្ទច្ចាទិ។

សទេ្ទាភឃបទោ ឃថា? ទេ្វ ចា តយោ ចា បត្តា ទ្វិត្តិបត្តា, ព្ទឆ ចាសទ្ទោឃេច អញ្ញបទានំ ភាយ, អភិឃយភូតោ តេសំ អតេ្ថា អញ្ញបទេត្ថោ ភាយ។ ទ្វីហំ ចា តីហំ ចា ទ្វីហតីហំ, ឆ ចា បញ្ច ចា ចាចា ឆប្បញ្ចចាចា។ ឯចំ សត្តដ្ឋមាសា, ឯកយោជនទ្វិយោជនានិ ព្ទច្ចាទិ។

ទិសន្តរាឡអត្ថោ ឃថា? ទក្ខិណស្សា ច បុព្ពស្សា ច ឃទន្តរាឡំ ហោតិ សា ទក្ខិណបុព្ពា។ ឯចំ បុព្ពុត្តរា, បច្ឆិមុត្តរា, អបរទក្ខិណា, យថាវុត្តិនា បុព្ពបទេ រស្សត្តំ។ ទក្ខិណា ច សា បុព្ពា ចាតិ ទក្ខិណបុព្ពា ព្ទច្ចាទិនា កម្មធារយោបិ យុជ្ជតិ។

ព្យតិហារលក្ខណោ[ក· ១១ប៉; រូ· ១៦ៗ; នី· លិ០ប៉] –

១៦៩· តត្ថ គហេត្វា តេន បហរិត្វា យុទ្ធេ សរូបំ។

សត្តម្យន្តំ តតិយន្តញ្ច សយាសរូបំ ព្យាទ្យន្តបទំ តត្ថ គហេត្វា តេន បហរិត្វា យុទ្ធេ អញ្ញបទត្ថេ ឯកត្ថំ ហោតិ ចា។

១៧០· ឌិ ឌិតិហារេ[ក· ៣០៣; រូ· ១លិ០]។

អញ្ញបទត្ថចិសយេ ព្រីយាព្យតិហារេ កព្យាមានេ បទន្តេ ឌិតុខរន្តោ ពុបច្ចយោ ហោតិ, ឯត្ថ ពុការោ រស្សោ ឯច។

១៦៨· ឌិ ស្មិច[ក· ៣០៦; រូ· ១៦៣]។

ចិបច្ចយត្តេ ក្ខត្តរបគេ បគេ បុត្តាបគត្តស្ស អាត្ត ហោតិ៍

ពេសេសុ ច ពេសេសុ ច កេហត្វា ត្ថាត់ ឃុត្តិ បចត្តតីតិ ពេសាពេសិ, ឥល្ហេហិ ច ឥល្ហេហិ ច បហទិត្វា ត្ថាត់ ឃុត្តិ បចត្តតីតិ ឥល្ហាឥល្ហិ៍ ឲចំ ឃដ្ឋាឃដ្ឋិ, ឃុសលិឃុសលិ៍

ត្ថតិ បឍយាតាហុត្តីហិ៍

ទុតិយាតាហុត្តីហិ

អាកាតា សយណា ត្ថាយំ សញ្ញារាយំ សោឃំ អាកាតសយណោ, សញ្ញារាយា៍ ឲត្ត ច សយាសបគស្ស អត្ថោ ទុចិឆោ ចាច្ចត្ថោ, អកិឆេឃ្យត្ថោ ចាតិ៍

តត្ត សញ្ញារាយស្ស សយណេហិ បត្តត្តាកាចសន្តាតា កឲុសត្តិ ចាច្ចត្ថោ តាយ, សត្តិយត្តក្ខតា សញ្ញារាយា អកិឆេឃ្យត្ថោ តាយ៍

តត្ត អាកាតសយណសត្ថោ ចាច្ចត្តយេច ក្តត្ចុំ ចឥតិ, ត អកិឆេឃ្យត្ថំ, អាកាតសយណោតិ ស្វុត្វា សយណេហិ បត្តត្តាកាចយត្តំ ឌាតាតិ, សញ្ញារាយឥត្តំ ត ឌាតាតីតិ ចុត្តំ ហោតិ, តស្មា តស្សំ អកិឆេឃ្យត្ថោ អត្តោត សញ្ញារាយសត្តេត អាចិក្ខិយតិ, ចាច្ចត្តស្ស បត ពេត ក្តត្ចុំ ចុត្តត្តា បុត ចត្តត្តាកាចតោ ទុតិយាចិកត្តិយា អាចិក្ខតកិច្ចំ តត្តិ, តស្មា សញ្ញារាយបគេ ទុតិយាចិកត្តិសមុត្តចា តត្តិ, លិដ្ហត្តយត្តចិសយា បឍយាចិកត្តិ ឲច បចត្តតិ, បុត បគត្តរសម្ពត្តេ សតិ “សញ្ញារាយំ បស្សតិ អាកាតសយណំ, សញ្ញារាយេត ការេយា សោកតិ អាកាតសយណេត, សញ្ញារាយស្ស ប្បុដេតិ អាកាតសយណស្សា”តិអាឌិតា តតោ សត្តា ចិកត្តិយោ បចត្តត្តិ៍ ឲស តយោ សត្តោសុ ចាចពបគេសុ តេតត្តោតិ៍

អាកាតសយណា សាចត្តិ, អាកាតសយណំ ដេតចត់, អាកាច្ឆត្តិ សយណា ត្ថាយត្តិ ចា អាកាតសយណោ, ចិហារោ៍ អារុឡ្ហហា ចាតរោ ត្ថាយំ រុក្ខត្តិ អារុឡ្ហហចាតរោ, រុក្ខោ៍ សយ្យុត្តា កាយិកា ឃំ កាយត្តិ សយ្យុត្តកាយិកោ៍ ឲចំ បចិដ្ឋកាយិកោ ត្ថច្ចាឌិ៍

ត្ថតិ ទុតិយាតាហុត្តីហិ៍

តតិយាតាហុត្តីហិ

ឌិតាតិ ត្ថត្រិយាតិ ពេយតាតិ ឌិតិត្រិយោ, សយណោ៍ ឌិដ្ឋោ ចត្យុសច្ចឆយ្យោ ពេយតាតិ ឌិដ្ឋឆយ្យោ៍ ឲចំ បត្តឆយ្យោ, ចិឌិតឆយ្យោ, បរិពេយាកាឡ្ហហឆយ្យោ, ពតាតិ ចត្យុយក្កកិច្ចាតិ ពេយតាតិ ពតកិច្ចោ, តាហុចចេត សតិ ពតាតិ កិច្ចាតិ ពេយហិ ពេ ពតកិច្ចោ, អរហត្តោ៍

ឆទេ្យុត អនិកតា ភោកា ឃេភាតិ ឆយ្យានិកតភោកា, បុរិសោ៍ ឲចំ អឆយ្យានិកតភោកា៍ ឲចំ ពត្តទិ៍ ពទលោ បត លិទេ្កា ទុទេ្កា ឃេភាតិ លិត្កុទេ្កា, ឞទស្ុ ឥច្ចាទិ៍

ឥតិ តតិយាតប្បុរិសោ៍

ចតុត្ថីតប្បុរិសោ

ជិទេ្កា ស្ុទេ្កា ឃស្ស ទទេ្កា សោឃំ ជិត្កស្ុទេ្កា, ក្ខបតីតំ ភោឌតំ ឃស្សាតិ ក្ខបតីតភោឌភោ, តត្ថ ពុលេិ ឲតស្សាតិ អពុលេិ, ‘ឌ តចាឞ្យា’តិ ត-ពាទស្ស ឌត្ត, តត្ថ បឌិបុក្កលេិ ឃស្សាតិ អប្បឌិបុក្កលេិ, តត្ថ សិលំ អស្សាតិ ទុស្សិលេិ, តត្ថ បឌិរត្តិបទ្កា អស្សាតិ ទុប្បទ្កា, ‘ឃបស្សត្តស្សាប្បឆាតស្សា’តិ ស្ុទ្តត ឃរទ្កាស្ស អាស្ស ទស្សត្ត៍ តត្ថ សិលំ អស្សាតិ គិស្សិលេិ, គិប្បទ្កា, អបទ្កា, ចិទ្ទុបំ យុលំ អស្សាតិ ទុយុលោ៍ ឲចំ ទុយុភោ, ទុត្តទណ្ឌា, តត្ថ អត្តភោ ក្ខត្តទោ អនិគោ ឃស្សាតិ អតុត្តទោ, ‘អត ឞទេ’តិ ស្ុទ្តត តស្ស អត៍

ឥនេ ចាហិទតពាហុ្ពីហិ តាយ ចុច្ចតិ, ឞត្តាហំ បទិតិត្តាតស្ស អស្សាតិ ឞត្តាហបទិតិត្តភោ, អចិទំ បទិតិត្តាតស្ស អស្សាតិ អចិទបទិតិត្តភោ, យាភោ ឌាតស្ស អស្សាតិ យាឞឌាភោ, ទ្ធេយាឞឌាភោ, ឲភោ យាភោ អតិឞិត្តស្ស អស្ស ទទេ្កាតិ ឲគយាឞាតិឞិត្តា, ឲគាហំ យតស្ស អស្សាតិ ឲគាហយតំ៍ ឲចំ ទ្វីហយតំ, តីហយតំ, ឲគាហំ បឌិច្ឆត្តាឃ អស្សាតិ ឲគាហប្បឌិច្ឆត្តា៍ ឲចំ ទ្វីហប្បឌិច្ឆត្តា, អាបត្តិ៍ ឃោឌតំ គតស្ស អស្សាតិ ឃោឌតភោ, ទ្វីឃោឌតភោ ឥច្ចាទិ៍

ឥតិ ចតុត្ថីតប្បុរិសោ៍

បញ្ចមីតប្បុរិសោ

គិក្កតា ឌភា អទ្ធា ភាយាតិ គិក្កតឌភោ, អបគតំ ពាឡអពំ ឥភោតាតិ អបគតពាឡអភោ, បទេ៍ អបគតពាឡអពំ, ចត្តិ៍ អទេបតំ ចិត្តាលំ ឃស្សាតិ អទេបតចិត្តាលំ, យតឞទិទំ ឥច្ចាទិ៍

ឥតិ បញ្ចមីតប្បុរិសោ៍

ឆដ្ឋីតប្បុរិសោ

លិទេ្កា ហទត្ធា ឃស្ស សោតិ លិត្កហទត្ធា, ហត្ថត្ថិទេ្កា, ឌាភោ លទេ្កា ឃស្សាតិ ឌាតលទេ្កា, លត្កឌាភោ, ឞត្តាតំ បីតិសោឃតស្ស

ᨿᩔᩣᨲᩥ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᨸᩦᨲᩥᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩮᩣ, ᨸᩦᨲᩥᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᩮᩣ, ᩅᩥᨸᩩᩃᩴ ᨻᩃᩴ ᨿᩔᩣᨲᩥ ᩅᩥᨸᩩᩃᨻᩃᩮᩣ, ᨻᩃᩅᩥᨸᩩᩃᩮᩣ, ᨾᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᩣᨿᩮᩣ ᨿᩔᩣᨲᩥ ᨾᩉᩣᨠᩣᨿᩮᩣ᪉

ᩍᨵ ᩏᨸᨾᩣᨶᨸᩩᨻ᩠ᨻᨸᨴᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩔ ᩅᩥᨿ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᨿᩔᩣᨲᩥ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ, ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩩᨶᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩈᩁᩮᩣ ᨿᩔᩣᨲᩥ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩔᩁᩮᩣ, ᨶᩣᨣᩔ ᩅᩥᨿ ᨣᨲᩥ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨶᩣᨣᨣᨲᩥ᪉ ᩑᩅᩴ ᩈᩦᩉᨣᨲᩥ, ᨶᩣᨣᩅᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣ, ᩈᩦᩉᩅᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣ, ᩈᩦᩉᩔ ᩅᩥᨿ ᩉᨶᩩ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᩈᩦᩉᩉᨶᩩ, ᩑᨱᩥᩔ ᩅᩥᨿ ᨩᩘ᩠ᨥᩣ ᨿᩔᩣᨲᩥ ᩑᨱᩥᨩᩘ᩠ᨥᩮᩣ, ᨶᩥᨣᩕᩮᩣᨵᩔ ᩅᩥᨿ ᩋᩔ ᨸᩁᩥᨾᨱ᩠ᨯᩃᩣᨲᩥ ᨶᩥᨣᩕᩮᩣᨵᨸᩁᩥᨾᨱ᩠ᨯᩃᩮᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪉

ᩁᩪᨸᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᩈᨽᩣᩅᩮᩣ, ᨿᩣᨴᩥᩈᩴ ᩁᩪᨸᩴ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨿᨳᩣᩁᩪᨸᩴ᪉ ᩑᩅᩴ ᨲᨳᩣᩁᩪᨸᩴ, ᩑᩅᩴ ᩁᩪᨸᩴ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᩑᩅᩁᩪᨸᩴ, ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᩣᨸᩥ᪉ ᩑᩅᩴ ᩋᩣᨴᩥ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᩑᩅᨾᩣᨴᩥ᪉ ᨲᨳᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ, ᩍᨧ᩠ᨧᩮᩅᨾᩣᨴᩥ, ᩎᨴᩥᩈᩴ ᨶᩣᨾᩴ ᨿᩔᩣᨲᩥ ᩍᨲ᩠ᨳᨶ᩠ᨶᩣᨾᩮᩣ, ᩑᩅᩴᨶᩣᨾᩮᩣ, ᨠᩦᨴᩥᩈᩴ ᨶᩣᨾᩴ ᨿᩔᩣᨲᩥ ᨠᩥᨶ᩠ᨶᩣᨾᩮᩣ, ‘ᨠᩮᩣᨶᩣᨾᩮᩣ’ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨾᩉᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨶᩣ ᨠᩥᩴᩈᨴ᩠ᨴᩔ ᨠᩮᩣᨲ᩠ᨲᩴ᪉

ᨠᩮᩣ ᨸᨽᩅᩮᩣ ᨿᩔ ᨵᨾ᩠ᨾᩔᩣᨲᩥ ᨠᩥᩴᨸᨽᩅᩮᩣ, ᨠᩣ ᨩᩣᨲᩥ ᨿᩔᩣᨲᩥ ᨠᩥᩴᨩᩣᨲᩥᨠᩮᩣ, ᨠᩥᩴᩈᩦᩃᩴ ᨿᩔᩣᨲᩥ ᨠᩥᩴᩈᩦᩃᩮᩣ, ᨠᨲᩥ ᩅᩔᩣᨶᩥ ᨿᩔᩣᨲᩥ ᨠᨲᩥᩅᩔᩮᩣ, ᨠᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨠᩥᨾᨲ᩠ᨳᩴ, ᩅᨧᨶᩴ᪉ ‘ᨠ᩠ᩅᨲ᩠ᨳᩮᩣ’ᨲᩥ ᨾᩉᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨶᩣ ᨠᩥᩴᩈᨴ᩠ᨴᩔ ᨠᩮᩣᨲ᩠ᨲᩴ, ᨿᩣᨴᩥᩈᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨿᨳᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᨲᩣᨴᩥᩈᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨲᨳᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᩑᨴᩥᩈᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨿᩔ ᩅᨧᨶᩔᩣᨲᩥ ᩑᩅᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᩅᨧᨶᩮᩣ᪉ ᩑᩅᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᩅᨧᨶᨾᨶ᩠ᨲᩣ᪉ ᩑᩅᨲ᩠ᨳᩴ, ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨶ᩠ᨶᩣᨴᩥ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪉

ᩍᨲᩥ ᨨᨭ᩠ᨮᩦᨻᩉᩩᨻ᩠ᨻᩦᩉᩥ᪉

ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩦᨻᩉᩩᨻ᩠ᨻᩦᩉᩥ

ᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣᨶᩥ ᩈᩔᩣᨶᩥ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨩᨶᨸᨴᩮ ᩈᩮᩣᨿᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩈᩔᩮᩣ, ᩈᩩᩃᨽᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩣ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨩᨶᨸᨴᩮ ᩈᩮᩣᨿᩴ ᩈᩩᨽᩥᨠ᩠ᨡᩮᩣ, ᨴᩩᩃ᩠ᩃᨽᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩣ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩩᨻ᩠ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩮᩣ, ᨻᩉᩅᩮᩣ ᨠᩣᨿᩣ ᩋᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨩᨶᨸᨴᩮᨲᩥ ᨻᩉᩩᨠᩣᨿᩮᩣ᪉ ᩑᩅᩴ ᨻᩉᩩᨩᨶᩮᩣ, ᨠᩣᨿᩮᩣ᪉ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨠᩣᨿᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩴ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᨶᩥᨿᨾᩮᨶ ᩋᨠᩣᨿᨠᩴ, ᩈᨾᩣᩈᨶ᩠ᨲᩮ ᨠᩮᩣ᪉ ᩈᩴᩅᩥᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᨶᩩᩔᩣ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨣᩣᨾᩮ ᩈᨾᨶᩩᩔᩮᩣ, ᨶ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᨶᩩᩔᩣ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨣᩣᨾᩮ ᩋᨾᨶᩩᩔᩮᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪉

ᩍᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩦᨻᩉᩩᨻ᩠ᨻᩦᩉᩥ᪉

ᨽᩥᨶ᩠ᨶᩣᨵᩥᨠᩁᨱᨻᩉᩩᨻ᩠ᨻᩦᩉᩥ

ᨽᩥᨶ᩠ᨶᩣᨵᩥᨠᩁᨱᨻᩉᩩᨻ᩠ᨻᩦᩉᩥ ᨶᩣᨾ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᩑᨠᩁᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᩣᩈᩮᩣ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᩑᨠᩁᨲ᩠ᨲᩥᩅᩣᩈᩮᩣ, ᩈᨾᩣᨶᩮᨶ ᨩᨶᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩅᩣᩈᩮᩣ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᩈᨾᩣᨶᩅᩣᩈᩮᩣ,

ក្ខេតា កម្មេតា ក្ខបត្តិ ញញ្ញាតគ្គយំ អស្សាតិ ក្ខេតាញញ្ញាតេតា, អលុត្តសមាសោ៑ ឲចំ កណ្ហុស្មិំ កាញ្ញ្ញ អស្សាតិ កណ្ហេកាញ្ញ្ញ, ក្ខរស្មិំ

លេិយាតិ អស្សាតិ ក្ខរសិលេិយា, ឃស្ស ហត្ថេ បត្តោ អត្ថីតិ បត្តហត្ថោ៑ ឲចំ អសិហត្ថោ, ឥណ្ឌហត្ថោ, លត្តំ បិលិមិអស្សាតិ លត្តបិលិ៑

ឲចំ សត្តបិលិ, ឥណ្ឌបិលិ, ចឌិរបិលិ, ឥាតេ អញ្ញាសយោ អស្សាតិ ឥាតញ្ញាសយោ, ឥាតាឆិមុត្តិកោ, ញុខ្ពេស្ ភគ្គិ អស្សាតិ ញុខ្ពភត្តិកោ,

ញុខ្ពេ ការោចា អស្សាតិ ញុខ្ពការោចា, ឆមុការោចា ព្ចុាឌិ៑

តិបឥពាហុត្ថីហិ

តិបឥពាហុត្ថីហិ តាយ ចុត្តិ, បរក្កមេត អឆិកតា សម្មាឥា ឃេហិ តេ បរក្កមាឆិកតសម្មាឥា, ឆមោត អឆិកតា កោកា ឃេហិ តេ

ឆមាឆិកតកោកា, ឌ្លហីតោ បត្តម្មាបិលិ ឃេត សោ ឌ្លហីតបត្តបិលិ, សីហស្ស បុព្វាទ្ធំ ចិឃ កាយោ អស្សាតិ សីហបុព្វាទ្ធកាយោ, មត្តា

ពាហចា មាតក្កា ឃស្មិំ ចតេតិ មត្តពាហុមាតក្កំ ព្ចុាឌិ៑

ពាហុត្ថីហិសមាសោ តិដ្ឋិតោ៑

ទ្វត្ថសមាស

អឆ ទ្វត្ថសមាសោ ឌីបិឃតោ៑

ចេទ្ធ ច ចេទ្ធ ច បឥាតិ ទ្វត្ថា, ចេទ្ធ ច ចេទ្ធ ច អត្ថោ ចា ទ្វត្ថា, មហាចុត្តិតា ទ្វិតំ ទ្វិសទ្ធាតំ ទ្វត្ថាមេឥសោ៑ ទ្វត្ថសទ្ធសឌិសត្តា សត្ថោ ចាឃំ សមាសោ

ទ្វទ្ធាតិ ចុត្តិ៑

អឆ ចា ចេទ្ធ អចឃចា អត្ថឹឃត្តិ ពាត្ថឹឃត្តិ ឲត្ថាតិ ទ្វទ្ធា, ឃុកញ្ញអស្សេត៌ តាមំ “បិឥទ្វត្ថំ មុតិត្ថស្ស, ចត្ថាមិ សិរសាមហ”ត្តិ ឲត្ថ ចិឃ, ព្ចុឆ

បត បឥឃុកញ្ញអំ អត្ថឃុកញ្ញអច្ចា កឃ្យតិ៑ ក្ខឃបឥត្ថបឆាតេតា ហិ ទ្វទ្ធា៑

ឲត្ថ សិឃា – ឃឌិ ក្ខឃបឥត្ថបម្មឆាតេតា ទ្វទ្ធា, ឲចច្ចា សតិ ទ្វទ្ធ កធំ ឲកត្ថីកាចលក្ខណំ សិឃាតិ? ចុត្តេ – អកិត្តុចិឆេឃ្យត្ថត្ថា៑

ចចតបឆត្បែបត្ថា កត្តុកាចកម្មុកាចាឌិកោ ចិឆេឃ្យត្ថា ឲច បឥាតំ អច្ចត្តបម្មឆាតត្ថោ ហោតិ ចចតចាញ្ញសម្មត្តិឃា បឆាតក្កត្តា,

សោ ច ចិឆេឃ្យត្ថា ទ្វទ្ធបិ អកិត្តា ឲច ហោតិ៑ តធា ហិ “សារិបុត្តមោគ្គល្លាតា គច្ឆន្តិ, សារិបុត្តមោគ្គល្លាតេ បស្សតិ” ព្ចុាឌីសុ ចេទ្ធ

អត្ថា ឲកចិកត្តិឃា ចិសឃា ហុត្វា ឲកកត្ត, ឲកកម្មាឌិកាចេត ឲកត្តំ គច្ឆត្តិ, ឲចំ ទ្វទ្ធបិ ទ្វិត្តំ តិណ្ណំ ពាហុត្តំ ចា បឥាតំ ឲកត្ថីកាចលក្ខណំ

លត្ថុតិមេចាតិ៑

២៣៦។ ចត្ថេ[ក។ ២២៥; រូ។ ២៣៦; នី។ ៦០៥]។

អនេកំ ស្យាទ្យន្តបទំ ចសទ្ទស្ស អត្ថេ ឯកត្ថំ ហោតិ វា។

ឯត្ថ ច សមុច្ចយោ, អន្វាចយោ, ឥតរីតរយោគោ, សមាហារោតិ ចត្តារោ ចសទ្ទត្ថា ហោន្តិ។

តត្ថ សមុច្ចយោ យថា? ចីវរញ្ច បិណ្ឌបាតញ្ច សេនាសនញ្ច ទេតីតិ។ អន្វាចយោ យថា? ទានញ្ច ទេហិ, សីលញ្ច រក្ខាហីតិ។ ឥមេ ទ្វេ ចសទ្ទត្ថា វាក្យេ ឯវ លព្ភន្តិ, ន សមាសត្ថេ បទានំ អញ្ញមញ្ញំ និរបេក្ខត្តាតិ វទន្តិ។ តំ អន្វាចយេ យុជ្ជតិ នានាក្រិយាបេក្ខត្តា, សមុច្ចយេ បន “ចីវរញ្ច បិណ្ឌបាតញ្ច សេនាសនញ្ច ទេតី”តិ ច “ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនានិ ទេតី”តិ ច ឯវំ ទ្វិធាបិ វោហារេតុំ យុជ្ជតិយេវ “លាភី ហោតិ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារាន”ន្តិ [ម។ និ។ ១។៩៣] បយោគទស្សនតោ។ អន្វាចយោបិ វា សមាសត្ថេ នោ ន លព្ភតិ “មាលាគន្ធវិលេបនធារណមណ្ឌនវិភូសនដ្ឋានា”តិ [ទី។ និ។ ១។១០] បយោគទស្សនតោ។ ឯវំ បន យុជ្ជេយ្យ – ចសទ្ទត្ថោ ឯកក្រិយ, នានាក្រិយាបេក្ខនភេទេន ទ្វិធោ ហោតិ សមុច្ចយោ, អន្វាចយោ ចាតិ, តេសុ ច ឯកេកោ អវយវប្បធាន, សមុទាយប្បធានភេទេន ទ្វិធោ ហោតិ ឥតរីតរយោគោ, សមាហារោ ចាតិ។ តត្ថ ឥតរីតរយោគេ អវយវប្បធានត្តា សព្ពវិភត្តីសុ ពហុវចនមេវ យុជ្ជតិ។

ទ្វន្ទេ បណីតតរំ បុព្ពេ និបតតិ។ សារិបុត្តោ ច មោគ្គល្លានោ ច សារិបុត្តមោគ្គល្លានា, សារិបុត្តមោគ្គល្លានេ, សារិបុត្តមោគ្គល្លានេហិ ឥច្ចាទិ។ ឯវំ សមណព្រាហ្មណា, ព្រាហ្មណគហបតិកា, ខត្តិយព្រាហ្មណា, ទេវមនុស្សា, ចន្ទិមសូរិយា។

អប្បក្ខរំ, ពហ្វក្ខរេសុ អប្បក្ខរំ ក្វចិ បុព្ពំ ហោតិ, គាមនិគមា, គាមជនបទា ឥច្ចាទិ។

ក្វចិ ឥវណ្ណុវណ្ណន្តា បុព្ពេ ហោន្តិ, អគ្គិ ច ធូមោ ច អគ្គិធូមា, រត្តិទិវា, ធាតុលិង្គានិ។

អវណ្ណន្តេសុ សរាទិបទំ បុព្ពំ ហោតិ, អត្ថោ ច ធម្មោ ច អត្ថធម្មា, ធម្មត្ថា វា ឥច្ចាទិ។

អយញ្ច និយមោ ទ្វិបទទ្វន្ទេសុ យេភុយ្យេន លព្ភតិ, ពហុបទទ្វន្ទេសុ ន លព្ភតិ។

សមាហារទ្វន្ទេ –

២៣៧។ សមាហារេ នបុំសកំ[ក។ ២២២; រូ។ ២៣៥; នី។ ៦០០]។

ឯត្ថ សមាហារេ ឯកត្តបទំ នបុំសកំ ហោតិ, ឯកវចនត្តំ បន សមាហារវចនេនេវ សិទ្ធំ, អយញ្ច សមាហារោ បាណ្យង្គាទីនំ ទ្វន្ទស្ស និច្ចំ លព្ភតិ, រុក្ខតិណាទីនំ ទ្វន្ទស្ស វិកប្បេន លព្ភតិ។

តត្ថ និច្ចទ្វន្ទស្ស តាវ បាណ្យង្គទ្វន្ទោ –

ចក្ខុ ច សោតញ្ច ចក្ខុសោតំ, មុខញ្ច នាសិកា ច មុខនាសិកំ, ‘ឃ្យានីសុ ទេឃ្យា’តិ ទេឃ្យត្តំ។ ហនុ ច គីវា ច ហនុគីវំ។ យថា កណ្ណនាសំ, ឆវិ ច មំសញ្ច លោហិតញ្ច ឆវិមំសលោហិតំ, នាមញ្ច រូបញ្ច នាមរូបំ, ជរា ច មរណញ្ច ជរាមរណំ។ ពាហុលាធិការា ក្វចិ វិកប្បេនាបិ ទិស្សតិ, ហត្ថា ច បាទា ច ហត្ថបាទំ, ហត្ថបាទា វា ឥច្ចាទិ។

តុរិយង្គទ្វន្ទោ –

នច្ចញ្ច គីតញ្ច វាទិតញ្ច នច្ចគីតវាទិតំ។ យថា សម្មតាឡំ, ‘សម្ម’ន្តិ កំសតាឡំ, ‘តាឡ’ន្តិ ហត្ថតាឡំ, សង្ខោ ច បណវោ ច ឌិណ្ឌិមោ ច សង្ខបណវឌិណ្ឌិមំ ឥច្ចាទិ។

យោគ្គង្គទ្វន្ទោ –

ផាលោ ច បាចនញ្ច ផាលបាចនំ, យុគញ្ច នង្គលញ្ច យុគនង្គលំ ឥច្ចាទិ។

សេនង្គទ្វន្ទោ –

ហត្ថិនោ ច អស្សា ច ហត្ថិអស្សំ។ យថា រថបត្តិកំ, អសិ ច ចម្មញ្ច អសិចម្មំ។ ‘ចម្ម’ន្តិ សរបដិពាហនផលកំ, ធនុ ច កលាបោ ច ធនុកលាបំ ឥច្ចាទិ។

ខុទ្ទកបាណទ្វន្ទោ –

ឌំសា ច មកសា ច ឌំសមកសំ។ យថា កុន្ថកិបិល្លិកំ [ឃ្យ។ ទី។ ៩០សិ], កីដបដង្គំ ឥច្ចាទិ។

និច្ចវេរិទ្វន្ទោ –

អហិ ច នកុលោ ច អហិនកុលំ, ពិឡារោ ច មូសិកា ច ពិឡារមូសិកំ, រស្សត្តំ កាកោលូកំ, សប្បមណ្ឌូកំ, នាគសុបណ្ណំ ឥច្ចាទិ

សភាគទ្វន្ទេ –

សីលញ្ច បញ្ញាណញ្ច សីលបញ្ញាណំ, សមថោ ច វិបស្សនា ច សមថវិបស្សនំ, វិជ្ជា ច ចរណញ្ច វិជ្ជាចរណំ ឯវំ សតិសម្បជញ្ញំ, ហិរិឱត្តប្បំ, ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចំ, ថិនមិទ្ធំ ឥច្ចាទិ

វិវិធវិរុទ្ធទ្វន្ទេ –

កុសលាកុសលំ, សាវជ្ជានវជ្ជំ, កណ្ហសុក្កំ, ហីនបណីតំ, ឆេកពាលំ ឥច្ចាទិ

ឯកសង្គីតិទ្វន្ទេ –

ទីឃោ ច មជ្ឈិមោ ច ទីឃមជ្ឈិមំ, អង្គុត្តរសំយុត្តកំ, ខន្ធកវិភង្គំ ឥច្ចាទិ

សង្ខ្យាបរិមាណទ្វន្ទេ –

ឯកកទុកំ, ទុកតិកំ, តិកចតុក្កំ, ចតុក្កបញ្ចកំ ឥច្ចាទិ

បចនចណ្ឌាលទ្វន្ទេ –

ឱរព្ភិកា ច សូករិកា ច ឱរព្ភិកសូករិកំ ឯវំ សាកុណិកមាគវិកំ, សបាកចណ្ឌាលំ, វេនរថការំ, បុក្កុសឆវឌាហកំ ឥច្ចាទិ

លិង្គវិសភាគទ្វន្ទេ –

ឥត្ថិបុមំ, ទាសិទាសំ ឥច្ចាទិ

ទិសាទ្វន្ទេ –

ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩣ ᨧ ᩋᨸᩁᩣ ᨧ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩣᨸᩁᩴ᪨ ᩑᩅᩴ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ, ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩴ, ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ, ᩋᨸᩁᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩴ, ᩋᨸᩁᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ᪨

ᨶᨴᩦᨴ᩠ᩅᨶ᩠ᨴᩮ –

ᨣᨦ᩠ᨣᩣᨿᨾᩩᨶᩴ, ᨾᩉᩦᩈᩁᨽᩪ, ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᨶᨸᩩᩴᩈᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩮ ᨴᩦᨥᩣᨶᩴ ᩁᩔᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᩈᩩ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩦᩈᩩ ᩑᨠᩅᨧᨶᨶ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ᪨

ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᨧ᩠ᨧᩈᨾᩣᩉᩣᩁᩁᩣᩈᩥ᪨

ᩅᩥᨠᨸ᩠ᨸᩃᨴ᩠ᨵᩮᩈᩩ [ᨠ᪨ ᪓᪓᪓; ᩁᩪ᪨ ᪓᪙᪐; ᨶᩦ᪨ ᪗᪐᪑] ᨲᩥᨱᩅᩥᩈᩮᩈᨴ᩠ᩅᨶ᩠ᨴᩮ –

ᩏᩈᩦᩁᩣᨶᩥ ᨧ ᨻᩦᩁᨱᩣᨶᩥ ᨧ ᩏᩈᩦᩁᨻᩦᩁᨱᩴ, ᩏᩈᩦᩁᨻᩦᩁᨱᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᨾᩩᨬ᩠ᨩᨸᨻ᩠ᨻᨩᩴ, ᨾᩩᨬ᩠ᨩᨸᨻ᩠ᨻᨩᩣ, ᨠᩣᩈᨠᩩᩈᩴ, ᨠᩣᩈᨠᩩᩈᩣ᪨

ᩁᩩᨠ᩠ᨡᩅᩥᩈᩮᩈᨴ᩠ᩅᨶ᩠ᨴᩮ –

ᨡᨴᩥᩁᩣ ᨧ ᨸᩃᩣᩈᩣ ᨧ ᨡᨴᩥᩁᨸᩃᩣᩈᩴ, ᨡᨴᩥᩁᨸᩃᩣᩈᩣ, ᨵᩅᩣ ᨧ ᩋᩔᨠᨱ᩠ᨱᩣ ᨧ ᨵᩅᩔᨠᨱ᩠ᨱᩴ, ᨵᩅᩔᨠᨱ᩠ᨱᩣ, ᨸᩥᩃᨠ᩠ᨡᨶᩥᨣᩕᩮᩣᨵᩴ,
ᨸᩥᩃᨠ᩠ᨡᨶᩥᨣᩕᩮᩣᨵᩣ, ᩋᩔᨲ᩠ᨳᨠᨸᩦᨲᨶᩴ [ᨠᨸᩥᨲ᩠ᨳᨶᩴ (ᨠᨲ᩠ᨳᨧᩥ)], ᩋᩔᨲ᩠ᨳᨠᨸᩦᨲᨶᩣ, ᩈᩣᨠᩈᩣᩃᩴ, ᩈᩣᨠᩈᩣᩃᩣ᪨

ᨸᩈᩩᩅᩥᩈᩮᩈᨴ᩠ᩅᨶ᩠ᨴᩮ –

ᨣᨩᩣ ᨧ ᨣᩅᨩᩣ ᨧ ᨣᨩᨣᩅᨩᩴ, ᨣᨩᨣᩅᨩᩣ, ᨣᩮᩣᨾᩉᩥᩈᩴ, ᨣᩮᩣᨾᩉᩥᩈᩣ, ᩑᨱᩮᨿ᩠ᨿᩅᩁᩣᩉᩴ, ᩑᨱᩮᨿ᩠ᨿᩅᩁᩣᩉᩣ, ᩋᨩᩮᩊᨠᩴ, ᩋᨩᩮᩊᨠᩣ,
ᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᨭᩈᩪᨠᩁᩴ, ᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᨭᩈᩪᨠᩁᩣ, ᩉᨲ᩠ᨳᩥᨣᩅᩔᩅᩊᩅᩴ, ᩉᨲ᩠ᨳᩥᨣᩅᩔᩅᩊᩅᩣ᪨

ᩈᨠᩩᨱᩅᩥᩈᩮᩈᨴ᩠ᩅᨶ᩠ᨴᩮ –

ᩉᩴᩈᨻᨠᩴ, ᩉᩴᩈᨻᨠᩣ, ᨠᩣᩁᨱ᩠ᨯᩅᨧᨠ᩠ᨠᩅᩣᨠᩴ, ᨠᩣᩁᨱ᩠ᨯᩅᨧᨠ᩠ᨠᩅᩣᨠᩣ, ᨻᨠᨻᩃᩣᨠᩴ, ᨻᨠᨻᩃᩣᨠᩣ᪨

ᨵᨶᨴ᩠ᩅᨶ᩠ᨴᩮ –

ហិរញ្ញសុវណ្ណំ, ហិរញ្ញសុវណ្ណា, មណិ ច សង្ខោ ច មុត្តា ច វេឡុរិយញ្ច មណិសង្ខមុត្តវេឡុរិយំ, មណិសង្ខមុត្តវេឡុរិយា, ជាតរូបរជតំ, ជាតរូបរជតា។

ធញ្ញទ្វន្ទ –

សាលិយវំ, សាលិយវា, តិលមុគ្គមាសំ, តិលមុគ្គមាសា, និប្ផាវកុលត្ថំ, និប្ផាវកុលត្ថា។

ព្យញ្ជនាទិ ទ្វន្ទ –

មច្ឆមំសំ, មច្ឆមំសា, សាកសូបំ, សាកសូបា, គព្យមហិំសំ, គព្យមហិំសា, ឯណេយ្យវរាហំ, ឯណេយ្យវរាហា, មិគមយូរំ, មិគមយូរា។

ជនបទទ្វន្ទ –

កាសិកោសលំ, កាសិកោសលា, វជ្ជិមល្លំ, វជ្ជិមល្លា, ចេតវំសំ, ចេតវំសា, មច្ឆា សូរសេនា មច្ឆសូរសេនំ, មច្ឆសូរសេនា, កុរុបញ្ចាលំ, កុរុបញ្ចាលា។

ឥតិ វិកប្បសមាហារានិ។

ទ្វន្ទសមាសោ និដ្ឋិតោ។

វិសេសវិធាន

ឥទានិ បុព្វេ វុត្តានិ អវុត្តានិ ច តេសុ សមាសេសុ វិសេសវិធានានិ វុច្ចន្តេ។

នបុំសកេកត្តំ, សមាសន្តរស្សា, បុព្ពនិបាតនេយោ, សមាសន្ត ក, សមាសន្ត អ, ភាភានេយោ, អព្យយោ, សញ្ញា។

នបុំសកេកត្តវិធានំ

តត្ថ សង្ខ្យា អព្យយីភាវោ នបុំសកលិង្គោ ឯវ, សមាហារទ្វន្ទា ទិគុ, ទ្វន្ទា នបុំសកា ច ឯកត្តសង្ខ្យា ច។

໑໓໕. ກ຺ຂເຍກຕ຺ຕ຺ຖາ ເວຊ຺ຊິຍາ[ຕ. ໑໑ສີ; ຊ. ໑໓ຕ; ກີ. ສີ໐໓; ຍໍ. ໑.໑.໔ຕ-ສີ໑; ປີ. ໑.໓.໑໑-໑໓]

ເວຊ຺ຊິ ສຍາເສ ກ຺ຂີ ກປຸ່ສກຕ຺ຕ ໑ກຕ຺ຕ຺ຖາ ເທາຕິ.

ລາຍາ, ສກາເວ຺ຈາຍໍ ຍີລິ, ສລກາຕໍ ລາຍາ ສລກ຺ຖາຍໍ [...ສກ຺ຖາຍໍ (ຍຸລປີເຄ)]. ໑ຍໍ ສກງ຺ຖາຍໍ, ລຍຣ຺ຖາຍໍ. ຍາຄ ກ ເທາຕິ,

ຣຸກ຺ຖ຺ຖາຍາ, ປຕ຺ຕາຕ຺ຖາຍາ. ສກາສເຕ຺ຄ ອຍຕຸສ຺ຸສກາເວ຺ຈາຍໍ ຍີລິ, ເຕາຫ຺ຸຕໍ ສກາ ເຕາຫູສກໍ. ໑ຍໍ ເຄຍສກໍ, ຍາຕ຺ຄສກໍ, ຍກ຺ລສກໍ, ຣກ຺ລສສຕໍ.

ຍຕຸສ຺ຸສກາສຸ ກຕ຺ຕິ, ຕຕ຺ຕິຍສກາ, ຣາຄສກາ ຍາຖ຺ຖາຂີ.

ກ຺ຂີຕິ ກິໍ? ຣາຄປຣິສາ.

ຍາຕິ ກປຸ່ສເກກຕ຺ຕຣາສິ.

ສຍາສຕ຺ຕຣສ຺ຸຣາສິ

‘ສ຺ຸຍາຂີສຸ ຣເສ຺ຸຍາ’ຕິ ສຸເຕ຺ຕກ ອຊ຺ຍີກາຍ, ສຍາທາເຣີກຸ, ຍຕ຺ຄາຕໍ ກສ຺ຸຍີ ຕປຸຣິສສ຺ຸ ຍ ສ຺ຸຍາຂີສຸ ຣເສ຺ຸຍາ.

ອຊ຺ຍີກາເຍ –

ຍປຍທີກໍ ອສີຕ຺ຕິ, ຍປຍສຸ.

ສຍາທາເຣີກຸຍີ໒

ຍຕ຺ຸຄີສໍ, ຍສິຕ຺ຕິ, ຍສຍສຸ.

ສຍາທາເກວເຄ –

ຍຸທຄາສິກໍ, ທຸກຸກິຍໍ.

តព្យទិសេ –

សលកន្ធាយំ, ព្រាហ្មសកំ។

១៩០។ ឈបស្សត្តស្សាព្យឆាតស្ស[ក។ ៣០១; ន្ទ។ ១៣៥; តី។ ប័៣ប័; ឆំ។ ១។១។ប័៩; បា។ ៧។១។៣ប័]។

ឃ្យាឌិសុ អត្តក្ខតស្ស អព្យឆាតក្ខតស្ស ច ឈបស្ស ទស្សា ហោតិ។

ឌាហុត្ថីហិយិក្រ

ឌាហុកទេញ្ញា, ទេបិទេសា, ឌាហុត្តត្តិ, ក្យលំ, ឌាហុចឆ្ន, ក្យលំ។

អញ្ញឃឹកាទេច –

ក្តបយលិកំ, អឆិត្តិ, ក្តបចឆ្ន។

អត្តស្សាតិ កិំ? សន្ធាឆទេតា, បុទិទេសា។

អព្យឆាតស្សាតិ កិំ? ទាឌកញ្ញា, ទាឌក្យយាទឹ, ព្រាហ្មឌាត្ន។

១៩១។ ទេកាស្សុ[ក។ ១៣១; ន្ទ។ ១១លិ; តី។ លិ១១; ឆំ។ ១។១។ប័៥; បា។ ៧។១។៣ប័]។

ឃ្យាឌិសុ អត្តក្ខតស្ស អព្យឆាតក្ខតស្ស ច ទេកាស្ស ក្ត ទេហាតិ។

តិក្ខក្យ ឌិត្តក្យ។

អព្យឆាតស្សាតិ កិំ? ទាឌកទេចា។

អត្តស្សាតិ កិំ? ទេកាក្យលំ។

ឰតិ សយាសត្តរស្សរាសិ៝

បុយ្ហាចាតិទេសរាសិ

១៙១៝ឰត្តិឃំ កាសិតបុយិត្តិ បុយាចេកេត្តិ[ក៝ ១១០; ន្ទ៝ ១៥១; តឹ៝ លិ០៖; ធ៝ ៥៝១៝១៥; បិ៝ ៤៝១៝១៖]៝

‘ឧកេត្តិ’តិ ត្យ្យាឆិករណេ, ឰត្តិឃំ ចត្តយាគេ ឧកេត្តិ ៗត្តរបេឆ បទេ កខាឌិ កាសិតបុទយា ឰត្តិលិក្ខសទ្ធោ បុយា ឰច ទោតិ៝ ចត្យាក្ខុយិធំ ចិឆាគំ, បុត្តបធំ ឰត្តិលិក្ខញ្ញា កាសិតបុយញ្ញា សិឃា, បរបធំ គិឃតិត្តិលិក្ខញ្ញា បុត្តបឆេគ ឧកត្តិញ្ញា សិឃាតិ៝

ឌីឈា ឌញ្ញា ឃស្ស ទសា ឌីឈឌញ្ញោ, បុទិទសា, ឌីឈឌញ្ញា, ឰត្តិ, ឌីឈឌញ្ញុំ, ក្យល៝

ឧត្តិ ន ទយ សទ្ធា កត្តិឌិ បុល្លិក្ខរុបិ ទោត្តិ, កត្តិឌិ ឰត្តិបច្ចឃឃុត្តា ឰត្តិលិក្ខរុបិ, ទត កាសិតបុយា គាយ៝ ឌីទឈា យទក្កា, ឌីឈា ទត្តិ, កទតា បុទិទសា, កតា ឰត្តិ, ក្យាទរា, ក្យាទឹ, ព្រាហ្មណោ, ព្រាហ្មហី ឰច្ចាឌិ៝

ទយ បគ ឰត្តិបច្ចឃឃុត្តា គិច្ចំ ឰត្តិលិក្ខរុបិ ទោត្តិ, ទត កាសិតបុយា គាយ គ ទោត្តិ, កញ្ញា, បញ្ញា, សទ្ធា, គឌី, ឰត្តិ, បឆឌី ឰច្ចាឌិ៝ តថា សកាទិចត្តិលិក្ខាបិ គិឃតបុគ្គុំសកលិក្ខាបិ កាសិតបុយា គ ទោត្តិ, ឆេចតា, ទត្តិ, ឆេត, ចត្វ, សទក្កា, ឆេទចា, ព្រាហ្មា, ទតគំ, សទក់ ឰច្ចាឌិ៝

ឰឆ បគ ឌីឈសទ្ធោ “ឌីទឈា ឥលិគ សំសាទរា”តិ [ឆ៝ ប៝ ៩០] អាឌីសុ កាសិតបុទយា, ទសា ចិទសយ្យលិក្ខាគ្យាកតចទសគ ឰឆ ឰត្តិបច្ចឃឃុទត្តា ឰត្តិលិក្ខសទ្ធោ គាយ៝ ឰយិគា សុទត្តគ បុយ្ហាចាតិទេសេ កទត តត្តិ អាបច្ចទយា អត្តរឆាឃតិ, ‘ឈបស្សត្តស្សាប្យឆាគស្សា’តិ សុទត្តគ សយាសត្តស្ស អាកាទស្ស រស្សត្តំ, ក្យាទឹ កទិឃា ឃស្ស ទសា ក្យាទកទិទឃា, ព្រាបច្ចឃគិចត្តំ៝ ឃុចតិ ឌាឃា ឃស្ស ទសា ឃុចឌាទឃា, តិបច្ចឃគិចត្តំ៝ ព្រាហ្មណត្ត កទិឃា ឃស្ស ទសា ព្រាហ្មណត្តកទិទឃា, ក្កាបច្ចឃគិចត្តំ៝

ឰត្តិឃត្តិ កិំ? ក្យាទឹ ទតគំ ឃស្ស ទសា ក្យាទឹទតគោ, បុទិទសា, ឰឆ បរបធំ ឰត្តិលិក្ខំ គ ទោតិ, តស្មា បុយ្ហាចាតិទេសទសា គ កាតទព្វោ, ឃឌិ កទរយ្យ, ក្យាទរា ទតគំ ឃស្ស ក្យាទរទតគោតិ ឧចំ អគិដ្ឋទត្តា កទចយ្យ៝

ឧកេត្តិតិ កិំ? ក្យាទឹសុ កត្តិ ឃស្ស ទសា ក្យាទឹកត្តិទកា៝ ឧចំ សយហឹកត្តិទកា, ព្រាហ្មហីកត្តិទកា, សយាសទត្ត ទកា, ឰឆ បរបធំ បុត្តបឆេគ ឧកត្តំ គ ទោតិ, តស្មា បុយ្ហាចាតិទេសទសា គ កាតទព្វោ, ឃឌិ កទរយ្យ, ក្យាទរសុ កត្តិ ឃស្ស ទសា ក្យាទកត្តិទកាតិ ឧចំ អគិដ្ឋទត្តា

ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿ᪨

ᩍᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᩅᨯ᩠ᨰᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥ, ᨠᩣᨿᩅᩥᨠᩣᩁᩴ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥ ᨿᩮᨶ ᩈᩮᩣ ᨠᩣᨿᩅᩥᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥ, ᩑᨲ᩠ᨳ ᨠᩣᨿᩅᩥᩈᨴ᩠ᨵᩣ ᨽᩣᩈᩥᨲᨸᩩᨾᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᨶ ᨠᩩᩃᨧᩣᨶᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᨸᩩᩴᩈᨠᩃᩥᨦ᩠ᨣᩴ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩣᨧᩣᨲᩥᨽᩮᨴᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨

ᨽᩣᩈᩥᨲᨸᩩᨾᩮᩣᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᩈᨴ᩠ᨵᩣ ᨸᨠᨲᩥ ᨿᩔ ᩈᩮᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨸᨠᨲᩥᨠᩮᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨸᨠᨲᩥᨠᩮᩣ, ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᨸᨴᩴ ᨶᩥᨿᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᩃᩥᨦ᩠ᨣᨲ᩠ᨲᩣ ᨽᩣᩈᩥᨲᨸᩩᨾᩴ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ᪨ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨵᩥᨠᩮᩣ, ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨵᩥᨠᩮᩣ, ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨾᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨾᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᩈᩩ ᨸᨶ ᨠᨾ᩠ᨾᨵᩣᩁᨿᩈᨾᩣᩈᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨠᩩᨾᩣᩁᩥᨽᨲ᩠ᨲᩥ[ᨠ᪨ ᪑᪑᪑; ᩁᩪ᪨ ᪑᪓᪑; ᨶᩦ᪨ ᩈᩩ᪑᪙] ᨸᨶ 'ᩑᨠᩮᨲ᩠ᨳ'ᨲᩥ ᨸᨴᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᩴ ᩋᨦ᩠ᨣᩴ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᨶᩮᨠᨲ᩠ᨳᩔ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩋᩈᨾ᩠ᨽᩅᨲᩮᩣ᪨ ᨡᩦᨱᩣ ᨧ ᩈᩣ ᨩᨦ᩠ᨥᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᨡᩦᨱᨩᨦ᩠ᨥᩣ, ᨠᩩᨾᩣᩁᩦ ᨧ ᩈᩣ ᨽᩁᩥᨿᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᨠᩩᨾᩣᩁᨽᩁᩥᨿᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᨴᨲ᩠ᨲᩥᨿᨠᨬ᩠ᨬᩣ, ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱᨠᨬ᩠ᨬᩣ, ᨿᩩᩅᨲᩥ ᨧ ᩈᩣ ᨽᩁᩥᨿᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᨿᩩᩅᨽᩁᩥᨿᩣ, ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱᩦ ᨧ ᩈᩣ ᨽᩁᩥᨿᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱᨽᩁᩥᨿᩣ᪨

ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᨠᩩᨾᩣᩁᩦ ᨧ ᩈᩣ ᩁᨲᨶᨬ᩠ᨧᩣᨲᩥ ᨠᩩᨾᩣᩁᩦᩁᨲᨶᩴ᪨ ᩑᩅᩴ ᩈᨾᨱᩦᨸᨴᩩᨾᩴ᪨

ᩍᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᨠᩣᨿᩅᩥᨠᩩᩃᨧ᩠ᨧᩴ ᨲᩴ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥ ᨧᩣᨲᩥ ᨠᩣᨿᩅᩥᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥ᪨

ᨽᩣᩈᩥᨲᨸᩩᨾᩮᩣᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨸᨠᨲᩥ, ᨣᨦ᩠ᨣᩣᨶᨴᩦ, ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨶᨴᩦ, ᨸᨳᩅᩦᨵᩣᨲᩩ᪨

ᩈᨬ᩠ᨬᩣᩈᨴ᩠ᨴᩮᩈᩩ ᨸᨶ ᨶᨴᩦᩁᨦ᩠ᨠᩩᨴᩮᨲᩩᨸᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶᨶ᩠ᨴᩣᨸᩮᩣᨠ᩠ᨡᩁᨱᩦ, ᨶᨶ᩠ᨴᩣᨸᩮᩣᨠ᩠ᨡᩁᨱᩦ, ᨠᩣᨿᨠᨲᩣᩈᨲᩥ, ᨸᨳᨾᩣᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩥ, ᨴᩩᨲᩥᨿᩣᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩥ, ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩦᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩥ, ᨨᨭ᩠ᨮᩦᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩥ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

᪑᪙᪒᪨ ᨠ᩠ᩅᨧᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮ[ᨠ᪨ ᪑᪑᪑; ᩁᩪ᪨ ᪑᪓᪑; ᨶᩦ᪨ ᩈᩩ᪑᪙; ᨧᩴ᪨ ᪓᪨᪒᪨᪑᪐; ᨸᩣ᪨ ᪖᪨᪒᪨᪓᪔]᪨

ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᨸᩁᩮ ᨠᨲ᩠ᨳᨧᩥ ᨽᩣᩈᩥᨲᨸᩩᨾᩮᩣ ᩍᨲ᩠ᨳᩥᩃᩥᨦ᩠ᨣᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᨠ᩠ᩅᨧᩥ ᨸᩩᨾᩣᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨻ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᨲᩁᩣ, ᨻ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᨲᨾᩣ, ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨻ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩍᨲ᩠ᨳᩦᨶᩴ ᩋᨲᩥᩈᨿᩮᨶ ᨻ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨻ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᨲᩁᩣ, ᨻ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᨲᨾᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᨲᩁᩣ, ᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᨲᨾᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

᪑᪙᪓᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨴᨿᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨾᨲ᩠ᨲᩮ[ᨠ᪨ ᪑᪑᪐; ᩁᩪ᪨ ᪑᪔᪑; ᨶᩦ᪨ ᩈᩩ᪑᪓; ᨧᩴ᪨ ᪓᪨᪒᪨᪓᪐; ᨸᩣ᪨ ᪖᪨᪓᪨᪓᪔]᪨

វុត្តិយេត្ត ឋានេ សព្ពាទិនាមកា សព្ពនាមសង្ខា បុមាវ ហោន្តិ។

សា បមុខា យស្ស សោ តប្បមុខោ។ ឯវំ តប្បធានោ, តាយ តាហិ វា សម្មុខោ តំសម្មុខោ។ សា ឯវ បមុខា តប្បមុខា។ ឯវំ តប្បធានា, តស្សា មុខំ តម្មុខំ, តស្សំ គាថាយំ តាសុ គាថាសុ វា តត្រ, តាយ គាថាយ តាហិ វា គាថាហិ តតោ, តស្សំ វេលាយំ តទា ឥច្ចាទិ។

ឯត្ថ ច វុត្តិ នាម សមាស, តទ្ធិតា’យាទិធាតុបច្ចយន្ត, វិភត្តិបច្ចយន្តានំ នាមំ។

ឥតិ បុម្ភាវាតិទេសរាសិ។

សមាសន្តកបច្ចយរាសិ

៣៦៥· ល្ត្វិត្ថិយូហិ កោ[ក· ៣៣៥; រូ· ៣៥៦; នី· ៧៣៥; ចំ· ៤·៤·១៤០; បា· ៥·៤·១៥៣]។

អញ្ញបទត្ថវិសយេ កត្ត្វាទីហិ ល្តុបច្ចយន្តេហិ ឥត្ថិយំ ឦ, ឩការន្តេហិ ច ពហុលំ កបច្ចយោ ហោតិ។

ពហវោ កត្តារោ យស្មិំ ទេសេ សោ ពហុកត្តុកោ។ ឯវំ ពហុវត្តុកោ, ពហុកា នទិយោ យស្មិំ ទេសេ សោ ពហុនទិកោ។ ឯវំ ពហុហត្ថិកោ, គាមោ, ពហុហត្ថិកា, សភា, ពហុហត្ថិកំ, កុលំ។ ឯវំ ពហុកុមារិកំ, ពហុព្រហ្មពន្ធុកោ។

ឯត្ថ ច ‘ព្រហ្មពន្ធូ’តិ រស្សបទំ ព្រាហ្មណំ វទតិ, ទីឃបទំ ព្រាហ្មណិំ វទតិ, កបច្ចយេ បរេ ទីឃានំ មហាវុត្តិនា រស្សត្តំ ញន្តិ។

ពហុលន្តិ កិំ? ពហុកត្តា, គាមោ។

៣៦៦· វា’ញ្ញតោ[ក· ៣៣៥; រូ· ៣៥៦; នី· ៧៣៥; ចំ· ៦·៣·៧៣; បា· ៥·៤·១៥៣]។

អញ្ញបទត្ថវិសយេ ល្ត្វិត្ថិយូហិ អញ្ញតោ អវណ្ណិវណ្ណុវណ្ណន្តេហិ ពហុលំ កបច្ចយោ ហោតិ វា។

អវណ្ណន្តម្ហា តាវ –

អកាយកំ, អរញ្ញោ, ពហុកាយកោ, ឧភតោបទោ, សមាតកោ, អមាតកោ, សសីលកោ, សបុត្តកោ, ពហុមាលកោ, ពហុមាលី, ពហុមាឃកោ, ពហុមាឃា។

ឥចណ្ណត្តយោ–

សុន្ទរា ទិដ្ឋិ យស្ស សោ សម្មាទិដ្ឋិកោ, សម្មាទិដ្ឋិ, មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ, មិច្ឆាទិដ្ឋិ, មតបតិកា, ឥត្ថី, សទ្ធាបកតិកោ, បញ្ញាបកតិកោ, ពហុហត្ថិកោ, ពហុនទិកោ។

ក្វចណ្ណត្តយោ–

សហេតុកោ, អហេតុកោ, សចក្ខុកោ, អចក្ខុកោ, សភិក្ខុកោ, អភិក្ខុកោ, ទីឃាយុកោ, អប្បាយុកោ, ពហុជន្តុកោ, ធជោ, ពហុរត្តញ្ញុកោ, ភិក្ខុសង្ឃោ។

ឥត្ថិលិង្គេ កប្បច្ចយេ អការស្ស យថាវុត្តិតោ ច 'អញ្ញាតស្ស កេ...'តិ សុត្តេន ច ពហុលំ ឥការាទេសោ ហោតិ, ពហុបុត្តិកា, ឥត្ថី, ពហុបុត្តកា ច, ឯកបុត្តិកា, ឯកបុត្តកា ឥច្ចាទិ។

ឥតិ សមាសន្តកបច្ចយរាសិ។

សមាសន្តអបច្ចយរាសិ

១៩៤. សមាសន្ត[ក។ ១១៤; រូ។ ១៣០; នី។ ៤១១; ចំ។ ៣។៣។៣១; បា។ ៣។៣។៤៥; 'ត្វ' (ពហូសុ)]។

'សមាសន្តោ+អ' ឥតិ ទ្វិបទមិទំ, សមាសន្តោ ហុត្វា អបច្ចយោ ហោតីតិ អត្ថោ។ អធិការសុត្តមិទំ។

១៩៥. បាបាទីហិ ភូមិយា[ក។ ១១៤; រូ។ ១៣០; នី។ ៤១១; ចំ។ ៣។៣។៤១; ...បេ... ៣។៣។៤៣; 'គោទាវរីនំ' (ពហូសុ)]។

បាបាទីហិ បរាយ ភូមិយា សមាសន្តោ អ ហោតិ, 'ភូមិសទ្ទស្សា'តិ វត្តព្ពេ ឥត្ថិលិង្គនិទ្ទេសតោ 'ភូមិយា'តិ វុត្តំ។ ឯវំ អញ្ញត្រាបិ។

បាបានំ ភូមិ បាបភូមំ, បាបានំ ឧប្បត្តិភូមិត្យត្ថោ, ជាតិយា ភូមិ ជាតិភូមំ, សត្តជាតានំ។ ឯវំ បច្ឆាភូមំ, មជ្ឈិមទេសេ បច្ឆាការានំ។

᪑᪔᪙. ᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩣᩉᩥ[ᨠ. ᪑᪑᪕; ᩁᩪ. ᪑᪔᪐; ᨶᩦ. ᪕᪑᪑; ᨧᩴ. ᪓.᪓.᪕᪑; ᨸᩣ. ᪕.᪓.᪕᪕].

ᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩣᩉᩥ ᨸᩁᩣᨿ ᨽᩪᨾᩥᨿᩣ ᩈᨾᩣᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋ ᩉᩮᩣᨲᩥ.

ᨴ᩠ᩅᩮ ᨽᩪᨾᩥᨿᩮᩣ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩥᨽᩪᨾᩮᩣ, ᨴ᩠ᩅᩥᨽᩪᨾᨠᩮᩣ, ᨸᩣᩈᩣᨴᩮᩣ, ᨴ᩠ᩅᩥᨽᩪᨾᩥᨠᩮᩣ ᩅᩤ, ᨲᩥᩔᩮᩣ ᨽᩪᨾᩥᨿᩮᩣ ᩑᨲᩔᨲ᩠ᨳᩥ ᩅᩤ ᨲᩦᩈᩩ ᨽᩪᨾᩦᩈᩩ ᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᩣᨲᩥ ᩅᩤ ᨲᩮᨽᩪᨾᨠᩣ, ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨧᨲᩩᨽᩪᨾᨠᩣ, ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨲᩮᨽᩪᨾᩥᨠᩣ, ᨧᨲᩩᨽᩪᨾᩥᨠᩣ ᩅᩤ. ᨴᩥᨣᩩᨾ᩠ᩉᩥ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨽᩪᨾᩥᨿᩮᩣ ᨴ᩠ᩅᩥᨽᩪᨾᩴ, ᨲᩥᩔᩮᩣ ᨽᩪᨾᩥᨿᩮᩣ ᨲᩥᨽᩪᨾᩴ, ᨧᨲᩔᩮᩣ ᨽᩪᨾᩥᨿᩮᩣ ᨧᨲᩩᨽᩪᨾᩴ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ.

᪑᪕᪐. ᨶᨴᩦᨣᩮᩣᨴᩣᩅᩁᩦᨶᩴ[ᨠ. ᪑᪑᪕; ᩁᩪ. ᪑᪔᪐; ᨶᩦ. ᪕᪑᪑; ᨧᩴ. ᪓.᪓.᪕᪑; ᨸᩣ. ᪕.᪓.᪕᪕].

ᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩣᩉᩥ ᨸᩁᩣᨶᩴ ᨶᨴᩦ, ᨣᩮᩣᨴᩣᩅᩁᩦᨶᩴ ᩈᨾᩣᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋ ᩉᩮᩣᨲᩥ.

ᨸᨬ᩠ᨧ ᨶᨴᩥᨿᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᨶᨴᩴ, ᨸᨬ᩠ᨧ ᨧ ᨶᨴᩥᨿᩮᩣ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᨴᩮᩈᩮ ᩈᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᨶᨴᩮᩣ, ᩈᨲ᩠ᨲ ᨣᩮᩣᨴᩣᩅᩁᩥᨿᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᨣᩮᩣᨴᩣᩅᩁᩴ.

᪑᪕᪑. ᩋᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩮᩉᩥ ᨧᨦ᩠ᨣᩩᩃ᩠ᨿᩣᨶᨬ᩠ᨬᩣᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᨲ᩠ᨳᩮᩈᩩ[ᨠ. ᪑᪑᪕; ᩁᩪ. ᪑᪔᪐; ᨶᩦ. ᪕᪑᪑; ᨧᩴ. ᪓.᪓.᪕᪓; ᨸᩣ. ᪕.᪓.᪘᪖].

ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳᩮ ᨧ ᩋᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᨲ᩠ᨳᩮ ᨧ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᨲ᩠ᨳᩣ. ᨲᨲ᩠ᨳ ‘ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳᩮ’ᨲᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᨸᨴᨲ᩠ᨳᩮ ᨻᩉᩩᨻ᩠ᨻᩦᩉᩥᩈᨾᩣᩈᩮ, ‘ᩋᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᨲ᩠ᨳᩮ’ᨲᩥ ᩋᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩈᨾᩣᩈᩮ ᩋᨻ᩠ᨿᨿᩦᨽᩣᩅᩈᨾᩣᩈᩮᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᨲ᩠ᨳᩣ ᩋᨶᨬ᩠ᨬᩣᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᨲ᩠ᨳᩣ, ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩈᩩ ᩈᨾᩣᩈᩮᩈᩩ ᩋᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩮᩉᩥ ᩏᨸᩁᩥᨣᩮᩉᩥ ᨧ ᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩣᩉᩥ ᨧ ᨸᩁᩣᨿ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᨿᩣ ᩈᨾᩣᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋ ᩉᩮᩣᨲᩥ. ᨧᩈᨴ᩠ᨴᩮᨶ “ᩈᩩᨣᨲᨦ᩠ᨣᩩᩃᩮᨶ, ᨸᨿᩣᨲᨦ᩠ᨣᩩᩃᩮᨶ” ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᨶᩥ ᩈᩥᨴ᩠ᨵᩣᨶᩥ.

ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩦᩉᩥ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᨦ᩠ᨣᩩᩃᩴ, ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᨿᩣ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨧ᩠ᨧᨦ᩠ᨣᩩᩃᩴ, ᨴ᩠ᩅᩮ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᨿᩮᩣ ᨸᨾᩣᨱᨾᩔᩣ, ᨴ᩠ᩅᩮ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᨿᩮᩣ ᩈᨾᩣᩉᨭᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᨦ᩠ᨣᩩᩃᩴ.

ᩋᨶᨬ᩠ᨬᩣᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᨲ᩠ᨳᩮᩈᩪᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᨸᨬ᩠ᨧ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᨿᩮᩣ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥ, ᩉᨲ᩠ᨳᩮᩣ. ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᨿᩣ ᩈᨾᩦᨸᩴ ᩏᨸᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥ. “ᨧᨲᩩᩁᨦ᩠ᨣᩩᩃᩴ ᨠᨱ᩠ᨱᩥᨠᩴ ᨨᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ [ᨸᩣᨧᩥ. ᪔᪔], ᩋᨭ᩠ᨮᨦ᩠ᨣᩩᩃ ᨴᨶ᩠ᨲᨠᨭ᩠ᨮᩴ, ᨴ᩠ᩅᨦ᩠ᨣᩩᩃᨸᩁᨾᩴ, ᨧᨲᩩᩁᨦ᩠ᨣᩩᩃᨸᩁᨾᩴ, ᩋᨭ᩠ᨮᨦ᩠ᨣᩩᩃᨸᩁᨾ”ᨶ᩠ᨲᩥᩌᨴᩦᩈᩩ ‘ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃ’ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨠᩣᩁᨶ᩠ᨲᩴ ᨸᨿᩮᩣᨣᨴᩔᨶᨲᩮᩣ.

᪑᪕᪒. ᨴᩣᩁᩩᨾ᩠ᩉᨦ᩠ᨣᩩᩃ᩠ᨿᩣ[ᨠ. ᪑᪑᪕; ᩁᩪ. ᪑᪔᪐; ᨶᩦ. ᪕᪑᪑; ᨧᩴ. ᪓.᪓.᪖᪕; ᨸᩣ. ᪕.᪓.᪑᪑᪓; ‘ᨴᩣᩁᩩᨾ᩠ᩉ᩠ᨿᨦ᩠ᨣᩩᩃ᩠ᨿᩣ’ (ᨻᩉᩪᩈᩩ)].

ᨴᩣᩁᩩᩈᨴ᩠ᨴᩮᨲᩮ ᩋᨬ᩠ᨬᨸᨴᨲ᩠ᨳᩮ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᨿᩣ ᩈᨾᩣᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋ ᩉᩮᩣᨲᩥ.

បញ្ច អង្គុលិយោ អស្សាតិ បញ្ចង្គុលំ, ទាតុំ ឯត្ថ ច អង្គុលិបយាណាចយចោ ឆន្នាទីតំ យាគចិសេសោ ‘ទាតុំ’តិ វុច្ចតិ។

១៥១. ទីឃាទេហាចស្សិកេទេសហិ ច រត្យា[ក᠂ ១១៥; ស្យា᠂ ១៥០; គំ᠂ ៥១១; ច᠂ ៣.៣.៥៣; បិ᠂ ៣.៣.ប៥]

ទីឃោ ច អហោ ច ចស្សា ច ឯកទេសា ចាតិ ទ្វេន្ទា, ឯកទេសោ គាយ បុព្វា, បរាទិ, អតញ្ញាសង្ខ្យេត្ថស្ស ទីឃាទីហិ ច អសង្ខ្យេហិ ច សង្ខ្យាហិ ច បរាយ រត្តិយា សមាសន្តោ អ ហោតិ។ ចសទ្ទេន “ទិររត្តំ”តិ សិទ្ធំ។

ទីឃា រត្តិយោ ទីឃរត្តំ, ទីឃា រត្តិទិចបរិបរាត្យេត្វា។ អហោ ច រត្តិ ច អហោរត្តំ, ចស្សេន តេមិតា រត្តិ ចស្សរត្តំ, រត្តិយា បុព្វំ បុព្វរត្តំ, រត្តិយា បរំ បររត្តំ, រត្តិយា អឌ្ឍំ អឌ្ឍរត្តំ, រត្តិំ អតិក្កន្តោ អតិរត្តោ, ទ្វេ រត្តិយោ ទ្វិរត្តំ។ ឯវំ តិរត្តំ, ចតុរត្តំ, បញ្ចរត្តំ, ឆារត្តំ, ចាធិការត្តា “ឯករត្តំ, ឯករត្តិ”តិ សិទ្ធំ។

អតញ្ញាសង្ខ្យេត្វស្សាតិ កិំ? ទីឃា រត្តិ ឯត្វាតិ ទីឃរត្តិ, ហេមន្តោ។ រត្តិយា សមីបំ ឧបរត្តិ។

១៥៣. គោ ត្វចន្តេ ចាហេលិបេ[ក᠂ ១១៥; ស្យា᠂ ១៥០; គំ᠂ ៥១១; ច᠂ ៣.៣.៥៥; បិ᠂ ៣.៣.ឌ៥]

អចន្តេ ច អតញ្ញា’សង្ខ្យេត្វស្ស ច បចត្តា ហោសទ្ទម្យាអហេលិបដ្ឋានេត សមាសន្តោ អ ហោតិ។

រញ្ញោ គោ រាជគចោ, អត្តនោ គោ សគចោ, បរេសំ គោ បរគចោ, បញ្ចគចោ, បញ្ចគចំ។ ឯវំ ទសគចំ។

អហេលិបេតិ កិំ? បញ្ចហិ គោហិ កីតោ បញ្ចគុ។ ឯត្ថ ច តេត កីតោតិ ឯតស្មិំ អត្ថេ តទ្ធិតបច្ចយស្ស លោបេ, តេត អយំ អបច្ចយោ ត ហោតិ, ‘គោស្សុ’តិ ឧស្សុត្តំ។

អចន្តេតិ កិំ? គចា ច គាចោ ច គចាគចោ, ហេយ្យាយិ គោស្ស គចត្តំ។

អតញ្ញាសង្ខ្យេត្វស្សាតិ កិំ? ចិត្តគុ, ឧបគុ។

១៥៥. រត្តិទិច ទារគច ចតុរស្សា[ក᠂ ១១៥; ស្យា᠂ ១៥០; គំ᠂ ៥១១; ច᠂ ៣.៣.៤១; បិ᠂ ៣.៣.៥៥]

ᩑᨲᩮ ᨲᨿᩮᩣ ᩈᨴ᩠ᨴᩣ ᩋᩋᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᩥᨷᨧ᩠ᨧᩮᨲ᩠ᨲ᪨

ᩁᨲ᩠ᨲᩥ ᨧ ᨴᩥᩅᩣ ᨧ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨶ᩠ᨴᩥᩅᩴ, ᨴᩣᩁᩣ ᨧ ᨣᩣᩅᩮᩣ ᨧ ᨴᩣᩁᨣᩅᩴ, ᨧᨲᩔᩮᩣ ᩋᩔᩥᨿᩮᩣ ᨿᩔ ᩈᩮᩣ ᨧᨲᩩᩁᩔᩮᩣ, ᩋᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ, ᩋᩔᩥᩔ ᩍᩔ ᩋᨲ᩠ᨲᩴ᪨

᪑᪕᪔᪨ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᨠᩴ[ᨠ᪨ ᪑᪑᪕; ᩁᩪ᪨ ᪑᪒᪐; ᨶᩦ᪨ ᪕᪑᪑; ᨧᩴ᪨ ᪓᪨᪓᪨᪔᪘; ᨷᩣ᪨ ᪒᪨᪓᪨᪖᪑]᪨

ᩋᩣᨧᩁᩥᨿ ᨠᨾ᩠ᨾᨿᩣᨲᩮ ᩋᨲ᩠ᨳᨠᩮᨲ᩠ᨲᩥ ᨲᩥᨷᨧ᩠ᨧᩮᨲ᩠ᨲ᪨

ᨠᩮᩣᩉᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨲᩴ ᩈᨠᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᨠᩴ᪨

ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᩮᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᨣᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᨬᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᨣᩩ᪨

᪑᪕᪕᪨ᩋᨣ᩠ᨣᩥᨾ᩠ᩉᩣ ᨬᩣᨱᩮᨲ᩠ᩅ[ᨠ᪨ ᪑᪑᪕; ᩁᩪ᪨ ᪑᪒᪐; ᨶᩦ᪨ ᪕᪑᪑; ᨧᩴ᪨ ᪓᪨᪓᪨᪘᪔; ᨷᩣ᪨ ᪒᪨᪓᪨᪑᪑᪑]᪨

ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨷᨠᩮᨲ᩠ᩅ ᨷᨧ᩠ᨧᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᨿᩣᩈᨿᩣᩈᩮᨲ᩠ᨳᩣ ᩋ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨧᩥᩈᩣᩃᩥᨲᩥ ᩋᨣ᩠ᨣᩦᨲᩥ ᨿᩔ ᩈᩮᩣ ᨧᩥᩈᩣᩃᨣ᩠ᨣᩮᩣ, ᨧᩥᨲ᩠ᩅᨷᩥᨲᩥ ᩋᨣ᩠ᨣᩦᨲᩥ ᨿᩔ ᩈᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᩅᨷᨣ᩠ᨣᩮᩣ, ᩋᨶᩮᨠᩈᩉᩔᩣᨲᩥ ᩋᨣ᩠ᨣᩦᨲᩥ ᨿᩔ ᩈᩮᩣ ᩈᩉᩔᨣ᩠ᨣᩮᩣ, ᩃᩮᩣᩉᩥᨲᩣᨲᩥ ᩋᨣ᩠ᨣᩦᨲᩥ ᨿᩔ ᩈᩮᩣ ᩃᩮᩣᩉᩥᨲᨣ᩠ᨣᩮᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᨶᩦᩃᨣ᩠ᨣᩮᩣ, ᨶᩦᩃᨣ᩠ᨣᩥ ᨧᩣ᪨ ᨷᩉᩩᩃᩣᨵᩥᨠᩣᩁᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳᩣᨷᩥ, ᩋᨣ᩠ᨣᩦᨶᩴ ᨷᨧᩥᨿᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨣ᩠ᨣᩥ, ᩋᨣ᩠ᨣᩦᨶᩴ ᨷᩁᨽᩣᨣᩮᩣ ᨷᩁᩮᩣᨣ᩠ᨣᩥ, ᩋᨣ᩠ᨣᩦᨶᩴ ᨲᩥᩁᩮᩣᨽᩣᨣᩮᩣ ᨲᩥᩁᩮᩣᨣ᩠ᨣᩥ᪨ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩈᨴ᩠ᨴᨲᩮᩣ ᨧᩮᨲ᩠ᩅ ᨷᨴ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᨲᨿᩣᨲᩥ ᨠᨷ᩠ᨷᩥᨲ᩠ᨳᩥ᪨

ᨿᨳᩣᩁᩩᨲ᩠ᨲᩥᨲᩣ ᨠ᩠ᩅᨧᩥ ᩈᨿᩣᩈᩮᨲ᩠ᨲᩣ ᩋ, ᩋᩣ, ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮ –

ᨧᩣᨲᩩᨲᩮᩣ ᩈᩮᩅᩣ ᨧᩣᨲᩩᩈᩮᩅᩴ, ᨧᩣᨲᩩᩈᨦ᩠ᨠᩮᨲᩣ ᩈᩮᩅᩣ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᩅᩤ ᨧᩣᨲᩩᩈᩮᩅᩴ, ᩋᨣ᩠ᨣᩥ, ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨷᩥᨿᩣ'ᨷᩥᨿᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩈᩮᩅᩣᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩅᩴ, ᩈᨻ᩠ᨻᩣ ᩅᩤ ᩈᩮᩅᩣ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩅᩴ, ᨿᨳᩣᨧᩥᩉᩣᨴᩦ᪨ "ᩈᨻ᩠ᨻᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩅᩴ"ᨲᩥ [ᨳᩮᩁᨣᩤ᪨ ᪔᪓᪖] ᨷᩥᨱ᩠ᨯᨲ᩠ᨳᩮ᪨ ᨷᩥᨷᩥᨲᩴ ᩈᩮᩅᩣᨲᩥ ᨷᩥᨷᩈᩮᩅᩴ, ᨷᩥᨷᩥ ᩈᩮᩅᩣᩁᩣ ᨿᩔᩣᨲᩥ ᩅᩤ ᨷᩥᨷᩈᩮᩅᩴ᪨ "ᨷᩥᨷᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩥᨷᩈᩮᩅᩴ"ᨲᩥ [ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪑᪒᪑] ᨷᩥᨱ᩠ᨯᨲ᩠ᨳᩮ᪨ ᨷᩉᩥᨲᩮᩣ ᨷᩮᩈᩥᨲᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩣ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨷᩉᩥᨲᨲ᩠ᨳᩴ, ᨿᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩣ ᩈᨠᩣᩁᩣ ᨿᩔᩣᨲᩥ ᨿᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳᩴ, ᩃᩣᨽᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ [ᩈᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ (ᨿᩪᩃᨷᩣᩊᩥ)] ᨿᩔᩣᨲᩥ ᩃᩣᨽᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳᩴ, ᩈᩩᩉᩥᨲᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩣ ᨿᩔᩣᨲᩥ ᩈᩩᩉᩥᨲᨲ᩠ᨳᩴ , ᨿᩮᨲᩣ ᩈᩴᨿᩮᨲᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩣ ᨿᩔᩣᨲᩥ ᨿᨲᨲ᩠ᨳᩴ, ᨴᩮᨲᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩣ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨴᩥᨲᨲ᩠ᨳᩣᨴᨿᩮᩣ᪨

𑄃𑅅𑄛𑄌𑄳𑄌𑄬𑄡 –

𑄛𑄌𑄳𑄌𑄬𑄇𑄳𑄈𑅅 𑄍𑄬𑄘𑄳𑄡𑅅 𑄝𑄥𑄳𑄥𑅅𑄖𑄨 𑄛𑄌𑄳𑄌𑄇𑄳𑄈𑄍𑄘𑄳𑄡𑅅, 𑄣𑅅𑄬𑄌𑄩𑄖𑄨 𑄣𑄬𑄌𑅅, 𑄬𑄡𑅅𑄬𑄦𑅅, 𑄌𑄨𑄌𑄬𑄎 𑄣𑄬𑄌𑅅 𑄝𑄥𑄨𑄖𑄳𑄖𑄨 𑄌𑄨𑄌𑄎𑄳𑄌𑅅, 𑄥𑄘𑄳𑄡𑅅𑄥𑄘𑄳𑄡𑄬𑄘𑄳𑄡𑅅

𑄟𑄛𑄌𑄳𑄌𑄬𑄡 –

𑄥𑄪𑄖𑄳𑄖𑄬𑄢𑅅 𑄇𑄬𑄖𑄳𑄖𑅅 𑄝𑄥𑄳𑄥𑅅𑄖𑄨 𑄥𑄪𑄇𑄖𑄳𑄖𑄨, 𑄇𑄪𑄌𑄳𑄌𑄨𑄬𑄖𑅅 𑄇𑄬𑄖𑄳𑄖𑅅 𑄝𑄥𑄳𑄥𑅅𑄖𑄨 𑄘𑄪𑄇𑄖𑄳𑄖𑄨, 𑄛𑄪𑄖𑄨𑄬𑄖𑅅 𑄇𑄬𑄖𑄳𑄖𑅅 𑄝𑄥𑄳𑄥𑅅𑄖𑄨 𑄛𑄪𑄖𑄨𑄇𑄖𑄳𑄖𑄨, 𑄥𑄪𑄢𑄨𑄬𑄖𑅅 𑄇𑄬𑄖𑄳𑄖𑅅 𑄥𑄪𑄢𑄨𑄇𑄖𑄳𑄖𑄨 “𑄥𑄨𑄢𑄨𑄥𑄳𑄥 𑄥𑄪𑄇𑄖𑄳𑄖𑄨𑄬𑄖𑅅, 𑄇𑄪𑄣𑅅𑄇𑄖𑄳𑄖𑄨𑄝𑄪𑄬𑄖𑄳𑄖𑅅 𑄃𑄦”𑄖𑄳𑄖𑄨 𑄛𑄨𑄌𑄳𑄌𑄟

𑄟𑄖𑄨 𑄥𑄡𑅅𑄥𑄖𑄳𑄖𑄃𑄛𑄌𑄳𑄌𑄡𑄢𑅅𑄥𑄨

𑄖𑅅𑄖𑅅𑄬𑄌𑄥𑄢𑅅𑄥𑄨

𑄷𑄥𑄨𑄛𑄧 𑄖𑄳𑄖𑄢𑄛𑄬𑄌[𑄟 𑄷𑄷𑄷-𑄷𑄷𑄹; 𑄥𑄳𑄡 𑄷𑄹𑄹-𑄷𑄹𑄹; 𑄇𑄁 𑄥𑄨𑄷𑄥𑄨-𑄥𑄨𑄷𑄛𑄧]

𑄖𑄳𑄖𑄢𑄛𑄬𑄌 𑄛𑄬𑄢 𑄛𑄪𑄟𑄛𑄬𑄌 𑄌𑄨𑄌𑄨 𑄬𑄦𑅅𑄖𑄩𑄖𑄨 𑄃𑄬𑄖𑄳𑄖𑅅 𑄃𑄌𑄨𑄇𑅅𑄢𑄥𑄪𑄖𑄳𑄖𑄝𑄨𑄌𑄁

“𑄃𑄦𑅅𑄦𑄮𑄬𑄣𑅅, 𑄃𑄖𑄢𑄨𑄬𑄡𑅅, 𑄃𑄇𑄨𑄇𑄳𑄇𑄪𑄬𑄇𑅅, 𑄃𑄖𑄬𑄖𑄳𑄖𑅅”𑄟𑄌𑄳𑄌𑅅𑄌𑄩𑄥𑄪 𑄥𑄡𑅅𑄬𑄥 𑄖𑄳𑄖𑄢𑄛𑄬𑄌 𑄛𑄬𑄢 𑄖-𑄇𑅅𑄢𑄥𑄳𑄥 𑄃, 𑄃𑄖 𑄬𑄦𑅅𑄖𑄳𑄖𑄨

𑄷𑄥𑄨𑄌 𑄖𑄣𑅅𑄬𑄌𑄬𑄡𑅅[𑄟 𑄷𑄷𑄛𑄧; 𑄥𑄳𑄡 𑄷𑄹𑄷; 𑄇𑄁 𑄥𑄨𑄶𑄛𑄧; 𑄌 𑄹𑄷𑄌𑄹; 𑄛𑄨 𑄺𑄷𑄥𑄨𑄹]

𑄖𑄣𑅅𑄬𑄌𑄬𑄡𑅅 𑄥𑄬𑄖𑄳𑄖𑅅 𑄖𑄛𑄇𑄖𑄨𑄇𑅅 𑄥𑄨𑄖𑄳𑄖𑄳𑄖𑄨

𑄖𑅅’𑄥𑄳𑄥 𑄣𑄡𑄖𑄳𑄖𑄨𑄖𑄨 𑄖𑄬𑄣𑅅, ‘𑄣’𑄖𑄳𑄖𑄨 𑄥𑄪𑄣, 𑄘𑄪𑄇𑄳𑄇𑄪𑄖𑅅, 𑄖𑅅’𑄥𑄳𑄥 𑄇𑄪𑄣𑄡𑄖𑄳𑄖𑄨𑄖𑄨 𑄖𑄇𑄪𑄬𑄣𑄨, 𑄷𑄌𑄨𑄖𑅅𑄡𑄬𑄇𑅅 𑄦𑅅𑄦𑄮𑄬𑄣𑅅, 𑄛𑄪𑄡𑄥𑄳𑄥 𑄥𑄇𑄁 𑄛𑄪𑄁𑄥𑄇𑄁 𑄖𑄖𑄳𑄖𑄨 𑄛𑄪𑄁𑄥𑄇𑄁 𑄷𑄖𑄥𑄨𑄖𑄳𑄖𑄨 𑄖𑄛𑄪𑄁𑄥𑄬𑄇𑅅, 𑄣𑄎𑄳𑄎𑄖𑄨 𑄬𑄌𑄇𑄣𑄳𑄣𑄇𑄡𑄖𑄨 𑄣𑄖𑄳𑄖𑄬, 𑄖𑄖𑄳𑄖𑄨 𑄣𑄖𑄳𑄖𑄬 𑄷𑄖𑄥𑄳𑄥𑅅𑄖𑄨 𑄖𑄇𑄳𑄇𑄪𑄖𑄳𑄖𑄬, 𑄇𑄁 𑄘𑄪𑄌𑄳𑄌𑄖𑄨 𑄥𑄪𑄣, 𑄖𑄎𑄳𑄎𑄨𑄢𑄪𑄘𑄳𑄘𑄖𑄳𑄖𑅅 𑄃𑄇𑄁 𑄘𑄪𑄌𑄳𑄌𑄖𑄨 𑄘𑄪𑄇𑄳𑄇𑄪, 𑄖𑄖𑄳𑄖𑄨 𑄃𑄇𑄁 𑄷𑄖𑄥𑄨𑄖𑄳𑄖𑄨 𑄖𑅅𑄬𑄇𑅅, 𑄥𑄬𑄇𑄳𑄇𑅅, 𑄖 𑄡𑄪𑄎𑄳𑄎𑄖𑄩𑄖𑄨 𑄖𑄡𑄪𑄌𑄨, 𑄡𑅅𑄬𑄢𑅅 𑄖 𑄇𑄣𑄖𑄨 𑄖 𑄌𑄌𑄩𑄖𑄨 𑄖𑄇𑄬𑄢, 𑄬𑄇𑄬𑄦 𑄌𑄖𑄳𑄖𑄬𑄖𑄳𑄖 ‘𑄃𑄇𑅅𑄢’𑄖𑄳𑄖𑄨 𑄥𑄨𑄖𑄳𑄖𑄳𑄖𑄨

𑄷𑄛𑄶 𑄖𑄬𑄇𑅅 𑄌𑅅 𑄛𑄨𑄣𑄨𑄖𑄨[𑄟 𑄷𑄷𑄷-𑄷𑄷𑄹; 𑄥𑄳𑄡 𑄷𑄹𑄹-𑄷𑄹𑄹; 𑄇𑄁 𑄥𑄨𑄷𑄥𑄨-𑄥𑄨𑄷𑄛𑄧; 𑄌 𑄹𑄷𑄌𑄺; 𑄛𑄨 𑄺𑄷𑄥𑄨𑄥𑄨; ‘𑄖𑄬𑄇𑅅 𑄌𑄛𑄳𑄡𑅅𑄣𑄨𑄖𑄨’ (𑄟𑄦𑄪)]

ອປິລິປິຍຄເກາຕິ ນິຕ຺ຖິຕາ ຈາ.

ນ ກຈ຺ຈີຕິ ນກາ, ຣູປ຺ປາ. ນກາ, ປຕ຺ຕາທາ. ອກາ, ຣູປ຺ປາ, ອກາ, ປຕ຺ຕາທາ.

ອປິລິຕີຕິ ກິໍ? ອເກາ ຈສເລິ ກິໍ ເທນ. ອຕ຺ຕ 'ອເກາ'ຕິ ຣູປ຺ປທເສາ, 'ຈສເລິ'ຕິ ລິຍເກາ, 'ກິໍ ເທນາ'ຕິ ນິທ຺ທາຈເຈໍ, "ນີເທນາ"ຕິປິ ປາເຖາ. ອຕ຺ຖໍ ເນເກ, ອເນເກ, ເນກາຕິ, ອເນກາຕິ ປທ຺ທາທີ.

ປທິ ນ-ຣາສີ.

໒ປ໋໑. ສຫສ຺ສ ເສາຍ຺ຍເຕ຺ຖ[ກ. ໓໐໓; ຣູ. ໒ລິ໐; ນີ. ປ໋໓ຜ; ຈໍ. ໓.໑.ຜລິ; ປາ. ໔.໑.ປ໋໑].

ອຍ຺ຍປເທເຖ ສຍາເສ ວຕ຺ຕມານສ຺ສ ປເທ ສຫສ຺ສ ເສາ ເຫາຕິ ຈາ.

ປຸເຕ຺ຕນ ສຫ ເອກາ ຈຕ຺ຕີຕິ ສປຸເຕ຺ຕາ, ສຫປຸເຕ຺ຕາ.

ອຍ຺ຍເຖຕິ ກິໍ? ສຫ ກຕ຺ວາ, ສຫ ຍຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ.

໒ປ໋໑. ສຍ຺ຍາຍໍ[ກ. ໓໐໓; ຣູ. ໒ລິ໐; ນີ. ປ໋໓ຜ; ຈໍ. ໓.໑.ຜປ໋; ປາ. ໔.໑.ລິປ໋].

ສຍ຺ຍາຍໍ ວຕ຺ຕມານສ຺ສ ປເທ ສຫສ຺ສ ເສາ ເຫາຕິ.

ສຫ ອາສຕ຺ຖໍ ສາສຕ຺ຖໍ, ສຫ ປລາສໍ ສປລາສໍ, ອກາຣການເສ຺ສຕໍ ກາຍໍ.

໒ປ໋໑. ອປຈ຺ຈເກ຺ຂ[ກ. ໓໐໓; ຣູ. ໒໐ລິ; ນີ. ປ໋໓ຜ; ຈໍ. ໓.໑.ຜຜ; ປາ. ໔.໑.ປ໋໐].

ອປຈ຺ຈເກ຺ຂ ກຍ຺ຍາເຍເຕ ວຕ຺ຕມານສ຺ສ ປເທ ສຫສ຺ສ ເສາ ເຫາຕິ.

ສຄ຺ຄິຍຕິ ອຸຕາຍາຕິ ສຄ຺ຄິ, ປິເສາ. ສຄ຺ຄິຍາ ສຫ ເອກາ ຈຕ຺ຕີຕິ ເສາຄ຺ຄິ, ກເປາເຕາ. ປທ຺ທ 'ສຄ຺ຄິ' ອປຈ຺ຈກ຺ຂາ. "ສາຄ຺ຄິ ກເປາເຕາ"ຕິປິ ປາເຖາ,

បិណ្ឌា សហ វត្ថូហីតិ សបិណ្ឌកា, វាតមណ្ឌលិកា, សា ច អបច្ចល្លា, ខក្ខត្តា អាការេន បរិក្ខិបន្តិ បិណ្ឌសញ្ញាដំ ជិត្វា តោតព្វា។ “សបិសាចា វាតមណ្ឌលិកា”តិបិ បឋេជា។ ឯវំ សរជា, វាតា, សរក្ខសី, រត្តិ។

២៦៣. អកាលេ សកត្ថស្ស[ក. ៣០៣; ស្យា. ២៧០; សី. ៦៣៨; កំ. ៣.២.១១០; បី. ៤.២.៦១]។

សកត្ថប្បធានស្ស សហសទ្ទស្ស សោ ហោតិ អកាលេ ឧត្តរបទេ បរេ។

សព្រហ្មំ, សចក្កំ។

អកាលេតិ កិំ? សហ បុព្វណ្ហំ សហ បរណ្ហំ ភុត្តវន្តេន សហ បវត្តំ បុព្វណ្ហំ បរណ្ហម្ពិ អត្ថោ។

២៦៣. គន្ថន្តាធិក្យេ[ក. ៣០៣; ស្យា. ២៧០; សី. ៦៣៨; កំ. ៣.២.១០១; បី. ៤.២.៧៨]។

គន្ថស្ស អន្តោ គន្ថន្តោ។ យថា តំ កច្ចាយនគន្ថស្ស អន្តោ ឧណាទិកប្បោ, អធិកភាវោ អាធិក្យំ, គន្ថន្តេ ច អាធិក្យេ ច វត្តមានស្ស សហសទ្ទស្ស សោ ហោតិ ឧត្តរបទេ បរេ។

សហ ឧណាទិនា’ យំ អធិយតេតិ តំ សោណាទិ, សកលំ កច្ចាយនំ អធីតេត្យេត្វា។ សហ មុហុត្តេន សកលំ ជោតិំ អធីតេ សមុហុត្តំ, ជោតីតិ នក្ខត្តសត្ថំ។

អាធិក្យេ – សទោណា, ខារី, សកហាបណំ, និក្ខំ, សមាសកំ, កហាបណំ ឥច្ចេវមិទំ វុត្តំ។

២៦៤. សមានស្ស បក្ខាទីសុ វា[ក. ៣០៣; ស្យា. ២៧០; សី. ៦៣៨; កំ. ៣.២.១០២-៣; បី. ៤.២.៦៣-៦៤]។

បក្ខាទីសុ ឧត្តរបទេសុ សមានស្ស សោ ហោតិ វា។

សមានោ បក្ខោ សហាយោ សបក្ខោ, សមានោ បក្ខោ យស្សាតិ វា សបក្ខោ, សមានបក្ខោ វា។ ឯវំ សជាតិ, សមានជាតិ, សជនបទោ, សរត្តិ។

សមានោ បតិ យស្សា សា សបតិ។ ឯវំ សនាភិ, សពន្ធុ, សព្រហ្មចារី, សនាមោ។ អច្ឆរិយំ វុច្ចតិ វាចំ, ចេតេន សមានំ អច្ឆរិយំ យស្ស សោ

ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩈᩅ᩠ᨿᩪᨿᩣ, ᩈᨠᩮᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᩍᨲ᩠ᨳᩮᨠ ᩈᨾᩣᨲᩥ ᨠᩮᩣᨲ᩠ᨲᩩ ᨿᩔ ᩈᩮᩣ ᩍᨲ᩠ᨳᩩᩈᨠᩮᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᩈᨴ᩠ᩅᩴ, ᩈᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ. ᩉᩁᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩴ, ᩉᩁᩥᨶᩣ ᩈᨾᩣᨶᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᨿᩔ ᩈᩮᩣ ᩉᩁᩥᩔᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ, ᩈᩔ ᨠᨬ᩠ᨧᨶᩴ ᩅᩥᨿ ᩈᩥᨦ᩠ᨣᩦᨶᩥᨠ᩠ᨡᩈᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ, ᩈᩅᨿᩮᩣ, ᩈᨨᩅᩮᩣ, ᩈᨨᩅ᩠ᨿᩮᩣ, ᩈᨩᩣᨲᩥᨿᩮᩣ.

ᨸᨠᩥᨱ᩠ᨱᨠᩣᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᩈᨾᩣᨶᩈᩦᩃᩮᩣ.

᪁ᨸᩢᩃᩥ. ᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮ ᩍᨴᩮᨿ[ᨾ. ᪃᪀᪃; ᩈ᩠ᨿᩣ. ᪁ᩃ᪀; ᨠᩴ. ᨸᩢᨪᩢ; ᩁᩮᩣ. ᪃.᪁.᪁᪀᪃; ᨸᩦ. ᪙.᪁.ᨸᩢᨸᩢ].

ᩍᨿᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮ ᨸᨴᩮ ᩈᨾᩣᨶᩔ ᩈᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨧ.

ᩈᨾᩣᨶᩮ ᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮ ᨩᩣᨲᩣ ᩈᩮᩣᨵᩁᩥᨿᩮᩣ, ᩈᨾᩣᨶᩮᩣᨵᩁᩥᨿᩮᩣ.

ᩍᨴᩮᨿᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᩈᨾᩣᨶᩮᩣᨵᩁᨲᩣ.

ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳᩣᨸᩥ ᩈᨾᩣᨶᩔ ᩈᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩅᨶ᩠ᨲᩮ ᩈᨾᩣᨶᩣ ᨶᩣᨽᩥ ᨿᩔ ᨲᩴ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩔᨶᩣᨽᩥᨠᩴ, ᨾᩩᨡᩴ ᩅᩥᨿ ᨸᩩᨾᩔᨶᩣᨽᩥᨠᩴ, ᩅᨶᩴ.

ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨲᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥᨠᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶᩥᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᩈᩃᩮᩣᨠᨠᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩈᨸᨠ᩠ᨡᨠᩮᩣ, ᨶᩥᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩈᩅᩣ ᩅᩥᨲᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩣᩈᩅᩣ, ᨶᩥᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩅᩥᨲᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨸ᩠ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ, ᨶᩥᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᨲᩁᩣ ᩈᩉᩮᩣ ᩅᩥᨲᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩥᩅᩣᨲ᩠ᨲᩁᩣ, ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩈᨸ᩠ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ. ᨲᨳᩣ ᩈᨩ᩠ᨫᩮᨶᩣ, ᩈᨯ᩠ᨰᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ, ᩈᨲ᩠ᨳᩔ ᨠᩣᩁᩮᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩮᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ.

ᩍᨲᩥ ᩈ-ᩁᩣᩈᩥ.

᪁ᨸᩢᨸᩢ. ᩍᨾᩔᩥᨴᩴ[ᨾ. ᪁᪉ᨪᩢ; ᩈ᩠ᨿᩣ. ᪁᪁᪁; ᨠᩴ. ᪁᪀ᨪᩢ].

ᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩁᨸᨴᩮ ᨸᨴᩮ ᩍᨾᩔ ᩍᨴᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ.

ᩋᨿᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣᨲᩥ ᩍᨴᨾᨲ᩠ᨳᩦ, ᩈᨾᩣᩈᨶ᩠ᨲᩮ ᩁᩣ, ᩍᨴᨾᨲ᩠ᨳᩥᨲᩣ ᨠᩣᩁᩮᨶ ᩍᨴᨾᨲ᩠ᨳᩥᨲᩣ. ᩋᨿᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩅᩥᨲᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨴᨸ᩠ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ, ᩍᨴᨸ᩠ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣᩅ ᨠᩣᩁᩮᨶ ᩍᨴᨸ᩠ᨸᨧ᩠ᨧᨿᨲᩣ. “ᩍᨾᩮᩈᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩍᨴᨸ᩠ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ, ᩍᨴᨸ᩠ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩅ ᩍᨴᨸ᩠ᨸᨧ᩠ᨧᨿᨲᩣ”ᨲᩥᨸᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ. ‘ᩍᨴ’ᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᨸᩣᨲᨸᨴᨾᩮᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, “ᩁᩪᨸᨬ᩠ᨧ ᩉᩥᨴᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ ᩋᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨽᩅᩥᩔ, ᩅᩮᨴᨶᩣ ᨧ ᩉᩥᨴᩴ. ᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᨧ ᩉᩥᨴᩴ. ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣ ᨧ ᩉᩥᨴᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ ᩋᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨽᩅᩥᩔᩴᩈᩩ” ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ [ᨾᩉᩣᩅ. ᪁᪀].

᪂᪈᪉᪨ᨷᩩᩴ ᨷᩩᨾᩔ ᩅᩣ[ᨠ᪨ ᪈᪂; ᩁᩪ᪨ ᪁᪃᪉]᪨

ᩏᨲ᩠ᨲᩁᨷᨴᩮ ᨷᩁᩮ ᨷᩩᨾᩔ ᨷᩩᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ᪨

ᨷᩩᨾᩔ ᩃᩥᨦ᩠ᨣᩴ ᨷᩩᩃ᩠ᩃᩥᨦ᩠ᨣᩴ, ᨷᩩᨾᩔ ᨽᩣᩅᩮᩣ ᨷᩩᨾ᩠ᨽᩣᩅᩮᩣ, ᨷᩩᨾᩣ ᨧ ᩈᩮᩣ ᨠᩮᩣᨠᩥᩃᩮᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᨷᩩᨦ᩠ᨠᩮᩣᨠᩥᩃᩮᩣ, ᨷᩩᨾᩣ ᨧ ᩈᩮᩣ ᨣᩮᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᨷᩩᨦ᩠ᨣᩅᩮᩣ, ‘ᨣᩮᩣ ᨲ᩠ᩅᨧᨲ᩠ᨲᩮ…’ᨲᩥ ᩋᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ, ᨲᨷᩩᩴᩈᨠᩮᩣ᪨

ᩅᩣᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᨷᩩᨾᩥᨲ᩠ᨳᩦ᪨

᪂᪉᪀᪨ᩏ ᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩴ[ᨠ᪨ ᪁᪂᪄; ᩁᩪ᪨ ᪁᪀᪁; ᨶᩦ᪨ ᪂᪀᪁]᪨

ᩏᨲ᩠ᨲᩁᨷᨴᩮ ᨷᩁᩮ ᨲ᩠ᨲ, ᨲ᩠ᨲᩴ ᩏ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ ᨠ᩠ᩅᨧᩥ᪨

ᨠᨧᩥ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᨿᩮᩈᩴ ᨲᩮ ᨠᨧᩥᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣ, ᨷᩥᨭ᩠ᨮᩣᨠᨿᩮᩣ᪨ ᨠᨣᩅᩣ ᨾᩪᩃᩴ ᨿᩮᩈᩴ ᨲᩮ ᨠᨣᩅᩥᨾᩪᩃᨠᩣ, ᩈᨾᩪ᪨ ᩑᩅᩴ ᨠᨣᩅᩥᨷᨴᩥᩈᩁᨱᩣ, ᩈᨾᩪ᪨

ᨻᩣᩉᩩᩃᩣᨵᩥᨠᩣᩁᩣ ᨲᩁᩣᨴᩦᩈᩩ ᨧ ᨷᩁᩮᩈᩩ, ᨾᩉᨲ᩠ᨲᩥᨲᩴ ᩋᨲᩥᩈᨿᩮᨶ ᨾᩉᩣᨲᩥ ᨾᩉᨲ᩠ᨲᩁᩦ, ᩁᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨬᩪᨶᩴ ᨾᩉᨲ᩠ᨲᩔ ᨽᩣᩅᩮᩣ ᩁᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨬᩩᨾᩉᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩑᩅᩴ ᨩᩣᨲᩥᨾᩉᨲ᩠ᨲᩴ, ᨠᩩᩃᨾᩉᨲ᩠ᨲᩴ, ᨷᩩᨬ᩠ᨬᨾᩉᨲ᩠ᨲᩴ, ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩔ ᨽᩣᩅᩮᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ᪨

᪂᪉᪁᪨ᩋ[ᨠ᪨ ᪄᪃᪂; ᩁᩪ᪨ ᪅᪈᪉; ᨶᩦ᪨ ᪁᪂᪄᪈; ᨧᩢ᪨ ᪅᪨᪂᪨᪁᪀᪄; ᨷᩣ᪨ ᪄᪨᪂᪨᪈᪉]᪨

ᩏᨲ᩠ᨲᩁᨷᨴᩮ ᨷᩁᩮ ᨲ᩠ᨲ, ᨲ᩠ᨲᩴ ᩋ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨠᨧᨲ᩠ᨲᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣ, ᨾᩉᩴ, ᨠᩩᩃᨧᨲ᩠ᨲᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣ, ᨾᩉᩴ᪨

᪂᪉᪂᪨ᩁᩦᩁᩥᨠ᩠ᨡᨠᩮᩈᩩ[ᨠ᪨ ᪄᪃᪂; ᩁᩪ᪨ ᪅᪈᪉; ᨶᩦ᪨ ᪁᪂᪄᪈; ᨧᩢ᪨ ᪅᪨᪂᪨᪁᪀᪅; ᨷᩣ᪨ ᪄᪨᪂᪨᪈᪉-᪉᪀]᪨

ᩁᩦ, ᩁᩥᨠ᩠ᨡ, ᨠᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩈᩩ ᨷᩁᩮᩈᩩ ᩈᨾᩣᨶᩔ ᩈᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨶᩥᨧ᩠ᨧᩈᨾᩣᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨷᨴᩮᨶ ᩅᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᩣ, ᩈᩴᩅᩥᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᩈᨾᩣᨶᩮᩣ, ᨷᨧ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᩮ ᩅᩥᨿ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶᩩᨷᩃᨠ᩠ᨡᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩈᨾᩣᨶᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩈᩮᩣ ᨴᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᩈᨴᩦ,

សទិក្ខោ, សទិសោ, សមានា វិយ តេ ទិស្សន្តីតិ សទិសា.

៣៩៣. ន្តកិមិមានំ ដាកីដី[ក. ១២៦; រូ. ១០១; នី. ៣០១].

តេសុ បរេសុ ន្តបច្ចយន្តស្ស ច កិំ, ឥមសទ្ទានញ្ច កមេន ដា, កី, ដី ហោន្តិ.

ភវំ វិយ សោ ទិស្សតីតិ ភវាទី, ភវាទិក្ខោ, ភវាទិសោ, កោ វិយ សោ ទិស្សតីតិ កីទី, កីទិក្ខោ, កីទិសោ, អយំ វិយ សោ ទិស្សតីតិ ឦទី, ឦទិក្ខោ, ឦទិសោ.

៣៩៤. សព្ពាទីនមា[ក. ៦៤២; រូ. ៤៨៩; នី. ១២៦៩; ចំ. ៤.២.១០៨; បា. ៦.៣.៩១].

តេសុ បរេសុ សព្ពាទិនាមកានំ យ, ត, ឯត, អញ្ញ, អម្ហ, តុម្ហន្តានំ អន្តោ អា ហោតិ.

យាទី, យាទិក្ខោ, យាទិសោ, តាទី, តាទិក្ខោ, តាទិសោ, ឯតាទី, ឯតាទិក្ខោ, ឯតាទិសោ.

៣៩៥. វេតស្សេដ[ក. ៦៤២; រូ. ៤៨៩; នី. ១២៦៩].

តេសុ បរេសុ ឯតស្ស ឯដ ហោតិ វា.

ឯទី, ឯទិក្ខោ, ឯទិសោ, អញ្ញាទី, អញ្ញាទិក្ខោ, អញ្ញាទិសោ, អម្ហាទី, អម្ហាទិក្ខោ, អម្ហាទិសោ, តុម្ហាទី, តុម្ហាទិក្ខោ, តុម្ហាទិសោ.

៣៩៦. តុម្ហម្ហាកំ តាមេកស្មិំ[ក. ៦៤២; រូ. ៤៨៩; នី. ១២៦៩].

តេសុ បរេសុ ឯកវចនេ បវត្តានំ តុម្ហម្ហសទ្ទានំ តា, មា ហោន្តិ វា.

អហំ វិយ សោ ទិស្សតីតិ មាទី, មាទិក្ខោ, មាទិសោ, ត្វំ វិយ សោ ទិស្សតីតិ តាទី, តាទិក្ខោ, តាទិសោ.

ឯកស្មិន្តិ កិំ? អម្ហេ វិយ តេ ទិស្សន្តីតិ អម្ហាទិនោ, អម្ហាទិក្ខា, អម្ហាទិសា, តុម្ហេ វិយ តេ ទិស្សន្តីតិ តុម្ហាទិនោ, តុម្ហាទិក្ខា, តុម្ហាទិសា. ឯត្ថ ច ឧបមានត្ថស្សេវ ឯកត្តំ ឥច្ឆីយតិ, តស្មា អហំ វិយ តេ ទិស្សន្តីតិ មាទិសា ត្វំ វិយ តេ ទិស្សន្តីតិ តាទិនោ, តាទិសាតិបិ យុជ្ជតិ. “មាទិសា

ເຈ ຊິຕາ ເຫາຕ຺ຕິ, ເຍ ປຕ຺ຕາ ອາສວກ຺ຂຍ”ນ຺ຕິ [ປຫາວ· ໑໑] ປິຍຸຕ຺ຕ, ຕ຺ຕຍາຕິ ປຈາຕິ ນ຺ປຣິ ກິຕກເສ຺ວປິ ອາກປິສ຺ສຸນ຺ຕິ·

໑໒໔·ທໍປປຕ຺ຕາສົ[ກ· ໑໓໑; ສ· ໑໑໕; ສີ· ໑໑໑]·

ຣິ, ຣິກ຺ຂ, ກປທ຺ເຍຫິ ອຕ຺ຕາສ຺ສິ ນ຺ຕຕ຺ຕປເສ ປເຣ ຕຸປ໌ປຸປາສ ທໍ, ປໍອາເຊຍາ ເຫາຕ຺ຕິ ກ຺ວຈິ·

ຕ຺ວ ເລຫໍ ເຍນໍ ເຕ ທໍເລຫາ, ອທໍ ເລຫໍ ເຍນໍ ເຕ ປໍເລຫາ [ນໍ· ຕີ· ໓·໑໕໒]· ໔ຈໍ ທໍຊີປິ, ປໍຊີປິ [ນໍ· ຕີ· ໓·໑໕໒], ທໍປຊີນເຣຫາ, ປໍປຊີນເຣຫາ·

໑໒໕·ປຕາທ຺ປາປິຊີຕເຍາ ປເຍ ຈ[ກ· ໑໕໑; ສ· ໑໕໔; ສີ· ໑໔໕]·

ນ຺ຕຕ຺ຕປເສ ປຍປທ຺ເຍ ຈ ປເຣ ປຕາຊີຕໍ ອາປິຊີຕສ຺ສ ຕຸ ເຫາຕິ·

ປເຕາເນກາ, ປເຕາປຍາ, ຣເຊາຊລ຺ລ, ຣເຊາປໍ, ນເຕ຺ຕາ ປເຕາກເຫາ ຕ຺ຕສ ຈຕ຺ຕເຕ຺ຕາ, ອາເປິສາຕ, ອາເປິປໍ· ອຕ຺ຍນ຺ຕິ ຊິເນາຊິນໍ [ຊີ· ຕີ· ໑·໑໕໑], ຊີຈ ຕ຺ວ ນເຣຊາສທໍ [ຊາ· ໑·໑·໒]·

໑໒໒·ປຣສ຺ສ ນຕ຺ຕາສຸ[ກ· ໑໔; ສ· ໓໕; ສີ· ໑໑໐]·

ນຕ຺ຕາສຸ ປຣາສຸ ປຣສ຺ສ ຕຸ ເຫາຕິ·

ປເຣານທໍ, ປເຣານຫສ຺ສ, ປເຣາປນ຺ນາສ ສຍາ, ຕ຺ຕສ ປຣນເຕ຺ຕາ “ຕ຺ຕເຕ຺ຍປເຣາປຣິຍຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ ໔ຕ຺ວ ຈິຍ ອຊິກຕ຺ວຈາຊິນຕ຺ຕຣິ, ຕ ນຕ຺ຕາປໍ·

໓໐໐·ຊເຕ ປຸຈສ຺ສ[ກ· ໓໒; ສ· ໓໓; ສີ· ໑໑໒]·

ຊເຕ ປເຣ ປຸຈສ຺ສ ນ ເຫາຕິ·

ອຣິເຍຫິ ປຸຈເກຈາປໍ ຊເຕາຕິ ປຸຈ຺ຊເຕາ· ອປິ ຈ ປິຍຸຕ຺ຕເຍ ປຸຈຸນເຕ຺ເຍຈ ຕຫຸລ ຊິສ຺ສຕິ, ປຸຈຸ ກິເລເຊ ຊເຕນ຺ຕິຕິ ປຸຈ຺ຊຕາ, ປຸຈຸ ຕາຕານຕ຺ວຣາຕໍ ປຸທໍ ນ຺ເລ຺ລາເກນ຺ຕິຕິ ປຸຈ຺ຊຕາ, ປຸຈຸ ຕາຕາຕ຺ຕເຍຫິ ຕຸຍ຺ຸຕ຺ຕິຕິ ປຸຈ຺ຊຕາ [ປຫາຕິ· ໕໑, ໒໓], ນຕ຺ຕາຕາຕາຕ຺ຕປຸຈຸຕ຺ຕປເກຊໍ ປຊິນ຺ຈ ທໍຫຸຕາຕາຕ຺ຕປຸຈຸຕ຺ຕປເກເຊາ ເຫາຕິ [ຊ· ນ· ອຕ຺ຕ· ໑], ຕ຺ຕສ຺ສ ອເຕ຺ຕາປິ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ, ປຸຈຸ ນປທ຺ເຣາທ຺ຕເຫາ [ນໍ· ຕີ· ໑·໑໓໔]· ກາຍາ

ກາຍໍ ວິຈຣິຍໍ, ນາຈເກ ວິຕຍໍ ປຸຄ຺ຄ, ອາຍຕານິ ປຸຄ຺ຄານິ ຈ, ປຸຄ຺ຄາ ວິຊ຺ຊຈລ຺ລິກາ [ຂາ˙ ໑˙໑໑˙໔໙ປ໌], ປຸຄ຺ຄກາຍາ ປຸຄ຺ຄຄ຺ຕາ ອິຈ຺ຈາທີ˙ ຕສ຺ສາ

"ປຸຈເກຈ, ປຸຈກ຺ກເຣເຫ" ອິຈ຺ຈາທີສຸ ຄຸສ຺ສ ນ຺ກາຣສ຺ສ ອກາເຣາ [ອກາເຣາຕິ?] ຍຸຊ຺ຊຕິ˙

໓໐໖˙ ເສາ ຕຸສ຺ສາຫາຍຕເນສຸ ວາ[ກ˙ ໒ລີ໓; ຣູ˙ ໓໐ປ໌; ນີ˙ ປ໌໐໓]˙

ອເຫ ຈ ອາຍຕເນ ຈ ປເຣ ຕຸສ຺ສ ເສາ ໂຫຕິ ວາ˙

ຕ ອຫາຕິ ນາຫໍ˙ ອຕ຺ຖິ ນາຫສ຺ສ ນີຈິຕໍ [ຂາ˙ ໑˙໑໑˙໒໖໓], 'ນາຫສ຺ສາ'ຕິ ນາຫໍ+ອສ຺ສາຕິ ເຕເຕາ˙ ນຍ຺ຍອາຍຕນໍ˙

ວາຕິ ກິໍ? ຕາຫປ຺ປິຈ຺ຈັຕ຺ຕາ ອາປຕ຺ຕິ [ຄຸຍ຺ຍອຈ˙ ໖໒໓], ຕ ອາຍຕນານິ˙

໓໐໗˙ ລ຺ຕຸປິຕາທີນມາເຣງ[ກ˙ ໒໐໐; ຣູ˙ ໖໓ໍ໔໌; ນີ˙ ໓໖໓໌; ຈໍ˙ ໓໌˙໒˙໑໐; ປາ˙ ໕˙໒˙໑໑]˙

ສມາສຸຕ຺ຕຣປເທ ປເຣ ລ຺ຕຸປຈ຺ຈຍນ຺ຕານໍ ປິຕາທີນຍ຺ຈ ກເມນ ອາເຣງ, ເຣງ ໂຫນ຺ຕິ ວາ˙

ສຕ຺ເຖາ ຈສ຺ສຕໍ ສຕ຺ຖາເຣຈສ຺ສຕໍ˙ ຄຈໍ ກຕ຺ຕາເຣກິຕ຺ເຕເຍາ˙ ມາຕາ ຈ ປິຕາ ຈ ມາຕາເຣປິຕເຣາ, ມາຕາປິຕູສຸ ສິເນໂຫ ມາຕາປິຕເຣສິເນໂຫ˙

ວາຕິ ກິໍ? ສຕ຺ຖຸຈສ຺ສຕໍ, ກຕ຺ຕຸ ກິຕ຺ເຕເຍາ, ມາຕາປິຕເຣາ˙

໓໐໘˙ ວິຊ຺ຊາໂຍນິສມ຺ພນ຺ທີນມາ ຕຕ຺ຣ ຈເຕ຺ຕ[ກ˙ ໖໔໔; ຣູ˙ ໖໓ປ໌; ນີ˙ ໔໌໑໙; ຈໍ˙ ໓໌˙໑˙໑໖; ປາ˙ ໙˙໒˙໑໓໌]˙

ຈຕ຺ເສມາເສ ວິຊ຺ຊາສມ຺ພນ຺ທີນໍ ໂຍນິສມ຺ພນ຺ທີນຍ຺ຈ ລ຺ຕຸປິຕາທີນໍ ອາ ໂຫຕິ ເຕເສ຺ວ ປເຣສຸ˙

ມາຕາປິຕາ, ມາຕາປິຕເຣາ ອິຈ຺ຈາທີ˙

ຕຕ຺ຣາຕິ ກິໍ? ມາຕຸຍາ ຠາຕາ ມາຕຸຠາຕາ˙

ຍຕ຺ຕ ຈ ວິຊ຺ຊາສິປ຺ປານິ ສິກ຺ຂາເປຕ຺ວາ ອາຈຣິຍາ ສິສ຺ສານໍ ວິຊ຺ຊາສມ຺ພນ຺ທີ ມາຕາປິຕເຣາ ຠາຍ˙

໓໐໓. ປຸເຕ຺ຕ[ຄ. ໑໕໕; ຣູ. ໑໖ປ; ຄີ. ໙໑໙; ຕັ. ໖.໑.໑໑; ປາ. ໙.໑.໑໖]

ธเตฺต ปุเตฺต ปเธ จินฺหาเมวาติมหลฺลิติ ลุปิตาลีติ ໓ฆา เหาติ.

ยาตาปุตฺตา กนิฏฺฐิ, ปิตาปุตฺตา กนิฏฺฐิ. ยหาธุตฺติกา เตมทฺธา ฎฺล เหาติ, ยาติปเกฺข, ปิติปเกฺข. ยาติเฆา ลหเต ธุรํ [ฆา. ໑.໑໕. ໑໑ป], ปิติเฆา ลหเต ธุรํ, ยาตฺติกํ ฉตํ, เปตฺติกํ ฉตํ [ปิรา. ໑໓]. ໙ตฺต จ ยาตุฆา มตฺตกํ ยาตฺติกํ, ปิตุเตา มตฺตกํ เปตฺติกํ, ฐิตฺตํ ธุรฺฑิ จ. ยาติเตา, ปิติเตา, หาตา ໙จ หาติเกา, หาติกราขา.

໓໐໔. ขาฆาฆ ขามํ ปติปิโ[ฅ. ໑໑໕; ຣູ. ໑໖ປ; ຄີ. ໙໑໑; '...ขมํ ปติปิ'(ธหฺยุ)]

ปติปิโฆเธ ขาฆาฆตฺตยฺย ขามํ เหาติ.

ปุตฺตํ ขเนติติ ขาฆา, ขาฆา จ ปติ จ ขาฆยฺยตี [ขฆยฺยตี (ธหฺยุ)]. ໑จ ธา "ขาฆยฺยตี"ติ ฎฺลทํ มตฺฑิจิลิตาธ ມิทฺธิ, ตทฺยา "ขยฺยตี"ติปิเธา มิฆา ฆธา "เธจราขา ยุขยฺยตี' [มํ. ติ. ໑.໑໙໓]'ติ, ฆธา จ มกฺกตาเกฺขุ "ธาเรา จ ปติ จ ธยฺยตี"ติ. ฎฺลฉ ปต ยหาธุตฺติกา ปติปิโฆขาตาฆ ยุขํ เหาติ, ธาเรยฺย จ ขํ เหาติ, ตธา ขาฆา จ ปติ จ ขยฺยตีติ ติฏฺฐิ กตฺตฺฐํ.

ฆเฏฺฐ ธุตฺติมํ "ขาติปตีติ ปกตฺยตฺตเรต มิทฺธิ, ตธา ธยฺยตี"ติ ธุตฺตํ. ตตฺถ ปุตฺตํ ขเนติติ ขาติ. ขาติ จ ปติ จ ขาติปตีติ ฆุฎฺฐติ. "ตุธยฺยตี"ติ ปิเธา. กฐฺฐาฆเต จ 'ขาฆาฆ ตุ ธิขาติ ปติปิ'ฅํ. ตตฺถ ตุมเทฺธ ปธปุเหฆเตฺต ฆุฎฺฐติ.

໓໐໙. มฎฺฏาฆยุเธาธกฺยฺย[ฅ. ໓໐໓; ຣູ. ໑໖໐; ຄີ. ໑໓ລ; ຕັ. ໖.໑.໙໓; ປາ. ໙.໑.໓ລ]

มฎฺฏาฆํ กยฺยาตาฆํ ฐตฺตปเธ ปเธ ฐธกฺยฺย ฐเธา เหาติ.

ฐธกํ ฉาเรตีติ ฐธฉิ, ยหตฺติ ฐธกํ ฉาเรตีติ ยเหาธฉิ, ฐธกํ ปิจตฺติ ໙ตฺตาติ ฐธปิตํ, ฐธกํ ปิจตฺติ ໙ตาฆาติ ฐธปิติ.

໓໐ລ. กุยฺหาฆีมุ ธา[ฅ. ໓໐໓; ຣູ. ໑ລ໐; ຄີ. ໑໓ລ; ຕັ. ໖.໑.໙໕; ປາ. ໙.໑.໓໕]

กุยฺหาฆีมุ ปเธมุ ฐธกฺยฺย ฐเธา เหาติ ธา.

ᩏᨴᨠᩔ ᨠᩩᨾ᩠ᨽᩮᩣ ᨴᨠᨠᩩᨾ᩠ᨽᩮᩣ, ᩏᨴᨠᨠᩩᨾ᩠ᨽᩮᩣ᩵ ᩑᩅᩴ ᨴᨠᨸᨲ᩠ᨲᩴ, ᩏᨴᨠᨸᨲ᩠ᨲᩴ, ᨴᨠᨻᩥᨶ᩠ᨴᩩ, ᩏᨴᨠᨻᩥᨶ᩠ᨴᩩ᩵ ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨲᩣ ᩈ᩠ᨿᩣᨴᩦᩈᩩᨸᩥ, “ᩈᩦᨲᩮᩣᨴᨠᩣ ᨸᩮᩣᨠ᩠ᨡᩁᨱᩦ”ᨲᩥ ᨸᩣᩊᩥᨿᩴ᩵

᪃᪀᪈᩵ ᩈᩮᩣᨲᩣᨴᩦᩈᩩ ᩃᩮᩣᨸᩮᩣ[ᨠ᩵ ᪃᪀᪃; ᩁᩪ᩵ ᪆᪁᪀; ᨶᩦ᩵ ᪆᪃᪉]᩵

ᩈᩮᩣᨲᩣᨴᩦᩈᩩ ᨸᩁᩮᩈᩩ ᩏᨴᨠᩔ ᩏᩔ ᩃᩮᩣᨸᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᩵

ᩏᨴᨠᩔ ᩈᩮᩣᨲᩴ ᨴᨠᩈᩮᩣᨲᩴ, ᩏᨴᨠᩮ ᩁᨠ᩠ᨡᩈᩮᩣ ᨴᨠᩁᨠ᩠ᨡᩈᩮᩣ, ᩏᨴᨠᩴ ᩋᩣᩈᨿᩮᩣ ᩑᨲᩮᩈᩴ ᨲᩮ ᨴᨠᩣᩈᨿᩣ, ᨸᩦᩊᩣ᩵ ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨲᩣ ᩈ᩠ᨿᩣᨴᩦᩈᩩᨸᩥ, “ᨴᨠᩮ ᨴᨠᩣᩈᨿᩣ ᩈᩮᨲ᩠ᨲᩥ”ᨲᩥ [ᩈᩴ᩵ ᨶᩥ᩵ ᪁᪉᪁᪈ (ᨧᩮᩣᨴᩥᨠᩣ ᨴᩥᩈᨴᩥᩈᩴ)] ᨸᩣᩊᩥᨿᩴ᩵

᪃᪀᪉᩵ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩣᨷᩁᨩ᩠ᨩᩈᩣᨿᨾᨩ᩠ᨫᩮᩉᩣᩉᩔ ᨱ᩠ᩉᩮᩣ[ᨠ᩵ ᪃᪀᪃; ᩁᩪ᩵ ᪆᪁᪀; ᨶ᩠ᩉᩮᩣ (ᩈᩦ᩵)]᩵

ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩣᨴᩦᩉᩥ ᨷᩁᩔ ᩋᩉᩔ ᨱ᩠ᩉᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᩵

ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨱ᩠ᩉᩮᩣ, ᩋᨷᩁᨱ᩠ᩉᩮᩣ, ᩋᨩ᩠ᨩᨱ᩠ᩉᩮᩣ, ᩈᩣᨿᨱ᩠ᩉᩮᩣ [ᩈᩣᨿᨶ᩠ᩉᩮᩣ], ᨾᨩ᩠ᨫᨱ᩠ᩉᩮᩣ᩵

ᨶᩣᨶᩣᨴᩮᩈᩁᩣᩈᩥ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ᩵

ᩋᨻ᩠ᨿᨿᩁᩣᩈᩥ

᪃᪁᪀᩵ ᩏᨸᩈᨣ᩠ᨣᨶᩥᨸᩣᨲᩣ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨿᩈ᩠ᨿᩣᨴᩥᩅᩥᨵᩥᨾ᩠ᩉᩥ[ᨠ᩵ ᪁᪁᪃; ᩁᩪ᩵ ᪁᪁᪉; ᨶᩦ᩵ ᪁᪁᪁᪃; ᨸᩥ᩵ ᪁᪁᪀᪈]᩵

ᩈ᩠ᨿᩣᨴᩥᩅᩥᨵᩥᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳ ᩏᨸᩈᨣ᩠ᨣᩣ ᨶᩥᨸᩣᨲᩣ ᨧ ᩈᨴ᩠ᨴᩣ ᩈ᩠ᨿᩣᨴ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᩉ ᨲᩥᨭ᩠ᨮ ᩑᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᩵

ᩏᨸᩈᨣ᩠ᨣᩣ ᨷᩁᩣᨽᩅᩮᩣ ᩏᨸᩁᩣᨽᩅᩮᩣ, ᨷᩁᩣᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᨲᩥ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᨲᩥ ᩋᨷᩥᨠᩮᩣᨭᩥ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩦᨲᩥ ᩋᨷᩥᨣ᩠ᨣᨲᩮᩣ, ᩋᩣᨴᩥ [‘ᩋᩣᨴᩥ’ᨷᩥ ᨴᩥᩔᨲᩥ] ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᨴᩥᨣ᩠ᨣᨲᩮᩣ, ᩅᩥᩉᩥᩴᩈᩣᨣᨧ᩠ᨨᨲᩦᨲᩥ ᩅᩥᩉᩥᩴᩈᩣᨣ᩠ᨣᨲᩮᩣ, ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᩣᨿᨲᩮᩣ ᨷᨽᩣᨿᨲᩮᩣ, ᨷᨠᩣᩁᩮᨶ ᨠᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨠᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨠᩣᩁᩮᨶ ᨠᨲᩴ ᨷᨠᨲᩴ, ᨷᨨᩮᩣ ᨧᩣ ᨠᨲᩴ ᨷᨠᨲᩴ, ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩮᨷᩥ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨴᩩᨷ᩠ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ᩵ ᩑᩅᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᩴ, ᩈᩮᩣᨽᨶᩮᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩈᩩᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ᩵ ᩑᩅᩴ ᩈᩩᨠᨲᩴ, ᩋᨽᩥᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ, ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩣ, ᨠᩩᩈᩴ ᨠᨬ᩠ᨬᩣᩅᩮᨴᩣ ᩋᩣᨠᨬ᩠ᨬᩣᩅᩮᨴᩣ, ᨠᩩᩈᩴ ᨴᩮᨶ᩠ᨲᩣ ᩋᩣᨴᩮᨶ᩠ᨲᩣ ᨷ᩠ᨷᨧ᩠ᨨᩣᨴᩥ᩵

ປາທເຍາ ປຄຕາທ຺ຍເຕ຺ຖ ປຐມາຍ ວຸຕ຺ຕາ ເຫານ຺ຕິ, ປຄເຕາ ອາຈຣິເຍາ ປາຈຣິເຍາ. ເອວໍ ປຍ຺ຍເກາ, ປເຣາ ອເນ຺ຕວາສີ ປເນ຺ຕວາສີ, ປເຣາ ປຸເຕ຺ຕາ ປປຸເຕ຺ຕາ, ປເຣາ ນຕ຺ຕາ ປນຕ຺ຕາ.

ອຕ຺ຍາທເຍາ ອຕິກ຺ກນ຺ຕາທ຺ຍເຕ຺ຖ ທຸຕິຍາຍ, ມຎ຺ຈໍ ອຕິກ຺ກເນ຺ຕາ ອຕິມເຎ຺ຈາ. ເອວໍ ອຕິພາເລາ, ອຕິເວລາ.

ອວາທເຍາ ກຸຏ຺ຐາທ຺ຍເຕ຺ຖ ຕຕິຍາຍ, ເກາກິລາຍ ອວກຸຏ຺ຐໍ ວນໍ ອວເກາກິລໍ, 'ອວກຸຏ຺ຐ'ນ຺ຕິ ວຊ຺ຊິຕນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ. ເອວໍ ອວມຍູຣໍ.

ປຣິຍາທເຍາ ຄິລານາທ຺ຍເຕ຺ຖ ຈຕຸຕ຺ຖິຍາ, ອຊ຺ຌາຍິຕຸໍ ຄິລາເນາ ປຣິຍເຊ຺ຌເນາ.

ນ຺ຍາທເຍາ ກນ຺ຕາທ຺ຍເຕ຺ຖ ປຎ຺ຈມິຍາ, ເກາສມ຺ພິຍາ ນິກ຺ຂເນ຺ຕາ ນິເກາສມ຺ພິ, ວານເຕາ ນິກ຺ຂນ຺ຕໍ ນິພ຺ພານໍ.

ອສ຺ຍາທິວິທິມ຺ຫິ ກິໍ? ຣຸກ຺ຂໍ ປຕິ ວິເຊ຺ຊາຕເຕ.

໓໑໑. ຈີ ກ຺ຣິຍເຕ຺ຖຫິ[ຈັ. ໒.໒.໑໔; ປາ. ໑.໔.໖໐, ໖໑].

ຈີປຈ຺ຈເຍ຺ຕາ ສເທ຺ທາ ກ຺ຣິຍເຕ຺ຖຫິ ສເທ຺ທຫິ ສຫ ວຸເຕ຺ຕາ ເຫາຕິ.

ຘລສາ ກິຣິຍ ຘລີກິຣິຍ, ປາກຏີກິຣິຍ, ປາກຏີກຸຍ຺ຍ, ປາກຏີກຈິຍ.

໓໑໒. ພູສນາທຣານາທຣາທີເສ຺ວຫິ ສຫ[ຈັ. ໒.໒.໑໕; ປາ. ໑.໔.໖໒, ໖໓].

ອລມາທເຍາ ສທ຺ທາ ພູສນາທີສຸ ອເຕ຺ຖສຸ ວເຕ຺ຕຫິ ກ຺ຣິຍເຕ຺ຖຫິ ສຫ ວຸຕ຺ຕາ ເຫານ຺ຕິ.

ພູສເນ ອກາສີຕິ ອລໍກິຣິຍ, ສຈ຺ຈ ອາທເຣ ອກາສີຕິ ສກ຺ກຈ຺ຈ, ອສຈ຺ຈ ອນາທເຣ ອກາສີຕິ ອສກ຺ກຈ຺ຈ, ທິຏ຺ຐເຕາ ປຍຸຕ຺ຕ.

ພູສນາທີສ຺ວຕິ ກິໍ? ອລໍ ພຸຕ຺ວາ ຄເຕາ, 'ອລ'ນ຺ຕິ ປຣິຍຕ຺ຕໍ, ສກ຺ກຕ຺ວາ ຄເຕາ, ເສາພນໍ ກຕ຺ວາຕ຺ເຍເຕ຺ຖາ. "ກຈ຺ຈ, ກິຣິຍ" ອິຈ຺ຈາທີກາ ນິປາຕນ຺ເຕຫິ ຮູປເທເຕ ສຫ ສີເທ຺ທຫິ ວຸຈ ວຸຕ຺ຕສເຎ຺ຎາ, ນ "ກຕ຺ວາ" ອິຈ຺ຈາທີກາ ອນິປາຕນ຺ເຕຫິ ຕັສ຺ສ ສີເທ຺ທຫີຕິ ອທິປ຺ປາເຍາ.

໓໑໓. ອເຎ຺ຎ ຈ[ກ. ໑໑໓, ໑໑໔; ຣູ. ໑໑໒, ໑໓໑; ນີ. ໙ປັ໑-໙ປັປັ, ຈັ. ໒.໒.໑໐, ໑໒, ໑໓, ໑໔, ໓໓; ປາ ໒.໓.໙໔, ໔໑, ໔໒, ໔໓, ໔໙;

ᩋᨬ᩠ᨬᩮ ᨧ ᩈᨴ᩠ᨴᩤ ᨠᩕᩥᨿᩣᨸᨴᩮᩉᩥ ᨻ᩠ᨿᩣᨡ᩠ᨿᩣᨲᩮᩉᩥ ᩈᩉ ᨻᩉᩩᩃᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩋᨲᩥᩁᩮᨠᩴ ᩋᨽᩥᨧᩥᨲᩥ ᨸᩁᩮᩣᨠ᩠ᨡᩴ᪨ ᩑᩅᩴ ᨲᩥᩁᩮᩣᨠ᩠ᨡᩴ, ᨸᩁᩮᩣᨠᩥᩁᩥᨿᩴ, ᨲᩥᩁᩮᩣᨠᩥᩁᩥᨿᩴ, ᩏᩁᩈᩥᨠᩥᩁᩥᨿᩴ, ᨾᨶᩈᩥᨠᩥᩁᩥᨿᩴ, ᨾᨩ᩠ᨫᩮᨠᩥᩁᩥᨿᩴ, ᨲᩩᨱ᩠ᩉᩦᨠ᩠ᨡᩴ᪨

ᨲ᩠ᨿᩣᨴᩥᩈᨴ᩠ᨴᩣᨸᩥ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨠᩣᩁᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩥᨸᩣᨲᩁᩪᨸᩣᨸᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈ᩠ᨿᩣᨴᩥᩁᩪᨸᩣᨸᩥ ᨧ᪨ ᨲᨳᩣ ᨲᩮᨸᩥ ᨴ᩠ᩅᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨡᩦᩁᩣ ᨣᩣᩅᩦ, ᨶᨲ᩠ᨳᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩍᨲ᩠ᨳᩦ, ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ, ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ ᩑᩅ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥᨠᨾ᩠ᨾᩴ, ᩑᩉᩥ ᨧ ᨸᩔ ᨧ ᩑᩉᩥᨸᩔ, ᩑᩉᩥᨸᩔ ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨵᩣᨶᩴ ᩋᩁᩉᨲᩦᨲᩥ ᩑᩉᩥᨸᩔᩥᨠᩮᩣ, ᩋᨿᩴ ᨲᨴ᩠ᨵᩥᨲᨶ᩠ᨲᩈᨾᩣᩈᩮᩣ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᨸᩁᨲ᩠ᨳ᪨

ᩑᩉᩥ ᨽᨴ᩠ᨴᨶ᩠ᨲᩮᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᨶ ᩑᨲᩦᨲᩥ ᨶᩑᩉᩥᨽᨴ᩠ᨴᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮᩣ [ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪓᪙᪔], ᨲᩥᨭ᩠ᨮ ᨽᨴ᩠ᨴᨶ᩠ᨲᩮᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᨶ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩦᨲᩥ ᨶᨲᩥᨭ᩠ᨮᨽᨴ᩠ᨴᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮᩣ, ᩑᩉᩥ ᩈ᩠ᩅᩣᨣᨲᩴ ᩅᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᨴᨶᩈᩦᩃᩮᩣ ᩑᩉᩥᩈ᩠ᩅᩣᨣᨲᩥᨠᩮᩣ, ᩑᩉᩥᩈ᩠ᩅᩣᨣᨲᩅᩣᨴᩦ [ᨸᩣᩁᩣ᪨ ᪓᪑᪑] ᨧ, ᩑᩉᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨲᩥ ᩅᨧᨶᩮᨶ ᩈᩥᨴ᩠ᨵᩣ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨴᩤ ᩑᩉᩥᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨸᩈᨾ᩠ᨸᨴᩤ, ᩑᩅᩴ ᨸᩮᩣᩁᩣᨱᩤ ᩋᩣᩉᩴᩈᩩ ᨧᩤ, ᩑᩅᩴ ᨸᩩᩁᩮ ᩋᩣᩈᩥᩴᩈᩩ ᨧᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨵᩣᨶᩴ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩍᨲᩥᩉᩤᩈᩮᩣ [ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪒᪕᪖], ᨸᩩᩁᩣᨱᨠᨳᩤ, ᨿᩴ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩋᨶᨬ᩠ᨬᩣᨲᩴ, ᨲᩴ ᨬᩣᨲᩥ ᨠᩣᨾᩔᩣᨸᩥ ᨬᩣᨲᩥ ᨸᨧᨲ᩠ᨲᩔ ᨬᩣᨲᩩᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩋᨶᨬ᩠ᨬᩣᨲᨬ᩠ᨬᩔᩣᨾᩦᨲᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩴ, ᩋᩈᩩᨠᩮᩣ ᩍᨲᩥ ᩋᩣᩉ ᩋᩈᩩᨠᩮᩣ ᩍᨲᩥ ᩋᩣᩉ, ᩋᩈᩩᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨧᩤ ᨣᩮᩉᩮ ᩍᨲᩥ ᩋᩣᩉ ᩋᩈᩩᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨣᩮᩉᩮ ᩍᨲᩥ ᩋᩣᩉᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩅᨧᨶᩴ ᩍᨲᩥᩉᩥᨲᩥᩉᩴ, ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥ ᩍᨲᩥ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩮᩣ ᨠᩮᩣᨱ᩠ᨯᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥᨠᩮᩣᨱ᩠ᨯᨬ᩠ᨬᩮᩣ [ᨾᩉᩣᩅ᪨ ᪑᪗] ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᨠᩮᨧᩥ ᨸᨶ “ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᨾᨶᩈᩥᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᨸᩤᨲᩩᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᩋᩣᩅᩥᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᨸᩥᨲᩩᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᩋᩃᩘᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᩈᨠ᩠ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᨸᨽᩅᨲᩥ, ᨸᩁᩣᨽᩅᨲᩥ” ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᩈᩩᨸᩥ ᩑᨠᨸᨴᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩩᨿᩉᨲ᩠ᨳᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥᨠᩣᨸᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩈᨦ᩠ᨣᨿ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩥ, ᨠᨲ᩠ᩅᩤ ᨠᩣᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨠᨲ᩠ᨲᨠᩣᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣ, ᨠᨲ᩠ᨲᨠᩣᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣ, ᨯᨯ᩠ᨰᨠᩣᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣ, ᨠᨲ᩠ᩅᩤ ᨿᩮᨶᩣ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ ᨠᨲ᩠ᩅᩤᨿᩮᨶᩣ, ᨶᩥᨧ᩠ᨧᩅᩤᨿ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩅᩤᨿ ᨶᩥᨧ᩠ᨧᩅᩣᨶᩥᨧ᩠ᨧᩅᩤᨿ, ᨿᩮᩉᩥᨸᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩏᨸᨵᩣᨿ ᩏᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᩏᨸᨵᩣᨶᩁᩪᨸᩴ, ᩋᨲ᩠ᨳᩩᨸᨵᩣᨿ ᩅᩥᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩩᨸᨵᩣᩅᩥᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ, ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧᩈᨾᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣ, ᩋᩣᩉᨧ᩠ᨧᨽᩣᩈᩥᨲᩣ, ᩏᨸᩉᨧ᩠ᨧᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᩦ [ᨸᩩ᪨ ᨸ᪨ ᪓᪖], ᩋᨽᩥᨧ᩠ᨧᨸ᩠ᨸᩈᩣᨴᩮᩣ, ᨾᨠ᩠ᨡᨸ᩠ᨸᨴᩤᩈᩴ, ᩈᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᨸᩁᨾᩮᩣ [ᨸᩩ᪨ ᨸ᪨ ᪓᪑] ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᩋᨻ᩠ᨿᨿᩁᩣᩈᩥ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ᪨

ᩈᨻ᩠ᨻᩁᩣᩈᩥ

ᨶᩣᨾᩣᨴᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩁᩣᩈᩥ ᨸᩩᨱ᩠ᨱᩮᩣ᪨

᪃᪁᪃᪨ ᩅᩥᨵᩣᨴᩦᩈᩩ ᨴ᩠ᩅᩥᩔ ᨴᩩ[ᨠ᪨ ᪂᪉᪅; ᩁᩪ᪨ ᪃᪁᪀; ᨶᩦ᪨ ᪉᪁᪁]᪨

ᩅᩥᨵᩣᨴᩦᩈᩩ ᨷᩁᩮᩈᩩ ᨴ᩠ᩅᩥᩔ ᨴᩩ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨴ᩠ᩅᩮ ᩅᩥᨵᩣ ᨷᨠᩣᩁᩣ ᨿᩔᩣᨲᩥ ᨴᩩᩅᩥᨵᩮᩣ, ᨴ᩠ᩅᩮ ᨷᨭ᩠ᨭᩣᨶᩥ ᨿᩔᩣᨲᩥ ᨴᩩᨷᨭ᩠ᨭᩴ, ᩑᩅᩴ, ᨴᩩᩅᨦ᩠ᨣᩥᩴ, ᩈᩮᩣᨲᩥᩴ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

᪃᪁᪄᪨ ᨴᩥ ᨣᩩᨱᩣᨴᩦᩈᩩ[ᨠ᪨ ᪂᪉᪅; ᩁᩪ᪨ ᪃᪁᪀; ᨶᩦ᪨ ᪉᪁᪁]᪨

ᨣᩩᨱᩣᨴᩦᩈᩩ ᨴ᩠ᩅᩥᩔ ᨴᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨴ᩠ᩅᩮ ᨣᩩᨱᩣ ᨷᨭᩃᩣ ᨿᩔᩣᨲᩥ ᨴᩥᨣᩩᨱᩣ, ᩈᨦ᩠ᨥᩣᨭᩥ, ᨴ᩠ᩅᩮ ᨣᩣᩅᩮᩣ ᨴᩥᨣᩩ, ᨴ᩠ᩅᩮ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᨴᩥᩁᨲ᩠ᨲᩴ, ᨴ᩠ᩅᩥᩁᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩣ᪨

᪃᪁᪅᪨ ᨲᩦᩈ᩠ᩅ[ᨠ᪨ ᪂᪉᪂; ᩁᩪ᪨ ᪂᪄᪂; ᨶᩦ᪨ ᪉᪁᪄]᪨

ᨲᩦᩈᩩ ᨷᩁᩮᩈᩩ ᨴ᩠ᩅᩥᩔ ᩋ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨴ᩠ᩅᩮ ᩅᩣ ᨲᨿᩮᩣ ᩅᩣ ᩅᩣᩁᩣ ᨴ᩠ᩅᨲ᩠ᨲᩥᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᩴ, ᨴ᩠ᩅᩮ ᩅᩣ ᨲᨿᩮᩣ ᩅᩣ ᨷᨲ᩠ᨲᩣ ᨴ᩠ᩅᨲ᩠ᨲᩥᨷᨲ᩠ᨲᩣ᪨

᪃᪁᪆᪨ ᩋᩣ ᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩣᨿᩣᩈᨲᩣᨴᩮᩣᨶᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳᩮ[ᨠ᪨ ᪂᪉᪂; ᩁᩪ᪨ ᪂᪄᪂; ᨶᩦ᪨ ᪉᪁᪄; ᨧᩴ᪨ ᪄᪨᪇᪨᪄᪇; ᨷᩣ᪨ ᪅᪨᪂᪨᪃᪆]᪨

ᩋᨬ᩠ᨬᨷᨴᨲ᩠ᨳᩅᨩ᩠ᨩᩥᨲᩮ ᩈᨾᩣᩈᩮ ᩈᨲᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩣᨷᨴᩮ ᨷᩁᩮ ᨴ᩠ᩅᩥᩔ ᩋᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨴ᩠ᩅᩮ ᨧ ᨴᩈ ᨧ ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈ, ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᩅᩣ ᩋᨵᩥᨠᩣ ᨴᩈ ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈ, ᨴ᩠ᩅᩣᩅᩦᩈᨲᩥ, ᨴ᩠ᩅᨲ᩠ᨲᩥᩴᩈ, ᩁᩔᨲ᩠ᨲᩥᩴ᪨

ᩋᩈᨲᩣᨴᩮᩣᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᨴ᩠ᩅᩥᩈᨲᩴ, ᨴ᩠ᩅᩥᩈᩉᩔᩴ᪨

ᩋᨶᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳᩮᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᨴ᩠ᩅᩮ ᨴᩈ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩥᨴᩈ᪨

៤១៨. តិស្សេ[ក. ៤០៤; រូ. ២៧០; ចំ. ៥.២.៥២; បា. ៦.៣.៤៨].

អញ្ញត្ថេ អសមាទោ សង្ខ្យាបទេ បរេ តិស្ស ឯ ហោតិ.

តយោ ច ទស ច តេរស, តីហិ វា អធិកា ទស តេរស. ឯវំ តេវីសតិ, តេត្តិំស.

៤១៩. ចត្តាលីសាទោ វា[ក. ៤០៤; រូ. ២៧០; ចំ. ៥.២.៥៤; បា. ៦.៣.៤៩].

ចត្តាលីសាទីសុ បរេសុ តិស្ស ឯ ហោតិ វា.

តេចត្តាលីសំ, តិចត្តាលីសំ, តេបញ្ញាសំ, តិបញ្ញាសំ, តេសដ្ឋិ, តិសដ្ឋិ, តេសត្តតិ, តិសត្តតិ, តេអសីតិ, តិអសីតិ, តេនវុតិ, តិនវុតិ.

៤២០. ទ្វិស្សា ច[ក. ៤០៤; រូ. ២៧០ ចំ. ៥.២.៥៤; បា. ៦.៣.៦៧].

ចត្តាលីសាទោ ទ្វិស្ស ឯ ហោតិ វា អា ច.

ទ្វេចត្តាលីសំ, ទ្វាចត្តាលីសំ, ទ្វិចត្តាលីសំ, ទ្វេបញ្ញាសំ, ទ្វិបញ្ញាសំ, ទ្វាសដ្ឋិ, ទ្វេសដ្ឋិ, ទ្វាសត្តតិ, ទ្វេសត្តតិ, ទ្វាសីតិ, ទ្វានវុតិ, ទ្វេនវុតិ.
វាសទ្ទេន បញ្ញាសម្ហិ អាត្តំ, អសីតិម្ហិ ឯត្តំ នត្ថិ.

៤២១. ពាចត្តាលីសាទោ វា[ក. ១៨០; រូ. ១៥៥; នី. ៨១០].

អចត្តាលីសាទោ បរេ ទ្វិស្ស ពា ហោតិ វា.

ពារស, ទ្វាទស, ពាវីសតិ, ទ្វាវីសតិ, ពាត្តិំស, ទ្វត្តិំស.

អចត្តាលីសាទោតិ កិំ? ទ្វាចត្តាលីសំ.

៤២២. ចតុស្ស ចុចោ ទសេ[ក. ១៧០; រូ. ១៥៦; នី. ៨១៦].

ᨴᩈᩮ ᨷᩁᩮ ᨧᨲᩩᩔ ᨧᩩ, ᨧᩮᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩤ᪨

ᨧᩩᨴ᩠ᨴᩈ, ᨧᩮᩣᨴ᩠ᨴᩈ, ᨧᨲᩩᨴ᩠ᨴᩈ᪨

᪓᪒᪒᪨ ᩅᩦᩈᨲᩥᨴᩈᩮᩈᩩ ᨷᨬ᩠ᨧᩔ ᨷᨱ᩠ᨱᨷᨶ᩠ᨶᩣ[ᨠ᪨ ᪓᪐᪓; ᩁᩪ᪨ ᪒᪕᪐; ᨶᩦ᪨ ᪖᪒᪓]᪨

ᩑᩈᩩ ᨷᨬ᩠ᨧᩔ ᨷᨱ᩠ᨱ, ᨷᨶ᩠ᨶᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩤ ᨿᨳᩣᨠ᩠ᨠᨾᩴ᪨

ᨷᨱ᩠ᨱᩅᩦᩈᨲᩥ, ᨷᨬ᩠ᨧᩅᩦᩈᨲᩥ, ᨷᨶ᩠ᨶᩁᩈ, ᨷᨬ᩠ᨧᨴᩈ᪨

᪓᪒᪓᪨ ᨨᩔ ᩈᩮᩣ[ᨠ᪨ ᪒᪕᪓; ᩁᩪ᪨ ᪓᪐᪖; ᨶᩦ᪨ ᪖᪐᪙]᪨

ᨴᩈᩮ ᨷᩁᩮ ᨨᩔ ᩈᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩈᩮᩣᩊᩈ᪨

᪓᪒᪔᪨ ᩑᨠᨭ᩠ᨮᩣᨶᨾᩣ[ᨠ᪨ ᪒᪖᪒; ᩁᩪ᪨ ᪒᪔᪒; ᨶᩦ᪨ ᪖᪒᪔]᪨

ᨴᩈᩮ ᨷᩁᩮ ᩑᨠ, ᩋᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩋᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩑᨠᩣᨴᩈ, ᩋᨭ᩠ᨮᩣᨴᩈ᪨

᪓᪒᪙᪨ ᩁ ᩈᩘ᩠ᨡ᩠ᨿᩣᨲᩮᩣ ᩅᩤ[ᨠ᪨ ᪒᪖᪕; ᩁᩪ᪨ ᪒᪔᪓; ᨶᩦ᪨ ᪖᪕᪒]᪨

ᩑᨠᩣᨴᩥᩈᩘ᩠ᨡ᩠ᨿᩣᨷᩁᩔ ᨴᩈᩔ ᩁ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩤ᪨

ᩑᨠᩣᩁᩈ, ᩑᨠᩣᨴᩈ, ᨻᩤᩁᩈ, ᨴ᩠ᩅᩤᨴᩈ, ᨷᨶ᩠ᨶᩁᩈ, ᨷᨬ᩠ᨧᨴᩈ, ᩈᨲ᩠ᨲᩁᩈ, ᩈᨲ᩠ᨲᨴᩈ, ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩁᩈ, ᩋᨭ᩠ᨮᩣᨴᩈ, ᨻᩤᨴᩈᩮ ᨷᨶ᩠ᨶᩣᨴᩈᩮ ᨧ ᨶᩥᨧ᩠ᨧᩴ᪨ ᨧᨲᩩᩔ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨧᩩᨴ᩠ᨴᩈ᪨

᪓᪕᪖᪨ ᨨᨲᩦᩉᩥ ᩊ ᨧ[ᨠ᪨ ᪕᪖᪘; ᩁᩪ᪨ ᪕᪓᪗; ᨶᩦ᪨ ᪗᪐᪘]᪨

ᨨ, ᨲᩦᩉᩥ ᨸᩁᩔ ᨴᩔ ᩊ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩁᩮᩣ ᨧ᪨

ᩈᩮᩣᩊᩈ, ᨲᩮᩁᩈ, ᨲᩮᩊᩈ᪨

᪓᪕᪗᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᨲᨲᩥᨿᩣᨶᨾᨯ᩠ᨰᩩᨯ᩠ᨰᨲᩥᨿᩣ[ᨠ᪨ ᪕᪗᪖; ᩁᩪ᪨ ᪓᪑᪑; ᨶᩦ᪨ ᪗᪑᪘]᪨

'ᩋᨯ᩠ᨰᩩᨯ᩠ᨰᨲᩥᨿᩣ'ᨲᩥ ᩋᨯ᩠ᨰᩣ+ᩏᨯ᩠ᨰᨲᩥᨿᩣᨲᩥ ᨨᩮᨴᩮ, ᩋᨯ᩠ᨰᩪᨸᨸᨴᩮᩈᩴ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳ, ᨲᨲᩥᨿᩣᨶᩴ ᩏᨯ᩠ᨰ, ᨲᩥᨿᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᨳᩣᨠ᩠ᨠᨾᩴ᪨

ᩋᨯ᩠ᨰᩮᨶ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩋᨯ᩠ᨰᩩᨯ᩠ᨰᩮᩣ, ᩋᨯ᩠ᨰᩮᨶ ᨲᨲᩥᨿᩮᩣ ᩋᨯ᩠ᨰᨲᩥᨿᩮᩣ᪨

ᩈᨠᨲ᩠ᨳᩮ ᨠ᩠ᩅᨧᩥ ᩋᨯ᩠ᨰᨲᩮᨿ᩠ᨿᩣ᪨

᪓᪕᪘᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᩔ ᩈᩉ ᨴᩥᨿᨯ᩠ᨰᨴᩥᩅᨯ᩠ᨰᩣ[ᨠ᪨ ᪕᪗᪖; ᩁᩪ᪨ ᪓᪑᪑; ᨶᩦ᪨ ᪗᪑᪘]᪨

ᩋᨯ᩠ᨰᩪᨸᨸᨴᩔ ᨴᩩᨲᩥᨿᩔ ᩈᩉ ᩋᨯ᩠ᨰᩮᨶ ᨴᩥᨿᨯ᩠ᨰ, ᨴᩥᩅᨯ᩠ᨰᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩋᨯ᩠ᨰᩮᨶ ᨴᩩᨲᩥᨿᩮᩣ ᨴᩥᨿᨯ᩠ᨰᩮᩣ, ᨴᩥᩅᨯ᩠ᨰᩮᩣ᪨

ᨿᨳᩣ ᨧ ᩑᨠ, ᨴ᩠ᩅᩥ,ᨲᩥ, ᨧᨲᩩ, ᨸᨬ᩠ᨧ, ᨨ, ᩈᨲ᩠ᨲ, ᩋᨭ᩠ᨮ, ᨶᩅ, ᨴᩈᩈᨦ᩠ᨡᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩮᨠᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩈᩩ ᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᨳᩣ ᩅᩦᩈᨲᩥ, ᨲᩥᩴᩈᨲᩥ, ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩃᩦᩈ, ᨸᨬ᩠ᨬᩣᩈ, ᩈᨭ᩠ᨮᩥ, ᩈᨲ᩠ᨲᨲᩥ, ᩋᩈᩦᨲᩥ, ᨶᩅᩩᨲᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩮᨠᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩈᩩ ᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ, ᨴᩈᩈᨦ᩠ᨡᩔ ᨠᩣᩁᩥᨿᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᩈᨲᩈᩉᩔᩈᨦ᩠ᨡᩣᨸᩦᨲᩥ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᨲᨲᩮᩣ ᨸᩁᩴ ᨸᨶ ᨴᩈ ᩈᩉᩔᩣᨶᩥ ᨴᩈᩈᩉᩔᩴ, ᨲᨬ᩠ᨧ 'ᨶᩉᩩᨲ'ᨶ᩠ᨲᩥ ᨧ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᩈᨲᩴ ᩈᩉᩔᩣᨶᩥ ᩈᨲᩈᩉᩔᩴ, ᨲᨬ᩠ᨧ 'ᩃᨠ᩠ᨡ'ᨶ᩠ᨲᩥ ᨧ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨴᩈ ᩈᨲᩈᩉᩔᩣᨶᩥ ᨴᩈᩈᨲᩈᩉᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨴᩥᨣᩩᩈᨾᩣᩈᩅᩈᩮᨶ ᩑᨲᩣᨶᩥ ᨸᨴᩣᨶᩥ ᩈᩥᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨴ᩠ᩅᩮ ᩈᨲᩣᨶᩥ ᨴ᩠ᩅᩥᩈᨲᩴ, ᨲᩦᨱᩥ ᩈᨲᩣᨶᩥ ᨲᩥᩈᨲᩴ, ᨴ᩠ᩅᩮ ᩈᩉᩔᩣᨶᩥ ᨴ᩠ᩅᩥᩈᩉᩔᩴ, ᨲᩦᨱᩥ ᩈᩉᩔᩣᨶᩥ ᨲᩥᩈᩉᩔᩴ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᨶᩥ ᨴᩥᨣᩩᨾ᩠ᩉᩥ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩮᩅ᪨

ᨣᨱᨶᨸᨳᩮ ᨸᨶ ᩑᨠᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ, ᨴᩈᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ, ᩈᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ, ᩈᩉᩔᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ, ᨴᩈᩈᩉᩔᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ, ᩈᨲᩈᩉᩔᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ, ᨴᩈᩈᨲᩈᩉᩔᨭ᩠ᨮᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᩈᨲ᩠ᨲ ᨮᩣᨶᩣᨶᩥ ᨠᨾᩮᨶ ᨴᩈᨣᩩᨱᩥᨲᩣᨶᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩑᨠᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨶᩣᨾ ᩑᨠᩴ, ᨴ᩠ᩅᩮ, ᨲᩦᨱᩥ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨ ᨴᩈᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨶᩣᨾ ᨴᩈ, ᩅᩦᩈᩴ, ᨲᩥᩴᩈᩴ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨ ᩈᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨶᩣᨾ ᩈᨲᩴ, ᨴ᩠ᩅᩥᩈᨲᩴ, ᨲᩥᩈᨲᩴ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨ ᩈᩉᩔᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨶᩣᨾ ᩈᩉᩔᩴ, ᨴ᩠ᩅᩥᩈᩉᩔᩴ, ᨲᩥᩈᩉᩔᩴ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩏᨸᩁᩥᨸᩥ᪨ ᩑᨠᨾᩮᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨮᩣᨶᩮ ᨶᩅ ᨸᨴᩣᨶᩥ ᨧ ᨶᩅ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᨶᩅᨶ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᨧ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᨾᩪᩃᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣ ᨶᩣᨾ᪨

ᨲᨲᩩᨲ᩠ᨲᩁᩥ ᨠᩮᩣᨭᩥᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳᩣᨸᩥ ᩑᨠᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ, ᨴᩈᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ, ᩈᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᨶᩥ ᩈᨲ᩠ᨲ ᨮᩣᨶᩣᨶᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨾᩪᩃᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣᨿ ᩋᨶ᩠ᨲᩥᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩈᨣᩩᨱᩥᨲᩮᨶ ᨠᨲᩮᨶ ᨠᩮᩣᨭᩥᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣᨿᩴ ᩑᨠᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩍᨲᩮᩣᨸᩥ ᩈᨲ᩠ᨲ ᨮᩣᨶᩣᨶᩥ ᨠᨾᩮᨶ ᨴᩈᨣᩩᨱᩥᨲᩣᨶᩮᩅ, ᩍᨲᩮᩣ ᨴᩈᨠᩮᩣᨭᩥᩈᨲᩈᩉᩔᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩥᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨽᩅᨲᩥ᪨

ᨲᨲᩩᨲ᩠ᨲᩁᩥ ᨸᨠᩮᩣᨭᩥᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨸᩥ ᩈᨲ᩠ᨲ ᨮᩣᨶᩣᨶᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩮᩣᨭᩥᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣᨿ ᩋᨶ᩠ᨲᩥᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩈᨣᩩᨱᩥᨲᩮᨶ ᨠᨲᩮᨶ ᨸᨠᩮᩣᨭᩥᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣᨿᩴ ᩑᨠᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩍᨲᩮᩣᨸᩥ ᩈᨲ᩠ᨲ ᨮᩣᨶᩣᨶᩥ ᨴᩈᨣᩩᨱᩥᨲᩣᨶᩮᩅ, ᨴᩈᨸᨠᩮᩣᨭᩥᩈᨲᩈᩉᩔᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩥᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ, ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣᩈᩩ ᩏᨸᩁᩪᨸᩁᩥ ᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣᩈᨦ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᨧ ᨮᩣᨶᨽᩮᨴᩮᩣ ᨧ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨

ᩋᨿᩴ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣ-ᨾᩪᩃᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣ, ᨠᩮᩣᨭᩥᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣ, ᨸᨠᩮᩣᨭᩥᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣ, ᨠᩮᩣᨭᩥᨸᨠᩮᩣᨭᩥᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣ, ᨶᩉᩩᨲᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣ, ᨶᩥᨶ᩠ᨶᩉᩩᨲᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣ, ᩋᨠ᩠ᨡᩮᩣᨽᩥᨱᩦᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣ [ᨻᩥᨶ᩠ᨴᩩ, ᨻᩥᨶ᩠ᨴᩩᨲᩥᨸᩥ ᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ], ᨻᩥᨶ᩠ᨴᩩᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣ, ᩋᨻ᩠ᨻᩩᨴᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣ, ᨶᩥᩁᨻ᩠ᨻᩩᨴᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣ, ᩋᩉᩉᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣ, ᩋᨻᨻᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣ, ᩋᨭᨭᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣ, ᩈᩮᩣᨣᨶ᩠ᨵᩥᨠᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣ, ᩏᨸ᩠ᨸᩃᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣ, ᨠᩩᨾᩩᨴᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣ, ᨸᩩᨱ᩠ᨯᩁᩦᨠᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣ, ᨸᨴᩩᨾᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣ, ᨠᨳᩣᨶᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣ, ᨾᩉᩣᨠᨳᩣᨶᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣ, ᩋᩈᩘᨡ᩠ᨿᩮᨿ᩠ᨿᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩑᨠᩅᩦᩈᨲᩥ ᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣᨿᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᨧᨲ᩠ᨲᩣᩃᩦᩈᩈᨲᩴ ᨮᩣᨶᩣᨶᩥ ᨧ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨶᩥᩁᨿᩈᩘᨡ᩠ᨿᩴ ᨠᨾᩮᨶ ᨸᨶ ᩋᨻ᩠ᨻᩩᨴᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣ, ᨶᩥᩁᨻ᩠ᨻᩩᨴᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣ, ᩋᨻᨻᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣ, ᩋᨭᨭᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣ, ᩋᩉᩉᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣ, ᨠᩩᨾᩩᨴᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣ, ᩈᩮᩣᨣᨶ᩠ᨵᩥᨠᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣ, ᩏᨸ᩠ᨸᩃᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣ, ᨸᩩᨱ᩠ᨯᩁᩦᨠᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣ, ᨸᨴᩩᨾᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᩈᨶᩣᨿᩴ ᨴᩈᩈᨲᩈᩉᩔᩴ ᨶᩣᨾ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᪔ ᨮᩣᨶᩣᨶᩥ ᩑᨠ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨠᨴ᩠ᩅ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿ [ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪑᪐᪑] ᩌᨣᨲᨶᨿᩮᨶ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩏᩃ᩠ᩃᨦ᩠ᨥᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨨᨭ᩠ᨮᨭ᩠ᨮᩣᨶᨲᩮᩣ ᩏᨸᩁᩥ ᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣᩈᨦ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨲᨣᩩᨱᩥᨲᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩈᨲᩈᩉᩔᩣᨶᩴ ᩈᨲᩴ ᨠᩮᩣᨭᩥ, ᨠᩮᩣᨭᩥᩈᨲᩈᩉᩔᩣᨶᩴ ᩈᨲᩴ ᨸᨠᩮᩣᨭᩥ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨲᩈᩉᩔᩣᨶᩴ ᩈᨲᩴ ᨶᩣᨾ ᨴᩈᩈᨲᩈᩉᩔᩣᨶᩴ ᨴᩈᨠᨾᩮᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᨳᩣ ᨣᨱᩮᨶ᩠ᨲᩣᨸᩥ ᩈᩘᨡ᩠ᨿᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮ ᨴᩈᨣᩩᨱᩈᩥᨴ᩠ᨵᩥᨿᩮᩅ ᨣᨱᩮᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨧ ᨣᨱᨶᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣᨽᩮᨴᩣ ᨣᨱᨶᨸᨳᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨶᩣᨶᩣᨴᩮᩈᩅᩣᩈᩦᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᨶᩣᨶᩣᩅᩥᨵᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨴᩦᨸᩅᩴᩈᩮ ᩋᨠ᩠ᨡᩮᩣᨽᩥᨱᩦ, ᨻᩥᨶ᩠ᨴᩩ, ᨠᨳᩣᨶ, ᨾᩉᩣᨠᨳᩣᨶᩣᨶᩥ ᩅᨩ᩠ᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᩈᨲ᩠ᨲᩁᩈ ᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣᨿᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨠᨧ᩠ᨧᩣᨿᨶᩮ [ᨠ᪨ ᪓᪙᪖, ᪓᪙᪗; ᩁᩪ᪨ ᪓᪑᪙, ᪓᪒᪐] ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᨴᩔᩥᨲᩣ ᩑᨠᩅᩦᩈᨲᩥ ᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣᨿᩮᩣ, ᩈᨠ᩠ᨠᨲᨣᨶ᩠ᨳᩮᩈᩩ ᨲᨲᩮᩣ ᩋᨵᩥᨠᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣᨿᩮᩣ, ᨠᨲ᩠ᨳᨧᩥ ᨸᨶ ᨾᩉᩣᨻᩃᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨸᩁᩥᨿᨶ᩠ᨲᩣ ᩈᨭ᩠ᨮᩥ ᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣᨿᩮᩣᨲᩥ ᩌᨣᨲᩣ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨠᩈᨠᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣᨲᩮᩣ ᩋᨲᩥᩁᩮᨠᨧᨲ᩠ᨲᩩ ᨣᨱᨶᨸᨴᨧᩥᨲᩥᨧᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨿᩮᩈᩴ ᨸᨶ ᨾᩪᩃᩈᩘᨡ᩠ᨿᩣᨿᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᩮᩈᩴ ᨠᩮᩣᨭᩥᨿᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥᨸᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩩ

ពលតបឆាតិក្កត្តាតិ ៧ច៑

អបិ ច ‘ពលតបឆឌិតិចត្វ’ត្តិ ច ‘ពលតបឆាតិក្កត្ត’ត្តិ ច ‘អឋវេន្សុប្បិ’ត្តិ ច អត្ថេតា ៧កំ៑ តង្វា ព្ពឆបិ ឌឹឋតិ ក្វបិរ៉ឃា ៧ច អត្យក្កេយត ដឋក្យលិតា ពលតបឆា តាយ ពេហាត្តិ៑ អឋវេន្សុប្បត្តិ បត ដឋក្យលចិតិរិប្យុត្តា ពលតបឆាតិក្កត្តក្អបិ ៧ច ចុច្ឆតិ៑ យហាពឆាតក្យាតិក្កត្តេតា បដ្ឋាឃ ហិ អតត្តយហាបឆចិឃា ឋត្តាបំឋុក្ហាត្តិបិ ព្ពឆ អឋវេន្សុប្បក្អបិឃំ ឋក្កឃត្តិ៑ ព្ពតរឆា អឋវេន្សុប្បត្តិ ច ពលតបឆក្វឹតិ ច ចិរុន្តេយតត្តិ៑

ឌឹបចំរេឋ ច “តេតា ដ្ឋបរិ អក្វបិ, អឋវេន្សុប្បត្តិ ចុច្ឆតី”តិ ចុត្តុ៑ តត្វ ‘អក្វឹ’តិ ចឆេតត ពលតបឆក្វបិ ៧ច បជិឋិន្ត្ត, ត ត្យ ពលតបឆាតិក្កត្តា ចិឋុំ អឋវេន្សុប្បក្អបិ តាយ៑ ឆរិឃាបិជពឋំចហ្វូតាឃប្បិ [ឆរិឃា៑ អដ្ឋ៑ តិដាតពឆា] អឃយេត្វ៉ា ចុេត្តា៑ អឋវេន្សុប្បក្អបិឃប្បិ អឋវេន្សុប្បាតំ ក្កូអ, យហាឌិចរេឋត អតេតពប្យេកេដោ ដក្កិលចិកក្កុឋុេត្តត [យ៑ តិ៑ ៦៑៦លិ០] ឌឹេបតេត្តា៑

ឋក្កឌឹតិឃំ [តឹ៑ ប៑៦៦] បត បិញ្ញុត្តតឃំ កេហត្វ៉ា “ឌឹឋតិ អត្តដាតិ ៧កំ តិរេត្តដំ តាយ៑ ឌឹឋតិ តិរេត្តដាតិ ៧កំ អតាជំ តាយ” ព្ពត្ថាឌិតា តិរេត្តដាឌឹតំ ឋត្តាតប្បិ ឌឹឋតិយត្តក្យលំ តាយ ចុត្តុ៑ តំ ត ឃុឌ្ឋតិ៑ តិរេឃឋុ ហិ ឌឹឋតិយត្តក្យេលាត អត្តដ, តិរេត្តដាឌឹតំ ដឋត្តុ តិរេឃាតំ តាតិ តាយាតិ ឋិន្តាតិ កចត្តិ៑ ពក្វ បត តាតិ តាយាតិ កេហត្វ៉ា ដឋក្យលឋិន្តេឋុ ពលតបឆេឋុ បក្កិបិឋុ, តង្វា តាយយេត្តត ឋឌិឋាតិ កចត្តិ, ក្យលចិឌិ បត ចិឋឌិេឋា៧ច៑

៧ចត្វាពត្វា បិញ្ញុត្តឃប្បិ ពាពព្រាហ្វាឋុេត្ត [ឋំ៑ តិ៑ ១៑១លិ៥] “ឋតំ ឋហឡ្សាតំ តិរេត្តដាតំ, អាឃុំ បខាតាយបិ តចាហំ ព្រាហ្វេ”តិ ចុត្តុ៑ ៧ត្វ ច ឃឌិ ពលតក្វបិបឆបិ តិរេត្តដាតំ ឌឹឋតិយេត្តត អពាជាក្វបិ កេចឃ្យ, ៧ចំ ឋតិ តិរេត្តដាតំ ឋតឋហឡ្សំ តាយ ត ចុេឆ្វឃ្យ៑ ខាតពដ្ឋពឆាឃត្វា [ខា៑ អដ្ឋ៑ ៦៑លិ៑៧៥] “តិរេត្តដឋតឋហឡ្សាតំ ៧កំ អហហំ តាយ, ៧ត្តកំ ពាពឡ្ស ព្រាហ្វេតា តក្វិកេច អចឋិដ្ឋំ អាឃ្វ”តិ ចុត្តុ៑ តង្វា ព្ពយំ ពលតក្វបិបចំ បត្វ៉ា ឌឹឋតិក្យលំ តាយ តត្វិតិ ឋិន្ត្ត ពេហាតិ៑ អេត្តាតិលឹ, ជិក្ត, ពឆាត, យហាពឆាតាតិបិ អត្តាេតា កេហត្វ៉ា បក្កិត្តាតិ ឋិឃុំ៑ ៧ចំ បក្កិត្តាតត្វា ក្វដ្ឋឋត្តុ ឋត្តាតំ ពត្វាឃេត ពេយាក្កុយតា បត បត្ថាខាតា ឋិឃាតិ៑

ព្ពតិ តិរុត្តិឌឹបតិឃា តាយ រេយាក្កុល្លាតញ្ញាពេរលឌឹបតិឃា

ឋយាឋពេល្តា ចត្យេត្វ៉ា៑

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪓᪨ ᨲᨴ᩠ᨵᩥᨲ

ᩋᨳ ᨲᨴ᩠ᨵᩥᨲᩅᩥᨵᩤᨶᩴ ᨴᩦᨷᩥᨿᨲᩮ᪨

ᨲᨴ᩠ᨵᩥᨲᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾ ᩅᩥᩅᩥᨵᩤ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩈᩣᨲᩥᩈᨿᩮᨶ ᩅᩥᩅᩥᨵᩮᩣᨷᩣᨱᩉᩥᨲᩴ ᩅᩉᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᨲᩮᩈᩴ ᨠᩩᩃᨷᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩉᩥᨲᨲ᩠ᨳᩥ ᨲᨴ᩠ᨵᩥᨲᩴ, ᩈᨻ᩠ᨻᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩮᨶ᩠ᨴ ᩈᨻ᩠ᨻᩅᩥᨵᩤᨶᩔ ᨶᩣᨾᩴ᪨ ᨲᩴ ᨷᨶ ᩋᨭ᩠ᨮᩅᩥᨵᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᨷᨧ᩠ᨧᩴ, ᩋᨶᩮᨠᨲ᩠ᨳᩴ, ᩋᩔᨲ᩠ᨳᩥ, ᨠᩣᨧᨠᨿᩴ, ᨷᩁᩥᨾᩣᨱᩴ, ᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩣ, ᨷᩪᩁᨱᩴ, ᨶᩣᨶᩣᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨳᩥ᪨

ᩋᨷᨧ᩠ᨧᩁᩣᨶᩥ

᪓᪖᪐᪨ ᨱᩮᩣ ᩅᩤᨷᨧ᩠ᨧᩮ [ᨠ᪨ ᪖᪓᪓; ᩁᩪ᪨ ᪖᪙᪑; ᨶᩦ᪨ ᪗᪓᪒; ᨧᩴ᪨ ᪒᪨᪓᪨᪑᪙; ᨷᩤ᪨ ᪓᪨᪑᪨᪙᪒; 'ᨲᩔᩤᨷᨲ᩠ᨿᩴ...' (ᨷᩤᨱᩥᨶᩦ)]᪨

ᨨᨭ᩠ᨮ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᩣ ᨶᩣᨾᨻ᩠ᨿᩣᨲᩔ ᩋᨷᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᩅᩥᨠᨷ᩠ᨷᩮᨶ ᨱᨷ᩠ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩅᩤᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩅᩤᨠ᩠ᨿᩴ, ᩈᨾᩣᩈᩣᨶᩴ ᩅᩥᨠᨷ᩠ᨷᨶᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᨬᩣᨲᩮᩣ ᨷᨴᩴ ᩋᨶᩩᩅᨲ᩠ᨲᨲᩮ, ᨲᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᨠᨷ᩠ᨷᩅᩥᨵᩥ ᩈᩥᨴ᩠ᨵᩮᩣ᪨ ᨱᩣᨶᩩᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩅᩩᨴ᩠ᨵ᩠ᨿᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᨷᨿᩮᩣᨣᩋᨷ᩠ᨷᨿᩮᩣᨣᩦ᪨ ᩅᩈᩥᨭ᩠ᨮᩔ ᩋᨷᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᨮᩥᨲᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩅᩈᩥᨭ᩠ᨮᨿᩣ ᨱᨷ᩠ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᩈᩣᨿᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨬᩣ ᩋᨷᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨬᩣ ᩉᩁᩴ ᩅᨴᨲᩥ, ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩦ ᨧ ᩋᨷᨧ᩠ᨧᨷᨴᨬ᩠ᨬᩣ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩅᩈᩥᨭ᩠ᨮᨷᨴᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᩈᩉ ᩑᨠᨲ᩠ᨳᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩉᩁᩴ ᩑᨠᨲᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᨶᩣᨾᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᨲᩮᩣ 'ᩑᨠᨲ᩠ᨳᨲᩣᨿ'ᨶ᩠ᨲᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩦᨿᩣ ᩃᩮᩣᨷᩮᩣ, ᩋᨷᨧ᩠ᨧᨷᨴᩴ ᨷᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨳᨿᩮᩣᨲ᩠ᨲᩣ ᩃᩩᨷ᩠ᨷᨲᩥ᪨ ᨲᨴ᩠ᨵᩥᨲᩔᩮᨲ᩠ᨲ ᨷᨮᨾᨠ᩠ᨡᩁᩮᨶ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩦᨲᩥ, ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩣ ᩅᩣ ᨷᨮᨾᩴ ᩃᩮᩣᨷᩮᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ᪨

᪓᪖᪑᪨ ᨷᨮᨾᨿᩣᨴᩥᩔᩣᨿᨶᨱᩣᨶᩔᩣᩑᨩ᩠ᨩ ᨱᩣᨶᩩᨻᨶ᩠ᨵᩮ [ᨠ᪨ ᪓᪐᪔; ᩁᩪ᪨ ᪖᪙᪔; ᨶᩦ᪨ ᪗᪙᪐]᪨

ᨷᨮᨾ ᩋᩣᨴᩥᨽᩪᨲᩔ ᩋᨠᩣᩁᩔ ᨧ ᨱᩩᨧᨶᩩᨦ᩠ᨣᩔ ᨧ ᩋᩣ, ᩑ, ᩏ ᩅᩩᨴ᩠ᨵᩥᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᨱᩣᨶᩩᨻᨶ᩠ᨵᩮ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᨷᩁᩮ ᨷᨮᨾᩥᩋ-ᨠᩣᩁᩔ ᩋᩣᩅᩩᨴ᩠ᨵᩥ, ᩅᩩᨴ᩠ᨵᩥᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥ᪨

ᩅᩤᩈᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ, ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ, ᩅᩤᩈᩥᨭ᩠ᨮᩦ, ᨴᩣᩁᩥᨠᩤ, ᩅᩤᩈᩥᨭ᩠ᨮᩴ, ᨠᩩᩃᩴ, ᩅᩈᩥᨭ᩠ᨮᩔ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩤᩈᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ, ᩅᩈᩥᨭ᩠ᨮᩔ ᨵᩦᨲᩣ ᩅᩤᩈᩥᨭ᩠ᨮᩦ, ᩅᩈᩥᨭ᩠ᨮᩔ ᨠᩩᩃᩴ ᩅᩤᩈᩥᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᨾᩣᨴᩥ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ 'ᩅᩈᩥᨭ᩠ᨮᩔᩤ'ᨲᩥ ᩑᩅᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᩮᩣᨲᩩᨩᨶᩔᩮᩅ ᩈᩥᨲ᩠ᨳᩩᨯᩴ ᩋᩣᨴᩥᩈᩩᩁᩥᨿᩴ ᩅᨴᨲᩥ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ? ᩈᩮᩣᨲᩩᨩᨶᩔᩮᩅᨲᩣ᪨ ᩑᨴᨲ᩠ᨳᩣᨿᩣᨲᩥ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩮᩣᨲᩩᨩᨶᩔ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩣᨧᩁᩥᨿᩣ ᩅᩈᩥᨭ᩠ᨮᨷᩥ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩤ ᨲᩔ ᩋᨷᨧ᩠ᨧᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

៤៣២. មជ្ឈេ[ក. ៤០៤; រូ. ៣៥០; នី. ៦៤៧]

មជ្ឈេបច្ចត្តានំ អ, យុវណ្ណានំ អា, ឯ, ឱវុទ្ធិយោ ហោន្តិ ច ក្វចិ.

វាសេដ្ឋោ, វាសេដ្ឋី, វាសេដ្ឋំ. វាសេដ្ឋេន “វសិដ្ឋស្ស បុត្តោ ឥត្ថី កុល”ន្តិ វាក្យេ ច “វសិដ្ឋបុត្តោ វសិដ្ឋិត្ថី វសិដ្ឋកុល”ន្តិ សមាសំ ច វិកប្បេតិ. ឯវំ សព្ពត្ថ.

ភរទ្វាជស្ស អបច្ចំ ភារទ្វាជោ, វិសាមិត្តស្ស [ភារទ្វាជស្ស... វេសាមិត្តស្ស... (រូ.)] អបច្ចំ វេសាមិត្តោ, គោតមស្ស អបច្ចំ គោតមោ, កស្សបស្ស អបច្ចំ កស្សបោ, វសុទេវស្ស អបច្ចំ វាសុទេវោ. ឯវំ ពាលទេវោ.

ឧបគុស្ស អបច្ចន្តិ ឯត្ថ ‘ឧវណ្ណស្សាវង...’តិ ណានុពន្ធេ បច្ចយេ បរេ ឧវណ្ណស្ស អវង ហោតិ. ឱបគវោ, ឱបគវី, ឱបគវំ, មនុនោ អបច្ចំ មានវោ, កក្កុនោ អបច្ចំ កក្កវោ, បណ្ឌុនោ អបច្ចំ បណ្ឌវោ, ឧបវិន្ទុស្ស អបច្ចំ ឱបវិន្ទវោ ឥច្ចាទិ.

៤៣៣. វច្ឆាទិតោ ណានណាយនា[ក. ៣៤៦; រូ. ៣៩៩; នី. ៥៤៦; បា. ៤.១.៧២, ៧៤, ១៩២, ១៩២]

ឆដ្ឋ្យន្តេហិ វច្ឆាទីហិ គោត្តសទ្ទេហិ តស្ស អបច្ចន្តិ អត្ថេ ណានុពន្ធា អាន, អាយនបច្ចយា ហោន្តិ វា.

វច្ឆស្ស អបច្ចំ វច្ឆានោ, វច្ឆាយនោ, វច្ឆានី, វច្ឆាយនី, វច្ឆានំ, វច្ឆាយនំ. ឯវំ កច្ចានោ, កច្ចាយនោ, កាតិយានោ, កាតិយាយនោ, សាកដានោ, សាកដាយនោ, កណ្ហានោ, កណ្ហាយនោ, មោគ្គល្លានោ, មោគ្គល្លាយនោ, អគ្គិវេស្សានោ [អគ្គិវេស្សនោតិបិ ទិស្សតិ ទី. និ. ១.១៥៩; ម. និ. ១.៣៦៣ អាទយោ], អគ្គិវេស្សាយនោ, មុញ្ជានោ, មុញ្ជាយនោ, កុញ្ជានោ, កុញ្ជាយនោ ឥច្ចាទិ.

៤៣៤. កត្តិកាវិធវាទីហិ ណេយ្យណេរា[ក. ៣៤៩; រូ. ៣៩៥; នី. ៥៤៤; បា. ៤.១.១២០, ១២៣, ១២៩, ១២៥, ១២៦, ១២៧, ១២៨]

ឆដ្ឋ្យន្តេហិ កត្តិកាទីហិ វិធវាទីហិ ច តស្ស អបច្ចន្តិ អត្ថេ កមេន ណានុពន្ធា ឯយ្យ, ឯរបច្ចយា ហោន្តិ វា.

ណេយ្យ – កត្តិកាយ នាម ទេវធីតាយ អបច្ចំ កត្តិកេយ្យោ, វិនតាយ នាម ទេវិយា អបច្ចំ វេនតេយ្យោ, រោហិណិយា នាម ទេវិយា អបច្ចំ រោហិណេយ្យោ, ភគិនិយា អបច្ចំ ភាគិនេយ្យោ, នទិយា នាម ឥត្ថិយា អបច្ចំ នាទេយ្យោ. ឯវំ អន្តេយ្យោ, អាហេយ្យោ, កាមេយ្យោ, សុចិយា អបច្ចំ សោចេយ្យោ, ពាលិយា អបច្ចំ ពាលេយ្យោ ឥច្ចាទិ.

េហេទ – ចិឆចាឃ អបច្ចំ េចឆេចេទា, ចិឆចា ភាយ យតបតិកា ពួត្តិ៍ ពាត្តកិឃា អបច្ចំ ពាត្តកេកេទា, ភាញពួកិឃា ភាយ ពួត្តិឃា បុេត្តា ភាញពួកេកេទា, ឞយហស្ស ប្បញ្ញាឃស្ស បុេត្តា ឞាយេហេទា, ឞយហិឃា បចត្តិតិឃា ឌិតា ឞាយេហទិ ពួត្ថាឌិ៍

៣៦៣៍ហ្យ ឌិត្ថាឌិហិ[ក៍ ៦៣៨; ន្ទ៍ ៦៩ប័; តី៍ ៨៣៩; ចំ៍ ៦៍៣៍៦; បា៍ ៣៍១៍ប័៣]៍

លក្ខេត្តហិ ឌិតិពួត្ថាឌិហិ តស្ស អបច្ចត្តិ អេត្ថ ហាត្យពាេត្ត ឃបច្ចេឃា េហាតិ ចា៍

៣៦៩៍េលិេបិចេណ្ហិចណ្ហាត់[ក៍ ៦៩១; ន្ទ៍ ៦៩៤; តី៍ ៣០៤]៍

េឃ បេទ អចណ្ហស្ស ពួចណ្ហស្ស ច េលិេបិ េហាតីតិ ហ្យយិត្យេទ អចណ្ហិ’ចណ្ហាត់ េលិេបិ៍

ឌិតិឃា ភាយ េឌេចឌិតាឃ អបច្ចំ េឌេច្ចា, អឌិតិឃា អបច្ចំ អាឌិេច្ចា៍

តេត្ថ ពួចណ្ហេលិេប ‘តចក្កចេហាត់ េឃ ចចក្កពាឃតោ’តិ ឃយិត្យេទ តចក្កស្ស ចចក្កត្តំ, បុត ‘ចក្កលេឞហិ េត’តិ ឃស្ស បុព្ពរូបត្តំ, កុណ្ឌតិឃា អបច្ចំ េកាណ្ឌេញ្ញា៍

៣៦លិ៍ប្បចណ្ហស្សាចឌ ឞេទ[ក៍ ៦៣ប័; ន្ទ៍ ៦លិ១; តី៍ លិ៣លិ]៍

ឞេទ បេទ ប្បចណ្ហស្ស អចឌ េហាតីតិ ប្បចណ្ហស្ស អចត្តំ ‘តចក្កចេហាត…’ត្តិ ឞុេត្តត ចស្ស ពាត្តំ, បុត ‘ចក្កលេឞហិ េត’តិ ឞុេត្តត ឃស្ស បុព្ពរូបត្តំ, កាតុេភា អបច្ចំ កាតេញ្ញា៍

៣៦ប័៍អា ហិ[ក៍ ៦៣លិ; ន្ទ៍ ៦៩ប័; តី៍ លិ៣៩; ចំ៍ ៦៍៣៍១ឆ; បា៍ ៣៍១៍ឆ៣]៍

ទស្សា’កាទត្តេតា អបច្ចេត្ត ហាត្យពាេត្ត ទស្សិ’បច្ចេឃា េហាតិ ចា៍

ឥណ្ហស្ស អបច្ចំ ឥណ្ហិ៍ ឲថ េឥាហិ, ចាឞចិ, ឞញ្ញបុត្តិ, ភាឌបុត្តិ, ឥាឞបុត្តិ, ឥាទុេភា អបច្ចំ ឥាទចិ [ចិចាេទតពួយិធំ], ចទុហស្ស អបច្ចំ ចាទុហិ ៍ ឲថ កាល្ហិ, ពាលេឥចិ, បិចកិ, ឌិតឥត្តស្ស អបច្ចំ េឌតឥត្តិ, ឞុេឌ្ឍាឥតិ, អត្ថុទុឌ្ឍិ ពួត្ថាឌិ៍

᪄᪃᪉᪨ ᩁᩣᨩᨲᩮᩣ ᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨩᩣᨲᩥᨿᩴ[ᨠ᪨ ᪃᪄᪇; ᩁᩪ᪨ ᪃᪆᪈; ᨶᩦ᪨ ᪇᪅᪆; ᨧᩴ᪨ ᪂᪨᪄᪨᪇᪀; ᨸᩣ᪨ ᪄᪨᪁᪨᪁᪃᪇]᪨

ᨩᩣᨲᩥᨿᩴ ᨣᨾ᩠ᨿᨾᩣᨶᩣᨿᩴ ᩁᩣᨩᩈᨴ᩠ᨴᨾ᩠ᩉᩣᩋᨷᨧ᩠ᨧᩮ ᨬ᩠ᨬᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ᪨

ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩋᨷᨧ᩠ᨧᩴ ᩁᩣᨩᨬ᩠ᨬᩮᩣ, ᩁᩣᨩᨠᩩᩃᩔ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᨩᩣᨲᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᩁᩣᨩᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨

᪄᪄᪀᪨ ᨡᨲ᩠ᨲᩣ ᨿᩥᨿᩣ[ᨠ᪨ ᪃᪄᪇; ᩁᩪ᪨ ᪃᪆᪈; ᨶᩦ᪨ ᪇᪅᪆; ᨧᩴ᪨ ᪂᪨᪄᪨᪆᪉; ᨸᩣ᪨ ᪄᪨᪁᪨᪁᪃᪈]᪨

ᨩᩣᨲᩥᨿᩴ ᨣᨾ᩠ᨿᨾᩣᨶᩣᨿᩴ ᨡᨲ᩠ᨲᩈᨴ᩠ᨴᨾ᩠ᩉᩣᩋᨷᨧ᩠ᨧᩮ ᨿ, ᩍᨿᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨡᨲ᩠ᨲᨠᩩᩃᩔ ᩋᨷᨧ᩠ᨧᩴ ᨡᨲ᩠ᨿᩮᩣ, ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ᪨

ᨩᩣᨲᩥᨿᨶ᩠ᨲᩮᩅ? ᨡᨲ᩠ᨲᩥ᪨

᪄᪄᪁᪨ ᨾᨶᩩᨲᩮᩣ ᩔᩈᨱ[ᨠ᪨ ᪃᪄᪈; ᩁᩪ᪨ ᪃᪇᪁; ᨶᩦ᪨ ᪇᪅᪃; ᨧᩴ᪨ ᪂᪨᪄᪨᪉᪄, ᪉᪅; ᨸᩣ᪨ ᪄᪨᪁᪨᪁᪆᪁]᪨

ᨩᩣᨲᩥᨿᩴ ᨣᨾ᩠ᨿᨾᩣᨶᩣᨿᩴ ᨾᨶᩩᩈᨴ᩠ᨴᨾ᩠ᩉᩣᩋᨷᨧ᩠ᨧᩮ ᩔ, ᩈᨱᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨾᨶᩩᨶᩮᩣ ᩋᨷᨧ᩠ᨧᩴ ᨾᨶᩩᩔᩮᩣ, ᨾᩣᨶᩩᩈᩮᩣ, ᨾᨶᩩ ᨶᩣᨾ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᩋᩣᨴᩥᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᨾᩉᩣᩈᨾ᩠ᨾᨲᩁᩣᨩᩣ, ᨲᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᨾᨶᩩᩔᩦ, ᨾᩣᨶᩩᩈᩦ,

ᨩᩣᨲᩥᨿᨶ᩠ᨲᩮᩅ? ᨾᩣᨱᩅᩮᩣ᪨

᪄᪄᪂᪨ ᨩᨶᨷᨴᨶᩣᨾᩈ᩠ᨾᩣ ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩁᨬ᩠ᨬᩮ ᨧ ᨱᩮᩣ[ᨠ᪨ ᪃᪅᪃; ᩁᩪ᪨ ᪃᪇᪆; ᨶᩦ᪨ ᪇᪆᪅; ᨧᩴ᪨ ᪂᪨᪄᪨᪉᪆; ᨸᩣ᪨ ᪄᪨᪁᪨᪁᪆᪈; “ᨩᨶᨷᨴᨶᩣᨾᩈ᩠ᨾᩣ ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ…” (ᨻᩉᩪᩈᩩ)]᪨

ᨩᨶᩅᩣᨧᩥᨠᩣ ᨧ ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᩅᩣᨧᩥᨠᩣ ᨧ ᨩᨶᨷᨴᨶᩣᨾᨾ᩠ᩉᩣ ᩁᨬ᩠ᨬᩮ ᨧ ᩋᨷᨧ᩠ᨧᩮ ᨧ ᨱᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨸᨬ᩠ᨧᩣᩃᩦᨶᩴ ᨩᨶᩣᨶᩴ ᩁᩣᨩᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᩣᩃᩮᩣ, ᨸᨬ᩠ᨧᩣᩃᩔ ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᩔ ᩋᨸᨧ᩠ᨧᩴ ᨸᨬ᩠ᨧᩣᩃᩮᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᨠᩮᩣᩈᩃᩮᩣ, ᨾᩣᨣᨵᩮᩣ, ᩒᨠ᩠ᨠᩣᨠᩮᩣ [ᨩᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪒᪙᪖]᪨

ᨩᨶᨸᨴᨶᩣᨾᩈ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᨴᩈᩁᨳᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨴᩣᩈᩁᨳᩥ [ᨴᩣᩈᩁᨳᩮᩣ]᪨

ᨩᨶᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᨸᨬ᩠ᨧᩣᩃᩔ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩔ ᩋᨸᨧ᩠ᨧᩴ ᨸᨬ᩠ᨧᩣᩃᩥ᪨

᪓᪓᪒᪨ ᨱ᩠ᨿ ᨠᩩᩁᩩᩈᩥᩅᩦᩉᩥ[ᨠ᪨ ᪒᪓᪙; ᩁᩪ᪨ ᪒᪙᪖; ᨶᩦ᪨ ᪖᪓᪓; ᨧᩴ᪨ ᪒᪨᪓᪨᪑᪐᪑ ...ᨸᩮ... ᪓᪨᪑᪨᪑᪖᪒]᪨

ᨠᩩᩁᩩ, ᩈᩥᩅᩥᩈᨴ᩠ᨴᩮᩉᩥ ᩋᨸᨧ᩠ᨧᩮ ᩁᨬ᩠ᨬᩮ ᨧ ᨱ᩠ᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨠᩩᩁᩩᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩋᨸᨧ᩠ᨧᩴ ᨠᩮᩣᩁᨻ᩠ᨿᩮᩣ [ᨩᩣ᪨ ᪑᪨᪑᪓᪨᪒᪒᪖, ᪒᪒᪒, ᪒᪒᪙], ᨠᩩᩁᩩᩁᨭ᩠ᨮᩅᩣᩈᩦᨶᩴ ᩁᩣᨩᩣ ᨠᩮᩣᩁᨻ᩠ᨿᩮᩣ, ᨠᩮᩣᩁᨭ᩠ᨮᩮᩣ, ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩣᨸᨲ᩠ᨲᩴ, ᩈᩥᩅᩥᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩋᨸᨧ᩠ᨧᩴ ᩈᩮᨻ᩠ᨿᩮᩣ, ᩈᩥᩅᩥᩁᨭ᩠ᨮᩅᩣᩈᩦᨶᩴ ᩁᩣᨩᩣ ᩈᩮᨻ᩠ᨿᩮᩣ᪨

ᩋᨸᨧ᩠ᨧᩁᩣᩈᩥ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ᪨

ᩋᨶᩮᨠᨲ᩠ᨳᩁᩣᩈᩥ

᪓᪓᪓᪨ ᨱ ᩁᩣᨣᩣ ᨲᩮᨶ ᩁᨲ᩠ᨲᩴ[ᨠ᪨ ᪒᪓᪖; ᩁᩪ᪨ ᪒᪙᪕; ᨶᩦ᪨ ᪖᪓᪙; ᨧᩴ᪨ ᪒᪨᪔᪨᪑ ...ᨸᩮ... ᪓᪨᪒᪨᪑]᪨

ᩁᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨳᩴ ᩑᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᩁᩣᨣᩮᩣ, ᩁᨩᨶᩅᨲ᩠ᨳᩩ, ᩁᩣᨣᩅᩣᨧᩥᨿᩣ ᨲᩮᨶ ᩁᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᨱᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨠᩈᩣᩅᩮᨶ ᩁᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᨲ᩠ᨳᩴ ᨠᩣᩈᩣᩅᩴ [ᩈᩦ᪨ ᨸᩦ᪨ ᨠᩴ], ᨠᩣᩈᩣᨿᩴ ᩅᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᨠᩮᩣᩈᩩᨾ᩠ᨽᩴ, ᩉᩃᩥᨴ᩠ᨴᩥᨿᩣ ᩁᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩣᩃᩥᨴ᩠ᨴᩴ, ᨸᨲᨦ᩠ᨣᩮᨶ ᩁᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩣᨲᨦ᩠ᨣᩴ, ᨾᨬ᩠ᨩᩥᨭ᩠ᨮᩴ, ᨠᩩᨦ᩠ᨠᩩᨾᩴ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

“ᨶᩦᩃᩴ ᩅᨲ᩠ᨳᩴ, ᨸᩦᨲᩴ ᩅᨲ᩠ᨳ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨸᨶ ᨶᩦᩃ, ᨸᩦᨲᩣᨴᩥᩈᨴ᩠ᨴᩣ ᨣᩩᨱᩈᨴ᩠ᨴᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨠᨲᩥᨿᩮᩅ ᨲᨣ᩠ᨣᩩᨱᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨴᨻ᩠ᨻᩴ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨿᨳᩣ ᩅᩈᩮᨶ ᨣᩩᨱᩈᨴ᩠ᨴ, ᨩᩣᨲᩥᩈᨴ᩠ᨴ, ᨶᩣᨾᩈᨴ᩠ᨴᩮᩈᩩ᪨

᪓᪓᪔᪨ ᨶᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩮᨶᩥᨶ᩠ᨴᩩᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨠᩣᩃᩮ[ᨠ᪨ ᪓᪔᪑; ᩁᩪ᪨ ᪓᪖᪙; ᨶᩦ᪨ ᪙᪔᪔; ᨧᩴ᪨ ᪓᪨᪑᪨᪔; ᨸᩣ᪨ ᪔᪨᪒᪨᪓]᪨

ຽຖຍຸເຕ្តក ភក្ខເຕ្តក លក្ខិເត ກາເລ ຕភ្គត្តបາឌីហិ ເណា ເហាតិ៑

ປុញ្ញចត្ថយុເតູក ម៉ុស្សភក្ខເត្តក លក្ខិតា ម៉ុស្សា, ទេវា, ម៉ុເស្សា, អເហា៑ ឲ្យេ ຍາເឈា ຽឆ្នាំ៑

ភក្ខເតួភាតិ កឹ? ករុកເហក លក្ខិតា ទេវា៑

ຽຖຍຸເតួភាតិ កឹ? ម៉ុເស្សក លក្ខិເតា ឰហុເតួា៑

ກາເລតិ កឹ? ម៉ុເស្សក លក្ខិតា អត្ថសិទ្ធិ៑

៣៣៤៑ សាស្ស ເចេតា ປុញ្ញយាសី[ម៑ ៦៣៦; ស៑ ៦៧៤; អ៑ ៧៤៣; ខ៑ ៦៑១៑១ប, ១៨ ...ເប... ៣៑៦៑៦១-៦៣]៑

សា អស្ស ເចេតា, សា អស្ស ປុញ្ញយាសីតិ អເត្ថ បចយត្តា ເណា ເហាតិ៑

ពុទ្ធោ អស្ស ເចេតាតិ ពុទ្ធោ, ເយា ពុទ្ធំ អត្តເនា អារម្មເណំ ឋិយ ករ ំ កត្វា ឋិចរតិ, តិរន្តរំ ចា “ពុទ្ធោ ពុទ្ធោ”តិ ចាចំ តិច្ឆាເរតិ, តស្សេតំ ភាមំ៑ សុកតោ អស្ស ເចេតាតិ ເសាកេតា, យហិត្ថេចេចា អស្ស ເចេតាតិ យាហិត្ថេ៑ ឲ្យេ ឃាេយា, ເសាເយា, ចារុເណា៑

ម៉ុស្សី អស្ស ປុញ្ញយាសីតិ ម៉ុເស្សា, យាເសា៑ ឲ្យេ យាເឈា, មក្កុេភា, ឌិេត្តា, ເចសាេហា, ເឌដ្ឋយ្យេលិ, អាសញ្ញេហា, សាចេណា, ເបដ្ឋបិេភា, អស្សយុេឌា, កត្តិេកា, យាកសិេទា៑

ປុញ្ញយាសីតិ កឹ? ម៉ុស្សី អស្ស បញ្ញាយឹ តិឆិ៑

៣៣៥៑ តយឌីេត តំ ឌាភាតិ កលិកា ច[ម៑ ៦៣៨; ស៑ ៦៧៣; អ៑ ៧៤៣; ខ៑ ៦៑១៑៦៧ ...ເប... ៣៑៦៑៣៨]៑

ឲ្យេតសុ អເត្ថសុ ទុតិយត្តា ເណា ច ເកា ច លិេកា ចាតិ ឲ្យេត បច្ចយា ເហាន្តិ៑

លយិ៛ ញ្ញាករលំ អឌីេត ឌាភាតិ ចា ເចយ្យាករេណា [ឌី៑ តិ៑ ១៑៦៣៤]៑ បេក្ខ “ເចយ្យាករលិេកា, ញ្ញញ្ញាតំ អឌីេត ឌាភាតិ ចា ເចយ្យញ្ញាតិេកា”តិ ຽຍាតិ លិេកត សិទ្ធិ៑

ᨠᨸᩥᨿ᩠ᨿᩃᨠ᩠ᨡᩴ ᩋᨵᩦᨲᩮ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ ᩅᩣ ᩃᩮᨠ᩠ᨡᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᨸᨴᨠᩮᩣ [ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪁᪨᪂᪅᪆], ᨠᩣᨿᨠᩮᩣ᪨

ᩃᩥᨠᨸᩥᨿ᩠ᨿᩅᩥᨲᨿᩴ ᩋᨵᩦᨲᩮ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ ᩅᩣ ᩅᩮᨶᨿᩥᨠᩮᩣ, ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮᩣ, ᩋᩣᨽᩥᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᩮᩣ᪨

ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ‘ᩅᩮᨿ᩠ᨿᩣᨠᩁᨱᩮᩣ’ᨲᩥ ᨸᨴᩮ ᩅᩥᨿ᩠ᨿᩣᨠᩁᨱᩴ ᩋᨵᩦᨲᩮᨲᩥ ᩅᩣᨠ᩠ᨿᩴ, ‘ᩅᩮᨶᨿᩥᨠᩮᩣ’ᨲᩥ ᨸᨴᩮ ᩅᩥᨶᨿᩴ ᩋᨵᩦᨲᩮᨲᩥ᪨ ᩏᨸᩁᩥ ‘ᨴᩮᩣᩅᩣᩁᩥᨠᩮᩣ, ᩈᩮᩣᩅᨣ᩠ᨣᩥᨠ’ᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨴᩮᩈᩩᨸᩥ ‘ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮ ᨶᩥᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᩈᩩᩅᨣ᩠ᨣᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨲᩦ’ᨲᩥ ᩅᩣᨠ᩠ᨿᩴ, ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᨸᨶ ᨴ᩠ᩅᩣᩁ, ᩈᩩᩅᨣ᩠ᨣᩈᨴ᩠ᨴᩣᨶᩴ ᨲᨴ᩠ᨵᩥᨲᨠᩣᩁᩮᨶ ᩑᩅ ᩈᩥᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨲᩣ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮᨲᩥ ᨧ ᩈᨣ᩠ᨣᩣᨿᩣᨲᩥ ᨧ ᨠᨳᩥᨲᩴ᪨

᪄᪄᪈᪨ᨲᩔ ᩅᩥᩈᨿᩮ ᨴᩮᩈᩮ[ᨠ᪨ ᪂᪅᪂; ᩁᩪ᪨ ᪂᪇᪆; ᨶᩦ᪨ ᪂᪆᪅; ᨧᩴ᪨ ᪂᪨᪁᪨᪆᪁; ᨸᩣ᪨ ᪄᪨᪂᪨᪅᪂, ᪅᪂]᪨

ᨲᩔ ᨴᩮᩈᩁᩪᨸᩮ ᩅᩥᩈᨿᩮ ᨨᨭ᩠ᨮᩣ ᨱᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨴ᩠ᩅᨿᩥᨠᩣ ᩅᩈᩣᨲᩥᨿᩮᩣ ᨶᩣᨾ, ᩅᩈᩣᨲᩦᨶᩴ ᩅᩥᩈᨿᩮᩣ ᨴᩮᩈᩮᩣ ᩅᩣᩈᩣᨲᩮᩣ᪨ ᩍᨵ ᩋᨴᩮᩈᩁᩪᨸᨲ᩠ᨲᩣ ᨱᩮᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩔ ᩅᩥᩈᨿᩮᩣ ᩁᩪᨸᩴ᪨

᪄᪄᪉᪨ᨶᩥᩅᩣᩈᩮ ᨲᨶ᩠ᨶᩣᨾᩮ[ᨠ᪨ ᪂᪅᪂; ᩁᩪ᪨ ᪂᪇᪆; ᨶᩦ᪨ ᪂᪆᪅; ᨧᩴ᪨ ᪂᪨᪁᪨᪆᪄; ᨸᩣ᪨ ᪄᪨᪂᪨᪆᪉]᪨

ᨲᨶ᩠ᨶᩣᨾᨠᩮ ᨶᩥᩅᩣᩈᩮ ᨨᨭ᩠ᨮᩣ ᨱᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩈᩥᩅᩦᨶᩴ ᨶᩥᩅᩣᩈᩮᩣ ᨴᩮᩈᩮᩣ ᩈᩮᩅᩮᩣ᪨ ᩅᩈᩴ ᩋᨴᨶ᩠ᨲᩥ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩅᩈᩣᨴᩣ, ᨻ᩠ᨿᨣ᩠ᨥᩣ ᩈᩦᩉᩣ ᩅᩣ, ᩅᩈᩣᨴᩣᨶᩴ ᨶᩥᩅᩣᩈᩮᩣ ᨴᩮᩈᩮᩣ ᩅᩣᩈᩣᨴᩮᩣ᪨

᪄᪅᪀᪨ᩋᨴᩪᩁᨽᩅᩮ[ᨠ᪨ ᪂᪅᪂; ᩁᩪ᪨ ᪂᪇᪆; ᨶᩦ᪨ ᪇᪆᪅; ᨧᩴ᪨ ᪂᪨᪁᪨᪆᪅; ᨸᩣ᪨ ᪄᪨᪂᪨᪇᪀]᪨

ᩈᨾᩦᨸᩮ ᨽᩅᩴ ᩋᨴᩪᩁᨽᩅᩴ, “ᩋᨶ᩠ᨲᩁᨽᩅᩮ”ᨲᩥᨸᩥ ᨸᩣᨮᩮᩣ, ᨲᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮ ᩋᨴᩪᩁᨽᩅᩮ ᨨᨭ᩠ᨮᩣ ᨱᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩅᩥᨴᩥᩈᩣᨿ ᩋᨴᩪᩁᨽᩅᩴ ᩅᩮᨴᩥᩈᩴ, ᨶᨣᩁᩴ, ᩏᨴᩩᨾ᩠ᨻᩁᩔ ᩋᨴᩪᩁᨽᩅᩴ ᩒᨴᩩᨾ᩠ᨻᩁᩴ, ᩅᩥᨾᩣᨶᩴ᪨

᪄᪅᪁᪨ᨲᩮᨶ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮ[ᨠ᪨ ᪂᪅᪂; ᩁᩪ᪨ ᪂᪇᪆; ᨶᩦ᪨ ᪇᪆᪅; ᨧᩴ᪨ ᪂᪨᪁᪨᪆᪆; ᨸᩣ᪨ ᪄᪨᪂᪨᪆᪈]᪨

ᨲᨲᩥᨿᩣᨿ ᨲᩮᨶ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮ ᨴᩮᩈᩮ ᨲᨲᩥᨿᨶ᩠ᨲᩣ ᨱᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ក្បុសទេ្ទត តាយ ញ្ញសិតា តិទ្ធាត្តា កោរសិទ្ធិ, ញ្ញត្តិយំ (ធ្រា, តកទឹ` ទុច៌ កាកត្តិ, យាកត្តិ, សហេស្សៀត ឆេតត តិទ្ធាត្តា សាហស្សឹ, បរិលា, អឃញ្ញា តតិឃា ហេតុបិរ្យាគត្តទិ កទេណ ច ឃឆាយោក៌ ឃុទ្ធតិ`

៣៥៦` តយិឆត្តិ[ក` ១៥៦; ស្វា` ១៤៩; តឹ` ៤៩៥; ច៌` ១`០`៩៤; បា` ៣`៦`៩៤]`

តំ ញាឆ អត្ថីតិ អនេត្វ តត្ថាយេ ឥឥស បឆយត្តា ណោ ហោតិ`

ក្ខុប្ដទា អស្តិ ឥឥស សត្ថិតិ ញ្ញក្ខុប្ដទា, ពាឥទា អស្តិ ឥឥស សត្ថិតិ ពាឥទា` ទុច៌ បព្ដាឌោ`

៣៥៦` ត(ត កចេ[ក` ១៥៦; ស្វា` ១៤៩; តឹ` ៤៩៥; ច៌` ១`៦`៣៥; បា` ៣`៦`០១១]`

ត(ត កចេត្វ សត្តយ្បត្តា ណោ ហោតិ`

ក្ខុឥក កចេចា ញ្ញឥកា, យឆ្ឆា, ក្ខុទសិ កចេចា ញ្ញទសា, បុត្តា, សាកយា` តកេទ កចេចា តាកទា` ទុច៌ ឌាតបឆា, យាកឆា, កបិលចត្ថុបិរ្យា កចេចា កាបិលចត្តចា, ‘ក្ខុចណ្ណស្សាចដ...’តិ ក្ខុស្ស អចត្តំ` កោរសិទ្ធិយំ កចេចា កោរសទ្ធា, យិត្តេ កចា យេត្តា, បុទេ កចា បេរិទឹ [ទី` តិ` ១` ៥], ចាចា, យតស្តិ កចេចា យាតសា` ទុត្វ បត –

៣៥៧` យតាឌីតំ សក[ក` ៣០៣; ស្វា` ១៤០; តឹ` ៥៥៥]`

ណាតុឆាត្ថ បច្ចយេ បទេ យតាឌីតំ អត្ថេ សាកយា ហោតីតិ សន្តាត្វ យតោកណាឌីតំ អត្ថេ សាកយា`

យាតសា, ទាកោ, យាតសា, តណ្ណា, យាតសំ, សុចំ` ទុច៌ ឥចតសា, ឥចតសា, ឥចតសំ` ក្វចិ យតោ ទុច យាតសំ, ឥឥតា ទុច ឥចតសាតិបិ ឃុទ្ធតិ`

៣៥៨` អឌ្ឍាឌីហិ តតោ[ក` ១៥៦; ស្វា` ១៤៩; តឹ` ៤៩៥; ច៌` ១`០៥; បា` ៣`៦`០០៥]`

ត(ត កចេចាតិ អត្វ អឌ្ឍាឌីហិ តតោ ហោតិ`

ᩋᨩ᩠ᨩ ᨽᩅᩮᩣ ᩋᨩ᩠ᨩᨲᨶᩮᩣ, ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᩋᨩ᩠ᨩᨲ᩠ᨲᨶᩦ, ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩥ, ᨴ᩠ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩥ, ᩋᨩ᩠ᨩᨲᨶᩴ, ᩉᩥᨲᩴ, ᩈ᩠ᩅᩮ ᨽᩅᩮᩣ ᩈ᩠ᩅᩣᨲᨶᩮᩣ, ᨾᩉᩣᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ ᩑᩅᩴ ᩋᩣᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩉᩥᨿ᩠ᨿᩮᩣ ᨽᩅᩮᩣ ᩉᩥᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ, ᩉᩥᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ, ᩉᩥᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᨶᩴ, ᩑᩅᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᩴ ᨴ᩠ᩅᩥᨲ᩠ᨲᨧ᩠ᨧᩣ᪨

᪃᪃᪉᪨ ᨷᩩᩁᩣᨲᩮᩣ ᨱᩮᩣ ᨧ[ᨠ᪨ ᪑᪃᪑; ᩁᩪ᪨ ᪑᪕᪉; ᨶᩦ᪨ ᪕᪉᪃]᪨

ᨲᨲᩕ ᨽᩅᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᨷᩩᩁᩣᩈᨴ᩠ᨴᨲᩮᩣ ᨱᩮᩣ ᨧ ᨲᨶᩮᩣ ᨧ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨷᩩᩁᩮ ᨽᩅᩮᩣ ᨷᩩᩁᩣᨱᩮᩣ, ᨱᨠᩣᩁᩮᩣ ᩋᨶᩩᨷᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨷᩩᩁᩣᨱᩮᩣ ᩅᩣ, ᨷᩩᩁᩣᨲᨶᩮᩣ᪨

᪃᪃᪕᪨ ᩋᨾᩣᨲ᩠ᩅᨧ᩠ᨧᩮᩣ[ᨠ᪨ ᪑᪃᪑; ᩁᩪ᪨ ᪑᪕᪉; ᨶᩦ᪨ ᪕᪉᪃; ᨧᩴ᪨ ᪑᪨᪑᪨᪑᪑; ᨷᩣ᪨ ᪃᪨᪑᪨᪑᪀᪃]᪨

ᩋᨾᩣᩈᨴ᩠ᨴᨲᩮᩣ ᨽᩅᨲ᩠ᨳᩮ ᩋᨧ᩠ᨧᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ‘ᩋᨾᩣ’ᨲᩥ ᩈᩉᨲ᩠ᨳᩅᩣᨧᩦ᪨

ᩁᩣᨩᨠᩥᨧ᩠ᨧᩮᩈᩩ ᩁᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᩉ ᨽᩅᨲᩦᨲᩥ ᩋᨾᨧ᩠ᨧᩮᩣ [ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᨭᩦ᪨ ᪑᪨᪑᪑᪘]᪨

᪃᪃᪆᪨ ᨾᨩ᩠ᨫᩣᨴᩦᩉᩥᨾᩮᩣ[ᨠ᪨ ᪑᪃᪑; ᩁᩪ᪨ ᪑᪕᪆; ᨶᩦ᪨ ᪕᪉᪕; ᨧᩴ᪨ ᪑᪨᪑᪨᪆᪑; ᨷᩣ᪨ ᪃᪨᪑᪨᪆, ᪑᪑; ‘ᨾᨩ᩠ᨫᩣᨴᩥᨲ᩠ᩅᩥᨾᩮᩣ’ (ᨷᩉᩪᩈᩩ)]᪨

ᨾᨩ᩠ᨫᩣᨴᩦᩉᩥ ᨽᩅᨲ᩠ᨳᩮ ᩍᨾᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᨽᩅᩮᩣ ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᩮᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩥᨾᩮᩣ, ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩥᨾᩮᩣ, ᩏᨸᩁᩥᨾᩮᩣ, ᩒᩁᩥᨾᩮᩣ, ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᩮᩣ, ᩋᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩁᩥᨾᩮᩣ, ᨸᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥᨾᩮᩣ, ᨷᩩᩁᨲ᩠ᨳᩥᨾᩮᩣ᪨

᪃᪃᪘᪨ ᨠᨱ ᨱᩮᨿ᩠ᨿ ᨱᩮᨿ᩠ᨿᨠ ᨿᩥᨿᩣ[ᨠ᪨ ᪑᪃᪑; ᩁᩪ᪨ ᪑᪕᪉; ᨶᩦ᪨ ᪕᪉᪃; ᨧᩴ᪨ ᪑᪨᪑᪨᪃, ᪃, ᪉ ...ᨸᩮ... ᪃᪨᪑᪨᪘᪃, ᪘᪃, ᪘᪕, ᪑᪑᪘-᪑᪑᪀]᪨

ᨽᩅᨲ᩠ᨳᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᩣ ᩑᨲᩮ ᨸᨬ᩠ᨧ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᨱ-ᨠᩩᩈᩥᨶᩣᩁᩣᨿᩴ ᨽᩅᩮᩣ ᨠᩮᩣᩈᩥᨶᩣᩁᨠᩮᩣ, ᨾᨣᨵᩮᩈᩩ ᨽᩅᩮᩣ ᨾᩣᨣᨵᨠᩮᩣ, ᩋᩣᩁᨬ᩠ᨬᨠᩮᩣ, ᩅᩥᩉᩣᩁᨠᩮᩣ᪨

ᨱᩮᨿ᩠ᨿ-ᨣᨦ᩠ᨣᩣᨿᩴ ᨽᩅᩮᩣ ᨣᨦ᩠ᨣᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ, ᨸᨻ᩠ᨻᨲᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ, ᩅᨶᩮ ᨽᩅᩮᩣ ᩅᩣᨶᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ᪨

លោឃ្យក-កោរលេឃ្យកោ , តៅទាលាលេឃ្យកោ, ចេយ្យឃ្យកោ, យិចិលេឃ្យកោ, ឰឆ ត ចុន្ធិ៎

ឃ-កាលេ កចោ កេខ្ញា, ជិលេច កចោ ជិឌ្ឋា,

ឰឃ-កាយិលោ, កាយិកោ, ឃឃ្យ កត្តិ, ៃជេរ កចោ ឰជរិលោ, ឰជរិកោ, ជិលេច កចោ ជិចិលោ, បង្ហាលិលោ, តៅដិបក្ខិលោ, លេវិកិលោ៎

៣៩០៎លិកោ[ក៎ ៦៣៨; ន្ទ ៦លិ៣; ត៊ី លិ៩៣; ចំ ៦៎៦៎៣០, ៣៨, ៣៦; បិ៎ ៣៎៦៎១៦៩, ១៦លិ, ១៦ប៉]៎

កចេត្ត សត្តយុត្តា លិកោ ហោតិ៎

សារជិកោ, ជិចលោ, សារជិកា, រត្តិ, សារជិកំ, បុប្ផំ៎ កចលក្ខេត លេត្ត អន្ណោបិ អត្តេ ៃបលក្ខតិ, បត្តាតោ បក្កត្តា តជី បត្តតោឃ្យា, កិយឺតំ កោរេ ជាតំ កោរេឃ្យំ, ចត្តំ៎ ឲចំ សិចេឃ្យំ, តៅទាលាលេឃ្យំ៎

៣៩១៎ពយឃ្យ សិប្បំ ឃីលំ បញ្ចំ បហរណំ បលោឃាគតំ[ក៎ ៦៣៨; ន្ទ ៦លិ៣; ត៊ី លិ៩៣; ចំ ៦៎៣៎៣ជ-៩៩ ...លេប... ៣៎៣៎៣លិ-៩៣]៎

ពយឃ្យ សិប្បំ, ពយឃ្យ ឃីលំ, ពយឃ្យ បញ្ចំ, ពយឃ្យ បហរណំ, ពយឃ្យ បលោឃាគត្តិ អត្តេស្ស បចយត្តា លិកោ ហោតិ៎

សិប្ប – ចីលាចាគតយឃ្យ សិប្បំ ចេលិកោ៎ ឲត្ត ច ចីលាលក្ខេត ចីលាចាគតំ ចុច្ចតិ៎ ឲកត្តិកាចសាយត្តិឃកោញ៎ ឲចំ សត្តត្តំ៎ ឲចំ លេយាជិក្កិកោ, បិលាចិកោ, ចំសិកោ៎

ឃីលេ-បំសុក្កូលធារណំ អឃ្យ ឃីលំ បំសុក្កូលិកោ, បំសុក្កូលំ ធារេតុំ ឃីលយឃ្យាតិ ចា បំសុក្កូលិកោ៎ ឃីលលក្ខេត លេត្ត ចត, ធេខ្ញ, សាធុការាបិ កឃ្យត្តិ, បំសុក្កូលំ ធារេតិ ឃីលេតាតិ បំសុក្កូលិកោតិបិ ឃុច្ចតិ៎ ឲចំ តេចីចរិកោ , បិណ្ឌំ បិណ្ឌំ បតតីតិ បិណ្ឌបិតោ, បិណ្ឌាចារេត លច្ឆកោគតំ, បិណ្ឌបិតឃាបតំ អឃ្យ ឃីលត្តិ បិណ្ឌបិតិកោ, បិណ្ឌបិតេត ឃារេបត្តំ ឃីលត្តា ចតត្តា ធេខ្ញា ច កទុការោ ច អឃ្យាតិ បិណ្ឌបិតិកោ៎

'បញ្ចំ'ត្តិ ចិក្កេឃ្យចត្ត ចុច្ចតិ, កេត្តា បញ្ចំ អឃ្យាតិ កត្តិកោ៎ ឲចំ តេលិកោ, កោឡត្តកោ៎

បហរត្តិ ឲតេតាតិ បហរណំ, អាចុធកណ្ឌំ, ធារេបិ បហរណយឃ្យាតិ ធាបិកោ៎ ឲចំ តោយរិកោ, យុក្កិរិកោ៎

ᨸᨿᩮᩣᨩᨶᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨹᩃᩴ, ᩏᨷᨵᩥ ᨸᨿᩮᩣᨩᨶᨾᩔᩣᨲᩥ ᩒᨷᨵᩥᨠᩴ [ᩋ· ᨶᩥ· ᪕·᪔᪖], ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩴ, ᩈᨲᩴ ᨸᨿᩮᩣᨩᨶᨾᩔᩣᨲᩥ ᩈᩣᨲᩥᨠᩴ· ᩑᩅᩴ ᩈᩣᩉᩔᩥᨠᩴ [ᨴᩦ· ᪑·᪑᪒·᪔᪒᪖]·

᪔᪑᪑· ᨲᩴ ᩉᨶ᩠ᨲᩣᩁᩉᨲᩥ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩩᨬ᩠ᨨᨲᩥ ᨧᩁᨲᩥ[ᨠ· ᪑᪖᪒; ᩁᩪ· ᪑᪕᪔; ᨶᩦ· ᪕᪑᪔; ᨧᩴ· ᪓·᪔·᪑᪕-᪔᪑; ᨸᩣ· ᪔·᪔·᪑᪕-᪔᪑]·

ᨲᩴ ᩉᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩴ ᩋᩁᩉᨲᩥ, ᨲᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨲᩴ ᩏᨬ᩠ᨨᨲᩥ, ᨲᩴ ᨧᩁᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩈᩩ ᨴᩩᨲᩥᨿᨶ᩠ᨲᩣ ᨱᩥᨠᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ·

ᨸᨠ᩠ᨡᩦᩉᩥ ᨸᨠ᩠ᨡᩥᨶᩮᩣ ᩉᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨸᨠ᩠ᨡᩥᨠᩮᩣ· ᩑᩅᩴ ᩈᩣᨠᩩᨱᩥᨠᩮᩣ [ᩋ· ᨶᩥ· ᪑·᪑᪔᪑ (ᩈᩣᨠᩩᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮᩣᨲᩥᨷᩥ ᨴᩥᩔᨲᩥ)], ᨾᩣᨿᩪᩁᩥᨠᩮᩣ, ᨾᨧ᩠ᨨᩮᩉᩥ ᨾᨧ᩠ᨨᩮ ᩉᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨾᨧ᩠ᨨᩥᨠᩮᩣ· ᩑᩅᩴ ᩈᩮᨶᩩᨠᩮᩣ, ᨾᨣᩮᩉᩥ ᨾᨣᩮ ᩉᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨾᩣᨣᩅᩥᨠᩮᩣ, ᨾᩮᨬ᩠ᨩᩣᨴᨿᩮᩣ· ᩑᩅᩴ ᩉᩣᩁᩥᨱᩥᨠᩮᩣ, 'ᩉᩁᩥᨱᩣ'ᨲᩥ ᨾᨣᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᩈᩪᨠᩁᩥᨠᩮᩣ, ᨲᩣᨣᨲ ᨲᩩᨱ᩠ᨯᩥ·

ᩈᨲᩴ ᩋᩁᩉᨲᩦᨲᩥ ᩈᩣᨲᩥᨠᩴ· ᩑᩅᩴ ᩈᩣᩉᩔᩥᨠᩴ·

ᨸᩁᨴᩣᩁᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩦᨲᩥ ᨸᩣᩁᨴᩣᩁᩥᨠᩮᩣ, ᨸᩁᨴᩣᩁᩥᨠᩮᩣ ᩅᩣ· ᩑᩅᩴ ᨸᨳᩥᨠᩮᩣ, ᨾᨣ᩠ᨣᩥᨠᩮᩣ·

ᨷᨴᩁᩮ ᩏᨬ᩠ᨨᨲᩦᨲᩥ ᨷᩣᨴᩁᩥᨠᩮᩣ· ᩑᩅᩴ ᩋᩣᨾᩃᨠᩥᨠᩮᩣ·

ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨧᩁᨲᩦᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᩮᩣ· ᩑᩅᩴ ᩋᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᩮᩣ·

᪔᪑᪓· ᨲᩮᨶ ᨠᨲᩴ ᨠᩦᨲᩴ ᨻᨴ᩠ᨵᩴ ᩋᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᨲᩴ ᩈᩴᩈᨭ᩠ᨮᩴ ᩉᨲᩴ ᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᨩᩥᨲᩴ ᨩᨿᨲᩥ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨲᩥ ᨡᨱᨲᩥ ᨲᩁᨲᩥ ᨧᩁᨲᩥ ᩅᩉᨲᩥ ᨩᩦᩅᨲᩥ[ᨠ· ᪑᪖᪐; ᩁᩪ· ᪑᪕᪓; ᨶᩦ· ᪑᪑᪔; ᨧᩴ· ᪓·᪔·᪒-᪑᪑; ᨸᩣ· ᪔·᪔·᪒-᪑᪕]·

ᨲᩮᨶ ᨠᨲᩴ, ᨲᩮᨶ ᨠᩦᨲᩴ…ᨸᩮ… ᨲᩮᨶ ᨩᩦᩅᨲᩦᨲᩥ ᨲᨲᩥᨿᨶ᩠ᨲᩣ ᨱᩥᨠᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ·

ᨠᩣᨿᩮᨶ ᨠᨲᩴ ᨠᩣᨿᩥᨠᩴ· ᩑᩅᩴ ᩅᩣᨧᩈᩥᨠᩴ, ᨾᩣᨶᩈᩥᨠᩴ, ᩅᩣᨲᩮᨶ ᨠᨲᩣ ᩅᩣᨲᩥᨠᩣ, ᩋᩣᨻᩣᨵᩣ·

ᩈᨲᩮᨶ ᨾᩪᩃᩮᨶ ᨠᩦᨲᩴ ᩈᩣᨲᩥᨠᩴ· ᩑᩅᩴ ᩈᩣᩉᩔᩥᨠᩴ·

ᩅᩁᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᨿᩮᩣᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᨻᨶ᩠ᨵᩥᨲᩮᩣ ᩅᩣᩁᨲ᩠ᨲᩥᨠᩮᩣ, ᩋᨿᩈᩣ ᨻᨶ᩠ᨵᩥᨲᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈᩥᨠᩮᩣ, ᩈᩣᨠᨾᩮᩣ. ᩑᩅᩴ ᨸᩣᩈᩥᨠᩮᩣ.

ᨥᨲᩮᨶ ᩋᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᨲᩴ ᩈᩴᩈᨭ᩠ᨮᩴ ᩅᩣ ᨥᩣᨲᩥᨠᩴ. ᩑᩅᩴ ᨣᩮᩣᩊᩥᨠᩴ, ᨴᩣᨵᩥᨠᩴ, ᨾᩣᩁᩥᨧᩥᨠᩴ.

ᨩᩣᩃᩮᨶ ᩉᨲᩮᩣ ᨩᩣᩃᩥᨠᩮᩣ, ᨾᨧ᩠ᨨᩮᩣ.

ᨩᩣᩃᩮᨶ ᩉᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨩᩣᩃᩥᨠᩮᩣ, ᨩᩣᩃᨠᩮᩅᨭ᩠ᨭᩮᩣ. ᩑᩅᩴ ᨻᩣᩊᩥᩈᩥᨠᩮᩣ [ᩈᩴ. ᨶᩥ. ᪂.᪁᪄᪕].

ᩋᨠ᩠ᨡᩮᩉᩥ ᨩᩥᨲᩴ ᨵᨶᩴ ᩋᨠ᩠ᨡᩥᨠᩴ. ᩑᩅᩴ ᩈᩣᩃᩣᨠᩥᨠᩴ.

ᩋᨠ᩠ᨡᩮᩉᩥ ᨩᨿᨲᩥ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨲᩦᨲᩥ ᩅᩣ ᩋᨠ᩠ᨡᩥᨠᩮᩣ.

ᨡᨱᩥᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨡᨱᨲᩦᨲᩥ ᨡᩣᨱᩥᨲ᩠ᨲᩥᨠᩮᩣ. ᩑᩅᩴ ᨠᩩᨴ᩠ᨴᩣᩃᩥᨠᩮᩣ, ᩍᨵ ᨶ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥ.

ᩏᩊᩩᨾ᩠ᨸᩮᨶ ᨲᩁᨲᩦᨲᩥ ᩒᩊᩩᨾ᩠ᨸᩥᨠᩮᩣ, ᩏᩊᩩᨾ᩠ᨸᩥᨠᩮᩣ ᩅᩣ. ᩑᩅᩴ ᨶᩣᩅᩥᨠᩮᩣ [ᨩᩣ. ᪂.᪂᪀.᪁᪄᪘], ᨣᩮᩣᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥᨠᩮᩣ.

ᩈᨠᨭᩮᨶ ᨧᩁᨲᩦᨲᩥ ᩈᩣᨠᨭᩥᨠᩮᩣ. ᩑᩅᩴ ᩁᨳᩥᨠᩮᩣ, ᨿᩣᨲᩥᨠᩮᩣ, ᨴᨱ᩠ᨯᩥᨠᩮᩣ,

ᨡᨶ᩠ᨵᩮᨶ ᩅᩉᨲᩦᨲᩥ ᨡᨶ᩠ᨵᩥᨠᩮᩣ. ᩑᩅᩴ ᩋᩴᩈᩥᨠᩮᩣ, ᩈᩦᩈᩥᨠᩮᩣ, ᩍᨵ ᨶ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥ.

ᩅᩮᨲᨶᩮᨶ ᨩᩦᩅᨲᩦᨲᩥ ᩅᩮᨲᨶᩥᨠᩮᩣ. ᩑᩅᩴ ᨽᨲᩥᨠᩮᩣ, ᨠᩈᩥᨠᩮᩣ, ᨠᨿᩥᨠᩮᩣ, ᩅᩥᨠ᩠ᨠᨿᩥᨠᩮᩣ, ᨽᨲᩥᨠᩣᨴᩦᩈᩩ ᨶ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥ.

᪄᪙᪄. ᨲᩔ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ[ᨠ. ᪂᪄᪖; ᩁᩪ. ᪂᪇᪄; ᨶᩦ. ᪇᪙᪄; ᨧᩴ. ᪂.᪄.᪙᪇-᪙᪘; ᨸᩣ. ᪄.᪄.᪙᪙-᪙᪕].

ᨲᩔ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᩣ ᨱᩥᨠᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ.

ᨸᩩᨶᨻ᩠ᨽᩅᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨲᩦᨲᩥ ᨸᩮᩣᨶᩮᩣᨻ᩠ᨽᩅᩥᨠᩮᩣ, ᨸᩩᨶᩔ ᩒᨲ᩠ᨲᩴ, ᨽᩔ ᨴ᩠ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᨸᩮᩣᨶᩮᩣᨻ᩠ᨽᩅᩥᨠᩣ [ᨾᩉᩣᩅ. ᪁᪄], ᨲᨱ᩠ᩉᩣ, ᩃᩮᩣᨠᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨲᩦᨲᩥ ᩃᩮᩣᨠᩥᨠᩮᩣ, ᩈᩩᨭ᩠ᨮᩩ ᩋᨣ᩠ᨣᩮᩣᨲᩥ ᩈᨣ᩠ᨣᩮᩣ, ᩈᨣ᩠ᨣᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨲᩦᨲᩥ ᩈᩮᩣᩅᨣ᩠ᨣᩥᨠᩴ [ᨴᩦ. ᨶᩥ. ᪁.᪁᪙᪂], ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩴ. ᩑᩅᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᩴ, ᩈᨾ᩠ᨸᩁᩣᨿᩥᨠᩴ.

᪁᪉᪃᩺ ᨲᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᨲᩣᨿᩣᨣᨲᩴ[ᨠ᩺ ᪑᪃᪘; ᨻᩩ᩺ ᪑᪕᪁; ᨲᩦ᩺ ᪕᪉᪃; ᨩᩦ᩺ ᪑᪑᪁᪈-᪃᪘; ...ᨷᩮ... ᪁᪑᪕᪕-᪕᪈]᩺

ᨲᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩴ, ᨲᩮᨶ ᩋᩣᨣᨲᩴ ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩮᨶ ᨷᨬ᩠ᨧᩣᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩃᩮᩣᨠᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᩺

ᨿᩣᨲᩥᨲᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩴ ᩋᩣᨣᨲᩴ ᩅᩣ ᨿᨲ᩠ᨲᨠᩴ [ᨷᩣᩊᩥ᩺ ᪑᪁], ᨧ᩠ᨿᨲ᩠ᨲ ᩁᩮᩈ᩠ᩈᩣ ᨧ᩺ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩮᨲ᩠ᨲᨠᩴ᩺ ᩃᨿ, ᩃᩮᩣᨠᩣᨷᩥ ᨴᩥᩔᨲᩥ, ᩈᩩᩁᩉᩥᨲᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩴ ᩈᩮᩣᩁᨠᩥᨿ, ᨨᨲᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩴ ᨨᨬ᩠ᨬᩣ, ᨷᩥᨲᩥᨲᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᨲᩣ ᨷᩮᨲ᩠ᨲᨠᩮᩉᩥ᩺ ᩅᩩᨲ᩠ᨲ ᨿᨲ᩠ᨲᨠᩮᩉᩥ᩺ ᩃᨿᩥᨿᩮᨷᨧ᩠ᨧᩣ᩺

᪁᪉᪉᩺ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧᩈᨲᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᩥᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ[ᨠ᩺ ᪑᪃᪘; ᨻᩩ᩺ ᪑᪕᪁; ᨲᩦ᩺ ᪕᪉᪃; ᨩᩦ᩺ ᪑᪁᪕᪐-᪕᪃ ...ᨷᩮ... ᪁᪁᪉᪘-᪕᪁]᩺

ᩅᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᨲ᩠ᨲᩈᩩ ᩈᨲ᩠ᨲᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩃᩮᩣᨠᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᩺

ᩈᩩᩃᨴ᩠ᨵᩮᩃ ᨧᩈᨲᩦᨲᩥ ᩈᩩᩃᨴ᩠ᨵᩃᩥᨠᩣ᩺ ᩅᩩᨲ᩠ᨲ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩥᨠᩣ, ᩈᩮᩣᩈᩣᨲᩥᨠᩣ᩺

ᩅᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨧᩈᨲᩦᨲᩥ ᩈᩣᨿᨬ᩠ᨬᩣᨧᨧᩮᨲᨷᩥ ᨲᩔᩦᩃ, ᨲᨬ᩠ᨬᨲ, ᨲᨴ᩠ᨵᨿ, ᨲᩔᩣᨠᩣᩁᩥᨲᩣᨲᩴ ᨧᩮᩈᩮᨲ ᩋᨲ᩠ᨳ ᩁᩮᨧᨴᩥᨲᩮᨲ᩠ᨳ ᨲᨴ᩠ᨵᩥᨲᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣᨲᩴ ᨷᩈᨴ᩠ᨵᩥᨲᩦᨷᨠᨲ᩠ᨲᩣ᩺ ᨲ ᩉᩥ ᩈᩩᩃᨴ᩠ᨵᩮᩃ ᨿᩩᩉᩩᨲ᩠ᨲᨿᨲ᩠ᨲ ᨧᩈᩮᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩩᩃᨴ᩠ᨵᩃᩥᨠᩣᨲᩥ ᨧᩮᩣᩉᩦᨿᨲᩥ᩺

ᩃᩮᩣᩉᩥᨲ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩃᩮᩣᩉᩥᨲᩥᨠᩣ᩺

ᨧᨲ᩠ᨿᩉᩣᩁᩣᩁᩮᨽᩩ ᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᨧᩣᨲ᩠ᨿᩉᩣᩁᩣᨴᩥᨠᩣ [ᩈᩴ᩺ ᨲᩥ᩺ ᪓᪑᪐ᨷ᪑]᩺

ᨻ᩠ᨿᩣᩁᩮ ᨲᩥᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩁᩮᩣᨧᩣᩁᩥᨠᩣ᩺ ᩅᩩᨲ᩠ᨲ ᨠᨲ᩠ᨲᩣᨠᩣᩁᩥᨠᩣ, ᨲᨧᨠᨿᩥᨠᩣ, ᨻ᩠ᨿᩣᨧ ᨲ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥ᩺ “ᨴᩣᨲᩥᨠᩥᨿᩮᩣ, ᩋᨲ᩠ᨳᨠᩥᨿᩮᩣ” ᨻ᩠ᨿᩣᨴᩦᩈᩩ ᨿᩉᩣᩈᩩᨲ᩠ᨲᨠᩣ ᨠᩥᨿᩮᩣ᩺

᪁᪉᪕᩺ ᨲᩔᩦᨴᩴ[ᨠ᩺ ᪑᪃᪘; ᨻᩩ᩺ ᪑᪕᪁; ᨲᩦ᩺ ᪕᪉᪁; ᨩᩦ᩺ ᪑᪑ᨷ᪃-᪑᪐᪑; ᨷᩣ᩺ ᪁᪑᪑᪐-᪑᪑᪑]᩺

ᨲᩔ ᨻ᩠ᨿᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᨲ᩠ᨳ ᩃᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨲᩣ ᩃᩮᩣᨠᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᩺

ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩋᨿᩴ ᩈᨬ᩠ᨬᩦᨠᩣ, ᨴᩥᩉᩣᩁᩮᩣ, ᩈᨬ᩠ᨬᩥᨠᩣ, ᨠ᩠ᨿᩥ, ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨻ᩠ᨿᨴᩴ ᩈᨬ᩠ᨬᩥᨠᩴ, ᨠᨲ᩠ᨲᩣ᩺ ᩅᩩᨲ᩠ᨲ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩥᨠᩴ, ᨣᩃᩥᨠᩴ, ᨿᩉᩣᨴᩥᨠᩴ, ᩈᨲ᩠ᨿᨷᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᩅᩮᩈᩣᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨿᨷᩩᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ᩺ ᩅᩩᨲ᩠ᨲ ᨲᩣᨴᨷᩩᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ, ᨴᩣᩈᨷᩩᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ᩺

᪓᪙᪖᪨ ᩃᩮᩣᨠᩔᩥᨿᩮᩣ ᨧᩣ[ᨣ᪨ ᪓᪐᪓; ᨴᩦ᪨ ᪒ᩃᩥ᪐; ᨲᩦ᪨ ᩃᩥ᪓᪙]᪨

ᩃᩮᩣᨠᨸᨧ᩠ᨧᨿᩔ ᨬᩣᨱᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨧ᪨

ᩈᨻ᩠ᨻᨸᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᨸᩩᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ ᨬᩣᨧ᩠ᨨᩣᨴᩥ᪨

᪓᪙᪘᪨ ᨱᩮᩣ[ᨣ᪨ ᪒᪓᪒; ᨴᩦ᪨ ᪒ᩃᩥ᪙; ᨲᩦ᪨ ᩃᩥ᪙᪓; ᨵᩣ᪨ ᪒᪨᪒᪨᪗᪓; ᨷᩥ᪨ ᪓᪨᪒᪨᪑᪒᪐]᪨

ᨲᩔᩥᨴᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩃᨦ᩠ᨠᩣ ᨱᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨣᨧ᩠ᨨᩣᨿᨲᩔ ᨬᩣᨱᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᩣᨿᨲᩴ, ᨩᩣᨣᩁᩃᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩈᩣᨣᨲᩴ, ᩈᩣᩈᨲᩴ, ᨿᩣᩉᩥᩈᩴ, ᨿᩈᩣᨴᩥ᪨

᪓ᩃᩥ᪐᪨ ᨣᨧᩣᨴᩦᩉᩥ ᨿᩮᩣ[ᨣ᪨ ᪒᪓᪒; ᨴᩦ᪨ ᪒ᩃᩥ᪗; ᨲᩦ᪨ ᩃᩥ᪗᪑]᪨

ᨲᩔᩥᨴᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨣᨧᩣᨴᩦᩉᩥ ᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

᪓ᩃᩥ᪑᪨ ᨿᩥᨿᩮᩣ ᨠᩣᩔ ᨧ[ᨣ᪨ ᩃᩥ᪗; ᨴᩦ᪨ ᪒᪑; ᨲᩦ᪨ ᪒᪒᪘]᪨

ᨿᨧᩮᨲ᩠ᨲ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᨸᨴᩮ ᨠᩣᩔ ᨧ ᩅᨧᨱ᩠ᨬᩣᨲᨿᩣ ᩋᨧᨦ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨧᩣᨴᩮᩈᩣ᪨ ‘ᨲᨧᨠ᩠ᨠᨧᩁᩃᩣᨲ…’ᨲ᩠ᨲᩥ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᨠ ᨧᩔ ᨧᨲ᩠ᨲᩴ, ᨣᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨬᩣᨱᩴ ᨣᨬ᩠ᨬᩴ, ᨿᩈᩣᨴᩥ, ᨴ ᨴᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ, ᨲᩔ ᨬᩣᨱᩴ ᨴᨬ᩠ᨬᩴ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣ, ᨿᩩᩃᩥᨴᩥ᪨

ᩋᨲᨠᨲ᩠ᨳᩁᩣᩈᩥ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩮᨲᩣ᪨

ᩋᩔᨲ᩠ᨳᩥᩁᩣᩈᩥ

᪓ᩃᩥ᪒᪨ ᨲᩁᨿᨲ᩠ᨳᩔᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨿᨲ᩠ᨲ[ᨣ᪨ ᪒᪙᪘; ᨴᩦ᪨ ᪓᪐᪒; ᨲᩦ᪨ ᩃᩥ᪘᪒; ᨵᩣ᪨ ᪓᪨᪒᪨᪘᪖; ᨷᩥ᪨ ᪔᪨᪒᪨᪘᪓]᪨

ᨲᩴ ᩅᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᩴ ᩋᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩔ ᨸᨧᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᨿᨲ᩠ᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨬᩣᨱᨬ᩠ᨬ’ᨧᨬ᩠ᨬᩣ’ᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᨿᨲ᩠ᨲ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨬᩣᨱᨬ᩠ᨬᩮᨲ᩠ᨳᩥ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩴ, ᨬᨸᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ ᩈᨲᩥ ᩅᨲᩔᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᩅᨲᩔ ᨧᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩈᨲᩥᨿᩣ᪨ ᩅᨧ ᨣᨲᩥᨿᩣ, ᨿᨲᩥᨿᩣ, ᨴᩥᨲᩥᨿᩣ [ᩈᩴ᪨ ᨲᩥ᪨ ᪑᪨᪑᪘᪓; ᨡᩣ᪨ ᪒᪨᪒᪒᪨᪑᪓᪗], ᩋᨲ᩠ᨳᨴᩔᩥᨿᩣ [ᨡᩣ᪨ ᪒᪨᪒᪒᪨

១៣៣៨], សិរីមា [ជា· អដ្ឋ· ១·អវិទូរេនិទានកថា] ឥច្ចាទិ·

ឧវណ្ណេត្តហិ បន –

៣៤៦·អាយុស្សាយស មន្តុម្ហិ ៦៤៨; រូ· ៣០៣; នី· ៤៥៤]·

មន្តុប្បរេ អាយុស្ស អាយសាទេសោ ហោតិ·

ទីឃំ អាយុ អស្ស អត្ថិ, អស្ស វា អត្ថីតិ អាយស្មា [មហាតិ· ៣៨]· ឯវំ ចក្ខុមា, ពន្ធុមា, កាឡុមា ឥច្ចាទិ·

ពហូ គាវោ អស្ស សន្តិ, អស្ស វា សន្តីតិ គោមា· ចន្ទិមា, បិបិមាបទេសុ ច មហាវុត្តិនា ឥមន្តុបច្ចយំ ឥច្ឆន្តិ· តត្ថ ចន្ទសទ្ទាតំ វិមានំ អស្ស អត្ថីតិ ចន្ទិមា [ឆ· ប· ៦៥៤], ទេវបុត្តោ, ឧបចារេន បន វិមានម្បិ ចន្ទិមាតិ វុច្ចតិ, ទេវបុត្តោបិ ចន្ទោតិ វុច្ចតិ· អតិ វិយ បិយេបិ អត្ថាសយោ អស្ស អត្ថីតិ បិបិមា [ម· និ· ១·១៦៤], មានេវា· ន ហិ អប្បកេន បិយេន បិបិមាតិ វុច្ចតិ បហូតាទិវិសេសេន បសិទ្ធេ ឯវ មន្តាទីនំ បវត្តនតោ· វុត្តញ្ហិវុត្តិយំ –

“បហូតេ ច បសំសាយំ, និន្ទាយញ្ចាតិសាយនេ

និច្ចយោគេ ច សំសគ្គេ, ហោន្តិមេ មន្តុអាទយោ”តិ [មោគ· ៤៥]·

តត្ថ បហូតេ-គោមា [ម· និ· ១·១៦], ធនវាតិ·

បសំសាយំ-ជាតិមា, គុណវាតិ·

និន្ទាយំ-វលិមាតិ·

អតិសាយនេ – ពុទ្ធិមា, វណ្ណវាតិ·

និច្ចយោគេ-សតិមា, សីលវា, ទណ្ឌីតិ·

និសេក្ក – ហលិទ្ទិយាតិ។

យថា វិជ្ជមានេហិ ឯវ សតិអាទីហិ សតិយា វុត្តាទយោ វុច្ចន្តិ, ន អតីតេហិ អនាគតេហិ វា អវិជ្ជមានេហិ, កស្មា ? អត្ថិសទ្ទេន បច្ចុប្បន្នេន និទ្ទិដ្ឋត្តា។ ឯវំ បន សតិ កថំ បុព្ពេបិ ត្វំ សតិយា អាសិ, អនាគតេបិ សតិយា ភវិស្សសីតិ វុត្តំ សិជ្ឈតិ? តទបិ តទា វិជ្ជមានតាយ ឯវ សតិយា សិជ្ឈតិ។

កោ, អស្សា, យតុស្សា វុទ្ធាទីសុ ជាតិសទ្ទេសុ តេសំ ទព្ពាទិសាធនបយោជនត្តា យត្តាទយោ ន ហោន្តិ, តថា តីរេលិ បរេជិ, សុវណ្ណា បរេជិវុទ្ធាទីសុ គុណសទ្ទេសុ ហិស្សា, មុស្សាវុទ្ធាទីសុ កាយសទ្ទេសុ ច។ ឯវំ បន ទព្ពាទិសាធនការណត្តិយំ តត្ថ, តេសម្បិ ហោន្តិ, ទណ្ឌិយា, បញ្ញវា, រូបវា, វណ្ណវា វុទ្ធាទិ។

៦១៥៣-ទណ្ឌិយា[ក॰ ៦៣៦; រូ॰ ៦៥៨; នី॰ ៥៩៨]។

បឋមន្តា យត្ថេត្ថ ឥយ, ឥយា ហោន្តិ។

ពហវោ បុត្តា អស្ស អស្មិំ វា សន្តីតិ បុត្តិយោ, បត្ថដា កិត្តិ អស្ស អស្មិំ វា អត្ថីតិ កិត្តិយោ។ ឯវំ ឧលិយោ, ទណ្ឌិយោ, វណ្ណា, បុត្តិយា, កប្បិយោ, កប្បិយា, ជដិយោ, ជដិយា, ទិន្នំ ហលាហាតំ អស្ស អស្មិំ វា អត្ថីតិ ទណ្ឌិយា, ហាតកាកោ អស្ស អត្ថិ, អស្មិំ វា វិជ្ជតីតិ ហាតកាកិយោ។ ឯវំ ឯតិកាកិយោ, វិសេសកាកិយោ, តិណ្ណុឆកាកិយោ វុទ្ធាទិ។

ឯត្ថ ច បរិញ្ញាយំ វត្តិយា, បុត្តិយាសទ្ទានំ និមិត្តាទិកាលរូបំ ទិស្សតិ, រត្តិយាកាតិ វត្តិយា [ធ॰ ប॰ ៦៨៥], បុរេត្តហិ តត្ថតិ បុត្តិយាតិ [ទី॰ ១-១៦]។ កិត្តិយាសទ្ទស្ស បន កិត្តិយស្ស កិត្តិយតោតិ រូបន្តិ។

៣៥៣-វត្តាវណ្ណា[ក॰ ៦៤៨; រូ॰ ៣០៦; នី॰ ៥៨៦; ធា॰ ៤-៦-៦៣ ...បេ... ៨-៦-៨]។

អវណ្ណន្តា បឋមន្តា យត្ថេត្ថ វត្ត ហោតិ។

តិក្ខសីលវន្តេន វិសុទ្ធំ សីលំ អស្ស អត្ថិ, អស្មិំ វា វិជ្ជតីតិ សីលវា, បសត្ថា គុណា អស្ស អត្ថិ, អស្មិំ វា វិជ្ជតីតិ គុណវា។

ឯវំ សទ្ធត្ត បញ្ចត្តានុរូបំ យត្តាចិវេសនោ វត្តន្តោ, បរិសុទ្ធិមហគតា បញ្ញា អស្ស អត្ថីតិ បញ្ញវា, បច្ចយេ បនេ ទីឃោតំ កត្វា ទស្សត្តំ។ វិនតិ ឯរេតាតិ វិនោ, ពាលោ, វិនោ ឯតស្ស អត្ថិ, ឯតស្មិំ វា វិជ្ជតីតិ វិន្តា, ធម្មញ្ញាតេ បុព្ពស្សរលោបោ។

អចណ្ណាតិ កិំ? ឋតិយា, ពត្ថុយា។

ពាហុលិឆិកាទា រស្មិចា, លក្ខិចា, ឃឋស្សិចា, កឃឥស្សិចា, យស្សុចា, កាឈ្លិចឆត្វាតិបិ ឋិដ្ឋត្តិ។ ៣ត្ត កាឈ្លិចឆត្ អស្ស អត្តិ, អស្មិ ចា ចិដ្ឋតិតិ កាឈ្លិចឆត្វា, ញដ្ឋោតេ បុត្តាស្សុទលិបេ។

ឋលិ៩។ឥណ្ឌាឌីហិកច្រា ចា[ក។ ១៩៩; ទ្ន ៣០០; តី។ លិ៥០; ធំ។ ៣។១។១១ប៉-១១១; បិ។ ទ៉។១។១១ទ៉-៩]។

តេ៣ហិ យត្ថតេត្ត ព្ចក, ច្រា តេហាត្តិ ចា។

តិដ្ឋំ កហិតេ៣ា ឥណ្ឌា អស្ស អត្តិ, អស្មិ ចា ចិដ្ឋតិតិ ឥណ្ឌិកោ, ឥណ្ឌិ, ឥណ្ឌចា។ ៤ចំ កត្តិកោ, កត្តិ, កត្តចា, ទ្វបិកោ, ទ្វបិ, ទ្វបចា។

ព្ចលាឋាយិកោ ចត្តត្តា ឆភា ព្ចកោ, ឆតិកោ, អញ្ញាត្រា ឆតិ, ឆតចា, អត្តិកោ, អត្តិ, អត្តចា។

៤ត្ត ច អឋត្តិហិតេ៣ត អតេត្តត អតេត្តា អស្ស អត្តិតិ អត្តិកោ, យហត្ឈូ អត្តិកោ យហត្ឈូតិកោ។ ៤ចំ ឆតត្តិកោ, បុញ្ញាតិកោ, ឋឃ្យតិកោ, អឃំ អតេត្តា ៤៣ស្សាតិ ព្ចឥយត្តិ, បិដតេចត អតេត្តា អស្សាតិ បិដចត្តិ។ ៤ចំ លេកត្តិ, កុឋលត្តិព្ចដ្ឋាឌីតិ ឋិដ្ឋត្តិ។

ចណ្ណឋដ្ឋា បត ច្រាតេឃច តេហាតិ, ច្រាហុតោ ចណ្ណា ឋណ្ណាត់ អស្ស អត្តិតិ ច្រាហុចណ្ណិ។ អឆ ចា ច្រាហុតោ ចណ្ណា ច្រាហុចណ្ណា ,
ច្រាហុចណ្ណា ចិឃ ចណ្ណា ឃស្ស តេឋា ច្រាហុចណ្ណិ។ ៤ចំ ច្រាហុចដ្ឋឹ, ‘ចដ្ឋឋ’ត្តិ ឋឹឋំ, ៣ដ្ឋិ៣ត្តឋយាឋបត់ តាតេយ៣។ ៤ចំ តេឥចណ្ណិ។

ហត្ត, ឥត្តាឌីហិ ឌាតិឃំ ច្រា, ហត្តិ, ឥត្តិ, កតេឌា, ឥាឌិ, តេកឋទិ, ឋឹតេហា, អញ្ញាត្រា ហត្តចា, ឥត្តចា។ ច្រាហុចាទិយិ្យ ចត្តត្តា ចណ្ណតេ៣ា ច្រាតេឃច,
ចណ្ណិ, អញ្ញាត្រា ចណ្ណចា។ តេបិក្ខទាឌីហិ តេឥតេឋ ច្រាតេឃច, តេបិក្ខទំ ចុដ្ឋតិ កយលំ, តេបិក្ខទលិ, បុត ព្ចត្តិឃំ តិ, បុត្តាច្រា-កាទស្ស អត្តំ, ក្ខុប្យលិតិ,
កុយុឌិតិ, កិឋិតិ, យុញ្ញអាលិតិ, ឋាលុកិតិ, បតុយំ ៤ត្ត តេឥតេឋ អត្តិតិ បតុយិ, ៣តេ៣ា ព្ចត្តិឃំ តិ, បតុយិតិ, បុត្តាច្រា-កាទស្ស ទស្សត្តំ, ឋត្តាំ
កយលិកទស្ស ចា កយលកដ្ឋស្ស ចា តាយំ, អញ្ញាត្រា តេបិក្ខទចា ហត្តិ, ព្ចឆ តេឋាណ្ណា តេបិក្ខទំ តាយ។

ឋិ៣ិ, ឋិ៣ាចា, យាលិ, យាលិចា, ឋិលិ, ឋិលចា, ពាលិ, ពាលចា។ ឋយាឋតេត្តបិ ច្រា, តិដ្ឋាឋិលិ, ឋកាឋិលិ, ពាហុពាលិ, ក្ខាទុពាលិ។ ឋុ៣, ទុតេក្ខហិ
ច្រាតេឃច, ឋុ៣ិ, ទុក្ខិ ព្ចដ្ឋាឌិ។

ឋលិលិ។៣បិឌីហិ ឋិ[ក។ ១៩ទ៉; ទ្ន ១៥៥; តី។ លិប៉៥; ធំ។ ៣។១។១០៩; បិ។ ទ៉។១។១០១; ‘... ឃ្យឹ’ (ពាហុឋុ)]។

ᨲᨸᩣᨴᩦᩉᩥ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ᪨

ᨲᨸᩮᩣ ᩋᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᩅᩣ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᨲᨸᩔᩦ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩴ᪨ ᩑᩅᩴ ᨿᩈᩔᩦ, ᨲᩮᨩᩔᩦ, ᨾᨶᩮᩣ ᩋᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨾᨶᩔᩦ᪨

ᩅᩣᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᨿᩈᩅᩣ᪨

᪔᪘᪗᪨ ᨱᩮᩣ ᨲᨸᩣ[ᨠ᪨ ᪖᪘᪐; ᩁᩪ᪨ ᪔᪐᪓; ᨶᩦ᪨ ᪘᪗᪓; ᨧᩴ᪨ ᪔᪨᪒᪨᪑᪐᪙; ᨸᩣ᪨ ᪕᪨᪒᪨᪑᪐᪖]᪨

ᨲᨸᩈ᩠ᨾᩣ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨱᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨲᨸᩮᩣ ᩋᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨲᩣᨸᩈᩮᩣ, ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᨲᩣᨸᩈᩦ᪨

᪔᪘᪗᪨ ᨾᨵ᩠ᩅᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᩁᩮᩣ[ᨠ᪨ ᪖᪙᪘; ᩁᩪ᪨ ᪔᪐᪑; ᨶᩦ᪨ ᪘᪗᪑; ᨧᩴ᪨ ᪔᪨᪒᪨᪑᪑᪐, ᪑᪑᪑; ᨸᩣ᪨ ᪕᪨᪒᪨᪑᪐᪙, ᪑᪐᪘]᪨

ᨾᨵ᩠ᩅᩣᨴᩦᩉᩥ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩁᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩋᩅᩥᩈᩮᩈᩮᨶ ᨾᨵᩩ ᩋᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨾᨵᩩᩁᩮᩣ, ᩈᩩᩈᩥ ᩋᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩈᩩᩈᩥᩁᩮᩣ, ᩁᩩᨠ᩠ᨡᩮᩣ, ᨠᩩᨬ᩠ᨩᩣ ᨶᨣᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨠᩩᨬ᩠ᨩᩁᩮᩣ, ᨶᨣᩁᩮᩣ᩠ᨿᨸᩢᨧᩮᩣᨿᩮᩣ, ᨾᩩᨡᩴ ᩁᩮᩣ ᩋᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨾᩩᨡᩁᩮᩣ, ᨠᩩᨬ᩠ᨩᩴ, ᨶᨣᩣ ᩑᨠᩢ ᩈᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨶᨣᩁᩮᩣ, ᨻᩉᩩᨸᨴᨲᩮᩣᨿᩮᩣ, “ᨶᨣᩁ”ᨶ᩠ᨲᩥᨸᩥ ᨸᩣᨮᩮᩣ, ᨠᩩᨬ᩠ᨩᩣ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᩣᨲᩥ ᩉᨲ᩠ᨳᩦ, ᨠᩩᨬ᩠ᨩᩁᩮᩣ, ᩉᨲ᩠ᨳᩦ, ᨴᨶ᩠ᨲᩣ ᨴᨶ᩠ᨲᩣ ᩋᩔ ᩈᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨴᨶ᩠ᨲᩩᩁᩮᩣ, ᩉᨲ᩠ᨳᩦᩅᩮᨧ, ᨾᩉᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ ᩋᩔ ᩈᨶ᩠ᨲᩣ᪨

᪔᪙᪐᪨ ᨣᩩᨱᩣᨴᩦᩉᩥ ᩅᨶ᩠ᨲᩩ[ᨠ᪨ ᪖᪙᪔; ᩁᩪ᪨ ᪖᪘᪙; ᨶᩦ᪨ ᪖᪙᪘; ᨧᩴ᪨ ᪔᪨᪒᪨᪑᪔᪙; ᨸᩣ᪨ ᪕᪨᪒᪨᪑᪖᪘]᪨

ᨣᩩᨱᩣᨴᩦᩉᩥ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩅᨶ᩠ᨲᩩ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ᪨

ᨣᩩᨱᩮᩣ ᩋᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨣᩩᨱᩅᩣ, ᨣᩩᨱᩅᨶ᩠ᨲᩣ, ᩅᩃᩥᨿᩮᩣ ᩑᨲᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩅᩃᩥᩅᩣ᪨

ᩅᩣᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᨣᩩᨱᩥᨠᩮᩣ᪨

᪔᪙᪑᪨ ᩈᨲ᩠ᨿᩣᨴᩦᩉᩥ ᨾᨶ᩠ᨲᩩ[ᨠ᪨ ᪖᪘᪐; ᩁᩪ᪨ ᪔᪐᪓; ᨶᩦ᪨ ᪘᪗᪓; ᨧᩴ᪨ ᪔᪨᪒᪨᪑᪐᪓; ᨸᩣ᪨ ᪕᪨᪒᪨᪑᪑᪑ (ᩈᨲ᩠ᨿᩣᨴᩦᩉᩥ)]᪨

សទ្ធាទីហិ យត្តេត្ថ អ ហោតិ។

សទ្ធា អស្ស អត្ថិ, អស្មិំ វា វិជ្ជតីតិ សទ្ធោ។ ឯវំ បញ្ញោ, សតោ។

វាត្វេវ? បញ្ញវា, សតិមា។

៣៥១. អាល្វាភិជ្ឈាទីហិ[ក. ១៣៩៦; រូ. ១៥៣; នី. ៧៧៦; ចូ. ៣.១.៨៩៧; បា. ២.១.៨៩៥]។

អភិជ្ឈាទីហិ យត្តេត្ថ អាលុ ហោតិ វា។

អភិជ្ឈា អធិកា អស្ស អត្ថីតិ អភិជ្ឈាលុ, សីតលទុក្ខំ អធិកំ អស្ស អត្ថីតិ សីតាលុ, ធជា ពហុលា អស្មិំ ទេសេ សន្តីតិ ធជាលុ, ទយា ពហុលា អស្សាតិ ទយាលុ, បុរិសចិត្តំ ពហុលំ អស្សាតិ បុរិសាលុ, បុរិសលោលា ឥត្ថី។

វាត្វេវ? ទយាវា។

៣៥២. បិច្ឆាទិត្វិលោ[ក. ១៤៣; រូ. ១៦៥; នី. ៧៥៧; ចូ. ៣.១.១០១, ១០២; បា. ៩.១.៦៦, ១០០]។

បិច្ឆាទិតោ យត្តេត្ថ ឥលោ ហោតិ វា។

បិច្ឆំ តូលំ អស្ស អត្ថិ, តស្មិំ វា វិជ្ជតីតិ បិច្ឆិលោ, បិច្ឆវា, តូលរុក្ខោ, បិច្ឆិលា សិប្បលិ [សិប្បលី, សីម្ពលី, សេម្ពលីតិបិ ទិស្សតិ], ផេនិលោ [ផេណិលោតិបិ ទិស្សតិ], ផេនវា, អង្គាទិដ្ឋកោ, ជដិលោ, ជដាវា, តាបសោ, តុណ្ឌិលោ, តុណ្ឌវា, អធិកា វាចា អស្ស អត្ថីតិ វាចាលោ, យថាវុត្តតា ឥលោបិ។

៣៥៣. សីលាទិតោ វោ[ក. ១៤៣; រូ. ១៦៥; នី. ៧៥៧; ចូ. ៣.១.១០៣; បា. ៩.១.១០៦]។

សីលាទីហិ យត្តេត្ថ វោ ហោតិ។

និច្ចរក្ខិតសីលំ អស្ស អត្ថិ, អស្មិំ វា វិជ្ជតីតិ សីលវោ, បុរិសោ, សីលវា, ឥត្ថី, កេសា អតិទីឃា អស្មិំ សន្តីតិ កេសវោ, កេសវា,

ᩋᨷᩁᩥᨾᩣᨱᩣ ᩋᨱ᩠ᨱᩣ ᩏᨴᨠᩣ ᩋᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨱ᩠ᨱᩅᩮᩣ, ᨾᩉᨶ᩠ᨲ ᨣᨱ᩠ᨯᩥᩴ ᩋᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨣᩣᨱ᩠ᨯᩥᩅᩮᩣ, ᨣᩣᨱ᩠ᨯᩥᩅᩣ, ᨣᩣᨱ᩠ᨯᩥᩅᩴ᪨ ᨣᨱ᩠ᨯᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᩈᨶ᩠ᨵᩥ, ᨻᩉᩅᩮᩣ ᨣᨱ᩠ᨯᩥ ᩋᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨣᨱ᩠ᨯᩦᩅᩴ, ᩋᨳ [ᨣᨱ᩠ᨯᩔ ᨣᨱ᩠ᨯᩦᨾᩥᨠᨶᩥᨠ᩠ᨡᩔ ᩋᨿᩴ ᨣᨱ᩠ᨯᩦ, ᩈᩮᩣ ᩋᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨣᨱ᩠ᨯᩦᨲᩥ ᨣᨱ᩠ᨯᩦᩅᩮᩣ᪨ (ᨷᨬ᩠ᨧᩥᨠᩣᨭᩦᨠᩣ)᪨ ᨣᨱ᩠ᨯᩦᨾᩮᨱ᩠ᨯᩈᩥᨴ᩠ᨵᩥᨿᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨣᨱ᩠ᨯᩦᩅᩴ, ᩋᨳ᪨ (ᨷᨿᩮᩣᨣᩈᩥᨴ᩠ᨵᩥ)᪨ ᨣᨱ᩠ᨯᩦ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ, ᩈᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᩔ ᩋᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩅᩣ ᨣᨱ᩠ᨯᩦᩅᩮᩣ ᩋᨩ᩠ᨩᩩᨶᩔ, (ᨾᩪᩃᨭᩦᨠᩣ)], ᨻᩉᩩᨠᩣ ᩁᩣᨩᩦ ᩋᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩁᩣᨩᩦᩅᩴ, ᨷᨴ᩠ᨾᩴ᪨

᪅᪇᪄᪨ ᨾᩣᨿᩣᨾᩮᨵᩣᩉᩥ ᩅᩦ[ᨠ᪨ ᪁᪉᪅; ᩁᩪ᪨ ᪁᪈᪇; ᨶᩦ᪨ ᪆᪇᪆; ᨧᩴ᪨ ᪅᪨᪂᪨᪁᪈᪆; ᨷᩣ᪨ ᪅᪨᪂᪨᪁᪂᪁]᪨

ᩑᨲᩮᩉᩥ ᨾᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᨲ᩠ᨳᩮ ᩅᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨾᩣᨿᩣᩅᩦ, ᨾᩮᨵᩣᩅᩦ᪨

᪅᪇᪅᪨ ᩈᨠᩔᩁᩮ ᩋᩣᨾᩦᩈᩩᩅᩣᨾᩦ[ᨠ᪨ ᪁᪉᪅; ᩁᩪ᪨ ᪁᪈᪇; ᨶᩦ᪨ ᪆᪇᪆; ᨧᩴ᪨ ᪅᪨᪂᪨᪁᪅᪁; ᨷᩣ᪨ ᪅᪨᪂᪨᪁᪂᪉; "ᩈᩥᩔᩁᩮ..." (ᨻᩉᩩᩈᩩ)]᪨

ᩈᨠᩔᩁᩮ ᨾᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᨲ᩠ᨳᩮ ᩋᩣᨾᩦ, ᩈᩩᩅᩣᨾᩦ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩈᨠᩔᩁᩪᨷᨽᩪᨲᩴ ᨵᨶᩴ ᩋᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩈᩣᨾᩦ, ᩈᩩᩅᩣᨾᩦ [ᩈᩩ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪉᪈᪁], ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᩈᩣᨾᩥᨶᩦ, ᩈᩩᩅᩣᨾᩥᨶᩦ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩈᩣᨾᩥᨠᩮᩣ, ᨠᩣᨠᩴ ᩈᩣᨾᩥᨠᩣ᪨

᪅᪇᪆᪨ ᩃᨠ᩠ᨡ᩠ᨿᩣ ᨱᩮᩣ ᩋ ᨧ[ᨠ᪨ ᪁᪉᪅; ᩁᩪ᪨ ᪁᪈᪇; ᨶᩦ᪨ ᪆᪇᪆; ᨷᩣ᪨ ᪅᪨᪂᪨᪁᪀᪀]᪨

ᩃᨠ᩠ᨡᩦᨾ᩠ᩉᩣ ᨾᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᨲ᩠ᨳᩮ ᨱᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩎᨠᩣᩁᩔ ᩋᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩃᨠ᩠ᨡᩦ ᩈᩥᩁᩦ ᩑᨲᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮᩣ᪨

᪅᪇᪇᪨ ᩋᨦ᩠ᨣᩣ ᨶᩮᩣ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩮ[ᨠ᪨ ᪁᪉᪅; ᩁᩪ᪨ ᪁᪈᪇; ᨶᩦ᪨ ᪆᪇᪆; ᨷᩣ᪨ ᪅᪨᪂᪨᪁᪀᪀]᪨

ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩮ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩮ ᩋᨦ᩠ᨣᨾ᩠ᩉᩣ ᨾᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᨲ᩠ᨳᩮ ᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩴ ᩋᨦ᩠ᨣᩴ ᩑᨲᩥᩔᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩋᨦ᩠ᨣᨶᩣ᪨

៣ប៉ដ៍`សោ លេយា[ក` ១៩៣; ស្ម` ១ដ៍ប៉; តឹ` លិប៉លិ; ធំ` ៣`១`១០៣; ឞ៉ា` ទ័`១`១០០]`

លេយយ្យាយត្ថទេត្ត សបច្ចយោ ទោតិ`

ពាហុតិ លេយាតិ អស្ស សត្តិតិ លេយសោ` ឯត្ថ ‘សោ’តិ សុត្តចិការកោត “សុយេឆសោ, ក្មុទិយេឆសោ” ពួច្ចានិតិបិ សិដ្ឋត្តិ`

អស្សត្តិទារានិ តិដ្ឋិទោតា`

កាច, ពយុទារានិ

៣ដ៍០`តស្សកាចពយេមុស្វ ត្ត តា ត្តក ញ្ជ លោឃ្យលិឃ ណ ពួឃា[ក` ១៩០; ស្ម` ១ប៉លិ; តឹ` លិប៉០; ធំ` ៣`៧`១១៩-៧វ័១; ឞ៉ា` ទ័`៧` ១១ដ៍-១១៩]`

តស្ស ការេថា, តស្ស ពយុត្តិ អទេត្ត ល្ពេត្តា ឯទេត អដ្ឋ បច្ចយា ពាហុលំ កចត្តិ`

តត្ត កចត្តិ ព្យុទ្ធិ, សឌ្ឍា ឯតស្វាតិ ការេថា, សឌ្ឍាតំ អត្តទោតា អទេត្តស្ស អាឌិយ្យុប្បត្តិការណា, ចិទកាលំ បចត្តិការណាញ្ចា` តត្ត អាឌិយ្យា បចត្តិការណា ព្យុប្បត្តិតិយិត្តា តាយ` ចិទកាលំ បចត្តិការណា បចត្តិតិយិត្តា តាយ` តក្កឃយ្យិ ឌាតិ, ឥដ្ឋា, ក្យណ, ព្រិឃា, តាយចទេសត បញ្ចាចិដំ ទោតិ`

តត្ត “កោស្ស ការេថា កោត្ត”ន្តិ ឯត្ត កោឌាតិ ការេថា តាយ`

“ឥល្លិទោតា ការេថា ឥល្លិត្ត”ន្តិ ឯត្ត ឥល្លឥដ្ឋំ ការេថា តាយ`

“តិលស្ស បដស្ស ការេថា តិលត្ត”ន្តិ ឯត្ត តិលក្យណោ ការេថា តាយ`

“បិទកស្ស ការេថា បិទកត្ត”ន្តិ ឯត្ត បទតព្រិឃា ការេថា តាយ`

“ទិស្សាយស្ស ឌតស្ស ការេថា ទិស្សត្ត”ន្តិ ឯត្ត ទិស្សតាយំ ការេថា តាយ`

តត្ថ លោលស្ស ភាវោតិ លោលុប្បំ សុត្វា លោធេន្តា លោលុម្ពិយា ច លោធត្តំ ជិត្វា តស្មិំ ធេន្តា លោកវោហារស្ស ច បវត្តិការណន្តិ អត្ថោ។ ឯវំ សេសេសុបិ យថានុរូបំ អត្ថោ វេទិតព្វោ។

ត្តម្ហិ លោលត្តំ, កហ្លិត្តំ, បីនកត្តំ, ពិស្សត្តំ ឥច្ចាទិ។

តាម្ហិ សក្កហិការាយតា, ភិក្ខារាយតា, ករុស្សារាយតា ឥច្ចាទិ។

ត្តនម្ហិ បុថុជ្ជនត្តនំ, វេទនត្តនំ, ជារត្តនំ, ជាយត្តនំ ឥច្ចាទិ។

ណ្យម្ហិ អលសស្ស ភាវោ អាលស្យំ, សមណស្ស ភាវោ សាមញ្ញំ, ព្រាហ្មណស្ស ភាវោ ព្រាហ្មញ្ញំ, សីលសមាធិបញ្ញាគុណា សាមញ្ញានិ ព្រាហ្មញ្ញានិ នាម។ តាបសស្ស ភាវោ តាបស្យំ, និបុណស្ស ភាវោ នេបុញ្ញំ, វិបុលស្ស ភាវោ វេបុល្លំ, រញ្ញោ ភាវោ រជ្ជំ, អាបត្តតស្ស លេត្តស្ស ភាវោ អាបត្តត្យំ, ទាយាទស្ស ភាវោ ទាយជ្ជំ, វិសមស្ស ភាវោ វេសម្មំ, សខិនោ ភាវោ សខ្យំ, វាណិជានំ ភាវោ វាណិជ្ជំ ឥច្ចាទិ។

ណេយ្យម្ហិ សុចិស្ស ភាវោ សោចេយ្យំ ឯវំ អាធិបតេយ្យំ ឥច្ចាទិ។

ណិយម្ហិ អាលសិយំ, មទភាវោ មទិយំ ឯវំ ទក្ខិយំ, បុរោហិតភាវោ បោរោហិតិយំ, ព្យត្តស្ស ភាវោ វេយ្យត្តិយំ, ព្យាវដស្ស ភាវោ វេយ្យាវដិយំ, ឥយាតិ ឧទ្ទ បុទ្ធ វេយ្យាករណានំ មិយ សិទ្ធាតិ។

ណម្ហិ គរុនោ ភាវោ គារវោ, បដុភាវោ បាដវំ ឥច្ចាទិ។

ឥយម្ហិ អធិបតិភាវោ អធិបតិយំ, បណ្ឌិតភាវោ បណ្ឌិតិយំ, ពាហុស្សុតភាវោ ពាហុស្សុតិយំ, នគ្គស្ស ភាវោ នគ្គិយំ, សូរភាវោ សូរិយំ, វីរភាវោ វីរិយំ ឥច្ចាទិ។

លមុត្ថ លមុ នាម ក្រិយា, អលសស្ស លមុ អលសត្តំ, អលសតា, អលសត្តនំ, អាលស្យំ, អាលសេយ្យំ, អាលសិយំ, អាលសំ, អលសិយំ ឥច្ចាទិ។

៣៦០។ ណ្យ ចន្ទ ភាសា វា[ក។ ៣៦០; រូ។ ៣៥៧; នី។ ៧៥០]។

ភាវ , កម្មេសុ ចន្ទ, ភាវេហិ ញ្ញោ ហោតិ វា។

ចដ្ឋស្ស ការេចា ពយុំ ចា ចដ្ឋញ្ញ, ចដ្ឋតា, ងាសញ្ញ, ងាសតា, ‘ចដ្ឋច’ត្តិ ព្ទឆ េហ បេទ ចាកេយា៉

ɜដ៍ឲ្យ៉ភហ ឃុចា េពា ច ចេឃ[ព៉ ៦៩១; ទ្ធ៉ ៦ប៉ប៉; គឹ៉ លិប៉១; ង៉ ɜ៉១៉១ɜ៩; បិ៉ ទ៉១៉១៦០; ‘...ចស្ស’ (ពហុ្សុ)]៉

ចេឃ ពយ្យាេត ការច, ពេយ្យុស្ស ឃុចេតា ភហ េហាតិ ចា ពាកេយា ច៉

ឃុចស្ស ការេចា េឃាន្តត៉

ចាេត្តច? ឃុចត្តំ, ឃុចតា៉

ɜដ៍ឲ្យ៉អហ្វាឌីហិេយា[ព៉ ៦៩០; ទ្ធ៉ ៦ប៉លិ; គឹ៉ លិប៉០; ង៉ ɜ៉១៉១៦ដ៍; បិ៉ ទ៉១៉១៦៦; ‘អហ្វាឌិត្តិេយា’ (ពហុ្សុ)]៉

េតហិ ការេច ព្ទេយា េហាតិ ចា៉

អហ្យេភា ការេចា អហិយា, លឈ្យេភា ការេចា លឈិយា៉

ɜដ៍ɜ៉ពស្សុយហតយិេយ ពសយហា[ព៉ ɜ០ɜ; ទ្ធ៉ ៦លិ០; គិ៉ ប៉ទ៉ដ៍; ‘ពស្សុព...’?]៉

ព្ទយបច្ចេឃ បេទ ពស្ស, យហត្តសដ្ឋាត៉ ពេយត ពស, យហា េហាត្តិ៉

ពស្សុពស្ស ពយុំ ពសិយា [(ពិសយហតយិេយ ពសយហា៉ ព្ទយបច្ចេឃ បេទ ពិស, យហត្តសដ្ឋាត៉ ពេយត ពស, យហា េហាត្តិ៉ ពិសស្ស ការេចា ពសិយា, េយាព៉ ɜ-១៦៦)], យហត្តស្ស ការេចា យហិយា៉ សុយតស្ស ការេចា េសាយតស្សំ, ហ្យយិ្យសាកេយា, ‘ចក្កលេសហិ េត’តិ ឃស្ស បទទ្ទុបត្តំ៉ ៩ចំ េគាយតស្សំ, សុត្តទ៉ ចេចា ៩តស្សិត្តិ សុចេចា, សុចចស្ស ការេចា េសាចចស្សំ៉ ៩ចំ េគាចចស្សំ៉

“អារាយរាយេហឃ្យព៌, ឪឃ្យាតរាយេហឃ្យព៌, ក្សុយិរាយេហឃ្យព៌” ព្ទច្ចាឌីសុ រយិតព្ទត្តិ រយហ៉, រយហ៉ ៩ត្ត អត្តិតិ រាយេហា, អារាេយា, អារាយរាយហស្ស ការេចា អារាយរាយេហឃ្យព៌, េហេឃ្យា, សពេត្ត ច េពា [ពធិ រាយហិឃពត្តិ? សពេត្ត ពត្តា េហាត សិដ្ឋំ, (េយាព៉ ɜ-ទ៉ដ៍)], អារាយសយ្យត្តំ, អារាយសិទីតិ ចុត្តំ េហាតិ៉ ៩ចំ េសេសុ៉

ᨠᩣᨧ, ᨠᨿᩪᩁᩣᩈᩥ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩮᨲᩣ᩺

ᨷᩁᩥᨿᩣᨱᩁᩣᩈᩥ

᪓᪖᪓᩺ ᨲᨿᩔ ᨷᩁᩥᨿᩣᨱᩮ ᨶᩥᨲᩮᩣ ᨧ[ᨠ᩺ ᪑᪓᪐; ᩁᩪ᩺ ᪑᪔᪃; ᨶᩦ᩺ ᪔᪙᪃; ᨧᩪ᩺ ᪃᪀᪙᪐; ᨷᩣ᩺ ᪓᪀᪓᪔, ᪓᪕]᩺

ᨲᩥ ᩋᩔ ᨷᩁᩥᨿᩣᨱᨲ᩠ᨳᩮ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᨶ᩠ᨲᩣ ᨶᩥᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩍᨲᩮᩣ ᨧ᩺ ᨷᩁᩥᨿᩮᩣᨶᩮ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨷᩁᩥᨿᩣᨱ᩺

ᨴᩮᩣᩈᩮᩣᨱᩣ ᨷᩁᩥᨿᩣᨱᨿᩔᩣᨲᩥ ᨴᩮᩣᩈᩥᨶᩮᩣ᩺ ᨿᨳᩣ ᨲᩣᩁᩥᨶᩮᩣ, ᨠᩩᩈᩥᨶᩮᩣ, ᩋᩈᩦᨲᩥᨧᨿᩔᩣᨲᩥ ᨷᩁᩥᨿᩣᨱᨿᩔᩣᨲᩥ ᩋᩣᩈᩦᨲᩥᨶᩮᩣ, ᨧᨲᩩᩁᩣ᩺ ᨿᨳᩣ ᨠᩣᩈᩥᨲᩥᨶᩮᩣ, ᨸᨬ᩠ᨧᩣᩈᨲᩣ ᨷᩁᩥᨿᩣᨱᨿᩔᩣᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩣᩈᩥᨶᩮᩣ, ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥᨲᩮ, ᨴ᩠ᩅᩮ ᨷᩁᩥᨿᩣᨱᨿᩔᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩥᨶᩮᩣ᩺ ᨿᨳᩣ ᨲᩥᨶᩮᩣ, ᨧᨲᩩᨠ᩠ᨠᩮᩣ, ᨷᨬ᩠ᨧᨠᩮᩣ, ᨨᨠ᩠ᨠᩮᩣ, ᨴ᩠ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ᩺ ᨴᩈᨠᩮᩣ, ᩈᨲᨠᩮᩣ᩺

᪓᪖᪔᩺ ᨿᩮᨲᩮᨲᩮᩉᩥ ᨲ᩠ᨲᨠᩮᩣ[ᨠ᩺ ᪑᪖᪐; ᩁᩪ᩺ ᪓᪑᪓; ᨶᩦ᩺ ᪙᪑᪐; ᨷᩣ᩺ ᪓᪀᪑᪑, ᪑᪓]

ᨲᨿᩔ ᨷᩁᩥᨿᩣᨱᨲ᩠ᨳᩮ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᨿ, ᨲ, ᩑᨲᩈᨴ᩠ᨴᩮᩉᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨶᩣᨾᩮᩉᩥ ᨲ᩠ᨲᨠᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᩺

ᨿᩴ ᨷᩁᩥᨿᩣᨱᨿᩔᩣᨲᩥ ᨿᨲ᩠ᨲᨠᩴ᩺ ᨿᨳᩣ ᨲᨲ᩠ᨲᨠᩴ᩺

᪓᪖᪕᩺ ᩑᨲᩔᩮᨭ ᨲ᩠ᨲᨠᩮ[ᨠ᩺ ᪓᪐᪃; ᩁᩪ᩺ ᪑᪕᪐; ᨶᩦ᩺ ᪙᪓᪖]᩺

ᨲ᩠ᨲᨠᩮ ᨷᩁᩮ ᩑᨲᩈᨴ᩠ᨴᩔ ᩑᨭ ᩉᩮᩣᨲᩥ᩺

ᩑᨲᩴ ᨷᩁᩥᨿᩣᨱᨿᩔᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ, ᨿᩣᩅ ᨷᩁᩥᨿᩣᨱᨿᩔᩣᨲᩥ ᨿᩣᩅᨲ᩠ᨲᨠᩴ᩺ ᨿᨳᩣ ᨲᩣᩅᨲ᩠ᨲᨠᩴ, ᩑᨲᩣᩅᨲ᩠ᨲᨠᩴ᩺ ‘ᨿᩮᨲᩮᨲᩮᩉᩦ’ᨲᩥ ᨧᨶᩮᨠᨶ ᨿᩣᩅ, ᨲᩣᩅ, ᩑᨲᩣᩅᩣᨷᩥ ᨣᨿ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩥ᩺

᪓᪖᪖᩺ ᩈᨻ᩠ᨻᩣ ᨧ ᨮᩥᨲᨠ᩠ᨠ[ᨠ᩺ ᪑᪖᪐; ᩁᩪ᩺ ᪓᪑᪓; ᨶᩦ᩺ ᪙᪑᪐; ᨧᩪ᩺ ᪃᪑᪃᪓; ᨷᩣ᩺ ᪓᪑᪑᪖; ‘ᩈᨻ᩠ᨻᩣ ᨧᨧᨲ᩠ᨲᩣ’ (ᨻᩉᩩᩈᩩ)]᩺

ᨲᨿᩔ ᨷᩁᩥᨿᩣᨱᨲ᩠ᨳᩮ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᨿ, ᨲᩮ’ᨲᩮᩉᩥ ᨧ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨲᩣ ᨧ ᨮᩥᨲᨠ᩠ᨠ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩑᨲᩔ ᨴ᩠ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩴ᩺

ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨷᩁᩥᨿᩣᨱᩴ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨧᨲ᩠ᨲᩴ, ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨧᩣ, ᩋᨲ᩠ᨲᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨧᨲ᩠ᨲᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨧᨲ᩠ᨲᩣ, ᩋᨲ᩠ᨲᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨧᨲᩥ, ᩋᨲ᩠ᨲᩮ, ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨧᨲ᩠ᨲᩈᩩ, ᩋᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ, ᨴ᩠ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ

សញ្ញាចតិ, សញ្ញាចត្តិ, បរិសា ទុចំ ឃាចា, ឃាចត្វា, ឃាចេត្វា, តាចា, តាចត្វា, តាចេត្វា, ទុត្វាចា, ទុត្វាចត្វា, ទុត្វាចេត្វា ឆ្កុន្ទាឌិ

ក្លូឌិ យហាចុត្តិតា ទុកស្ស ត-ការស្ស លេបេបិ, ឃាចតេកា កាសេឃា, តាចតេកា ឡ្យាសេយា [ឌឹ ត៌ ១-១០០], ឃាចតិកា ឃាតស្ស គួយិ

៣៥៥-កិយ្យាទតិ ទីច ទីចតាក ទិត្តកា[ក ១៥៨; ន្ទា ៣១១; ត៌ ប័១០; ច៌ ៣-១-៣៤; បា ៤-១-៣១]

ចំ អស្ស បរិយាឃត្តិ អទេត្វ កិឃឌ្ឋេតា ទុទេត ចត្តាទេទា បច្ចឃា កចត្តិ

៤០០-ទាត្មុពាទេត្តុសទាឌិស្ស[ក ៤១៥; ន្ទា ៤៤ប័; ត៌ ០១១៣]

ទាត្មុពាទេត្ត បច្ចេយ បទេទ បឝត្តុសទាឌិស្ស លេបេបិ ហោតិ អាឌិសទេឌ្ឋក បឝត្តុឡ្យញ្ញាត់ កឃ្យុតិ, ស្មត្តុខិកទេត្តុក ទីចត្ត, ទិត្តាចត្តុបច្ចឃា ច ហោន្តិ

កិ បរិយាឃយស្សាតិ កតិ បញ្ញាក្លូញ្ញា កតិ ក្មុសលិ, កតិ អក្មុសលិ [ចិក ០៤១], កតិទេស្សាសិ ត្ង កិក្ល, ទុកទេស្សា អហំ កកចា [យហាច លិប័], កិ បរិយាឃំ អស្សាតិ កិចំ, កិច ន្ទុទោ ឆ្កុទោតា កាសេយា ទុចំ កិចតក់, កិត្តក់

ទីចត្តុយិក្ល កិចទេត្វា ហោត្វុ ឃាចកា [ឌា ១-១០-០០១] តិ

ទិត្តាចត្តុយិក្ល កិត្តាចតា ឃត្លាត់ ឃត្លបញ្ញាត្តិ [ឝៈ ត៌ ១-ប័១], កិត្តាចតា ត្ង ទោ កទេត្ត ន្ទុបត្តិ ច្ចុត្តិ, កិត្តាចតា ត្ង ទោ កទេត្ត យាសេទាតិ ច្ចុត្តិ [ឝៈ ត៌ ១-០៩១]

ឃុត្តសុទេត្តុក ជិចត្តុយិក្ល ទុត្តាចតា ឃត្លាត់ ឃត្លបញ្ញាត្តិ, ទុត្តាចតា ន្ទុបត្តិ ច្ចុត្តិ, ទុត្តាចតា យាសេទាតិ ច្ចុត្តិ

៤០១-យាទេត យទេត្វា[ក ១១ប័; ន្ទា ១៤១; ត៌ លិ០ប័; ច៌ ៣-១-១ប័; បា ៤-១-១លិ]

យីឃទេត ទុទេតតាតិ យាត់, ចំ ឆ្កុយ្យាត់, បរិយាឃត្តិ ឌុចិឌំ, ឆ្កុឌ្ឋិ យាត់ ឆ្កុយ្យាត់, តឌញ្ញា យាត់ បរិយាឃំ, ឆ្កុយស្វ៌ ស្មទេត្វ បត សាយញ្ញាចឝតត្តា ឌុចិឌយ៌ ឃត្តុតិ, ឌុចិឌេ យាទេត បចត្តា ហត្វ៌ឌិសទ្ឋ្យាតយស្ស បរិយាឃត្តិ អទេត្វ យត្តុបច្ចេឃា ហោតិ

ហទេត្វា បរិយាឃំ អស្សាតិ ហត្វ៌យត្តុំ, ទេត្វ ហត្វា បរិយាឃំ អស្សាតិ ឆ្កុហត្វ៌យត្តុំ, ទេត្វ អឌ្ឋក្មុលិទេឃា បរិយាឃំ អស្សាតិ ឆ្កុឌ្ឋក្មុលយត្តុំ ទុចំ

ចតុរង្គុលមត្តំ, វិទត្ថិមត្តំ, យោជនមត្តំ , តីណិ យោជនានិ បរិមាណំ អស្សាតិ តិយោជនមត្តំ, ភាឡ្ហមត្តំ, បត្ថមត្តំ, ទោណមត្តំ, បលំ ចុទ្ទតិ ឋូល្ហាភសង្ខាតោ បាតិចិសេយា, បលំ បរិមាណំ អស្សាតិ បលមត្តំ, បញ្ចមត្តំ, បញ្ចមត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ សទ្ធិំ [បារា. ១], តិំសមត្តំ, សដ្ឋិមត្តំ, សតមត្តំ, សហស្សមត្តំ, កោដិមត្តំ, កុម្ភមត្តំ, ចាដិមត្តំ, ហត្ថិមត្តំ, បព្ពតមត្តំ ឥច្ចាទិ។

‘មត្តា’តិ ច បរិមាណវាចីសទ្ទន្តរំ, ហេត្វា មត្តា ឧទស្សាតិ ហត្ថមត្តំ។ ឧទិ ទ្វិហត្ថមត្តំ, ឥច្ចាទិកា សមាសេនាបិ យុជ្ជតិ។ អនេកត្ថបទានេត បត ហត្ថបរិមាណំ ហេត្វាតិ ពត្វា “ទ្វិហត្ថំ វត្ថំ, តោពោ ជីហិ, តោពោ មាសោ”តិ វិញ្ញេយ្យំ។

៥០១. តគ្ឃ ចុទ្ធ[ក. ១១៦; ស្យ. ១៥១; កំ. ៤០៦; ម. ៣.១.១៨; បី. ៥.១.១៤]។

វុឌ្ឍិយាតេ បច្ចត្តា សង្ខ្យា តយស្ស បរិមាណត្តិ អត្ថេ តគ្ឃបច្ចយោ ហោតិ មត្តោ ច។

ជណ្ណុ បរិមាណមស្សាតិ ជណ្ណុតគ្ឃំ, ជណ្ណុមត្តំ។

៥០២. តោ ច បុរិសា[ក. ១៥១; ស្យ. ១៤៩; កំ. ៤៩៥; ម. ៣.១.៣០ ...បេ... ៥.១.១៦]។

វុឌ្ឍិយាតេ បច្ចត្តា បុរិសម្ហា ច ហោតិ តគ្ឃ ច មត្តោ ច។

ចតុហត្ថោ បុរិសោ បរិមាណមស្សាតិ បោរិសំ, តិបោរិសំ, សតបោរិសំ, ឧព្ភេធំ ឧទិ បុរិសតគ្ឃំ, បុរិសមត្តំ, វុឌ្ឍិ បមាណិតហត្ថេន សទ្ធិំ បញ្ចហត្ថំ បុរិសបមាណំ បោរិសន្តិ វទន្តិ, “ឧព្ពេធតោ សោ ចយោ”តិ [ធី. និ. ១.១៦៣ (ឧព្ពេធេន សោ)] ឧទិ ឧព្ពេធេន បយ្យាតិ អាយុបរិមាណំ អស្សាតិ ឧព្ពេធេសោ។ ឧទិ ទីឃោ, តិរោ, ចត្តាលីសោ, បញ្ញាសោ, សហស្សា ឆ្នាំ, ទ្វិសហស្សា ឆ្នាំ, តិសហស្សា ឆ្នាំ។ ឧទិ ច “សហស្សបរិមាណំ ចក្កវាឡំ អស្សាតិ សហស្សា”-ឥច្ចាទិកា វុត្តិយោ វិញ្ញេយ្យំ។

បរិមាណវារោ និដ្ឋិតោ។

សង្ខ្យាវារោ

៥០៣. ឧកា កាក្យសមាសេ[ក. ១៨១; ស្យ. ៣២២; កំ. ៦២៥; ម. ៣.១.៤៤; បី. ៥.២.៥២]។

អសមាសេ ឧកយ្យាក, អាកឹ ហោត្តិ ចា។

ᩋᩈᩉᩣᨿᩮᩣ ᩑᨠᩮᩣ, ᩑᨠᨠᩮᩣ, ᩑᨠᩣᨠᩦ, ᩑᨠᩮᩣ ᩅᩣ᪨

ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᩑᨠᩥᨠᩣ, ᩑᨠᩣᨠᩥᨶᩦ, ᩑᨠᩣ ᩅᩣ, 'ᩋᩈᩉᩣᨿᩔ ᨠᩮ'ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᨠᩣᨿᩥᩁᩮ ᩋᩔ ᩍᨲ᩠ᨳᩥ᪨

᪅᪐᪄᪨ ᨴ᩠ᩅᩥᨲᩥ ᨧᨲᩩᩉᩥ ᨲᩥᨿᨲ᩠ᨳᩣ[ᨠ᪨ ᪓᪅᪄; ᩁᩪ᪨ ᪓᪐᪕; ᨶᩦ᪨ ᪅᪖᪘; ᨲᩥᨿᨲ᩠ᨳᩣ?]᪨

ᨲᩮᩉᩥ ᨲᩔ ᨷᩪᩁᨱᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᨲᩥᨿᩮᩣ ᨧ ᨳᩮᩣ ᨧ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

᪅᪐᪙᪨ ᨴ᩠ᩅᩥᨲᩦᨶᩴ ᨴᩩᨲᩣ ᨲᩥᨿᩮ[ᨠ᪨ ᪓᪅᪙, ᪓᪑᪐; ᨶᩦ᪨ ᪅᪑᪅; ᨲᩥᨿᩮ?]᪨

ᨲᩥᨿᩮ ᨷᩁᩮ ᨴ᩠ᩅᩥ, ᨲᩥᩈᨴ᩠ᨴᩣᨶᩴ ᨴᩩ, ᨲᩣᨴᩮᩈᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨷᩪᩁᨱᩮᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᩮᩣ [ᩃᨭ᩠ᨮᩈᨦ᩠ᨣᩦᨲᩥ ᨷᩥᨭᨠᩮ ᨴᩩᨲᩥᨿᩮᩣᨲ᩠ᨿᩣᨴᩥᨠᩣ ᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ], ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨷᩪᩁᨱᩦ ᨴᩩᨲᩦᨿᩣ, ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨷᩪᩁᨱᩴ ᨴᩩᨲᩦᨿᩴ᪨ ᩑᩅᩴ ᨲᨲᩥᨿᩮᩣ, ᨲᨲᩦᨿᩣ, ᨲᨲᩦᨿᩴ᪨ ᨧᨲᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᨷᩪᩁᨱᩮᩣ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩦ, ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩴ᪨

᪅᪐᪖᪨ ᨷᨬ᩠ᨧᩣᨴᩥᨠᨲᩦᩉᩥ[ᨠ᪨ ᪓᪖᪓; ᩁᩪ᪨ ᪓᪐᪙; ᨶᩦ᪨ ᪅᪐᪓; ᨧᩴ᪨ ᪔᪨᪓᪨᪔᪔; ᨷᩣ᪨ ᪕᪨᪓᪨᪔᪘]᪨

ᨷᨬ᩠ᨧᩣᨴᩦᩉᩥ ᨧ ᨠᨲᩥᨾ᩠ᩉᩣ ᨧ ᨲᩔ ᨷᩪᩁᨱᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᨾᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨷᨬ᩠ᨧᨾᩮᩣ, ᨷᨬ᩠ᨧᨾᩦ, ᨷᨬ᩠ᨧᨾᩴ᪨ ᩑᩅᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᨾ, ᩋᨭ᩠ᨮᨾ, ᨶᩅᨾ, ᨴᩈᨾ, ᩑᨠᩣᨴᩈᨾᩣᨴᩥ᪨ ᨠᨲᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨷᩪᩁᨱᩮᩣ ᨠᨲᩥᨾᩮᩣ, ᨠᨲᩥᨾᩦ, ᨲᩥᨳᩥ᪨

᪅᪐᪗᪨ ᨲᩔ ᨷᩪᩁᨱᩮᨠᩣᨴᩈᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᩅᩣ[ᨠ᪨ ᪓᪖᪔; ᩁᩪ᪨ ᪓᪑᪑; ᨶᩦ᪨ ᪅᪐᪔; ᨧᩴ᪨ ᪔᪨᪓᪨᪔᪒; ᨷᩣ᪨ ᪕᪨᪓᪨᪔᪙]᪨

ᨷᩪᩁᩮᨲᩥ ᩋᨶᩮᨶᩣᨲᩥ ᨷᩪᩁᨱᩴ, ᩑᨠᩣᨴᩈᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᨲᩔ ᨷᩪᩁᨱᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᨯᩦᨲ᩠ᨿᩣᨶᩩᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩋᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ᪨

ᩑᨠᩣᨴᩈᨶ᩠ᨶᩴ ᨷᩪᩁᨱᩮᩣ ᩑᨠᩣᨴᩈᩮᩣ, ᩑᨠᩣᨴᩈᩦ, ᩑᨠᩣᨴᩈᩴ, ᩑᨠᩣᨴᩈᨾᩮᩣ ᩅᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈᩮᩣ, ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈᨾᩮᩣ, ᨲᩮᩁᩈᩮᩣ, ᨲᩮᩁᩈᨾᩮᩣ, ᨧᩩᨴ᩠ᨴᩈᩮᩣ, ᨧᩩᨴ᩠ᨴᩈᨾᩮᩣ, ᨷᨬ᩠ᨧᨴᩈᩮᩣ, ᨷᨬ᩠ᨧᨴᩈᨾᩮᩣ, ᨷᨱ᩠ᨱᩁᩈᩮᩣ, ᨷᨱ᩠ᨱᩁᩈᨾᩮᩣ, ᩈᩮᩣᩊᩈᩮᩣ, ᩈᩮᩣᩊᩈᨾᩮᩣ, ᩈᨲ᩠ᨲᩁᩈᩮᩣ, ᩈᨲ᩠ᨲᩁᩈᨾᩮᩣ, ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩁᩈᩮᩣ, ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩁᩈᨾᩮᩣ᪨

᪓᪐᪘᪨ ᨭᩮ ᩈᨲᩥᩔ ᨲᩥᩔ[ᨠ᪨ ᪑᪗᪘; ᩁᩪ᪨ ᪓᪑᪑; ᨶᩦ᪨ ᪗᪑᪓]᪨

ᨭᩮ ᨸᩁᩮ ᩈᨲᩥᩔ ᨲᩥ-ᨠᩣᩁᩔ ᩃᩮᩣᨸᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩅᩦᩈᨲᩥ, ᨲᩥᩴᩈᨲᩦᨶᩴ ᨲᩥᩔ ᩃᩮᩣᨸᩮᩣ᪨

ᩑᨠᩪᨶᩅᩦᩈᩮᩣ, ᩑᨠᩪᨶᩅᩦᩈᨲᩥᨿᩮᩣ, ᩅᩦᩈᩮᩣ, ᩅᩦᩈᨲᩥᨿᩮᩣ, ᨲᩥᩴᩈᩮᩣ, ᨲᩥᩴᩈᨲᩥᨿᩮᩣ, ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩃᩦᩈᩮᩣ, ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩃᩦᩈᨿᩮᩣ, ᨸᨬ᩠ᨬᩣᩈᩮᩣ, ᨸᨬ᩠ᨬᩣᩈᨿᩮᩣ᪨ ᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᨾᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨿᩮᩣ, ᩈᨭ᩠ᨮᩥᨿᩮᩣ, ᩈᨲ᩠ᨲᨲᩥᨿᩮᩣ, ᩋᩈᩦᨲᩥᨿᩮᩣ, ᨶᩅᩩᨲᩥᨿᩮᩣ᪨

᪓᪑᪐᪨ ᩈᨲᩣᨴᩦᨶᨾᩥ ᨧ[ᨠ᪨ ᪑᪔᪑; ᩁᩪ᪨ ᪓᪐᪙; ᨶᩦ᪨ ᪗᪐᪑; ᨧᩴ᪨ ᪓᪨᪑᪨᪓᪑ ...ᨸᩮ... ᪓᪨᪑᪨᪓᪔]᪨

ᩈᨲᩣᨴᩦᨲᩮᩣ ᨲᩔ ᨸᩪᩁᨱᨲ᩠ᨳᩮ ᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩈᨲᩣᨴᩦᨶᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩔ ᩍᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩈᨲᩔ ᨸᩪᩁᨱᩮᩣ ᩈᨲᩥᨿᩮᩣ, ᨴ᩠ᩅᩥᩈᨲᩥᨿᩮᩣ, ᨲᩥᩈᨲᩥᨿᩮᩣ, ᩈᩉᩔᩥᨿᩮᩣ᪨

᪓᪑᪑᪨ ᨨᩣ ᨭ᩠ᨮᨭ᩠ᨮᨿᩣ[ᨠ᪨ ᪑᪗᪓; ᩁᩪ᪨ ᪓᪐᪔; ᨶᩦ᪨ ᪗᪐᪑]᪨

ᨨᨿ᩠ᨿᩣᨲᩔ ᨸᩪᩁᨱᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᨭ᩠ᨮ, ᨭ᩠ᨮᨿᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨨᨭ᩠ᨮᩮᩣ, ᨨᨭ᩠ᨮᩦ, ᨨᨭ᩠ᨮᩴ, ᨨᨭ᩠ᨮᨿᩮᩣ, ᨨᨭ᩠ᨮᨿᩦ, ᨨᨭ᩠ᨮᨿᩴ᪨

᪓᪑᪒᪨ ᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩣᨿ ᩈᨧᩩᨲᩦᩈᩣᩈᨴᩈᨶ᩠ᨲᩣᨿᩣᨵᩥᨠᩣᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨲᩈᩉᩔᩮ ᨯ[ᨠ᪨ ᪑᪑᪗; ᩁᩪ᪨ ᪑᪓᪑; ᨶᩦ᪨ ᪔᪐᪑; ᨧᩴ᪨ ᪓᪨᪑᪨᪓᪐ ...ᨸᩮ... ᪓᪨᪑᪨᪓᪓, ᪓᪙; ‘...ᨯᩮᩣ’ (ᨻᩉᩪᩈᩩ)]᪨

ᩈᨲᩥ, ᨧᩩᨲᩥ, ᩎᩣᩈ, ᩋᩣᩈ, ᨴᩈᨶ᩠ᨲᩣᩉᩥ ᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩣᩉᩥ ᨲᩮ ᩋᨵᩥᨠᩣ ᩋᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨲᩈᩉᩔᩮᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᨯᩥᨠᩣᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ‘ᩈᨲᩈᩉᩔᩮ’ᨲᩥ ᩈᨲᩮ ᨧ ᩈᩉᩔᩮ ᨧᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᩉᩔᩈᨴ᩠ᨴᩮᨶ ᩈᩉᩔᩴ ᨴᩈᩈᩉᩔᩴ ᩈᨲᩈᩉᩔᩴ ᨴᩈᩈᨲᩈᩉᩔᨬ᩠ᨧ ᨣᨿ᩠ᩉᨲᩥ᪨

ᨴᩈᨲ᩠ᨲ, ᩈᨲ᩠ᨿᨲ᩠ᨲ, ᨲᩣᩈᨲ᩠ᨲ, ᩋᩣᩈᨲ᩠ᨲ, ᨭᨲ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩑᨠᩴ ᩋᨶᩩᨠ᩠ᨠᨾᩮᨶ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴᩈ, ᩑᨠᩣᨴᩈᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨿᩣᩅ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩁᩈᩣ ᨽᩅᩈᩘ᩠ᨡ᩠ᨿᩣ ᨴᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩣᨾ᪨

ᩅᩦᩈᨲᩥ, ᩑᨠᩅᩦᩈᨲᩥᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨿᩣᩅ ᩋᨭ᩠ᨮᩅᩦᩈᨲᩥᨿᩣ ᨽᩅᩈᩘ᩠ᨡ᩠ᨿᩣ ᨧ ᨲᩥᩴᩈᨲᩥ, ᩑᨠᨲᩥᩴᩈᨲᩥᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨿᩣᩅ ᩋᨭ᩠ᨮᨲᩥᩴᩈᨲᩥᨿᩣ ᨽᩅᩈᩘ᩠ᨡ᩠ᨿᩣ ᨧ ᩈᨲ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩣᨾ᪨

ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩃᩦᩈ, ᩑᨠᨧᨲ᩠ᨲᩣᩃᩦᩈᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨿᩣᩅ ᩋᨭ᩠ᨮᨧᨲ᩠ᨲᩣᩃᩦᩈᩣᨿ ᨽᩅᩈᩘ᩠ᨡ᩠ᨿᩣ ᨲᩣᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩣᨾ᪨

ᨷᨬ᩠ᨬᩣᩈ , ᩑᨠᨷᨬ᩠ᨬᩣᩈᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨿᩣᩅ ᩋᨭ᩠ᨮᨷᨬ᩠ᨬᩣᩈᩣᨿ ᨽᩅᩈᩘ᩠ᨡ᩠ᨿᩣ ᩋᩣᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩣᨾ᪨

ᨽᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᩑᨠᨽᨧ᩠ᨧᨲᩥᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨿᩣᩅ ᩋᨭ᩠ᨮᨽᨧ᩠ᨧᨲᩥᨿᩣ ᨽᩅ ᩈᩘ᩠ᨡ᩠ᨿᩣ ᨭᨲ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩣᨾ᪨

ᩈᩮᩈᩣ ᨭ᩠ᨮᨲ᩠ᨲ, ᨲ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩣᨸᩥ ᨷ᩠ᨸᨵ ᩈᩘ᩠ᨡᨿᩣᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᨭ᩠ᨮᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩣᨾ ᩈᨭ᩠ᨮᩥ,-ᩑᨠᩈᨭ᩠ᨮ᩠ᨿᩣᨴᩥᨠᩣ ᨽᩅᩈᩘ᩠ᨡ᩠ᨿᩣ᪨ ᨲ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩣᨾ ᩈᨲ᩠ᨲᨲᩥ, ᩑᨠᩈᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨿᩣᨴᩥᨠᩣ ᨽᩅᩈᩘ᩠ᨡ᩠ᨿᩣ ᨧ ᩋᩈᩦᨲᩥ, ᩑᨠᩣᩈᩦᨲ᩠ᨿᩣᨴᩥᨠᩣ ᨽᩅᩈᩘ᩠ᨡ᩠ᨿᩣ ᨧ᪨

ᨴᩈᨲ᩠ᨲᩣᨿᩩ ᨲᩣᩅ – ᨴᩈ ᩋᨵᩥᨠᩣ ᨿᩔᩮᩣ ᩈᨲᩮ ᨲᨿᩥᨴᩴ ᨴᩈᩈᨲᩴ᪨ ᩑᨠᩴ ᨴᩈᩈᩉᩔᩴ, ᨴᩈᩈᨲᩈᩉᩔᩴ, ᩑᨠᩣᨴᩈ ᩋᨵᩥᨠᩣ ᨿᩔᩮᩣ ᩈᨲᩮ ᨲᨿᩥᨴᩴ ᩑᨠᩣᨴᩈᩈᨲᩴ᪨ ᩑᨠᩴ ᩑᨠᩣᨴᩈᩈᩉᩔᩴ, ᩑᨠᩣᨴᩈᩈᨲᩈᩉᩔᩴ᪨ ᩑᨠᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᨴᩈᩈᨲᨸᩁᩥᨿᨶ᩠ᨲᩣᨶᩦᨲᩥ᪨

ᩈᨲ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩣᨿᩩ – ᩏᨷᩁᩥᨲᩥ-ᨠᩣᩁᩮᩃᩮᨷᩥ, ᩅᩦᩈᨲᩥ ᩋᨵᩥᨠᩣ ᨿᩔᩮᩣ ᩈᨲᩮ ᨲᨿᩥᨴᩴ ᩅᩦᩈᩈᨲᩴ᪨ ᩑᨠᩴ ᩑᨠᩅᩦᩈᩈᨲᩴ, ᨴ᩠ᩅᩣᩅᩦᩈᩈᨲᩴ ᨻ᩠ᨻᩣᨴᩥ, ᨲᩥᩴᩈᨲᩥ ᩋᨵᩥᨠᩣ ᨿᩔᩮᩣ ᩈᨲᩮ ᨲᨿᩥᨴᩴ ᨲᩥᩴᩈᩈᨲᩴ᪨ ᩑᨠᩴ ᩑᨠᨲᩥᩴᩈᩈᨲᩴ, ᨴ᩠ᩅᨲ᩠ᨲᩥᩴᩈᩈᨲᩴ ᨻ᩠ᨻᩣᨴᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿ ᩈᩉᩔᨾ᩠ᨸᩥ᪨

ᨲᩣᩈᨲ᩠ᨲᩣᨿᩩ – ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩃᩦᩈᩴ ᩋᨵᩥᨠᩣ ᨿᩔᩮᩣ ᩈᨲᩮ ᨲᨿᩥᨴᩴ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩃᩦᩈᩈᨲᩴ᪨ ᩑᨠᩴ ᩑᨠᨧᨲ᩠ᨲᩣᩃᩦᩈᩈᨲᩴ, ᨴ᩠ᩅᩮᨧᨲ᩠ᨲᩣᩃᩦᩈᩈᨲᩴ ᨻ᩠ᨻᩣᨴᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿ ᩈᩉᩔᨾ᩠ᨸᩥ᪨

ᩋᩣᩈᨲ᩠ᨲᩣᨿᩩ – ᨷᨬ᩠ᨬᩣᩈᩴ ᩋᨵᩥᨠᩣ ᨿᩔᩮᩣ ᩈᨲᩮ ᨲᨿᩥᨴᩴ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᩈᩈᨲᩴ᪨ ᩑᨠᩴ ᩑᨠᨷᨬ᩠ᨬᩣᩈᩈᨲᩴ, ᨴ᩠ᩅᩮᨷᨬ᩠ᨬᩣᩈᩈᨲᩴ ᨻ᩠ᨻᩣᨴᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿ ᩈᩉᩔᨾ᩠ᨸᩥ᪨

ᨭᨲ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩣᨿᩩ – ᩈᨭ᩠ᨮᩥ ᩋᨵᩥᨠᩣ ᨿᩔᩮᩣ ᩈᨲᩮ ᨲᨿᩥᨴᩴ ᩈᨭ᩠ᨮᩥᩈᨲᩴ᪨ ᩑᨠᩴ ᩑᨠᩈᨭ᩠ᨮᩥᩈᨲᩴ, ᨴ᩠ᩅᩣᩈᨭ᩠ᨮᩥᩈᨲᩴ ᨻ᩠ᨻᩣᨴᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿ ᩈᩉᩔᨾ᩠ᨸᩥ᪨

ᩈᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨿᩣᩈᩩ – ᩈᨲ᩠ᨲᨲᩥ ᩋᨵᩥᨠᩣ, ᩑᨠᩈᨲ᩠ᨲᨲᩥ ᩋᨵᩥᨠᩣ, ᩋᩈᩦᨲᩥ ᩋᨵᩥᨠᩣ, ᩑᨠᩣᩈᩦᨲᩥ ᩋᨵᩥᨠᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥᨠᩣ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨

ᨶᩅᩩᨲ᩠ᨿᩣᩈᩩ – ᨶᩅᩩᨲᩥ ᩋᨵᩥᨠᩣ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨲᩮ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨶᩅᩩᨲᩥᩈᨲᩴ᪨ ᩑᩅᩴ ᩑᨠᨶᩅᩩᨲᩥᩈᨲᩴ, ᨴ᩠ᩅᩮᨶᩅᩩᨲᩥᩈᨲᩴ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨ ᩑᩈ ᨶᨿᩮᩣ ᩈᩉᩔᩮᨷᩥ᪨

ᩋᨳ ᩅᩣ ᨴᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩣᨾ ᩑᨠᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨴᩈᩈᨬ᩠ᨬᩣ᪨

ᩅᩦᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩣᨾ ᩑᨠᩣᨴᩈᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩅᩦᩈᩈᨬ᩠ᨬᩣ᪨

ᨲᩥᩴᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩣᨾ ᩑᨠᨲᩥᩴᩈᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨴᩈᩈᨬ᩠ᨬᩣ᪨

ᩋᩣᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩣᨾ ᩑᨠᨧᨲ᩠ᨲᩣᩃᩦᩈᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨴᩈᩈᨬ᩠ᨬᩣ᪨

ᩑᩅᩴ ᨴᩈᨲ᩠ᨲ, ᩈᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨿ, ᨶᩅᩩᨲ᩠ᨿᩣᨷᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨

ᩑᨠᩣ ᩋᨵᩥᨠᩣ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨲᩮ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩑᨠᩈᨲᩴ, "ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩈᨲᩴ ᩃᨻ᩠ᨽᩣ, ᩋᨶᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᩣ ᨿᩈᩔᩥᨶᩮᩣ"ᨲᩥ [ᨴᩦ᪨ ᪑᪨᪑᪑᪨᪓᪔᪃] ᨷᩣᩊᩥᨿᩴ᪨ "ᨴ᩠ᩅᩮ ᩋᨵᩥᨠᩣ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨲᩮ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨴ᩠ᩅᩥᩈᨲᩴ" ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥᨠᩣ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩣ, ᩈᩩᨧᩥᨶ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᩴ᪨

ᨿᨳᩣ ᨷᨶ "ᩑᨠᩮᩣ ᨧ ᨴᩈ ᨧ ᩑᨠᩣᨴᩈ, ᩑᨠᩣᨵᩥᨠᩣ ᩅᩣ ᨴᩈ ᩑᨠᩣᨴᩈᩣ"ᨲᩥ ᩅᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᩣ, ᨲᨳᩣ ᩅᩦᩈᨾ᩠ᨷᩥ "ᨴᩈ ᨧ ᩅᩦᩈᨲᩥ ᨴᩈᩅᩦᩈᨲᩥ, ᨴᩈᩣᨵᩥᨠᩣ ᩅᩣ ᩅᩦᩈᨲᩥ ᨴᩈᩅᩦᩈᨲᩥ"ᨲ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨲᩴ ᩅᩥᨵᩣᨶᩴ ᩅᩥᨾᩤᩈᨶᩮᨶ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩴ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨷᨶ "ᨴ᩠ᩅᩮ ᩈᨲᩣᨶᩥ ᨴ᩠ᩅᩥᩈᨲᩴ, ᨲᩦᨱᩥ ᩈᨲᩣᨶᩥ ᨲᩥᩈᨲᩴ"ᨿᩥᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᨶᩥ ᨧ "ᨴ᩠ᩅᩮ ᩈᩉᩔᩣᨶᩥ ᨴ᩠ᩅᩥᩈᩉᩔᩴ, ᨲᩦᨱᩥ ᩈᩉᩔᩣᨶᩥ ᨲᩥᩈᩉᩔᩴ"ᨿᩥᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᨶᩥ ᨧ "ᨴ᩠ᩅᩮ ᩈᨲᩈᩉᩔᩣᨶᩥ ᨴ᩠ᩅᩥᩈᨲᩈᩉᩔᩴ, ᨲᩦᨱᩥ ᩈᨲᩈᩉᩔᩣᨶᩥ ᨲᩥᩈᨲᩈᩉᩔᩴ"ᨿᩥᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᨶᩥ ᨧ ᨴᩥᨣᩩᩈᨾᩣᩈᩮ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥ᪨

᪃᪐᪗᪨ ᩅᩣᩁᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩣᨿ ᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᩴ[ᨠ᪨ ᪔᪓᪔; ᩁᩪ᪨ ᪓᪐᪕; ᨶᩦ᪨ ᪐᪗᪐᪗; ᨧᩴ᪨ ᪓᪨᪓᪨᪃; ᨷᩣ᪨ ᪃᪨᪓᪨᪐᪙]᪨

ᩅᩣᩁᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩥᨶᩦᨿᩣ ᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩣᨿ ᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᩴᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨴ᩠ᩅᩮ ᩅᩣᩁᩣ ᨴ᩠ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᩴ᪨ ᩑᩅᩴ ᨲᩥᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᩴ, ᨧᨲᩩᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᩴ, ᨷᨬ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᩴ, ᨴᩈᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᩴ, ᩈᨲᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᩴ, ᩈᩉᩔᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᩴ᪨

᪒᪓᪓᪨ ᨣᨲᩥᨿᩣ[ᨾ᪨ ᪔᪓᪔; ᩅᩦ᪨ ᪓᪑᪘; ᨳᩦ᪨ ᪑᪖ᪿ᪖; ᩈᩦ᪨ ᪓᪨᪓᪨᪔; ᨷᩦ᪨ ᪓᪨᪓᪨᪖᪐]᪨

ᨧᩣᩁᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨠ᩠ᨡᨲᩣ ᨣᨲᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨣᨲᩥ ᨧᩣᩁᩣ ᨣᨲᩥᩃᨴ᩠ᨵᩴ᪨

᪒᪓᪓᪨ ᨻᩉᩩᨿ᩠ᨿᩣᩈᩣ ᨧ ᨸᨬ᩠ᨧᩣᩈᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ[ᨾ᪨ ᪔᪓᪔; ᩅᩦ᪨ ᪓᪑᪘; ᨳᩦ᪨ ᪑᪖ᪿ᪖; 'ᨸᨬ᩠ᨧᩣᩈᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ' (ᨻᩉᩪᩈᩩ)]᪨

ᨧᩣᩁᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨠ᩠ᨡᨲᩣ ᨻᩉᩩᩈᨦ᩠ᨡᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᩣᩈᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩈᨲᩥ ᩈᩣ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᨬ᩠ᨬᩣ᪨

ᨻᩉᩩᨧᩣᩁᩣ ᨻᩉᩩᩃᨴ᩠ᨵᩴ, ᨻᩉᩩᩈᨦ᩠ᨡᩮᨶ ᩋᨶᩮᨠᨧᩣᩁᩮ ᩏᨸᩃᨴ᩠ᨵᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨶᩮᨠᨧᩣᩁᩣ ᩋᨶᩮᨠᩃᨴ᩠ᨵᩴ᪨ ᨿᨳᩣ ᨻᩉᩩᨧᩣᩁᩣ ᨻᩉᩩᩈᩣ, ᩋᨶᩮᨠᨧᩣᩁᩣ ᩋᨶᩮᨠᩈᩣ᪨ ᨸᨬ᩠ᨧᩣᩈᨲ᩠ᨲᩥ ᨲᩣᨿ ᨧᩣᩁᩣᨶᩴ ᩋᨬ᩠ᨧᩣᩈᨲ᩠ᨲᨲᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ, ᨶᩥᨧ᩠ᨧᩈᩔ ᨻᩉᩩᩃᨴ᩠ᨵᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᨻᩉᩩᩈᩣ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᨧᩣᩁᩣᨶᩴ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᨠᩣᩁᩮᨧ ᩈᨲᩥ ᨲᩮ ᨸᨬ᩠ᨧᩈᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨿᩣᩈᩔ ᨻᩉᩩᨧᩣᩁᩮ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ᪨

᪒᪓᪔᪨ ᩈᨣᩥ ᨧᩣ[ᨾ᪨ ᪔᪓᪔; ᩅᩦ᪨ ᪓᪑᪘; ᨳᩦ᪨ ᪑᪖ᪿ᪖; ᩈᩦ᪨ ᪓᪨᪓᪨ᪿ; ᨷᩦ᪨ ᪓᪨᪓᪨᪑᪘]᪨

ᩑᨠᨧᩣᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩈᨣᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᨸᨧ᩠ᨧᨲᩮ ᨧᩣ᪨

ᩈᨣᩥ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᩑᨠᨧᩣᩁᩮ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩣᩁᩣᩈᩥ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ᪨

ᨲᨴ᩠ᨵᩥᨲᩁᩣᩈᩥ

ᨸᨠᩣᩁᩁᩣᩈᩥ

᪒᪓᪕᪨ ᩈᩣᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩣᩉᩥ[ᨾ᪨ ᪕᪘᪕; ᩅᩦ᪨ ᪓᪕᪐; ᨳᩦ᪨ ᪑᪖᪔; ᩈᩦ᪨ ᪓᪨᪕᪨᪕᪐; ᨷᩦ᪨ ᪓᪨᪕᪨᪓᪕]᪨

ᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩣᨧᩣᨴᩦᩉᩥ ᨸᨠᩣᩁᩮ ᩈᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨴ᩠ᩅᩥᩉᩥ ᨸᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᨴ᩠ᩅᩥᩈᩣ᪨ ᨿᨳᩣ ᨲᩥᩈᩣ, ᨧᨲᩩᩈᩣ, ᨸᨬ᩠ᨧᩈᩣ, ᨨᩈᩈᩣ, ᩈᨲᩈᩣ, ᩈᩉᩔᩈᩣ, ᨻᩉᩩᩈᩣ, ᩑᨠᩈᩣ, ᩋᨶᩮᨠᩈᩣ᪨

᪕᪑᪘᪨ ᩅᩮᨠᩣ ᨩ᩠ᨫᩴ[ᨠ᪨ ᪒᪙᪗; ᩁᩪ᪨ ᪓᪒᪐; ᨶᩦ᪨ ᪘᪒᪗; ᨧᩴ᪨ ᪓᪨᪒᪨᪒᪓; ᨸᩣ᪨ ᪕᪨᪒᪨᪓᪔]᪨

ᩑᨠᨾ᩠ᩉᩣ ᨸᨠᩣᩁᩮ ᨩ᩠ᨫᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ᪨

ᩑᨠᩮᨶ ᨸᨠᩣᩁᩮᨶ ᩑᨠᨩ᩠ᨫᩴ ᩑᨠᨵᩣ ᩅᩣ᪨

᪕᪑᪙᪨ ᨴ᩠ᩅᩥᨲᩦᩉᩮᨵᩣ[ᨠ᪨ ᪓᪐᪓; ᩁᩪ᪨ ᪓᪒᪐-᪒᪗᪐; ᨶᩦ᪨ ᪘᪕᪘; ᨧᩴ᪨ ᪓᪨᪒᪨᪒᪓; ᨸᩣ᪨ ᪕᪨᪒᪨᪓᪔]᪨

ᨴ᩠ᩅᩥᨲᩥᩈᨴ᩠ᨴᩮᩉᩥ ᨸᨠᩣᩁᩮ ᩑᨵᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ᪨

ᨴ᩠ᩅᩮᨵᩣ, ᨲᩮᨵᩣ, ᨴ᩠ᩅᩥᨵᩣ, ᨲᩥᨵᩣ ᩅᩣ᪨

᪕᪒᪐᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨴᩦᩉᩥ ᨸᨠᩣᩁᩮ ᨳᩣ[ᨠ᪨ ᪒᪙᪘; ᩁᩪ᪨ ᪓᪒᪑; ᨶᩦ᪨ ᪘᪓᪓; ᨧᩴ᪨ ᪓᪨᪒᪨᪒᪔; ᨸᩣ᪨ ᪕᪨᪒᪨᪔᪙]᪨

ᨻᩉᩩᨽᩮᨴᩮᩣ ᩅᩣ ᩈᩣᨾᨬ᩠ᨬᩔ ᨽᩮᨴᨠᩮᩣ ᩅᩥᩈᩮᩈᩮᩣ ᩅᩣ ᨸᨠᩣᩁᩮᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨴᩦᩉᩥ ᨸᨠᩣᩁᩮ ᨳᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᨸᨠᩣᩁᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᨳᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩉᩥ ᨸᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨳᩣ, ᨿᩣᨴᩥᩈᩮᨶ ᨸᨠᩣᩁᩮᨶ ᨿᨳᩣ, ᨿᩣᨴᩥᩈᩮᩉᩥ ᨸᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᨿᨳᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᨲᨳᩣ, ᩋᨬ᩠ᨬᨳᩣ, ᩏᨽᨿᨳᩣ, ᩍᨲᩁᨳᩣ᪨

᪕᪒᪑᪨ ᨠᨳᨾᩥᨲ᩠ᨳᩴ[ᨠ᪨ ᪒᪙᪙; ᩁᩪ᪨ ᪓᪒᪒; ᨶᩦ᪨ ᪘᪓᪕; ᨸᩣ᪨ ᪕᪨᪒᪨᪒᪓, ᪒᪕]᪨

ᩑᨲᩮ ᩈᨴ᩠ᨴᩣ ᨸᨠᩣᩁᩮ ᨶᩥᨸᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᩮᨶ ᨸᨠᩣᩁᩮᨶ ᨠᨳᩴ, ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨸᨠᩣᩁᩮᨶ ᩍᨲ᩠ᨳᩴ᪨ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨠᩥᩴ, ᩍᨾᩈᨴ᩠ᨴᩮᩉᩥ ᨳᩴ, ᨳᩴᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩥᩔ ᨠᨲ᩠ᨲᩴ, ᩍᨾᩔ ᩍᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨧ ᨠᩁᩦᨿᨲᩥ᪨

᪕᪒᪒᪨ ᨲᨲ᩠ᨲᨲᩥ ᨩᩣᨲᩥᨿᩮᩣ[ᨠ᪨ ᪒᪙᪘; ᩁᩪ᪨ ᪓᪒᪑; ᨶᩦ᪨ ᪘᪓᪓; ᨧᩴ᪨ ᪓᪨᪒᪨᪒᪔; ᨸᩣ᪨ ᪕᪨᪒᪨᪔᪙]᪨

ᩈᩮᩣ ᨸᨠᩣᩁᩮᩣ ᩋᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨲᨲ᩠ᨳᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨲᨲ᩠ᨳᨲᩥ, ᨸᨠᩣᩁᩅᨶ᩠ᨲᩮ ᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᩴᩈᩣᨾᨬ᩠ᨬᩣᨴᩥᨿᨶ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᨲᩥ ᨩᩣᨲᩥᨿᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ຍິເນເຕ ປຕຸຣູເປີ ປຫຼິເຕາ ປຕຸຊາຕິເຍາ· ຍິເນເຕ ຍຸຄຸຣູປໍ ຍຕ຺ວ ຍຸຄຸຊາຕິຍໍ·

໓໑໑·ເນາ ຊີຖ່າປຍກາເຣສຸ[ກ· ໑ຣລີ; ຣຸ· ໓໑໐; ສີ· ປ໊໑໙; ຍໍ· ໓·໓·໑ ...ເປ... ໓໊·໓·໓໑]·

ຊີຖ່ານໍ ປກາເຣ ຍ ເນາປຖ່ເຍາ ເຫາຕີ·

ຊີຖ່ານໍ –

ປຣີ ປຣີ ຍາເຍຕິ ປຣເນາ ຍາເຍຕິ· ຫຼຸ່ ຫຼຸ່ ກເຣາຕິ ຫຼຸເນາ ກເຣາຕິ, ຄິລ໌ ຄິລ໌ ຍິກຂຸຕິ ຄິລເນາ ຍິກຂຸຕິ ຊ້ຖ່າຊີ· ຈຸຕ຺ວ ຍ 'ປຣີ ປຣີ' ຊ້ຖ່າຊີສຸ ກິຍາຍິເນນເຕ ທຸຕິຍາ·

ປກາເຣ –

ຄາຫຸຫິ ປກາເຣຫິ ປຸຈຸເນາ, ນເຊຼຫິ ປກາເຣຫິ ນຊຼເນາ ຊ້ຖ່າຊີ·

"ເຍາຄິເນາ ຣູປິຍເນາ, ຘາຕເນາ, ເຫຕຸເນາ, ອຕ຺ວເນາ, ຣຍູເນາ, ສຸຕ຺ວເນາ, ອຕຸຍຸຊາຕເນາ" ຊ້ຖ່າຊີສຸ ປຕ ຍທາຕຸຕ຺ວຕາ ຕຕິເຍກຍຍຕສຸ ເນາຕ຺ວ· ຕຍາ ຊີຌເນາ, ຊູຣເນາ ຊ້ຖ່າຊີ·

ຊ້ຕິ ປກາເຣຣາສີ·

ກຸລຣາສີ

໓໑໓·ປິຕິເຕາ ກາຕຣີ ເຣຍຸໜ[ກ· ໑໓໑; ຣຸ· ໑ລີ໙; ສີ· ລີ໙໓໊]·

ປິຕຸສຊຸຍຸຍາຕສຸ ກາຕາຕິ ອເຕ຺ວ ເຣຍຸໜ ເຫາຕີ·

ປິຕຸ ກາຕາ ເປເຕຕ຺ວເຍຸາ [ອ· ສີ· ໙·໓໓]· 'ຣາຕຸຄເຕຕ຺ວສຣາຊີສຸາ'ຕິ ຣູສຸ ເລີເປີ, ຕສຸ ຊິຕ຺ວ·

᪃᪁᪃᪨ ᨾᩣᨲᩥᨲᩮᩣ ᨧ ᨽᨣᩥᨶᩥᨿᩴ ᨨᩮᩣ[ᨠ᪨ ᪁᪃᪁; ᩁᩪ᪨ ᪁᪅᪄; ᨶᩦ᪨ ᪅᪄᪃]᪨

ᨾᩣᨲᩥᨲᩮᩣ ᨸᩥᨲᩥᨲᩮᩣ ᨧ ᨽᨣᩥᨶᩥᨿᩴ ᨨᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨾᩣᨲᩩ ᨽᨣᩥᨶᩦ ᨾᩣᨲᩩᨧ᩠ᨨᩣ [ᨩᩣ᪨ ᪁᪁], ᨸᩥᨲᩩ ᨽᨣᩥᨶᩦ ᨸᩥᨲᩩᨧ᩠ᨨᩣ [ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪁᪨᪁᪂᪁]᪨

᪃᪁᪄᪨ ᨾᩣᨲᩣᨸᩥᨲᩪᩈ᩠ᩅᩣᨾᩉᩮᩣ[ᨠ᪨ ᪁᪃᪁; ᩁᩪ᪨ ᪁᪅᪄; ᨶᩦ᪨ ᪅᪄᪃; ᨧᩴ᪨ ᪁᪨᪈᪨᪄᪀; ᨸᩣ᪨ ᪂᪨᪁᪨᪁᪄]᪨

ᨾᩣᨲᩣᨸᩥᨲᩪᩉᩥ ᨲᩮᩈᩴ ᨾᩣᨲᩣᨸᩥᨲᩪᩈᩩ ᩋᩣᨾᩉᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨾᩣᨲᩩ ᨾᩣᨲᩣ ᨾᩣᨲᩣᨾᩉᩦ, ᨾᩣᨲᩩ ᨸᩥᨲᩣ ᨾᩣᨲᩣᨾᩉᩮᩣ [ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪁᪨᪂᪈᪈], ᨸᩥᨲᩩ ᨾᩣᨲᩣ ᨸᩥᨲᩣᨾᩉᩦ, ᨸᩥᨲᩩ ᨸᩥᨲᩣ ᨸᩥᨲᩣᨾᩉᩮᩣ᪨

ᩍᨲᩥ ᨠᩩᩃᨴᩣᩈᩥ᪨

ᩉᩥᨲ, ᩈᩣᨣ᩠ᨿ, ᩋᨴᩉᨴᩣᩈᩥ

᪃᪁᪅᪨ ᩉᩥᨲᩮᩁᩮᨿ᩠ᨿᨱ[ᨠ᪨ ᪁᪃᪁; ᩁᩪ᪨ ᪁᪅᪄; ᨶᩦ᪨ ᪅᪄᪃]᪨

ᨾᩣᨲᩣᨸᩥᨲᩪᩉᩥ ᨲᩮᩈᩴ ᩉᩥᨲᩮ ᩁᩮᨿ᩠ᨿᨱ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨾᩣᨲᩩ ᩉᩥᨲᩮᩣ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ, ᨸᩥᨲᩩ ᩉᩥᨲᩮᩣ ᨸᩮᨲ᩠ᨲᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ᪨ ᨾᩣᨲᩣᨸᩥᨲᩪᩈᩩ ᩈᩩᨸ᩠ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ᪨

᪃᪁᪆᪨ ᩍᨿᩮᩣ ᩉᩥᨲᩮ[ᨠ᪨ ᪁᪃᪄; ᩁᩪ᪨ ᪁᪆᪈; ᨶᩦ᪨ ᪅᪅᪁]᪨

ᨲᩔ ᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᩍᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩏᨸᨵᩣᨶᩣᨶᩴ ᩉᩥᨲᩴ ᩏᨸᨵᩣᨶᩥᨿᩴ᪨ ᨴᨧᩴ ᨩᩃᨳᩥᨿᩴ, ᨿᩮᩣᨣᨲᩥᨿᩴ, ᨣᨶ᩠ᨵᩥᨿᩴ, ᨶᩦᨧᩁᩃᩥᨿᩴ, ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳᩮᩈᩩᨸᩥ ᩍᨿᩮᩣ, ᩈᨾᩣᨲᩮᩣᨦᩁ ᩈᨾᩥᨲᩮᩣ ᩈᩮᩣᨦᩁᩥᨿᩮᩣ᪨

៥២៩។ ចក្ខាទិតោ ស្សោ[ក។ ៣៥៣; រូ។ ៣៦៨; នី។ ៦៧៦]។

តស្ស ហិតន្តិ អត្ថេ ចក្ខាទីហិ ស្សោ ហោតិ។

ចក្ខុស្ស ហិតំ ចក្ខុស្សំ [អ។ និ។ ៥។២០៨], ធុកន្ទុបំ ចក្ខុកេសដ្ឋញ្ញា។ អាយុនោ ហិតំ អាយុស្សំ [អ។ និ។ ៥។១២១], អាយុវឌ្ឍនន្តិ។

៥៣០។ ណ្យោ តត្ថ សាធុ[ក។ ៣៥៣; រូ។ ៣៦៨; នី។ ៦៧៦; ចំ។ ៣។៤។១០០, ១០៣; បា។ ៤។៤។៩៨, ១០៣, ១០៥]។

តស្មិំ សាធូតិ អត្ថេ ណ្យោ ហោតិ។

សភាយំ សាធុ សព្ភោ, ‘សាធូ’តិ កុសលេ យោគ្យោ ហិតោ វា។ យិត្តាតំ ហិតំ បេត្តា។ យុត្តវិការា អញ្ញត្របិ ណ្យោ, រថំ វហតីតិ រច្ឆា, រថវីថិ។

៥៣១។ កម្មានិយញ្ញា[ក។ ៣៥៣; រូ។ ៣៦៨; នី។ ៦៧៦]។

តស្មិំ សាធូតិ អត្ថេ កម្មស្មា និយ, ញ្ញា ហោន្តិ។

កម្មេ សាធុ កម្មនិយំ, កម្មញ្ញំ។

៥៣២។ កថាទិតិកោ[ក។ ៣៥៣; រូ។ ៣៦៨; នី។ ៦៧៦; ចំ។ ៣។៤។១០៤; បា។ ៤។៤។១០២]។

តត្ថ សាធូតិ អត្ថេ កថាទីហិ ឥកោ ហោតិ។

កថាយំ សាធុ កថិកោ, ធម្មកថាយំ សាធុ ធម្មកថិកោ, សង្គាមេ សាធុ សង្គាមិកោ, កាយវាសេ សាធុ កាយវាសិកោ, ឧបវាសេ សាធុ ឧបវាសិកោ។

៥៣៣។ បថាទីហិ ណេយ្យោ[ក។ ៣៥៣; រូ។ ៣៦៧; នី។ ៦៧៥; ចំ។ ៣។៤។១០៥; បា។ ៤។៤។១០៤]។

តត្ថ សាធូតិ អត្ថេ បថាទីហិ ណេយ្យោ ហោតិ។

ᨷᨳᩮ ᩈᩣᨵᩩ ᨷᩣᨳᩮᨿ᩠ᨿᩴ, ᩈᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨵᨶᩴ, ᨲᩔ ᨷᨲᩥ ᩈᨷᨲᩥ, ᩈᨷᨲᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᩈᩣᨵᩩ ᩈᩣᨷᨲᩮᨿ᩠ᨿᩴ᪨

᪕᪓᪔᪨ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩣᨿᩣᩁᩉᩮ[ᨠ᪨ ᪓᪕᪓; ᩁᩪ᪨ ᪓᪗᪖; ᨶᩦ᪨ ᪗᪖᪕; ᨧᩴ᪨ ᪔᪨᪑᪨᪘᪐; ᨷᩤ᪨ ᪕᪨᪑᪨᪖᪙]᪨

ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩣᨿᩣᩁᩉᨲ᩠ᨳᩮ ᩑᨿ᩠ᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩴ ᩋᩁᩉᨲᩦᨲᩥ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ᪨

᪕᪓᪕᪨ ᩋᩣᨿᩮᩣ ᨲᩩᨾᨶ᩠ᨲᩣ[ᨠ᪨ ᪓᪕᪓; ᩁᩪ᪨ ᪓᪗᪖; ᨶᩦ᪨ ᪗᪖᪕; 'ᩁᩣᨿᩮᩣ ᨲᩩᨾᨶ᩠ᨲᩣ' (ᨻᩉᩪᩈᩩ)]᪨

ᨲᩩᨾᨶ᩠ᨲᩣᩁᩉᨲ᩠ᨳᩮ ᩋᩣᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨥᩣᨲᩮᨲᩩᩴ ᩋᩁᩉᨲᩦᨲᩥ ᨥᩣᨲᩮᨲᩣᨿᩮᩣ, ᨩᩣᨷᩮᨲᩩᩴ ᩋᩁᩉᨲᩦᨲᩥ ᨩᩣᨷᩮᨲᩣᨿᩮᩣ, 'ᨩᩣᨷᩮᨲᩩ'ᨶ᩠ᨲᩥ ᩉᩣᨷᩮᨲᩩᩴ, ᨷᨻ᩠ᨻᩣᨩᩮᨲᩩᩴ ᩋᩁᩉᨲᩦᨲᩥ ᨷᨻ᩠ᨻᩣᨩᩮᨲᩣᨿᩮᩣ, ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨲᩣ ᩋᩣᨿᨾ᩠ᩉᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᨶᩩᩔ ᩃᩮᩣᨷᩮᩣ᪨

ᨬᩣᨲᩥ ᩉᩥᨲ, ᩈᩣᨵᩩ, ᩋᩁᩉᩁᩣᩈᩥ᪨

ᩅᩥᨠᨲᩥᩁᩣᩈᩥ

᪕᪓᪖᪨ ᨲᩔ ᩅᩥᨠᩣᩁᩣᩅᨿᩅᩮᩈᩩ ᨱ ᨱᩥᨠ ᨱᩮᨿ᩠ᨿᨾᨿᩣ[ᨠ᪨ ᪓᪕᪓, ᪓᪕᪘, ᪓᪗᪓; ᩁᩪ᪨ ᪓᪗᪖, ᪓᪗᪔, ᪓᪘᪕; ᨶᩦ᪨ ᪗᪖᪕, ᪗᪖᪔, ᪗᪘᪘; ᨧᩴ᪨ ᪓᪨᪓᪨᪑᪐᪓; ᨷᩤ᪨ ᪔᪨᪓᪨᪑᪓᪔]᪨

ᨲᩔ ᩅᩥᨠᩣᩁᩮᩣ, ᨲᩔ ᩋᩅᨿᩅᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩈᩩ ᨱᩣᨴᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨷᨠᨲᩥᨿᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥ ᩋᩅᨲ᩠ᨳᨶ᩠ᨲᩁᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨠᩣᩁᩮᩣ᪨

ᩏᨴᩩᨾ᩠ᨻᩁᩔ ᩅᩥᨠᨲᩥ ᩋᩮᩣᨴᩩᨾ᩠ᨻᩁᩴ, ᨽᩈ᩠ᨾᩣ, ᩏᨴᩩᨾ᩠ᨻᩁᩔ ᩋᩅᨿᩅᩮᩣ ᩋᩮᩣᨴᩩᨾ᩠ᨻᩁᩴ, ᨷᨱ᩠ᨱᩴ᪨ ᨠᨷᩮᩣᨲᩔ ᩋᩅᨿᩅᩮᩣ ᨠᩣᨷᩮᩣᨲᩴ, ᨾᩴᩈᩃᩮᩣᩉᩥᨲᨷᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ᪨

ᨱᩥᨠᨾ᩠ᩉᩥ ᨠᨷ᩠ᨷᩣᩈᩔ ᩅᩥᨠᨲᩥ ᨠᩣᨷ᩠ᨷᩣᩈᩥᨠᩴ, ᩅᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᨲ᩠ᨳᩣ᪨

លោឃ្យមិក្ខុហិស្ស អចយចោ ឧលោឃ្យ, យំនំ៉ កោយសកិមឺត៌ ឥកតិ កោសេឃ្យ, ស្វត្តិ ចត្តញ្ញា៉

យឃមិក្សតិលាត៌ ឥកតិ តិលាយឃំ៉ ឧចំ ឝារុយឃំ, ភញ្ញអយឃំ, យត្តិកាយឃំ, ក្សត្តិ ឥកតិ កោយឃំ, កនឹងំ៉

៥១៤៍៉ឌត្យេតា យឃលា ចា[ក៉ ១៤១; ន្វ៉ ១ប៉ែ; តឹ៉ ៤៍ដប៉; ធំ៉ ១៉១៉១០ប៉; បា៉ ៣៉១៉១១ប៉; ឌត្យេតា សលា ចា (ឝាហ្វស៊ុ)]៉

តស្ស ឥការាចយេចស៊ុ ឌត្យេតា យឃលា ហោតិ ចា៉

ឌត្យេភា ឥកាទោ ឌត្យយឃំ៉

ឌ្គតិ ឥកតិរាងិ៉

ឥសេសទាងិ

៥១ប៉៉តទតមិស្សិកិឃិដ្ឋាតិសយេ[ក៉ ១៩១; ន្វ៉ ១ដ០; តឹ៉ ៤ប៉៩; ធំ៉ ៣៉១៉៣ៃ; បា៉ ៥៉១៉៥ៃ, ៥៤៍]៉

អតិសយេត្ត ឧចេត បច្ចយា កចត្តិ៉

បិបិត៌ អតិសយេន បិចេបិតិ បិបតទោ, បិបតយោ, បិបិស្សិកោ, បិបិឃោ, បិបិដ្ឋោ, ឌ្គត្តិឃំ បិបតទា, អតិសយតោបិ អតិសយបច្ចយោ ហោតិ, អតិសយេន បិបិដ្ឋោ បិបិដ្ឋតទោ៉

៥១ដ៍៉ចន្ទាឌឹហិ តត្ថេត្ត តទោ[ក៉ ១៩១; ន្វ៉ ១ដ០; តឹ៉ ៤ប៉៩; ធំ៉ ៣៉១៉៤៍៣; បា៉ ៥៉១៉ដ១]៉

ចន្ទាឌឹហិ សព្វតត្ថភោច តទោ ហោតិ៉

អតិតទ្យោលា ចន្ទោ ចន្ទតទោ, ឌ្គត្តិឃំ ចន្ទតឹ៉ យោគ្គតស្ស តត្ថេត្ត យោគ្គតបត្តាត៌ ស៊ុស៊ុត្តស្ស តត្ថេត្ត អតិតទ្យោលា ក្ខសកោ ក្ខក្លតទោ, អស្សកាចស្ស តត្ថេត្ត តទ្យលអស្សោ អស្សតទោ, ឌ្គត្តិឃំ អស្សតឹ៉ សាយត្តិឃស្ស តត្ថេត្ត តទ្រិលាយសកោ ក្ខសកតទោ៉

៥៣០៉កិយ្យាតិដ្ឋទលោ តទតយា[ក៉ ១៩១; ន្វ៉ ១ដ០; តឹ៉ ៤ប៉៩; ធំ៉ ៣៉១៉៤៍៤៍; បា៉ ៥៉១៉ដ១, ដ១; ‘...ទតទ ទតយា’ (ឝាហ្វស៊ុ)]៉

កិំសទ្ទា និទ្ធារណេ គម្យមានេ តរ, តមា ហោន្តិ។

កតរោ ភវតំ ទេវទត្តោ, កតរោ ភវតំ យញ្ញទត្តោ, កតមោ ភវតំ ទេវទត្តោ, កតមោ ភវតំ យញ្ញទត្តោ, ‘កិស្ស កោ’តិ សុត្តេន តរ, តមេសុ កិស្ស កត្តំ។

ឥតិ វិសេសរាសិ។

សមូហរាសិ

៥៤១។ សមូហេកណណណិកា[ក។ ៣៥៤; រូ។ ៣៧៦; នី។ ៧៧១; ចំ។ ៣។១។៤៣-៤៧; បា។ ៤។២។៣៧-៤២]។

តស្ស សមូហោតិ អត្ថេ កណ, ណ, ណិកា ហោន្តិ។

គោត្តបច្ចយន្តេហិ តាវ – រាជញ្ញានំ សមូហោ រាជញ្ញកំ, មានុស្សកំ។

ឧក្ខាទីហិ-ឧក្ខានំ ឧសភានំ សមូហោ ឱក្ខកំ, ឱដ្ឋានំ សមូហោ ឱដ្ឋកំ, ឧរព្ភានំ សមូហោ ឱរព្ភកំ។ ឯវំ រាជកំ, រាជបុត្តកំ, ហត្ថិកំ, ធេនុកំ, សសំ អទេន្តិ ភក្ខន្តីតិ សសាទកា, តេសំ សមូហោ សសាទកំ។ ឧក្ខណិកំ។

ណម្ហិ-អមិត្តានំ សមូហោ អមិត្តំ។

ណិកម្ហិ-អបូបានំ សមូហោ អាបូបិកំ, សកុណានំ សមូហោ សាកុណិកោ [សំកុលានំ សមូហោ សំកុលិកំ?]។

៥៤២។ ជនាទីហិ តា[ក។ ៣៥៥; រូ។ ៣៨០; នី។ ៧៧១; ចំ។ ៣។១។៩៦; បា។ ៤។២។៤៣]។

តស្ស សមូហោតិ អត្ថេ តា ហោតិ។

ជនតា, រាជតា, ពន្ធុតា, គាមតា, សហាយតា, នគរវាសីនំ សមូហោ នាគរតា ឥច្ចាទិ។

៩៨៧· អយ្យកដ្ឋិតីហិនេស[ម· ៧៩៨; ន្ទ· ៧៦៤; វី· ៦៦៥; ថំ· ៨·២·៨៦, ៨៤; បា· ៩·២·៨៧, ៨៨]·

ឯក, ទ្វិ, តីហិ តស្ស អំសេត្ត អនេយា ហោតិ·

ឯកោ អំសា ភាគា អស្សាតិ ឯកំសំ, ទ្វេ អំសា អស្សាតិ ទ្វំសំ, តយោ អំសា អស្សាតិ តំសំ, ចតុត្ថំសំ, បញ្ចត្តំសំ, ទ្វេ ចា តយោ ចា អំសា អស្សាតិ ទ្វត្តំសំ·

ញាតិ សព្វហទាសិ·

ជត្ត, ភិដ្ឋត្តទាសិ

៩៨៨· តេនជេត្ត លិយា[ម· ៧៨៤, ៧៩២; ន្ទ· ៧៤៧, ៧៤៥; វី· ៦៦៤, ៦៦៧]·

តេន ជេត្តាតិ អនេត្ត ល, ញាយា ហោន្តិ· យហាចុត្តិកា ជិន្នសង្ឃស្ស ជត្តត្តំ·

ជេចេន ជេត្តាតិ ជេចេលី [ឌា· ១·ប៉·២៩]· ‘ជេចិលី’តិបិ [ជេចីលី?] បិញ្ញត្ត· ជេចិយា, ជេចជេត្តា ចា·

១ចំ ប្រាហ្វេលី, ប្រាហិយា, ប្រាហ្វជេត្តា, សិចេន តិស្សកុជេចទាជេដ ជេត្តា សីចលី, សីចិយា, ញាត្តិំ សីចលិ, សីចិមិ, សិស្ស ជីឈា·

៩៨៩· តេន ភិដ្ឋត្ត[ម· ៧៩៧; ន្ទ· ៧៦៤; វី· ៦២៦; ‘តេន ភិដ្ឋត្ត ញាយា’?]·

តេន ភិដ្ឋត្ត ញាយា ហោតិ·

បិលោតន ភិដ្ឋត្តំ បិកិយំ, ថេលាត ភិដ្ឋត្តំ ថេលិយំ, ចេឌេតត ភិដ្ឋត្តំ ចេឌិយំ· ១ចំ ចេឌិយំ, កោបព្វេតត ភិដ្ឋត្តំ កោបព្វិយំ [បារា· អដ្ឋ· ២· ៨៧១], បុប្បុគាយំ, ករលោត ភិដ្ឋត្តំ កិត្តិយំ, កុត្តិយំ ចា, យហាចុត្តិកា ករលស្ស កិត្តំ កុត្តញ្ញា· សុត្តចិកជេត្តត សំហារិយំ, អាហារិយំ ញាត្វាឌីតិ សិដ្ឋន្តិ·

ញាតិ ជត្ត, ភិដ្ឋត្តទាសិ·

ᩃ, ᩍᨲ, ᨠᩁᩣᩈᩥ

᪃᪂᪙. ᨲᨶ᩠ᨶᩥᩔᩥᨲᩮ ᩃᩮᩣ[ᨠ᪨ ᪓᪗᪘; ᩁᩪ᪨ ᪓᪘᪓; ᨶᩦ᪨ ᪗᪗᪘; ‘ᩃᩮᩣ’ (ᨻᩉᩪᩈᩩ)]᪨

ᨲᨶ᩠ᨶᩥᩔᩥᨲᨲ᩠ᨳᩮ ᩃᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩅᩮᨴᩴ ᨬᩣᨱᩴ ᨶᩥᩔᩥᨲᩴ ᩅᩮᨴᩃ᩠ᩃᩴ, ᩃᩔ ᨴ᩠ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᨴᩩᨭ᩠ᨮᩩ ᨶᩥᩔᩥᨲᩴ ᨴᩩᨭ᩠ᨮᩩᩃ᩠ᩃᩴ᪨ “ᨿᨩᨶᩦᨿᩴ, ᨻᨶ᩠ᨵᨶᩦᨿᩴ, ᨿᩩᨩ᩠ᨫᨶᩦᨿᩴ, ᩁᨩᨶᩦᨿᩴ, ᨠᨿᨶᩦᨿᩴ, ᨴᩔᨶᩦᨿᩴ” ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨴᩦᨶᩥ ᨠᩁᨱᩮ ᩅᩤ ᩋᨵᩥᨠᩁᨱᩮ ᩅᩤ ᩋᨶᩦᨿᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᩈᩥᨴ᩠ᨵᩣᨶᩥ᪨

‘ᨴᨿᩣᩃᩩᨲ᩠ᨲ’ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨴᨿᩣ ᩅᩥᨿ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩋᩣᨴᩁᨲᩦᨲᩥ ᨴᨿᩣᩃᩩᨲᩴ, ᨠᨠᩣᩁᩮ, ᨴᨿᩣᩃᩩᨲᩴ ᩑᩅ ᨴᨿᩣᩃᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᩈᨠᨲ᩠ᨳᩮ ᨲ᩠ᨲ᪨ ᩑᩅᩴ ᨸᩥᨿᩣᩃᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨠᩣᨿᨴᩣᩊ᩠ᩉᨲᩣ [ᨶᩥ᪨ ᨠᩥ᪨ ᪁᪨᪂᪄] ᩋᩣᨿᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᩈᩥᨴ᩠ᨵᩴ᪨

᪃᪂᪐. ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᩣ ᨲᩣᩁᨠᩣᨴᩦᩉᩥᨲᩮᩣ[ᨠ᪨ ᪃᪃᪃; ᩁᩪ᪨ ᪔᪑᪑; ᨶᩦ᪨ ᪑᪐᪃᪑; ᨧᩴ᪨ ᪃᪨᪑᪨᪑᪐ ...ᨸᩮ... ᪃᪨᪑᪨᪑᪔; ‘ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᩴ...’ (ᨻᩉᩪᩈᩩ)]᪨

ᨲᩣᩁᨠᩣᨴᩦᩉᩥ ᨲᩮ ᩋᩔ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᩍᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨲᩣᩁᨠᩣ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᩣ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨲᩣᩁᨠᩥᨲᩴ, ᨣᨣᨶᩴ᪨ ᨸᩩᨸ᩠ᨹᩣᨶᩥ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᩣᨶᩥ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨸᩩᨸ᩠ᨹᩥᨲᩮᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᨹᩃᩥᨲᩮᩣ, ᩁᩩᨠ᩠ᨡᩮᩣ᪨ ᨸᩃ᩠ᩃᩅᩣᨶᩥ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᩣᨶᩥ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨸᩃ᩠ᩃᩅᩥᨲᩣ, ᩃᨲᩣ᪨ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᩴ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩥᨲᩮᩣ, ᩈᩩᨡᩴ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᩴ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᩈᩩᨡᩥᨲᩮᩣ᪨

ᨷᨱ᩠ᨯᩣ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᨬᩣ, ᨷᨱ᩠ᨯᩣ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᩣ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨷᨱ᩠ᨯᩥᨲᩮᩣ, ᨣᩮᨱ᩠ᨯᩣ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᩮᩣ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨣᨱ᩠ᨯᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ ᨲᩔ ᨡᩮᨲ᩠ᨲ ᨿᩅᩴ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᩴ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨿᩅᩥᨲᩴ᪨ ᨲᨳᩣ ᨸᩥᨸᩤᩈᩤ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᩣ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨸᩥᨸᩤᩈᩥᨲᩮᩣ, ᨩᩥᨥᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᩣ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨩᩥᨥᨧ᩠ᨨᩥᨲᩮᩣ, ᨻᩩᨽᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᩣ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨻᩩᨽᩩᨠ᩠ᨡᩥᨲᩮᩣ, ᨿᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᩣ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨿᩩᨴ᩠ᨵᩥᨲᩮᩣ, ᩅᩥᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᩣ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᩅᩥᩈᨬ᩠ᨬᩥᨲᩮᩣ, ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩣ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᩣ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩥᨲᩮᩣ᪨

ᩑᩅᩴ ᨠᨱ᩠ᨭ-ᨹᩃᨠᩮ ᨠᨱ᩠ᨭᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨴᨱ᩠ᨭ-ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩮᩅ ᨴᨱ᩠ᨭᩥᨲᩮᩣ᪨ ᩋᨦ᩠ᨠᩩᩁᩴ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᩴ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᩋᨦ᩠ᨠᩩᩁᩥᨲᩮᩣ, ᨧᨧ᩠ᨧᩴ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᩴ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨧᨧ᩠ᨧᩥᨲᩮᩣ᪨

᪃᪂᪑. ᨾᩣᨶᩮ ᨾᨲ᩠ᨲᨷ᩠ᨷᨭᩥᨠᩣᨠᩁᩔ ᨴ᩠ᩅᨿᩈᨾᩣᨱᩣᩈᩩ ᨠᩮᩣ[ᨠ᪨ ᪑᪗᪖; ᩁᩪ᪨ ᪃᪑᪑; ᨶᩦ᪨ ᪒᪑᪃; ᨧᩴ᪨ ᪃᪨᪑᪨᪔᪑, ᪔᪑, ᪔᪃; ᨸᩣ᪨ ᪃᪨᪑᪨᪐᪑-᪐᪗, ᪗᪔, ᪗᪐]᪨

ᨾᩣᨶᩣᨴᩦᩈᩩ ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩥᨿᩮᩈᩩ ᨠᩣᨿ᩠ᨾᩣ ᨠᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

តិត្ថាយំ – កុដ្ឋិតោ សយទេលា សយលទេកា៑ ឲចំ យុឍ្ឍទេកា, អយ្យទេកា, ក្ខ្ឌុយាតកំ, ចិតីលកំ, ចិបុឆ្គកំ, អដ្ឋិកំ ឆ្គត្ថាធិ៑

អញ្ញាទេត – អញ្ញាទេតា អទេយ្យា អយ្យទេកា, កយ្យ អយំ អទេយ្យាតិ ទា អយ្យទេកា ឆ្គត្ថាធិ៑

អប្យទេត្ត – អប្យកំ ទេតលំ ទេតលកំ៑ ឲចំ ឈតកំ, កុដ្ឋកំ ឆត្ត ឆត្តកំ, ទឆកំ, កាយកំ ឆ្គត្ថាធិ៑

បដិកាកទេត្ត – ហត្ថិទ្វបកំ ហត្ថិកំ៑ ឲចំ អយ្យកំ, ពាលីពដ្ឋទេកា ឆ្គត្ថាធិ៑

ទទេយ្យ-ទទេយ្យា យត្តទេយ្យា យត្តយ្យទេកា៑ ឲចំ ទ្វក្ខទេកា, បិលក្ខទេកា ឆ្គត្ថាធិ៑

ឥឃាយំ-អត្តកយ្យិទេតា បុទេត្តា បុត្តទេកា៑ ឲចំ ចត្ថទេកា, ឆ្គត្តិកា, អយ្គកា, កុយាទិកា ឆ្គត្ថាធិ៑

សញ្ញាយំ-តាយយទេត្តត ទេយាទទា ចិឃ ទេយាទទេកា ឆ្គត្ថាធិ៑

ឆ្គតិ ល, ឆ្គត, ក ទាសិ៑

អក្ខតតត្តាធរាសិ

៥៤៥៑អក្ខតតត្តាទេធ កទាសក្ខទេឃាទេក ចិកាទាធី[ក៑ ១៥០១; ទ្វ៑ ៥១១; តី៑ ប័១៥; ធ៑ ៥៑៥៑១៥; បរិ៑ ៥៑៥៑៥០]៑

បុទេឆ្គ តយ្យ អក្ខតយ្យ ធត្ត្វទេតា កងាធិ តឆា កធតំ អក្ខតតត្តាទេធា, តស្មិំ អក្ខតតត្តាទេធ ទេបាតតិទេឃ សតិ កទា'ស, ក្ខងាត្តតំ ទេឃាទេក ចិកាទធាធិយ្យាតាយឃ្ញា ធាត្តពាទេគ្គា ជ្រាបឆ្ងទេឃា ទេហាតិ៑

អឆធលំ ឆធលំ កទេទាតិ ឆធលីកទេទាតិ, អឆធទេលា ឆធទេលា សិឃា ឆធលីសិឃា, អឆធទេលា ឆធទេលា កធតិ ឆធលីកធតិ៑ ឲចំ ឆធលីកាទេទា, ឆធលីក្ខទេតា៑

អក្ខតតត្តាទេធតិ កិំ? ឈទេធំ កទេទាតិ, ឈទេធា អត្តិ, ឈទេធា កធតិ៑

ករាសក្ខេយាទេកាតិ កិំ? អឆចេលិ ឆចេលិ ខាយតេ។

ឱកាទាតិ កិំ? បកតិយា យា ហោតុ, ឃុចណ្ណិ ក្យណ្ឌលំ កទេទាតិ, ឃុចណ្ណស្ស ក្យណ្ឌលកទណំ តាយ លេកេ បកតិទ្វបត្តិ ទុត្តំ ហោតិ។ ឲចំ ឃុចណ្ណិ ក្យណ្ឌលំ ឃិយា, ឃុចណ្ណិ ក្យណ្ឌលំ កចតីតិ។

ឥតិ អក្ខតតគ្គាចទាសិ។

ឯកត្តទាសិ

៥៥០។ ឯកតេត្ត[ក។ ០សិប, ១៤០, ១សិ១; ន្ទ។ ១១៣, ១បសិ, ១ប៥, ១សិប; គឺ។ ១៤៣, សិប០, សិ៥ប, សិ៤សិ]។

ឯកតេត្តបិ បច្ចយា ឌិស្សន្តិ។ ‘ឯកតេត្តា’តិ ឯកបទតេត្តា, បកតិលិង្គបទតេត្តាតិ ទុត្តំ ហោតិ។

ហិតេភា ឲច ហិតកេកា, តេបិតេតា ឲច តេបិតតេកា, តេតេចា ឲច តេចតា, យឆាក្ខតេយច យឆាក្ខច្ចំ, កទុណា ឲច កាទុញ្ញំ, បត្តកាលេយច បត្តកល្លំ, អាកាសាគត្តេយច អាកាសាគច្ចំ, បិក្យញ្ញេយច បិក្យញ្ញតា, កយូញ្ញេយច កយូញ្ញតា, ភាតំ ឲច ភាគយំ, ឃឹលំ ឲច ឃឹលយំ។ ឲចំ កាចតាយំ ឥច្ចាឌិ។

យឆា ច អយច្ចបុត្តា ឲច ‘អយច្ចបុត្តិយា’តិ ទុច្ចត្តិ, ឲចំ “ឯក្យបុតេត្តា ឲច ឯក្យបុត្តិយោ, អឯយណោ ហោតិ អឯក្យបុត្តិយោ [បិទ។ ៥៥], ឲចំ គាដបុត្តិយោ, ភាឯបុត្តិយោ”តិបិ ឃុជ្ជតិ។

‘កយឥស្សិចា, អត្តឥស្សិយា’តិ ចត្ថុ, យត្ថបច្ចយាឯកតេត្តបិ ឃុជ្ជត្តិ។ ‘ព្រហ្មចណ្ណិ, តេចចណ្ណិ’តិ ឲត្ត ព្រហ្មតេភា ចណ្ណោ ព្រហ្មចណ្ណោ, ព្រហ្មចណ្ណោ ឱយ ចណ្ណោ អស្ស អត្ថីតិ អតេត្ត ឯតិ ព្រាបច្ចយោ បច្ចយតេត្តា ឲច ហោតិ, ត ឯកតេត្តា។ ព្រហ្មចណ្ណោ ឱយ ចណ្ណោ យស្ស ឯសាយំ ព្រហ្មចណ្ណីតិ អតេត្ត ឯតិ ឯកតេត្តាឯយច។ អបិ ច ឲកាស្មឹ អញ្ញាបទតេត្ត ឯច្ច ឯយាឯ, តទ្ធិតា ចត្តត្តីតិបិ ឃុជ្ជតិ, តឆា ‘បក្យោស្ស កាទេចា បិក្យញ្ញតា’តិអាឌីសុ ឯច្ច តទ្ធិតបច្ចយា កាចតេត្តតិ។

ឥតិ ឯកត្តទាសិ។

គិទ្ធីដបច្ចយទាសិ

៥៥២។ អញ្ញស្មិំ[ក។ ១៥១; រូ។ ១៤៩; នី។ ៤៩៥]។

វុត្តោ ឥដ្ឋា ណាភេយា បច្ចយា ឥដ្ឋត្ថេតា អញ្ញេសុបិ អត្ថេសុ ទិស្សន្តិ។

យកេឆស្ស ញាណេតា យាគេឆា, យកេឆស្ស និចដ្ឋិតា យាគេឆា, យកេឆស្ស តិចុត្តោ យាគេឆា, យកឆាតិ យកេឆស្ស ចា ឧស្សរោ យាគេឆា ឧច្ចាទិ, លោ។

កាសិំ អញ្ញតិតិ កាសិយោ [ក្ខត្ថអច។ ១៤៩], ‘កាសី’តិ សតំ ចា សហស្សំ ចា វុច្ចតិ, ឧយោ។

ឧចយញ្ញេបិ បច្ចយា ឃឆាត្វន្ទំ ចេទិតញ្ញោ។

៥៥១។ ទិស្សន្តេញ្ញេបិ បច្ចយា[ក។ ១៥២, ១៥១; រូ។ ១៤៣, ១៤៩; នី។ ៤៩៣, ៤៩៥]។

វុត្តោ ឥដ្ឋបច្ចយេហិ អញ្ញេបិ បច្ចយា ឥដ្ឋេសុ អនិដ្ឋេសុ ច អត្ថេសុ ទិស្សន្តិ។

ចិសទិសា [ចិចិឆា (យោក។)] យាតរោ ចិយាតរោ, តាសំ វុត្តា ចេយាតិកា [តេត្តិ ៥៥], ឧកណ។

បចេ កច្ឆន្តីតិ បឆាចិតោ [ម។ តិ។ ១។១៣៤], អឈំ ទក្ខុំ បិបំ ចា កច្ឆតីតិ អឈាចិ, អាចិ។

ឧស្សា អស្ស អត្ថីតិ ឧស្សុកិ [ញា។ ២។៤។៣១], ក្កិ។

ឆុទំ ចហត្តីតិ ឆោរយ្យា [អ។ តិ។ ១។៥៥], យ្យាណ។

លោកស្ស ហិតា លោកេតយ្យា ឧចំ ចោរេតយ្យា, យោហតេយ្យា, អតេយ្យា។

ឥស្សតិ អរហតីតិ ឥស្សេតេយ្យា ឧចំ ចក្ខេតេយ្យា, ឬឌេតេយ្យា, តយស្សេតេយ្យា, ឧយ្យា។

ចូឡាតិ ហិតា ចូឡតិយា, យោគតិយា, កត្តិយា, កយុតិយំ, អត្តតិយំ, ឥស្សតិយំ, ឬឌតិយោ, តយស្សតិយោ ឧច្ចាទិ, អតិយោ។

ឃំ បរិយាយំ អស្សាតិ ឃាចំ, ឃាចត្តស្ស ការេចា ឃាចត្តំˋ ៙ចំ តាចត្តំ, ត្តˋ

បរយាតំ ក្តួយបុរិឃាតំ ការេចា ពយុំ ចា បរិយឹ, ឃយក្កាតំ ការេចា ពយុំ ចា ឃាយក្កឹ, ឈឹˋ

“ភាកចតា, ឃឹហចតា, អាឌត្ថាចតា” ត្តច្ចាឌឹស្វ ការេច ចត្តុបច្ចឃំ ត្តច្ឆត្តឹˋ

យាតុ្ត កាតា យាត្តុេលិ, ក្តេលិˋ

ត្តតិ តិក្តិ្ជ បច្ចឃរាឃិˋ

ចុទ្ធិរាឃិ

‘បឌាភយាឌិស្សាឃុចណ្ណស្សា៙ត្ត ឈាត្តុពាេត្ត’តិ បឌាឌិក្វតាតំ អកា្ត, ត្តចណ្ណុ’ចណ្ណាតំ អា, ៙, ត្តចុទ្ធិˋ

អាឌិេច្ចា, ចាឃិេជ្វា, េចភេតេឃ្យា, េយតិេកា, េបត្តិកំ, ត្ត្តុត្តូរ៍, ត្តត្តុក្តយិេកា, ត្តឌក្យ, េឌាកក្កំ, េឃាកក្កំ ត្តច្ចាឌិˋ

ឈាត្តុពាេត្តតិ កឹ? ភាយេកា, បឌេកា, បុរាតេភាˋ

‘យេត្ថ្យតិ ស្វុេត្តភ បឌយេត្ថ្យុបិ ចុទ្ធិ, ចាេឃេជ្វា, អដ្ធេតេឃ្យា ត្តច្ចាឌិˋ

៉ឺ៉ឹ៙ˋ ឃំេឃាេកបិ ក្កចិ[ក ៣០៥; ត្ត្វ ៦៩៥; តឹˋ ប៍៩៣; ‘បិ’ (ពហុស្វ ភត្តិ)]ˋ

ឈាត្តុពាេត្ត បច្ចេឃ បេរ ឃំេឃាេកបិ ក្កចិ ចុទ្ធិ េហាតិˋ

េបេត្តេឃ្យា, េបត្តិកំ, េឌេច្ចា, បយុេព ឃាត្ត បរិេយាក្កំ, បយុឌិតស្ស ការេចា បរិេយាត្តំ, ចត្តុត្តុត្តិ ចាក្យំ, កឌិតត្តត្តិ កាក្យំ, េកាក្កំ, េឃាក្កំ ត្តច្ចាឌិˋ

ត្តតិ ចុទ្ធិរាឃិˋ

លោបរាសិ

‘លោបោចណ្ហិចណ្ហាត’ន្តិ ឋុេត្តក ញ្យមិរូបរេ អចណ្ហិ’ចណ្ហាតំ លោបោ។

តត្ថ អចណ្ហោ-បល្លិន្ទំ, តន្ធំ, ឆាឃន្ជំ, ន្តិឆា ការេចា ឆ្នេញ្ញុំ កាទុលាតេឃច កាទុដ្ឋាំ ឮគ្គាទី។

ឮចណ្ហោ-អឆិបតិស្ស ការេចា អាឆិបន្ទំ។ ឲចំ អាឆិន្នោ, កោណ្ណទេណ្ណោ ឮគ្គាទី។

‘ឃ្លចណ្ហស្សាចឌ ឃរេ’តិ ឃរេ បរេ ឃ្លចណ្ហស្ស អចឌ ហោតិ។

ណមិក្រូលហុតោ ការេចា លិឈចំ, ទាឈចំ, ឌព្វុទុក្ខ កចំ ឌព្វចំ។ តឆា កបិលចត្តុមិក្រូកចំ កាបិលចត្តចំ, ចតំ។ កាតុតោ អបន្ទំ កាតទេញ្ញា, គញ្ញំ, ឆញ្ញំ។

‘ឆ ឃតិស្សា...’តិ ឌមិរូបគ្គេឃ ចិឃតិ, តឹឃតិតំ តិលោបោ។

ចិឃតិឃា បុទេណោ ចិឃោ, ឲក្បុតចិឃោ។ ឲចំ តិឃោ, ឲក្បុតតិឃោ។

‘ទាត្បុតេត្ថត្តឃទាឆិស្សា’តិ ទាត្បុតេត្ថ បគ្គេឃ បឆត្តឃទាឆិតំ លោបោ។

ឃេឃេត្តឃេព្យា, បេឃេត្តឃេព្យា, កិចំ, កិត្តកំ, ច្រាឆី, ច្រាឆិក្កោ, ច្រាឆិឃោ, អាហគ្គ, ឃ្លបហគ្គ, ឃក្កគ្គ, អឆិកិគ្គ, កិទិយា, ចេឆក្បុ, បិទក្បុ ឮគ្គាទី។

ឃ៉ឃៈបគ្គឃាតំ លោបោ[ក។ ១៥៨; ន្ទ។ ៣១៦; តី។ ប៉ ១០; ឃោក្កល្លាតេ ‘លោបោ’ តេត្តច ឆិស្សតិ]។

បគ្គឃាតំ ក្កចិ លោបោ ហោតិ។

ញុឆ្ល ទតតំ បឈីតំ, ចក្កុ ឃុឆ្ញាំ អឃេត្តក ចា អត្តតិឃេត ចា [ឃំ។ តិ។ ៣។ប៉ឃ]។ ឲត្ត ច ទតតស្ស ការេចា ទតតំ, អត្តតោ ការេចា អត្តា, អត្តតោ ឃកស្ស ការេចា អត្តតិឃត្តិ ឲចំ កាចបគ្គឃលោបោ។

“ញុឆ្លាត្បុស្សតិ ឆយ្លាត្បុស្សតិ”អាឆិឃុ “ញុឆ្លស្ស ការេចា ញុឆ្លា, ញុឆ្លស្ស អឃំ ក្បុណោ ញុឆ្លា”តិអាឆិតា តេឃេត បគ្គឃលោបោ ចេឆិតព្វោ។

᪕᪕᪕᪨ ᩃᩮᩣᨷᩮᩣ ᩅᩦᨾᨶ᩠ᨲᩩᩅᨶ᩠ᨲᩪᨶᩴ[ᨠ᪨ ᪓᪖᪘; ᩁᩪ᪨ ᪓᪙᪗; ᨶᩦ᪨ ᪕᪒᪘]᪨

ᩍᨿᩥ’ᨭ᩠ᨮᩮᩈᩩ ᨷᩁᩮᩈᩩ ᩅᩦ, ᨾᨶ᩠ᨲᩩ, ᩅᨶ᩠ᨲᩩ ᩃᩮᩣᨷᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨾᩮᨵᩣᩅᩥᩴ ᩋᨲᩥᩈᨿᩮᨶ ᨾᩮᨵᩣᩅᩦᨲᩥ ᨾᩮᨵᩥᨿᩮᩣ, ᨾᩮᨵᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ, ᩈᨲᩥᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨲᩥᩈᨿᩮᨶ ᩈᨲᩥᨾᩣᨲᩥ ᩈᨲᩥᨿᩮᩣ, ᩈᨲᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ, ᨣᩩᨱᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨲᩥᩈᨿᩮᨶ ᨣᩩᨱᩅᩤᨲᩥ ᨣᩩᨱᩥᨿᩮᩣ, ᨣᩩᨱᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ᪨

ᩍᨲᩥ ᩃᩮᩣᨷᩁᩣᩈᩥ᪨

ᩅᩩᨯ᩠ᨰᨠᩁᩣᩈᩥ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ᪨

ᨶᩣᨶᩣᨲ᩠ᨳᩁᩣᩈᩥ

᪕᪕᪖᪨ ᨩᩮᩣ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩔᩥᨿᩥ’ᨭ᩠ᨮᩮᩈᩩ[ᨠ᪨ ᪓᪖᪓; ᩁᩪ᪨ ᪓᪙᪒; ᨶᩦ᪨ ᪕᪒᪓; ᨧᩴ᪨ ᪔᪨᪓᪨᪕᪐; ᨷᩣ᪨ ᪕᪨᪓᪨᪖᪒, ᪖᪓]᪨

ᩍᨿᩥ’ᨭ᩠ᨮᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩈᩩ ᨷᩁᩮᩈᩩ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩈᨴ᩠ᨴᩔ ᨩᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩴ ᩋᨲᩥᩈᨿᩮᨶ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩮᩣᨲᩥ ᨩᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ, ᨩᩮᨭ᩠ᨮᩮᩣ᪨

᪕᪕᪗᪨ ᨻᩣᩊ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩥᨠᨷᩈᨲ᩠ᨳᩣᨶᩴ ᩈᩣᨵᨶᩮᨴᩈᨩᩣ[ᨠ᪨ ᪓᪖᪓, ᪓᪖᪔, ᪓᪖᪕; ᩁᩪ᪨ ᪓᪙᪒, ᪓᪙᪓, ᪓᪙᪔; ᨶᩦ᪨ ᪕᪒᪓, ᪕᪒᪔, ᪕᪒᪕; ᨧᩴ᪨ ᪔᪨᪓᪨᪔᪙, ᪕᪒; ᨷᩣ᪨ ᪕᪨᪓᪨᪖᪐, ᪖᪓; ‘... ᨩᩣ’ (ᨻᩉᩪᩈᩩ)]᪨

ᩍᨿ, ᩍᨭ᩠ᨮᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩈᩩ ᨷᩁᩮᩈᩩ ᨻᩣᩊ᩠ᩉ, ᩋᨶ᩠ᨲᩥᨠ, ᨷᩈᨲ᩠ᨳᩈᨴ᩠ᨴᩣᨶᩴ ᩈᩣᨵ, ᨶᩮᨴ, ᩈ, ᨩᩣᨴᩮᩈᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨻᩣᩊ᩠ᩉᩴ ᩋᨲᩥᩈᨿᩮᨶ ᨻᩣᩊ᩠ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᩣᨵᩥᨿᩮᩣ, ᩈᩣᨵᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ, ᩋᨶ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᩋᨲᩥᩈᨿᩮᨶ ᩋᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮᩣᨲᩥ ᨶᩮᨴᩥᨿᩮᩣ, ᨶᩮᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ, ᨷᩈᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᨲᩥᩈᨿᩮᨶ ᨷᩈᨲ᩠ᨳᩮᩣᨲᩥ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ, ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩮᩣ, ᨩᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ, ᨩᩮᨭ᩠ᨮᩮᩣ᪨

᪕᪕᪘᪨ ᨠᨱᨠᨶ ᩋᨷ᩠ᨷᨿᩩᩅᩣᨶᩴ[ᨠ᪨ ᪓᪖᪖, ᪓᪖᪗; ᩁᩪ᪨ ᪓᪙᪕, ᪓᪙᪖; ᨶᩦ᪨ ᪕᪒᪖, ᪕᪒᪗; ᨧᩴ᪨ ᪔᪨᪓᪨᪕᪓; ᨷᩣ᪨ ᪕᪨᪓᪨᪖᪔]᪨

ព្ហយ , ព្ហុបច្ចយេស្ បទេស្ អប្យ, ឃុចសទ្ទាតំ កណ, កតអាទេសា ហោន្តិ៑

អប្យាតំ តចាតំ អតិវចនេត អប្យោ តចោតិ កហិយោ, កហិដ្ឋោ, ឃុចាតំ តទុណាតំ អតិវចនេត ឃុចា តទុណោតិ កតិយោ, កតិដ្ឋោ, កតិយេ ចយេ ភចា កញ្ញា៑

៊ែ៊ែ៑ពោរេខ្នាខ្ចច បិទិវខ្ន ឃុហខ្ច យទ្ធចាទិយ្យារ ភាឌញ្ញាចេឃ្យឝិហុវច្ចា[ក៑ ៦៩០, ៦៩១; ទ្ធ៑ ៦ប័លិ, ៦ប័ប័; តឺ៑ លិប័០, លិប័១; ‘...ទិយ្យា...” (ឝហុឃុ)]៑

ភាច, កយេុស្ ណាត្យឝច្ឆ បច្ចយេ បទេ ទុនេត ខទ្ធា តិបច្ចនេត្ត៑ តត្វ អខ្ចច, យទ្ធចា’វភខទ្ធា ណាបិ្យព្វិទ្ធត្ត៑, រេខខា ល្យប៊ែ្យា

តត្វ ឋ្ជុនេតា ភានចា អខ្ចចំ, ព្ហបិតា ឃុនេត្តត ណាបិ្យព្វ្យ អត្ថ, ‘ឋ្ចណ្ហុយ្យាចខ...’ ព្ហតិ ឋ្យ្យ អចត្ត៑ ទុចំ យុទ្ធនេតា ភានចា យទ្ធចំ, ឋ្ខភយ្យ ភានចា អាវភំ, ឋ្យ្យ អាត្ត៑ ក្យុឃិតយ្យ [ក្យុឃឹតយ្យ?] ភានចា ពោរេខ្ច, ព្ហបិតា ព្ហលេិបេិ, ឲ្យ្យ ខ្ចត្តំ, បទិវាឃុ ឋ្យនេត្ត បិទិវខ្ចា [ឌឹ៑ តិ៑ ៦៑៦១វ៊ែ], ឌាកយោ, ឃុហឌយោច ឃុហនេឌា, ឃនេលិបេិ, ឃុហឌយ្យ ភានចា រេខាហខ្ច [ឌា៑ ១៑វ៊ែ៑៦១], ព្ហឃិនេតា ព្ហឆំ អាទិយ៉្យ, ព្ហយ្យ អាទិត្ត, អាឌាតិឃយ្យ [អាឌាតឹឃយ្យាតិបិ ឌិយ្យតិ] ភានចា អាឌខ្ញា, ឃនេលិបេិ, ឃុត ‘លេិបេិចណ្ហិចណ្ហាត’ត្ត ព្ហលេិបេិ, តនេតា បទំ ខត្តិទ្ធបំ, អាឌាតិយោ ទុច ចា អាឌខ្ញោ [ឌា៑ ១៑១៑៦៣], ខកនេត្ត ល្យោ, ចេតយ្យ ភានចា, កយុំ ចា ចេឃ្យំ, តយ្យ ឃត្ត, ឝហុឃុតយ្យ ភានចា ឝិហុខច្ចំ, ឋ្យ្យ អត្ត, ឃុត ខត្តិទ្ធបំ៑

វ៊ែ៩០៑អឆាត្យយ្យ ពេ[បិហិតិយេ, ចនេត្ត ច ‘កាក’ព្ហតិ បច្ចាឲ្យត្ត ឌិយ្យនេត]យ្យាឌិនេតា ឈេយ្យិ[ក៑ ៣០៣; ទ្ធ៑ ៦លិ០; តឺ៑ ប័វ៊ែ៊ែ]៑

‘ឈេយ្យី’តិ ឈេ+អយ្យ+ព្ហ, ល្យបឌបិឝំ ឃុត្ត៑

អឆាត្យយ្យ អចឃចត្ថុនេត កកានេ បទេ ឃុខ្ញយ្យ អកានយ្យ ឝហុលំ ព្ហ ហោតិ កតិយ្យិនេត ឈេ អយ្យាឌិនេតា បទេ ខតិ៑

ឝិលិកា, ទុកិកា, ហត្ថិបេិតិកា, យហល្លិកា, ក្យុឆ្ឆកាទិកា, កយុកាទិកា, អត្តឌាឃិកា, ឋ្យបិខិកា, ខាឌិកា, ឆយុចាឌិកា៑

អឆាត្យយ្យាតិ កិំ? ក្យុលុបកា- កិណ្ហតី, ឆេតុបកា, ហឹទុបកា-ចដ្ឋី, ព្ហឆ ឆាត្វានេខោបិ កកានោ ឆាត្យខ្ញា លភតិយេច៑

ពេកតិ កិំ? ចេឌតា, ចេតតា៑

អស្សាទិតោតិ កិំ? ពហុបរិឡាហកា-ទាហធាតិ៍

អស្សាតិ កិំ? ពហុកត្តុកា-ឃាលិ៍

ឯត្ថ ច ពាហវោ បរិឡាហកា យស្សា សា ពហុបរិឡាហកាតិ ចិក្កទោហា៍ បរិឡាហកសទ្ទោ បកតិស្សាទិសទ្ទោ ហោតិ, តស្មា កតិស្សិតស្ស ឈសញ្ញស្ស អាកាទស្ស ស្សាទិតោ បទត្តា បុឡ្ឡស្ស អស្ស ញត្តំ ត កចតិ៍ យទិ កចេយ្យ, ពហុកា បរិឡាទិកាទោយា យស្សត្តិ អត្ថប្បសង្គោ សិយាតិ៍

ញាតិ ភាភាត្តទាសិ តិដ្ឋិតោតា៍

ញាតិ តិទុត្តិទិបតិយា ភាយ ទោយាក្កុល្លាតឰ្យាកទហ-

ទិបតិយា តន្តិតកទេល្លា បញ្ចទោយា៍

៤។ អាខ្យាតកណ្ឌ

សុទ្ធកត្តុរូប

អថ ធាតុបច្ចយេហិ សិទ្ធំ កាល, ការក, បុរិស, សង្ខ្យាភេទីបកំ លិង្គភេទរហិតំ ក្រិយាបធានវាចកំ ត្យាទ្យន្តនាមកំ អាខ្យាតបទំ ទីបិយតេ។

តត្ថ ក្រិយំ ធារេតីតិ ធាតុ។ សា បកតិធាតុ, វិកតិធាតុ, នាមធាតុវសេន តិវិធា។

តត្ថ ភូ, ហូ, គមុ, បច ឥច្ចាទិ បកតិធាតុ នាម សភាវេន សិទ្ធត្តា។

តិតិក្ខ, តិកិច្ឆ, ពុភុក្ខ, ជិឃច្ឆិច្ចាទិ វិកតិធាតុ នាម សង្ខតវសេន សិទ្ធត្តា។

បុត្តីយ, បព្ពតាយ ឥច្ចាទិ នាមធាតុ នាម នាមភូតស្ស សតោ ក្រិយវាទិបច្ចយយោគេន ធាតុដ្ឋានេ ឋិតត្តា។

បកតិធាតុ ច សកម្មិកា'កម្មិកវសេន ទុវិធា។

តត្ថយា ធាតុ កម្មាបេក្ខំ ក្រិយំ វទតិ, សា សកម្មិកា នាម។ គាមំ គច្ឆតិ, ឱទនំ បចតិ ឥច្ចាទិ។

យា កម្មនិរបេក្ខំ ក្រិយំ វទតិ, សា អកម្មិកា នាម។ ភវតិ, ហោតិ, តិដ្ឋតិ, សេតិ ឥច្ចាទិ។

សកម្មិកា ច ឯកកម្មិក, ទ្វិកម្មិកវសេន ទុវិធា។

តត្ថ យា ឯកកម្មាបេក្ខំ ក្រិយំ វទតិ, សា ឯកកម្មិកា នាម។ គាមំ គច្ឆតិ, ឱទនំ បចតិ ឥច្ចាទិ។

យា បធានា'បធានវសេន កម្មទ្វយាបេក្ខំ ក្រិយំ វទតិ, សា ទ្វិកម្មិកា នាម។

សា ច ន្យាទិ, ទុហាទិវសេន ទុវិធា។

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩣ ᨵᩣᨲᩩ ᨸᩥᨸᨽᨲ᩠ᨳᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩈᩣ ᨲ᩠ᨿᩣᨣᩥ ᨽᩣᨿ. ᩋᨧ᩠ᨨ ᨠᩣᨿᩴ ᩁᨲᩥ, ᨡᩣᨴᩥ ᨠᩣᨿᩴ ᨧᩉᨲᩥ, ᩈᩣᩅᩴ ᨠᩣᨿᩴ ᩋᩣᨣᨯ᩠ᨰᨲᩥ.

ᩈᩮᩈᩣ ᨴ᩠ᨵᩥᨣᨾ᩠ᨾᩥᨠᩣ ᨴ᩠ᩉᩣᨣᩥ ᨽᩣᨿ. ᨠᩣᨧᩥ ᩃᩦᨴᩥ ᨴ᩠ᩉᨲᩥ, ᩑᩣᩉ᩠ᩅᩴ ᨣᨾ᩠ᨻᩃᩴ ᨿᩣᨧᨲᩥ, ᨴᩣᨿᨠᩴ ᨡᩥᨠ᩠ᨠ ᨡᩥᨠ᩠ᨠᨲᩥ, ᨠᩮᩣᩃᩴ ᨧᨧ᩠ᨨ ᩁᨯ᩠ᨰᨲᩥ, ᨡᨣᨧᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩅᩥᨩ᩠ᨫᨸᩩᨮ᩠ᨮᨲᩥ, ᩈᩥᩈ᩠ᩈᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩋᨶᩩᩈᩣᩈᨲᩥ, ᨡᨣᨧᩣ ᨡᩥᨠ᩠ᨠᩕ ᩅᨲᩴ [ᨧᨧᩴ] ᩋᩅᨧᩣᨧ, ᩁᩣᨩᩣ ᩋᨾᨧ᩠ᨧᩴ ᨧᨧᩴ ᩑᨻᩦᨲᩥ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ.

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᨴᩣ ᨠᩣᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩁᩪᨸᩴ ᩈᩥᨶ᩠ᨶᩣᨲᩥ, ᨲᨴᩣ ᨧᩥᨡᨲ᩠ᨲᩥ, ᨸᨧ᩠ᨨᩣ ᨲ᩠ᨿᩣᨣᩥᨾᩥ ᨸ᩠ᨿᨵᩣᨽᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨧᨩᨲ᩠ᨲᩥ, ᨴ᩠ᩉᩣᨣᩥᨾᩥ ᨸ᩠ᨿᩋᨸᨵᩣᨽᨠᨾ᩠ᨾᩴ, ᩈᨻ᩠ᨻᨵᩣᨲᩪᩈᩩ ᨣᩣᩁᩥᨲᩮᨿᩣᨣᩮ
ᨣᩣᩁᩥᨲᨣᨾ᩠ᨾᨲ᩠ᨲᩥ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨧ᩠ᨨᩣᨲᩴ ᨵᩣᨲᩩᩴ ᨸᨣᨲᩥᩋᨲ᩠ᨳᨧᩮᩈᨽ ᨴ᩠ᩅᨲ᩠ᨲᩣ, ᩋᨶᩮᨠᨲ᩠ᨳᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨽ ᨵᩣᨲᩪᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᨶ᩠ᨲᩁᨧᨶᩮ ᨧᩣ ᨵᩣᨲᩩᨸᩈᨣ᩠ᨣᨿᩮᩣᨣᩮ ᨧᩣ ᩋᨠᨾ᩠ᨾᨠᩣᨸᩥ
ᩈᨠᨾ᩠ᨾᨠᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᨠᨾ᩠ᨾᨠᩣᨸᩥ ᩋᨠᨾ᩠ᨾᨠᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ.

ᩋᨲ᩠ᨳᨶ᩠ᨲᩁᨧᨶᩮ ᨲᩣᨧ –

ᨧᩥᨲ – ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨿᩴ, ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨧᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᩈᨧᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ.

ᨧᩥᨲ – ᨣᨲᩥᨿᩴ, ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨧᩥᨲᨲᩥ.

ᨧᩥᨲ – ᩃᩥᨡᩮ, ᨵᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨲᩥ.

ᨧᩥᨲ – ᩋᨶᩩᨡᨧᨶᩮ, ᩈᩩᨲᩴ ᨧᩮᨧᨶᨲᩥ, ᨧᩥᨸᩥᨡᩴ ᨸᨭᩥᩈᩴᨧᩮᨧᨶᨲᩥ [ᨾ. ᨶᩦ. ᪑.᪑᪐᪑].

ᨧᩥᨲ – ᩋᩣᩅᩣᨧᨶᩮ, ᨧᩮᨲᨿᩣᨾᩉᩴ ᨡᨲ᩠ᨲᩮ ᨧᩮᨲᨿᨲᩦᨲᩥ ᨿᩴ ᨵᩣᩅᩮᨲᩩ [ᨵᨾ᩠ᨾᩈᨧ. ᩋᨭ᩠ᨮ. ᪑᪐᪑], ᨣᩣᩁᩃᩴ ᨡᩥᨧᩮᨧᨶᨲᩥ, ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨸᨭᩥᨧᩮᨧᨶᨲᩥ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ.

ᨵᩣᨲᩩᨸᩈᨣ᩠ᨣᨿᩮᩣᨣᩮ –

ᨸᨴ-ᨣᨲᩥᨿᩴ, ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨶᩥᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨡᩮᩣᨡᩮᩣ ᨡᨧᨲᩥ, ᩈᨾ᩠ᨽᨧᨲᩥ, ᨡᩮᩣᨣᩴ ᩋᨶᩩᨡᨧᨲᩥ, ᨲᩃᩮ᩠ᨿᩋᨽᩥᨡᨧᨲᩥ,
ᨸᩁᩥᨡᨧᨲᩥ, ᩋᨵᩥᨡᨧᨲᩥ, ᩋᩁᨬ᩠ᨬᩴ ᩋᨽᩥᩈᨾ᩠ᨽᨧᨲᩥ, ᩋᨭ᩠ᨮᩥᨠᩣᩉᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ. ᨣᨶ᩠ᨳᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩋᨽᩥᩈᨾ᩠ᨽᨧᨲᩥ, ᩈᨾ᩠ᨸᩣᨸᩩᨱᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ.

ᨸᨴᩣᨶᩴ ᨩ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨧᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨧᩣ ᩏᨸᨠᩣᩁᨠᩣ ᨧᩥᨡᨲ᩠ᨲᩥ, ᨸᨧ᩠ᨨᩣ ᨸᨧ᩠ᨨᩣ ᨽᩣᨿ.

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧᩥᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᨩ᩠ᨿᩣᨣᩥ, ᨲ᩠ᨿᩣᨣᩥᩍᨧ᩠ᨧᩣᨣᩥᨲᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᨧᩥᨵᩣ ᨡᨧᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᨴ᩠ᨴᨸᩮᨲᩣ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᨲᩥᨧᩥᨵᩣ.

តត្ថ បុព្ពលក្ខណានិ អដ្ឋចត្តាលីសរូបានិ បរស្សបទានិ ភាយ៍ បរលក្ខណានិ អដ្ឋចត្តាលីសរូបានិ អត្តភោបទានិ ភាយ៍

តត្ថ បរហិតបដិសំយុត្តស្ស ធាតេស្ស បចត្តិតាហុលិតិ បទានិ បរស្សបទានិ ភាយ៍ អត្តហិតបដិសំយុត្តស្ស បចត្តិតាហុលិតិ អត្តភោបទានិ ភាយាតិ ឲុពេក៍

បរទោ ចុច្ចតិ កត្តា សព្ពក្រិយាសាធារណត្តា, អត្តា ចុច្ចតិ កយ៉ុ សកសកក្រិយាសាធារណត្តា, បរស្ស អភិធាយកានិ បទានិ បរស្សបទានិ, អត្តភោ អភិធាយកានិ បទានិ អត្តភោបទានីតិ អពេញ្ញ៍

អត្តា ចុច្ចតិ បទត្ថាត់ សរីរក្ខតា ក្រិយា, កត្តុតា បភ សាធ្យពេដ្ឋភ ក្រិយរូបានិ ភាច, កយ្យាតិបិ អត្តាតិ ចុច្ចត្តិ៍ សាធកពេដ្ឋភ ពេហិ បរក្ខពេតា កត្តា បរទោ ភាយាតិ អបពេទ៍

អត្តា ចុច្ចតិ អយញ្ញត្ត, បរទោ ចុច្ចតិ តុយ្យ ភាយពេត្ត, បុព្ពលក្ខណានិ បរទាហុលត្តា បរស្សបទានិ ភាយ, បរលក្ខណានិ បភ រូបហឹចពេសភ អត្តភោបទានិ ភាយាតិបិ ចពត្តិ៍ ព្ពាជំ ភ យុជ្ជតិ បរលពេក្ខស្ស តព្ពាហុលយត្តស្សាបិ អសិទ្ធត្តា៍ បិញ្ញាកាសំ បភ បទ្វា ឌ្ឋិត្តិ លក្ខាត់ អត្តហិត, បរហិពេតស្ស ចា តឹស្ស ការពេកស្ស ចា បចត្តិតាតាត្ត ភ ជិស្សតិពេយច, តស្មា ព្ពាយស្មិំ កពេត្ត ត់ ភាយទ្វយំ ភ កហិតត្តិ ដេដ្ឋាំ៍

បច្ចយា បភ ចតុព្ពិធា ថិករណ, កិច្ច, ការិត, ធាតុបច្ចយពេសភ៍

តត្ថ ពេយ ធាតុសិទ្ធាតិ ត្យាឌិបទានិ តព្ពាឌិបទានិ ច កណថិកាកពេសភ អញ្ញាយញ្ញា ថិសជិសរូបានិ កពេទាត្តិ, ពេត ថិករណបច្ចយា ភាយ, ល, យ, ពេណាព្ពច្ចាទពេយា៍

ភាច, កយ្យថិសពេយា ពេត្យា កិច្ចបច្ចពេយា ភាយ៍

បរពេរសំ អាណាបភសព្ពពេត បពេយាឌកញ្ញាបិពេរ បចត្តា ណិ, ណាបិបច្ចយា ការិតបច្ចយា ភាយ៍

ថិស្ស តំតំក្រិយចាឌីភាពេចភ ធាតុរូបិ ខ, ឲ, ទីសច្ចាឌិកា បច្ចយា ធាតុបច្ចយា ភាយ៍

“កាល, ការក, បុរិស, សញ្ញូពេភទឌីបក”ត្តិ ឲុត្ត អតីត, បច្ចុប្បត្ត’ភាកត, កាលថិយុត្តពេសភ កាលពេភទា ចតុព្ពិធា៍

តត្ថ ហិយ្យត្តនី, អជ្ជត្តនី [អជ្ជតនី (ស្យា)], បរោក្ខាតិ ឥមា តិស្សោ វិភត្តិយោ អតីតេ កាលេ វត្តន្តិ។

វត្តមានា, បញ្ចមីតិ ឥមេ បច្ចុប្បន្នេ។

ឯកា ភវិស្សន្តី អនាគតេ។

សត្តមី, កាលាតិបត្តីតិ ឥមេ កាលវិមុត្តា វត្តន្តិ, អយំ កិរ បោរាណិកា វិភត្តីនំ កមោ, ឯសា ច បញ្ញត្តិយា សមេតិយេវ។

“សព្ពេ សទ្ធម្មគរុនោ, វិហំសុ វិហរន្តិ ច។

អថោបិ វិហរិស្សន្តិ, ឯសា ពុទ្ធាន ធម្មតា”តិ [អ. និ. ៤.២១] ច –

“អតីតា ច យេ ពុទ្ធា, វត្តមានា អនាគតា”តិ ច [អប. ថេរ ១.១.៤៥៥] បិញ្ញត្តា។ ឥមស្មិំ កមេ បញ្ចមី, សត្តមីតិ នាមទ្វយម្បិ អត្ថវសេន សិទ្ធំ ភវតិ។ បច្ឆា បន គរុនោ វត្តិច្ឆាវសេន វិភត្តីនំ នានាកមំ ករោន្តិ។

កត្តា, កម្ម, ភាវា បន ការកភេទា នាម។ តត្ថ ភាវោ ទុវិធោ សាធ្យ, សាធនវសេន វិសេសន, វិសេស្យវសេន ច។ តត្ថ ធាត្វត្ថក្រិយា សាធ្យភាវោ នាម។ បច្ចយត្ថក្រិយា សាធនភាវោ នាម។

តេសុ សាធ្យភាវោ នានាធាតូនំ វសេន នានាវិធោ ហោតិ។ សាធនភាវោ នានាធាត្វត្ថានំ បវត្តាការសណ្ឋានេន ឯកវិធោ ឯវេកោ ហោតិ។ ឯសា បន យថា ជាតិ នាម អនុប្បន្នបច្ចេ ឋិតេ សណ្ឋានមយេ រូបប្បវេត្តិ វិយ ញាយតិ, តថា ចោទនាវិសយេន្តេ ឋិតេ សព្ពធាតូនំ បិណ្ឌការេន្ត ករោន្តោ វិយ ញាយតិ, តស្មា ឯសា សាធនត្តិ ច ការកត្តិ ច វុច្ចតិ។ យថា ច ជាតិវសេន រូបន្តា សណ្ឋានមយា “វិន្ទតំ ជាតំ, ឃុសតំ ជាតំ” យិច្ចាទិនា ឯកត្តមេវ ជាតិ វិសេសេន្តិ, តថា បច្ចយត្ថវសេន បិណ្ឌការន្តា នានាធាតូនំបិ “កុយ្យតេ, គយ្យតេ, បច្ចតេ, ភវនំ, គមនំ, បចន”យិច្ចាទិនា ឯកត្តមេវ បច្ចយត្ថំ វិសេសេន្តិ។ វត្តិច្ឆាវសេន បន ភាវសាធនបទេសុ ធាតូនំ, បច្ចយត្ថានំ អនេកោបិ វត្តុំ យុជ្ជតិយេវ។ ឥធ បន ទ្វីសុ ភាវេសុ សាធនភាវោ អធិប្បេតោតិ។

បឋម, មជ្ឈិម’ុត្តមបុរិសា បុរិសភេទា។ ‘បុរិសោ’តិ ច “យំកិញ្ចាហំ បុរិសបុគ្គលោ បដិសំវេទេមិ សុខំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុខំ វា”តិ [ម. និ. ៣.១] ឯត្ថ អត្តា ឯវ វុច្ចតិ, ឯសោ ច អត្តា “ឯសោ ករោតិ, ឯសោ បដិសំវេទេតី”តិ [អ. និ. ៦.៣៨; វិសុទ្ធិ. ២.៥៩០] ឯត្ថ ការកោតិ វុច្ចតិ។ ឥតិ ‘បុរិសោ’តិ ការកោ ឯវ។

សោ ច តិវិធោ នាមត្ថោ, តុម្ហត្ថោ, អម្ហត្ថោ ចាតិ។ តត្ថ អត្តោ អញ្ញសត្តាតក្វតត្តា អម្ហត្ថោ ឧត្តមបុរិសោ នាម, សេសោ បន ពោធន បឋមបុរិសោ, មជ្ឈិមបុរិសោតិ វុច្ចន្តិ។ វិភត្តិយោ បន តទ្ទីបកត្តា បឋមបុរិសាទិនាមំ លភន្តិ។ ឯតញ្ញា នាមំ ការការកេន អត្តាកណេមចាតិ កត្វា ឯវម្បិ ករន្តេ ន ករិតន្តិ។

សង្ខ្យាភេទោ ទុវិធោ ឯកត្ត, ពហុត្តវសេន។

‘លិង្គភេទរហិត’ន្តិ “បុរិសោ គច្ឆតិ, ឥត្ថី គច្ឆតិ, កុលំ គច្ឆតិ” ឥច្ចាទីសុ ‘បុរិសោ’ឥច្ចាទីនំ អភិធេយ្យបទានំ លិង្គានុគតោ រូបភេទោ អាខ្យាតបទេ នត្ថិ។

‘ក្រិយាបធានវាចក’ន្តិ ឯត្ថ ក្រិយំ ឯវ បធានតោ អភិធាតិ, ន នាមបទំ វិយ ទព្វំ បធានតោ អភិធាតីតិ អធិប្បាយោ។

តត្ថ ក្រិយា នាម ធាត្វត្ថការោ វុច្ចតិ, សា ច កាលវសេន អតីតក្រិយា, បច្ចុប្បន្នក្រិយា, អនាគតក្រិយា, កាលវិមុត្តក្រិយាតិ ចតុព្វិធា ហោតិ។

អាណត្តិក្រិយា, អាសិដ្ឋក្រិយា, អនុមតិក្រិយា, បរិកប្បក្រិយា, អរហ, សក្ក, វិធិ, និមន្តនា’មន្តនាទិក្រិយាតិ ពហុវិធា ក្រិយាភេទោតិ។

ភូ-សត្តាយំ, សន្តស្ស ភាវោ សត្តា, តស្សំ សត្តាយំ, ភូធាតុ សត្តាមត្តេ វត្តតេ, សព្វបទេទ្វានំ សទ្ធ, ធាតុទ្ទិវិសយការេន និទ្ទេសការេន វត្តេតព្វោ។

៥៦១. ក្រិយត្ថា [ក. ៤២២, ៤៥៥; រូ. ២៦២, ៥២០; នី. ៩០៥, ៩២៦; បា. ៣.១.៩១]

អធិការសុត្តមិទំ, ក្រិយត្ថា បរំ វិភត្តិ, បច្ចយា ភវន្តីតិ អត្ថោ។ ក្រិយា អត្ថោ យស្សាតិ ក្រិយត្ថោ។ បកតិធាតុ, វិកតិធាតុ, នាមធាតុវសេន តិវិធោ ធាតុ, ការិតបច្ចយន្តរូបម្បិ វិកតិធាតុម្ហិ សង្គយ្ហតិ។

៥៦២. វត្តមានេតិអន្តិ សិ ថ មិ ម តេ អន្តេ សេ វ្ហេ ឯ ម្ហេ [ក. ៤១៦; រូ. ៤២៧; នី. ៧៦២; ចំ. ១.២.៧២; បា. ៣.២.១២៣]

អារភិត្វា និដ្ឋំ អនុបរតោ ភាវោ វត្តមានោ នាម, តំសមង្គីកាលោបិ តទុបចារេន វត្តមានោតិ វុច្ចតិ។ វត្តមានេ កាលេ ក្រិយត្ថា បរំ ត្យាទិវិភត្តិយោ ភវន្តិ។ អយញ្ច វិភត្តិ ត្យាទីតិ ច វត្តមានកាលវិសយត្តា វត្តមានាតិ ច សញ្ញិតា។

᪕᪙᪑᪨ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩣᨷᩁᨨᨠ᩠ᨠᩣᨶᨾᩮᨠᩣᨶᩮᨠᩮᩈᩩ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨾ᩠ᩉᩈᩮᩈᩮᩈᩩ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᨾᨷᨮᨾᩣ[ᨠ᪨ ᪔᪐᪈; ᩁᩪ᪨ ᪔᪑᪒; ᨶᩦ᪨ ᪈᪙᪖]᪨

ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ, ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ, ᨲᨴᩩᨽᨿᨲᩮᩣ ᩈᩮᩈᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩦᩈᩩ ᨠᩣᩁᨠᩮᩈᩩ ᨷᨿᩩᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩈᩩ ᩅᩣ ᨣᨾ᩠ᨿᨾᩣᨶᩮᩈᩩ ᩅᩣ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩅᩣ ᩋᨶᩮᨠᩮᩈᩩ ᩅᩣ ᩋᨶᩮᨠᩮᩈᩩ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨨᨠ᩠ᨠ, ᨷᩁᨨᨠ᩠ᨠᩣᨶᩴ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾ, ᩏᨲ᩠ᨲᨾ, ᨷᨮᨾᩣ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ᪨ “ᩏᨲ᩠ᨲᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᨾᩮ ᩋᨶ᩠ᨲᩥᨾ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨾᩉᩮᩣᨸᨠᩣᩁᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩥᩅᩥᨵᩣᨶᨠ᩠ᨠᨾᩮᨶ ᨲᩥᨲᩥᩅᨣ᩠ᨣᩅᩥᨵᩣᨶᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᩥᨴ᩠ᨵᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨠᨳᩴ?ᨲᩥ, ᩋᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩥ, ᨳ, ᨾᩥ, ᨾ ᩍᨲᩥ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨨᨠ᩠ᨠᩴ ᨲᩣᩅ᪨

ᨲᩮ, ᩋᨶ᩠ᨲᩮ, ᩈᩮ, ᩅ᩠ᩉᩮ, ᩑ, ᨾ᩠ᩉᩮ ᩍᨲᩥ ᨷᩁᨨᨠ᩠ᨠᩴ ᨲᩣᩅ᪨

ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨨᨠ᩠ᨠᩮ ᨧ-ᨲᩥ, ᩋᨶ᩠ᨲᩥᨴ᩠ᩅᨿᩴ ᨷᨮᨾᨴ᩠ᩅᨿᩴ ᨶᩣᨾ, ᩈᩥ, ᨳᨴ᩠ᩅᨿᩴ ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᨴ᩠ᩅᨿᩴ ᨶᩣᨾ, ᨾᩥ, ᨾᨴ᩠ᩅᨿᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᨾᨴ᩠ᩅᨿᩴ ᨶᩣᨾ᪨ ᩑᩅᩴ ᨷᩁᨨᨠ᩠ᨠᩮ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᩩᩃ᩠ᨿᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩮ ᩈᩮᩈᨠᩣᩁᨠᩮ ᨷᨿᩩᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮ ᩅᩣ ᨣᨾ᩠ᨿᨾᩣᨶᩮ ᩅᩣ ᨷᨮᨾᨴ᩠ᩅᨿᩴ ᨽᩅᨲᩥ᪨ ᨲᨳᩣ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠᩮ ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᨴ᩠ᩅᨿᩴ, ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩮ ᩏᨲ᩠ᨲᨾᨴ᩠ᩅᨿᩴ᪨
ᨠᩣᩃᩮᩈᩩ ᨧ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩑᨠᩅᨧᨶᩣᨶᩥ, ᨻᩉᩪᩈᩩ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨻᩉᩩᩅᨧᨶᩣᨶᩥ᪨

ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨠᩣᩁᩣᨶᩴ ᩋᨽᩥᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨣᨾ᩠ᨿᨲ᩠ᨳ, ᨣᨾ᩠ᨿᨲᩣ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨠᩣᩁᨠᩣᨶᩦᨲᩥ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᨣᨲ᩠ᨳ, ᨣᨾᩩᩔᨴ᩠ᨴᩣᨶᩮ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩣᩁᨠᩮ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨴᩥᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᨠᩣᩁᨠᩮᩣ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨴᩥᩅᩣᨧᨠᩣᨶᩴ ᩑᩅ ᩅᩣᨧ᩠ᨧᨽᩪᨲᩮᩣ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᨠᩮᩣ ᨠᩣᨿ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩦᨶᩴ᪨

ᨷᩩᨲ᩠ᨲᨠᨲ᩠ᨳ, ᨣᨾᩩᩔᨴ᩠ᨴᩣᨶᩔ ᨧ ᩃᩥᨦ᩠ᨣᨲ᩠ᨳᩔ ᩅᩣᨧᨠᩴ ᨠᩣᨿᨷᨴᩴ ᩋᨽᩥᨵᩮᨿ᩠ᨿᨷᨴᩴ ᨠᩣᨿ, ᩑᨲᩮᨶ ᨲᩩᩃ᩠ᨿᩣᨵᩥᨠᩁᨱᨷᨴᨶ᩠ᨲᩥ ᨧ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᩋᨿᩣᨶᩮᨿᩣ ᨧ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩣᨧᨠᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᩑᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩣᩁᨠᩮ ᨶ ᩃᨽᨶ᩠ᨲᩥ, ᩃᩥᨦ᩠ᨣᨲ᩠ᨳᨾᨲ᩠ᨲᨩᩮᩣᨲᩥᨠᩣ ᨷᨮᨾᩣᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩥ ᩑᩅ ᨠᩣᩁᨠᩴ ᩃᨽᨲᩥ᪨ ᩑᩅᨬ᩠ᨧ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩩᩃ᩠ᨿᩣᨵᩥᨠᩁᨱᨲᩣᨲᩥ ᩋᨽᩥᨵᩮᨿ᩠ᨿᨷᨴᩣᨲᩥ ᩈᨴ᩠ᨴᩣᨶᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ ‘ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨾ᩠ᩉᩈᩮᩈᩮᩈᩩ’ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᨲᩣ ᨧ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩮᩉᩥ ᨲᩩᨾ᩠ᩉ’ᨾ᩠ᩉᩈᩮᩈᨠᩮᩉᩥ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨧ ᨾᩥᩔᨠᩮᩉᩥ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨧᩣᨲᩥ ᨲᩦᩈᩩ ᨲᩦᩈᩩ ᨮᩣᨶᩮᩈᩩ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩮᩉᩥ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨷᨴᩮ ᨠᩣᩁᨠᩮ ᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨿᨳᩣ? ᩈᩮᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨲᩮ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲ᩠ᩅᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᩈᩥ, ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᨣᨧ᩠ᨨᨳ, ᩋᩉᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᩣᨾᩥ, ᨾᨿᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᩣᨾᩣᨲᩥ᪨

ᨲᨳᩣ ᨾᩥᩔᨠᩮᩉᩥᨷᩥ᪨ ᨿᨳᩣ? ᩈᩮᩣ ᨧ ᩈᩮᩣ ᨧ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ᪨ ᨲᩮ ᨧ ᨲᩮ ᨧ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᨧ ᨲᩮ ᨧ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲ᩠ᩅᨬ᩠ᨧ ᨲ᩠ᩅᨬ᩠ᨧ ᨣᨧ᩠ᨨᩈᩥ, ᨣᨧ᩠ᨨᨳ ᩅᩣ᪨

ຫ្ទេយ្យ ຫ្ទេយ្យ កន្ធ, ត្ថ្ឋា ຫ្ទេយ្យ កន្ធទាតិ៍

ยិឃ្សូរេកហិ ឃុរេត្ត ថ្គុចារេញ្ញ បត 'ចិប្បឹរេបរេឆ'តិ ឃរេក្កតត្តា បរេទ្ទកាតិ ຯច ខ្ពកាឃំ លកត្តិ, រេតឃុ ច ពហុចចតាតិ ຯច៍ ឃចា? រេឃា ច ត្ថ្ឋា កន្ធ, រេឃា ច អហេ្ទា កន្ធាយ, ត្ថ្ឋា អហេ្ទា កន្ធាយ, រេឃា ច ត្ថ្ឋា អហេ្ទា កន្ធាយ៍ ຯកចចតចព្យក្កិ៍

រេត ច ຫ្ទេយ្យ កន្ធ, រេត ច យឃ្ទា កន្ធាយ, ຫ្ទេយ្យ យឃ្ទា កន្ធាយ, រេត ច ຫ្ទេយ្យ យឃ្ទា កន្ធាយ៍ ពហុចចតចព្យក្កិ៍

រេឃា ច ຫ្ទេយ្យ កន្ធ, រេឃា ច យឃ្ទា កន្ធាយ, ត្ថ្ឋា យឃ្ទា កន្ធាយ, រេឃា ច ត្ថ្ឋា យឃ្ទា កន្ធាយ៍ ຯកចចតម្ពលចព្យក្កិ៍

រេត ច ត្ថ្ឋា កន្ធ, រេត ច អហេ្ទា កន្ធាយ, ຫ្ទេយ្យ អហេ្ទា កន្ធាយ, រេត ច ຫ្ទេយ្យ អហេ្ទា កន្ធាយ៍ ពហុចចតម្ពលចព្យក្កិ៍

អបិ ច ត្ថ្ឋា រេឃា ច កន្ធ, អហេ្ទា រេឃា ច កន្ធាយ, ត្ថ្ឋា អហេ្ទា រេឃា ច កន្ធាយ, ຫ្ទេយ្យ រេឃា ច កន្ធ, យឃ្ទា រេឃា ច កន្ធាយ, ត្ថ្ឋា រេត ច កន្ធ, អហេ្ទា រេត ច កន្ធារ៍យច្ចាឌីតិបិ ចព្យក្កាតិ រេចឌីតន្តាតិ៍

អត្រិយា បិទ្យូត្រា – ຫ្ចច្ទា បុរេត្តា ឃុហិឃា ច តត្តា, ឃរេម្ខាឌយាតា ឈរេយាចរេឃច [ឌា៍ ៧៍ប៉៍លិ]៍ អហេ្ទា បុរេត្តា ឃុហិឃា ច តត្តា, ឃរេម្ខាឌយាតា ឈរេយាចរេឃយ [ឌា៍ ៧៍ប៉៍លិ]៍

អហេ្ទា ចាតិ អាឃម្ខា ច ឃាទិបុរេត្តា កិក្ខឃញ្ញ បរិហរិឃ្សាយ [យ៍ តិ៍ ១៍៧៩០]៍

អហេ្ទា ពួរេយ ច កិក្ខ ឃយាឆិតា តិឃិឌិយ្យា

អហេ្ទា កទិឃា ច ចាតបតី អហុយ្យា[ឌា៍ ១៍១១៍៧ឃ័ឆ១]៍

អហេ្ទា ឃាយិរេកា ច ចាតបតី អហុយ្យា[ឌា៍ ១៍១១៍៧៩៧លិ] ពួច្ចាឌិ៍

ឃំ បត "រេឃា ច កន្ធតិ, ត្ថ្ឋា កន្ធឃី"តិ ចត្តរេត្ត "ຫ្ទេយ្យាកន្ធចា"តិ ចា "រេឃា ច កន្ធតិ, អហេ្ទា កន្ធាឃី"តិ ចត្តរេត្ត "យឃំ កន្ធាយា"តិ ចា ចចតំ, តំ បកតិពហុចចតរេយច, ត បរេទាបុទិឃពហុចចតំ៍

ឃទ្ទា កច្ចាឃរេត – "ឃរេត្តឃរេយកាកិឆារេត បរេទា បុទិរេឃា"តិ [តី៍ ១៧៩ បិរេដ្ឋ] ឃុត្តិ, តត្ថបិ ឃរេត្តាឃំ ខ្ចិត្ត ចា តិល្ហិ ចា យិឃ្សាកទ្ទតាតំ

តាយ, ឥមស្សាតិ ឯកតោ អភិធាតេ វិស្សជ្ជេត្វាចារេញ្ញ បទោ បុរិសោ ធោរេដតេត្តាតិ អត្ថោ ត ត សម្ភវតីតិ។

៥៩៣។ កត្តរិ លោ[ក។ ៣៣៣; រូ។ ៣៦៦; នី។ ៥៦៣]។

អបទេទានព្លស្ស យាត, ត្តូ, ត្វាតីស្ស បទេស្ស ក្រិយត្ថា បទំ កត្តរិ លិត្យាតន្តោ អបច្ចយោ ហោតិ។ លិត្យាតន្តោ ‘ក្ខាលស្ស’តិ ស្សត្ត ចិនេសសតេត្វា។

ឯតេត យត្ថ យាត, ត្តូ, ត្វាតេយោ កត្តរិ ចត្តន្តិ, តត្ថ អយំ លបច្ចយោតិ លបច្ចយេត តេសំ កត្តុចាឆកកាចំ ទានាបេតិ, ឯស តេយោ “ក្សោ កាចកខេមស្ស…” ព្ភច្ចាតីស្សបិ។

ឯត្ថ ច ចិកទេលបច្ចយា តាយ ញាញ្ញាតប្បុលា ឯច ហោន្តិ, ត អត្តប្បុលា, តស្មា យស្មិំ បយោគេ តេហិ ចិតា បឆទ្វំ ត សិទ្ធ្យតិ, តេត្វច តេ ចត្តន្តិ។ យត្ថ សិទ្ធ្យតិ, តត្ថ ត ចត្តន្តិ, អយម្បិ លបច្ចយោ ឆាត្យេតា បទំ ចិកត្តិសទេ ចា អាកាយសទេ ចា អសន្តេ ចត្តតិ, សន្តេ បត “បចាមិ, បចាម, បចាហិ, កយេតិ, កយេន្តិ, ចជ្ជេតិ, ចជ្ជេន្តិ”-ព្ភច្ចាតីស្ស កាទិយត្តទេត្វាយ ចត្តតិ។ យត្ថ ច បច្ចយាតំ លោបេបិ ចិហិតោ, តត្ថ កាលត្តទ, រូបត្តទប្បសក្កបដិសិទ្ធាយ ចត្តតិ, អញ្ញត្ថ ត ចត្តតិ។

៥៩៤។ ឃ្យចណ្ណាតយេឡ បច្ចយេ[ក។ ៣២៥; រូ។ ៣៦៣; នី។ ៥៨២; ឆំ។ ៨·៨·២៦; បា។ ៦·៨·៩០]។

ចិកត្តិ, បច្ចយា បច្ចយោ តាយ។ ព្ភ, កិ, ចិ, ចិ, ខិ ព្ភច្ចាតេយោ ព្ភចណ្ណា តាយ។ ភ្ជ, ភ្ជ, ភ្ជ, ហ្វ ព្ភច្ចាតេយោ ក្ខចណ្ណា តាយ។ បច្ចយេ បទេ ឯកក្ខទេឆាត្តត្តាតំ ព្ភចណ្ណ’ចណ្ណាតំ កយេត ឯ, ឡូច្បុឌ្ឍិយោ ហោន្តិ។ ‘បទោ ក្ខចី’តិ បទសទេលោបេបិ។

សំបុព្ពោ-សម្ភវតិ , សម្ភវន្តិ, សម្ភវសិ, សម្ភវថ, សម្ភវមិ, សម្ភវម។

អត្យុបុព្ពោ-អត្យកចេត, សោ គោរំ អត្យគោតិ, តេ គោរំ អត្យគោន្តិ, ត្វំ គោរំ អត្យគោសិ, តុម្ហេ គោរំ អត្យគោថ, អហំ គោរំ អត្យគោមិ, មយំ គោរំ អត្យគោម។

តត្ថ យថា “ភីលោ បដោ”តិ ឯត្ថ ភីលសទ្ទស្ស អត្ថោ ត្យចិធា ចាច្ចេត្វា, អភិធេយ្យតេត្វាតិ។

តត្ថ ក្យលសព្ទោតា សកត្វា ចាច្ចេត្វា តាយ។

ក្យលតិស្សយោ ឆត្តតេត្វា អភិធេយ្យតេត្វា តាយ។

ឯកសង្ខ្យា បន វចនត្តយេន សទ្ធិំ វទតិ, ឯកសង្ខ្យត្តំ បុរិសត្តា ឯករូបេន សទ្ធិំ ឧទាហរតិ, តស្មា “ភវតិ” ឥតិ ឯកវចនេន ឯកសង្ខ្យា អភិធេយ្យត្តា អាចិក្ខីយតិ។

តថា “អនុភោតី”តិ ឯត្ថ ពហុសង្ខ្យា អនេកា ទ្វិចតុរា វាច្ចេត្តា, អភិធេយ្យត្តាតិ។

តត្ថ កត្តុសត្តិសន្តានេតា សកម្មា វាច្ចត្តា ភាវ។

សត្តិវិសេសោ លិង្គត្តា អភិធេយ្យត្តា ភាវ។

តិសង្ខ្យា បន វាច្ចត្តយេន សទ្ធិំ វទតិ, ន អភិធេយ្យត្តំ “អនុភោតី”តិ បុរិសត្តាសាធ្យក្រិយាសហិតំ កត្តារមេន សទ្ធិំ ឧទាហរតិ, ន កិញ្ចិ ឧទ្ទិដ្ឋតិ អនេត្តា។ តស្មា “ភវោ” ឥតិ បភត្តរេន តិសង្ខ្យា អភិធេយ្យត្តា អាចិក្ខីយតិ, វាច្ចត្តស្ស បន តិសង្ខ្យេន សទ្ធិំ ទុត្តត្តា តតិយាទិភត្តិយា បុន អាចិក្ខិតត្តាកិញ្ចិ ភត្តិ, លិង្គត្តរោទាតភត្តិ អភិធេយ្យបទេ បធមាទិភត្តិ ឧទ បចត្តតីតិ។ ឧស ភវោ សត្តត្តិ។

៥៩៩. ឧភយមថា សរេ[ក. ៥០១, ៥០៣; រូ. ៤០៥, ៤៥០; នី. ១០១៤, ១០១៥]។

សរេ បរេ ឧ, ឧភត កមេត អម, អថា ហោន្តិ ម, វេសុ អ-ការេរា វុទ្ធារលត្តា។

ភវតិ, ភវន្តិ, ភវសិ, ភវថ។

៥៩៤. ហិមិមេស្វស្ស[ក. ៤៥៤; រូ. ៤០៤; នី. ៨៥៨]។

ហិ, មិ, មេសុ បរេសុ អ-ការស្ស ទីឃោ ហោតិ។

ភវាមិ, ភវាម។

បរោក្ខេ – ភវេត, ភវេត្ត, ភវេស, ភវេថ្យាភវេវ, ភវេម្យា

បបុព្ពោ ភូ-បចត្តិយំ, តថិ បភវតិ។

អង្ស្យា’ភិ, បរិបុព្វោ ហិំសាយំ, អឌិកចតិ, អភិកចតិ, បរិកចតិ។

ចិបុព្វោ ចិតាវេរ, បិពេដេ, វេរាកវេលា ច, ចិកចតិ។

បរាបុព្វោ បរាឌវេឃ, បរាកចតិ។

អភិ, សំបុព្វោ បត្តិឃំ, អវេញ្ញាកោវេហ ច, អភិសម្ភុចតិ, តធា បិត្យុក្ខចតិ, អាចិកចតិ ព្ទុច្ឆានិ។

ព្ទុតិ ឫទ្ធពត្ត្ររូបំ។

ឫទ្ធភាចពយ្ទុរូប

៥៩ប៉។ វេញ្ញាភាចពវេយ្យុបវេរាវេក្ខឫ យាត ត្ត ត្យាឌិឫ[ព។ ៣៣០; ទ្ធ។ ៣៣៥; តី។ ៨៦០; ជំ។ ១។១។ប៉០; ឞិ។ ១។១។៩លិ]។

បវេរាក្ខាចឌ្ឌិវេតាឫ យាត, ត្តបច្ឆវេឃឫ ត្យាឌិឫ ច បវេរឫ ក្រិឃត្វា ភាចឫ្ហ ពយ្ទុតិ ច ពាត្យុតវេត្ត ឃបច្ឆវេឃា វេហាតិ, តាហ្យុលិឌិពារា ក្ខចិ ពត្តទិ ច។

ទ្ធបំ ចិក្យឃ្យតិ, វេរា បហឹឃិឞ្យតិ [សំ។ តិ។ ១។១៣៨], កត្តំ បច្ឆតិ, ពិវេយ្រ្យុភេពំ លិជ្ជតិ, ព្យុឫ្ទវេលា ភិជ្ជតិ។

៥៩៨។ត វេត ពាត្យុតត្ថតាពវេយឫ។

ពាត្យុតវេត្ត តាពវេយ ច ព្ទុចល្ហ្យុ’ចល្ហាត់ អឞ្ឞ ច វេត ៩, ឞ្គុ,-អា ត វេហាត្តិតិ ព្យុយិ្យុក្ខុទ្ធិ តត្តិ។

ពវេយ្ទុ-វេតាត បុទិវេរត វេភាវេពា អត្យុក្ខឃតិ, វេតាត វេភាពា អត្យុក្ខឃត្តិ, វេតាត ត្វំ អត្យុក្ខឃសិ, វេតាត ត្យុវេយ្រ្យអត្យុក្ខឃឆ, វេតាត អហំ អត្យុក្ខឃាយិ, វេតាត យឃំ អត្យុក្ខឃាយ។ ឃឞ្ឞ ខ្ចុត្តំ ទឞ្យុត្តច្ឆា, អត្យុក្យឃ្យតិ, អត្យុក្យឃ្យត្តិ។

តត្វ “អត្យុក្ខឃតី”តិ ៩ត្វ ព្យុបច្ឆឃរហិតឞ្ឞ តិរទ្ធឞ្ឞ អវេត្វា ទ្យុចិវេឆា ចាច្ឆវេត្វា, អភិវេធឃ្យវេត្វាតិ។

តត្ថ ពហុវត្តិវន្តានេតា វកេត្វា ចាន្ធេត្វា ភាយ៉

វត្តិតិស្សយោ លិក្កេត្វា អកិឆេឈ្យេត្វា ភាយ៉

តិវន្ថោ បត ក្យបន្ធយវហិតោ ចាន្ធត្តេយេច ក្តន្ទុំ ចឌតិ, ភ អកិឆេឈ្យត្តំ៉ “អត្តក្ខយតី”តិ ឃុលោន្តា វាឈ្យក្រិយាវហិតំ ពហុវត្តិ ឲច ក្តន្ទុំ ឌាភាតិ, ភ កិន្ទ្ធិ ងត្តត្តិ ចុត្តំ ហោតិ៉ សេវំ បុទ្ធោ ចុត្តភយេច៉

អត្តក្ខយតេ , អត្តក្ខឈ្យតេ, អត្តក្ខយន្តេ, អត្តក្ខឈ្យន្តេ, អត្តក្ខយេវ, អត្តក្ខយច្យោអត្តក្ខយេ, អត្តក្ខឈ្យេ, អត្តក្ខយេយ្យអត្តក្ខឈ្យេយ្យា

ទ៌លិ០៉ពន្ទុបុទ្ធា ទស្សា ទេ ទត្តត្តិតំ[៣៉ ទ៌៧លិ; ន្ទ៉ ៣ប៉ប៉; តឹ៉ ១១០ទ៌; ‘ក្បុ…’ (ពហ្មុ)]៉

ពន្ទុបុទ្ធយ្យាទស្សតោ ទត្ត, ត្តិតំ ទេអាខេវា ហោតិ៉

ឌាឃទេ, ឌាឃត្តិ, ឌាឃទេ, ឌាឃន្តេ, ពន្ឋទេ, ពន្ឋត្តិ, ពន្ឋទេ, ពន្ឋន្តេ, ពយិស្សទេ, ពយិស្សត្តិ, ពយិស្សទេ, ពយិស្សន្តេ៉

ពន្ទុបុទ្ធាតិ កិំ? បចត្តិ, បចន្តេ៉

ទស្សាតិ កិំ? បរិចេត្តិ, បរិចន្តេ៉

ឲត្ថ ច ឃុត្តចិកាពេភ “វត្តំ ហិឝំ កន្ចាទេ ពាលបរិយាយំ [ឌា៉ ៧៉៧ទ៌៉៦លិ០], យុត្យាទេ ពត្តភង្ហា [ឌា៉ ៦៉៦៦៉៧៩៣ប៉], ឌឹចទេ’ ចាបិ ឃុស្សតី”តិ [ឌា៉ ៦៉៦៦៉ប៉៣០] ឲតាគិ បរិញត្តបកាគិ វិន្ទត្តិ៉

តត្ថ ‘កន្ចាទេ’តិ កិន្ចុតិ, ‘យុត្យាទេ’តិ យុត្យាត្តុ, ‘ឌឹចទេ’ ចាបិ’តិ ឌឹចន្តោ’ចាបិ៉ អត្តក្ខយទេ, អត្តក្ខយត្តិ, អត្តក្ខយទេ, អត្តក្ខយន្តេ៉

កាទេចា ភាយ កចភ, ពយភាឌិពោ ក្រិយាពាទោ, វោ ឆាតុភា ឲច តុល្យាឌិពទលោកាទេចភ ចិទេវឹយតិ, ភ ភាយបទេភ, តង្វា តត្ថ តុយ’ឰ្យា ទេវភាយចទេភ ត្យាឌិទុពចិទេវវយោពោ ភាយ ភត្តិ, បឌយទុពយេច តត្ថ កចតិ, ងត្តាស្សេច ច តស្ស អត្យត្តវន្ទុបត្តា វឡ្យោកខោបិ ភត្តិ, ឲពចចភយេច កចតិ៉

តោភ កោរ៉ា អត្តក្ខយតិ, អត្តក្ខឈ្យតិ, អត្តក្ខយតេ, អត្តក្ខឈ្យតេ, អត្តកចតំ ហោតីតិ អតេត្វា៉

ឥតិ សុទ្ធកត្តុរូបានិ.

ហេតុកត្តុរូប

៤៥៨. បយោជកព្យាបារេណាបិ ច[ក. ៤៣៩; រូ. ៤៤០; នី. ៩០៣].

យោ សុទ្ធកត្តារំ បយោជេតិ, តស្ស បយោជកស្ស កត្តុនោ ព្យាបារេ ក្រិយត្ថា ណិ ច ណាបិ ច ហោន្តិ. ណានុពន្ធា វុទ្ធត្ថា.

តេសុ ច អាការន្តតោ ['អតោ' (មោគ.)] ណាបិយេវ ហោតិ, ទាបេតិ, ទាបយតិ.

ឧវណ្ណន្តតោ ណិយេវ, សាវេតិ, សាវយតិ.

សេសតោ ទ្វេបិ, បាចេតិ, បាចយតិ, បាចាបេតិ, បាចាបយតិ.

បយោជកព្យាបារោបិ ក្រិយា ឯវាតិ តទត្ថទីបនីហិ ណិ,-ណាបីហិ បរំ វិភត្តិ, បច្ចយា ភវន្តិ, ធាត្វត្ថស្ស ច ណិ, ណាបីនញ្ច វុទ្ធិ.

សោ យញ្ញំ ការេតិ, តេ យញ្ញំ ការេន្តិ, ត្វំ យញ្ញំ ការេសិ, តុម្ហេ យញ្ញំ ការេថ, អហំ យញ្ញំ ការេមិ, មយំ យញ្ញំ ការេម.

៤៥៩. អាយាវា ណានុពន្ធេ[ក. ៤៨៤; រូ. ៤៤១; នី. ១០១៥].

ឯ, ឱនំ កមេន អាយ, អាវា ហោន្តិ សរាទោ ណានុពន្ធេ បច្ចយេ បរេ, សុត្តវិភត្តិយា អណានុពន្ធេបិ អាយា'វា ហោន្តិ.

គេ-សទ្ទេ, គាយតិ, គាយន្តិ.

អបបុព្ពោ ចេ-បូជាយំ, អបចាយតិ, អបចាយន្តិ.

ឈេ-ចិន្តាយំ, ឈាយតិ, ឈាយន្តិ, បជ្ឈាយតិ, និជ្ឈាយតិ ឥច្ចាទិ.

៩២១។ ណិណាប្យាបីហិ ច["...វា" (ពហូសុ)]។

ណិ , ណាបិ, អាបីហិ ច កត្តរិ លោ ហោតិ វា។

ការយតិ, ការាបយតិ, សទ្ធាបយតិ។

ឥយិតា អសទេ ធាតេ អយាទេសតោ បរំ អការោ ហោតិ, សោ យក្ខំ ភាវយតិ, ភាវយន្តិ, ភាវយសិ, ភាវយថ, ភាវយាមិ, ភាវយាម។

ឥតិ ហេតុកត្តុរូបានិ។

ត្យាទិ

‘ក្យោ ភាវកម្មេសុ...’តិ ណិ, ណាបិបច្ចយន្តតោ យោ។

៩២៣។ ក្យស្ស[ក។ ៣៣១; រូ។ ៣៣៥; នី។ ៨១១]។

ក្រិយត្ថា បរស្ស ក្យស្ស អាទិយិ ព្រោឌា ហោតិ។

តេន យក្ខោ ភាវីយតិ, តេន យក្ខា ភាវីយន្តិ, តេន ត្វំ ភាវីយសិ, តេន តុម្ហេ ភាវីយថ, តេន អហំ ភាវីយាមិ, តេន មយំ ភាវីយាម។

រស្សត្តេ-ភាវិយតិ, ភាវិយន្តិ។

ទីឃត្តេ-ភាវិយ្យតិ, ភាវិយ្យន្តិ។ តថា ភាវយីយតិ, ភាវយីយន្តិ។

រស្សត្តេ-ភាវយិយតិ, ភាវយិយន្តិ។

ទីឃត្តេ-ភាវយិយ្យតិ, ភាវយិយ្យន្តិ។

អកម្មិកាបិ យា ធាតុ, ការិតេ តេ’កម្មិកា;

ឯកកមូលា ទ្វិកមូលា ច, ទ្វិកមូលា ច តិកមូលកា។

ឥតិ សុទ្ធកត្តុរូបំ, សុទ្ធកមូលរូបំ, ហេតុកត្តុរូបំ, ហេតុកមូលរូបន្តិ ឯកជាតុយិ ច្ចត្តារិ និបាតរូបានិ លព្ភន្តិ។

កត្តុរូបេន ចេត្ថ កមូលកត្តុរូបស្សិ សង្គហោ។ កុសលោ កិច្ចតិ, កិច្ចនជនេយោ កិច្ចតិ។

កមូលរូបេន ច កត្តុកមូលរូបស្សិ សង្គហោ។ តត្ថ យំ បជំ កត្តុភាវេន សយាតំ សក្ករូបេន កមូលរូបំ ករោតិ, តំ កត្តុកមូលរូបំ នាម, តំ បរិញ្ញាយំ ទាហុលំ ជិស្សតិ។

រូបំ ចិកាចិយ្យតិ [មហាវ៊ិ ១០ប័], អតិក្កមិយ្យតិ, សមតិក្កមិយ្យតិ, ឱតិចត្តិយ្យតិ, និមិត្តំ អភិកុយ្យតីតិ អេវាទិ [បដិ៍ ម ១៉ៗ៥], បចត្តំ អភិកុយ្យតិ [បដិ៍ ម ១៉ៗ៥], ភូតិ អភិកុយ្យតិ, ឧបបត្តិ អភិកុយ្យតីតិ [បដិ៍ ម ១៉ៗ៥] អេវាទិ ទដ្ឋព្វំ។

តថា សោ បតីយោថាបិ សោបិ បតីយោថ [សំ៉ និ៍ ១៉២៣៥], សោ បតីយិស្សតិ [សំ៉ និ៍ ១៉២៣៥], និតិយ្យតិ មសោ តស្ស [ជី៍ និ៍ ២៉២៣៤], តិយ្យោតិ តិយ្យតិ បេរិសោ, បរេតិ បរិហាយតិ [ជា៉ ១៉១៥៉២៣ប័], អាជាតីយា ហសីយន្តិ [ជា៉ ២៉២២៉២២៤៥], ចិត្តស្ស ហទយំ ឆតិយតិ [ជា៉ ២៉២២៉១២៣០] ទដ្ឋព្វំ។

យត្ថ ‘មយិ ច្ឆា ណា មា ថា ហា បរិ មហ មថាជីតយី’តិ កច្ចាយនេ វុត្តំ, តំ កមូតិ ទដ្ឋព្វំ, កត្តុរិ ឯច មុច្ចតិ កមូតិ ទដ្ឋព្វំ។ កត្តារិ បន្ទាថា សត្តីតិយំ បន “សោ បតីយិស្សតី”តិ បជាតំ ការករូបត្តំ ជញ្ញំ ចជតិ, តានិ បន កត្តុកមូលរូបានិ ឯថាតិ។

ឯត្ថ ច ចត្តមាតំ ចត្តិនិ៍ និច្ចបចត្តំ, បចត្តាចិរតំ, បចត្តបរតំ, សមីបចត្តមានន្តិ។

តត្ថ និច្ចបចត្តេ – ទដ្ឋាយំ បព្ពតោ តិដ្ឋតិ, ចន្ទិមសូរិយា បរិយាយន្តិ, ជីសោ កន្តិ ចិរោទចមានា [អ៉ និ៍ ៣៉៤៥]។

បចត្តាចិរតេ – អបិ នុ តេ កហបតិ កុសល ជាតំ ជីយតីតិ, ជីយតិ មេ ភន្តេ កុសល ជាតំ [អ៉ និ៍ ៥៉២០]។

ឯត្ថ ច យាច ជានេ ទិ៍សាសាហោ, តាច យថាបចត្តា ជានក្រិយា ចត្តមានា ឯច នាម ហោតិ ឧស្សាហស្ស អចិរតត្តា។

បចត្តបរតេ – ន ពាជតិ អយំ មំមំ, នេច បរិកាំ ហនតិ [អ៉ និ៍ ២៉៤សិ], ន អជិត្តំ អាជិយតិ [អ៉ និ៍ ២៉៤សិ]។ ឯត្ថ យាច តត្តិបក្ខក្រិយំ

ភ ករោតិ, តាច ចិរយហក្រិយា បច្ចយាតា ឲច ភាយ ហោតិ។

នយិនេ – អតីតេ – កុតោ នុ ត្វំ អាគច្ឆសិ [សំ· និ· ១·១៦០], រាជគហតោ អាគច្ឆាមីតិ។ អនាគតេ – ឆយ្ហំ តេ គេមេសិ, សាវត្ថិំ ឃ្វេណាហិ។

ឃ្វុត្តបិកេត្តក តនាឃោរេក អតីតេបិ អយំ បិកត្តិ ហោតិ, បាកឃីរាតិ ឥតេក្តា, កច្ឆាមិ អប្ពេទ តនា [ឥ្យ· ចំ· ១·១៣លិ]។

ឃាច, បុនេ, បុនាឃោរេក អនាគតេបិ-ពួនេច តាច តិដ្ឋាហិ, ឃាចាហំ អាគច្ឆាមិ, ឃំភ្នតាហំ ឆយ្ហញា ចិតឃញ្ជា ឃក្តារឃេយ្យ [បរិទា· អដ្ឋ· ១·បឆយយហាឃឌ្គីតិកចា], បុនេ អឆយ្ចា ជិន្តតិ, ឆយ្ចា បជិគាហិយ្យតិ [ឥ្យូអច· ៣១លិ], ឆតេ្ត ពួនេយ លិត្ថ បុរា យរាមិ [ជា· ១·១៩·១១លិ]។

ឲក្រំឃេច្ចបិ-គិរឃំ ភ្នកច្ឆាមិ, ឲក្ក នេយ ភត្តិ ឃំឃយោ [ជា· ១·១១·១១១]។ អចឃ្សមុក្ខាចិឃេត្តបិ-ឥុចំ ត្យុដ្ឋា កចាយហំ [ឥ្យ· ចំ· ១·១០៥], ឥុចំ ត្យុដ្ឋា កចិឃ្យតិ [ឥ្យ· ចំ· ១·ប៥១] ចា។

អតិឃយេត្តបិ-យភឃា នេ បឃេត្តភ, ភាឃតិ ចា កេរាតិ ចា [ឆ· ឃ· ១] ចិនេត្តតីតិ ចិត្តិ [ឆ· ឃ· អដ្ឋ· ១], ឃុឃតីតិ ឃេឃ្សា [ឆ· ឃ· អដ្ឋ· ១], ឥុណ្ហាតីតិ ត្យុដ្ឋា។

កនា ករហិឃោរេកបិ-កនា កច្ឆតិ, ករហិ កច្ឆតិ, កមិឃ្យតិ ចា។

ពួតិ តរ្យាគឺ។

ត្វាគិ

អច ត្វាគិ ឃុច្ចេតា។

៥លិ៥·ត្យ អត្ថ ហិ ច មិ យ ធំ អត្ថ ឃុ ឥច្ឆា ឲ អាយឃេឃ[៣· ៣១៣; ក្ន· ៣៥០; គី· ប៥លិ; ចំ· ១·១·១១១; បរិ· ១·១·១៩១]។

ចត្តយាឃេត កាលេល បញ្ញា បត្តតា, ចិឆឹឃុ ក្រិយត្តា ត្វាគឃោ ហោត្តិ។

បេញ្ញាឆម្ពុ ចា ត្វំ អធិយស្ស ចិតឃំ ចា [បាចិ· ៣លឹ១ (អត្ថុតោ សមិសំ)]·

បត្វភាសេទ្ធត អាសីសាគេឃាបិ សក្ខឃ្យត្តិ·

ពត្វ បត្វភាឃំ-កចាកេច សំសរេត្តា, សេទ្ធា ហោយិ អយឆ្ពិ·

អាសីសាឃំ-ឲុតោត សច្ចុចេខ្លួត, បន្ទុតេ្តា អកិចឃ្យុត្យ [ចរិយា· ២·ប៉ង], សេត្តា កត្រាតិ បឃ្យុត្ត [ឌា· ១·២·១០វ័], សេត្តា សត្តា អចេរា ហោត្ត [បដិ· យ· ២·២២]·

ឃាចេត-ឲុក៌ យេ តឃតំ គេហិ [ចរិយា· ១·វ៉ង]·

អាឃាចេត-គេសេត្យ កេត្ត កកចា ឆម្ពុ [ឌី· និ· ២·៩ប៉], ខ្ចុចគេត្យ យំ កកចា [សំ· និ· ២·១], អត្យុសាសត្យ យំ ស្យុកព [សំ· និ· ២·១], ឃ្លុយ្យត្យ យំ កេត្ត សេឈ្ជា [យហាច· លឹ១], អឆ្ពាក៌ អធិបត្វាតំ, ឍយឃ្យុ រាឌក្យខ្លួរ [ឌា· ២·២១·១ប៉១], ឲុឆ ញ្យុណ្ណ គិចត្វចេ្យា [ឌា· ១·២·៩៩]·

ចិធិសេទ្ធត គិឃោឌភាគេឃាបិ សក្ខឃ្យត្តិ·

ពត្វ ចិធិយិន្រអក្យុសល់ បឌហឆ, ក្យុសល់ ឃ្លុបសយ្យខ្លួ ចិហរឆ [បដិ· យ· ២·២០; បារា· ១ង], ឲុចំ ចិពេត្តឆ, យា ឲុចំ ចិពេត្តឆ [បដិ· យ· ២·២០]·

គិឃោឌេត-ឲុឆ កិត្តុចេ សីលចា ហោឆ [អ· និ· វ៉·១១៣], អប្យុយាគេត សយ្យាគេឆ [ឌី· និ· ២·១ប៉វ័], ឲុឆ កណ្យុឆ ពាត្តឆ [ឌី· និ· ២·២៣២], យា ចោ យុឆ្ពិត្វ កិឆ្ពាតំ [ឌី· និ· ២·២៣២]·

អេត្តុយ្យសេត-ឃ្លិ្ធសត្យ កេត្ត ឆេរា បាតិយោក្លុ [យហាច· ១វ៉វ]·

អាណាត្តិឃំ-ស្យុណាត្យ យេ កេត្ត សេឈ្ជា [បារា· ២៩ប៉]·

បេសេត-កឆ្ពុឆ ត្យុយេយ្យសារិបុត្តា [បារា· ៣២២]·

បចារណាឃំ-ចគត្យ យំ កេត្ត សេឈ្ជា [យហាច· អដ្ឋ· ២១២], ចគេឆ កេត្ត ឃតេត្វា [បារា· ២ង០]·

អត្យតិយំ-បរិក្ញ្ញា ចា ចិឃ្យូវឌ្ឍហិ ចា ឃឆាបច្ចយំ ចា ពវោហិ [បាិចិ៍ ៦លិះ]៍

ចវងាវត-ឞ្យឃ្យូតឹ ចវចណ្ណាវក, ចវឃ្យុ ឝឃឆា ចវវ [ឌា៍ ៦៍៦៦៍០៩ឃ៉ឃ៉], ខ្ពន្ធិតំ បត្តិតំ ឤឃំហ្វ លិប្យវយច ឃយិន្ញុញ្ញ [អ៍ តិ៍ អដ្ឋ៍ ០៍០៍ ០ដ៍៦]៍

អត្ញ្ញាយំ-ឞុន្ន ចាឃច យំ បចាំញ្ញ យំ កិត្ញិ យតឃិន្នឃិ [ឌី៍ តិ៍ ៦៍៦ឃ៉៩]៍

ពតាចកាឃា ឞុន្នវច្បា [ឃុ៍ តិ៍ ០០៦៩]៍

ឃយ្យជិន្ហវត-ឲចំ វហោឤ [ឌី៍ តិ៍ ៦៍ះ០ដ៍]៍

អវក្កាវឃ-ឞុដ្ឋា វត ឞលឤ ឃត្តឆា [ឌា៍ ០៍០៩៍៦ដ៍ឃ៉], វចាវា តំ ឈណ្ឌាឈណ្ឌិកំ លិក្ខត្តុ [យ៍ តិ៍ អដ្ឋ៍ ០]៍

ឃបវឆ-ឲវតាត ឃច្ចចវឌ្ឍត, ឞុវត្តា ដ្ឋប្យឌ្ឍតំ ខ្ពវឃ [ឌា៍ ០៍០ះ៍០០ះ], ឞុឃា វយ កឈយាតាឃ, ឞុដ្ឋា ឞលឤ ឃត្តឆា [ឌា៍ ០៍០ះ៍០០ះ]៍

អាយត្តវត-ឲឤ វចឃ្យត្តវោ វាឌា [ឌា៍ ៦៍៦៦៍៦៦ះ០], "ឲហិ កិក្ខ ចវ ព្រាហ្មចរិយំ [យហាច៍ ៦ប៉], ឲឆ កិក្ខវច ឞិលចា វហាច" ខ្ពច្ចាឌីឃុបិ ឲហិ, ឲឆឃដ្ឋា អាយត្តវត តិដ្ឋត្តិ៍

តិយត្តវត-អឆិចាវឃឤ វយ កវត្ត កពចា ឃ្វាតតាឃ កត្តុ [បាិវា៍ លិលិ]៍

បវចឝវត-វចឝឃតិតិ យំ ឃវណ្ណោ ឆាវវឤ [ក្នុអច៍ អដ្ឋ៍ ០០៦], ដ្ឋបិឃកំ យំ កចំ វកាតវយា ឆាវវឤ [ឌី៍ តិ៍ ០៍៦ដ៍ដ៍], ឞុតាវាឃុ ច វយ លវដ្ឋា, ឲចំ ឌាតាហិ យាចិឃ [ឌី៍ តិ៍ ៦៍៦៩ដ៍]៍

បត្តកាវល-បរិតិន្ញាឤ កវត្ត កពចា, បរិតិន្ញាឤ ឃុកវតា, បរិតិន្ញាតកាវលិ កវត្ត កពចវតា [ឌី៍ តិ៍ ៦៍០៩ប៉], កាវលិ វតា វត យហាចិវ, ដ្ឋប្យឌ្ឍ យាឤក្កន្ធិយំ [ឤ៍ ចំ៍ ០៍៩លិ], ញ្ញាកវោហិ អក្កិវចឃ្យត ត ឆាតិ វត ឤលិញ្ញកាចឃ្យ កាវលិ [យ៍ តិ៍ ០៍៦ឃ៉លិ]៍

អត្ញវកាឤ, អត្ញវកាត្តុ, អត្ញវកាហិ, អត្ញវកាច, អត្ញវកាយិ, អត្ញវកាយ, កចឤ, កចត្តុ, 'ហិយិវយឃ្វឃ្យា'តិ ហិ, យិ, វយឃុ អឃ្យ ឌីវឈា, ត្វំ បណ្ឌិវតា កចាហិ៍

᪄᪇᪈᪨ ᩉᩥᩔᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨸᩮᩣ[ᨠ᩺ ᪄᪇᪈; ᩁᩪ᩺ ᪄᪅᪙; ᨶᩦ᩺ ᪈᪆᪀; ᨧᩴ᩺ ᪅᪨᪂᪨᪈᪈; ᨸᩤ᩺ ᪆᪨᪄᪨᪁᪀᪅]᪨

ᩋᨠᩣᩁᨲᩮᩣ ᨸᩁᩔ ᩉᩥᩔ ᩃᩮᩣᨸᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩋᨲᩮᩣᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᨿᩣᩉᩥ, ᩑᩉᩥ, ᩉᩮᩣᩉᩥ᪨

ᩍᨾᩥᨶᩣ ᩋᨲᩮᩣ ᩉᩥᩔ ᩃᩮᩣᨸᩮᩣ, ᨲ᩠ᩅᩴ ᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᩮᩣ ᨽᩅ᪨

ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᩣ ᨽᩅᨳ, ᨽᩅᩣᨾᩥ, ᨽᩅᩣᨾ᪨

ᨸᩁᩃᩮᨠ᩠ᨠ-ᩈᩮᩣ ᨽᩅᨲᩴ, ᨲᩮ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩴ, ᨲ᩠ᩅᩴ ᨽᩅᩔᩩ, ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᨽᩅᩅ᩠ᩉᩮᩣ, ᩋᩉᩴ ᨽᩅᩮ, ᨾᨿᩴ ᨽᩅᩣᨾᩈᩮ, ᩍᨾᩣᨶᩥ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᨠᨲ᩠ᨲᩩᩁᩪᨸᩣᨶᩥ᪨

ᩋᨶᩩᨽᩪᨿᨲᩩ , ᩋᨶᩩᨽᩪᨿᨶ᩠ᨲᩩ, ᩋᨶᩩᨽᩩᨿ᩠ᨿᨲᩩ, ᩋᨶᩩᨽᩩᨿ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᩩ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᨶᩥ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᨠᨾ᩠ᨾᩁᩪᨸᩣᨶᩥ᪨

ᨽᩣᩅᩮᨲᩩ, ᨽᩣᩅᩮᨶ᩠ᨲᩩ, ᨽᩣᩅᨿᨲᩩ, ᨽᩣᩅᨿᨶ᩠ᨲᩩ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᨶᩥ ᩉᩮᨲᩩᨠᨲ᩠ᨲᩩᩁᩪᨸᩣᨶᩥ᪨

ᨽᩣᩅᩦᨿᨲᩩ, ᨽᩣᩅᩦᨿᨶ᩠ᨲᩩ᪨ ᩁᩔᨲ᩠ᨲᩮ-ᨽᩣᩅᩥᨿᨲᩩ, ᨽᩣᩅᩥᨿᨶ᩠ᨲᩩ᪨ ᨴ᩠ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩮ-ᨽᩣᩅᩥᨿ᩠ᨿᨲᩩ, ᨽᩣᩅᩥᨿ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᩩ᪨ ᨲᨳᩣ ᨽᩣᩅᨸᩦᨿᨲᩩ, ᨽᩣᩅᨸᩦᨿᨶ᩠ᨲᩩ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᨶᩥ ᩉᩮᨲᩩᨠᨾ᩠ᨾᩁᩪᨸᩣᨶᩥ᪨

‘ᨴᨿ᩠ᨿᩣᨴᨿᩮᩣ’ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᩈᩩ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᨠ ᨴᩔ ᨽᩮᩣ, ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩮᩣ, ᨽᩅ ᩅᩣ᪨

ᩍᨲᩥ ᩅᩣᨴᩥ᪨

ᨴᨿ᩠ᨿᩣᨴᩥ

ᩋᨳ ᨴᨿ᩠ᨿᩣᨴᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩮ᪨

᪄᪇᪇᪨ ᩉᩮᨲᩩᨽᩅᩮᩃᩮᩣᨴᨿ᩠ᨿ ᨴᨿ᩠ᨿᩩ ᨴᨿ᩠ᨿᩣᩈᩥ ᨴᨿ᩠ᨿᩣᨳ ᨴᨿ᩠ᨿᩣᨾᩥ ᨴᨿ᩠ᨿᩣᨾ ᨴᨳ ᨴᩮ ᨴᩮᨳᩣ ᨴᨿ᩠ᨿᩣᨾᩮᩣ[ᨴᨿ᩠ᨿᨾᩮᩣ (ᨿᩮᩣᨣᩅᩥᨽᩣᨣᩣᨴᩦᩈᩩ)]ᨴᨿ᩠ᨿ ᨴᨿ᩠ᨿᩣᨳᩮᩣ[ᨠ᩺ ᪄᪁᪆; ᩁᩪ᩺ ᪄᪅᪄; ᨶᩦ᩺ ᪃᪃᪀; ᨧᩴ᩺ ᪁᪨᪂᪨᪁᪂᪀; ᨸᩤ᩺ ᪂᪨᪂᪨᪁᪅᪆]᪨

អញ្ញមញ្ញសម្ពត្តិកិយា ហេតុក្រិយាយញ្ញា ផលក្រិយាយញ្ញា ក្រិយត្តា ឧប្បាទេយា ហោត្តិ ចា។ ហេតុផលស្សបិ កទាចិ
អញ្ញាចិកត្តុប្បត្តិទីបនត្តា ចាសន្តោ, សចេ សោ យាតំ លភិស្សតិ, ករិស្សតិ, សចេ ន លភិស្សតិ, ន ករិស្សតិ ឧដ្ឋាទិ។

សចេ សង្ឃាទោ តិដ្ឋា ករេយ្យ, សុចោ តាយ ករេយ្យ, សចេ សោ បដ្ឋិតោ ករេយ្យ, សុលិតោ ករេយ្យ។

៣៧៨. បញ្ហាបច្ចយាទិនិសុ[ធ. ១.២.១៧១; បា. ២.២.១៩១]។

ឧតោសុ ឧប្បាទេយា ហោត្តិ។

បទេញ្ហាកិត្វ ទោ ត្វំ ចិតយំ ចា អធិទេយ្យយ្យាសិ ឆឃុំ ចា។

បច្ចតាយំ-ករេយ្យុំ ឌាតិឌាតិយំ។

ចិនិមិត្យបាលំ ន ហនេយ្យ, អទិន្នំ ន អាទិយេយ្យ, ទាតំ ទទេយ្យ, សីលំ រក្ខេយ្យ។

៣៧៩. សព្វាទេហេស្វុយ្យាទី[ម. ៣១៩; ន្ធ. ៣៥៣; តី. ៨៨១-៣; ធ. ១.២.១៧៨; បា. ២.២.១៩៦-១៧២; សព្វទេហេស្វុយ្យាទី (ពាហុសុ)]។

សត្តិយំ អវហេត្វ ន ឧប្បាទេយា ហោត្តិ។

កចំ វដ្ឋំ ពទេរយ្យ, កចំ វដ្ឋំ ពាតុំ សទេក្កា, ពាតុំ អវហោតិ អទេត្វា។

សោ ត្វយំ ចិឌធេយ ឌជំ [ឃ. តិ. ១.១២]។

៣៨០. សម្ភាចទេត ចា[ម. ៣១៩; ន្ធ. ៨៥៣; តី. ៨៨១, ៨៨២-៣; ធ. ១.២.១១៨-៩; បា. ២.២.១៥៣-៥]។

សម្ភាចទេតបិ ឧប្បាទេយា ហោត្តិ ចា។

បច្ចតាយបិ សិរសា កិណេយ្យ, ករេយ្យ, ករេយ្យុំ, ករេយ្យាសិ, ករេយ្យាថ, ករេយ្យាមិ, ករេយ្យាម។

ᨷᩁᩃᩮᨠ᩠ᨠ-ᩈᩮᩣ ᨠᩁᩮᨳ, ᨲᩮ ᨠᩁᩮᩁᩴ, ᨲ᩠ᩅᩴ ᨠᩁᩮᨳᩮᩣ, ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿᩅ᩠ᩉᩮᩣ, ᩋᩉᩴ ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿᩴ, ᨾᨿᩴ ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣᨾ᩠ᩉᩮᨲᩥ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᨠᨲ᩠ᨲᩩᩁᩪᨷᩣᨶᩥ᪨

ᨠᩁᩦᨿᩮᨿ᩠ᨿ, ᨠᩁᩦᨿᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᨴ᩠ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᩁᩔᨲ᩠ᨲᩴ, ᨠᩁᩥᨿ᩠ᨿᩮᨿ᩠ᨿ, ᨠᩁᩥᨿ᩠ᨿᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᨶᩥ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᨠᨾ᩠ᨾᩁᩪᨷᩴ᪨

ᨠᩣᩁᩮᨿ᩠ᨿ , ᨠᩣᩁᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ, ᨠᩣᩁᨿᩮᨿ᩠ᨿ, ᨠᩣᩁᨿᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᨶᩥ ᩉᩮᨲᩩᨠᨲ᩠ᨲᩩᩁᩪᨷᩴ᪨

ᨠᩣᩁᩦᨿᩮᨿ᩠ᨿ, ᨠᩣᩁᩦᨿᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᩁᩔᨲ᩠ᨲᩮ-ᨠᩣᩁᨿᩥᨿᩮᨿ᩠ᨿ, ᨠᩣᩁᨿᩥᨿᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᨴ᩠ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩮ-ᨠᩣᩁᩥᨿ᩠ᨿᩮᨿ᩠ᨿ, ᨠᩣᩁᩥᨿ᩠ᨿᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᨲᨳᩣ ᨠᩣᩁᨿᩦᨿᩮᨿ᩠ᨿ, ᨠᩣᩁᨿᩦᨿᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᨶᩥ ᩉᩮᨲᩩᨠᨾ᩠ᨾᩁᩪᨷᩴ᪨

᪔᪕᪑᪨ ᩐᨿ᩠ᨿᩮᨿ᩠ᨿᩣᩈᩮᨿ᩠ᨿᨶ᩠ᨶᩴ ᨭᩮ[ᨠ᪨ ᪔᪘᪖; ᩁᩪ᪨ ᪓᪕᪕; ᨶᩦ᪨ ᪑᪐᪐᪔]᪨

ᩐᨿ᩠ᨿ, ᩐᨿ᩠ᨿᩣᩈᩥ, ᩐᨿ᩠ᨿᩣᨾᩥ ᩍᨧ᩠ᨧᩮᨲᩮᩈᩴ ᨭᩮ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ᪨

ᩏᨴᩣᩉᩁᨱᩣ ᨷᩣᩊᩥᨿᩴ-ᩅᨩᩮ ᨿᨲ᩠ᨳ ᩈᩩᨡᩴ ᩅᩈᩮ, ᨷᩔᩮ ᩅᩮ ᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᩩᨡᩴ [ᨵ᪨ ᨷ᪨ ᪒᪘᪐]᪨ ᨠᩥᩴ ᨲ᩠ᩅᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣᨿᩣᨲ᩠ᨲᩅᩣᨴᩮᨿ᩠ᨿ [ᨩᩣ᪨ ᪒᪨᪒᪑᪨᪒᪘᪘], ᨶᩦᩁᩮ ᨷᩔᩮ ᩈᩩᨱᩮ ᨶᩦᩁᩮ, ᨶᩦᩁᩮᨲ ᩅᩉ ᩅᩥᨧᩁᩮ [ᨩᩣ᪨ ᪑᪨᪑᪒᪨᪘᪓] ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᩈᩮᩣ ᨠᩁᩮ, ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿ, ᨲ᩠ᩅᩴ ᨠᩁᩮ, ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣᩈᩥ, ᩋᩉᩴ ᨠᩁᩮ, ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿᩴ᪨

᪔᪕᪒᪨ ᩐᨿ᩠ᨿᩩᨾᩔᩩᩴ[ᨠ᪨ ᪔᪘᪖; ᩁᩪ᪨ ᪓᪕᪕; ᨶᩦ᪨ ᪑᪐᪐᪔]᪨

ᩐᨿ᩠ᨿᩩᨾᩔ ᩏᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ᪨

ᩏᨴᩣᩉᩁᨱᩣ ᨷᩣᩊᩥᨿᩴ-ᩅᨩ᩠ᨩᩩᩴ ᩅᩣ ᨲᩮ ᨶ ᩅᩣ ᩅᨩ᩠ᨩᩩᩴ, ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨶᩣᩈᩣᨿ ᩁᩪᩉᨶᩣ [ᨩᩣ᪨ ᪑᪨᪒᪨᪒᪒], ᩏᨷᩮᩉᩣᨶᩣᨶᩥ ᩅᩮ ᩏᨩ᩠ᨩᩩᩴ, ᨴᩣᩁᨷᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨾᩉᩦ ᨣᨲᩮᨲᩥ [ᨩᩣ᪨ ᪒᪨᪒᪒᪨᪒᪙]᪨

᪔᪕᪓᪨ ᩐᨿ᩠ᨿᩣᨳᩔᩮ ᩋ ᩅ[ᨠ᪨ ᪔᪘᪖; ᩁᩪ᪨ ᪓᪕᪕; ᨶᩦ᪨ ᪑᪐᪐᪔]᪨

ᩐᨿ᩠ᨿᩣᨳᩔ ᩐᩋ ᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᨲ᩠ᨲᩔ ᩍ ᩅ᪨

អត្ថិយា បរិញ្ញា-ពង ឌានតយុ ហ់ យឃំ [ដី៍ តិ៍ ១៍១៧ប័], យុនញ្ហាយុ ត់ ក្ខរក់ ពត្តតុរ្ធា [ឌា៍ ៧៍៨វ័៍១វ័១], ឥនក្លយុ នត តាក តិនចសតាតិ [ឌា៍ ៧៍៨វ័៍១វ័រ], កក្ខាត ហ់ បដិពនទយុ អក្ខឃំ, អនប្យច ត់ បុត្ត លនកយុ ឌីចិហ់ [ឌា៍ ៧៍៨វ័៍៧១], ឥនដ្ឋយុ នលា បញ្ហាសតាតិ នកានតា [ឌា៍ ១៍១១៍៧១០១], បព្យាបុនន្ធយុ យារិស [ដី៍ តិ៍ ១៍១វ័រ], ចិហនទយុ អនចទិនតា [ដី៍ តិ៍ ១៍១វ័លិ], តឃាដ្ឋ ក្យត្តា ចិហនទយុ ទត្តិត្តិ [ឌា៍ ៧៍១៍៧ប័]៍ កនចឃ្យាយុ, កនចឃ្យាយ៍

យហាទុត្តិតា ក្វចិ យន្លេយ្យឃ្យា-ពារឃ្យ នលិនបិ, អត្ថ ឆយុត្ហា បុនន្ធិ [ឌា៍ ៧៍៧៩៍៨វ័០], ក្ខនកណ្ហានឃា ពុន្លេរ្ធិ, តានឃា ពុន្លេរ្ធិ យាលាច [ឌា៍ ១៍៨លិ៍៧១១-៧១១], ឃធា កតិ៍ នយ អកិសប្តនចឆ [ឌា៍ ១៍៨លិ៍ប័លិ-ប័ឆ័], ឃធា កតិ៍ នត អកិសប្តនចយ [ឌា៍ ១៍៨លិ៍ប័លិ-ប័ឆ័], ឌ្ឋកានំ សយ្យឌាតាឆ, ចនត ឃត្ត ចនសយនសតិ [ឌា៍ ១៍១១៍៨ប័ប័វ័ ‘ចសាយនស’]៍

‘ខុឃ្យាឆឃ្យ’ឌ្ឋក្ខាដិបុនត្តត ខុឃ្យាឆឃ្យ ឌ្ឋ ច, ពុនយព្រនចឃ្យានធា, កនចឃ្យាឆ ចា៍

ខុត្ត ច បុនន្តា ទុត្តា បញ្ញា បត្តតា, ចិឆិប្យនកដា ឌ្ឋឆបិ ឃធាបនឃាក់ នចដិតក្កា៍ បញ្ញាសន្តេត បរិបញ្ញា, បរិបុន្ធា, បរិចិតក្ក, បរិឌីយំសាឥនឃា សក្កឃ្យត្តិ៍

បរិបញ្ញាឆយុំ ចា បឆយំ សក្កានឃឃ្យាយ ចិតឃំ ចា៍

បរិបុន្ធាឃំ-ចនឥឆ កនត្ត ពិយហ់ ពនឃ្យំ, នពា ឌ្ឋយឃ្យ អនត្តា, ពឆញ្ហាឃ្យ អត្ថ អហ់ ឌានតឃ្យំ៍

បរិចិតក្ក-ពឃ្យាហ់ បឆយំ ឆយុំ នឥនសឃ្យំ [ដី៍ តិ៍ ១៍លិ១], ឃំត្នុតាហ់ ឆយុត្ហា ចិតឃញ្ហា សក្កានឃឃ្យំ [បិទា៍ អដ្ឋ៍ ៧៍ បឆយយហាសក្កីតិពធា]៍

បរិឌីយំសាឃំ-កនន្ធឃ្យំ ចា អហ់ ក្ខនបិសឆំ, ត ចាកនន្ធឃ្យំ [យហាច៍ ៧១លិ]៍

បត្តតាឃំ-ខុចិទ្ធនបិ សិឃំ អហ់ អតាកតយដ្ឋាត់ [យ៍ តិ៍ ១៍១លិរ], ក្ខយុាឥត្យា ទយិត្តាត, សិចិទាឌា តនតា សិឃំ [ឌា៍ ១៍៨ប័៍លិ០], បឃ្យុឃ្យ ហ់ ចឃ្យុសហ់ អនទាក់ [ឌា៍ ១៍១៧៍រវ័១]៍

អាឃាចនត-លនកឃ្យាហ់ កនត្ត កពចនតា សត្តិនព បន្ធាដ្ឋ, លនកឃ្យំ ក្ខបសយ្យឆំ [យហាច៍ ១ប័; ឆ៍ តិ៍ ១៍៨លិ]៍

វិធិម្ហិ-ទទេយ្យ ធមុំ [ជា· ១·១៣·៤៦]។

និយោជនេ-ទទេយ្យាជិត្តសីលោច, នត្ថិ មច្ចុស្ស នា ភយោ [សំ· និ· ១·១៣៥]។

អជ្ឈេសនេ-យស្ស សិយា អាបត្តិ, សោ អាវិករេយ្យ [មហាវ· ១២២], យស្ស នក្ខមតិ, សោ ភាសេយ្យ [មហាវ· ៧០]។

បវារណាយំ-វទេយ្យាថ ភន្តេ យេនត្ថោ [បារា· ២៩០]។

អនុមតិយំ-តំ ជនោ ហរេយ្យ វា ឌហេយ្យ វា យថាបច្ចយំ វា ករេយ្យ [ម· និ· ១·២៣៧]។

អនុញ្ញាយំ-អាកង្ខមានោ សង្ឃោ កម្មំ ករេយ្យ [កង្ខាអដ· ៤]។

អាមន្តនេ-យទា តេ បហិណេយ្យាមិ, តទា ឯយ្យាសិ ខត្តិយ [ជា· ២·២២·៤៦]។

និមន្តនេ-ឥធ ភវំ និសីទេយ្យ។

បត្តកាលេ-សង្ឃោ ឧបោសថំ ករេយ្យ, បាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសេយ្យ [មហាវ· ១៤៧]។

'សម្ភាវនេ វា'តិ វាសទ្ទោ អវុត្តវិកប្បត្ថោ, តេន បរិកប្ប, ក្រិយាតិបត្តាទយោ សង្គយ្ហន្តិ។

តត្ថ បរិកប្បោ ទុវិធោ ភូតា'ភូតវសេន។

តត្ថ ភូតបរិកប្បេ-យោ ពាលំ សេវេយ្យ, សោបិ ពាលោ ភវេយ្យ។

អភូតបរិកប្បេ-យថា កច្ឆបលោមានំ, បាវារោ តិវិធោ សិយា [ជា· ១·៨·៧៨]។ យថា សសវិសាណានំ, និស្សេណី សុកតា សិយា [ជា· ១·៨·៧៩]។

ក្រិយាតិបត្តេ-សចេ សោ អគារំ អជ្ឈាវសេយ្យ, រាជា អស្ស ចក្កវត្តី [ទី· និ· ២·១៣៤]។

ច្កតិ ៚ឈ្យាឌិ៝

ហិឈ្យត្តនឹ

អឆ ហិឈ្យត្តនឹ ចុក្ខុតោ៝

៥០៥៖អតដ្ឋត្តតេ អា ក្លា ឌួ ត្ត អ យ្យាត្ត ត្ត៌ តេស ចំព្យត្ត៌ យឡូយ[៣៝ ៥៧០; ទ្វ៝ ៥៥៩; តឹ៝ ០០៩; ចំ៝ ៧៝១៝៤៤; បោិ៝ ១៝១៝៧៧]៝

អដ្ឋតោា អដ្ឋាយ្យិ ក្វុតោ ៣ាតេល ព្រាិឃត្តា បទ៌ អាច្កក្ខាឌតឃា តេហាត្តិ៝

៥០៥៝អា ព្រា យ្យាឌិយូឌា ចា[៣៝ ៥៧៤; ទ្វ៝ ៥៥៤; តឹ៝ ៧០១១]៝

អាច្កក្ខាឌិយុ ព្រាច្កក្ខាឌិយុ យ្យាឌិយុ ច តោាណ៌ អាឌិយិ អាតោា តេហាតិ ចា៝

តេសា អកចា, កចា, តោ អកចុ, កចុ, ត្ត៌ អកតេចា, កតេចា, ត្តុតេយ អកចត្ត, កចត្ត, អហ៌ អកច, កច, យឃ៌ អកចយ្យា, កចយ្យា

បទលតេក្ក-អកចត្ត, កចត្ត, អកចត្ត៌, កចត្ត៌, អកចតេស, កចតេស, អកចចំព្យកចចំព្យអកចិ៌, កចិ៌, អកចយឡូយ, កចយឡូយ៝

៥០៩៝អាព្រា ក្លា យ្យាយ្យា យ្យាយ្យាត៌ ចា[៣៝ ៥៧៤; ទ្វ៝ ៥០០; តឹ៝ ៧៧០៥]៝

៚តោាណ៌ ទតេយ្យា តេហាតិ ចា៝

តេសា អកច, តោ អកចុ, យឃ៌ អកចយ្យា

‘៚ឈ្យាឆតេយ្យ’ច្កក្ខាឌិតា អាយ្យ ត្តត្ត៌, អយ្យ ច អំ, តេសា អកចត្ត, កចត្ត, អកចា, កចា ចា, អហ៌ អកចិ៌, កចិ៌, អកច, កច ចា, ច្កយាតិ យុដ្ឋាតាត្តទ្វបោិតិ៝

៚ត្ត ច យហាចុត្តិតា អា-ចិកត្តិឃា ឆាតេឌតេសា ឌាហុល៌ ឌិយ្យតិ, តេយឌតឹ សយ្យាយ្យាឆ [ឌា៝ ១៝១១៝៧៩៤១], ចិសត្តាិ សយបដ្ឋឆ [ឌា៝ ១៝១១៝១១០], ច្កយា ៣ាឆា អការសឆ [ឌា៝ ១៝១១៝១១០], ត្តុតេន្តា ៣ាតេឃា អឌិយ្យឆ [តេឆទ៣ា៝ ៧៤១], តិត្តិឌា សយតិដ្ឋឆ [តេឆទ៣ា៝

១លិ១], ឲពោ រហរិ ឈាឃធ [ឌា៑ ០៑០រ័៑១ប័៩] ឰច្ចាឌិ៑ ៣ធា ឱ្ជ-ចិកក្តិឃា ឥ, ក្ក្ករឃ្យ៉ៀ យំ អយឡ្ការធ ឰច្ចាឌិ៑

ឰ្តតិ ហិឃ្យត្តតិ៑

អខ្ជត្តតិ

អធ អខ្ជត្តតិ ក្ខរតា៑

រ័ប័លិ៑ក្ខរត ព្រា ក្ខ ខ្ច ត្ត ឰ្ត យ្យាអា ក្ខា រឃ ចៀអ៊ំ រយៀ្រា៑ ៣០ង័; ក្ខ៑ ៣៩ង័; គិ៑ ប័ប័លិ]៑

អកចិតិ ក្ខរតា, អតិរតាតិ អរត្តា, ក្ខរត ពោរល ពោឃត្តា បរំ ព្រាឰច្ចាងរឃា រហាក្តិ៑

រ័ប័ប័៑អ ព្រា ឃ្យា ឃ្យឰ្យាឌិត ញ្សឡ្កាតឃ្យិក្ខ[៣៑ រ័០៩; ក្ខ៑ ៣៩៩; គិ៑ ០០១០; ឆ៑ ០៑១៑លិ៩; បរិ៑ ១៑១៑០០០ អព្រាឃ្យអាឌិត ញ្សឡ្កាតឃ្យិក្ខ (ឆាហ្វក្ខ)]៑

អអាឌិឃ្យ ព្រាអាឌិឃ្យ ឃ្យាអាឌិឃ្យ ឃ្យតិអាឌិឃ្យ ឥ ញ្សឡ្កាតឃ្យ អាឌិយិរ្កាក្ខ រហាតិ៑ 'ញ្សឡ្កាតឃ្យា'តិ ឲរតត អអាឌិយិរ្យក្ខា, ព្រាអាឌិយិរ្យ ឃត្តាតិ ក្ខាងឃ ក្ខក្ខឃរចិកក្តិរឃា បឌិក្លឹបតិ៑

'អាព្រាឃ្យាឌិក្ខពា ចា'ឰ្តតិ ក្ខរត្តត ចិពរបៀត ឆាត្វាឌិយិរ្អពោរា៑

រឃា អកចិ, កចិ, រតអកចុំ, កចុំ, ត្វំ អករចា, ករចា, ញុរយអ្សកចិត្តូ, កចិត្តូ, អហំ អកចិ, កចិ, យឃំ អកចិយ្យា កចិយ្យា រឃា អកចា, កចា, រត អកចុ, កចុ, ត្វំ អកចិរឃ, កចិរឃ, ញុរយអ្សកចិចៀ្យាកចិចៀ្យាអហំ អកចំ, កចំ, យឃំ អកចិរយ្យាកចិរយ្យា

'អាព្រាក្ខា'ឰច្ចាឌិតា ព្រា, យ្យា អា, ក្ខាត រឃ្យរត្ត-រឃា អកចិ, កចិ, យឃំ អកចិយ្យាកចិយ្យារឃា អកច, កច, រត អកចុ, កចុ៑

រ័ប័ង័៑ឲឃ្យាធរឃ្យអអាព្រាធាត ខ្ច អ អំ ត្ត រត្តា រចៀ្យា ចា[៣៑ រ័០លិ; ក្ខ៑ ៣ប័ប័; គិ៑ ០០០រ័; '...រចៀ្យា៣' (ឆាហ្វក្ខ)]៑

ឲឃ្យាធាឌិត ឃធាក្កយំ ខ្ចអាងរឃា រហាក្តិ ចា៑

ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᨣᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿᩣᨳᩮᩣ, ᨣᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿᩣᨳ ᨧ, ᨲ᩠ᩅᩴ ᩋᨣᨧ᩠ᨨᩥᩴᩈᩩ, ᩋᨣᨧ᩠ᨨᩥᩈᩮ ᨧ, ᩋᩉᩴ ᩋᨣᨾᩴ, ᨣᨾᩴ, ᩋᨣᨾ, ᨣᨾ ᨧ, ᩈᩮᩣ ᩋᨣᨾᩥᨲ᩠ᨳ, ᨣᨾᩥᨲ᩠ᨳ, ᩋᨣᨾᩣ, ᨣᨾᩣ ᨧ, ᩈᩮᩣ ᩋᨣᨾᩥᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᨣᨾᩥᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᩋᨣᨾᩥᩴ, ᨣᨾᩥᩴ ᨧ, ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᨣᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿᩣᨳ, ᨣᨧ᩠ᨨᨳ ᨧᩣᨲᩥ᪨

សុត្តចិកទេត្តក តុស្ស ទេត្វា ហោតិ, តំ ទេចា ចដាយិ កដ្ឋេត្ត, ឃាចេត្តព្ព សយាកតា [អប៑ ទេឆរ ០៑០៑៦៩លិ], យស្សុ យិត្តាតំ ទុត្តិទេត្វា៑ យិត្តទុក្ខទា ហិ បិបទេកាតិ [ឌា៑ ០៑០៩៑១១១]៑

យហាទុត្តិតា ឱស្ស ក្ខចិ ទេលិទេបិ, បុត ដាតំ អដា ឲុចំ [ឌា៑ ១៑១១៑០លិប័៩], យា ទេតា ក្តំ តាត អដដា [ឌា៑ ១៑១១៑១០១៩], យា ទេកាតិ ក្យបិតា អហុ [ឌា៑ ១៑១១៑០ឆ័៦០], យាហុ បដ្ឋាត្ថតាបិតិ [ឃំ៑ តិ៑ ០៑០៩១; ទេឆឹកា៑ ៥លិ]៑

៥ឆ័១៑ឃិ[ព៑ ៥០លិ; ទ្វា៑ ១ប័ប័; តឹ៑ ០០០៥]៑

ឱស្ស ឃិ ទេហាតិ ចា៑

ក្តំ អកចឃិ, កចឃិ, ក្តំ អត្ថទេកាឃិ៑

៥ឆ័១៑យព្យាតទក្សុ[ព៑ ៥០លិ; ទ្វា៑ ១ប័ប័; តឹ៑ ០០០៥]៑

យព្យា តុ្កាតំ អាឌិយិព្យុកោ ទេហាតិ៑

អទេស្សាសុយព្យា អទេហសុយព្យា អទេចាទុយព្យា អទេចាទុត្ត ព្ពដ្ឋាឌីតិ ឌិស្សត្តិ៑

ឲុទេយព្យអកទុត្ត, កទុត្ត, អកចិត្ត, កចិត្ត ចា, យឈំ អកទុយព្យា កទុយព្យា អកចិយព្យា កចិយព្យាចា៑

៥ឆ័១៑ព្ពិស្ស ច សុក្ក[ព៑ ៥០លិ; ទ្វា៑ ១ប័ប័; តឹ៑ ០០០៥; “…ឃិក្ក” (ឌាហុសុ)]៑

ព្ពយិក្ខស្ស យព្យា តុ្កាតក្ខា អាឌិយិព្យុស្កក ទេហាតិ, ឃាកទេយា ទេហាតីតិ អទេត្វា៑ ចឃទេក្កត ព្រាអាឌីតយ្យិ អាឌិយិព្យឃាកទេយា ទេហាតិ, ឃាកទេយ ច ឃតិ ញ្យព្ពាតំ ទេហាតិ, តស្ស អាឌិយិព្យព្ពអាកទេយា លព្ពតិ៑ ទេតត “ព្ពយា កាឆា អកាឃិឃុំ [កទេចឃិតព្ពុំ], ទេត ទេយ អទេស្ស អឃាឌិឃុំ, ឃឆាក្ខតំ ចិបឃ្សិឃុំ” [ឌា៑ ១៑១១៑០ប័៩៦] ព្ពដ្ឋាឌីតិ [ឌី៑ តិ៑ ១៑១លិលិ] ឃិដ្ឋត្តិ៑

ទេឃា ទេកាក៌ អត្ថទេកាឃិ, អត្ថកចិ ចា, ឲុទេយព្យអត្ថទេកាឃិត្ត, អត្ថកចិត្ត ចា, អហំ អត្ថទេកាឃិ, អត្ថកចិ៍ ចា៑ យឈំ អត្ថទេកាឃិយព្យាអត្ថកចិយព្យាចា៑

ᨴᨠ᩠ᨡᩈᨠ᩠ᨡᩉᩮᩉᩥ ᩔᩴ[ᨠ᩼ ᪕᪀᪕; ᩁᩪ ᪔᪙᪙; ᨶᩦ ᪁᪁᪐᪕; 'ᨴᨠ᩠ᨡᩈᨠ᩠ᨡᩣ ᩔᩴ' (ᨻᩉᩪᩈᩩ)]᪨

ᨴᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᩈᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᨧ ᨸᩁᩔ ᩔᩔ ᩔᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ᪨

ᩋᩣᨴᩮᩈᩔ, ᩈᩣᨣᨾᩔ, ᨴ᩠ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩔ, ᨸᨧ᩠ᨧᨿᨠᩣᩁᩔ, ᨸᩁᩥᨠᩣᩁᩔ, ᩋᩈᩥᨠᩣᩁᩔ, ᩋᨠᩥᨠᩣᩁᩔ᪨

ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩋᩣᨴᩮᩈᩮᩣᨸᩥ ᨧ, ᩅᩥᩉᩣᩔ ᩅᩥᩉᨲ᩠ᨲᩥ ᨧ [ᨶᩦ᪨ ᨲᩥ᪨ ᪑᪨᪑᪗᪑], ᨴ᩠ᩅᩮ ᩋᨲ᩠ᨳᨠᩣᩔ, ᨻ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᨠᨲ᩠ᨲᩩᩁᩪᨸᩣᨶᩥ᪨

ᩑᨲ᩠ᨳ ᩑᨠᩮᨠᩮ ᩋᨴ᩠ᨴᨠ᩠ᨡᩦ, ᩋᨴᨠ᩠ᨡᩦ᪨

ᩁᩔᨲ᩠ᨲᩮ-ᩋᨴ᩠ᨴᨠ᩠ᨡᩥ, ᩋᨴᨠ᩠ᨡᩥ᪨

ᨴᩦᨥᨲ᩠ᨲᩮ-ᩋᨴ᩠ᨴᨠ᩠ᨡᩥᩴ, ᩋᨴᨠ᩠ᨡᩥᩴ᪨

ᩑᨲ᩠ᨳ ᩑᨠᩮ ᩋᨴ᩠ᨴᨠ᩠ᨡᩩᩴ, ᩋᨴᨠ᩠ᨡᩩᩴ, ᩋᨴ᩠ᨴᨠ᩠ᨡᩥᩴᩈᩩ, ᩋᨴᨠ᩠ᨡᩥᩴᩈᩩ ᨻᩉ᩠ᩅᩣᨴᩥ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᨠᨲ᩠ᨲᩩᩁᩪᨸᩴ᪨

ᩑᩈᩣ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨠᩣᩈᩥ, ᨠᩣᩈᩥ, ᩋᨠᩣᩁᩮᩈᩥ, ᨠᩣᩁᩮᩈᩥ, ᩋᨠᩣᩁᨿᩥ, ᨠᩣᩁᨿᩥ, ᨴ᩠ᩅᩮ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨠᩣᩈᩥᩴᩈᩩ, ᨠᩣᩈᩥᩴᩈᩩ᪨

'ᨴᨠ᩠ᨡᩈᨠ᩠ᨡᩣ ᩔᩴ'ᨲᩥ ᨴᨠ᩠ᨡᨿᩮᩣᨣᩔ᪨ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨠᩣᩁᩮᩈᩩᩴ, ᨠᩣᩁᩮᩈᩩᩴ, ᩋᨠᩣᩁᨿᩥᩴᩈᩩ, ᨠᩣᩁᨿᩥᩴᩈᩩ, ᨲᩥᩔᩮᩣ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨠᩣᩁᨿ, ᨠᩣᩁᨿ, ᩋᨠᩣᩁᨿᩥ, ᨠᩣᩁᨿᩥ, ᨲᩥᩔᩮᩣ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨠᩣᩈᩥᨲ᩠ᨳ, ᨠᩣᩈᩥᨲ᩠ᨳ, ᩋᨠᩣᩁᨿᩥᨲ᩠ᨳ, ᨠᩣᩁᨿᩥᨲ᩠ᨳ, ᨲᩥᩔᩮᩣ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨠᩣᩁᨿᩥᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᨠᩣᩁᨿᩥᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᨲᩥᩔᩮᩣ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨠᩣᩁᩮᩈᩥ, ᨠᩣᩁᩮᩈᩥ, ᨲᩥᩔᩮᩣ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨠᩣᩈᩥᨲ᩠ᨳ, ᨠᩣᩈᩥᨲ᩠ᨳ, ᩋᨠᩣᩁᨿᩥᨲ᩠ᨳ, ᨠᩣᩁᨿᩥᨲ᩠ᨳ, ᩋᨭ᩠ᨮ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨠᩣᩈᩥᩴ, ᨠᩣᩈᩥᩴ, ᩋᨠᩣᩁᩮᩈᩥᩴ, ᨠᩣᩁᩮᩈᩥᩴ, ᩋᨠᩣᩁᨿᩥᩴ, ᨠᩣᩁᨿᩥᩴ, ᨿᨾᩴ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨠᩣᩈᩥᨾ᩠ᩉᩣ, ᨠᩣᩈᩥᨾ᩠ᩉᩣ, ᩋᨠᩣᩈᩥᨾ᩠ᩉ, ᨠᩣᩈᩥᨾ᩠ᩉ, ᩋᨠᩣᩁᨿᩥᨾ᩠ᩉᩣ, ᨠᩣᩁᨿᩥᨾ᩠ᩉᩣ, ᩋᨠᩣᩁᨿᩥᨾ᩠ᩉ, ᨠᩣᩁᨿᩥᨾ᩠ᩉ

ᩑᩈᩣ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨠᩣᩅᩣ, ᨠᩣᩅᩣ, ᩋᨠᩣᩈᩥᨲ᩠ᨳ, ᨠᩣᩈᩥᨲ᩠ᨳ, ᩋᨠᩣᩁᨿᩥᨲ᩠ᨳ, ᨠᩣᩁᨿᩥᨲ᩠ᨳ ᨻᩉ᩠ᩅᩣᨴᩥ ᩉᩮᨲᩩᨠᨲ᩠ᨲᩩᩁᩪᨸᩣᨶᩥ᪨

ᩑᨲ᩠ᨳ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨠᩣᩈᩥᨿᩥ, ᨠᩣᩈᩥᨿᩥ, ᩑᨲ᩠ᨳ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨠᩣᩈᩥᨿᩥᩴᩈᩩ, ᨠᩣᩈᩥᨿᩥᩴᩈᩩ ᨻᩉ᩠ᩅᩣᨴᩥ ᩉᩮᨲᩩᨠᨲ᩠ᨲᩩᩁᩪᨸᩴ᪨

ᨻ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩋᨩ᩠ᨩᨲᨶᩦ᪨

ᨸᩁᩮᩣᨠ᩠ᨡᩣ

ᩋᨳ ᨸᩁᩮᩣᨠ᩠ᨡᩣ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩮ᪨

᪓᪘᪙᪨ ᨸᩁᩮᩣᨠ᩠ᨡ ᩋ ᩏ ᩑ ᨳ ᩋᩴ ᩁᩮ ᨲ᩠ᨳ ᩅ᩠ᩉᩮᩣ ᩑ ᨾ᩠ᩉᩮ [ᨠ᪨ ᪓᪘᪒; ᩁᩪ᪨ ᪓᪙᪐; ᨶᩦ᪨ ᪘᪘᪒; ᨧᩴ᪨ ᪑.᪒.᪘᪑; ᨸᩣ᪨ ᪓.᪒.᪑᪑᪕]᪨

ᩋᨠ᩠ᨡᩣᨲᩮ ᨷ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣᨲᩮ ᨸᨴᩮ ᨸᩁᩮᩣᨠ᩠ᨡᩴ, ᩋᨸᨧ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨽᩪᨲᩮ ᨠᩣᩃᩮ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨸᩁᩮᩣᨠ᩠ᨡᨠᩕᩥᨿᩣᨿ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩣᨿ ᨠᩕᩥᨿᨲ᩠ᨳᩣ ᩋᩋᩣᨴᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ ᨠᩔ ᨴᩦᨸᨶᩣ ᨧᩣ, ᩈᩮᩣ ᨠᩥᩁ ᨻᨽᩪᩅ, ᨲᩮ ᨠᩥᩁ ᨻᨽᩪᩅᩩ, ᨲ᩠ᩅᩴ ᨠᩥᩁ ᨻᨽᩪᩅᩮ, ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᨠᩥᩁ ᨻᨽᩪᩅᩥᨲ᩠ᨳ, ᩋᩉᩴ ᨠᩥᩁ ᨻᨽᩪᩅᩴ, ᨾᨿᩴ ᨠᩥᩁ ᨻᨽᩪᩅᩥᨾ᩠ᩉ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ‘ᩈᩮᩣ ᨠᩥᩁ ᨻᨽᩪᩅ’ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᨶᩥ ᩋᨶᩩᨽᩪᨲᨸᩁᩮᩣᨠ᩠ᨡᩣᨶᩥ ᨶᩣᨾ᪨

‘ᩋᩉᩴ ᨠᩥᩁ ᨻᨽᩪᩅᩴ, ᨾᨿᩴ ᨠᩥᩁ ᨻᨽᩪᩅᩥᨾ᩠ᩉᩣ’ᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨸᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨸᨾᨩ᩠ᨩᩔ ᨧ ᩋᩈᨾ᩠ᨸᨩᩣᨶᨠᩣᩃᩔ ᨧ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧᨠᨲᨸᩁᩮᩣᨠ᩠ᨡᩴ ᨶᩣᨾ᪨

᪓᪘᪒᪨ ᨸᩁᩮᩣᨠ᩠ᨡᩣᨿᨬ᩠ᨧ [ᨠ᪨ ᪓᪙᪕; ᩁᩪ᪨ ᪓᪙᪑; ᨶᩦ᪨ ᪘᪒᪘; ᨧᩴ᪨ ᪕.᪑.᪒; ᨸᩣ᪨ ᪖.᪑.᪒]᪨

ᨸᩁᩮᩣᨠ᩠ᨡᩣᨿᩴ ᨸᨮᨾᨠ᩠ᨡᩁᩔ ᨴ᩠ᩅᩮᨽᩣᩅᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨵᩣᨲᩩᩔ ᩋᨻ᩠ᨽᩣᩈᨽᩪᨲᩔ ᨴ᩠ᩅᩮᨽᩣᩅᩮᩣ ᩈᩥᨿᩣ᪨

ᨧᨦ᩠ᨠᨾᨲᩥ, ᨧᨬ᩠ᨧᩃᨲᩥ, ᨩᩉᩣᨲᩥ, ᨴᨴᩣᨲᩥ, ᨩᩩᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩃᩮᩣᩃᩩᨸᩮᩣ, ᨾᩮᩣᨾᩪᩉᩮᩣ᪨

᪓᪘᪕᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩣᨶᩴ ᨸᨮᨾᨲᨲᩥᨿᩣ [ᨠ᪨ ᪓᪙᪑; ᩁᩪ᪨ ᪓᪙᪓; ᨶᩦ᪨ ᪘᪓᪒]᪨

ᨴ᩠ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᩈᩴ ᨴᩩᨲᩥᨿ, ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩣᨶᩴ ᨠᨾᩮᨶ ᨸᨮᨾ, ᨲᨲᩥᨿᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

᪓᪘᪘᪨ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩔ ᩋ [ᨠ᪨ ᪓᪕᪐; ᩁᩪ᪨ ᪓᪙᪒; ᨶᩦ᪨ ᪘᪓᪙; ᨧᩴ᪨ ᪙.᪒.᪑᪒᪙; ᨸᩣ᪨ ᪖.᪓.᪖᪒]᪨

ᨴ᩠ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩔ ᨿᩔ ᩋᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

᪉᪀᪀᪨ ᨠ᩠ᩅᩔ ᩏᨸ[ᨠ᪨ ᪃᪅᪃; ᩁᩪ᪨ ᪃᪉᪃; ᨶᩦ᪨ ᪅᪃᪉; ᨧᩴ᪨ ᪃᪨᪂᪨᪅᪁; ᨸᩣ᪨ ᪉᪨᪃᪨᪇᪇]᪨

ᨠ᩠ᩅᨧᩥ ᨠ᩠ᩅᩣᨴᩥᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᩏᨸ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨧᩣᨣᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

“ᨲᨳᩪᨸᨾᩣᨶᩮᩣ ᨾᨶᩩᩔᩣ ᨷᨠ᩠ᨡᩣ”ᨲᩥ [ᨩᩣ᪨ ᪂᪨᪂᪂᪨᪁᪃᪂᪅] ᨸᩣᨮᩮᩣ᪨

ᩈᩮᩣ ᨠᩥᩁ ᩁᩣᨩᩣ ᨷᨠ᩠ᨡ, ᨲᩮ ᨠᩥᩁ ᩁᩣᨩᩣᨶᩮᩣ ᨷᨠ᩠ᨡᩩ, ᨲ᩠ᩅᩴ ᨷᨠ᩠ᨡᩮ᪨

‘ᩋ ᩋᩣ ᩔᩣ ᩔᨲ᩠ᨿᩣᨴᩦᨶᩴ ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩔᩥᨲ᩠ᩅᩣ’ ᨲᩦᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩣᨴᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᨲ᩠ᨿᩣᨴᩦᩈᩩ ᩋᩣᨣᨾᩮ, ᨲ᩠ᩅᩴ ᩋᩉᩴ ᨷᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨳ, ᩋᩉᩴ ᨷᨠ᩠ᨡᩴ, ᨿᨾ᩠ᩉ ᨷᨠ᩠ᨡᩥᨾ᩠ᩉ ᩈᩮᩣ ᨷᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨳ, ᨲᩮ ᨷᨠ᩠ᨡᩥᩁᩮ, ᨲ᩠ᩅᩴ ᨷᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᨷᨠ᩠ᨡᩥᩅ᩠ᩉᩮᩣ, ᩋᩉᩴ ᨷᨠ᩠ᨡᩥ, ᨿᨾ᩠ᩉ ᨷᨠ᩠ᨡᩥᨾ᩠ᩉᩮᨲᩥ ᨿᩣᨲᩥ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᨠᨲ᩠ᨲᩩᩁᩪᨸᩣᨶᩥ᪨

‘ᩑᨿ᩠ᨿᩣ ᨠᩣᩁᨠᩮᩣᨷ᩠ᨻᩉᩩᨷᨴᩮ ᩁᩮᩣᨠ᩠ᨡ’ᨲᩥ ᨷᨴᩥᩈᩥᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨲᩣ ᨷᨴᩮᩁᩣᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᩉᩥ ᨠᩣᩁᨠᩮᨷ᩠ᨻᩩ ᩅᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ‘ᨲᩮᨶ ᨠᩥᩁ ᨠᩮᩣᨠᩣ ᩋᨠ᩠ᨡᨷᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨳ, ᨲᩮᨶ ᨠᩮᩣᨠᩣ ᩋᨠ᩠ᨡᨷᨠ᩠ᨡᩥᩁᩮ’ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨

ᨲᩦᨲᩥ ᨷᨴᩮᩁᩣᨠ᩠ᨡᩣ᪨

ᩔᨲ᩠ᨿᩣᨴᩥ

ᩋᨳ ᩔᨲ᩠ᨿᩣᨴᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩮ᪨

᪉᪀᪁᪨ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ ᩔᨲᩥ ᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᩔᩈᩥ ᩔᨳ ᩔᩣᨾᩥ ᩔᩣᨾ ᩔᨲᩮ ᩔᨶ᩠ᨲᩮ ᩔᩈᩮ ᩔᩅ᩠ᩉᩮ ᩔᩴ ᩔᩣᨾ᩠ᩉᩮ[ᨠ᪨ ᪃᪂᪁; ᩁᩪ᪨ ᪃᪅᪂; ᨶᩦ᪨ ᪇᪅᪂; ᨧᩴ᪨ ᪁᪨᪂᪨᪂; ᨸᩣ᪨ ᪂᪨᪂᪨᪁᪂]᪨

ᨽᩅᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᨽᩅᩥᩔᨶ᩠ᨲᩮ, ᩋᨶᩣᨣᨲᨠᩣᩃᩮ, ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ ᨠᩣᩃᩮ ᨠᩕᩥᨿᨲ᩠ᨳᩔ ᨲ᩠ᨿᩣᨴᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

᪉᪀᪂᪨ ᨽᩣᩅᩮ ᨠᩕᩥᨿᩣᨲᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ[ᨠ᪨ ᪃᪂᪁; ᩁᩪ᪨ ᪃᪅᪂; ᨶᩦ᪨ ᪇᪅᪂; ᨧᩴ᪨ ᪁᪨᪂᪨᪁᪀᪅, ᪁᪁᪃; ᨸᩣ᪨ ᪂᪨᪂᪨᪁᪃᪂, ᪁᪃᪀]᪨

ᩅᩥᨷᩁᩦᨲᨽᩣᩅᩮᨶ ᨠᩕᩥᨿᩣᨿᩣᨲᩥᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᨧ ᩔᨲ᩠ᨿᩣᨴᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨲᩦᨲᨠᩣᩃᩮᨷᩥ ᩔᨲ᩠ᨿᩣᨴᩦᨶᩴ ᨶᩥᨷ᩠ᨹᨲ᩠ᨲᩥᨾᩩᨷᨣᨲᨲ᩠ᨳᨾᩥᨴᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᩋᨲ᩠ᨳᩅ᩠ᨿᩣᨠᨲ,

ᨷᨧ᩠ᨧᩣᨲᩩᨲᩣᨷ, ᨷᨧ᩠ᨧᩣᨲᩩᨿᩣᨴᨶᩣᨴᩦᨶᩥᨷᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩈᨦ᩠ᨣᨿ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩥ᪨

តត្ថ ករហាណំ-អត្ថិ តាយ តាត សុចិត្ត អាកិរោសិកំ ក្យុមារំ បរិក្ខារិស្សុសិ [បារា៍ ១៧]៍

ចិយស្សយ-ឃព្រ ហិ តាយ សន្ត្រី សយារតា បញ្ចាយត្តាតំ សពោះសតាតំ សន្ថ៌ ត រសាស្សុតិ [ទី៍ និ៍ ១៍១៤១]៍

អត្ថ្ឫតតាឌីសុ-ត អត្ថតា បជិរឆាររចស្សំ, ត ពលាស្ស អាររារចស្សំ [បាចិ៍ ៩៩៤], ត បុរេត្ថ ឆតរេយសិស្សំ [ខា៍ ១៍១៧៍៣០], ថ្កតិ បច្ឆាត្ថបច្ចតិ [ខា៍ ១៍១៧៍៣១], ក្ខតាតំ តាបចាឃិស្សំ, បហុ សរត្ថា ត របិសិស្សំ, បររោរំ អសេចិស្សំ [ខា៍ ១៍១៧៍៣៤], ត បុរេត្ថ បឃិរុបិសិស្សំ [ខា៍ ១៍១៧៍៣៥], ថ្កតិ បច្ឆាត្ថបច្ចតិ [ខា៍ ១៍១៧៍៣០], អរតពខាតិសំសារំ, សត្ថាចិស្សំ អតិត្ថិសំ [ឆ៍ ប៍ ១៣១]៍

ពត្ថចិ បត កាឆាចរសត ឲ្យកសការរលិរបិ, ឋិរត្ថា ឋិត្តស្ស បាតិតំ, អជិត្ថ បរិក្ខារិសំ [ខា៍ ១៍១១៍៣៥], តិរឃឋិអ្នបច្ចិសំ [រឆទិកា៍ ៣១ប៍], ពច្ឆរត្ថា តំ ក្ខុពត្តិសំ [ករចសិតត្ថ], រឃាតិរសា បច្ចរចក្តិសំ [រឆរកា៍ ១៣សិ៍] ថ្កច្ចាតិ៍

‘អ ផ្រា ស្សា ស្សព្យាឌីតំ ញ្ញត្ថាតស្សិក្ក’ ថ្កតិ ថ្កអាករយា, កចិស្សតិ, កចិស្សត្តិ, កចិស្សរេ, កចិស្សសិ, កចិស្សឆ, កចិស្សាឋិ, កចិស្សាយ, កចិស្សរត, កចិស្សរត្ថ, កចិស្សរេ, កចិស្សរស, កចិស្សរច្យាកចិស្សំ, កចិស្សារឋ្យា

អត្ថរកាស្សតិ, អត្ថរកាស្សត្តិ, អត្ថរកាស្សរេ ថ្កច្ចាតិ សុត្តពត្តទ្ធបំ៍

អត្ថក្ខឃិស្សតិ, អត្ថក្ខឃិស្សត្តិ, អត្ថក្ខឃិស្សរេ៍

៩០១៍ញ្ញស្ស រស្ស[ព៍ ៣១សិ; ទ្ធ៍ ៣ប៉ប៉; តិ៍ ១១០៤]៍

ញ្ញស្ស រលិរបិ រហាតិ ចា ស្សពារចតិ ចិកត្តិឋ្យា

រតត ឋរក្កា ពឋិស្សតិ, ពឋិឃិស្សតិ ចា, រតត ឋរក្កា អពឋិស្សា, អពឋិឃិស្សា ចាតិ ចិពរបត ញ្ញស្ស រលិរបិ៍

រតត រកាកា អត្ថកចិស្សតិ, អត្ថក្ខឃិស្សតិ ចា, រតត រកាកា អត្ថកចិស្សត្តិ, អត្ថក្ខឃិស្សត្តិ ចា ថ្កច្ចាតិ សុត្តពឋ្យទ្ធបំ៍

កាចិស្សតិ, ‘ក្កាលរស្ស’តិ ថ្កស្ស ៩, ការចស្សតិ, កាចឃិស្សតិថ្កច្ចាតិ រហត្យពត្តទ្ធបំ៍

ᨲᩮᨶ ᨿᨴᩮᨠ᩠ᨠᩣ ᨠᩣᨧᩥ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ, ᨿᨴᩮᨠ᩠ᨠᩣ ᨠᩣᨧᩥ ᨽᩅᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᩉᩮᨲᩩᨹᩃᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᩔᨲ᩠ᨿᩣᨴᩥ᪨

ᩔᩣᨴᩥ

ᩋᨳ ᩔᩣᨴᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩮ᪨

᪙᪐᪃᪨ ᩔᩣᨴᩮᩣ ᨠᩣᩃᩣᨲᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᩔᩣ ᩔᩴᩈᩩ ᩔᩮ ᩔᨳ ᩔᩴ ᩔᩣᨾ᩠ᩉᩣ ᩔᨳ ᩔᩥᩴᩈᩩ ᩔᩈᩮ ᩔᩅ᩠ᩉᩮ ᩔᩥᩴ ᩔᩣᨾ᩠ᩉᩈᩮ [ᨠ᪨ ᪃᪑᪑; ᩁᩪ᪨ ᪃᪕᪃; ᨶᩦ᪨ ᪖᪕᪃; ᨧᩴ᪨ ᪑᪨ ᪔᪨ ᪑᪐᪕; ᨷᩣ᪨ ᪔᪨ ᪔᪨ ᪑᪔᪕; ᩔᩣᨴᩮᩣ ᨠᩣᩃᩣᨲᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ (ᨻᩉᩪᩈᩩ)]᪨

ᩔᩣᨴᩥᩅᩥᩈᨿᩮ ᨠᩕᩥᨿᩣᨲᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᩔᩣᨴᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩔᩣᨴᩥᩅᩥᩈᨿᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᨲᩩᨹᩃᨠᩕᩥᨿᩣᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ, ᨲᩔ ᨿᩣ ᨠᩕᩥᨿᩣᨿ ᩋᨠᩁᨱᩴ ᨠᩕᩥᨿᩣᨲᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥ᪨

ᩈᩣ ᨴ᩠ᩅᩥᨵᩣ ᩋᨲᩦᨲᩣ ᨧ ᩋᨶᩣᨣᨲᩣ ᨧ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨲᩦᨲᩣᨿᩴ- ᩈᨧᩮ ᩈᩮᩣ ᨷᨮᨾᩅᨿᩮ ᨷᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩴ ᩋᩃᨽᩥᩔᩣ, ᩋᩁᩉᩣ ᩋᨽᩅᩥᩔᩣ [‘ᩈᨧᩮ ᨷᨶ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᩔ, ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩣᨸᩩᨱᩥᩔ’ (ᨵᨾ᩠ᨾᨸᨴ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪑)] ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᩋᨶᩣᨣᨲᩣᨿᩴ- ᩈᨧᩮ ᨶ ᨣᨾᩥᩔᩴ, ᨿᨳᩣᨡ᩠ᨿᩣᨲᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᩋᨽᩅᩥᩔᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

‘ᩋᩣ ᨷᩕᩣᩔᩣᨴᩦᩈ᩠ᩅᩣ ᨧ’ᨲᩥ ᩈᩣᨲ᩠ᩅᩣᨴᩥᨿᩮᩣᨣᩅᩥᨽᩣᨣᩮᨶ ᩋᨠᩣᩁᩣᨣᨾᩮᩣ,‘ᩋ ᨷᩕᩣᩔᩣ ᩔᨲ᩠ᨿᩣᨴᩦᨶᩴ ᨬ᩠ᨬᩣᨶᨾᩥᩔᩮ’ ᨲᩥ ᩔᩣᨴᩦᩈᩩ ᩅᩣᩋᩣᨣᨾᩮᩣ, ᩋᨽᩅᩥᩔᩣ, ᨽᩅᩥᩔᩣ, ᩋᨽᩅᩥᩔᩴᩈᩩ, ᨽᩅᩥᩔᩴᩈᩩ, ᩋᨽᩅᩥᩔᩮ, ᨽᩅᩥᩔᩮ, ᩋᨽᩅᩥᩔᨳ, ᨽᩅᩥᩔᨳ, ᩋᨽᩅᩥᩔᩴ, ᨽᩅᩥᩔᩴ, ᩋᨽᩅᩥᩔᩣᨾ᩠ᩉᩣ, ᨽᩅᩥᩔᩣᨾ᩠ᩉᩣ, ᩋᨽᩅᩥᩔᨳ, ᨽᩅᩥᩔᨳ, ᩋᨽᩅᩥᩔᩥᩴᩈᩩ, ᨽᩅᩥᩔᩥᩴᩈᩩ, ᩋᨽᩅᩥᩔᩈᩮ, ᨽᩅᩥᩔᩈᩮ, ᩋᨽᩅᩥᩔᩅ᩠ᩉᩮ ᨽᩅᩥᩔᩅ᩠ᩉᩮ ᩋᨽᩅᩥᩔᩥᩴ, ᨽᩅᩥᩔᩥᩴ, ᩋᨽᩅᩥᩔᩣᨾ᩠ᩉᩈᩮ, ᨽᩅᩥᩔᩣᨾ᩠ᩉᩈᩮ᪨

‘ᩋᩣ ᨷᩕᩪᩔ’ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩔᩣ, ᩔᩣᨾ᩠ᩉᩣᨶᩴ ᩁᩔᨲ᩠ᨲᩮ- ᩈᩮᩣ ᩋᨽᩅᩥᩔ, ᨽᩅᩥᩔ, ᨾᨿᩴ ᩋᨽᩅᩥᩔᩣᨾ᩠ᩉ,ᨽᩅᩥᩔᩣᨾ᩠ᩉ᪨‘ᩔᩣᨴᩮᩔ’ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩔᩔ ᩋᨲ᩠ᨲᩮ- ᨲ᩠ᩅᩴ ᩋᨽᩅᩥᩔ, ᨽᩅᩥᩔ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᨶᩥ ᩁᩪᨷᩣᨶᩥ ᨿᨳᩣᩈᨾ᩠ᨽᩅᩴ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ᪨

ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᩔᩣᨴᩥ᪨

ក្វធាតុរូបំ និដ្ឋិតំ។

អដ្ឋចិកត្វប្បត្តិទាសិ និដ្ឋិតោ។

ក្វាទិគណ

សរន្តធាតុ

អាការន្តធាតុរូប

ញាតោ បដ្ឋាយ សរន្តធាតុតោ សរានុក្កមេន, ព្យញ្ជនន្តធាតុតោ អក្ខរានុក្កមេន វុច្ចន្តេ។

កត្ថាយមកន្តេ អនេកស្សរធាតុតោ ព្រួឆ ព្យញ្ជនន្តធាតុតោ តាយ។ ថេរា ព្រួឆ ធាតុន្តសរលោបកិច្ចំ តាយ តត្ថ។

ឋា, ខ្យា-កថនេ, គា-សទ្ទេ, ឈា-ចិន្តាបិធានេ, ញា-បញ្ញាយនេ អវពោធនេ ច, ឋា-គតិនិវត្តិយំ, ថា-បិលនេ, ទា-ទានេ , ទា-ទានេ, ធា-ធារណេ, បា-បានេ, ភា-ទិត្តិយំ, មា-មានេ, យា-យានេ, វា-គតិយំ, លា-អាទានេ ឆេទនេ ច, វា-គតិ, ពន្ធ, គន្ធនេសុ, សា-អស្សាទនេ តនុករណេ អន្តកម្មនិ ច, ហា-ចាគេ, ហ្វា-សោចេយ្យេ។

ខ្យាប្បវត្តិ, កត្ថចិនេលា, យថាវុត្តិតា សទេ បទេ អាទន្តយោគ្គិ ឃាកេយា, អក្ខាតិ។ បរស្សរលោបេ, អក្ខាយតិ, ក្រិយំ អាខ្យាតិ, អាខ្យាយតិ, ខាតិ អក្ខាហិ បុច្ឆិតោ [សុ។ និ។ ៦១១], សង្ខាយតិ, សង្ខាយិសុ យថោសមោ [ចិ។ ច។ អដ្ឋ។ កត្វាទប្កធា], គន្ធំ ឈាយតិ, បញ្ញាយតិ, បញ្ញាយន្តិ, បញ្ញាយតុ, បញ្ញាយន្តុ។

គម្ពេ គោយា, គេយ្យា គាយតិ, គេយ្យា គាយន្តិ, ចិន្តាយតិ, ចិន្តាយន្តិ។

បថោវាទកញ្ញាបិនេទ-ណាបិ, ញាបេតិ, ញាបេន្តិ, ញាបយតិ, ញាបយន្តិ។

គម្ពេ-ញាបឹយតិ, ញាបឹយន្តិ, ឋាតិ, ឋាន្តិ, ឧបុបក្វា បក្ខា ឋាន្តិ, យាលិច គន្តិតា ឋាន្តិ, ធជក្កោនេច ចិស្សនេ [ជា។ ១។១១។១៥៥]។

᪉᪀᪈᪨ ᨮᩥᩃᩔ[ᨠ᪨ ᪈᪁᪀; ᩁᩪ᪨ ᪃᪆᪅; ᨶᩦ᪨ ᪁᪀᪁᪂]᪨

ᨵᩣᨲ᩠ᩅᨶ᩠ᨲᩔ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥᩋᩣᨣᨾᩔ ᨧ ᨠᨲ᩠ᨲᩁᩥ ᨧᩥᩉᩥᨲᩔ ᩃᨷᨧ᩠ᨧᨿᩔ ᨧ ᨠ᩠ᩅᨧᩥ ᩃᩮᩣᨷᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩃᩔ ᩃᩮᩣᨷᩮᩣ᪨

ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩮᨲᩥ, ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨

᪉᪀᪉᪨ ᨮᩣᨷᩣᨶᩴ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨷᩥᨻᩣ[ᨠ᪨ ᪃᪉᪆-᪄; ᩁᩪ᪨ ᪃᪄᪂-᪃; ᨶᩦ᪨ ᪄᪃᪄]᪨

ᨮᩣ, ᨷᩣᨶᩴ ᨲᩥᨭ᩠ᨮ, ᨷᩥᨻᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ, ᨿᩣᨴ, ᨲ᩠ᨿᩣᨴᩦᩈᩩ᪨

ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩥ᪨

᪉᪀᪅᪨ ᨷᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᨮᩣᩔ ᩅᩣ ᨮᩉᩮᩣ ᨠ᩠ᩅᨧᩥ[ᨠ᪨ ᪈᪁᪅; ᩁᩪ᪨ ᪃᪆᪆; ᨶᩦ᪨ ᪁᪁᪀᪈]᪨

ᨷᩣᨴᨿᩮᩣ ᩏᨷᩈᨣ᩠ᨣᩤ ᨷᩣᨴᩥ ᨶᩣᨾ, ᨷᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᨷᩁᩔ ᨮᩣᩔ ᨮᩉᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ ᨠ᩠ᩅᨧᩥ᪨

ᩈᨱ᩠ᨮᩉᨲᩥ, ᩈᨱ᩠ᨮᩉᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᨱ᩠ᨮᩣᨲᩥ, ᩈᨱ᩠ᨮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩉᨲᩥ, ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩉᨶ᩠ᨲᩥ, ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ, ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᩮᨧᩥ –

᪉᪀᪆᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨴᩥᩔᩣᩔᩦ ᨠ᩠ᨿᩮ[ᨠ᪨ ᪈᪀᪂; ᩁᩪ᪨ ᪃᪄᪂; ᨶᩦ᪨ ᪁᪀᪁᪈; ‘ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨴᩥᩔᩣᩔᩦᨠ᩠ᨿᩮ’ (ᨬᩣᩈᩮᩣ)]᪨

ᨬᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩔ ᩋᩣᨠᩣᩁᩔ ᩎᨠᩣᩁᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨠ᩠ᨿᩮ ᨷᩁᩮ᪨

ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩦᨿᨲᩥ, ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᩏᨷᨬ᩠ᨬᩦᨿᨲᩥ, ᩏᨷᨬ᩠ᨬᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨴᩥᩔᩣᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᨬᩣᨿᨲᩥ, ᨬᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᩣᨣᩪᨿᨲᩥ, ᩋᩣᨣᩪᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᩣᨡ᩠ᨿᩣᨿᨲᩥ, ᩋᩣᨡ᩠ᨿᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨬᩣᨷᩥᨷᩥᨿᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᨿᨲᩥ, ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᩮᨿᨲᩥ, ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᩮᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

អជ្ជត្តនិយិម្ហិ ពេប្យភ សាកេយា, អដ្ឋាសិ, បតិដ្ឋាសិ, អធិដ្ឋហិ, អធិដ្ឋាសិ, អធិដ្ឋេសិ, សណ្ឋហិ, សណ្ឋាសិ, ឧបដ្ឋហិ, ឧបដ្ឋាសិ.

‘ឋស្សិំសុ’តិ ឋស្ស ឋាំសុ, អំសុ, អធិដ្ឋហិំសុ, សណ្ឋហិំសុ, ឧបដ្ឋហិំសុ. អច្ចេយត្តយិម្ហិទេឃ, ចាត្ថអា បទេ ឧបដ្ឋហុំ [ជា. ១.១១.១០៥៩]. អដ្ឋំសុ, ឧបដ្ឋហុំសុ.

បរស្សបទ-អដ្ឋា ឋានស្ស សត្តិកេ [ស. និ. ៣៨១].

ភវេ-អធិដ្ឋិយំ, អធិដ្ឋិយិំសុ, ឧបដ្ឋិយំ, ឧបដ្ឋិយិំសុ.

ណាបិម្ហិ បតិដ្ឋាបេសិ, បតិដ្ឋាបយិ, សណ្ឋាបេសិ, សណ្ឋាបយិ.

‘ឧជ្ជត្តាសុ’ត្តិ ឋស្សស្សំ, សរទេវិទេបិ, អដ្ឋាសុំ, ឧបដ្ឋាសុំ, បតិដ្ឋាបេសុំ, សណ្ឋាបេសុំ, បតិដ្ឋាបយុំ, សណ្ឋាបយុំ, បតិដ្ឋាបយិំសុ, សណ្ឋាបយិំសុ.

ស្សត្យាទិម្ហិ ឋស្សតិ, ឋស្សន្តិ, ទស្សត្ថំ, ឧបដ្ឋិស្សតិ, ឧបដ្ឋិស្សន្តិ, អថំ កោតិ ឧបដ្ឋិស្សំ [ជា. ១.១១.១៨៥៣], សណ្ឋហិស្សតិ, សណ្ឋហិស្សន្តិ.

ណាបិម្ហិ បតិដ្ឋាបេស្សតិ, បតិដ្ឋាបេស្សន្តិ.

តា-បាលនេ, ភយំ តាយតិ.

ឆា-ឆាទេ, អចត្តាតិ, អចត្តាយតិ, ចិត្តាយតិ, ចិត្តាយន្តិ, យថា វោ ចិត្តាសិ [មហាវ. ១៥៩].

ឃា-ឃាទេ, ‘ឃ្លាទស្ស’តិ លស្ស ឧត្តំ, ឃេតិ, ឃេន្តិ, ឃេសិ, ឃេថ, ឃេមិ, ឃេម.

‘បទេវាក្លាយញ្ញា’តិ សុទេត្ត ចរទេជ្ជត ឃាស្ស ទ្វិត្តំ. ‘វទេស្សា បុព្ពាស្សា’តិ បុព្ពស្ស វស្សត្តំ, ឃេឃាតិ, ឃេឃន្តិ, ឃេឃាសិ, ឃេឃាថ, ឃេឃាមិ, ឃេឃាម.

៩០៥.ឃាស្ស ឃំ ចា មិទេមស្វទ្វិទេត្ត[ក. ៣៥១; រូ. ៥០៥; នី. ៥៨៥១].

អទ្វិទេត្ត ឃាស្ស ឃំ ទេហាតិ ចា មិ, ទេមសុ, តិក្កហិតស្ស ចក្កត្តំ.

𑄉𑄟𑄨, 𑄉𑄟𑄪𑅁

𑄃𑄑𑄳𑄒𑄨𑄖𑄳𑄖𑄬𑄖𑄨 𑄇𑄨𑄁? 𑄉𑄉𑅅𑄟𑄨, 𑄉𑄉𑅅𑄟𑅁

𑄿𑄷𑄶𑅁𑄉𑅅𑄥𑄳𑄥𑄨𑄟𑄌[𑄇𑅁 𑄹𑄶𑄽; 𑄢𑄪𑅁 𑄹𑄾𑄼; 𑄚𑄩𑅁 𑄷𑄶𑄷𑄹]𑅁

𑄛𑄨𑄓𑄨𑄬𑄖𑅅 𑄛𑄬𑄢𑄥𑄳𑄥 𑄉𑅅𑄥𑄳𑄥 𑄒𑄟𑄌 𑄦𑄮𑄖𑄨 𑄇𑄳𑄟𑄨𑅁

‘𑄒𑄟𑄌’ 𑄒𑄖𑄨 𑄥𑄪𑄖𑄳𑄖𑄨𑄇𑄖𑄳𑄖𑄬𑄇 𑄃𑄐𑄳𑄐𑄥𑅅𑄖𑄳𑄖𑄇𑄟𑄨𑄁𑅁 𑄓𑅅-𑄦𑅅𑄖𑄨𑄁, 𑄃𑄛𑄳𑄢𑄬𑄇 𑄘𑄖𑄪𑄁 𑄓𑄨𑄟𑄳𑄢𑅅𑄟 [𑄓𑅅𑅁 𑄷𑅁𑄸𑅁𑄹𑄸], 𑄖𑄥𑄳𑄥𑄬𑄌𑅅’𑄇𑄪𑄌𑄨𑄓𑄨𑄟𑄳𑄢𑄖𑄨 [𑄓𑅅𑅁 𑄷𑅁𑄸𑅁𑄿𑄻], 𑄌𑄨𑄟𑄪𑄢𑄥𑄳𑄥 𑄦𑄌𑄨𑄁 𑄙𑄖𑄨𑄟𑄖𑄨 [𑄓𑅅𑅁 𑄸𑅁𑄸𑄸𑅁𑄷𑄸𑄹𑄶], 𑄖𑄨𑄦𑄩𑄟𑄖𑄨 𑄖𑄥𑄳𑄥 𑄟𑄬𑄚𑅅 [𑄓𑅅𑅁 𑄷𑅁𑄷𑄶𑅁𑄿𑄶; 𑄃𑅁 𑄖𑄨𑅁 𑄹𑅁𑄷𑄻], 𑄤𑄬𑄇𑅅 𑄢𑅅𑄓𑅅 𑄌𑄨𑄦𑄨𑄟𑄳𑄢𑄥𑄨 [𑄓𑅅𑅁 𑄸𑅁𑄸𑄸𑅁𑄷𑄻𑄹𑄶], 𑄬𑄚𑅅 𑄛𑄦𑄩𑄟𑄨𑄥𑄳𑄥𑄖𑄨 [𑄚𑄨𑄁𑅁 𑄖𑄨𑅁 𑄷𑅁𑄸𑄹𑄾] 𑄒𑄇𑄳𑄇𑅅𑄓𑄨𑅁

𑄃𑅅𑄓𑄨𑄟𑄖𑄨, 𑄃𑅅𑄓𑄨𑄟𑄚𑄳𑄖𑄨, 𑄅𑄛𑄨𑄓𑄨𑄟𑄖𑄨, 𑄅𑄛𑄨𑄓𑄨𑄟𑄚𑄳𑄖𑄨, 𑄚𑄟𑅅𑄓𑄨𑄟𑄖𑄨, 𑄚𑄟𑅅𑄓𑄨𑄟𑄚𑄳𑄖𑄨, 𑄚𑄨𑄇𑄳𑄣𑅅𑄛𑄌𑄨𑄁 𑄚𑄟𑅅𑄓𑄨𑄟𑅅𑄟𑄨 [𑄤𑄪𑅁 𑄛𑄨𑅁 𑄸𑅁𑄷], 𑄌𑄖𑄳𑄖𑄨𑄁 𑄚𑄟𑅅𑄓𑄨𑄟𑅅𑄟𑄨 [𑄇𑄪𑄟𑄳𑄢𑄃𑄌𑅁 𑄛𑄹𑄹]𑅁

𑄿𑄷𑄷𑅁𑄇𑄟 𑄌𑄉 𑄉𑅅𑄖𑄨𑄁 𑄟𑄟𑄪 𑄌𑄌𑄳𑄍 𑄉𑄌𑄳𑄍𑅅[𑄇𑅁 𑄹𑄾𑄾-𑄻𑄶𑄶-𑄷; 𑄢𑄪𑅁 𑄹𑄹𑄸-𑄹𑄻𑄿-𑄻𑄶𑄻; 𑄚𑄩𑅁 𑄷𑄶𑄷𑄸, 𑄷𑄶𑄶𑄻-𑄷𑄶𑄶𑄿]𑅁

𑄤𑄬𑄖𑄚𑄨𑄁 𑄟𑄟𑄪, 𑄌𑄌𑄳𑄍, 𑄉𑄌𑄳𑄍𑅅 𑄦𑄮𑄚𑄳𑄖𑄨 𑄌𑅅 𑄇𑄳𑄖, 𑄟𑅅𑄇, 𑄖𑄳𑄢𑅅𑄓𑄩𑄥𑄪𑅁

𑄉𑄌𑄳𑄍𑄖𑄨, 𑄉𑄌𑄳𑄍𑄚𑄳𑄖𑄨, 𑄉𑄌𑄳𑄍𑄥𑄨, 𑄉𑄌𑄳𑄍𑄗, 𑄉𑄌𑄳𑄍𑅅𑄟𑄨, 𑄉𑄌𑄳𑄍𑅅𑄟𑅁

‘𑄅𑄣𑄬𑄥𑄳𑄥’𑄖𑄨 𑄣𑄥𑄳𑄥 𑄤𑄖𑄳𑄖𑄨𑄁, 𑄉𑄌𑄳𑄍𑄬𑄖𑄨, 𑄉𑄌𑄳𑄍𑄬𑄚𑄳𑄖𑄨𑅁

𑄇𑄟𑄪 ‘𑄃𑄐𑄳𑄐𑅅𑄓𑄨𑄥𑄳𑄥𑄨 𑄬𑄢𑄳𑄢’𑄖𑄨 𑄢𑄳𑄢𑄨𑄟𑄨𑄛𑄳𑄢𑅅𑄥𑄳𑄥 𑄒𑄖𑄳𑄖𑄨𑄁, 𑄓𑄨𑄟𑄖𑄨, 𑄓𑄨𑄟𑄚𑄳𑄖𑄨𑅁

𑄓𑄩𑄟𑄖𑄳𑄖𑄬-𑄓𑄩𑄟𑄖𑄨, 𑄓𑄩𑄟𑄚𑄳𑄖𑄨𑅁

𑄇𑄳𑄟𑄖𑄳𑄖𑄬-𑄓𑄨𑄟𑄳𑄢𑄖𑄨, 𑄓𑄨𑄟𑄳𑄢𑄚𑄳𑄖𑄨, 𑄉𑄌𑄳𑄍𑄩𑄟𑄖𑄨, 𑄉𑄌𑄳𑄍𑄩𑄟𑄚𑄳𑄖𑄨𑅁

ᨱᩣᨷᩥᨾ᩠ᩉᩥ–ᨮᩣᨷᩮᨲᩥ, ᨮᩣᨷᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨮᩣᨷᨿᨲᩥ, ᨮᩣᨷᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨷᨭᩥᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩁᩔᩮᩣ, ᨷᨭᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᩮᨲᩥ [ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪑᪖ᨷᩢᩃᩥ; ᪑᪨᪑ᩃᩥ᪙], ᨷᨭᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨷᨭᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᨿᨲᩥ, ᨷᨭᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᩮᨿ᩠ᨿ-ᨮᩣᨷᩦᨿᨲᩥ , ᨮᩣᨷᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᨷᨭᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᩦᨿᨲᩥ, ᨷᨭᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᨾᩉᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨶᩣ ᨮᩣᨶᩮᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᩥᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩔ ᩏᨷ᩠ᨷᩔ ᩃᩮᩣᨷᩮᩣ ᨧ, ᨮᩣᨲᩴ ᨮᩣᨶᩣ, ᨮᩣᨶᩮᩉᩥ, ᨮᩣᨶᩴ, ᨮᩣᨶᩮᩉᩥ, ᨮᩣᨶᩣᨿ, ᨮᩣᨶᩮᩉᩥ,
ᨮᩣᨶᩣᨿ, ᨮᩣᨶᩮᩉᩥ, ᨮᩣᨶᩣᨿ, ᨮᩣᨶᩮᩉᩥ, ᨮᩣᨶᩣᨿ, ᨮᩣᨶᩮᩉᩥ, ᩋᨳ ᨮᩣᨶᩴ, ᨮᩣᨶᩮᩉᩥ, ᨿᨳ ᨮᩣᨶᩣᨿ ᨮᩣᨶᩮᩉᩥ

ᩋᨲᩦᨲᩣ ᨷᩥᨬ᩠ᨬᩣ-ᨮᩣᨶᩣ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᨮᩣᨲᩴ [ᨯᩦ᪨ ᪑᪨᪑᪑᪨᪑᪑᪙᪐], ᨮᨷᩥᨿᨲᩣᨲᩥ ᨿᩮ ᨮᩣᨶᩴ [ᨯᩦ᪨ ᪑᪨᪑᪑᪨᪑᪓], ᨿᩣᨳᩣᨴᩥ ᨠᩮᩣᨲ ᨮᩣᨶᩮᨲ, ᨮᩣᨶᩣᨶᩥ
ᨮᩣᨠᩁᩮᩣᨲᩣ [ᨯᩣ ᪐᪨᪐᪙᪨᪑᪑ᩃᩥ᪑]᪨ ᨲᩣᨲᩥ ᩋᨿᩣᨿ ᨮᩣᨶᩮᩉᩥ [ᨯᩦ᪨ ᪑᪨᪑᪑᪨᪑᪐᪓᪕], ᩃᨴ᩠ᨵᩣᨳᩴ ᨮᩣᨶᨿᩮᨲ᩠ᨲᩣᨲᩴ, ᨲᩮᨧ ᨮᩣᨶᩴ ᨿᨳᩣᨿᩣᨶᩴ [ᨯᩦ᪨ ᪐᪨᪐᪙᪨
᪑᪑᪗]᪨

ᩋᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥᨾ᩠ᩉᩥ–ᩋᨮᩣᩈᩥ, ᩋᨮᩣᩈᩥ, ᩋᨮᩣ, ᩋᨮᩩ, ᩋᨮᩣᩈᩩᩴ, ᩋᨮᩣᩈᩩᩴ, ᨲᩩ ᩋᨮᩮᨮᩣ᪨ ᨧᩁᩮᨲ᩠ᨳᩣ ᨿᩮ ᩋᨮᩣ ᨷᨠ᩠ᨠ [ᨯᩦ᪨ ᪑᪨᪐ᩃᩥ᪨᪐᪓᪑]᪨

ᨷᩁᩃᩮᨠ᩠ᨠ-ᩉᩣ ᨮᩣᨲᩴ ᩋᨮᩣ, ᨷ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱᩔ ᩋᨮᩣ ᨮᩣᨲᩴ, ᩈᩥᨶ᩠ᨲᩥᨲᩴ ᨴᩮᩅᨧᨶ᩠ᨴᩮᩉᩣ [ᨯᩦ᪨ ᪑᪨᪑᪑᪨᪑᪐᪐ᩃᩥ]᪨

ᩔᩢᩣᨴᩥᨾ᩠ᩉᩥ–ᨮᩣᩔᨲᩥ, ᨮᩣᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᨮᩥᩔᨲᩥ, ᨮᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᨮᩮᩔᨲᩥ, ᨮᩮᩔᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨮᩣᨲᩩᩔ ᨮᩥᨲ, ᨷᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨳᩣᨶᩮᨿᩮᩔᩥ ᨮᩣᨲ᩠ᨲᩥ, ᨧᩥᩁᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨷᩥᨲᩥᨲᩣ, ᨿᩮᨿᨱᩣᨲᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨳᩣᩈᩥ [ᨴᩦᨣᩥᨠᩣ᪨ ᪑ᩃᩥ᪑]᪨ ᩋᨷ᩠ᨷᨿᩮᩣᨠ ᨷᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨳᨶ᩠ᨲᩥ, ᨻᩉᩩᨲᩮᨠ ᨲ
ᨮᩥᨲᩮᩁ [ᨶᩥ᪨ ᨲᩥ᪨ ᪐᪨᪑᪑]᪨ ᨮᩮᨧᩣ ᨷᨿᩣ ᨮᩣᨴᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨳᩣ᪨ ᨠᩮᩣᨭᩴ ᨠᩮᩣᨭᨲ᩠ᨳᩦᨲᩴ, ᨷᨿᩮᨧ ᨷᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨳᨧ᪨

ᨮᩣ-ᨮᩣᩁᩮᨱ, ᨷᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ, ᨧᩥᨮᩣᨲᩥ, ᨲᩥᨮᩮᨲᩥ, ᨲᩥᨮᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨧᩥᨮᩮᨲᩥ, ᨧᩥᨮᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨

‘ᨷᩁᩮᩣᨠ᩠ᨡᩣᨿᩮᨭ᩠ᨮᩣ’ᨲᩥ ᨧᨷᩮᨴ᩠ᨵᨲ ᨮᩥᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ‘ᨴᩩᨲᩥᨿᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩣᨶ…’ᨶ᩠ᨲᩥ ᨮᩔ ᨮᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ‘ᩁᩔᩣ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩔᩣ’ᨲᩥ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩔ ᩁᩔᩣ᪨

᪙᪐᪑᪨ᨮᩣᩔ ᨮᩮᩣ[ᨠ᪨ ᪗᪐ᩃᩥ; ᨶᩣ᪨ ᪓ᨷᩢᨷᩢ; ᨶᩦ᪨ ᪐᪐᪐᪗]᪨

ឋិត្តេ បរស្ស នាស្ស ហោ ហោតិ។

សង្គហាតិ, សង្គហតិ ច។ សង្គហាតិ តឆាកតស្ស ទោឆិំ។ ចិងហាតិ, ភិងហាតិ, សង្គហន្តិ, ចិងហន្តិ, ភិងហន្តិ។

‘យឃកា សខេរ’តិ សុេត្ត ‘យឃកា’តិ សុត្តចិកត្តិឃា ញ្ញេញ្ញាតេភបិ ភិក្កហឹតស្ស ងត្តំ, កយ្ហំ សង្គហាតិ, កយ្ហចល៍ សង្គហាតិ, សង្គហន្តិ, ចត្តំ បរិងហាតិ, បរិងហន្តិ។

កម្មេ-សង្ឃីយតិ, សង្ឃីយន្តិ, សង្ឃីយ្យតិ, សង្ឃីយ្យន្តិ, ចិងីយ្យតិ។ ភេចេភ សុលក្ខេត្ត, បេរិទាល៍ អបិងីយ្យតិ [ឌា។ ០។២។០០៩]។

ណាបិយិត្វាភិឆាេបតិ, ភិឆាេបន្តិ, ភិឆាបឃតិ, ភិឆាបឃន្តិ។

កម្មេ-ភិឆាបីឃតិ, ភិឆាបីឃន្តិ។

ឧឃ្យាតិយិត្វាសង្គហេឃ្យំ, សង្គហេឃ្យុំ។

ព្រអាតិយិត្វាសង្គហិ, សង្គហិសុ។ ៣៣ ភិក្ខូចោ សយាងហិសុ [ឌី។ ភិ។ ២។១២១], សយាងហំសុ ច។

បា-បាតេ, បាតិ, បាន្តិ។

‘ធាបាតំ តិដ្ឋបិចា’តិ បាស្ស បិចោ, បិចតិ, បិចន្តិ។

កម្មេ-បីឃតិ, បីឃន្តិ។

ហិយិត្វាអាស្សា ណាបិយិត្វាសុក’ ឌ្ឍតិ សុត្តេត្ត ណាតុឥតន្ត អាស្ស អត្ត ឃាកេយា, បុត្តំ ឆញ្ញា បាេឃតិ, បាេឃន្តិ, បាឃឃតិ, បាឃឃន្តិ។

កម្មេ-បាឃីឃតិ, បាឃីឃន្តិ។

ស្សព្យាតិយិត្វាបស្សតិ, បស្សន្តិ, បិស្សតិ, បិស្សន្តិ។

ອຕ຺ຖິຍາ ປິຕ຺ຖາ-ອຍເຕີຢາເຕ ຍຍາ'ຈ຺ຕເທາ, ສເຣາ ປິສ຺ສຕິ ເລາຫິຕໍ [ຂຸ· ໒·໒໒·໑໘໙ປ],ອເຕ຺ຕາເຕາຕິ ປິສ຺ສາມິ, ຍຸຕ຺ຕສ຺ສ ປຸຣເຕາ ຕຕ໌ [ຂຸ· ໑·ປ·໑໓]· ຕຕ຺ຖຸຕ ຕາຣີ ປິສ຺ສາມ, ຕ ຕ ຍໍ ຕຸ ຕສິສ຺ສສິ [ຂຸ· ໑·໑·໒໐]·

ຄາ-ສິຕ຺ຕິຍໍ, ຄາຕິ, ຣຕ຺ຕິຍາຄາຕິ ຕຕ຺ຖິຍາ [ສ· ປ· ໒ປສິ], ສິສາ ຄຕ຺ຕິ ສິເຣາຕຍາຕາ [ຍ· ຕິ· ໑·໓໐໑], ຕຕ຺ຖລ຺ລຍາຕາ ອາຄຕ຺ຕິ [ສີ· ຕ· ສິ໑ປ; ຂຸ· ໒·໒໒·໓໐ປ], ປຕິຄາຕິ, ປຕິຄຕ຺ຕິ, ປຕິຄາຕຸ, ປຕິຄຕ຺ຕຸ ຕໍ ຕຸຕ຺ຖ ເຕາຕ຺ຖາ [ສໍ· ຕິ· ໓·໑ສສິ], ຕິເສ຺ສາ ຍໍ ຕຸປຍາເຍາ ປຕິຄໍສຸ [ຍ· ຕິ· ໑·໑ສິ໓], ຣຕ຺ຕິ ສິຄາຕິ, ສິຄາຍຕິ·

ຍາ-ຍາເຕ, ຕິຕ຺ຕິ ຣເສ຺ສາ ຕ, ຍຍາຍຕິ, ຍຍາຍຕ຺ຕິ· ເຍຍໍ ຄາຍໍ ຍຍາຍຕ຺ຕິ, ອຕ຺ຖາ ຕາລິ ປຸຕຸຕ຺ຕາ [ເຕຣາ· ໓ສິ໓]·

ຍາ-ຄຕິຍໍ, ຍາຕິ, ຍຕ຺ຕິ, ຍາຍຕິ, ຍາຍຕ຺ຕິ, ຍາຍຕ຺ຕ' ຍຕຸຍາຍຕ຺ຕິ [ຂຸ· ໒·໒໒·໑ສິ໓໒], ຕຸຍ຺ຍາຕິ, ຕຸຍ຺ຍຕ຺ຕິ, ຕິຍ຺ຍາຕິ, ຕິຍ຺ຍຕ຺ຕິ ສີຣາ ເລາຄຍ຺ຍາ ຫິຕ຺ວາ ຍາຣໍ ສຕາຫຕໍ· ອຕຸຍາຕິ, ອຕຸຍຕ຺ຕິ, ອຕຸປຣິຍາຍຕິ, ອຕຸປຣິຍາຍຕ຺ຕິ·

ລາ-ອາຕາເຕ, ລາຕິ·

ຕາ-ຄຕິ, ຄຕ຺ເຕຕຸ, ຕາຕິ ເຕເຕຕຸ ຕຸຕ຺ຕເຍາ [ສ· ປ· ໓໙], ຕາເຕາ ຕາຍຕິ, ຕາຍຕ຺ຕິ, ຕິຕ຺ຖາຕິ, ຕິຕ຺ຖຕ຺ຕິ, ຕິຕ຺ຖາຍຕິ, ຕິຕ຺ຖາຍຕ຺ຕິ, ປຣິຕິຕ຺ຖາຕິ, ປຣິຕິຕ຺ຖາຍຕິ·

ຄາປິຍິຍ຺ຕິຕ຺ຖາເປຕິ, ຕິຕ຺ຖາປຍຕິ·

ຕຸອາສິຍິຍ຺ປຣິຕິຕ຺ຖາຍິ, ປຣິຕິຕ຺ຖາຍິສຸ·

ສ຺ສຕ຺ຍາສິຍິຍ຺ປຣິຕິຕ຺ຖິສ຺ສຕິ, ປຣິຕິຕ຺ຖິສ຺ສຕ຺ຕິ, ປຣິຕິຕ຺ຖາຍິສ຺ສຕິ, ປຣິຕິຕ຺ຖາຍິສ຺ສຕ຺ຕິ·

ສາ-ອສ຺ສາເຕ, ຕຕຸຄຣຄ, ອຕ຺ຕຄິຍາສຸ, ສາຕິ, ສາຍຕິ, ສາຍຕ຺ຕິ, ປຣິເຍາສາຍຕ຺ຕິ·

ຄາປິຍິຍ຺ຕຸສາເປຕິ , ປຣິເຍາສາເປຕິ, ຕຸສາປຍຕິ, ປຣິເຍາສາປຍຕິ·

ຄເຍຸ-ຕຸສາປີຍຕິ, ປຣິເຍາສາປີຍຕິ·

ທາ-ຊາເກ, ບທາຕິ, ບທາຍຕິ, ບທາຍນ຺ຕິ.

ກຕ຺ຕ, ກຍຸຊິ ເກ຺ຍາ, ຫາຂາອາກເຍາ, ທິເຍ຺ຍາຕິ ທິຍ຺ຍຕິ ເບີເຍາ [ຂາ. ໑.໑໓.໖໓ບ໌], ຊິທິຍ຺ຍຕິ ຕສ຺ສ ຍເຍາ [ອ. ຊິ. ໓.໑ລ໌; ຂາ. ໑.໑໐.໙໐], ຕໍ ໑ເກາ ອຊທິຍ຺ຍສິ, ຂໍຕ຺ຕ ຣເສ຺ສາ ຊ.

໙໑໖.ກຊກ຺ກທາຊໍ ຊຊກ຺ກຂາ[ກ. ໓໙໒-໓; ຣ. ໓໙ລ໌-໓໌໐໓; ຊີ. ໘໓໖-໓໌; ຊໍ. ໙.໒.໑໑໙; ບີ. ລ໌.໓.໙໒].

ຂໍເຕ຺ຕ ບຸເຕ຺ຕານໍ ກຊກ຺ກ, ທາຊໍ ຊຊກ຺ກ, ຂາ ເທານ຺ຕິ.

ຂທາຕິ, ບຂທາຕິ, ຂທນ຺ຕິ, ບຂທນ຺ຕິ.

ກເຍຸ-ບທີຍຕິ, ບທີຍນ຺ຕິ.

ຣສ຺ສເຕ຺ຕ-ບທິຍຕິ, ບທິຍນ຺ຕິ.

ຂໍເຕ຺ຕ-ບທິຍ຺ຍຕິ, ບທິຍ຺ຍນ຺ຕິ, ບຂທີຍຕິ, ບຂທີຍນ຺ຕິ.

ໝາບິຍິຣທາເບຕິ, ທາເບນ຺ຕິ, ທາບຍຕິ, ທາບຍນ຺ຕິ, ຂທາເບຕິ, ຂທາເບນ຺ຕິ, ຂທາບຍຕິ, ຂທາບຍນ຺ຕິ.

ກເຍຸ-ທາບີຍຕິ, ຂທາບີຍຕິ.

ຫາອາຂິຍິຣບທາສິ, ບທາສຸ, ບຂທິ, ບຂທິສຸ.

໙໑໓.ທາເຕາ ທ[ກ. ໓ບ໌໐; ຣ. ໓໘໐; ຊີ. ໘໙໑].

ທາເຕາ ບຣສ຺ສ ສ຺ສ-ກາຣສ຺ສ ທ ເທາຕິ ຊາ.

“ທາທິສິ ຕໍ ຂີຊເລີກ”ນ຺ຕິ [ຂາ. ໑.໓໌.໖໙] ບີຍຸຕ຺ຕ, ທາທິຕິ, ທາທິນ຺ຕິ, ທາທຕິ, ທາທນ຺ຕິ, ຂທິສ຺ສຕິ, ທິສ຺ສຕິ, ອຍ຺ຍາຍຍ຺ຍາ ຊຊິຕ຺ຕາຊ, ຄິບໍ
ທິສ຺ສາຍ ຂີຂິຕໍ [ຂາ. ໒.໒໒.໙ລ໌໖].

ត្យា-េឃារេចេឃ្យ, ត្យាតិ, ត្យាឃតិ, ត្យាឃត្តិ៓

ឃហាចុត្តិភា ញ្យញ្ញាភចដ្ឋេភ, ភហាតិ, ភហាឃតិ, ភហាឃត្តិ៓

ញ្ចតិ ក្ញចាឪកេហ អាកាកេត្តឈាត្យុទ្ទុប៓

ញ្ចចល្លត្តឈាត្យុទ្ទុប

ញ្ច-កតិឃំ អព្ញ្យាឃេត ច, ថិ-ថេឃ បកាឃេត ច, ឪចេឃ, ឌី-ឌេឃ, ឌី-េចហាឃកតិឃំ, ត-ភេឃ, កី-កេឃ, លឹ-លេឃ, ឃី-ឃេឃ, ឃិត្យា ហាេឃ៓

ញ្យាក្យុប្យត្តិ, កត្តទិ េលិ, ខុតិ, ខុត្តិ, ខុឃិ, ខុឆ, ខុឃិ, ខុឃ, េចតិ, េចត្តិ, ឃេឃតិ, ឃេឃត្តិ, អញ្ញេតិ, អញ្ញេត្តិ, អកិឃេឃតិ, អកិឃេឃត្តិ, អេចតិ, អេចត្តិ, ឃឃេចតិ, ឃឃេចត្តិ, អេបតិ, អេបត្តិ, ក្ខេបតិ, ក្ខេបត្តិ, អេភ្ជតិ, អេភ្ជត្តិ, អេច្ឆតិ, អេច្ឆត្តិ, បេច្ឆតិ, បេច្ឆត្តិ, អេញ្ញតិ, អេញ្ញត្តិ, ក្ខេឌតិ, ក្ខេឌត្តិ, ឃឃុេឌតិ, ឃឃុេឌត្តិ, បទិេឃតិ, បទិេឃត្តិ, ក្ខបឃតិ, ក្ខបឃត្តិ, អច្ឆឃតិ, អច្ឆឃត្តិ, ក្ខឌឃតិ, ឃឃុឌឃតិ៓

ខុត្យ, ឃេឃត្យ, ខុត្ត, ឃេឃត្ត, ខុហិ, ឃេឃហិ, ខុឆ, ឃេឃឆ, ខុឆ ញ្យល្លា តិចត្តេច្យា, បច្ឆេបឆ ឃហាចត់ [ឌា៓ ១៓៦៓៤៤]៓

ឃហាចុត្តិភា ញ្ចឈាត្យឃ្យាខុឃ្យាឌីត់ ខុកាឃ្ស េលិេបិ, ត ច អបត្វា ក្យុល្លឃ្សត្តិ [ឃំ៓ តិ៓ ១៓១០លិ], ឪឃ្សាឃំ ខុឃ្យ បល្លិេតា, ឃឌា េត បហិេហឃ្យាឃិ, ពឌា ខុឃ្យាឃិ ថត្តិឃ [ឌា៓ ៦៓៦៦៓៤៦ឪ]៓

ថ្វាអាឪឃិ្យបេទា ក្ខឌី'តិ ឪកត្តិឃេទេលិេបិ, ឆឃុំ អកិឃឃិ, អកិឃឃិឃុ៓

'ខុឌ្ឍត្តា ឃុ'ត្តិ ក្ខំឃ្ស ឃុំ, អកិឃេឃឃុំ, អកិឃឃឃុំ, អកិឃឃឃិឃុ៓

ឃ្សញ្យាឪឃិ្យា

៤០ឪ៓ខុតិឃ្វា [ក៓ ៣ប៍០; ទ្ញ៓ ៣ដ៍០; តី៓ ដ៤១]៓

‘ᩅᩦ’ᨲᩥ ᨵᩣᨲᩩᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩣ ᨲᩥᩈᨴ᩠ᨴᩣ, ᩅᩦᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᨷᩁᩔ ᩔᨠᩣᩁᩔ ᩉᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨧ᪨

ᩅᩦᩉᩥᨲᩥ, ᩅᩦᩔᨲᩥ᪨ ᩅᩮᩣᨴᩥᩔᩩᨠ᩠ᨠᨾᩩᨷᩮᨲᩥᨲᩥ [ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒.᪙᪓], ᩅᩮᨾᨯ᩠ᨰᩣᨾᩩᨷᩮᨲᩥᨲᩥ [ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒.᪙᪓], ᩅᩮᩣᨷᩔᨲᩥ, ᨲᨳᩣ ᩅᩦᩉᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩮᨿ ᨧᨶ᩠ᨴᩴ [ᨩᩣ᪨ ᪑.᪑.᪓᪓], ᨲᩮᨲᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩣᨾᨿᩮᨲᩥᩈᩥ [ᨳᩮᩁᩦᩋᨷ᪨ ᪒.᪔᪒ ᨲᩔᩩᨴ᩠ᨴᩣᨶᩴ], ᨾ ᨷᩩᨶᩴ ᨩᩣᨲᩥᨩᩁᩴ ᩅᩮᩣᨷᩮᨲᩥᩈᩥ [ᨧᩣ᪨ ᨷᩣ᪨ ᪑᪓᪔]᪨ ᩋᩩᨲ᩠ᨲᩥᨠᨾ᩠ᨾᨲ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩈᩣᨲᩩᩉᩥᨷᩥ, ᨠᨧᩴ ᨩᩦᩅᩥᩉᩥᩈᩥ ᨲ᩠ᩅᩴ [ᩋᨷ᪨ ᨳᩮᩁ ᪑.᪓.᪑᪓], ᨩᩣᩉᩥᩉᩥᨲᩥᨷ᩠ᨷᩅᩣᨲᩮᨦᩣ [ᨩᩣ᪨ ᪒.᪑᪗.᪑᪕᪙], ᨷᨬ᩠ᨬᩣᩉᩥᩉᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨳᩣ ᨴᩮᩉᩁᩣ [ᨩᩣ᪨ ᪒.᪑᪗.᪑᪖᪗]᪨

ᩔᩣᨣᩥᨷᩥᩀ“ᩈᩮᨧ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᩃᩥᨶᩴ, ᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᩁᩣᨶᩴ ᩋᨴᩣᩉᩥᩈᩦ”ᨲᩥ [ᨣᩮᨧᩈᩥᨲᨶ᩠ᨲᩴ] ᨷᩣᨮᩮᩣ, ‘ᩋᨴᩣᩉᩥᩈᩦ’ᨲᩥ ᨧ ᩋᨴᨴᩥᩔᩮᩅᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᩃᩥ-ᩃᩮᩈ ᩋᨷ᩠ᨷᩦᨽᩣᩅᩮ ᨧ, ᩃᩥᩈᨲᩥ, ᩃᩥᩈᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩃᩥᩈᩮᨲᩣ ᩈᩣᨣᩁᩮᩈᩣ, ᨧᩥᨠᩮᨷ᩠ᨷᨲ ᩈᩔ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩴ, ᨠᩮᨷ᩠ᨷᩣ ᩃᩥᩈᩮᩈᨧ, ᨧᩮᩃ᩠ᩃᩣ ᨲ ᩃᩥᩈᩮᩈᨧ ᨲᨧᩣᨣᨲᩔ [ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪑.᪒᪐᪓], ᨴᩩᩃ᩠ᩃᨽᨶ᩠ᨲᩥ ᩃᩥᩈᨶ᩠ᨲᩥ [ᨷᩣᩁᩣ᪨ ᪖᪖], ᩋᨷ᩠ᨷᩣ ᨷᨠᩣᩈᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩃᩥᩔᨲᩥ, ᩃᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᩣᨿᩩ ᩃᩥᩔᨲᩥ ᨿᨳᩣᨶᩴ, ᨠᩩᨲ᩠ᨲᨩᩦᨶᩴᨧ ᨧᩪᨯᨠᩴ [ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑.᪑᪓᪙]᪨

ᨧᩥ-ᨧᩮᩈ, ᩈᨿᩩᨧᩮᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᩈᨿᩩᨧ᩠ᨨᨿᨲᩥ᪨

᪙᪑᪙᪨ ᨠᩥᨲᩣ ᨨᩔ ᩅᩣ[ᨠ᪨ ᪖᪐; ᩁᩪ᪨ ᪖᪕; ᨶᩦ᪨ ᪘᪐]᪨

ᨠᩥᨲᩣ ᨷᩁᩔ ᨨᩔ ᨧ-ᨠᩣᩁᩔ ᩅᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨠᩥᨧ᩠ᨨᨿᨲᩥ, ᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᨿᨲᩥ, ᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᨧᩥᨠᩥᨧᩮ᩠ᨨᨲᩥ, ᨧᩥᨠᩥᨧᩮ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ,

ᨠᩮᨿᩩ ᨶᩮᩅᩣ –

᪙᪑᪕᪨ ᨩᩥᨶᩮᩣ ᩈᩁᩔ[ᨠ᪨ ᪘᪑᪕; ᩁᩪ᪨ ᪓᪖᪖; ᨶᩦ᪨ ᪑᪑᪐᪘]᪨

ᩈᩁᨶ᩠ᨲᩔ ᨵᩣᨲᩩᩔ ᨩᩥᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨶᩅᩦᩉᩥ ᨬᨠᩣᩁ’ᨠᩣᩁᩣᨶᩴ ᨶᩅᩥᨧᨠᩮᨷ᩠ᨷᨲ ᨩᩥᨶᩮᩣ᪨

ᩈᨿᩩᨧ᩠ᨨᩥᨿᨲᩥ ᩈᨿᩩᨧ᩠ᨨᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩥᨿᨲᩥ, ᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ជិ-ជយេ, ជេតិ, ជេន្តិ, វិជេតិ, វិជេន្តិ, បរាជេតិ, បរាជេន្តិ, ជយតិ, ជយន្តិ, វិជយតិ, វិជយន្តិ, បរាជយតិ, បរាជយន្តិ.

កម្មេ ក្វចិ ជ្យីយោ, ន តំ ជិតំ សាធុ ជិតំ, យំ ជិតំ អវជីយតិ. តំ ខោ ជិតំ សាធុ ជិតំ, យំ ជិតំ នាវជីយតិ [ជា. ១.១.៧០].

ណាបិម្ហិ យុត្តាស្សរលោបោ វា, ជាបេតិ, ជាបយតិ. យោ ន ហន្តិ ន ឃាតេតិ, ន ជិនាតិ ន ជាបយេ [ជា. ១.១០.១៣៣]. ជយាបេតិ, ជយាបយតិ, ជយាបីយតិ, ជយាបីយន្តិ, ជយតុ, ជយន្តុ.

ឦអាទិម្ហិ អជេសិ, អជេសុំ, វិជេសិ, វិជេសុំ, អជយិ, អជយុំ, អជយិំសុ, វិជយិ, វិជយុំ, វិជយិំសុ, ជេស្សតិ, វិជេស្សតិ, បរាជេស្សតិ, ជយិស្សតិ, វិជយិស្សតិ, បរាជយិស្សតិ.

ឈិ-ចេហានគតិយំ, វគ្គេណា ឈេតិ, ឈេន្តិ [ធា. ក. ១.៧៨៣; អ. ក. ៣.៦៥៦]. បរិយំ ឈ្ឈេតិ, ឈ្ឈេន្តិ.

ភី-ភយេ , ភេតិ, ភេន្តិ, វិភេតិ, វិភេន្តិ, ភយតិ, ភយន្តិ, វិភយតិ, វិភយន្តិ.

កម្មេ-ភីយតិ, ភីយន្តិ.

ទ្វិត្តេ-ភិយ្យតិ, ភិយ្យន្តិ, ភិយ្យរេ.

ណាបិម្ហិ អាយាទេសស្ស រស្សោ, ភយាបេតិ, ភយាបេន្តិ, ភយាបយតិ, ភយាបយន្តិ.

កម្មេ-ភយាបីយតិ, ភយាបីយន្តិ.

ឦអាទិម្ហិ ភេសិ, ភេសុំ, វិភេសិ, វិភេសុំ, អាភេសិ, អាភេសុំ, អភយិ, ភយិ, អភយិំសុ, ភយិំសុ, អាភយិ, អាភយិំសុ, វិភយិ, វិភយិំសុ.

ស្សត្យាទិម្ហិ ភេស្សតិ, ភេស្សន្តិ, ភយិស្សតិ, ភយិស្សន្តិ.

កី-កយេ, កេតិ. យា កេច គិ សោចឆ យោគឆេជ្ជា [ជា. ១.១៣.១៧], វិកេយិ ខុធំ អសាទ្ធំ, ក្លូតេនោ ហិ ប្រាហូណោ [ជា. ៣.៧.១០៣]. កាយតិ, កាយន្តិ.

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ ᩈᩣᨠᨿᩮᩣ ᩅᩣ, ᨠᩥᩈᩮᨲᩥ, ᨠᩥᩈᨿᨲᩥ, ᨠᩥᩈᩣᨸᩮᨲᩥ, ᨠᩥᩈᩣᨸᨿᨲᩥ᪨ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨠᩥᩈᩮᨿ᩠ᨿ ᩅᩣ ᨠᩥᩈᩣᨸᩮᨿ᩠ᨿ ᩅᩣ [ᨸᩣᨧᩥ᪨ ᪑᪓᪔-᪑᪓᪕]᪨

ᩈᩦ-ᩈᨿᩮ, ᩈᩮᨲᩥ, ᩈᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨲᩥᩈᩮᨲᩥ, ᩋᨲᩥᩈᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᨿᨲᩥ, ᩈᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᩋᨲᩥᩈᩦᨿᨲᩥ, ᩋᨲᩥᩈᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨱᩣᨸᩥᨱᩣᨸᨿᩮᩈᩩ, ᩈᨿᩣᨸᩮᨲᩥ, ᩈᨿᩣᨸᨿᨲᩥ᪨

ᨱᩥᨱᨿᩮᩈᩩ ᩈᩣᨿᩮᨲᩥ, ᩈᩣᨿᨿᨲᩥ, ᩈᩣᨿᩮᨶ᩠ᨲᩩ ᨬᩥᨶᨿᩣᨶᩈᩣ [ᩋᨸ᪨ ᨭᩮ᪨ ᪑᪨᪓᪓᪨᪓᪐]᪨

ᨾᩥᨿᩣᩉᩣᩁᩮᩈᩩ, ᩈᩩᨿᩮᨿ᩠ᨿ, ᩈᩩᨿ᩠ᨿᨲᩥ, ᨧᩥᨿᩮᨿ᩠ᨿ, ᨧᩥᨿ᩠ᨿᨲᩥ, ᨶ ᨲᩴ ᩈᩩᨿ᩠ᨿᨲᩮ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ, ᨶ ᨧ ᨲᩴ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ [ᨩᩣ᪨ ᪐᪨᪑᪨᪔᪑]᪨

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᩈᩩᨿ᩠ᨿᨲᩥ, ᨧᩥᨿ᩠ᨿᨲᩥ᪨

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔᩁᩮᩃᩥᨸᩥ, ᩈᩮᨲᩮ ᨿᩴ ᨶᩣᨣᨶᩣᨣᩔ, ᩈᩩᨿ᩠ᨿᩣᨿᨿ᩠ᨿ ᨸᨠᩣᩈᨲᩥ᪨ ᩈᩮᨲᩮ ᨿᩴ ᨶᩣᨣᨶᩣᨣᩔ, ᨸᨿ᩠ᨿᩣᨿᨿ᩠ᨿ ᨸᨠᩣᩈᨲᩥ [ᨩᩣ᪨ ᪒᪨᪒᪐᪨᪔᪑]᪨

ᩍᨲᩥ ᨽᩪᩅᩣᨴᩥᨣᨱᩮ ᩍᩅᨱ᩠ᨱᨶ᩠ᨲᨵᩣᨲᩩᩁᩪᨸᩴ᪨

ᩏᩅᨱ᩠ᨱᨶ᩠ᨲᨵᩣᨲᩩᩁᩪᨸ

ᨶᩩ-ᨶᩅᨶᩮ, ᨳᩩ-ᩈᩦᨥᨠᩁᨱᩮ, ᨧᩩ-ᩋᨽᩥᩅᩣᨴᨶᩮ, ᨠᩩ-ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩮ ᩈᨴ᩠ᨴᩮ ᨧ, ᨽᩪ-ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨿᩴ, ᨿᩩ-ᨾᩥᩔᨶᩮ ᨣᨲᩥᨿᨬ᩠ᨧ, ᩁᩩ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮ, ᨸᩪ-ᨧᩥᨿᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᨧᩣᨧᩣᨿᩴ,
ᩈᩩ-ᩈᩅᨶᩮ ᨣᨲᩮ ᨧ, ᩈᩪ-ᨸᩈᩅᨶᩮ, ᩉᩩ-ᨴᩣᨶᩮ ᩋᨴᨶᩮ ᨸᩪᨩᩣᨿᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᩥᨿᨬ᩠ᨧ, ᩉᩪ-ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨿᩴ᪨

ᨻ᩠ᨿᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥ, 'ᨠᨲ᩠ᨲᩁᩥ ᩃᩮᩣ'ᨲᩥ ᩃᨸ᩠ᨧᨿᩮᩣ, ᩏᩅᨱ᩠ᨱᩔ ᩋᩅᩣᨴᩮᩈᩮᩣ, 'ᨿᩅᩣ ᩈᩁᩔᩣ'ᨲᩥ ᩈᨠᨿᩮᩣᨠᨠᩣᩁᨲ᩠ᨲᩴ ᨵ᩠ᨿᩥᨿᩮᩅᩣ᪨

ᨶᩩ-ᨶᩅᨶᩮ, ᨶᩅᨲᩥ, ᨶᩅᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨱᩥᨱᨿᩮᩈᩩ ᨶᩣᩅᩮᨲᩥ, ᨶᩣᩅᨿᨲᩥ᪨

ᨯᩩ-ᨮᩦᨵᨠᩁᨱᩮ, ᨯᨧᨲᩥ, ᨯᨧᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨾᩩ-ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᩮ, ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨾᨲᩥ, ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶ᩠ᨲᩥ᪨

‘ᨻᩉᩩᩃ’ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨾᨲ᩠ᨳᩣ ᨠ᩠ᨿᨿᩥ᩠ᨿᨾᩣᨱᩮ ᨧᩩᨲ᩠ᨳᩥ, ᩋᨧᩣᩁᩮᩁᩮᩈᩣ, ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨾᩦᨿᨲᩥ, ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨾᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨾᩥᨿ᩠ᨿᨲᩥ, ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨾᩥᨿ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨴᩩ-ᨴᩪᨷᨲᩣᨷᩮ, ᨴᩪᨷᨴ᩠ᨴᨧᨲᩥ, ᨴᩪᨷᨴ᩠ᨴᨧᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᩩ-ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨿᩴ, ᩈᨿ᩠ᨿᨲᩣᨲᩥ, ᩈᨿ᩠ᨿᨧᨲᩥ᪨

ᨿᩩ-ᨣᨲᩥᨿᩴ, ᨿᨧᨲᩥ᪨

ᩁᩩ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮ, ᩁᨧᨲᩥ, ᩁᨧᨶ᩠ᨲᩥ, ᨧᩥᩁᨧᨲᩥ, ᨧᩥᩁᨧᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨻ᩠ᨿᩣ-ᨧᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᨧᩣᨧᩣᨿᩴ –

᪙᪑ᨸᩢ᪨ ᨲ ᨻ᩠ᨿᩣᩈ᩠ᨿᩣ᪨

ᨦ᩠ᨿᨴ᩠ᨴᩣᩁᩮᨲ ᨷᩁᩮ ᨻ᩠ᨿᩣᩈ᩠ᨿ ᨽ᩠ᨿ ᨲ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨻ᩠ᨿᩣᨲᩥ᪨

᪙᪑ᨯ᩠ᨿ᪨ ᨻ᩠ᨿᩣᩉᩮᨲᩣ ᨲᩥᩈ᩠ᨿᩦᨴ᩠ᨴ[ᨠ᪨ ᪕᪑᪐; ᩁᩪ᪨ ᪕᪐᪑; ᨶᩦ᪨ ᪑᪐᪙᪙; ᨧᩴ᪨ ᪔᪨᪒᪨᪒᪓; ᨸᩣ᪨ ᪗᪨᪒᪨᪔᪙]᪨

ᨻ᩠ᨿᩣᩉᩮᨲᩣ ᨲᩥᩈ᩠ᨿ ᩋᩣᨴᩥᨿᩥ᩠ᨿᨻ᩠ᨿᩣᨣᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨻ᩠ᨿᩣᨿᩥ᩠ᨿᨿᩩᨴ᩠ᨴᩣᩁᩮᩃᩥᩁᩮᨷᩥ᪨

ᨻ᩠ᨿᩣᨯᩦᨲᩥ᪨

᪙᪒᪐᪨ ᨿᩩᨧᨱ᩠ᨱᩣᨲᨿᩥᨿᩢᩍᨧᨴ ᩈᩁᩮ[ᨠ᪨ ᪕᪐; ᩁᩪ᪨ ᪒᪐; ᨶᩦ᪨ ᪒᪒᪐; ...ᨿᩥᨿᨧᩩᨧᨴ... (ᨻᩉ᩠ᨿᩩ)]᪨

ព្ចល្យ'ចល្យត្ថាតំ ឆាត្វតំ ល្ចិ ព្ចយង, ក្ចង ហោន្តិ ឋនេ។

ព្រូចន្តិ, ព្រូន្តិ ចា។ "អញ្ញាតក្តា តោ បព្រូន្តី"តិ បវិញ្ញា។ ព្រូសិ, ព្រូថ, ព្រូមិ, ព្រូម។

៤៥៨។ ព្យន្តីតំ ដដុ[ក។ ៥០ល៍; ន្ធ។ ៣ប៉ប៉; តី។ ១១០៥; ធំ។ ១។៣។១៦; បាំ។ ៦។៣។ប៉៣]។

តិ, អត្ថិស្ស ព្រូស្ស អាហ ហោតិ, តេសញ្ញោ ដ, ដុ ហោន្តិ។

សោ អាហ, តេ អាហុ។

អត្រិយា បាឡិយ្រា-តិដ្ឋាតំ កកចា អាហ, សព្ពាកត្តុបរយោធតំ, អាហ តេសញ្ញោ យោ តំនោនោ [យហាច។ ៤០], ឃំ បនេ ស្វាលតោ អាហុ, តងទិឃា អាហុ ទ្បាល្លតោ។ ឃំ បនេ ទ្បាល្លតោ អាហុ, តងទិឃា ស្វាលតោ ចិន្ទ [ស្វ។ តំ។ លិ៤លិ]។ តត្ថ 'អាហា'តិ កនេឆតិ។ 'អាហុ'តិ កនេឆន្តិ។

ព្រូតុ, ព្រូចន្តុ, ព្រូហិ យតូលយុត្តុយំ [ញុ។ បាំ។ ៥។៦], ព្រូថ, ព្រូមិ, ព្រូម។

៤ឃ្យាដិឃិព្រូស្ស ក្ចង ហោតិ, ព្រូចេយ្យ, ព្រូចេយ្យុំ។

ព្រូអាដិឃិឈនេ បនេ ព្រូស្ស ឌូត្តុំ, ឌូស្ស ច អចានេឈោ, អព្រាចិ, អព្រាចុំ, អព្រាចិស្វ។

ក្ចានេឈ-អព្រូចិ, អព្រូចុំ, អព្រូចិស្វ។

បនោក្លឃិញ

៤៥៩។ អអាដិស្វានោហា ព្រូស្ស[ក។ ៣លិ៥; ន្ធ។ ៣៤៥; តី។ ៥៥៤]។

អអាដិស្វ ព្រូស្ស អាហ កចតិ។

សោ អាហ, តេ អាហុ។

៤៦៦. ឧស្សុស្ហាហា ច [ថី. ១០៦៤].

អាហារេសយ្យាបទស្ស ឯវចនស្ស អំសុ ហោតិ ច.

តេ អាហំសុ, សន្ធិំ កិទេវយាហំសុ, តទា ឧក្កណ្ឋិយា ព្ហូស [ជា. ១.១៦.១៦៦].

សុ-សន្ទនេ, នទី សវតិ, សវន្តិ, អាកវគ្គា សវន្តិ.

សូ-បសវនេ, បុញ្ញា បសវតិ [ធួញអវ. ៦៣], បសវន្តិ.

ហុ-បូជាយំ, ‘បរោក្ខាយញ្ច’តិ ទ្វិត្តំ, ‘កវគ្គហានំ ចវគ្គជា’តិ ហស្ស ជោ, ជុហោតិ, ជុហោន្តិ.

កម្មេ-តេន អគ្គិ ហូយតេ.

ណិម្ហិ ជុហាវេតិ, ជុហាវយតិ.

ណាបិម្ហិ ជុហាបេតិ, ជុហាបយតិ.

ហុ-សត្តិយំ, បហោតិ, សម្បហោតិ, បហោន្តិ, សម្បហោន្តិ.

ហូ-សត្តាយំ , ហោតិ, ហោន្តិ, ហោតុ, ហោន្តុ.

ឯយ្យាទិម្ហិ ‘យុវណ្ណានមិយង៏ឧវង សរេ’តិ ឆាត្តស្ស ឧវាទេសោ, ហុវេយ្យ, ហុវេយ្យុំ.

អាអាទិម្ហិ សោ អហុវា. វណ្ណាគម្ពលុបេតោ, អទ្ធាយំ អហុវា បុរេ [ជា. ១.៦.៥១]. អហុវា តេ បុរេ សខា [ម. និ. ១.៣០], តេ អហុវុ, ត្វំ អហុវោ, តុម្ហេ អហុវត្ថ [ម. និ. ១.១៦១], ឈាយឆ កិល្លេច យា បយាតាត្ត, យា បន្ឋា ចិប្បជិនាទិនេតា អហុវត្ថ, អហុវ, អហុវំ ច, អហុវម្ហា “អករម្ហ តេ កិច្ចំ, យំ ពលំ អហុវម្ហសេ [ជា. ១.៣.១៦៨]. អហុវម្ហសេ យំ បុរេ, ន តាហុវម្ហា”តិ [ម. និ. ១.១៥០] បិញ្ញោយោ.

ᨻ᩠ᨿᩣᩋᩣᨴᩥᨿᩥ᩠ᨿᩣᨠᩮᨿᩣ, ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᨸᩤᨲᩩᩁᩉᩮᩣᩈᩥ᪨

ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ ᨻ᩠ᨿᩮᩃᩮᨷᩥ ᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᨧ᪨ ᩋᩉᩩᩅᩮᨧ ᨠᩉᩴ ᩋᩉᩩ ᩃᩮᩣᨾᩉᩴᩈᩮᩣ᪨ ᩋᩉᩩᩅᩮᨧ ᨣᨠ᩠ᨠᩩᩈᩮ, ᩋᩉᩩ ᨴᩥᨷ᩠ᨷᨴᩥᩈᩣᩁᩮᩣ [ᨸᩤᩁᩣ᪨ ᪁᪇] ᩋᩣᨴᩦᨶᩮᨧᩣ ᨸᩤᨲᩩᩁᩉᩩ [ᨧᩪᩊᨠᩤ᪨ ᪁᪉᪈], ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᩁᨧᩣ ᨸᩤᨲᩩᩁᩉᩩ᪨

᪉᪁᪃᪨ ᩉᩪ ᨲᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨿᩴ [ᨠ᪨ ᪃᪇᪆; ᩁᩪ᪨ ᪃᪅᪅; ᨶᩦ᪨ ᪁᪁᪀᪃]᪨

ᩉᩪᨲᩣ ᨽᩪᨵᩣᨲᩩᩔ ᩁᩪᨸᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨧᩥᨠᩮᨲ᩠ᨲᨠ ᨿ᩠ᨿᩣᩔ ᩁᩪᨸᨿ᩠ᨿᩣᨧ᪨ ‘ᨴᩣᨲᩩᨻᩣᩁᩮᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨠᩈᨴᩥᨿ᩠ᨿᩣ’ᨲᩥ ᨶᩣᨲ᩠ᨳᨠ᩠ᨠᩮᩃᩮᨷᩥ᪨

ᨲᩮ ᨷᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ᪨ ᩉᩩᨻᩣᩁᨧᩮᩈ ᩋᩉᩩᨲ᩠ᨳ, ᨷᩩᨴ᩠ᨵᩔᩁᩮᩃᩮᨷ ᩋᩉᩩᩴ᪨

ᩋᨲᩦᨲᩥᨿᩣ ᨸᩥᨿᩮᩣᨣᩮ- ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨿᩥ᩠ᨿᨾᩣ ᩋᩁᨯ᩠ᨯᩣᨿᩥ᩠ᨿᨾᩣᨧᩁᨲ᩠ᨳᩮᨲ᩠ᨳ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᩋᩉᩩᩴ [ᨴᩦ᪨ ᪉᪨᪉᪉᪨᪉᪃᪉᪂]᪨ ᨣᩣᨵᩣᨠᩣᩁᩈᩉᩔᩣᨶᩥ, ᩈᨴ᩠ᨵᩮᩈᩣᨯ᩠ᨯᨿᨿᩣ ᩋᩉᩩᩴ [ᩋᨷ᪨ ᨧᩮᩁ ᪁᪨᪁᪨᪃᪀᪇]᪨

ᨴᩩᩔ ᩈᩥ, ᨲ᩠ᨳ, ᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲ᩠ᨳ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᩋᩉᩩᨧᩥ, ᩋᩉᩩᨧᩥᨲ᩠ᨳ, ᩋᩉᩩᨧᩥᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ ᨴᩩᩔᩮᩃᩮᨷᩥ ᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣ, ᨿᩣ ᨠᩮᩣᨭᩥ ᨣᩩᨷᩥᨲᩣ ᩋᩉᩩ [ᨴᩦ᪨ ᪉᪨᪉᪉᪨᪈᪆᪉᪁], ᨿᩣᩉᩩ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨲᩩᨲᩣᨷᩥᨠᩦ [ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪁᪨᪁᪉᪉], ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ ᨲ᩠ᩅᩴ ᨲᩮᩣ ᩋᨲᩦᨲᨸᨴ᩠ᨵᩣᨲᩮ, ᨲ ᨲ᩠ᩅᩴ ᨲᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᨠᩥᨶ᩠ᨲᩩ ᨲᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᨠᨳᩴ ᨲ᩠ᩅᩴ ᨲᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ [ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪉᪨᪉᪀; ᨿ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪁᪨᪁᪇], ᩋᩉᩴ ᩋᩉᩩᨧᩥ, ᨿᨾᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥᨾ᩠ᩉ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥᨾ᩠ᩉᩣ᪨ ᩋᩉᩮᩈᩩᨾ᩠ᩉᩣᨲ᩠ᨳ ᨲᩮᩣ ᨿᨾᩴ ᩋᨲᩦᨲᨸᨴ᩠ᨵᩣᨲᩮ, ᨲ ᨲ᩠ᩅᩴ ᨲᩮᩣ ᩋᩉᩮᩈᩩᨾ᩠ᩉᩣ, ᨠᩥᨶ᩠ᨲᩩ ᨲᩮᩣ ᩋᩉᩮᩈᩩᨾ᩠ᩉᩣ ᨠᨳᩴ ᨲ᩠ᩅᩴ ᨲᩮᩣ ᩋᩉᩮᩈᩩᨾ᩠ᩉᩣ [ᨿ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪁᪨᪃᪀᪇]᪨ ᨿᨾᩴ ᨷᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᩋᩉᩩᨧᩥᨾ᩠ᩉᩣ, ᩋᩉᩩᨾ᩠ᩉᩣᨧᩣ᪨ “ᨿᨾᩴ ᨷᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᨴᩣᨶᨷᨲᩥᨠᩮᩣ ᩋᩉᩩᨾ᩠ᩉᩣ”ᨲᩥ [ᨴᩦ᪨ ᪉᪨᪉᪉᪨᪁᪉᪁᪇] ᨸᩤᩊᩥ᪨

ᩁᩔᨲ᩠ᨲ-ᩋᩉᩩᨾ᩠ᩉᩣ

ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ ᨿ᩠ᨿᩣᩔ ᩁᩪᨸᩣ᪨ “ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮᩈᨲᩣ ᨿᨾᩴ ᩈᨴ᩠ᨵᩣ, ᨲᩣᨧᨲᩥᩈᩩᨷᨠᩣ ᩋᩉᩩ”ᨲ᩠ᨲᩥ ᨸᩤᩊᩥ᪨

ᨷᩁᩃᩮᨠ᩠ᨠ ᩋᩔ ᩋᩴ, ᩋᩉᩴ ᨷᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᩋᩉᩩᨧᩴ, ᩋᩉᩩᨧ ᨧᩣ᪨

‘ᨷᩁᩮᩣ ᨠ᩠ᨠᩩᨻᩦ’ᨲᩥ ᨷᩁᩮᩃᩮᨷᩥ, ᩋᩉᩴ᪨

ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣ ᨷᩣᩊᩥᨷ᩠ᨷᨿᩮᩣᨣᩣ- “ᩋᩉᩴ ᨠᩮᩣᨧ᩠ᨨᨠᩣᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ, ᩋᩉᩩᩴ ᨠᩮᩣᨧ᩠ᨨᨶᩣᩁᨠᩮᩣ [ᩋᨷ᪨ ᨳᩮᩁ ᪑.᪒.᪘᪔], ᨧᨠ᩠ᨠᩅᨲ᩠ᨲᩦ ᩋᩉᩩᩴ ᩁᩣᨩᩣ, ᨩᨾ᩠ᨻᩩᨾᨱ᩠ᨯᩔ ᩍᩔᩁᩮᩣ᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᩴ ᨾᩉᩣᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣ, ᨧᨠ᩠ᨠᩅᨲ᩠ᨲᩦ ᨲᨴᩣ ᩋᩉᩩᩴ᪨ ᨾᩩᨴ᩠ᨵᩣᨽᩥᩈᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ, ᨾᨶᩩᩔᩣᨵᩥᨷᨲᩦ ᩋᩉᩩ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩋᩉᩩᨷ᩠ᨷᨿᩮᩣᨣᩣ

ᩔᨲ᩠ᨿᩣᨴᩥᨾ᩠ᩉᩥ

᪔᪕᪓. ᩉᩪᩔ ᩉᩮᩉᩮᩉᩥᩉᩮᩣᩉᩥ ᩔᨲ᩠ᨿᩣᨴᩮᩣ[ᨠ᪨ ᪓᪘᪐; ᩁᩪ᪨ ᪓᪖᪐; ᨶᩦ᪨ ᪖᪔᪑; ‘...ᩔᨲ᩠ᨿᩣᨴᩮᩣ’ (ᨻᩉᩪᩈᩩ)]᪨

ᩔᨲ᩠ᨿᩣᨴᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᩉᩪᨵᩣᨲᩩᩔ ᩉᩮ ᨧ ᩉᩮᩣᩉᩥ ᨧ ᩉᩮᩣᩉᩥ ᨧ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩉᩮᩔᨲᩥ , ᩉᩮᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᩉᩮᩉᩥᩔᨲᩥ, ᩉᩮᩉᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᩉᩮᩣᩉᩥᩔᨲᩥ, ᩉᩮᩣᩉᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩉᩮᩔᩴ ᩈᨴᩮᩅᨠᩮ [ᨻᩩ᪨ ᩅᩴ᪨ ᪒.᪓᪓], ᩋᨶᩣᨣᨲᨾ᩠ᩉᩥ ᩋᨴ᩠ᨵᩣᨶᩮ, ᩉᩮᩔᩣᨾ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩣ ᩍᨾᩴ [ᨻᩩ᪨ ᩅᩴ᪨ ᪒.᪗᪓]᪨

᪔᪕᪔. ᨴᨠ᩠ᨡ ᩈᨠ᩠ᨡ ᩉᩮᩉᩥ ᩉᩮᩣᩉᩦᩉᩥ ᩃᩮᩣᨷᩮᩣ[ᨠ᪨ ᪓᪘᪐; ᩁᩪ᪨ ᪓᪖᪐; ᨶᩦ᪨ ᪖᪔᪑; ‘ᨴᨠ᩠ᨡᩣ ᩉᩮᩉᩥᩉᩮᩣᩉᩥᩃᩮᩣᨷᩮᩣ’ (ᨻᩉᩪᩈᩩ)]᪨

ᩑᨲᩮᩉᩥ ᩋᩣᨴᩮᩈᩮᩉᩥ ᩔᩔ ᩃᩮᩣᨷᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩤ᪨ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳᩣᨸᩥ ᩔᩃᩮᩣᨷᩮᩣ᪨

ᩈᨠ᩠ᨡᩥᩈᩥ ᨲ᩠ᩅᩴ ᨠᩩᨱ᩠ᨯᩃᩥᨶᩥ, ᨾᨬ᩠ᨬᩥᩈᩥ ᨡᨲ᩠ᨲᨻᨶ᩠ᨵᩩᨶᩥ [ᨩᩣ᪨ ᪑.᪖.᪖᪓]᪨ ᨶ ᩉᩥ ᩈᨠ᩠ᨡᩥᨲᩥ ᩃᩮᨲ᩠ᨲᩩᩴ [ᩈᩩ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪕᪘], ᩋᨴᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨲᩥ ᨾᨧ᩠ᨨᩩᩴ [ᨩᩣ᪨ ᪑.᪑᪑.᪕᪑],
ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨴᨲ᩠ᨲᩣ ᨷᩃᩣᨿᩥᨲᩥ ᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩉᩮᩉᩥᨲᩥ, ᩉᩮᩉᩥᨶ᩠ᨲᩥ, ᩉᩮᩣᩉᩥᨲᩥ, ᩉᩮᩣᩉᩥᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣ ᨷᩣᩊᩥᨷ᩠ᨷᨿᩮᩣᨣᩣ-ᨷᩥᨿᩮᩣ ᨧ ᨾᩮ ᩉᩮᩉᩥᨲᩥ ᨾᩣᩃᨠᩣᩁᩦ, ᩋᩉᨬ᩠ᨧ ᨲᩴ ᨾᩣᩃᩥᨶᩦ ᩋᨩ᩠ᨫᩩᨷᩮᩔᩴ [ᨩᩣ᪨ ᪑.᪑᪓.᪑᪖᪒], ᨲᩥᩁᩥᨭᩮᩣᨠᩣ ᩉᩮᩉᩥᨲᩥ ᩈᩣᨠᩩᨷᨠ᩠ᨠᩣ [ᨩᩣ᪨ ᪑.᪗.᪑]᪨ ᨧᩮᩣᩁᩣ ᨷᩮᨿᨷᩣ ᩉᩮᩉᩥᨲᩥ [ᨨᩮᩁᨠᩣ᪨ ᪗᪔᪖]᪨ ᨾᨾ ᨲ᩠ᩅᩴ ᩉᩮᩉᩥᩈᩥ ᨽᩁᩥᨿᩣ [ᨩᩣ᪨ ᪑.᪑᪓.᪕᪗]᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᩈᩩᨡᩦ ᩉᩮᩣᩉᩥᩈᩥ
ᨶᩥᨲ᩠ᨳᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᩉᩥᩈᩥ ᩋᨶᩣᩈᩅᩮᩣ [ᨳᩮᩁᩦ᪨ ᨣᩣ᪨ ᪑.᪑᪐᪗] ᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩍᨲᩥ ᨠᩕᩥᨿᩣᨴᩥᨠᨱ᩠ᨯᩮ ᨽᩪᩅᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᨵᩣᨲᩩᩁᩪᨷᩴ᪨

ᩑᨠᨲ᩠ᨲᨵᩣᨲᩩᩁᩪᨷ

ᩍ-ᩋᩣᨣᨲᩥᨿᩴ ᨣᨲᩥᨿᨬ᩠ᨧ, ᨠᩮ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮ, ᨡᩮ-ᨡᩣᨴᨶᩩ’ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᩈᩩ, ᨣᩮ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮ, ᩋᨷᨷᩩᨲ᩠ᨲ ᨧᩮ-ᨷᩪᨩᩣᨿᩴ, ᨫᩮ-ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩣᨿᩴ ᨴᩣᩉ’ᨬ᩠ᨬᩣᨱᩮᩈᩩ ᨧ, ᨮᩮ-ᨸᩥᩃᨶᩮ, ᨳᩮ-ᩈᨴ᩠ᨴ, ᩈᨦ᩠ᨥᩣᨲᩮᩈᩩ, ᨴᩮ-ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥ, ᨠᩥᨯ᩠ᨯᩣᩈᩩ, ᨷᩮ-ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥᨿᩴ , ᨾᩮ-ᨾᩮᨿ, ᩃᩮ-ᩃᩮᨯᨶᩮ, ᨧᩮ-ᨣᨲᩥᨿᩴ ᨲᨲ᩠ᨲᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩮ ᨧ, ᩈᩮ-ᩋᨲ᩠ᨲᨠᩥᨿᩣᨿᩴ, ᩉᩮᩁ-ᩃᨩ᩠ᨩᩣᨿᩴ, ᨠᩥᩃᩮ-ᨠᩥᩃᨿᨶᩮ, ᨷᩮᩃ-ᨣᨲᩥᨿᩴ, ᨿᩥᩃᩮ-ᩉᩣᨲᩥᨿᩴ᩺

ᨵᩣᨲᩩᨾᨲ᩠ᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᩅᩥᨶᩣ ᩑᩅᩴ ᩁᩪᨸᩴ ᩋᩣᨿᩣᨴᩮᩈᩮᩣ ᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ, ᨲᩮ ᩑᨠᩣ ᨲᩣᨿ᩺ ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ ᨿᩮᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᨴᩮᩈᨲ᩠ᨳᩥ ᩈᨿᩣᨲᩩᨸᩴ, ᩋᩣᨴᩮᩈᩣᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩣᨣᩮᨿ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩑᨠᩮᩈᨲ᩠ᨳᩥ ᩈᨿᩣᨲᩩᨸᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩣᨴᩮᨲ᩠ᨲ, ᩑᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨶ᩠ᨵᩥᨿᩮᩣ ᩈᨿᩣᨲᩩᨸᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᩺

ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ ᩑᨠᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨾᩣᨴᩦᩈᩩ ᨲᨷ᩠ᨷᩣᨴᩦᩈᩩ ᨧ ᩋᩣᨿᩣᨴᩮᩈᩮᩣ, ᨠ᩠ᩅᨧᩥ ᨿᩮᩃᩮᩣᨷᩥ, ᩍ-ᩋᩣᨣᨲᩥᨿᩴ᩺ ᩋᨿᩴ ᩈᩮᩣ ᩈᩣᩁᨳᩦ ᩑᨲᩥ [ᨩᩣ᩺ ᪒᪑᪒᪒᪓᪘], ᩈᩮᨧ ᩑᨲ᩠ᨲᩥ ᨿᨲᩩᨸ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥ [ᩈᩴ᩺ ᨶᩥ᩺ ᪑᪓᪖], ᩃᨠ᩠ᨡᩦ ᨷᩈ᩠ᨿ ᩋᩣᨿᨲ᩠ᨲᩥ, ᨿᩥᨣᩈᨦ᩠ᨥᩣᨷᩁᨠ᩠ᨠᩴ [ᨩᩣ᩺ ᪑᪑᪑᪑], ᩈᩮᩣᨠ’ᨿᩣᨿᨲ᩠ᨲᩥ ᨿᨧ᩠ᨨᨲᩮᩣ [ᩈᩴ᩺ ᨶᩥ᩺ ᪑᪒᪐], ᩋᩣᨿᩣᨿᩣᩅᩩᩈᩮᩣ [ᨷᩣᩁᩣ᩺ ᪒᪒᪕], ᩋᩣᨿᩣᨿᩣᨲᨠ᩠ᨠ [ᨯᩦ᩺ ᨶᩥ᩺ ᪒᪑᪕᪙; ᨷᩣᩁᩣ᩺ ᪒᪒; ᨿ᩺ ᨶᩥ᩺ ᪑᪒᪘᪒]᩺

ᩑᨲ᩠ᨳ ᩑᨵᩣᨲᩩ ᩋᩣᨣᨲ᩠ᨳ, ᨣᨲ᩠ᨳᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᨴ᩠ᩅᨿᩴ ᨧᨴᨲᩥ, ᨿᩣᨵᩣᨲᩩᨧᩮᩈᩮᨶ ᩋᩣᨣᨲ᩠ᨳ, ᨿᩣᨿᩣᨲᩥᨷᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᨧᨴᨲ᩠ᨲᩥ᩺

ᩍ-ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥᨿᩴ ᨧᩣ, “ᨠᩣᨿᩮᩣ, ᩋᨷᩣᨿᩮᩣ, ᩏᨷᩣᨿᩮᩣ, ᩈᨾᩩᨴᩣᨿᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ –

ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᨯ᩠ᨰᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨠᩣᨿᩮᩣ, ‘ᩋᩣᨿᩮᩣ’ᨲᩥ ᩅᩩᨴ᩠ᨵᩥ ᨧᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨲᨲᩮᩣ ᩋᨷᩮᨲᩮᩣ ᩋᨷᩣᨿᩮᩣ, ᩑᨲᩮᨶ ᩏᨷᩮᨲᩮᩣ ᩏᨷᩣᨿᩮᩣ, ᩋᨧᨿᨧᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩈᨾᩩᨴᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩈᨾᩩᨴᩣᨿᩮᩣ, ᨷᩁᩥᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᨷᩁᩥᨿᩣᨿᩮᩣ᩺

ᨠᩮ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮ, ᨠᩣᨿᨲᩥ᩺

ᨠᨿᩮ-ᨠᩥᨿ᩠ᨿᨲᩥ᩺

ᨡᩮ-ᨡᩣᨴᨶᩮ, ᨲᩥᩃᩴ ᨡᩣᨿᨲᩥ, ᩅᩥᨠ᩠ᨡᩣᨿᨲᩥ, ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᨡᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᩅᩥᨠ᩠ᨡᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ᩺

ᨡᩮ-ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ , ᨡᩣᨿᨲᩥ, ᨷᨠ᩠ᨡᩣᨿᨲᩥ, ᩋᩃᨠ᩠ᨡᩥ ᩅᩥᨿ ᨡᩣᨿᨲᩥ᩺

ᨣᩮ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮ, ᨣᩣᨿᨲᩥ, ᨣᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ᩺

ᩋᨷᨷᩩᨲ᩠ᨲ ᨧᩮ-ᨷᩪᨩᩣᨿᩴ, ᩋᨷᨧᩣᨿᨲᩥ, ᨿᩮ ᩅᩩᨴ᩠ᨵ'ᨾᨷᨧᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ [ᨡᩣ. ᪑.᪑.᪙ᩈᩥ].

ᨫᩮ-ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩣᨿᩴ, ᨫᩣᨿᨲᩥ, ᨫᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᨷᨩ᩠ᨫᩣᨿᨲᩥ, ᨷᨩ᩠ᨫᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᨿᨲᩥ, ᩋᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ.

ᨫᩮ-ᩒᩃᩮᩣᨠᨶᩮ, ᨶᩥᨩ᩠ᨫᩣᨿᨲᩥ, ᨶᩥᨩ᩠ᨫᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᩏᨷᨶᩥᨩ᩠ᨫᩣᨿᨲᩥ, ᩏᨷᨶᩥᨩ᩠ᨫᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᩏᨩ᩠ᨫᩣᨿᨲᩥ, ᩏᨩ᩠ᨫᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ.

ᨫᩮ-ᨴᩉᨶᩮ, ᨷᨴᩦᨷᩮᩣ ᨫᩣᨿᨲᩥ, ᨷᩁᩥᨩ᩠ᨫᩣᨿᨲᩥ.

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᨫᩣᨿᩦᨿᨲᩥ.

ᨱᩣᨷᩥᨿᩥ᩠ᨿᨿᩮ ᩃᩮᩣᨷᩮᩣ, ᨠᨧ᩠ᨧᩴ ᨫᩣᨷᩮᨲᩥ, ᨫᩣᨷᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨫᩣᨷᨿᨲᩥ, ᨫᩣᨷᨿᨶ᩠ᨲᩥ.

ᨫᩮ-ᩋᨩ᩠ᨫᨿᨶᩮ ᩈᩴᨷᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ, ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩉᩦᨲᩔ ᨡᩣᨴᩮᩈᩮᩣ, ᩈᨩ᩠ᨫᩣᨿᨲᩥ, ᩈᨩ᩠ᨫᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᨿᨲ᩠ᨲ ᩈᨩ᩠ᨫᩣᨿᨲᩥ.

ᨲᩮ-ᨷᩣᩃᨶᩮ, ᨲᩣᨿᨲᩥ, ᨲᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ.

ᨳᩮ-ᩈᨴ᩠ᨴ, ᩈᨦ᩠ᨥᩣᨲᩮᩈᩩ, ᨳᩣᨿᨲᩥ.

ᨴᩮ-ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨿᩴ, ᩅᩮᩣᨴᩣᨿᨲᩥ, ᩅᩮᩣᨴᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ.

ᨴᩮ-ᩈᩮᩣᨷ᩠ᨷᩮ, ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩣᨿᨲᩥ, ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ.

ᨷᩮ-ᩅᩩᨴ᩠ᨵᩥᨿᩴ, ᩋᨷ᩠ᨷᩣᨿᨲᩥ, ᩋᨷ᩠ᨷᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ.

ᨣᩮ-ᨣᨿᩮ, ᨣᩣᨿᨲᩥ, ᨣᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᨣᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᨳ᩠ᩅᩮᨲᩣ [ᨵ. ᨷ. ᪑᪙᪔], ᨣᩣᨿᩈᩥ, ᩈᨧᩮ ᨣᩣᨿᨳ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩔ [ᩅᩩᨶᩣ. ᪓᪓], ᨣᩦᨲ᩠ᩅᩣ ᩃᩮᩣ ᩋᩉᩴ ᨲᩔ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᨣᩣᨳᩣᨷᩥ [ᨿ. ᨲᩥ. ᪑.᪙ᨷᩢ᪑], ᨲᩴ ᨣᩣᨳᩣᨷᩥ ᩋᩣᨧᩩᨿᩮᩣ, ᨣᩣᨳᩣᨿ [ᩋᨷ. ᨭᩦ. ᪙.᪙.᪓᪓ᨷᩢ].

ᨱᩣᨷᩥᨿᩥ᩠ᨿᨠᨣᩣᨷᩮᨲᩥ, ᨣᩣᨷᩮᨲᩥ, ᨣᩣᨷᨿᨲᩥ.

ទ្រាអាទិម្ហិយា កាយិ, យា សោចិ [ទី. និ. ១.១០៥], យា ចិត្តយិ.

ស្សត្យាទិម្ហិកាយិស្សតិ, កាយិស្សន្តិ.

លេ-ឆេទនេ, តិលំ លាយតិ, សាលិំ លាយតិ, លាយន្តិ.

ចេ-កតិយំ, ចាតោ ចាយតិ, ចាតា ចាយន្តិ.

ចេ-តន្តសន្តានេ, តន្តំ ចាយតិ, ចាយន្តិ.

កម្មេ-ចាយីយតិ, បុព្វលោបេ ចីយតិ, ចិយ្យតិ.

ណាបិម្ហិទីចេរំ ចាយាបេតិ [បារា. ៤១៦], ចាយាបេន្តិ.

សេ-អន្តក្រិយាយំ, ឱសាយតិ, បរិយោសាយតិ, អជ្ឈោសាយតិ.

កម្មេ-បរិយោសីយតិ.

ណាបិម្ហិបរិយោសាបេតិ.

៤១៥. ហិណាបីនំ តេសុ.

ហិ, ណាបីនំ លោបោ ហោតិ តេសុហិ, ណាបីសុ បរេសុ.

ភិក្ខុ អត្តនា វិប្បកតំ កុដិំ បរេហិ បរិយោសាបេតិ [បារា. ១៤១]. ឯត្ថ អកម្មកត្តា ធាតុស្ស ‘កុដិំ’ន្តិ ច ‘បរេហី’តិ ច ទ្វេ កម្មានិ ទ្វិកម្មត្តំ បចន្តេហិ ការិតេហិ សិជ្ឈន្តិ.

អនេកស្សរេកត្តម្ហិ កិញ្ចិ ញ្ញាស ចុទ្ទតិ.

ᨴᩁᩮ-ᩃᨩ᩠ᨩᩣᨿᩴ, ᨴᩁᩣᨿᨲᩥ, ᨴᩁᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣᨿᩥ ᨴᩁᩣᨿᩥ [ᨩᩣ. ᨭᩦ. ᪑.᪑᪙᪔], ᨴᩁᩣᨿᩣᨿ, ᨴᩁᩣᨿᨲᩦᨲᩥ ᩉᩥᩁᩦ, ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨲᩣ ᩁᩪᨸᨲ᩠ᨲᩔ ᨬᩣᨲ᩠ᨲᩣ.

ᨣᩥᩃᩮ-ᨴᩩᨩ᩠ᨩᩮᨲ, ᨣᩥᩃᩣᨿᨲᩥ, ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩥ ᨾᩮ ᩋᩣᨣᩥᩃᩣᨿᨲᩥ [ᨴᩦ.ᨶᩥ. ᪓.᪓᪐᪐; ᨧᩪ. ᨶᩥ. ᪓.᪑᪐᪐], ᨣᩥᩃᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ.

ᨸᩃᩮ-ᨣᨲᩥᨿᩴ , ᨸᩃᩣᨿᨲᩥ, ᨸᩃᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ.

ᨿᩥᩃᩮ-ᩉᩣᨶᩥᨿᩴ, ᨿᩥᩃᩣᨿᨲᩥ, ᨿᩥᩃᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ.

“ᨴᩁᩣᨲᩥ, ᩃᨩ᩠ᨩᩣᨲᩥ, ᨶᩥᩃᨩ᩠ᨩᩣᨲᩥ, ᨲᩣᩃᩴ, ᨸᩁᩥᨲ᩠ᨲᩣᩃᩴ, ᨧᩮᩣᨴᩣᨲᩥ, ᨶᩥᨧ᩠ᨨᩣᨲᩥ, ᨣᩥᩃᩥᨲᩮᩣ, ᨸᩃᩥᨲᩮᩣ, ᨿᩥᩃᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ”ᩋᩣᨴᩦᨶᩥ ᨿᩮᩃᩥᨸᩥ.

ᩍᨲᩥ ᨽᩪᩅᩣᨴᩥᨣᨱᩮ ᩃᨶ᩠ᨲᨵᩣᨲᩩᩁᩪᨸᩴ.

ᨽᩪᩅᩣᨴᩥᨣᨱᩮ ᩈᩁᨶ᩠ᨲᨵᩣᨲᩩ ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᨶ᩠ᨲᩁᩪᨸᩣᨶᩥ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣᨶᩥ.

ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᨶ᩠ᨲᨵᩣᨲᩩ

ᩋᨶᩩᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩁᩪᨸ

ᨽᩪᩅᩣᨴᩥᨣᨱ

ᩋᨳ ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᨶ᩠ᨲᨵᩣᨲᩩᩁᩪᨸᩣᨶᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩮ. ᨲᩣᨶᩥ ᨧ ᩋᨶᩩᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮ, ᩈᩣᨶᩩᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨽᩮᨴᨲᩮᩣ ᨴ᩠ᩅᩥᨵᩣᨶᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ. ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨶᩩᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩥ ᨲᩣᩅ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩮ.

ᩃᩥᨸ, ᨣᩩᩉ, ᨽᩩᨩ, ᨴᩥᩈ, ᨸᩥᩈ, ᨽᩩᩈ, ᩃᩥᨡ, ᨧᨿᩣᨴᩥ.

ᩅᨧ ᨵᩣᨲᩩᨿᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩔ ᨻ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩥᨠᩁᨱᩮ, ᩈᩮᩣ ᩁᩪᨸᨽᩮᨴᩮᩣ ᨲᨷ᩠ᨿᩪᨩ᩠ᨩᩮᩣ.

᪔᪑᪕. ᨽᩪᩅᩣᨴᩦᩉᩥ ᨠᩮᩣ[ᨠ. ᪓᪓᪗; ᩁᩪ. ᪓᪑᪑; ᨶᩦ. ᪖᪑᪗; ᨧᩴ. ᪑.᪑.᪖᪑; ᨸᩣ. ᪓.᪑.᪖᪘].

ᨽᩪᩅᩣᨴᩦᩉᩥ ᨠᨲ᩠ᨲᩁᩥ ᩋᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ. ᨠᨲ᩠ᨲᩁᩥ ᩋᨶᩩᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᨲᩩ.

ᩃᩥᨸ-ᩃᩥᨸᨶᩮ, ᩃᩥᨸᨲᩥ, ᨸᩃᩥ᩠ᨾᨸᨲᩥ, ᩏᩃᩥ᩠ᨾᨸᨲᩥ, ᩒᩃᩥ᩠ᨾᨸᨲᩥ, ᨶᩥᩃᩥ᩠ᨾᨸᨲᩥ, ᩅᩥᩃᩥ᩠ᨾᨸᨲᩥ, ᨸᨭᩥᩃᩥ᩠ᨾᨸᨲᩥ, ᩈᩴᩃᩥᨸᨲᩥ᪨

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᩃᩥᨸᩦᨿᨲᩥ᪨

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ-ᩃᩥᨸᩮᨲᩥ , ᩃᩥᨸᨿᨲᩥ, ᩃᩥᨸᩣᨸᩮᨲᩥ, ᩃᩥᨸᩣᨸᨿᨲᩥ, ᩃᩮᨸᩮᨲᩥ, ᩃᩮᨸᨿᨲᩥ ᩅᩤ, ᩏᨷᩁᩥ ᩃᩮᨸᩮᨲᩥ, ᨲᩴ᩠ᨿᩮᩃᩮᨸᩮᨲᩥ, ᩃᨿᩣᨸᩮᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᨣᩩᩉ-ᩈᩴᩅᩁᨱᩮ, ᨣᩩᩉᨲᩥ, ᨶᩥᨣᩪᩉᨲᩥ᪨

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᨣᩩᩉᩥᨿᨲᩥ᪨

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ ᨣᩩᩉᩔ ᨴᩦᨥᩮᩣ, ᨣᩪᩉᩮᨲᩥ, ᨣᩪᩉᨿᨲᩥ, ᨣᩪᩉᩣᨸᩮᨲᩥ, ᨣᩪᩉᩣᨸᨿᨲᩥ᪨

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᨣᩪᩉᩣᨸᩦᨿᨲᩥ᪨

ᨥᨭ-ᨧᩮᨭ᩠ᨮᩣᨿᩴ, ᨥᨭᨲᩥ᪨

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᨥᨭᩦᨿᨲᩥ᪨

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ-ᨥᨭᩮᨲᩥ, ᨥᨭᨿᨲᩥ, ᨥᨭᩣᨸᩮᨲᩥ, ᨥᨭᩣᨸᨿᨲᩥ᪨

ᨣᩩᨱ-ᨻ᩠ᨿᩈᨶᩮ, ᨻ᩠ᨿᩈᨲᩴ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲᩴ, ᨣᩩᨱᨲᩥ, ᩅᩥᨣᩩᨱᨲᩥ᪨

ᩋᩔ ᩏᨲ᩠ᨲᩴ-ᨣᩩᨱᩮᨲᩥ, ᨣᩩᨱᩮᨲ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᨣᩩᨱᩦᨿᨲᩥ᪨

‘ᨲᨧᨠ᩠ᨠᨧᩁᨱᩣᨶᩥ ᩮᨿ ᨶᨧᨠ᩠ᨠᨴᩣᨿᨠᩣ’ᨲᩥ ᨴᩔ ᨯᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ‘ᨧᨠ᩠ᨠᩃᩮᩈᩉᩥ ᨲᩮ’ᨲᩥ ᨿᩔ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩣᨶᩩᨸᨲ᩠ᨲᩴ, ᨣᩩᨯ᩠ᨰᨲᩥ᪨

ការិតេ-ឌុទេតិ, ឌុទយតិ, ឌុទាបេតិ, ឌុទាបយតិ។

ហិសិ-ហឹសតេ, ហឹសតិ សទ្ធុបេតា កញ្ចិ។ ហឹសតិ, បាតិយោក្ល ហឹសន្តិ [មហាវ។ ៦៨១], វិហឹសតិ, វិហឹសន្តិ, អបហឹសតិ, អបហឹសន្តិ។

កម្មេ-ហឹសីយតិ, ហឹសីយន្តិ។

ការិតេ-អាចរិយា សិយ្យំ បាឡិព្ភាឋេ ហឹសាបេតិ, ហឹសាបយតិ, ចាចេតីតិ អត្ថោ។ បរេសុ បន សទ្ទយោ គិយ្យតិ។

តុទ-ព្យថនេ , តុទតិ, បតុទតិ, វិតោទេតិ, បតិវិតោទេតិ ច។

កម្មេ-បតុទីយតិ, បតុជ្ជតិ។

ការិតេ-បតុទេតិ, បតុទយតិ, បតុទាបេតិ, បតុទាបយតិ។

បិស-សំចុណ្ណេ, បិសតិ។

កម្មេ-បិសីយតិ។

ការិតេ-បិសេតិ, បិសយតិ, បិសាបេតិ, បិសាបយតិ។

ពុស-សមុបស្សេ បត្តិយញ្ញា, ពុសតិ, ពុសន្តិ ឱសធា តិព្វាតំ [ជា។ ប។ ១១], ចន្ទំ តំ ពុសេយ្យ [បារា។ ៣០៥; ក្ខុអដ។ ១៣៣]។

កម្មេ-ពុសីយតិ។

ការិតេ-ពុសេតិ, ពុសយតិ, ពុសាបេតិ, ពុសាបយតិ។

លិខ-លេខនេ, លិខតិ, សល្លិខតិ, វិលិខតិ។

ការិតេ-លិខេតិ, សល្លិខេតិ, វិលិខេតិ។

ຈຄ-ຫິໍສາຍໍ, ຈຄຕິ, ຈເຄຕິ.

ກເຍຸ-ຈຊີຍຕິ.

ຍປິສັຂສ຺ສ ຄສຕ຺ຕ໌, ຍສ຺ສ ປຸຕ຺ຕາທປໍ. 'ຈຕຸຕ຺ທຸຕິເຍເສ຺ລໍ ຕຕິຍປທຍາ'ຕິ ຄສ຺ສ ຕຕິຍຊຕ຺ຕ໌, ຈຊ຺ຍຕິ, ຈຊ຺ຍຕິ, ຈຊ຺ຍເຣ. ຍ຺ຕເຍ ສຕ຺ຕາ ຫຊ຺ຍາຕ຺ຕ ຈາ ຈຊ຺ຍຕ຺ຕ ຈາ [ຍ. ຕິ. ໑.໑໙໐].

ກາຣິເຕ-ຈເຄຕິ, ຈຄຍຕິ, ຈຄາເປຕິ, ຈຄາປຍຕິ, ສາຍິເກາ ປຸຣິສໍ ຍກ຺ກ ກເຍຕິ, ກຍຍຕິ, ກຍາເປຕິ, ກຍາປຍຕິ ຍ຺ຕທ຺ຍາຊີຕິປິ ຍ຺ຕຄ ຈຕ຺ຕາຕິ.

ຍ຺ຕຕິ ຕຸຊາຊິກເຕາ.

ສຈຸຕ຺ຄິກທຸປ

ອຈ ສຈຸຕ຺ຄິກທຸປິຕິ ຈຸທ຺ຈເຕ຺ຕ.

ອສ-ກຸຈິ, ອາສ-ຕິຈາເສ ວປເຈສເຕ ຈ, ຍ຺ຕສຸ-ຍ຺ຕທ຺ຍາ, ກຕ຺ຕິສຸ, ກຍຸ-ປຄກຍເຕ, ກຸສ-ອເກ຺ກາເສ, ກຍຸ-ກຕິຍິ,ຍຊເຣຈເຍາຫາຕິຍິ,ຍຊຕ-ຊຕເຕ, ຍຣ-ປິຬຈາເກ, ຍຍຸ-ວປເຣຍ, ທຸຄ-ອສ຺ສຸຈິເຍາຈເຕ ກຕ຺ຄເຕ ຈ, ທຸຫ-ຊຕເຕ, ລກ-ລິເກ, ຈຈ, ຈຄ-ຈິຍຕ຺ຕໍ ຈາຈາຍໍ, ຈິຄ-ຊາເຕາ, ຈສ-ຕິຈາເສ, ຈິສປເຈສເຕ, ສຄ-ກຕ຺ຍາ'ຈສາເຕ, ຫຕ-ຫິໍສາຍໍ, ຫຣຫເຣາ.

ຕ຺ຍາຄ຺ຍປຸຕ຺ຕ໌, ກຕ຺ຕິ ເລິ, ອສ-ກຸຈິ, ສຕ຺ຕາຍຕ຺ຕິ ອເຕ຺ຕາ.

໙໑໖.ຕສ຺ສ ເຈາ[ກ. ໓໖໓; ທຸ. ໓໖໔, ໔໐໐; ຕີ. ໖໘໖, ໖໖໑].

ອຕ຺ຕິເຕາ ປຣສ຺ສຕິ, ຕຸຕໍ ຕສ຺ສ ເຈາ ເຫາຕິ.

'ປຣທຸປຍຍກາເຣ ຕ຺ຍາຊ຺ຍາເຕ'ຕິ ສຸເຕ຺ຕກ ຕ຺ຍາຊ຺ຍາເຕ ປເຣ ຄາຕ຺ຕຕ຺ຕສ຺ສ ປຣທຸປຕ຺ຕ໌, 'ຈຕຸຕ຺ທຸຕິເຍເສ຺ລໍ ຕຕິຍປທຍາ'ຕິ ສຸເຕ຺ຕກ ປຣທຸປສ຺ສ ທຸຕິຍສ຺ສ ປທຍຕ຺ຕາ.

ធតិ យេ អត្ថិ

ឯត្ថ ច “អត្ថិ ត្វំ ឯតរហិ, ន ត្វំ នត្ថិ, អត្ថិ អហំ ឯតរហិ, នាហំ នត្ថិ, បុត្តា មត្ថិ ធនា មត្ថិ [ធ· ប· ៦២], អត្ថិ ឥមស្មិំ កាយេ កេសា”តិ [ខុ· បា· ២·ទ្វត្តិំសាការ] អាទីសុ អត្ថិសទ្ទោ អាខ្យាតបដិរូបកោ កត្ថុវាចកោ និបាតោ។

“អត្ថីតិ ខោ កច្ចាយន អយមេកោ អន្តោ, នត្ថីតិ ទុតិយោ អន្តោ”តិ [សំ· និ· ២·១៥] ច “អត្ថិបច្ចយោ, នត្ថិបច្ចយោ”តិ [បដ្ឋា· ១·១· បច្ចយុទ្ទេស] ច ឯវមាទីសុ នាមបដិរូបកោ។ តថា នត្ថិសទ្ទោ។

តុម្ហិវិបស្សិស្ស ច នមត្ថុ [ទី· និ· ២·២៧៩], នមោ តេ ពុទ្ធ វីរត្ថុ [សំ· និ· ១·៨០], ឯត្ថ ច “ធិរត្ថុមំ បូតិកាយ”ន្តិ អាទីសុ អត្ថុសទ្ទោ និបាតោ។

៦២០· ន្តមានន្តិន្តុយិយុំស្វាទិលោបោ[ក· ៣៨៣-៤; រូ· ៣៨៦; នី· ១០០៨; ‘ន្តមានាន្តិ…’ (ពហូសុ)]។

ន្ត, មាន, អន្តិ, អន្តុ, ឥយា, ឥយុំសុ អត្ថិស្ស អាទិលោបោ ហោតិ។

សន្តិ, សន្តុ។

៦២១· សិហិស្វដ[ក· ៤០៦; រូ· ៣៨៩; នី· ៨៨២]។

អត្ថិស្ស អដ ហោតិ សិ, ហិសុ។

មនុស្សោសិ [មហាវ· ១២៦], បុរិសោសិ [មហាវ· ១២៦]។ ហិម្ហិធីឈោ, ត្វំ បណ្ឌិតោ អាហិ, ភវាហីតិ អត្ថោ។ តវិភត្តីសុ ធាត្វត្ថស្ស បទរូបំ, តុម្ហេ អត្ថ, កច្ចិត្ថ បរិសុទ្ធា [បារា· ២២២]។ ត្វាទិម្ហិយា បមាទត្ថ [ម· និ· ១·៧៧, ២១៥], តុម្ហេហេមក្កា អត្ថ។

៦២២· មិមានំ វា ម្ហិម្ហា[ក· ៣៨២; រូ· ៣៨៨; នី· ៨៧៩; ‘សិហិស្វដ’ (ពហូសុ)]។

អត្ថិតោ បរេសំ មិ, មានំ ម្ហិម្ហា ហោន្តិ វា, អត្ថិស្ស ច អដ ហោតិ។

អហំ បរទត្តាយិ, មយំ បរទត្តាយា

ត្វាទិយិ្យអហំ ឋាយិតា បុរេញ្ញាត អតាគតោ បញ្ញាចា អយិ, មយំ បញ្ញាចត្តា អយា

៩៧៧៓ ឧស្ស ឧ[ក៓ ៣៥៧; ស្វ៓ ៣៥៥; តិ៓ ៥៦៤]៓

ឧតោស្ស យិ, មេស្ស អម្ហិស្ស ឧស្ស នោ ហោតិ៓ បទទ្វបតិនោឆតត្វយិជំ ស្សត្តា៓

អហំ បណ្ឌិតោ អម្ហិ, មយំ បណ្ឌិតា អម្ហ៓

ត្វាទិយិ្យអហំ អតាគតោ បញ្ញាចា អម្ហិ, មយំ បញ្ញាចត្តា អម្ហ៓

ឧឃ្យាទិយិ្យ

៩៧៣៓ អម្ហិតោឃ្យាទិលត្ថ ឧ ស្ស ឧសិ ឧឆ និឧាយ[ក៓ ៤៥១, ៤១៥; ស្វ៓ ៩៧៣, ៣៦៦; តិ៓ ៦៧០, ១១០៤; ‘អម្ហិតោឃ្យាទិដ្ឋត្ថ ឧស្សឧឆ និឧាយ’ (ឥហ្វស្ស)]៓

‘អម្ហិ’តិ ឆាត្យតិឧដ្ឋនោ តិ-កាទោ, អម្ហិតោ បទេនំ ឧឃ្យាទីតំ លត្ថ ឧាឌយោ ហោត្តិ៓

ឧចយស្ស ចចតិឃោ [បិនា៓ ៣១១], ឧចយស្ស ចចតិឃា [បិនា ៣១៦], ត្វំ អស្សសិ, ត្យមេ្យអស្សឆ, អហំ អស្សំ, មយំ អស្សាយ៓

អស្សុតិបិទោតាបិ ឥហុំ ជិស្សតិ, តឃស្ស ឆម្ខា ឌហិតា កចត្តិ [ល្យ៓ បិ៓ ៩៓១០], ពោភស្ស តទតិ ខ្លាឈ, ពោភស្ស តទតិ អណ្ណចំ [និ៓ តិ៓ ១៓ ៧៣៩]៓ “កិស្ស លេត្វា ស្សលំ នេតិ, កិស្ស លេត្វា ត នោចតិ”តិ [និ៓ តិ៓ ១៓៤១] ឧត្ត តិក្កហិតយ្យានិឃោកាទិលេបិ៓

៩៧៥៓ អាទិច្ចិត្តយិឃាយិឃុំ[ក៓ ៥១៤; ស្វ៓ ៣៦៦; តិ៓ ៥៥៧; ‘...យិឃា ឋាឃុំ’ (ឥហ្វស្ស)]៓

អម្ហិតោ ឧឃ្យាទីស្ស អាទិយិត្តិត្ថ ឋាឃា, ឋាឃុំ ហោត្តិ៓ ‘ត្តយាតត្តត្តិឃិឃុំស្ស...’តិអាទិលេបិ៓

នោ សិឃា, តោ សិឃុំ, ឧតោ នេ្ខ តិបិតាបិ ហោត្តិ៓ “ចេឌតាក្លួត្ថា សិឃា កុសលា, សិឃា អកុសលា, សិឃា អព្យាកតា”តិ [ចិក៓

᪆᪓᪑] ᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨴᩮᩣᨠᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪊

“ᩈᩥᨿᩣ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᩉᩮᨲᩩᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ”ᨲᩥ [ᨷᨭ᩠ᨮᩣ᪊ ᪁᪊᪁᪊᪕᪓-᪕᪔] ᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪊

“ᨯᩣᨶᩈᩣᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᩈᩥᨿᩣ”ᨲ᩠ᨲᩥ [ᩋᨽᩥᨵᨾ᩠ᨾᨲ᩠ᨳᩈᨦ᩠ᨣᩉ ᪕] ᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨠᨧᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪊

ᨿᩉᩣᨴᩩᨲ᩠ᨲᩥᨲᩣ ᨴᩮᩣᨿ᩠ᨿᩴ, ᨴᩮᩣᨿ᩠ᨿᨾᩥᨶ᩠ᨴᩮᩣᨲᩮᨶ ᨭᩣᨿᩴᩈᩩ, ᨭᩣᨿᩴ ᩉᩮᩣᨲ᩠ᨲᩥ, ᩋᩣᨴᩥᩃᩮᩣᨷᩥ, ᩈᩥᨿᩴᩈᩩ ᨶᩮᨠ᩠ᨡ ᨠᩥᨬ᩠ᨧ ᩋᨽᩥᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨲᩣᨲᩣᨧᩣᨶᩣ [ᨿ᪊ ᨲᩥ᪊ ᪕᪊᪕᪓], ᨴᩮᨧᩥᨶ᩠ᨶᨷᩥ ᩈᩥᨿᩴ ᩋᩉᩴ ᩋᨲᩣᨣᨲᨿᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ, ᨴᩮᨧᩥᨧᩮᨴᨶᩣ ᩈᩥᨿᩴ, ᨴᩮᨧᩥᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᩥᨿᩴ [ᨿ᪊ ᨲᩥ᪊ ᪕᪊᪕ᩃᩥ᪃]᪊

ᩋᨶ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩥᨿᩥᨩ

᪙᪕᪙᪊ ᨷ᩠ᨿᩣᩋᩣᨴᩮᩣ ᨩᩦᨶᩣ[ᨠᩣ᪊ ᪓᪆ᩃᩥ; ᨶᩣ᪊ ᪃ᨷᩢᨷᩢ; ᨶᩦ᪊ ᪁᪀᪀᪁]᪊

ᩋᨲ᩠ᨳᩥᩔ ᨩᩦᨶᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨷ᩠ᨿᩣᩋᩣᨴᩦᩈᩩ᪊

ᨶᩈᩣ ᩋᩣᩈᩥ, ᨶᨲ ᩋᩣᩈᩩᩴ, ᩋᩣᩈᩥᩴᩈᩩ, ᨲ᩠ᩅᩴ ᩋᩣᩈᩥ, ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᩋᩣᩈᩥᨲ᩠ᨳ, ᩋᩉᩴ ᩋᩣᩈᩥᩴ᪊ ᨲᨳᩣᨷᩥᩈᩥᩴ ᨴᩮᨧᩥᨧᨱ᩠ᨱᩣ [ᨩᩦ᪊ ᨲᩥ᪊ ᪁᪊᪕᪃᪓; ᨿ᪊ ᨲᩥ᪊ ᪁᪊᪙᪔]᪊ ᨿᩴ ᩋᩣᩈᩥᨿᨩ᩠ᨩ ᩋᩣᩈᩥᨿᨩ᩠ᨩ

᪙᪕ᩃᩥ᪊ ᩋᩋᩣᩔ᩠ᨿᩣᨴᩦᩈᩩ[ᨠᩣ᪊ ᪓᪀ᩃᩥ; ᨶᩣ᪊ ᪓᪀᪁; ᨶᩦ᪊ ᪁᪀᪕᪀; ᨧᩢ᪊ ᪓᪊᪃᪊ᩃᩥᨯ; ᨷᩥ᪊ ᪕᪊᪃᪊᪓᪕]᪊

ᩋᩋᩣᨴᩥᨷᨶᩮᩣᨠ᩠ᨠᩣᨿᨦ᩠ᨣ ᩋᩣᩋᩣᨴᩥᩉᩥᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩥᨿᨦ᩠ᨣ ᩔ᩠ᨿᩣᨴᩦᩈᩩ ᨠᨧᩥᩔ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩥ, ᨠᩣᩃᩣᨲᩥᨷᨲ᩠ᨲᩥᩈᩩ ᨧ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᩔ ᨠᩩ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪊ ᨭᩣᨶᨦ᩠ᨣ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᩔ ᨴᩮᩣᨲᩣᨶᩴ ᨧᩥᨠᨲ᩠ᨲᩥᨲᨿᩥ ᨶᩣᨯᩣᩁᩃᩣᨠᩣᩁᩃᩣᨲ᩠ᨲᩴ᪊ ᨴ᩠ᩅᨷᨿᩥ ᨠᩩᨴ᩠ᩅᨷᨶᨿᨧ᪊

ᨶᩈᩣ ᨷᩣᨠᩩᨧ, ᨶᨲ ᨷᩣᨠᩩᨧᩩ, ᨶᩈᩣ ᩋᨠᨧᩣ, ᨶᨲ ᩋᨠᨧᩩ, ᨶᩈᩣ ᨠᨧᩥᩔ᩠ᨿᨲᩥ, ᨶᨲ ᨠᨧᩥᩔ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩥ, ᨶᩈᩣ ᩋᨠᨧᩥᩔ᩠ᨿᩣ, ᨶᨲ ᩋᨠᨧᩥᩔ᩠ᨿᩴᩈᩩ ᨭᩣᨶ᩠ᨲᩣᨴᩥ᪊

᪙᪕ᨷᩢ᪊ ᩋᨲ᩠ᨿᩣᨴᩥᨶ᩠ᨲᩮᩈ᩠ᩅᨲ᩠ᨳᩥᩔ ᨠᩩ[ᨠᩣ᪊ ᪓᪆ᩃᩥ; ᨶᩣ᪊ ᪓᪀᪀; ᨶᩦ᪊ ᪁᪀᪕᪀; ᨧᩢ᪊ ᪓᪊᪃᪊ᩃᩥᨯ; ᨷᩥ᪊ ᪕᪊᪃᪊᪓᪕]᪊

ᨲ᩠ᨿᩣᨴᩥᨧᨶ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᨲ᩠ᨲᨧᨶ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᨧ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩈᩩ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᩔ ᨠᩩ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪊ ᨴᩮᨲᩮᨠ ᨲ᩠ᨿᩣᨴᩥ, ᨲ᩠ᩅᩣᨴᩥ, ᨴᩮᩣᨿ᩠ᨿᩣᨴᩥ, ᨷ᩠ᨿᩣᩋᩣᨴᩥᩈᨠᩣᨲᩣᩈᩩ ᨶᨲ᩠ᨳᩩᩈᩩ ᨧᩥᨠᨲ᩠ᨳᩥᩈᩩ ᨲ᩠ᨲᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᨧ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᩔ ᨠᩩᩋᩣᨴᩮᩈᩣ ᨲᨲ᩠ᨳᩮ, ᨶᩈᩈᩣᩈᩩ ᨶᨲ᩠ᨳᩩᩈᩩ ᨧᩥᨠᨲ᩠ᨳᩥᩈᩩ ᨧ ᨲ᩠ᨲᨧᨶ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᨲᨴ᩠ᨵᩣᨴᩦᩈᩩ ᨧ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᩔ ᨠᩩᩋᩣᨴᩮᩈᩣ ᩃᨠ᩠ᨡᨲᩦᨲᩥ ᨶᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪊

ᩋᩣᨿ-ᩁᩪᨸᨽᩮᨴᨲᩮᩣ ᨿᨳᩣ ᩁᩪᨸᩣᨿᨲᩥ, ᨸᨭᩥᩁᩪᨸᩣᨿᨲᩥ, ᩁᩪᨸᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᨸᨭᩥᩁᩪᨸᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ᩺

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᩁᩪᨸᩣᨿᩦᨿᨲᩥ, ᨸᨭᩥᩁᩪᨸᩣᨿᩦᨿᨲᩥ᩺

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ-ᨿᨳᩣᨲᩣ ᨻᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨿᨳᩣ ᩁᩪᨸᩣᨿᩮᨲᩥ, ᨸᨭᩥᩁᩪᨸᩣᨿᩮᨲᩥ, ᩁᩪᨸᩣᨿᨿᨲᩥ, ᨸᨭᩥᩁᩪᨸᩣᨿᨿᨲᩥ᩺

ᩋᨩ᩠ᨩᨶᩥᨿᩴ-ᩁᩪᨸᩣᨿᩥ, ᨸᨭᩥᩁᩪᨸᩣᨿᩥ, ᩁᩪᨸᩣᨿᩥᩴᩈᩩ, ᨸᨭᩥᩁᩪᨸᩣᨿᩥᩴᩈᩩ, ᩁᩪᨸᩣᨿᩩᩴ, ᨸᨭᩥᩁᩪᨸᩣᨿᩩᩴ᩺

ᩋᩣᨿ-ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ᩺

᪔᪗᪖᩺ ᨣᨾᨿᨾᩥᩈᩣᩈᨴᩥᩈᩣᨶᩴ ᩅᩣ ᨧ᩠ᨨᨦ᩠[ᨠ᩺ ᪓᪙᪙, ᪓᪑᪑; ᩁᩪ᩺ ᪓᪓᪑, ᪓᪙᪙; ᨶᩦ᩺ ᪙᪕᪓, ᪑᪐᪑᪕]᩺

ᨣᨾᩩ, ᨿᨾᩩ, ᩍᩈᩩ, ᩋᩣᩈ, ᨴᩥᩈᩣᨶᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩮᩣ ᨧ᩠ᨨᨦ᩠ᨠᩣᩁᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ ᨶ᩠ᨲ, ᨾᩣᨶ, ᨲ᩠ᨿᩣᨴᩦᩈᩩ᩺

ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣ, ᨶᩥᨿᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣ, ᩍᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣ, ᩋᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣ, ᨴᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨲ᩠ᨿᩣᨴᩦᩈᩩ ᩋᩣᩈᩔ ᨧ᩠ᨨᩣ, ᩋᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᩋᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᩋᨧ᩠ᨨᩥ, ᨲᩮ ᩋᨧ᩠ᨨᩥᩴᩈᩩ᩺

ᩍᩈᩩ-ᩍᨧ᩠ᨨᩣᨿᩴ᩺

᪔᪓᪐᩺ ᩃᩉᩩᩔᩩᨸᨶ᩠ᨲᩔ[ᨠ᩺ ᪓᪘᪕; ᩁᩪ᩺ ᪓᪓᪓; ᨶᩦ᩺ ᪙᪕᪕; ᨨ᩺ ᪓᩺᪒᩺᪑᪐᪕-᪑᪐᪙ ...ᨸᩮ... ᪕᩺᪒᩺᪕᪕-᪕᪘]᩺

ᩋᨶ᩠ᨲᩔ ᩈᨾᩦᨸᩮ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨲᩦᨲᩥ ᩏᨸᨶ᩠ᨲᩮᩣ, ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᨶ᩠ᨲᨵᩣᨲᩩᩔ ᨵᩣᨲᩩᩔᩮᩅ ‘ᩏᨸᨶ᩠ᨲᩮᩣ’ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᩃᩉᩩᨽᩪᨲᩔ ᩏᨸᨶ᩠ᨲᨽᩪᨲᩔ ᨧ ᩍᩅᨱ᩠ᨱᩩ’ᩅᨱ᩠ᨱᩔ ᩑ, ᩒ, ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩦ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᩺

ᩍᩈᩩ-ᨣᩅᩮᩈᨶᩮ, ᩑᩈᨲᩥ, ᩑᩈᩮᨲᩥ᩺

ᩃᩉᩩᩔᩣᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᨩᩦᩅᨲᩥ, ᨵᩪᨸᨲᩥ, ᩍᨠ᩠ᨡᨲᩥ, ᩈᩩᨠ᩠ᨡᨲᩥ᩺

ᩏᨸᨶ᩠ᨲᩔᩣᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᨽᩥᨶ᩠ᨴᨲᩥ, ᩁᩩᨶ᩠ᨵᨲᩥ, ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩉᩦᨲᩣᨣᨾᩮᨶ ᨻ᩠ᨿᩅᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩏᨸᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ᩺

ក្តចញ្ញុចញ្ញស្សារេត្វច់? បចតិ, ចជតិ។

ក្តមិភា ក្តស្ស ឲចុក្ខិ ហោតិ, ឲសតិ, អនុត្តសតិ, បរិយេសតិ។

អភិបុព្ពោ ក្តសុ-អាយាចនេ, អនុញ្ញសតិ។

កម្មេ-ឲសីយតិ, បរិយេសីយតិ, អនុត្តសីយតិ, អនុញ្ញសីយតិ។

ការិតេ-ឲសេតិ, ឲសយតិ, ឲសាបេតិ, ឲសាបយតិ។

កត្តុ-ក្តណ្ឋាយំ, ណ្ឋាបេត្វា, ក្តណ្ឋតិ, ក្តណ្ឋន្តិ, សម្បិណ្ឋតិ, សម្បិណ្ឋន្តិ។

កម្មេ-ក្តណ្ឋីយតិ។

ការិតេ-ក្តណ្ឋាបេតិ, ក្តណ្ឋាបយតិ, សម្បិណ្ឋាបេតិ, សម្បិណ្ឋាបយតិ។

កម្មេ-ក្តណ្ឋាបីយតិ, ក្តណ្ឋាបយីយតិ, សោ ក្តណ្ឋិ, តេ ក្តណ្ឋិំសុ, ក្តណ្ឋិស្សតិ, ក្តណ្ឋិស្សន្តិ។

កមុ-ចិត្តីការេ, គរុករេសុ នាតេសុ នាគំ កមតិ, ន សត្ថុំ កមតិ, ន ចិត្តំ កមតិ, ន អគ្គិ កមតិ [អ។ និ។ ប។១], ន ចិត្តីករោតីតិ អត្ថោ។

កមុ-បទគមនេ , បក្កមតិ, អបក្កមតិ, ឧបក្កមតិ, និក្កមតិ, អភិក្កមតិ, បដិក្កមតិ, អតិក្កមតិ, សង្កមតិ, ចង្កមតិ។

៩៣៨។ កិលមុ កិលមស្ស [ក។ ១០; រូ។ ៤៧; នី។ ៣០]។

កិរិយាបទស្ស កមស្ស កស្ស ហេតុ ហោតិ។ ‘អាគិស្សា’តិ វត្តព្វា កស្សាតិ អាហតិ។

កិលមតិ, កិលមន្តិ។

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ –

᪄᪃᪁᪨ ᩋᩔᩣ ᨱᩣᨶᩩᨻᨶ᩠ᨵᩮ[ᨠ᪨ ᪃᪕᪁; ᩁᩪ᪨ ᪃᪁ᩃᩥ; ᨶᩦ᪨ ᪖ᩃᩥ᪁]᪨

ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᨶ᩠ᨲᩔ ᨵᩣᨲᩩᩔ ᩋᩣᨴᩥᨾ᩠ᩉᩥᩋ-ᨠᩣᩁᩔ ᩋᩣᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨱᩣᨶᩩᨻᨶ᩠ᨵᩮ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮ᪨ 'ᨻᩉᩩᩃ'ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨵᩥᨠᩣᩁᨲ᩠ᨲᩣ ᨱᩣᨸᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᩋᩣᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨

ᨸᨠ᩠ᨠᩣᨾᩮᨲᩥ, ᨸᨠ᩠ᨠᩣᨾᨿᨲᩥ, ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩣᨾᩮᨲᩥ, ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩣᨾᨿᨲᩥ, ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩣᨸᩮᨲᩥ, ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩣᨸᨿᨲᩥ᪨

ᩅ᩠ᨿᩣᩋᩣᨴᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᨾᩉᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨶᩣ ᩋᩣᨴᩥᨴᩦᨥᩮᩣ ᨧᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨿᨳᩣ ᨸᨠ᩠ᨠᨾᩥ, ᨸᨠ᩠ᨠᩣᨾᩥ, ᨻᩃᩴ ᨧᨲ᩠ᩅᩣᨶ ᨸᨠ᩠ᨠᩣᨾᩥ, ᨿᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩩᩈᨠᩣᩈᨠᩮᩣ [ᨩᩣ᪨ ᪑᪨᪑᪑᪨᪒ᨸ᪀ᩃᩥ], ᨸᨠ᩠ᨠᨾᩩᩴ, ᨸᨠ᩠ᨠᩣᨾᩩᩴ, ᩈᩴᩅᩮᨣᨩᩣᨲᩣ ᨸᨠ᩠ᨠᩣᨾᩩᩴ, ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᨸᩥᨿᩴ ᨩᩉᩣ [ᨩᩣ᪨ ᪑᪨᪑᪑᪨᪒ᨸ᪄ᨸ], ᨸᨠ᩠ᨠᨾᩥᩴᩈᩩ, ᨸᨠ᩠ᨠᩣᨾᩥᩴᩈᩩ, ᨸᨠ᩠ᨠᨾᩩᩴᩈᩩ, ᨸᨠ᩠ᨠᩣᨾᩩᩴᩈᩩ, ᨸᨠ᩠ᨠᨾᩥᩔᨲᩥ, ᨸᨠ᩠ᨠᨾᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᨸᨠ᩠ᨠᨾᩥᩔᩮ᪨

ᩋᩣᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨠᩩᩈ-ᩋᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᩮ, ᩃᩉᩩᨷᨶ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥ, ᩋᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᨲᩥ, ᩋᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨸᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩋᩣᨿᨲ᩠ᨲᨠᩮ, ᨸᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᨲᩥ, ᨸᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩅᩥᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨷᨴ᩠ᨴᩮ, ᩅᩥᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᨲᩥ, ᩅᩥᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨸᨭᩥᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨶᩥᩅᩣᩁᨱᩮ, ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᨲᩥ, ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩅ᩠ᨿᩣᩋᩣᨴᩥᨾ᩠ᩉᩥ

᪄᪃᪆᪨ ᨣᩩᩉᨴᩩᩈᩦᩈᩣᨶᩴ[ᨠ᪨ ᪃᪖ᨸ; ᩁᩪ᪨ ᪃ᨸ᪀; ᨶᩦ᪨ ᪑᪑᪑᪃; 'ᨣᩩᩉᨴᩩᩉᩮᩉᩦᩈ ᩃᩥ' (ᨻᩉᩪᩈᩩ)]᪨

ᨣᩩᩉᨲᩮᩣ ᨴᩩᩉᨲᩮᩣ ᨧ ᨷᩁᩔ ᩅ᩠ᨿᩔ ᨮᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩋᨣ᩠ᨣᩣᩉᩥ ᨿᩴ ᩋᨧᨶᩥ ᨿᩴ [ᩈ᪨ ᨸ᪨ ᪑-᪃], ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩁᩪᨷᩴ ᨣᩩᩉ, ᨣᩩᩉᩈᩴᩅᩁᨱᩮ, ᨴᩩᩈ ᩅᨲᩥ "ᩋᨣ᩠ᨣᩣᩉᩥ ᨿᩮ"ᨲᩥ ᨷᩥᩈᩮᩣ ᩈᩥᨿᩣ᪨ ᩋᨣ᩠ᨣᩣᩉᩥ, ᩋᨣ᩠ᨣᩣᩉᩥᩴᩈᩩ᪨

ᨣᨿ᩠ᩉ ᨣᨲᩥᨿᩴ,ᨠᨲ᩠ᨲᩁᩥ ᩃᩮᩣ, 'ᨦ᩠ᨣᩣᩃᩮᩔ'ᨲᩥ ᩃᩔ ᩑᨲ᩠ᨲᩴ, ᨣᩮᨿᨲᩥ, ᨣᩮᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨧᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨵᩣᩁᨱᩮ, ᩋᨧᨣᩮᨿᨲᩥ, ᩋᨧᨣᩮᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨽᩥᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨵᩣᩁᨱᩮ ᩃᩥᨡᩮ ᨧ, ᩋᨽᩥᨣᩮᨿᨲᩥ, ᩋᨽᩥᨣᩮᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩅᩥᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩅᩥᨣᨿ, ᩅᩥᨣᩮᨿᨲᩥ, ᩅᩥᨣᩮᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᨿᩮᩣ-ᨣᩦᨿᨲᩥ, ᨣᩥᨿᨲᩥ, ᨣᩥᨿ᩠ᨿᨲᩥ᪨

ປຸບ຺ບຣູປເຕ຺ຕ-ກມ຺ມຕິ, ກມ຺ມນ຺ຕິ, ອຠິກມ຺ມຕິ, ອຠິກມ຺ມນ຺ຕິ, ອຠິກມ຺ມເຣ, ອຠິກມ຺ມເຕ, ອຠິກມ຺ມເນ຺ຕ, ອຠິກມ຺ມເຣ.

ຄາຣິເຕ ວຸທ຺ຘິ ນຕ຺ຖິ, ກເມຕິ, ກມຍຕິ, ກມາເປຕິ, ກມາປຍຕິ.

ຄເມ຺ມ-ກມີຍຕິ, ກມີຍນ຺ຕິ, ກມາປີຍຕິ, ກມາປີຍນ຺ຕິ.

ຫິຍ຺ຍຕ຺ຕນິມ຺ຫິ ເສາ ອກມາ, ກມາ, ເຕ ອກມູ, ກມູ, ຕ຺ວໍ ອກເມາ, ອກມ, ອກມິ, ຕຸມ຺ເຫ ອກມຸຕ຺ຖ, ອຫໍ ອກມິໍ, ກມິໍ, ມຍໍ ອກມມ຺ຫາ, ກມມ຺ຫາ, ອກມຸມ຺ຫາ, ກມຸມ຺ຫາ, ເສາ ອກມຕ຺ຖ, ເຕ ອກມຕ຺ຖຸໍ, ຕ຺ວໍ ອກມເສ, ຕຸມ຺ເຫ ອກມວ຺ຫໍ, ອຫໍ ອກມໍ, ມຍໍ ອກມມ຺ຫເສ.

ອຊ຺ຊຕ຺ຕນິມ຺ຫິ ໂຣອາອີສຸ ຕ຺ຄາຣາກເມາ, ເສາ ອກມີ, ກມີ.

ຣສ຺ສເຕ຺ຕ-ອກມິ, ກມິ.

ມຫາວຸຕ຺ຕິນາ ອາກາເຣນ ສຫ ສາກເມາ, ເສາ ອກມາສິ, ກາມໍ ອກມາສິ, ນກໍ ອກມາສີ.

‘ອຸຍ຺ຍາເຈສ຺ສ’ຕຸ ຕ຺ຍາຄີຕາ ເສາສ຺ສ ເຕ຺ຕາ, ເສາ ກາມໍ ອກມິເຕ຺ຕາ, ກມິເຕ຺ຕາ, ເຕ ອກມິຸ, ກມິຸ.

‘ອຸສ຺ສຸມ຺ຫສຸ’ຕິ ຕ຺ວສຸ, ອໍສຸ, ເຕ ອກມິໍສຸ, ກມິໍສຸ, ອກມໍສຸ, ກມໍສຸ, ຕ຺ວໍ ອກເມາ, ກເມາ.

‘ອີສ຺ສ ອ ຕ ຕ຺ວ ເຕ຺ວາ’ ‘ສີ’ຕິ ສຸຕ຺ຕານິ, ຕ຺ວໍ ອກມ, ກມ, ອກມິ, ກມິ, ອກມິຕ຺ວ, ກມິຕ຺ວ, ອກມິເຕ຺ວາ, ກມິເຕ຺ວາ, ອກມາສິ, ກມາສິ, ຕຸມ຺ເຫ ອກມິຕ຺ວ.

‘ມ຺ຫາຕ຺ວານໍ ອູ’ຕິ ອຸຕ຺ຕໍ, ຕຸມ຺ເຫ ອກມຸຕ຺ວ, ກມຸຕ຺ວ, ອຫໍ ອກມິໍ, ກມິໍ, ອກມາສິໍ, ກມາສິໍ, ມຍໍ ອກມິມ຺ຫາ, ກມິມ຺ຫາ

ຣສ຺ສເຕ຺ຕ-ອກມິມ຺ຫ, ກມິມ຺ຫ, ອກມຸມ຺ຫາ, ກມຸມ຺ຫາ, ອກມຸມ຺ຫ, ກມຸມ຺ຫ, ອກມາສິມ຺ຫາ, ກມາສິມ຺ຫາ, ອກມາສິມ຺ຫ, ກມາສິມ຺ຫ

ປເຣາເກ຺ກ-ເສາ ອກມາ, ກມາ.

ຣສ຺ສເຕ຺ຕ-ອກມ, ກມ.

‘ၸုမ်ႇၵႃႈၼိူင်း’ၽွၼ်ႇၶၢဝ်ႇ ၵွၼ်ႇၵႃႈ-ၼေႃ အၵၢမ်ႇ, ၵၢမ်ႇ, ၼေ အၵုမ်ႇ, ၵုမ်ႇ

ၼိူင်းၵႃႈ-အၵၢႆ, ၵၢႆ, ၵွႆ အၵၢမ်ႇၼေႃ, ၵၢမ်ႇၼေႃ, ၵွၼ်ႇၼေႃ အၵၢမ်ႇၸွမ်း ၵၢမ်ႇၸွမ်း အဝ် အၵၢႆ, ၵၢႆ, အၵဝ်, ၵဝ် ၸႃ, အၵၢမ်ႇၼေႃ ၵၢမ်ႇၼေႃ

ၵၼိူင်ႇ-အၵီႇမိ, အၵိူဝ်, အၵီႇမိၵွၼ်ႇ, အၵိူဝ်ၵွၼ်ႇ, အၵီႇမိုဝ်, ၵီႇမိုဝ်, အၵီႇမိုမ်ႇ, ၵီႇမိုမ်ႇ, အၵိူဝ်, ၵိူဝ်, အၵိူဝ်မ်ႇ, ၵိူဝ်မ်ႇ

ပၼိူင်ႇၵႃႈ-အၵီႇမိၵွၼ်ႇ, ၵီႇမိၵွၼ်ႇ, အၵိူဝ်ၵွၼ်ႇ, ၵိူဝ်ၵွၼ်ႇ

ၵႃႇၼေ-အၵၢႆပမိ, ၵၢႆပမိ, အၵၢႆၼေပမိ, ၵၢႆၼေပမိ, အၵၢႆပမိုဝ်, ၵၢႆပမိုဝ်, အၵၢႆပမိုမ်ႇ, ၵၢႆပမိုမ်ႇ

၄၃ ၵၢမ်ႇၼိူင်း[ၵ ၁ၸိူဝ်; ၼုမ် ၃ပ်ပ်; ၼီ ၁၀၀၁]

အႃအႃၶိမ်ႇ ၸွမ်း အႃၶိမ်ႇ ၸ ၵၢမ်ႇၼိူင်း ယိူင်း အႃ ၼေႃတိ ၼၼေလိၼေပီ

ၼေႃ အၵႃ, ၼေ အၵုမ်ႇ, ၵွႆ အၼေႃ, ၵွၼ်ႇၼေႃ အၵုၵွၼ်ႇ, အဝ် အၵဝ်, ယဝ် အၵုၼေႃ

ၸွမ်း အႃၶိမ်ႇ ၸွမ်း ၼၼေလိၼေပီ, အၵႃ ၼေၸႃၵ ၼိူင်ၵ [ၶႃ ၁ ၁၃ ၁၀၁], ၸႃမေႃ အၵုပၼိူင်ၵႃ [ၼုမ် ၼီ ၃၃ၸ]

အႃပုၼေၵႃ အႃၵၢႆၼေၵ, အၵၸွမ်းတႃ တၼေတႃ အႃၵႃ [ၶႃ ၁ ၁ ၁၁], ၼေႃပီ’ၵႃ ၼၢမ်ႇတိ ၸၵ [ၶီ ၼီ ၁ ၁၁ၶ]

အၶိပုၼေၵႃ ပၶိလိၼေၵ, အၵၢမ်ႇ အယၵ ၼိူင်ၵ [ၶိ ၸ ပ်၃၄], တလၢမ်ႇ ၵမေယၵၢမ်ႇ [ၼ ပ ၁၁၃]

အတိပုၼေၵႃ ၵပီၶိပုၼေၵႃ ၸ တိတိၵၼေယ, ၵၵွၼ်ႇ ပၶိယႃၼေၵ, အၼေၵွၼ်ႇ ၶိလ် ၵပၵၢမ်ႇ [ၶႃ ၁ ၁ ၃ၸ] ၵၼေၼႃ ၼေၸ ယႃ ၵပၵၢမ်ႇ

ၸုတႃၵိ ၶ, အၸၸၵႃၵ ၼေလိၼေပ ၼတိ ၵွၼ်ႇၸွမ်း ယႃၼေၵပီ လၵၼိူင်, အၵုမ်ႇ, အၵိုမ်ႇ, အၵုမ်ႇ ၼယၵႃ ၶိၶုမ်ႇတႃ အႃၵုမ်ႇ [ၶႃ ၁ ၁၁ ၁၁၄၃], ၼေတပီ’ၵုမ်ႇၼၢမ်ႇတိ ၸၵ [(ၵၼေၸၼိတၵွၼ်ႇ)], ၶိၼေၼၼ် အၵၢမ်ႇၼုၼေ [ၶီ ၼီ ၁ ၁၃], အၼေၼၼ် ပၼိၵိၵွၼ်ႇ, အၼေၼၼ် ၼုမ်ႇယၵၢမ်ႇ [ၵွၼ်ႇတိၼုမ် ၸ၁], ၼၵွၼ်ႇ ၼုမ်ႇ ၵပၵၢမ်ႇ [ပၶိ ယ ၁ ၁၁၄; ယ ၼီ ၁ ၁ၸိူဝ်] အၵၢမ်ႇၵႃ, အၵၢမ်ႇ, အၵၢမ်ႇ, အၵၢမ်ႇၵွၼ်ႇ, အၵၢမ်ႇ, အၵၢမ်ႇယႃ, အၵၢမ်ႇယႃ, အၵႃ, အႃၵႃ, အၵွၵႃ, အၵၢမ်ႇ, ၵပၵၢမ်ႇ, အၵုမ်ႇ, အႃၵုမ်ႇ အႃၵုမ်ႇ ၼေၸႃ မယၼိူင်ၼေႃ [ၶီ ၼီ ၁ ၁၃၀], ၶိၵွၼ်ႇ ၸုၵၼိူင်း, ၼၼေၵွၼ် ၸၼယၵွၵုမ်ႇ [ၼ ၼီ ၁ ၄၁] ၼေၸတႃ ဝၵိုမ်ႇ ၼေၸၵွၼ်ႇ, ၼၼေၵွၼ် ၼေ ၶုမ်ႇၼၵယၵၢမ်ႇ [ၶႃ ၁ ၁ ၃ပ်]

ບເຣາກຼາພໍ ອາຂິຍ຺ຍ ຊິຕ຺ຕາ, ‘ຄຈກ຺ກຫາສໍ ຈຈກ຺ກຂາ’ຕິ ບຸຕ຺ຕຍ຺ຍ ຈຈເກ຺ກາ໌ ເນາ ຂກຍ, ຍຫາຈຸຕ຺ຕິສາ ງບຕ຺ຕຍ຺ຍ ຊີເຌາ, ກ຺ວຊີ ອຍ຺ຍ ຊາຕ຺ຕາ, “ຣາຂາ ຈຸຊີເບິ ຂກາຍິ ຍກ຺ກ”ຕ຺ຕິ [ຂາ໌ ໑໌໑໑໌໕໑໑; ‘ຣາຂາ ຈຸຊີເບິບິ ຂກາຍ ນກ຺ກໍ’] ບິຕ຺ຕຕ຺ຕາ໌ ເນາ ຂກາຍ, ເຕ ຂກາຍຸ, ຕ຺ວ ຂກເຍ໌

ຕ຺ຍຕ຺ຕາສາຂິຍິ ຕ຺ຕາຄາຣາກເຍາ, ຕຸເຍ ຂກຍິຕ຺ວ, ອຫໍ ຂກຍໍ, ຍພໍ ຂກຍິຍ຺ເນາ ຂກຍິຕ຺ວ, ເຕ ຂກຍິເຣ, ຕ຺ວ ຂກຍິເຕ຺ວາ, ຕຸເຍ ຂກຍິເຕ຺ຍາ, ອຫໍ ຂກຍິ, ຍພໍ ຂກຍິເຍ຺ຍາ

ຍ຺ຍຕ຺ຍາຂິຍິ຺ຍາຍິຍ຺ຍຕິ, ກຍິຍ຺ຍຕ຺ຕິ, ກຍິຍ຺ຍເຣ໌

ບເຣາເກ຺ກ-ເນາ ກຍິຍ຺ຍເຕ, ເຕ ກຍິຍ຺ຍເຕ຺ຕ, ກຍິຍ຺ຍເຣ, ຕ຺ວ ກຍິຍ຺ຍເນ, ຕຸເຍ຺ຍາຍິຍ຺ຍເຕ຺ຍາອຫໍ ກຍິຍ຺ຍໍ, ຍພໍ ກຍິຍ຺ຍາເຍ຺ຍາ

ຍ຺ຍາຂິຍິ຺ເນາ ອກຍິຍ຺ຍາ, ກຍິຍ຺ຍາ໌

‘ອາຕ຺ຕາຍ຺ຍາຍ຺ຍາຍ຺ຍາຍ຺ຍາສໍ ຈາ’ຕິ ຍ຺ຍາ, ຍ຺ຍາຍ຺ຍາສໍ ຣເຍ຺ຍາ, ອກຍິຍ຺ຍ, ກຍິຍ຺ຍ, ເຕ ອກຍິຍ຺ຍໍສຸ, ກຍິຍ຺ຍໍສຸ, ຕ຺ວ ອກຍິເຍ຺ຍ, ກຍິເຍ຺ຍ໌

‘ວຍ຺ຍາຈເຍ຺ຍ’ ຊາຕ຺ຕາຂິສາ ເຍ຺ຍຍ຺ຍ ອຕ຺ຕາ, ຕ຺ວ ອກຍິຍ຺ຍ, ກຍິຍ຺ຍ, ຕຸເຍ຺ອກຍິຍ຺ຍຈ, ກຍິຍ຺ຍຈ, ອຫໍ ອກຍິຍ຺ຍໍ, ກຍິຍ຺ຍໍ, ຍພໍ ອກຍິຍ຺ຍາຍ຺ຍາ ກຍິຍ຺ຍາຍ຺ຍາ ອກຍິຍ຺ຍາຍ຺ຍາກຍິຍ຺ຍາຍ຺ຍາ

‘ກຍ ຈຂ ຂາສໍ ຌຍູຈຂ຺ຂຂ຺ຂາ’ຕິ ນຕ຺ຕາຊິກຕ຺ຕີສຸ ກຍິຍ຺ຍ ຌເຍູາ, ຌຍູຕິ, ຌຍູຕ຺ຕິ໌

ຄເຍູ-ຌຍູີພຕິ, ຌຍູີພຕ຺ຕິ໌

ຍຫາຈຸຕ຺ຕິສາ ກຼ຺ຌາເຂເນາ ຈາ, ຕ຺ວ ເພສ ເພເສຈ ກຼ຺ຌິ, ຫາສຸເພຈ ກຼ຺ຌິ [ອ໌ ສິ໌ ບໍ໌໔໑]໌

‘ກຍພຍິນານຂິນາສໍ ຈາຊ຺ຊຂ’ ຊາຕິ ສຸເຕ຺ຕສ ນຕ຺ຕາຊິກຕ຺ຕີສຸ ກຍິຍ຺ຍ ຍຍ຺ຍ ເຊ຺ຊາ, ກຊ຺ຊຕິ, ກຊ຺ຊຕ຺ຕິ, ກຊ຺ຊເຣ໌

ຄເຍູ-ກຊ຺ຊີພຕິ, ກຊ຺ຊີພຕ຺ຕິ, ກຊ຺ຊີຍ຺ຍຕິ, ກຊ຺ຊີຍ຺ຍຕ຺ຕິ, ກຊ຺ຊີຍ຺ຍເຣ໌

ຄາຣິເຕ-ກຊ຺ຊາເບຕິ, ກຊ຺ຊາບພຕິ໌ ກຊ຺ຊຕຸ, ກຊ຺ຊຕຸ, ກເຊ຺ຊຍ຺ຍ, ກເຊ຺ຊຍ຺ຍໍ໌

‘ᩁᨿ᩠ᨿᩩᩔᩩ’ᨲᩥ ᩉᩪᨲ᩠ᩅᩣ, ᨣᨧ᩠ᨨ.

‘ᩁᩮᨿ᩠ᨿᨿ᩠ᨿᩣᨾᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᨶᩮ’ᨲᩥ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲ ᩁᨿ᩠ᨿ, ᩁᨿ᩠ᨿᩣᩈᩥ, ᩁᨿ᩠ᨿᩩᨧᩥᨠ᩠ᨠᩥᨲ ᩁᨲ᩠ᩅᩣ, ᩈᩮᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᩮ, ᨲ᩠ᩅᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᩮ, ᩋᩉᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᩮ.

‘ᩁᨿ᩠ᨿᩣᨾᩮᩔ’ ᨲᨧ᩠ᨨᩣᨴᩥᨠᩣ ᩁᨿ᩠ᨿᩣᨾᩔ ᨩᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᨲᩩᨿᩮᨿ᩠ᨿᩣᨣᨧ᩠ᨨᨿ᩠ᨿᩣᨾᩮ.

ᩋᩣᩋᩣᨴᩦᩉᩥ ᩋᨣᨧ᩠ᨨᩣ, ᨣᨧ᩠ᨨᩣ, ᩋᨣᨧ᩠ᨨ, ᨣᨧ᩠ᨨ ᨧ.

ᩎᩋᩣᨴᩦᩉᩥ ᩋᨣᨧ᩠ᨨᩥ, ᨣᨧ᩠ᨨᩥ, ᩋᨣᨧ᩠ᨨᩩᩴ, ᨣᨧ᩠ᨨᩩᩴ, ᩋᨣᨧ᩠ᨨᩥᩴᩈᩩ, ᨣᨧ᩠ᨨᩥᩴᩈᩩ.

᪔᪓᪖. ᨣᨾᩥᩔ ᨧ ᨬ᩠ᨨᨦ [ᨠ. ᪓᪖᪗; ᩁᩪ. ᪓᪕᪕; ᨶᩦ. ᪑᪐᪐᪓; ‘ᨮ’ (ᨻᩉᩩᩈᩩ)].

ᩋᩣᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩎᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨧ ᨣᨾᩥᩔ ᨧ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩮᩣ ᨬ᩠ᨨᨦ ᩉᩮᩣᨲᩥ.

ᩈᩮᩣ ᩋᨣᨬ᩠ᨨᩣ, ᨣᨬ᩠ᨨᩣ. ᨲᨳᩣ ᩋᨣᨬ᩠ᨨᩩ, ᨣᨬ᩠ᨨᩩ.

ᩎᩋᩣᨴᩦᩉᩥ ᩈᩮᩣ ᩋᨣᨬ᩠ᨨᩥ, ᨣᨬ᩠ᨨᩥ.

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨷᨭᩥᨷᨧ᩠ᨨᩮᨴᨿᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᨬ᩠ᨬᩣ ᩋᩣᨣᨬ᩠ᨨᩥ (ᨻᩣᩉᩩᩃᨠᩣ) [ᨾᩪ. ᨭᩦ. ᪕᪖᪘]. ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩮᨿ᩠ᨿ ᨠᩩᨷᩥᨲᨣᨬ᩠ᨨᩥ, ᨿᨲ᩠ᨳ ᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩮᨾᩥᨿᩮᩣ [ᨡᩣ. ᪑.᪑᪑.᪑᪒] ᨲᩮ ᩋᨣᨬ᩠ᨨᩩᩴ, ᨣᨬ᩠ᨨᩩᩴ.

ᩔᨲ᩠ᨿᩣᨴᩦᩉᩥ ᨣᨬ᩠ᨨᩥᩔᨲᩥ, ᨣᨬ᩠ᨨᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᨣᨬ᩠ᨨᩥᩔᩁᩮ.

᪔᪓᪙. ᩃᨽ ᩅᩈ ᨨᩥᨴ ᨣᨾ ᨽᩥᨴ ᩁᩩᨴᩣᨶᩴ ᨧ᩠ᨨᨦ [ᨠ. ᪓᪕᪘; ᩁᩪ. ᪓᪑᪓; ᨶᩦ. ᪘᪔᪔, ᪘᪔᪕].

ᩑᨲᩮᩈᩴ ᩁᩩᨴᩣᨶᩴ ᨧ᩠ᨨᨦ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ ᩔᨲ᩠ᨿᩣᨴᩦᩈᩩ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩈᩩ, ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨷᨧ᩠ᨧᨿᩔ ᨧ, “ᨽᩥᨴᩦᩈᩩ ᩋᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᩴ”ᨲᩥ [ᨡᩣ. ᪑.᪑᪑.᪑᪓᪐] ᨷᩣᩊᩥ.

ᩃᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᩃᨽᩥᩔᨲᩥ, ᩋᩃᨧ᩠ᨨᩣ, ᩋᩃᨽᩥᩔᩣ, ᩅᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᩅᩈᩥᩔᨲᩥ, ᩋᩅᨧ᩠ᨨᩣ, ᩋᩅᩈᩥᩔᩣ, ᨨᩮᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨨᩥᨶ᩠ᨴᩥᩔᨲᩥ, ᩋᨧ᩠ᨨᩮᨧ᩠ᨨᩣ, ᩋᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨴᩥᩔᩣ, ᨽᩮᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨽᩥᨶ᩠ᨴᩥᩔᨲᩥ,

ᩋᨠᩮᨧ᩠ᨨᩣ, ᩋᨠᩥᨠ᩠ᨠᩥᩔᩣ, ᩁᩩᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᩁᩮᩣᨴᩥᩔᨲᩥ, ᩋᩁᩩᨧ᩠ᨨᩣ, ᩋᩁᩮᩣᨴᩥᩔᩣᨲᩥ᪨

ᨭᩦᨠᩣ ᩔᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣᩈᩩ ᨣ᩠ᨣᩥᩈᩩ ᨧᩥᨠᨲ᩠ᨲᩥᩈᩩ ᩔᩮᨠ ᨶᩉ ᨣᨿᩥᩔ ᨿᩔ ᨧ᩠ᨨᩮ, ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨣᨧ᩠ᨨᩥᩔᨲᩥ, ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ, ᨣᨧ᩠ᨨᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᩉᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᩴ, ᨣᨧ᩠ᨨᩥᩔᩴ᪨

ᩋᨲᩦᨿᩣ ᨸᩥᨬ᩠ᨧᩣ-ᨣᨧ᩠ᨨᩴ ᨸᩥᩁᩮ ᨶᨿᩩᨭ᩠ᨮᩔ, ᨣᩔᩴ ᨸᩩᩁᩥᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ [ᨩᩣ᪨ ᪒.᪒᪒.᪑᪒᪑], ᨲᩔᩣᩉᩴ ᨶᨲ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᩴ, ᨶᩮᩣ ᨿᩮ ᨶᨲ᩠ᨳᩣ ᨠᨧᩥᩔᨲᩥ, ᨶᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᩋᨠᩥᨶᨿᩩᨠ᩠ᨡᩣᨿᩴ, ᨣᨧ᩠ᨨᩮᨲ᩠ᨲᩣᨧ ᩁᩮᨽᨶᨠ [ᨩᩣ᪨ ᪒.᪒᪒.᪑ᨸ᪒᪒], ᨧᩮᨽᨬ᩠ᨿ ᨣᨴᩩᨣᩴ ᩃᩮᩣᨣ, ᨣᨧ᩠ᨨᩮᨲ᩠ᨲᩣᨧ ᩁᩮᨽᨶᨠ [ᨩᩣ᪨ ᪒.᪒᪒.᪑ᨸ᪒᪓]᪨

ᩔᩣᨴᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᩋᨣᨧ᩠ᨨᩣ, ᩋᨣᨧ᩠ᨨᩥᩔᩣ, ᩋᨣᨧ᩠ᨨᩴᩈᩩ, ᩋᨣᨧ᩠ᨨᩥᩔᩴᩈᩩ᪨

ᨩᩁ-ᩅᨿᩮᩣᩉᩣᨶᩥᨿᩴ

᪙᪓ᩃᩥ᪨ᨩᩁᨶᨽᩣᨲᨿᩦᨿ ᨧᩣ[ᨣ᪨ ᪓᪐᪓, ᪙᪐ᩅ; ᨴᩣ᪨ ᪓ᨸ᪒, ᪓ᨸ᪓; ᨲᩦ᪨ ᪑᪐᪑ᨸ, ᪑᪒᪑᪓]᪨

ᨩᩁ, ᨶᨽᩣᨲ ᨶᩁᨿ᩠ᨿᩣᨸ᩠ᨿᨿᩋᩣᨣᩁᨿᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨧᩣᨲᩥ ᨸ᩠ᨿᨿᩋᩣᨣᩁᨿᩣ᪨

ᨩᩦᩁᨲᩥ, ᨩᩦᩁᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᩣᩁᩥᨲ-ᨩᩦᩁᩣᨸᩮᨲᩥ, ᨩᩦᩁᩣᨸᨿᨲᩥ᪨

᪙᪓ᨸ᪨ᨩᩁᨿᩁᩣᨲᨿᩥᨿᨩ[ᨣ᪨ ᪓᪐᪓; ᨴᩣ᪨ ᪓ᨸ᪒; ᨲᩦ᪨ ᪑᪐᪑ᨸ; ‘...ᨿᩦᨿᨩ’ (ᨻᩉᩩᩈᩩ)]᪨

᪒ᩅᩮᨶᩴ ᨭᨿᨩ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨧᩣ ᨲ᩠ᨲ, ᨿᩣᨲ, ᨲ᩠ᨿᩣᨡᩦᩈᩩ᪨

ᨩᩥᨿᨲᩥ, ᨩᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨩᩦᨫᨲ᩠ᨲᩮ-ᨩᩥᨿᨲᩥ, ᨩᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨣᩦᨲ᩠ᨲᩮ-ᨩᩥᨿ᩠ᨿᨲᩥ, ᨩᩥᨿ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ការិតេ-ខីយាបេតិ, ខីយាបយតិ។

ឈី-ចិន្តាការេ, យថាវុត្តិនា នដ្ឋចិកត្តិសុ នស្ស យាទេនោ អាទិទីឃោ ច, ឈាយតិ, ឧបឈាយតិ, និឈាយតិ, ឈាយន្តិ, ឈាយរេ, បឈាយន្តិ, បឈាយរេ, ឧបឈាយន្តិ, ឧបឈាយរេ។

ការិតេ វុឌ្ឍិ នត្ថិ, ឈេនតិ, ឈេន្តិ, ឈនយតិ, ឈនយន្តិ។

កម្មេ-ឈីយតិ, ឈីយន្តិ, ឈាយតេ, ឈាយន្តេ, ឈាបេយ្យ, ឈាបេយ្យុំ។

ការិតេ-ឈេនយ្យ, ឈេនយ្យុំ, ឈនបេយ្យ, ឈនបេយ្យុំ។

ហ្យត្តនីវិភត្តិម្ហិ-អឈាយិ, អឈាយិំសុ, និឈាយិ, និឈាយិំសុ, អឈនិ, ឈនិ ច។

ការិតេ-អឈេនសិ, ឈេនសិ, អឈនយិ, ឈនយិ, អឈេនសុំ, ឈេនសុំ, អឈនយុំ, ឈនយុំ, អឈនយិំសុ, ឈនយិំសុ។

ភវិស្សន្តីវិភត្តិម្ហិ-ឈាយិស្សតិ, និឈាយិស្សតិ។

ស្សាវិភត្តិម្ហិ-អឈាយិស្សា, ឈាយិស្សា។

ឈស-ឈសនេ, ឈសតិ, ឈសន្តិ។

ការិតេ-ឈសេតិ, ឈសយតិ, ឈសាបេតិ, ឈសាបយតិ។

អា , ហ្យត្តនីសុ 'ឈសស្ស ច ឈ្លាឈ' ឥតិ សុត្តំ, តិក្ខក្ខតេលៀបេបិ, អឈឡា, ឈឡា, អឈឡិំ, ឈឡិំ។

ឈហ-ឈាហេ, ឈហតិ, ឈហន្តិ។

កម្មេ យបច្ចយស្ស ចិបល្លាសោ'តិ បុព្វាបរចិបល្លាសោ, អក្ខរា ការោបា ឈយ្ហតិ, ឈយ្ហន្តិ។

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ-ᨯᩣᩉᩮᨲᩥ, ᨯᩣᩉᨿᨲᩥ, ᨯᩉᩣᨸᩮᨲᩥ, ᨯᩉᩣᨸᨿᨲᩥ᪩

᪉᪃᪆᪩ᨴᩉᩔ ᨴᩔ ᨯᩮᩣ[ᨠ᪩ ᪁᪀; ᩁᩪ᪩ ᪁᪂; ᨶᩦ᪩ ᪃᪀; '…ᨴᩈᨴᨴᨠ᩠ᨡᩣ' (ᨻᩉᩪᩈᩩ)]᪩

ᨴᩉᨵᩣᨲᩩᩔ ᨴᩔ ᨯᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ᪩

ᨯᩉᨲᩥ, ᨯᩉᨶ᩠ᨲᩥ᪩

ᨴᩥᩈ-ᨸᩮᨠ᩠ᨡᨱᩮ, ᨻ᩠ᨿᩣᨸ᩠ᨿᨸ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩥ, ᨠᨲ᩠ᨲᩁᩥ ᩃᩮᩣ᪩

᪉᪃᪇᪩ᨴᩥᩈᩔ ᨸᩔᨴᩔᨴᩈᨴᨴᨠ᩠ᨡᩣ[ᨠ᪩ ᪃᪂᪈; ᩁᩪ᪩ ᪃᪆᪁; ᨶᩦ᪩ ᪆᪃᪈]᪩

ᨴᩥᩈᨵᩣᨲᩩᩔ ᨸᩔ ᨧ ᨴᩔ ᨧ ᨴᩈ ᨧ ᨴ ᨧ ᨴᨠ᩠ᨡ ᨧᩣᨲᩥ ᩑᨲᩮ ᩋᩣᨴᩮᩈᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ᪩

ᩅᩥᨸᩔᨲᩣ, ᩅᩥᨸᩔᩦ ᨠᨠᨧᩣ, ᩈᩩᨴᩔᩦ, ᨸᩥᨿᨴᩔᩦ, ᩋᨲ᩠ᨳᨴᩔᩦ, ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩔᩦ, ᩈᩩᨴᩔᩴ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ [ᨵ᪩ ᨸ᪩ ᪁᪃᪁], ᩈᩩᨴᩔᨶᨠᩣᨴᩥ, ᨿᨳᩣᩈᩩᨴᩔᨶᩮᩣ ᨠᩣᨿ ᩁᩣᨩᩣ [ᨩᩦ᪩ ᨭᩦ᪩ ᪁᪩᪁᪃᪁]᪩

ᨴᩔᨶᩮᨿ᩠ᨿ-ᨧᨲᩩᩈᨧ᩠ᨧᨴᩔᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ [ᨧᩥᨠ᩠ᨡ᪩ ᩋᨭ᩠ᨮ᪩ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᨠᩣᨲᩦᨿᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ], ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩣ ᨴᩔᩮᨲᩣ [ᨿᨾᨠ᪩ ᩃᩥ; ᨩᩦ᪩ ᨭᩦ᪩ ᪁᪩᪄᪃], ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨸᨶ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩴ [ᨵ᪩ ᨸ᪩ ᪁᪃᪁], ᩑᩈ ᨶᩮᩣ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨴᩔᩮᨲᩦᨲᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ [ᨠᨦ᩠ᨡᩣᩅᩥᨲᩁᨱᩦ]᪩ ᨸᩔ ᨴᩥᩔ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩥ, ᨻᩉᩪᨶᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩉᩥ ᩋᨸᩥᨭ᩠ᨮᨠᩴ᪩ ᨴᨭ᩠ᨮᩩᩴ, ᨴᨭ᩠ᨮᩣ, ᨴᨭ᩠ᨮᩩᩴ᪩

ᩋᨿᩥᨲᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨴᩥᩈᩔ ᩈᨻ᩠ᨻᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩈᩩ ᨿᨳᩣᩁᩉᩴ ᨸᩔ, ᨴᩔ, ᨴᨠ᩠ᨡᩣᨴᩮᩈᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᩣ, ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᩈᩩ ᨴᩈ, ᨴᩣᨴᩮᩈᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, "ᨴᩥᩔᨲᩥ, ᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ"ᨲᩥ ᩁᩪᨸᩣᨶᩥ ᨸᨶ ᨿᩔ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩁᩪᨸᩮᨶ ᩈᩥᨴ᩠ᨵᩴ ᨠᩮᨧᩥ ᩍᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ, ᨴᩥᨧᩣᨴᩥᨠᩮᩃᩮ ᨠᨲ᩠ᨲᩁᩥ ᩍᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ᪩ ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨲᩣ ᩋᨴ᩠ᨴᩔ, ᨴᩥᩔᩣᨴᩮᩈᩣᨸᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪩ ᩋᨲᩦᨲᩣ ᨸᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ-ᨿᩴ ᨧᩣᨿᨧᩴ ᩋᨴ᩠ᨴᩔᩣᨿᩴ [ᨩᩣ᪩ ᪈᪩᪄᪩᪈᪈᪁; 'ᩋᨴ᩠ᨴᩈᩣᨿ'], ᩅᩮᨿ ᨿᩴ ᨠᨠᨧᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨴ᩠ᨴᩔᩣᨿ [ᨠᨦ᩠ᨡᩣᩅᩥᨲᩁᨱᩦ], ᩋᨸᩥ ᨶᩩ ᨿᩣᨲᨶᩮ ᩋᨴᩔᨳ [ᨿ᪩ ᨭᩦ᪩ ᪁᪩ ᪁᪃᪄], ᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᨻᩣᩃᩣ ᩋᨻ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩣ [ᨿᨾᨠ᪩ ᨸ᪁], ᨿᨳᩥ ᨾᩮᨶ ᨯᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᩈᨴ᩠ᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᩉᨬ᩠ᨬᩣ ᨾᩮᨶᩈᩩ ᨯᩮᨿ᩠ᨿᩈᩩ ᩈᨴ᩠ᨴᩥᩔᩣᨿᩥ [ᨿ᪩ ᨭᩦ᪩ ᪁᪩᪁᪃᪁], ᨲᩥᨿᩥᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨸᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩣᨲᩥ ᩋᨩ᩠ᨩ ᨸᨴᩥᩔᨲᩮᨲᩥ [ᨩᩣ᪩ ᨧ᪩ ᪁᪩ᨸ᪁], ᨲᨳᩣ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩦᩈᩩᨸᩥ "ᩋᨴᩔᨲᩥ, ᩋᨴᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨴᩔᩈᩥ, ᩋᨴᩔᨳ, ᩋᨴᩔᩣᨿᩥ, ᩋᨴ᩠ᨴᩔᩣᨿᩣ"ᨲᩥ ᨿᩩᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ᪩

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ ᩃᩥᨿᩥᩈᩩ ᨴᩔᩣᨴᩮᩈᩣ, ᨴᩔᩮᨲᩥ, ᨴᩔᨿᨲᩥ, ᨶᩥᨴᩔᩮᨲᩥ, ᨶᩥᨴᩔᨿᨲᩥ, ᩈᨶ᩠ᨴᩔᩮᨲᩥ, ᩈᨶ᩠ᨴᩔᨿᨲᩥ᪩

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᨴᩥᩔᩦᨿᨲᩥ, ᨴᩥᩔᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶᩥᨴᩥᩔᩦᨿᨲᩥ, ᨶᩥᨴᩥᩔᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᨶ᩠ᨴᩥᩔᩦᨿᨲᩥ, ᩈᨶ᩠ᨴᩥᩔᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᨴᨠ᩠ᨡᨲᩥ, ᨴᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᨴᨠ᩠ᨡᩦᨿᨲᩥ, ᨴᨠ᩠ᨡᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

‘ᨠᨾᨿᨾᩥᨿᩣᨿᨴᩥᨿᩣᨲ᩺ ᨭ᩠ᨮᨯ’ ᩍᨲᩥ ᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᨶᨿ- ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᨸᩔᨲᩥ, ᨸᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᨴᨠ᩠ᨡᨲᩥ, ᨴᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ, ᨸᩔᩦᨿᨲᩥ, ᨸᩔᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᨴᨠ᩠ᨡᩦᨿᨲᩥ, ᨴᨠ᩠ᨡᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨿᩔ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩁᩪᨸᨲ᩠ᨲᩮ-ᨴᩥᩔᨲᩥ, ᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᨴᩥᩔᨲᩮ, ᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩮ, ᩈᨶ᩠ᨴᩥᩔᨲᩮ, ᩈᨶ᩠ᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩮ, ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩥᩔᨲᩮ, ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩮ, ᩋᨸᨴᩥᩔᨲᩮ, ᩋᨸᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩮ᪨

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ-ᨸᩔᩣᨸᩮᨲᩥ, ᨸᩔᩣᨸᨿᨲᩥ, ᨴᨠ᩠ᨡᩣᨸᩮᨲᩥ, ᨴᨠ᩠ᨡᩣᨸᨿᨲᩥ᪨

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᨸᩔᩣᨸᩦᨿᨲᩥ, ᨴᩥᩔᩦᨿᨲᩥ, ᨶᩥᨴᩥᩔᩦᨿᨲᩥ, ᩈᨶ᩠ᨴᩥᩔᩦᨿᨲᩥ, ᨴᨠ᩠ᨡᩣᨸᩦᨿᨲᩥ᪨

ᨸᩔᨲᩩ , ᨸᩔᨶ᩠ᨲᩩ, ᨴᨠ᩠ᨡᨲᩩ, ᨴᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩩ, ᨸᩔᩮᨿ᩠ᨿ, ᨸᩔᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ, ᨴᨠ᩠ᨡᩮᨿ᩠ᨿ, ᨴᨠ᩠ᨡᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ᪨

ᩑᨿ᩠ᨿᩣᨳᩔ ᩑᨿ᩠ᨿᩩ ᨧ ᩋᨲ᩠ᨲᩔ ᨬ᩠ᨬ ᨧ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ “ᨠᨧ᩠ᨧ ᨸᩔᩮᨿ᩠ᨿᩩ ᨲᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ [ᨴᩦ. ᪒.᪒.᪑᪔᪖ᩃᩥ], ᨴᨠ᩠ᨡᩮᨿ᩠ᨿᩩ ᨲᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ [ᨴᩦ. ᪑.᪑᪕.᪒᪕ (... ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨲᩣᨲᩥ)] ᨸᩣᩊᩥ᪨ ᨸᩔᩮᨿ᩠ᨿᩣᨳ, ᨸᩔᩮᨿ᩠ᨿᩣᨳᩩ, ᨴᨠ᩠ᨡᩮᨿ᩠ᨿᩣᨳ, ᨴᨠ᩠ᨡᩮᨿ᩠ᨿᩣᨳᩩ᪨

ᩋᩣᩋᩣᨴᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᩋᨸᩔᩣ, ᩋᨴᨠ᩠ᨡᩣ᪨

ᨴᩈ, ᨴᩣᨲᩮᨿ᩠ᨿᩔ ᨴᨠᩣᩁᩔ ᨴ᩠ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᩋᨴ᩠ᨴᩈᩣ ᨲᩮᩣ ᩈᨠᨧᩣ [ᨾᩉᩣᩅ. ᪕᪗; ᨴᩦ. ᨶᩥ. ᪒.᪔᪕; ᩈᩴ. ᨶᩥ. ᪑.᪑᪗᪕], ᩋᨴ᩠ᨴᩈᩣ ᨲᩮᩣ ᩋᩣᨿᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ [ᨾ. ᨶᩥ. ᪑.᪒᪔᪓]᪨

ᩁᩔᨲ᩠ᨲᩮ-ᨲᨾᨴ᩠ᨴᩈ ᨾᩉᩣᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᩣ, ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᩈᨾ᩠ᩉᩥ ᩅᩮᩈ᩠ᨾᨶᩥ [ᨴᩦ. ᪑.᪑᪔᪑᪓᪕]᪨ ᨲᩮ ᩋᨴ᩠ᨴᩈᩩ᪨ ᩁᩔᨲ᩠ᨲᩮ-ᩋᨴ᩠ᨴᩈᩩ, ᩋᩣᨿᨶ᩠ᨲᩴ ᩁᩔᩩ ᨲᩮᩣ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨿᩣ ᨲᩮ ᨿᩣᨲᩁᨾᨴ᩠ᨴᩈᩩ [ᨩᩣᨲᨠᩮ “ᩋᩣᨿᨶ᩠ᨲᩴ ᨾᩔᩩ ᨲᩮ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨿᩣ ᨲᩮ ᨿᩣᨲᩁ ᨾᨴ᩠ᨴᩈᩩᩴ”]᪨

ᨴᩣᨲᩮᨿ᩠ᨿ-ᨲᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᩋᨴ᩠ᨴᩣ᪨

រស្សេត្ត-អទ្ទ៍ យាយមាតោ មហារាជា, អទ្ទា សឹទត្តទេរ តេក [ជា· ១·១១·១០៥]· ទេយា ទក្ខិ សុលទោ អទ្ទ, ទក្ខមទ្ទក្ខិ សល្លទោ [ធី· តិ· ១·១៤ប]·

ឦអាទិម្ហិ អបស្សិ, បស្សិ, អបស្សី, បស្សី, អបស្សឹសុ, បស្សឹសុ, អបស្សិ, បស្សិ, អបស្សិត្ថ, បស្សិត្ថ, អបស្សឹ, បស្សឹ, អបស្សិម្ហា, បស្សិម្ហា

ទស្សាទេសេ-អទ្ទស្សិ, អទ្ទស្សុំ, អទ្ទស្សឹសុ, អទ្ទស្សំសុ, អទ្ទស្សិ, អទ្ទស្សិត្ថ, អទ្ទស្សឹ, អទ្ទស្សិម្ហា

ទក្ខាទេសេ-អទក្ខិ, ទក្ខិ ឥច្ចាទិ·

ទសាទេសេ កាឆាសុ-អទ្ទសិ, អទ្ទសុំ, អទ្ទសឹសុ, អទ្ទសំសុ·

បរោក្ខេ-អទ្ទសា , អទ្ទសុ, អហំ អទ្ទសំ, មយំ អទ្ទស្សិម្ហេ អទ្ទសំ កាម តេ មុលិ, សព្ពមេ្យ កាម ជាយសិ [ជា· ៧·ប·១៦]·

កូចិ សាកេម អាកាទាកេមា, តេសា អទ្ទសាសិ, តេត អទ្ទសាសុំ, អហំ អទ្ទសាសិំ, មយំ អទសាសិម្ហា អទ្ទសាសិ សមុទ្ទំ, តេទេសត្ត ទមុមុត្តមំ [តេឆរកា· ១បលិ]· អឆទ្ទសាសិ សមុទ្ទំ, សត្តារមក្យុតោកម្ហំ [តេឆរកា· ៥៧១]·

មហាទុត្តិភា ហ៊ុស្ស ហ៊ុមិម្ហហាតិ, បតេឆ អទ្ទសាសិមិម្ហកាឌបុតេត្ត [ជា· ១·៧លិ·៧៣៩]·

ស្សត្យាទិម្ហិ បស្សិស្សតិ, បស្សិស្សន្តិ·

ទក្ខាទេសេ‘ទក្ខ សក្ខ តេហិ’ហ៊ុច្ចាទិភា ស្សស្សេលិតេបិ, ទក្ខតិ, ទក្ខន្តិ, ទក្ខិតិ, ទក្ខិន្តិ, ទក្ខិស្សតិ, ទក្ខិស្សន្តិ·

ស្សាទិម្ហិ អបស្សិស្សា, អទក្ខិស្សា ឥច្ចាទិ·

មរ-បាណចាតេក, មរតិ, មរន្តិ·

‘ជរមរាភមិយជ’ហ៊ុតិ ហ៊ុយាទេទេសា, មិយតិ, មិយន្តិ, អមិម្ហហរា ត មិយ្យេរ [ជា· ៧·៧០·៥លិ]·

ការិតេត ‘អស្សា ណាត្វូបេន្ត’តិ អាទុទ្ធិ, មារេតិ, មារេន្តិ, មារយតិ, មារយន្តិ, មារាបេតិ, មារាបេន្តិ, មារាបយតិ, មារាបយន្តិ·

ᩈᨿᩩ-ᩈᩩᨸᨶᩮ, ᩈᨿᨲᩥ, ᩈᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨸᩁᩮ ᨧ ᨲ ᩅᩥᨵᩣᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨿᩈᩮᨿ᩠ᨿ ᩈᨿᩣᨿᩮᨳ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ‘ᩈᨿᩣᨿᩮᨳ’ᨲᩥ ᩅᩥᩁᩣᨿᩮᨳ, ᨿᩁᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᩣᨿᩮᨳᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᨶᩥᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨶᩥᩈᩮᨿ, ᨶᩥᩈᨿᨲᩥ, ᨶᩥᩈᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨲᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲᩔ ᨶᩣᩈᨶᩮ-ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ, ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨲᩥᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨲᩥᩈᩮᨿ, ᨲᩥᩈᨿᨲᩥ, ᨲᩥᩈᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

‘ᨣᨿᩈᩥᨶᩣᨶᨴᩥᨶᩣᩃ ᨧᩣ ᨮᩣᨴ’ᨷ᩠ᨷᨲᩥ ᨿᩔ ᨮᩣᨶᩮᨶᩮᩣ, ᨲᩥᩈᨮᨲᩥ, ᨲᩥᩈᨮᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨣᩮᨿᩩ-ᨲᩥᩈᨿᩦᩈᨲᩥ, ᨲᩥᩈᨿᩦᩈᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩁᩩᨸᩮ-ᨲᩥᩈᨿᩩᨲᩥ, ᨲᩥᩈᨿᩩᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨣᩣᩁᩥᨠᩮ-ᨲᩥᩈᩣᨿᩮᨿᨲᩥ, ᨲᩥᩈᩣᨿᩈᨲᩥ᪨

ᨱᩣᨸᩥᨿᩥᨿ᩠ᨿᩣ ᨧᩩᨯ᩠ᨰᩥ, ᨲᩥᩈᨿᩣᨸᩮᨲᩥ, ᨲᩥᩈᨿᩣᨸᩈᨲᩥ, ᨧᨧ᩠ᨧᩮᨸᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᩁᩩᨴ-ᩋᩔᩩᩅᩥᨾᩮᩣᨧᨶᩮ, ᩁᩮᩣᨴᨲᩥ, ᩁᩮᩣᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩔ᩠ᨿᩣᨴᩥᨿᩥᨿ᩠ᨿᩃᨠᨧᩈᩃᩥᨴᨣᨿᨠᩥᨴᩣᨲᩥ ᨮᨴ’ᨷ᩠ᨷᨲᩥ ᩁᩔᨲ ᩈᩉ ᨴᩔ ᨮᩣᨶᩮᨶᩮᩣ, ᩈᩣ ᨲ᩠ᩅᨲ ᨣᨸᨱᩣ ᩋᨿᩩ, ᩅᩥᩁᩁᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᩁᩩᨮᨲᩥ [ᨴᩣ᪨ ᪑᪨᪑᪑᪨᪑᪑᪔]᪨ ᩁᨣᩣᨬ᩠ᨬᩦ ᩈᨿᩩᨠ᩠ᨡᨲᩦᩁᩮᨧ, ᨣᨸᨱᩣ ᨲ᩠ᩅᨲ ᩁᩩᨮᨲᩥ [ᨴᩣ᪨ ᪑᪨᪑᪐᪨᪐᪐᪑]᪨ ᩈᩣ ᨲ᩠ᩅᨲ ᨣᨸᨱᩣ ᩋᨿᩩ, ᩅᩥᩁᩮ ᩁᩩᨮᨲᩥ ᩋᩔᩩᩁᩮ [ᨴᩣ᪨ ᪑᪨᪑᪑᪨᪑᪑᪕], ᨣᩥ ᨲᨧ’ᨬ᩠ᨬ ᨱᩣᨲᩣ ᨲᩈᩥᨲᩣ, ᨣᨸᩁᩩᨮᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩣᩁᨠᩣ [ᨴᩣ᪨ ᪑᪨᪑᪑᪨᪑᪐᪓᪑]᪨ ᩁᩮᩣᨴᩥᩔᨲᩥ, ᩁᩮᩣᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᩁᩩᨮᨲᩥ, ᩁᩩᨮᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩔ᩠ᨿᩣᨴᩦᩈᩩ-ᩋᩁᩩᨮᩣ, ᩋᩁᩩᨮᩥᩴᩈᩩ, ᩋᩁᩮᩣᨴᩥᩔᩣ, ᩋᩁᩮᩣᨴᩥᩔᩥᩴᩈᩩ᪨

ᩁᩩᩉ-ᨸᩥᨸᩩᨱᨶᩮ, ᩁᩩᩉᨲᩥ, ᩁᩩᩉᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᩣᩁᩩᩉᨲᩥ, ᩋᩣᩁᩩᩉᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᩣᩁᩮᩣᩉᨲᩥ, ᩋᩣᩁᩮᩣᩉᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨽᩥᩁᩩᩉᨲᩥ, ᩋᨽᩥᩁᩩᩉᨶ᩠ᨲᩥ, ᩒᩁᩩᩉᨲᩥ, ᩒᩁᩩᩉᨶ᩠ᨲᩥ, ᩒᩁᩮᩣᩉᨲᩥ,
ᩒᩁᩮᩣᩉᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ကဧယု-အာဧဒါဟိဃတိ៍

'ហស្ស ចិបល្លាဧဿာ'တិ ហ, ឃាត៌ ចិបរិឃាဧឃា, អាទ្ឃ្យាតិ, ឈ្ចទ្ឃ្យាតិ៍

ဠ្ទាអាឌិយិក្សទ្ហិ, អាទ្ហិ, ឈ្ចទ្ហិ៍

'ក្យឧទ្ហិស្ស ဍ္ဍီ'តិ ឃុត្ត, អគិទ្ទ្ធិ, អគិទ្ហិ ចា៍

លក-លិဧក , លកតិ, លក្ខតិ៍

ឃស្ស ឃុဍ္ဍုឃဧတ္တ 'ចតុត្ថកូតិဧឃဧទ្ទំ តតិឃឃធယာ'តិ ឆဧឃာကာឌိស្ស ចតုត្ថស្ស តតិឃត្ត, លဍ္ဍုតិ, លဍ္ဍុဍ္ဍិ, លဍ្ဍុဧ៍

ဠ្ទាអាឌិយិក្សអលកិ, អលកិឃុ៍

៥ឃ័ល៍លកា ဍ္ဍုဠ្ទាត៌ ឆ៌ឆា ចា[က៍ ៣ឌ័លិ; ទ្វ៍ ៣លិលិ; តិ៍ ១០១៦]៍

លកឃ្យាឃဧឃ ဍ្ဍ, ဠ្ទាត៌ កဧយត ឆ៌, ឆា ဧဟာត្ត ចា, ឆာတ្តត្តស្ស ឃဧဒ្ទឃត្ត, ឆဧឃာကាឌិស្ស ဍ္ဍုតិឃស្ស ឃធយត្ត៍

អហំ អលត្ត, អលកិ ចា, ဧឃា អលត្ត, អលកិ ចា៍

ឃហាទ្ធត្តិកា ဍ្ဍស្ស ឆ៌, ឆ៌ឃុ ဧហាត្ត, ឃ្យាស្ស ច ឆយ្យា ឆ៌ឃ្យាဧហាត្ត, ဧត កកចဧតា ឃត្តិဧក ឃဍ္ဍူဍ္ဍា ဍ္ဍឃឃយ្យឌ្ឍា អលត្ត [ឌិ៍ តិ៍ ១៍លិលិ], ឃតិ ឃဍ္ဍលត្ត, ចិឃរីតឃဍ္ဍា ឃဍ្ឍលត្ត, ဧត ឃតិ ឃဍ្ឍលត្តឃុ, អកឃយ្យာဧលា តច ဧកហំ, តត្ត ဧតច ឌាត៌ អលត្តយ្យា[យ៍ តិ៍ ១៍៦០០ (ဧឆាក៌ ចិឃឌិឃំ)], អဧក្កាឃဧយច អលត្តយ្យា យឃဍ្ឍា អលត្តយ្យាឃចតាឃ, អលត្តយ្យាចា៍ ឆာတ្តត្តស្ស ဧဍ្ឍា ច៍ តឌាហំ ឃិឃិក៌ ឌិဍ္ဍိ, ឃឌិលဍ္ဍិ អဧឃាត៌ဧឃា [ဍ္ဍា៍ ៣៍១៩៍១០៣]៍

ស្សត្យាឌិយិក្សលកចឃ លិឌ កឃ គិឌ ទ្ឌាត៌ ဍ္ဍဍ'ဍ္ဍតិ ឃុဧတ္តក ဧស្សក ឃហ ឆာတ្តត្តស្ស ဍ្ឍាဧឌဧឃា, លဍ្ឍតិ, លកិស្សតិ, លဍ្ឍត្តិ, លកិស្សត្តិ, លဍ្ឍឃិ, លកិស្សឃិ, លဍ្ឍថ, លកិស្សថ, លဍ្ឍាយិ, លកិស្សាយិ, លဍ្ឍាឃ, លកិស្សាឃ៍ លဍ្ឍាឃ ឃុဧတ္တ ឌិចត្តា, អဧធាកា ច កចាឃဧឃ [ဍ္ဍា៍ ១៍១១៍ ១១៩០]៍

ឃ្យាឌិយិក្រអលន្ធា, អលកិឃ្យា, អលន្ធិឃុ, អលកិឃ្យិឃុ៑

ចច-ចិឃត្តិយំ ចាចាយំ, ចចតិ, ចចន្តិ៑

កខេុ-ចឌឹឃតិ, ចឌឹឃន្តិ៑

ឃឃ្យ បុត្តាន្ទុបទេត្ត ‘អឃ្យុ’តិ ឃុទេត្តត អាឌិយិក្រអកាទឃ្យ ក្តុំ, ចុច្ចតិ, ចុច្ចន្តិ, ចុច្ចទេទ, ចុច្ចទេត, ចុច្ចទេត្ត, ចុច្ចទេទ៑

កាទិទេត-ចាទេចតិ, ចាទេចន្តិ, ចាចឃតិ, ចាចឃន្តិ, ចាចាទេបតិ, ចាចាទេបន្តិ, ចាចាបឃតិ, ចាចាបឃន្តិ៑

ច្ចាអាឌិយិក្រអចចិ, ចចិ៑

យហាចុត្តិតា អាកាទេទត ឃហ ឃាកទេយា, អចចាឃិ, ចចាឃិ, អចចុំ, ចចុំ, អចចិឃុ, ចចិឃុ, តុំ អចទេចា, អចច, អចចិ, អចចាឃិ, អចចិត្ត, អចចិទេត្តា, ចុទេយក្រអចចិត្ត៑

‘យប្រចាគយុចា’ត្តតិ ឃុត្តំ, ចុទេយក្រអចចុត្ត, ចចុត្ត, អហំ អចចិ, ចចិ, អចចាឃិ, ចចាឃិ, យឃំ អចចិយប្រ ចចិយប្រ អចចិយប្រចចិយប្រចា, យឃំ អចចុយប្រ ចចុយប្រ ទេឃា អចចា, ចចា៑

ទឃ្យទេត្ត-អចច, អចចិត្ត, ចចិត្ត ចា, អហំ អចចំ, អចច, ចច ចា, យឃំ អចចិទេយប្រចចិទេយប្រ

៤៩៦៑ ច្ចាអាទេកា ចចទេឃ្យាយ[ក៑ ៣៧៧; ន្ទ៑ ៣៧៨; តឹ៑ ៨៩៦; ចំ៑ ៤៑៦៑៤៨; បិ៑ ៧៑៣៑១០]៑

ច្ចាអាឌឹឃុ ចចឃ្យ យាតុចាទេន្តា ឌ្ឌ ទេហាតិ៑

ទេឃា អទេចាចិ, ទេត អទេចាចុំ, អទេចាចិឃុ, តុំ អទេចាចិ, ចុទេយក្រអទេចាចុត្ត, អហំ អទេចាចិ, យឃំ អទេចាចុយប្រ ទេឃា អទេចាច, ទទេឃ្យា, កកចា

ឲតគទេចាច [ក្លចា៑ ១០]៑

ឃ្យត្យាឌិយិក្រ

៤៥៧. ចចកុដយុចចិរាត់ ក្លដ[៣. ១ប័០; ទ្ទ. ៥៧៦; ត៏. ៥៤៦; 'កុដ យុច ចច ចិរាត់ ក្លដ (ខាហ្វុ)].

ខេស្សត រហ ចចាឌឹត់ អខេត្តា ញ្ញដ្ឋាខេតា ក្លដ ខេហាតិ ចា ស្សឃុត្តាស៊ុ ចិកត្តឹស៊ុ.

ចក្លតិ , ចចិស្សតិ, ចក្លត្តិ, ចក្លខេ១, ចចិស្សត្តិ, ចចិស្សខេ១, ចក្លសិ, ចក្លឆ, ចក្លាយិ, ចក្លាយ, ចក្លខេត, ចក្លខេត្ត, ចក្លខេរ, ចក្លខេច្បាអហ៌ ចក្លិ, ចចិស្សំ, យឃំ ចក្លាខេយ្យាចចិស្សាខេយ្យា

'ខេស្សតា'តិ អឌិកាខេទត ចិតា ឆាឲ្យត្តស្ស ក្លាខេឌខេរាបិ លច្ចុតិ, ចក្លិស្សតិ, ចក្លិស្សត្តិ.

ស្សាឌិមិត្រអចក្លា, អចចិស្សា, អចក្លិស៊ុ, អចចិស្សំស៊ុ.

ចឌ-ចិឃត្តិឃំ ចាចាឃំ, ចឌតិ, ចឌត្តិ, ឰចឌតិ, ឰចឌត្តិ, ចឌសិ, ចឌឆ, ចឌាយិ, ចឌាយ.

លស្ស ឲខេត្ត-ចខេឌតិ, ចខេឌត្តិ, ចខេឌសិ, ចខេឌឆ, ចខេឌយិ, ចខេឌយ.

៣ខេមុ-ចឌឹឃតិ, ចឌិឃ្យតិ, ឰចឌឹឃតិ, ឰចឌិឃ្យតិ.

ឌស្ស ឧចក្កខេត្ត ឃស្ស បុឌ្ឍារូបត្តំ, ចឌ្ឍតិ, ចឌ្ឍត្តិ, ឰចឌ្ឍតិ, ឰចឌ្ឍត្តិ.

៣ារិខេត-ខេករិ ចាខេឌតិ, ចាខេឌត្តិ, ចាឌឃតិ, ចាឌឃត្តិ, ក្សុំ អកិចាខេឌតិ, អកិចាខេឌត្តិ, អកិចាខេឌសិ, អកិចាខេឌឆ, អកិចាខេឌយិ, អកិចាខេឌយ.

យហាចុត្តិតា អស្ស ព្ភត្តំ, អកិចាឌិឃាយិ, អកិចាឌិឃាយ, អកិចាឌឃាយិ, អកិចាឌឃាយ ចា, អកិចត្ថាយិ, អកិចត្ថាយាតិ អខេត្វា. ចត្តខេត្តា ហិ "ស៊ុឃិ ខេហាត្វ"តិ អកិយក្កលចឆត់ ចឌាខេបតិ តាយ, ពឆាចចតគ្ឍា ចត្ថតឹឃស្ស ចត្តំ.

៣ាបិមិត្រត ចុឌ្ធិ, ចឌាខេបតិ, ចឌាបឃតិ.

'៣យចឌឌាត់ ឈយុចឌ្ឍឌឌ្ឍា ចា'តិ ចឌ្ឍាខេឌខេរា, 'ឹ្ហាលខេស្ស'តិ លស្ស ឲត្តំ, ចខេឌ្ឍតិ, ចខេឌ្ឍត្តិ.

៣យេុ-ចន្ទិយតិ, ចន្ទិយត្តិ៍

៣ាទិតេ-ចន្ទាបេតិ, ចន្ទាបយតិ៍

ឧឃ្យាឌិមិក្សឧឃ្យេឃ្យាសេឃ្យិត៌ដេ'ថ្កតិ ឧឃ្យាឌិត៌ ឧ៣ចចតាត៌ ឧត្តិ, ចគេ, ចគេឃ្យ, ចន្ទេ, ចន្ទេឃ្យ, ចគេឃ្យុ, ចន្ទេឃ្យុ៍

ចន្ទាគេសេ យហាច្ចត្តិតា ឧឃ្យឃ្ស អាត្តិ, ឧឃ្យុយាឌិត៌ ឧឃ្យសក្តឃ្ស លេិបេិ, សោ ចន្ទា, តេ ចន្ទុំ៍

ឧឃ្យាឌិត៌ ឃ្យាសក្តឃ្ស លេិបេិ ចា, ត្ថំ ចន្ទាសិ, ចន្ទេសិ, ត្យេុ ចន្ទាឆ, ចន្ទេឆ, អហំ ចន្ទាមិ, ចន្ទេមិ, មយំ ចន្ទាម, ចន្ទេម, អហំ ចន្ទុំ, មយំ ចន្ទាមេ្យាចន្ទេឃ្យាមេ្យា

អត្រិមា បិត្យព្រា-ចន្ទុំ ចា តេ ត ចា ចន្ទុំ, តត្តិ តាសាយ ទ្វហតា [ឌា៍ ០៍១៍១១], អយុំ អាទោក្យ ចន្ទាសិ, ត្ថញ្ញា តាត ឃុឝឹ កច [ឌា៍ ១៍ ១១៍១០៣ប័], អយុំ អាទោក្យ ចន្ទាឆ, អយំ តោ តេតិ ព្រាហូណោ [ឌា៍ ១៍១១៍១០លិ៍៣] ត្តច្ចាឌិ៍

ហិឃ្យត្តតិយំ-សោ អចគា, ចគា, អចន្ទា, ចន្ទា, តេ អចគ្ង, ចគ្ង, អចន្ទុ, ចន្ទុ៍

អន្ទត្តតិយំ-សោ អចឌិ, ចឌិ, អចន្ទិ, ចន្ទិ, តេ អចឌុំ, ចឌុំ, អចន្ទុំ, ចន្ទុំ, អចឌិឃុ, ចឌិឃុ, អចន្ទិឃុ, ចន្ទិឃុ៍

ឃ្សត្យាឌិមិក្សចឌិឃ្សតិ, ចន្ទិឃ្សតិ៍

ឃ្សាឌិមិក្សអចឌិឃ្សា, អចន្ទិឃ្សា ត្តច្ចាឌិ៍

ចិគ-ឆាគោហ, ចិគតិ៍

'ឃុចណ្ណាតមិយទ៍ិឌិចដ សទេ'តិ សទមិក្សាឃាគេសា, តេ ចិឌិយត្តិ៍

៣ាទិតេ-តិចេគេតិ, បឌិចេគេតិ, តិចេគយតិ, បឌិចេគយតិ, បឌិចេគយាមិ ចោ កិក្ខុចេ [ម៍ តិ៍ ០៍៣០៩], ឌាតាបេមិតិ អត្ថោ៍ ចេគយាមហំ កត្តា, ចេគយតីតិ មំ សញ្ញា ឆាទេត្យតិ [ក្វត្យអច៍ អដ្ឋ៍ ០០១] ឌាតាបេមិ, បិ៣ដំ ៣ទោមិតិ ចា អត្ថោ៍

“ឧចនិឃាយហ៌ កឧត្តួ, ឧចនិឃតីតិ ឰ៌ ឋឧឈ្ឃា ឌាឧទត្យ”តិបិ [ក្ទញអច៌ អដ្ឋ៌ ១០១] បិឧធា, ពត្ថ អបក្ខឧឃ បឧទ ព្កឃាឧឌឧឋា ឃុឌ្ឋតិ៌

ឲឃ្យាឌិបិ-ចិឧឌឃ្យ, ចិឌិឧឃឃ្យ, ចិឧឌឃ្យុំ, ចិឌិឧឃឃ្យុំ៌

ថ្ងារអាឌិបិ-បក្ខឃាគិ ពឃំ អឧចនិ, ឧព ចិគុំ, ចិឌិឃុ៌

ពារិឧព-តិឧចឧឌឋិ, តិឧចឌឃិ, បឌិឧចឧឌឋិ, បឌិឧចឌឃិ, តិឧចឌឃុំ, តិឧចឌឃិឃុ, បឌិឧចឌឃុំ, បឌិឧចឌឃិឃុ៌

ឃ្យញ្យាឌិបិ-ចិឌិឃ្យតិ, ឧចនិឃ្យតិ, បទិឃុឌ្ឋតិ ឧចនិឃ្យាបិ [ឃហាច៌ ១៦៖] ព្កក្ខាឌិ៌

ចឋ-តិចាឧឋ, ចឋតិ, ចឋត្តិ, តិចឋតិ, តិចឋត្តិ៌

ពឧឃុ-អឌិ, អាបុឧត្តា, ឧពគ ពាឧឃា អឌិចឹឃតិ, អាចឹឃតិ, អន្លាចឹឃតិ៌

‘អឃ្យុំ’តិ ឃុឧត្តគ អពាឧឃ្យ ក្កត្តិ, ចុឃ្យតិ, ចុឃ្យត្តិ, ចុឃ្យឧឧ, “ករចតិ ថ្ងាហុចទិឃំ ចុឃ្យតី”តិ [ឃ៌ តិ៌ ១៌៦រ៍លិ] បិញ្ញ៌

ពារិឧព-ចាឧឋតិ, អឌិចាឧឋតិ, ចាឋឃតិ, អឌិចាឋឃតិ៌

ណាបិបិ-ក្ខឌ្ឋិ គត្ថិ, ចឋាឧបតិ, ចឋាបឃតិ៌

ថ្ងារអាឌិបិ-អចឋិ, ចឋិ, អចឋុំ, ចឋុំ, អចឋិឃុ, ចឋិឃុ៌

ឃ្យញ្យាឌិឃុ-‘លក ចឋ ឈិឌ ពឃ កិឌ ទុឌាគិ ឌ្ឋដ’ព្កតិ ឧឃ្យគ ឋហ ឌាញ្ញត្តឃ្យ ឌ្ឋាឧឌឧឋា, ចឌ្ឋតិ, ចឋិឃ្យតិ, ចឌ្ឋត្តិ, ចឋិឃ្យត្តិ, អាឃឃុឧពា តិឃ្យាឃ ចឌ្ឋាបិ [ឃហាច៌ លិលិ], គ ឧព ចឌ្ឋាបិ ឋត្តិឧព [ឌា៌ ៦៌១៦៌១ឆ៍១៦], អចឌ្ឋា, អចឋិឃ្យា, អចឌ្ឋុំ, អចឋិឃ្យុំ៌

ចិឋ-បចិឋឧគ, បចិឋតិ, បចិឋត្តិ៌

ពឧឃុ-បចិឋឹឃតិ , បចិឋឹឃត្តិ, បចិឋឹឃឧព, បចិឋឹឃឧត្តា៌

ᨿᩔ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᨸᨲ᩠ᨲᩮ-ᨸᩅᩥᩔᨲᩥ, ᨸᩅᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᨸᩅᩥᩔᩁᩮ, ᨸᩅᩥᩔᨲᩮ, ᨸᩅᩥᩔᨶ᩠ᨲᩮ, ᨸᩅᩥᩔᩁᩮ᪨

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ-ᨸᩅᩮᩈᩮᨲᩥ, ᨸᩅᩮᩈᨿᨲᩥ᪨

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᨸᩅᩮᩈᩦᨿᨲᩥ, ᨸᩅᩮᩈᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨻ᩠ᨿᩣᨴᩥᨿᩥ ᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮᩔ ᨵᩦᨲᩣ ᨧ, ᨸᩅᩥᩈᩥ᪨

ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ ᨵᩣᨲ᩠ᩅᨶ᩠ᨲᩔ ᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨸᩅᩥᩈᩥ ᩅᩮᩅᨱ᩠ᨱᩣ [ᨩᩣ᪨ ᪑᪨᪑᪔᪨᪔᪖], ᩅᨶᩣ ᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨠᩣᩈᩥᩁᩣᨩᩣ [ᨩᩣ᪨ ᪑᪨᪑᪕᪨᪒᪙᪙], ᩅᨶᩣ ᨲᩔ ᨣᩮᩉᩴ ᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ [ᨩᩣ᪨ ᪑᪨᪑᪕᪨᪓᪐᪓], ᨸᩅᩥᩈᩩᩴ, ᨸᩅᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩤ, ᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮᩈᩩ᪨

ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩦᩈᩩ ‘ᩅᨧ ᨽᩩᨩ ᨾᩩᨧ ᩅᩥᩈᩣᨶᩴ ᨠ᩠ᨡᩮᩣ’ᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᩉ ᨵᩣᨲ᩠ᩅᨶ᩠ᨲᩔ ᨠ᩠ᨡᩮᩣ, ᨸᩅᩮᨠ᩠ᨡᨲᩥ, ᨸᩅᩥᩈᩥᩔᨲᩥ, ᨸᩅᩮᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ, ᨸᩅᩥᩈᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᨠᩥᩴᩈᩩ ᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᨸᩅᩮᨠ᩠ᨡᩣᨾᩥ, ᩅᩥᨾᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨸᩥᩁᩥᩈᩴ [ᨩᩣ᪨ ᪑᪨᪓᪨᪑᪐᪐], ᨸᩅᩮᨠ᩠ᨡᩣ, ᨸᩅᩥᩈᩥᩔᩣ, ᨸᩅᩮᨠ᩠ᨡᩈᩩ, ᨸᩅᩥᩈᩥᩔᩈᩩ᪨

ᩈᨴ-ᩅᩥᩈᩁᨱᩮ, ‘ᨩᩁᩈᨴᩣᨶᩦᨿ ᩅᩤ’ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᩈᩁᨿᩮᩣᨣᩮ ᩑᨿᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩤ, ᩈᩦᨴᨲᩥ, ᩈᩦᨴᨶ᩠ᨲᩥ, ᩃᩣᨻᩪᨶᩥ ᩈᩦᨴᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩥᩃᩣ ᨷ᩠ᩃᩅᨶ᩠ᨲᩥ [ᨩᩣ᪨ ᪑᪨᪑᪨᪗᪗],
ᨶᩥᩈᩦᨴᨲᩥ, ᩅᩥᩈᩦᨴᨲᩥ, ᨳᩪᩃᩈᩦᨴᨲᩥ, ᩋᩅᩈᩦᨴᨲᩥ᪨

ᨲᩥᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨲᩥᩈᨩ᩠ᨩᩣᨿᩴ, ᨲᩥᩈᩦᨴᨲᩥ, ᨲᩥᩈᩦᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨸᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨸᩈᩣᨴᩮ, ᨸᩈᩦᨴᨲᩥ, ᨸᩈᩦᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮᨸᩥ ᨧ ᩅᩩᨴ᩠ᨵᩥ ᩋᩣᨣᨾᨶ᩠ᨲᩁᨲᩣ, ᩈᩦᨴᩮᨲᩥ, ᩈᩦᨴᨿᨲᩥ, ᨶᩥᩈᩦᨴᩮᨲᩥ, ᨶᩥᩈᩦᨴᨿᨲᩥ, ᨳᩪᩃᩈᩦᨴᩮᨲᩥ, ᨳᩪᩃᩈᩦᨴᨿᨲᩥ, ᨳᩪᩃᩈᩦᨴᩣᨸᩮᨲᩥ, ᨳᩪᩃᩈᩦᨴᩣᨸᨿᨲᩥ,
ᨲᩥᩈᩦᨴᩣᨸᩮᨲᩥ, ᨲᩥᩈᩦᨴᩣᨸᨿᨲᩥ᪨

ᨸᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨸᨿᩮᩣᨣᩮ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨸᩥᨲᩣ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨾᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᨸᩈᩣᨴᩮᨲᩥ, ᨸᩈᩣᨴᨿᨲᩥ, ᨸᩈᩣᨴᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨸᩈᩣᨴᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᨸᩈᩣᨴᩦᨿᨲᩥ, ᨸᩈᩣᨴᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩉᨶ-ᩉᩥᩴᩈᩣ, ᨣᨲᩦᩈᩩ, ᩉᨶᨲᩥ, ᩉᨶ᩠ᨲᩥ᪨

‘ᨣ᩠ᨨᩥ ᨧᩥᨠᩁᩃᩣᨶ᩠’ᨲᩥ ᩈᩩᨠᩁᩮᨲ᩠ᨲ ᩃᨧᩥᨠᩁᩃᩣᩔ ᩃᩥᨸᩮ ᩉᨶ᩠ᨲᩥ, ᨻᩃᩴ ᨧᩮ ᨠᩁᩥ ᩉᨶ᩠ᨲᩥ, ᨿᨠ᩠ᨠᩣᩁᩮ ᨠᩣᨿᩔᩴ ᩉᨶ᩠ᨲᩥ [ᨩᩣ᪨ ᪑᪑᪓], ᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᩉᨲ᩠ᨳᩮᩉᩥ ᨸᩣᨴᩮᩉᩥ [ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᩈᩥ᪨᪔᪓]᪨

ᨿᩉᩣᨵᩩᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ ᨣ᩠ᨨᩥ ᩈᩣᨲ᩠ᨲᨠᩮᩃᩥᨸᩥ, ᨧᩥᨠ᩠ᨠᩮᩃᩣᩈᨿᩣᨠᩣ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᩉᩥ, ᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩮᩈᩴ ᨧᩮ ᨧᩮ [ᨴᩣ᪨ ᪑᪨᪑᪑᪨᪑᪑ᩃᩥ᪐], ᩃᩩᨴ᩠ᨴᨠᩣ ᨿᩥᨠᩴ ᩉᨶ᩠ᨲᩥ, ᨠᩮᨧᨭ᩠ᨮᩣ ᨿᨵᩢ ᩉᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᩉᨶᩦᨿᨲᩥ, ᩉᨶᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨬᩣᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩔ ᨧᨠ᩠ᨠᩮᨲ᩠ᨲ ᨿᩔ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩁᩪᨸᨲ᩠ᨲᩴ, ᩉᨬ᩠ᨬᨲᩥ, ᩉᨬ᩠ᨬᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ –

᪔᪕᪓᪨ᩉᨶᩔ ᨥᩣᨲᩮᩣ ᨱᩣᨶᩩᨻᨶ᩠ᨵᩮ[ᨠ᪨ ᪕᪘᪑; ᩁᩪ᪨ ᪕᪓᪓; ᨶᩦ᪨ ᪑᪑᪘᪕]᪨

ᩉᨶᩔ ᨥᩣᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨱᩣᨶᩩᨻᨶ᩠ᨵᩮ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮ᪨

ᨥᩣᨲᩮᨲᩥ, ᨥᩣᨲᨿᨲᩥ, ᨥᩣᨲᩣᨸᩮᨲᩥ, ᨥᩣᨲᩣᨸᨿᨲᩥ᪨

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᨥᩣᨲᩦᨿᨲᩥ, ᨥᩣᨲᩣᨸᩦᨿᨲᩥ᪨

ᨸᩁᩔᨸᨴᩴ ᩋᩉᨶᩥ, ᩉᨶᩥ, ᩋᩉᨶᩥᩴᩈᩩ, ᩉᨶᩥᩴᩈᩩ᪨

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᩋᩉᨬ᩠ᨬᩥ, ᩉᨬ᩠ᨬᩥ, ᩋᩉᨬ᩠ᨬᩥᩴᩈᩩ, ᩉᨬ᩠ᨬᩥᩴᩈᩩ᪨

ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩦᨸᨴᩴ

᪔᪕᪔᪨ᩉᨶᩣ ᨨᩮᩣ[ᨠ᪨ ᪓᪘᪑; ᩁᩪ᪨ ᪕᪑᪓; ᨶᩦ᪨ ᪘᪔ᩃᩥ, ᪘᪔᪘? ‘...ᨬ᩠ᨬᩣ’ (ᨭᩦᨠᩣᩈᩩ) ‘ᩮᨬ᩠ᨬᩣ’ (ᨠᨲ᩠ᨳᨧᩥ)]᪨

ຫຄຍ຺ຍາປຣສ຺ສ ສ຺ສກາຣສ຺ສ ເຂ, ນາເຣສາ ເຫານ຺ຕິ ຈາ, ຍຫາຈຸຕ຺ຕິກາ ຂາຕ຺ນ຺ຕສ຺ສ ປຣຣ຺ປຕ຺ຕˋ

ຫເຈ຺ຉຕິ , ຫຣິສ຺ສຕິ, ຫເຈ຺ຉນ຺ຕິ, ຫເຈ຺ຉສິ, ຫເຈ຺ຉຖ, ຫເຈ຺ຉມິ, ຫຣິສ຺ສາມິ, ຫເຈ຺ຉມ, ຫຣິສ຺ສາມˋ

ນາເຣເສ ຍຫາຈຸຕ຺ຕິກາ ຂາຕ຺ນ຺ຕສ຺ສ ຈກ຺ຕ຺ຕຕ຺ຕ, ປະຕິຫໍ຺ຉຕິ, ປະຕິຫຣິສ຺ສຕິ, ປະຕິຫໍ຺ຉນ຺ຕິ, ປະຕິຫໍ຺ຉສິ, ປະຕິຫໍ຺ຉາມິ, ປະຕິຫໍ຺ຉາມ, ປະຕິຫຣິສ຺ສາມˋ

ຫຣ-ຫຣເຓ, ຫຣຕິ, ຫຣນ຺ຕິˋ

ກເມ຺ມ-ຫຣີຍຕິ, ຫຣີຍນ຺ຕິˋ

ກາຣິເຕ-ຫາເຣຕິ, ຫາຣຍຕິˋ

ຓາປິມ຺ຫິ ຈຸທ຺ທິ, ຫຣາເປຕິ, ຫຣາປຍຕິˋ

ກເມ຺ມ-ຫາຣີຍຕິ, ຫຣາປີຍຕິˋ

ອາ, ຫ຺ຣອາທີສຸ –

໔໙໔ˋ ອາຫ຺ຣອາທີສຸ ຫຣສ຺ສາˋ

ອາອາທີສຸ ຫ຺ຣອາທີສຸ ຈ ຫຣສ຺ສ ຣກາຣສ຺ສ ອາ ເຫາຕິ ວາ, ເສາ ອຫາ, ອຫຣາˋ

ຫ຺ຣອາທິມ຺ຫິເສາ ອຫາສິ, ອຊິຕິ ຍໍ ອຫາສິ ເມ [ທ· ປ· ໑-໓], ອຕ຺ຕາຕໍ ຽປມໍຫາສິ, ອາສຕໍ ອຄິຫາສິ, ສາສເນ ຈິຫາສິ, ຈິຫາສິ ປຸຣິສຸຕ຺ຕເມາ [ກເຈສິຕຕ຺ຕ], ຂຍຸ ປຍິຣຸທາຫາສິ, ອຫຣິ, ຫຣິ, ຈິຫາສຸ, ອາຫິສຸ, ຈິຫິສຸ ຈາ, “ຍາ ເມ ຕເທາ ຍຸລຜລ ອາຫໍສຸ”ຕິ [ຊາ· ໑·໐ປັ·໑໑] ປິຍຸຕ຺ຕ, ອຫາສຸ, ອຫຣຸ, ຫຣຸ, ອຫຣີສຸ, ຫຣີສຸ, ຕຸ ອຫາສິ, ອຫຣິ, ຕຸເມ຺ຍອຫາສິຕ຺ຖ, ອຫຣິຕ຺ຖ, ອຫໍ ອຫາສິໍ, ອຫຣິໍ, ຈິຫາສິໍ ສາສເນ ຣເທາ [ອປ· ເຖຣ ໐·໑·ປັ໓], ມຍໍ ອຫາສິມ຺ຫາ ອຫຣິມ຺ຫາ

ປຣເລາເກ ອສ຺ສ ຕຸຕ຺ຕ, ເສາ ອຫາສິຕ຺ຖ, ອຫຣິຕ຺ຖˋ

ᩔ᩠ᨿᩣᨴᩦᩈᩩ –

᪉᪆᪆· ᩉᨶᩔ ᨥᩣᩉᩘ ᩔᩮ[‘ᩉᩣᩔ ᨥᩣᩉᩘ ᩔᩮᨶ’ (ᩈ᩠ᨿᩣ)]·

ᩔᨠᩣᩁᩅᨶ᩠ᨲᩦᩈᩩ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩦᩈᩩ ᩔᩮᨶ ᩈᩉ ᩉᨶᩔ ᨧ ᨠᩁᩔ ᨧ ᩁᨠᩣᩁᩔ ᩋᩣᩉᩘ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ·

ᨷᨭᩥ ᩋᩣᨠᩁ-ᩉᩣᩉᩥᨲᩥ, ᨲᩥᩁᩥᨠᩣᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩉᩣᩉᩥᨲᩥ [ᨴᩦ· ᪒·᪒᪒·᪑ᩈᩥ᪆᪄]· ᩉᩣᩉᨲᩥ ᩅᩣ, ᩉᨶᩥᩔᨲᩥ, ᩉᩣᩉᩥᨶ᩠ᨲᩥ, ᩉᩣᩉᨶ᩠ᨲᩥ, ᩉᨶᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᩉᩣᩉᩈᩥ, ᩈᩩᨡᩴ ᩋᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᩅᩥᩉᩣᩉᩥᩈᩥ [ᨩᩣ· ᨷ· ᪒ᩈᩥ᪄]· ᩉᩣᩉᨳ, ᩉᩣᩉᩣᨾᩥ, ᩉᩣᩉᩣᨾ, ᩉᨶᩥᩔᩣᨾ·

ᨾᩉᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨶᩣ ᩉᨶᩔ ᨥᩣᨲᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᩃᩮᩣᨷᩮᩣ ᨧ, “ᩑᩅᩴ ᨻᩩᨾᩮᩉᩥ ᨷᩩᨾᩩᨧᩥᨠᩮᩅ ᩋᨷᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩥᩔᨲᩥ [ᨾᩉᩣ· ᨶᩥ· ᪁·᪁ᨷ᪄], ᩈᩩᩁᩢᨯ᩠ᨯᩣ ᩅᩥᩉᩥᩔᩣᨾ [ᨧᩁᩥᨿᩣ· ᪁᪒᪁], ᩋᩉᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᨠᩁᩣᩉᩥᩔ”ᨶ᩠ᨲᩥ [ᨴᩦ· ᪒·᪒᪒·᪁᪄᪒᪁] ᨷᩣᩊᩥᨿᩮᩣ·

ᩔᩣᨵᩥᩅᩥᩉᩣ ᩋᩉᩣᩉᩣ, ᩋᩉᨶᩥᩔᩣ, ᩋᩉᩣᩉᩴᩈᩩ, ᩋᩉᨶᩥᩔᩴᩈᩩ·

ᩋᩣᨷᩩᨻ᩠ᨻ ᩈᩥᩴᩈ-ᨷᨲ᩠ᨳᨶᩣᨿᩴ, ᩋᩣᩈᩥᩴᩈᨲᩥ, ᩋᩣᩈᩥᩴᩈᨶ᩠ᨲᩥ, ᨷᨧ᩠ᨧᩣᩈᩥᩴᩈᨲᩥ, ᨷᨧ᩠ᨧᩣᩈᩥᩴᩈᨶ᩠ᨲᩥ·

᪉᪆᪗· ᩋᩣᩈᩥᩴᩈᩣ ᩈᩁᩣ[ᨧᩢ· ᪃·᪁·᪒; ᨷᩣ· ᪙·᪁·᪒]·

ᩋᩣᩈᩥᩴᩈᩣ ᩈᩁᩅᩣᨷᩁᩮ ᨷᨹᩃᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩴ ᨵᩣᨲᩩᩔᩁᩮ ᨸᩈ᩠ᩅᩁᩮ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨻᩩᩃᩥᨠᩣ ᩈᩁᨷᩩᨻ᩠ᨻᩣᩈᩥ ᨵᩣᨲᩩᨷᨴᩣᩈᩥ ᨷᨴᩈ᩠ᩅᩮᨲ᩠ᨲ ᩋᩣᩈᩥᩴᩈ, ᩈᩥᩴᩈ ᨻᩩᨲᩥ ᩁᩪᨷᨴ᩠ᩅᨿᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ·

᪉᪆᪘· ᩃᩮᩣᨷᩮᩣᨲᩣᨴᩥᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩔ[ᨧᩢ· ᪙·᪒·᪁᪁᪒; ᨷᩣ· ᩈᩥ·᪃·᪙᪀]·

ᩈ᩠ᩅᩁᩮ ᩋᨲᩣᨴᩥᨠ᩠ᨿᨲᩔ ᨻᩩᨠᩔ ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩔ ᩃᩮᩣᨷᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨷᩩᩁᩥᨾᩮ ᩈᩥᩴᩈᩁᩪᨷᩮ ᩈᨠᩣᩁᩃᩮᩣᨷᩮᩣ·

ᩋᩣᩈᩦᩈᩥᩴᩈᨲᩥ , ᩋᩣᩈᩦᩈᩥᩴᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨻᩩᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ·

ᨲᨳᩣ ‘ᨷᩁᩮᩣᨠ᩠ᨡᩣᨿᨬ᩠ᨧᩣ’ᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨧᩈᨴ᩠ᨴᩮᨶ ᨠᨿᩣᨴᩦᨶᩴ ᨵᩣᨲᩩᨷᨴᩣᨶᩴ ᨷᨴᩈ᩠ᩅᩮᨲ᩠ᨲ ᨠᩁᩮᨲ ‘ᩃᩮᩣᨷᩮᩣᨲᩣᨴᩥᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩔᩣ’ᨲᩥ ᨷᩩᩁᩥᨾᩮ ᨷᨴᩁᩪᨷᩮ ᩋᨲᩣᨴᩥᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩃᩮᩣᨷᩮᩣ, ‘ᨠᨧ᩠ᨨᨾᩣᨶᩴ ᨧᨧ᩠ᨨᨵᩣ’ᨲᩥ ᩈᩮᩈᩔ ᨠᨧ᩠ᨨᩔ ᨧᨧ᩠ᨨᨲ᩠ᨲᩴ, ‘ᨠᩥᨧ᩠ᨨᩥᨲᨬ᩠ᨧᩣ’ᨲᩥ ᨠᩥᨧ᩠ᨨᩥᨲᩣᨠᩁᩮᨿᩣ, ᨧᨠ᩠ᨠᨾᨲᩥ, ᨧᨠ᩠ᨠᨾᨶ᩠ᨲᩥ, ᨧᨠ᩠ᨠᨾᨲᩩ,

ចង្កមតុ, ចង្កមេយ្យ, ចង្កមេយ្យុំ ឥច្ចាទិ។

កុច-សង្កោចនេ, សង្កោចតិ, សង្កោចន្តិ។

ចល-ចលនេ, ចញ្ចលតិ, ចញ្ចលន្តិ។

មហាវុត្តិនា និគ្គហិតស្ស បររូបត្ត ជរ-គិជ្ជនេ, ជជ្ជរតិ ជជ្ជរន្តិ។

ទល្ល-ទិត្តិយំ, ទទ្ទល្លតិ, ទទ្ទល្លន្តិ។

មុហ-វេចិត្តេ, មោមុហតិ, មោមុហន្តិ, មហាវុត្តិនា ឧស្ស ឱត្តំ។

តថា រុ-សទ្ទេ, រោរុវតិ, រោរុវន្តិ។

លុប-ឆេទនេ, លោលុប្យតិ, លោលុប្យន្តិ ឥច្ចាទិ។

ទ្វិត្តំ នាម ទ្វិត្តានិ អតិសយតាទិពោធកត្តំ, វិច្ឆាយំ បន ភេទតោ បុព្ពា, សម្ភមាទីសុ ច ទ្វិត្តេ អនាទិព្យញ្ជនលោបេបិ នត្ថិ, ការេយ ការេយ រេយាហិនេយា។ តថា ក្វចិ អតិសយពោធនេបិ, ទុបទុបំ, ទុក្ខទុក្ខំ, អញ្ញមញ្ញំ, ឯកមេកោ, យុត្តិយុត្តិ, នានានានា, បហូបហូ, វរវរោ, អគ្គអគ្គោ, សេដ្ឋសេដ្ឋោ, មេដ្ឋមេដ្ឋោ, បរត្ថបរត្ថោ, ភគ្គិនាគ្គតោ, ភណ្ឌភណ្ឌោ, ខុមកោមកោ, ទុត្តលទុត្តលោ, អបលអបលោ, មហន្តមហន្តា ឥច្ចាទិ។

ក្វចាទិគណោ និដ្ឋិតោ។

ចុរាទិគណ

អថ ចុរាទិគណោ វុច្ចតេ។

‘ចុរទិ’តិ បទំ ចត្តេត, តត្ថ ចតុលិង្គិការា ទិការលោបេ ចុរទិ និបាត្តំ ការក, ករេយ្យ អតិបាត្តំ ទិការេប្យន បចត្តិ ធិបេតិ, តស្មា ការក, ករេយ្យ ច ការិតរូបេស្ស ច ទិការលោបេ បចត្តិ ចេទិតព្ពា ហោតីតិ។

ឆិទ, ភិទ, ភុជ, មុច, យុជ, រិច, រុធ, លិប, ចិទ, សិច, សុភ។

៩៩០។ មញ្ច រុធាទីនំ[ក។ ៤៤៩; រូ។ ៥០៦; នី។ ៦១៩; ចំ។ ១។១។៦៧; ពា។ ៣។១។៧៨]។

រុធាទីហិ ក្រិយត្ថេហិ កត្តរិ លោ ហោតិ, តេសញ្ច រុធាទីនំ បុព្វន្តស្សរេហ្យាបរំ និគ្គហីតំ អាគច្ឆតិ, យាតុពន្តោ បុព្វន្តនិបាតេត្វា, អការេនា ណ្ហារលោបេត្វា, ចសទ្ទេន រុធ, សុភាទីហិ ណ, (ណា), ណុ, ណបច្ចយេ សន្តញ្ញាតិ, និគ្គហីតស្ស វគ្គន្តត្តំ។

រុន្ធតិ។

ឆិទ-ទ្វិធាករណេ, ឆិន្ទតិ, ឆិន្ទន្តិ។

កម្មេ ទេយ្យា, ‘តច្ឆកោ រុក្ខំ ឆិន្ទតិ’តិ យថាវុត្តស្ស ឆិន្ទតិ, ‘ឆិន្ទេយ្យ សោ’តិ យស្ស បុគ្គលស្ស ឆិជ្ជតិ, ឆិជ្ជន្តិ។

‘ករបុគ្គលា សស្សា ទេ ឆេត្តិតា’ត្តិ ចត្តារិ ឆេ, ត្តិតំ ទេត្តំ, ឆិន្ទេត, ឆិជ្ជេត, ឆិជ្ជេត្ត, ឆិជ្ជេរ។

ណ្ហាយិកា តិក្ខិតាគាយេ, ឆិន្ទីយតិ, ឆិន្ទីយន្តិ, ឆិន្ទីយេត, ឆិន្ទីយេត្ត។

ការិតេ-ឆេទេតិ, ឆេទយតិ, ឆេទាបេតិ, ឆេទាបយតិ, ឆិន្ទេតិ, ឆិន្ទយតិ, ឆិន្ទាបេតិ, ឆិន្ទាបយតិ។

ព្រាអាទិយិ អច្ឆិន្ទិ, ឆិន្ទិ, អច្ឆិន្ទុំ, ឆិន្ទុំ, អច្ឆិន្ទិំសុ, ឆិន្ទិំសុ។

មហាវុត្តិកា សាសនត្តស្ស វេទ្ធា បុគ្គលស្ស ខិត្តញ្ញា, អច្ឆេច្ឆិ តណ្ហាបិចត្តយិ សំយោជនំ [ណ្ហតិតុ។ ៤៦], “អច្ឆេជ្ជិ”តិបិ ទិចាទិបិរោធា ទិស្សតិ, អច្ឆេច្ឆុំ ចត គោ រក្ខំ [ជា។ ១។១១។៧៥]។

កម្មេ-អច្ឆិជ្ជិ, ឆិជ្ជិ, អច្ឆិន្ទិយិ, ឆិន្ទិយិ។

ការិតេ-ឆេទេសិ, កណ្ណនាសញ្ញា ឆេទយិ [ជា។ ១។៣។៣៥], ឆិន្ទេសិ, ឆិន្ទយិ។

ស្សត្យាទិវិភត្តីលភវសឆិទគមភិទរុទានំ ច្ឆង’ឥតិ ស្សេន សហ ធាត្វន្តស្ស ច្ឆោ, ឆេច្ឆតិ, ឆិន្ទិស្សតិ, ឆេច្ឆន្តិ, ឆិន្ទិស្សន្តិ, ឆេច្ឆសិ, ឆេច្ឆថ, ឆេច្ឆាមិ, ឆេច្ឆាម, ឆិន្ទិស្សាម។

ស្សាទិវិភត្តី-អច្ឆេច្ឆា, អច្ឆិន្ទិស្សា, អច្ឆេច្ឆំសុ, អច្ឆិន្ទិស្សំសុ។

ភិទ-វិទារណេ, ភិន្ទតិ, ភិន្ទន្តិ។

កម្ម-ភិជ្ជតិ, ភិជ្ជន្តិ, ភិជ្ជរេ, ភិន្ទិយតិ, ភិន្ទិយន្តិ។

ការិត-ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ ភេទេតិ [មហាវ៑ ១០៨], ភេទយតិ, ភេទាបេតិ, ភេទាបយតិ, ភិន្ទេតិ, ភិន្ទយតិ, ភិន្ទាបេតិ, ភិន្ទាបយតិ។

កម្ម-ភេទីយតិ, ភេទាបីយតិ។

ឦអាទិវិភត្តី-អភិន្ទិ, ភិន្ទិ, អភិន្ទុ, ភិន្ទុ, អភិន្ទិំសុ, ភិន្ទិំសុ។

កម្ម-អភិជ្ជិ, ភិជ្ជិ, អភិន្ទិយិ, ភិន្ទិយិ។

ការិត-អភេទេសិ, ភេទេសិ, អភេទយិ, ភេទយិ, ភេទាបេសិ, ភេទាបយិ។

ស្សត្យាទិវិភត្តីលភវស...’ឥច្ចាទិនា ស្សេន សហ ទស្ស ច្ឆោ, ភេច្ឆតិ, ភិន្ទិស្សតិ, ភេច្ឆន្តិ, ភិន្ទិស្សន្តិ, ភេច្ឆសិ, ភេច្ឆថ, ភេច្ឆាមិ, ភេច្ឆាម, ភិន្ទិស្សាម, “តំ តេ បញ្ញាយ ភេច្ឆាមី”តិ [សុ៑ និ៑ ៣៣៥] បាឡិ។

ស្សាទិវិភត្តី-អភេច្ឆា, អភិន្ទិស្សាឥច្ចាទិ។

ភុជ-បាលន, ព្យវហរណេសុ, ភុញ្ជតិ, ភុញ្ជន្តិ។

កម្ម-ភុជ្ជតិ, ភុជ្ជន្តិ។

ការិត-ភោជេតិ, ភោជយតិ, ភោជាបេតិ, ភោជាបយតិ។

កម្ម-ភោជីយតិ, ភោជាបីយតិ។

ស្សត្យាទិវិភត្តិចេតកុដយុចចិសាតំ ក្ខដ’ឍតិ ស្សស្ស សហ ធាត្វន្តស្ស ក្ខោ, អាទិច្ចុន្តិ, ភោក្ខតិ, ភុញ្ជិស្សតិ, ភោក្ខន្តិ, ភោក្ខសិ, ភោក្ខថ, ភោក្ខាមិ, ភោក្ខាម, ភុញ្ជិស្សាម។

ស្សាទិវិភត្តិ-អភោក្ខា, អភុញ្ជិស្សា, អភោក្ខិំសុ, អភុញ្ជិស្សិំសុ ឥច្ចាទិ។

យុជ-យោជនេ, យុញ្ជតិ, យុញ្ជន្តិ, យុញ្ជតេ។

កម្ម-យុជ្ជតិ, យុជ្ជន្តិ, យុញ្ជីយតិ, យុញ្ជីយន្តិ។

ការិត-យោជាបេតិ, យោជាបយតិ។

ឦអាទិវិភត្តិ-អយុញ្ជិ, យុញ្ជិ, អយុញ្ជិំសុ, យុញ្ជិំសុ។

ការិត-អយោជេសិ, យោជេសិ, អយោជយិ, យោជយិ, អយោជេសុំ, យោជេសុំ, អយោជយុំ, យោជយុំ, អយោជិំសុ, យោជិំសុ, អយោជយិំសុ, យោជយិំសុ។

ស្សត្យាទិវិភត្តិ-ស្សស្ស សហ ជស្ស ក្ខោ, យោក្ខតិ, យុញ្ជិស្សតិ, យោក្ខន្តិ យានទន្តា [ឆ៉ ប៉ ១៦សិ]។ ត វេ សយណ យោក្ខសិ [ឝំ៉ តិ៉ ១៉១៣០]។ យោក្ខថ, យោក្ខាមិ, យោក្ខាម, យុញ្ជិស្សាម។

ស្សាទិវិភត្តិ-អយោក្ខា , យោក្ខា, អយុញ្ជិស្សា, យុញ្ជិស្សា, អយោក្ខិំសុ, យោក្ខិំសុ, អយុញ្ជិស្សិំសុ, យុញ្ជិស្សិំសុ។

ឃុដ-ឃោដេ, ឃុដ្ឋតិ ព្យត្តវាចាយំ, អានេកតីតិ អត្ថោ, ឃុដ្ឋន្តិ, បយាតយត្តឃុដ្ឋន្តិ, ឥលិ ក្រមេខ្លិតោ ឧតា [ឆ៉ ប៉ ១៩]។ ឃុដ្ឋសិ, ឃុដ្ឋថ ព្យត្តវាចាយំ [ឝំ៉ តិ៉ ១៉១ប័ឪ]។ ឃុដ្ឋាមិ, ឃុដ្ឋាម។

កម្ម-ឃុដ្ឋីយតិ, ឃុដ្ឋីយន្តិ។

ការិតេ-ឃោសេតិ, បឃោសេតិ, និឃោសេតិ, ឧគ្ឃោសេតិ, ឃោសយតិ, បឃោសយតិ, និឃោសយតិ, ឧគ្ឃោសយតិ។

កម្មេ-ឃោសីយតិ, បឃោសីយតិ, និឃោសីយតិ, ឧគ្ឃោសីយតិ។

រុធ-អាវរណេ, រុន្ធតិ, រុន្ធិតិ, រុន្ធីតិ, រុន្ធេតិ, រុន្ធោតិ, រុន្ធន្តិ, ឱរុន្ធតិ, អវរុន្ធតិ, រុន្ធាបេតិ, រុន្ធាបយតិ, អវរោធេតិ, អវរោធយតិ, ឧបរោធេតិ, ឧបរោធយតិ, រោធាបេតិ, រោធាបយតិ។

កម្មេ-អវរោធីយតិ ឥច្ចាទិ។

លិប-លិម្បនេ, លិម្បតិ, លិម្បន្តិ។

កម្មេ-លិម្បីយតិ។

ការិតេ-លិម្បេតិ, លិម្បយតិ, លិម្បាបេតិ, លិម្បាបយតិ, លេបេតិ, លេបយតិ, លេបាបេតិ, លេបាបយតិ ឥច្ចាទិ។

វិទ-បដិលាភេ, វិន្ទតិ, វិន្ទន្តិ។

កម្មេ-វិន្ទីយតិ, វិន្ទីយន្តិ។

ការិតេ-វិន្ទេតិ, វិន្ទយតិ, វិន្ទាបេតិ, វិន្ទាបយហិ។

ព្រាអាឌិយិ្យអវិន្ទិ , វិន្ទិ, ឧទាហរណេ តត្ថ បបំ អវិន្ទុំ [ជា។ ១។១។១៧], អវិន្ទិំសុ, វិន្ទិំសុ ឥច្ចាទិ។

សិច-សេចនេ, សិញ្ចតិ, សិញ្ចន្តិ។

កម្មេ-សិញ្ចីយតិ, សិញ្ចីយន្តិ។

ការិតេ-សិញ្ចេតិ, សិញ្ចយតិ, សិញ្ចាបេតិ, សិញ្ចាបយតិ, សិញ្ចេយ្យ វា សិញ្ចាបេយ្យ វា [បាចិ។ ១៣០] ឥច្ចាទិ។

សុប-សព្យហារេ, ឃោ តោ ការចោច សុប្បតិ [ឋា៍ ១៍១១៍១១១១]៍ សុប្បន្តិ, សុប្បសិ, សុប្បថ, ក្វមិ សុប្បាមិ ចេកសា [ឋា៍ ៨៍៣៍៣៨], សុប្បាម,

សុប្បិតិ, សុប្បីតិ, សុប្បេតិ, សុប្បោតិ ឥច្ចាទិ៍

កហញាត្យបិ ឥច្ឆ សគ្គហិតា៍ កហ-ក្ខបិទារេត៍ ‘យត្ថ រុញាទីត’ត្តិ និគ្គហីតេតត សហ លបច្ចយោ៍

៩៩៨៍ណោ និគ្គហីតស្ស[ក៍ ៣៥០; ទ្ធ៍ ៣៨៤; និ៍ ៥៤១]៍

កហញាត្យបិ អាកតស្ស និគ្គហីតស្ស ណោ ហោតិ៍ យហាចុត្តិតា ចិកប្យេត លស្ស ជីឈោ៍

កញ្ញាតិ, កញ្ញាតិ ចា, កញ្ញន្តិ, កញ្ញសិ, កញ្ញថ, កញ្ញាមិ, កញ្ញាម៍

កយុ-កញ្ញីយតិ, កញ្ញីយន្តិ៍

‘ហស្ស ចិបល្លាសោ’តិ ហ, ឃាត់ ចិបរិយាយោ, កឃ្យតិ, កឃ្យន្តិ, កឃ្យរេ៍

ការិតេ-ការេហតិ, កាហយតិ, កាហាបេតិ, កាហាបយតិ ឥច្ចាទិ៍

៩៩៩៍កហស្ស ឈេប្យោ[ក៍ ៣៤៥; ទ្ធ៍ ៣៨៥; និ៍ ៥០១]៍

ត្ត, យាត, ព្យាជីសុ កហស្ស ឈេប្យាទេសោ ហោតិ ចា៍

ឈេប្យតិ , ឈេប្យន្តិ៍

កយុ-ឈេប្បីយតិ, ឈេប្បីយន្តិ៍

ឧទ្វាអាទិបិអ្យកញ្ញាកញ្ញា

យហាចុត្តិតា និគ្គហីតលេបិ, ឥតាអាកយស្ស ឧត្ត, អគ្គហេសិ, បដិគ្គហេសិ, អត្យគ្គហេសិ, អគ្គញ្ញុ, កញ្ញុ៍ អគ្គហេសុំ, បដិគ្គហេសុំ,

អត្យគ្គហេសុំ៍

ᩔᨲ᩠ᨿᩣᨴᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᩔᨲᩥ, ᨽᩮᩣᨠ᩠ᨡᨲᩥ, ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᨽᩮᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪩

ᩁᩩᨵᩣᨴᩥᨣᨱᩮᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩤ᪩

ᨴᩥᩅᩣᨴᩥᨣᨱ

ᩋᨳ ᨴᩥᩅᩣᨴᩥᨣᨱᩮᩣ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩮ᪩

ᨴᩥᩅᩩ ᨠᩦᩊᩣᩅᩥᨩᩥᨣᩦᩈᩣᨻ᩠ᨿᩅᩉᩣᩁᨩᩩᨲᩥᨳᩩᨲᩥᨣᨲᩦᩈᩩ᪩

ᨿᩩᨵ, ᨻᩩᨵ, ᨿᩩᨩ, ᩈᩩᨩ, ᨻᩩᨩ, ᨣᨶ, ᨸᨶ, ᨿᨶ, ᨻᩩᨶ, ᨴᩥᨾ, ᨠᩩᨾ, ᨣᩥᨾ, ᨲᩩᨾ, ᨿᩩᨾ, ᨻᩩᨾ, ᩈᩥᨾ, ᩈᩩᨾ ᨿᨲ, ᩉᨲ, ᨠᩩᨸ, ᨴᩦᨸ, ᩃᩩᨸ, ᨵᨸ, ᩈᩩᨸ, ᨴᩥᩈ, ᩈᩥᩈ, ᨲᩈ, ᨲᩩᩈ, ᨴᩥᩈ, ᨴᩩᩈ, ᩈᩥᩈ, ᩈᩩᩈ, ᨶᩉ, ᨾᩉ, ᨿᩩᩉ᪩

᪉᪉᪗᪩ ᨴᩥᩅᩣᨴᩦᩉᩥ ᨿᨠ[ᨠ᪩ ᪓᪓᪗; ᩁᩪ᪩ ᪖᪑᪐; ᨶᩦ᪩ ᪘᪙᪖; ᨧᩴ᪩ ᪑᪩᪑᪩᪖᪗; ᨸᩣ᪩ ᪓᪩᪑᪩᪖᪙]᪩

ᨴᩥᩅᩣᨴᩦᩉᩥ ᨵᩣᨲᩪᩉᩥ ᨠᨲ᩠ᨲᩁᩥ ᨠᩣᩃᨲ᩠ᨲᨿᩮ ᨿᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩤ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪩

ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨲᩥ᪩

ᨿᩩᨵ-ᨿᩩᨴ᩠ᨵᩮ, ᨿᩔ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩁᩪᨸᨲ᩠ᨲᩴ, ᨿᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ, ᨸᨿᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ᪩ ᩋᨶᩩᨽᩅᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᨠᨲ᩠ᨲᩁᩪᨸᩴ ᨶ ᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ᪩

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ-ᨿᩮᩣᨵᩮᨲᩥ, ᨿᩮᩣᨵᨿᨲᩥ, ᨿᩮᩣᨵᩣᨸᩮᨲᩥ, ᨿᩮᩣᨵᩣᨸᨿᨲᩥ᪩

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᨿᩮᩣᨵᩦᨿᨲᩥ, ᨿᩮᩣᨵᩣᨸᩦᨿᨲᩥ, ᨿᩩᨩ᩠ᨫᨲᩩ, ᨿᩩᨩ᩠ᨫᩮ ᨿᩩᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨳ᪩

ᩔᨲ᩠ᨿᩣᨴᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᨵᩣᨲ᩠ᩅᨶ᩠ᨲᩔ ᨠ᩠ᨡᩣ, ᨿᩮᩣᨠ᩠ᨡᨲᩥ, ᨿᩮᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ᪩

ᨻᩩᨵ-ᨻᩮᩣᨵᩮ, ᨻᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ, ᨻᩩᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩥ᪩

ការិតេ-វិវេចេតិ, វិវេចយតិ, វិវេចាបេតិ, វិវេចាបយតិ។

កម្មេ-វិវេចីយតិ, វិវេចាបីយតិ ឥច្ចាទិ។

យុជ-យុត្តិយំ, យុញ្ជតិ, យុញ្ជន្តិ។

លុជ-វិនាសេ, លុញ្ជតិ, លុញ្ជន្តិ។

វិជ-ភយ, ចលនេសុ, សំវិជ្ជតិ, សំវិជ្ជន្តិ។

ការិតេ-សំវេជេតិ, សំវេជយតិ, សំវេជេន្តិ, សំវេជយន្តិ ឥច្ចាទិ។

គជ-គជ្ជនេ, មេឃោ គជ្ជតិ, គជ្ជន្តិ។

បទ-គតិយំ,ឧប្បជ្ជតិ, ឧប្បជ្ជន្តិ, និបជ្ជតិ, វិបជ្ជតិ, សម្បជ្ជតិ, អាបជ្ជតិ, សមាបជ្ជតិ, បដិបជ្ជតិ។

កម្មេ-តេន អាបត្តិ អាបជ្ជតិ, ឈានំ សមាបជ្ជតិ, មគ្គោ បដិបជ្ជតិ។

ក្វចិស្វរេបិ យក ហោតិ, តេន អាបត្តិ អាបជ្ជីយតិ។ ឈានំ សមាបជ្ជីយតិ, មគ្គោ បដិបជ្ជីយតិ។

ការិតេ-ឧប្បាទេតិ, ឧប្បាទយតិ, និប្ផាទេតិ, និប្ផាទយតិ។ សម្បាទេតិ, សម្បាទយតិ, អាបាទេតិ, អាបាទយតិ, បដិបាទេតិ, បដិបាទយតិ, បដិបជ្ជាបេតិ, បដិបជ្ជាបយតិ។

កម្មេ-ឧប្បាទីយតិ, និប្ផាទីយតិ, សម្បាទីយតិ, អាបាទីយតិ, បដិបាទីយតិ។

ឧប្បជ្ជតុ , ឧប្បជ្ជន្តុ, ឧប្បជ្ជេយ្យ, ឧប្បជ្ជេយ្យុំ, កិន្តិ នុ ខោ សទ្ធិវិហារិកស្ស បត្តោ ឧប្បជ្ជីយេថ, ចីវរំ ឧប្បជ្ជីយេថ, បរិក្ខារោ ឧប្បជ្ជីយេថាតិ [មហាវ។ ៦៥] ឥមានិ បន កត្តុ, កម្មរូបានិ។

ᨴᩮᩣᩋᩣᨴᩥᨾ᩠ᩉᩥ-ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥᩴ, ᨶᩥᨸᨩ᩠ᨩᩥᩴ, ᩅᩥᨸᨩ᩠ᨩᩥᩴ, ᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥᩴ, ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᩥᩴ, ᩈᨾᩣᨸᨩ᩠ᨩᩥᩴ, ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᩥᩴ᪨

᪔᪔᪓᪨ ᨠ᩠ᩅᨧᩥ ᩅᩥᨠᩁᨱᩣᨶᩴ[ᨠ᪨ ᪕᪒᪗; ᩁᩪ᪨ ᪓᪘᪘; ᨶᩦ᪨ ᪑᪑᪐᪕]᪨

ᩅᩥᨠᩁᨱᩣᨶᩴ ᨠ᩠ᩅᨧᩥ ᩃᩮᩣᨸᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩴ ᩏᨴᨸᩣᨴᩥ, ᨬᩣᨱᩴ ᩏᨴᨸᩣᨴᩥ, ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣ ᩏᨴᨸᩣᨴᩥ, ᩋᩣᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᩏᨴᨸᩣᨴᩥ [ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪕᪨᪑᪐᪘᪑] ᨸᨧ᩠ᨨᩣᨴᩥ, ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥᩴᩈᩩ, ᨶᩥᨸᨩ᩠ᨩᩥᩴᩈᩩ᪨

ᨾᨴ-ᩏᨾ᩠ᨾᩣᨴᩮ, ᨾᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨾᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩅᩥᨴ-ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨿᩴ, ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᩈᩴᩅᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨

ᩍᨵ-ᩈᨾᩥᨴ᩠ᨵᩥᨿᩴ, ᩍᨩ᩠ᨫᨲᩥ, ᩈᨾᩥᨩ᩠ᨫᨲᩥ᪨

ᨠᩩᨵ-ᨠᩮᩣᨸᩮ, ᨠᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ, ᨠᩩᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨻᩩᨵ-ᩋᩅᨣᨾᨶᩮ, ᨻᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ, ᩈᨾ᩠ᨻᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ᪨

ᨸᨭᩥᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᨠ᩠ᨡᨿᩮ ᩅᩥᨠᩈᨶᩮ ᨧ, ᨸᨭᩥᨻᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ᪨

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᨲᩮᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨻᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ, ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨻᩩᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩥ, ᨻᩩᨩ᩠ᨫᩁᩮ, ᨻᩩᨩ᩠ᨫᩦᨿᨲᩥ, ᨻᩩᨩ᩠ᨫᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ-ᨻᩮᩣᨵᩮᨲᩥ, ᨻᩮᩣᨵᨿᨲᩥ, ᨻᩮᩣᨵᩣᨸᩮᨲᩥ, ᨻᩮᩣᨵᩣᨸᨿᨲᩥ, ᨻᩩᨩ᩠ᨫᩣᨸᩮᨲᩥ, ᨻᩩᨩ᩠ᨫᩣᨸᨿᨲᩥ᪨

ᨿᩩᨵ-ᩈᨾ᩠ᨸᩉᩣᩁᩮ, ᨾᩃ᩠ᩃᩮᩣ ᨾᩃ᩠ᩃᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨿᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ, ᨴ᩠ᩅᩮ ᩈᩮᨶᩣ ᨿᩩᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩥ, ᨴ᩠ᩅᩮ ᨾᩮᨱ᩠ᨯᩣ ᨿᩩᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩥ, ᨴ᩠ᩅᩮ ᩏᩈᨽᩣ ᨿᩩᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩥ, ᨴ᩠ᩅᩮ ᩉᨲ᩠ᨳᩥᨶᩮᩣ ᨿᩩᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩥ, ᨴ᩠ᩅᩮ ᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᨭᩣ ᨿᩩᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᨿᩩᨩ᩠ᨫᩦᨿᨲᩥ, ᨿᩩᨩ᩠ᨫᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ-ᨫᩣᨷᩮᨲᩥ , ᨫᩣᨷᨿᨲᩥ, ᨫᩣᨷᩣᨷᩮᨲᩥ, ᨫᩣᨷᩣᨷᨿᨲᩥ, "ᨫᩣᨷᩮᨳ ᨿᩣᨶᩥ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨶᩩᨩᩮᨲᩣ"ᨲᩥ [ᨩᩣ᩺ ᨷ᩺ ᪓᪐] ᨷᩣᨮᩮᩣ᩺

ᨧᩥᨶ-ᨲᩣᨿᩋᨶᩮ, ᩈᨶ᩠ᨲᩮ ᨿᩥᨠᩴ ᨧᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ, ᨶᨿᩴ ᨷᨭᩥᨧᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ, ᨷᨭᩥᨧᩥᨬ᩠ᨬᨶ᩠ᨲᩥ᩺

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ ᨠᨲ᩠ᨲᩩᩈᨾᩥᩈᨿᩥ ᩁᩪᨷᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩮᨶ ᨶᨿᩮᨶ ᨷᨭᩥᨧᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ, ᨶᨿᩮᨶ ᨷᨭᩥᨧᩥᨬ᩠ᨬᨶ᩠ᨲᩥ, ᨷᨭᩥᨧᩥᨬ᩠ᨬᩦᨿᨲᩥ, ᨷᨭᩥᨧᩥᨬ᩠ᨬᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ᩺

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ-ᨧᩮᨶᩮᨲᩥ, ᨧᩮᨶᨿᨲᩥ, ᨷᨭᩥᨧᩮᨶᩮᨲᩥ, ᨷᨭᩥᨧᩮᨶᨿᨲᩥ, ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᩺

ᩈᩥᨶ-ᩈᩴᩈᩥᨴ᩠ᨵᩥᨿᩴ, ᩈᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ, ᩈᩥᨬ᩠ᨬᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩥᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥ᩺

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ ᨿᩉᩣᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ ᩍᨿᩔ ᩋᩣᨲ᩠ᨲᩴ, ᩈᩣᨶᩮᨲᩥ, ᩈᩣᨶᨿᨲᩥ, ᩈᩣᨶᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩣᨶᨿᨶ᩠ᨲᩥ᩺

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᩈᩣᨶᩦᨿᨲᩥ, ᩈᩣᨶᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᩺

ᩈᩩᨶ-ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨿᩴ, ᩈᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ, ᩈᩩᨬ᩠ᨬᨶ᩠ᨲᩥ, ᩅᩥᩈᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ, ᨷᩁᩥᩈᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ᩺

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ-ᩈᩮᩣᨶᩮᨲᩥ, ᩈᩮᩣᨶᨿᨲᩥ᩺

ᨿᨲ-ᨿᨬ᩠ᨬᨲᩣᨿᩴ, ᨿᨬ᩠ᨬᨲᩥ, ᩋᨧᨿᨬ᩠ᨬᨲᩥ, ᩋᨲᩥᨿᨬ᩠ᨬᨲᩥ, ᨿᨬ᩠ᨬᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨧᨿᨬ᩠ᨬᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨲᩥᨿᨬ᩠ᨬᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᩺

ᩉᨲ-ᩅᩥᨥᩣᨲᩮ, ᩈᨬ᩠ᨫᩮᨲᩈᩩ, ᩉᨬ᩠ᨬᨲᩥ, ᩅᩥᩉᨬ᩠ᨬᨲᩥ, ᩉᨬ᩠ᨬᨶ᩠ᨲᩥ, ᩅᩥᩉᨬ᩠ᨬᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᩺

ᨠᩩᨷ-ᨠᩮᩣᨷᩮ, ᨷᩁᩮᩣ ᨷᩁᩔ ᨠᩩᨷ᩠ᨷᨲᩥ, ᨠᩩᨴ᩠ᨵᩥᨧᩣᨲᩮᩣ ᨠᩩᨷ᩠ᨷᨲᩥ, ᨴᩮᩣᩈᩮᩣ ᨠᩩᨷ᩠ᨷᨲᩥ, ᨷᨭᩥᨠᩩᨷ᩠ᨷᨲᩥ, ᨲᩮᨩᩮᩣᨵᩣᨲᩩ ᨷᨠᩩᨷ᩠ᨷᨲᩥ [ᨿ᩺ ᨲᩥ᩺ ᪑᪒᪐᪕]᩺

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ-ᨠᩮᩣᨷᩮᨲᩥ, ᨠᩮᩣᨷᨿᨲᩥ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᩺

ᨴᩦᨷ-ᨴᩥᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ, ᨴᩥᨷ᩠ᨷᨲᩥ, ᨴᩥᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨲᩥ, ᨷᩩᩁᩮ ᩋᨶᨿᩮᨶ ᨴᩥᨷ᩠ᨷᨲᩥ [ᨵᨾ᩠ᨾᨷ᩺ ᪓᪒᪗]᩺

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᨴᩦᨷᩦᨿᨲᩥ, ᨴᩦᨷᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ᩺

ការិតេ ក្វចត្តត្តា ច ហុន្តិ, ទីបេតិ, ទីបយតិ, ទីបេន្តិ, ទីបយន្តិ ឥច្ចាទិ។

លុប-អទស្សនេ , លុប្បតិ, លុប្បន្តិ។

ការិតេ-លោបេតិ, លោបយតិ ឥច្ចាទិ។

វប-ពីជនិក្ខេបេ, វប្បតិ, វប្បន្តិ ឥច្ចាទិ។

រុប-រុប្បនេ, រុប្បតិ, រុប្បន្តិ។

យថាវុត្តិនា អាទិហុន្តិ, សោប្បតិ, សោប្បន្តិ។

សមុ-ឧបសមេ តិចាសេ ច, សម្មតិ, វិសម្មតិ, ឧបសម្មតិ, វូបសម្មតិ, អស្សមេ សម្មតិ, ឃត្តំ សម្មតិ តេហិមេហា [ទា· ១·១១·លិ១], សម្មន្តិ។
ការិតេ ច ហុន្តិ, សមេតិ, វូបសមេតិ ឥច្ចាទិ។

ទិវុ-កីឡាយំ វិជិគីសាយំ ព្យវហារេ ជុតិ, កន្តិ, គតិ, សត្តីសុ ច, ‘តចក្កចរណាតិ សេ ចក្កនាយកោ’តិ ឃសិព្វស្ស ធាតុ, ‘ចក្កលសេហិ តេ’តិ ឃស្ស ធាតុ, ទិព្វតិ, ទិព្វន្តិ ឥច្ចាទិ។

សិវុ-សំសិព្វនេ, សិព្វតិ, សិព្វន្តិ, សិព្វេយ្យ វា សិព្វាបេយ្យ វា [បាចិ· ៧លិ៩] ឥច្ចាទិ។

តស-សន្តាសេ, តស្សតិ។

យថាវុត្តិនា តស្ស ត្រត្តំ, ឧត្រស្សតិ, ឧត្តិដ្ឋតីតិ អត្ថោ។ តស្សតិ, បរិតស្សតិ, បិបាសតីតិ អត្ថោ។

ការិតេ-តាសេតិ, តាសយតិ ឥច្ចាទិ។

តុស-បីតិយំ, តុស្សតិ, សន្តុស្សតិ។

ᨠᨾ᩠ᨾᩮᨸᩥ-ᨲᩩᩔᨲᩥ, ᩈᨶ᩠ᨲᩩᩔᨲᩥ, ᨲᩩᩔᩦᨿᨲᩥ᪨

ᨠᩣᩁᩥᨲ-ᨲᩮᩣᩈᩮᨲᩥ, ᨲᩮᩣᩈᨿᨲᩥ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᨴᩥᩈ-ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᨶᩮ, ᨴᩥᩔᨲᩥ, ᨸᨴᩥᩔᨲᩥ, ᩈᨶ᩠ᨴᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᨻᩣᩃᩣ ᩋᨻ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩣ [ᨾᩉᩣᩅ᪨ ᩃᩥ᪙], ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᨸᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ [ᨻᩩ᪨ ᨧᩢ᪨ ᪑᪨ᨸᩢ᪑], ᨸᩣᨸᩮ ᨽᨾᩣ ᨿᨾᩥ ᩈᨶ᩠ᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᩉᨬ᩠ᨬᩣ ᨸᩣᨿᩮᩈᩩ ᨽᩮᨾᩩᩈᩩ ᩈᨶ᩠ᨴᩥᩔᩣᨾᩥ [ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪑᪓᪑ (ᩅᩮᩣᨠᩢ ᨸᩥᩈᨴᩥᩈᩴ)]᪨

ᨴᩩᩈ-ᨸᨭᩥᨥᩣᨲᩮ, ᨴᩩᩔᨲᩥ᪨ ᨴᩮᩣᩈᨶᩮᨿ᩠ᨿᩮᩈᩩ ᨴᩩᩔᨲᩥ᪨ ᨸᨴᩩᩔᨲᩥ, ᨴᩩᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᨸᨴᩩᩔᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᩣᩁᩥᨲ ᨴᩪᩈᩮᨲᩥ, ᨴᩪᩈᨿᨲᩥ᪨

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᨴᩪᩈᩦᨿᨲᩥ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᩈᩥᩈ-ᩋᩈᨻ᩠ᨻᨿᩮᩣᨣᩮ, ᩈᩥᩔᨲᩥ, ᩋᩅᩈᩥᩔᨲᩥ᪨ ᩈᩁᩦᩁᩣᨶᩥ ᩋᩅᩈᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᩣᩁᩥᨲ-ᩈᩮᩈᩮᨲᩥ, ᩈᩮᩈᨿᨲᩥ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᩈᩩᩈ-ᩈᩩᩔᨶᩮ, ᩈᩩᩔᨲᩥ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮᩥ ᨧ ᨶ᩠ᩉᩣᩁᩩ ᨧ ᨧᨾ᩠ᨾᨬ᩠ᨧ ᩋᩅᩈᩥᩔᨲᩩ, ᩏᨸᩈᩩᩔᨲᩩ ᨾᩮ ᩈᩁᩦᩁᩮ ᨾᩴᩈᩃᩮᩣᩉᩥᨲᩴ [ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪑ᨸᩢ᪓ (ᩅᩮᩣᨠᩢ ᨸᩥᩈᨴᩥᩈᩴ)] ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᨯᩉ-ᨯᩣᩉᩮ, ᩉ, ᨿᩣᨶᩴ ᩅᩥᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᩣ, ᨯᨿ᩠ᩉᨲᩥ, ᨯᨿ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩥ, ᩐᨠᨴᩥᨲᨠᨿᩥᨾ᩠ᩉ ᨯᨿ᩠ᩉᩁᩮ᪨

ᨠᩣᩁᩥᨲ-ᨯᩣᩉᩮᨲᩥ, ᨯᩣᩉᨿᨲᩥ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᨶᩉ-ᨻᨶ᩠ᨵᨶᩮ, ᩈᨶ᩠ᨶᨿ᩠ᩉᨲᩥ, ᩈᨶ᩠ᨶᨿ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᨾᩩᩉ-ᨾᩩᨿ᩠ᩉᨶᩮ, ᨾᩩᨿ᩠ᩉᨲᩥ, ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨿ᩠ᩉᨲᩥ, ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨿ᩠ᩉᩣᨾᩥ, ᨸᨾᩩᨿ᩠ᩉᩣᨾᩥ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩣ ᨾᩩᨿ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩮ ᨴᩥᩈᩣ [ᨩᩣ᪨ ᪑᪨᪑᪑᪨᪑᪐ᨸᩢ᪓]᪨

ᨠᩣᩁᩥᨲ-ᨾᩮᩣᩉᩮᨲᩥ, ᨾᩮᩣᩉᨿᨲᩥ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ទិវាទិគណោ និដ្ឋិតោ។

ចុរាទិគណ

អថ ចុរាទិគណោ វុច្ចតេ។

គិ, ទិ, យិ, ចុ, សុ, ហិ, អាប, សក។

‘កា’តិ វត្តតេ។

៩៩៣។ ចុរាទិតោ ណ្ណោ[ក។ ៣៣៥; រូ។ ៣៦៧; នី។ ៨៧៨; ចំ។ ១។១។៨៣; បា។ ៧។១។២៣; ‘ចុរាទីហិ...’ (ពហូសុ)]។

ចុរាទីហិ ក្រិយត្ថេហិ បរំ ការុពន្ធា ណា, ណោ ឥតិ ទ្វេ បច្ចយា ហោន្តិ។

៩៩៤។ ត តេ ការុពន្ធតាគមេសុ។

វុត្តប្បការស្ស ជ តេ ១, ២, អា ត ហោន្តិ ការុពន្ធតាគមេសុ បរេសុតិ ចុទ្ទិបដិសេធោ។

សុណាតិ, សុណោតិ។

គិ-សទ្ទេ, គិណាតិ, គិណោតិ, អនុគិណាតិ, បដិគិណាតិ។

បុព្ពស្សរលោបេ, អនុគិណន្តិ, បដិគិណន្តិ។

ទិ-ចយេ, យថាវុត្តិកា ណស្ស តត្ថ, ចង្គឹ បរិការំ ទិនាតិ, ទិនោតិ, អាទិនាតិ, អាទិនោតិ, អបទិនាតិ, អបទិនោតិ, ទិន្ទិសេតីតិ អនេត្ថា។

បុព្ពស្សរលោបេ, ទិនន្តិ, អាទិនន្តិ, អបទិនន្តិ។

កមុ-ទីយតិ, អាទីយតិ, អបទីយតិ, ទិនីយតិ, អាទិនីយតិ, អបទិនីយតិ។

ការិតេ-ជយាបេតិ, ជយាបយតិ, ជិនាបេតិ, ជិនាបយតិ ឥច្ចាទិ។

មិ-បក្ខេបេ, មិណាតិ, មិណោតិ, មិនាតិ, មិនោតិ វា។

វុ-សំវរណេ, សំវុណាតិ, សំវុណោតិ, អាវុណាតិ, អាវុណោតិ។

សុ-សវនេ, សុណាតិ, សុណោតិ, សុណន្តិ, សុណាសិ, សុណោសិ។

រស្សត្ត-សុណសិ ភាគ [មហាវ ១៦៩]។ សុណាថ, សុណោថ, សុណាមិ, សុណោមិ, សុណាម, សុណោម។

កម្មេ 'ទីឃោ សរស្សា'តិ ក្យម្ហិទីឃោ, សូយតិ, សុយ្យតិ, សូយន្តិ, សុយ្យន្តិ, សុណីយតិ, សុណីយន្តិ។

ការិតេ-សាវេតិ, អនុសាវេតិ, សាវយតិ, អនុសាវយតិ, សុណាបេតិ, សុណាបយតិ។

កម្មេ-សាវីយតិ, អនុសាវីយតិ។

សុណាតុ, សុណន្តុ, សុយ្យតុ, សុយ្យន្តុ, សាវេតុ, សាវេន្តុ, សុណេ, សុណេយ្យ, សុណេយ្យុំ, សូយេយ្យ, សុយ្យេយ្យ, សូយេយ្យុំ, សុយ្យេយុំ, សាវេយ្យ, សាវេយ្យុំ។

ឦអាទិម្ហិ អសុណិ, សុណិ។

៩៩៤។ តេសុ សុតោ ក្ណោក្ណាណំ រោដ[ក ៥១៤; រូ ៥៨៨; នី ១១០៥]។

តេសុ ឦអាទីសុ ស្សការវន្តេសុ ច វចនេសុ សុធាតុតោ បរេសំ ក្ណោ, ក្ណាណំ រោដ ហោតិ, ធាត្វន្តោ សព្ពាទេសបដិបន្នត្តា។ 'ធាត្វន្តស្សទាទិស្សា'តិ សុត្តេន អាទិសរស្ស លោបេ, ក្ខិត្ត។

អស្សោសិ, អស្សោសុំ, អស្សោសិ, អស្សោសិត្ថ, អស្សោសិំ, អស្សោសិម្ហា, អស្សោសុម្ហា, អស្សោសិត្ថ ឥច្ចាទិ។

ᩔᨲ᩠ᨿᩣᨴᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᩈᩩᩉᩥᩔᨲᩥ, ᩈᩮᩣᩔᨲᩥ, ᩈᩩᩉᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩮᩣᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩩᩉᩥᩔᩈᩥ, ᩈᩮᩣᩔᩈᩥ, ᩈᩩᩉᩥᩔᨳ, ᩈᩮᩣᩔᨳ, ᩈᩩᩉᩥᩔᩣᨾᩥ, ᩈᩮᩣᩔᩣᨾᩥ, ᩈᩩᩉᩥᩔᩣᨾ, ᩈᩮᩣᩔᩣᨾ᪨ ᩍᨲᩥ ᨸᩁᩃᩮᨠ᩠ᨠ᪨

ᩔᩣᨴᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᩋᩈᩩᩉᩥᩔᩣ, ᩋᩈᩮᩣᩔᩣ, ᩋᩈᩩᩉᩥᩔᩴᩈᩩ, ᩈᩮᩣᩔᩴᩈᩩ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᨸᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩉᩥ-ᨸᩮᩈᨶᩮ, ᨸᩉᩥᨱᩣᨲᩥ, ᨸᩉᩥᨱᩮᩣᨲᩥ, ᨸᩉᩥᨱᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩎᩋᩣᨴᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᨴᩪᨲᩴ ᨸᩉᩥᨱᩥ, ᨸᩉᩥᨱᩥᩴᩈᩩ, ‘ᨠ᩠ᨠᨧᩥ ᨧᩥᨠᩁᨱᩣᨿ’ᨲ᩠ᨲᩥ ᨧᩥᨠᩁᨱᩮᩃᩮᨸᩥ, ᨾᩉᩣᨧᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨸᩔ ᨴᩦᨥᩣ, ᨴᩪᨲᩴ ᨸᩤᩉᩮᩈᩥ [ᨸᩤᩁᩣ᪨ ᪗᪕᪑; ᨾᩉᩣᩅ᪨ ᪑᪕᪓], ᨸᩤᩉᩮᩈᩩᩴ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᩋᩣᨷ-ᨸᩤᨸᩩᨱᨶᩮ ᨸᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᩣ –

᪙᪙ᨷ᩼᪨ ᨾᨠᩣᨸᩥᨲᩴ ᨣᩕ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮ[ᨠ᪨ ᪓᪕; ᨶ᪨ ᪓᪕᪕; ᨴᩦ᪨ ᪑᪑᪐; “…ᨣᩩᨠᨣᩕ ᨠᩮᩣ” (ᨷᩉᩩᩈᩩ)]᪨

ᨾᨠ, ᩋᩣᨷᩈᩣᨲᩩᨲᩴ ᨠᩣᨲᩩᨻᨶ᩠ᨵᩣ ᨣᩩᨠᩣᩁ, ᨴᨠᩣᩁᩣ ᨠᩮᨿᨲ ᩋᩣᨠᨿᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᨠ᩠ᩃᨿᩥ᩠ᨸ ᨾᨧ᩠ᨧᩮᨿ᪨

ᨸᩤᨸᩩᨱᩮᩣᨲᩥ, ᨸᩤᨸᩩᨱᨶ᩠ᨲᩥ, ᨾᨷ᩠ᨿᩣᨸᩩᨱᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨸᩁᩥᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨸᩁᩥᨿᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ, ᨸᩁᩥᨿᩣᨸᩩᨱᩣᨲᩥ, ᨸᩁᩥᨿᩣᨸᩩᨱᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩈᩴᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᩣ-ᨾᨿᩣᨸᩩᨱᩣᨲᩥ, ᨸᩁᩥᨾᨿᩣᨸᩩᨱᩣᨲᩥ, ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ ᨠᨱ᩠ᨮᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᨠ᩠ᩃᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᨸᨷ᩠ᨿᩣᨲᩥ᪨

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᨸᩤᨸᩦᨿᨲᩥ, ᨸᩤᨸᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ-ᨸᩤᨸᩮᨲᩥ, ᨸᩤᨸᨿᨲᩥ, ᨸᩤᨸᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨸᩤᨸᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᨸᩤᨸᩦᨿᨲᩥ, ᨸᩤᨸᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ឥច្ចាទីនិបិ បាបុណិ, បាបុណិំសុ ទដ្ឋានិ។

សក-សត្តិយំ, សក្កុណោតិ, សក្កុណាតិ។

ណ្ណេតិ កិំ? សណ្ណេតិ, សក្កុណត្តិ។

ឥច្ចាទីនិបិ អសក្កុណិ, សក្កុណិ, អសក្កុណិំសុ, សក្កុណិំសុ។

៩៩៥. សកា ណ្ណាស្ស ណោ ឥច្ចាតោ[‘...ណាស្ស ច...” (ពាហុសុ)]។

សកយោគបទស្ស ណ្ណាស្ស ណោ ហោតិ ឥច្ចាទិយា

អសក្ខិ, សក្ខិ, អសក្ខិំសុ, សក្ខិំសុ ទដ្ឋានិ។

៩៧០. ស្ស ចា[ក. ៨លិ; ៥. ៨បប; ត. ១១០៨]។

សកយោគបទស្ស ក្ខស្ស ណោ ហោតិ ចា ស្ស បទេ។

សក្ខិស្សតិ, សក្កុណិស្សតិ, សក្ខិស្សន្តិ, សក្កុណិស្សន្តិ, សក្ខិស្សសិ, សក្ខិស្សថ, សក្ខិស្សាមិ, សក្ខិស្សាម, សក្កុណិស្សាម។

‘ខក្ខ សក្ខ ហេតិ ហោតីតិ លោបេហិ’តិ ស្សស្ស ចិកយោគ លោបេហិ, សក្ខិតិ, សក្ខិស្សតិ, សក្ខិន្តិ, សក្ខិស្សន្តិ។

ស្សាទីនិបិ អសក្ខិស្សា, សក្ខិស្សា, អសក្កុណិស្សា, សក្កុណិស្សា ទដ្ឋានិ។

ស្វាទិគណោ និដ្ឋិតោ។

ក្យាទិគណ

ᩋᨳ ᨠ᩠ᨿᩣᨴᩥᨣᨱᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨

ᨠᩦ, ᨩᩥ, ᨬᩣ, ᨵᩪ, ᨸᩪ, ᨽᩪ, ᨾᩣ, ᨾᩪ, ᩃᩪ᪨

᪄᪆᪁᪨ ᨠ᩠ᨿᩣᨴᩦᩉᩥ ᨠ᩠ᨱᩣ[ᨠ᪨ ᪃᪃᪉; ᩁᩪ᪨ ᪇᪁᪅; ᨶᩦ᪨ ᪉᪅᪀; ᨧᩴ᪨ ᪁᪨᪁᪨᪁᪀᪁ ...ᨸᩮ... ᪅᪨᪁᪨᪈᪁]᪨

ᨠᩦᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᩉᩥ ᨠ᩠ᩁᩥᨿᨲ᩠ᨳᩮᩉᩥ ᨸᩁᩴ ᨠᨲ᩠ᨲᩁᩥ ᨠᩣᨲᩩᨷᩮᨲ᩠ᨳᩣ ᨱᩣᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

᪄᪆᪅᪨ ᨠ᩠ᨱᩣᨠ᩠ᨶᩣᩈᩩ ᩁᩔᩮᩣ[ᨠ᪨ ᪇᪁᪆; ᩁᩪ᪨ ᪃᪈᪈; ᨶᩦ᪨ ᪁᪁᪀᪇; ᨧᩴ᪨ ᪄᪨᪁᪨᪁᪀᪈; ᨸᩣ᪨ ᪆᪨᪅᪨᪈᪀]᪨

ᩑᨲᩮᩈᩩ ᨠᩦᩋᩣᨴᩦᨶᩴ ᩁᩔᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨠᩦ-ᨴᨻ᩠ᨻᩅᩥᨶᩥᨾᨿᩮ, ᨠᩥᨱᩣᨲᩥ, ᨠᩥᨱᨶ᩠ᨲᩥ, ᩅᩥᨠ᩠ᨠᩥᨱᩣᨲᩥ, ᩅᩥᨠ᩠ᨠᩥᨱᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᨠᩦᨿᨲᩥ, ᨠᩥᨿ᩠ᨿᨲᩥ, ᩅᩥᨠ᩠ᨠᩦᨿᨲᩥ, ᩅᩥᨠ᩠ᨠᩥᨿ᩠ᨿᨲᩥ, ᩅᩥᨠ᩠ᨠᩥᨿ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ-ᩅᩥᨠ᩠ᨠᩣᨿᩮᨲᩥ, ᩅᩥᨠ᩠ᨠᩣᨿᨿᨲᩥ, ᨠᩥᨱᩣᨸᩮᨲᩥ, ᨠᩥᨱᩣᨸᨿᨲᩥ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

᪄᪆᪅᪨ ᨩ᩠ᨿᩣᨴᩦᩉᩥ ᨠ᩠ᨶᩣ[ᨠ᪨ ᪃᪃᪉; ᩁᩪ᪨ ᪇᪁᪅; ᨶᩦ᪨ ᪉᪅᪀]᪨

ᨩᩥᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᩉᩥ ᨠᨲ᩠ᨲᩁᩥ ᨠᩣᨲᩩᨷᩮᨲ᩠ᨳᩣ ᨶᩣᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨩᩥᨶᩣᨲᩥ, ᨩᩥᨶᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᨩᩦᨿᨲᩥ, ᨩᩥᨿ᩠ᨿᨲᩥ, ᩅᩥᨩᩦᨿᨲᩥ, ᩅᩥᨩᩥᨿ᩠ᨿᨲᩥ᪨

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ-ᨩᨿᩣᨸᩮᨲᩥ, ᨩᨿᩣᨸᨿᨲᩥ, ᨸᩁᩣᨩᩮᨲᩥ, ᨸᩁᩣᨩᨿᨲᩥ, ᨸᩁᩣᨩᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨸᩁᩣᨩᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᨩᩥᨶᩣᨸᩮᨲᩥ, ᨩᩥᨶᩣᨸᨿᨲᩥ, ᩋᨩᩥᨶᩥ, ᨩᩥᨶᩥ, ᩋᨩᩥᨶᩥᩴᩈᩩ, ᨩᩥᨶᩥᩴᩈᩩ, ᨩᩥᨶᩥᩔᨲᩥ, ᨩᩥᨶᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

𑄐𑅅-𑄃𑄤𑄝𑄮𑄙𑄚𑄬𑅁

[illegible] 𑄐𑅅𑄥𑄳𑄥 𑄚𑄬 𑄎𑅅[𑄇 [illegible]; 𑄢𑄫 [illegible]; 𑄚𑄩 [illegible]; 𑄌 [illegible]; 𑄛𑅅 [illegible]]𑅁

𑄚𑅅𑄛𑄌𑄳𑄌𑄠𑄬 𑄛𑄢𑄬 𑄐𑅅𑄥𑄳𑄥 𑄎𑅅 𑄦𑄮𑄖𑄨𑅁

𑄎𑅅𑄚𑅅𑄖𑄨, 𑄛𑄎𑅅𑄚𑅅𑄖𑄨, 𑄃𑅅𑄎𑅅𑄚𑅅𑄖𑄨, 𑄥𑄐𑄳𑄎𑅅𑄚𑅅𑄖𑄨, 𑄤𑄨𑄎𑅅𑄚𑅅𑄖𑄨, 𑄃𑄞𑄨𑄎𑅅𑄚𑅅𑄖𑄨, 𑄛𑄢𑄨𑄎𑅅𑄚𑅅𑄖𑄨, 𑄛𑄑𑄨𑄎𑅅𑄚𑅅𑄖𑄨, 𑄎𑅅𑄚𑄚𑄳𑄖𑄨𑅁

𑄇𑄟𑄳𑄟𑄬-𑄐𑅅𑄠𑄖𑄨, 𑄛𑄐𑄳𑄐𑅅𑄠𑄖𑄨, 𑄃𑄐𑄳𑄐𑅅𑄠𑄖𑄨, 𑄥𑄐𑄳𑄐𑅅𑄠𑄖𑄨, 𑄤𑄨𑄐𑄳𑄐𑅅𑄠𑄖𑄨, 𑄃𑄞𑄨𑄐𑄳𑄐𑅅𑄠𑄖𑄨, 𑄛𑄢𑄨𑄐𑄳𑄐𑅅𑄠𑄖𑄨, 𑄛𑄑𑄨𑄐𑄳𑄐𑅅𑄠𑄖𑄨, 𑄐𑅅𑄠𑄚𑄳𑄖𑄨𑅁

𑄇𑅅𑄢𑄨𑄖𑄬-𑄐𑅅𑄛𑄬𑄖𑄨 , 𑄐𑅅𑄛𑄠𑄖𑄨, 𑄐𑅅𑄛𑄬𑄚𑄳𑄖𑄨, 𑄐𑅅𑄛𑄠𑄚𑄳𑄖𑄨, 𑄎𑅅𑄚𑅅𑄛𑄬𑄖𑄨, 𑄎𑅅𑄚𑅅𑄛𑄠𑄖𑄨, 𑄎𑅅𑄚𑅅𑄛𑄬𑄚𑄳𑄖𑄨, 𑄎𑅅𑄚𑅅𑄛𑄠𑄚𑄳𑄖𑄨𑅁

𑄇𑄟𑄳𑄟𑄬-𑄐𑅅𑄛𑄩𑄠𑄖𑄨, 𑄥𑄐𑄳𑄐𑅅𑄛𑄩𑄠𑄖𑄨, 𑄎𑅅𑄚𑅅𑄛𑄩𑄠𑄖𑄨𑅁

[illegible] 𑄐𑅅𑄥𑄳𑄥 𑄥𑄚𑅅𑄥𑄳𑄥 𑄚𑅅𑄠𑄮 𑄖𑄨𑄤𑅅𑄘𑄩𑄥𑄪[𑄢𑄫 [illegible]; 𑄚𑄩 [illegible]]𑅁

𑄥𑄚𑅅𑄥𑄳𑄥 𑄐𑅅𑄥𑄳𑄥 𑄚𑅅𑄠𑄮 𑄦𑄮𑄖𑄨 𑄖𑄨𑄤𑅅𑄘𑄩𑄥𑄪𑄤𑄨𑄞𑄖𑄳𑄖𑄩𑄥𑄪 𑄤𑅅 𑄃𑄖𑄳𑄗𑄨, 𑄃𑄐𑄳𑄐𑄖𑄳𑄗 𑄚𑅅𑅁

𑄚𑅅𑄠𑄖𑄨𑅁 𑄤𑄨𑄎𑅅𑄚𑄬𑄠𑄳𑄠 𑄤𑄨𑄎𑅅𑄚𑄬𑄠𑄳𑄠 𑄃𑄚𑄳𑄤𑄠 𑄛𑄚𑅅𑄠𑄖𑄩𑄖𑄨 𑄆𑄤𑄁 𑄇𑄌𑄳𑄌 𑄤𑄨𑄛𑄥𑄳𑄥𑄩𑄖𑄨 𑄘𑄩𑄛𑄬𑄖𑄨 [illegible]𑅁 𑄚𑅅𑄠𑄚𑄳𑄖𑄨𑅁 "𑄃𑄖𑄩𑄖𑅅 𑄌 𑄚𑅅𑄠𑄢𑄬"𑄖𑄨 [illegible] 𑄛𑅅𑅄𑄨𑄠𑄁𑅁

𑄆𑄠𑄳𑄠𑅅𑄘𑄩𑄥𑄪-𑄎𑅅𑄚𑄬𑄠𑄳𑄠, 𑄎𑅅𑄚𑄬𑄠𑄳𑄠𑄪𑄁, 𑄎𑅅𑄚𑄬𑄠𑄳𑄠𑅅𑄥𑄨, 𑄎𑅅𑄚𑄬𑄠𑄳𑄠𑅅𑄗, 𑄎𑅅𑄚𑄬𑄠𑄳𑄠𑅅𑄟𑄨, 𑄎𑅅𑄚𑄬𑄠𑄳𑄠𑅅𑄟𑅁

𑄤𑅅𑄥𑄪-𑄎𑅅𑄚𑄬𑄠𑄳𑄠𑅅𑄟𑄪𑅁

𑄆𑄠𑄳𑄠𑅅𑄟𑄥𑄳𑄥 𑄆𑄟𑄪𑄌 "𑄇𑄖𑄁 𑄎𑅅𑄚𑄬𑄟𑄪 𑄖𑄁"𑄖𑄨 [illegible] 𑄛𑅅𑅄𑄨𑄠𑄁𑅁

[illegible] 𑄆𑄠𑄳𑄠𑄥𑄳𑄥𑄨 𑄠𑅅𑄥 𑄎𑅅[𑄢𑄫 [illegible]; 𑄚𑄩 [illegible]]𑅁

ᨬᩣᨲᩮᩣ ᨾᨿ᩠ᨿᩔ ᨸᨿᩣ, ᨬᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨧᩤᩈᩮᨲ᩠ᨲ ᨾᨿ᩠ᨿᩣᨠᩦᨲᨿᩥ ᨬᩣ, ᨬᩣᩈᩥ, ᨬᩣᩈᩮ, ᨬᩣᨿᩥ, ᨬᩣᨿᩣᨾᩮᩈᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨾᨿ᩠ᨿᩥᨶ᩠ᨿᩔ ᨬᩣᨱ᩠ᨯ᪨

ᨩᩣᨲᩥᨿᩣ᪨

᪙᪕᪕· ᨬᩣᨿᩥ ᨸ᩠ᨷᩮ [ᨵᩣ· ᪓᪕᪐; ᨾ· ᪘᪑᪓; ᨶᩦ· ᪗᪘᪐]᪨

ᨬᩣᨾᩮᩈ ᨸᩮᩁ ᨿᨲᩣᩔ ᨬᩣᩔ ᨩᩮ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨬ᩠ᨬᩣ, ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣ᪨

ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᩮ ᨲᩣᨿᩋᩣᨣᨲᨸᩥ ᨩᩮ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ “ᨸᩣᨸᩴ ᨣᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩣ ᨿᩴ ᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ ᨸᨭ᩠ᨮᨲᩥ [ᩈᩩ· ᨶᩥ· ᪑᪗᪕; ᩅᩥᨠ· ᪖᪗᪓ ‘ᨬ᩠ᨬᩣ’ᨲᩥ], ᩅᩥᨾᩮᨧᨣᨶ᩠ᨲᩮ ᩋᩉᩴ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣ [ᨣᩮᨧᩈᩥᨲᨭ᩠ᨮᩣ], ᨬ᩠ᨬᩣᨿᩩ ᨾᩮ ᩈᩦᩃᨧᨲ᩠ᨲ ᨧᨬ᩠ᨬᩩ”ᨲ᩠ᨲᩥ [ᨩᩣ· ᪑·᪑᪑·᪑᪓᪐᪑] ᨸᩣᩊᩥᨿᩴ ‘ᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥ, ᨬ᩠ᨬᩣᩈ, ᨬ᩠ᨬᩣᨿᩥ, ᨬ᩠ᨬᩣᨿᩣ’ᨲᩥᨸᩥ ᨴᩥᩔᨲᩥ᪨

᪙᪕᪖· ᨬᩣᩔ ᨲ᩠ᨿᩣᨠᩦᩈᩩ ᨠ᩠ᨣᩣᩃᩮᩥᨷᩮᩥ [ᨵᩣ· ᪘᪑᪕; ᨾ· ᪓᪖᪖; ᨶᩦ· ᪑᪑᪐᪘]᪨

ᨠ᩠ᨣᩣᩔ ᩃᩮᩥᨷᩮᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨧᩤ ᨬᩣᩋᩣᨠᩦᨿᩥᨸ᩠ᨿᩔ ᨲ᩠ᨿᩣᨠᩦᨿᩥᨸ᩠ᨿ᪨

ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥ, ᩋᨻ᩠ᨽᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥ, ᩋᨩᩣᨶᩥ, ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩈᩩᩴ, ᩋᨬ᩠ᨬᩴᩈᩩ, ᩋᨻ᩠ᨽᨬ᩠ᨬᩴᩈᩩ, ᨩᩣᨶᩥᩴᩈᩩ, ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥ, ᩋᨻ᩠ᨽᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥ, ᩋᨩᩣᨶᩥ, ᩋᨬ᩠ᨬᩥᨲ᩠ᨳ, ᨩᩣᨶᩥᨲ᩠ᨳ, ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥᩴ, ᩋᨻ᩠ᨽᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥᩴ, ᩋᨩᩣᨶᩥᩴ, ᨩᩣᨶᩥᩴ, ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥᨾ᩠ᩉᩣ, ᩋᨩᩣᨶᩥᨾ᩠ᩉᩣ, ᨩᩣᨶᩥᨾ᩠ᩉᩣ, ᨬᩣᩔᨲᩥ, ᨩᩣᨶᩥᩔᨲᩥ, ᨬᩣᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᨩᩣᨶᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨣᩮᨿ᩠ᨿ-ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿᩥᩔᨲᩥ, ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ᪨

᪙᪕᪗· ᨿᩩᨿ᩠ᨿ ᩉᩥ ᨣᩮᨿ᩠ᨿ [ᨵᩣ· ᪘᪑᪕; ᨾ· ᪓᪖᪖; ᨶᩦ· ᪑᪑᪐᪘]᪨

ᨬᩣᨲᩮᩣ ᨿᩩᨿ᩠ᨿ ᩉᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨧᩤ ᨣᩮᨿ᩠ᨿ᪨

ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᩥᩉᩥ᪨ “ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᩥᩉᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩣ, ᨴᩉᩁᩣ”ᨲᩥ [ᨩᩣ· ᪑·᪑᪕·᪑᪗᪕] ᨸᩣᩊᩥᨿᩴ᪨ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᩥᩔᨲᩥ, ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᨬᩣ-ᩅᩥᨬᩣᨸᩮᨲᩥ, ᨠ᩠ᨣᩣᨿᩥᨸ᩠ᨷᩮᨿ᩠ᨿᩣ, ᨬᩣᨸᩮᨲᩥ, ᨬᩣᨸᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ກມ຺ເມ-ຘຸນີຍຕິ, ຘຸນີຍນ຺ຕິຯ

ກາຣິເຕ-ຘຸນາເປຕິ, ຘຸນາປຍຕິຯ

ປຸ-ເສາຘເນ, ປຸນາຕິ, ປຸນນ຺ຕິຯ

ຠູ-ປຕ຺ຕິຍໍ, ຣສ຺ເສາ, ອຠິສມ຺ຠຸນາຕິ, ອຠິສມ຺ຠຸນນ຺ຕິຯ ນາສ຺ສ ຓຕ຺ເຕ-ອຠິສມ຺ຠຸຓາຕິ, ອຠິສມ຺ຠຸຓນ຺ຕິຯ

ມາ-ປຣິມາເຓ , ມຫາວຸຕ຺ຕິນາ ຘາຕ຺ວນ຺ຕສ຺ສ ອິຕ຺ຕໍ, ມິນາຕິ, ນິມ຺ມິນາຕິຯ

ກມ຺ເມ-ອຸປມີຍຕິ, ອຸປມີຍນ຺ຕິ, ນິມ຺ມີຍຕິ, ນິມ຺ມີຍນ຺ຕິຯ

ກາຣິເຕ-ນກາຣໍ ມາເປຕິ, ມາປຍຕິ, ມາປີຍຕິ, ມາປີຍນ຺ຕິ, ນິມ຺ມິນິ, ນິມ຺ມິນິໍສຸ, ມາເປສິ, ມາປຍິ, ມາເປສຸໍ, ມາປຍຸໍ, ນິມ຺ມິນິສ຺ສຕິ, ນິມ຺ມິນິສ຺ສນ຺ຕິ, ມາເປສ຺ສຕິ, ມາເປສ຺ສນ຺ຕິ ອິຈ຺ຈາທິຯ

ມຸ-ບນ຺ຘເນ, ມຸນາຕິຯ

ລູ-ເຉທເນ, ຣສ຺ສຕ຺ຕໍ, ລຸນາຕິ, ລຸນນ຺ຕິຯ

ກມ຺ເມ-ລູຍຕິ, ລູຍນ຺ຕິຯ

ກາຣິເຕ-ລາວຍຕິ, ລາວຍນ຺ຕິຯ

ກມ຺ເມ-ລາວີຍຕິ ອິຈ຺ຈາທິຯ

ກ຺ຍາທິຄເຓາ ນິຏ຺ຐິເຕາຯ

ຕນາທິຄຓ

ອຖ ຕນາທິຄເຓາ ຈຕຸຕ຺ເຖາ.

ອາປ, ກຣ, ຕນ, ສກ.

໔໕໐. ຕນາທິເຕ຺ວາ[ກ. ໓໔໘; ຣູ. ໓໑໐; ນີ. ໖໑໑; ຈັ. ໑.໑.໖໒; ປາ. ໑.໑.໒໖].

ຕນາທີຫິ ປຣໍ ໂອປຈ຺ຈເຍາ ເຫາຕິ.

ຕເນາຕິ.

ອາປ-ປາປຸນເນ ປປຸເພ຺າ. ສາທິຕ຺ຕສ຺ສ ຊິຕ຺ຕ ຣເສ຺ສາ ຈ, ປເປ຺າຕິ, ປເປ຺ານ຺ຕິ.

ກເມ຺ມ-ປາປີຍຕິ, ປາປີຍນ຺ຕິ.

ການິເຕ-ປາເປຕິ, ປາປຍຕິ.

ກເມ຺ມ-ປາປີຍຕິ ປາປີຍນ຺ຕິ ອິຈ຺ຈາທິ.

ກຣ-ກຣເຓ, ກເຣາຕິ, ກເຣານ຺ຕິ.

ກເມ຺ມ-ກຣີຍຕິ, ກຣີຍນ຺ຕິ.

'ຕຈກ຺ກຈຣເຓາສ ເຍ ຈຈກ຺ກາຍເຕາ'ຕິ ຍນິ຺ກາຕ຺ຕສ຺ສ ຍຕ຺ຕ, ກຍ຺ຍຕິ, ກຍ຺ຍນ຺ຕິ, ກຍ຺ເຍຣ, ກຍ຺ເຍເຕ, ກຍ຺ເຍນ຺ເຕ.

ການິເຕ-ກາເຣຕິ, ກາຣຍຕິ, ກາເຣນ຺ຕິ, ກາຣຍນ຺ຕິ, ກາຣາເປຕິ, ກາຣາປຍຕິ, ກາຣາເປນ຺ຕິ, ກາຣາປຍນ຺ຕິ.

໔໕໑. ກຣສ຺ສ ເສາສ຺ສ ກຸ[ກ. ໓໑໑; ຣູ. ໓໑໑; ນີ. ໑໑໑໓].

ញ-ការសហិតស្ស ករស្ស កុ ហោតិ យិ, េយ្យ បរេយ្យ។

កុយិំ, កុយុំ, “កត្វា អបចិតិំ កុយិំ [ជា៑ ១.២.១២៩], ឆយុស្សាបចិតិំ កុយិំ”តិ [ជា៑ ២.២២.១៤៧២] បាឡិ។

៩ប៉១.ករោតិស្ស ហោ[ក៑ ៣៥៣; រូ៑ ៣៥២; នី៑ ១១៥៥]។

បាឡិតោ បរស្ស ករោតុស្ស ក្ខិ ហោ ហោតិ។

សន្ទេរាតិ, សន្ទេរាន្តិ, អភិសន្ទេរាតិ, អភិសន្ទេរាន្តិ។

កេយ្យ-សន្ទិរិយតិ, សន្ទិរិយន្តិ។

ការិតេ-សន្ទារេតិ, សន្ទារយតិ។

ហាបិយិស្ស ចុន្ទិ, សន្ទារាបេតិ, សន្ទារាបយតិ។

កេយ្យ-សន្ទារិយតិ, សន្ទារាបិយតិ។

៩ប៉២.ករស្ស សោស្ស កុព្ពកុរុកយិរា[ក៑ ៣១១-២; រូ៑ ៣២១-២; នី៑ ១០៤៤-ប៉-ង-១០; ចំ៑ ៥.២.១០២; បា៑ ៩.៣.១១០]។

ញ-ការសហិតស្ស ករស្ស កុព្ពា, កុរុ, កយិរា ហោន្តិ ចា ត្ត, យាត, ត្យាទិសុ, យថាក្កតិកា ចិកេបរត កុស្ស ក្រុត្តិ។

កុព្ពតិ កុព្ពន្តិ, ក្រុព្ពតិ, ក្រុព្ពន្តិ។

បរស្សេក្ក-កុព្ពេត, ក្រុព្ពេត, កុព្ពេន្ត, ក្រុព្ពេន្ត, កុរុេត, កយិរតិ, កយិរន្តិ, កយិរសិ, កយិរថ, កយិរាមិ, កយិរាម, កយិរេត, កយិរេន្ត។

កេរាត, សន្ទេរាត, កុព្ពាត, ក្រុព្ពាត, កុរុត, អញ្ញុកុរុត តោ កថំ [ឌី៑ ត៑ ២.២១ប៉], កយិរត។

កេរយ្យ, សន្ទេរយ្យ, កុព្ពេយ្យ, ក្រុព្ពេយ្យ, កយិរេយ្យ។

᪔᪉᪓᩺ ᨶᩦ[ᨠ᩺ ᪓᪖ᩃᩥ; ᨴᩢ᩺ ᪓᪐᪐; ᨭᩦ᩺ ᪑᪑᪐᪓]᩺

ᨠᨿᩥᩁᩣᩮᨿᩈᩮᨲᩣ ᨷᨴᩔ ᩏᨿ᩠ᨿᨧᩥᨠᨲ᩠ᨲᩥᩔ ᨶᩦᨠᩩᨧᩣᩮᨶ᩠ᨯᩣ ᩋᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ᩺

ᨿᨳᩣ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩣ ᨠᨿᩥᩁᩣ, ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩣ ᨩᩮ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨠᨿᩥᩁᩣ [ᨵ᩺ ᨷ᩺ ᪑᪑᪘], ᨠᨿᩥᩁᩣ ᨶᩴ ᨷᩩᨶᨷ᩠ᨷᩩᨶᩴ [ᨵ᩺ ᨷ᩺ ᪑᪑᪘]᩺

᪔᪉᪔᩺ ᨠᨿᩥᩁᩮᨿ᩠ᨿᩮᨿ᩠ᨿᩩᨿ᩠ᨿᩣᨴᩦᨶᩴ[ᨠ᩺ ᪓᪖ᩃᩥ; ᨴᩢ᩺ ᪓᪐᪐; ᨭᩦ᩺ ᪑᪐᪘᪆-᪓-᪔-᪕-ᩃᩥ]᩺

ᨠᨿᩥᩁᩣᩮᨿᩈᩮᨲᩣ ᨷᨴᩔ ᩏᨿ᩠ᨿᩩᩋᩣᨴᩦᨶᩴ ᩏᨿ᩠ᨿᩈᨻ᩠ᨻᩔ ᩃᩮᩣᨷᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᩺

ᨠᨿᩥᩁᩩ, ᨠᨿᩥᩁᩮᨿ᩠ᨿᩩ, ᨠᨿᩥᩁᩣᩈᩥ, ᨠᨿᩥᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣᩈᩥ, ᨠᨿᩥᩁᩣᨳ, ᨠᨿᩥᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣᨳ, ᨠᨿᩥᩁᩣᨾᩥ, ᨠᨿᩥᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣᨾᩥ, ᨠᨿᩥᩁᩣᨾ, ᨠᨿᩥᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣᨾ᩺

᪔᪉᪕᩺ ᩏᨳᩔᩣ[ᨠ᩺ ᪓᪖ᩃᩥ; ᨴᩢ᩺ ᪓᪐᪐; ᨭᩦ᩺ ᪑᪐᪘᪆]᩺

ᨠᨿᩥᩁᩣᩮᨿᩈᩮᨲᩣ ᨷᨴᩔ ᩏᨳᩔ ᩏ-ᨠᩣᩁᩔ ᩋᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ᩺

ᨿᨳᩣ ᨠᨿᩥᩁᩣᨳ, ᨵᩦᩁᩮᩣ ᨠᨿᩥᩁᩣᨳ ᨷᨱ᩠ᨯᩥᨲᩮᩣ [ᨵ᩺ ᨷ᩺ ᪆᪘], ᨠᨿᩥᩁᩣ ᨩᩮ ᨠᨿᩥᩁᩣᨳᩮᨶᩴ [ᨵ᩺ ᨷ᩺ ᪆᪑᪆; ᩈ᩺ ᨶᩥ᩺ ᪑᩺᪘᪕]᩺

ᩁᩪᨷᩣᨶᩥᨿᩥᨿᩴ᩺ ᩋᨠᩁᩥ, ᨠᩁᩥ, ᩈᨠ᩠ᨠᩁᩥ, ᩋᨽᩥᩈᨠ᩠ᨠᩁᩥ, ᩋᨠᩕᨲ᩠ᨳᩣ, ᨠᩕᨲ᩠ᨳᩣ, ᩋᨠᩕᨲ᩠ᨳᩣ, ᨠᩕᨲ᩠ᨳᩣ, ᩋᨠᨿᩥᩁᩥ, ᨠᨿᩥᩁᩥ, ᩋᨠᩁᩩ, ᨠᩁᩩ, ᩈᨠ᩠ᨠᩁᩩ, ᩋᨽᩥ, ᩈᨠ᩠ᨠᩁᩩ, ᩋᨠᩁᩥᩴᩈᩩ, ᨠᩁᩥᩴᩈᩩ, ᩈᨠ᩠ᨠᩁᩥᩴᩈᩩ, ᩋᨽᩥᩈᨠ᩠ᨠᩁᩥᩴᩈᩩ, ᩋᨠᩕᨲ᩠ᨳᩩᩴᩈᩩ, ᨠᩕᨲ᩠ᨳᩩᩴᩈᩩ, ᩋᨠᩕᨲ᩠ᨳᩩᩴᩈᩩ, ᨠᩕᨲ᩠ᨳᩩᩴᩈᩩ, ᩋᨠᨿᩥᩁᩥᩴᩈᩩ, ᨠᨿᩥᩁᩥᩴᩈᩩ, ᩋᨠᨿᩥᩁᩩ, ᨠᨿᩥᩁᩩ᩺

᪔᪉ᩃᩥ᩺ ᨠᩣ ᩁᩪᨷᩣᨴᩦᩈᩩ[ᨠ᩺ ᪓᪗᪑; ᨴᩢ᩺ ᪔᪆᪆; ᨭᩦ᩺ ᪗᪘᪆]᩺

ᩁᩪᨷᩣᨴᩦᩈᩩ ᨷᨧ᩠ᨧᨠᩣᩁᩔ ᨠᩁᩔ ᨠᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ᩺

᪔᪉᪘᩺ ᨴᩦᨥᩣ ᩁᩔᩣ[ᨠ᩺ ᪓ᩃᩥ; ᨴᩢ᩺ ᪓᪐᪐; ᨭᩦ᩺ ᪑᪑᪐᪓]᩺

ᩋᩣ, ᩏ, ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩦᩉᩥ ᨷᨴᩔ ᨻ᩠ᩁᩪᩉᨶᨲᩔ ᨶᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ᩺

ᩋᨭ᩠ᨮᩣᨶᩥ, ᩋᨯ᩠ᨰᩣᨶᩥ, ᨧᩮᨭᨶᩥ, ᨧᩮᨯ᩠ᨰᨶᩥ, ᨠᩣᩁᩮᨧᨶᩥ, ᨠᩣᩁᩮᩁᨶᩥᩋᨲ᩠ᨳᩩᩁᨠᩣᨶᩥ, ᩋᩉᩮᩣᨶᩥ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᩈᩮᩣ ᩋᨠᩣᩈᩥ, ᨲᩮ ᩋᨠᩴᩈᩩ, ᨠᩣᨳᩣᨿᩴ “ᩋᨠᩴᩈᩩ ᩈᨲ᩠ᨳᩩᩅᨧᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ [ᨴᩦ᪨ ᪒.᪑᪑.᪓᪕] ᨷᩣᩊᩥᨿᩴ᪨ ᩋᨠᩣᩈᩩᩴ, ᨲ᩠ᩅᩴ ᩋᨠᩣᩈᩥ᪨ ᨿᩣ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᩋᨠᩁᩥᨲ᩠ᨳ ᩋᨠᨲ᩠ᨳ [ᨠᩁᩮᨧᩥᨲ᩠ᨳᩣ], ᨿᩣᨠᨲ᩠ᨳ ᨷᩥᨷᨠᩴ ᨠᨿᩥᩴ, ᩋᩣᨧᩦ ᨧᩣ ᨿᩦ ᨧᩣ ᩁᩮᩉᩣ [ᨴ᩠ᨵᩣ᪨ ᪓᪓]᪨ ᩋᨠᩣᩈᩥᨲ᩠ᨳ, ᩋᩉᩴ ᩋᨠᩣᩈᩥᩴ, ᨿᨿᩴ ᩋᨠᩣᩈᩥᨾ᩠ᩉᩣ ᩋᨠᨾ᩠ᩉᩣ ᩈᨠᩣᩁᩮᨠᩈᩩ ᨧᩥᨯ᩠ᨰᨿᩣᨲᩮᩈᩩ, ᨴᩦᨷᩴ ᨲᩣᨠᨾ᩠ᩉᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ [ᨴᩦ᪨ ᪑.᪓.᪓᪑]᪨ ᩈᩮᩣ ᩋᨠᩣ᪨ “ᨲᩮᨲᩣ ᨴ᩠ᨿᨠᩈᨲᩴ ᩃᩮᩅ᩠ᨿ, ᩋᨲ᩠ᨳᨿᩮᨲ᩠ᨲ ᨠᨧᩥ ᩋᨠᩣ”ᨲᩥ [ᨴᩦ᪨ ᪒.᪒᪐.᪔᪓] ᨷᩣᩊᩥᨿᩴ᪨ ᩋᨠᩣᩈᩥᨲ᩠ᨳ ᨧᩣ, ᩋᩉᩴ ᩋᨠᩴ, ᩋᨠᩁᩴ ᨧᩣ᪨ “ᨲᩔᩣᩉᩴ ᨧᨧᨶᩴ ᨶᩣᨠᩴ, ᨷᩥᨲᩩ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩔ ᨠᩣᩈᩥᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ [ᨴᩦ᪨ ᪒.᪑ᩃᩥ.᪑᪒᪓] ᨷᩣᩊᩥᨿᩴ᪨

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ-ᩈᩮᩣ ᨠᩣᩁᩮᩈᩥ, ᨠᩣᩁᨿᩥ, ᨠᩣᩁᩣᨸᩮᩈᩥ, ᨠᩣᩁᩣᨸᨿᩥ, ᨲᩮ ᨠᩣᩁᩮᩈᩩᩴ, ᨠᩣᩁᨿᩩᩴ, ᨠᩣᩁᩣᨸᩮᩈᩩᩴ, ᨠᩣᩁᩣᨸᨿᩩᩴ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᨠᩁᩥᩔᨲᩥ ᩈᨠ᩠ᨠᩁᩥᩔᨲᩥ, ᨠᩩᨻ᩠ᨻᩥᩔᨲᩥ, ᨠ᩠ᩁᩩᨻ᩠ᨻᩥᩔᨲᩥ, ᨠᨿᩥᩁᩥᩔᨲᩥ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

“ᩉᩁᩔ ᨵᩣᩉᩴ ᩉᩮᩔ”ᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᩉ ᨠᩁᩔ ᩁᨠᩣᩁᩔ ᩋᩣᩉᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨠᩣᩉᨲᩥ, ᨠᩣᩉᨶ᩠ᨲᩥ, ᨠᩣᩉᩴ ᨠᩣᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩣᩁᨠᩣ [ᨴᩦ᪨ ᪒.᪑᪑.᪑᪕᪓᪔]᪨

ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨠᩮᨿ-ᨠᩣᩉᩥᨲᩥ, ᨠᩣᩉᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨ ᨠᩣᩉᩈᩥ, ᨠᩣᩉᨳ᪨ ᨠᩣᩉᩣᨾᩥ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨻᩉᩩᩴ [ᨴᩦ᪨ ᪑.᪓.᪓᪙], ᨠᩣᩉᩣᨾ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩈᨬ᩠ᨧᨿᩴ [ᩋᨷ᪨ ᨳᩮᩁ ᪑.᪑.᪓᪐᪑]᪨

‘ᩋᩣᨴ᩠ᨿᩣᩋᩣᨴᩦᩈ᩠ᩅ’ᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩅᩥᨠᩣᨧᩥᨠᩣᨠᩣᨲ ᩈ᩠ᨿᩣᨴᩦᩈᩩᨷᩥ ᨠᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶᩥᨿᩣᨾᩮ ᩁᩔᨲ᩠ᨲᩴ, ᨠᩔᨲᩥ, ᨠᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᨠᩔᩈᩥ, ᨠᩔᨳ, ᨠᩔᩣᨾᩥ, ᨠᩔᩣᨾ, ᨠᩔᩴ ᨷᩩᩁᩥᩈᨠᩣᩁᩥᨿᩴ [ᨴᩦ᪨ ᪒.᪑᪑.᪑᪒᪑]᪨

ᩈ᩠ᨿᩣᨴᩦᩈᩩ᩠ᨿᩋᨠᩣᩉᩣ, ᩋᨠᩁᩥᩔᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᨲᨶᩩ-ᨧᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮ, ᨲᨶᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨷᩁᩔᩁᩃᩮᩣᨷᩮ-ᨲᨶᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

᪙ᨷᩴᨯ᪨ ᩋᩫᨧᩥᨠᩁᩃᩔ ᨷᩁᩃᩮᩣᨷᩮ[ᨠ᪨ ᪔᪑᪑; ᩁᩪ᪨ ᪔᪒᪑; ᨶᩦ᪨ ᪑᪐᪒᪓]᪨

ᨷᩁᩃᩮᩣᨷᩮ ᨷᩁᩮ ᩋᩫᨧᩥᨠᩁᩃᩔ ᨠ᩠ᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨲᨽᩩᨲᩮ, ᨲᨽᩩᨶ᩠ᨲᩮ᪨

‘ᨿᨧᩣ ᩈᩮᨶ’ᨲᩥ ᨶᩥᨿ᩠ᨿ ᨧᩮᨲ᩠ᨲ-ᨲᨠ᩠ᨠᩮᨲ᩠ᨲ᪨

᪙᪕᪐᪨ ᨷᩩᨭ᩠ᨮᩃᩮᨠ᩠ᨠ ᨧᩣ ᨠᩩᨧᩥ[ᨠ᪨ ᪃᪑᪑; ᨶ᩠ᨲ᪨ ᪃᪗᪑; ᨲᩦ᪨ ᪑᪐᪗᪃]᪨

ᨷᩩᨭ᩠ᨮᩃᩮᨠ᩠ᨠ ᨩᨧᩥᨠᨶᩃᩣᨿ᩠ᨿ ᨠᩩᨧᩥ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨧᩣ᪨

ᨲᨽᩩᨲᩥ, ᨠᩩᨶᩩᨲᩩ᪨

ᨠᩩᨧᩦᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᨠᩮᨶᩣᨲᩥ᪨

ᨧᩣᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᨲᩮᨽᩣᨲᩥ᪨

ᨠᩮᨿᩪ-ᨲᨽᩦᨿᨲᩥ, ᨲᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ᪨

᪙᪕᪑᪨ ᨲᨽᨿ᩠ᨿᩣ ᨧᩣ[ᨠ᪨ ᪃᪑ᩃᩥ; ᨶ᩠ᨲ᪨ ᪃ᨷᩢᨷᩢ; ᨲᩦ᪨ ᪑᪑᪐᪃]᪨

ᨲᨽᨩᩣᨲᩩᨿ᩠ᨿ ᨽ-ᨠᩣᨶᨿ᩠ᨿ ᩋᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨧᩣ ᨠᩩᨿᩥᨿᩣ

ᨲᩣᨿᨲᩥ, ᨲᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᨷᨲᩣᨿᨲᩥ, ᨷᨲᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨ “ᨣᩮᩣᨲᩣ’ᨩᩣᨲᩥ ᨷᨲᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᨿ᩠ᨾᩪᨧᩥᨿᩮᩣ ᨴᩥᩃᩥᩈᩣᨲᩥ ᨧᩣ”ᨲᩥ [ᨴᩣ᪨ ᪑᪨᪙᪨ᨷᩢ᪃] ᨷᩥᨬ᩠ᨬᩣ᪨ ᨲᩣᨿᨲᩮ,

ᨲᩣᨿᨶ᩠ᨲᩮ᪨

ᩈᨠ-ᩈᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ, ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨲᩥ, ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᩥ, ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨳ, ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨾᩥ, ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨾ᪨

ᨲᨽᩣᨴᩥᨣᨱᩮᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ᪨

ᨽᩩᩅᩣᨴᩥᨣᨱ

ᩋᨳ ᨧᩩᩁᩣᨴᩥᨣᨱᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨

ᩋᩣᨸ, ᨠᨾᩩ, ᨣᨱ, ᨥᨭ, ᨧᩥᨶ᩠ᨲ, ᨧᩮᨲ, ᨧᩩᩁ, ᨵᩁ, ᨸᩦᩊ, ᨸᩪᨩ, ᨾᨶ᩠ᨲ, ᨾᩣᨶ, ᨧᩥᨶ᪨

᪗᪕᪒᪨ ᨧᩩᩁᩣᨴᩦᩉᩥ ᨱᩥ[ᨠ᪨ ᪓᪕᪒; ᩁᩪ᪨ ᪕᪒᪕; ᨶᩦ᪨ ᪘᪒᪒; ᨧᩴ᪨ ᪑᪨᪑᪨᪓᪕; ᨸᩣ᪨ ᪒᪨᪑᪨᪒᪕; ‘ᨧᩩᩁᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᨱᩥ’ (ᨠᩣᨲᨶ᩠ᨲ)]᪨

ᨧᩩᩁᩣᨴᩦᩉᩥ ᨵᩣᨲᩪᩉᩥ ᨸᩁᩴ ᩈᨠᨲ᩠ᨳᩮ ᨱᩥᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨧᩮᩣᩁᩮᨲᩥ, ᨧᩮᩣᩁᨿᨲᩥ᪨

ᨧᩥᨸᩩᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩋᩣᨸ-ᨻ᩠ᨿᩣᨸᨶᩮ, ᨻ᩠ᨿᩣᨸᩮᨲᩥ, ᨻ᩠ᨿᩣᨸᨿᨲᩥ᪨

ᨠᨾᩩ-ᩍᨧ᩠ᨨᩣᨿᩴ, ᨠᩣᨾᩮᨲᩥ, ᨠᩣᨾᨿᨲᩥ, ᨠᩣᨾᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨠᩣᨾᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶᩥᨠᩣᨾᩮᨲᩥ, ᨶᩥᨠᩣᨾᨿᨲᩥ, ᨶᩥᨠᩣᨾᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶᩥᨠᩣᨾᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᨠᩣᨾᩦᨿᨲᩥ, ᨠᩣᨾᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ ᨱᩣᨸᩥ ᨧ, ᨠᩣᨾᩣᨸᩮᨲᩥ, ᨠᩣᨾᩣᨸᨿᨲᩥ᪨

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᨠᩣᨾᩣᨸᩦᨿᨲᩥ , ᨠᩣᨾᩣᨸᨿᩦᨿᨲᩥ᪨

ᨣᨱ-ᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩣᨶᩮ, ᨣᨱ, ᨥᨭᩣᨴᩦᨶᩴ ᩅᩩᩁᩣᨴᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᨶ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥ, ᨣᨱᩮᨲᩥ, ᨣᨱᨿᨲᩥ᪨

ᨥᨭ-ᨧᩮᨲᩣᨿᩴ, ᨥᨭᩮᨲᩥ, ᨥᨭᨿᨲᩥ᪨

ᨧᩥᨶ᩠ᨲ-ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩣᨿᩴ, ᨣᩩᨸᨶ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨶ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥ, ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨲᩥ, ᨧᩥᨶ᩠ᨲᨿᨲᩥ᪨

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩦᨿᨲᩥ, ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ការិតេ-ចិន្តាបេតិ, ចិន្តាបយតិ។

កម្មេ-ចិន្តាបីយតិ, ចិន្តាបយីយតិ។

ព្រាអាទិយិ្យចិន្តេសិ, ចិន្តយិ, ចិន្តេសុំ, ចិន្តយុំ, ចិន្តេសិ, ចិន្តយិ, ចិន្តយិត្ថ, ចិន្តេសិំ, ចិន្តយិំ, ចិន្តេសិម្ហា ចិន្តយិម្ហា

ចេត-ចេតាយំ, ចេតេតិ, ចេតយតិ, ចេតេន្តិ, ចេតយន្តិ។

ចុរ-ថេយ្យេ, ចោរេតិ, ចោរយតិ, ចោរេន្តិ, ចោរយន្តិ។

ឆរ-ឆារណេ, ឆារេតិ, ឆារយតិ, ឆារេន្តិ, ឆារយន្តិ។

បិល-បិលនេ, បិលេតិ, បិលយតិ, បិលេន្តិ, បិលយន្តិ។

បូជ-បូជាយំ, គរុបត្តត្តា ន វុឌ្ឍិ, បូជេតិ, បូជយតិ, បូជេន្តិ, បូជយន្តិ។

យត្ត-ព្យត្តកាសនេ, យត្តេតិ, យត្តយតិ, យត្តេន្តិ, យត្តយន្តិ។

អាបុព្ពោ ពឆនេ អាយត្តនេ ច។ អាយត្តយាមិ ចោ កិច្ចេច [ជី។ តិ។ ១។១៨ប៉], កពចា កិច្ច អាយត្តេសិ [ជី។ តិ។ ១។១០ប៉]។

និបុព្ពោ-និយត្តនេ, និយត្តេតិ, និយត្តយតិ។

ព្រាអាទិយិ្យយត្តេសិ , យត្តយិ, អាយត្តេសិ, អាយត្តយិ, និយត្តេសិ, និយត្តយិ, យត្តេសុំ, យត្តយុំ, យត្តយិសុ ទេហាកតា [ជា។ ១។១១។១៥៨ប៉],
យត្តេស្សតិ, អាយត្តេស្សតិ, និយត្តេស្សតិ, យត្តយិស្សតិ, អាយត្តយិស្សតិ, និយត្តយិស្សតិ ឥច្ចាទិ។

យាត-បូជាយំ, យាតេតិ, យាតយតិ, យាតេន្តិ, យាតយន្តិ ឥច្ចាទិ។

ចិត-អត្រុកចនេ, ចេតេតិ, ចេតយតិ, បដិសំចេតេតិ, បដិសំចេតយតិ។

បដិ, និ, បបុព្វា អាចិក្ខតេ, បដិវេទេតិ, បដិវេទយតិ, និវេទេតិ, និវេទយតិ, បវេទេតិ, បវេទយតិ ឥច្ចាទិ។

ត្យាទិកណ្ឌោ និដ្ឋិតោ។

វិករណបច្ចយរាសិ និដ្ឋិតោ។

សាយញ្ញ ខ, ឆ, សរាសិ

អថ ធាតុបច្ចយា វុច្ចន្តេ។

ក្រិយាវាចកេហិ ធាតូហិបិ បច្ចយា ធាតុបច្ចយា, ក្រិយត្ថបច្ចយាតិ វុត្តំ ហោតិ, តស្មា តេហិបិ សន្តានំ ត្យាទិ, ត្យន្តាទិវិភត្តិ, បច្ចយានំ សម្ភវោ។

តិជ, មាន, កិត, គុប, ពាធ។

១៨៧. តិជមានេហិ ខសា ខមាវីមំសាសុ [ក. ៤៣៣; រូ. ៥៣៥; នី. ៩០៨-៩; ចំ. ១.១.១៨, ៣៥; បា. ៣.១.៥]។

ខមាយំ វីមំសាយញ្ច វត្តេហិ តិជ, មានធាតូហិ បរំ កមេន ខ, សបច្ចយា ហោន្តិ។

តិជ-ខមាយំ, ឥមិនា ខបច្ចយោ។

១៨៨. ខឆសានមេកស្សរំ ទ្វេ [ក. ៤៥៥; រូ. ៤៦១; នី. ៩៣៩; ចំ. ៥.១.១; បា. ៦.១.១, ៨; '...ឯកាចោ ទ្វេ...' (ពហុលំ)]។

ខ, ឆ, សបច្ចយន្តានំ ធាតុរូបានំ បឋមំ ឯកស្សរំ សទ្ទរូបំ ទ្វិក្ខត្តុំ ហោតីតិ 'តិជ, តិជ'ឥតិ ទ្វិរូបេ កតេ 'លោបោនាទិព្យញ្ជនស្ស'តិ អនាទិព្យញ្ជនភូតស្ស ជ-ការស្ស លោបេ, 'បុព្វស្សយការេ ព្យញ្ជនេ'តិ ធាតុត្តជការស្ស បុព្វបត្តិ 'ធាតុត្ថេតិ យេបុរំ តតិយបធយា'តិ វិយោគាទិស្ស ខស្ស គត្តំ, 'តិតិក្ខ'ឥតិ ធាតុបច្ចយន្តរូបំ, តតោ ត្យាទ្យុប្បត្តិ។

តិតិក្ខតិ, តិតិក្ខន្តិ។

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᨲᩥᨲᩥᨠ᩠ᨡᩦᨿᨲᩥ᪨

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ-ᨲᩥᨲᩥᨠ᩠ᨡᩮᨲᩥ, ᨲᩥᨲᩥᨠ᩠ᨡᨿᨲᩥ, ᨲᩥᨲᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᩮᨲᩥ, ᨲᩥᨲᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨿᨲᩥ᪨

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᨲᩥᨲᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᩦᨿᨲᩥ, ᨲᩥᨲᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨲᩥᨲᩥᨠ᩠ᨡᨲᩩ, ᨲᩥᨲᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩩ, ᨲᩥᨲᩥᨠ᩠ᨡᩮᨿ᩠ᨿ, ᨲᩥᨲᩥᨠ᩠ᨡᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᨡᨾᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᨲᩥᨩ-ᨶᩥᩈᩣᨶᩮ, ᨲᩮᨩᩮᨲᩥ, ᨲᩮᨩᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ-ᨲᩮᨩᩮᨲᩥ᪨ “ᩈᨾᩩᨲ᩠ᨲᩮᨩᩮᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨸᩉᩴᩈᩮᨲᩦ”ᨲᩥ [ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪑᪗᪔] ᨷᩣᩊᩥ᪨

ᨾᩣᨶ-ᩅᩦᨾᩴᩈᩣᨿᩴ, ᨲᨲᩮᩣ ᩈᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ᪨ ‘ᨡᨨᩈᩣᨶᨾᩮᨠᩔᩁᩮᩣ ᨴ᩠ᩅᩮ’ᨲᩥ ‘ᨾᩣᨶ, ᨾᩣᨶ’ᨶ᩠ᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᨠᨲᩮ –

᪔᪙᪕᪨ ᨾᩣᨶᩔ ᩅᩦ ᨷᩁᩔ ᨧ ᨾᩴ[ᨠ᪨ ᪓᪔᪑-᪗; ᩁᩪ᪨ ᪕᪑᪑-᪑; ᨶᩦ᪨ ᪙᪓᪓]᪨

ᩍᨲ᩠ᨲᩮ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩔ ᨾᩣᨶᩔ ᩅᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨷᩁᩔ ᨧ ᩈᨻ᩠ᨻᩔ ᨾᩣᨶᩔ ᨾᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩅᩦᨾᩴᩈᨲᩥ, ᩅᩦᨾᩴᩈᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᩅᩦᨾᩴᩈᩦᨿᨲᩥ , ᩅᩦᨾᩴᩈᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ-ᩅᩦᨾᩴᩈᩮᨲᩥ, ᩅᩦᨾᩴᩈᨿᨲᩥ, ᩅᩦᨾᩴᩈᩣᨷᩮᨲᩥ, ᩅᩦᨾᩴᩈᩣᨷᨿᨲᩥ᪨

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᩅᩦᨾᩴᩈᩣᨷᩦᨿᨲᩥ, ᩅᩦᨾᩴᩈᩣᨷᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩅᩦᨾᩴᩈᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᨾᩣᨶ-ᨷᩪᨩᩣᨿᩴ, ᨾᩣᨶᩮᨲᩥ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨶᩮᨲᩥ, ᩋᨽᩥᨾᩣᨶᩮᨲᩥ, ᨷᩪᨩᩮᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᨠᩥᨲ-ᩁᩮᩣᨣᩣᨷᨶᨿᨶᩮ ᩈᩴᩈᨿᩮ ᨧ᪨

᪔᪕᪔᪨ ᨠᩥᨲᩣ ᨲᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩣᩈᩴᩈᨿᩮᩈᩩ ᨨᩮᩣ[ᨠ᪨ ᪓᪑᪑; ᩁᩪ᪨ ᪓᪑᪖; ᨶᩦ᪨ ᪕᪐᪔-᪕; ᨧᩴ᪨ ᪒᪨᪒᪨᪒᪖; ᨸᩣ᪨ ᪑᪨᪒᪨᪓ ᨠ]᪨

ᨲᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩣᨿᩴ ᩈᩴᩈᨿᩮ ᩅ ᨸᩅ᩠ᨲᨠᩥᨲᨵᩣᨲᩩᨲᩮᩣ ᨸᩁᩴ ᨨᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

‘ᨠᩥᨲ, ᨠᩥᨲ’ ᩍᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩥᨷᩮ ᨠᨲᩮ –

᪔᪕᪕᪨ ᨠᩥᨲᩔᩣᩈᩴᩈᨿᩮᨲᩥ ᩅᩣ[ᨠ᪨ ᪓᪔᪑; ᩁᩪ᪨ ᪓᪑᪑; ᨶᩦ᪨ ᪕᪓᪓]᪨

ᩈᩴᩈᨿᨳᩣᩋᨬ᩠ᨬᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨲᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᨲ᩠ᨳᩮ ᨸᩅ᩠ᨲᩔ ᨠᩥᨲᨵᩣᨲᩩᩔ ᨴ᩠ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩔ ᨠᩥᨲᩔᨲᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨧ᪨ ‘ᨸᩁᩁᩪᨸᨾᨿᨠᩣᩁᩮ ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩮ’ᨲᩥ ᨸᩁᩁᩪᨸᨲ᩠ᨲᩴ, ᩈᩴᨿᩮᩣᨣᩣᨴᩥᩔ ᨧᨠᩣᩁᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᨲᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨲᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨧᩮᨲᩣᨸᩥ ᨲᩴ ᨲᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ, ᨿᨳᩣᨸᩮᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨲᩴ [ᨩᩣ᪨ ᪑᪨᪑᪑᪨᪓᪐᪖]᪨

ᨠᨾ᩠ᨾᩮ-ᨲᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩦᨿᨲᩥ, ᨲᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ-ᨲᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩮᨲᩥ, ᨲᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᨿᨲᩥ, ᨲᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩣᨸᩮᨲᩥ, ᨲᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩣᨸᨿᨲᩥ᪨

ᨧᩣᩈᨴ᩠ᨴᩮᨶ ᨲᩥᨠᩣᩁᩣᨣᨾᩮ ‘ᨠᩅᨣ᩠ᨣᩉᩣᨶᩴ ᨧᩅᨣ᩠ᨣᨩᩣ’ᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩔ ᨧᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ, ᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ, ᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩦᨿᨲᩥ, ᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩋᩈᩴᩈᨿᩮᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨲᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᨲ᩠ᨳ, ᩈᩴᩈᨿᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ –

ᨠᩥᨲ-ᨬᩣᨱᩮ ᨶᩥᩅᩣᩈᩮ ᨧ, ᨠᩮᨲᨲᩥ, ᩈᩴᨠᩮᨲᨲᩥ, ᨶᩥᨠᩮᨲᨲᩥ᪨

ᨣᩩᨸ-ᨶᩥᨶ᩠ᨴᩣᨿᩴ᪨

᪔᪕᪖᪨ ᨶᩥᨶ᩠ᨴᩣᨿᩴ ᨣᩩᨸᨵᩣᨲᩩᩔ ᨡᩮᩣ ᩅ[ᨠ᪨ ᪓᪑᪑; ᩁᩪ᪨ ᪓᪑᪖; ᨧᩴ᪨ ᪒᪨᪒᪨᪒᪕, ᪑᪐; ᨸᩣ᪨ ᪑᪨᪒᪨᪓, ᪔ ᨠ]᪨

និន្ទាយំ បច្ចេត្តហិ គុប, មានេហិ បទំ ឆបច្ចយោ ហោតិ, មស្ស ច គោ ហោតិ។ ទ្វិត្តេប ពេត អតាជិញ្ញាតលោបេ។

៤៩៩។ គុបិស្សិ[ក។ ៣៤៣; រូ។ ៣៤៧; នី។ ៩៣៤; 'គុបិស្សស្ស' (ពហូ)]។

គុបិស្ស ទ្វិត្តេ បុព្ពស្ស គ-ការស្ស ជ ហោតិ។ កស្ស ចចគុត្តំ, ធាតុត្តស្ស បររូបត្តំ, សំយោគាទិស្ស បធមត្តំ។

ជិគុច្ឆតិ, ជិគុច្ឆន្តិ។

កម្មេ-ជិគុច្ឆីយតិ, ជិគុច្ឆីយន្តិ។

ការិតេ-ជិគុច្ឆេតិ, ជិគុច្ឆយតិ, ជិគុច្ឆាបេតិ, ជិគុច្ឆាបយតិ។ ជិគុច្ឆតុ, ជិគុច្ឆន្តុ ឥច្ចាទិ។

និន្ទាយន្តិ កិំ? គុប-សំវរណេ, គោបេតិ, គោបយតិ។

មាន-និន្ទាយំ, ទ្វិត្តាទិម្ហិ ការេ –

៥០០។ មានស្សិ[ក។ ៣៤៣; រូ។ ៣៤៧; នី។ ៩៣៤; 'មានស្សវស្សិ' (ពហូ)]។

ទ្វិត្តេ បុព្ពស្ស អស្ស វី ហោតិ ម, ន, សេស្វតិ អស្ស វីត្តំ, បរនាការស្ស ច កត្តំ, ធាតុត្តស្ស បរទ្វាទិ។

វីមំសតិ, ទិស្វាបិ ហោតីតិ អត្ថោ។ វីមំសន្តិ។

និន្ទាយន្តិ កិំ? មាន-មត្ថក, ហិំសាយុ, មានេតិ, មានយតិ។ ចាតុំ ជាលេន មានេសិ [ជា។ ១។១៧។ប៉]។

កម្មេ-វីមំសីយតិ, វីមំសីយន្តិ, មញ្ញតិ, មញ្ញន្តិ។

ធាតុ សាមញ្ញា ម, ន, សរាទិ។

ᨲᩩᨷᩥᨶ᩠ᨵᩮᨴ᩠ᨵ ᨶᩃᩈᩁᩣᩈᩥ

᪁᪐᪑. ᨲᩩᨿ᩠ᨿᩣ ᩃᩮᩣᨸᩮᩣ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩣᨿᩴ ᨲᩮ[ᨠ. ᪓᪓᪓; ᩁᩪ. ᪓᪓᪓; ᨶᩦ. ᪘᪑᪐; ᨧᩴ. ᪑.᪑.᪓᪓; ᨸᩣ. ᪓.᪑.᪒᪕]

ᨲᩩᨷᩮᨲ᩠ᨲᩉᩥ ᨵᩣᨲᩪᩉᩥ ᨱᩮ ᨱ, ᨱᨿ, ᨶᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨱᩩᨸᨧ᩠ᨧᨿᩔ ᨧ ᩃᩮᩣᨸᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ. ᨵᩣᨲ᩠ᩅᨲ᩠ᨳᩮ ᨴᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨲᩩᨷᩥᨶ᩠ᨵᩣᨶᨿ᩠ᨿᩮᨧ ᨶᨲᩥ ᨶᨻ᩠ᨷᩣᨲᩩᨸᩮᨧᩉᩥᨸᩥ ᨱ, ᨱᨿ, ᨶᩣᨲᩥ ᨸᨧᨲ᩠ᨲᩦᨠᩥᨸᨲ᩠ᨲᩴ. ᨲᩮᨶ ᨲᩩᨷᩥᨶ᩠ᨵᩮᨴ᩠ᨵ ᨶ, ᨱᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ‘ᨧᩩᩁᩣ ᨳᩮᨿ᩠ᨿᩣᨠᨲᩔᩣ’ᨲᩥ ᨶ, ᨱᩣᨲᩥ ᩋᩣᨧᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᩴ ᩋᩣᨠᨿᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ “ᩋᨻᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨻᩩᨲ᩠ᨲᨿᩥᨧ ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᩣᨶᩴ ᨵᩣᨲᩩᨲᩥ ᨻᩩᨲ᩠ᨲᩦᨿᨲᩥ, ᨸᨭ᩠ᨭᩮᨲᩣ ᨧᨿ ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᩣᨶᩴ ᨵᩣᨲᩩᨲᩥ ᨸᨭ᩠ᨭᨲᩣᨿᨲᩥ, ᨠᩣᨿᩴ ᨵᩣᨲᩩᨲᩥ ᨠᩥᨶ᩠ᨲᩥ” ᨵᩣᨲᩣᨠᩥᨲᩥ ᨶᩥᨭ᩠ᨭᩥᨲᩴ.

ᨠᩩᨭ, ᨥᨭ, ᩉᨲ, ᨡᩥ, ᩉᩁ, ᨸᩥ, ᨶᩩ.

ᨠᩩᨭ᩠ᨭᩥᨿᩴ ᨵᩣᨲᩩᨲᩥᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ-ᨠᩩᨭᨶᩮᨲᩣ ᨱᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ, ᨱᩩᨸᨧ᩠ᨧᨿᩃᩮᩣᨸᩮᩣ, ᨠᨲ᩠ᩅᩣ, ᨻᩩᨭ᩠ᨭᩔ ᩋᨲᩣᨠᩥᩃᩮᩣᨸᩮᩣ, ᨸᩁᩁᩪᨸᨲ᩠ᨲ ᨶᩥᨿᩮᩣᨣᩣᨠᩥᩔ ᨸᨵᨿᨲ᩠ᨲᩴ, ᨻᩩᨭ᩠ᨭᩔ ᨠᩔ ᨭᨲ᩠ᨲᩴ, ᨠᩩᨭ᩠ᨭᩮᨲᩥ, ᨠᩩᨭ᩠ᨭᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨠᩩᨭ᩠ᨭᩦᨿᨲᩥ, ᨠᩩᨭ᩠ᨭᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᨠᩩᨭ᩠ᨭᩮᨲᩥ, ᨠᩩᨭ᩠ᨭᨿᨲᩥ, ᨠᩩᨭ᩠ᨭᩣᨸᩮᨲᩥ, ᨠᩩᨭ᩠ᨭᩣᨸᨿᨲᩥ, ᨠᩩᨭ᩠ᨭᩣᨸᩦᨿᨲᩥ, ᨠᩩᨭ᩠ᨭᩣᨸᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᨠᩩᨭ᩠ᨭᨲᩩ, ᨠᩩᨭ᩠ᨭᨶ᩠ᨲᩩ, ᨠᩩᨭ᩠ᨭᩮᨿ᩠ᨿ, ᨠᩩᨭ᩠ᨭᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ, ᨠᩩᨭ᩠ᨭᩥ, ᨠᩩᨭ᩠ᨭᩥᩴᩈᩩ, ᨠᩩᨭ᩠ᨭᩥᩔᨲᩥ, ᨠᩩᨭ᩠ᨭᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᨠᩩᨭ᩠ᨭᩥᩔᩣ, ᨠᩩᨭ᩠ᨭᩥᩔᩴᩈᩩ.

ᨥᨭ-ᩋᨶᩮᨠᩮ, ᨥᨭᩥᨿᩴ ᨵᩣᨲᩩᨲᩥᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ – ᨱᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ, ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨴᩥ, ᨻᩩᨭ᩠ᨭᩔ ᨥᨭᩔ ᨣᨲ᩠ᨲᩴ, ᨣᩔ ᨩᨲ᩠ᨲᩴ, ᩋᩔ ᨵᨲ᩠ᨲᩴ, ᨡᩥᨥᨭ᩠ᨭᨲᩥ, ᨡᩥᨥᨭ᩠ᨭᨶ᩠ᨲᩥ, ᨡᩥᨥᨭ᩠ᨭᩦᨿᨲᩥ, ᨡᩥᨥᨭ᩠ᨭᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᨡᩥᨥᨭ᩠ᨭᩮᨲᩥ, ᨡᩥᨥᨭ᩠ᨭᩣᨸᩮᨲᩥ ᨵᩣᨲᩣᨴᩥ.

ᩉᨲ-ᩉᩥ ᨶᩣᨿᩴ, ᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨵᩣᨲᩩᨲᩥᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ – ᨱᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ, ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨴᩥ, ‘ᨣᨧᨠᩩᩉᩣᨲᩴ ᨧᨧᨠᩩᨩᩣ’ᨲᩥ ᨻᩩᨭ᩠ᨭᩔ ᩉᩔ ᨩᩮᩣ, ᩋᩔ ᨵᨲ᩠ᨲᩴ.

᪁᪐᪒. ᨸᩁᩔ ᨡᩴ ᨶᩮ.

ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩔ ᩉᨲᩔ ᨡᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨶᩮ ᨸᩁᩮ.

ᨡᩥᨡᩴᨶᨲᩥ, ᨡᩥᨡᩴᨶᨶ᩠ᨲᩥ.

ᨡᩥ-ᨩᩮᨿ, ᨩᩮᨿᩴ ᨵᩣᨲᩩᨲᩥᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ – ᨶᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ, ᨠᨲ᩠ᩅᩣ.

᪁᪐᪓. ᨡᩥᩉᩁᩣᨲᩴ ᨠᩦ[ᨠ. ᪓᪙᪓, ᪓᪁᪓; ᩁᩪ. ᪓᪙᪁, ᪓᪓᪓; ᨶᩦ. ᨭ᪓᪓-ᨭ᪓᪓]

ᨩᩥ, ᩉᩁᩣᨶᩴ ᨴ᩠ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᨸᩁᩔ ᨩᩥᩔ ᩉᩁᩔ ᨧ ᨣᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᩮ ᨸᩁᩮ᪨

ᨩᩥᨣᩦᩈᨲᩥ, ᨩᩥᨣᩦᩈᨶ᩠ᨲᩥ, ᩅᩥᨩᩥᨣᩦᩈᨲᩥ, ᩅᩥᨩᩥᨣᩦᩈᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩉᩁ-ᩉᩁᨱᩮ, ᨴ᩠ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥ, ᨸᩁᩔ ᨣᩦ, ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩔ ᩉᩔ ᨩᩮᩣ, ᩋᩔ ᩍᨲ᩠ᨲᩴ, ᨩᩥᨣᩦᩈᨲᩥ, ᩉᩁᩥᨲᩩᩴ ᩍᨧ᩠ᨨᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᨩᩥᨣᩦᩈᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨸᩣ-ᨸᩣᨶᩮ, ᨸᩥᩅᩥᨲᩩᩴ ᩍᨧ᩠ᨨᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ – ᩈᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ, ᨴ᩠ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩴ, 'ᩁᩔᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩔᩣ'ᨲᩥ ᩁᩔᩮᩣ, ᩋᩔ ᩍᨲ᩠ᨲᩴ, ᨸᩥᨸᩣᩈᨲᩥ, ᨸᩥᨸᩣᩈᨶ᩠ᨲᩥ, ᨸᩥᨸᩣᩈᩦᨿᨲᩥ, ᨸᩥᨸᩣᩈᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩈᩩ-ᩈᩅᨶᩮ, ᩈᩮᩣᨲᩩᩴ ᩍᨧ᩠ᨨᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ – ᨴ᩠ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᨸᩁᩔ ᨴ᩠ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᩈᩩᩔᩪᩈᨲᩥ [ᩈᩩᩔᩩᩈᨲᩥ (ᨻᩉᩪᩈᩩ)], ᩈᩩᩔᩪᩈᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩩᩔᩪᩈᩦᨿᨲᩥ, ᩈᩩᩔᩪᩈᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩩᩔᩪᩈᩮᨲᩥ, ᩈᩩᩔᩪᩈᨿᨲᩥ, ᩈᩩᩔᩪᩈᩣᨸᩮᨲᩥ, ᩈᩩᩔᩪᩈᩣᨸᨿᨲᩥ, ᩈᩩᩔᩪᩈᩣᨸᩦᨿᨲᩥ, ᩈᩩᩔᩪᩈᩣᨸᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩩᩔᩪᩈᨲᩩ, ᩈᩩᩔᩪᩈᨶ᩠ᨲᩩ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᨲᩥᨲᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲᩩᩴ ᩍᨧ᩠ᨨᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ – ᨲᩥᨲᩥᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᩈᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ, ᩈᨸᨧ᩠ᨧᨿᨸᨴᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᩩᨶ ᨴ᩠ᩅᩥᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᩈᨦ᩠ᨣᩮ –

᪅᪀᪃᪨ ᨶ ᨸᩩᨶ [ᨧᩴ᪨ ᪃᪨᪁᪨᪙]᪨

ᩈᨠᩥᩴ ᨴ᩠ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᨠᨲᩮ ᨸᩩᨶ ᨴ᩠ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᨸᩩᨶ ᨴ᩠ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩣᨽᩣᩅᩮᩣ, 'ᩎ ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩔᩣ'ᨲᩥ ᩎ ᩋᩣᨣᨾᩮᩣ᪨

ᨲᩥᨲᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ, ᨲᩥᨲᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨲᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩥᨲᩩᩴ ᩍᨧ᩠ᨨᨲᩦᨲᩥ ᨲᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨲᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ, ᩅᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᩅᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᩍᨲᩥ ᨲᩩᨾᩥᨧ᩠ᨨᨲ᩠ᨳᩮ ᨡ, ᨨ, ᩈ ᩁᩣᩈᩥ᪨

ᨶᩣᨾᨵᩣᨲᩩᩁᩣᩈᩥ

ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩍᨧ᩠ᨨᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ –

᪅᪀᪄᪨ ᩎᨿᩮᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩣ [ᨠ᪨ ᪃᪆᪅; ᩁᩪ᪨ ᪄᪆᪅; ᨶᩦ᪨ ᪈᪀᪆; ᨧᩪ᪨ ᪁᪨᪁᪨᪆᪆, ᪆᪃; ᨸᩣ᪨ ᪃᪨᪁᪨᪅, ᪈]᪨

ᨠᨾ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᨶᩣᨾᨸᨴᩈ᩠ᨾᩣ ᩍᨧ᩠ᨨᨲ᩠ᨳᩮ ᩎᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᨽᩪᨲᩣ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩈᨴ᩠ᨴᨲᩮᩣ ᩍᨧ᩠ᨨᩣᨿᩴ ᩎᨿᩮᩣ, 'ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩦᨿ'ᩍᨲᩥ ᨵᩣᨲᩩᨸᨧ᩠ᨧᨿᨶ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ, ᨲᨲᩮᩣ ᨲ᩠ᨿᩣᨴ᩠ᨿᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥ᪨

បុត្តីយតិ, បុត្តីយន្តិ, បុត្តីយេតិ, បុត្តីយយតិ, បុត្តីយាបេតិ, បុត្តីយាបយតិ, បុត្តីយាបីយតិ, បុត្តីយាបីយន្តិ។ ឯវំ ចីវរីយតិ, ចីវរីយន្តិ, បត្តីយតិ, បត្តីយន្តិ, បរិក្ខារីយតិ, បរិក្ខារីយន្តិ ឥច្ចាទិ។

អបុត្តំ សិស្សំ បុត្តមិវ អាចរតីតិ អត្ថោ –

៦០៩។ ឧបមានាចារេ[ក។ ៤៣៩; រូ។ ៥៣៦; នី។ ៨១២; ចំ។ ១។១។៣៥; បា។ ៣។១។១០]។

ឧបមីយតិ ឧបមេយត្ថោ អត្ថោ ឯតេនាតិ ឧបមានំ, ឧបមានភូតា កម្មបទតោ អាចារត្ថេ ឦយោ ហោតិ។

បុត្តីយតិ , បុត្តីយន្តិ សិស្សំ។

កម្ម-អបុត្តម្បិ បុត្តំ វិយ អាចរីយតិ បុត្តីយីយតិ, បុត្តីយីយន្តិ, បុត្តីយេតិ, បុត្តីយយតិ, បុត្តីយាបេតិ, បុត្តីយាបយតិ, បុត្តីយាបីយតិ, បុត្តីយាបីយន្តិ។ ឯវំ សិស្សីយតិ, សិស្សីយន្តិ។

កុដិយំ វិយ បាសាទេ អាចរតីតិ អត្ថោ –

៦០៦។ អាធារា[ក។ ៤៣៩; រូ។ ៥៣៦; នី។ ៨១២; ចំ។ ១។១។៣៩; បា។ ៣។១។១០]។

ឧបមានភូតា អាធារភូតា ច នាមស្មាអាចារត្ថេ ឦយោ ហោតិ។

កុដីយតិ, កុដីយន្តិ បាសាទេ, នទិយំ វិយ សមុទ្ទេ អាចរតិ នទីយតិ, នទីយន្តិ ឥច្ចាទិ។

អរញ្ញេ វិយ នគរេ អាចរតិ អរញ្ញីយតិ, អរញ្ញីយន្តិ នគរេ។ ឯវំ គេហីយតិ វិហារេ។

លោកស្សេយ្ហិ អកយ្យតីយេដ្ឋ បព្ពតោ វិយ អត្តានំ អាចរតីតិ អត្ថោ –

៦០៧។ កត្តុតាយោ[ក។ ៤៣៥; រូ។ ៥៣៩; នី។ ៨១១; ចំ។ ១។១។៣៦; បា។ ៣។១។១១]។

ឧបមានភូតា កត្តុភូតា ច នាមស្មាអាចារត្ថេ អាយោ ហោតីតិ បព្ពតសទ្ទតោ អាយោ។ តតោ ត្យាទ្យុប្បត្តិ។

បដ្ដតាយតិ សទ្ទោ, បដ្ដតាយន្តិ, ចិច្ចិដោ វិយ អត្តានំ អាចរតិ ចិច្ចិដាយតិ, សទ្ទោ ឯវំ បដបដាយតិ, កដកដាយតិ, ធមធមាយតិ, ធូបាយតិ, សន្ធូបាយតិ។

អក្ខរម្បិ ក្ខំ ភចតីតិ អត្ថោ –

៤០៨. ធូមតោ[ក. ៣៦៣; រូ. ៥៦៩; នី. ៨១១; ចំ. ១.១.៦០; បា. ៣.១.១៧, ១៧]។

ធូបច្ចយស្ស អត្ថោ អក្ខតតក្ខាតោ ធូមតោ ភាយ។ កត្តុតោ ធូមតោ អាយោ ហោតិ។

ក្ខាយតិ, ក្ខាយន្តិ, អបរោបិ បរោ ភចតិ បរាយតិ, បរាយន្តិ, អលោហិតម្បិ លោហិតំ ភចតិ លោហិតាយតិ។ ឯវំ នីលាយតិ, កបលាយតិ, ធន្តាយតិ, ធន្តភាយតិ, កញ្ចភាយតិ, ធជីរាយតិ។

កត្តុតោ តោ? ក្ខំ ករោតិ។

សទ្ទំ ករោតីតិ អត្ថោ –

៤០៩. សទ្ទាទីហិ ករោតិ[ក. ៣៦៥; រូ. ៥៦៩; នី. ៨១១; ចំ. ១.១.៦៩; បា. ៣.១.១៧, ១៨; ‘សទ្ទាទីនិ’ (ពហូសុ)]។

សទ្ទាទីហិ ទុតិយន្តេហិ ភាយហិ ករោត្យត្ថេ អាយោ ហោតិ។

សទ្ទាយតិ, សទ្ទាយន្តិ, វេរំ ករោតិ វេរាយតិ, វេរាយន្តិ, កលហំ ករោតិ កលហាយតិ, កលហាយន្តិ, មេត្តំ ករោតិ មេត្តាយតិ, មេត្តាយន្តិ, ករុណំ ករោតិ ករុណាយតិ, ករុណាយន្តិ, មុទិតំ ករោតិ មុទិតាយតិ, មុទិតាយន្តិ, ឧបេក្ខំ ករោតិ ឧបេក្ខាយតិ, ឧបេក្ខាយន្តិ, កុក្កុច្ចំ ករោតិ កុក្កុច្ចាយតិ, កុក្កុច្ចាយន្តិ, បិយំ ករោតិ បិយាយតិ, បិយាយន្តិ, បច្ចយំ សទ្ទហតំ ករោតិ បត្តិយាយតិ, បត្តិយាយន្តិ, តណ្ហំ ករោតិ តណ្ហាយតិ, តណ្ហាយន្តិ, តសិណាយតិ, តសិណាយន្តិ វា, ករោត្យត្ថេ ច្ចោយោ។ មម មាមកត្តំ ករោតិ មមាយតិ, មមាយន្តិ។

នមោ ករោតីតិ អត្ថោ –

៤១០. នមោត្វស្សា[ចំ. ១.១.៦៥; បា. ៣.១.១៨]។

ᨶᨾᩮᩣᩈᨴ᩠ᨴᨲᩮᩣ ᨠᩁᩮᩣᨲ᩠ᨿᨲ᩠ᨳᩮ ᩋᩔᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨶᨾᩔᨲᩥ, ᨶᨾᩔᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩈᨾᩣᨶᩴ ᩈᨴᩥᩈᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ –

᪄᪁᪂᪨ ᨵᩣᨲ᩠ᩅᨲ᩠ᨳᩮ ᨶᩣᨾᩈ᩠ᨾᩥ[ᨸᩣ᪨ ᪃᪨᪁᪨᪂᪁, ᪂᪅]᪨

ᨵᩣᨲ᩠ᩅᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨿᩣ ᨠᩣᨧᩥ ᨠᩕᩥᨿᩣ᪨ ᨶᩣᨾᩈ᩠ᨾᩣ ᨵᩣᨲ᩠ᩅᨲ᩠ᨳᩮ ᨱᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ‘ᨿᩩᩅᨱ᩠ᨱᩣᨶᨾᩮᩋᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮ’ᨲᩥ ᨱᩥᩔ ᩅᩩᨴ᩠ᨵᩥ᪨

ᩈᨾᩣᨶᩮᨲᩥ, ᩈᨾᩣᨶᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨

‘ᩅᨴ᩠ᨴᨶᨾᩣᨴᩣ ᩈᩁᩮ’ᨲᩥ ᩅᩩᩔ ᩋᨾᩣᨴᩮᩈᩮᩣ᪨ ‘ᩉᩥᨱᩣᨸ᩠ᨿᩣᨸᩦᩉᩥ ᩅᩣ’ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲ ᩅᩣᩈᨴ᩠ᨴᩮᨶ ᩃᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ, ᩈᨾᩣᨶᨿᨲᩥ, ᩈᨾᩣᨶᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᨸᩥᨱᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ ᨸᩥᨱᩮᨲᩥ, ᨸᩥᨱᨿᨲᩥ, ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨲᩥ ᨠᩩᩈᩃᩮᨲᩥ, ᨠᩩᩈᩃᨿᨲᩥ, ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩮᨲᩥ, ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᨿᨲᩥ, ᩅᩦᨱᩣᨿ ᩏᨸᨣᩣᨿᨲᩥ ᩏᨸᩅᩦᨱᩮᨲᩥ, ᩏᨸᩅᩦᨱᨿᨲᩥ, ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᨲᩥ ᩋᨲᩥᨸᨬ᩠ᨬᩮᨲᩥ, ᩋᨲᩥᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ, ᨴᩊ᩠ᩉᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ ᨴᩊ᩠ᩉᩮᨲᩥ, ᨴᩊ᩠ᩉᨿᨲᩥ, ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᨲᩥ, ᨿᩩᨲ᩠ᨲᨿᨲᩥ, ᨻᩃᩮᨶ ᨸᩦᩊᩮᨲᩥ ᨻᩃᩮᨲᩥ, ᨻᩃᨿᨲᩥ᪨

ᩋᩔ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ-ᨻᩃᩥᨿᨲᩥ, ᨻᩃᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨ “ᩋᨻᩃᩥᨠᩴ ᨻᩃᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ”ᨲᩥ ᨸᩥᨻ᩠ᨻᩣ᪨

ᩈᨧ᩠ᨧᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ –

᪄᪁᪃᪨ ᩈᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᩉᩣᨸᩥ[ᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᨶᩥᨠᩣᨿᩮ; ᨠ᪨ ᪄᪄᪀; ᨶᩦ᪨ ᪘᪁᪃; ᨸᩣ᪨ ᪃᪨᪁᪨᪂᪅]᪨

ᩈᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᩉᩥ ᨶᩣᨾᩮᩉᩥ ᨵᩣᨲ᩠ᩅᨲ᩠ᨳᩮ ᩋᩣᨸᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩈᨧ᩠ᨧᩣᨸᩮᨲᩥ , ᩈᨧ᩠ᨧᩣᨸᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩥᨠᩣᩁᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨸᩮᨲᩥ, ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨸᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᩅᩮᨴᩈᨲ᩠ᨳᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩣᨸᩮᨲᩥ, ᩅᩮᨴᩣᨸᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ ᩈᩩᨠ᩠ᨡᩣᨸᩮᨲᩥ, ᩈᩩᨠ᩠ᨡᩣᨸᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩩᨡᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ ᩈᩩᨡᩣᨸᩮᨲᩥ, ᩈᩩᨡᩣᨸᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨸᩮᨲᩥ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨸᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨷᩃ᩠ᩃᩥᩉᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ ᨷᩃ᩠ᩃᩥᩉᩣᨸᩮᨲᩥ, ᨷᩃ᩠ᩃᩥᩉᩣᨸᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

អបុត្តំ បុត្តមិវ អាចរតិ បុត្តីយតិ, បុត្តីយិតុំ ឥច្ឆតីតិ អត្ថេ 'តុំស្មា លោបោ ចិច្ឆាយំ តេ'តិ ឦយបច្ចយោ។

លិខេះ យថិច្ឆំ ឫត្តនីតោ[ម៉ ៣៥៥; ត្ថ ៣៩០; នី ៥៦៥; ចំ ៨៧៥; បា ៩.១.៦]។

ឥច្ឆីយតីតិ ឥច្ឆំ, យំ យំ ឥច្ឆំ យថិច្ឆំ។ "យថិច្ឆ"ន្តិបិ បាឋោ។ ឫត្តន្ទត្តស្ស យថិច្ឆំ ឲកស្សទំ អាទិក្ខត'យន្ត្រា ចា ទេទ្ធុបំ ហោតិ, ត ញាទិស្ស ចិឃ អាទិក្ខតយេចាតិ អត្ថោ។ 'ខ្លា ញញ្ញាតស្សា'តិ ខ្លា អាគមោ។

អានិយិវុន្ទុំ-បុប្បុត្តីយិសតិ។

យន្តេវុន្ទុំ-បុត្តិត្តីយិសតិ។

អកបល កបល កចតិ កបលាយតិ, កបលាយិតុំ ឥច្ឆតីតិ កកបលាយិសតិ, កបបលាយិសតិ, កបលលាយិសតិ ឥច្ឆាទិ។

ឥតិ ភាវឆាត្យាទិ។

ឥតិ តិទ្ធិតីបតិឃា ភាវ យោកូលាភតីបតិឃា

ញាទិកណ្ឌោ ភាវ អាញាតកណ្ឌោ

តិដ្ឋិតោ។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

លិ៎ កិតកណ្ឌ

ឆាត្វត្ថចិការរាសិ

ចិរំរេយាកក្ខមរាសិ

អថ ឆាតុបច្ចយសំសិទ្ធេ កាល, ការក, លិង្គ, សង្ខ្យា, ក្រិយាវេកឌឹបក់ ឥន្តប្បឆាតចាឥក់ កិតកបឥ ឌីបិយតេ៍

តត្ថ អតីតាឥយោ កាលវេកឥោ នាម៍

កត្តា ច កម្មញ្ច ករណញ្ច សម្បទានញ្ច អបាទានញ្ច អធិករណញ្ច ការេចា ចាតិ សត្ត សាឆនានិ ការកវេកឥោ នាម៍

ឌុត្តិលិង្គាឌីនិ លិង្គវេកឥោ នាម៍

ឯកត្ត, ពហុត្តវេកឥោ សង្ខ្យាវេកឥោ នាម៍

តស្សីលក្រិយា, តទ្ធម្មក្រិយា, តស្សាធុការក្រិយា, អត្ថយាគក្រិយា, អភិក្ខញ្ញាក្រិយា, អរហក្រិយា, សក្កក្រិយា, ខេបនក្រិយា, អតិសក្កក្រិយា, បត្តកាលវិទេរាចនក្រិយា, អចស្សម្ភាចិក្រិយាឥយោ ក្រិយាវេកឥោ នាម៍

“កមតំ កចតិ, បចតំ ឌាតាតិ” ឌុច្ចាឌីសុ បច្ចយត្តក្ខេតា ការេចា នាម សាឆនរ្វេបិ ហោតិ៍ ឌាតិ ចិយ សង្គតឆម្មស្ស ឆាត្វត្តក្ខាយ សាធ្យក្រិយាយ សាឆកត្តា លិង្គត្តយយុត្តោ ច ហោតិ, ក្រិយា, ការេរា, ករណត្តិ សិទ្ធត្តា សង្ខ្យាវេកឥយុត្តោ ច ហោតិ-នានានាត្វត្ថានញ្ច កត្ត, កម្មានញ្ច កាលវិឌីនញ្ច វេកឥេត សរូបវេកឥសត្ថចតោ, តស្មា ឃោបិ ឥន្តោ ឯច សង្គយ្ហតីតិ កត្វា ‘ឥន្តប្បឆាតចាឥក’ន្តិ ចុត្តំ៍ រេសំ សន្តំ ច្យាខិកណ្ឌេ កាចសាឆតចិតិន្នយេ ចុត្តមេច៍

‘ពហុល’ន្តិ ច ‘ក្រិយត្ថា’តិ ច ចត្តតេ្ត –

លិ៨៍៎កត្តរិ ក្ខេត ក្ត ក្តចត្ត ក្តាចិ[ក៍ ៥៥៥; ក្ខ៍ ៤១១; នី៍ ១១៣១; ចំ៍ ០៍១៍៤៤ ...បេ... ១៍១៍០០១]៍

អកឌិតិ ក្វេតា, អតីតេតា, ក្វេត ចត្តេត្ត ព្រិយត្តា កត្តទិ កាត្យាត្ត ត, តចត្ត, តាឌិបច្ចយា ហោត្តិ, កាត្យាត្ត ‘ភ េត កាត្យាត្តភាកេយស្វ’តិ ឃុេត្ត ចិេសសតត្តា៉

លិ១៩៉េក្តា ភាចកេប្ញស្យ[ក៉ ៣៣៩; ន្វ៉ ៩១១; តឹ៉ ១១៣១; ធំ៉ ០៉១៉៩លិ ...េប... ១៉១៉១០១; ១៉៣៉លិ០]៉

ក្វេត ចត្តេត្ត ព្រិយត្តា ភាច, កេប្ញស្យ កាត្យាេត្ត តបច្ចេយា េហាតិ៉

អកឌិតិ ក្វេតា-បុទិេសា, ក្វតា-ត្តត្តិ, ក្វតំ-ក្យលំ, កាទិេត ឆាត្យេតា ឍាត្យាត្តាតំ បឍយំ សេយ្យត្តត្តា ‘ភ េត កាត្យាត្តភាកេយស្វ’តិ បជិេសេឆា ភ បិបុឍាតិ, ‘ឃុចណ្ណាភេយឞ្ល បច្ចេយ’តិ ឮចុទ្ធិ, ‘អាចាឃា ឍាត្យាេត្ត’តិ ឮឞ្ស្យ អាចត្តិ, តេតា តបច្ចេយា៉

លិ១លិ៉ឌឹា ញ្យឆ្នាភស្យ[ក៉ ៩០៣; ន្វ៉ ៣៣លិ; តឹ៉ ១១១០]៉

ញ្យឆ្នាតាឌិបច្ចយស្ស អាឌិបិ្យកាត្យាេត្តា ព្រាកាេទា អាកច្ឆតិ៉

កត្តទិ-អភាចឃិត្តាតិ ភាចិេតា-បុទិេសា, ភាចិតាត្តត្តិ, ភាចិតំ-ក្យលំ៉

កេប្ញ-អត្យក្វឃិត្តាតិ អត្យក្វេតា-េភាេកា, អត្យក្វតាសេយ្យត្តិ, អត្យក្វតំ-ឃ្យលំ៉

កាទិេត-ភាឌិឃិត្តាតិ ភាចិេតា-យេក្កា, ភាចិតាបជិបឝា, ភាចិតំ-ឌិត្តំ៉

តចត្ត, តាឌិឃ្យ-អកឌិតិ ក្វតចា-បុទិេសា, ក្វតចត្តិ, ក្វតចតី-ត្តត្តិ, ក្វតចំ-ក្យលំ, ក្យឍចត្តសយំ៉ ក្វតាឌិ-បុទិេសា៉ ក្វតាឌិតឹ-ត្តត្តិ, ក្វតាចិ-ឌិត្តំ, ឌល្ហិ, ឌល្ហិតឹសយំ៉ បុទិេសា េភាកំ អត្យក្វេតា, បុទិេសត េភាេកា អត្យក្វេតា៉

៩ត្ត ឆ កិតបច្ចយាតំ អេត្តា ក្យចិេឆា ចាច្ចេត្តា, អកិេឆយ្យេត្តា ឆាតិ សត្តំ ញ្យាឌិកេល្ល ក្យត្តភេឃភ េចឌិតត្តំ៉

បុទិេយស្យ បភ ឈស្យ សាឆេតស្យ បច្ចយាតំ អកិេឆយ្យេត្តា បឝត្តេទភ អាឌិក្លិយតិ, ភាចសាឆេត បភ អត្តេតា ឆាត្យតា ៩ច៉

តត្ត ឆ កត្យសត្តិ, កប្ញសត្តិ, កេទឍសត្តិ, សេយ្យឝាតសត្តិ, អបិឝាតសត្តិ, អឆិកេទឍសត្តិសប្លាតំ ចាច្ចត្តំ ក្លេុំ ចឝត្តា កិតបច្ចយា អត្តេតា អកិេឆយ្យបេឝភ សយាតលិក្ក, ចិកត្តិ, សក្ស្យឃ្យត្តា ហ្យត្តា ចឝត្តិ៉

តំ យថា? –

កត្ថចិ តាវ-បុរិសោ ខោកាំ អត្តុក្នេតា, បុរិសា ខោកាំ អត្តុក្នតា...បេ... បុរិសេសុ ខោកាំ អត្តុក្នេតាសុ, ឥត្ថី ខោកាំ អត្តុក្នតា, ឥត្ថិយោ ខោកាំ អត្តុក្នតាយោ...បេ... ឥត្ថីសុ ខោកាំ អត្តុក្នតាសុ, កុលំ ខោកាំ អត្តុក្នតំ, កុលានិ ខោកាំ អតក្នតានិ...បេ... កុលេសុ ខោកាំ អត្តុក្នេតាសុ។

កត្ថចិ-ខោរកោ បុរិសេន អត្តុក្នេតា, ខោរកា បុរិសេន អត្តុក្នតា...បេ... ខោរកេសុ បុរិសេន អត្តុក្នេតាសុ, វល្លិក្តិ បុរិសេន អត្តុក្នតា, វល្លិក្តិយោ បុរិសេន អត្តុក្នតាយោ...បេ... វល្លិក្តីសុ បុរិសេន អត្តុក្នតាសុ, សុលំ បុរិសេន អត្តុក្នតំ, សុលានិ បុរិសេន អត្តុក្នតានិ...បេ... សុលេសុ បុរិសេន អត្តុក្នេតាសុ។ ឯវ តយោ ករណាទីសុបិ។

ឯចំ កិតចាចកា អត្តតោ អភិធេយ្យបទេន សមានលិង្គ, ចិកត្តិ, វច្ចាយុត្តា ហុត្វា តំ តំ សាធនំ ចទន្តិ។

‘វត្ថិយមានតិកយញ្ញា ចា’តិ វត្ថិយំ តិបច្ចយោ, អត្តចនំ, អត្តុក្នយតេ ចា អត្តុក្នតិ។ “តិស្សាយ្យ អត្តុក្នតិ, ផុស្សាយ្យ អត្តុក្នតិ” វត្ថាទីកា ពាហុ អត្តុក្នតិយោបិ ទិដ្ឋន្តិ, តស្មា “អត្តុក្នតិ, អត្តុក្នតិយោ, អត្តុក្នតិ, អត្តុក្នតិយោ...បេ... អត្តុក្នតីសុ”តិ យុជ្ជតិ។

៥០៧ លិខបំ។កត្ថចិ ល្ហុហកា[ក។ ៥៧លិ, ៥៧០; រូ។ ៥៩ប័, ៥៨០; នី។ ១១០៨, ១១១៖; ចំ។ ៣។៣។១៧៨; បា។ ៧។៣។១៧៧, ១៧៖]។

កត្តការកេ ក្រិយត្វា លុ, ហកា ហោន្តិ, លិត្តូពន្ធោ ច្យស្ស កត្ថចិ តិចាត្តតេត្វា, ‘លុបិតាទីតយា’តិ ចិសេសតេត្វា ច។

អត្តចតីតិ អត្តុក្នតា, អត្តុក្នតាទោ, សត្តុសំ។

សាយញ្ញាចិនាតត្វា អទហទត្វ សត្តិអទត្វ តស្សីល, តទ្ធម្ម, តស្សាធុការ, អត្តយាទេតសុ ច កាលត្តយេ ច កចន្តិ។

អទហទត្វ-ព្រាហ្មណោ ព្រាហ្មណិយា បទិក្ខុហិតា។

សត្តិអទត្វ-កកចា អត្តុបត្តស្ស យក្ខស្ស ភ្ជាទេចតា។

តស្សីលទីសុ-បសយ្ហបចត្វា។

អត្តមានេត-អត្តានំ បណ្ឌិតំ មញ្ញតីតិ បណ្ឌិតមានិតា។

សុ១៩។ បុព្ពេកកត្តុកានំ[ក។ ៥៦៣; រូ។ ៦៣០; នី។ ១១៥០-៦; ចំ។ ១។២។១២១; បា។ ២។៣។២១]។

ឃានំ ចិរេវេត, ចិរេវេត្វានំ ខ្វិត្តិ បុព្ពា'បរក្រិយានំ កត្តា ឯកោវ ហោតិ។ តាសុ បុព្ពក្រិយាយំ វត្តមានតោ តុន, ត្វាន, ត្វាបច្ចយា ហោន្តិ។ 'ឯកត្តយេមតា វុត្ត'តិ ច្រាកាវេ បវេ ខ្លុត្តិយា អចត្តំ។

ភោជំ អត្តកចិត្តន, អត្តក្ត្វាន, អត្តក្ត្វា។

ឯកកត្តុកានន្តិ កិំ? ភេចតេត្វា ភុញ្ជិ, មញ្ញាតេត្វា គច្ឆតិ។

បុព្ពេតិ កិំ? បច្ឆា ភុញ្ជតិ, បឋមំ បចតិ។

ពហុលាធិការា សមានា'បរក្រិយាសុបិ នានាកត្តុកាសុបិ ត្វាទយោ ភវន្តិ។ ចក្ខុ ចឆ្លា បតតិ, ត្វារំ សំចរិត្វា និក្ខមតិ, បុរិសោ សីហំ ទិស្វា ភយំ ឧប្បជ្ជតីតិ។

យត្ថិ ចាតេស្ស អបរក្រិយាបទំ ន ទិស្សតិ។ យថា? បព្ពតំ អតិក្កម្ម តទី, អតិក្កម្ម តទី បព្ពតោ, វេម តេ សន្តា ចិតេយាក្ខា អតិក្កម្ម ទុរេប អក្ខុបិតិ, តត្ថបិ សន្តាក្រិយា ចិញ្ញាមតេច សព្ពបទត្វានំ សន្តាភាតិចត្តភតោ។ អបរក្រិយារហិតោ អសមានកត្តុកោ ច ចាតេស្ស បឋមត្តយោកស្ស ទិដ្ឋត្តា គត្តរិបិ ត្វាទីនំ សម្ភវោ យុត្តោ។

សុ២០។ បដិសេធាលំខលូនំ តុន ត្វាន ត្វា វា[បដិសេធេលំខលូនំ តុនត្វាន ត្វា វា' (ពហុសុ)]។

បដិសេធត្ថានំ អលំ, ខលូនំ យោគេ តុនាទយោ ហោន្តិ វា។

អលំ កត្វា, ខលុ កត្វា, អលំ កតេត្វន, ខលុ កតេត្វន វា។

សុ២១។ តុំតាវេយតវេច ការេច កចិស្សតិក្រិយាយំ តទត្ថាយំ[ក។ ៥៦១-២-៣; រូ។ ៦២៦, ៦៣ប-ជ; នី។ ១១៣ប-ជ]។

តស្សា តស្សា ក្រិយាយ អត្ថភូតាយ កចិស្សមានក្រិយាយ គម្យមានាយ ការេច្ចត្ថំ តុំ, តាវេ, តវេចបច្ចយា ភវន្តិ។ សុត្តបទេចច្ឆេទន

ᨲᩩᨿᩮᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣᨸᩥ᪨

ᩋᨶᩩᨠᨸᩥᨲᩩᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᩋᨶᩩᨠᨸᩥᨲᩣᨿᩮ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᩋᨶᩩᨠᨸᩥᨲᩅᩮ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᩋᨶᩩᨠᨸᩥᨲᩩᩴ ᩍᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨠᩣᨾᩮᨲᩥ, ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨲᩥ, ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨳᩣ ᨠᩣᩃᩮᩣ ᩋᨶᩩᨠᨸᩥᨲᩩᩴ, ᩈᨾᨿᩮᩣ ᩋᨶᩩᨠᨸᩥᨲᩩᩴ, ᩅᩮᩃᩣ ᩋᨶᩩᨠᨸᩥᨲᩩᩴ ᪨ ᨲᨳᩣ ᩋᨶᩩᨠᨸᩥᨲᩩᩴ ᨾᨶᩮᩣ, ᩋᨶᩩᨠᨸᩥᨲᩩᩴ ᩈᩮᩣᨲᩮᩣ, ᨧᨠ᩠ᨡᩩ ᨴᨭ᩠ᨮᩩᩴ, ᩈᩮᩣᨲᩴ ᩈᩮᩣᨲᩩᩴ, ᨾᨶᩮᩣ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨲᩩᩴ, ᩉᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨠᩣᨲᩩᩴ, ᨸᩣᨴᩮᩣ ᨣᨶ᩠ᨲᩩᩴ, ᨠᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᩈᩩᨱᩥᨲᩩᩴ, ᨩᩥᩅ᩠ᩉᩣ ᩈᩣᨿᩥᨲᩩᩴ, ᨿᩮᩣᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨣᨶ᩠ᨲᩩᩴ, ᩋᩃᩴᩈᩮᩣ ᨠᨲ᩠ᨲᩩᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ "ᨠᩣᩃᩮᩣ ᩋᨶᩩᨠᨸᩥᨲᩩ"ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩦᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᩉᩮᨲᩩᨠᩕᩥᨿᩣ ᩈᩥᨴ᩠ᨵᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ "ᩋᨶᩩᨠᨸᩥᨲᩩᩴ ᨠᩣᩃᩮᩣ ᨽᩅᨲᩦ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

ᨸᩩᨶ ᨸᨠᨲ᩠ᨳᩮ ᨲᩣᨿᩮ, ᨲᩩᨿᩮᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣᨴᩥ – ᩋᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᩥᨲᩩᨿᩮ ᨶᩣᨿᩴ ᨠᩣᩃᩮᩣ, ᨣᨱ᩠ᩉᩥᨲᩣᨿᩮ ᩋᨸᩁᩣᨩᩥᨲᩈᨦ᩠ᨥᩴ [ᨴᩦ᪥ ᨶᩥ᪥ ᪒.᪑᪑᪑]᪨ ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᨲ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥᨲᩩᨿᩮ, ᨿᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨸᨶᩥᨵᩣᨶᩴ [ᨶᩣ᪥ ᪑.᪔᪑᪓᪕]᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᩣᨶᩥ ᩋᨶᩩᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨾᩣᨶᩮᨲᩩᨿᩮ [ᨶᩣ᪥ ᪑.᪑᪙.᪘᪒], ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᩉᩮᨲᩩᨿᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᨿᩈᩮᩣ, ᨶ ᩈᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨥᩮᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩩᨿᩮ [ᨩᩣ᪥ ᨧᩪ᪥ ᪒.᪘ 'ᩉᩮᩣᨲᩩᨿᩮ'], ᩋᨶᩩᩉᩮᩣᩈᩥ ᨶᩴ ᨾᩣᨴᩥᨲᩩᨿᩮ ᨲᩩᨧ᩠ᨨᩴ, ᩋᨶᩩᩉᩮᩣᩈᩥ ᨶᩮᩣ ᨩᩣᨶᩥᨲᩩᨿᩮ ᨠᩣᨲᩣᨶᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᩃᩥ᪖᪑᪑. ᨠᩣᩃᨠᩣᩃᨾᩮᩣᩈᩩ ᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩦᨿᩣ[ᨠ᪥ ᪕᪗᪐; ᩁᩪ᪥ ᪕᪕᪕; ᨶᩦ᪥ ᪑᪑᪖᪕]᪨

ᨽᩣᩅᩮ ᨠᨾ᩠ᨾᩮ ᨧ ᨲᨻ᩠ᨻ, ᩋᨶᩦᨿᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨲᨿ᩠ᨿ, ᨲᩣᨿ, ᩁᩮᨿ᩠ᨿᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣᨸᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩋᨶᩩᨠᨸᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ-ᨷᩮᨠᩣᩃᩮᨠᩣ, ᩋᨶᩩᨠᨸᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ-ᨶᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩥ, ᩋᨶᩩᨠᨸᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ-ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᨻᩉᩩᩃᩴᩅᩥᨵᩣᨶᩣ ᨠᨲ᩠ᨲᩣᨴᩦᩈ᩠ᩅᨸᩥ ᨠᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩥ, ᨲᨸᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨲᨸᨶᩦᨿᩣᨸᩥᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ, ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩣᨶᩦᨿᩮᩣ-ᩈᩥᩔᩮᩣ᪨ ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨶᩦᨿᩮᩣ-ᩏᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᩮᩣ, ᨶᩥᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᩦᨿᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᩑᨲ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥᨠᩮᩣ᪨

ᨶᩥᨠᩣ-ᩈᩮᩣᨴᨶᩮᨿ᩠ᨿᩴ, ᨶᩥᨠᩣᨿᨲ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩮᨠᩣᨲᩥ ᨶᩥᨠᩣᨶᩦᨿᩴᨠᩁᨱ᩠ᩉᩴ, ᨴᩦᨿᨲᩮ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨴᩣᨶᩦᨿᩮᩣ-ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ᪨ ᩈᨾᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩈᨾᩣᨧᨲ᩠ᨲᨶᩦᨿᩮᩣ-ᨣᩩᩁᩩ᪨

ᨸᩣᩊᩥ ᨠᩣᨳᩣ ᩁᩪᨸᨲ᩠ᨲᩥ –

ᩋᨽᩥᩉᨭ᩠ᨮᩩᩴ ᨧ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᨲ᩠ᨳᩩᩴ, ᨸᨲ᩠ᨲᨠᩣᩃᩮ ᨧ ᨷᩮᩈᩮᨲᩩ;

ᨲᨻ᩠ᨻᩣᩉᩮᨿᩣ ᩋᨲᩥᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣ, ᩋᨧᩥᨶ᩠ᨲᩣᨶᨿᩥᨶᩮᩣᨾᩩ ᨧ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ “ᩋᩁᩉ ᩈᨠ᩠ᨠ ᨧᩥᩈᩥᨶᩮ᩠ᨴ ᨠᨲ᩠ᨲᩩᨯᩦ”ᨲᩥ ᨴᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᨴᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨠᨧᨲᩦᨲᩥ ᨠᨶ᩠ᨴᩮᩣ, ᨠᨧᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩁᩉᨲᩦᨲᩥ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣ, ᨿᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᨿᨩ᩠ᨩᩮᩣ, ᨿᨬ᩠ᨬᨲᩥᨿᩴ, ᨿᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣ, ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨿᩥ ᨿᩩᨩ᩠ᨩᨲᩥ᩺

ᨷᨲ᩠ᨲᨠᩣᩃᩮ-ᨠᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᨧᨲᩣ ᨠᩣᨶᩥ, ᩅᩩᩈ ᨠᩣᩃᩮ ᨠᨶᨠᩣᩁᩃᩔᩣᨲᩥ ᨩᩦᩅᨲᩥ᩺

ᩅᨷᩈᩮᨲ-ᨠᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᨧᨲᩣ ᨠᩣᨿᩣ, ᨠᨭ᩠ᨮᩩ ᨠᨧ ᨠᩣᨿᨲ᩠ᨲᩥ ᨩᩦᩅᨲᩥ᩺

ᩋᨲᩥᩈᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᩈᨶ᩠ᨲᩣᨶᨲᩥ ᩋᨲᩥᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ, ᨴᩩᨷᨷᨴᨿᩣ ᨶᨧ ᨧᩥᨶᩥ ᨧ᩺ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩣ’ᨠᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩣᩔ ᨠᩣᨿᩔ ᩋᩣᨧᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲᩴ ᨴᩩᨷᨷᨴᨿᩣ, ᨴᩣᨲᩥ ᨴᩣᨲᨲ᩠ᨳᩴ, ᩈᩦᩃᩴ ᩁᨠ᩠ᨡᩥᨲᨲ᩠ᨳᩴ, ᨷᩥᨶᩣᩃᩣ ᨲ ᩉᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩮᩣ, ᩋᨩᩥᨲ᩠ᨲ ᨲ ᩋᩣᨴᩣᨲᨲ᩠ᨳᩴ [ᨩᩦ᩺ ᨲᩥ᩺ ᩑ᩺ᨷᩢᩅ᩶]᩺ ᨠᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩣ’ᨠᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩣᨠᩣᩁᨴᩔᨲᩥ ᨧᩥᨶᩥ, ᩈᨠ᩠ᨠᨲ᩠ᨳᩴ ᨴᩣᨲᩥ ᨴᩣᨲᨲ᩠ᨳᩴ, ᨶᨲᩣ ᩋᩈᨠ᩠ᨠᨲ᩠ᨳᩴ᩺

ᩋᨧᩔᩮᨠ-ᨠᨿᨲᩥᨿᩣ ᩋᨽᩥᩈᨿᩁᩣᨿᩣ, ᩋᨧᩔᩴ ᨠᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣ᩺

ᨿᩴ ᨻᩣᩃᩴ ᩋᨶᨴᨲ᩠ᨲᩔ ᨴᨶ᩠ᨯᩮᩣ ᩋᩣᨠᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᨻᩣᨴᩥ ᩋᨻᨿᩥᩃᩴ ᨲᩣᨿ, ᩈᨲᩥ ᨶᨿ ᨴᩣᨲᨲ᩠ᨳᩴ ᨠᨧᨲᩣᨲᩥ᩺

ᨻᩣᨶᨿ ᨷᨶᨲ᩠ᨳ ᨲᨬ᩠ᨬ, ᨲᩣᨿ, ᨶᨲᨬ᩠ᨬᨷᨿᩣᨠᩣ – ᨲ (ᨲᩣᩉᩩᩃᩮᩣ ᩋᨴ᩠ᨴᩥᨠᩮ ᨲᩥᨴ᩠ᨴᨿᩣᨶᨲ, ᨠᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨬᨿᩣᩉᩩ ᨴᩥ᩠ᨷᨩᩥᨲ᩠ᨲ ᨶᩈᨴ᩠ᨴ [ᨴᩣ᩺ ᩑ᩺ᩑᩐ᩺ᩑᩓ (ᨠᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩣ)]᩺ ᨠ᩠ᩅᨲᨠᩣᨿᨷᩥᨲᨬ᩠ᨬᨲᩣ, ᨠᩣᨶᨿᩈ᩠ᨷ ᨷᩥᨲᨬ᩠ᨬᨲᩣ [ᨷᩥᨧᩦ᩺ ᩔᩐ], ᩋᩃᨩ᩠ᨩᩥᨲᩣᨶᨿ ᩃᨩ᩠ᨩᨲ᩠ᨲᩥ [ᨵ᩺ ᨷ᩺ ᩓᩑᩙ], ᩃᨩ᩠ᨩᩥᨲᩣᨶᨿ ᨲ ᩃᨩ᩠ᨩᨶᩁ᩺ ᨫᩣᨶᨲᨲᩣᨿᩴ ᨧᩣ ᨫᩣᨶᨲᨲ᩠ᩅᩣ, ᨷᨶ᩠ᨶᩣᨶᨴᨲᩣᨿᩴ ᨧᩣ ᨷᨶ᩠ᨶᩣᨶᨴᨲ᩠ᩅᩣ [ᨿ᩺ ᨲᩥ᩺ ᩑ᩺ᩓᩅ᩶ᩃᩥ], ᨶᩣᨶᨲᨿᩢ᩠ᨿ, ᨩᩥᨶ᩠ᨴᨿᩢ᩠ᨿ, ᨷᨶ᩠ᨲᨿᩢ᩠ᨿ, ᨧᩥᨶ᩠ᨴᨿᩢ᩠ᨿ ᨿᩴ ᩋᨿᨬ᩠ᨬᩣᨧ [ᨴᩣ᩺ ᩓ᩺ᩓᩓ᩺ᩓᩔ᩶ᩃᩥ]᩺

ᨲ,ᨲᩥ , ᨲ᩠ᨿ, ᨲᨧᨲ᩠ᨲ, ᨲᩣᨧᩦ, ᨲ᩠ᩅᩣ, ᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᨲ᩠ᨿᨶ, ᨲ᩠ᨿ, ᨲᨶᨧ, ᨲᩣᨶᨿ, ᨲ᩠ᨿᨿ, ᨲᨶ᩠ᨲᩣ᩺ ᨻᩣᨶᨿ ᨲᨠᩣᩁᨷᨧ᩠ᨨᨿᩣ ᨶᩣᨿ᩺

ᨠᩁ, ᩃᨲ᩠ᨿ, ᨠᩣ, ᨠᨿ᩠ᨿ, ᨴᨲ, ᨴᩣ, ᨲᨲ᩠ᨿ, ᨯᩁ, ᨯᩣ, ᨯᩁ, ᨶᨿ᩠ᨿ, ᨷᩥ, ᨹᩁ, ᨠᩁ, ᨿᨶ, ᨿᩁ, ᩁᨿ᩠ᨿ, ᩈᩁ, ᩉᩁ, ᩉᨶ᩺

ᩃᩦᩓᩓ᩺ᨠᨿᩣᨩᩥᩁᩣᨲᩥ ᩃᩮᩣᩅᨷᩥᨲ᩠ᨲᩔ[ᨠ᩺ ᩅ᩶ᨷᩢᩙ-ᩃᩦ; ᨶ᩠ᩅ ᩙᩐᩐ, ᩙᩓᩓ; ᨲᩦ᩺ ᩑᩑᩔᩐ, ᩑᩑᩔᩑ]᩺

ᨠᨿᩣᨩᩦᨲᩥ ᨿᨠᩣᩁ, ᨶᨠᩣᩁᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩁᨠᩣᩁᨲ᩠ᨲᩣᨶᨩ᩠ᨩᩣ ᨴᩣᨲ᩠ᩅᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᩔ ᩃᩮᩣᩅᨷᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨠᩣᨲ᩠ᨿᨩᩣᨶ᩠ᨲᨲ ᨲᨷᨧ᩠ᨨᨿ ᨷᨶᨴ ᨲ᩠ᩅᩣᨩᩥᨧᨩ᩠ᨩᩥᨲᩮ᩺

ᨠᩁ-ᨠᩁᨶᩃ, ᨠᩁᩦᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨠᨶᨲᩣ-ᨧᩥᩉᩣᩁᩁᩣ, ᨠᨲᩣᨠ᩠ᨿᩉᩣ, ᨠᨲ᩠ᩅᩣ-ᨶᨠᩉ᩠ᩅᩣ, ᩈᨠ᩠ᨠᩁᩦᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩈᨠ᩠ᨠᨶᨲᩣ, ᨿᩉᩣᨴᩩᨲ᩠ᨲᩥᨲᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩔ ᨶᩈᩣ᩺

‘ກເຣາຕິສຸ ເຕາ’ຕິ ປາລິເຕາ ກເຣສຸ ກສຸ ເຕາ, ສຕຸຣີຍິຕຸາຕິ ສຕຸເຕາ, ອຄິສຕຸເຕາ, ບິສຕຸຣິຕຸ ບິກິຣີຍິຕຸາຕິ ບິສຕຸເຕາ, ວຸປກຣີຍິຕຸ ສຕຸີຍິຕຸາຕິ ວຸປກຸເຕາ, ‘ຕຈຄເຣາຄໍ ຖເຖລາລີ’ຕິ ຕສຸ ເຖາ໌ ໆຕໍ ຈຸກຸຕໍ໌

ປຣິເຕາ ກຣີຍິຕຸາຕິ ປຣິກຸເຕາ, ປຸຣເຕາ ກຣີຍິຕຸາຕິ ປຸຣກຸເຕາ, ປຸເຣກຸເຕາ ຈາ, ຍທາຈຸຕິກາ ປຸຣສຸ ໆຕຸິ໌

ຕຕຸ-ອຈຄາຣເຕ, ຕສຸກຸຕຸາຕິ ຕເຕາ-ອາຈາເຖາ໌

ກາ-ສເທ໌

ລິ໑໕໌ກາປິກຍີ[ກ໌ ໓໓໓; ໑໌ ໙໑໐; ຄີ໌ ໑໑໕໑]໌

ກາ, ປິຄໍ ອເກຸາ ຕົາກາເຣາ ເທາຕິ ກາຕຸຕາເຕ ຕປຈຸເຍ ປເຣ ຕຸາອິຈສຸເຕ໌

ກາຍິຕຸາຕິ ກິຕໍ, ສເຍາຄາເຄຕຸາ ກາຍິຕຸາຕິ ສກຸເຕາປຣິຍຕຸິຄເຍາ໌

ກຍຸ-ກຕິຍິ ອກສຸີຕິ ກເຕາ, ອກສຸີຍິຕຸາຕິ ຈາ ກເຕາ໌ ໆຕໍ ອາກເຕາ, ວຸກຸເຕາ, ຈຸກຸເຕາ, ຄິກຸເຕາ, ບິກເຕາ, ສຸກເຕາ, ສກຸເຕາ, ອຕຸກເຕາ, ອປກເຕາ, ອຈກເຕາ, ວຸປກເຕາ, ອຄິກເຕາ໌

ຂຄ-ຂາຕິຍໍ໌

ລິ໑໖໌ຂຄິສຸາ[ກ໌ ໓໓໓; ໑໌ ໙໑໕; ຄີ໌ ໑໑໓໕]໌

ຂຄິສຸ ຄສຸ ອາ ເທາຕິ ກາຕຸຕາເຕ ຕປຈຸເຍ ປເຣ ຕຸາອິຈສຸເຕ໌

ອຂາຍິຕຸາຕິ ຂາເຕາ, ຈຸຂາເຕາ, ສຸຂາເຕາ, ສຂາເຕາ, ອຕຸຂາເຕາ, ອຈຂາເຕາ, ອຕິຂາເຕາ໌

ສຸຕຸບິກເຕຸຄ ອຸຕຸາສິຍິ ຈເຕຸ ປເຣ ຄສຸ ອາ ເທາຕິ, ປຸຕຸິ ບິຂາຍິຕຸາ, ບິຂາຍິຕໍ, ບິຂາຍຄໍ, ບິຂາຍຕຸີ-ຕຸຕຸີ, ບິຂາຍຍາຄາ, ປຸຕຸິ ຂເຄຕີຕິ ຂາຍາ ຕຸຈຸາອິ, ສຕຸຕຸ ຍທາຈຸຕິກາ ສເຣ ປເຣ ຍາກເຍາ, ຍທາຈຸຕິກາ ຈາ ສຕຸຕຸ ຄສຸ ຍາເຄເສາ ອາອິອີເຍາ ຈ໌

ᨮᩣ-ᨣᨲᩥᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ᪨

᪖᪑᪙᪨ ᨮᩣᩔᩥ[ᨠᩣ᪨ ᪔᪘᪘; ᩁᩪ᪨ ᪔᪙᪐; ᨶᩦ᪨ ᪑᪑᪘᪑]᪨

ᨮᩣᩔ ᨮᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨠᩣᩁᩥᨲᩅᨩ᩠ᨩᩮ ᨲᨠᩣᩁᩮ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮ᪨

ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩈᩦᨲᩥ ᨮᩥᨲᩮᩣ, ᩈᨱ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ, ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ, ᨸᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ, ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ᪨

ᨲᨶ-ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮ, ᩋᩣᨲᨶᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᨲᨲᩴ, ᩅᩥᨲᨲᩴ, ᩋᩣᨲᨲᩅᩥᨲᨲᩴ, ᨲᩪᩁᩥᨿᨽᩮᨴᩮᩣ᪨

ᨡᨶ-ᨡᨱᨶᩮ, ᨡᨬ᩠ᨬᨲᩦᨲᩥ ᨡᨲᩮᩣ, ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨

ᨸᩣ-ᨸᩣᨶᩮ᪨

᪖᪑᪖᪨ ᨸᩣᩔ ᨸᩥ[ᨠᩣ᪨ ᪔᪑᪖; ᩁᩪ᪨ ᪔᪘᪘; ᨶᩦ᪨ ᪑᪑᪐᪔]᪨

ᨸᩣᨸᩣᨲᩩᩔ ᨸᩔ ᨸᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨠᩣᩁᩥᨲᩅᨩ᩠ᨩᩮ ᨲᨠᩣᩁᩮ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮ᪨

ᩋᩣᨸᩦᨿᩥᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩋᩣᨸᩥᨲᩮᩣ, ᩋᩣᨸᩥᨸᩥᨲᩮᩣ, ᩅᩥᨸᩦᨿᩥᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩅᩥᨸᩥᨲᩮᩣ, ᨶᩥᨸᩦᨿᩥᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨶᩥᨸᩥᨲᩮᩣ, ᩈᨾ᩠ᨸᩦᨿᩥᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩈᩴᨸᩥᨲᩮᩣ, ᨸᩁᩥᨸᩦᨿᩥᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨸᩥᨲᩮᩣ, ᩋᨽᩥᨸᩦᨿᩥᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩋᨽᩥᨸᩥᨲᩮᩣ, ᩏᨸᨸᩦᨿᩥᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩏᨸᨸᩥᨲᩮᩣ, ᩋᨶᩩᨸᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨠ᩠ᩅᨧᩥ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩔ ᨲᨲᩥᨿᨲ᩠ᨲᩣ, ‘ᨸᩣᩔ ᩉᩮᩣ’ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᩣᩔ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᩣᨸᩉᩥᨲᩮᩣ, ᩅᩥᨸᩉᩥᨲᩮᩣ, ᨶᩥᨸᩉᩥᨲᩮᩣ, ᩈᩴᨸᩉᩥᨲᩮᩣ, ᩈᨾ᩠ᨸᩉᩥᨲᩮᩣ ᨧ, ᨸᩁᩥᨸᩉᩥᨲᩮᩣ, ᩏᨸᨸᩉᩥᨲᩮᩣ, ᨸᩥᨸᩉᩥᨲᩮᩣ, ᩋᨸᩥᨸᩉᩥᨲᩮᩣ, ᨸᩁᩥᨸᩉᩥᨲᩮᩣ᪨

ᨴᩁ-ᨴᩣᩁᨱᩮ, ᩅᩥᨴᩣᩁᩦᨿᩥᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩅᩥᨴᩥᨱ᩠ᨱᩴ, ᩈᨾ᩠ᨴᩥᨱ᩠ᨱᩴ, ᨶᩥᨴᩥᨱ᩠ᨱᩴ, ᨲᩔ ᨱᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᨽᨩ-ᨽᨩᨶᩮ, ᨽᨩᩥᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨽᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᩈᨾ᩠ᨽᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᩋᨶᩩᨽᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᩋᨽᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨

ᨸᩦ-ᨸᩦᨱᩮ, ‘ᨠᩣᨸᩦᨲᩥᨿᩴ’ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨸᩦᨿᩥᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨸᩦᨲᩴ᪨

ᨹᩁ-ᨹᩁᨱᩮ, ᨹᩁᩥᨲᩮᩣ, ᨹᩁᩦᨿᩥᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨧ ᨹᩩᨭᩮᩣ, ᩅᩥᨸ᩠ᨹᩩᨭᩮᩣ, ᩈᨾ᩠ᨹᩩᨭᩮᩣ, ᨶᩥᨹᩩᨭᩮᩣ, ᨿᨳᩣᩈᨾ᩠ᨽᩅᩴ ᨹᩔ ᨸᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᩔ ᨭᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᨽᩁ-ᨵᩣᩁᨱᩮ, ᨽᩁᩦᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨽᩁᩮᩣ, ᩋᩣᨽᩁᩮᩣ, ᩋᩣᨽᩁᨱᩴ ᨧ᩼ ᨷᩥᨽᩣᨲᩃᨿᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮᩣ, ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨽᨵᩩᨲ ᨠᨧᩥᨲᩴ [ᨿᨳᩣᨧ᩼ ᪒᪑᪑], ᩈᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨵᨶᩴ᩼

ᨿᨽ-ᨻᩣᩁᨱᩮ, ᨿᩮᩣᨲᩣ, ᨿᨳᩣᨴᩮᨽᨽ ᩈᨿᩪᩁᩮᩣᨲᩣᨲᩥ ᨿᨳᩣᩈᨿᩪᩁᩮᩣᨲᩣ, ᩈᨿᩪᨲᩣ ᩈᩦᨿᩣ [ᨿᨳᩣᨧ᩼ ᪑᪒᪘], ᩋᨶᩩᨿᩮᩣᨲᩣ, ᩋᨽᩥᨿᩮᩣᨲᩣ᩼

ᨿᩁ-ᨷᩥᩊᨶᩣᩁᨠᩮ, ᨿᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨿᩮᩣᨲᩣ, ᨠᩣᩃᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩣ᩼

ᩁᨿᩩ-ᨠᩦᨯᩣᨿᩴ, ᩁᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩁᩮᩣᨲᩣ, ᩋᨽᩥᩁᩮᩣᨲᩣ᩼

ᩁᨿᩩ-ᩏᨷᩁᨾᩮ, ᩅᩥᩁᩮᩣᨲᩣ, ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᩮᩣᨲᩣ, ᩏᨷᩁᩮᩣᨲᩣ᩼

ᩈᩁ-ᨣᨲᩥ, ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩣᩈᩩ, ᨻᩉᩩᩃᩣᨵᩥᨠᩣᩁᩣ ᨠᩣᩃᨲ᩠ᨳᩮᨿᨷᩥ ᨲᨷ᩠ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮ, ᩈᩁᨲᩥ, ᩋᩈᩁᩥ, ᩈᩁᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᩈᩁᩮᩣᨲᩣ, ᩋᨶᩩᩔᩁᩮᩣᨲᩣ, ᨷᨭᩥᩔᩁᩮᩣᨲᩣ᩼

ᩉᩁ-ᩉᩁᨱᩮ, ᩉᩁᩦᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩉᩁᩮᩣᨲᩣ, ᩋᩣᩉᩁᩮᩣᨲᩣ, ᨶᩦᩉᩁᩮᩣᨲᩣ᩼

ᨲᩔ ᨴᩮᩅᨲ᩠ᨲ-ᩋᩣᩉᩁᨱᩴ, ᨶᩦᩉᩁᨱᩴ, ᩏᨴ᩠ᨵᩣᩉᩁᨱᩴ, ᩈᨾᩩᨴᩣᩉᩁᨱᩴ, ᩋᩅᩉᩁᨱᩴ᩼

ᩉᨶ-ᩉᩥᩴᩈᩣᨿᩴ, ᩉᨬ᩠ᨬᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩉᨶᩮᩣᨲᩣ, ᩅᩥᩉᨶᩮᩣᨲᩣ, ᩈᨾᩩᩉᨶᩮᩣᨲᩣ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨶᩩᩈᨿᩣ [ᨿᨳᩣᨧ᩼ ᪑᪓᪓], ᩈᨾᩩᩉᨲᩣ ᩈᩦᨿᩣ [ᨿᨳᩣᨧ᩼ ᪑᪓᪙]᩼

ᨲᩥᨷ᩠ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᨻᩉᩩᩃᩣᨵᩥᨠᩣᩁᩣ ᩋᨠᩣᩁᨶ᩠ᨲᨵᩣᨲᩩᨲᩮᩣᨷᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩃᩮᨷᩮᩣ᩼ ᨷᨧᩴ ᨠᩁᩦᨿᨲᩦᨲᩥ ᨷᨠᨲᩥ, ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᩣ ᩋᩣᨠᨲᩥ, ᩅᩥᨠᩣᩁᩮᩣ ᩅᩥᨠᨲᩥ, ᨠᩣᨿᨲᩴ ᨠᩦᨲᩥ, ᩏᨠ᩠ᨠᩦᨲᩥ, ᩈᨦ᩠ᨠᩦᨲᩥ, ᩋᨶᩩᨠᩣᨿᨲᩴ ᩋᨶᩩᨠᩦᨲᩥ, ᨣᨿᨲᩴ ᨣᨲᩥ, ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩅᩤ ᨣᨲᩥ, ᨣᨬ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩅᩤ ᨣᨲᩥ, ᩋᩣᨣᨿᨲᩴ ᩋᩣᨣᨲᩥ, ᩈᩩᨣᨲᩥ, ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩥ, ᩈᨿᩣᨣᨿᨲᩴ ᩈᨦ᩠ᨣᨲᩥ, ᨩᨶᨶᩴ ᨩᩣᨲᩥ, ᨩᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩣᨿ, ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩅᩤ ᨩᩣᨲᩥ, ᨮᩣᨶᩴ ᨮᩥᨲᩥ, ᩈᨱ᩠ᨮᩥᨲᩥ, ᩋᩅᨭ᩠ᨮᩥᨲᩥ, ᨷᩩᨶᨷ᩠ᨷᩩᨶᩴ ᨲᨶᨶᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᨲᩥ, ᨮᩤᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩣᨿᩣᨲᩥ ᨮᩥᨲᩥ, ᨿᨳᩣᨶᩩᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥ᩼

ᨽᨿᨶᩴ ᨽᨲᩥ, ᩏᨲ᩠ᨲᩥ, ᩈᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥ, ᨩᩪᨲᩥ, ᩋᩅᨽᨲᩥ, ᨠᩁᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ ᨠᨲᩥ, ᨿᨲᩥ ᨩᩣᨲᩣᨲᩥ ᩑᨲᩣᨿᩣᨲᩥ ᨿᨲᩥ, ᩅᩥᩅᩥᨵᩣ ᨿᨲᩥ ᩅᩥᨿᨲᩥ, ᩁᨾᨱᩴ ᩁᨲᩥ, ᩋᩣᩁᨾᨱᩴ ᩋᩣᩁᨲᩥ, ᩅᩥᩁᨾᨱᩴ ᩅᩥᩁᨲᩥ, ᩋᨽᩥᩁᨾᨱᩴ ᩋᨽᩥᩁᨲᩥ, ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᨾᨱᩴ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩥ, ᩈᩁᨱᩴ ᩈᨲᩥ, ᩈᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩣᨿᩣᨲᩥ ᩅᩤ ᩈᨲᩥ, ᩋᨶᩩᩔᨲᩥ, ᨷᨭᩥᩔᨲᩥ, ᩏᨷᩉᨶᨶᩴ ᩏᨷᩉᨲᩥ᩼

ᨲᨵᨲ᩠ᨳᨷ᩠ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᩋᨠᩣᩁᩔᩦᨲᩥ ᨣᨲᩅᩤ, ᩋᩉᨶᩦᨲᩥ ᩉᨲᩅᩤ᩼

តាទិបច្ចយិម្ហាតាទិ, ហតាទិ។

ត្វាទីសុ –

៤១៨. ត្វំតុម្ហតេម្ហសុ ចា។

ករណាត្យស្ស រ-ការស្ស អា ហោតិ ចា ត្វំ, តុម្ហ, តេម្ហសុ។ តុម្ហេម្ហ ត្វាម, ត្វាបិ សក្កុយម្ហិ។

៤១៩. ករស្សា តេច។

ករស្ស រ-ការស្ស អា ហោតិ តេចបច្ចយេ។

កាត្វំ, កាតេច, កាតុម្ហ, កាតព្វំ។

យថា ករស្ស, តថា ឧហាចុត្តិតា ហរស្ស ទុបំ ឋិញ្ញតិ, ហាតុំ, ហាតេច, ហាតុម្ហ។ តេសំ តុម្ហេស្ស ហាតុម្ហ, ឧម្ហេមា បុព្ពកាតំ ព្ពណំ [ធា។ ៤។៤៣។ ១០]។

ត្វាបិអាស្ស ព្ពត្ត, អាហិត្វា, សោណ្ហាឃុតការាហិត្វា [ធា។ ៤។១០។២ (…ហត្វា)]។

ព្ពតិ ចិនិទេយាកទ្ទុបរាសិ។

សចិសនិទេយាកទ្ទុបរាសិ

អថ សចិសនិទេយាកទ្ទុបរាសិ ចុច្ចតេ។

តុបច្ចយិម្ហ

៤២០. បទទ្ទុបយយកាទេរ ញ្យញ្ញាទេត។

យការវជ្ជិតេ ព្យញ្ជនបច្ចយេ បរេ សព្វធាតូនំ អន្តព្យញ្ជនោ បររូបំ អាបជ្ជតេ។

ករោតីតិ កត្តា, កាតុំ អរហតិ, កាតុំ សក្កោតិ, ករណសីលោ, ករណធម្មោ, សក្កច្ចំ វា ករោតីតិ អត្ថោ។ ភរតីតិ ភត្តា, ហរតីតិ ហត្តា។

ត្វាទីសុ រ-ការស្ស អាត្តំ, និយោគេ បរេ រស្សត្តញ្ច, កត្វា, កត្វាន។

បររូបត្តំ, កត្តុន, កត្តុំ, កត្តព្វំ, ភរណំ ភត្តុំ, ភត្តវេ, ហរណំ ហត្តុំ, អភិហត្តុំ, ហត្តវេ។

អាប, ណាប, ខិប, គុប, ចជ, ញាប, ញាប, តប, ទីប, ឆុប, បទ, ភជ, ភុជ, យទ, យិទ, យុជ, រិទ, រញ្ជ, លិប, លុប, វទ, វត, វធ, វប, វិទ, សញ្ជ, សិទ, សជ្ជ, ស្វទ, ស្វធ, សុប។

ធាត្វន្តព្យញ្ជនស្ស បររូបត្តំ, តបច្ចយម្ហិ វិបុព្វោ អាប ព្យាបនេ, ព្យាបយតិ ខិប្បំ ញាណព្យាបនេន ព្យាបិតុំ សក្កោតីតិ ព្យត្តោ, វិយត្តោ។

បរិបុព្វោ បរិយាបុណនេ បហុត្តេ ច, បរិយត្តោ។

សំបុព្វោ បរិបុណ្ណភាវេ, សមាបយិត្វាតិ សមត្តោ, បរិសមត្តោ។

អាបុព្វោ ណាប-បេសនេ, អាណាបិយិត្វាតិ អាណត្តោ។

ខិប-ខិបនេ, ខិបិយិត្វាតិ ខិត្តោ-ឧណ្ឌោ, ខិត្តា-បត្តិកា, ខិត្តំ-ចេលុក្ខេ។ ឧចំ សព្វត្ថ។ បក្ខិត្តោ, វិក្ខិត្តោ, និក្ខិត្តោ, ឧក្ខិត្តោ, ឱក្ខិត្តោ, សំខិត្តោ។

គុប-គុត្តិយំ, គោបិយិត្វាតិ គុត្តោ, សំគុត្តោ។

ចជ-ចាគេ, ចជិយិត្វាតិ ចត្តោ។

ញប-បញ្ញាបនេ, បញ្ញាបិយិត្វាតិ បញ្ញត្តោ-ឋិតោយា, បញ្ញត្តំ សិក្ខាបទំ, បញ្ញត្តំ-អាសនំ។

ញាប-ញាបនេ, ចិកតិឆាត្យ នាយេសា ការិតត្តត្វា, បញ្ញាបីឃិត្វាតិ បញ្ញាេត្វា, សញ្ញាបីឃិត្វាតិ សញ្ញាេត្វា, ចិញ្ញាបីឃិត្វាតិ ចិញ្ញាេត្វា។

តប-សន្តាបេ, អតប្បីតិ តេត្វា, សន្តេត្វា។

ឌីប-ឌិត្តិយំ, អឌីបិត្វាតិ ឌិេត្វា, បឌិេត្វា, អាឌិេត្វា។

ឆុប-សោល្លិយេ , ឆុបតិ, អឆុបិ, ឆុបិស្សតីតិ ឆុេត្វា, ស្វុទាឆុេត្វា, អក្កឆុេត្វា [ស្វុ៑ ត៑ ១០៩]។

បឆ-ពតិយំ, អបឆ្ជីតិ បេត្វា, តិបេត្វា, សយ្យេត្វា។

កឌ-សម្ភត្តិយំ, កឌតីតិ កេត្វា, សម្ភេត្វា។

ចិបុព្ធោ បុច្ឆក្កនេហ, ចិកខិត្វាតិ ចិកេត្វា។

ក្រុឌ-បិលក, ញ្យចហទនេហស្វុ, ក្រុញ្ជិត្វ, ក្រុញ្ជិឃិត្វាតិ ចា ក្រុេត្វា, បទិក្រុេត្វា។

យឆ-ស្គ្រូយាេឆ, យញ្ជិត្វាតិ យេត្វា, សយូេត្វា, បយេត្វា, ស្គ្រូយូេត្វា។

យិឆ-សិនេភហនេ, យិញ្ជតីតិ យិេត្វា។

ឃុឌ-ទេឃាគេ, ឃុញ្ជាតីតិ ឃុេត្វា, បឃុេត្វា, ស្គ្រឃ្យុេត្វា, តិឃុេត្វា, ចិឃុេត្វា, សំឃុេត្វា, សញ្ញុេត្វា។

ទិច-ចិទិច្ចានេ, ទិច្ចាតីតិ ទិេត្វា។

រញ្ជ-រាគេ, រញ្ជាតីតិ រេត្វា, សារេត្វា, ចិរេត្វា។

លិប-លិប្បនេ, លិប្បីឃិត្វាតិ លិេត្វា, ស្គ្រលិេត្វា, អចលិេត្វា។

ᩃᩩᨷ-ᩋᨴᩔᨶᩮ, ᩃᩩᨷ᩠ᨿᨲᩦᨲᩥ ᩃᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨

ᨧᨶ-ᨧᩥᨿᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᨧᩣᨶᩣᨿᩴ᪨

᪕᪑᪐᪨ᨧᨶᩣᨴᩦᨶᩴ ᨧᨿ᩠ᨿᩩᨦ ᨧᩣ[ᨠ᪨ ᪃᪕᪆; ᩁᩪ᪨ ᪄᪑᪆; ᨶᩦ᪨ ᪑᪐ᨷ᪑]᪨

ᨧᨶᩣᨴᩦᨶᩴ ᨧᨿ᩠ᨿ ᨦᩢ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨧᩣ ᨠᩣᩁᩥᨲᨶ᩠ᨲᩮ ᨲ-ᨠᩣᩁᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᨲ᩠ᩅᩣᨴᩥᨧᨶ᩠ᨴᩮᩈᩩ᪨

ᨧᩩᨧ᩠ᨧᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨦᩢᨲ᩠ᨲᩣ-ᨽᩮᨿ᩠ᨿᩣ, ᨦᩢᨲ᩠ᨲᩣ-ᨠᨳᩣ, ᨦᩢᨲ᩠ᨲᩥ-ᨧᨶᩴ, ᨶᩥᨧᩩᨲ᩠ᨲᩣ, ᨶᩥᨧᩩᨲ᩠ᨲᩣ, ᨶᩥᨧᩩᨲ᩠ᨲᩥ, ᩁᩣᨣᩮᨿᩣ᪨

᪕᪑᪑᪨ᩋᨿ᩠ᨿᩩ᪨

ᨧᨶᩣᨴᩦᨶᩴ ᩋᨿ᩠ᨿ ᨦᩢ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨠᩣᩁᩥᨲᨶ᩠ᨲᩮ ᨲ-ᨠᩣᩁᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᨲ᩠ᩅᩣᨴᩥᨧᨶ᩠ᨴᩮᩈᩩ᪨

ᨧᩩᨲ᩠ᨲᩣ-ᨽᩮᨿ᩠ᨿᩣ, ᨧᩩᨲ᩠ᨲᩣ-ᨠᨳᩣ, ᨧᩩᨲ᩠ᨲᩥ-ᨧᨶᩴ᪨

ᨧᨲ᩠ᨿ-ᨧᨲ᩠ᨲᨶᩮ, ᨧᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣ, ᨷᨧᨲ᩠ᨲᩣ, ᨶᩥᨧᨲ᩠ᨲᩣ᪨

ᨧᨷ-ᨴᩦᨥᨶᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷ, ᨧᨷᩦᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨧᩩᨲ᩠ᨲᩥ-ᨴᩦᨥᩴ, ‘ᩋᨿ᩠ᨿ’ᨲᩥ ᨦᩢᨲ᩠ᨲᩥ᪨

ᨧᩥᨶ-ᨧᩥᨧᨶ᩠ᨴᩮ, ᨧᩥᨧᩥᨧ᩠ᨧᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨧᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣ᪨

ᩈᨩ᩠ᨩ-ᩈᨦ᩠ᨣᩮ, ᩈᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ, ᩋᩣᩈᨲ᩠ᨲᩣ, ᨧᩥᩈᨲ᩠ᨲᩣ᪨

ᩈᩥᨶ-ᩈᩮᩈᨶᩮ, ᩈᩥᨬ᩠ᨧᩦᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩈᩥᨲ᩠ᨲᩣ, ᩋᩣᩈᩥᨲ᩠ᨲᩣ, ᩋᨧᩈᩥᨲ᩠ᨲᩣ, ᩋᨽᩥᩈᩥᨲ᩠ᨲᩣ᪨

ᩈᩩᨶ-ᩈᩩᨶᨶᩮ, ᩋᨲ᩠ᨲᩥ ᩈᩩᨶᨲᩦᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩥ᪨

ᩈᩩᨽ-ᨷᨬ᩠ᨬᩈᩮᩃᩮ, ᩋᨲ᩠ᨲᩥ ᩈᩩᨽᨲᩦᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩥ᪨

សុប-យោប្យេត, សុបតីតិ សុត្វា ទដ្ឋព្វំ

តិបច្ចយវិធានេ ញត្តិ, ចិយត្តិ, បរិយាបុណាតិ បរិយត្តិ, នយាបេតិ នយត្តិ, បរិនយត្តិ, អាណាបេតិ អាណត្តិ, គោបេតិ គុត្តិ, ទាបេតិ ទាត្តិ, បញ្ញាបេតិ បញ្ញត្តិ, នញ្ញាបេតិ នញ្ញត្តិ, ចិញ្ញាបេតិ ចិញ្ញត្តិ

តប-តប្យេត, តប្យតិ តិត្តិ, យថាវុត្តិកា អស្ស ទត្តិ ឌីបតិ ឌិត្តិ, បជ្ជតិ បត្តិ, អាបត្តិ, វុប្បត្តិ, តិប្បត្តិ, ចិបត្តិ, នយត្តិ, កងតិ កត្តិ, នឃត្តិ, កុជ្ជតិ កុត្តិ, ឃុជ្ជតិ ឃុត្តិ, ទិជ្ជតិ ទិត្តិ, តិដ្ឋេទេត្វា វុច្ចតិ អេត្វា ឲតាយាតិ តិវុត្តិ, វុច្ចតិ វុត្តស្ស អេត្វា ឲតាយាតិ វុត្តិ "ចិចទីយតិ វុត្តស្ស អេត្វា ឲតាយាតិ វុត្តី"តិបិ ចងត្តិ ចត្តតិ វុត្តិ, ឌីចិតវុត្តិ, តងាយត្តវុត្តិ, 'អស្ស'តិ អស្ស វុត្តិ ចិចេចតិ ចិចិត្តិ, នជ្ជតិ នត្តិ, អានត្តិ, ចិនត្តិ ទដ្ឋព្វំ

តុបច្ចយវិធិម្ហិបតីតិ បិត្វា, គោបេតីតិ គុត្វា, ចងតីតិ ចត្វា

ទុតិ លិង, កិងាងឃោបិ ចត្វាន្វា, លិក្ខតីតិ លេត្វា, កិក្ខតីតិ កេត្វា, កងតីតិ កត្វា, កុជ្ជតីតិ កុត្វា, កេត្វា, ឃុត្វា, ទិត្វា, លិត្វា, លុត្វា, ចចតិ ចងតីតិ ចា ចត្វា, ចិចិច្ចតីតិ ចិចិត្វា, នជ្ជតីតិ នត្វា, វុប្បតីតិ វុត្វា ទដ្ឋព្វំ

តចត្វុបច្ចយវិធិម្ហិបិត្វាតិ បិត្វាន, គោបិត្វាតិ គុត្វាន, ចងិត្វាតិ ចត្វាន, លិក្ខិត្វាតិ លេត្វាន

កង-បុព្វកេហេ, កាឌិត្វាតិ កត្វាន, ចិកត្វាន, អកុជ្ជីតិ កុត្វាន, អឃុជ្ជីតិ ឃុត្វាន ទដ្ឋព្វំ

តាទីបច្ចយវិធិម្ហិត្វាទី, គុត្វាទី, ចត្វាទី, លេត្វាទី, ចិកត្វាទី, កេត្វាទី, កុត្វាទី, ឃុត្វាទី ទដ្ឋព្វំ

ត្វាទីសុ បទេសុបទេតូ យថាវុត្តិកា តិណ្ណំ ញជ្ជតានំ អាទិញជ្ជតស្ស លោបេហិ, លេត្វា, លេត្វាន, លេត្វុន, ចិកត្វា, ចិកត្វាន, ចិកត្វុន, កុត្វា, កុត្វាន, កុត្វុន ទដ្ឋព្វំ

តុំ, តវេចវុ-លេត្តុំ, លេត្តវេ, លេតុំ, លេតវេ ចា, អាទិញជ្ជតស្ស លោបេហិ ចិកត្តុំ, ចិកត្តវេ, កេត្តុំ, កេត្តវេ, កោត្តុំ, កោត្តវេ, អាទិវុឌ្ឍិ ទដ្ឋព្វំ

តព្វបច្ចយេ-លេត្តព្វំ, លេតព្វំ ចា, កេត្តព្វំ, កោត្តព្វំ, វុច្ចតីតិ ចត្តព្វំ ទដ្ឋព្វំ

ឡតិ សឌិសស៊ិឃោគទ្វបទាសិ៍

ចក្កត្តទ្វបទាសិ

អធ ចក្កត្តទ្វបទាសិ ចុទ្ធេព៍

កយ្យ, កិលយ្យ, ឧត្យ, ឧយ្យ, គយ្យ, តត្យ, តិយ្យ, ឌយ្យ, កយ្យ, យត, ឃយ្យ, ចយ្យ, សយ្យ, ហត៍

លិ១១៍យតាត៌ តិក្កហឹត៌

យការ, តការន្តាត៌ ឆាត្វត៌ អន្តោ យការេនា តការេនា ច តិក្កហឹត៌ ហោតិ ឃការចន្ខឹពេ ព្យញ្ជនេត បទេ៍ ‘ចក្កេ ចក្កន្តោ’តិ តិក្កហឹតស្ស ចក្កត្តំ៍

កយ្យ-បរិឌកយនេ, បក្កយិត្វាតិ បក្កន្តោ, បរិឌេត អក្កយិត្វាតិ អក្កន្តោ, ក្កន្តោ, ចិក្កន្តោ, តិក្កន្តោ, ‘តិពោ កយស្សា’តិ កស្ស ឧត្តំ, សក្កន្តោ, ឧក្កន្តោ, អចក្កន្តោ, អបក្កន្តោ, អតិក្កន្តោ, បដិក្កន្តោ, កស្ស ដ្តិតាតិ៍

កិលយ្យ-ពេឧេឌ, កិលយិត្វាតិ កិលន្តោ៍

តិយ្យ-អឌ្ឍការេច, ពេយឃិត្វាតិ តិន្តោ៍

ឌយ្យ-ឌយនេ, ឌយិត្វាតិ ឌន្តោ៍

កយ្យ-អតចត្វានេ, កយិត្វាតិ កន្តោ, ចិក្កន្តោ៍

យត-ឧាពេហ, យតតីតិ យន្តោ៍

ចយ្យ-ក្កិលនេ, ចយិត្វាតិ ចន្តោ៍

ឃបុ-ឃត្តិឃំ, ឃបុតីតិ ឃេត្វា, ឧបឃេត្វា, ឱបឃេត្វា។

ឃបុ-ទេសេ, ឃបុតិ ឋិឌ្ឍតីតិ ឃេត្វា ញ្ញាទី។

តិបច្ចយបិប្បកាយតំ ពត្តិ, តិកាយតំ តិកត្តិ, បក្កយតំ បក្កត្តិ, ឋយតំ ឋត្តិ, ពតតំ ពត្តិ, ឌយតំ ឌត្តិ, កយតំ កត្តិ, ចិញ្ចត្តិ, យតតំ យត្តិ, ឃយតំ ឃត្តិ ញ្ញាទី។

ព្យបច្ចេយ-បក្កយតីតិ បក្កត្វា, ឋតតីតិ ឋត្វា, ឋយតីតិ ឋត្វា, ពច្ចតីតិ ពត្វា, ពតោតីតិ ពត្វា, ទេពយឃតីតិ ពិត្វា, ឌយឃតីតិ ឌត្វា, កយតីតិ កត្វា, យតតីតិ យត្វា។

តិបុទ្ធោ ឃប្យ-តិឃយទត, តិឃាទេយតីតិ តិឃត្វា, ចយតីតិ ចត្វា, ឃយតីតិ ឃត្វា, ហតតីតិ ហត្វា ញ្ញាទី។

ត្វាទីបុ-ពត្វា, ពត្វាត, ពត្វត, យត្វា, យត្វាត, យត្វត, ហត្វា, ហត្វាត, ហត្វត ញ្ញាទី។

ព្យ, ពទចបុ-បក្កត្យំ, បក្កត្តទច, ឋតតំ ឋត្យំ, ឋត្តទច, ពយតំ ពត្យំ, ពត្តទច, យតតំ យត្យំ, យត្តទច, ហតតំ ហត្យំ, ហត្តទច ញ្ញាទី។

ពញ្ញាបិប្បអកិក្កត្តញ្ញំ, បដិក្កត្តញ្ញំ, ឋញ្ញាទេពតិ ឋត្តញ្ញំ, ពឌ្ឍឃទេពតិ ពត្តញ្ញំ, យញ្ញាទេពតិ យត្តញ្ញំ, ចបិឃទេពតិ ចត្តញ្ញំ, ហញ្ញាទេពតិ ហត្តញ្ញំ ញ្ញាទី។

ញ្ញតិ ចក្កត្តរូបរាសិ។

ឆាព្វត្តចិការរាសិ តិដ្ឋិទេពា។

បច្ចយចិការរាសិ

កាទេឃរាសិ

អឆ បច្ចយចិការរាសិ ចុច្ចទេពា។

លិខ្ខៈបឆា ទេកា[៣៉ ១ប៉ឲ្យ; ន្វ៉ ៩០លិ; តិ៉ ០០ប៉៩]។

បធធាតុ, តចត្តត៌ តស្ស ធោ ហោតិ។

បជ្ឈិត្វាតិ បទ្ធោ, បទ្ធវា។

ពាហុលាធិការា តបច្ចយោ កាលត្តយេបិ ហោតិ, អសទ្ធិ, សទ្ធតិ, សទ្ធិស្សតីតិ សទ្ធោ, យថាវុត្តិតោ តបច្ចយស្ស ធោ។

យុធ-យោធនេ។

លិ៦៦។ យុធា ធា[៣។ ៦៥៦; ៦៦។ ៩១លិ; ទី។ ១១៥៩]។

យុធធាតុ, តចត្តត៌ តស្ស អភត្តរស្ស ធោ ហោតិ ច។

ឧយុជ្ឈិត្វាតិ ឧយុទ្ធោ, ឧយុទ្ធវា, បដិយុទ្ធោ, បដិយុទ្ធវា។

សុធ-សោធនេ។

លិ៦៩។ សុធា ធោ[៣។ ៦៥៦; ៦៦។ ៩១លិ; ទី។ ១១៥៩]។

សុធធាតុ, តចត្តត៌ តស្ស ធោ ហោតិ។

សុជ្ឈិត្វាតិ សុទ្ធោ, សុទ្ធវា។

លិ៦លិ។ ធោ កន្ធាទីហិ[៣។ ៦លិលិ; ៦៦។ ៩៦៥; ទី។ ១១៥០]។

កន្ធាទីហិ ត, តចត្តត៌ តស្ស ធោ ហោតិ។

អកន្ធិត្វាតិ កទ្ធោ, កទ្ធវា, ឧកទ្ធោ, សមុទ្ធោ, បលិកទ្ធោ។

ᩃᨣ-ᩃᨣ᩠ᨣᨶᩮ, ᩃᨣᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩃᩮᨣ᩠ᨣᩣ, ᩃᨣ᩠ᨣᨿᩣ, ᩅᩥᩃᩮᨣ᩠ᨣᩣ, ᩅᩥᩃᨣ᩠ᨣᨿᩣ᩼

ᨿᩩᨩ-ᨿᩩᨬ᩠ᨩᨶᩮ, ᨿᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨿᩩᩮᨣ᩠ᨣᩣ, ᨿᩩᨣ᩠ᨣᨿᩣ, ᨶᩥᨿᩩᩮᨣ᩠ᨣᩣ, ᩈᩴᨿᩩᩮᨣ᩠ᨣᩣ᩼

ᩅᩥᨧ-ᨡᨿ, ᨧᩃᨶᩮᩈᩩ, ᩈᩴᩅᩥᨧᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩈᩴᩅᩥᩮᨧᨣ᩠ᨣᩣ, ᩈᩴᩅᩥᨧᨣ᩠ᨣᨿᩣ, ᩈᨾ᩠ᨻᩥᩮᨧᨣ᩠ᨣᩣ, ᩈᨾ᩠ᨻᩥᨧᨣ᩠ᨣᨿᩣ᩼

ᩃᩩᨩ-ᩅᩥᨶᩣᩈᩮ, ᨷᩃᩩᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨷᩃᩩᩮᨣ᩠ᨣᩣ, ᨷᩃᩩᨣ᩠ᨣᨿᩣ, ᩅᩥᩃᩩᩮᨣ᩠ᨣᩣ, ᩅᩥᩃᩩᨣ᩠ᨣᨿᩣ, ᩅᩥᩃᩩᩮᨣ᩠ᨣᩣ, ᩅᩥᩃᩩᨣ᩠ᨣᨿᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦ᩼

ᩍᨲᩥ ᨠᩣᨴᩥᩁᩣᩈᩥ᩼

ᨱᩣᨴᩥᩁᩣᩈᩥ

ᩍᩈᩩ, ᩋᩣᩈ, ᩏᩈ, ᨠᩈ, ᨠᩥᩈ, ᨠᩥᩃᩥᩈ, ᨠᩩᩈ, ᨥᩩᩈ, ᨩᩩᩈ, ᨲᩩᩈ, ᨴᩥᩈ, ᨴᩩᩈ, ᨵᩴᩈ, ᨶᩈ, ᨷᩥᩈ, ᨷᩩᩈ, ᨷᩩᨭ᩠ᨮ, ᨽᩩᩈ, ᨾᩔ, ᨾᨩ᩠ᨩ, ᨿᨩ, ᨿᩈ, ᨿᩩᩈ, ᩁᩔ, ᩅᩥᩈ, ᩈᨩ, ᩈᩥᩈ, ᩈᩥᩃᩥᩈ, ᩉᩈ, ᩉᩔ, ᩉᩴᩈ᩼

ᩃᩥ᪃ᨷ᩠᩼ ᩈᩣᨶᨲ᩠ᨲᩁᩔ ᨲᩔ ᨱᩮᩣ[ᨠ᩼ ᩅᩢᩃᩥ᪄; ᨶᩪ᩼ ᪉᪃᪉; ᨶᩦ᩼ ᪁᪁ᩃᩥ᪉ (ᨱᩮᩣᨠᩴ ᩅᩥᩈᨴᩥᩈᩴ)]᩼

ᩈᨠᩣᩁᨶ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᨵᩣᨲᩪᩉᩥ ᨷᩁᩔ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩔ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᨲᨠᩣᩁᩔ ᨱᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨵᩣᨲ᩠ᩅᨶ᩠ᨲᩔ ᨷᩁᩁᩪᨷᨲ᩠ᨲᩴ, 'ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᨴᩩᨲᩥᨿᩮᩈ᩠ᩅᩮᩈᩴ'ᨲᩥ ᩈᩴᨿᩮᩣᨣᩣᨴᩥᩔ ᨷᨮᨾᨲ᩠ᨲᩴ᩼

ᩍᩈᩩ-ᩍᨧ᩠ᨨᩣ, ᨠᨶ᩠ᨲᩦᩈᩩ, ᩍᨧ᩠ᨨᩥᨿᨲᩮᨲᩥ ᩍᨭ᩠ᨮᩮᩣ, ᨷᩁᩥᨿᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ᩼

ᩋᩣᩈ-ᩏᨷᩅᩮᩈᨶᩮ, ᩅᩥᨷᩁᩦᨲᩮᨶ ᩋᩣᩈᨲᩥ ᩏᨷᩅᩥᩈᨲᩦᨲᩥ ᩅᩥᨷᩃ᩠ᩃᨭ᩠ᨮᩮᩣ᩼

ᨠᩈ-ᩅᩥᩃᩮᨡᨶᩮ ᩅᩥᩃᩮᨡᨶᩮ ᨧ᩼

ᩃᩥ᪃ᨯ᩠᩼ ᨠᩈᩔᩥᨾ ᨧ ᩅᩣ[ᨠ᩼ ᩅᩢᩃᩥ᪄; ᨶᩪ᩼ ᪉᪃᪉; ᨶᩦ᩼ ᪁᪁ᩃᩥ᪉ (ᨱᩮᩣᨠᩴ ᩅᩥᩈᨴᩥᩈᩴ)]᩼

ᨠᩈᨵᩣᨲᩩᩔ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᨲᨠᩣᩁᩔ ᨱᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨠᩈᩔ ᩋᩣᨴᩥᩈᩁᩔ ᩍᨾ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ᩼

ᨣᩔᩥᨲ᩠ᩅᩤᨲᩥ ᨠᩥᩴᩈ-ᩈᩔᩴ, ᨣᩴᩈ ᨧ᪨

ᩏᨷᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩋᩣᩈᨶ᩠ᨶᩮ, ᩏᨷᨣᩈᩮᩣ᪨

ᩅᩥᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨷᩅᩤᩈᩮ, ᩅᩥᨷ᩠ᨷᨣᩈᩮᩣ᪨

ᨠᩥᩈ-ᩉᩣᨶᩥᨿᩴ ᨷᨭᩥᨠᩥᩈᩮᩣ, ᨠᩥᩈᩮᨲᩦᨲᩥ ᩋᩈᩮᩣ᪨

ᨠᩥᩃᩥᩈ-ᩅᩥᨻᩣᨵᨶᩮ ᩏᨷᨲᩣᨷᩮ ᨧ, ᨠᩥᩃᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ, ᩈᩴᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ, ᩏᨷᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ᪨

ᨠᩩᩈ-ᩋᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᩮ, ᩋᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᩦᨿᩥᨲ᩠ᩅᩤᨲᩥ ᩋᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᩮᩣ᪨ ᩋᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᩮᩣ ᨴᩣᨲᩥᨧᩣᩁᩮᩣ᪨

ᨥᩩᩈ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮ, ᨥᩮᩣᩈᩦᨿᩥᨲ᩠ᩅᩤᨲᩥ ᨥᩮᩣᩈᩮᩣ, ᩈᨥᩮᩣᩈᩮᩣ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᨠᩤᩃᩈᨥᩮᩣᩈᩴ [ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪓᪙]᪨ ᩏᨣ᩠ᨥᩮᩣᩈᩮᩣ᪨

ᨴᩩᩈ-ᩅᩮᨧᩣᩅᨠᩮ, ᨴᩩᩈᩦᨿᩥᨲ᩠ᩅᩤᨲᩥ ᨴᩩᩈᩮᩣ᪨

ᨲᩩᩈ-ᨷᩦᨲᩥᨿᩴ ᨲᩩᩔᩥᨲ᩠ᩅᩤᨲᩥ ᨲᩩᩈᩮᩣ, ᩈᨶ᩠ᨲᩩᩈᩮᩣ᪨

ᨴᩥᩈ-ᨷᩮᨠ᩠ᨡᨶᩮ, ᨷᩔᩦᨿᩥᨲ᩠ᩅᩤᨲᩥ ᨴᩥᩈᩮᩣ, ᩈᨶ᩠ᨴᩥᩈᩮᩣ᪨

ᨴᩥᩈᩦ-ᨣᨧ᩠ᨨᨶᩮ, ᩏᨴ᩠ᨴᩥᩈᩦᨿᩥᨲ᩠ᩅᩤᨲᩥ ᩏᨴ᩠ᨴᩥᩈᩮᩣ, ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩥᩈᩦᨿᩥᨲ᩠ᩅᩤᨲᩥ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩥᩈᩮᩣ, ᩋᨷᨴᩥᩈᩦᨿᩥᨲ᩠ᩅᩤᨲᩥ ᩋᨷᨴᩥᩈᩮᩣ᪨

ᨴᩩᩈ-ᨴᩩᩈᨶᩮ, ᨴᩩᩈᩦᨿᩥᨲ᩠ᩅᩤᨲᩥ ᨴᩩᩈᩮᩣ᪨

ᨵᩴᩈ-ᨵᩴᩈᨶᩮ, ᨵᩴᩈᩦᨿᩥᨲ᩠ᩅᩤᨲᩥ ᨵᩴᩈᩮᩣ, ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩉᩦᨲᩃᩮᩣᨷᩮᩣ᪨

ᨶᩈ-ᩋᨴᩔᨶᩮ, ᨶᩔᩥᨲ᩠ᩅᩤᨲᩥ ᨶᩈᩮᩣ, ᩅᩥᨶᩈᩮᩣ᪨

ᨷᩥᩈ-ᩉᩥᩴᩈᩣᨿᩴ, ᨷᩥᩈᩦᨿᩥᨲ᩠ᩅᩤᨲᩥ ᨷᩥᩴᩈᩮᩣ᪨

ᨸᩩᩈ-ᨸᩮᩤᩈᨶᩮ, ᨸᩮᩤᩈᩦᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩣ, ᨸᩁᨸᩩᨭ᩠ᨮᩣ᪨

ᨹᩩᩈ-ᩈᨾ᩠ᨹᩔᩮ, ᨹᩩᩈᩦᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨹᩩᨭ᩠ᨮᩣ, ᩈᨾ᩠ᨹᩩᨭ᩠ᨮᩣ᪨

ᨠᩔ-ᨣᨵᨶᩮ ᨧᩅᨶᩮ ᨧ, ᨠᩔᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨠᨭ᩠ᨮᩣ, ᩋᩣᨠᨭ᩠ᨮᩣ᪨

ᨾᩈ-ᩋᩣᨾᩈᨶᩮ ᩅᩥᨩ᩠ᨫᨶᩮ ᨧ, ᨾᩈᩦᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨾᨭ᩠ᨮᩣ, ᩋᩣᨾᨭ᩠ᨮᩣ, ᩒᨾᨭ᩠ᨮᩣ, ᨸᩁᩣᨾᨭ᩠ᨮᩣ᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩅᩥᨿ ᩒᨾᨭ᩠ᨮᩣ [ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪁᪨᪂᪁]᪨

ᨾᩩᩈ-ᨶᩔᨶᩮ, ᨾᩩᩔᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣ, ᨸᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣ, ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣ᪨

ᨴᩔ-ᩈᩮᨵᨶᩮ, ᨴᩔᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨴᩩᨭ᩠ᨮᩣ-ᨵᩮᨧᩮᩣ, ‘ᩋᩔᩩ’ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᩅᩥᩈ-ᨸᩅᩮᩈᨶᩮ, ᨸᩅᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮᩣ, ᨶᩥᩅᩥᨭ᩠ᨮᩣ, ᩏᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮᩣ᪨

ᩈᩥᩈ-ᩈᩮᩈᩮ, ᩋᩅᩈᩮᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩋᩅᩈᩥᨭ᩠ᨮᩣ᪨

ᩅᩥᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩅᩥᩈᩮᩈᨶᩮ, ᩅᩥᩈᩮᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩅᩥᩈᩥᨭ᩠ᨮᩣ᪨

ᩈᩥᩃᩥᩈ-ᩈᩥᩃᩮᩈᨶᩮ, ᩈᩥᩃᩥᩔᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩈᩥᩃᩥᨭ᩠ᨮᩣ᪨

ᩉᩈ-ᩉᩣᩈᩮ, ᩉᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩉᨭ᩠ᨮᩣ, ᨸᩉᨭ᩠ᨮᩣ᪨

ᩉᩔ, ᩉᩴᩈᨵᩣᨲᩩᨿᩮᩣ ᩈᨴᩥᩈᩣ ᩁᩪᨷ᪨

ᨸᩩᨧ᩠ᨨ-ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣᨿᩴ᪨

ᩃᩥ᪓᪐᪨ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣᨴᩥᨲᩮᩣ[ᨣ᪨ ᨯᩃᩥ᪁; ᨴ᪨ ᪙᪒᪙; ᨲᩦ᪨ ᪁᪁ᩃᩥ᪙]᪨

បុច្ឆាទីហិ បរស្ស អន្តរស្ស បច្ចយតការស្ស ឋោ ហោតិ។

បុច្ឆីយិត្ថាតិ បុដ្ឋោ។

កស-កសនេ, កសិត្ថាតិ កដ្ឋំ-ខេត្តំ។

យជ-បូជ្ជាយំ, ពុទ្ធ យជិត្ថាតិ ឥដ្ឋោ-ក្រិយាការកោ។

សជ-និសគ្គាទីសុ, និសជ្ជិត្ថាតិ និសដ្ឋោ, វិសដ្ឋោ, តិសដ្ឋោ, ឧសដ្ឋោ។

ឃជ-បូជាយំ។

៦៣៨។ ឃជស្ស ឃស្ស ឋិ ឃិ[ក។ ៦១០; រូ។ ៦៣៤; នី។ ១៦៨៣]។

ឃជស្ស ឃការស្ស ឋិ, ឃិអាទេសោ ហោតិ ការិតន្តេ បច្ចយតការេ ត្វាទិចន្តេ។

ឃជិត្វាតិ ឋិដ្ឋោ, ឃិដ្ឋោ។

តិបច្ចយម្ហិ បរិយេសតិ បរិយេដ្ឋិ។

ឧស-ទហនេ, ឧសតិ ឧដ្ឋិ, បរិយេដ្ឋិ, តុស្សតិ តុដ្ឋិ, សត្តុដ្ឋិ, ទស្សតិ ទិដ្ឋិ, សទ្ទិដ្ឋិ, ចស្សតិ ចុដ្ឋិ, ‘អស្ស’តិ វុត្តំ។ ចិសជ្ជតិ ចិសដ្ឋិ។

ត្វាទីសុ-ឌិស-បេក្ខនេ, ‘ឌិសស្ស បស្សទស្សទសាទទក្ខា’តិ សុត្តេន ឌិសស្ស ទសាទេសោ, យថាវុត្តិតោ ចការលោបោ, ទដ្ឋា, ទដ្ឋាន, ទដ្ឋុំ។

‘តុំយាន’តិ ត្វាបច្ចយស្ស តុំអាទេសោ។ តេក្ខុំ ទដ្ឋុំ លេយតោ [ស្វា។ ទិ។ ៣៦៩], កាឆាចសេន ទិក្ខិតលោបោ។

តុំ, ចេចស្ស-ទដ្ឋុំ, ទដ្ឋេច, បុច្ឆតិ បុដ្ឋុំ, បុដ្ឋេច។

តព្ពបច្ចយម្ហិ តព្ពតិ តដ្ឋព្ពំ, ទោដ្ឋព្ពំ, បស្សិតព្ពតិ ទដ្ឋព្ពំ, បុច្ឆិតព្ពតិ បុដ្ឋព្ពំ, ផុសិតព្ពតិ ផោដ្ឋព្ពំ។

ឥតិ ឈានេគឃរានិ។

ឆានេគឃរានិ

សិ៣៦-គហា ចោ[ក៌ ថ៊ិ៤; ទ្វ ៩០សិ; តិ ១១សិង]។

គហយ្យាបទស្ស អត្ថទស្ស បច្ចយតកាទស្ស ចោ ហោតិ, បទទ្វបតេ្ត ឯយោកាឌិស្ស តតិយត្តំ។

គហ-គយ្ហតេ, គយ្ហិត្វាតិ គទេ្ធា។

សិ៣៦-ធាហស្សុយ ច[ក៌ ថ៊ិ៤; ទ្វ ៩០សិ; តិ ១១សិង]។

ធាហយ្យាបទស្ស អត្ថទស្ស តស្ស ចោ ហោតិ, ធាហស្ស អាឌិឃទយ្យាក្ខុយ ច ហោតិ។

ធាហ-ចុឌ្ឍិយំ, អធាហីតិ ធុទេ្ធា, ធាស្ស ចោ, ចុទេ្ធា។

តិឋិរ្យធាហតំ ចុឌ្ឍិ។

សិ៣៣-លោបេ ចទ្ធា តិស្ស[‘ត្តិស្ស’ (ធាហ្មុ)]។

ចទ្ធយ្យាបទស្ស តិបច្ចយស្ស តកាទស្ស លោបេ ហោតិ។

ចទ្ធ-ចទ្ធតេ, ចទ្ធតំ ចុឌ្ឍិ។

ឥតិ ឆានេគឃរានិ។

ណានេគឃរានិ

កិរខី, ចរ, ជរ, តរ, ថរ, បូរ។

៤៣៨. កិរាទីហិ ណោ។

កិរាទីហិ បរេសំ ត, តវន្តូនំ តការស្ស អនន្តរភូតស្ស ណោ ហោតិ, ធាត្វន្តស្ស បររូបត្តំ។

កិរ-អាកិរណេ សម្មិស្សន, ខិបនេសុ ច, កិរិត្វាតិ កិណ្ណោ, បកិណ្ណោ, អាកិណ្ណោ, វិក្កិណ្ណោ, សំកិណ្ណោ, សមាកិណ្ណោ។

បូរ-បូរណេ, បូរិត្វាតិ បុណ្ណោ, សម្បុណ្ណោ, បរិបុណ្ណោ។

ខី-ខយេ, ខិយិត្វាតិ ខីណោ។

កិណ្ណវា, បុណ្ណវា, ខីណវា។

៤៣៩. តរាទីហិ រិណ្ណោ[ក. ៣៨១; រូ. ៩១៩; នី. ១១៨៣]។

តរាទីហិ បរេសំ ត, តវន្តូនំ តការស្ស អនន្តរភូតស្ស រិណ្ណោ ហោតិ។ 'រាត្យាទេន្តស្សរាទិស្សា'តិ ធាត្វន្តព្យញ្ជនស្ស អាទិសរស្ស ច លោបោ។

ចរ-គតិ, ភក្ខនេសុ, ចរិត្វ, ចរីយិត្វាតិ វា ចិណ្ណោ, អាចិណ្ណោ, សមាចិណ្ណោ។

ជរ-ជីរណេ, ជីយ្យិត្វាតិ ជិណ្ណោ, អនុជិណ្ណោ, បរិជិណ្ណោ។

តរ-តរណេ, តរិត្វាតិ តិណ្ណោ, ឧត្តិណ្ណោ, និត្តិណ្ណោ, វិតិណ្ណោ, ឱតិណ្ណោ, សមោតិណ្ណោ។

ថរ-វិត្ថារេ, វិត្ថរិត្វាតិ វិត្ថិណ្ណោ។

ចិណ្ណវា, ជិណ្ណវា, តិណ្ណវា, វិត្ថិណ្ណវា។

ឥតិ ណាទេសរាសិ។

ឆាេឝយទាសិ

ល៊ិ៖ល៊ិ៍ឆេដ្ឋាឋ្លដ្ឋា៍

ឆេដ្ឋា , ហ្វ៊ូ(តេដ្ឋាតិ ឲេត យក្ខា តបច្ចយត្តា សិន្ទត្តិ៍

ឆិស-ចិន្ទិយតេ, ចិន្ទិយតីតិ ចិន្ទេដ្ឋា, ចិន្ទិសិតោ ចា៍

តស-សន្តាសេ, ហ្វ៊ូ(តសតីតិ ហ្វ៊ូ(តេដ្ឋា, ហ្វ៊ូត្តសិតោ ចា៍

កស-កម្ពិកាទនេ, កសន្តិ កម្ពិ កាេទាន្តិ ឲេតភាតិ កដ្ឋា, ក(ដ្ឋា ចា, កយ្ខាទកក្កុទិ, ឲចយាឌិគិបិ ឡាឆ តេចឌិតខ្ឋាតិ៍

ល៊ិ៖ប័៍សាស ចស និស ហ៌សា តេឆា[‘...និស សសា តេឆា’ (ពហ្វសុ)]៍

ឲេតហិ បទស្ស អគត្តទស្ស បច្ចយតការស្ស តេឆា តេហាតិ៍

សាស-អនុសិដ្ឋិយំា

ល៊ិ៖ដ៍សាសស្ស សិសា[‘សាសស្ស សិស ចា’ (ពហ្វសុ)]៍

សាសស្ស សិសា តេហាន្តិ កាគុពាគេន្ធ បច្ចយតការេទ ត្វាឌិចខ្លិតេត, ឆាត្វត្តស្ស បទទ្វុបត្តិ និតេឃាកាឌិស្ស ឆ បឆយត្តិ៍

សាសីឃតីតិ សិតេត្វា, អនុសាសីឃតីតិ អនុសិដ្ឋោ៍ “អនុសិដ្ឋោ តេសា យឃា”តិ [យហាច៍ ១៦៩] ឲត្វ បគ ត្វការស្ស ដ្ឋកាតេទាតិ ចុត្តិឃំ ចុតេត្តា៍ ត៌ ត៌ អត្វិ សាសតិ ឲត្វ, ឲេតភាតិ ចា សត្វិ, សក្ខសត្វិ, តេចឝសត្វិ៍

ចស-តិចាតេស, ‘អស្សុ’តិ ហ្វ៊ូត្តិ, អចសីតិ ចុតេត្វា, ចសីឃិត្វាតិ ចា ចុតេត្វា, ចស្សុំ ចសិត្វាតិ ចស្សុំចុតេត្វា, អាចសីឃិត្វាតិ អាចុត្វិ-តេឌតចត៌, តិចសិត្វាតិ តិចុតេត្វា, អញ្ញាចសិត្វាតិ អញ្ញាចុតេត្វា៍ ពាហុលិឆិកាទា “ទុតេក្ខ អឆិចត្វា តេឝចតា”តិ [បាឌិ៍ ប័៩] ឲត្វ ហ្វ៊ូត្តិ គត្វិ៍ ហ្វ៊ូតេបិសច៌ ហ្វ៊ូបចសិត្វាតិ ហ្វ៊ូតេបិសច៌ហ្វ៊ូបចុតេត្វា, ហ្វ៊ូបចសីឃិត្វាតិ ចា ហ្វ៊ូបចុតេត្វាហ្វ៊ូតេបិសតេឆា, បទិចាសំ បទិចសិត្វាតិ បទិចាសំបទិចុតេត្វា, បទិចសីឃិត្វាតិ

ចា បរិច្ចេត្វា-បរិចារេនា។

សំស-បសំសនេ, បសំសីយិត្វាតិ បសេត្វា។

ហំស-បហំសនេ, ហំសីយិត្វាតិ ហេត្វា, តិក្កហិតេលិបេ, បហេត្វា។

តិបច្ចយេ អនុសារតិ អនុសិត្វា, អនុសិដ្ឋិ ចា, តិចរតិ តិចុត្វា។

តុបច្ចយេ សេចក៏ លោក៏ សារតិ អនុសារតីតិ សត្វា។

តចត្តុបច្ចយេ តិចសិត្វាតិ តិចុត្វចា។

តាទិយេ តិចុត្វាទិ។

តុំ, តេចរុ-ចរតិ ចត្វុំ, ចត្វេច។

តព្ពយេ ក្ខារឬលេ ចត្តព្វំ, សការេយ ចត្តព្វំ។

ចស-បរិកហនេ, ពាហុលិឆិការា ក្ខត្តុំ តត្វា, ចាសិតព្ពត្តិ ចត្វា, តិចាសីយិត្វាតិ តិចត្វា, ចត្តព្វំ, តិចត្តព្វំ។

ព្កតិ ឆាភេសរាសិ។

ឆាភេសរាសិ

ព្កឆ, ញុឆ, ពិឆ, ពាឆ, ពុឆ, ពុឆិ, យិឆ, ឃុឆ, រាឆ, រុឆ, ចិឆ, សិឆ, សុឆ, ឆកិ, រក, លក, លុក, សម្ពុ, ក្ញុហ, តហ, យុហ។

លិ៣០។ ឆោ ឆកហេហិ[៣។ ៦លិ៩; ទ្វ។ ៩០លិ; តី។ ១១លិ៨; 'ឆោ ឆហេកហិ' (ពាហុរុ)]។

ខេតហិ បរស្ស អត្តរស្ស តស្ស ឆោ ហោតិ។

ឌស-ឌដ្ឋេន , ធាតុត្តស្ស បទ្ទបត្តំ សំយោគាទិស្ស ច តតិយត្តំ, សបិដ្ឋោតិ សបិដ្ឋោ-យហដ្ឋោតា

កុស-កោបេ, កុដ្ឋីតិ កុដ្ឋោ, សំកុដ្ឋោ

ពិស-ពេសេ, ពិដ្ឋោតិ ពិដ្ឋោ, អត្យពិដ្ឋោ, អភិពិដ្ឋោ

ខាស-ខាដ្ឋេន, ខាដ្ឋោតិ ខាដ្ឋោ, បខាដ្ឋោ, អាខាដ្ឋោ, និខាដ្ឋោ

ខុស-ខានេ ឋាគេទ ចិកេរេន ច, ខុដ្ឋន្តិ ឋាតាតីតិ ខុដ្ឋោ, សខ្ខុដ្ឋោ, សខ្ឡាសខ្ខុដ្ឋោ, បខុដ្ឋន្តិ ឋាគេទាតីតិ ចា បខុដ្ឋោ, បដិខុដ្ឋោ

ខុធិ-តិចារណេ, បរិខុទ្ធីយតីតិ បលិខុទ្ធោ ចាតបលិខុទ្ធោ, បិត្តបលិខុទ្ធោ, សេយ្យាលិខុទ្ធោ

យិស-យិដ្ឋនេ, យិដ្ឋីតិ យិដ្ឋំ, យិដ្ឋោ កបិយិដ្ឋោ

ឃុស-សទ្ទហនេ, ឃុដ្ឋីយតេតិ ឃុដ្ឋំ យលុឃុដ្ឋំ, សេឃុដ្ឋំ, ហត្ថិឃុដ្ឋំ, កុក្កុដឃុដ្ឋំ

ទាស-អាទាសនេ, អាទាសយិត្វាតិ អាទទ្ធោ, អភិទទ្ធោ

ចិបុទ្ធោ-ចិទដ្ឋេន, ចិទទ្ធោ

ទុស-អាចទណេ, ទុទ្ធិយិត្វាតិ ទុទ្ធោ, ឱទុទ្ធោ, អចទុទ្ធោ

តិបុទ្ធោ-តិទោសេ, តិទុដ្ឋោតិ តិទុទ្ធោ

ចិបុទ្ធោ-ចិទោសេ, ចិទុដ្ឋោតិ ចិទុទ្ធោ, បដិចិទុទ្ធោ

អត្យបុទ្ធោ-កត្តិយំ, អត្យទុទ្ធោ

វិធ-វិជ្ឈនេ, វិជ្ឈិត្វាតិ វិទ្ធោ សល្លវិទ្ធោ។

សិធ-និប្ផត្តិយំ, សិជ្ឈិត្វាតិ សិទ្ធោ។

បបុព្វោ-បាកដការេច, បសិទ្ធោ។

និ, បដិបុព្វោ និវារណេ, និសិទ្ធោ, បដិសិទ្ធោ។

យុធ-យុជ្ឈនេ, យុជ្ឈតីតិ យុទ្ធោ, វិយុទ្ធោ, បរិយុទ្ធោ។

ថភិ-ថម្ភនេ , ថម្ភតីតិ ថទ្ធោ, បត្ថទ្ធោ, ឧបត្ថទ្ធោ។

រភ-អារភេ, អារភិត្វាតិ អារទ្ធោ, អារព្ភិត្វាតិ វា អារទ្ធោ, សមារទ្ធោ។

លភ-លាភេ, អលភីតិ លទ្ធោ, លព្ភិត្វាតិ វា លទ្ធោ, បដិលទ្ធោ, ឧបលទ្ធោ។

លុភ-គិទ្ធិយំ, លុព្ភតីតិ លុទ្ធោ, បលុទ្ធោ, វិលុទ្ធោ។

សម្ភុ-បស្សទ្ធិយំ, បស្សម្ភិត្វាតិ បស្សទ្ធោ។

ទុហ-ទោហនេ, ទុយ្ហិត្វាតិ ទុទ្ធា-គាវី។

នហ-ពន្ធនេ, សន្នយ្ហិត្វាតិ សន្នទ្ធោ, ឱនទ្ធោ, អវនទ្ធោ។

មុហ-អន្ធការេច, មុយ្ហតីតិ មុទ្ធោ-ពាលោ។

តិបច្ចយម្ហិ-ពុជ្ឈនំ ពុទ្ធិ, ពុជ្ឈតិ ឯតាយាតិ វា ពុទ្ធិ, សមិជ្ឈនំ សមិទ្ធិ, គិជ្ឈនំ គិទ្ធិ, ឥជ្ឈនំ ឥទ្ធិ, អភិរាធនំ អភិរទ្ធិ, វិរុជ្ឈនំ វិរុទ្ធិ, បដិវិរុទ្ធិ, សិជ្ឈនំ សិទ្ធិ, សំសិទ្ធិ, បដិសិទ្ធិ, យុជ្ឈនំ យុទ្ធិ, វិយុទ្ធិ, បរិយុទ្ធិ, លភនំ លទ្ធិ, ឧបលទ្ធិ, លុព្ភនំ លុទ្ធិ, បស្សម្ភនំ បស្សទ្ធិ, មុយ្ហនំ មុទ្ធិ។

ᨲᩅᨲ᩠ᨲᩩ, ᨲᩣᨴᩦᩈᩩ- “ᩈᨿᩥᨴ᩠ᨵᩣ, ᩈᨿᩥᨴ᩠ᨵᩣᨧᩥ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᨶᩴ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᨲ᩠ᩅᩣᨴᩦᩈᩩ-ᩁᨽ-ᩋᩣᩁᨽᩮ, ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩣ, ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩣᨶ᪨

ᩃᨽ-ᩃᩥᨽᩮ, ᩃᨴ᩠ᨵᩣ, ᩃᨴ᩠ᨵᩣᨶ, ᨸᨭᩥᩃᨴ᩠ᨵᩣ, ᨸᨭᩥᩃᨴ᩠ᨵᩣᨶ᪨

ᨲᩩᩴ, ᨲᩅᩮᩈᩩ-ᨻᩩᨵ-ᨬᩣᨱᩮ, ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩩᩴ, ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩅᩮ, ᩈᩩᨻᩩᨴ᩠ᨵᩩᩴ, ᩈᩩᨻᩩᨴ᩠ᨵᩅᩮ, ᩁᩮᨴ᩠ᨵᩩᩴ, ᩁᩮᨴ᩠ᨵᩅᩮ, ᩃᨴ᩠ᨵᩩᩴ, ᩃᨴ᩠ᨵᩅᩮ, ᨸᨭᩥᩃᨴ᩠ᨵᩩᩴ, ᨸᨭᩥᩃᨴ᩠ᨵᩅᩮ᪨

ᨲᨻ᩠ᨻᨷ᩠ᨿᩁᩮᨴ᩠ᨵᨻ᩠ᨻᩴ, ᩃᨴ᩠ᨵᨻ᩠ᨻᩴ, ᨸᨭᩥᩃᨴ᩠ᨵᨻ᩠ᨻᩴ᪨

(᪕᪓᪖) ᩅᨯ᩠ᨰᩔ ᩅᩣ᪨

ᩅᨯ᩠ᨰᩔ ᩏ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ ᨠᩣᩁᩥᨲᩅᨩ᩠ᨩᩮ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᨲᨠᩣᩁᩮ ᨲ᩠ᩅᩣᨴᩥᩅᨩ᩠ᨩᩥᨲᩮ᪨

ᩅᨯ᩠ᨰᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩣ, ᩅᨯ᩠ᨰᩣ ᩅᩣ, ᩅᨯ᩠ᨰᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥ, ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨶᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᩥᨸᨧ᩠ᨧᨿᩔ ᨧ ᨲᩔ ᩃᩮᨸᩮᩣ᪨

ᨬᩣᨲᩥ ᨬᩣᨲᩮᨿ᩠ᨿᩁᩣᩈᩥ᪨

ᨻᩥᩴᨷᩮᨿᩣᨠᨲᩣᨲᩮᨿ᩠ᨿᩁᩣᩈᩥ

ᩉᩣ, ᨬᩣ, ᨵᩥ, ᨫᩥ, ᨭᩥ, ᨱᩥ, ᨯᩥ,ᨸᩥ, ᨿᩥ, ᩃᩥ, ᨷᩩ, ᨴᩩ, ᨨᩩ, ᨸᩩ, ᨠᩩ, ᩃᩩ, ᩅᩩ, ᩈᩩ, ᩉᩩ, ᩋᩣᩈ, ᨣᨧ, ᨣᩩᨷ, ᨸᩃ, ᨿᩃ, ᩈᩩᨸ, ᨸᨬ᩠ᩉ᪨

(᪕᪓᪗) ᨠᩥᩁᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᨶᩮᩣ ᨲᩩ, ᨲᩩᩅᨶ᩠ᨲᩩ᪨

ᨠᩥᩁᩣᨴᩥᨿ᩠ᨿᩣᨷᩮᩁᩴ ᨲᩩ, ᨲᩩᩅᨶ᩠ᨲᩩ ᨲᨠᩣᩁᩔ ᩋᨶ᩠ᨲᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩔ ᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩉᩣ-ᨧᩣᨣᩮ, ᩉᩥᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩉᩥᨶᩮᩣ, ᨸᩉᩥᨶᩮᩣ, ᩅᩥᩉᩥᨶᩮᩣ, ᨩᩉᩥᨶᩮᩣ᪨ ᩋᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨶᩮᩣᩋᩣᨴᩮᩈᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨧ᩠ᨨᩣ ‘ᩁᩣᨬ᩠ᨬᩮᩣᨶᩔᩣ’ᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩋᩣᨣᨲᩣ, ᨲᩔ ᨧ ᨣᩩᨱᩥ ᩁᩔᩣ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩁᨲ᩠ᨲᩴ᪨

អឌិប្បេត្ថា-ឍា-អាយត្តេ, អឌិឍ្ឍ ខុតីតិ អឌិតោ

ចិ-ចយេ, ចយិត្វាតិ ចិតោ, អាចិតោ

ជិ-ជយេ, បច្ចាយារេ ជិតាតីតិ ជិតោ

ឌិ-គតិយំ, ឌេតីតិ ឌិតោ

ធី-ឈ្ញានេ, ធីយតីតិ ធិតំ

ទី-ខយេ, អត្តក្កយេត ទីយតិ លិយ្យតីតិ ទីតោ-ទីចយោ

បី-តប្បនេ, បីនិត្វាតិ បីនោ

មិ-បក្ខេបេ, មិនាតីតិ មិនោ

លិ-លយេ, លិយិត្វាតិ លីនោ, អល្លីយិត្វាតិ អល្លីនោ និលីយិត្វាតិ និលីនោ, បដិលីយិត្វាតិ បដិលីនោ, បដិលីនចនោ កិញ្ចិ,
បដិសល្លីយិត្វាតិ បដិសល្លីនោ

ចុ-និច្ចុតនេ , និច្ចុតាតីតិ និច្ចុតោ

ភុ-ខេលនេ, ភុយតេតិ ភុតោ

ឆុ-និច្ឆុតនេ, អហិតេ ឆេទ្ទ ឆុតាតីតិ ឆុតោ, ឆេទនាបញ្ញចា

ឬ-វោហនេ, ឬតាតីតិ ឬតោ, ឥត្ថិ ឬតត្តិ ខុទេតាតិ ឥត្ថវេបរិលោ, តស្ស លាត្តិ

ក្ឫ-ចុខ្លិយំ, កចតិ ចឌ្ឍតីតិ ក្ឫតោ-ហិតនាសិ

លូ-ឆេទនេ, លុនាតីតិ លុនោ.

វុ-សំវរណេ, អាវុណាតីតិ អាវុណោ.

សុ-សវនេ, សុណាតីតិ សុនោ, សោណោ, តស្ស ណត្តំ.

សុ-បសវនេ វា, បសវតិ វឌ្ឍតីតិ សុតំ-វុឌ្ឍិយាតិ.

ហុ-បូជា, ទានេសុ, អាហុតព្ពន្តិ អាហុតំ, បាហុតព្ពន្តិ បាហុតំ-ទាតព្ពវត្ថុ.

អាស-ឧបវេសនេ, អច្ឆតីតិ អាសិនោ, តុណ្ហីអច្ឆតីតិ តុណ្ហីមាសិនោ.

គថ-ថទ្ធេ ថេរិយេ ច, គថតីតិ គថិតំ.

គុប-គោបេ, ហិរី គុប្បតិ ឧទេតាតិ ហិរីគោបិតំ.

បល-គតិយំ, បលេតីតិ បលិតោ.

ផល-ផលិតការេវ, ផលតីតិ ផលិតោ, ផលិតំ-វត្ថុ.

សុប-សោប្បេ, សុបតីតិ សុបិតោ.

បញ្ញអ-គតិយំ, បញ្ញឧតីតិ បញ្ញត្តោ, បញ្ញត្តា ឧប្បន្នីបិតេ [បារា. អដ្ឋ. ១.តតិយសំគីតិកថា].

ញ្ញតិ ចិសំយោគភាវេសវានិ.

សំយោគភាវេសវានិ

ឋិត, ឍិត, តុត, តា, ភុត, បត, បត, ភិត, ចិត, សត.

‘កិឌាទិតោ តោ ដ្ឋដ្ឋចត្តក’ន្តិ តស្ស តោ, ឆាដ្ឋត្តស្ស បទទ្វបត្តំ, លិឌ្ឍិត្វាតិ លិន្តោ, លិឌ្ឍិត្វាតិ លិន្តោ, សល្លិន្តោ, ញុឌិត្វាតិ ញុន្តោ, បញុន្តោ, តិញុន្តោ, ចិញុន្តោ។

តុឌ-តេឧតប, តុឌិត្វាតិ តុន្តោ, បតុន្តោ។

បត-បតេន, បតតីតិ បន្តោ, បន្តឆេខា, ន្តស្ស ណ្ណាតេត្តរុក្ខបណ្ណំ, បត្តំ ចា។

បឌ-គតិម្ហិ, បឌ្ឍិត្វាតិ បន្តោ, អាបន្តោ, ឧប្បន្តោ, និបន្តោ, ចិបន្តោ, សម្បន្តោ, ឧបបន្តោ, សមុបបន្តោ, បដិយាបន្តោ។

កិឌ-ចិឌារណេ, កិឌ្ឍិត្វាតិ កិន្តោ, បកិន្តោ, សម្ពិន្តោ, បរិកិន្តោ, ចិកិន្តោ។

ចិឌ-ញុដ្ឋិម្ហិ, តិឌ្ឍិតតីតិ តិឌ្ឍិន្តោ។

សឌ ចិសរណេ, គត្យា’ចសានេសុ, សីឌិត្វាតិ សន្តោ, ឱសន្តោ, បសីឌិត្វាតិ បសន្តោ, អភិប្បសន្តោ, និសីឌិត្វាតិ និសិន្តោ, សន្និសិន្តោ, ‘សេឌមោចនគិលាន’ន្តិ ប្រោគ, សំយោគេ រស្សោ ច។

តចន្តប្បយោគិន្តចា, លិន្តចា, សល្លិន្តចា, ញុន្តចា, បញុន្តចា, បតុន្តចា, បន្តចា, អាបន្តចា, កិន្តចា, សម្ពិន្តចា, សន្តចា, បសន្តចា, និសិន្តចា។

លិវ័ត្ត្វាត្តិន្តោ[៣ វ៉ប័ត្ត; ទុ ៩៧១; តី ១១ប័វ]។

ចាឆាញុយ្យាបទេសំ ត, តចន្តន្តំ តស្ស ន្តន្តោ ហោតិ។

ឌិយិត្វាតិ ឌិន្តោ, បឌិន្តោ, អាឌិន្តោ, សមាឌិន្តោ, ឧបាឌិន្តោ, បរិយាឌិន្តោ, ន្តស្ស ណ្ណាតេត្ត ឧបាឌិណ្ណោ។

ន្តតិ សំយោគតាទេសរាសិ។

ហាទេសរាសិ

ᨴᩣᩉ, ᨣᩣᩉ᩠, ᨣᩩᩉ, ᨴᩉ, ᨻᩤᩉ, ᨶᩩᩉ, ᨾᩩᩉ, ᩁᩩᩉ, ᩈᩉ᪨

ᩃᩥ᪓᪓᪨ᩁᩩᩉᩣᨴᩦᩉᩥ ᩉᩮᩣ ᩊ᩠ᩉ ᨧ[ᨠ᪨ ᪓ᨷᨷᨯ; ᩁᩪ᪨ ᪔᪗᪑; ᨶᩦ᪨ ᪑᪑ᨯ᪗; '...ᩊ᩠ᩉ ᨧ' (ᨻᩉᩩ)]᪨

ᩁᩩᩉᩣᨴᩦᩉᩥ ᨸᩁᩔ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᨽᩪᨲᩔ ᨲᨸ᩠ᨧᨿᩔ ᨲᨠᩣᩁᩔ ᩉᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨵᩣᨲ᩠ᩅᨶ᩠ᨲᩔ ᩊ᩠ᩉ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨴᩣᩉ-ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨿᩴ, ᨴᩣᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨴᩊ᩠ᩉᩮᩣ, ᨴᩊ᩠ᩉᩮᩣ, ᨸᩁᩥᨴᩊ᩠ᩉᩮᩣ, ᨾᩮᨵᩣᩈᩩᩁᨷ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨷᩩᨸᨴᩊ᩠ᩉᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ [ᨾᩥ᪨ ᨲᩥ᪨ ᪇᪨᪙᪓ᨯ]᪨

ᨣᩣᩉ᩠-ᨠᩩᨷ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩮ ᩅᩥᩃᩮᩣᩊᨶᩮ ᨧ, ᨿᩣ ᨣᩣᩊ᩠ᩉᩴ ᨸᩅᩥᩈᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᩋᩣᨣᩣᩊ᩠ᩉᩣᨿ ᨧᩮᨲᩮᨲᩥ᪨ ᨣᩣᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨣᩣᩊ᩠ᩉᩮᩣ, ᨸᨣᩣᩊ᩠ᩉᩮᩣ, ᩋᩣᨣᩣᩊ᩠ᩉᩮᩣ, ᩋᩮᩣᨣᩣᩊ᩠ᩉᩮᩣ, ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᨣᩣᩊ᩠ᩉᩮᩣ [ᨸᩣᩁᩣ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪇᪨᪑]᪨

ᨴᩉ-ᨴᩩᨭ᩠ᨮᩥᨿᩴ

ᩃᩥ᪓᪓᪨ᨾᩩᩉᨴᩉᨻᩤᩉᩣᨶᩴ ᨲᩮ ᨠᩣᩁᩩᨶ᩠ᨲᩮ[ᨠ᪨ ᪓ᨯᩃᩥ; ᩁᩪ᪨ ᪓ᨷᨷ; ᨶᩦ᪨ ᪑᪑᪀᪓; "ᨾᩩᩉᨴᩉᨻᩤᩉᩣᨶᩴ..." (ᨻᩉᩩ)]᪨

ᨲ᩠ᩅᩣᨴᩥᨷᩩᨸ᩠ᨸᩮ ᨠᩣᩁᩩᨶ᩠ᨲᩮ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᨲᨠᩣᩁᩮ ᨸᩁᩮ ᨾᩩᩉ, ᨴᩉ, ᨻᩤᩉᩣᨶᩴ ᨣᩩᩉᩔ ᨧ ᨯᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

'ᩁᩩᩉᩣᨴᩦᩉᩥᩉᩮᩣ ᩊ᩠ᩉ ᨧᩣ'ᨲᩥ ᨵᩣᨲ᩠ᩅᨶ᩠ᨲᩔᩊ᩠ᩉ, ᨲᨸ᩠ᨧᨿᩔ ᩉᩮᩣ, ᩋᨴᩉᩦᨲᩥ ᨴᩣᩊ᩠ᩉᩴ᪨

ᨶᩉ-ᨻᨶ᩠ᨵᨶᩮ, ᩋᨶᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨶᨴ᩠ᨵᩮᩣ, ᩋᨶᨴ᩠ᨵᩮᩣ, ᩋᨶᨴ᩠ᨵᩣᩉᩁᩮᩣᨲᩥ [ᩈᩩ᪨ ᨶᩦ᪨ ᩃᩥᨷᩃ]᪨

ᨾᩩᩉ-ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨱᩮ᪨

ᩃᩥ᪓᪔᪨ᨾᩩᩉᩣ ᨧ᪨

ᨾᩩᩉᨻᩤᩉᩔ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᨽᩪᨲᩔ ᨲᨠᩣᩁᩔ ᩉᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨵᩣᨲ᩠ᩅᨶ᩠ᨲᩔ ᨧ ᩊ᩠ᩉ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨧᩣ᪨

ᨾᩩᨿ᩠ᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨾᩪᩊ᩠ᩉᩮᩣ, ᨾᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᨧᩣ᪨

ᨴ᩠ᩉ-ᨯᨲᩮᨲ, ᨣᨲᩥᨿᨬ᩠ᨧᩣ, ᨴ᩠ᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩮᨵᩣ, ᨷᨴ᩠ᩅᩮᨵᩣ, ᩋᩣᨴ᩠ᩅᩮᨵᩣ, ᨩᨴ᩠ᩅᩮᨵᩣ, ᨧᩥᨴ᩠ᩅᩮᨵᩣ, ᨲᩥᨴ᩠ᩅᩮᨵᩣ᪨

ᨧᩉ-ᨷᩥᨷᩮᨲ, ᨧᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨧ᩠ᩅᩮᨵᩣ, ‘ᩋᩔ᩠ᨿ’ᨲᩥ ᨦ᩠ᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᨲᩥᨷᨬ᩠ᨧᨿᩥᨿ᩠ᩁᩉᨲᩢ ᨴ᩠ᩅᩮᩉᩥ, ᨲᩥᨴ᩠ᩉᨲᩢ ᨲᩥᨴ᩠ᩅᩮᩉᩥ, ᨧᩥᨴ᩠ᩉᨲᩢ ᨧᩥᨴ᩠ᩅᩮᩉᩥ᪨

ᨲ᩠ᩅᩣᨴᩦᩈᩩ –

ᩃᩥᨦ᩠ᨣᩃᩥ᪨ᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᨧᩣ ᨲ᩠ᩅᩣᩔ ᩈᩮᨿᩣᩈᩮ᪨

ᩈᩮᨿᩣᩈᩩᨬᩣᨲᩮ ᨲ᩠ᩅᩣᨷᨬ᩠ᨧᨿᩔ ᨷᩥᨠ᩠ᨷᨴᩮᨲ᩠ᨲ ᩁᩮᨿᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨧᩣ᪨ ᨷᩥᨠ᩠ᨷᨴᩮᨲ᩠ᨲ ‘ᩁᩮᨿ ᩈᩥᩔ᩠ᨿ’ᨲᩥ ᨧᩥᩁᩮᩈᩈᨲᩮᨲ᩠ᨲ᪨ ‘ᩉᩔ ᨧᩥᨷᩃ᩠ᩃᩣᩁᩮᩈᩣ’ᨲᩥ ᩉ, ᨿᩣᨲᩢ ᨧᩥᨷᩁᩥᨿᩣᩁᩮᨿᩣ᪨

ᨴ᩠ᨿᩣ ᨷᩁᩥᨴ᩠ᨿᩣ ᨴ᩠ᨿᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᨧᩥᨿ᩠ᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᩣ, ᨧᩥᨠᩣᨿᩣ ᨧᩥᨠᩣᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᨩᨠᩣᨿᩣ ᨩᨠᩣᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᨠᩣᨿᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᨠᩣᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨

ᨻᩉᩩᩃᩣᨵᩥᨠᩣᩁᩣ ᩋᩈᨿᩣᩁᩮᩈᩥ ᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨣᩉᩩᨿᩣ ᨣᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᨲᩥᨣᩉᩩᨿᩣ ᨲᩥᨣᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᨩᨣᩉᩩᨿᩣ ᨩᨣᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨

ᨲᩉ-ᨻᨶ᩠ᨵᩮᨲ, ᩈᨶ᩠ᨲᩩᨿᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩣᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨

ᨻᩣᩉ-ᨲᩥᨧᩣᩁᩮᨱ, ᨯᩦᩁᩮᨱᩣ, ᨻᩣᨿᩣ ᨻᩣᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᨷᨭᩥᨻᩣᨿᩣ ᨷᨭᩥᨻᩣᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨

ᨴ᩠ᨿᩉ-ᨦ᩠ᨣᨴ᩠ᨴᩮᨱ ᨷᨿᩩᩁᨲ᩠ᨲᩣ, ᨷᨲ᩠ᨲᩩᨿᩣ ᩈᨿ᩠ᩉᩃ ᨲᩃᩳᨿᩈᨲ᩠ᨲᩩᨿᩣ[ᩈᩢ᪨ ᨲᩦ᪨ ᪑᪨᪑᪒᪘ (ᨲᩃᩳᨿᩈᨲ᩠ᨲᩩᨿ)]᪨

ᩋᩣᨷᩩᩁᨲ᩠ᨲᩣ-ᩋᨲ᩠ᨲᩩᨿᩣ “ᩋᨲ᩠ᨲᩩᩁᩮᩉ ᩈᩃ᩠ᩃᨿᨲ᩠ᨲᩁᩮᨲᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨧᩥᨿ᪨ ᨷᨿᩩᨿᩣ ᨷᨿᩩᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᨧᩥᨿᩩᨿᩣ ᨧᩥᨿᩩᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᩈᨿᩩᨿᩣ ᩈᨿᩩᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᩋᩣᩁᩩᨿᩣ ᩋᩣᩁᩩᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᩋᩣᩁᩮᩣᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᨩᩁᩩᨿᩣ ᨩᩁᩮᩣᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨

ᩈᩉ-ᩈᩉᩁᩮᨲ, ᨷᩈᨿᩣ ᨷᩈᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᩣ᪨

ᨯᩣᨲᩥ ᩉᩣᩁᩮᨯᩈᩁᩣᩈᩥ᪨

ត្វាឌិចិការររាសិ

អឆ ត្វា, ត្វាត, ត្យតាតំ ចិការេរា ច្យដ្ឋេពា៑

ឍ្ក, ពរ, ហត៑

លិវ៉ប៉៑ឍ្កេពា េដ្ឋា៑

ឍ្កឆាត្យប្យាបរឃ្យ ត្វាឃ្យ េដ្ឋា េហាតិ ចា៑

េបដ្ឋ, ឃេបដ្ឋ, អភិឃេបដ្ឋ, អេចដ្ឋ, អេត្វដ្ឋ, អេបដ្ឋ, ក្កេបដ្ឋ, ឃប្យេបដ្ឋ, អឆិដ្ឋ, អតិដ្ឋ, បឌិដ្ឋ៑

ចាតិ កិ? ក្កេបត្វា, ឃប្យេបត្វា, អឆិឃិត្វា៑

លិវ៉ឆ៑ឃាឆិការា រដ្ឋរិដ្ឋា[ព៑ វ៉ឆ៉ប៉; ឌ្ណ ៤៣៦; តី៑ ១៦០៦; ‘ឃាឃាឆិការា ចចរិដ្ឋា’ (ពហ្វយ្យ)]៑

ឃត្វ, អឆិបរា ពរប្យាត្វាឃ្យ រដ្ឋ, រិដ្ឋា េហាត្តិ ចា, ឃ្យត្វចិកត្វ ឍ្កឆ លឍ្កតិ៑

ឃក្កដ្ឋ, ‘ឃក្កដ្ឋ’ត្តិ ឌិត្វាពេយា, អឆិកិដ្ឋ៑

ចាតិ កិ? ឃក្កត្វា, ឃក្កិរិត្វា, អឆិពរិត្វា៑

ឃ្យត្វចិកេត្វ-អត្វ តិរ៉ពដ្ឋ ឋិឃាតិ េឃចតិ [ឌា៑ ៦៑៦ព៑៣៤៧], អភិឃក្កដ្ឋ េភាឌត៑

លិ៤០៑ហតា រេដ្ឋា[ព៑ វ៉ឆ៉ប៉; ឌ្ណ ៤៣៦; តី៑ ១៦០៦៑ ‘ឃាឃាឆិការា ចចរិដ្ឋា’ (ពហ្វយ្យ)]៑

ហតប្យាត្វាឃ្យ រេដ្ឋា េហាតិ ចា ឃយារេឃ៑ ឃ្យត្វចិកេត្វត ហរប្យាបិ៑

ᩋᩣᩉᨧ᩠ᨧ, ᩏᩉᨧ᩠ᨧ, ᩅᩥᩉᨧ᩠ᨧ, ᨶᩥᩉᨧ᩠ᨧ, ᩏᨸᩉᨧ᩠ᨧ᪨

ᩅᩣᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᩋᩣᩉᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᩏᩉᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᩅᩥᩉᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᨶᩥᩉᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨

ᩉᨴᨿᩔᩣ ᨲᩮᩣ ᩋᩣᩉᨧ᩠ᨧ ᨸᩮᩣᨳᩮᨲᩥ [ᨩᩣ᪨ ᪑᪨᪑᪑᪨᪑᪑᪑᪓ (ᩋᩣᩉᨲ᩠ᩅᩣ)], ᨲᨳᩣ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᨾᩣᩉᨧ᩠ᨧ᪨

ᨶᩥᩈ-ᩈᩮᨷ᩠ᨷᩮᨲ᪨

ᩃᩥᩴ᪔᪑᪨ᨶᩥᩈᩣ ᩅᩣᨲᩅᩣ ᩈ ᨧ[ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨; ᩈᩴ᪨ ᪔᪓᪓; ᨲᩦ᪨ ᪑᪒᪐᪓; '…ᩈ ᨧ' (ᨻᩉᩪᩈᩩ)]᪨

ᨶᩥᩈᨩ᩠ᨩᩣᨿ ᩅᩣᨲ, ᩅᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩅᩣ, ᨶᩥᩈᨩ᩠ᨩ ᨧ ᩈᨩ᩠ᨩ ᩈ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨸᨴᩁᩪᨸᩈᩥᨴ᩠ᨵᩥᨿᩴ᪨

ᨶᩥᩔᩣᨿ, ᨶᩥᩔᩣ᪨

ᩅᩣᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᨸᩔᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨

ᨴᩣ, ᨵᩣ, ᨾᩣ, ᨮᩣ, ᩉᩣ, ᨸᩥ, ᨽᩥ, ᨧᩥ, ᨩᩥ, ᨲᩦ, ᩃᩦ, ᩈᩥ, ᨠᩕᩦ᪨

'ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᩅᩣ ᨲ᩠ᩅᩣᩔ ᨬᩣᩈᩮᩈ'ᨲᩥ ᨲ᩠ᩅᩣᩔ ᩈᩮᩣ, ᨿᨳᩣᩁᩩᨲ᩠ᨲᩥᨲᩣ ᩅᩥᨠᨸ᩠ᨸᩮᨶ ᨠ᩠ᩅᨧᩥ ᨿᩮᩣᩃᩮᨷᩥ, ᨶᩥᨷᩩᨧ᩠ᨧᩣ ᨴᩣ-ᨩᩣᨶᩮᩢ, ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿ, ᩈᨬ᩠ᨬᩣ, ᨸᨭᩥᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿ, ᨸᨭᩥᩈᨬ᩠ᨬᩣ, ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨿ, ᩋᨬ᩠ᨬᩣ, ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿ, ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ, ᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿ, ᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣ᪨

ᨬᩣᩈᩮᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᨬᩣᨲ᩠ᩅᩣ᪨

ᩅᩣᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᩋᩣᨩᩣᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᩋᨽᩥᨩᩣᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᨸᩁᩥᨩᩣᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨

ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩣᨿ, ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩣ, ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨿ, ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣ᪨

ᨬᩣᩈᩮᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᨮᨲ᩠ᩅᩣ᪨

ចាតិ កិ? អធិដ្ឋហិត្វា, បតិដ្ឋហិត្វា៑ យហាចុត្តិតា ច្ចត្តិ, ក្ខបដ្ឋិត្វា៑

អាគាឃ, ក្ខបិគាឃ, ក្ខបិគា៑

សយាសេតិ កិ? គត្វា៑

ចាតិ កិ? អាឌិឃិត្វា, សយាឌិឃិត្វា, ‘ក្ខា ឭញ្ញាតស្សា’តិ ព្រអាកយោ, ‘គាស្សិឃដ’ច្ចតិ ស្ងេត្តត សេទ បេទ សយាសេ ច្ចឃាគេសា៑

លិ៩១៑ពុំឃាគា៑

ត្វាស្ស ពុច្ចា ឃាតច្ចា ហោត្តិ ក្ខធិ សយាសេ៑

ខាហុលិឆិកាទា កាធាឃំ អសយាសេបិ, តេក្ខូយំ គដ្ឋ ទេមយតោ [ស្ង៑ តិ៑ ៣១៩], កិយត្តុតំ គដ្ឋ យទ្ធ បយោឌិតា, តិត្តុលិបេិ៑

អកិហត្តិ បចាសេឃ្យ, “អកិហត្ត”ត្តិបិ ឋិធោ, សំឃោកាឌិស្ស លិបេិ តស្ស គត្តិ៑ “អកិហដ្ឋ”ត្តិបិ [ឋិធិ៑ ១៑១៣១] បធត្តិ៑ ឭញ្ញាតំ ត សយតិ៑

អាឌិឃាត, ក្ខបិឌិឃាត៑ ចិឆាឃ, តិឆាឃ, សត្តាឃ, ឈ្លឆាឃ, សយោឆាឃ, ចិគហិត្វា, តិគហិត្វា, ឈ្លគហិត្វា, សយោគហិត្វា៑ បហាឃ, ចិហាឃ, ឈ្លហាឃ, ហិត្វា, ឌហិត្វា៑

ច្ចធណ្ណាស្ង ប្បស្ស ខ្វិត្តំ, ចិក្កិឃ្យ, ចិក្កិលិត្វា៑

ចិចេឃ្យ គាតំ គាតត្តិ [បេ៑ ច៑ ១១៥], ‘ក្ខាលស្ស’តិ ច្ចស្ស ខុត្តិ, ចិចិតិត្វា, ចិតេឃ្យ, ចិតេត្វា, ចិតឃិត្វា, អស្លិឃ, អស្លិឃិត្វា, បឌិសស្លិឃ, បឌិសស្លិឃិត្វា, ឃាកយោ៑

លិ៩១៑យេ្យ ឋិស្សា[៣៑ ៥៦លិ; ន្ទ៑ ៣ប័ប័; តិ៑ ១១០៥]៑

យេ្យ បេទ ឋិស្ស អា ហោតិ៑

ᨶᩥᩔᩣᨿ, ᩏᨸᨶᩥᩔᩣᨿ, ᩋᨸᩔᩣᨿ, ᩋᨸᩔᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᩋᩅᩔᩣᨿ, ᩋᩅᩔᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨

ᩅᩣᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᩋᨵᩥᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᩋᨵᩥᩈᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨

ᨠᨾᩩ-ᨣᨲᩥᨿᩴ, ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ, ᩈᨦ᩠ᨠᨾ᩠ᨾ, ᩅᩥᨠ᩠ᨠᨾ᩠ᨾ, ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾ᩠ᨾ, ᩋᨵᩥᨠ᩠ᨠᨾ᩠ᨾ, ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨠᨾ᩠ᨾ, ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨾ᩠ᨾ᪨

ᩈᨿᩣᩈᩮᨲᩥ ᨠᩥᩴ? ᨠᨲ᩠ᩅᩣ, ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩈᩩ ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ ᩅᩥᩔᩩ ᩋᩣᨠᨲ᩠ᩅᩣ, ᨶᩥᨩ᩠ᨫᩣᨿ, ᨶᩥᨩ᩠ᨫᩣᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᩏᨸᨶᩥᨩ᩠ᨫᩣᨿ, ᩏᨸᨶᩥᨩ᩠ᨫᩣᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᩋᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᨿ, ᩋᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨

ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᨲ᩠ᨳᨵᩣᨲᩩᩈᩩ ‘ᩅᨠ᩠ᨠᩃᩮᩃᩮᩉᩥ ᨲᩮ’ᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩅᩅᨠ᩠ᨠ, ᨸᩅᨠ᩠ᨠ, ᩈᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᨿᩩᨲ᩠ᨲ ᨸᨴᩣᨶᩩᨸᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᩅᩮᨠ ‘ᨲᩅᨠ᩠ᨠᩅᩁᩃᩣᨽᩥ ᨿᩮ ᩅᩅᨠ᩠ᨠᨻᨿᨾᩣ’ᨲᩥ ᨲᩅᨠ᩠ᨠᩔ ᩅᩅᨠ᩠ᨠ, ᨲᨳᩣ ᨿᩩᨲ᩠ᨲ ᨸᨴᩣᨶᩩᨸᨲ᩠ᨲᩴ, ᩅᩥᨸᨧ᩠ᨧ, ᨸᩁᩥᨸᨧ᩠ᨧ, ᩅᩥᨿᨧ᩠ᨧ, ᩋᨵᩥᨿᨧ᩠ᨧ᪨

ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ ᩈᩮᩃᩣᨸᩥ ᨵᩮᩣᨿᩣ ᩅ, ᩋᩣᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ, ᩋᨶᩣᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ, ᩅᩥᨠᨸ᩠ᨸ, ᨶᩥᩅᩥᨠᨸ᩠ᨸ, ᩅᩥᩈᨩ᩠ᨩ, ᨶᩥᩈᨩ᩠ᨩ, ᨸᨭᩥᨶᩥᩈᨩ᩠ᨩ᪨

ᩏᨩ᩠ᨫ-ᩅᩥᩈᨣ᩠ᨣᩮ, ᩈᩮᩃᩣᨸᩥ, ᩏᨩ᩠ᨫ ᩏᨩ᩠ᨫᩥᨿ, ᩏᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨

ᨣᨲᩥ-ᩃᨦ᩠ᨥᨶᩮ, ᨣᨧ᩠ᨨ, ᩅᩥᨣᨧ᩠ᨨ, ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ, ᩅᩥᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ᪨

ᨶᩥᨣᨾ-ᩅᨧ᩠ᨨᨶᩮ, ᨶᩥᨣᨧ᩠ᨨ ᨠᩥᨲᩅᩈᩔᩮᩅ [ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪙᪔]᪨

ᨸᨲ-ᨣᨲᩥᨿᩴ, ᨸᨧ᩠ᨧ, ᨶᩥᨸᨧ᩠ᨧ, ᨸᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᨶᩥᨸᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨

ᨣᨵ-ᨣᨵᩮ, ᩈᩣᨣᨧ᩠ᨨ᪨

ᨸᨴ-ᨣᨲᩥᨿᩴ, ᨸᨩ᩠ᨩ, ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩ, ᨶᩥᨸᨩ᩠ᨩ, ᩅᩥᨸᨩ᩠ᨩ, ᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ, ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ, ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩ᪨

‘ᩏᨸ ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩔᩣ’ᨲᩥ ᨿᩮᩣᨣᩅᩥᨽᩣᨣᩮᨶ ‘ᨸᨴᩣᨴᩦᩉᩥ ᨿᩮᩣ’ᨲᩥ ᨿᩮᩣᨣᩮᨶ, ᨸᨴᩣᨶᩩᨸᩴ, ᨸᨩ᩠ᨩᩥᨿ, ᨸᨩ᩠ᨩᩥᨿᩣᨶ, ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᩥᨿ, ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᩥᨿᩣᨶ, ᨶᩥᨸᨩ᩠ᨩᩥᨿ, ᩅᩥᨸᨩ᩠ᨩᩥᨿ, ᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥᨿ, ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᩥᨿ᪨

ᩋᩣᨸᩩᨻ᩠ᨻ ᩈᨴ-ᩅᩥᩈᩁᨱᩮ, ᩋᩣᩈᨩ᩠ᨩ ᨧ ᨲᨳᩣᨣᨲᩴ [ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪐᪗], ᨠᩣᨿᨠᩣᩅ ᩈᩮᩃᨿᩣᩈᨩ᩠ᨩ᪨ ᩃᨩ᩠ᨩ, ᩅᩥᨩ᩠ᨩ, ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩥᨿ, ᩋᨻ᩠ᨽᩩᨩ᩠ᨩ, ᩋᨻ᩠ᨽᩩᨩ᩠ᨩᩥᨿ, ᩅᩥᨻ᩠ᨽᩩᨩ᩠ᨩ,

ᬘᬶᬘ᭄ᬙᬶᬦ᭄ᬤᬶᬬ, ᬧᬭᬶᬘ᭄ᬙᬶᬦ᭄ᬦ, ᬧᬭᬶᬘ᭄ᬙᬶᬦ᭄ᬤᬶᬬ, ᬙᬾᬦ᭄ᬦ, ᬙᬶᬦ᭄ᬦ, ᬲᬜ᭄ᬙᬶᬦ᭄ᬦ, ᬧᬝᬶᬲᬜ᭄ᬙᬶᬦ᭄ᬦ, ᬙᬶᬦ᭄ᬤᬶᬬ, ᬲᬜ᭄ᬙᬶᬦ᭄ᬤᬶᬬ᭟

ᬢᬸᬤ-ᬩ᭄ᬬᬣᬦᬾ, ᬢᬸᬦ᭄ᬦ ᬲᬦ᭄ᬢᬸᬦ᭄ᬦ ᬅᬪᬶᬲᬦ᭄ᬢᬸᬦ᭄ᬦ ᬢᬸᬦ᭄ᬦᬶᬬ, ᬢᬸᬦ᭄ᬦᬶᬬᬵᬦ, “ᬬᬤᬶᬤᬂ ᬓᬶᬜ᭄ᬘᬶ ᬅᬪᬶᬲᬦ᭄ᬢᬸᬦ᭄ᬦᬵᬢᬾ”ᬢᬶ ᬧᬵᬞᬲ᭄ᬲ, ᬓᬵᬭᬾᬦ ᬅᬲ᭄ᬲ ᬯᬸᬢ᭄ᬢᬲ᭄ᬲ ᬕᬢ᭄ᬢᬵ ᬦᬶᬤ᭄ᬤᬵ ᬬᬣᬵ ‘ᬅᬦᬸᬧᬷ᬴ᬬᬢᬾ’ᬢᬶ᭟

ᬘᬡ-ᬳᬶᬁᬲᬵᬬᬂ , ᬘᬡ᭄ᬡ ᬘᬡ᭄ᬡᬶᬬ᭟

ᬘᬶᬡ-ᬢᬵᬥᬦᬾ, ᬘᬶᬡ᭄ᬡ ᬘᬶᬡ᭄ᬡᬶᬬ᭟

ᬫᬢ-ᬘᬶᬮᬫᬾᬢ, ᬫᬢ᭄ᬢ, ᬫᬢᬶᬬ, ᬢᬵᬲ᭄ᬲ ᬯᬢ᭄ᬢ᭟

ᬧᬘᬾᬓ᭄ᬓ –

ᬮᬶᬧ᭄ᬢ, ᬢᬶᬮᬶᬧ᭄ᬢ, ᬲᬁᬮᬶᬧ᭄ᬢ, ᬮᬶᬧᬶᬬ, ᬲᬁᬮᬶᬧᬶᬬ᭟

ᬯᬤᬶ-ᬅᬪᬶᬯᬦ᭄ᬤᬦᬾ, ᬬᬯᬮᬶᬯᬧᬶ, ᬅᬪᬶᬯᬦ᭄ᬤ, ᬘᬶᬯᬦ᭄ᬤ, ᬅᬪᬶᬯᬦ᭄ᬤ᭟

ᬯᬸᬤᬶ-ᬲᬫ᭄ᬩᬦ᭄ᬥᬾ, ᬤᬡ᭄ᬟᬾᬦᬯᬸᬦ᭄ᬤ ᬢᬶᬝ᭄ᬞᬢᬶ, ᬲᬸᬢ᭄ᬢᬾᬦᬯᬸᬦ᭄ᬤ ᬘᬢ᭄ᬢᬶ᭟

ᬕᬸᬧᬾᬢ᭄ᬯᬵ ᬕᬸᬦ᭄ᬥᬾᬦ “ᬕᬸᬯᬸᬦ᭄ᬥᬢ᭄ᬯᬵ ᬬᬂ ᬓᬾᬢ᭄ᬯᬵ ᬲᬾᬦ᭄ᬦᬵ”ᬢᬶ [ᬬᬢᬵᬘ᭞ ᬮᬶ᭑ (ᬕᬸᬯᬸᬬ᭄ᬬᬢ᭄ᬯ)] ᬆᬤᬷᬲᬸ ᬘᬶᬬ, ᬕᬸᬯᬸᬦ᭄ᬥ, ᬆᬭᬩ᭄ᬥ, ᬲᬫᬵᬭᬩ᭄ᬥ, ᬯᬩ᭄ᬥᬵ, ᬕᬸᬧᬯᬩ᭄ᬥᬵ, ᬚᬷᬯᬵ᭟

ᬧᬓ᭄ᬓᬶᬢ᭄ᬢ, ᬅᬓ᭄ᬓᬶᬢ᭄ᬢ, ᬘᬶᬓ᭄ᬓᬶᬢ᭄ᬢ, ᬢᬶᬓ᭄ᬓᬶᬢ᭄ᬢ, ᬚᬓ᭄ᬓᬶᬢ᭄ᬢ, ᬅᬪᬶᬓ᭄ᬓᬶᬢ᭄ᬢ, ᬅᬢᬶᬓ᭄ᬓᬶᬢ᭄ᬢ, ᬧᬝᬶᬓ᭄ᬓᬶᬢ᭄ᬢ, ᬆᬓᬶᬢ᭄ᬢ, ᬲᬗ᭄ᬓᬶᬢ᭄ᬢ᭟

ᬲᬧ-ᬕᬸᬧᬤᬵᬭᬾᬡᬾ᭞ ᬢᬶᬲᬧ᭄ᬢ ᬭᬵᬚ ᬓᬬᬶᬭᬵ, ᬢᬵᬢᬶᬲᬧ᭄ᬢ ᬚᬶᬲᬧ᭄ᬬᬢᬶ [ᬚᬵ᭞ ᭑᭞᭓᭞᭑᭗᭙ (ᬢᬶᬲᬧ᭄ᬢ ᬯᬢ᭄ᬢᬶᬬᬵ)]᭞

ᬲᬧᬸ-ᬲᬢ᭄ᬢᬶᬬᬂ ᬯᬾᬤᬾ ᬘ, ᬕᬸᬧᬲᬧ᭄ᬢ, ᬓᬸᬧᬲᬧ᭄ᬢ, ᬘᬶᬲ᭄ᬲᬧ᭄ᬢ᭟

ᬓᬲ-ᬓᬦ᭄ᬥᬦᬾ, ᬅᬧᬓᬲ᭄ᬲ᭟

ទិស-បេក្ខនេ, អាទិស្ស, ឧទ្ទិស្ស, និទ្ទិស្ស, អបទិស្ស។

ផុស-សម្ផស្សេ ផុស្ស ផុស្ស ព្យន្តីករោតិ [អ· និ· ៣·១៨៥]។

វស-និវាសេ ឧបវស្សំ ខោ បន កត្តិកតេមាសបុណ្ណមំ [បារា· ៦៥៣ (កត្តិកបុណ្ណមំ)], និក្ខមេយ្យ។

វិស-បវេសនេ, បវិស្ស, និវិស្ស, អភិនិវិស្ស ឥច្ចាទិ។

ឥតិ ត្វាទិវិការរាសិ។

បច្ចយវិការរាសិ និដ្ឋិតោ។

បកតិរូបរាសិ

តាទិបច្ចយរាសិ

អថ បកតិរូបរាសិ វុច្ចតេ។

ត, តិ, តុ, តវន្តុ, តាវី, ត្វា, ត្វាន, តូន, តុំ, តវេ, តាយេ, តព្ព។

ណា, ណ្យា, កា, ឈា, ឯ, ឍា, ថា, ទា, ឌា, ឍា, បិ, ឋា, ភា, យា, ឃា, លិ, ចា, សា, ហា។

អក្ខាតោ, សមក្ខាតោ, អាខ្យាតោ, វិខ្យាតោ។

‘ស្វា ញ្ញាតស្សា’តិ ក្វចិ ឥមាអាវេយា ទេស្សា ច, សង្ខាយិតោ, ឈាយិតោ, គាតោ។

‘ញ្ញាតិហិ ក្កា’តិ ភាបច្ចយោ, ញាតិតោ។

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ-ᨠᩣᩁᩣᨷᩥᨲᩮ, ᨠᩣᩁᩣᨷᨿᩥᨲᩮ᪉ ᨷᩪᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩣᨿᨲᩥ ᩁᨠ᩠ᨡᨲᩦᨲᩥ ᨲᩣᨲᩮ-ᨷᩥᨲᩣ᪉ ᨣᨲ᩠ᩅᩣ, ᨶᩥ᩠ᩅᩣ ᩁᩈ᩠ᩈᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨬᩣ᪉ ᨣᨧ᩠ᨨᨲ᩠ᩅᩣ, ᩅᩣᩉᨣᨲ᩠ᩅᩣ, ᨿᨬ᩠ᨬᩣᨣᨲ᩠ᩅᩣ, ᨣᩣᨷᩥᨲᩮ, ᨣᩣᨷᨿᩥᨲᩮ᪉

ᨿᩉᩣᩁᩩᨲ᩠ᨲᩥᨶᩣ ᨷᩔ ᨷᩥᨧᩮ, ᨷᩥᨧᩥᨲᩮ᪉

ᨧᩣ-ᩁᩩᨯ᩠ᨰᩥᨿᩴ, ᨧᩥᨲᩮ ᨷᨠᩣᨲᩣ ᩁᨲ᩠ᨲᩥ᪉

ᨿᩣ-ᨿᩣᨶᩮ, ᨿᩥᨲᩮ, ᨶᨿᩥᨲᩮ, ᨷᨿᩥᨲᩮ, ᨶᩥᨿᩥᨲᩮ, ᨿᩣᨲᩮ, ᩃᩥᨲᩮ, ᨴᩣᨲᩮ᪉

ᨿᩉᩣᩁᩩᨲ᩠ᨲᩥᨶᩣ ᨴᩣᩔᩩᨲ᩠ᨲᩥ, ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩮ, ᨷᩁᩥᨶᩥᨭ᩠ᨮᩮ, ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᩥᨲᩮ, ᨷᩁᩥᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᩥᨲᩮ, ᨫᩣᨷᩥᨲᩮ, ᨷᩁᩥᨿᩣᨷᩥᨲᩮ, ᨫᩣᨷᩣᨷᩥᨲᩮ, ᨷᩁᩥᨿᩣᨷᩣᨷᩥᨲᩮ, ᨷᩉᩥᨲᩮ, ᨷᨵᩉᩥᨲᩮ, ᩉᩣᨷᩥᨲᩮ᪉

ᨲᩥᨿᩥᨿᩣᨲ᩠ᨲᩥ, ᨣᨲ᩠ᨲᩥ, ᨷᩥᨲᩥ, ᨧᩣᨲᩥ, ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩥ, ᨷᩁᩥᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩥ᪉

ᩁᩩᨿᩥᨿᩣᨶᨯ᩠ᨰᩣᨲᩣ ᨶᨭ᩠ᨮᨣᨿᩥᨶᩥ [ᨵᩣ᪉ ᪑᪉᪑᪑᪉᪐᪓᪐] , ᩋᨠ᩠ᨠᩣᨲᩣᩁᩮ ᨲᨧᩣᨣᨲᩣ [ᨣ᪉ ᨷ᪉ ᪑ᩃᩥ᪙] ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨲᩣᩁᩮ ᨠᨧᩥᩔᨲ᩠ᨲᩥ [ᨯᩦ᪉ ᨶᩥ᪉ ᪑᪉᪙ᨷ᩠], ᨠᩣᩁᩮᨷᨲᩣ, ᨠᩣᩁᨷᨿᩥᨲᩣ᪉ ᨶᨯ᩠ᨰᩣᨲᩣ ᨧᩥᨠ᩠ᨡᩮᨲ ᨣᨶᩥ [ᨶᩴ᪉ ᨶᩥ᪉ ᪐᪉᪑᪓᪙]᪉

'ᨶ᩠ᩅᩣ ᩃᩮᨷ᩠ᨿ'ᨲᩥ ᨠ᩠ᨠᨵᩥ ᨷᩣᩔ ᨴᩩᨲ᩠ᨲᩥ, ᨶᨯ᩠ᨰᩣᩁᩮᨷᨲᩣ, ᨶᨿᨯ᩠ᨰᩣᩁᩮᨷᨲᩣ, ᩋᨿᩔ ᨲᩣᨲᩣ, ᨲᩣᨿᩥᨲᩣ, ᨣᩣᨲᩣ, ᨣᩣᩁᩮᨷᨲᩣ, ᨶᨣ᩠ᨣᩣᨲᩣ, ᨶᨣ᩠ᨣᩣᩁᩮᨷᨲᩣ, ᨿᩣᨷᩥᨲᩣ, ᨿᩣᨷᨿᩥᨲᩣ, ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᩁᩮᨷᨲᩣ, ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᨿᩥᨲᩣ, ᩉᩣᩁᩮᨷᨲᩣ, ᩉᩣᨷᨿᩥᨲᩣ᪉

ᨲᨧᨲ᩠ᨲᩩ, ᨲᩣᨧᩦᨿᩩ-ᩋᨠ᩠ᨠᩣᨲᩣ, ᩋᨠ᩠ᨠᩣᨲᩣᨧᩦ ᨭᩣᨧ᩠ᨨᩣᨵᩥ᪉

ᨲ᩠ᩅᩣᨯᩦᨿᩩ ᨶᩴᩮᨿᩣᩁᩮᨣ ᩁᩔᩩᨲ᩠ᨲᩥ, ᨠᩣᨲ᩠ᩅᩣ, ᨵᩣᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᨠᩣᩁᩮᨷᨲ᩠ᩅᩣ, ᨵᩣᨶᩣᩁᩮᨷᨲ᩠ᩅᩣ, ᨣᨲ᩠ᩅᩣ᪉

ᨷᩥᨯᩥᨲᩮ ᨣᩣᩔ ᨣᩮᩉᩣ, ᨶᨯ᩠ᨰᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᨷᨲᩥᨯ᩠ᨰᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪉

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ ᨠ᩠ᨠᨵᩥ ᩁᩔᩩᨲ᩠ᨲᩥ, ᨣᩮᨷᨲ᩠ᩅᩣ, ᨷᨯ᩠ᨰᩮᨷᨲ᩠ᩅᩣ, ᨷᨲᩥᨯ᩠ᨰᩣᩁᩮᨷᨲ᩠ᩅᩣ, ᨣᨲ᩠ᩅᩣ, ᩋᩣᨯᩥᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᨶᨿᩣᨯᩥᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᨣᨭ᩠ᨮᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪉

ᨣᨣ-ᨣᩣᨶᩮ, ᨲ᩠ᩅᩣᩔ ᩁᨻ᩠ᨿᩣ, ᨿᨿᩥᨿᩔ ᩁᨵᩣ, ᨿᩔ ᨷᩩᨭ᩠ᨮᩁᩪᨷᩴ ᨯᩦᩁᨿᩣ, ᨣᨭ᩠ᨮᩣ, ᨣᩣᩁᩮᨷᨲ᩠ᩅᩣ᪉

ᨸᩥᩉᩥᨲᩮᩤ ᩁᩔᩮᩤ, ᩈᨾᩣᨵᨸᩮᨲ᩠ᩅᩤ᪨

ᨵᩣ-ᨵᩣᩁᨱᩮ, ᨴ᩠ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩔ ᨲᨲᩥᨿᨲ᩠ᨲᩴ ᩁᩔᩮᩤ ᨧ, ᨸᩁᩔ ‘ᨵᩣᩔ ᩉᩮᩤ’ᨲᩥ ᩉᩮᩤ, ᨸᨴᩉᩥᨲ᩠ᩅᩤ, ᩅᩥᨴᩉᩥᨲ᩠ᩅᩤ, ᨶᩥᨴᩉᩥᨲ᩠ᩅᩤ, ᩈᨶ᩠ᨴᩉᩥᨲ᩠ᩅᩤ, ᩒᨴᩉᩥᨲ᩠ᩅᩤ, ᨸᩥᨴᩉᩥᨲ᩠ᩅᩤ, ᨸᩁᩥᨴᩉᩥᨲ᩠ᩅᩤ᪨

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ-ᩋᩣᨵᨸᩮᨲ᩠ᩅᩤ, ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨵᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩤ, ᨸᩥᩅᩥᨲ᩠ᩅᩤ, ᨸᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᩅᩣ, ᨸᩣᨿᩮᨲ᩠ᩅᩤ, ᨿᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩤ, ᩒᩈᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩤ, ᨸᩁᩥᨿᩮᩤᩈᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩤ, ᩉᩥᨲ᩠ᩅᩤ, ᨸᨩᩉᩥᨲ᩠ᩅᩤ, ᩉᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩤ, ᨸᨩᩉᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩤ᪨

ᨲᩩᩴ, ᨲᩅᩮᩈᩩ-ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨲᩩᩴ, ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨲᩅᩮ, ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨲᩩᩴ, ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨲᩅᩮ, ᨬᩣᨲᩩᩴ, ᨬᩣᨲᩅᩮ, ᨩᩣᨶᩥᨲᩩᩴ, ᨩᩣᨶᩥᨲᩅᩮ, ᨬᩣᨸᩮᨲᩩᩴ, ᨬᩣᨸᩮᨲᩅᩮ, ᨩᩣᨶᩣᨸᩮᨲᩩᩴ, ᨩᩣᨶᩣᨸᩮᨲᩅᩮ, ᨮᩣᨲᩩᩴ, ᨮᩣᨲᩅᩮ, ᩈᨱ᩠ᨮᩣᨲᩩᩴ, ᩈᨱ᩠ᨮᩣᨲᩅᩮ, ᩈᨱ᩠ᨮᩉᩥᨲᩩᩴ, ᩈᨱ᩠ᨮᩉᩥᨲᩅᩮ, ᨮᨸᩮᨲᩩᩴ, ᨮᨸᩮᨲᩅᩮ, ᩈᨱ᩠ᨮᩣᨸᩮᨲᩩᩴ, ᩈᨱ᩠ᨮᩣᨸᩮᨲᩅᩮ, ᨴᩣᨲᩩᩴ, ᨴᩣᨲᩅᩮ, ᨸᨴᩣᨲᩩᩴ, ᨸᨴᩣᨲᩅᩮ, ᩋᩣᨴᩣᨲᩩᩴ, ᩋᩣᨴᩣᨲᩅᩮ, ᨴᨩ᩠ᨩᩥᨲᩩᩴ, ᨴᨩ᩠ᨩᩥᨲᩅᩮ, ᨴᩣᨸᩮᨲᩩᩴ, ᨴᩣᨸᩮᨲᩅᩮ, ᩈᨾᩣᨴᨸᩮᨲᩩᩴ, ᩈᨾᩣᨴᨸᩮᨲᩅᩮ, ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨲᩩᩴ, ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨲᩅᩮ, ᩈᨶ᩠ᨴᩉᩥᨲᩩᩴ, ᩈᨶ᩠ᨴᩉᩮᨲᩩᩴ, ᩈᨶ᩠ᨴᩉᩮᨲᩅᩮ, ᨶᩥᨵᩮᨲᩩᩴ, ᨶᩥᨵᩮᨲᩅᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨸᩮᨲᩩᩴ, ᨶᩥᨵᩣᨸᩮᨲᩩᩴ, ᨸᩣᨲᩩᩴ, ᨸᩥᩅᩥᨲᩩᩴ, ᨸᩣᨲᩅᩮ, ᨸᩥᩅᩮᨲᩅᩮ, ᨾᩣᨲᩩᩴ, ᨾᩥᨶᩥᨲᩩᩴ, ᨸᨾᩮᨲᩩᩴ, ᩏᨸᨾᩮᨲᩩᩴ, ᩈᩣᨲᩩᩴ, ᩈᩣᨿᩥᨲᩩᩴ, ᩈᩣᨲᩅᩮ, ᩒᩈᩣᨿᩮᨲᩩᩴ, ᩒᩈᩣᨸᩮᨲᩩᩴ, ᨸᩁᩥᨿᩮᩤᩈᩣᨸᩮᨲᩩᩴ, ᩉᩣᨲᩩᩴ, ᨸᩉᩣᨲᩩᩴ, ᨿᩣᩅᨴᩮᩅ ᨸᩉᩣᨲᩅᩮ [ᨵ᩺ ᨸ᩺ ᪒᪓], ᨩᩉᩥᨲᩩᩴ, ᨸᨩᩉᩥᨲᩩᩴ, ᩉᩣᨸᩮᨲᩩᩴ, ᨸᩉᩣᨸᩮᨲᩩᩴ, ᨩᩉᩣᨸᩮᨲᩩᩴ᪨

ᨲᨻ᩠ᨻᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮ-ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨠᩣᨿᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨬᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨩᩣᨶᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨬᩣᨸᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨩᩣᨶᩣᨸᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨮᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨮᨸᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩋᩣᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩈᨾᩣᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨴᩣᨸᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩈᨾᩣᨴᨸᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩅᩥᨵᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩅᩥᨴᩉᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨸᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨸᩥᩅᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨾᩥᨶᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨾᩥᨶᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩈᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩃᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨸᩉᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᨲᩅᨱ᩠ᨱᩔ ᩅᩥᨸᩩᨻ᩠ᨻᩣ ᨲ-ᨠᨲ᩠ᩅᩣ, ᨮᩥᨲᩮᩤ, ᨮᩥᨲᩁᩴᩈᩦ ᨮᩥᨲᨾᩣᨿᩩᩉᩮᩤ [ᩈᩴ᩺ ᨶᩥ᩺ ᪑᪒᪓᪕], ᩏᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩤ, ᩈᨱ᩠ᨮᩥᨲᩮᩤ, ᨴᩣᨠᩮᨾᩣ᪨

ᩈᨾᩥᨲᩮᩤ, ᩈᨾᩮᨲᩮᩤ, ᩈᨾᩅᩮᨲᩮᩤ, ᩋᨸᩮᨲᩮᩤ, ᩏᨸᩮᨲᩮᩤ, ᩈᨾᩩᨸᩮᨲᩮᩤ, ᩋᨽᩦᨲᩮᩤ, ᨠᩦᨲᩮᩤ, ᨠᨿᩥᨲᩮᩤ, ᨠᩥᩃᩥᨲᩮᩤ, ᨧᩥᨲᩮᩤ, ᨧᩥᨶᩥᨲᩮᩤ, ᩋᩣᨧᩥᨲᩮᩤ, ᩏᨸᨧᩥᨲᩮᩤ, ᩈᨬ᩠ᨧᩥᨲᩮᩤ, ᨩᩥᨲᩮᩤ, ᨸᩁᩣᨩᩥᨲᩮᩤ, ᨯᩦᨲᩮᩤ, ᩏᨯ᩠ᨯᩦᨲᩮᩤ, ᨶᩦᨲᩮᩤ, ᩋᩣᨶᩦᨲᩮᩤ, ᩅᩥᨶᩦᨲᩮᩤ, ᩏᩃ᩠ᩃᩦᨲᩮᩤ, ᨸᩃᩦᨲᩮᩤ, ᨲᩔ ᨶᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᨸᩦᨲᩮᩤ, ᨽᩦᨲᩮᩤ, ᨾᩥᨲᩮᩤ, ᩈᩥᨲᩮᩤ, ᨶᩥᩔᩥᨲᩮᩤ, ᨸᩉᩥᨲᩮᩤ᪨

ᨲᩥᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮ-ᩈᨾᩥᨲᩥ, ᩅᩥᨧᩥᨲᩥ, ᨶᩦᨲᩥ, ᨴ᩠ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᩋᩣᨶᩥᨧ᩠ᨧᩅᩩᨴ᩠ᨵᩥ, ᨶᩮᨲ᩠ᨲᩥ, ᩈᨴ᩠ᨴᨶᩮᨲ᩠ᨲᩥ, ᨽᩦᨲᩥ᪨

តុម្ហិ-សមេតា, អភិសមេតា, វិចេតា, ជេតា, នេតា, វិនេតា, និត្តោ។

តវន្តុ, តាវីសុ-សមេតវា, សមេតាវី, អភិសមេតវា, អភិសមេតាវី រូបានិ។

ត្វាទីសុ-សមេត្វា, ឧបេត្វា, កិលិត្វា, វិចិនិត្វា, ជេត្វា, វិជេត្វា, ជិនិត្វា, វិជិនិត្វា, បរាជេត្វា, នេត្វា, អានេត្វា វិនេត្វា, នយិត្វា, អានយិត្វា, វិនយិត្វា, អល្លីយិត្វា, បដិសល្លីយិត្វា, សយិត្វា។

តុំ, តវេសុ-សមេតុំ, ឧបេតុំ, សមុបេតុំ, សមេតវេ, កេតុំ, កិលិតុំ, កេតវេ, វិចេតុំ, វិចិនិតុំ, ជេតុំ, វិជេតុំ, និតុំ, អានិតុំ, វិនិតុំ, នេតុំ, អានេតុំ, វិនេតុំ, នយិតុំ, អានយិតុំ, វិនយិតុំ, នេតវេ។

តព្វម្ហិ-សមេតព្វំ, កេតព្វំ, កិលិតព្វំ រូបានិ។

ឧវណ្ណេសុ-ភូតោ, ភវិតោ។

ការិតេ-ភាវិតោ។

ជុតោ, ជវិតោ, ធុតោ, អភិត្ថុតោ, អភិត្ថវិតោ,

សំបុព្វោ ថុ-ចលនេ, សន្ថុតោ-យិត្ថោ “អសន្ថុតំ ចិរសន្ថុតេន”តិបិ បាឡិ។

ថុ-កតិយំ ហិំសាយញ្ច, ថុតោ, ឧបត្ថុតោ។

ធូ-កម្បនេ, ធុតោ, និទ្ធុតោ។

ធូតោ, សន្ធូតោ។

ការិតេ-ធាវិតោ, សន្ធាវិតោ, វិធាវិតោ, បរិធាវិតោ។

យុ-មិស្សនេ, សំយុតោ។

រុ-សទ្ទេ, រុតោ, លុតោ, ធុតោ, និធុតោ, សុនិធុតោ, សុតោ, វិស្សុតោ.

ហុ-បូជាយំ, ហុតោ.

តិម្ហិ រវតិ រុតិ, លវតិ លុតិ, ធូតិ, វិធូតិ, សវតិ សុតិ,

តុម្ហិ រវិតា, រាវេតា, ធវិតា, លវិតា, សត្ថវិតា, សោតា, សាវេតា.

តវន្តុ តាវីសុ-រុតវា, រុតាវី, រាវេតវា, រាវេតាវី ឥច្ចាទិ.

ត្វាទីសុ-រវិត្វា, រវិត្វាន, រវិតូន, ធវិត្វា, អភិត្ថវិត្វា, ភូត្វា, អនុភវិត្វា, ភាវេត្វា, ភាវយិត្វា, សុត្វា, សុណិត្វា, សាវេត្វា, សាវយិត្វា.

តុំ, តវេសុ-រវិតុំ, រាវេតុំ, ភោតុំ, ភវិតុំ, អនុភវិតុំ, ភាវេតុំ, ភាវយិតុំ, សោតុំ, សាវេតុំ.

ហូ-សត្តាយំ, ហោតិ. “យា ពុទ្ធេ បុរិសោ ហោតិ [ជា. ១.១១.៦៥១]. ន សោ សក្កា ន ហោតុយេ”តិ [ញុ. វិ. ១.៨ ‘...ហោតុយេ’] បាឋោ.

តព្ពម្ហិ រវិតព្ពំ, ភវិតព្ពំ, អនុភវិតព្ពំ, ភាវេតព្ពំ, សោតព្ពំ. ទ្វិត្តេ-សោត្តព្ពំ, សាវេតព្ពំ.

ចនេត្តសុ យថាវុត្តិកា ក្វចិ ចការស្ស កត្តំ, កាយិតោ, អបចាយិតោ, អបចិតោ ច, ចញ្ញាយិតោ, តិញ្ញាយិតោ, អភិញ្ញាយិតោ.

កាយតិ ចិតិ, អបចាយតិ អបចិតិ.

តុម្ហិ កាយិតា, អបចាយិតា, ចញ្ញាយិតា.

តវន្តុ, តាវីសុ-កាយិតវា, កាយិតាវី ឥច្ចាទិ.

ᨠᩣᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᨫᩣᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᩋᨩ᩠ᨫᩣᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨

ᨠᩣᨿᩥᨲᩩᩴ, ᨠᩣᨿᩥᨲᩅᩮ, ᩋᨷᨵᩣᨿᩥᨲᩩᩴ, ᩋᨷᨵᩣᨿᩥᨲᩅᩮ, ᨫᩣᨿᩥᨲᩩᩴ, ᨫᩣᨿᩥᨲᩅᩮ, ᩋᨩ᩠ᨫᩣᨿᩥᨲᩩᩴ, ᩋᨩ᩠ᨫᩣᨿᩥᨲᩅᩮ᪨

ᨠᩣᨿᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩋᨷᨵᩣᨿᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩋᨩ᩠ᨫᩣᨿᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᩍᨲᩥ ᩑᨠᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᨵᩣᨲᩪᨶᩴ ᨷᨠᨲᩥᩁᩪᨷᩣᨶᩥ᪨

ᨠ᩠ᩅᩣᨴᩥᨣᨱ

ᩋᨶᩮᨠᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᨵᩣᨲᩪᨶᩴ ᨷᨠᨲᩥᩁᩪᨷᩣᨶᩥ ᨲ᩠ᨿᩣᨴᩥᨠᨱ᩠ᨯᩮ ᩅᩥᨽᩣᨣᩮᨶ ᨠ᩠ᩅᩣᨴᩦᩉᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩉᩥ ᨵᩣᨲᩩᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᨧ ᨠᩣᩁᩥᨲᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩉᩥ ᨧ ᨵᩣᨲᩩᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩉᩥ ᨧ ᨿᨳᩣᩁᩉᩴ ᩅᩥᨽᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ᪨

ᩋᨿᩥᨴᩴ ᨶᨿᨴᩔᨶᩴ –

ᩋᩣᩈ, ᨮᩣ, ᨠᨿ, ᩑᩈ᪨

ᩋᩣᩈ-ᩏᨷᩅᩮᩈᨶᩮ, ᨮᩣᨶᩮᩈᩩ ‘ᨲ᩠ᨲ ᨿᩣᨲ ᨲ᩠ᨿᩣᨴᩦᩈᩩ’ᨲᩥ ᩋᨵᩥᨠᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᨷᨧ᩠ᨧᨿᩔ ᨮᩣᨶᩮᩈᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ, ᨠ᩠ᩅᨧᩥ ᩏᨷᩣᩈᩥᨲᩮᩣ, ᨷᨿᩥᩁᩩᨷᩣᩈᩥᨲᩮᩣ᪨

ᨵᩣᨲᩩᨿᩥ-ᩏᨷᩣᩈᩥᨲᩣ, ᩏᨷᩣᩈᩮᨲᩣ ᩅᩣ, ᩏᨷᩣᩈᩥᨲᩅᩣ, ᩏᨷᩣᩈᩥᨲᩣᩅᩦ, ᩏᨷᩣᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᩏᨷᩣᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᩏᨷᩣᩈᩥᨲᩩᨿᩣᨶ᪨ ‘ᩁ᩠ᨿᩣ ᩅᩣ ᨲ᩠ᩅᩣᩔ ᩈᨾᩣᩈᩮ’ᨲᩥ ᨿ᩠ᨿᩣᨴᩮᩈᩮ-ᩏᨷᩣᩈᩥᨿ, ᨷᨿᩥᩁᩩᨷᩣᩈᩥᨿ, ᩏᨷᩣᩈᩥᨿᩣᨶ, ᩏᨷᩣᩈᩥᨲᩩᩴ, ᩏᨷᩣᩈᩥᨲᩅᩮ, ᩏᨷᩣᩈᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᨮᩣ-ᨮᩣ, ᨣᨲᩥᨾ᩠ᩉᩥ, ᨻᩉᩩᩃᩣᨵᩥᨠᩣᩁᩣ ᨮᩣᨶᩮᩈᩣ, ᨮᩥᨲᩮᩣ, ᨮᩥᨲᩣ, ᨮᩥᨲᩅᩣ, ᨮᩥᨲᩣᩅᩦ, ᨮᩥᨲᩩᩴ, ᨮᩥᨲᩅᩮ, ᨮᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ-ᨮᩣᨷᩥᨲᩮᩣ, ᨮᩣᨷᩥᨲᩣ, ᨮᩣᨷᩥᨲᩣᩅᩦ, ᨮᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨮᩣᨷᩮᨲᩩᩴ, ᨮᩣᨷᩮᨲᩅᩮ, ᨮᩣᨷᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᩑᩈᨵᩣᨲᩩᨿᩥ-ᩑᩈᩥᨲᩮᩣ, ᨷᩁᩥᨿᩮᩈᩥᨲᩮᩣ, ᩑᩈᩥᨲᩣ, ᨷᩁᩥᨿᩮᩈᩥᨲᩣ, ᩑᩈᩥᨲᩅᩣ, ᨷᩁᩥᨿᩮᩈᩥᨲᩅᩣ, ᩑᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᨷᩁᩥᨿᩮᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᩑᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᨷᩁᩥᨿᩮᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᩑᩈᩥᨲᩩᩴ, ᨷᩁᩥᨿᩮᩈᩥᨲᩩᩴ, ᩑᩈᩥᨲᩅᩮ, ᨷᩁᩥᨿᩮᩈᩥᨲᩅᩮ, ᩑᩈᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨷᩁᩥᨿᩮᩈᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᦂᦍᦳ-ᦂᦑᦲᦍᦲ,ᦂᦍᦲᦵᦑᦱ, ᦂᦍᦲᦑᦱ, ᦂᦍᦲᦑᦋᦱ, ᦂᦍᦲᦑᦱᦋᦲ, ᦂᦍᦲᦑᦱ, ᦂᦍᦲᦑᦱᦂ, ᦂᦍᦲᦑᦳᦂ, ᦂᦍᦲᦑᦲ, ᦂᦍᦲᦑᦵᦋ, ᦂᦍᦲᦑᦱ।

ᦂᦱᦂᦲᦵᦑ-ᦂᦍᦱᦊᦲᦵᦑᦱ, ᦂᦍᦱᦵᦊᦑᦱ ᦂᦱᦂᦲ।

ᦂᦲᦍ-ᦵᦊᦂᦵᦂ ᦊᦍᦲᦵᦑᦱ, ᦊᦍᦲᦑᦱ, ᦊᦵᦍᦑᦱ ᦋᦱ, ᦊᦍᦲᦑᦱ, ᦊᦍᦲᦑᦱᦂ, ᦊᦍᦲᦑᦳᦂ, ᦊᦍᦲᦑᦲ, ᦊᦍᦲᦑᦵᦋ, ᦊᦍᦲᦑᦱ।

ᦂᦱᦂᦲᦵᦑ-ᦂᦍᦲᦵᦑᦱ, ᦂᦍᦍᦲᦵᦑᦱ, ᦂᦍᦲᦑᦱ, ᦂᦵᦍᦑᦱ, ᦂᦍᦍᦲᦑᦱ, ᦂᦍᦲᦑᦋᦱ, ᦂᦍᦲᦑᦱᦋᦲ, ᦂᦵᦍᦑᦱ, ᦂᦍᦍᦲᦑᦱ, ᦂᦵᦍᦑᦱᦂ, ᦂᦍᦍᦲᦑᦱᦂ, ᦂᦵᦍᦑᦲ, ᦂᦍᦍᦲᦑᦲ, ᦂᦵᦍᦑᦱ।

ᦂᦂᦱᦵᦂᦵᦍ-ᦂᦂᦲᦵᦑᦱ, ᦂᦂᦲᦑᦱ, ᦂᦂᦲᦑᦋᦱ, ᦂᦂᦲᦑᦱᦋᦲ, ᦂᦂᦲᦑᦱ, ᦂᦂᦲᦑᦲ, ᦂᦂᦲᦑᦵᦋ, “ᦂᦂᦲᦑᦱᦵᦍ ᦀᦊᦵᦂᦱᦂᦲᦑᦍᦂ”ᦂᦲ [ᦂᦲ। ᦂᦲ। ᧑।᧑᧑᧑] ᦊᦲᦂᦂ, ᦂᦂᦲᦑᦱ।

ᦂᦍ-ᦂᦱᦵᦍ, ᦂᦱᦂᦲᦵᦑ ᦟᦲᦊᦂᦵᦍ –

ᦟᦲ᧙ᦃ।ᦟᦲᦍᦲᦂᦲᦵᦍᦱ ᦂᦍᦍ[ᦂ। ᦃᦊ᧙; ᦂ। ᦃᦃ᧑; ᦂᦲ। ᦂᦟᦲᦟᦲ]।

ᦟᦲᦍᦲᦍᦵᦂ ᦂᦍᦍ ᦂᦲᦵᦍᦱ ᦵᦂᦱᦑᦲ।

ᦂᦊᦲᦵᦑᦱ, ᦂᦊᦲᦑᦱ, ᦂᦵᦍᦑᦱ, ᦂᦊᦲᦑᦋᦱ, ᦂᦊᦲᦑᦱᦋᦲ, ᦂᦵᦍᦑᦱ, ᦂᦵᦍᦑᦱᦂ, ᦂᦊᦲᦑᦳᦂ, ᦂᦵᦍᦑᦲ, ᦂᦵᦍᦑᦵᦋ।

ᦟᦲᦍᦲᦂᦲ ᦂᦲ? ᦂᦵᦂᦱ।

ᦂᦑᦲ ᦂᦋᦱᦂᦲᦂᦵᦟᦱ।

ᦂᦂᦱᦂᦲᦂᦟ

ᦂᦂ, ᦍᦂ, ᦟᦂ, ᦂᦂ, ᦂᦂ।

ᦟᦲ᧙ᦃ।ᦍᦲ ᦋᦱ ᦂᦂᦱᦂᦲᦂ[ᦂ। ᦃᦃ᧙; ᦂ। ᦃ᧐ᦂ; ᦂᦲ। ᦂ᧑᧙]।

ᩁᩩᨵᩣᨴᩦᨶᩴ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩈᩁᩣ ᨸᩁᩴ ᨾᩣᨶᩩᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩉᩦᨲᩣᨣᨾᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ᪨

ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲᩮᩣ, ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲᩣ, ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲᩅᩣ, ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲᩣᩅᩦ, ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲᩩᨶ, ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲᩩᩴ, ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲᩅᩮ, ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ-ᨽᩮᩣᨩᩥᨲᩮᩣ , ᨽᩮᩣᨩᩥᨲᩣ, ᨽᩮᩣᨩᩮᨲᩣ ᩅᩣ, ᨽᩮᩣᨩᩥᨲᩅᩣ, ᨽᩮᩣᨩᩥᨲᩣᩅᩦ, ᨽᩮᩣᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨽᩮᩣᨩᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᨽᩮᩣᨩᩮᨲᩩᩴ, ᨽᩮᩣᨩᩮᨲᩅᩮ, ᨽᩮᩣᨩᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨿᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲᩮᩣ, ᩋᨶᩩᨿᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲᩮᩣ, ᨽᩩᨩᩣᨲᩩᩈᨴᩥᩈᩴ᪨

ᩃᩥᨾ᩠ᨸᩥᨲᩮᩣ, ᩃᩥᨾ᩠ᨸᩥᨲᩣ, ᩃᩥᨾ᩠ᨸᩮᨲᩣ ᩅᩣ, ᩃᩥᨾ᩠ᨸᩥᨲᩅᩣ, ᩃᩥᨾ᩠ᨸᩥᨲᩣᩅᩦ, ᩃᩥᨾ᩠ᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᩃᩥᨾ᩠ᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᩃᩥᨾ᩠ᨸᩥᨲᩩᨶ᪨ ᨻ᩠ᨿᩣᨴᩮᩈ-ᩃᨲᩴ ᨴᩮᨲ᩠ᨳᩉᩥ ᩃᩥᨾ᩠ᨸᩥᨿ [ᨣᩅᩮᩈᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ], ᩃᩥᨾ᩠ᨸᩥᨿᩣᨶ, ᩈᨬ᩠ᨬᩥᩃᩥᨾ᩠ᨸᩥᨿ, ᩈᨬ᩠ᨬᩥᩃᩥᨾ᩠ᨸᩥᨿᩣᨶ, ᩃᩥᨾ᩠ᨸᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ-ᩃᩥᨾ᩠ᨸᩣᨸᩥᨲᩮᩣ, ᩃᩥᨾ᩠ᨸᩣᨸᩮᨲᩣ ᨻ᩠ᨿᩣᨴᩥ᪨

ᨠᩥᨾ᩠ᨸᩥᨲᩮᩣ, ᨠᩥᨾ᩠ᨸᩥᨲᩣ, ᨠᩥᨾ᩠ᨸᩮᨲᩣ ᩅᩣ, ᩃᩥᨩᩣᨲᩩᩈᨴᩥᩈᩴ᪨

ᩁᩩᨶ᩠ᨵᩥᨲᩮᩣ, ᩁᩩᨶ᩠ᨵᩥᨲᩣ, ᩁᩩᨶ᩠ᨵᩮᨲᩣ, ᩁᩩᨶ᩠ᨵᩥᨲᩅᩣ, ᩁᩩᨶ᩠ᨵᩥᨲᩣᩅᩦ, ᩁᩩᨶ᩠ᨵᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᩁᩩᨶ᩠ᨵᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᩁᩩᨶ᩠ᨵᩥᨲᩩᩴ, ᩁᩩᨶ᩠ᨵᩥᨲᩅᩮ, ᩁᩩᨶ᩠ᨵᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ-ᩁᩩᨶ᩠ᨵᩣᨸᩥᨲᩮᩣ, ᩁᩩᨶ᩠ᨵᩣᨸᨿᩥᨲᩮᩣ ᨻ᩠ᨿᩣᨴᩥ᪨

ᩍᨲᩥ ᩁᩩᨵᩣᨴᩥᨣᨱᩮᩣ᪨

ᨴᩥᩅᩣᨴᩥᨣᨱ

ᨸᨴ, ᨻᩩᨵ, ᨲᩩᩈ, ᨴᩥᩅᩩ᪨

ᩃᩥ᪙᪙᪨ ᨸᨴᩣᨴᩦᨶᩴ ᨠ᩠ᩅᩥ᪨

ᨸᨴᩣᨴᩦᨶᩴ ᨠ᩠ᩅᩥ ᨿᩩᨠ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨿᩣᨣᨾᩮᩣ, ‘ᨲᩅᨣ᩠ᨣᩅᩁᨱᩣᨶᩴ ᨿᩮ ᨧᩅᨣ᩠ᨣᨻᨿᨬᩣ’ᨲᩥ ᨧᩅᨣ᩠ᨣᨲ᩠ᨲᩴ, ‘ᩅᨣ᩠ᨣᩃᩈᩮᩉᩥ ᨲᩮ’ᨲᩥ ᨿᩔ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩁᩪᨸᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ປຊ຺ຊີເຕາ, ອາປຊ຺ຊີເຕາ, ປຏິປຊ຺ຊີເຕາ, ປຏິປຊ຺ຊີຕາ, ປຏິປຊ຺ຊີຕຣາ, ປຏິປຊ຺ຊີຕາຣີ, ປຏິປຊ຺ຊີຕ຺ວາ, ປຏິປຊ຺ຊີຕ຺ວານ, ປຏິປຊ຺ຊີຕຸນ, ປຏິປຊ຺ຊີຕຸໍ, ປຏິປຊ຺ຊີຕເວ, ປຏິປຊ຺ຊີຕພ຺ພໍ

ກາຣິເຕ-ອາປາທີເຕາ, ອຸປ຺ປາທີເຕາ, ນິປ຺ຜາທີເຕາ, ສມ຺ປາທີເຕາ, ປຏິປາທີເຕາ, ອາປາທີຕາ, ອາປາເທຕາ, ອຸປ຺ປາທີຕາ, ອນຸປ຺ປນ຺ນສ຺ສ ຍກ຺ຂສ຺ສ ອຸປ຺ປາເທຕາ [ອພ຺ ເຏີ ໑຺໑຺໑໒໕], ນິປ຺ຜາທີຕາ, ນິປ຺ຜາເທຕາ, ສມ຺ປາທີຕາ, ສມ຺ປາເທຕາ, ປຏິປາທີຕາ, ປຏິປາເທຕາ, ອາປາເທຕ຺ວາ, ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ, ນິປ຺ຜາເທຕ຺ວາ, ສມ຺ປາເທຕ຺ວາ, ປຏິປາເທຕ຺ວາ, ອາປາເທຕຸໍ, ອຸປ຺ປາເທຕຸໍ, ນິປ຺ຜາເທຕຸໍ, ສມ຺ປາເທຕຸໍ, ປຏິປາເທຕຸໍ, ອາປາເທຕພ຺ພໍ, ອຸປ຺ປາເທຕພ຺ພໍ, ນິປ຺ຜາເທຕພ຺ພໍ, ສມ຺ປາເທຕພ຺ພໍ, ປຏິປາເທຕພ຺ພໍ, ພຸຊ຺ຌີເຕາ, ພຸຊ຺ຌີຕາ ສມ຺ມາສີຕິ ພຸເທ຺ໂທ [ຍມາສີ຺ ໑໔໑], ພຸຊ຺ຌີຕຣາ, ພຸຊ຺ຌີຕາຣີ, ພຸຊ຺ຌີຕ຺ວາ, ພຸຊ຺ຌີຕ຺ວານ, ພຸຊ຺ຌີຕຸນ, ພຸຊ຺ຌີຕຸໍ, ພຸຊ຺ຌີຕເວ, ພຸຊ຺ຌີຕພ຺ພໍ

ກາຣິເຕ-ເພາຘີເຕາ, ເພາເຘຕາ ປພາຍາຕີ ພຸເທ຺ໂທ [ຍມາສີ຺ ໑໔໑], ເພາເຘຕຣາ, ເພາເຘຕາຣີ, ເພາຘຍິຕ຺ວາ, ເພາຘຍິຕ຺ວານ, ເພາເຘຕຸໍ, ເພາເຘຕເວ, ເພາເຘຕພ຺ພໍ, ພຸສ຺ສີເຕາ, ສກ຺ກຸສ຺ສີເຕາ, ພຸສ຺ສີຕາ, ພຸສ຺ສີຕຣາ, ພຸສ຺ສີຕາຣີ, ພຸສ຺ສີຕ຺ວາ, ພຸສ຺ສີຕຸໍ, ພຸສ຺ສີຕພ຺ພໍ

ກາຣິເຕ-ເຕາສີເຕາ, ເຕາສີຕາ, ເຕາເສຕາ ຣາ, ເຕາສີຕຣາ, ເຕາສີຕາຣີ, ເຕາເສຕ຺ວາ, ເຕາເສຕຸໍ, ເຕາເສຕພ຺ພໍ, ຄິຕ຺ຕີເຕາ, ຄິຕ຺ຕີຕາ, ຄິຕ຺ຕີຕຣາ, ຄິຕ຺ຕີຕາຣີ, ຄິຕ຺ຕີຕ຺ວາ, ຄິຕ຺ຕີຕຸໍ, ຄິຕ຺ຕີຕພ຺ພໍ

ພຸຕິ ຄີຣາຄີກເທາ຺

ສ຺ວາຄີກຓ

ສຸ, ຣຸ, ອາປ຺

ສຸຓີເຕາ, ສຸຓີຕາ, ເສາຕາ ຣາ, ສຸຓີຕຣາ, ສຸຓີຕາຣີ, ສຸຓີຕ຺ວາ, ສຸຓີຕຸໍ, ສຸຓີຕພ຺ພໍ

ກາຣິເຕ-ສາເຣີເຕາ, ສາເຣຕາ, ສາເຣຕຣາ, ສາເຣຕາຣີ, ສາເຣຕ຺ວາ, ສາເຣຕຸໍ, ສາເຣຕພ຺ພໍ, ສໍຣຸຓີເຕາ, ອາຣຸຓີເຕາ, ສໍຣຸຓີຕາ, ສໍຣຸຓີຕ຺ວາ, ສໍຣຸຓີຕຸໍ, ສໍຣຸຓີຕພ຺ພໍ, ປິປຸຓີເຕາ, ປຣິຍາປຸຓີເຕາ, ປິປຸຓີຕາ, ປຣິຍາປຸຓີຕາ, ປິປຸຓີຕຣາ, ປຣິຍາປຸຓີຕຣາ, ປິປຸຓີຕາຣີ, ປຣິຍາປຸຓີຕາຣີ, ປິປຸຓີຕ຺ວາ ປຣິຍາປຸຓີຕ຺ວາ, ປິປຸຓີຕຸໍ, ປຣິຍາປຸຓີຕຸໍ, ປິປຸຓີຕເພ຺ພາ, ປຣິຍາປຸຓີຕເພ຺ພາ຺

ກາຣິເຕ-ປິປີເຕາ, ປິປີຕາ, ປິເປຕາ ຣາ, ປິເປຕ຺ວາ, ປິເປຕຸໍ ພຸທ຺ທາຄີ຺

ឥតិ ភូវាទិគណោ។

កិយាទិគណោ ឯកញ្យញ្ញានេសុ ចុត្តោ ឯច។

តនាទិគណ

ករ, តន។

'ករោតិស្ស ខោ'តិ កស្ស ខោ, អភិសង្ខរិតោ, អភិសង្ខរិតា, អភិសង្ខរិតវា, អភិសង្ខរិតាវី, ករិត្វា, ករិត្វាន, អភិសង្ខរិត្វា, អភិសង្ខរិត្វាន, អភិសង្ខរិតុំ, អភិសង្ខរិតព្ពំ។

ការិតេ-ការិតោ, ការាបិតោ, ការិតា, ការេតា, ការាបិតា, ការាបេតា, ការិតវា, ការិតាវី, ការេត្វា, ការាបេត្វា, ការេតុំ, ការាបេតុំ, ការេតព្ពំ, ការាបេតព្ពំ។

តនិតោ, តនិត្វា, តនិតុំ ឥច្ចាទិ។

ឥតិ តនាទិគណោ។

ចុរាទិគណ

កប្ប, ចិន្ត, ចុរ, ចិន។

កប្ប-សង្កប្បេន, កប្បិតោ, សង្កប្បិតោ, កប្បយិតោ, សង្កប្បេតា, សង្កប្បយិតា, កប្បេតវា, កប្បេតាវី, កប្បេត្វា, កប្បយិត្វា, កប្បេតុំ, កប្បយិតុំ, កប្បេតព្ពំ, កប្បយិតព្ពំ។

ការិតេ-កប្បាបិតោ ឥច្ចាទិ។

ចិន្តិតោ, ចិន្តយិតោ, ចិន្តេតា, ចិន្តយិតា, ចិន្តិតវា, ចិន្តិតាវី, ចិន្តេត្វា, ចិន្តយិត្វា, ចិន្តិតុំ, ចិន្តេតុំ, ចិន្តយិតុំ, ចិន្តិតព្ពំ, ចិន្តេតព្ពំ។

ការិតេ-ចិន្តាបិតោ រូបានិ។

ចោរិតោ, ចោរយិតោ, ចោរេតា, ចោរយិតា រូបានិ។

ចេតិតោ, ចេតយិតោ, ចេតេតា, ចេតយិតា រូបានិ។

ឥតិ ចុរាទិគណោ។

តិតិក្ខ, វីមំស, ពុភុក្ខ, បព្ពតាយ។

តិតិក្ខិតោ, តិតិក្ខិតា, តិតិក្ខិតវា, តិតិក្ខិតាវី, តិតិក្ខិត្វា, តិតិក្ខិតុំ, តិតិក្ខិតព្ពោ។

ការិតេ-តិតិក្ខាបិតោ រូបានិ។

វីមំសិតោ, វីមំសេតា, វីមំសិតវា, វីមំសិតាវី, វីមំសិត្វា, វីមំសិតុំ, វីមំសិតព្ពា។

ការិតេ-វីមំសាបិតោ រូបានិ។

ពុភុក្ខិតោ, ពុភុក្ខិតា, ពុភុក្ខិតវា, ពុភុក្ខិតាវី, ពុភុក្ខិត្វា, ពុភុក្ខិតុំ, ពុភុក្ខិតព្ពា។

ការិតេ-ពុភុក្ខាបិតោ រូបានិ។

បព្ពតាយិតោ, បព្ពតាយិតា, បព្ពតាយិតវា, បព្ពតាយិតាវី, បព្ពតាយិត្វា, បព្ពតាយិតុំ, បព្ពតាយិតព្ពោ។

ការិតេ-បព្ពតាយាបិតោ រូបានិ។

ឯវំ កុក្កុរាយិតោ, កុក្កុរាយិតា, កុក្កុរាយិតវា, កុក្កុរាយិតាវី, កុក្កុរាយិត្វា, កុក្កុរាយិតុំ, កុក្កុរាយិតព្ពំ , បិយាយិតោ, បិយាយិត្វា, បិយាយិតុំ រូបានីតិ ច យោជេតព្ពានិ។

အဆ ပိဒေယသဒာပိ ဝုဋ္ဌဒေတာ˙

လိ၄လိ˙ဂတ္တဒိ ဆာဒယ္က[ဂ˙ ဒဒ၄-လိ; ဒ˙ ၄၀၄, ၄၅၅; ဂ˙ ၈၈ဒ၈-ဒ]˙

အာဒယ္ဒာ ဒာယ အာနိဂြိယာ-ပဗဒယာဒယ္ဒာ˙ ဂြိယာဒယ္ဒ ဆတ္တဒဇ္ဇ ဂတ္တဒိ ဆ ကာဆ, ဂဒယ္ဗ ဆ ဒေက္ကာ ဒေဟာတိ, ၉ဒေတဒ ပဋ္ဌုပ္ပဒေန္တပိ ဂြိယာသတ္တာဒေတ ပဗဒယာဒယ္ဂ ပဒိဋ္ဌ အဓီတဝိသဒေယာ တပဋ္ဌဒေယာ ပိဟိဒေတာ, ယဆာ? ဒတ္တာဓိ ပဆာဒိဒေတာတိ [ပါဓိ˙ ၅၈ပ်]˙

ပုဒိဒေသာ ဂဒ် ပဂဒေတာ, ပုဒိဒေသဒ ဂဒေငါ ပဂဒေတာ˙

လိ၄ပ်˙ဗာသဆသပိလိသပိဒဟဇဒေဇဓီဟိ[ဂ˙ ဒဒ၄; ဒ˙ ၄၀၄, ၄၅၅; ဂ˙ ၈၈ဒ၈-ဒ]˙

ဗာဓီဟိ ဂတ္တဒိ ဆ ကာဆ, ဂဒယ္ဗ ဆ ဒေက္ကာ ဒေဟာတိ˙

ဗာပိဉ္ဍဒပဋ္ဌိဒေတာ ဂဒ် ပိဒေသျာ, ဒပဋ္ဌိဒေတာ ဂဒ ပိဒေသျဒ˙

အာသပိဉ္ဍဒပါသိဒေတာ ဂဒ် ပိဒေသျာ, ဒပါသိဒေတာ ဂဒ ပိဒေသျဒ˙

ဆသပိဉ္ဍအဒုဒုသိဒေတာ ဂဒ် ပိဒေသျာ, အဒုဒုသိဒေတာ ဂဒ ပိဒေသျဒ˙

ပိလိသ-အာလိဂ္ဂဒေဒ, အာပိလိဒေဋ္ဌာ ပိတဒ် ပုဒေတ္တာ, အာပိလိဒေဋ္ဌာ ပိတာ ပုဒေတ္တဒ˙

ပိပိဉ္ဍအဓိသဃိဒေတာ ဒဂ္ဂလိ ဇဒေဒာ, အဓိသဃိတာ ဒဂ္ဂလိ ဇဒေဒဒ, ဒဋ္ဌဒ် အာဒေဒာပိတာတိ အဒေတ္တာ˙

ဒဟပိဉ္ဍအာဒဒုဒေဟာ ဒဂ္ဂ ဇဒေဒာ, အာဒဒုဒေဟာ ဒဒေက္ကာ ဇဒေဒဒ˙

ဇဒပိဉ္ဍအဒုဓိဒေဏ္ဏာ ဆသလိ ဒေဆဆဒေတ္တာ, အဒုဓိဏ္ဏာ ဆသလီ ဒေဆဆဒေတ္တဒ, အဒုဇာဒေတာ ယာဏာဝိဂ် ယာဏာဒေဆာ, အဒုဇာတာ ယာဏာဝိဂာ ယာဏာဒေဆဒ˙

လိ၄ဝ်˙ဂယဒဒတ္တာဂယ္ဂာဗာဒေဒ ဆ[ဂ˙ ဒဒ၄-လိ; ဒ˙ ၄၀၄, ၄၅၅; ဂ˙ ၈၈ဒ၈-ဒ]˙

ᨠᩣᨿᩈᨲ᩠ᨴᨶᩣᨲ᩠ᨳᩩᩉᩥ ᩋᨠᩣᨿᩩᨠᨶᩣᨲ᩠ᨳᩩᩉᩥ ᨧ ᨸᨴᩴ ᩋᩣᨶᩣᩁᩮ ᨧ ᨠᨲ᩠ᨳᩥ ᨧ ᨠᩣᨧ, ᨠᩮᨿ᩠ᨿᩩᩈ᩠ᨷ ᨧ ᩁᨲ᩠ᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨿᨲ᩠ᨳᩥ ᨴ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨿᩣᨲᩥ, ᨲ᩠ᩅᩴ ᨲᩮᩈᩴ ᨿᩣᨲᩥ᪨ ᨸᩴ ᩋᨠ᩠ᨠᨿᨲᩥ ᨴ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨸᨠᨠ᩠ᨲ᩠ᨲᩥ, ᨲ᩠ᩅᩴ ᨲᩮᩈᩴ ᨸᨠᨠ᩠ᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲ᩠ᩅᩉ ᨲᩮ ᨿᩣᨲᩣ, ᩋᨿᩴ ᨲᩮᩉᩥ ᨿᩣᨲᩮᩣ ᨿᨠ᩠ᨠᩮ,
ᨲ᩠ᩅᩉ ᨲᩮᩉᩥ ᨿᩣᨲᩥ᪨

ᩋᨠᩣᨿᩩᨠᨿᩥ᩠ᨿᨲ᩠ᩅᩴ ᨲᩮᩈᩴ ᩋᩣᩈᩥᨲᩴ ᨮᩣᨶᩴ, ᨲ᩠ᩅᩉ ᨲᩮ ᩋᩣᩈᩥᨲᩣ, ᨲ᩠ᩅᩴ ᨲᩮᩉᩥ ᩋᩣᩈᩥᨲᩴ ᨮᩣᨶᩴ, ᨲ᩠ᩅᨶ ᨲᩮᩉᩥ ᩋᩣᩈᩥᨲᩴ᪨

᪙᪙᪀᪨ ᩋᩣᩉᩣᩁᨲ᩠ᨲᩣ[ᨠ᪨ ᪃᪃᪉-ᩃᩦ; ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᪉᪀᪉, ᪉᪗᪗; ᨸᩦ᪨ ᪑᪗᪃᪗-᪃]᪨

ᩋᨯ᩠ᨰᩣᩉᩁᩃᨲ᩠ᨶᩣᨲ᩠ᨿᩮᨲᩣ ᨠᨲ᩠ᨳᩥ ᨧ ᨠᩣᨧ, ᨠᩮᨿ᩠ᨿᩩᩈ᩠ᨷ ᨧ ᩋᩣᨶᩣᩁᩮ ᨧ ᩁᨲ᩠ᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨲ᩠ᩅᩉ ᨲᩮ ᨽᩩᨲ᩠ᨲᩣ, ᩋᩈᩥᨲᩣ, ᨸᩦᨲᩣ, ᨡᩣᨿᩥᨲᩣ, ᩈᩣᨿᩥᨲᩣ᪨ ᨲ᩠ᩅᨿᩣᨲᩥ ᨲᩮᩉᩥ ᨽᩩᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ, ᩋᩈᩥᨲᩣᨲᩥ, ᨸᩦᨲᩣᨲᩥ, ᨡᩣᨿᩥᨲᩣᨲᩥ, ᩈᩣᨿᩥᨲᩣᨲᩥ᪨ ᨲ᩠ᩅᩉ ᨲᩮᩈᩴ ᨽᩩᨲ᩠ᨲᩴ,
ᩋᩈᩥᨲᩴ, ᨸᩦᨲᩴ, ᨡᩣᨿᩥᨲᩴ, ᩈᩣᨿᩥᨲᩴ᪨ ᨲ᩠ᩅᩴ ᨲᩮᩈᩴ ᨽᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨮᩣᨶᩴ, ᩋᩈᩥᨲᩴ ᨮᩣᨶᩴ, ᨸᩦᨲᩴ ᨮᩣᨶᩴ, ᨡᩣᨿᩥᨲᩴ ᨮᩣᨶᩴ, ᩈᩣᨿᩥᨲᩴ ᨮᩣᨶᩴ᪨

ᨲ᩠ᩅᨲᩥ ᨲᩣᨴᩥᨸᨧ᩠ᨧᨿᩁᩣᩈᩥ᪨

ᩋᨲᩦᨿᨸᨧ᩠ᨧᨿᩁᩣᩈᩥ

‘ᨠᩣᨧᨠᩮᨿ᩠ᨿᩩᩈ᩠ᨷ ᨲᨭ᩠ᨮᩣᨲᩦᨿᩣ’ᨲᩥ ᩋᨲᩦᨿᩣ, ᩋᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨠᨿ᩠ᨿᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨠᨧᨲᩦᨿᩣ᪨

ᩋᩣᨠᩣᩁᨶ᩠ᨲᩮᩈ᩠ᨷ ᨸᩁᩈ᩠ᨾᩴᩁᩮᩃᩥᨸᩥ, ᨠ᩠ᩅᨧᩥ ᨿᩣᨠᨿᩣ, ᩁᩪᨸᨯ᩠ᨰᩣᨲᩦᨿᩣ, ᨴᩣᨲᩦᨿᩣ, ᨸᨴᩉᨲᩦᨲᩥ ᨸᨴᩣᨲᩦᨿᩣ-ᨿᩣᨠᩣᨧᨧᩁᩣ, ᨸᩥᨲᨭ᩠ᨮᨲ᩠ᨳᩥ ᨸᩥᨲᩦᨿᩴ,
ᩈᩣᨿᩥᨲᩴ ᩋᩁᩉᨲᩦᨲᩥ ᩈᩣᨿᨲᩦᨿᩴ, ᨸᨭᩥᩈᩣᨿᨲᩦᨿᩴ, ᨸᩉᩣᨲᩦᨿᩴ, ᩋᨽᩥᨲ᩠ᨳᨧᨲᩦᨿᩴ, ᩈᩮᩣᨲᨭ᩠ᨮᨲ᩠ᨳᩥ ᩈᨧᨲᩦᨿᩴ, ᩉ᩠ᩅᨲᨭ᩠ᨮᨲ᩠ᨳᩥ ᩉᨧᨲᩦᨿᩴ, ᩁᩪᨸᩥᩈᨲᩦᨿᩣ,
ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨿᩥᨲᩁᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨿᨲᩦᨿᩣ, ᩁᩁᨯ᩠ᨰᩦᨲᩥ ᩁᨯ᩠ᨰᨲᩦᨿᩣ, ᨠᨲ᩠ᨳᩁᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ ᨠᨿᨲᩦᨿᩣ, ᨧ᩠ᨧᨧ᩠ᨧᩦᨲᩥ ᨧᨧᨲᩦᨿᩣ᪨

ᨣᩁ, ᨴᩁ, ᨩᩁ, ᨪᩁ, ᨻᩁ, ᩉᩁ᪨

᪙᪙᪁᪨ ᩁᩣ ᨲᩔ ᨶᩮᩣ[ᨠ᪨ ᪃᪃᪈; ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᪃᪃᪀; ᨸᩦ᪨ ᪑᪑᪗᪃]᪨

ᩁᨠᩣᩁᨲ᩠ᨲᨶᩣᨲ᩠ᨿᨿᩣᨸᩁᩔ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᨲᨠᩣᩁᩔ ᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ពត្តដ្ឋាត្តិ ពរលឹយំ, តរិតដ្ឋាត្តិ តរលឹយំ, អត្តុរិតដ្ឋាត្តិ អត្តុរលឹយំ, ឆាវេតដ្ឋាត្តិ ឆារលឹយំ, ឃាវេតដ្ឋាត្តិ ឃារលឹយំ, ហរិតដ្ឋាត្តិ ហរលឹយំ

ដ្ឋក្ខាឌិ៍

ទ្ធិតដ្ឋាត្តិ ទ្ធតឹយំ, កុជ្ញិតដ្ឋាត្តិ កុជ្ញាតឹយំ, គោឌតឹយំ, បរិគោឌតឹយំ, ឃោរេឌតដ្ឋាត្តិ ឃោឌតឹយំ, ឌិដ្ឋិតដ្ឋាត្តិ ឌិដ្ឋាតឹយំ, ញុជ្ញិហាដ្ឋាត្តិ ញុជ្ញាតឹយំ, ឋិបុលិតដ្ឋាត្តិ ឋិបតឹយំ, ដាវេបតដ្ឋាត្តិ ដាបតឹយំ, ឌិគេត្តតដ្ឋាត្តិ ឌិគ្គតឹយំ, ចឌ្ឍតដ្ឋាត្តិ ចឌ្ឍតឹយំ, តិតិក្កិតដ្ឋាត្តិ តិតិក្កតឹយំ, ឌិយំឃិតដ្ឋាត្តិ ឌិយំឃតឹយំ ដ្ឋក្ខាឌិ៍

ដ្ឋតិ អតីយបច្ចយោឃិ៍

ត្ត, យាគបច្ចយោឃិ

អឆ ត្ត, យាគបច្ចយា ទុច្ចេត្តា៍

លិលិ៧៍គេត្តា ពត្តុរិ ចត្តុយាគេត[ក៍ ៥៩៥; ស្យា៍ ៩៣៩; តឹ៍ ១១៥លិ]៍

ចត្តុយាគេតា ទុច្ចុតិ បច្ចុប្បេត្តា, ចត្តុយាគេត ពារេល ក្រឹយត្តុ បរំ ពត្តុរិ គេត្តា ហោតិ៍

ក្ខ-ឃត្តាយំ, ‘ពត្តុរិ លោ’តិ អបច្ចយោ, ‘ឃុចណ្ណាគយេឌ្ឌបច្ចយេ’តិ ឌ្ឌទុទ្ធិ, កចតឹតិ គោរេត្តា-បុរិឃោ, គោត្តាកុល, គោត្តិ-ដ្ឋត្តិ៍

បុត ‘ឲឌ្ឌគយយចា ឃេទ’តិ ឌ្ឌឃ្យ អចារេឆឃោ, កចំបុរិឃោ, កចត្តា-កុល, កចត្តិ, កចតឹ, គោតឹ ចា-ដ្ឋត្តិ៍

លិលិ៧៍យាគេតា[ក៍ ៥៩៥; ស្យា៍ ៩៣៩; តឹ៍ ១១៥លិ]៍

ចត្តុយាគេត ពារេល ក្រឹយត្តុ បរំ ពត្តុរិ យាគេតា ហោតិ៍

កចយាគេតា-បុរិឃោ, កចយាគំ-កុល, កចយាគា-ដ្ឋត្តិ៍

លិលិ៣៍កាចពគេយ្យុ ឆ[ក៍ ៥៩៥; ស្យា៍ ៩៣៩; តឹ៍ ១១៥លិ]៍

ចត្តូយានេត កានេល ក្រិឃត្វា បទ៑ កាច, កនេយ្ខុ ច យានេតា នេហាតិ៍ ‘នេញ្ជា កាចកនេយ្ខុ…’តិ ឃបច្ចនេយា៍

អត្យក្ខឃនេពតិ អត្យក្ខឃយានេតា នេកានេកា បុទិនេឋត, អត្យក្ខឃយាតា ឋយ្យត្តិ, អត្យក្ខឃយាត៌ ឃុល៌៍

ឃឃ្ស ខ្ចិត្ត៌, អត្យក្យឃ្សយានេតា៍

លិលិ៖៍នេព ឃ្សបុន្តាតាកនេព៍

អតាកនេព កានេល ចត្តូនេន្តា នេព ត្ត, យាតបច្ចឃា ឃ្សបុន្តា នេហាត្តិ៍

កចិឃ្សតិតិ កចិឃ្សនេក្តា [ទ្ធ៍ ៩០៦-បិនេដ្ឋ ទ្ធបចិឆិ បឃ្សិពនេន្តា] -បុទិនេឋា, កចិឃ្សត្ត៌-កុល៌, កចិឃ្សត្តិ៍-ចិកត្តិ, កចិឃ្សតិ ចា, កចិឃ្សយានេតា, កចិឃ្សយាត៌, កចិឃ្សយាតា៍

កនេយ្ខុ-អត្យក្ខឃិឃ្សយានេតា៍

លិលិ៩៍យាតឃ្ស យឃ្ស៍

យាតបច្ចឃឃ្ស យឃ្ស ក្ខចិ នេលិនេបិ នេហាតិ៍

តិឋិនេក្តា ចា ឋឃានេតា [កុ៍ បិ៍ ៥៍៥] ចា, ឋនេពា ឋយ្យឌានេតា [ឌី៍ តិ៍ ១៍១១សិ], តិច្ចុ តនេលិនេបិ៍

បន្តាឃនេក្តា , បន្តាឃយានេតា៍

កនេយ្ខុ-ចិន្តាឃយានេតា៍

កាទិនេព-ឆានេបនេក្តា, ឆាបឃនេក្តា, ឆាបឃយានេតា៍

កនេយ្ខុ-ឆាបឹឃយានេតា៍

ກິມາຂິກເທ-ຂາຄເຄ຺ຕາ, ຂາຄຍາເຄາˋ

ກາຣິເຕ-ຂາຄາເບເຄ຺ຕາ, ຂາຄາບພຍາເຄາˋ

ກເມ຺ມ-ຂາຄາບີພຍາເຄາˋ

ທິຊ຺ຖໍ, ທິຊ຺ຖເຄ຺ຕາ, ທິຊ຺ຖຍາເຄາ, ສຊ຺ຫໍ, ສຊ຺ຫເຄ຺ຕາ, ສຊ຺ຫຍາເຄາˋ

ກເມ຺ມ-ສູບຊ຺ຊີພຍາເຄາˋ

ກາຣິເຕ-ບທິຊ຺ຊາເບເຄ຺ຕາ, ບທິຊ຺ຊາບພເຄ຺ຕາ, ບທິຊ຺ຊາບພຍາເຄາˋ

ກເມ຺ມ-ບທິຊ຺ຊາບີພຍາເຄາˋ

ເຮເຄ຺ຕາ, ຮຮເຄ຺ຕາ, ຮຊ຺ຊເຄ຺ຕາ, ສຍາຮີພເຄ຺ຕາ, ຮຮຍາເຄາ, ຮຊ຺ຊຍາເຄາ, ສຍາຮີພຍາເຄາˋ

ກເມ຺ມ-ຮີພຍາເຄາ, ຮິພ຺ຍຍາເຄາˋ

ກາຣິເຕ-ຮາເບເຄ຺ຕາ, ຮາບພເຄ຺ຕາ, ສຍາຮບພເຄ຺ຕາ, ຣເສ຺ຍາˋ

ກເມ຺ມ-ຮາບີພຍາເຄາ, ສຍາຮາບີພຍາເຄາˋ

ຄິເຊເຄ຺ຕາ, ຄິຮທເຄ຺ຕາ, ຄິຮທຍາເຄາ, ຄິຊິພ຺ຍຍາເຄາ, ຄິຊາເບເຄ຺ຕາ, ຄິຊາບພເຄ຺ຕາ, ຄິຊາບພຍາເຄາ, ຄິຊາບີພຍາເຄາ, ພາພເຄ຺ຕາˋ ພາພຕ຺ຕ'ຍຕ຺ຍພາພຕ຺ຕິ [ຂາˋ ໑ˋ໑໑ˋ໑ລີ້ຣ໑], ພາພຍາເຄາ ຍທາຣາຂາ, ອຊ຺ຊາ ນີຮຕ຺ຕເຣ ຄເກ [ຂາˋ ໑ˋ໑໑ˋ໒໙໙]ˋ ຈາພເຄ຺ຕາ, ຈາພຍາເຄາ, ຄິຊ຺ຊາພເຄ຺ຕາ, ບຣິຄິຊ຺ຊາພເຄ຺ຕາ, ຄິຊ຺ຊາພຍາເຄາ, ຄິຊ຺ຊາເບເຄ຺ຕາ, ຄິຊ຺ຊາບພຍາເຄາ , ຄິຊ຺ຊາບີພຍາເຄາ, ຊ຺ຊສາພເຄ຺ຕາ, ຊ຺ຊສາເບເຄ຺ຕາ, ຊ຺ຊສາບພເຄ຺ຕາ, ບທາພເຄ຺ຕາ, ບທາພຍາເຄາ, ຂທເຄ຺ຕາ, ຂທຍາເຄາ, ບທີພຍາເຄາ, ບທິພ຺ຍຍາເຄາ, ຂທີພຍາເຄາ, ທາເບເຄ຺ຕາ, ທາບພເຄ຺ຕາ, ທາບພຍາເຄາ, ຂທາເບເຄ຺ຕາ, ຂທາບພເຄ຺ຕາ, ຂທາບພຍາເຄາ, ທາບີພຍາເຄາ, ຂທາບີພຍາເຄາˋ

ច្ចុរណ្ណុស្ស-ចិក្កឃន្តោ, ចិក្កិលន្តោ, ចិតិច្ឆឃន្តោ, ចិតិច្ឆិតន្តោ, តិតេវា ចស្ស លោ៍

អាចឃន្តោ, អាចិតន្តោ, ជឃន្តោ, ជិតន្តោ, ជេន្តោ, ជេយាតោ, តេន្តោ, ចិតេន្តោ, តឃន្តោ, ចិតឃន្តោ, តឃយាតោ, តិយ្យយាតោ, តឃាបេន្តោ, តឃាបឃយាតោ, សេន្តោ, សឃន្តោ, សេយាតោ, សឃយាតោ, សឃាតោ ចា, បហិលន្តោ, បហិលយាតោ៍

ខ្ចុរណ្ណុស្ស-ចចន្តោ, ចចយាតោ, ផាតា ចាចន្តោ, ចាចឃន្តោ, ចាចឃយាតោ, ជចន្តោ, ជចយាតោ, អកិញ្ចិចន្តោ, អកិញ្ចិចយាតោ, អកិញ្ចិឃយាតោ, សត្ថចន្តោ, សត្ថចយាតោ, ស្វតន្តោ, តិច្ចតន្តោ, ស្វតយាតោ, តិច្ចតយាតោ, បុតន្តោ, រចន្តោ, លុតន្តោ, អាចុលន្តោ, បសចន្តោ, ចិស្សចន្តោ៍

ពយុ-ស្វឃ្យយាតោ៍

ការិតេ-សារេចន្តោ, សាចឃន្តោ៍

ឞ្វាជិកលេ-ស្វលន្តោ, ស្វលយាតោ៍

ការិតេ-ស្វលារេបន្តោ, ស្វលាបឃន្តោ៍

ហុ-ប្វជាឃំ, ជុហោន្តោ៍

បបុន្តោ បហុន្តោ, បហោន្តោ, សម្បហោន្តោ៍

ហូ-សត្តាឃំ, ហោន្តោ៍

ឲជន្តុស្ស-ឲន្តោ ៍ អត្ថ ឲត្តុមិញ្ញុរិយ [ជា៍ ៧៍១១៍១០ប័ល៏ (អត្ថក្ខតយិ)], សយេន្តោ, អតិសយេន្តោ, លាឃន្តោ, លាឃយាតោ, កាឃន្តោ, កាឃយាតោ, កាឃឹយយាតោ, កាឃារេបន្តោ, កាឃាបឃន្តោ, អបចាឃន្តោ, ឥយុំ អបចាឃយាតោ, ឥសាឃន្តោ, ឥសាឃយាតោ, បញ្ញាឃន្តោ, ឡញ្ញាឃន្តោ, តិញ្ញាឃន្តោ, អតិញ្ញាឃន្តោ៍

ការិតេ-ឥសារេបន្តោ, ឡញ្ញារេបន្តោ, ឃលេរិបេរ៍

ភាឃេត្វា, ភាឃយាតោ, ឈាលិ លិឃេត្វា, លិឃយាតោ, ឌឹចទ៌ ចាឃេត្វា, ចាឃយាតោ៓

កិលេ-កឹឡអាឃំ បេយតេ ច, កោលិឃេត្វា, កោលិឃយាតោ, ចាលេត្វា បិឃាឃេត្វាតិ ចា អឡេ្វា៓

កិលេ-កោលេញ្ញា, កិលិឃេត្វា៓

ចិតេ-អចយេញ្ញាតេ, ចិតាឃេត្វា៓

បលេ-កតិឃំ, បលិឃេត្វា៓

យិលេ-ហាតិឃំ, យិលិឃេត្វា៓

ឈក្កេឈ-តិចាឈេ, ឈក្កឈាឃេត្វា ឡា្ចាឌិ៓

អតេកញ្ញ្ញាតេឃុ-អឈ-កុចិ, "ត្តយាតាត្តត្តិឃិឃំ្ឈាឌិលិបេ"តិ ត្ត, យាតេឃុ អាឌិលិបេ, ឈេត្វា, ឈយាតោ, ្គបិឈេត្វា, ្គបិឈយាតោ, ្គបិឈិឃយាតោ, ឡា្ឋេត្វា, ឡា្ឋយាតោ, ឡា្ឋឹឃយាតោ, ក្ឋេត្វា, ក្ឋយាតោ, ក្ឋឹឃយាតោ៓

ឃឈ្ស បុឡ្ហុបេឡ្វ-កយុយាតោ, អឌិកយុយាតោ, អតាកេព ឈ្សបុេ្ឡា- "លក ចឈ ថិឥ កយ ភិឥ ទុឥាតិ ឆ្ឋ"ឡាតិ ឈេ្សត ឈហ ឌាឡ្វត្តឈ្ស េ្ឋា, ក្ឋេត្វា, កយិឈ្សេត្វា, ក្ឋយាតោ, កយិឈ្សយាតោ, ឌិរេត្វា, ឌិរយាតោ, ឌិឃ្យេត្វា, ឌិឃ្យយាតោ, ឌហេត្វា, ឌហយាតោ៓

ឌហឈ្ស ឌឈ្ស េឌា, ឌហេត្វា, ឌហយាតោ៓

កេយុ-ឌឃ្យយាតោ៓

ឌិឈ-េបក្លតេ, បឈ្សេត្វា, បឈ្សយាតោ, បឈ្សិឃយាតោ៓

កាទិេព-ឌេឈ្សេត្វា, ឌឈ្សឃេត្វា, ឌឈ្សឃយាតោ៓

លភេត្វា, លភយាតោ៓

ពេយ្ខ បុញ្ញទ្វបំ, លញ្ចយានេតា, ក្កបលញ្ចយានេតា៍

អតាកេព-លង្ឍេត្តា, លកិឃ្សេត្តា, លង្ឍយានេតា, លកិឃ្សយានេតា៍

យនេត្តា, យនយានេតា, យិឃេត្តា, យិឃយានេតា៍

ឃយ្យ-ក្កបនេយ, តិឃយេត្តា, ឃញ្ញាយេត្តា, ឃញ្ញាយយានេតា, តិឃង្ឍេត្តា៍

កាទិនេព-តិឃានេយេត្តា៍

ទ្ទទេត្តា, ទេទាទេត្តា, ទេទាទយានេតា៍

អតាកេព-ទ្ទង្ឍេត្តា, ទេទាឌិឃ្សេត្តា, ទ្ទង្ឍយានេតា, ទេទាឌិឃ្សយានេតា៍

ចចេត្តា, ចចយានេតា៍

ពេយ្ខ ‘អឃ្ស្ប’ពិ ក្កត្តំ, ចុង្ខយានេតា៍

កាទិនេព-ចានេចេត្តា, ចាចឃេត្តា, ចាចឃយានេតា៍

ពេយ្ខ-ចាឌីឃយានេតា៍

អតាកេព-‘ចច ក្ខ យុច ចិឃាតំ ក្លូឌ’ព្ខពិ ទេឃ្សត ឃហ ឆាព្ធត្តឃ្ស ក្លានេទេឃា, ចក្លេត្តា, ចក្លយានេតា, ចទេត្តា, ចទយានេតា, ឡ្កចទេត្តា, ឡ្កចទយានេតា, ចឌ្ឌេត្តា, ចឌ្ឌយានេតា៍

ពេយ្ខ-ចឌីឃយានេតា, ឡ្កចឌីឃយានេតា, ឡ្កចឌ្ឌយានេតា៍

កាទិនេព-នេកទិ៍ ចានេទេត្តា, ចាទឃយានេតា៍

ចលេត្វា ចលយាតោ៍

ពេយ្យ បុញ្ញានុបត្តិ, ឧបចស្សយាតោ៍

ចាលេត្វា, ចាលយេត្វា៍

អនាគតេ-ចច្ឆេត្វា, ចលិស្សេត្វា, ចច្ឆយាតោ, ចលិស្សយាតោ៍

បចិលេត្វា, បចិលយាតោ៍

ពេយ្យ-បចិលីយយាតោ៍

អនាគតេ-បេក្ខេត្វា, បចិលិស្សេត្វា, បេក្ខយាតោ, បចិលិស្សយាតោ ភូវាទិ៍

រុធាទិយំ-រុន្ធេត្វា, រុន្ធយាតោ៍

ពេយ្យ-រុន្ធីយយាតោ៍

បុញ្ញានុបេត្ត-រុជ្ឈយាតោ៍

រោធេត្វា, រោធយាតោ, រោធីយយាតោ៍

ភិន្ទេត្វា, ភិន្ទយាតោ, ភិន្ទីយយាតោ, ភិជ្ជយាតោ, ភិន្ទាបេត្វា, ភិន្ទាបយេត្វា៍

អនាគតេ-ភេច្ឆេត្វា, ភិន្ទិស្សេត្វា, ភេច្ឆយាតោ, ភិន្ទិស្សយាតោ៍

ឆិន្ទេត្វា, ឆិន្ទយាតោ, ឆិន្ទីយយាតោ, ឆិជ្ជយាតោ, ឆេច្ឆេត្វា, ឆិន្ទិស្សេត្វា, ឆេច្ឆយាតោ, ឆិន្ទិស្សយាតោ៍

កុជ្ឈេត្វា, កុជ្ឈយានេតា់

ពេយ្យ-កុជ្ឈិឃយានេតា់

បុត្តរូបេត្ត-កុជ្ឈយានេតា់

កោធេត្វា, កោធឃេត្វា, កោធឃយានេតា, កោធិឃយានេតា់

អតាកេព-កោធ្លេត្វា , កុជ្ឈិឃ្សេត្វា, កោធ្លយានេតា, កុជ្ឈិឃ្សយានេតា់

យុជ្ឈេត្វា, យុជ្ឈយានេតា, យុជ្ឈិឃយានេតា, យុជ្ឈយានេតា់

អតាកេព-យោធ្លេត្វា, យុជ្ឈិឃ្សេត្វា, យោធ្លយានេតា, យុជ្ឈិឃ្សយានេតា ឥច្ចាទិ់

ឌិចាឌិមិ្យបុទ្ធកត្តរូបំ បុទ្ធកមុរូបញ្ច បុត្តរូបេ បឌិបេមេច, ឌិត្តេត្វា, ឌិត្តយានេតា, ឌិត្តិឃយានេតា់

បុត្តរូបេត្ត-ឌិត្តយានេតា់

លិជ្ឈេត្វា, លិជ្ឈយានេតា, លេភាបេត្វា, លេភាបឃយានេតា់

ពុជ្ឈេត្វា, ពុជ្ឈយានេតា, ពុជ្ឈិឃយានេតា, ពោធេត្វា, ពោធៃឃេត្វា, ពោធៃឃយានេតា់

យុជ្ឈេត្វា, យុជ្ឈយានេតា, យោធេត្វា, យោធឃេត្វា, យោធឃយានេតា, យោធិឃយានេតា់

ឃុជ្ឈេត្វា, ឃុជ្ឈយានេតា ឥច្ចាទិ់

ឥ្វាឌិមិ្យបុឈេត្វា, បុឈយានេតា់

ពេយ្យ-បុឃ្សយានេតា់

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ-ᨶᩣᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨶᩣᩈᨿᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨶᩣᩈᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ᪨

ᨸᩣᨸᩩᨱᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨨᨭ᩠ᨮᩦ ᨸᩁᩥᨿᩣᨸᩩᨱᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨸᩁᩥᨿᩣᨸᩩᨱᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᨸᩣᨸᩩᨱᩥᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᨸᩣᨸᩦᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ᪨

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ-ᨸᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨸᩣᨸᨿᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨸᩣᨸᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ᪨

ᨸᩁᩥ, ᩋᨷᩩᨻ᩠ᨻᩣ-ᨸᩁᩥᨿᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨿᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᨸᩁᩥᨿᩣᨸᩦᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ᪨

ᩈᨦ᩠ᨣᨱᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᩋᩣᨣᩩᨱᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᨣᩥᨿᩣᨴᩥᨿᩮᩣᨣᩥᨱᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨣᩥᨱᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨧᩥᨠ᩠ᨠᨿᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᨲᨶᩣᨴᩥᨿᩮᩣᨲᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ , ᨠᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨠᨲ᩠ᩅᩣ, ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᨠᩕᨲ᩠ᩅᩣ, ᨠᩕᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᨠᩁᩥᨿᩣᨶ, ᨠᨾ᩠ᨾᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨠᨾ᩠ᨾᩁᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ᪨

ᨠᩁᩥᨿ-ᨠᩁᩦᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᨠᨿ᩠ᨿᩣᨶ, 'ᨲᨧ᩠ᨨᨠᩁᨱᩣᨲᩥ ᩅᩮ ᨧᨧ᩠ᨨᩣᨿᩣ'ᨲᩥ ᨶᩣᨷᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᨿᩣᨸᨶᩮᩣ᪨

ᩈᨦ᩠ᨡᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᩋᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ᪨

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ-ᨠᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨠᩣᩁᨿᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨠᩣᩁᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᨠᩣᩁᩦᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ᪨

ᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᨧᩩᩁᩣᨴᩥᨿᩮᩣᨧᩮᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨧᩮᩣᩁᨿᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨧᩮᩣᩁᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨧᩥᨶ᩠ᨲᨿᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨧᩥᨶ᩠ᨲᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨧᩥᨶ᩠ᨲᨿᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨧᩥᨶ᩠ᨲᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩦᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩣᨸᨿᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩣᨸᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩣᨸᩦᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᨲᩥᨲᩥᨠ᩠ᨡᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨲᩥᨲᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᨲᩥᨲᩥᨠ᩠ᨡᩦᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᨲᩥᨲᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨲᩥᨲᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨿᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨲᩥᨲᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᨧᩥᨠᩥᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨲᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨧᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩮᨲ᩠ᩅᩣ᪨

ក្ញ្ញិតំ ព្ភ្ឋតីតិ ព្យក្ក្លេត្តា, ឈសិតំ ព្ភ្ឋតីតិ ខិឈ្ឋេត្តា, បិតំ បរិក្ញ្ញិតំ ព្ភ្ឋតីតិ បិបិសេត្តា, កោត្តំ សចរិតំ ព្ភ្ឋតីតិ ខិក្យ្ឋេត្តា, ហរិតំ បរិឈេសិតំ ព្ភ្ឋតីតិ ខិកឹសេត្តា, ចិខេតំ ព្ភ្ឋតីតិ ចិខិកឹសេត្តា៑

បត្តេតា ចិឃ អត្តាគំ ធនតីតិ បត្តាតាឃេត្តា, បត្តាតាឃយាតេា, បិឃាឃេត្តា, យេត្តាឃេត្តាព្ភ្ចាឌីគិ ធ ឃោខេតត្តាគិ៑

ព្ភតិ ត្ត, យាគបច្ចឃទាសិ៑

ញ្យាឌិបច្ចឃទាសិ

អធ ញ្យ, ឃ, ឃកបច្ចឃត្តា ទុច្ចេត្ត៑

សិសិសិ៑ឈ្យញា៑

គាច, កេ្ខប្បុ ឈ, ញាត្យពេត្ត ឃបច្ចេឃា ហោតិ៑ ឈាត្យពេត្ត ‘កកាធខាគំ ឈាត្យពេត្ត’តិអាឌីប្បុ ចិសេសគេត្តា៑ ញាត្យពេត្ត ទុត្តិឌីបគេត្តា៑ ឲុចំ សត្តត្តា៑

អត្យកចិតេត្តាតិ អត្យកាចិឃោ គោកោ ប្បុរិសេគ, អត្យកាចិឃំ ប្បុលំ, អត្យកាចិឃា សេ្យត្តិ៑

សិសិប័៑អាប្យេ ធ៑

អាធត្តនាត្យគំ អាប្យេ ឲ ហោតិ ឈ្យញាមិប្បធសេត្តគ ព្ភចញ្ញនាត្យគំ អាកាយច្រាកាទប្បុ ធ ឲត្តំ៑

អក្លាតត្តំ កេធតត្តត្តិ អក្លេឃ្យំ៑

ឃប្បុ ខ្លិត្តំ, សក្លាតត្តត្តិ សក្លេ្យឃ្យំ, សក្លាតំ អសក្កុលោឃ្យត្តិ អសក្លេ្យឃ្យំ, កាឃិតត្តត្តិ កោឃ្យំ-សកាធកំ ប្បុត្តំ, ឈាឃិតំ អទហតីតិ ឈេឃ្យំ, ឈាឃតិឃំ, អបធាឃិតំ អទហតីតិ អបធេឃ្យំ, ខាតំ អទហតីតិ ខោឃ្យំ, អាខាតិតំ អទហតីតិ អខេ្ញាឃ្យំ, ចិខេ្ញាឃ្យំ, អកិខេ្ញាឃ្យំ, បរិខេ្ញាឃ្យំ៑

ច្រាអាកេយ-ខាតិឃំ, ចិខាតិឃំ, ច្រាប្បុ ទប្យេ្យា៑

ញាតេយ្យំ, វិញាតេយ្យំ, អធិដ្ឋាតព្ពន្តិ អធិដ្ឋេយ្យំ, អធិដ្ឋហេយ្យំ, ធាតព្ពន្តិ ធេយ្យំ, អាធាតព្ពន្តិ អាធេយ្យំ, សន្ធហិតុំ អរហតីតិ សន្ធហេយ្យំ, វិធាតុំ អរហតីតិ វិធេយ្យំ, ន វិធេយ្យំ អវិធេយ្យំ-អតព្ពលក្ខណំ, យាទស្ស អាណា ធហតិ ឧទ្ធាតិ យាទធេយ្យំ, បច្ចធេយ្យំ, សន្និហិតព្ពន្តិ សន្និធេយ្យំ, អភិធាតព្ពំ កថេតព្ពន្តិ អភិធេយ្យំ, បិធហិតព្ពន្តិ បិធេយ្យំ, អលោបេបិ, អបិធេយ្យំ ច, បាតព្ពន្តិ បេយ្យំ, មិនេតព្ពន្តិ មេយ្យំ, បមេតព្ពន្តិ បមេយ្យំ, ឧបេច្ច មិនិតុំ អរហតីតិ ឧបមេយ្យំ, ហាតព្ពន្តិ ហេយ្យំ, បហេយ្យំ, បជហេយ្យំ។

ញ្ចេណ្ហាសុ-អជ្ឈាយិតព្ពន្តិ អជ្ឈេយ្យំ, អធិយេយ្យំ, ឧបេតព្ពន្តិ ឧបេយ្យំ, វិក្កិណិតព្ពន្តិ វិក្កេយ្យំ, វិក្កាយិយំ, វិក្កាយេយ្យំ, វិក្កិណេយ្យំ ច, វិចិនិតព្ពន្តិ វិចេយ្យំ, វិចិនេយ្យំ, នេតព្ពន្តិ នេយ្យំ, វិនេយ្យំ, ជេតព្ពន្តិ ជេយ្យំ, វិជេយ្យំ, អធិសយិតព្ពន្តិ អធិសេយ្យំ, បហិតព្ពន្តិ បហេយ្យំ, បហិណេយ្យំ ច។

ឧចេណ្ហាសុ ចុទ្ទិអាចារេធេសោ, ក្យ-សន្ធេ, ក្យឃ្យតីតិ កាទេយ្យំ។

ឲ្យាទស្ស អការេច ចស្ស ពត្តំ ទស្សា ច, គេយ្យំ។

បុព្ពរូបត្ត គព្ភំ, ចារេចតព្ពន្តិ ចារេចេយ្យំ, ឧបិតព្ពន្តិ ឧបេចេយ្យំ, អភិត្វបិតព្ពន្តិ អភិត្វចេយ្យំ, កបិតុំ អរហតីតិ កព្ពំ។ ទុហោតព្ពន្តិ ហព្យំ-សប្បិ។

ឲទត្តស្ស-អបចាយិតព្ពន្តិ អបចេយ្យំ, អបចាយិយំ។

ចេ-តត្តសត្តាតេ, ចេតព្ពន្តិ ចេយ្យំ។

ចច, កជ, ក្យជ, ឃ្យជាទីហិ ឃ្យណបច្ចយោ។

សិសិដ៍។ គកា ចជានំ ឃាត្យពន្ធេ[ក។ ៤១១; រូ។ ៥៥៣; នី។ ១១១៨]។

ច, ជានំ សាព្វត្តានំ គ, កា ហោន្តិ ឃាត្យពន្ធេ បច្ចយេ បរេ។

ចព្ពព្ពន្តិ ចាក្យំ, ចាក្កំ, ចាច្ចំ, ចាចេយ្យំ ចា។

ຄທ-ເວຈາຍំ, ຄທິຕພ຺ພນ຺ຕິ ຄາຍ຺ຍໍ, ຄຄ຺ຄໍ, ຄຸທິຕພ຺ພນ຺ຕິ ເຄາຍ຺ຍໍ, ເຄາຄ຺ຄໍ, ຍຸທິຕພ຺ພນ຺ຕິ ເຍາຍ຺ຍໍ, ເຍາຄ຺ຄໍ.

໕໔໐. ວທາທີຫິ ເຍາ [ກ. ໓໓໘; ຣູ. ໓໓໗; ນີ. ໑໑໑໙].

ວທາທີຫິ ກາເຈ, ຄເມ຺ສຸ ພຫຸລໍ ເຍາ ເຫາຕິ.

ຄຸທິກຕພ຺ພນ຺ຕິ ເຄາຊ຺ໂຊ, ຕາທິຕພ຺ພນ຺ຕິ ຕຊ຺ໂຊ, ປິຕຸທິຕພ຺ພນ຺ຕິ ປິຕຸຊ຺ໂຊ, ປຕຸທິຕພ຺ພນ຺ຕິ ປຕຸຊ຺ໂຊ, ປທິຕພ຺ພນ຺ຕິ ປຊ຺ໂຊ, ຍຊ຺ຕິ ເວເທຕາຕິ ຍຊ຺ໂຊ.

ຍຸທ-ທາເນ, ປເຍາທຕິ ເວເທຕາຕິ ປາເຍາຊ຺ໂຊ, ທຸຍຕີຕິ ທຊ຺ໂຊ.

ທສ-ຫິສາຍໍ, ທສິຕພ຺ພນ຺ຕິ ທສ຺ສໍ ທິສິຕພ຺ພນ຺ຕິ ທິສ຺ສໍ ປຸກ຺ຕິ ປຸຊ຺ຊຕິ ປຕ຺ຕາ ເວເທຕາຕິ ປຸຕ຺ຕາ, ຕາກເຍາ.

ທິຫຕ຺ຕາເຕ ທິຫຕ຺ຕາ, ທປິຍເຕຕິ ທປ຺ປໍ, ສຸປຕິ ເສາປ຺ປໍ, ລທິຕພ຺ພນ຺ຕິ ລທ຺ທໍ, ຄຕ຺ຕາຕິ ຄຍ຺ໂຍ, ທຍິຕ຺ ອເຣຫຕີຕິ ທຍ຺ໂຍ, ຣຍິຕພ຺ພນ຺ຕິ ຣຍ຺ໂຍ, ອທິຣຍ຺ໂຍ, ຕິສາຍີຍເຕ ຕິສຍ຺ໂຍ, ທິສຍີຍເຕ ທິສຍ຺ໂຍ, ຖຸສີຍເຕຕິ ຖເສ຺ສາ, ຊຸສ຺ສ ອຕ຺ຕໍ.

ສາສິຕເພ຺ພາຕິ ສິເສ຺ສາ, 'ສາສສ຺ສ ສິສາ'ຕິ ສິຕ຺ຕໍ.

ຄຫ, ຄຸຫ, ຄຣຫ, ທຸຫ, ທຫ, ສຫ.

໕໔໑. ຄຸຫາທີຫິ ຍກ [ກ. ໓໓໘; ຣູ. ໓໓໗; ນີ. ໑໑໑໙].

ເວເທຫິ ກາເຈ, ຄເມ຺ສຸ ພຫຸລໍ ຍກ ເຫາຕິ, ຫສ຺ສ ທິປລ຺ລາເສາ.

ຄເຫຕພ຺ພນ຺ຕິ ຄຍ຺ຫໍ ຄຸຫິຕພ຺ພນ຺ຕິ ຄຸຍ຺ຫໍ

ຄຣຫ-ຕິນ຺ທາຍໍ, ຄຣຫິຕພ຺ພນ຺ຕິ ຄາຣຍ຺ຫໍ ທຸຫິຕພ຺ພນ຺ຕິ ທຸຍ຺ຫໍ ທຫິຕພ຺ພນ຺ຕິ ທຍ຺ຫໍ

ສຫ-ສາຫເສ, ສຫິຕພ຺ພນ຺ຕິ ສຍ຺ຫໍ ປສຍ຺ຫໍ

លិប័ឲ។ កិច្ច ឃច្ច ភច្ច គជ្ជ ណ្យា['...ពជ្ជលេយ្យា' (ពាហុ)]។

ឯតេ សទ្ទា យបច្ចយន្តា សិជ្ឈន្តិ, ឥមិនា យបច្ចយំ កត្វា តេន សហ ករស្ស កិច្ចំ, ហនស្ស ឃច្ចំ, ភរស្ស ភច្ចំ, ជស្ស គជ្ជំ, លិស្ស ណ្យត្តំ កត្វា សិជ្ឈន្តិ។

ករីយតេតិ កិច្ចំ, កិច្ចយំ វា, ហញ្ញតេតិ ឃច្ចំ, ហច្ចំ វា, ភរីយតេតិ ភច្ចំ។

ជ-ជេជ្ជ, ជយតេ គជ្ជំ, បដិសល្លីយតេ បដិសល្យំ។

វិសេសវិធានំ –

ភរ-ភរណេ, ភរិតព្វន្តិ ភារិយំ, ហរិតព្វន្តិ ហារិយំ, ភាជេតព្វន្តិ ភាជិយំ, ភាជេយ្យំ, ឧបាសិតព្វន្តិ ឧបាសិយំ, ឥជ្ឈិតព្វន្តិ ឥជ្ឈេយ្យំ, អភិកត្តព្វន្តិ អភិកេយ្យំ ឥច្ចាទិ។

ទិក្ខិតព្វន្តិ ទិក្ខេយ្យំ, លិខិតព្វន្តិ លិខេយ្យំ, លេខ្យំ ឥច្ចាទិ។

ជិជ្ឈិតព្វន្តិ ជិជ្ឈេយ្យំ, ជិជ្ឈំ, ពុជ្ឈិតព្វន្តិ ពុជ្ឈេយ្យំ, ពោធេយ្យំ, ពោជ្ឈំ ឥច្ចាទិ។

សោតព្វន្តិ សុណេយ្យំ, បាបុណិតព្វន្តិ បាបុណេយ្យំ, សក្កុណិតព្វន្តិ សក្កុណេយ្យំ, ន សក្កុណេយ្យំ អសក្កុណេយ្យំ ឥច្ចាទិ។

តនិតព្វន្តិ តានេយ្យំ, តញ្ញំ, កាតព្វន្តិ ការិយំ, កយ្យំ។

ចោរេតព្វន្តិ ចោរេយ្យំ, ធេតីយតេ ធេយ្យំ, តស្ស បទរូបត្តំ, ចិន្តេតព្វន្តិ ចិន្តេយ្យំ, ន ចិន្តេយ្យំ អចិន្តេយ្យំ, អចិន្តិយំ, យន្តេយ្យំ, យន្តិយំ, ចេជិយំ, ចេជេយ្យំ ឥច្ចាទិ។

តិតិក្ខេយ្យំ, ឱបិសេយ្យំ ឥច្ចាទិ ច យោជេតព្វានិ។

ឥតិ ណ្យាទិបច្ចយរាសិ។

អអាឌិបច្ចយទាសិ

អឆ អ, អឣ, ឈក, ឈឣបច្ចយត្តា ចុច្ចេត្តា៉

លិប័ឲ្យ៉ភាចការេកប្ចុឈឣឈក[‘ភាចការេកប្ចុឈឣឈកា’ (ឌាហ្វស្សុ)]៉

ភាេច លស្សុ ការេកស្សុ ឆ ក្រិឃត្វា បទ៌ អ, ឈឣ, ឈកបច្ចយា េហាត្តិ កយ្ចុាឌិយិ្យឆោ អកយ្ចុាឌិយិ្យឆោ៉

លិប័ឋ៉ក្ចុឆឣ៉

កយ្ចុបបឌយ្យាក្រិឃត្វា បទ៌ កត្តាទិ ឲុច ក្ចុឌិ អឣ េហាតិ៉

អ, អឣ, ឈក, ឈឣ៉

អយិ្យញាច –

អក្កិ ឌាភាតីតិ អក្កេណ្ណា, ចំសំ ឌាភាតីតិ ចំសេណ្ណា, យេក្កិ តិដ្ឋតីតិ យក្កេដ្ឋា-ប្ចុទិេសា, យក្កដ្ឋា-ឍ្វត្តិ, យក្កដ្ឋិ-ឌាាណិ៉ ឲុចំ ឞលេដ្ឋា, ឆលេដ្ឋា, ឌលេដ្ឋា, បត្ពាឋេដ្ឋា, ក្ខយេដ្ឋា៉

េកា ចុច្ចតិ ឌាាណិ សេដ្ឋា ឆ, កចំ តាឃតិ ទក្លតីតិ េកាត្តា, បទិេតា ភឃំ តាឃតិ ទក្លតីតិ បទិត្តា, អត្តំ េឆតីតិ អត្តុេឆា៉ ឲុចំ ចត្វេឆា, ចណ្ណេឆា, ឃាភេឆា, ស្ចុឞេឆា, ឌឹបេឆា, ចក្លុេឆា, ឆាឃំ អាឆឆាតីតិ ឆាឃាេឆា, ឞិទ៌ កត្តុំ េឆតីតិ ឞិទេឆា-ទេសា៉

អត្តំ ឆឆាតីតិ អត្តុឆេឆា, ឌ្ចុត្តំ ប្ចុត្ពាស្សុ ទេស្សា ឆ៉

ប្ចុទិត្តុេឆា, យហាចុត្តិភា ប្ចុទសេដ្ឋ អស្សុ ឍ្វត្តំ ឌិត្តាកេយា ឆ៉

សត្ពាំ ឆឆាតីតិ សត្ពាឆេឆា, សច្ចំ សេត្តតីតិ សច្ចសេត្តា, ឌតំ សេត្តតីតិ ឌតសេត្តា៉

កក្យុ ចុច្ចតិ ក្យុឣទាសិ, កក្យុំ សេត្តតីតិ កក្យុសេត្តា, កាេចាឞិតិ ទក្លតីតិ េកាេឞិ-ប្ចុទិេសា, េកាបស្សុ ភទិឃា េកាឞិ៉

កស្សំ វុច្ចតិ ខេត្តំ, កស្សំ បាតិ រក្ខតីតិ កស្សបោ។

ភូ វុច្ចតិ បថវី, ភុំ បាតិ រក្ខតីតិ ភូបោ។ ឯវំ ភូមិបោ។

បាទេន ភូតលេន បថវីរសំ អាបោរសញ្ច បិវតីតិ បាទបោ, សុង្ខ កាតិ ឥច្ឆតីតិ សុកោ, ត យយាឃតីតិ អយេយា, ចេច្ឆ អតេត្ត លាតិ គណ្ហាតីតិ ចាលោ, ពាហុំ លាតិ គណ្ហាតីតិ ពាហុលោ, រាហុ វិយ លាតិ គណ្ហាតីតិ រាហុលោ, អាទីនិ។

ទុក្ខំ ទាតិ ខណ្ឌតីតិអាទិតទោ, អណ្ឌុំ ឧទករាសិំ ទាតិ ខណ្ឌតីតិ អណ្ណវោ ឥច្ចាទិ។

អាយយុក

លិបិ។ អាស្សាណាបិយិយុក។

ណាបិចន្ទិនេ ណាត្យាទន្ត បច្ចយេ បរេ អាកន្តស្ស ធាតុស្ស អន្តេ យុក ហោតិ, យាគមោតិ អត្ថោ។

ទាតព្វា ញ្ញាបេតព្វាតិ ទាយោ-យុត្តិ, ទាយតិ អយំ បធំ ឯតេនាតិ ទាយោ-អនុវត្តកោ, បដិច្ច តិដ្ឋតីតិ បតិដ្ឋាយោ, ញាតព្វាតិ ញាយោ-អរិយញាយោ, ញេយ្យាយោ, សីសំ បិវតីតិ សីសបាយោ, ឆាយំ យាតីតិ ឆាយាយាយោ, ចាតិ គន្ធតីតិ ចាយោ ឥច្ចាទិ។

ឥច្ចេវាស្ស អយិយាទេ –

ឯតិ បវត្តតីតិ អាយោ, នយេតីតិ នយោ, ចេតិ ចិនោតីតិ ចយោ-យក្ខាទិ, ចិកាយតិ ចិនោតិ ចយោ-កញ្ញា, ឧច្ចយតិ ឧច្ចយោ, សមុច្ចយតិ សមុច្ចយោ, សមុច្ចេតិ ឥមំ ឯតេនាតិ វា សមុច្ចយោ, អតិច្ច អយតិ បវត្តតិ អច្ចយោ, បដិច្ច ឥមំ ឯតិ ឯតស្មាតិ បច្ចយោ, កិណាតិ កយោ, វិក្កិណាតិ វិក្កយោ, លីយតិ លយោ, លីយន្តិ ឯត្ថាតិ វា លយោ, រាគស្ស លយោ រាគល្លយោ, ជយតិ ជយោ, អាជយោ, ឧច្ចយោ, សមុច្ចយោ, ឧបចយោ, ធម្មំ វិចិនន្តិ ឯតេនាតិ ធម្មវិចយោ, ជយតិ ជយោ, វិជយោ, បរាជយោ, ខិយ្យតិ ឯតេនាតិ ខយោ-វិសំ, វិនេតិ ឯត្ថ, ឯតេនាតិ វា វិនយោ, សុខេន ហេតព្វា ទាតព្វាតិ សុខយោ, ទុក្ខេន ហេតព្វា ទាតព្វាតិ ទុក្ខយោ, បាតព្វាតិ បយោ-ជលំ ខីរញ្ច។

ទិ-ពាហ្យតេ, តិច្ចំ សយន្តិ ចត្ថន្តិ ទ្វារប្បត្តា សត្តា ឧត្វាតិ តិសយោ, អល្លីយតិ អាលយោ, តិលិយតិ តិលយោ, សយតិ សយោ, កុសោ សេន្តិ ឧត្វាតិ អាសយោ, អញ្ញាសយោ, ចិសេសេត សេន្តិ ឧត្វាតិ ចិសយោ, តិស្សាយ តំ សេតិ បចត្តតិ ឧត្វាតិ តិស្សយោ, ឧបតិស្សយោ, អនុសេតីតិ អនុសយោ ឮច្ចាតិ៍

អលាបិវ

អយតិ ចត្ថតិ អាយោ, អាយយព្វាអេបេតោ អបាយោ, អាយេត ឧបេតោ ឧបាយោ, សមុទេតិ ឧត្វាតិ សមុទាយោ, សមេចេតិ ឧត្វាតិ សមចាយោ, បរិយាយោ, ចិបរិយាយោ, តេតាទេត្តាតិ តាយោ [ញាយោ?], តីយតិ ឧតេតាតិ ចា តាយោ, ក្សយំ សេតីតិ ក្សយិសាយោ ឮច្ចាតិ៍

ឧចេណ្ហស្ស អយិញ្ចាច –

ចចតំ ចចេចា, ឌចតំ ឌចេចា, អតិក្ខចតំ អតិក្ខចេចា, កុសំ ឌចតិ ហិសតីតិ ឧបទ្ធចេចា, សត្ថចតំ សត្ថចេចា, មិក្ខកាចេត សត្ថចេចា មិក្ខសត្ថចេចា, កចតីតិ កាចេចា, ចិកចតំ ចិកចេចា, សម្ពុចតំ សម្ពុចេចា, សម្ពុចតិ ឧតប្បាតិ ចា សម្ពុចេចា, អធិកចតំ អធិកចេចា, អតិកចេចា, បរិកចេចា, បរាកចតំ ចិតស្សតំ បរាកចេចា, ទចតីតិ ទចេចា-សត្ថោ, លុតតំ លចេចា, បសចតីតិ បស្សាចេចា, អាសចតីតិ អាសចេចា, បដិមុតំ សចតំ បដិស្សចេចា ឮច្ចាតិ៍

អលាបិវ

កចតំ កាចេចា, កចត្តិ សទ្ទំ, ត្បុទ្ធិយោ ឧតេតាតិ កាចេចា, សាលិ លុតាតីតិ សាលិលាចេចា, ពត្ថិពោត សចតិ សទ្ទតីតិ ពសាចេចា ឮច្ចាតិ៍

ឧតេត្តស្ស អលាបិវ

យហាកុត្តិតា ឧស្ស អាយត្តំ, យត្តិ អញ្ញាតិ យត្តញ្ញាយោ, ចញ្ញាចញ្ញ ឧបេច្ច ឈាយតីតិ ឧបញ្ញាយោ-ធចេទោ, ឧបញ្ញាយិតិធទិ៍

ដេ-បិលតេ , អត្តាតិ តិលីតំ ដយតិ ទក្ខតីតិ ដាយោ, មិពាយោ, តត្តិ ចាយតីតិ តត្តចាយោ៍

ចេត្យអត្យតេ, ចិត្យតីតិ ចត្យយា-តាមំ, ទស្សុត្តំ, អាបុទេត្តា អចត្យយា ឮច្ចាតិ៍

ᩋᨶᩮᨠᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩔ ᩋᨿᩴ ᨽᩣᨣᩮᩣ –

ᨠᨾᨲᩥ ᨠᨾᩮᩣ, ᨸᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣ, ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣ, ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣ, ᨧᨦ᩠ᨠᨾᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨧᨦ᩠ᨠᨾᩮᩣ, ᩉᩥᨲᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩉᩥᨲᨦ᩠ᨠᩁᩮᩣ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮᨶ ᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᩁᩮᩣ-ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᨴᩩᨠ᩠ᨠᩁᩣ-ᨸᨭᩥᨸᨴᩣ, ᨴᩩᨠ᩠ᨠᩁᩴ-ᨠᨾ᩠ᨾᩴ, ᩈᩩᨡᩮᨶ ᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ ᩈᩩᨠᩁᩮᩣ, ᨽᩣᩈᩴ ᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ ᨽᩣᩈᨦ᩠ᨠᩁᩮᩣ, ᨴᩦᨸᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨴᩦᨸᨦ᩠ᨠᩁᩮᩣ, ᩋᩃᩩᨲ᩠ᨲᩈᨾᩣᩈᩮᩣ.

ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᨣᨾᩮᩣ, ᩋᩣᨣᨾᨲᩥ ᩅᩣ ᩋᩣᨣᨾᩮᩣ, ᩈᨦ᩠ᨣᨾᨲᩥ ᩈᨦ᩠ᨣᨾᩮᩣ, ᩈᨾᩣᨣᨾᩮᩣ, ᨸᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ ᨸᨣ᩠ᨣᩉᩮᩣ, ᩈᨦ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣ, ᩈᨦ᩠ᨣᨿ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ, ᩑᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᩅᩣ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣ, ᩋᨲ᩠ᨳᨣ᩠ᨣᩉᩮᩣ, ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᩣ, ᨣᩣᩅᩮᩣ ᨧᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨣᩮᩣᨧᩁᩮᩣ, ᨣᩣᨾᩮ ᩋᩅᨧᩁᨲᩦᨲᩥ ᨣᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩮᩣ, ᨡᩮ ᨧᩁᨲᩦᨲᩥ ᨡᩮᨧᩁᩮᩣ, ᨴᩁᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᨴᩁᩮᩣ, ᩅᩮᩔᩴ ᨲᩁᨲᩦᨲᩥ ᩅᩮᩔᨶ᩠ᨲᩁᩮᩣ, ᩋᩃᩩᨲ᩠ᨲᩈᨾᩣᩈᩮᩣ.

ᩁᨳᩮ ᩋᨲ᩠ᨳᩁᨲᩦᨲᩥ ᩁᨳᨲ᩠ᨳᩁᩮᩣ, ᩋᩔᨲ᩠ᨳᩁᩮᩣ, ᩋᩁᩥᩴ ᨴᨾᩮᨲᩦᨲᩥ ᩋᩁᩥᨶ᩠ᨴᨾᩮᩣ, ᨠᨸᩥᩴ ᨴᩁᨲᩥ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨠᨸᩥᨲ᩠ᨳᩁᩮᩣ, ᨿᩩᨣᩴ ᩁᨧᩥ'ᨶ᩠ᨵᨾᩴ ᨵᩣᩁᩮᨲᩦᨲᩥ ᨿᩩᨣᨶ᩠ᨵᩁᩮᩣ, ᩅᩈᩩᩴ ᨵᩣᩁᩮᨲᩦᨲᩥ ᩅᩈᩩᨶ᩠ᨵᩁᩣ, ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᨸᨴᩴ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣ ᩑᩅ ᨸᨴᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨸᨴᩴ, ᩈᩩᨡᩮᨶ ᨽᩁᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ ᩈᩩᨽᩁᩮᩣ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮᨶ ᨽᩁᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ ᨴᩩᨻ᩠ᨽᩁᩮᩣ, ᨽ ᨿᨲᩦᨲᩥ ᩋᨽᨿᩮᩣ-ᨽᩮᩁᩅᩮᩣ, ᩈᩴᨿᨾᨲᩥ ᩈᩴᨿᨾᩮᩣ, ᨶᩥᨿᨾᨲᩥ ᨶᩥᨿᨾᩮᩣ, ᩈᩥᩁᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩁᩩᩉᨲᩦᨲᩥ ᩈᩥᩁᩮᩣᩁᩩᩉᩮᩣ, ᩈᩩᨡᩮᨶ ᩃᨻ᩠ᨽᨲᩦᨲᩥ ᩈᩩᩃᨽᩮᩣ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮᨶ ᩃᨻ᩠ᨽᨲᩦᨲᩥ ᨴᩩᩃ᩠ᩃᨽᩮᩣ, ᩅᩥᨧᩁᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ ᩅᩥᨧᩁᩮᩣ, ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦᨲᩥ ᩅᨧᩮᩣ, ᩈᩩᨻ᩠ᨻᨧᩮᩣ, ᨴᩩᨻ᩠ᨻᨧᩮᩣ, ᩅᩣᩁᩥ ᩅᩉᨲᩦᨲᩥ ᩅᩣᩁᩥᩅᩉᩮᩣ, ᩈᩁᨲᩥ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩦᨲᩥ ᩈᩁᩮᩣ, ᨾᨶᩴ ᩉᩁᨲᩦᨲᩥ ᨾᨶᩮᩣᩉᩁᩮᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ.

ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ

ᨠᨾᩩ-ᩍᨧ᩠ᨨᩣ, ᨠᨶ᩠ᨲᩦᩈᩩ, ᨠᩣᨾᩮᨲᩦᨲᩥ ᨠᩣᨾᩮᩣ, ᨠᩣᨾᩦᨿᨲᩦᨲᩥ ᩅᩣ ᨠᩣᨾᩮᩣ, ᩋᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩣᨾᩮᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨠᩣᨾᩮᩣ, ᨠᩁᨱᩴ ᨠᩣᩁᩮᩣ, ᨸᨠᩣᩁᩮᩣ, ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᩣ, ᩅᩥᨠᩣᩁᩮᩣ, ᩏᨸᨠᩣᩁᩮᩣ, ᩋᨸᨠᩣᩁᩮᩣ, ᨠᩩᨾ᩠ᨽᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨠᩩᨾ᩠ᨽᨠᩣᩁᩮᩣ, ᩁᨳᨠᩣᩁᩮᩣ, ᨾᩣᩃᨠᩣᩁᩮᩣ, ᩈᨠ᩠ᨠᩁᨱᩴ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩮᩣ, ᩈᨠ᩠ᨠᩁᩦᨿᨲᩦᨲᩥ ᩅᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩮᩣ, ᩈᨠ᩠ᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩅᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩮᩣ, ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ, ᨸᩩᩁᨠ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ, ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩣᨾᩣ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨠᩣᨾᩮᩣ, ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩦᨲᩥ ᨣᩣᩉᩮᩣ, ᨸᨲ᩠ᨲᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩦᨲᩥ ᨸᨲ᩠ᨲᨣᩣᩉᩮᩣ, ᩁᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩦᨲᩥ ᩁᩈ᩠ᨾᩥᨣᩣᩉᩮᩣ, ᩅᩥᨧᩁᨱᩴ ᩅᩥᨧᩣᩁᩮᩣ, ᩏᨸᩮᨧ᩠ᨧ ᨧᩁᨲᩦᨲᩥ ᩏᨸᨧᩣᩁᩮᩣ, ᨠᩣᨿᩴ ᩏᨸᩮᨧ᩠ᨧ ᨧᩁᨲᩦᨲᩥ ᨠᩣᨿᩪᨸᨧᩣᩁᩮᩣ, ᨴᩁᨲᩥ ᩉᩥᩁᩥ ᨡᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᨴᩣᩁᩮᩣ, ᨠᩥᩃᩮᩈᩮ ᨲᩁᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ ᨠᨶ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ, ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ ᨠᩥᨧ᩠ᨨᩔ ᨠᨲ᩠ᨲᩴ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣᨠᨾᩮᩣ, ᨧᩮᩣᩁᨠᨶ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ, ᩅᩣᩊᨠᨶ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ, ᩋᨲ᩠ᨳᩁᨱᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᩣ, ᨠᨮᩥᨶᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᩣ ᨠᨮᩥᨶᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᩣ, ᨴᩁᨲᩥ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥ ᨣᩩᩊᩥᨠᩣᨠᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨲᩮᨶ ᨴᩮᨲᩣᨲᩥ ᨴᩣᩁᩮᩣ, ᨣᩩᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥ ᨴᩣᩁᩮᨲᩦᨲᩥ ᨣᩩᨴᩣᩁᩮᩣ, ᩁᩔ ᩃᩮᩣ, ᨣᩩᨴᩣᩃᩮᩣ.

ᨠᩩᩈᩮᩣ ᨽᩥᨿᩴ ᨵᩣᩁᩮᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᨵᩣᩁᩮᩣ, ᨸᨲ᩠ᨲᩣᨵᩣᩁᩮᩣ, ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨳᩣᩁᨱᩴ ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨳᩣᩁᩮᩣ, ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᨸᩣᨴᩮᩣ, ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮᩣ, ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧᩈᨾᩩᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧᩈᨾᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮᩣ, ᨽᩁᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᩅᩉᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ ᨽᩣᩁᩮᩣ, ᩈᨾ᩠ᨽᩦᨿᨲᩥ ᩈᨬ᩠ᨧᩦᨿᨲᩦᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨽᩣᩁᩮᩣ, ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨾ᩠ᨽᩣᩁᩮᩣ, ᨬᩣᨱᩈᨾ᩠ᨽᩣᩁᩮᩣ, ᨾᩣᩁᩮᨲᩦᨲᩥ ᨾᩣᩁᩮᩣ, ᨠᩥᩃᩮᩈᨾᩣᩁᩮᩣ, ᨡᨶ᩠ᨵᨾᩣᩁᩮᩣ, ᨾᨧ᩠ᨧᩩᨾᩣᩁᩮᩣ, ᩅᩥᩉᩁᨲᩦᨲᩥ ᩅᩥᩉᩣᩁᩮᩣ, ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩅᩥᩉᩣᩁᩮᩣ, ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩅᩥᩉᩣᩁᩮᩣ, ᩋᩣᩁᩪᩉᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩁᩮᩣᩉᩮᩣ, ᩁᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩋᩣᩁᩪᩉᨲᩦᨲᩥ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣᩉᩮᩣ, ᩉᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᩣᩉᩮᩣ, ᩋᩔᩣᩁᩮᩣᩉᩮᩣ, ᩁᨳᩣᩁᩮᩣᩉᩮᩣ, ᩃᨽᨲᩦᨲᩥ ᩃᩣᨽᩮᩣ, ᨸᨭᩥᩃᩣᨽᩮᩣ, ᩅᩥᨧᩁᨱᩴ ᩅᩥᨧᩣᩁᩮᩣ, ᨸᩁᩥᨧᩣᩁᩮᨲᩦᨲᩥ

បរិវារោ, វហតីតិ វាហោ, អាវាហោ, វិវាហោ, សរតិ អទ្ធានំ បវត្តតីតិ សារោ, វិរូបេន បដិសរណំ បុនប្បុនំ ចិត្តំ វិប្បដិសារោ, បហរណំ បហារោ, អាហារោ, នីហារោ, វិហារោ, អភិហារោ, បរិហារោ។

៧៦៩។ ហនស្ស ឃាតោ ណានុពន្ធេ[ក។ ៣៥១; រូ។ ៣៣៣; នី។ ១១៥៣]។

ណានុពន្ធេ បច្ចយេ បរេ ហនស្ស ឃាតោ ហោតិ។

ហនតិ ឃាតោ, វិហញ្ញតិ វិឃាតោ, ឧបហនតិ ឧបឃាតោ, បដិហនតិ បដិឃាតោ។

ឃណបច្ចយេ វុទ្ធិ នត្ថិ, ‘មនានំ និគ្គហីត’ន្តិ ធាត្វន្តស្សាបិ តស្ស និគ្គហីតំ វគ្គន្តោ ច, ‘កគា ចជានំ ឃានុពន្ធេ’តិ ឃានុពន្ធេ បច្ចយេ បរេ ធាត្វន្តានំ ចជានំ ក, គា ហោន្តិ, និបច្ចតីតិ និបាកោ។

ភញ្ជ-ភិញ្ជនេ វិការេ ច, ភញ្ជតិ ភង្គោ, វិភញ្ជតិ វិភង្គោ, វិភជីយន្តិ ធម្មា ឯត្ថ, ឯតេនាតិ វា វិភង្គោ, ខន្ធវិភង្គោ, ធាតុវិភង្គោ។

រញ្ជ-រាគេ, រញ្ជតិ រង្គោ, រញ្ជន្តិ សត្តា ឯត្ថាតិ រង្គោ។

សញ្ជ-សង្គេ, សញ្ជតិ សង្គោ, បសញ្ជតិ លគ្គតិ បសង្គោ, អាសញ្ជតីតិ អាសង្គោ, ឧត្តរិ អាសង្គោ ឧត្តរាសង្គោ។

សជ-សជ្ជនេ, អតិសជ្ជតិ សម្ពោធតិ អតិសង្គោ, កស្ស នត្ថិ។

និស្សជ្ជតិ និស្សគ្គោ, បដិនិស្សគ្គោ, វិស្សជ្ជតិ វិស្សគ្គោ, សំសជ្ជតិ មិស្សីករណំ សំសគ្គោ, យុជ្ជតិ ឯត្ថាតិ យុគំ, កលិយុគំ, សកដយុគំ, បិតាមហយុគំ, និមុជ្ជតិ និមុគ្គោ, ឧម្មុជ្ជតិ ឧម្មុគ្គោ, ឧទ្ធំ ភិជ្ជតីតិ ឧព្ភិគ្គោ, កោបិតតីតិ កោបិតោ, បការេន ភុញ្ជតីតិ បភុគោ, ពុជ្ឈតីតិ ពុធោ-បណ្ឌិតោ, យុជ្ឈតីតិ យោធោ, លោលុប្បតីតិ លោលុប្បោ, អាទិន្ទិត្តំ ឯត្តញ្ញា ឥច្ចាទិ។

ឃណ្យបច្ចយេ-បចតិ បាកោ, បចតីតិ វា បាកោ, វិបាកោ, វិវិច្ចតិ វិវេចកោ, សិញ្ចតិ សេកោ, អភិសេកោ, សោចតិ សោកោ, ចជតិ ចាគោ, ភជតិ ភាគោ, ភុញ្ជតិ ភោគោ, សហ ភោគោ សម្ភោគោ, បរិភោគោ, អាភុជតិ អាភោគោ, ឧភុជតិ ឧភោគោ។

យជ-បូជាយំ, យជតិ យាគោ, អាមិសយាគោ, ធម្មយាគោ, យុជ្ជតិ យោគោ, បយោគោ, អាយោគោ, វិយោគោ, អនុយោគោ, ឧបយុជ្ជិតព្វាតិ ឧបយោគោ, លុជ្ជតីតិ លោកោ, យថាវុត្តិតោ កស្ស គត្តំ, កាយលោកោ, រូបលោកោ, សំវិជ្ជតិ សំវេគោ ឥច្ចាទិ។

លិបិលិ៍អភឈណដ្ឋាបរិហិ ឮឮ[ក៍ ៤១៣; ទ្ន៍ ៣បិ៨; គិ៍ ១៦១៥]៍

អា, បរិហិ បរស្ស ឥហស្ស ឮឮ ហោតិ អត, ឈណបច្ចយេស្ប៍

បរិឥយ្យាតំ បរិឮអាហោ, ‘ឥហស្ស ឥស្ស ឥសោ’តិ ចិកប្បោត ឥាឥឥយោ, ឥយ្យាតំ ឥាហោ, ឥាហោ ចា៍

ឮតិ អអាឌិបច្ចយរាសិ៍

អភបច្ចយរាសិ

អឆ អភបច្ចយត្តា ចុច្ចត្តា៍

លិបិបិ៍អតោ៍

ភាចេ ច លស្ប ការរកស្ប ច ក្រិយត្តា អភបច្ចយោ ហោតិ, អាឥត្តស្ប បរស្សរលោបោ, អលោប យាកយោ៍

អក្ខាយតេ អក្ខាតំ, អក្ខាយតិ ឲតេភាតិ ចា អក្ខាតំ, ឥយុស្ស អក្ខាតត្តិ ឥយុក្ខាតំ, បដិសក្ខាយតិ បឌាភាតិ ឲតេភាតិ បដិសក្ខាតំ , សហ កាយតំ សក្កាយតំ, សហ កាយត្តិ សក្កាយត្តិ ឲត្តាតិ ចា សក្កាយតំ, ញាយតេ ញាណំ, ឌាភាតីតិ ចា ញាណំ, ឌាភត្តិ ឲតេភាតិ ចា ញាណំ, បញ្ញាយតីតិ បញ្ញាណំ, ចិឌាភាតីតិ ចិញ្ញាណំ, សញ្ញាណំ, តស្ស លោបោ៍

ការិតេ-ញាបតំ, បញ្ញាបតំ, ចិញ្ញាបតំ, សញ្ញាបតំ៍

ឌាភតំ, បឌាភតំ, ចិឌាភតំ, សញ្ញាភតំ, បុត្តុស្សរលោបោ, ឋីយតេ ឋាតំ, តិដ្ឋតិ ឲត្តាតិ ចា ឋាតំ៍

ការិតេ-ឋាបតំ, បតិដ្ឋាបតំ៍

តាយតិ រក្ខតីតិ តាណំ, បរិត្តាណំ, តស្ស លោបោ៍

ᩋᩅᨲ᩠ᨳᩣᨿᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩋᩅᨲ᩠ᨳᩣᨶᩴ, ᨵᩦᨿᨲᩮ ᨵᩣᨶᩴ, ᨵᩦᨿ᩠ᨿᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᩅᩤ ᨵᩣᨶᩴ, ᩈᨴ᩠ᨵᩣ ᨸᨵᩦᨿᨲᩥ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ, ᩋᩮᨷᨧ᩠ᨨ ᩋᩣᨴᨵᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩋᨷᩥᨵᩣᨶᩴ᩼

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ-ᨵᩣᨸᨶᩴ, ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨸᨶᩴ᩼

ᨸᨴᩉᩦᨿᨲᩮ ᨸᨵᩣᨶᩴ, ᨸᨴᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᩅᩤ ᨸᨵᩣᨶᩴ, ᩋᩣᨵᩣᨶᩴ, ᩅᩥᨵᩣᨶᩴ, ᨶᩥᨵᩣᨶᩴ, ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨵᩣᨶᩴ᩼

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ-ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨵᩣᨸᨶᩴ᩼

ᨷᩥᨶᩴ, ᨸᨭᩥᨠᩣᨶᩴ, ᨿᩣᨱᩴ, ᨸᨿᩣᨱᩴ, ᩏᨸᨿᩣᨱᩴ, ᨸᩁᩥᨿᩣᨱᩴ, ᨲᩔ ᨱᨲ᩠ᨲᩴ᩼

ᨿᩣᨿᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᨿᩣᨶᩴ, ᩏᨿ᩠ᨿᩣᨶᩴ, ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᩴ, ᩅᩤᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨽᩅᩣᨽᩅᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᩅᩤᨶᩴ, ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩅᩤᨶᩴ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩤᨶᩴ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩤᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩅᩤ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩤᨶᩴ᩼

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ-ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩤᨸᨶᩴ᩼

ᩋᩅᩈᩣᨶᩴ, ᩅᩮᩣᩈᩣᨶᩴ, ᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩴ, ᨸᩉᩣᨶᩴ, ᨸᩁᩥᩉᩣᨶᩴ᩼

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ-ᩉᩣᨸᨶᩴ, ᨸᩁᩥᩉᩣᨸᨶᩴ᩼

ᩍᩅᨱ᩠ᨱᨶ᩠ᨲ-ᩋᨿᨶᩴ ᩅᩥᨠ᩠ᨠᨿᨶᩴ, ᩅᩥᨠ᩠ᨠᩥᨱᨶᩴ, ᨡᨿᨶᩴ, ᨡᩥᨿᨶᩴ, ᨡᩥᨿ᩠ᨿᨶᩴ, ᩍᨿ, ᩍᨿ᩠ᨿᩣᨴᩮᩈᩮᨶ, ᨧᨿᨶᩴ, ᨧᩥᨶᨶᩴ, ᩋᩣᨧᩥᨶᨶᩴ, ᩅᩥᨧᩥᨶᨶᩴ, ᨩᨿᨶᩴ, ᩅᩥᨩᨿᨶᩴ, ᩃᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩃᩮᨱᩴ, ᨲᩔ ᨱᨲ᩠ᨲᩴ᩼

ᨸᨭᩥᩈᩃ᩠ᩃᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨸᨭᩥᩈᩃ᩠ᩃᩣᨶᩴ, ᨴᩦᨥᩔ ᩋᨲ᩠ᨲᩴ᩼ ᩈᩮᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩈᩮᨶᩴ, ᩈᨿᨶᩴ᩼

ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ-ᩈᨿᩣᨸᨶᩴ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᩼

ᩏᩅᨱ᩠ᨱᨶ᩠ᨲ-ᨧᩅᨶᩴ, ᨩᩅᨶᩴ, ᩋᨽᩥᨲ᩠ᨳᩅᨶᩴ, ᨵᩩᨶᨶᩴ, ᩅᩥᨵᩩᨶᨶᩴ, ᨶᩥᨵᩩᨶᨶᩴ, ᨽᩅᨶᩴ, ᩋᨽᩥᨽᩅᨶᩴ, ᩃᩅᨶᩴ, ᩃᩩᨶᨶᩴ, ᩈᩅᨶᩴ, ᨸᩈᩅᨶᩴ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᩼

ឧទាហរណ៍-អជ្ឈេនំ, អជ្ឈាយនំ, អបចាយនំ, ឈាយតេ ឈានំ, ឈាយតិ ឧបេតាតិ វា ឈានំ, បឋមជ្ឈានំ, ទុតិយជ្ឈានំ, ឈានំ, តិជ្ឈានំ, អភិជ្ឈានំ, សាលិលាយនំ, ចិចរចាយនំ, កិលាយតីតិ កិលោនោ វុទ្ធាទិ៍

'វា តស្ស លោ'តិ សុត្តេន វការស្សាបវស្ស តស្ស លោ, កាវលំ, អធិកាវីយតិ ឧក្ខាតិ អធិកាវលំ, បក្ខលំ, អតិបក្ខលំ

ការិតេ-ការាបនំ

អាកិរលំ, ចិក្កិលំ, ចរលំ, ឌីរលំ, តរលំ, កក្ខចិតរលំ, អគ្គលំ, អាកក្ខា ឥតត្តិ ឧគ្គ បតសិរត្តិ អាគ្យអតនំសុសានំ, ឥស្ស ឰឌ្ឍ

បស្សីយតេ បស្សនំ, ឥស្សនំ, ស្ដុ បស្សតីតិ សុឥស្សនោវាខា, ស្ដុ បស្សិតព្វន្តិ សុឥស្សនំ-ឧបចនកាវំ, សក្ខស្សនំ, តិឥស្សនំ, ឆាវលំ, ភ្ជាវលំ, តិក្ខាវលំ, អាឌីឌីឈោ

ប្ចវលំ, បរិប្ចវលំ, ឋវលំ, ចិបវលំ

ការិតេ-បាវលំ

តិចាវលំ, សវលំ, តិស្សវលំ, ហវលំ, អាហវលំ, តីហវលំ វុទ្ធាទិ៍

សាបជ្ឈាចិឆាតព្វា សជ្ឈព្វ, កុជ្ឈតព្វ, ចលតព្វឆាត្វហិ វុធ, ឌុត, ចជ្ជាឌីឆាត្វហិ ច តស្សីលឌីសុ អនោ ហោតិ, ឈាសតិ សីលេតាតិ ឈោសនោ, ឈាសតិ ឆមេតាតិ ឈោសនោ, ឈាសតិ សាធុកាវេតាតិ ឈោសនោ, កោធនោ, ឝុសនោ, បឝុសនោ, កោបនោ, ចលនោ, ឋក្កនោ, កបនោ, បល្លនោ, ក្ដុសនោ, ចិក្ដុសនោ, វោចនោ, ចិវោចនោ, ចេវោចនោ, ឌោតនោ, ភ្ជុឌ្ឌោតនោ, ចឌ្ឌនោ, កវោតិ សីលេតាតិ ការលោ វាកោ តិបិត្តការលោ, ឌោសោ តិបិត្តការលោ, បោហោ តិបិត្តការលោ [សំ តិ ៦០៩៦] វុទ្ធាទិ៍

លិប៉ង់ការ លោនោ

ការបាកត្តរិ លាគុឌាត្តោ អនោ ហោតិ

ការោតិ អត្តនោ ឋលត្តិ ការលំ

៤៥០. ហារតា ឱហិការលេស្ស។

ឱហិស្មិំ ការេល ច ចត្តទេត្ត ហារឆាត្យព្យាកត្តទិ ឈាត្យពទេន្ដា អទេតា ទេហាតិ។

ហារេបតីតិ ហាឃទេតា, ឱហិចិទេសទេសា ចស្ស្ដ្យា។ “ក្យព្ឋាទិ សដ្ឋិហាឃត”ត្តិ ឲត្ថ ចស្ស៊ំ ហាឃតត្តិ ចុច្ចតិ។

ញ្ហុតិ អតបច្ចយទាសិ។

អកបច្ចយទាសិ

អឆ អកបច្ចយត្តា ចុច្ចទេត្តា។

៤៥១. អាឃឹសាឃយទេកា[‘អាឃឹសាយទេកា’ (ពាហុស្សុ)]។

អាឃឹសា ចុច្ចតិ បត្តិតា, អាឃឹសាយំ កព្យុយាតាយំ អទេកា ទេហាតិ កត្តទិ។

ឱចត្យុតិ ឱចទេកា, តត្ដុត្យុតិ តត្ដុទេកា។ “ឱតព្យុដ្ឋិ, ឆតក្យុតិ, ក្យុទេតា, ឆយ្ពុឌិទេត្តា, ចដ្ឋយាទេតា”តិ ឲទេត សដ្ឋា អព្ហ្ហាឆា សិដ្ឋត្តិ, ឱទេតា ញ្ហុយំ ញ្ហុដ្ឋ្យុតិ ឱតព្យុដ្ឋិ, ឆតំ ឲតស្ស កចតិ ចដ្ឋីតិ ឆតក្យុតិ, កចតិ ចដ្ឋីតិ ក្យុទេតា, ឆទេយ្ពុត ឌិទេត្តា ឆយ្ពុឌិទេត្តា, ឃឆា ទេឆចឆទេត្តា, ព្រាហ្ពុឆទេត្តា, ចដ្ឋីតិ ចដ្ឋយាទេតាតិ។

‘កត្តទិ ល្យុឈកា’តិ ឈទេកា, ទេសា ច សាយព្ហ្ហាចិឆាតត្តា អទទេហ សត្តិយំ សឹទេល ឆទេយ្ពុ សាក្យុការទេទ ច សិដ្ឋ្យាតិ, អក្លាឃតីតិ អក្លាឃទេកា, ‘អាស្ស្យាឈាបិបិព្យុក’ញ្ហុតិ ឃាកទេយា, អក្លាត្យុំ អទហតិ, សទេក្លាតិ, អក្លាតយស្ស ឃឹលំ, ឆទេយ្ពុា, អក្លាតំ សក្លុច្ចំ កទេទាតីតិ អទេត្តា។ កាលត្តទេឃបិ សិដ្ឋ្យាតិ, ប្យុទេត្តាបិ អក្លាសិ, អឌ្ឍបិ អក្លាតិ, បច្ឆាបិ អក្លាឃិស្ស្យតីតិ អទេត្តា។ ឲចំ ទេសទេសុ សាយព្ហ្ហាចិឌិស្យុ ឃឆាទហំ ទេចឌិតទេត្តា។

ញ្ហុត្តិយំ-‘អឆាត្យស្ស ទេក…’តិ ស្យុទេត្តត អកស្ស អស្ស ញ្ហុត្តំ, អក្លាឃិកា-ញ្ហុត្តិ, អក្លាឃកំ-ក្យលំ, សក្ខាឃទេកា, ឌាតាតីតិ ឌាតទេកា។

ចិកទឈបច្ចយទេតា បទិ តាកទេយ សតិ ចិកទឈស្ស ទទេស្ស្យា, ឌាតតទេកា, អាឌាតតទេកា, ចិឌាតតទេកា, សព្ឋាតតទេកា។

កាទិទេត-ឆាទេបតីតិ ឆាបទេកា, ចិព្ហ្ហាបទេកា, សព្ហ្ហាបទេកា។

ᨶᩣᨣᨾᩮ-ᨬᩣᨷᨶᨠᩮᩣ, ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨷᨶᨠᩮᩣ, ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨷᨶᨠᩮᩣ, ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩣᨿᨠᩮᩣ, ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᩮᨲᩦᨲᩥ ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᨠᩮᩣ, ᨴᩮᨲᩦᨲᩥ ᨴᩣᨿᨠᩮᩣ, ᨴᩣᨷᩮᨲᩦᨲᩥ ᨴᩣᨷᨠᩮᩣ᪨

ᨱᩣᨷᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᨿᩣᨣᨾᩮᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᩈᨾᩣᨴᨷᩮᨲᩦᨲᩥ ᩈᨾᩣᨴᨷᨠᩮᩣ, ᩑᨲ᩠ᨳ ᩁᩔᩮᩣ᪨ ᩅᩥᨵᩮᨲᩦᨲᩥ ᩅᩥᨵᩣᨿᨠᩮᩣ, ᨷᨩᩉᨲᩦᨲᩥ ᨷᨩᩉᩣᨿᨠᩮᩣ, ᩋᩅᩉᩥᨿ᩠ᨿᨲᩦᨲᩥ ᩒᩉᩥᨿᨠᩮᩣ, ᩋᩣᨿᩔ ᩍᨲ᩠ᨲᩴ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᩍᩅᨱ᩠ᨱᩮᩈᩩ-ᩋᨩ᩠ᨫᩮᨲᩦᨲᩥ ᩋᨩ᩠ᨫᩣᨿᨠᩮᩣ, ᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨩ᩠ᨫᩮᨲᩦᨲᩥ ᨾᨶ᩠ᨲᨩ᩠ᨫᩣᨿᨠᩮᩣ, ᨠᩥᨱᩣᨲᩦᨲᩥ ᨠᩣᨿᨠᩮᩣ, ᨠᩥᨱᩣᨷᩮᨲᩦᨲᩥ ᨠᩣᨿᩣᨷᨠᩮᩣ, ᩋᩣᨧᩥᨶᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᨧᩥᨶᨠᩮᩣ, ᩅᩥᨧᩥᨶᨠᩮᩣ, ᨷᩁᩣᨩᨿᨲᩦᨲᩥ ᨷᩤᩁᩣᨩᩥᨠᩮᩣ, ᩋᩃᩮᩣᨷᩮᩣ, ᨷᩩᨠ᩠ᨠᩃᩮᩣ, ᨷᩁᩣᨩᩮᨲᩦᨲᩥ ᨷᩤᩁᩣᨩᩥᨠᩮᩣ, ᩋᩃᩮᩣᨷᩮᩣ ᨠᩣᩁᩥᨲᩃᩮᩣᨷᩮᩣ ᨧ, ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ, ᨽᩣᨿᩣᨷᩮᨲᩦᨲᩥ ᨽᨿᩣᨶᨠᩮᩣ, ᨶᩣᨣᨾᩮᩣ ᩋᩣᨴᩥᩁᩔᩮᩣ ᨧ᪨

ᨽᩪᨾᩥᨿᩴ ᩈᩮᨲᩦᨲᩥ ᨽᩪᨾᩥᩈᩣᨿᨠᩮᩣ, ᩈᨿᩣᨷᩮᨲᩦᨲᩥ ᩈᨿᩣᨷᨠᩮᩣ, ᨷᩤᩉᩮᨲᩦᨲᩥ ᨷᩉᩥᨱᨠᩮᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᩏᩅᨱ᩠ᨱᩮᩈᩩ-ᨷᩩᨶᩣᨲᩥ ᩈᩮᩣᨵᩮᨲᩦᨲᩥ ᨷᩤᩅᨠᩮᩣ-ᩋᨣ᩠ᨣᩥ, ᨽᩅᨲᩦᨲᩥ ᨽᩣᩅᨠᩮᩣ, ᩅᩥᨽᩣᩅᩮᨲᩦᨲᩥ ᩅᩥᨽᩣᩅᨠᩮᩣ, ᩃᩩᨶᩣᨲᩦᨲᩥ ᩃᩣᩅᨠᩮᩣ, ᩈᩩᨱᩣᨲᩦᨲᩥ ᩈᩣᩅᨠᩮᩣ-ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ, ᩈᩣᩅᩥᨠᩣ-ᩍᨲ᩠ᨳᩦ, ᨩᩩᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩉᩣᩅᨠᩮᩣ ᩍᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨

ᩋᨷ-ᨷᩤᨷᩩᨱᨶᩮ, ᨷᩤᨷᩮᨲᩦᨲᩥ ᨷᩤᨷᨠᩮᩣ, ᩈᨾ᩠ᨷᩣᨷᩮᨲᩦᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨷᩣᨷᨠᩮᩣ, ᩏᨷᩤᩈᨲᩦᨲᩥ ᩏᨷᩤᩈᨠᩮᩣ-ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ, ᩏᨷᩤᩈᩥᨠᩣ-ᩍᨲ᩠ᨳᩦ, ᩏᨷᩤᩈᨠᩴ-ᨠᩩᩃᩴ, ᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨠᩣᩁᨠᩮᩣ, ᨠᩣᩁᩥᨠᩣ, ᨠᩣᩁᨠᩴ, ᩏᨷᨠᩣᩁᨠᩮᩣ, ᨠᩣᩁᩮᨲᩦᨲᩥ ᨠᩣᩁᩣᨷᨠᩮᩣ, ᩈᨦ᩠ᨡᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨠᩮᩣ, ᩋᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨠᩮᩣ, ᩃᩥᨷᨲᩦᨲᩥ ᩃᩥᨷᨠᩮᩣ, ᩏᩃ᩠ᩃᩥᨷᨠᩮᩣ, ᨶᩥᩃ᩠ᩃᩥᨷᨠᩮᩣ, ᩃᩮᨷᨠᩮᩣ, ᩏᩃ᩠ᩃᩮᨷᨠᩮᩣ, ᨶᩥᩃ᩠ᩃᩮᨷᨠᩮᩣ, ᨶᩣᨣᨾᩮ ᩃᩥᨷᨶᨠᩮᩣ᪨

ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩦᨲᩥ ᨣᩣᩉᨠᩮᩣ, ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨷᩮᨲᩦᨲᩥ ᨣᩣᩉᩣᨷᨠᩮᩣ᪨ ᩒᨧᩥ ᨠᩮᩣᨷᨠᩮᩣ, ᨷᩤᨱᨿ᩠ᨿᩮᩃ ᨵᩁᨲᩦᨲᩥ ᨷᩤᨱᨵᩣᩁᨠᩮᩣ, ᨷᩩᨷ᩠ᨹᩴ ᩒᨧᩥᨶᩣᨿᨲᩦᨲᩥ ᩒᨧᩥᨶᩣᨿᨠᩮᩣ, ᩒᨴᩮᨲ᩠ᨲᩣ ᨵᩣᨲᩩ᪨

ᩃᩥᨡᨲᩦᨲᩥ ᩃᩮᨡᨠᩮᩣ, ᩃᩥᨡᨠᩮᩣ, ᩃᩮᨡᩣᨷᩮᨲᩦᨲᩥ ᩃᩮᨡᩣᨷᨠᩮᩣ, ᩃᩥᨡᩣᨷᨠᩮᩣ, ᨩᨶᩮᨲᩦᨲᩥ ᨩᨶᨠᩮᩣ-ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ, ᨩᨶᩥᨠᩣ ᨾᩣᨲᩣ, ᨩᨶᨠᩴ-ᨠᨾ᩠ᨾᩴ, ᨠᩣᩁᩥᨲᩃᩮᩣᨷᩮᩣ᪨

ᨵᩣᨷ-ᨴᩣᨶᩮ, ᨵᩣᨷᩮᨲᩦᨲᩥ ᨵᩣᨷᨠᩮᩣ᪨

ᨬᩣᨷ-ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᨶᩮ, ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᩮᨲᩦᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᨠᩮᩣ᪨

ធាប-ធាតេ, បតិដ្ឋាបេតីតិ បតិដ្ឋាបកោ។

ឍាប-បេសតេ , អាឍាបេតីតិ អាឍាបកោ, ធុកតីតិ ធុកកោ, សត្តុស្សតីតិ សត្តុស្សកោ, ចិសេសេត បស្សតីតិ ចិបស្សកោ, សត្ថុស្សតីតិ សត្ថុស្សកោ, ក្ខុសតីតិ ក្ខុសកោ, អាឌិឌីឈោ។

បចតីតិ បាចកោ, បាចេតីតិ បាចាបកោ, អាបាចេតីតិ អាបាចកោ, តិបក្ខាចកោ, សយ្យាចកោ, បដិបន្ខកោ, បដិបាចកោ, ប្លុរតីតិ ប្លុរកោ, កន្ទុបត្តព្វា ត ចុទ្ធិ។

ចុសតីតិ ចុសកោ, ធុកាឌិត្វា ត ចុទ្ធិ។

ភាជេតីតិ ភាជកោ, ភិត្តតីតិ ភិត្តកោ, ភេចកោ, កាភេចកោ, កុញ្ជតីតិ កុញ្ជកោ, ភោជកោ, កាយភោជកោ, ញត្ថឝតីតិ ញត្ថឝកោ, ទោឈកោ, យរតីតិ យិឃ្យកោ, យារេតីតិ យារកោ, យុញ្ចតីតិ យុញ្ចកោ, យោចកោ, ឃាចតីតិ ឃាចកោ, ឃជតីតិ ឃាជកោ, ឃុញ្ជតីតិ ឃុញ្ជកោ, អនុឃុញ្ជកោ, ឃោជកោ, បឃោជកោ, ឃុត្ថឝតីតិ ឃុត្ថឝកោ, ឃោឈកោ, រុន្ធតីតិ រុន្ធកោ, អចរោធកោ, ចចតីតិ ចាចកោ, ឆ្លចចតីតិ ឆ្លចាចកោ, ឆ្លចន្ខកោ, ចិលំ ចាចេតីតិ ចិលាចាចកោ, ភេរិចាចកោ, កន្ទំ អភិចាចេតីតិ អភិចាចកោ, ចិចតិឌាតាតីតិ ចេចកោ, ចិន្តតិ បដិលភតីតិ ចិន្តកោ, អនុចិន្ខតិ ចិចារេតីតិ អនុចិន្ខកោ, បដិសំចេចេតីតិ បដិសំចេចកោ, ចិត្ថឝតីតិ ចេឈកោ, អដ្ឋំ ចិត្ថឝតីតិ អដ្ឋចេឈកោ, បត្តំ ចិត្ថឝតីតិ បត្តចេឈកោ។

ពាហុលិធិការា កេចុបិ ឌិស្សតិ, អត្តនោ ចារិឃតិ តិចារិឃតីតិ អត្តនោចារកោ, បរិចតីតិ បរិចកោ, បសាចកោ ចា, ឌីបប្បសាចកោ, វ្វចកប្បសាចកោ, សិទ្ធតីតិ សិទ្ធកោ, សេចតីតិ សេចកោ, ហតតីតិ ឈាតកោ, គាចោ ហតតីតិ គោឈាតកោ, ហតស្ស ឈាតោ។ ហរតីតិ ហារកោ។

កេចុ – “បាចេហិ បហរិឃតីតិ បាចបហារកោ”តិ ចុត្តិយំ ចុត្តំ។ តិតិក្ខតីតិ តិតិក្ខកោ, តិកិច្ឆតីតិ តិកិច្ឆកោ, ឌីមំសតីតិ ឌីមំសកោ, ញុក្ខុក្ខតីតិ ញុក្ខុក្ខកោ, បដ្ឋាតាឃតីតិ បដ្ឋាតាឃកោ ឥច្ចាឌិ។

ឥតិ អាកប្ពយរាសិ។

ឥចណ្ហត្តរូបរាសិ

អថ ញាចណ្ហាត្តុបាតិ ចុទ្ទេត្ត។

លិង៧ៈ ញាឈាត្តិ[ក៉ ៥៥០; ន្ទ៉ ៥ដប៉; គឺ ១១៦ប៉]។

ញា, ញាហិ ភាចការកេសុ ល្បច្ចយោ ហោតិ។

បធយំ ចិកេត្តក អាឌីយតីតិអាឌិ, តណ្ហាឌិដ្ឋិហិ ឞបាឌីយតីតិ ឞបាឌិ, ល្ពូបាឌិ, កិលេសុបាឌិ, ចិឈាត់ ចិឌិ, ចិឌិយ្យតិ ឲតេតាតិ ចិឌិ, តិឌិយ្យតីតិ តិឌិ, សត្ថិយតេ សត្ថិ, អភិសត្ថិ, បដិសត្ថិ, សត្តិធហត់ សត្តិឌិ, សយាឈាត់ សយាឌិ, សយាធហត្តិ ឲតេតាតិ សយាឌិ, បហិធហត់ បហិឌិ, ព្ភឌិ, អចឌិ, ឞបតិឌិ, បដិតិឌិ, ឞធក់ ធហតិ តិដ្ឋតិ ឲត្តាតិ ឞធឌិ, ឞហត្តោ ឞធឌិ យហោធឌិ, ចាលិតិ ធហត្តិ តិដ្ឋត្តិ ឲត្តាតិ ចាលឌិ។

លិង៧ៈ ព្ពកិតី សន្ទេប[ក៉ ៩៩ដ; ន្ទ៉ ៩លិដ; គឺ ១៦០៥]។

ឈាត្វត់ សុតិសញ្ញាតេ សន្ទេប ចត្តេត្ត ក្រិយត្វា បរំ ព្ព, កិ, តិបច្ចយា ហោត្តិ។

អចណ្ហុបតេ្តហិ ព្ព, កយិ, បធិ ព្ពច្ចាឌិ។

ឞចណ្ហុបតេ្តហិ កិ, ត្យឌិ, ន្យឌិ ព្ពច្ចាឌិ។

កេហិចិតិ, កទោតិស្ស, អត្ថិស្ស ព្ពច្ចាឌិ។

លិង៨ៈ សីលាភិក្ខញ្ញាចស្សកេសុ ហី[ក៉ ៥៦៦, ៩៦៩; ន្ទ៉ ៥ដ០, ៩៥ដ; គឺ ១១១៨, ១៦៨៥]។

សីលំ ចុច្ចតិ បកតិចរិយា, អភិក្ខណេយច អភិក្ខញ្ញា, បុតប្បុតក្រិយា, អាយតិ អចស្សំកាឌី អចស្សក់ តាយ, សីលក្កហណេត ធម្មុ, សាធុការាបិ សង្គយ្ហត្តិ, ឲតេសុ សីលាឌីសុ ក្រិយាចិសេសេសុ កម្មយាតេសុ កត្តរិ ហី ហោតិ។ អាធតេ្តសុ ‘អាស្សាណាបិបិព្យុក’ព្ពតិ យាកេយា។

អក្លាយតីតិ អក្លាយី, អក្លាយតសីលោ, អក្លាយតធម្មោ, អក្លាតេ សក្កច្ចការិតា យុត្តាតិ អត្ថោ។ កាលត្តយេបិ សិជ្ឈតិ សាយញ្ញាចិឈាតត្តា។

អចស្សក់ បត អភាកតេយច, ធម្មក្លាយី-បុរិសោ, ធម្មក្លាយិតី-ព្ពត្ថិ, ធម្មក្លាយិ-ក្យុលំ, កិតំ អភិល្ហាកាយតីតិ កិតកាយី, កប្បំ អចស្សំ ធាស្សតីតិ កប្បដ្ឋាយី, សំចដ្ឋយាត់ អសព្វេយ្យំ ធាស្សតីតិ សំចដ្ឋដ្ឋាយី។ ឲចំ ចិចដ្ឋដ្ឋាយី។

អជិត្វំ អាជនាតិ និវេសតាតិ អជិត្វាជាយិ៍ តថា ជិត្វេយច អាជនាតីតិ ជិត្វាជាយិ, អត្វំ ជនាតិ និវេសតាតិ អត្វាជាយិ៍

ជា-ឃុប្បទោ៍ តិក្ខាឃតនិវេសិ តិក្ខាយិ, យឌ្ឍំ បិចតនិវេសិ យឌ្ឍបាយិ, យឌ្ឍំ អភិញ្ញាបិចតីតិ យឌ្ឍបាយិ, និឈំ ឃាឃតនិវេសិ និឈឃាយិ, ឋឋញ្ញាទេត ឋប្បយោគោត អចឃ្សំ បរិតិត្ថាយិឃ្សតីតិ ឋឋញ្ញាទបរិតិត្ថាយិ៍ តថា អឋញ្ញាទបរិតិត្ថាយិ, អាឃុកប្បឃ្ស អត្តទេ ទេចយន្ត្ស អចឃ្សំ បរិតិត្ថាយិឃ្សតីតិ អត្តទាបរិតិត្ថាយិ, អាឃុកប្បបរិយោឋាត់ ឮបហត្ថ អចឃ្សំ បរិតិត្ថាយិឃ្សតីតិ ឮបហត្ថបរិតិត្ថាយិ ព្ទត្ថាជិ៍

ព្ទចណ្ហាឃុ-យត្តំ តិត្ថកាលំ អញ្ញាឃតីតិ យត្តញ្ញាយិ, ឆយ្យញ្ញាយិ, ឆញ្ញាំ តិត្ថកាលំ ចិក្កិណាតីតិ ឆញ្ញាចិក្កាយិ, កាឃតនិវេសិ កាយិ, ក្ខុយិឃំ ឋឃតនិវេសិ, ក្ខុយិឃំ ចា តិត្ថកាលំ ឋឃតីតិ ក្ខុយិឋាយិ, កាណ្ឌេក អបឃ្សឃតនិវេសិ កាណ្ឌកាបឃ្សយិ ព្ទត្ថាជិ៍

ឲុតត្តាបិ ព្ទឆ ចត្តត្ថា, ឮត្ថិ ចត្ថតនិវេសិ ឮជាយិ, ចុទត្ថុ អបចាឃតនិវេសិ ចុត្ថាបចាយិ៍ ឲុចំ ទេដ្ឋាបចាយិ, ឍឋាឃតនិវេសិ, ឍឋាឃតឆយ្យោ, ឍឋាឃទេត ឋក្កត្ថក្រិឃាឃុទេត្តាតិ ឍឋាយិ, តិត្ថកាលំ ឍឋាឃតីតិ ចា ឍឋាយិ, បញ្ញាយិ, ឮញ្ញាយិ, តិញ្ញាយិ, អភិញ្ញាយិ, កាឃតនិវេសិ កាយិ, តិណំ អភិញ្ញាលិឃតីតិ តិណលិយិ, តត្តំ តិត្ថកាលំ ចាឃតីតិ តត្តចាយិ, បលិឃតនិវេសិ បលិយិ, ត បលិយិ អបលិយិ ព្ទត្ថាជិ៍

ឮចណ្ហាឃុ-ឃថាក្ខុតំ អត្តំ ចិកាចតនិវេសិ ចិកាចិបុទិឋោ, ចិកាចិតិ-ព្ទត្តិ, អាឃតំ អចឃ្សំ កចិឃ្សតីតិ កាចិ, ឋាលិ លុតាតិ និវេសតាតិ ឋាលិលាចិ ព្ទត្ថាជិ៍

ញ្ញាបតនិវេសិ ញ្ញាបិ, កាទេយតិ ព្ទត្ថតិ និវេសតាតិ កាយិ, ឆយ្យកាយិ, អត្តកាយិ, កទេណនិវេសិ កាទិ, បិបកាទិ, បុញ្ញកាទិ៍

អចឃ្សំ អាកាយិឃ្សតីតិ អាកាយិ៍ ទឃ្សទេត្ត-អាកាយិតិទត្តិ, អាកាយិតិ-បុណ្ណយាឋិ, អាចឃំ ចដ្ឋំ កត្ថតិ និវេសតាតិ អាចឃកាយិ, អបចឃំ ចិចដ្ឋំ កត្ថតិ និវេសតាតិ អបចឃកាយិ, ឋកិ អចឃ្សំ អាកាយិឃ្សតីតិ ឋកជាកាយិ៍ តថា ត អាកាយិឃ្សតីតិ អតាកាយិ៍

អាឆាត់ ចុត្ថតិ ឌញ្ញហដ្ឋិតិ, អាឆាត់ កត្វា កហណនិវេសិ អាឆាតកាហិ, ឌញ្ញហកាហិ, ឆយ្យំ ចទតិ និវេសតាតិ ឆយ្យចាទិ, ព្រាហ្មំ ទេឋដ្ឋំ ចទតិ និវេសតាតិ ព្រាហ្មចាទិ៍

អបិទេចត្ត ឆទេយ្យា តាឃ ក្យលិចាទឆទេយ្យា, តំ ឆយ្យំ ចទាយីតិ ឌញ្ញហំ កលិញ្ញ្ញា ឃាច ត ចិឌហតិ, តាច អចិតិក្កាយតទេដ្ឋត ឆយ្យំ ចទតិ និវេសតាតិ ឆយ្យចាទិ តាឃ៍ តថាចទេត្តា ច អត្តទាចិតិក្កាយតិឃចត្តឋយាទេឃាទេក ឋតិ តំ ឆយ្យំ អបតយាត់ កត្វា ឆាទេទេត្តា ឋិចទណទេដ្ឋត ឆយ្យំ ចទតិ ឆទេយ្យតាតិ ឆយ្យចាទិ តាឃ, តថាឆាទេទេត្តា ច តំ ឆយ្យំ អត្តក្កិឋត, បទចយ្យតាតិហិ បិបឆទេយ្យហិ អត្យុបក្កិលិដ្ឋញ្ញា អបរិត្ថតាតិហិ ឋត្តក្យុណហិ

សុបរិយោទាតត្តា ករោន្តោ បរិយោទាបនដ្ឋេន ធម្មំ ចរតិ សាធុការេនាតិ ធម្មចារី នាម។

ពាហុំ វុច្ចតិ តេនា សេដ្ឋតេ សិក្ខាបទស្មិំ, តយ្យិ កលិក្ខា អធិដ្ឋហន្តា អត្តនា ច អបនយាតំ កត្វា ធារេន្តា អនុបក្កិលិដ្ឋំ សុបរិយោទាតត្តា ករោន្តា តិវិធេន អត្ថេន ពាហុចារី នាម, សយាទាន, សយ្យត្ត, សយុច្ឆេទវិនីតំ ចរេសន វិយោទេត្វំ ចដ្ឋតិ, យោ បន កល្យាណត្តា តថា ន ធារេតិ, ធារេន្តោ វា ឧបក្កិលិដ្ឋំ ករោតិ, សោ ឯកទេសេន អត្ថេន ពាហុចារី នាម។

យោ បន តិវិធេន អត្ថេន យុត្តោ ហុត្វា កទាចិ តំ ធម្មំ ចរតិ, តស្ស ចរណក្រិយា តស្សីលក្រិយា ន ហោតិ, សោ ធម្មចារីតិ ន វុច្ចតិ, ឯតេនុបាយេន សេសេសុបិ, កល្យាណក្ខេតេសុ តស្សីលបទេសុ អត្ថវិការោ វេទិតព្វោ។

ពាហុចារីតិ-វុត្តិ, វិសេសេន ទស្សនសីលេ វិបស្សី, អត្ថទស្សី, ធម្មទស្សី, បិយទស្សី, សុទស្សី, ទុស្សនសីលេ ទុស្សីយាទោ, ធារណសីលេ ធារី, ញាណធារី, លទ្ធធារី, កុសំ នហនសីលេ ឧបនាហី, បរិនិដ្ឋិតបច្ចយេ ករេសត្តា អាយតិំ អវស្សំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ឧប្បាទី, ឧប្បាទិនោ ធម្មា [ធ. ស. តិកមាតិកា ១៧]។

ភរ-ធារណេ, យាលំ និច្ចកាលំ ករតីតិ យាលការី, ការណសីលេ ការី, ឧល្លោកនសីលេ ឧល្លោកការី, អត្តានំ បណ្ឌិតំ មញ្ញតិ សីលេនាតិ អត្តមានី, អត្តានំ បណ្ឌិតំ មញ្ញតីតិ បណ្ឌិតមានី, លកនសីលេ លាកី, វទនសីលេ វាទី។ ឯវំ វាទី, អត្ថវាទី, ធម្មវាទី, ភុត្តវាទី, យុត្តវាទី, វិកដ្ឋវាទី, និច្ចំ ចរតីតិ ចារី, កាយចារី, នគរចារី, ភារំ វហនសីលេ ភារវាហី, ធម្មំ បញ្ញា អនុសរតិ អនុគច្ឆតីតិ ធម្មានុសារី។ ឯវំ សទ្ធានុសារី, វិប្បំ បាបបក្ខំ បដិមុខំ អភិល្យាសតិ វិនេត្តីតីតិ វិប្បដិសារី, បាណំ ហនតិ សីលេនាតិ បាណឃាតី, ហនស្ស ឃាតោ។

ហរិតព្ពំ សព្ពំ ហរតិ សីលេនាតិ ហារហារី ឥច្ចាទិ។

‘ការី វដាត’ន្តិ សុត្តនិទ្ទេសយា អឃាតុទាតេន្តិបិ វដាតំ ការោទេសោ, សយំ វិបរិវេតីតិ សយំវេបារិ-ឧបត្តិ, សយំវេបារិកាតិ-កហណិ, ឧបដ្ឋិ ដលំ វិបច្ចតីតិ ឧបដ្ឋិវេបារិកី, សោវនសីលេ សោវារី, សោវារិកី-បដា, យុត្តោ ហុត្វា វនសីលេ យុត្តវារី, វិចិការណសីលេ វិចិការី, កាយស្ស កុជ្ឈនសីលេ កាយកោវី, វិស្សុំ អវិកត្វា កោវិំ កុជ្ឈនសីលេ អបដិវិកត្តកោវី, ឃុជ្ឈនសីលេ ឃោរី ឥច្ចាទិ។

ណិដ័ប៉ អាទិ [ក. ៥១១; រូ. ៥៤០; នី. ១១៣]។

អាទិ ហោតិ កត្តរិ។

ភយំ ទស្សនសីលេ ភយទស្សាទិ។

ឡតិ ឡចណ្ហត្តទ្ទបទានិ៍

ហ្គចណ្ហត្តទ្ទបទានិ

លិដ៩៍កក្ក កឹទ្ទ កាឃុ អឃ្យចា៍

៩ុតេ ឃក្កា យហាចុត្តិភា ឃឹលិឌឹឃុ តិបក្ខុតេត្តា៍

កន្ឌ-ចិភាតេឃ, បកឌ្ឌាតឃឹតេលិ បកក្ក-ឃឌ្ឌតានេយ្យា៍

កឹ-កនេឃ, កាឃតឃឹតេលិ កឹទ្ទ៍

កា-ឌិត្តិឃំ, ឌ្ឋកាឃតឃឹតេលិ កាឃុ-បកា, តេឌ្ឌចចតំ អាគនេទត ឃុណាតិ ឃឹតេលភាតិ អឃ្យតេចា-ឃុតេត្តា, អឃ្យចាកទិឃា៍

លិដលិ៍ចិគា ក្វ[ក៍ ៥៦៥; ទ្វ៍ ៥ដ៦; តឹ៍ ១១១ដ]៍

ចិគេយ្យាក្វ ហោតិ កត្តុទិ៍

ចិគតិ ឃឹតេលភាតិ ចិគ្វ, តេលិកចិគ្វ, បទេចិត្តចិគ្វ៍ ឡត្តិឃំ បទេចិត្តចិគ្វឹ៍

លិដប៍ចិតេតា ឆាទេតា[ក៍ ៥៦៥; ទ្វ៍ ៥ដ៦; តឹ៍ ១១១ដ]៍

ចិឃុត្ថា ឆាទេតា ក្វ ហោតិ កត្តុទិ៍

ចិឌាភតឃឹតេលិ ចិគ្ឃា៍

លិដដ៍កយ្យា[ក៍ ៥៦៥; ទ្វ៍ ៥ដ៦; តឹ៍ ១១១ដ]៍

កម្ពុបបដា ធាតោ ក្ន ហោតិ កត្តូទិៈ

សន្តិ ជានាតិ សីលេតាតិ សន្តញ្ញូ, ទត្តញ្ញូ, អត្ថញ្ញូ, ធម្មញ្ញូ, កាលញ្ញូ, សមយញ្ញូៈ

លិប័០ៈកយា ន្ទ[កៈ ៥៦៣; ន្ទៈ ៥៥៧; តីៈ ១១១ប័]ៈ

កម្ពុបបដា កយព្យាន្ទ ហោតិ កត្តូទិៈ ‘ទាត្យពន្ធត្តុសទាជិស្សា’តិ សន្តផាត្តត្តុលៀបៀៈ

បរិទំ កន្ធតិ សីលេតាតិ បរិទក្ន, ចេជំ ច្បន្ធតិ អក្កុយក្កុធាលាំ, ចេជំ កន្ធតីតិ ចេជក្ន, អន្ធាតំ កន្ធតីតិ អន្ធក្នៈ

ព្ទតិ ក្វចណ្ហត្តន្ទបទាសិៈ

ព្ទត្តិលិក្កន្ទបទាសិ

អឆ ព្ទត្តិលិក្កន្ទបរិតិ ច្បន្ធត្តៈ

ប័០១ៈព្ទត្តិឃយណតិកឃកឃា ច[កៈ ៥៥៧; ន្ទៈ ៥៥៥; តីៈ ១១៣០; ‘…ក្តិ…’ (ពហុស្ទ)]ៈ

ព្ទត្តិលិក្កេ ចត្តុព្ទេ កាចកាទេកស្ទ អ, ណ,តិ, ក, ឃក, ឃបន្ធឃា ច អគោ ច ហោតិៈ

ក , អ, ណ, ឃក, ឃ, អទិគន្ធេពហិ ‘ព្ទត្តិឃយត្វា’តិ អាបន្ធឃាៈ

កយិព្យាច-អត្តុតិ តិសិត្កុ ក្នហតិ សំចទតីតិ ក្យហា, អត្តាតំ ចា បទំ ចា ក្នសតីតិ ក្នសា-ស្ទត្តិត្តិៈ

យុគ-ហាស, យោគតំ យុគា, បយុគា, ស្វុជ្ញាតិ ឲតាឃាតិ ស្វុធា, ចស្វុំ ទតតំ ធាទេតីតិ ចស្វុធា ព្ទន្ធាជិៈ

អយិព្យាសន្តាឃត្តិ ឲតាឃាតិ សន្តាៈ តធា សន្ត្យា, បជានាតីតិ បញ្ញា, អាជានាតីតិ អញ្ញា, សញ្ជានាតីតិ សញ្ញា, សញ្ជាតត្តិ ឲតាឃាតិ ចា សញ្ញា, សញ្ជាតតំ ចា សញ្ញា, អភិជានាតតំ អភិញ្ញា, បដិជានាតតំ បដិញ្ញា, បរិច្ឆិជ្ជ ជានាតតំ បរិញ្ញា, បដិន្ធ តិដ្ឋតិ ឲត្តាតិ បតិដ្ឋាៈ

ᨵᩣ-ᨵᩣᩁᨱᩮ, ᩋᩅᨵᩥᨠᩣᩅᩮᨶ ᨵᩣᨲᩥ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩦᨲᩥ ᩋᩅᨲ᩠ᨳᩣ, ᩏᨷᨵᩦᨿᨲᩦᨲᩥ ᩏᨷᨵᩣ-ᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ, ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨿᨬ᩠ᨬᩣ ᩏᨷᩮᨧ᩠ᨧ ᨲᩥᩔᩣᨿ ᨧ ᨵᩥᨿ᩠ᨿᨲᩦᨲᩥ ᩏᨷᨶᩥᨵᩣ-ᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩅ, ᩈᨴ᩠ᨴᩉᨲᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩣ, ᩈᨴ᩠ᨴᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩣᨿᩣᨲᩥ ᩅᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩣ, ᩅᩥᨵᩥᩴ ᨣᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨴᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩣᨿᩣᨲᩥ ᩅᩥᨵᩣ-ᨾᩣᨶᨲᩣ, ᨠᩣᨲᩥ ᩅᩥᨴ᩠ᨵᨲᩦᨲᩥ ᨠᩣ-ᨲᩃ᩠ᩃᨲ᩠ᨲᩥ, ᨷᨠᩣ, ᩋᩣᨠᩣ, ᨲᩥᨠᩣ, ᩏᨷᨿᩦᨿᨲᩮ ᩏᨷᨿᩣ᩼

ᩮᨾᨵ-ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩣᨿᩴ, ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᨬᩣ, ᨴᨬ᩠ᨬᩣᨴᨬ᩠ᨬᩴ ᩏᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ ᩅᩮᨷᩃ᩠ᩃᨲᩦᨲᩥ ᩏᨷᨬ᩠ᨬᩣ, ᩋᨽᩥᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨬᩣᨿᨲᩥ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ᩼

ᩋᩣᩈ-ᨷᨲ᩠ᨳᨶᩣᨿᩴ, ᩋᩣᩈᩥᩴᩈᨲᩥ ᩋᩣᩈᩣ, ᨷᨧ᩠ᨧᩣᩈᩥᩴᩈᨲᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᩣᩈᩣ᩼

ᩋᩣᩈ-ᩏᨷᩅᩮᩈᨶᩮ, ᩋᨧ᩠ᨨᨲᩥ ᩋᨧ᩠ᨨᩣ᩼

ᩍᨠ᩠ᨡ-ᨴᩔᨶᨦ᩠ᨠᩮᩈᩩ, ᩋᨷᩮᨠ᩠ᨡᨲᩥ ᩋᨷᩮᨠ᩠ᨡᩣ, ᩏᨷᩮᨠ᩠ᨡᨲᩥ ᩏᨷᩮᨠ᩠ᨡᩣ, ᩏᨷᨷᩁᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ ᩏᨷᨷᩁᩥᨠ᩠ᨡᩣ, ᩍᨠ᩠ᨡᨲᩥ ᩍᨠ᩠ᨡᩣ, ᨻ᩠ᨿᩣᨷᩥᨲᩴ ᩍᨠ᩠ᨡᩣ ᩅᩥᨠ᩠ᨡᩣ᩼

ᩍᩔ-ᩍᩔᩩᨿ᩠ᨿᩥᨿᩮ, ᩍᩔᨲᩥ ᩍᩔᩣ᩼

ᩎᩉ-ᨻ᩠ᨿᩣᨷᩣᩁᩮ, ᩎᩉᨲᩥ ᩎᩉᩣ᩼

ᩏᨬ᩠ᨨ-ᩏᨬ᩠ᨨᩮ, ᩏᨬ᩠ᨨᨲᩥ ᩏᨬ᩠ᨨᩣ᩼

ᩑᩃ-ᨠᨾ᩠ᨷᨶᩮ, ᩑᩃᨿᨲᩦᨲᩥ ᩑᩊᩣ-ᨴᩮᩣᩈᩮᩣ᩼

ᩅᩮᨭ-ᩅᩩᨠ᩠ᨡᩮ ᨶᩮᨭᨶᩮ ᨧ, ᩅᩮᨭᩮᨲᩥ ᨲᩴᩈᨿᩮᩣᨣᩮᨶ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩁᩮ ᨧ ᩈᩩᨷᩩᨶᩣᨿᩩᨲᩥ ᩈᩩᩅᩮᨭᩮᨲᩦᨲᩥ ᩅᩣ ᩅᩮᨭᩣ᩼

ᨸᨴ-ᩈᨩ᩠ᨩᨶᩮ, ᨸᨴᩥᨿᨲᩦᨲᩥ ᨸᨴᩴ, ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨸᨩᩣ, ᨸᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩣᨿᩣᨲᩥ ᨸᨴᩣ, ᨸᨴᩦᨿᨲᩥ ᨸᨴᩦᨿᨲᩦᨲᩥ ᨸᨴᩣ-ᨷᩣᨴᩣ, ᩅᩥᨴᩦᨿᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨷᨴᩦᨿᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩅᩥᨷᨴᩥ-ᩅ᩠ᩉᨴᩣ, ᨠᩩᩈᩣ ᩅᩣᨴᩮᨲᩥ ᨷᩁᩥᩅᩣᨴᩮᨲᩦᨲᩥ ᩋᨧ᩠ᨨᩁᩣ-ᨴᩮᩅᩦ, ᨿᨳᩣᩉᩩᨲ᩠ᨲᨠᩣ ᩅᩔ ᨴᩮᩣ, ᨴᨴᩣᨲᩦᨲᩥ ᨴᨴᩥ, ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨴᨴᩥ ᨻᩉᩥᨴᨴᩥ [ᩈᩴ᩼ ᨲᩥ᩼ ᪑᪑᪓], ᩅᩥᨿ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩣᨿᩣᨲᩥ ᨴᩁᩣ, ᩅᩥᨴᩁᩴ ᩅᩣ ᨴᩁᩣ, ᩌᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨷᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᩌᨷᨴᩣ, ᩈᨾ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨷᨴᩣ, ᩏᨷᩁᩥᨠᩣᨿᩴ ᩈᩩᨴ᩠ᨵ ᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩥᨷᩩᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩣᨿᩣᨲᩥ ᩏᨷᩈᨾ᩠ᨷᨴᩣ, ᨷᨭᩥᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨷᨭᩥᨷᨴᩣ, ᨷᨭᩥᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨷᩁᩥᩅᩥᩈᩮᩈᩴ ᩑᨲᩣᨿᩣᨲᩥ ᩅᩣ ᨷᨭᩥᨷᨴᩣ, ᩈᩩᨡᩣᨷᨭᩥᨷᨴᩣ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨷᨭᩥᨷᨴᩣ, ᨷᨭᩥᩈᨾ᩠ᨽᩥᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨴᩦᩈᩩ ᨷᨽᩮᨴᨣᨲᩴ ᨬᩣᨱᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩣᨿᩣᨲᩥ ᨷᨭᩥᩈᨾ᩠ᨽᩥᨴᩣ, ᩋᨲ᩠ᨳᨷᨭᩥᩈᨾ᩠ᨽᩥᨴᩣ, ᨵᨾ᩠ᨾᨷᨭᩥᩈᨾ᩠ᨽᩥᨴᩣ, ᨶᩥᩁᩩᨲ᩠ᨲᩥᨷᨭᩥᩈᨾ᩠ᨽᩥᨴᩣ, ᨷᨭᩥᨽᩣᨶᨷᨭᩥᩈᨾ᩠ᨽᩥᨴᩣ᩼

ᨡᩥᨯ᩠ᨯ-ᨠᩦᩊᩣᨿᩴ, ᨡᩥᨯ᩠ᨯᩦᨿᨲᩮᨲᩥ ᨡᩥᨯ᩠ᨯᩣ᩼

សិក្ខ-ឃដនេ, សិក្ខតិ សិក្ខា, សិក្ខន្តិ ឃដេន្តិ សេក្ខា ជនា ឯត្ថាតិ សិក្ខា, អធិសីលសិក្ខា, អធិចិត្តសិក្ខា, អធិបញ្ញាសិក្ខា ឥច្ចាទិ។

តិតិក្ខតិ តិតិក្ខា, វីមំសតិ វីមំសា, តិកិច្ឆតិ តិកិច្ឆា, វិគតា តិកិច្ឆា ឯតិស្សាតិ វិចិកិច្ឆា, ភោត្តុំ ឥច្ឆា ពុភុក្ខា, ពុភោក្ខា វា, ឃសិតុំ ឥច្ឆា ជិឃច្ឆា, បាតុំ បរិភុញ្ជិតុំ ឥច្ឆា បិបាសា, ហរិតុំ ឥច្ឆា ជិគីសា, វិជេតុំ ឥច្ឆា វិជិគីសា, ហន្តុំ ឥច្ឆា ជិឃំសា ឥច្ចាទិ។

លមិ្យអរ-គតិយំ, អរតិ សីឃំ វិញ្ញ្យាតា គច្ឆតីតិ អារារេវធេកា, ភេរាន្តិ នានាគព្ពការលារេយា ឯត្ថាតិ ការា-អគ្គ, ឥយ្យន្តិ ឯតាយាតិ ជារា, នរតិ សីឃនន៍ គច្ឆតីតិ នារា, ភាសន្តិ ឯតាយាតិ ភាសា, ធារេតិ សីឃំ វហតីតិ ធារា, ខគ្គធារា, ចុណ្ណធារា, យមតិ វិវិធាការេ គច្ឆតិ ឯតាយាតិ យាមា, លិខីយតេ លេខា, វុច្ចតេតិ វាចា, ហរតិ មនោហរំ បវត្តតីតិ ហារា-មុត្តាវលិ ឥច្ចាទិ។

យក្យច្ចេយ-សហ កថតិ សាកច្ឆា, តថតិ តច្ឆា, និបជ្ជតិ និបជ្ជា, វិទតិ ជានាតីតិ វិជ្ជា, វិទន្តិ ជានន្តិ ឯតាយាតិ វា វិជ្ជា, វិជ្ជាបដិបក្ខា អវិជ្ជា, និសជ្ជតិ និសជ្ជា។

ពុធ-ពុជ្ឈនេ, សមិជ្ឈតិ សមិជ្ឈា។

សិធ-និប្ផត្តិយំ, សិជ្ឈតិ សិជ្ឈា ឥច្ចាទិ។

យមិ្យបជ-សំសុទ្ធិយំ, សមុជ្ជតិ សមុជ្ជា, អបេច្ច វជតិ គមតិ បព្ពជ្ជា, ចរតិ ចរិយា, បរិចរតិ បារិចរិយា, ‘ព្វាញ្យញ្ញាតស្សា’តិ ព្រអាគេយា រស្សោ ច។

ជាគរ-និទ្ទក្ខយេ, ជាគរតិ ជាគរិយា, សេតិ ឯត្ថាតិ សេយ្យា, ឋិត្វា។

អនមិ្យសហ កាយន្តិ សញ្ញាយន្តិ ឯត្ថាតិ សក្កាយនា, ឋាបីយតេ បតិដ្ឋីយតេ បតិដ្ឋានា, បាបីយតេ បាបនា, សម្បាបនា, បរិយាបនា, ឧបាសីយតេ ឧបាសនា, បយិរុបាសនា, ឯសីយតេ ឯសនា, បរិយេសនា, កាមេសនា, ភវេសនា, ព្រហ្មចរិយេសនា, លេដ្ឋកេដ្ឋាទិកស្ស កប្បស្ស ករណំ កប្បការណា, អាទិចុទ្ធិ, ឧត្តិស កប្បការណា។

ចិតិ-ចេតនាយំ, ចេតេន្តិ សម្បយុត្តា ធម្មា ឯតាយាតិ ចេតនា, ចិន្តីយតេ ចិន្តនា, ឋបីយតេ ឋបនា, ទីបីយតេ ទីបនា, វិបស្សន្តិ ឯតាយាតិ វិបស្សនា, សន្ទស្សីយតេ សន្ទស្សនា, ឯសីយតេ ឯសនា, ឯសីយតិ ឯតាយាតិ វា ឯសនា, បត្ថីយតេ បត្ថនា, វារីយតេ វារណា, វុសីយតេ វុសនា, ភាវីយតេ ភាវនា, វិភាវនា, សម្ភាវនា, យត្តីយតេ យត្តនា, និយត្តនា , អាយត្តនា, ពុនប្បុតិ យោជេន្តិ

ឲតាយាតិ អត្យេយាឥតា, យាចីយតេ យាចតា, អាឥេរត យាចតា អាយាចតា, េយាឌីយតេ េយាឥតា។

រច-ចិឆាេត, រចីយតេ រចតា, អារចតា, ចិរចតា។

ចក្ខ-ចក្ខេត, អាចក្ខតា, ចិចក្ខតា, េចឥីយតេ េចឥតា។

ចរ-ព្ភាយំ, បចារីយតេ ព្ភាបីយតេ បចារណា, ចារីយតេ ចារណា, អារីរីយតេ អារីរណា, ហិរីយតេ ហិរណា ព្ភាខិ។

តិបិត្រាហុលិឆិការា អតិត្តិយប្បិតិ េហាតិ, កាយតំ កិតិ, របហ កាយតំ រក្កិតិ, ត្រក្កិតិ, អត្រកិតិ, អយំ អប្បាកំ អព្ភត្តរិេយាតិ ពាយតីតិ

ពាតិ, ជាតតំ ពាត្តិ, ក្ខិត្តិ, ផាតំ ជិតិ។

ឥា-អចលណ្ឌេត, ឌីយតិ ឲតាយាតិ ឥត្តិ, ក្ខិត្តិ, ឆារេតីតិ ឆាតិ, ឥហតំ អកប្បតំ ឆិតិ, របាឥហតំ របាឆិតិ, យហាចុត្តិតា អាឃ្យំ ច្រាត្តិ,

ក្ខិេត្ត ឆឃ្យ ឥត្ត រេឃ្យា ច, ឌីឆិតិ-ទំរិ។

តិឡ្លាយតំ តិឡ្លតិ, អាឃ្យ ក្ខត្តិ, របហ អយតំ របិតិ, ឲតិ អាកច្ឆតីតិ ច្រាតិ-ក្ខបក្ខេចា, ចិចិតតំ ចិចិតិ, ចិជយតំ ចិជិតិ, តីយតិ ពាយតិ

ឲតាយាតិ តីតិ, េលិកតីតិ, ឆប្បុតីតិ, របក្ខតីតិ, កចំ េតតីតិ កចេតត្តិ, ចុក្ខិ ក្ខិតុត្តា, របក្ខប្បុេតត្តិ, បិតយតីតិ បីតិ, កាយតំ កីតិ, ចចតំ ចុតិ,

ជចតំ ជុតិ, ឆចតំ ឆុតិ, អកិត្តុតិ, បចតំ ប្បុតិ, កចតំ ក្បុតិ, រប្ក្ខ កចតីតិ រប្ក្បុតិ, ចិកចតំ ចិក្បុតិ, រប្ក្ខ យុតតំ ពាត្តតំ របុតិ, របចតំ រប្បុតិ,

រប្បុយ្យតេតិ ចា រប្បុតិ, បរប្បុតិ, ក្ខបរប្បុតិ, ហុយេតតិ ហុតិ, អាេតត្វា ហុតព្ពាតិ អាហុតិ, ចាយតំ ប្បុជតំ ចិតិ, ក្ខិេត្ត-ចិត្តិ, អបចិតិ, ឲរប្បុ អត្តិ,

តិឡ្លាយតំ តិឡ្លត្តិ។

យហាចុត្តិតា តកាេរ ករឃ្យ កុត្តិ, ក្រិយា កុត្តិ, របរកុត្តិ, ព្ភត្តិកុត្តិ, ប្បុរិរបកុត្តិ, ជេតតីតិ ជេតត្តិ, ច្រាអាកយឃ្យ ឲត្តិ , ពាត្តីយេតតិ ពាត្តិ,

បជ្ជតីតិ បត្តិ, បឥាតិ ចា, ច្រាអាកយឃ្យ អាត្តិ, ចរត្តិ ឲត្វាតិ ចរតិ-េកហំ, ចរតំ ចា ចរតិ ព្ភាខិ។

ប័០១។ ជាហាហិ តិ។

ឲេតហិ តិ េហាតិ។

ជា-ហានិយំ, ជិយ្យេត ជានិ, ធនជានិ, េភាគជានិ, យហត្តិ ជានិ អឃ្យាតិ យហាជានិេយា, ហិយ្យេត ហានិ, វណ្ណហានិ, ពលហានិ,

អាយុហានិ, អចហានិ, បរិហានិ។

໖໐໒. ກຣາ ຣິຣິເຍາ[ກ. ໓໓໓; ຮູ. ໔໐໑; ນີ. ໑໓໓໑].

ກຣສ຺ມາ ຕ຺ຍສ຺ສ ຣິຣິເຍາ ເຫາຕິ.

ກຣີຍເຕ ກິຣິຍາ, ຕິປ຺ປຈ຺ເຍນ ກ຺ຣິຍາຕິ ສິທ຺ທໍ.

ຍຕິ ຍຕ຺ຕິລິງ຺ຄຮູປານິ.

ຣິຣິຍ຺ຍາທິປຈ຺ຈຍນ຺ຕານິ.

໖໐໓. ຄມາທິຣ຺ຣຸທ຺ທຸຂາທີຕຸປຍາຕາ ທິສາ ກເຍຸ ຣິຣິຍ຺ຍາ[ກ. ໔໓໗; ຮູ. ໓ປປ; ນີ. ໑໒໔໘].

ຄມາເຕາ ຈ ອເນ຺ນາ ຈ ກຈເທ຺ນາ ຈ ຍາທິ ຈ ໂຕເຕຫິ ອຸປຍາຕຫເຕຫິ ປຣໍ ທິສຍຸກເຍຸຣີ ຈ ຣິເຍ຺ຍາ ຈ ເກາ ຈາຕິ ໂຕເຕ ປຈ຺ຈຍາ ເຫານ຺ຕິ, ຣີ,

ຣິເຍ຺ຍສ຺ສ 'ຣາທ຺ທາເທ຺ທສຣາທິສ຺ສາ'ຕິ ສຸເຕ຺ຕນ ທິສສ຺ສ ອຕ຺ຕສ຺ສຣາທີນໍ ເລາເປ, ກາທ຺ທາເທ຺ທາ ອຈຸນ຺ເທ຺ຕາ, 'ຣິຣິຍ຺ຍເກາສຸ'ຄຈ຺ຈາທີຫິ ສຍາສສຸເຕ຺ຕຫິ

ສຸຕ຺ຕປທານໍ ຮູປໍ ສາເຕຕ຺ຕໍ.

ຍ, ຕ, ໂຕ, ຕ຺ຍ, ກິ, ຕຸຍ຺,ທຸຍ຺,ກຈ຺ຈ, ສຍາທ, ອຕ຺ຕ.

ເຍາ ຈິຍ ທິສ຺ສຕີຕິ ຍາທີ, ຍາທິເກ຺ຕາ, ຍາທິເສາ, ຍໍ ຈິຍ ທໍ ປສ຺ສຕ຺ຕີຕິ ຍາທີ, ເຍ ຈິຍ ທິສ຺ສຕ຺ຕີຕິ ຍາທິເຕາ, ຕ຺ຕິຍໍ-ຍາ ຈິຍ ທິສ຺ສຕີຕິ

ຍາທິທີ, ຍາທິກ຺ຕາ, ຍາທິກິ຺ຕີ, ຍາທິສາ, ຍາທິສີ, ຍາ ຈິຍ ທິສ຺ສຕ຺ຕີຕິ ຍາທິທິເຍາ, ຍາທິກ຺ຕາເຍາ, ຍາທິກິ຺ຕີເຍາ, ຍາທິສາເຍາ,

ຍາທິສີເຍາ. ໂຕຈ ເສເສສຸປິ.

ເສາ ຈິຍ ທິສ຺ສຕີຕິ ຕາທີ, ຕາທິເກ຺ຕາ, ຕາທິເສາ.

ໂຕເສາ ຈິຍ ທິສ຺ສຕີຕິ ໂຕທີ, ໂຕທິເກ຺ຕາ, ໂຕທິເສາ, ໂຕຕາທີ, ໂຕຕາທິເກ຺ຕາ, ໂຕຕາທິເສາ ຈາ.

ອຍໍ ຈິຍ ທິສ຺ສຕີຕິ ເອທີ, ເອທິເກ຺ຕາ, ເອທິເສາ.

កោ វិយ ទិស្សតីតិ កីទី, កីទិក្ខោ, កីទិសោ។

ត្វំ វិយ ទិស្សតីតិ តាទី, តាទិក្ខោ, តាទិសោ។

អហំ វិយ ទិស្សតីតិ មាទី, មាទិក្ខោ, មាទិសោ។

ពហុត្តេ បន តុម្ហេ វិយ ទិស្សន្តីតិ តុម្ហាទី, តុម្ហាទិក្ខោ, តុម្ហាទិសោ។

អម្ហេ វិយ ទិស្សន្តីតិ អម្ហាទី, អម្ហាទិក្ខោ, អម្ហាទិសោ។

ភវំ វិយ ទិស្សតីតិ ភវាទី, ភវាទិក្ខោ, ភវាទិសោ។

សមានោ វិយ ទិស្សតីតិ សទី, សទិក្ខោ, សទិសោ។

អញ្ញោ វិយ ទិស្សតីតិ អញ្ញាទី, អញ្ញាទិក្ខោ, អញ្ញាទិសោ។

ឥត្ថិយំ-យា វិយ ទិស្សតីតិ យាទិសា-ឥត្ថី, យាទិសី-ឥត្ថី។ តាទិសា-ឥត្ថី, តាទិសី-ឥត្ថី ឥច្ចាទិ។

៥០២។ វមាទីហិ ថុ [ក។ ៤៣៣; រូ។ ៤៤៨; នី។ ១៦៧១-៦; 'វមាទីហិថុ' (ពហូសុ)]។

វមាទីហិ ភាវការកេសុ ថុ ហោតិ។

វមិយតេតិ វមថុ, វេបតីតិ វេបថុ ឥច្ចាទិ។

៥០៤។ ក្វិ [ក។ ២៦០; រូ។ ២៥២; នី។ ១១១៦]។

ភាវការកេសុ ក្វិ ហោតិ។

៥០៧។ ក្វិស្ស [ក។ ៤៦៨; រូ។ ២៥២; នី។ ១៦៤៤]។

ក្រិយស្ស លោបោ ហោតិ។

ពចេណ្ណស្ស តាវ-ភុសោ វយតិ វឌ្ឍីតិ អដ្ឋិ, ខិត្តំ ទស្សត្តដ្ឋា, ចិចិឆេន វយតិ វឌ្ឍីតិ ចិចិ, បដ្ឋា យានេ ឌិតាតីតិ យានឌិ, កដ្ឋំ ឌិតាតីតិ កដ្ឋឌិ។ ឯវំ បុណ្ណឌិ, កាយំ សមុដ្ឋំ នេតីតិ កាយលិ, តស្ស លាត្តំ។ សេនំ នេតីតិ សេនានី ពុទ្ធាទិ។

ឋវេណ្ណស្ស-យាទេតិ ធាវេតិ ធាតិ យត្ថ, យថាវុត្តិនា ទស្ស បទេបត្តំ, ចិចិឆេន ឌវតិ ហីឈ ឞទីតិ ចិត្ថ, កវត្តិ ឧត្តាតិ ក្ន-ក្នយិ, បកវតិ ពុស្សទំ គទេទាតីតិ បក្ន, ចិកវនំ ចិក្ន, អភិកវតីតិ អភិក្ន, សឃំ កវតីតិ សឃក្ន, កោត្តំ អភិកវតីតិ កោត្តក្ន, កោត្រក្ន ពុទ្ធាទិ។

ញាតត្ថស្ស –

៥០៥។ ក្រិយាលោបោត្ថញ្ញាតស្ស [ក។ ៩៦៣; រូ។ ៣៥៩; នី។ ១១១០]។

ធាតុំ អត្ថញ្ញាតស្ស លោបោ ហោតិ ក្រិយា

អត្ថំ គទេទាតីតិ អត្ថគោ, ភត្តំ គទេទាតីតិ ភត្តគោ, ឌីវំ គទេទាតីតិ ឌីវគោ, ចិត្តំ ចិចិត្តំ គទេទាតីតិ ចិត្តគោ, សុខេន លយិតព្ពាតិ សុខំ, ទុក្ខេន លយិតព្ពាតិ ទុក្ខំ, បរិតោ លញ្ញាតេតិ បរិក្ខា, សំ អត្តានំ លនតីតិ សនេ្តា, ន គច្ឆតីតិ អគោ-នគោ, ហីនំ ឋបគច្ឆតីតិ ហីនុបគោ។ ឯវំ ពីចុបគោ, តិត្ថានំ គច្ឆតីតិ តិត្ថគា-នតី, ថុរំ ហីឈ គច្ឆតីតិ ថុរេង្គោ, យថេញ្ញតិក្ខាគេយា។

ភុជេន ពុដិលេន គច្ឆតីតិ ភុជគោ, ឧរេន គច្ឆតីតិ ឧរគោ, ខេន អាកាសេន គច្ឆតីតិ ខគោ, វេហាសេ គច្ឆតីតិ វិហគោ, យថាវុត្តិនា វេហាសស្ស វិហាទេសោ។

“កោ គច្ឆតិ, កោ ចា គច្ឆន្តិ”តិអាទីសុ បន “កោវទោ, កោឆនោ, កោត្តំ, កោត្រក្ន”តិអាទីសុ ច ក្រិយ អត្ថញ្ញាតលោបេ ក្រិលោបេ ច គតេ យថាវុត្តិនា ឋបត្តស្ស ឌត្តំ គត្វា កោព្ពតិ បគតិរូបំ វេឌិតព្ពំ, ពាលំ គហីយតិ ឧត្តាតិ ពាលគ្គំ, កត្តំ គណ្ហាតិ ឧត្តាតិ កត្តគ្គំ។ ឯវំ សលាគគ្គំ, ឋបេលសគ្គំ។

គវេតុ ឌាឃតីតិ គវេឌោ។ ឯវំ ចិត្តឌោ, ឋថុឌោ, អត្តតិ ឌាតេតាតិ អត្រឌោ, បុត្តេ ឌាតេតា បុត្តឌោ, បច្ឆា ឌាតេតា អនុឌោ, សហ ឌាឃតីតិ សហឌោ, ធលេ ឌាឃតីតិ ធលឌំ។ ឯវំ ឥគឌំ, ចារិឌំ, អណ្ឌំ។ អណ្ឌេ ឌាឃតីតិ អណ្ឌឌោ, ខ្ចិក្ខត្តំ ឌាឃតីតិ ខ្ចិឌោ, សហ ភាវតិ ឧត្តាតិ សភា, គុទេ្ធ ទយតីតិ គុទ្ធទោ ពុទ្ធាទិ។

ប៉០៥៉ក្លិយិ្យឈេយា បរិបច្ចាឃរេយាហិ[ក៉ ៣៦ប៉; ន្ទ៉ ៣៥៣; ត៉ ១១១៦; '...បច្ច...' (ពហុ្មស្ម)]៉

បរិ ច បតិ ច អា ច សញ្ញា ឆ្ល ច ឲរេពហិ បទស្ស ហតស្ស ឈោ ហោតិ ក្លិយិ្យា

បរិហញ្ញាតីតិ បលិឈោ, ទស្ស លត្តុ៉ បតិហតតីតិ បដិឈោ, តស្ស ដត្តុ៉ ក្រសា ហតតិ ឥាឆតីតិ អឈិ-ឡក្លុ បិបច្ចា, ចិសេសេត ក្រសា ហតតីតិ ញ្យណ្ឍោ, ឌិដ្ឋិ, ឃឹលឃាយញ្ញេត និហតោតិ សណ្ឋោ-សម្ពហា, ឌេចសណ្ឋោ, ព្រាហ្មសណ្ឋោ, យិកសណ្ឋោ, ឆ្លហតតិ អធោកាកាំ កត្វា យាទេតីតិ ឆ្លឈោ, កិលេសោឈោ, និសាទោឈោ, ក្ខឌកាឈោ៉

ស្សត្តចិកត្តិឃា អញ្ញោតាបិ ឈោ ហោតិ, យាតទិ ហតតីតិ យាត្យឈោ៉ ឲចិ បិត្យឈោ ព្ពច្ចានិ៉

ប៉១០៉ល្លាឌឃោ[ក៉ ៤៣០; ន្ទ៉ ៤៣១; ត៉ ១៦ប៉ប៉]៉

ព្រិឃត្វា កាចកាទេកស្ស ល្យអាឌឃោ ហោត្តិ, ក្ខបរិ ច្រុច្ចយាតោ សញ្ញោ ល្វាឌិកណ្ឋោ ព្ពយស្ស ស្សត្តស្ស តិដ្ឋេសា ហោតិ, តស្មា ព្ពឆ កិច្ចាយត្តុ ច្រុច្ចតោ៉

កទោតីតិ កាទ្រ-សិប្បឹ, អឃតិ ចដ្ឋតីតិ អាឃ្យ, អឃត្តិ ចដ្ឋត្តិ សត្តា ឲតោតាតិ ចា អាឃ្យ-ឌីចិតំ, សោកាចិសេសំ ទហត្តិ ឌហត្តិ ចត្ត, ស្នុទិឃា ឲតោតាតិ ទាហ្យ-អស្សុទិត្តោ, ហិតស្សុលំ សាឆតីតិ សាឆ្យ-សប្បុទិសោ, ចាឃតីតិ ចាឃ្យចាតោ ព្ពច្ចានិ៉

ឮតិ ទីទិក្លានិបច្ចឃទាសិ៉

បកតិទ្នុបទាសិ តិដ្ឋិតោ៉

ឮតិ តិទ្រត្តិនិបតិឃា ភាយ យោក្កល្លាតនិបតិឃា

តញ្ញានិកណ្ឋោ ភាយ កិតកណ្ឋោ តិដ្ឋិតោ៉